BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
68
9 A
42

68-9-A-12

¶ Dñi meſue vita.

¶ Doctorum artis peonie cognomina.

¶ Canões vniuerſales diui Meſue de ꝯſolatione medicinarū et correctione operationū earūdez.

¶ Grabadin eiuſdem Meſue medicinarum vniuerſaliū quod antidotariū nuncupatur.

¶ Liber eiuſdem medicinarum particularium.

¶ Additio Petri apponi medici clariſſimi ī librū Joā. Meſue.

¶ Antidotarium Dñi Nicolai.

¶ Cophonis inter medicos celebris iſagoge.

¶ Sūmula Jacobi de ptibꝰ p alphabetum ſuper plurimis remedijs ex antidotario ipſiꝰ Meſue excerptis.

Bibl. S. M. Magdalenae Romae

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Doctorum cognomina.

¶ Auctorum famoſiſſimorum

cognomina qui in ſcolis allegantur a noſtris inter diſputandum aut legēdum. Ad clariſſimū artis peonie doctorem: Joannem clemēſinum Domini cardinalis alabrenſis ac regis nauarre conſiliarium dignissimum.

Memorantur apud priſcos: rerū geſtarum glorie inſignes medicos non pauci: medicorum clariſſime: qui ob virtutum ſuarum merita nomen ſuum poſteritati cū celebritate cōmendarūt. Inter quos eminēt: olim curis experientijs doctrina. ſapiētieq; celebres: q in hac formula numerātur. Nūc vero ad hoc tendit ſermo noſter: vt laudādo oēs incitemus ad colēdā artis peonie doctrinā: exhortādo vero ad eandē imitādā. Vale noſq; Symphoniace et vt collega ames.

¶ Diuus hippocrates.
¶ Galenus hippocratis interpres et medicine princeps.
¶ Auicenna Galeni interpres.
¶ Euangeliſta medicine Meſues.
¶ Experimentator egregius Raſis penus.
¶ Venerabilis preceptor halyabbas.
¶ Galeni Symia haly rodoam.
¶ Galeni lima Rabbi Moſes.
¶ Clariſſimus preceptor Iſaac.
¶ Eques auratus Dioſcorides.
¶ Sapiens cognomento Abymeron Auenzoar.
¶ Stimulus medicorum Auerroys.
¶ Elegantiſſimus preceptor Cornelius Celſus.
¶ Venerabilis preceptor Joānes Serapionis filius.
¶ Colendiſſimus preceptor Conſtantinus monachus.
¶ Doctor deuotus Joannes damaſcenus vel vt alij dicūt Meſues.
¶ Doctor ſanctus Iſidorus hyſpalenſis.
¶ Magnus cognomento Albertus.
¶ Pluſq̄ commentator Truſcianus.

Doctoralia cognomina.

¶Conſiliator petrus de Apono.
¶Auicenne verus interpres Gentilis.
¶Doctor liberalis petrus hyſpanus.
¶Doctor ditiſſimus Tadeus florentinus.
¶Doctor chariſſimus Alexander aphrodiſeus.
¶Doctor ampliſſimus Nicolaus florentinus.
¶Doctor ſubtilis Jacobus forliuienſis.
¶Doctor ſingularis Marſilius de ſancta Sophia.
¶Doctor prouidus Dinus de garbo.
¶Miles illuſtris Matheus Siluaticus.
¶Doctor egregius Thomas de garbo.
¶Doctor ſophyſta Sermoneta.
¶Doctor affabilis Bartholomeus Montagniana.
¶Doctor optatiſſimus Joannes de gradi.
¶Doctor vrbanus Antonius Sermiſonus.
¶Doctor obſequioſus Michael Sauonorola.
¶Doctor benignus Panthaleon de verzelis.
¶Doctor generoſus Chriſtoforus de honeſtis.
¶Doctor ornatiſſimus Alexander benedictus.
¶Doctor inſignis Arnaldus de villanoua.
¶Doctor probatiſſimus Bernardus de gordonio.
¶Auicenne familiaris interpres Jacobus de partibus.
¶Doctor ſuauiſſimus Joannes de ſancto amando.
¶Doctor manſuetus Gerardus de ſolo.
¶Doctor ſplendidus Joannes de tornamira.
¶Doctor domeſticus Guido de calliaco.
¶Doctor deſideratiſſimus Gilbertus anglicus.
¶Doctor vigilantiſſimus Joannes herculanus.
¶Interpres .G. ingenioſus liniacrus.
¶Interpres Galeni ſuauiſſimus Guyliermus copus.
¶Doctor Symphoniacus Campegius.

¶ Joãnis Meſue Nazareni vi-
ta a dño Symphoriano Cãpegio eq̄ti aurato ac Fauergie
dño ꝯpoſita. Ad reuereñ. in xp̄o p̄rem dñm Laurẽtiũ Cãpe-
giũ. Tituli ſctẽ Anaſtaſie Cardinalē ac Anglie legatum
digniſſimum.

Inter multa ꝛ preclara
ꝛ egregia q̄ p̄clariſſimũ Damaſci regnuꝫ
mirifice adornãt. vir clariſſime nihil ipſe
p̄ſtãtius duco atq̧ auguſtius: q̄ꝫ ꝙ medi-
coꝝ euãgeliſtã Jo. Meſuẽ Regis Dama-
ſci nepotẽ quõdã alũnũ tulerit: rectiſſimũ
habuerit moderatorẽ: ac iſignẽ p̄ſacraruꝫ ipius medicine
exẽpla ꝛ radios illuſtrẽt. Nẽpe bonoꝝ illius operum ma-
gnitudo claritas ꝛ excellẽtia ſingularis: nõ mõ illi ipi: ſed ꝛ
toti regno ꝛ oibꝰ eius idigenis ſplẽdorẽ attulit nõ medio-
crẽ: nulloq̧ tp̄e delebilẽ. Sicut em̄ virtus autore Saluſtio
clara eternaq̧ habet̃; ita ꝛ illius fama: nomẽ ac fulgor illu-
ſtris ꝑpetuo durat: nullũ piturus in euũ. Si Mãtua Virgi-
lio gaudet: Verona Catullo: Lutecia Dyoniſio: Tholoſa
Statio: Burdegalis Auſonio: Lugdunũ Lutio plotio ꝛ hy-
reneo. Si peligne gẽtis gloria dicat̃ Ouidius. Si deniq̧ ſe-
ptẽ vrbes certãde ſtirpe inſignis Homeri. Smyrna: Rho-
dus: Colophon: Salamin: Jus: Argos: Athene: ꝙ vnaque-
q̧ eaꝝ ſingularẽ illã gloriã ſibi vẽdicare ꝯtendat: tm̄ ac ta-
lẽ poetã ſuis menibus ac tectis eſſe oriundũ: nonne eq̄ aut
valẽtiore rõne Damaſcus id ſibi laudi aſcribere debet: ꝙ
ſuis finibꝰ editus ſit ac educatus Jo. Meſues: q̇ oẽs v̄tutũ
numeros ꝯplexꝰ: ſũmũ caꝝ faſtigiuꝫ ac culmẽ haud dubie
cõſcẽdit: q̇ lucidos inſtar ſolis: oĩs ſanctimonie radios de
ſe vibrans: oim oculos miro illoꝝ ſplendore p̄ſtringit: qui
deniq̧ dignus habitus eſt et apud medicine ꝓfeſſores bo-
nus Meſues ac coꝝ euãgeliſta vocaret̃. Ceterũ ꝛ potẽtior
eluceat huius viri excellẽtia apud me cõſtitui de laudibus
ipſius nõ nihil i p̄nti libello differere: nõ q̄dẽ hiſtorice nar-
rationis cõtextu: q̄ ſatis inuulgata eſt: ac explorata: ſꝫ lau-
datorio potius ac hortatorio ſermone: quo et id oñdatur

laude ꝗ̃ maxime dignus: ⁊ ceteri medicine ſectatores illi⁹
exẽplo incitẽtur ad imitationẽ ꝟtutũ illius: amplexãdãq;
ſimilem in curandis morbis rationem.

¶ Quibus philoſophis et medicis in vita morib⁹ ⁊ doctrina potiſſimum aſſimilatur. Caput.ij.

SI philoſophoꝝ ãtiquoꝝ ⁊ medicoꝝ q̃ ꝟtute ⁊ meritis
lõge ceteris ꝓſtiterũt: acta memoratu digna eximiaq;
opa aĩo reuoluere lubet: vix q̃ſpiã occurret: cui Meſues vel
aliqua ex parte nõ aſſimilet: vſq; adeo in ſe oẽs virtutum
gradus ac modos: cumulatos habuit ⁊ cõnexos. Si q̃dem
relucet ĩ eo incredibili quodã ſplẽdore Socratis benigni-
tas: Platonis diuinitas: Ariſtotelis ingeniũ: Demoſtenis
facũdia: Dauid regis zelus ad dei cultum: Galeni in me-
dicando deſteritas: Auicẽne breuitas: Raſis experiẽtia. Et
vt paucis agã: neminez inuenies ĩ tota philoſophorũ aca
demia virtute doctrina ſpectabilẽ: memorabilemq; virum:
a quo Meſues noſter omni quaq; diſſideat: et in medicãdi
ratione penitus diſcrepet.

¶ De nobilitate et diuitijs: tũ corporis tum animi Joannis Meſues. Caput.iij.

INter preclaros laudum titulos quibus ornatur medi
cine euãgeliſta Meſues: is primo occurrit loco deſcri
bẽdus: q̃ gñoſis eſt exortus natalib⁹ et ſtẽmate clar⁹ parẽ
tũ refulget: ex nobili regioq; ſanguine ꝓgenitus: et antiq̃
Damaſcenoꝝ regũ ſtirpe Damaſci natus verũ hãc a parẽ
tũ ⁊ pauoꝝ gñe acceptã carnis nobilitatẽ: ipa lõge ꝓſtatio-
ri gñoſitate decorauit: vtpote aĩ: q̃ vere ingenuus fuit ⁊ ſpe
ctabilis. hãc ſolã magnifacit deus: illaz vero hoies hui⁹ ſe-
culi. hec ſola reddit hoiem laude dignũ: ⁊ ceteris iure ꝓſtã-
tiorẽ. Illa vero ne laudẽ q̃dẽ meret: niſi ꝟtuti ꝯiũcta reſplẽ
deat. Itaq; ꝑcipua Jo. Meſue nobilitas ea fuit: de q̃ dicit Hie
ronimus ad Demetriadẽ ꝟginẽ cũ ſcribit. bona illa q̃ foris
petunt: ⁊ q̃cq̃d aliũde ſperat: alienũ ẽ. Intranea vero bona:
in ptãte tua ſunt ⁊ vere ꝓpria: q̃ nõ extrinſecus veniũt ſed
in ipo corde gerant. Sũma apud deũ ẽ nobilitas: clarũ eſſe
ꝟtutibus. Talis aũt fuit nr Meſues: q̃ a primis in cunabu
lis deo penitus addictus nihil aliḋ diligentius curauit: ꝗ̃
debitũ illi obſequiũ quotidie ꝓſtare: carnẽ ſpiritui: ſpm̃ ve-

ro deo ſubÿcere. vtroq igit mō: ꝛ carne ꝛ ſpū apprime nobi
lis fuit Meſues: ob ai tñ ꝙ corporis nobilitate lōge pſtabi
lior. Cuiſnle aſtipulat Seneca: ita ad lucillū ſcribēs. Cū vo
lueris verā hois eſtimationē videre ꝛ ſcire qlis ſit: nudū in
ſpice: deponat patrimoniū: deponat honores: ꝛ alia fortu
ne mēdacia. Corpus ipſum exuat ꝛ animum ītuere: qualis
quantuſq ſit: alieno an ſuo magnus.

Quomō diſcipulos ꝛ medicos oēs Meſues optimis vite īſtitutis formauit: ꝛ ad dei timorē īduxit. Ca. iiij.

Ceterū qd a ſuis ante accepat pceptorib⁹ Meſues: ſtu
duit diligēter ꝛ ī diſcipulos ſuos trāſfundere: optimā
ſcʒ vite inſtitutionē ꝛ pclaros mores. nos medicos eñ oēs
velut alt Thobias ad filios ſaluberrimis monitis aſſidue
ad dei timorē ꝓuocauit. ipe eñ ī principio ſui Grabadin. i.
ſue (vt vulgo dr) practice ita ꝓclamat. Totus dei timor pue
niat ꝛ principiet opera tua: et felicitabit ea: ꝯſidera tñ ne te
amor aut odiū circūueniat vt dclines a recto. Eſt eñ excel
ſus glorioſus q iudicat: ſunt et celi q arguūt. Clemēta q ſe
uiūt. Et ſi nō aliud: ſupeſt in poſterū cruciatus gehēne. Et
paulopoſt deū in cūctis ppone: ꝛ pponet te. honora eum: ꝛ
honorabit te. Time eū ꝛ ſecurus cūcta experieris. Ne diuer
tas dū recta potes. Nomē eñ ꝛ rem habet medici: quē nul
la mouēt: quē cōſtātia morū: inceſſus grauitas: ꝛ ſermonū
ornus inſignit. Seſtiūt munera bñ qdē ad vitā. ſed melius ē
nomē pclarū cūctis diuitÿs. Et pauloante diceret. Sanat
ſolus lāgores deus: ꝛ de frugalitatis ſolio ꝓduxit ī largita
te ſua medicinaʒ: bñdictus glorioſus ꝛ excelſus ꝛ creator.
Cū tñ auxiliari nō deſinēs: curādi doctrinaʒ timētib⁹ eum
explicauit ꝛ ī ꝓhemio ſimpliciū inſit auxiliatoreʒ petamus
deū ad quē cūcta reſpirāt: et a quo miſericordie oēs ꝓdeunt
q ſit bñdictus hec ille. Sūt eñ iſta pclara nri Meſues docu
mēta adeo (q mirabilis ē in creaturis ſuis) feliciter in ipſo ī
choata felicius continuata: et feliciſſime conſūmata.

A claris ꝛ bonis parētibus Joan. Meſues eſſe exortum. Caput. v.

Nobilitat illud vt iā diximus añ oīa Joā. nrm: ꝙ claris
natalib⁹ ſit exortus: ꝛ vtriuſq parētis deductu ac ppa
gine regio ſtēmate decoratus. hinc plerunq ad vſu venire

ꝯpertū ē: ex b onis parētibꝰ bonos quoqꝫ filios enaſci: cer
ex bona arbore bonū fructū: q̄ illoꝝ parētū exēplo trahū-
tur filij ad ꝯſimile genus vite: q̄ le in illis pſpiciunt. Et quē
admoduꝫ pulchre Baptiſta ille nr̄i tp̄is poeta clariſſimus
canit. Qui viret ī folijs: venit ab radicibus humor. Sic pa
trū ī natos abeūt cū ſemine mores. Huius viri natale ſoluꝫ
fuit Damaſcus Aſſyrie vrbs primaria. Et vt dicūt metro-
polis: oim ferme vrbiū Aſie vetuſtiſſima eſſe videt̄. Quam
Abrahe ſeruos fundaſſe ſacre tradunt lr̄e. Hec inſignis ci-
uitas itinere ſex dierū ab hierl̄m diſtat in q̄ doctor gētium
paulus baptiſmū ſuſcepit. Fuit igit̄ Meſues Regis Dama
ſci nepos: cui ꝓpriū nomē Joānes fuit q̄ fuit Meſue filiꝰ: q̄
alteriꝰ Meſues nepos extitit: q̄ Hamech: q̄ Haly: q̄ Abdele
regis Damaſcenoꝝ filius. Quare ipſe in eo ip̄o libro cui ti
tulus de ꝯſolatione medicinarū ſimpliciū ⁊ correctiōe ope
rationū earū canones inſcribit̄ ſic ſcriptuꝫ repies. Jn noīe
dei miſericordis cuiꝰ nutu ſermo recipit gratiā ⁊ doctrinā
pfectionē: pricipiū verboꝝ Jo. filij Meſue: filij Hamech: fi-
lij. Heli: filij Abdela regis Damaſci hec ille. Sꝫ age adijcia
mus ex oibꝰ ſuperioribus philoſophis v̄tute p̄ſtātibꝰ vnuꝫ:
cui Jo. nr̄ Meſues ꝯditiōe vite ac ſchemate moꝝ ꝓpemodū
aſſimilari oſ̄dat̄: vt pote Dauid regē. in quo p̄ter ceteros
enituit ſingularis ſui hūiliatio corā deo: ī arce deportatio
ne: in penitētia ꝓ ꝯmiſſo adulterio: in fuga añ ꝯſpectū filij
ſui Abſalon. Sic Meſues ſeip̄m exinaniuit: corā deo et ho
minibus vere humilis ſine fictione: ſui ipſius abiector at-
qꝫ ꝯtēptor et cum maximus medicoꝝ olim eſſet: minimū ſe
atqꝫ poſtremū ꝯſtituit. Fuit ⁊ in Rege Dauid inſignis: pie
tas ad cultum dei: quē ꝯſtitutis ſacerdotibꝰ hebdomada-
rijs: cantoribus atqꝫ ianitoribus mirifice ampliauit. At ve
ro Meſues noſter pietate in deū nulli philoſophoꝝ fuit ſe
cūdus: q̄ certe aſſidua deuotione deū coluit: ⁊ extructione
medice artis libroꝝ dei cultum apud ceteras gētes dilatā
dū curauit. Hec ſalutaria documenta aiaduertant nr̄i ſecu
li medici: exēploqꝫ prudentiſſimi Meſue edocti reſipiſcant
a ſardanapalea illa educatione: q̄ ſuoꝝ corpoꝝ et filiorum
ſuoꝝ aios eneruant.

¶ Quo tp̄e claruerit Jo. Meſue. Ca. vi.

Joannis Meſues.

ANno a chriſti natiuitate. M.clviij. Floruit Meſues
eo ferme tempore: cum per ſyriam atq; paleſtinā chri
ſtiani a Mahumethi cultoribus diris incurſionibus pme
renē. Et tunc ex prouincijs ingens orbis chriſtiani militū
et populi exercitus inſurrexit et in ſyriā profectus eſt. Cu-
ius bone partis ductor fuit Gaufridus lotharinge dux co
mitantibus ſuis fratribus Balduino et Euſtachio. Et cū
anno noſtre ſalutis Mileſimo cēteſimo chriſtianorū prin-
cipes ꝛ cruce ſignati Gaufrido lotharingo duce Nicea pri
mo: mox Iconiū: Ceſareā: Tharſuz: heracleā: Anthiochiā.
Tandem hieroſolymā: poſtremo Damaſcum ꝛ plurimas
alias ſarracenoꝝ vrbes ceperunt: et in paleſtina et ſyria et
hieroſolymis p annos. lxxx. regnarunt. Sub illis tempoꝛū
lationibus puta anno chriſti. M. clviij. claruerit Meſues.
Videtur illum potius coluiſſe Chriſtum quam Mahume-
tum. Diceret forſitam importunus cauillator. in principio
de egritudinibus capitis ipſius: ſic ſcribitur: Joannis na-
zareni filij Meſue grabadin ꝛc. igitur fuit nazarenus. Re-
ſpondeo ipſum fuiſſe nazarenum a chriſto nazareno: non
iudeum: eſt enī hoc nomen apud iudeos inteſtiſſimū. erat
enī tunc ſceptrum a iuda ablatuz. Bonus enī Meſues de
bono theſauro cordis ſui profert bonum hoc nomen Na-
zarenum: ex abundantia enim cordis os loquitur. Circir
ca non potuit ex intimo cordis ipſius principio penitiſſi-
moq; virtutum omnium theſauro proferri niſi q crucis ti
tulum redolet. Quapropter medicorum academia id ſibi
laudi aſcribere debet: q nazarenus ſiue chriſtianus fuerit
Meſues: qui omnes virtutum numeros complexus: ſum-
mum earum faſtigium ac culmen haud dubie conſcendit.

¶ De operibus ac numero librorum ipſius Me-ſues. Cap. vij.

INter multa et preclara et egregia medicine illius ope
ra. Eſt liber de medicinarum ſolutiuaruz rectificatio-
ne. Aliuz quoq; ſcripſit quem appellauit Grabadin. Et cū
de curis morborū ſcribere orſus fuiſſet et a capite inchoaſ
ſet: ſcribens de morbis cordis interijt: et imperfectū opus
reliquit: qd poſtea (et ſi non eadem numerua) Petrus apo-
no patauinus et Franciſcus pedemontanus perfecerunt.

Scripſit et aphoriſmos elegantes quidem et breues. Poſtremum anteꝗ̃ extrema laboraret inualitudine Meſues: qua tādem pie in domino defunctus eſt: tanꝗ̃ mortis ſue breui imminentis: domino reuelante preſcius: plura conſcripſit ſermone greco: ꝗ̃ plurima ſalutaria documenta et chriſtiane pietatis pleniſſima inſtituta: que filijs ſuis: ideſt medicis quaſi pro teſtamento reliquit: quorum ſententia: quoniam doctrinam continent preclaram et religioſam. ſaraſceni ꝛ mahumetiſte. chriſtianis a Saladino ex hieroſolyma expulſis: in lucez non peruenerūt. Quocirca nō potuit ex intimo cordis ipſius receſſu penitiſſimoqꝫ virtutum omnium theſauro proferri: niſi quod virtutum redoleret. Uale pater clariſſime et nos Symphoniace in campo damaſceno ludentes Ama.

Canones vniuerſales.

IN nomine dei miſericordis cuiꝰ nutu ſermo recipit gratiam ⁊ doctrinam perfectionem principium verborum Joannis filij meſue: filij hamech: filij heli: filij Abdela regis damaſci.

¶ Verbum cecidit inter inquirentes ſcire quid eſt ꝙ rememorati ſunt quidam de rectificatione medicinarū ſimplicium ſolutiuarū. Multi ſapientes ſcripſerūt.

¶ In diſperſione tamen nec quiſꝗ eorum plenam traditionem ex hac intentione edidit: ſed per diuerſa capitula de diuerſis rememorati ſunt: diſperſam doctrinam hanc dimittentes.

¶ Quidam vero ex dilectiſſimis noſtris: quibus ex charitate tenemur: nos deprecati ſunt vt opus vnū ex hac diſperſione colectum vnam preceptorum aggregationem transferamus.

¶ Quorum iuſtas exaudientes preces hoc opus aggredimur cum auxilio et bonitate dei qui ſit benedictus. Fac ergo pie deus preceptorum horum aggregationem felicem de theſauris largitatis tue omnia felicitans. Ponamꝰ autem opus noſtrum ſectiones duas. In prima ſcientia vniuerſalem de rectificatione medicinarum cum cōditionibꝰ et modis ſuis. In ſecunda particulares ſermones in vnaquecꝫ medicinarum de eſſe ⁊ poſſe ⁊ rectificatiōe ſcribamꝰ. Et in hoc terminabimus.

¶ Diſtinctio primi libri in intētiones ſummas ⁊ capitula.

QUattuor intentionum aggregabimus ſermonem in hoc primo noſtro libro.

¶ Prima intentio ponit cōditiones in electione et poſſe medicinaꝝ ſolutionem facientiū.

¶ Secunda ponit conditiones in emendatione malitiarum in ipſis.

¶ Tertia ponit conditiōes in emendatiōe malitiarū redūdantiū ab ipſis in corpore hora ſolutionis.

¶ Quarta ponit conditiones in emendatione nocumētorū derelictorum poſt purgationē.

¶ Prima intentio duo capitula continet.

¶Capitulum primum est de electione medicinarum que fit per comprehensionem iudiciorum earum secundum eſſe propriu.
¶Cap. ij. eſt de electione medicinarum que fit per comprehenſionem iudiciorum earum secundum poſſe ipſarum.
¶Secunda intentio continet duas ſummas.
¶Prima ſumma est de rectificatione medicinarum cum ſocietate alterius medicine et continet. iiij. ca.
¶Capitulum primum eſt de rectificatione medicinarum cum eo quod opponitur eis proprietate ſua.
¶Capitulum. ij. eſt de rectificatione earum eo quod opponitur eis complexione ſua.
¶Capitulum. iij. eſt de rectificatione earum cum eo quod opponitur eis effectu ſuo.
¶Capitulum. iiij. eſt de proportione rerum ſibi inuicem aſſociandarum.
¶Secunda ſumma eſt de rectificatione medicinarum cum bonitate que acquiritur per artem et continet. iiij. capitula.
¶Capitulum. j. eſt de modis coctionis medicinarum.
¶Capitulum. ij. eſt de modis lauationis medicinarum.
¶Capitulum. iij. eſt de modis infuſionis medicinarum.
¶Capitulum. iiij. eſt de modis triturationis medicinarum.
¶Tertia intentio eſt de emendatione nocumentorum in hora purgationis et continet. iij. capitula.
¶Capitulum. j. ſi medicina mouet et non euacuat quid ſit agendum.
¶Capi. ij. ſi medicina indebite et laborioſe ſoluit.
¶Cap. iij. ſi medicina ſoluit vltra quam oportet.
¶Quarta intentio eſt de emendatione nocumentorum poſt purgationem: et continet. xiij. capitula.
¶Capitulum. j. de febre poſt purgationem.
¶Capitulum. ij. de dolore capitis poſt purgationem.
¶Capitulum. iij. de vertigine poſt purgationem.
Capitulum. iiij. de debilitate viſus poſt purgationem.
¶Capitulum. v. de debilitate ſtomachi poſt purgationem.
¶Capitulum. vj. de ſiti poſt purgationem.
¶Capitulum. vij. de ſingultu poſt purgationem.
¶Capitulum. viij. de dolore ſtomachi poſt purgationem.
¶Capitulum. ix. de excoriatione inteſtinorum poſt pur-

gationem.

¶ Capitulũ decimũ de egeſtione ſanguinis eſt purgationẽ.
¶ Capitulũ vndecimũ de tenaſmone poſt purgationem.
¶ Capitulum duodecimuz de laxitate ⁊ debilitate corporis poſt purgationem.
¶ Caplm.xiij.de ſpaſmo poſt purgationem.
¶ Continet igitur liber primus.xxxj.capitula.
¶ Prima intentio ponit ↄdiciones ⁊ electiones ⁊ poſſe medicinarũ ſolutionem facientiũ et continet.ij.capitula.
¶ Capitulũ.j.de electione medicinarũ que fit per ꝑ comprehenſionem iudiciorum earum ſm̃ eſſe proprium.

Dicimus ꝙ medicina laxatiua nõ eſt a re complexionali ſic:ſed qꝛ talis. Neqꝫ vt cõtrariũ incõtrariũ: qꝛ cõtrariũ:ſꝫ qꝛ talis. Et neqꝫ qꝛ ſimile attractiuũ huius vel eradicatiuũ:aut contrariũ:ſed qꝛ tale. Et neqꝫ qꝛ graue aut leue agitatiuum ſuperius vel inferius:ſed qꝛ tale.
¶ Dotatur enim omne duplici.vt aiunt philoſophi virtute.ſ.elementari ⁊ celeſti.huic quidẽ cõi huic vero propria. Etenim calefactiuum ⁊ frigidatiuum calidum ⁊ frigidum omne. Solutiuum autem non qꝛ calidũ:nec qꝛ frigidum:ſꝫ qꝛ celeſti virtute dotatum ſit ipſius mixtionem regulante. Et ob hoc quidem ſolutiuũ hoc. Illud vero prouocatiuũ. Aliud vero aliter. Et aliter hoc qꝛ celeſti virtute tale ſupra complexionem fertur.
¶ Inquit Pla. dotauit res quidem natura ꝓprietatibus. Omnino enim quodlibet quod ſm̃ meret a ſpecie ſua agit qđ proprium eſt. Utiqꝫ enim nullius rei ẽ actio propria niſi quam ſpecies regulat. hoc autem certificare non eſt medici.ſed eius qui ſe altius agit.
¶ Opinari etiã incõueniẽs:qꝛ ſimile nimirum vtiqꝫ hoc ſic econtra:ſed ↄtraria ſe inuicem fugant et non attrahunt.
¶ Inquit heben Meſue. Scire amplius oportet ꝙ actio ſolutiui in materias cum diſcretionibꝫ et limitationibus regulantis nature fit. Eductio enim earum eſt opus nature: pharmacum vero per id quod idem fit. Eſt enim ipſuz idẽ nature quod inſtrumentum artificis.
¶ Ait eniꝫ hyp. Eſt quidẽ nature curare non medici. Medici vero dicimus opus eſt nature porrigere

¶Cum autem quod porrigitur nature opus vicit: aut q̄ntitate aut malitia in preiudicium, eius effrenes efficit operationes.

¶Uerum quantitas ſupra exigentiam naturalem trāſgreſſione efficit et dat nocumēta multitudinis. Malicioſitas vero ⁊ multitudinis: et alterius atq; alterius modi imprimit nocumenta.

¶Et tua intereſt malignarum atq; incolumium mediciinarum apud te habere differentias.

¶Nam ſunt et malignaru; quedam genere: ſuper quibus de effrenitate non ambigitur ſicut mezereon: glebee et euforbium. Et in generibus pluribus ſunt ſimiliter ſicut turbith nigrum et agaricus niger et durus. et colloquintida ſingularis in planta ſua et ſcamonea de contracta coraſceni: a quibus elongari oportet niſi forſitan cōgruam ex eis quedam in magnis cauſis. et tunc ſuper eis preſumendu; eſt cu; timore et cautela. Nam in quibuſdam morbis competit venenum vt ſerpentes in lepra: poſt fractionem tamē malitie ſue vltimam ſi poſſibile eſt vel ſaltem q̄ melius fieri poteſt: quemadmodum dicemus poſt.

¶Et plurimi ſtolidorum quidem ⁊ precipue ſilueſtres ⁊ noui preſumunt ſup illis nondum conſolatis: non vtentes ꝓuiſione ⁊ ignorantes qđ eſt ſuper venenum pernitioſum ⁊ ignorantes leſione; quā faciunt poſſidere membra q̄ ſunt minere virtutum: cum ipſis virtutibus.

¶Inquit Heben Meſ. Non tm̄ has fugere oportet: verū ⁊ omnes etiam ſi elegantiores ſunt: niſi obſeruentur ꝯditiones ⁊ modi quorum rememorabitur: ſi deus voluerit.

¶Conſideratio autem que eſt theſaurus inueſtigationu; bonitatum ⁊ malitiarum in ipſis eſt huiuſmodi.

¶Qnq; enim conſiderare op; ꝯditiones diſpoſitionum: q̄ ſunt ex parte ſubſtantie: quandoq; conditiones diſpoſitionum quas res conſequitur a ꝯplexione ſua: qn̄q; ab eo qđ conſequitur eā. Et de huiuſmodi quandoq; determinat tactus: aliquandoq; odor: aliquando ſapor. Et quandoq; ex diſpoſitionibus que acquiruntur ex tempore ⁊ loco ⁊ vicinitate vnius medicine ad alteram.

¶Conditiones quidem que ſunt ex parte ſubſtantie. ſunt

graue:⁊ leue ſubtile ⁊ groſſum: tenerum ⁊ tenax: rarum et ſpiſſum ⁊ ab his acquiritur ſcientia malignitatis ⁊ bonitatis medicinarum.

¶Ceterum quecunq; ex eis potentioris virtutis ſunt: leuiores quidez meliores. Grauiores vero maligne. Sunt et enim ſcamonea: et aloe: leuiores quidem meliores ⁊ colloquintida ſimiliter: ⁊ euforbium et baurach: ⁊ agaricus ⁊ ſimilia: niſi ſit ex eis: in quibus requiritur aggregatio ſubſtātie: ſicut hermodactilus: ⁊ yreos et lapis lazuli. Hec enim inferiora grauiora et meliora. Et humorum habentia ſuperfluum leuiora meliora ſunt ſicut agaricus et turbith polipodium: ſquilla et ſimilia.

¶Et medicine quidem facientes operationes ſuas cōprimendo grauiores quidem meliores. Et em̄ mirabolani q̄dem grauiores meliores: ⁊ ſpecies raued ſitr: ⁊ ſitia ⁊ abſinthium grauius eſt melius ⁊ ſuccus eius ſimiliter: ⁊ ſimilia.

¶Et que menſurantur pleno ⁊ vacuo grauiora ſunt meliora: ſicut caſſiafiſtula tamarindi et ben ⁊ carthamus ⁊ granum nil. ⁊ cherua ⁊ ſimilia.

¶Et facientes quidē operationes ſuas leniēdo ⁊ lubricando grauiores quidem meliores: ſicut pſilium proprie ⁊ caſſiafiſtula ⁊ pruna ⁊ ſebeſten ⁊ ſimilia.

¶De commenſuratione autez rei ſubtilis ⁊ groſſe dicetur paulopoſt.

¶Uidet̄ em̄ teneruz ⁊ tenax a ſubtili vel groſſa dependere ſubſtantia. Credit̄ enim ſubtile tenerum ⁊ groſſum tenax. Sed non ꝯdigne ſimpliciter ꝯcedēdū. Ex groſſarum enim ſubſtantiarum rebus inueniuntur ⁊ tenera ⁊ tenacia. Et ex rebus ſubtiliū ſubſtantiaruz inueniunt̄ ⁊ tenera ⁊ tenacia. Inuenitur em̄ aloe ⁊ teneruz ⁊ tenax ⁊ ſcamonea ⁊ ſpecies ſalis et baurac. ⁊ inuenitur ſerapinuz tenax ⁊ anacardus. Quare non horum ſubtile ⁊ groſſum cauſa tantum.

¶Uerū aūt a puritate vel impuritate hoc magis: ē em̄ purius ſubtilis tenerū. Impurum aūt groſſum tenax. Super puro igit̄ ⁊ impuro ſubtili ⁊ groſſo ſignificant magis tenerū ⁊ tenax: niſi forte ſit aliqua ex reb⁹ cuius materia ſit humiditas viſcoſa: ſicut zuccharum ⁊ nabeth ⁊ alhoſos. Horꝫ enim purius ſubtilius tenacius.

¶ Que vero menſurantur denſo ⁊ raro ꝓportionalia ſunt eis que mēſurantur graui ⁊ l.ui:de quibus ſermo precellit.
¶ Inquit heben meſue. Scire debes ex parte cōſideratio-num complexionum: ꝙ medicina calida habet conſecutiones iudiciorum propriorum que ſunt calefactio:ſubtilia-tio:rarefactio maturatio digeſtio apertio viarum ⁊ ſimilia et ſi ſuperfluat mordicatio ſitis deſiccatio ⁊ ſimilia. ⁊ ſi vl-timatur acuitas ⁊ inflammatio et attractio ſuperflua ⁊ cō-ſumptio:et opera rubificationis:et cauterizationis eius.
¶ A frigida quidem effectus iudiciorum eius qui ſunt in-frigidatio:⁊ inſpiſſatio et indigeſtio et compactio.et ſimi-lia ⁊ ſi ſuperfluat coartatio et oppilatio et ſi vltimatur cō-gelatio et mortificatio.
¶ Ab humida humectatio lubricitas lenificatio conglutinatio:⁊ ſi ſuperfluat oppilatio vētoſitas nauſea ⁊ ſimilia.
¶ Siccam vero medicinam conſequuntur hec. deſiccatio: rarefactio:attenuatio:⁊ ſimilia.
¶ Et incolumiores quidem ſunt calide frigidis ⁊ humide ſiccis et adhuc calidis.et vniuerſaliter quidem omnis me-dicina ꝙ̃to temperamento vicinior tanto incolumior. pro-cedens autem remota ab hoc. vltimata vero in qualitatibꝰ ſuis malignior immo dignior vt venenum dicatur.
¶ Tactus autem de molli et duro:et aſpero et leni iudicat. et de molli quidem et duro iudicia ſunt propria. Molle eñi rei obedientiam : durum vero econtra ſignificat : quo-rum quidem hoc facile illud vero difficile paſſibile eſt:et al-terabile: et tibi ſuper eſt vt ſcias hoc facile corrigi : illa ve-ro non facile.
¶ Sed ⁊ aſperi et lenis ſunt: quedā iudicia ⁊ enim hoc qui-dem ſiccius illud vero humidius. Lenitas nēpe medicinis aſſociata:⁊ proprie violentarum virtutū ipſas ad latus in-columium declinare facit. Sed et alijs ſimiliter et proprie que vtroqꝫ modo ſūt poplia naſci. Aſperitas vero facit ecō-tra. Nam ⁊ colloquintida lenis bona aſpera mala ⁊ abſin-thium ſimiliter:⁊ fumus terre:⁊ ſuccus cucumeris aſinini: et agaricus:et ſimilia.
¶ Et de odoribus quidē ſcire debes: ꝙ odor bonus in me-

dicina ipſam ad latus incolumium declinare facit et illud ideo quia dilatat animam.⁊ ſpiritus et virtutes reparat et virtutum mineras confortat.grauis vero odor contrariũ horum facit ⁊ efficit conſecutiones operationum difficiliũ et laborioſorum.

¶Inquit heben Meſue.Judicia quidem que ſunt de eſſe saporum magis ſunt apud me ſuper inueſtiganda mali-tia et bonitate medicinarum ſolonem facientium. Immu tant enim earum virtutes ad modicum diuertens.⁊ compe tit hic loqui tantum de saporibus ꝙ̃tum ad eorum iudicia pertinet ſuper cognoſcenda malignitate et bonitate ipſa-rum: prout eſt ab eis conſecutio diſpoſitionum propria-rum pura.

¶Uerbi gratia.Acutum eſt facile inflammabile.mordica-tiuum:penetratiuum:aduſtiuum:excoriatiuuꝫ:apertiuũ: carminatiuum:ventoſitatum:exiccatiuum:faciens ſitim: extenuatiuum:inciſiuum:ſubtiliatiuum diuiſiuum:attra-ctiuum a longinquo:reſolutiuum.

¶Et ponit operationem ſuam citam ⁊ fortem ⁊ eſt cũ ſub-tili ſubſtantia confortatiuum amari: ⁊ omniuꝫ debiliter ⁊ de ſolentium.

¶Amarũ aũt eſt deſiccatiuũ:conſumptiuꝫ faciens ſitim apitiuũ orificioꝝ venarũ:exiccatiuum preſeruatiuũ a pu trefactione:attractiuũ tardius tñ ꝙ̃ acutũ:abſterſiuum:re ſolutiuũ:inciſiuũ:faciens tortiones ꝯturbatiuũ:excoriati-uum:faciens fluere ſanguinem:carminatiuũ ventoſitatũ.

¶Et ponit operationem ſuam tardam.et fortem ⁊ eſt cum groſſa ſubſtantia repreſſiuum acuti.

¶Salſum vero eſt inciſiuũ:⁊ abſterſiuũ ſubtiliatiuũ:lique factiuum:mordicatiuum:preſeruatiuꝫ:a putrefactione: conturbatiuum:ſubuerſiuum:preparans ad vomitũ: exic catiuum:faciens ſitim:exaſperatiuum:mundificatiuũ cuꝫ abraſione aperitiuum:⁊ ponit operationem ſuam tardã:⁊ debilem ⁊ eſt cum mediocri ſubſtantia: ⁊ ẽ cõfortatiuũ om nium debiliter ⁊ tarde ſoluentium.

¶Unctuoſitas quoqꝫ ẽ lenitiua:lambificatiua relaxatiua mollificatiua abholatiua:nauſeatiua vẽtoſitatũ gñatiua: oppilatiua ⁊ ponit opationẽ ſuã tardã ⁊ debilem ⁊ eſt cum

mediocri ſubſtantia repreſſiua acuti ⁊ amari et ſalſi.
¶Dulce autem eſt lauatiuum lenitiuum oppilatiuū vēto
ſum:⁊ ponit operationē ſuam debilem.⁊ inter citam ⁊tar-
dam mediocram:⁊ eſt cum mediocri ſubſtantia repreſſiuū
acuti:amari:⁊ acetoſi ⁊ confortatiuum; inſipidi.

¶Inſipidum vero eſt lubrificatiuum:ventoſum:extincti-
uum:opilatiuum:⁊ inſpiſſatiuum:⁊ ponit operationez ſuā
tardam ⁊ debilem:⁊ eſt cum mediocri ſubſtātia repreſſiuū
acuti:amari:ſalſi:⁊ acetoſi.

¶Stipticum quoqꝫ eſt coadunatiuum acentratiuum con
fortatiuum:cōſolidatiuum:iſpiſſatiuum ⁊ ponit operatio
nem ſuam tardam ⁊ debilem:et eſt cum groſſa ſubſtantia
repreſſiuum omniuz que diximus ſicut acuium ⁊ ſalſuz cō
fortatiuum.

¶Acetoſum quidem eſt penetratiuum :aperitiuum inciſi-
uum:diuiſiuum:ſubtiliatiuum;:inſpiſſatiuum: ex aſpera-
tiuum abſterſiuum:⁊ extinctiuum:⁊ ponit operationē ſuā
citam:⁊ mediocrem: inter fortem ⁊ debilem:⁊ eſt cum ſub-
tili ſubſtantia repreſſiuum acuti:⁊ confortatiuum dulcis ⁊
inſipidi.

¶Et debes ſcire ꝙ medicinarum deteriores ſunt in quibꝰ
eſt acutas pura ſicut eſt euforbium ⁊ mezereon. Minꝰ aūt
in quibus ē amaritudo pura:ſicut eſt colloquitida ⁊ cucu
mer aſininus ⁊ ſimilia.Et que compoſita ſunt ex acumine
⁊ amaritudine:ſunt inter eas ſicut ſcamonea.

¶Et q̄to ab acumine ⁊ amaritudine declinant tanto etiaz
a malitia: ⁊ adhuc aūt plus elōgant̄ a malitia omnes in q̄-
bus cum acuitate eſt ſtipticitas:ſicut epithimuz ⁊ alhaſce.
Plus quoqꝫ in quibus cum amaritudine eſt ſtipticitas :ſi-
cut reubarbarum:abſinthium ⁊ fumus terre.⁊ que compo
ſita eſt partibus acuitatis ⁊ amaritudinis ⁊ ſtipticitatis:
eſt inter eas ſicut ſticados.Et vniuerſaliter quidem ſm re
ctam proportionem acuti:vel amari vincens ſtipticitas in
columiorem reddit.

¶Et incolumiores quidem ex eis:in quibus adeſt dulce-
do ſicut caſſiafiſtula ⁊ tereniabin:aut inſipiditas ſicut mu-
cillago pſilij:aut ſapor compoſitus ex dulci et acetoſo ſi-
cut pruna ⁊ tamarindi.Declinant etiam ad latus incolu-

-mium quecunq; ex partibus amaritudinis et dulcedinis ꝯpoſita ſūt:ſicut viole. Magis quoq; in qua eſt cū his ſti-pticitas:ſicut roſa:⁊ vniuerſaliter quidem ſtipticitas cuili bet medicinarum generi aſſociata:ipſam ad latus incolu-mium declinare facit.

¶Quare ſcire debes quoniam auxiliatio facta per artem equipollet nature.propter quod interdum ſupplendū eſt per artē in quo natura defuerit. Ars eñ imago eſt nature ⁊ ſequela eius ⁊ nos dicemus auxilia que fiunt p artē poſt.

¶Colores autem quantum ad pñtem inquiſitionem perti net:non dant ſciam ordinatam:que ſit comprehenſio ſicut vlis in particulari:ſed incidentes ſignificant ſuper bonita te ⁊ malitia quarundam medicinarū ſicut dicemus. Sca-monea varia:aut ſubalbida eſt bona:nigra ē mala.⁊ aga-ricus albus bonus:niger vero malus. Et ſimiliter turbith ⁊ colloquintida. Et dicimus roſam vere rubedinis bonā. Et dicimus de aliis alia:quantum particularis ſermo ca-pere poteſt.

¶Horum autem ſufficientiam oſtendit ſcientia naturalis. Loquemur autem in particularibus de coloribus medici narum bene vel male ſignificātibus:cum his vel illis.

¶Et tempus quidem determinat deeſſe ⁊ iudiciis medici-naꝝ quo colligende ſunt ⁊ quo non.⁊ quātum virtus eaꝝ durare poteſt.⁊ ꝙ quedam antiquiores meliores ⁊ incolu miores.⁊ alique maligniores:⁊ alique recentiores incolu miores:et alique maligniores.

¶Secundum veritatem quidē ſcire debes quoniā ex eis amare antiquiores deteriores etenim ſicciores cū ſit ama-ruꝫ ex ſe vltime ſiccitatis. Et acute antiquiores incolumio res. Spirat enim ſuperficies caloris earum inflāmabilis ⁊ frangitur acuitas cum reſiduo. Iuniores vero feroſe inflā mabiles. Et ſtiptice quidem iuniores incolumiores.⁊ dul ces meliores mediocres.et inſipide ſimiliter.⁊ enim recen tiores humido abundant ſuperfluo quod eſt cauſa ad in-flationem ⁊ vento ſitatem.⁊ ſalſe antiquiores ſertoſe:et iu-niores conturbatiue cauſa ad ſubuerſionem ⁊ vomitum. Medio cres vero meliores.

¶Et debilē quidem virtutem habētes: ⁊ que debilia ſunt

teſture: ⁊ que virtutem habent facile reſolubilem appoſitam in ſuperficie iuniores meliores. et enim antiquarũ earum virtutes reſoluit tempus: ⁊ in contrarijs econtra.

¶Cum autem dico antiquiora vel iuniora: intelligo hoc quod iuſte menſurandum eſt de quolibet ſm genus ſuuȝ. Nam nec antiquiora vt cinis nec iuniora vt gramen diuȝ dicimus intelligimus.

¶Nos autem tempore collectionis medicinarũ. ⁊ de extẽſione vite earum terminabimus in particularibus ſi deus voluerit. Locus vero eſt ex maxime facientibus ad generationem ⁊ acquirunt per ipſum diſpoſitiones ⁊ proprietates in rebus.

¶Inquit enim plato muniuit natura loca virtutibus: vt in eis ſigillentur proprietates in rebus quantum a cauſa differunt ⁊ ab artifice.

¶In locis enim terre libere acquiritur proprietas plantis talis qualem merentur ſm genus ſuum et in terra non libera declinant ad latus exceſſus eius.

¶Uerum planta attrahit ex ea quod ſuum eſt puta humorem ſibi conuenientem. Nam lupinus attraxit nitroſitateȝ terre: ⁊ vitis dulcorem eius et colloquintida amaritudineȝ ex partibus ſuis aduſtis: ⁊ cucumer aſininus. Sed hoc nõ eſt huius inquiſitionis: ſed altioris.

¶Et dico ꝙ res humido abundãtes ſuperfluo in locis orte ſiccioribus meliores: ſicciores in locis ſiccioribus deteriores. Et enim hermodactilus in locis natꝰ humidis malus. Et ſimiliter turbit ⁊ agaricus. Et dicitur ꝙ mezereon in locis termarum malus eſt ⁊ venenoſus. ⁊ ſimiliter cucumer aſininus colloquintida ſimiliter ⁊ abſinthiũ vicinum mari non eſt bonum. Et dicitur ꝙ ſcamonea coraſceni eſt mala. anthiochena bona.

¶Et credo ꝙ diſpoſitio loci vel aſpectus regulantium nõ ſimiliter eſt hic. ⁊ ibi. Diuerſitas autem vel ſimilitudo has vel illas incolumitat et enim guaril et piper aque diſſimilia meliora ⁊ humidum habentes ſuperfluum. Similiter ⁊ turbith ⁊ agaricus ⁊ ſcamonea in ſimili meliora.

¶Uicinitate etiam rei ad rem incolumiores vel nequiores diſpoſitiones acquiruntur ⁊ in ſingularitate ⁊ pluralitate

earum ſimiliter.

¶Sicut recte dicit ꝙ hermodactilis ſquille aut raffani vi=cinitas vigorem preſtat. ⁊ alaſce epitimo et arbor glandes ferens polipodio ⁊ ſene ruta.

¶Et dicitur ꝙ ſcebram ſcamonee addit ad iniquitatem et ſimiliter lacticinium villoſuʒ ⁊ lapides polipodio ⁊ oximū epithimo.

¶Et ſingularitas quidem caſſiamfiſtulam facit bonā col=loquintidam autem nequiorem ⁊ ſquillam prauam ⁊ cucu merem aſininum ſimiliter. Uirtus eniʒ diffuſa remiſſior eſt aggregata vero pluris ſit et ſcire debes quod magnitudo rei et paruitas virtutis diffuſionem ⁊ aggregationem fa=cit: ⁊ ideo colloquintida melior magna.

¶Cap. ij. de electione medicinarum que fit per compreheñ=ſioneʒ iudiciorum earum ſm poſſe ipſarum.

INquit hehen zueſue opatio medicine ſolutiue eſt hoc quod agit ſm regulationem: quam ſortita eſt fit per modum violentie. Neqꝫ enim educit: niſi quia nature vim infert.

¶Non tñ cõmuniter: ſed ꝓprie: quia non materiā ſed hāc educit materiā niſi effrene habuerit operationem.

¶Effrenitatis aũt in operatione cauſa eſt peccatū in quā=titate eius: ſicut diximus.

¶Et quoniam ſm plurimum omnis fere medicina laxati=ua eſt de genere rerum venenoſarum: cuius exceſſum natu ra nõ patitur: conatur tamen regule qđ de motu eius eſt in ſolutione ipſius in virtutes cordis inquantum ei poſſibile eſt. Et patit ſine eſtuatione: ⁊ luctā ſupfluitates corporis expelli: immo gaudet in earū eductiõe ſicut exonerari mo= le ſicut ſi proprio motu expelleretur.

¶Et ſm notiores modos purgatiõis fit illđ duob⁹ modis de quib⁹ hyppo. in primo lib. ſeparatorū ſermonū mentio nem fecit. ſ. ex agitatione que fit ſm ſtomachū ſuperi⁹ cau=ſat vomitum: aut ex perturbatione que fit ſm ventrem cau ſat fluxum: ⁊ fit illud rarius per vomitum.

¶Et illud ideo quoniam medicina laxatiua perueniẽs ad ſtomachum nõ adđt humorē quē euacuare debet penetrā do ad ipſuʒ ſed virtute attractiõis ſigillata in ipſa attrahit

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

eligens: quod ex humoribus eſt ei proprium attrahere et eſt comparatio operationis eius ad materias comparatio magnetis ad ferrum charabe ad fuſtem ⁊ ad alia.

¶ Attractio autem non eſt: niſi ex venis: ⁊ occultis ductibus corporis donec humor euacuandus ad ſtomachum et inteſtina repat.

¶ Stomachi vero et inteſtinorum natura grauata mouet vt eos expellat. Repare autem ad ſtomachum eſt rarius ⁊ repat faciens agitationem ſuperius ad vomitum declinabit. Si quidem inferius ad ventrem.

¶ Et repere ad inteſtina: eſt illud quod eſt ſm plurimum. Et illud propter ſex res. Prima eſt quoniaꝫ declinatio materierum plus eſt ad inferiora. Secunda eſt quoniam ductus ⁊ vie quibus membra ſuperfluitates expellunt plus ad inteſtina: ꝙ ad ſtomachum redundant. Tertia eſt: quia natura inteſtina fecit membra eſſe expulſionis et non ſtomachum. Quarta eſt quoniã melius eſt vt natura ad ignobilia ꝙ ad nobilia membra materias tranſmittat. Quinta quoniam melius eſt: vt ex propinquioribus educat vijs. Sexta eſt: quia ſi materia ad ſtomachum repat: decentius eſt illam ad inteſtina expellere ꝙ ad meri. Uirtus eniꝫ naturalis inferiorem ſtomachi portam expulſioni: attractioni vero ipſum meri diſcreuit non expulſioni. patet ergo rarius naturam opus pharmaci per vomitum celebrare ꝙ per ventrem. Omnis eniꝫ operatio cui accidit ab eo a quo regulata eſt diuerſio: intelx.

¶ Amplius autem ſcire oportet ꝙ medicinaꝝ ſolutionem facientium alie ſunt quarum proprietas eſt per vomitum educere: alie quarum per ventrem.

¶ Educunt autem per vomitum quecunqꝫ ex proprietate habent: vt os ſtomachi ſuperius debilitent: deinde morãtes in ipſo attrahunt ad ipſum ab epate ⁊ inteſtinis ⁊ alijs membris ⁊ generant in eo agitationem cum ſubuerſione. deinde contra motum naturalis virtutis continuatur eius motus expellendi per os.

¶ Per ventrem autem educunt medicine quecunqꝫ in ſtomacho manentes attrahunt ab epate ⁊ a membris humorem quem attrahere eſt eis proprium ad inteſtina propter

cauſas vtilitatis quas modo diximus. Faciuntqꝫ in ven- tre perturbationem: deinde iuxta moduꝫ exigentie virtutis naturalis continuatur ei motus expellendi ad exteriora p anum. ⁊ hoc modo vomitiua eſt vomitiua: ⁊ ventris ſoluti- ua eſt ſolutiua.

¶ Et ſcire te oportet ꝙ ventris ſolutiua aliquādo efficitur vomitiua: et aliquando econtra.

¶ Cauſa autem primi: quandoqꝫ eſt propter diſpoſitioneꝫ medicine quandoqꝫ eſt propter diſpoſitionem que eſt in ſuſcipiente quandoqꝫ propter diſpoſitionem contingen- tem ſuper vtrumqꝫ.

¶ Horum aūt primū eſt ſi medicina eſt earū que ſupnatant ſtomacho aut earum que nimis abhorrent: aut qꝛ eſt earū que agitationē ⁊ pturbationē faciunt nimiū ſtomacho.

¶ Secunduꝫ aūt eſt exhibitio pharmacie ſuper ſtomachū debilem: aut exhibitio eius ei qui ſiccitatem fecum adhe- rentiū inteſtinis patitur. aut habet canaliū ⁊ ductuū expul ſionis coartationem. Etqñqꝫ eſt cauſa huius impetꝰ: vēto ſitatis ſubleuantis corpus medicine.

¶ Tertium vero eſt commotio corporea: aut animalis ſup pharmaciaꝫ ⁊ fetor aſpectus rei abhominabilis: ⁊ ſimilia.

¶ Et vomitiuam quādoqꝫ inuenimus ventris ſolutiuam: adhuc propter illa eadē tria diuerſo tñ modo ſe habentia.

¶ Primum eſt ſi medicina ipſa in ſe ſit velocis deſcenſiōis aut ſit cum admixtione rei delectationem facientis.

¶ Secundum vero eſt quia ſi medicina fuerit ei exhibita ꝗ ſtomachum habet fortem: aut quia ſuſcepit eam ſuper fa- mē vehementem. quando ſtomachus eſt auarus: aut quia lenitatem nature habet.

¶ Tertiū quoqꝫ eſt diſtractio intentionis ad alia propter res delectantes exteriores.

¶ Et quia natura omnia regulans facere diſcreuit ſapien tius de re vomitiua ſolutiuam: propter illa que diximus modo.

¶ Adhuc autem medicinarum vomitum facientium: que- dam faciunt illud leniter ⁊ ſunt proprie quecunqꝫ pter hoc ꝙ magnam vim nature inferant faciunt vomitum: quedā faciunt econtra.

¶Leniter autẽ vomitũ facientia ſunt ſemen aneti.et atri-
plicis ⁊ ſemẽ nigelle:⁊ ſemẽ rape:⁊ ſemẽ radicis ⁊ raffanus
⁊ ſal ⁊ flos myrice:⁊ ſemẽ cepe ⁊ aſſarum ⁊ ſimilia.

¶Mediocriter autem vomitum facientia ſunt nux vomica
⁊ cartamus et baurach ⁊ ſal gemma ⁊ ſal indũ ⁊ been ma-
gnum ⁊ ſimilia.

¶Laborioſe aũt vomitum facientia ſunt elleborus alb⁹:⁊
condiſi ⁊ mezereon ⁊ been minus ⁊ catapucia ⁊ cherua et
tapſia ⁊ harmel ⁊ cucumer aſininus⁊ ſimilia. Quot modis
fiat operatio ſolutiui.

¶Inquit heben Meſ. Medicinarũ educentium per vẽtrẽ
operatio quattuor modis fit cum proprietate innata eis.
Aut enĩ educũt diſſoluendo ſua ꝓprietate ſicut ſcamonea
et turbith. Aut cõprimendo ſua proprietate:⁊ exprimendo
ſicut mirabolani:aut lenificãdo ꝓprietate ſua ſicut caſſia fi
ſtula ⁊ tereniabin:aut lubricum faciendo ꝓprietate ſua:ſi
cut mucillago pſillij.

¶Et ego dico ꝙ medicinis que de proprietate ſua educũt
diſſoluendo ſigillata eſt ſm plurimũ virtus attractionis
et eradicationis.

¶Attrahit enĩ a ſuperiorib⁹ materias ⁊ eradicat ab infe-
rioribus:reliquis aũt non ſic. Debiliter enĩ huiuſmodi vir
tus eſt eis inſita:nec agũt hec apparenť niſi parũ:imo po-
tius materias q̃bus obuiãt:educũt ⁊ mẽbrũ plus remotũ:
ad qđ virtus earum põt pertingere eſt epar ⁊ caput et vir
aliter ad caput:niſi quia forſitan materias ad ipſum ſalien
tes educũt ⁊ ſic ſunt cauſa iuuamenti per accidens.

¶Unde ſcire debes ꝙ medicinaꝝ ſolutionẽ facientiũ que
dã ſunt cã iuuamenti ꝑ ſe:quedã vero ꝑ accidẽs. Dicimus
aũt ꝑ ſe quecũꝙ ex ꝓprietate ⁊ cõpletiõe iuuamenti cã ſũt:
ſicut verbi grã. tamarindorũ ꝯpletio et ꝓprietas verificať
oppoſitioni colere ⁊ turbith flegmati. Et dicim⁹ ꝑ accidẽs
quecũꝙ ad hoc diſcrepant. Quꝙ enim ꝓprie fit aliqđ ab
aliquo:qđ eſt ſicut nõ debere verificari vt faciat illud: ſicut
verbi grã. ſcamonea infrigidat corpus cũ ſit calida : ⁊ facit
illud:nõ qꝛ calida:ſed qꝛ humorem calidũ educit:ad cuius
enim eſſe eſt fieri hoc ⁊ ad eius abeſſe eſt fieri contrarium.

¶Et dico ꝙ poſſe medicinarũ in materias eſt:qm̃ educunt

eligentes

eligentes quem ex humoribus eſt eis ꝓprium educere.
¶Et dicũt quidã.q: queꝫ augmentatum ex humoribus inue
niunt educunt.Deinde alium qui eſt poſt ipſuꝫ in multitu-
dine ⁊ errauerũt volentes ꝑ hec medicinas non educere cuꝫ
electione:⁊ ſi verũ eſſet hic vtiqꝫ ſm plurimũ omnes flegma
de propria educerent intentione:cum ſit eius excreſcentia in
corpore ſuper vtrãqꝫ coleram.Sed hec eſt illud ꝙ non credi
tur:immo dico ꝙ non humoris ſed huius eductiua eſt.Qñ-
qꝫ enim expellit ſubtile ꝙ proprium eſt ei expellere ⁊ groſſuꝫ
derelinquit.⁊ quandoqꝫ facit econtra Cuiuſlibet enim earũ
actio ſibi derelicta:hec ex huiuſmodi eligit ⁊ hec derelinqt.
Actio enim propria regulata eſt neqꝫ tranſgreditur exigen-
tiam rei paſſibilis ⁊ non omne:ſed hoc tantum vel illud re-
ſpicit niſi operatio ſit effrenis.Huius autem ſufficientiã ſciẽ
tia naturalis determinat.
¶Dicimus aũt ꝙ medicina omnis humorẽ primo:in quem
ei agere eſt ꝓpriũ:educit deinde illũ q̃ eſt in habilitate poſt
ipſum ⁊ ſic alium ſm ordinem.vltimo ꝟo operaꝛ illud in ſan
guinẽ quẽ vſqꝫ ad poſtremũ nã recondit.⁊ retinet ſicut the-
ſaurũ eius coctã tñ expellit poſt longã ꝓhibitionem expul-
ſionis inquantuꝫ ei poſſibile eſt.Sed quem educit primo:et
ꝓprie ⁊ ſuo iure regulata educit.alios ſicut degenerans pro
pter ſuperfluũ operationis ſue.⁊ ꝓprie qñ effrenitat ſicut dixi
mus ⁊ accidit illud ꝓprie ſicut ſi facile iraſcens incitetur vt
furiat.Inſiliet nempe tunc et tranſgredietur rectitudinem
operationis vltra modum intentionis ſue.
¶Diſtinguendum eſt aũt in poſſe medicinarũ in materias
hoc mõ.Medi.enĩ cui ꝓpriũ eſt colerã educere ipſam educit.
primo poſt ipſam flegma:poſt ipſum coleram nigram.vlti-
mo agit in ſanguinem et medicina eductiua flegmatis.pri-
mo agit in ipſum poſt in coleram citrinam:poſt in coleram
nigram vltimo vero in ſanguinem agit et medicina educti-
ua colere nigre.primo educit ipſam poſt coleram rubeã.de-
inde flegma.vltimo vero ſanguinem.
¶Neqꝫ mirandum.nulli enim medicinarum proprium eſt
de prima intentione eſſe ſanguinis eductiuã.Cuſtodit enim
eum natura vſqꝫ in poſtremum:nec deſerit niſi coacta.

¶ Et ſi arguatur de ſanguine in quē cecidit corruptio et putrefactio dictum iam deſiiſſe eſſe ſanguinē. Jnquit enim Gal. de ſanguine cui accidit: vt putrefiat. ſcire debes quoniā eius ſubtile tranſit in coleram citrinā ⁊ groſſum eius in melā. hos aūt educi poſſe per medicinam nulli dubium eſt.

¶ Educunt aūt ſanguinem oīa ſoluentia vltime ⁊ effrenata non proprie: ⁊ hoc trib⁹ modis. Aut quia ſcʒ medicina eſt earum que excoriant venas. Aut qꝛ eſt earum que venarū orificia aperiunt apertione ſanguinem fluere faciente. Aut qꝛ per eam peruenitur ad vltimum euacuationis ſicut dixim⁹. Et ex rebus hoc facientibus eſt aloe malus queʒ diximus ⁊ ſimiliter cucumer aſininus ⁊ centaurea: ⁊ colloquintida que naſcitur ſola in planta ſua: ⁊ euforbium: ⁊ meʒereon: et proprie paruum ⁊ ſcamonea Coraſceni.

¶ Et ſunt ex medicinis que mundificant ſanguinem ⁊ clarificant eum ſicut lupullus proprie. ⁊ capillus veneris et rauedſeni ⁊ aqua lactis. ⁊ proprie caprarum boni paſtus ⁊ ſuccus roſe: ⁊ caſſiafiſtula: abſinthium ⁊ fumuſterre ⁊ aloe: ſiracoſt. ⁊ affrodili ⁊ ſuccus eius ⁊ ſimilia.

¶ Medicine autem de proprietate principaliter educentes coleram citrinam ſunt aloe ⁊ ſcamonea et abſinthium ⁊ eupatorium et luppullus et mirabolani citrini ⁊ fumuſterre et ſpecies raued et aqua caſei ⁊ ſuccus roſarum: et viole et caſſiafiſtula et tamarindi et pruna ⁊ pſilium et tereniabin ⁊ ſiracoſt.

¶ Et medicine ꝓprie et principaliter educentes flegma ſunt chebuli emblici ⁊ bellerici ⁊ ſal gemma et colloqntida ⁊ turbit ⁊ ſticados ⁊ ireos ⁊ ſarcocolla et ben et cherua ⁊ yſopus ſicca ⁊ aſce ⁊ oppoponacum et ariſtologia ⁊ cartamus ⁊ centaurea ⁊ eupatorium ⁊ agaricus ⁊ cucumer aſininus ⁊ hermodactili ⁊ ſerapinum ⁊ euforbium ⁊ ſquilla ⁊ ciminum ⁊ aſſarum ⁊ polium ⁊ vrtica ⁊ polipodium ⁊ ʒinʒiber ⁊ aqua caſei ⁊ mel ⁊ ʒuccarum rubeum.

¶ Et medi. ꝓprie et principaliter educens coleram nigram ſunt he epithimum. ſticados ⁊ mirabolani nigri et polipodium: ⁊ ſcebram: ⁊ lapis laʒuli ⁊ lapis armenus ⁊ calamentum montanum: et ſcene et elleborus niger et ſal indus et

ſal napticus: ⁊ ſal niger ⁊ ſimilia.

¶ Et medi. ꝓpꝛie educentes humoꝛes aduſtos ſunt aqua ca ſei ⁊ ſcene ⁊ mirabolani indi ⁊ fumuſterre ⁊ caſſiafiſtula ⁊ volubilis maioꝛ ⁊ lupulus ⁊ ſimilia. Solutiue autem aquoſitates educentes ſunt turbith et aſce capillus ve. et ſal: ⁊ ſal gē ma ⁊ euforbium ⁊ cherua ⁊ ariſtologia ⁊ centaurea ⁊ cucumer aſininus. Aquam autem citrinam educunt ireos ⁊ cucumer aſininus ⁊ agaricus ⁊ ſerapinū ⁊ mezereō ⁊ ſcebzan ⁊ eſt viſum ⁊ ſimilia.

¶ Inquit he. Me. de poſſe autem medicinarum ⁊ aſpectu earum ad membꝛa et ad ſuperfluitates humoꝛum i ipſis ⁊ mūdificatione earum ab ipſis membꝛis ꝑ ipſas medicinas dicē dum eſt nunc.

¶ Quare ſcire debes. ꝙ euacuandarū materiarum facilius educuntur quecunqꝫ in ſtomacho ⁊ inteſtinis ſite ſunt. minus aūt quecunqꝫ in meſaraicis ⁊ adhuc minus quecunqꝫ in ſubſtantia epatis ſima. Difficile vero quecunqꝫ in venis ſubtilibus. Magis vero quecunqꝫ ꝓtellatione venarū ⁊ mēbꝛoꝛum ſunt. difficillime vero oium quecūqꝫ in mēbꝛoꝛum iuncturis ſunt ⁊ pꝛopꝛie dum diuturnātur ⁊ figuntur in eis.

¶ Et diximus ꝙ medi. q̄ educūt ſoluendo poſſe hn̄t a remotioꝛibus attrahere ⁊ a ſuperioꝛibus attrahunt ⁊ ab inferioꝛi bus eradicant ⁊ diximus ꝙ medicine que educunt ſm̄ alios modos minus hec faciunt immo materias potius quibus obuiant educunt.

¶ Uerum quelibet medicinarū ſigillatam habet pꝛopꝛietatē vt hoc membꝛum magis ꝙ̄ illud reſpiciat. puta quedam de pꝛopꝛietate magis membꝛa capitis reſpiciunt. et ſunt he pꝛopꝛie. Colloquintida ⁊ agaricus ⁊ ſticados. ⁊ aloe ⁊ lapis lazuli: ⁊ lapis armenus ⁊ ſquilla ⁊ epithimuꝫ ⁊ ſal indus ⁊ chebuli mirabolani nigri ⁊ ſimilia.

¶ Et ſunt quedam que reſpiciunt membꝛa anhelitus et pectoꝛis: ⁊ educunt ſupfluitates eoꝛum ſicut agaricus: et alaſce ⁊ yſopus: ⁊ volubilis ⁊ terentabi: ⁊ caſſiafiſtula ⁊ ſarcocola ⁊ ireos. ⁊ colloquintida ⁊ ſimilia.

¶ Et ſunt que materias a ſplene educunt ſicut agaricus: et ſcene et epithimum et elleboꝛus niger et ſticados et eupa

torium.⁊ abſinthium:⁊ ſal indus ⁊ ſal niger ⁊ calamentum montanum.et ſimilia.et ſunt que materias a ſtomacho et in teſtinis educunt ſicut abſinthium et aloe et mirabolani.et ea proprie que magis materias quibus obuiant educunt ſicut iam diximus.Et ſunt quedam materias ab epate ⁊ par tibus eius educunt ſicut agiricus.⁊ aqua caſea ⁊ volubilis maior ⁊ lupulus ⁊ reubacbarum ⁊ ſuccus roſarum: ⁊ eupa= torium ⁊ ſuccus eius ⁊ abſinthium : ⁊ mirabolani ⁊ tama= rindi : ⁊ famuſterre :⁊ ireos:et mezereon:⁊ ſcene :⁊ ſcebram: et es vſtum ⁊ ſerapinum ⁊ ſarcocolla et ſimilia.Et ſunt que materias educunt ab inſtrumentis iuncturarum ⁊ partib⁹ remotis ſicut hermodactilus:ſarcocolla et colloquintida:et turbith ⁊ oppoponachum:⁊ ſal gemma: ⁊ ſal indus: et ſera= pinum:⁊ euforbium:⁊ centaurea ⁊ cucumer aſininus ⁊ elle= borus niger ⁊ pollipodium ⁊ ſimilia.⁊ ſūt que materias acu te educunt ipſamq͂ mundificant ſicut aqua caſei ⁊ fumuſter re ⁊ colloquintida ⁊ epithimum:⁊ agaricus ⁊ pollipodium ⁊ mirabolani indi ⁊ volubilis ⁊ ſimilia.

¶De poſſe autem medicinarum ſecundum exigentiam diſ= poſitionum temporum anni dicimus: quia diſpoſitio tēpo= ris multum calida aut multum frigida ab earū adminiſtra= tione prohibet.

¶Jnquit enim hyp.qū ſunt diſpoſitiones anni ſuper nos in aere dn̄ij canis.time moleſtiam in purgatiōibus.Et Gal.di= xit hoc eſſe timendum propter tria.primum qꝛ inflammatur materia propter aerem calidiſſimum.⁊ fit cā caſus in febres. Scđm quia in multitudine caloris virtus reſoluitur ⁊ debi= litatur conueniens eſt ex aſſumptione medicine illaȝ magis debilitari.Tertium eſt qm̄ calor aeris eſt ſicut calor balnei q̄ medicinas ⁊ virtutes earum ad exterius corporis declinare facit.inquit iteruȝ hyp.Si oportet purgari in eſtate debes purgare que ſunt ſuperius.in hyeme vero que inferius ſūt. Et dixit Gal.q͂ humores ſm̄ diſpoſitiones temporū anni cre menti et decrementi cām hn̄t propter conuerſionem rei ad rem ſimilem:vel elongationem abinuicē ſibi.Jn eſtate enim accidit multiplicari coleraȝ ⁊ eſt tempus dominij eius quia calida ⁊ acuta facilem hn̄t additum ad ſuperiora.Danda ē

igitur medicina hoc tempore que ipſam per ſuperiora edu- cat. In hyeme vero multiplicatur flegma ⁊ eſt tempus abun dantie eius: quod qdem graue eſt et inferiora petens. Dan- da eſt igitur medicine hoc tpe ipm per inferiora educens.

¶ Inquit. Io. vitande ſunt in eſtate medicine que acuitatem habēt et educunt diſſoluēdo: ſunt enim facilis inflāmationis et vitande ſunt in hyeme q̄ ſoluunt lambificādo ⁊ lubricā fa- ciēdo. Timetur enim ſuper primis caſus in febres et exco- riationes et diſſintheriam timetur ſuper aliis caſus in flu- xus et lienterias. Et dixit ꝙ tēporibus eſtus ⁊ frigoris medi- cine acuitatem habentes timende ſunt: timetur enim in vno excoriatio et febres ⁊ timetur in alio euacuatio ſuperflua et diſſolutio.

¶ Secunda intentio eſt canon in rectificatione medicinarū ſolutionem facientium cuius ſunt due ſumme ⁊ prima conti net quattuor capitula.

¶ Cap. primū prime ſumme de rectificatione medicinarum: quot modis fiat: et de obſeruandis in ea: et de rectificatione cum eo ꝙ opponitur eis proprietate ſua.

Inquit Ie. Me. differentia bonitatum et malignitatum medicinarum ſolutiuarum. iam in preteritis demonſtra mus: expedit autem nunc earum tollere malicias aut ſaltem reprimere ſm meliorem modū poſſibilitatis ⁊ hec facimus de largitate dei benedicti cum eo ꝙ frangit malicia ⁊ exceſ- ſum earum: ⁊ acquirit ei diſpoſitiones incolumes.

¶ Et hoc duobus modis: aut enim illud facimus cum ſocie- tate alterius medicine aut cum bonitate que acquiritur eis per artem. Et debes intelligere ſocietatem rem: virtutem ha bentem opponentem ei quod ex medicinis ſolutionem faciē tibus timetur.

¶ Et fit illud tribus modis ſicut inquit Demo. aut cum obie ctionibus in emendatione maliciarum earū que innate ſunt a proprietate ſua: que ſunt venenoſitas et inimicitia rei vite cum re que etiam opponitur proprietate aut cum obiectioni bus earum complexionibus in permutationem calidi frigi. ⁊ hu. ⁊ ſicci: aut cū obiectionibus in corrigendo effectus ea rum quos dicemus poſt.

¶ Sed crede altiora rimanti: qꝛ hoc non ſufficit: niſi duo ſuper his obſeruentur. Primum eſt vt ſigillent ſibiinuicem res quarum preceſſit rememoratio in earundem proprietatum concordia: vt fiat ex eis: poſt pacem obiectionem virtus vna: ſicut verbi gratia. zinziber ſigillat turbith virtutem mirabilem: et raffanus hermodactilis. Raffani autem cum turbith inutilis eſt permixtio. Non enim radicaliter ſibi concordãt: et adhuc verificatur. Scamonee proprium eſt ledere coꝛ: ⁊ eo ꝙ eſt calida habilis inflammari: et ꝙ eſt multe diſſolutionis. Uerum ambra confortat coꝛ: et criſtallus extinguit inflammationem: et galla congregat diſſolutiones membrorum: ſed non eſt condigna eorum cum ſcamonea permixtio: non enim ſibiinuicem ſigillant ad concordiam ſcientiam autem concordiarum proprietatum quis tradidit et ſigillationem ſibiinuicem rerum: inquirat ergo prudenter ſapiens ⁊ conſulat doctos ſollicitos rerum ſcrutinia tractare harum illarumqꝫ.

¶ Secundũ aũt eſt cõſulte attendere ꝓportiones in rerũ obiectionibus: ⁊ ad hec ſibiinuiceꝫ ſigillantibus: ex hoc em̃ reſultat ex diuerſis in vnũ medicina conſolata poſt pacem omnis diffidentie habẽs bonitates ſolẽnes. Quicq̃d aũt de proportionibus competit dicere dicetur poſt.

¶ De rectificatione medicinarum cũ eo quod opponitur eis proprietate ſua.

Inquit Io. Meſue. Acquirimus medicinis ſolutiuis proprietates laudabiles cum re que opponitur eis proprietate ſua habente virtutem cuiꝫ aſpectu ſuper alicuius rei malicia ⁊ non ſuper alia ⁊ vocatur hec virtus quam res ſortita eſt a ſpecie ſua. Differunt tamen hec et illa. Acquirimus autem eis bonitatem ſic tribus modis. Aut enim addimus in virtute earum. Aut permutamus maliciaꝫ earum aut melioramus operationes earum.

¶ Canon primus.

Addere auteꝫ opoꝛtet in virtute medicinarum: quarum operatio debilis eſt per aliquod eis adiunctuꝫ: quod quidem faciat operationem earum virtuoſam ſigillatione proprietatis ſue cum ipſis: et commenſurationevnius ad al

teram: et efficitur illud nõ: q̃a calida aut frigida: ſed q̃a talis ſicut diximus: ꝙ corallus ſanat ſtomachũ: et peõia epilepſiã nõ q̃a ẽ frigidũ alterũ: aut q̃a calidum: nec q̃a graue aut q̃a leue: ſed q̃a dotatũ ſic: et dicitur ꝙ ſerpens facit iuueneſcere et magnes attrahit ferrũ. Similiter et de alijs dicũtur alia.

¶ Et debilis quidem eſt virtus medicine aut diminuta duobus modis aut quia debiliter operatur et minus quã oportet: aut quia tarde operatur et efficit operationem ſuam qñ oportet corp⁹ occupari. aut cibo: aut ſomno: et aliquãdo operatur in die ſecundo et aliquado mouet et non educit: et aliquando rem cibalem deſtruit trahẽs eam ſecum indigeſtam vel quando incipiebat digeri.

¶ Si aũt medicina debiliter operatur: et efficit operationeꝫ ſuã incõpletam aut operaꝛ minus ꝙ̃ oportet: ſicut turbith: quod in veritate educit de flegmate: ꝙ eſt ſubtile tñ: et ſicut epithimũ de quo niſi q̃titas magna exhibeaꝛ. nõ ſoluit niſi parũ: aut non ſoluit et ſicut tereniabin: quod debiliter ſoluit et ſicut hermodactilus et alia plura conuenit confortari virtutes eorum cum eis q̃ patiũtur ſeſe: vt ſigillatim virtus ex eis reſultet: completam faciens operationem.

¶ Sicut verbi gr̃a. Si confortetur turbith cũ ʒinʒibere prope tunc educit flegma groſſum et cruduꝫ chimũ. Solus vero non operatur illud et ſi cõfortetur epithimũ cuꝫ aqua caſei: aut mellis: aut iungatur ei ſal indus: aut ſal gemma: aut mirabolani nigri eius operatio magnificabitur. Et ſi confortetur tereniabin cum aliquo ſicut alhaſce aut ameos: aut cardamomo ſoluet ſolutione laudabili complete. Et ſi adiũgatur hermodactilis ciminum: aut piper aut fiant ex puluere eorum et ſucco ſquille aut raffani trociſci eorum operatio erit ſublimis educendo materiaꝫ groſſam et viſcoſaꝫ ab inſtrumentis iunctuarum.

¶ Si aũt medicina tarde operetur et operationem ſuaꝫ efficit poſt tempus extenſum: ſicut agaricus: et aloe: ⁊ hermodactilus: et turbith: et ſimilia erit eis admiſcenduꝫ aliq̃d quod operationem facilẽ redat: et feſtinare faciat: ſicut verbi gr̃a. Confortatur agaricus cum ſecaniabin: et ſal gemma. Aloe autẽ cuꝫ ſpeciebus alefanginis. Et hermodactilli cum ſquil

la et raffano. Et turbith cum zinzibere proprie.

Canon ſecundus.

PErmutamus aūt maliciam medicinarum cum rebus il lud proprietate facientibus. Cōis autem medicinaꝝ ſm plurimum malicia eſt facere ſeneſcere corpus: et frequentā: tibus illas leſionem afferre pricipalibus membris que ſunt minuere virtutum et earum motores debilitare: qui ſunt ſpi ritus et calor naturalis. Inducitur ergo nobis neceſſitas ad miſcere medicinis ſolutionem facientibus res quarum pro prietas eſt confortare cor et membra principalia: et afferre eis diſpoſitiones laudabiles: et cum hoc auxilio acquiritur corpori re iuueneſcentia: et incolumitas.

Res autem quarum auxilio facimus hoc ſunt medicine cordiales et ſtomathice et cerebrales et alie aliorum princi piorū confortatiue note. Uerum ſuus omnibus his canon eſt vt confortetur cor in omni euacuatione: et hec debet eſſe in tentio prima. Primus enim occurſus omnium accidentium occurrentium corpori eſt ad cor tanꝙ ad baſim vite. ſecun da intentio debet eſſe confortare ſtomachum tanꝙ ſuſcepto rem. Aliorum aūt confortationem proſequi debere nō eſt pri cipalis intentionis niſi proprie quādo oportet. ex aliquo eo rum materias euacuare.

Medicinaruꝫ aūt cordiales virtutes quattuor modis ſunt eligende. Sunt enim: q̄ confortant tm̄. vt poma dulcia et aro matica et xiloaloes et doronigi et ſimilia. Alie que comple xionem alterant: aut calidam ſicut ſi iungitur ſcamonee ro ſa et ſandali et ſimilia Aut frigida ſicut ſi iungitur tamarin dis macis et ſimilia. alie vero cum hoc ꝙ confortant etiam iuuant ad ſoluendum: ſicut ſuccus roſarum et violarum et emblici et ſimilia. Et alie ſunt que minuunt de medicina ſo lutiua exceſſuꝫ in ſolutione et acumine ſicut charabe et ſpo dium: et ſimilia. Medicine quoqꝫ ſtomathice medicinis ſolu tionem facientibus miſcende ſunt: vt virtutū naturalium mi neram in eo cōſeruent et temperent: talia ſunt maſtix ſpica et ſimilia: et vt pmutent cōplexionem cū eo quod conuertit regimen ad alteratione᷑ cali. aut frigi. humi. aut ſicci. ſicut in talibus medicinarum ſtomathicaruꝫ eligere potes amplius.

et ſic de medicinis cerebralibus dicimus idē. Inquit Gal. plurimi medicorū fecerunt hieras cum nuce muſcata. Conſiderātes qm̄ confortat nux muſcata cerebrum & neruos. Et ſimile huic facit ſticados & gallia & calloreum: et ſimilia. Et ſimiliter diximus de medicinis epatis: & alijs mēbris ꝓprijs et tibi ſupereſt eas inuenire in tabulis medicinarum ſimpliciū.

Canon tertius.

Melioramus autem medicinarum operationes in permiſcendo cum eis rem: que proprietate ſua faciat virtutem earum peruenire ad membrum cuius materiam euacuare intendis.

Et ſciuiſti ꝙ virtus eſt que regulat & diſtinguit inter virtutem rei & virtutem medici vero ſolum eſt porrigere naturam cum melioris tamen permixtionis ſibijnuicem rerum modo. Fecit enim deus benedictus vt ſm rerum aſſumptaꝝ proprietates natura lineet & diſtinguat. aliter tamē & aliter: ſicut verbi gratia. agaricus cū pmixtione ſticados: aut acori verificatur mēbrorum capitis egritudinibus valere. Cum endiuia vero vel cum taraſſacon & ſpica ad epar. Et cum haſce & yſopo ad pectus. Confidimus ergo ꝙ natura mādat ad loca diuerſe neceſſitatis hoc & illud.

Quare hec ſunt ſicut amminiculātia: inter q̄ natura ſapiens diſtinguit & ſeparat: ſicut verbi gratia. porrigitur & quadratus: & linearis lapis artifici: ſed quadratum ad angulū & linearem ad rectum deputat. Veriſimiliter quidem de natura confidimus: ꝙ ſm neceſſitatis adminiſtrare rei exigentiam porrigit his vel illis.

Felicitamus ergo medicinas hoc modo in permiſcendo ſcilicet eis que ipſarum virtutes ad membrū cuius materiā euacuare querimus: ꝑuenire faciunt. Et ꝙ ſuperius diximꝰ medicinas: quarum virtus his vel illis membris appropriatur. Volumus autem nunc hic ſocietates facientes virtutes earum peruenire ad membra oſtendere.

Sicut verbi gratia. Ad mēbrū capitis faciūt facile peruenire virtutes ſolutiui: nux muſcata ꝓprie peonia & ſticados et acorus: & xiloaloes: & ſal indus: ſal gemma: & balſamus: et lignum eius: & ſemen eius: & anachardus: et thus: et lauda-

num:et buthur ſcenden:et myrrha:et camedreos:et camepi-
theos:et ſquināthum et ſquilla:et ſpica:et caſtoreum:et gen-
tiana:et haſce et yſopus:⁊ aſa:et grana pini:et piper:et ma
iorana:et ſerapinum. Ad membra autem pectoris et pulmo
nis facile faciunt peruenire virtutes ſolutiui:yreos et alaſce
et yſopus:et crocus:et liquiritia:et ſuccus eius : et paſſe : et
capilli veneris:et ſquilla:et ameos:et cordumeni. et ſuccus
caulium:et ius antiqui galli et naſturcium:et amigdale:et
perinee:et pulmo vulpis:⁊ ſiſeleos:et auellane:⁊ oppopona
cum et myrrha:et ſerapinum:et raffanus : et calamus aro-
maticus et affodilus:et volubilis maior :et laurus : et cala-
mentum :et auina:et viole:et ariſtologia:et dragagantum:
et gummi:et olibanum:et mel:et zuccarum:et morum:et fe
nugrecum:et praſſium:et lilium:et ſimilia. Res vero que fa-
ciunt peruenire virtutem ſolutiui ad epar facile ſunt:ſpica:
et aſarum:et aniſum:et Funiculus:et endiuia : taraſcon : et
amigdale amare:⁊ folium:et daucus:et eupatorium: et ab-
ſinthium:et lacca:et cuſcute.et grana quattuor cinamomum:
et ſparagi:et aqua ciceris:et camedreos et arnogloſſa:et vo
lubilis:et yreos:et laurus:et ſquināthum:et Camomilla:⁊ fu-
muſterre : et aqua caſei ſuccus feniculi et petroſſlini:et po-
lium:et ſquilla et vinum:et ſimilia. Facientia vero perueni-
re virtutem ſolutiui ad ſplenem ſunt daucus et calamentum:
et ſpica : et tamariſcus et capparis:et burchomariem:⁊ cor
tex ſalicis:et ſal gemma:et ſal indus yreos:et acorus:et praſ
ſium.et rubea cum qua tingitur:et abſinthium:et eupato-
rium:et aniſum:et feniculus:et ſparagus:et cuſcute:et ſcolo
pendria:et ſquilla:et aſarum:⁊ volubis:et ſcordeon :et agnus
caſtus:et camepitheos:et amigdale amare:et Ariſtologia.
et ſimilia. Ad membra autem iuncturarum facile faciunt
peruenire virtutem medicine:ſicut zinziber:et armel ſquil-
la:et aſa:et oppoponacum:et tapſia:et aqua porri:et ſuccus
caulis:et cordumeni:et acorus:et tria pipera:et ſcordeon:et
camedreos: et camepitheos : et haſce : et amomum:et po-
lium:et ſimilia. Que autem ad alia membra virtutes medi-
cinarum peruenire faciunt collige ex tabulis medicinarum
ſimplicium. nos autem famoſiora ſcripſimus et que ſunt

ſicut radix.

¶Capitulū.ij.de rectificatione medicinarū cū eo quod opponitur eis complexione ſua.

Inquit heben Meſ.opponimus autem medicine excedēti cum complexione ſua conuertendo regimen ad permutationem ipſiuscum oppoſito eius quod timetur ex cali. frigi.humi.et ſic etcommenſurationem rei ad rem ſecundū exigentiam poſſibilitatis vnius ad alteram. Sed hoc determinare non eſt preſentis inquiſitionis.ſed inquirat huiuſmodi plenitudinem habere cupiens:et legat librum hali ſenis:et librū alchindi.

¶Capitulū.iij.de rectificatione medicinarū cum eo q opponitur eis cum effectu ſuo.

Inquit heben Meſ. Opponimus autem malis effectibꝰ medicinarū:⁊ ſunt effectꝰ proprie praue diſpoſitiōis:quorum quandoqꝫ fit conſecutio: et proprie quando medicina eſt earum que habent prauitatem in operibus ſuis quas ſciuiſtis.Sunt vero huius timoroſi effectus deterrentes naturam.

¶Et ſunt hi conturbatio ſubuerſio anime: mordicatio ſtomachi:generatio ventoſitatum: acuitas inflatio: ferroſitas: excoriatio:apertio orificiorum venarū: attractio ſuperflua: lubricitas viſcerum: congelatio: deſiccatio:corrugatio inuiſcatio: vel adherentia: oppilatio ⁊ coartatio: et ſimilia:quorum preceſſit rememoratio.

¶Et opponimus eis cum adiutorio rerum obijcientium eis effectu ſuo.Et ad hoc plerūqꝫ auxiliantur nobis res incolumitantes et meliorantes eas:aut odore ſuo: aut ſapore:aut cum diſpoſitionibus que ſunt ex parte ſubſtantie.

¶Et ſciuiſti qꝫ boni quidem odores incolumitant medicinā. Sedant enim agitationem et nauſeam:⁊ confortant cor et cerebrum:⁊ dilatant animam:et generant gaudium.Fetidus vero odor aut grauis facit horum contrarium.Et oppoſitio quidem redolentium calidorum aut frigidorum: cōmenſuranda eſt cum medicinarum obiectionibus et earum equidiſtantijs.

¶Auxiliantur aũt adhuc nobis in emẽdatione medicinarũ res ſm differẽtias ſaporũ conſiderate: qui ſunt ſapor acutus: amarus: ſalſus: dulcis: vnctuoſus: inſipidus acetoſus: et ſtipticus: frangunt enim quod timetur ex multiformibus medicinarum exceſſibus.

¶Res enim acuta adiuuat in carminando et reſoluendo qđ de ventoſitate per medicinas acquiritur: et hac intentione ſpecies acute alefangine miſcentur eis. Subtiliant enim et reſoluunt ventoſitates: ſicut recte proprie daucus: et piper longum et feniculus miſcentur ſcamonee et feniculum et aniſum et polipodium et ſimilia: et plurimũq3 adiuuant incidendo corpus humoris viſcoſi et groſſi et facilitant ad expellendum id in quod forſitan non poterat operari medicina ſicut qui ſquillam hieris magnis admiſcuit recte operatus eſt. vt ex hoc materias difficilis eradicationis euacuent. Et plurimumq3 res acuta preparat: vt a remotiorib⁹ medicina trahat ſicut tapſia: et proprie in pillulis fetidis et pipera in hieris. Et quandoq3 medicinam tarde operationis aut debilis facilem reddit: et feſtinare facit. His enim intenſionibus felicitatur virtus turbith in permiſcendo cum ipſo zinziber et cum hermodactilis raffanum. et cum carthamo cordumenum. neceſſario autem congelationem remouet: opilationes aperit. et acquirit medicina virtutem facilem penetrandi q̃uis per ſe non faceret illud ſicut ſcordeõ in magnis medicinis et diuretica acuta in eis ſimiliter.

¶Res autem amara adiuuat in ſoluendo: et eſt de bõis miſcibilibus cum medicina que ſoluit acuitate. et enim opponũtur ſibi ex parte ſubſtantiarum: et reprimunt ſeſe: et cum hoc ſibi inuicẽ in ſoluẽdo iuuant: et ꝓpter hoc ſubtiliter operatus eſt qui ſcamoneã aloe miſcuit: nam ſe in idipm rectificant.

¶Adiuuat etiam res amara in confortando ſtomachum et ventoſitatem carminando.

¶Acquirit etiam medicinas eſſe preſeruatiuas a putrefactione: immo remouet eam virtute et confortat corpora.

¶Res vero ſalſa omnium debiliter et tarde ſoluentiu3: confortatiua eſt: et propter hoc prudenter operatus eſt qui ſal gemma cum agarico miſceri docuit: aut alias ſpecies ſalis et

ſimiliter cum epithimo: et cum aliis multis. vigorant enim operatiões ipſarũ ⁊ felicitant licet acquirere faciant huiuſmodi exiccationem: ⁊ cadere in ſitim. Et in quibuſdam conturbationem faciunt ⁊ in quibuſdam ſedant.

¶ Et res quidem ſalſa et ventoſitates diſſoluit: ⁊ acquirit medicinis ſubtilitatem et facilitatem. ⁊ eſſe facit inciſiuas necnon et preſeruatiuas a putrefactione: immo remouet eam exiccare. humiditates ſubmerſas: ⁊ imbibitas ⁊ incidere adherentes viſcoſas ⁊ groſſas ⁊ hec eſt eius proprietas ⁊ remouere opilationes.

¶ Res quoqꝫ vnctuoſa adiuuat in lubricum faciendo: lubricam enim magis lubricam reddit. adherentẽ vero vel aptã adherere ſilr lubrica facit. acuitatem frangit ⁊ ſerroſitatem ⁊ aſperitatẽ lenit. Medicine quoqꝫ tarde operationis habilitatem acquirit faciens cito deſcendere ꝗ̃uis in q̃buſdã ſit ex facientibus nauſeam ⁊ debilitantibus ſtomachum.

¶ Res aũt dulcis medicias delectabiles eſſe facit. ⁊ eſt ſicut fundamẽtũ ⁊ mã̃ rerũ miſcibiliũ: ⁊ facit medicias acquirere eſſe lauatiuas: abſterſiuas ⁊ mũdificatiuas. Horribilitatem autẽ medicinarum remouet: ⁊ conturbationem ſedat. Acuitatem vero ⁊ ſerroſitatẽ frãgit. ſed medicinam tarde operationis confortat ⁊ adherentiam remouet: et lubricare facit: corpus quoqꝫ confortat. licet in quibuſdam inflammationeꝫ generet ⁊ ventoſitates.

¶ Inſipida vero res adiuuat in lubricum faciendo: ⁊ extinguendo inflãmationem: ⁊ frangendo acuitatem: ⁊ remouẽdo ſerroſitatem ⁊ mordicationem.

¶ Res quoqꝫ acetoſa adiuuat in incidendo: ⁊ cum hoc etiaꝫ frangit inflammationem medicine: ⁊ ſedat mordicationem ⁊ acuitatem ⁊ facit eam acquirere ſubtilitatem ⁊ penetrationem: ⁊ ſedat conturbationem ⁊ nauſeam ⁊ confortat ſtomachum calidum ⁊ corpus ⁊ ſedat inflammationem cordis per medicinam acquiſitam.

¶ Res vero ſtiptica medicinarum omnium virtutes et operationes felicitat: confortat enim cor ⁊ ſtomachum ⁊ corpus: ſedat animam a ſubuerſione: ⁊ a nauſea. acuitatem frangit ⁊ inflammationem ⁊ opponitur medicine: cuius proprietas

eſt aperire venas apertione ſanguinem manare faciente : et
excoriare viſcera ⁊ ei que eſt ſuperflue attractionis ⁊ ei que
in viſceribus lenitatem multiplicat.

¶ Et eſt de melioribus miſcibilibus in medicina que ſoluit
cum acuitate.

¶ Et hoc tribus modis primũ quia opponitur ſibi ex parte
ſubſtantiarũ. ⁊ ſm aliq̇d ex parte qualitatũ. frãgit enim res
ſtiptica acuitatẽ: ſicut diximus : ⁊ inflãmationẽ ꝓpter quod
laudauerũt verificatores ſcamoneã: que aſſatur in citonijs
⁊ cõmixtionem ex eis. Secundũ quia ex cõmixtione huius
fit compreſſio ⁊ facilior a corpore medicine expulſio. Propter
ꝙ verificauerunt effectum ſcamonee: ⁊ qui eam cum mirabo
lanis miſcuerunt. Tertium: quia non fit impreſſio nocumen
torum cordi ⁊ membris nutritiuis ex admixtione ſtipticorũ
cum medicina ſicut ſuperius diximus.

¶ Et vniuerſaliter quidem omnibus medicinis aſſociata ea
rum operationem incolumitat.

¶ Et res quidẽ dulcis omnibus medicinis preterꝙ ſalſe iu
uamentum preſtat.

¶ Et vnctuoſi quidem cum acuto bona eſt permixtio: ⁊ cum
amaro. ⁊ cũ omni qđ ferroſitatẽ facit ⁊ excoriationẽ ⁊ ꝙ non
facile lubricat: ⁊ ꝙ mordicationem generat. Inutiliter vero
cum re dulci ⁊ re inſipida: ſed cum re acetoſa eſt pronior ad
vomitum ⁊ ſubuerſionem.

¶ Rei aũt acetoſe cum medicina acuta vtilis eſt ꝑmixtio ⁊ cũ
dulci: et cum omni re inflãmabili: et mordicatiua. Inutilis
vero eſt cũ amara et ſalſa et ſtiptica ⁊ excoriatiua et ferroſa.

¶ Rei vero inſipide cum acuta ⁊ amara ⁊ ſalſa vtilis eſt per
mixtio ⁊ cũ ferroſa ⁊ excoriatiua ⁊ inflãmatiua: ⁊ mordicatiua.
Inutilis vero cum ſtiptica.

¶ Rei quoqꝫ ſalſe cum acuta ⁊ amara ⁊ dulci ⁊ vnctuoſa inu
tilis eſt permixtio : niſi cum his proprie quorum operatio
eſt debilis: indiget tamen confortatione. Sunt enim acu-
tum et ſalſum confortatiua : omnium debiliter et tarde ſol-
uentium.

¶ Rei autẽ amare et acute ſm aliquid vtilis eſt permixtio:
inutilis vero cum re ſalſa et omni faciente excoriationem:

et ferroſitatem et deſiccationem.

¶Sunt etiam ex rebus: que ſm conditionem ſubſtantiarũ adiuuant ad remouendum maliciam medicine ſicut res con glutinatiue et habentes viſcoſitatem. Hec enim opponun tur medicinis quarũ proprietas ẽ excoriare viſcera et aperi re venarum orificia: ſicut recte dicimus miſceri dragagan tum: aut maſticem: aut bdellium cum aloe et colloquintida et cucumere aſinino et ſimilibus. Et dixit quidam ꝙ lauda num ad iſta eſt mirabile: et proprie permixtum cũ colloquin tida et pauco oleo roſato et aliꝗ adinuenerunt alia ſicut in partibus dicemus.

¶Cap. iiij. de proportione rerũ ſibijnuicem iungendarum.

Inquit Jo. he. Meſ. modum autem et proportionem at tẽdi oportet in permixtione ſibijnuicem rerum quarũ pceſſit rememoratio vt conſoletur medicamen ex diuerſis p prietatibus ſigillantibus vnam virtutẽ. Et erit intentio no ſtra hic comprehendens exigentiam ⁊ quātitatem medicinaꝝ in conſolatione vnius ad alteram per conſiderationem pro prietatum tm̄. Quomodo aũt conſolentur medicine per com prehenſionem exigentie quantitatũ et qualitatũ earũ lege librum Hali ſenis: et Alchindi et inuenies. Conſideratio au tem ꝗ breuiter hic intendimus ſit hoc modo.

¶Omnis medicina ſolutionẽ faciẽs: aut eſt fortis virtutis aut debilis: aut mediocris. Uoco aũt virtutem poſſe medici ne quo impreſſionem efficit in corporibus noſtris et poſſe q dẽ huiuſmodi forte ẽ. ſicut diximus in medicinis multe acui tatis: ſicut eſt ſcamonea. euforbium almezereõ et ſimilia de bile vero in eis que ad latus declinant incolumiũ ſicut ſunt medicine dulces: ſicut viole et kaſſiafiſtula et tereniabin et ſimilia. Mediocre autẽ ineſt eis que ſunt debilis acuitatis et debilis amaritudinis et que ſunt inter illas inter quas etiā ſunt gradus ⁊ eleuationes in bonitate: et malignitate plus vel minus.

¶Adhuc autem omnis res que eſt ſicut bezahar in emẽda tione medicinarum ſolutiones facientium: aut eſt magni iu uamenti: aut parui: aut mediocris.

¶Uoco autẽ iuuamentũ omne illud quod medicine ſolutiue

obiſcitur:aut quo ꝑtus regitur aut mala cōplexio remouet.
¶ Et q̄dem magni iuuamenti rem dico in qua intentiones oēs aggregātur quas diximus:cum hoc ēt ꝙ pōt effici nutrimentum noſtri corporis ſicut res dulcis. Parui aūt iuuamenti rem dico in qua vnā vel duas ex intentionibus quas diximus inuenies:ꝑter hoc ꝙ poſſit eſſe nutrimētū noſtri corporis immo eſt ad alterandū et permutanduꝫ tm̄: ſicut eſt res acuta:res amara res ſalſa ſtiptica et ſimilia. Et voco rē mediocris iuuamenti in qua plures ex intentionibus predictis inuenies:cum hoc etiam ꝙ ſm̄ aliq̄d poteſt effici nutrimentuꝫ noſtri corporis ſicut res vnctuoſa:aut res inſipida et res in qua ſimul dulcedinem:et ponticitatem eſt inueniri ſicut ſunt dactili et citonia:aut dulcedinem cū acumine ſicut mel aut dulcedinem cum acetoſitate ſicut muza:aut dulcedineꝫ cum incipiditate ſicut poma.
¶ Pone ergo ſic.qm̄ oportet aliq̄n medicinam fortis virtutis miſceri rei magni iuuamenti:et tua intereſt poſt pacem omniū proprietatū.adhuc modis proportionum ad concordiam conſolari hoc modo expedit augmentare eam:que eſt magni iuuamenti propter beneficiuꝫ quod de ea creditur et minuemus eam:que eſt fortis virtutis timentes leſionem in corpus propter fortitudinem impreſſiōis ſue:erit ergo ſic.ꝙ rem magni iuuamēti augmentabimus. Medicinam autem fortis virtutis minuemus.
¶ Et hoc eſt quod Democritus voluit dum dixit. Oportet aūt vt medicinam fortem debilem facias quod eſt quia medicina conſolata concordantijs et proportionibus eſt incolumior:ſicut etiam non conſolata iniquior.
¶ Uerum ſi iungenda eſt medicina fortis virtutis rei pauci iuuamenti minuemus medicinam fortis virtutis propter illud quod diximus:⁊ rem pauci iuuamēti minuemus ſimiliter quia non acquiritur per eam niſi intentio vna.⁊ ēſt alteratio vel permutatio.
¶ At ſi iungenda eſt medicina debilis virtutis rei magni iuuamenti augmentabimus medicinam debilis virtutis nō timentes de impreſſione eius in corpore:immo oportet ꝙ virtus eius ꝑ ſubadditionem in quantitate ipſius vigoretur.

ſicut

ſicut adhuc dixit Democritus. Medicinam autem debilem inquit fortem facias et poſt hoc augmētabimus rem magni iuuamenti propter illud quod diximus.

¶ Si autem iungēda eſt res pauci iuuamenti medicine debilis virtutis augmentabimus medicinā debilis virtutis ꝓpter illud quod diximus: ⁊ minuem⁹ rem parui iuuamenti propter illud quod etiam diximus. et hoc eſt illud quod de proportionibus ſcire oportet. Alij autem dicunt alia ſm intentiones diuerſas.

¶ Cap. primum ſumme ſecunde de modis rectificationū medicinarum cū beneficijs. et primo de modis coctionis.

Inquit Ioan. Meſ. diſpoſitionis acquiſite per artē reprimunt maliciam medicinarū ſolutionem facientium. Auxiliatur enim ars nobis quattuor modis. Aut decoquendo: aut lauando. aut infundendo: aut triturando.

¶ Et dico ꝙ decoctio alia eſt: que eſt ſicut elixatio: et alia ē que eſt ſicut aſſatio.

¶ Elixatio aūt adiuuat in reſoluendo humiditatē ſupfluam medicine et maturādo et carminādo ventoſitatem groſſam aut mordicatiuā facientē ſubuerſionē et nauſeā: et motus laborioſos in corpore frāgitꝗ acuitatem et exceſſus ferroſitatis. et excoriatiōis et propter hoc laudatur ſcamonea cocta in pomo aut citonio aut demum in vaſe vitreo cum ſucco roſarum: et oleo amigdalarum: ſicut dicemus iam.

¶ Exceſſus autem attractiōis ſuperfiue: et inīqtatis reprimitur in lixatione: ſicut qñ decoquimus aliqđ corum: de quorum malicia formidatur in cōcauitate alterius rei: et remanet virtus eius in illa refracta. Sicut ꝑbi gratia: figimus ſuſtem ellebori in radicē raffani: et poſt coctionē eius in cinere propinamus raffanū habentem virtutem ellebori repreſſam et decoquimus ſcamoneā in robub: et ſyrupis: et propinamus rob et ſyrupum habentem virtutē ſcamonee: et hoc eſt illud quod vocant philoſophi ſeꝑationem rei ſm ſpeciem a re que eſt ſm materiam.

¶ Amplius aūt qñꝗ medi. multarū reprimimus maliciam decoquendo eas in ſuccis et aquis herbarum et ſeminum ⁊ rerum aliarū vt ſuſcipiant ꝑmutationē a virtutibus earum.

¶ Uerum tibi ſupereſt ſcire medicinas que debilem coctio-

nem ſuſcipiunt:aut fortem omnia enim quorum virtus facis
le reſoluitur:aut ſunt debilis texture:aut virtutem hn̄t poſi
tam in ſupficie debili coctione indigent:ſupflua enim coctio
reſoluit virtutem ſicut viole ꝓprie. et ſemina quattuor et ca
pillus veneris:et epithimum et vniuerſaliter oẽs flores:et q̄
contrario modo ſe hn̄t contrarie et q̄ medio modo:mediocri
ter et oīa que acumen habent decocta ſunt mitiora.decoctio
enim frangit virtutem earū ſi forſitan ſit virtus alicuius po
ſita in ſuperficie:aut debilitata.et oīa que ſunt groſſe ſubſtā
tie coctio acquirit eis facilitatē.⁊ omnis medicina cocta ſm
artem ⁊ legem ſm plurimum eſt facilior.

Uerum neqꝫ per decoctionem fit iuuamentum in his que
ſoluunt lambificando ⁊ faciendo lubricum de quo ſit valde
curandum.

Et qn̄ permiſcentur medicine diuerſarum intentionum.⁊
queris ex eis virtutem compoſitam decoctio facit eis melio=
rem modum permixtionis:vt ex ſumma earum reſultet vir=
tus inſita faciens operationem concretam et ſi ſit vna ex eis
debilior quam altera oportet vt gradatio in decoctione ea=
rum fiat plus:vel minus ſicut dicitur.

Et decoctio quidē impetuoſa ⁊ inflāmatiua reſoluit vir=
tutem medicine.Quare tua intereſt decoquere cōmenſuran
do calorem:⁊ proportionando illum ſubſtantijs rerū ⁊ virtu
tibus debilibus:vel fortibus.

Aſſationis aūt in frixorijs ⁊ in patella officium eſt quādo=
qꝫ addere ī virtute medicine ſicut qn̄ aſſatur ſquilla.⁊ fit ma
gis ſolutiua.⁊ qn̄qꝫ minere in virtute:ſicut verbi gratia aſſa
tur pſilium ſit humiditas eius minus lubrica:minus ſoluēs
⁊ aſſantur plura:vt mitiora fiant ⁊ qn̄qꝫ per aſſationem vna
duarum virtutum reprimitur ⁊ vigoratur altera:ſicut verbi
gratia.In mirabolanis ⁊ reubarbaro eſt virtus ſolutionem
faciens ⁊ contractionem.In eorum autem decoctione mino
ratur virtus faciens ſolutionem:et vigoratur virtus contra
ctionem faciens:⁊ in ben eſt virtus vomitiua:et virtus edu=
cens ꝑ ventrem.Duꝫ aūt aſſatur maturatur ipſiꝰ humiditas
ſuperflua baurachia faciēs ſubuerſionem:⁊ nauſeam:et re=
manet ei virtus ſolutionem faciens.

Cap.ij.de modis lauationis medicinarum.

Dicimus q per modos lauationum multipliciter acquiritur bonitas medicinis.

¶Interdū enim per lauationē remouetur ſuperficies acuminis alicuius medicine: ſicut quando lauatur ſemē vrtice cum aqua aut mucillagine dragagāti ne guttur: aut ptes p quas tranſit adurat: ⁊ ſicut lauatur ſal nacticus cum aqua cucurbite: aut cum ſimili hac intentione.

¶Et qñq lauamus medicinā vt abſcindatur altera virtutū ſuarū ab ea: et proprie malignior deterrens et remaneat et melior operationū ſuarū ⁊ icolumior ſicut proprie lauamus lapidē lazuli: et lapidem armenū vt ſoluant p ventrē tm̄ et ſine anguſtia. Non loti vero p vomitum ⁊ p ventrē ſoluunt et cū moleſtia: ⁊ ſic ēt lauamus laccam: vt ſit minus ſolutiua: ⁊ remaneat ei vt ſit oppilationū aperitiua ⁊ lauamus aloem. Non lotus enim magis laxat: et minus confortat membra nutricationis. Lotus vero facit contrariū.

¶Et ſunt medicine que virtutē poſitā hñt in ſupficie que ſi lauentur tollit̄ ſicut taraſſacon ⁊ endiuia: ⁊ roſa ⁊ ſimilia.

¶Et qñq lauamus vbi oportet abſtergere ptes immūdas.

¶Et quādoq lauamus aliquid vt magnificetur virtus eius ſicut lauamus aloem cum aqua ſpecierum aromaticarū vt magis confortet. ⁊ lauatur cū aqua rerum ſolutionem multiplicantium ſicut turbith ⁊ agaricus: ⁊ ſimilia vt magis ſoluat. ⁊ lauatur cum aqua bdelij aut dragagāti: vt non imprimat leſionem apertionis venarum apertione qua fluat ſanguis ⁊ ſcire oportet q res de lauationibus ſuſtinet quantū virtus eius patitur plus aut minus.

¶Capitulum tertium de rectificatione medicinarum cum modis infuſionum.

Inquit Iohēn Meſue acquiritur bonitas medicinis per infuſionem. Quandoq em̄ res nanciſcitur diſpoſitionē per illam. qñq derelinquit eam in re in qua infunditur.

¶Acquirit aūt res diſpoſitionem per infuſionē. Nā quādoq reprimitur aliquid de malitia ſua: ſicut verbi gratia. Abſcinditur ſuperficies acuminis: ⁊ ferroſitatis ab almezereon ⁊ alſcebran ex earum infuſione in aceto: et ſicut turbith infuſum in lacte nuper mulſo ⁊ exiccatum: rectificatur ab eo ⁊ abſcinditur eſſe conturbatiuum.

¶ Et quādoq̄ infuſio addit in virtute medicine: ſicut infun-
ditur turbith in ſucco cucumeris aſinini: ⁊ magnificat virtus
eius in educendo materias a remotis. Et infunditur hermo
dactilus in aceto ſquille: aut ſucco eius: aut ſucco raffani et
acquiritur eis virtus magna in iuncturis. ⁊ infunditur aga-
ricus in ſecaniabin. ⁊ fit vigoroſior.

¶ Et q̄n q̄ facit infuſio medicinam eſſe lubricā. ſicut q̄n im
bibitur colloquintida: ⁊ ꝓprie interius eius in glutino dra-
gaganti: ⁊ facit ne adhereat villis ſtomachi ⁊ pertranſeat: ⁊
non noceat ano ⁊ veſice: ⁊ ſicut infunditur ſcamonea in oleo
violato ⁊ ſimilia.

¶ Relinquitur autem diſpoſitio rei per infuſionem in re in
quā infunditur: q̄n q̄ res humiditatem hn̄tes recipiunt vir-
tutē rei ſubmerſe in ipſis: ſicut verbi gratia. infūditur aloe
in quibuſdam ſuccis acquirentibus poſt illud virtutem alo-
es: ⁊ ꝓpinatur illa īfuſio: ⁊ fit illud propter multas vtilitates
aut vt rei virtus facilius penetret ad ꝑtes lōginquas ſicut
infuſio aloes in aquis ſpecierum aleſanginarū aut vt minor
fiat: ſicut infunditur ſcamonea ligata in panno in coctione
alicuius rob vel ſyrupi: aut vt ſeparetur proprietas a ꝓprie
tate: ſicut in infuſione reubarbari et mirabolanorum vide-
mus. ſeparatur enim ab eis virtus ſolutionem faciens. et ca
dit in infuſionē remanente re contractionem faciente in reſi
duo. Et q̄n q̄ non tantum virtus et proprietas cadit in infu-
ſione: ſed etiam alicuius rei corpulentia: vt patet in infuſiōe
caſſie: ⁊ tamarindorum: ⁊ ſimilium.

¶ Capitulum. iiij. de rectificatione medicinarum cum modis triturationum.

Trituratio aūt multum confert ad hoc quod intendis
de rectificatione medicinarum.

¶ Sunt enim quidā in quibus nō oportet vt multa elabo-
retur trituratione. Et ſunt in quibus neceſſaria eſt multa tri
turatio. et ſunt in quibus mediocris. et enim tibi ſupereſt ſci
re. quod dictum eſt q̄m ſunt quedam quarum virtus citoſol
litur: vt ſunt debilis texture: et huiuſmodi nō multa indigēt
trituratiōe ſicut ſcamonea anthiochena bona. Uerū in gro
ſa expedit vt plus in triturando inſiſtas. Omnia enim quan
to plus vel minus ſunt groſſa vel ſubtilia tanto plus vel mi-

nus opere triturationis indigent.

¶Officij aut triturationis neceſſitas triplex eſt: aut eſt vt mi ſcibilium in vnū melior fiat ſigillatio. Aut vt medicinis ali qua ꝓprietas acquiratur. Uel vt ī eis aliq̄ malitia reprimat̄.

¶Exemplū primi eſt trituratio tyriace et aliarū medicinarū.

¶Exemplum ſecundi. Inq̄t Gal. inſtiti vltime triturando: et puluerizando ciminum. ⁊ cum eſſet nature ſolutiuū factum eſt vrine ꝓuocatiuū. ego dico ꝙ aliq̄n aliquod acutorū ſolu tionem facientium vltimo puluerizatum. acq̄rit ꝓprietatem poſt illud vt fiat magis penetrās: ⁊ repat ad alias partes in quas non poterat prius ⁊ prouocet per illas.

¶Exemplū tertij. Inquit filius Serapionis. Oportet vt col loquintida ⁊ proprie interius eius vltime puluerizetur ⁊ ne q̄ ſit contentus aliq̄s in ſufficientia triturationis eius. Pars enim ſenſata ex ea adheret in villis ſtomachi. et inuolutio nibus inteſtinorum: ⁊ ex ea quam inuenit in humiditate im bibat inflatur. et apoſtemat aut vlcerat loca. Trita vero vlti ma contritione non operatur illud.

¶Rauedſeni vero habet contrarium huius: quod diximus de ſcamonea. Quod enim ex eo eſt purius et grauius: meli9 eſt: ⁊ bene tritū vigoroſius: rarumvero ⁊ laxum multum re dactum in puluerem non retinet aliquid de virtute de qua ſit curandum.

¶Trituratio aūt omnis qualiſcunq̄ ſit oportet vt fiat cum facilitate: ⁊ cōmenſuretur ſubſtantijs terendorum. Laborio ſa vero reſoluit virtutem.

¶Intentio tertia ſermo v̄lis nocumentorū redundan tium corpori in hora purgationis. ⁊ continet tria cap̄.

INquit filius Me. Obuiādum poſt iſta a malis accidēti bus que ſuperueniunt in hauſtu medicine: et ſunt acci dentia terroris et timoris elementum: et materia eſt cauſa egritudinum multarum ⁊ ſenij ⁊ mortis tempeſtiue.

¶Et ſunt hec. Aut quia mouet: ⁊ nō expellit. Aut quia inde bite et laborioſe ſoluit: aut q2 ſoluit vltra q̄ȝ oportet et vltra neceſſitatis indigentiam imo eſt conſequens vltimitatem.

¶Quorum quidem euentus ex cauſis tribus contingit. Uel ꝓpter inconueniētiā que eſt ex p̄te medicine. Uel ꝓpter incō ueniētiā que eſt ex parte ſuſcipiētis. vel ꝓpter inconueniētiaȝ

accidentiũ ſupuenientiũ vtriſq;. Et tibi ſupereſt illud ſcire.
¶ Cõmenſuratio aũt in oĩbus iſtis eſt cauſarũ grandiũ q̃ cor-
pus incolume reddit. Et tibi adhuc ſupereſt ſcire illud.
¶ In conuenientia aũt que eſt ex pte medicine eſt aut q2 eſt
ex genere malignarũ: aut ſi non eſt talis: non eſt forſitan cuȝ
conditionibus: vel proportionibus artificialibus quarum re
memorati ſumus. Et tibi ſupereſt vt vitare intendas: in qui-
bus neq; ars neq; aliud auxiliatur. Et in non vitandis obſer
uare conditiones: ⁊ proportionum modos.
¶ Ex pte aũt ſuſcipiẽtis error ſupuenit: aut q2 eſt eorũ que ꝓ
hibẽtur a pharmacia: aut ſi preparamẽta ad eã nõ ꝓceſſerũt
q̃ ꝓm veritatẽ corpus a pena ſecurũ reddũt. ⁊ ſunt ꝓprie ma-
terie euacuande adequatio: et canalium ⁊ ductuũ neceſſario
rũ preparatio: ⁊ facere nature obediẽtiam ⁊ conſuetudinẽ le
nitatis. Ex pte aũt accidẽtiũ forinſecorũ error ꝓuenit: ſicut in
malo regimine quod fit in vſu ſex reꝝ nõ naturaliũ q̃s ſcis.

¶ Capitulum primum intentionis tertie ſi medi-
cina mouet et non euacuat.

Afferamus igitur hic ſermones exponentes vnam quã-
q; harum diuiſionum: ⁊ primo ſi medicina ſolutionẽ nõ
fecerit aut fecerit tardam.
¶ Tunc fit illud: aut propter debilitatem virtutis non poten
tis operari in medicinã: quare nec ea in ipſam: aut propter
ventoſitatem groſſam ſubleuantẽ corpus medicine: aut con-
culcantem in occultis vacuitatibus corporis ⁊ poris. ⁊ fit cau
ſa ad febres putrefactionũ: ⁊ ſincopim ⁊ mortẽ feſtinã: aut q2
expulſiua debilitatur: aut ꝓpter oppilationẽ ⁊ cõſtipationeȝ
in vijs ⁊ canalibus expulſiõis aut ꝓpter materie in obedien
tiam ad expulſionẽ. quare fit cõmotio ⁊ agitatio in ea: ⁊ non
expellitur: imo dilatatur ⁊ multiplicatur ĩ corpore aut q2 me-
dicina eſt debilis in ſe. ⁊ remiſſa in operatione ſua.
¶ Et tibi ſupeſt iſta comprehendere ⁊ corrigere ſecundũ me
liorem poſſibilitatis modum.
¶ Nam ſi hoc fuerit propter debilitatem nature: ⁊ hmõi ſi
gnum eſt res: q̃ cadit in ſenſu: ſicut conualeſcentia: aut aliq̃d
ſimile ⁊ ſi fuerit medicina earum que faciunt ſuaȝ operatio
nem lambrificando et lubricum faciendo: exhibitio rei ciba
lis confortantis ilico: et vigorantis naturam poſt potũ aque

non veri frigoris: medicinam in effectu ſuo adiuuat.

¶Si autem cauſa huius fuerit ventoſitas aut qualitas mala ſignificatur ex vētoſitatis veſtigijs, que pceſſerūt: aut male complexionis ſimilis vel diuerſe. Et cura eſt: vt clyſteribꝰ vel vomitu expellatur. deinde redi ad ea q̄ ventoſitatis diſſolutionē aut male q̄litatis pmutationē faciant ex eis q̄ ſcis.

¶Si autē expulſiua debilitatur: aut medicina ē debilis in operatione ſua: aut remiſſiua: damus aquam frigidam non veri frigoris ⁊ poſt horam res ponticas compreſſiuas: ſicut cidonia pira ⁊ ſimilia. hec enim medicinam cum virtute ad inferiora deponunt.

¶Si aūt pp̄ter conſtipationē in vijs ⁊ canalibus hoc contigerit clyſteria ſm̄ q̄ exigit diſpoſitio eſt melior cura. Et omne quod remouet conſtipationem ex eis que dicemus.

¶Si aūt etia m c ē his adiutorijs ſolutionem non fecerit nō timetur per eam leſio de qua ſit curandum valde.

¶Si aūt fuerit medicina earum que ſoluunt cōprimēdo voluerunt quidā ex prioribus: ſi ſolutionem nō fecerit vt ſuper eā detur aqua frigida qꝛ lubricare ⁊ deſcendere facit acquirendo grauitatem ei quare citius deſcēdet: ſed errauerūt illud ſimplr̄ aſſerentes q̄uis faciat illud liberos habentibus corporis ductus. In habētibꝰ tamē oppilationē: aut coanguſtationem in anfractuoſitatibus inteſtinoꝝ: acq̄ritur ex hoc maior coanguſtatio: quare in his eſt phibenda. Et tibi ſup̄ eſt diſcernere illud. Dabimus igitur tunc tepidā aquam: ⁊ q̄m lubricare facit. ⁊ q̄m per eam nō timebimus illud. Et dicimus q̄ ois medicina cōpreſſiua qualiſcūq̄ ſit ſi nō ſoluit. time ſup eam leſionē ⁊ proprie q̄uā facit poſſidere mēbrum anfractuoſorum ductum et viarum ſubtilium. Conabimur igitur ipſam expellere nūc cum rebus ipſam lubrificare facientibus ex eis quas diximus: nunc cum rebus ipſam ad inferiora trahentibus ex eis etiam quas diximus.

¶Uerum eſt ēt ſi medicina fuerit earū que faciūt ſuā operationem diſſoluendo ⁊ fuerit earum ad quos non eſt appropinquandum: ⁊ ſolutionem non fecerit: oportet vt anguſtiam generet ⁊ eſtuationem ⁊ motū: qui eſt ſicut motus ſpaſmatorum cum extenſione et retractione corporis: et facit motus laborioſos in vniuerſum corpus et dolorem capitis et ſcoꝛ

thomiam ꝛ dolorem oculorum ita ꝙ videantur quaſi expelli et morſum cordis: et prefocationem in quibuſdam.
¶ Feſtinadū eſt igitur tunc vt cito a corpore expellatur ꝙ ci tius poterit et hoc vomitu: aut purgatione cū rebus incitan tibus illam virtute qua melior fiat expulſio. et ſi fuerit ipſi motus ad ſupiora: cōpeſcātur motus eius: et ad īferiora tra hatur cū clyſteribus et ſi neceſſe fuerit fortis attractionis.
¶ Et dixit ruffus qḋ multarum talium reprimitur malitia potu aque frigide vehementer et ſeſſione in ea: propterea ꝙ frangit acuitatem. Omnia enim q̄ eam frangūt ꝛ acuitatem ꝛ inflāmationē remouēt et furioſitatem ex eis que diximus et ex eis que dicemus: ad hoc cōferūt ꝛ ſimiliter tyriace ſpe cies ꝛ ſicut iam diximus in proximis capitulis.
¶ At ſi eſt medicina earū que cōcedūtur: ꝛ ſolutionē nō fece rit: ſed fecerit anguſtiam ꝛ mordicationē in ventre: ḡhabitqꝫ eſtuationē in corpore: ꝛ in capite dolorē vertiginoſum cum ſcothomia: et in oculis tenebroſitatē et alices et oſcitatiōes.
¶ Feſtinabimus ſuccurrere cum collirijs ꝛ clyſteribus tra hentibus eam ad inferiora: poſt adminiſtrationem rerum compreſſiuarum deponentium eaꝫ: ſicut ſunt citonia et ma ſtix ꝛ ſimilia. Plurima enim talium medicinam ad inferiora cum virtute cōpellunt. Si autē talia nō ꝓderint et acciden tia mala multiplicant ex materia leuigata fertur ſurſum ne ceſſaria erit flobothomia tunc. et proprie de baſilica: et poſt illam de ſaphena. Eſt enim virtuoſa ad hoc.
¶ Uerum in his omnibus confide: et expecta beneficia ma gis ex clyſteribus: ꝛ ꝓprie ſecūdū ꝙ exigit diſpoſitio. Hec enī a magnis terroribus ſecuros faciunt.
¶ Uomitus autem magis ꝓuocandi ſunt qñ pharmacia cor dis generat morſum ꝛ nauſeam: ꝛ eſt de genere ſtrangulan tium. ꝛ facit ſingultū ꝓfocatiuū: unde tunc ſuper vomitum. ꝛ ne contēnas clyſteria: ſed fiducialiter confide de illis et pro prie qñ circa ventrē anguſtiam medicina generat: aut in hy pocondrijs aut tortionē in eis eſtuationem fecerit.

¶ Si medicina indebite et laborioſe ſoluit. Cap. ij.

Medicinam autem indebite et laborioſe ſoluere dici mus que ſoluit: ſed non quod oportet. Et que laborio ſos generat motus ſicut ſubuerſionem et motum et tortiōes

et eſtuationes.

¶Uerū ſi ſoluerit ſed nō quod oportet:ſed tm̄ corruptuʒ et
impurum:iteratio ſolutionis eſt neceſſaria: vt educatur hec
eadem materia quā ſoluere intēdebas:alioq̄n dilatabitur ⁊
multiplicabitur in corpore ꝑpter agitationem in ea factā:
et cōmotionem:et cōuerſionem materierum aliarum ad il-
lam:ſicut i ſubuerſionibus lacunaruʒ ſepe videmus.quādo
aggregantur ad illas ex diuerſis refluxionibꝰ.et pura et im-
pura:et totum in fine fit impurum.

¶Si aūt nō corruptū.ſed bonū educat humorē eſtuationē
in corpore generat.Nam cum medicina ſuperfluitates eua-
cuat:non erit cū ea eſtuatio.Cuʒ aūt qui eam ſumpſit eſtua
bit et vexabitur.et debilitatur debilitatione ſuperflua.ſcito
qm̄ euacuatur neceſſariūq; natura repugnat expellere:feſti-
nandū igitur tunc medicinam talē a corpore expellere ilico
et eius vires cōtinuo frangere.et illud quod aggregat has
duas intentiōes eſt potus aque calide:ex qua hora poſt ho-
ram bibat.Eius enim potus medicinam cito lubricare facit.
et ipſius ꝟtutem frangit.Et nos plenam traditionem facie
mus de rebus hoc facientibus.

¶Uomitus autem et aie ſubuerſio accidūt:aut q̄a medicīa
de ſui natura vomitiua eſt:aut q̇a non vomitiua ſed alia at-
q; alia faciunt eam vomitiuam:que ſunt aut ſtomachi debi
litas aut multa ſiccitas fecum.aut canalium anguſtatio:aut
quoniam medicina abhorretur:aut quoniā ventoſitas ſub
leuat medicinam.

¶Quod ſi accidat vomitus propter fecū ſiccitatem : aut ca
nalium oppilationeʒ clyſteria neceſſaria ſunt:et ea que de
oppilatione faciunt.Si autem vſq; ad hoc non ſufficit: meli
us eſt vt vomitu expellatur.

¶Uerum ſi propter ſtomachi debilitatem: aut propter me-
dicine horribilitatem vomitum accidere timueris hec erit ti
bi doctrina.Non illico cum eam ſumpſerit quis ſe mouere
preſumat ſed diu ſuper eam requieſcat:non tantum a moti
bus corporeis:ſed animalibus inq̄tum poſſibile eſt vſque
adeo:dum ipſam natura circundat et in eam operetur.Niſi
enim natura in ipſaʒ operata fuerit:ipſa non operabitur in
naturam.Tunc autem bene redolētia ex floribus et plātis.

et alijs apponantur qualia ſunt menta:⁊ ſanſucus:et maiorana ⁊ folia citri:⁊ fructus eius ⁊ apium:⁊ abſinthium:et roſarum citonia:et macianum: et bolus aſperſus aqua ro.et aceto ⁊ lutū quo abluitur nutritū roſis recentibus et aqua ro. Fricatio autem extremitatum eſt etiam ex eis que eos iuuant:⁊ conſtrictio earum doloroſa. Interdum autem manus et pedes in aqua calida vere mordificationis ponere eſt ex eis ſimiliter que ad hoc iuuāt. Sup medicinam aūt ſtipticā mordeant ⁊ bibāt quaſi lambēdo:⁊ facies eorum aqua roſata roretur:⁊ pprie cū incipit moueri nauſea:vel aqua redolētiū aliquorꝫ aſperſiōe ſubtili. Gaudiū etiā et ſollicitudines delitiarū ſimiliter a vomitu liberāt. Cū aūt ipſorū ale ſedate fuerint ambulent ⁊ moueātur paulatī. Eſt enim hic motus iuuatiuus:quoniam hoc eſt illud qđ hyppo. docuit.

¶ Accidūt aūt tortiones ex potu medicine:aut qꝛ pungit et ledit ſtomachū:et ptes p quas trāſit:aut qꝛ virtus attractionis in ea multiplicatur bonū ſimul:malūqꝫ trahēs humorē aut qꝛ facit accidere cōplexionis malitiā in mēbris:p q̄ trāſit ꝑpter qđ feſtinabimꝰ frangere:⁊ debilitare virtutē eius et vt cito a corpe expellatur:vt ſupius dictū eſt:⁊ ſicut iā dicemꝰ.

¶ Capitulū. iij. Si medicina vltra quam oportet ſoluit.

Inanitio ſuperfluit vltra q̄ꝫ oportet ex potu medicine tribus cauſis. Quandoqꝫ enim in cauſa eſt conditio et diſpoſitio medicine. Quādoqꝫ diſpoſitio ſuſcipientis eā. Quandoqꝫ diſpoſitio rerum vtriqꝫ ſuperuenientium.

¶ Ex diſpoſitione autem ſuſcipientis fit illud. Aut quia multum habet de materia iam poſita in neceſſitate ad fluxū:aut propter venarum eius debilitatem. Aut propter orificiorū ipſius amplitudinem:aut propter debilitatem membrorum expulſionis ipſius. Aut quia eſt eorū qui prohibētur a pharmacia:quos in libro de pharmacijs tibi oſtendimus. Ex parte autē diſpoſitionis pharmacie poteſt cōtingere illud. Quia aut eſt earum que pungūt orificia venarum:⁊ mordificant ⁊ aperiūt. Aut qꝛ ex ea malitia complectionis acquiritur cordi aut quia ex ea aliquid de ſubſtantia eius remanſit in ſtomacho villis ⁊ inteſtinorꝫ aut propter multiplicitatē ipſius in quantitate ſua:aut propter malitiam in qualitate eius:⁊ venenoſitate ipſius. Et tibi ſupeſt diſcernere iſta. Res quoqꝫ

que ſunt extra ſuperuenientes vtriſq;: faciunt etiā ad illud.
¶Inquit enim Gal. diſpō auſtralis multiplicata aperit: et rarificat: et obedientiam facit ad fluxum. Borealis vero multiplicat comprimendo et exprimēdo: ſimiliter ad fluxum preparat quare pharmaciā dari prohibent: et proprie paratis ledi ab ipſis. Potus etiam aque frigide multe ſuper eam facit ſimiliter: et vniuerſaliter quidem omne malum regimen in ſex generibus rerum: quas ſcis facit ſimiliter.

¶Auxiliabimur ergo his ne virtus proſternatur: et cadat poſtquam ſciuerimus cauſam fluxus ex teſtimonio rerū que preceſſerunt. Nunc quidem cum eis: que medicine virtutem debilitant: et frangunt: eaꝫ que a corpore expellunt. Nunc autē cum eis que canalium et mēbrorum expulſionis: et orificiorum venarum virtutes coadunant: et partes earū cōſtringūt. Nūc vero cum eis, que ſedant agitationem laborioſam: et motus medicinarū in corpore. Nunc vero cum eis que mouent et concitant medicinā ad cōtrariū fluxu ventris. Nunc auteꝫ cum eis que dilatant animā: et confortāt cor. Nunc auteꝫ cuꝫ eis que ingroſſant medicinā et compingunt. Sic eniꝫ aggregas omnem intentionem in cura.

¶Canon primus.

Si ergo cauſa huius eſt propter tranſgreſſionē i medicina ex his que dicta ſunt frangere virtutem medicine: et facere vt cito a corpore expellatur: eſt melior cura. Citam autem expulſionem eius a corpore a tribus fieri verificatores dixerunt: ſcilicet a rebus proprie: que virtutem habent aut lauatiuam: aut abſterſiuam: aut compreſſiuam.

¶Et ex lauatiuis q̄dem ſciuiſti ꝙ aqua ca. frāgit et tranſmutat audaciaꝫ medicine. Et ex eis eſt aqua ordei: et mucillago pſilij: et ſeminis citoniorū. Et ex abſtergentibus eſt ſuccaruꝫ rubeum et mel: et aqua paſſularum et ſecaniabin et ſimilia. Ex comprimentibus vero ſunt citonia et maciana: et pira et maſtix et mirabolani: et ſimilia.

¶Inq̄t Ruffus. intereſt audaciam medicine violētis expellere: et proprie eius cuius difficilis eſt expulſio: vt ſupra eſt: et proprie qn̄ eius expulſionē q̄rit aliquā ex mucillaginibus bibat ſecundū ꝙ exigit diſpō et proprie cū aq̄ tepida: et oleo amigdalino pauco: et poſt duas horas aliquam ex comprimentibus

ſumat. Sic eñ medicine virtus expellitur: tota non dimittēs veſtigium. Et dixit Galie. Uerificatur aquā calidam lauatiuam: atq; mundificatiuam virtutem habere: atq; ſolutiuā; ⁊ omnē; adherentiam remouere. Frigidam vero ꝙ in villis adheret viſcerum compingere. Dicit Joannitius. Aqua lactis capraꝝ cū melle ⁊ pauco ſale eſt mundificatiuū bonū expellens omnis medicine veſtigium.

¶ Canon ſecundus.

Ductuum aūt et membrorum expulſionis coadunamus confortamuſq; virtutes. et ꝓprie in retinendo cum rebus bene redolentibus: ⁊ ſtipticitatem ⁊ conſtipationē; facientib⁹: ⁊ coangustionē ꝑorroꝝ ex qbus materie manāt: miniſtrādo ea in melioribusmodis adminiſtratiōis: ⁊ etiā ꝑ clyſteria ſi opꝫ: et neceſſitas cogit debere ꝑ clyſteria adiuuare. ¶ Et res cōior in qua aggregātur multe ex intentionibus rememoratis eſt maſtix. In ea enim eſt virtus partiū coadunationē faciens ⁊ confortationē. Inquit enim hamech. Si tribuantur maſticis. ℥. ij. aut. ℥. cū ſucco citonioꝝ expellit virtute ſua cōpreſſiua reſiduum medicine demum ſtringit. ⁊ ſi ſtomachus et venter oleo roſato calido inquātum pati poterit innungatur. deinde puluis maſticis ⁊ galle aut roſarū deſuper aſpergatur inuenitur mirabile. et dixit iterū hamech. ℞. dragaganti aſſati. ℥. iij. vſq; ad. iiij. ⁊ decoque cum lacte dulci aut acetoſo ſicut te inuitat neceſſitas ⁊ bibatur. Eſt enim ad illud mirabile. ⁊ ex eis ēt que experta ſunt. eſt vt granorum naſturcij. aū. ℥. ij. vſq; in aureos. ij. torreſiant: ⁊ impinguentur decoquēdo cū ſucco citonioꝝ aut myrtoꝝ ⁊ propinetur eſt eñ vltimum ad illud ⁊ ꝓprie ſi non cōtētūtur. deſtruitur enim viſcoſitas eorum in cōtrictione coriādro aūt vtere qñ ꝗris ingroſſare materias] ⁊ compingere: ⁊ luto ſigillato: ⁊ ſanguine draconis: qñ excoriationē eſſe credis: ⁊ ſpodio qñ dolores pungitiuos ſedare intendis ⁊ acatia ⁊ ſanguine draconis: ⁊ charabe: cum oportet fluxum ſanguinem ſedare. ⁊ ſucco barbe hyrcine qñ vene ⁊ ductus laxi refundunt materias ad inteſtina: ⁊ adipibus in puncturis et inteſtinorum mordicationibus et excoriationibus eorum. et mucillagine pſilij in expellendo reſiduum medicine et rebus narcoticis quando ſtupefactio queritur ſomnus ⁊ materierū ingroſſatio: ſed

hoc in fine rei tantū qñ oīa iam non contulerint ⁊ in deſperatione ⁊ in magnis cauſis ⁊ timoroſis proprie.

¶ Matres aūt medicinarū aggregantiū in ſe virtutem cōſtipationis ⁊ coadunatiōis: ⁊ cōfortationis: ⁊ retentionis ſunt maſtix roſa: ⁊ ſemen eius ⁊ xiloaloes crudum ⁊ balauſtia acatia et ſuccus barbe hyrcine ⁊ galle ⁊ gummi ⁊ lutum ſigillatum ⁊ ſpodium ⁊ grana granatorū: ⁊ ſumach ⁊ ameos et ſemen portulace et fructus tamariſci et coriandrum ſemen arnogloſſe: ⁊ folia et grana myrthi ⁊ ciminum infuſuz in aceto: ⁊ torrefactū: ⁊ aniſum infuſum ſiīr: ⁊ cortices thuris: ⁊ coagulū leporis: ⁊ ſanguis draconis ⁊ grana naſturtij aſſati: ⁊ gallia: ⁊ fructus rubei: ⁊ ſimilia.

¶ Et ſunt ex cōpoſitis quidē quibus etiā vti neceſſe eſt ⁊ exigit ea hmōi diſpoſitio: ſicut eſt zuccaruz roſatū cū maſtice: et gallia: ⁊ confectiones ex citonijs facte ⁊ alia.

¶ Et ex eis q̄ eligimus nos eſt electuariū diaciminuz hoc ꝙ eſt ex intentione noſtra: ꝙ abſcindit fluxum ventris opatiōe catartici: cum ſignificationibus frigiditatis ⁊ confortat viſcera ⁊ calefacit ea ventoſitatez ſi quidem diſſoluit ⁊ carminat: fluxum quidem et ventoſitatē emorroydarum ſiſtit.

¶ Accipe ligni aloes ſpice gallie muſcate ciperi. calami aromatici. añ. ʒ. ij. cimini carmeni in acceto infuſi die ac nocte et torrefacti. ʒ. iij. ſeminis porri torrefacti. ʒ. j. ⁊. ß. emblicoruz infuſorum in ſucco citonioꝝ ⁊ toſtorum. ʒ. ij. et. ß. granorum naſturtij torrefactorū. ʒ. vj. granoꝝ paſſularū. ʒ. v. granoꝝ myrthi tritorū ſicut alcohol. ʒ. xvj. balauſtie concularū aduſtarū thuris. fructus tamariſci. añ. ʒ. ij. ⁊. ß. ameos. ʒ. iij. terātur oīa ſicut alcohol ⁊ refrangantur in vino odorifero: deinde exiccentur ⁊ refrangantur iterū cū aqua citonioꝝ aut aqua granorū myrthi: ⁊ hypoquiſtidos: ⁊ exiccentur deinde ꝑmitte ſiccari ſuper vaſe vitreato: iterū terantur ⁊ inuoluantur mius ⁊ ſit doſis. ʒ. iij. cum ſyrupo citonioꝝ: aut myrtino.

¶ Trociſci ad fluxum.

Confectio trociſcorum ex inuentione noſtra vltimorum in intentione hac ⁊ qñ fluxus eſt cronicus ℞. balauſtiarum corticum glandiū infuſorum in aceto ⁊ torrefactorum. ⁊ ſumach et granorum myrti et hypoquiſtidos. añ. ʒ. ij. cimini carmeni ⁊ gallarum infuſarum in aceto et torrefactarum: ⁊

capitum ⁊ gallarum infuſarum in aceto et toꝛrefactarum: et capitū granatoꝛuꝫ: ⁊ fructus tamariſci: ⁊ macis ⁊ xiloaloes ⁊ gallie. aromatice ⁊ maſticis ⁊ ſpice. añ. ʒ. j. ſeminis acetoſe gūmi ⁊ boli ⁊ granoꝛum paſſularū toꝛrefactoꝛū. añ. ʒ. j. ⁊ ß. ⁊ granoꝛū coriādri infuſoꝛū in aceto ⁊ aſſatoꝛū. ʒ. ij. fac trociſcos. ʒ. cū vino pōtico ⁊ ſit doſis trociſcus vnus cū ſyrupo citonioꝛuꝫ vel aliquo ex robub ſtipticis.

¶ Electuarium.

ELectuarium abſcindens fluxuꝫ ventris operatione cartartici cum ſignificatiōibus caliditatis. ℞. granoꝝ myrthi tritoꝛum ſicut puluis. ʒ. xij. roſarum ſpodij ſumach ſandali albi ⁊ rubei. ⁊ citrini balauſtie gummi. añ. ʒ. j. ß. granoꝛū granatoꝛum acetoſoꝛum aſſatoꝛum. ʒ. vij. coriandri infuſi in aceto ⁊ aſſati. ʒ. iiij. ſeminis acetoſe: ſeminis plantaginis: ſeminis roſe. añ. ʒ. j. Fiat hoꝛum omnium contritio bona ⁊ refrangantur cum ſucco agreſte ⁊ exiccentur. Uel cū ſucco myrthi ⁊ aceto. deinde inuoluātur cū mita facta ex ſucco citoniorū ⁊ acetoꝛ ⁊ ſit doſis eiꝰ. ʒ. iij. cū ſyrupo citonioꝛū acetoſoꝛuꝫ.

¶ Trociſcus.

COnfectio trociſcoꝛū. quos cōpoſuimus nos quoꝛum iuuamentum eſt magnificū ad fluxum ventris ⁊ excoriationem inteſtinoꝛuꝫ. accipe ſpodij. ʒ. vij. roſe. ſeminis earum achatie balauſtie: ſanguinis draconis. añ. ʒ. ij. ⁊ ß. ſemis acetoſe. ʒ. j. ⁊ ß. berberis carnis ſumach: ſeminis plantaginis ſeminis poꝛtulace aſſati. añ. ʒ. j. ⁊ ſextam. ʒ. vnius gummi aſſati. ʒ. j. fiant trociſci. ʒ. ß. da cum aqua ſauich.

SUmach bonum conferens ad fluxum ventris ⁊ debilitatem ſtomachi: ⁊ epatis et viſcerum ſanum exptum ℞ achatie. ſumach hypoquiſtidos. galle laudani. calami aromatici: roſe ⁊ ſeminis eius ſandali albi ⁊ rubei. gallie muſcate ramich maſticis xiloaloes ſpice olibāni coſti myrrhe. cyperi abſinthij. añ. ʒ. ij. fiat eoꝛum trituratio bona. Deinde accipe ſuccum roſe. folioꝛum myrthi. folioꝛū raffani aque roſa. et vini pontici. añ. vnciam. j. et ß. ſubmerge in eis calefactis die ac nocte toꝛtellarum de ſeni. ʒ. iij. dactiloꝛum ſiccoꝛum. xij. numero. gummi aſſati. ʒ. v. mine viſcoſe bone. ℥. iij. fac omnia decoqui lento igne vſq; dum mellis ſpiſſitudinem habeant. poſt hoc aggrega cum puluere rerum ſupradicta-

rum et tere diu in mortario vſq; dum fiat totum viſcoſum deinde line ex eo ſuper pecia et ſuffumigetur cum xiloaloes:et cum eo epitimetur.

¶ Dimach aliud bonū.

ACcipe roſarum et ſeminis earum pulpe ſumach: ſandali albi et rubei ſpodij ſanguinis drachonis:charabe balauſtie:galle:achatie hypoquiſtidos: gallie muſcate corticum mandragore:capitum granatorum.añ.ℨ.iij.cāphore.ℨ.ſ.et tertiam.ℨ.vnius tere et fac puluerē.et accipe ſucci extremitatum vitis.ℨ.ij.ſucci et aggreſte.ℨ.ß.ſucci extremitatū myrthi et aceti.añ.ℨ.j.infunde in eis ſauich ordei die ac nocte.ℨ.iij.gummi.ℨ.j. granorū myrthi tritorum: ſicut alcohol.ℨ.ℨ.et miſce cū eis mine et acetoſe.vncias.ℨ.et decoque igne leni.vſq; dum habeat viſcoſam ſpiſſitudinē deinde aggrega ſimul cum ſpeciebus in mortario ⁊ cōtunde donec pmiſceātur⁊ line ex eo ſup peciā ⁊ ſuffumigetur cū xiloaloes ⁊ epithimetur cum eo quoniam ſanum et expertum eſt.

¶ Clyſteria quoq; fiant ſi neceſſitas vocat ad hoc et exigit diſpoſitio cū rebus. q̄ aggregant intentiones quas ſcis.clyſtere iuuatiuū valde.℞.butyri.ℨ.xxx.ſanguinis drachōis.ℨ.iij.vel plus vel minus ſm q̄ neceſſitas cogit.

¶ Canon tertius.

COnuertimus quoq; medicinam ad contrarium fluxus ventris cum balneis et fricationibus et ſudorem prouocantibus et cum diureticis:et vomitum inducentibus cū ventoſis et ligatione et conſtrictione extremitatum doloroſa et vniuerſaliter cum omnibus que medicinam ad exteriora mouent et faciunt eam diuertere a vijs prime expulſiōis: quoniam hec res eſt magis neceſſaria.

¶ Balnea autem et fricationes in eis ſunt ad hoc cura magna et beneficium efficax ſpeciale et proprie facta ex aquis dulcibus vigoratis cum rebus que poros dilatant ⁊ corpus confortant qualia ſunt camomilla abſinthiū ſanſucus folia citri et ſimilia.

¶ Debiles autem in arte cum ſtipticis balneant ignorantes quoniam coartant:et materias et fumos interius cōcrtūt et hoc fit cauſa maior ad fluxum immo ſi tua magnifica intentio dilatare poros:et trahere ad exteriora quantum poſ-

Noſle eſt.ſic enim fiet materierum euaporatio et acutorū fu morum excluſio:fac ergo egrum ſudare in balneo:aut cum vapore aque calide.

¶Et vtere fricatiōe poſt fricationē pri⁹ leui:deide acriori vt pati poterit vſq₃ dū multū ſudet.ſudor aūt ſepe ꝛ ſepi⁹ abſter gat̃ vt nō obſtet egreſſui ſudoris alteri⁹ aut vaporis parati excludit.opponit̃ em̄ poris diu retent⁹ ſudor.abſterſus vero facilē facit alterius egreſſionem.Fricationes etiā in extremi tatibus multum conferunt.

¶Uulgares aūt ꝛ qui nō ſunt artis periti cōmuniter hos et illos poſt medicinam balneant.

¶Ignorātes ꝙ balneū ad exteriora trahit quēamodū Gal. dixit.ꝛ ignorātes qm̄ opponunt̃ reſidue materiei motui q̄ iā in neceſſitate poſita erat cū v̄tute pharmacie recipere para te ad vias expulſionis:reuocādo illā virtutē balnei ad mem bra:tūc q̄dē facile erit iuuare vt habili⁹ reperiret vel ſaltem exolueret̃.Nūc aūt difficiles:ꝑpterea ſignificat̃ ꝙ v̄tute balnei fiat expulſio ad exteriora ꝛ ignobilia nō min⁹ eſt error.fit em̄ trāſmiſſio ab ignobilib⁹ ad ignobilia ꝑ nobilia.i.ab inteſti= nis ad cutē ꝑ venas.Preterea natura meli⁹ ex ꝓpinquiorib⁹ ducit vijs ꝛ maxime ꝯuenientib⁹.ꝛ īquit hyp.materia q̄ eua cuare op₃ educenda eſt ꝑ partē ad q̄ magis declinare videt̃ et proprie ſi ſit conueniens:errant ergo indifferenter balne antes poſt aſſumptū pharmacum faciunt enim cadere in op pillationes ꝛ egritudines cutis.

¶Et ſm̄ veritatē q̄dē nō eſt cōgruū balneū poſt medi.niſi qñ purgatio ſupfluit.cōfert em̄ tūc ad vētrē ſtringendū. In bal neo v̄o poſtq̄ diu ſudauerit ꝯfortātia tūc ꝛ reſtringentia tri= bue.ſic em̄ aggregas intētiones duas bonas. Nāq₃ ꝑparas ex vno eoꝝ ne viſcera laxa materiā recipiāt.Et ex alio mate= rias eoꝝ ad oppoſitū cōuertis.Qđ ſi hec nō cōtulerint car= nes ei⁹ ꝛ corpus totū in balneo pannis lineis in aqua infu= ſis:diu verberet̃ ex ol pte vſq₃ dum cutis rubeat ꝛ inflet̃:dein de fricet̃ vt ſudet.ſedere autē in balneo ſuꝑ lateres calidos: aut lapides leues ꝛ raros:ꝛ calefacere cum eis latera et ven trem ꝛ renes:ad hoc multum confert . extrema vero inſtitis ligentur ꝛ cōprimantur cōpreſſione doloroſa ſic quoq₃ mate= rias ad contrariū fluxus ventris conuertes.

¶Diuretica

¶Diuretica quoq; ⁊ vrinā ꝓuocantia hmōi etiā intentionis ſunt. inqt em̄ hyp. in apho. ſi qs in nocte multū vrinet mino͛rat eius ſucceſſus: ⁊ dixit humain. pluralitas ſudoris ⁊ vri͛ne pluralitatē egeſtiōis reſecat. ⁊ illud ideo: qm̄ materie ad alias partes repunt ꝙ̄ ad iteſtina: imo trahūtur ab iteſtinis ⁊ a concauitate epatis ad renes, vel cōcauitates membrorū derelinquunt feces ſiccas in inteſtinis tardioris egreſſiōis.
¶Adhuc etiā vomitū ꝓuocare eſt cauſa huius. Inquit enī hyp. Fluxus ventris interdū vomitui: ⁊ vomitus fluxui cā cu͛ratiua ē ⁊ dixit. humain. Illud ideo ē qm̄ ex hoc ad oppoſitū ⁊ diuerſum eius attractio fit: quod cauſa illorum erat.
¶Huius aūt intentionis ſunt vētoſe: ſi ſub hypocondrijs et in ventre ⁊ lateribus ⁊ renibus ponantur.
¶Ligationes quoq; et cōpreſſiones ⁊ fricationes extremita͛tum: ſunt etiā huius generis. ⁊ ꝓprie incipiendo ab aſſellis ⁊ inguinibus: ⁊ deſcendendo ab eis.

¶Canon quartus.

Laborioſam aūt agitationem ⁊ influctuationem in cor͛pore ſedamus cum quiete ⁊ ſomno. Inquit enim hyp. Cum abſcindere volueris fluxū p elleborū inductū ⁊ multi͛plicatum precipue quietem ⁊ ſomnum. Inquit heb. me. dico quietem corporeā. ſ. ⁊ animalē cū adminiſtratione celebrita͛tis obiectorum ſenſuū. ſomnus etiā inducēdus eſt muliebris cum canticis ſomniferis: ⁊ melodijs: ⁊ omni arte organica et rebus ſomniferis. ⁊ omni re q̄ curat ſaphara. ⁊ ſcito ꝙ ſomnꝰ ⁊ profundatio in eo eſt ex maxime ſedentibꝰ agitationes oēs ⁊ quies ſimiliter. Nāq; ſubdit hyp. ſtare em̄ agitationē ſedat ⁊ ad hoc argumentū ſumitur ex nauigatione qm̄ motio agi͛tat corpora. cibi aūt ⁊ potus in diſpoſitione hac omni modo reſcindendi ſunt niſi ſincopim: ⁊ caſum virtutis timeas, ad͛dunt enim ad agitationem ⁊ non minuunt.

¶Canon quintus.

Principium omnis intentionis eſt regimen animā dila͛tans ⁊ confortans cor ſm̄ adminiſtrationem omniū ſex rerum quas ſcis. locentur ergo in domo temperati aeris nō frigidi. Frigꝰ nāq; cōcludit humores ad interiora: cū ſit eos ad exteriora extrahere res magis neceſſaria. nec calidi. Re͛ſoluit em̄ ⁊ debilitat: ⁊ eligere ex cibis ⁊ potibus ⁊ alijs oē qꝺ

cōfortat cor:⁊ animã dilatat: ⁊ nos plene dicem⁹ illō poſt.

¶Canon.vj.

COmpingere autem ⁊ ſtupefacere eſt vltimum ad quod initi debes ⁊ proprie tunc quando oĩa iam non contulerint:⁊ res eſt poſita ſicut in deſperatione:tūc quoqꝫ ſuꝑ narcoticis preſumendum eſt:⁊ medicamentis fortibus ſicut eſt tyriaca ⁊ philonium ⁊ ſimilia.

¶Componunt aūt rem magni erroris a principio curantes hm̄oi cum narcoticis.eſt enim cum eis curatio mendoſa propterea ꝙ ingroſſant ⁊ cōgelant materias:et fit retētio falſa: ⁊ redit fluxus ⁊ prorumpit:⁊ poſt tempus non diu extenſum diſruptior ꝙ̄ fuerat pri⁹:immo ſicut regurgitãs cū veſtigijs congelationis ⁊ mortis.Uerum curatio vera eſt abſciſio cauſe facientis fluxum ⁊ coadunatio ⁊ confortatio membrorum ⁊ virtutum eorum ſicut iam diximus.

¶At vero quãdo neceſſitas inuitat ⁊ proprie qñ omnia non contulerint:preſumimus ſuper narcoticis.

¶Et proprie rectificatis ſm modos et conditiones quibus emendantur nocumenta que ex eis timentur.

¶Timentur aūt ex narcoticis nocumenta plura . ſunt enim oĩno cōtraria rei vite congelantia ⁊ ſtupefacientia ⁊ mortificantia:⁊ nuda quidem magis adhuc magis recentia.

¶Ars vera ⁊ ſocietas regunt eorū nocumenta ⁊ remouent. Uerū trium intentionū res admixte eis ipſarū operationes bonificant.Primo vero ſocientur eis que reſoluunt et auferunt q̄ ex narcoticis ꝓuenit ꝯgelationum ſicut verbi gr̃a. Recte miſcent̃ eis caſtoreū:⁊ piꝑ:et crocus.ſunt eñ hec tyriaca narcoticorum.ſed piper ⁊ caſtoreū faciūt ad reſoluendum ⁊ carminandū magis. Crocus vero maturat ⁊ ſedat virtutem narcotici.ſcdo vero cū eis que virtutes cōfortãt ⁊ ſpūs reparant miſcemus ſicut recte miſcemus eis ex cordialibus ⁊ ſtomaticis:rebus q̄ ꝯferunt rei vite ſicut ſpica proprie et doronici:et zedoaria:et ſimilia.tertio oportet vt ſocientur eis que ſiſtunt et ſedant:et ſtringunt agitatas ⁊ reumatizatas materias fluētes de partẽ i ꝑtes ſicut ẽ myrrha ꝓprie:⁊ olibanū ⁊ ſandaraca ⁊ ſĩlia ſic eñ narcoticoꝝ iniquitas reprimitur.

¶Uerū ſi excuſari pōt non ꝓpinari eſt melius:ſed ſi excuſari non pōt melius eſt vt non potui dentur:ſed adminiſtrare

in emplaſtris tm̃ eſt melior cura vel ſaltem in ſuppoſitoriis ⁊ enematibus: ſi parum in emplr̃is contulerint. ⁊ ſi cogeris ꝓpinare potui: fac cum timore ⁊ cautela ⁊ dare ea antidota eſt minoris nocumenti. maturatur enim ⁊ digerit cū rebus permixtionis virtus narcotici.

¶ Et dare in ſero ante ſomnū eſt melior horarū ꝙ dari pñt qm̃ inducūt ſomnū: ⁊ ſciuiſti qm̃ ſomnus agitationes ſedat ⁊ ſunt q̄ dant in mane ⁊ ꝓprie qñ vigilie nō adſunt. Prologant eñ neceſſitatē ſurgendi ad ſellā: ſedando mordicationē. Et oīno caue ne dederis ſupra cibū ⁊ caue ne dederis ea corporibus abūdātibus neqꝫ dederis ea corporibus īpuris: ſed poſt mūdificationē potius.

¶ Et vita exhibitionē eorū diebus continuis imo interueniat inter tempus: ⁊ tps exhibitio rerū confortatiuū vt ſaluet thelaurus. Et ſcito ꝙ nocent oculis: ⁊ ſenſibus ⁊ tibi ſupereſt miniſtrare cautelam ne noceant: ⁊ fac exhibitionē eorū quātitatis pauce que virtus non ledatur. Melior enim eſt iteratio ꝙ multiplicatio.

¶ Et inſultibus q̄dē melior horarū eſt ꝑuenire horam ipſorum ⁊ qñqꝫ dare oportet apud fortem cōmotionē eorum ſicut in colico dolore vehementi. ⁊ dixit Gal. In colica q̄dē vehemēti qñqꝫ maioris neceſſitatis eſt cura mēdoſa: q̄ eſt ſtupefactio. ꝓprie apud forte cōmotionē doloris eius ꝙ cura vera. ne virtus reſoluatur ⁊ cadat.

¶ Ponamus aūt aliquas ex medicinis narcoticis: q̄s elegimus vtiles in hoc capitulo.

¶ Medicamē qđ ſcripſit iſraelita fortis ſtipticitatis cōferens ad fluxus medicinales ad alios fluxus ventris bonū ⁊ exptū. ℞. olibani. ʒ. ſ. coaguli lepor. ʒ. ij. opij. ʒ. ſ. gallarum. ʒ. iij. fiāt ex eis trociſci. ʒ. ß. ⁊ fit potio eorum vnus. Cōfectio pillularū filij zezarbona ad fluxū vētris: ⁊ reumatizatiōes viſcerū. ℞. bdelij, ſandarace opij thuris minuti: myrrhe croci. aā. fiant pillule ſicut cicer: ⁊ da in ſero. iij. aut. v.

Confectio troſcicorū: quos cōpoſuimus nos ad ſuperabundantem fluxū cartatici et coliricam paſſionem et alios fluxus ventris confortantium alam: ⁊ ſtringentium vomitum cū ſignificationibus frigiditatis ⁊ facientiū ſomnū. ℞. cyperi: thuris minuti: ameos: galle: croci gallie muſcate:

garioſilorū: balauſtie camepitheos:corticū granatorū.myr rhe:ſpice.aū.ʒ.ij.iuſquiami opij.aū.ʒ.j.ß.fac trociſcos aurei et doſis eorum ſit trociſcus vnus.

Confectio alia trociſcorū ex inuentione noſtra qui ſunt vltimi in intentione hac.⁊ ad omnem fluxum ventris et vomitum cū ſignificationibus caliditatis.℞.ſpodij:ſeminis roſe:acatie:hypoquiſtidos balauſtie ſanguinis draconis gal le croci.aū.ʒ.ij.boli.ʒ.j.⁊.ß.opij.iuſqami.aū.ʒ.j.fac trociſcos ʒ.v.⁊ ſit doſis corū.j.cū aqua roſata.

¶Quarta intētio eſt de emēdatione nocumētorū derelictorū poſt purgationē.⁊ continet.xij.capitula.

¶De febribus q̄ accidunt poſt purgationē. cap.j.

Inquit filius Me. Egritudinū aūt que hereditāt poſt ſo lutionē occaſiōe ſolutiui.ſermones afferamus.Et primo de febre que accidit poſt illud.

¶Eius aūt euentus eſt:qm̄ aut ſolutiuū fuit multe calidita tis ⁊ acuitatis ⁊ derelinqt malam complexionem in corpore.

¶Aut ꝓpter cōculcationē materie q̄ debebat expelli:ſʒ non fuit expulſa:quare putreſcit ⁊ fit cauſa ad febrem.

¶Aut ꝓpter occurſum motuū corporeorū:aut animaliū ſup eum qui ſoluitur cum fortitudine.

¶Aut ꝓpter occurſum frigoris coartantis poros ⁊ prohibē tis reſpirationem vaporum.

¶Aut propter occurſum caloris inflammantis materiam ⁊ humores iam motos.

¶Aut propter comeſtionem feſtinam ſuper eam:quare ali= quid de re medicinali cum re cibali penetrat ad venas et fit cauſa aut multi fluxus:aut conculcationis ⁊ putrefactionis alicuius materiei.

¶Aut q̄a que debebant ꝑcedere medicinā digeſtionem non precesſerūt.⁊ fit operatio eius in crudum quare fit interduʒ diſſolutio.⁊ non euacuatio:ſed cōculcatio ⁊ putrefactio.

¶Et vniuerſaliter quidem omne malum regimen in medici na poteſt eſſe cauſa huiuſmodi.

¶Auxiliabimur igitur poſtq̄ ſciuerimus cauſam febris per teſtimoniū rerum que preceſſerunt inducentiuʒ eam:nūc cū eis que opponūtur cauſis facientibus:⁊ abſcindunt eas nūc cum eis que febris intentionē curāt ⁊ plerunq̄ maior eſt ne=

ceſſitas reſiſtere cauſis faciētibus plerūq; curādi febrē ⁊ pro
prie qñ malignior eſt febris ⁊ tibi ſupereſt iſta diſcernere.
¶Uerū ſi fuerit cauſa febris frigus concludens poros cura
eius eſt adminiſtrare ea que aperiant poros ⁊ faciant vapo
rum excluſionē ex his que diximus:⁊ ſudoris prouocatio ad
hoc multū eſt vtilis.⁊ ſi fuerit quia obuiauerit ei calor inflā-
mans:aut qr medicina fuerit multe acuitatis ⁊ inflāmatiōis:
cura eſt cum extinguentibus caliditatem:⁊ refrigerantibus
acuitatem ex eis que dicemus.
¶Si autem eſt propter materiam que debebat expelli ⁊ nō
expellitur:ſed cōculcatur ⁊ putrefit:cura eſt expulſio illi⁹ ma
terie cū preceſſione adequationis:⁊ preparationis eius ad
expulſionē.Si autē fuerit propter occurſum motū corpo-
reorū.aut animalium ſuper medicinam cura eius eſt cura fe
bris facte ab his ſicut ſcis.
¶Si autem propter feſtinam comeſtionem fuerit:cura eſt ſu
per eam abſtinere.
¶Preterea ſi febris fuerit multe inflammationis:cura eſt cū
eis que inflammationem ſedant:⁊ cū ꝑparatione aeris ⁊ ad-
miniſtratione refrigerantiū ex cibis:⁊ potibus ⁊vnctionib⁹:
⁊ emplaſtrationibus circa cor ⁊ epar:⁊ adminiſtratione redo
lētium frigidorum:⁊ medicinarum cordialiū frigidarū:⁊ vl-
timo cū balneis humidis tēpatis:⁊ oībus que febribus cali-
dis opponuntur ſicut ſapientes ſcripſerunt.
¶Si autem febris fuerit pigra:cura ipſius verſatur quādo
ꝙ cura ipſius cauſam:vt adequetur ⁊ reſoluatur ⁊ abſtraha
tur ⁊ interdum circa febrem vt expellatur.

¶De dolore capitis qui accidit poſt purgationē. Cap.ij.

Eius aūt euentus eſt aut propter eleuationem vaporū
ad caput quos medicina mouet ⁊ ſubleuat ꝓprie quan-
do laborioſe:vel non proprie complete ſoluit.Aut propterea
ꝙ mouet in capite materiam:⁊ non educit aut propter occur
ſum rei extrinſece ſuperuenientis capiti eius euacuatur: ſi-
cut calor:⁊ algor ⁊ ſimilia.
¶Quod vtiqꝫ etiā curamus:poſtꝗ̄ ſciuerimus cauſam ei⁹.
Nam ſi fuerit propter vapores qui eleuatur trahimus ad op
poſitum eius cum eis que diximus.Et ſi iam eleuatus ⁊ fue
rit calidus cephalicam incidimus:⁊ ſi fuerit frigidus cura-

mus ſicut ceteros dolores factos a ſimili cauſa: et confide in flobotomia ſaphene: quoniam eſt potens in hoc. ſi autem vapor fuerit groſſus frigidus cura eſt cum eis que diſpoſitio exigit ſicut ſcis: verũ ſi fuerit propter materiã: que mota eſt poſtq̃ fuerit euacuata, iteratio purgationis eſt neceſſaria poſt maturationem eius q̄ eſt cauſa doloris. ⁊ ſi fuerit propter maliciam complexionis acquiſitam propter medicinam: cura eſt permutatio eius cum eo quod conuenit.

¶De vertigine que accidit poſt purgationẽ. Cap. iij.

Accidit aũt q̄ vapores quandoq; quos medicina mouet ⁊ ſubleuat: eleuantur ad caput: ⁊ faciunt motũ q̄ eſt ſicut motus rei agitate ſicut quando mouetur aqua motu giratiuo ⁊ ſicut motus rerũ leuiũ qñ ſtãt venti vertiginoſi aut qñ aqua obuiat aque. et fiũt voragines: ⁊ illud ideo: quia qñq; vapor eleuatus facit fumos moueri in vacuitatib⁹ cerebri: et arterijs faciẽtes agitationẽ in ſpiritu ſʒ plurimũ i loco terminationis inſtrorũ ſenſuũ ⁊ ſentit tũc patiẽs ſicut ſi res ſuper eũ voluantur: ⁊ terra ſub eo tremat ⁊ moueatur.

¶Quod q̃dem curamus hoc mõ. Si videris dñium in ſanguine cephalicã incide. ſcarificatio aũt cartilaginũ auriũ ⁊ ventoſe in nuca: ⁊ cruribus ad hoc multũ cõferũt: ⁊ ſimiliter omne regimen ſanguinẽ reprimens: ⁊ confert in fine rei balneari balneo ſeparato dulci. ⁊ ſi eſt ꝓpter humorũ abundantiam cura eſt eductio humoris facientis vomitũ aut per ventrẽ. ⁊ poſt illud confortatio cerebri cum his que diſpoſitio exigit: ⁊ fricatio inferiorũ ⁊ reſolutio vaporũ: ⁊ conuerſio eorũ ad oppoſitũ ⁊ rectificatio membri mãdantis ſicut eſt ſtomach⁹: aut epar: aut ſplen: aut fel: aut aliud.

¶De debilitate viſus poſt purgationem. Cap. iiij.

Fit quandoq; ex ſiccitate ſuperflua que ſuccedit euacuationi ſuꝑflue. Et qñq; ex humiditate coartata in neruo concauo quã diſſoluit medicina preterq̃ euacuauerit. ⁊ qñq; ex vapore groſſo turbido quem medicina ſubleuat ad caput: ⁊ ad membra viſus.

¶Si aũt ꝓpter ſiccitatem acquiſitã ab euacuatione ſuꝑflua conferũt humectãtia nota ex cibis ⁊ potibus: et omnib⁹ que addunt ad humectationem corporis: et membrorũ viſus ſicut balneum: et ſomnus: et refectio corporis et alia: et ſi ex hu-

miditate quam medicina coartauit in membris viſus: cura eſt cum pillulis cochijs: ⁊ pillulis de hiera: ⁊ pillulis de ſpeciebus quarum deſcriptio eſt apud te. ⁊ diſtillatione in oculis cum ſucco celidonie: ⁊ feniculi: ⁊ felle alcubugi: aut ericij: aut aquile: aut capre: aut collyrio de fellibus. Uerum ſi ex vapore groſſo et turbido: cura eſt eductio illius materie aqua reſoluitur: ⁊ repreſſio ſubleuationis vaporum cum fricatione interiorum: et exercitatione eorum: ⁊ diſtillatione collyriorum ſicut diximus et adminiſtratio rerum ante cibum ex his que reſoluunt ſuperfluitates que ſunt in ſtomacho ſicut eſt infuſio hiere: aut aloes: aut decoctio abſinthij. aut oximellis ſquillitici. Aut poſt cibationem eorum que prohibent vaporem ciborum eleuari: ſicut eſt coriandrum proprie: ⁊ citonia et ſimilia. deinde ſuccedat adminiſtratio rerũ confortãtium viſum ⁊ abſtergentium oculos ſicut te inuitat neceſſitas.

¶ De debilitate ſtomachi poſt purgationem. Cap. v.

NOmen cõe eſt debilitas ſtomachi: ſed quandoqꝫ cadit in toto corpore eius: ⁊ ſequitur ipſam debilitas omniuꝫ virtutum quarum eſt minera. Qñqꝫ ĩ ſuperiori parte eius et ſequitur ipſam debilitas appetitus: quandoqꝫ in inferiori parte eiꝰ: ⁊ ſequitur ipſam debilitas digeſtiue. Et quãdoqꝫ cadit in fundo ipſius: ⁊ villis retentionis, ⁊ ſequitur ipſam debilitas retentiue.

¶ Accidit autẽ ſtomachi debilitas poſt purgationem: aut qꝛ per eam ſtomacho malitia cõplexionis acqritur. Aut quia immoderata inanitio extenuat: ⁊ rarificat corpus eius: aut qꝛ educitur humor bonus ſupnatans dereliquendo malum in poris ſubmerſum: aut adherentẽ: aut imbibitum: aut qꝛ aliquid relinquitur de medicina in ſto. adherẽs villis eius aut quia in eo mouet materiaꝫ preterqꝫ expellatur: aut quia eſt medicina de genere adurentium ⁊ multi acuminis quare vehementer imprimit et vlcerat ſupficiem eius. agens namqꝫ in rem multi ſenſus vehementius imprimitur.

¶ Succurremus autem huic egritudini: quoniam elemẽtũ eſt multarum egritudinum: poſtqꝫ ſciuerimus cauſam eius per teſtimonium rerum cauſantiuꝫ per ipſam. Nunc cum rebus rectificantibus quod de indignatione per medicinam acquiſiuit ſtomachus. nunc cum rebus abſcidentibꝰ: et cor=

rigētibus cauſas debilitatis. Nunc vero cū rebus cōfortātibus ipſuȝ. Nūc quoq; cū rebus materierū effuſionē prohibētibus ab alijs mēbris ad ipſum: quod quidem multotiēs accidit: ⁊ proprie quādo ab aliquo vicinantium mēbrorū materia exuberat: ⁊ eſt forte in mādādo: ⁊ ſtomach⁹ debilis ⁊ prōptus in recipiēdo. Agēs eñ ⁊ ſi ſit debile facile iprimit: ⁊ pprie qñ rei adeſt preparatio

¶Canon primus.

ET dico q cum de iure ſolutiuorum ſit ſm plurimum ſtomacho nocere et parare ei cauſas et modos indignationum propter inimicitiam et violentiam: q receptori inferunt ⁊ nature ipſius ſatagenduȝ eſt cauſis ⁊ modis indignationuȝ reſiſtere et proprie cū his que addunt in virtute eius cum ſucceſſione quietis. et ſomni: et cum ſucceſſione gradationis cibi: et electione eius et proprietate talis vt confortet et coadunet ſtomachi partes et remoueat quod de laſſitudine ſtomachus per ſolutiuum acquiſiuit.

¶Neq; imitandū eſt illos qui iura pinguia et molia pulmēta poſt ſolutiuū feſtinanter propinant cum relaxent et mollificent ſtomachū: repleantq; et faſtidiū generēt et nauſeaȝ. Iȝ ſorbitio iuſculi talis interdū conferat: proprie quando eſt neceſſe medicine audaciam traſmutare a membris nutritiuis eſt eñ de genere lauantiū: et cito lubricare facientium.

¶Propinandus igitur tunc cibus qui aggreget ⁊ coadunet ſtomachum et ptes eius laxas: et addat in virtute eius ſicut ſunt cibi proprie acetoſitatis pauce qui ex aromaticis et ſtipticis condiūtur ſicut ex mina: ſegles et ſilia. ⁊ ſit eorū exhibitio pauce q̄titatis qua ſtomachus nō grauetur pueniēdo gradatim vſq; ad id cuius exhibitionē ſtomachus cōſueuit.

¶Et ne pter eas q̄n cadat in cibis eorum et iuribus mēta et ſuccus agreſte: et citonia: et maciana: ⁊ ſuccus granatorū et ſumach: et ſpēs aromatice: et citonia cōdita: et mina: et ſilia.

¶Potus autem eoꝝ ſi vinuȝ odoriferū ſubtile et leue decētis pmixtionis cum aqua ſicut in quā ſol parū impreſſit: cui ſuperroretur aqua roſata. Dulce autē vinum in hac hora eſt malum. Et vinum groſſum ſimiliter ⁊ turbidum.

¶Et vitent aquā calidā ⁊ frigidā veri frigoris prorſus. mollificat eñ hoc ſtomachuȝ ⁊ diſgregat virtutē eius. Illa vero

debilē calorē in eodeĳcit. Potus aūt ipſorū ſit paucus. Neqꝫ confitentiū in ſiti eoꝝ neqꝫ ſatiſfaciēdo: ſed tollerantia ſuper ſiti eſt ex eis que ſtomachū viuificāt. Uitēt aūt pingua: ⁊ fructus ⁊ piſces: ⁊ cibos male digeſtiōis ⁊ mali nutrimenti: ⁊ coitum ⁊ iram. hec eñ ſuper medicinā faciunt corpora ſeneſcere: aut cadere in morbos.

¶ Ex rebus autem poſt aſſumptum pharmacū: ſtomachū rectificantibus ⁊ corpus totum. ⁊ reſtituentibus ipſum virtuti ſue eſt ſomnus. ſedat enim quas ex agitationibus euacuationis indignationes ſtomachus acquiſiuit. ⁊ electio cibi et potus ⁊ paucitas eoꝝ: ⁊ quies et aer preparatus ad tēperiē ⁊ gaudium: ⁊ delitie: ⁊ omne regimen tale.

¶ Et ſcito ꝙ balneum eſt ex eis que magis ledunt: niſi forte quis immoderate ſoluatur. Tunc eñ balnea neceſſaria eſſe diximus. ⁊ hoc eſt quod vnumquemqꝫ ſuper euacuationem celebrare oportet.

¶ Canon ſecundus.

In aſciſione vero cauſarum debilitatis ſtomachi canon eſt: quoniam oportet res eas abſcidentes non euacuari rebus ipſum confortantibus vt ſuccedant ſibi inuicem vt ſaluetur minera: ⁊ hoc faciemus cum auxilio medi. cordialium ⁊ ſtomaticarum.

¶ Uerum ſi ſtomachi debilitas contingat propter malliciam complexionis acquiſitā ei per medi. cura eſt permutatio eius cum eo quod conuenit ei.

¶ Si autem fuerit ꝓpter rarefactionem ⁊ extenuationē parietum ſtomachi acquiſitam ei per ſolutiuum cura eſt difficilis. verum ſatagendum vt curetur cum regimine reductionis virtutis eius paulatim ex vna parte: ⁊ proprie cum quiete ⁊ exhibitione ciborum boni chimi velociter nutrientiū: et pauce quantitatis ſicut ſunt vitella ouorum recentium et ſorbilium: ⁊ epata gallinarum pinguium: ⁊ iuuenum: et alenium: ⁊ pullorum: ⁊ vinum odoriferum: ⁊ ex alia cum exhibitione medi. aggregantium virtutem ipſius ſicut ſunt medicine ſiptice boni odoris: ⁊ non fortes: ⁊ conferunt in huiuſmodi diſpoſitione emplaſtrationes ſuper ipſm ex rebus odoris ſiptici. conſeruenāt enim in eo calorem qui forſitan reſoluitur propter raritatem eius. Et ſi res tantū exuberat vt per

ducat ad ethicã ſtomachi cura eſt occupari in adminiſtrãdo humectãtia qñqʒ ⁊ reſtaurãtia corpus:⁊ qñqʒ reſtaurãtia virtutem ex eis que diximus:⁊ ex eis que dicemus.

¶Si aũt fuerit debilitas ſtomachi ꝓpterea ꝙ eduxit medic. hu. bonũ ⁊ dereliqͣt malũ:aut q̄ mouit materiã ⁊ non eduxit: cura eſt ductio illius materiei. Deinde redi ad hoc vt cõfortetur ſtomachus. Et ſi fuerit propterea ꝙ particula medicĩe adheret villis ſto. cura eſt cũ eo quod diximus. Si aũt fuerit propter excoriationẽ factam in ſto. cura eſt cum eis:que coniungunt virtutem conſolidationis et confortationis ſi ſit recens.⁊ ſi fuerit antiqua cum eis que aggregant virtutẽ mũdificationis qñqʒ:quãdoqʒ cõſolidationis ⁊ confortationis.

¶Canon tertius.

IN cõfortatiõe aũt ſtomachi debilis ſunt tria regimina. Primũ eſt abſciſio rei ledentis:ſicut te ſcire fecimus. Secundum vt adminiſtres que auferunt laxitudinem ſicut etiã diximus. Tertiũ vt adminiſtres ex cibis ⁊ potibꝰ:⁊ aliȷ̃s generibus adminiſtrationum omne id in quo eſt cõfortatio:et virtutis reparatio cum auxilio aromaticorum ſtipticorũ.⁊ rerum pauce acetoſitatis:et rerum earum proprie que ſunt in primo gradu:aut ſecundo in quibus natura delectatur.⁊ non pretermittas in hoc triplici regimine quin confortes cor quoniam eſt theſaurus cure.

¶Canon quartus.

POſtqȝ autem euacuaueris ſto. ab humore ad ipſum effuſo ⁊ velis ne adhuc iterum recipiat:regimẽ erit duplex. Primum eſt conuerſio materiei que effunditur ad diuerſum eius ſicut iam diximus ex fricationibus et conſtrictionibus extremitatum:⁊ aliȷ̃s preter balnea. Scđm eſt virtutem ſto. coadunare:⁊ confortare ipſum:vt non recipiat quod ad ip̄m effunditur ex membris aliȷ̃s. virtutis enim vnite eſt non recipere ſed fugare contrarium.

¶De ſiti que accidit poſt purgationem. Cap̄. vi.

QUandoqʒ ſitis ſuper occupat purgationem anteqȝ euacuet : et quandoqʒ ſuccedit ei.⁊ quandoqʒ ſuperfluitati operationis eius

¶Sup occupatio autẽ ſitis fit aut propter aliquid qđ eſt ex parte medicine:aut propter aliqđ qđ ex parte ſtomachi:aut

ppter aliq̃d ꝙ eſt ex parte ei⁹ qđ eſt euacuandũ. diſpoſitio ve ro medicine ſit cauſa ſitis ſi calida ſit: aut acuta: aut ſalſa: aut amara: aut q̃ũlibet deſiccatiua: ⁊ diſpõ receptoris ſit cauſa hui⁹ ſi poſit⁹ ſit ꝓprie ſub dñio caliditatis: aut ſiccitatis: aut amborũ. Euacuande aũt materie diſpoſitio eſt cã huiuſmodi qñ eſt receptor poſit⁹ ſub dñio humorũ calidorũ ⁊ acutorũ: ſicut colere rubee ꝓprie: aut humores ſalſi.

¶ Qui ſi cũ bonitate oꝑationis medicine educũtur. ſitis reprimitur niſi forſitan malitiã cõplexionis dereliquerit.

¶ Si aũt ſtomachus poſit⁹ fuerit ſub dñio humorũ pinguiũ viſcoſorum ⁊ flegmaticorũ ſitis nõ fit: ſed ſi tunc cũ bonitate operationis medicine ſuccedat ſitis bonitatem acquiſitam per eam ſignificat.

¶ Et hoc eſt illud quod hyp. verificauit dum dixit. Non ſitiẽtem propter plenitudinez ſuam: ⁊ iterũ aſſumpto pharmaco nõ ſitientem: oportet ꝙ denuo ac denuo ſumat vſqȝ dũ ſitiat. Eſtimauit Ruffus oportere ſemel ſimulqȝ ſecũdũ ſententiam hyp. exquiſitiſſime euacuare vſqȝ dũ ſuccedat ſitis ⁊ non eſt recordat⁹ ſermonis eius in epidimis. Non oportet inquit ad vltimũ peruenire euacuationis cũ opere catartici. Terretur enim ex hoc natura: ⁊ dixit Gal. Eligi ex duab⁹ vijs hanc incolumiorẽ: qm̃ melior eſt iteratio q̃ȝ multiplicatio. Laudatur autẽ ſitis ſcđm hanc intentionẽ poſt purgationẽ. ⁊ dixit Joannitius. ſignificatio laudabilius eſt ſitis talis. ⁊ ꝓprie dũ cõtinuantur ei alie tres ſignificationes laudabiles que ſunt leuitas iocunditas: ⁊ quies.

¶ Superfluitati aũt operationis catartici ſuccedens ſitis nõ eſt quam hyp. conſiderat. Suꝑflua enim inanitio in ethicaz ⁊ extenuationem ſtomachi: ⁊ ſitim et aſperitatem cadere facit. Unde plus terroris q̃ȝ bonitatis ſignũ eſt.

¶ Dico autem ꝙ ſitim quam hyp. conſiderauit obuiandum non eſt niſi cũ tolerantia ⁊ ſomno. Sedant enim eam ad hoc vt confortetur digeſtio. Neqȝ confidas in exhibitione multi potus ſubito. Deſtruit enim virtutem: ⁊ addit potius ad ſitim q̃ȝ minuat. ⁊ facit cadere in opilationes malas ⁊ cauſam ad hydropiſim.

¶ In ſiti autem facta propter calorẽ ſtomachi: cura eſt blandiri ei vſqȝ dum catartici compleatur operatio. et poſt illud

ſi malam complexionez dereliquerit cura ſitim. Curetur autem cum eo quod faciat permutationem eius cum eo ꝙ conuenit: et caue ne ſuppedites naturam cum adminiſtratione multi potus: ſed frange ſitim cuz aliquo quaſi lambendo ex his que ſapientes ſcripſerunt.
¶Succedens autem ſitis ſi ſit inanitionis ſuperflue: cura eſt omne regimen addens ad humectationem cuz ratione digeſtionis ⁊ confortationem ex his que dicta ſunt.

¶De ſingultu q̄ accidit poſt purgationē. Cap. vij.

Singultus eſt mot⁹ ſpaſmoſus ſtomachi factus a re nocēte: qua fit contractio partium eius aggregantium ſe in ipſas forti motu. Cuius euēt⁹ in pharmacia accidit duob⁹ modis. Aut enim ſupuenit purgationi aut ſubſequitur eam.
¶Superuentio autem eius interdū eſt propter catartici diſpoſitionem interdum propter diſpoſitionem materiei mote per ipſum. diſpoſitio autem catartici aut eſt caliditas excedens nocens mordicatione ſua: aut eſt ſiccitas corrugans et coartans: factus autem a materia quam mouit catarticū eſt quando accidit vt moueatur: aut materia calida acuta mordificatiua: ⁊ effundatur in ſtomachum inducens nocumentuz contractionis mordicatione ſua aut groſſa frigida aggrauans ⁊ replens aut diſſoluatur ventoſitas groſſa ⁊ replens ⁊ extendens tunicas eius.
¶Succedens autē ſingultus operationi catartici eſt ille qui fit a ſiccitate acquiſita per exceſſum euacuationis ſuperflue: que aut nondum eſt confirmata: ſed eſt vt confirmetur: aut iam confirmata eſt: et eſt ſicut narrauit hyppocra. ſignificatio timoris.
¶Et dico quod factus propter illud quod eſt ex parte catartici: curatur cū adminiſtratione ſucceſſionis rerū alterantiū virtutē eius. Et factus a materia quā mouit catarticū curatur blandiendo acumen eius vſq̧ dū euacuetur cū ſucceſſiōe alterantiū: quod de veſtigijs impreſſionum remanet.
¶Factus autē a ſiccitate nō confirmata iuuatur adminiſtratione humectantiū: ⁊ aliqn̄ remouetur. A ſiccitate autez factus que iā ſigillauit: curaz vix habet: ſicut dixit hyp. in amphoriſmis: ⁊ poſteriores poſtea aſſeruerunt.

¶De dolore ſtomachi poſt purgationē. Cap. viij.

ACcidit autem malitia complexionis ſimili vel diuerſa
q̄ ſigillauit pharmacum: aut ab excoriatione facta p=
pter illud aut ex ventoſitate acuta pungitiua calida aut ven
toſitate groſſa frigida mota per ipſum: ⁊ non reſoluta.
¶ Quod ſi fuerit malitia complexionis: cura eſt permutatio
illius cum eo quod conuenit ſi eſt ſine materia. Sed ſi eſt cū
materia oportet vt adequetur ⁊ maturetur: deinde expella
tur. ⁊ ſi fuerit propter ſolutionem continuitatis curetur ſi=
cut diximus. Si autem fuerit a vētoſitate calida vel frigida
curetur cū reſoluentibus ipſaʒ ex his q̄ ſapiētes ſcripſerunt.

¶ De excoriatione viſcerū poſt purgationē.. Cap. ix.

ACcidit excoriatio viſcerum aut a pharmaci virtute: aut
a materia acuta mota per ipſum inciſiua: aut vlcerati=
ua. Et nos iam diximus medicinas quarum proprietas eſt
ſcindere ⁊ excoriare ⁊ loquemur de eis in particularibus. et
tua quidem intereſt: vtrum in ſuperioribus inteſtinis aut in
ferioribꝰ: excoriatio fit cognoſcas: aut medijs: ⁊ ſcitur illud p
differentias ſitus doloris ⁊ puncture: ⁊ differentias ſcientie
pceſſus gurgulationis ⁊ per alia que ſapientes ſcripſerunt.
¶ Curam etiam excoriationum tradiderunt qualiter eam q̄
in ſuperioribus: aut inferioribus: aut medijs curare ꝯuenit. Et
te quidem oportet ſcire illud.
¶ Si autem extimet ex veſtigio a medicina derelicto illud
accidere cura eſt cum his que virtutem medicine frāgunt et
expellunt a corpore: ⁊ ſi contingat a materia acuta ⁊ excoria
tiua cura eſt adequatio illius materiei et blandiri ei poſt il=
lud vt facile expellatur: vt non cadat nocumentum ſuper no
cumentum. Deinde eſt neceſſarium regimen conſolidatiuuʒ
quod diximus

¶ De egeſtione ſanguinis. Cap. x.

ACcidit ab excoriatione viſceruʒ aut quia medicina fuit
earum que aperiunt venas aptiōe ſuꝑflua faciēte ema
nare ſanguinem ſicut eſt colloquintida ꝓprie ⁊ cucumer aſi=
ninus ⁊ ſīīa: aut quia per ipſaʒ peruenitur ad euacuatiōis
vltimum propter eius attractionem ſuperfluam. quia vis na
ture infertur ⁊ cogitur in preiudicium eiꝰ manere ſanguinē.
¶ Et nos quidem de excoriatione iam diximus: ⁊ ſi accidat p
pter apertionem venarum cura eſt regimen quod diximus

proprie cū his q̄ mēbrorū partes coadunāt ⁊ confortāt ⁊ ꝯſo lidant. Si aūt accidat ꝓpterea ꝙ medicina vltimuatem ſeq̄tur euacuationis ſupfl̄ue curā iam diximus.

¶De tenaſmone poſt purgationem. Cap. xi.

Fit ab excoriatione contingere ficteri. Aut propter acuimen medicine. aut propter materiā per eam motam et quandoq̄ contingit ꝙ ano eius qui euacuatur obuiauit frigus ledens: quare eſt appetitus mendoſus egerendi cum pondere.

¶Et cura eius eſt cū collirijs ⁊ enematibus et emplaſtrationibus ſm̄ ꝙ exigit diſpoſitio ex eis que ſapientes dixerunt.

¶De laſſitudine ⁊ debilitate corporis poſt purgationem. Cap. xij.

Contingit quandoq̄ poſt inanitionem ſuperfluam faciētem cadere in proſternationem virtutis propter quod laudauit Gal. elegantius eſſe iterare q̄ exquiſite euacuare ⁊ laudauit tolerabilius eſſe in morbos plenitudinis cadere q̄ inanitionis. ⁊ corroborauit ſermonem ſuum iſtum per lermonem Hyp. dum dixit. Poſſibilius eſt inanire repletum q̄ inanitū replere. ⁊ dixit Iohānitius poſſibile vel impoſſibile curari ad virtutē referimus. In cuius ſaluamēto vel caſu conſtat hoc fieri. Sꝫ ſaluatior in repletinis q̄ inanitis eſt. immo eſt i eis ſicut cadēs. quare poſſibiliꝰ repletuꝫ inanire q̄ econtra.

¶Et plerūq̄ debilitas corporis accidit a malignitate pharmaci relinquentis maliciam complexionis ⁊ defatigationeꝫ nature propter inimicitiā eius cū ipſa. Propter quod laudauit Demo. medicinam fortem debilem facere ⁊ malignam incolumen. Et nos quidem hoc in tota libri huius protellatione tradidimus.

¶Et qn̄q̄ contingit propter occurſum caloris ⁊ eſtus ſuper eum qui ſoluitur: q̄a fit ſolutio caloris: ⁊ ſp̄us ⁊ exalatio. et diuerſio eorum a baſi ⁊ radice. Ira quoq̄ ſuper medicinā ⁊ ſollicitudines ⁊ coitus et labor et omne malum regimen eſt cauſa huius. ⁊ nos quideꝫ curare huiuſmodi ſatagimus precognita eius cauſa. et nūc quideꝫ intentionē noſtrā vertimꝰ ad cauſam et abſcindimus eam qm̄ hec eſt rectitudo cure ⁊ theſaurus operationis. nunc vero occupari oportet cōtra ipſuꝫ accidens prius et proprie quando ob vehementiam ipſius

reſolutionē fieri timemus. Si aūt ꝓpter inanitionem ſuperfluam cōtingit regimē reſumptiuū eſt neceſſariū: ſicut in ſtomachi debilitate diximus. Si vero ꝓpter maliciaʒ cōplexionis hoc fuerit: cura eſt cū eo quod oppōitur ei ſicut etiā diximᵘˢ. Sed ſi fuerit ob curſuʒ caloris et eſtus: et reſolutionē ab eis aut propter iraʒ: aut coitū neceſſariū eſt regimen qḋ diximus. Cum aūt accidēs curare volumus: reparatiuū regimē virtutis et confortatiuū eſt neceſſariū. et ad hoc auxiliatur nobis adminiſtratio delectabiliū et gradatio in cibo. et ſomnus et quies et adminiſtratio redolentium et iocūdorum: et medicine cordiales et ſtomathice. Et ſcito ꝙ balnea ſunt vehementis iuuaminis in cauſa hac. et hoc in fine rei: et proprie balneari in aquis dulcibus. et vti ſorbitionibus pullorū et auium in balneo et vitellis ouorum proprie poſt fricationem lenē et vnctionē neruorum et lacertorū cū oleis tēperatis ſicut oleo de ſpica et oleo camomil. et oleo de keiri. Inquit Galie. oleum vetus remouet laſſitudinem. Oleum autē maſticinum factum cum oleo roſ. et vino antiquo laſſitudinem membrorum et debilitatem remouet.

¶ De ſpaſmo qui accidit poſt purgationem. Cap. xiij.

Accidit quandoꝗ in purgatione quandoꝗ ex ea.

¶ Et accidens in purgatione quandoꝗ fit propterea ꝙ pharmacia multam mouit materiam: et non eduxit que interdum declinat ad neruos et lacertos: et replet eos: et extendit villos eorum: et augmentat ſm̄ latum: ⁊ minorat eos a longitudine ſua naturali: quare incordantur membra et contrahuntur motu laborioſo: ſicut cōtrahitur corda arcus cui accidit vt abbreuietur a longitudine ſua.

¶ Et preparati vt eis accidat illud ſunt illi ꝓprie: quorū habitudo eſt multe plenitudinis: et habent corporis ductus arctos: et qui habent exceſſus humiditatis in neruis: et qui ſe ſuppeditant multo vino ſepe.

¶ Et quandoꝗ accidit propterea ꝙ medicina ſubleuat vaporem turbidum et groſſum ad neruos cum ventoſitate inflatiua: et fit cauſa eius.

¶ Et quandoꝗ accidit propterea ꝙ ei qui ſumpſit pharmacū obuiauit vehemens frigus. ledēs neruos et lacertos quare inſpiſſantur et trahuntur ad ſua principia.

¶Et quandoq; fit propterea q medicina fuit earum in quibus eſt qualitas venenoſa que perueniẽs ad neruos et lacertos operatur contractionem in eis: vnde neruí fugiunt ⁊ aggregantur ad expellendum ipſum.

¶Factus autem ex purgatione eſt ſpaſm⁹ ſiccus. Et eſt ille quem hyppo. condemnauit eſſe mortalem ⁊. proprie quãdo accidit vt confirmetur.

¶Licet autem ſpaſmi facti a plenitudine ſit cura febris: ⁊ proprie ſuperinuadens. ſicut hyppo. dixit. Non in preiudicium eius conſultum hoc accipiendū eſt. Eſt enim ſpaſmus a plenitudine: qui non tm̄ per febrem non curatur. verum etiã eſt eius cauſa additionis ad malum: ſicut factus proprie qñ materia multa mota ſuper pharmaciam: ⁊ non euacuata declinat ad neruos ⁊ lacertos ſicut iam diximus. Inflammat eñ pharmaciã febris: faciens eam acquirere venenoſitatē qua plus noceat. Cura aũt eius vera eſt: feſtinare in ſubtractiõe materie mote: adiuuando medicinam: et acquirendo ei facilitatem: qua fit plenitudinis euacuatio. Et ſi videris oportere: fiat etiam illud cum fortiter educentibus. Deinde redi ad rectificationē malarū impreſſionū: ſigillatarū in neruis ⁊ lacertis: ⁊ cõfortationē corū ⁊ cerebri: ⁊ nuche ⁊ corpis totius.

¶Et ſi accidit propter eleuationem vaporum cura eſt regimen quod diximus: et omne conuertens vapores ad oppoſitum: ⁊ diuerſum ex his que diximus. Et ſi accidit propter occurſum frigoris cura eſt omne quod calefacit neruos ⁊ lacertos cū proprietate. Et ſi accidat propter qualitatem venenoſam: cura eſt cum his que cito audaciam eius transmittūt a corpore: ſicut iam diximus. Nunc cū eis que neruos ⁊ lacertos rectificant ⁊ auferunt impreſſiones malas factas in eis. Nunc etiã cum eis que eos confortant. ¶Spaſmum autē factū poſt euacuationem ſuperfluentem dixit hyp. eſſe mortalem. Hic namq; ſpaſmus de ſiccitate eſt: qui ſicut dixim⁹. ſi cõfirmetur non recepit curam. Si autem non eſt confirmat⁹ curetur cum regimine humectatiuo: ⁊ cum additione in cibo ⁊ ſomno: ⁊ ſimilibus.

¶Capitula

¶Tabula ſecūdē ſectionis:

¶Capitula ſecunde ſectiōis. Et primo de medicinis benedictis in quibus non eſt venenoſitas.
De aloe. Capitulū primū.
De mirabolanis citri. indis et chebulis. ij.
De emblicis. iij.
De belliricis. iiij.
De reubarbaro. v.
De caſſiafiſtula. vj.
De tamarindis. vij.
De manna. viij.
De aqua lactis. ix.
De roſa. x.
De viola. xj.
De abſinthio. xij.
De ſticados. xiij.
De fumoterre. xiiij.
De enpatorio. xv.
De epitimo. xvj.
De yſopo quod vocatur alhaſce. xvij.
De yſopo montano. xviij.
De prunis. xix.
De pſilio. xx.
De capillis veneris. xxj.
De aſaro. xxij.
De iure gallorum. xxiij.
De volubili. xxiiij.

¶Capitula medicinarum laborioſe ſoluentium in quibus eſt venenoſitas.
De ſcamonea. Capm primū.
De turbith. ij.
De agarico. iij.
De colloquintida. iiij.
De polipodio. v.
De ſquilla. vj.
De hermodactilis. vij.
De ireos. viij.
De cucumere aſinino. ix.
De centaurea. x.
De carthamo. xj.
De ben. xij.
De lapide armeno. xiij.
De lapide ſtellato. xiiij.
De ſene. xv.
De ſpeciebus ſalis. xvj.
De baurac. xvij.
De ſarcocolla. xviij.
De ſerapino. xix.
De euforbio. xx.
De oppoponaco. xxj.
De mezereon. xxij.
De alſebran. xxiij.
De luf. xxiiij.
De alſeſcera. xxv.
De arthanita. xxvj.
De ariſtologia. xxvij.
De albemeſuel. xxviij.
De albrachin. xxix.
De elleboro. xxx.

Meſ.

PRorellauimus vſqꝫ huc intentionē ⁊ modos rectificationū medicinarū ſolutionē facien‑tiū in ſermone vniuerſali. Et poſuim⁹ diſtin‑ctiones in intētionib⁹: ⁊ modis cū cōditioni‑bus ſolennib⁹: vt inueniat ex principio re‑laxationis ſcrutinij noſtri ſumma preclare aggregās res itētiōis huic neceſſarias. Uo‑lum⁹ aūt nūc de ſingulis earū ſingularia explicare capitula. q̄cq̄d eſt de eſſe earū ⁊ poſſe ⁊ emēdatione malitiarꝫ in ipſis aut redūdantiū in corpore per eas cōplectentia. In quorꝫ cō‑plemēto cōplebitur liber totus. Auxiliatorē igitur petam⁹ deū: ad quē cuncta reſpirant. Et a quo miſericordie oēs pro‑deūt: qui ſit benedictus. Et ponamus in principio inter par‑ticularia ſolutiua ſingularia capitula de medicinis benedi‑ctis in quibus non eſt venenoſitas: que nō ponunt operatio‑nes ſuas vt cadat per eas in corpus nocumentum. Et prepo‑nam omnibus capitulum de aloe.

¶De aloe. Cap. j.

ALoe eſt de melioribus et ſublimioribus medicinis: ha‑bens prerogatiuam ſupra alias medicinas. Quāquam enim intentio ſolutiui ſm plurimum ſit debilitare virtutes: et membra que ſunt minere virtutum ⁊ afferre eis nocumē‑tum propter illud quod diximus. Cadit hec intētio ab aloe. Non ſolum enī non nocet: ſed inuenitur ad confortationem membrorū debiliū addere ⁊ ad redditionem eorū in ꝓprias virtutes cōferre. Neqꝫ ad aliud niſi ad vnū videtur nociuū. Aperit enim orificia venarū apertione ſanguinē manare fa‑ciente. Et ipſe eſt aliarum medicinarum rectificator bonus. Mixtus enim cum ipſis: ⁊ proprie cum eis que ſolutionē fa‑ciunt diſſoluendo medicinas ipſas rectificat: et nocumenta earum remouet. Et neqꝫ expoliande ſunt a permixtiōe eius cum ipſis. Eſt enim regularis ⁊ rectificās eas. Et illud ideo: quoniam ex parte ſubſtātie ſue opponitur ſubtilitati et acu‑mini earum. Ex parte ſui effectus eas in ſoluendo iuuat. Et ex parte proprietatis ſue: quod de ipſarum malicia eſt in mē‑bra facile imprimi remouet: ipſum tamen in ſe eſt tarde ſolu‑tionis. (Electio). Aliud eſt ꝙ fit in ſuccutri. Aliud in Per‑ſia. Aliud in Armenia. Aliud in Arabia. Et meli⁹ ex eis eſt

ſuccotrinū. Poſt illud perſicū. Deinde armenicū. Et deteri⁹
eſt arabicū. Verificatores aūt in quinqꝫ proprietatibus lauda-
uerūt ꝑfectū aloen in colore: odore: ſapore: pōdere ⁊ ſubſtan-
tia cū cōditionibus in ipſis. In colore quoqꝫ: vt ſit coloris ci-
trini declinātis ad rubedinē in quo ſit claritas. Et ſit in eo dē-
ſitas cū colore hoc ſicut eſt color epatis. Declinauit eius bo-
nitas ab illo ꝙ eſt clarū. Et opꝫ vt ſit odoris boni ꝓprij non
extranei acquiſiti ꝑ adulteriū. Et ſapor eius ſm̄ cōuenientio-
rem modū cōſiderationis eius debet ſentiri in primo guſtu
dulce: declinās ad amaritudinē. Et ſit pondere leue. ⁊ quãto ē
leuius tanto melius. Et ſit in ſubſtātia ſua tenerū: habile ad
frangendū: ⁊ quãtocūqꝫ eſt ab his ꝓprietatibus remotius tan-
to deterius. Antiquū aūt denigrat tēpus. Et tua intereſt co-
gnoſcere ꝙ in ipſo cadit de adulteratiōe. Sophiſte em̄ lauāt
ip̄m lotione: qua ꝑtes eius imunde ⁊ groſſe ſeparantur. De-
inde lauant in aqua maris ⁊ pauci croci lotiōibus pluribus.
Deinde ꝑmittunt exiccari acq̄rentes ei per hoc luciditatē: et
colorē citrinū: ⁊ odorem bonū. Verū odor eius deoccultat fal-
laciam. (Complexio) ⁊ ꝓprietas. Eſt aūt complexiōis calide
in ſecundo gradu: ſicce in tertio. Et eſt exiccatiuum ſine mor-
dicatione. Conſumptiuū ſuꝑfluitatuꝫ. Et preſeruās a putre-
factiōe. et cū hoc ſit ei propriū: aperit tñ orificia venarū et di-
cunt q̄dam ꝙ ledit epar aliq̄n ipſum. Et videtur ꝙ illud ſit ꝓ-
pter apertionē quam efficit in venis. Verum rectificatio acq̄-
rit ei: vt conferat epati: ⁊ in aloe quidem loto minoratur ſolu-
tio: et additur ei: vt ſit ſtomachi confortatiuuꝫ. In nō loto ve-
ro eſt econtrario. et etiam mixtum cum melle eſt minoris ſo-
lutionis: et minoris attractionis et eſt maioris abſterſionis
partiū ꝑ quas illi eſt trāſitus. (Rectificatio). Tria ſunt in eo:
in quibus cadit correctio: quoniam eſt de tarde ſolutionem
facientibus quare oportet vt ſumens ip̄m cibari differat. Et
quia ſua operatio non multuꝫ extenditur in corpore. Vix em̄
pertranſit epar niſi in quantitate exuberet. Et quia venarū
orificia apertione ſanguinem ſpargente aperit. Et nos ob-
uiamus his tripliciter rectificando ipſuꝫ. Acquirimus enim
ei citam et facilem operationem cum ſpeciebus alefangi-
nis ſubtilibus: et acumen habentibus: ſicut verbi gra-
tia: cum mace: nuce muſcata: cynamomo: ſpica: calamo.

aromatico: cubebe: ſquinanto: aſaro: maſtice: gariofilis de quibus partes equales: et croci pars media bulliant in ſextu plo earum aque vſqꝫ ad tertium eius cū facilitate. Et accipe pro qualibet libra illius aque aloes. ℥. vi. ⁊ permitte ſiccari in vmbra prius ⁊ perfice exiccationem eius in ſole. Quidam autem ex bene rectificantibus faciūt ſimile cū ſpeciebus pigre galieni. Citat enim eius operationē: yſopus: cynamomū ⁊ caſſia. Et quidaꝫ dant infuſionē aloes in aqua ſpecierum ⁊ citatur effectus eius. Et acquirimus ei: vt extēdatur operatio eius ad partes remotas cum rebus que addūt ad vigorē eius ſicut colloquintida proprie: et turbith: et ſimilia, addantur in aqua ſpecierum: et fiat vt diximus. Aut fiat illud in aqua caſei. Aut fiāt ex eis trociſci ⁊ pillule. Aut cadāt ea cuꝫ eo in confectionibus ſimul. Remouemus autē ab eo nocumentuꝫ quod imprimit in venas rectificando ipſuꝫ cū adminiſtratione bdelij cū eo: aut dragaganti aut maſticis: ⁊ ſimilium. In aloe autē quod elongatū eſt: ⁊ declinat a proprietatibus bonis: magnificantur hec tria que diximus. Et adhuc etiā eſt conturbatiuū: faciens dolorē ventris: et nocēs ſtomacho ⁊ epati: et ſoluēdo imprimit laborē in ſtomacho et viſceribus. Et aliquando virtus eius remanet in eis: ⁊ facit in ſolutione exire ſanguinē. Et eſt maxime nocēs emorroydibus ⁊ ano. Et nos rectificamus hmōi lauando lotione qua partiuꝫ immundarū fiat abſterſio et infundendo i aqs ſpecieruꝫ ⁊ adiungendo ei q̄ cito lubricationem faciunt. Et nihil eſt tā magnificuꝫ ex rectificatoribus: ſicut bdellium: et dragagantum. Et ſi ſuper ipſum bibatur aqua ordei cum oleo nucum: aut decoctionis paſſullarū: aut aqua tepida: ⁊ mel: tranſmittit audaciam eius a corpore. (Poſſe.) Solutione educit coleram: ⁊ flegma ⁊ mundificat caput ab eis et ſtomachum. Et confert iuuamentū magnum doloribus eoruꝫ. Et confert inflammationi ſtomachi ⁊ ſiti: ⁊ doloribꝰ eius ex colera factis. Et qui aſſiduat acceptionem eius diebus continuis, non videt in corpore ſuo: neqꝫ in inſtrumentis ſenſuum ſuoruꝫ egritudinem: que non ſit habilis ſanari. Et preſeruat a putrefactione ita qꝫ etiam cadauera. et proprie mixtum cum myrrha. Mixtum vero cum ſanguine draconis: et myrrha ſanat vlcera putrida mala, exiccat enim ſine mordicatione.

Et ablutio infuſionis eius i vino: aut aqua roſata: aut ſucco feniculi preparato abſtergit oculos: ꝛ addit inuiſum ꝛ ſtringit lachrymas ꝛ ipſum quidem acuit ſenſus ꝛ ratioñ. Et cõfert epati. Et aufert icteritiam. Nocet tamẽ emorroydibus et ano. Quapropter caueant ab eius acceptiõe patiẽtes leſionẽ in ipſis. Caue ergo dare aloẽ i tpibus frigidis. excorticat eñ ꝛ ſolutiõe educit ſanguinẽ. (Doſis). eius eſt ab aur. ß. vſqꝫ ad ʒ. ij. Et in infuſionibus ab aureo. ſ. vſqꝫ ad. ʒ. iij.

¶ De mirabolanis citrinis ꝛ nigris ꝛ indis. Cap̃. ij.

Exiſtimauerunt q̃dã ꝙ mirabolani citrini: et nigri: indi: ꝛ chebuli. ſunt ab eadem editi arbore ꝛ ꝙ citrini ſunt immaturi: ꝛ nigri indi ſunt in q̃bus iam puenit cõplexio ꝛ maturatio. Et dixerunt ꝙ arbor eorum eſt de his ferẽtibus. Et ꝙ citrini ſũt de primo germine. Et nigri ſimiliter. chebulos vero germen ẽm rulli. Et quidam dixerunt ꝙ de diuerſis naſcuntur arboribus. ꝛ eſt illud quod creditur. Et enim eorum diuerſa etiam ſunt operationes. Ipſi quoqꝫ de medicinis bene dictis ſunt. Nõ enim debilitant cũ ſolutione ſua: immo cõfortant ſtomachum: ꝛ propter viſcera. ꝛ preparant: et coadunant ptes eorum et cõfortant cor: et epar: ꝛ corpus totũ. Nec enim niſi ad vnũ videntur nociui. Acquiritur eñ prepara tis ad hoc p eos oppilatio et ppre paratis cadere in ipſam. Sũt aũt de pfecte rectificantibus medicinas. q̃ habent acuitatẽ et purgãt diſſoluendo. Magnifice aũt adinuenit q̃ eos: ꝛ ppre citrinos cũ ſcamonea miſcuit. Reprimũt eni; ea; pter obuiationem ſubſtantiarũ ꝛ qualitatum inuicẽ: ꝛ eam ſoluendo iuuant. (Electio.) Citrinos in quinqꝫ proprietatibꝰ laudauerunt ſapientes. In colore vt ſint citrini multe citrinitatis declinantis ad viriditatem. Et ſint in pondere graues ꝛ denſi. Et vt in cõfractis ſuis inueniatur ſicut gummoſitas. Et vt ſint groſſi: ꝛ vt cortex eorum ſit ſpiſſus: denſus compleƈtens oſſa parua. Et laudauerunt chebulos in quattuor proprietatibus: vt ſint groſſi. et quanto groſſiores tanto meliores. Et ſint ſubnigri declinantes ad rubedinem. Et ſint graues in pondere cite ſubmerſionis in aqua. Et ſint habentes ſpiſſitudinem corticum ſuorũ. Nigros quoqꝫ indos in quinqꝫ laudauerunt proprietatibus. Ut ſint nigri: et confracti denſitatem habentes ſubſtantie. Et ſint groſſi: et graues ꝛ careu-

tes oſſibus. Quanto aũt ab hic elongãtur proprietatibus tã
to bonitate remoti.(Complexio) et proprietas. Omnes fri=
gide ſunt complexionis in primo gradu. Sicci in ſecundo. Et
ſunt exiccatiui ⁊ cõſumptiui ſuꝑfluitatum putridarum. Pre=
paratiui ⁊ coadunatiui partium: in quibus cecidit laxitas ⁊
mollificatio.(Rectificatio). Tria ſunt in eis: ꝓpter que i ipſis
cadit correctio. Faciunt enim cadere in oppilationem ⁊ pro
prie preparatos cadere in illam. Et quia facile adherent in
villis ſtomachi ⁊ partibus inteſtinorũ. Et q2 dimittunt veſti
gia corrugationis in ipſis. Et nos emendamus quod time=
tur de eo quod diximus. Primo prohibentes penitus exhibi
tionem eorum in ipſis. et omnibus paratis cadere in oppila
tiones. Et in non paratis miſcenda ſunt ea cum ipſis que op
pilationem fieri prohibent. ſicut aliqua ex diureticis notis.
Et infuſio eoruʒ in aqua caſei remouet. hoc nocumentũ ab ip
ſis. Et ſuccus fumiterre: valet ſimiliter. Et ſimil'r abſinthiũ:
⁊ agaricum: et reubarbarum: et ſpica: et ſimilia. Et emenda=
mus quod poteſt prouenire de eo: ꝙ diximus in ſecũdo ⁊ ter
tio: miſcendo cum eis que remoueant ab ipſis adherentie in
tentionẽ: ⁊ acq̃rant eis lenitateʒ: ſicut ſi confortentur cũ oleo
amigdalarum dulciũ: aut cum oleo roſaceo: aut cũ oleo viola
ceo: aut ſiſamino. Aut ſaltem conterantur cuʒ eis amigdale
dulces. Paſſule quoqꝫ et mel earum lenificant eos: et confor=
tant operationes eorum: ⁊ ſunt proprij iuuamẽti cum eis. Si
mile acquirit eis caſſiafiſtula: et viole condite: et tereniabin.
⁊ tamarindi: et ſimilia. Quidam autem dixerũt qm̃ non eſt
bona permixtio eorum cũ medicina lambificatiua: et leniti=
ua. qm̃ operationes eorum in idipſum ſe perimũt. Et ego nõ
video illud. Immo remouetur ab eis per ipſas adherentia: ⁊
corrugatio: et acquiritur ſolutio facilis: et ſcito ꝙ decoctio
acq̃rit eis vehementiorem oppilationem ꝙ̃ ſola infuſio. Et
infuſio minus facit eſſe oppilatiuos ꝙ̃ coctio ⁊ aſſactio mino
rat eis ſolutionem faciens ipſos cõſtipatiuos plus: ⁊ adhuc
magis cõbuſtio: ⁊ cõtriti q̃dem plus ſoluunt et plus dimittũt
veſtigia cõſtipationis in vijs. Infuſi vero minus faciunt illa.
⁊ infuſio q̃dem eorũ cõpetit qñ ſolũ queritur ſolutio: ⁊ eorum
contritorũ exhibitio: qñ queritur cõſtipationis impreſſio. Et
quãdo magis cõteruntur etiã vt ſint ſicut alchol: melius cele

brabitur illō. Et chebuli quidem cōditi minoris quidē ſolu
tionis ſunt et maioris cōfortationis membrorū nutritionis.
Et nō conditi faciunt cōtrarium. Modis rectificationis eorū
ſatis vtilis acq̄rens eis saporē bonū et emendans quecunq;
timētur de eis ē: vt ſumatur de mirabolāis cōtritis quātitas
quā volueris. et ſit hoc in eſtate: et funde ſup eos olei amig-
dalarū dulciū quātitateꝫ: quia confricādo leniantur in vm-
bris. exiccētur in ſole et ſemp modice confricādo ſuperſroren
tur oleo: et fiat illud per triduum: deinde denuo p tridnū cū
aqua zuccari: aut aqua caſei cū pauco zuccaro cōterantur in
ſole: ſemper eos ante modice cuꝫ aqua predicta rorādo: de-
inde fac trociſcos ex eis ⁊ ſiccētur in vmbra: et ſunt quidam
qui ſeparant in eis quod eſt ſm ſpeciē: ab eo quod eſt ſm ma
teriam et eſt modus ſolēnis. Infundunt enim eos in qua ca
ſei. quod ſumptum eſt ex capris poſt contritionem eorum.
Et ponunt ponderis eorum partem vnam: et aque caſei par
tes. xij. ⁊ ponunt in vaſe vitreo ſtricti orificij: et dimittunt p
dies. viij. poſtea decoquunt bulitione vna. deinde poſtq̄ ma
nibus confricauerint colant: et dimittunt aquam illam ſic-
cari: et faciunt trociſcos vel pillulas. Et ſunt qui addunt cuꝫ
eis de medicinis benedictis quas volunt ſecundum exigen-
tiam intentionis eoruꝫ: et faciunt ſimilia. Et eis eſt opus ma
gni magiſterij. (Modus) condiendi chebulos. Accipe ex eis
humidis ſi haberi poſſunt: vel humectatis ſm artem qua hu
mectari poſſunt: quantitatem quam volueris: ⁊ ſtilo ponge
eos vndiq;: et decoque eos in aqua cum facilitate vſq; dum
ſufficit: poſt hec dimitte eos per diem vnam ſuper tabulaꝫ
et exprime aquam eorum et ſubmerge eos in aqua mellis
p dies duos dimitte eos: tunc coque eos lento igne et poſtq̄
cocti fuerint: reconde eos in vaſe vitreo et da poſt ſex men-
ſes. Ars anteꝫ in humectando eos auxiliatur hoc modo. In
fundantur in aqua plurima et exponantur radijs ſolis per
dies. viij. deinde accipe magnum vas ſicut dolium vel ſalteꝫ
fiat fouea in terra in loco humoroſo: vt inter multam arenā
humidam: disiunctim ſepeliātur ſepe ac ſepe aquam deſup
infundēdo: et innouādo arenā: de tertio in tertiuꝫ diē: vſq;
duꝫ tumefiant et humectētur. Hic erit modus humectatiōis
eoruꝫ. (Poſſe). Mirabolani ſunt ex rebus que faciunt vtcu-

tes ſe iuueneſcere:⁊ acquirunt eis colorem bonum ⁊ bonita
tem odoris oris ⁊ ſudoris.⁊ generant gaudium et hylarita-
tem:⁊ confortant ſtomachum:cor.⁊ epar:⁊ conferunt tremo-
ri cordis:⁊ confortant ⁊ preparant ⁊ mundificant ſtomachū:
et conferunt emorroydibus et extinguunt inflammationē co
lere.Sed citrinorum operatio in hoc eſt precellens. Ipſi eñ
ſolutione educunt eaꝫ ⁊ conferunt complexiones calidas ha
bentibus.Et eorum fricatio cum aqua agreſte:aut aqua ro
ſata:aut ſucco feniculi abſtergit oculum ⁊ aufert ſuper cale
factionem eius.⁊ facto exinde alchol ſtringit lachrymas ⁊ cō
fert mollificationi oculorum.⁊ conferunt tertiane:⁊ febribus
colere.⁊ contriti quidem cum maſtice:ſanant vlcera:⁊ deſic-
cant ea.chebuli quoqꝫ ſolutione educunt flegma : et addunt
in ratione ⁊ clarificant viſuꝫ:⁊ proprie conditi:⁊ mundificant
ſtomachum ⁊ confortant ipſum:⁊ conferunt hydropiſi: ⁊ fe-
bribus antiquis.Nigri autem in diſſolutione educunt melā
coliam ⁊ coleram aduſtā:et conferunt melancolie: ⁊ tremori
⁊ clarifica[nt] colorem ⁊ conferunt lepre ⁊ remouent triſtitiaꝫ
et conferunt quartane.(Doſis.)Potio citrinorum tritorū eſt
a.ʒ.ij.vſqꝫ ad.v.⁊ infuſorū a.ʒ.v.vſqꝫ ad.xx.⁊ potio chebulorū
tritorꝫ ē.a.ʒ.ij.vſqꝫ ad.iiij.⁊ infuſorꝫ a.ʒ.iiij.vſqꝫ ad.x.Potio in
dorū eſt ſicut chebulorꝫ.Ille aūt qui ſumit eos timeat boreā
ſuperbientem.Et piſces abhorreat.

¶De emblicis. Cap.iij.

Emblici ſunt ex medicinis confortantibus ſtomachum:
et cor ⁊ epar et viſcera.(Electio.)Meliores ex eis ſūt ha
bentes fruſtra groſſa ⁊ denſa:⁊ grauia:⁊ qui minus creſcūt.
in oſſibus:et plus in carne.Rari quoqꝫ non habent ſpiritꝫ.
(Complexio et proprietas.)Sunt complexionis parum fri-
gide ⁊ ſicce in primo gradu.Et ipſi ſunt cōfortatiui membro
rum laxorum:⁊ coadunatiui partium eorum ⁊ ſunt de extin-
guentibus calorem in ſtomacho ⁊ epate.(Rectificatio).Em-
blici nutriti ſunt maioris operationis ⁊ minoris corrugatio-
nis ſunt.Modus nutriendi emblicos.Accipe ex eis q̃titateꝫ
quam volueris ⁊ ſubmerge in aqua et expone ſoli vſqꝫ dum
tumefiant ⁊ humectentur:⁊ poſt exprime ⁊ pone in aqua mel
lis et per dies duos dimitte deinde coque cum felicitate : et
poſtq̄ cocti fuerint dimitte parum refrigerari ⁊ adde cū eis

Mellis tabarzet.ſicut quartam partem totius:⁊ recõde.Et q̃dam ſupercondiunt cum ſpeciebus aromaticis et cofortatiuis:ſicut in cynamomo.⁊ xiloaloe ⁊ gallia ⁊cardamomo ⁊ croco et ſimilibus.Et modus faciendi feremblac. Infunde emblicos in lacte dulci:⁊ mutetur ſuper eo lac mane ⁊ ſero:⁊ hoc per triduum et exiccentur in vento ⁊ in vmbra et recondant. (Poſſe.)Solutione educunt flegma:⁊ ſunt ex rebus valde cõfortantibus cerebrum ⁊ neruos:⁊ augent intellectum:⁊ confortant cor et conferunt tremori eius et mundificant ſtomachum a flegmate et putrefactione:⁊ confortant ipſum ⁊ preparant et ſedant furorem in eo:et auferunt ſitim:et addunt in appetitum et ſedant vomitum.(Doſis.)Eorum tritorum potio eſt ab au℥.j.vſq̃ ad.iiij.Infuſorum ab au℥.3.vſq̃ ad.vj.

¶De belliricis. Cap.iiij.

Bellirici ſunt ex medicinis benedictis.Expectatur enim per eos confortatio.(Electio.) Meliores ſunt groſſi:et ſpiſſi ponderoſi:et denſi cortice.(Natura.)Frigidi ſunt in primo:ſicci:in ſecundo.(In poſſe)autem ⁊ proprietatibus alijs ſunt ſicut emblici.

¶De reubarbaro. Cap.v.

Reubarbarũ eſt ex medicinis benedictis et ſolẽnibus in quo aggregãtur multe ex intentiõibus:que queruntur in re faciẽte mũdificationẽ:quas poſtea dicemus.(Electio.) Ex ſpeciebus rauet aliud eſt quod naſcitur in india:⁊ eſt rauetſceni:⁊ aliud eſt rauet barbarũ:⁊ aliud ẽ rauet turkium. Et melius eo℞ eſt rauetſceni.Poſt illud in bonitate ẽ barbarum.Et minus in bonitate eſt turkiũ.Et laudatur magis ex eis:quod eſt ſub nigrum declinans ad rubedinem.Quod eſt graue cũ raritate ſua.Et in quo ẽt in cõfractionis inuenitur diſgregatio ex ruffo ⁊ glauco.Et quod eſt crocee tincture.et ꝙ eſt recens ⁊ non ꝑmittas:quin ſcias quod in ipſo cadit de adulteratione.Accipitur enĩ ex eo integre ſicut eſt quãtitas magna:et ſubmergitur in aqua ꝑ dies.v.⁊ dimittiť ſoña illa ſiccari:et fiunt inde trociſci:et ſunt ipſi medicina regum. Reubarbarũ vero ſiccatur ⁊ vẽditur ſicut eſt qđ iam ꝑdidit aiam.Et cognoſcitur qm̃ illud in quo nõ cecidit adulteratio. eſt rarũ ⁊ minoris ſtipticitatis:⁊ eſt crocee tincture. Adulteratũ vero habet contrarium hoꝝ ⁊ varietatẽ quam habere

debet in confractis ſuis amiſit:imo ſubnigreſcit in eis.(Cō plexio) ⁊ ꝓprietas.Calide cōplexionis eſt ⁊ ſicce in ſecundo gradu ⁊ dicitur ꝙ eſt in primo.Sed illud eſt verius.Conuene runt aūt in pmixtione eius aqueitas ⁊ terreitas.dātes ei ſti pticitatē ⁊ ſubſtantiā:et aereitas dans ei raritatē ſubſtantie et eſt in eo igneitas ꝑficiens:qđ per actionē ei⁹ in terreitatē ipſius ipm fecit eſſe amarū.Verū terreitas eſt ſm profundū ei⁹. Et igneitas eſt in ſuperficie ipſius.Quapropter infuſio ſeparat inter ſubſtantias ipſius.Et cōplexio operationis ſo lutionis in oppillationē per ipm eſt per dn̄iuȝ calidi in ſupfi cie eius.Et conſecutio contractionis per ipm eſt a ſubſtātia ſua terrea ſtiptica(Rectificatio).Non eſt in eo nocumentuȝ apparens.Et datur in omni tēpore.⁊ in omni etate:ita ꝙ ēt pueris ⁊ ꝓgnantibus.Et de elegātioribus ⁊ melioribus que iuncta cū eo magnificant operationē eius:eſt aqua lactis ⁊ ꝓprie quod ſumptū ē ex capris ⁊ ſimiliter magnificatur in- fuſio eius in aqua endiuie ⁊ apij pri⁹ bullitis ⁊ colatis. Aut in aqua plantaginis.Et nō ꝓtermittatur quin cadat in ſocie tate ſua ſpica.Eſt enim proprij iuuamēti cum ipſo.Neqȝ pre tereas additioneȝ modici vini albi odoriferi ⁊ clari i infuſio- nibus eius ⁊ proprie qn̄ in emendatione oppilationum pro- pinatur.Et ſcito ꝙ in adulterato non remāſit aliquid de vir tute ſolutiua de quo ſit curandū.Et eius quidem quod purū eſt:infuſio competit qn̄ ſolum queritur abſterſio et ſolutio: et oppillationū apertio.⁊ ipſius contriti exhibitio:qn̄ queri- tur vt poſt illam in viſceribus veſtigia cōtractionis remaneant.Verum ex eo ꝙ aſſum eſt:vehemētius ſit illud.et adhuc vehemētius ex aduſto.⁊ quod ex eo ē purius. ſuſtinet quod oportet de contritiōe meretur.In raro aūt ⁊ laxo vehemens contritio reſoluit virtuteȝ.Decoctio ēt ſimiliter reſoluit in eo virtutem qualemcūqȝ ſit:(poſſe).Solutione educit coleraȝ ⁊ flegma.Et maior eius proprietas eſt mūdificare ⁊ confortare epar:⁊ ſtomachū.Et conferre doloribus pungitiuis eorū et viſcerū:et clarificare ſanguinē:et auferre oppillationes et morbos:quorū mater eſt oppilatio.ſicut ydropiſim:et icteri- ciam:et groſſiciem ſplenis:et febres oppillationū et ſimilia. Ex parte ſubſtantie ſue proprietas eſt ei:conferre ſputo ſan guinis et manationi eius vndecūqȝ ſit.Et conferre caſui ⁊ p-

cuſſioni ⁊ ſanare rupturas intrinſecas: et extrinſecas: ⁊ pro‑
prie eius.ʒ.j.⁊ mumie grana duo: ⁊ rubee tinctorū granum
vnum ⁊ mediū cū vino ſtiptico:⁊ eſt doſis vna.et confert inū
ctio olei eius cōcuſſionibꝰ⁊ cōtractionibꝰ lacertorū ⁊ doloribꝰ
eorū:⁊ ipm̄ q̄dem eſt medicina ſingultꝰ.et eſt medicina bona
diſſinterie:⁊ ꝓprie qđ ex eo eſt aſſum ⁊ bibitum cū ſucco plā‑
taginis:⁊ pauco vino ſtiptico:⁊ confert febribus periodicis:⁊
febribus oppilationū.et febribus antiquis.(Doſis).Potio
eius infuſi eſt.añ.ʒ.ij.⁊ ß.vſq̧ ad.x.⁊potio contriti.añ.ʒ.j.vſq̧
ad.iiij.⁊ ipm̄ conſeruatur ꝑ annos tres vel quattuor: ⁊ p̄ſer‑
uatur a putrefactione et corruptione ſi ſuperliniatur ei cera
⁊ terebētina liquefacte:aut cera ſola:aut ſi ſepeliatur ī mel‑
le tabarzet aut ſi ſepeliatur in pſilio. Aut in milio conſeruaꝛ
enim eſſe ipſius ex tempore extenſo.

¶De caſſiafiſtula. Cap̄.vj.

Caſſiafiſtula eſt de medicinis:in quibus eſt fiducia iuua‑
mentorum et eſt ſine nocumēto carens acuitate et mor‑
dicatione:et omni exceſſu ledēte ſuper cuius exhibitione pre‑
ſumitur in oī etate:ita q̄ pueris ⁊ p̄gnātibus.(Electio).Ele‑
ctio eius cōſtat in ſex ꝓprietatibus.Ut ſit arūdo eius groſſa
plena ſplendens ⁊ multi ponderis.Et ſi pulpa eius ſplendēs
⁊ pinguis:⁊ auſta ex arundine cōſeruata in vaſis pigritatur.
(Complexio)et ꝓprietas.Eſt equalis declinans ad latus ca‑
liditatis.⁊ eſt humida in primo gradu.⁊ eſt lenitiua:reſoluti‑
ua:clarificatiua ſanguinis:ſedatiua acuitatis eius: ⁊ colere
rubee.(Rectificatio).Non ē in ea nocumentū apparens pre‑
ter q̄ nocet debilia hn̄tibus viſcera ⁊ lubrica.remouetur ab
ea hoc nocumentū in permixtiōe mirabolanorū ⁊ reubarba‑
ri cū ea.et aqua maſticis: ⁊ ſpice cū ea.ſimilr̄ eſt medicamen
bonū.Et qñq̧ neceſſe eſt ei lubricitatē addere ⁊ proprie ī de‑
ſiccatione viſcerū.Quare ſapientes admiſcuerūt cū ea oleū
amigdalarū dulcium.diuretica quoq̧ faciunt eam declinare
ad vias vrine.quare neceſſaria eſt eorū permixtio:qñ oportet
mēbris ſecunde expulſionis cōferre:⁊ ipſa eſt de tarde ⁊ debi‑
liter ſolutionem facientibus:ꝓpter q̄ miſcenda cum ea ſunt
quedā ex rebus acuitatem habētibus ſicut alhaſce ⁊ yſopus.
Uigorant em̄ eius ſolutionē.Et magis adhuc ſiccū q̄buſdā
ex ventrē ſoluētibus miſceatur. Et ipſa quidē cū aqua caſei

eſt nobilis operationis.(Poſſe).Mundificat ſanguinem ⁊ cõpeſcit oẽm acuitatem.⁊ ſedat ſitim⁊ proprie cũ ſucco endiuie: aut ſolatri aut taraſſacon in q̃bus aduenit iam deputatio ꝫ artem.⁊ ipſa quidẽ mundificat ſtomachũ ⁊ educit coleram: ⁊ flegma : ⁊ operatur illud ſine nocumẽto ⁊ exceſſu.caret enim mordicatiõe⁊ ipſa quidẽ lenit pect⁹:⁊ guttur ⁊ reſoluit apata acuta in eis:⁊ cõfert calefactioni renũ ſumpta cũ diureticis: ⁊ infuſiõne liq̃ritie:⁊ ꝓhibet generationẽ lapidis in eis ⁊ cõfert febribus calidis.

¶De tamarindis. Cap.vij.

Tamarindi ſunt dactili acetoſi:⁊ ſunt ex fructibus palmarũ ſilueſtriũ in India.Ipſi quoq; ſunt ex medicinis nobilioribus:in q̃bus nõ eſt exceſſus.(Electio). Laudantur in ſex ꝓprietatibus.Ut ſunt nigri:non vere nigredinis cũ luciditate:⁊ teneri.Et mixti cuꝫ villis que ſunt ſicut radices et ſunt recentes:⁊ pingues abſq; deſſicatione: ⁊ ſunt cũ dulcedine acetoſitatis pauce vini puri nõ permixti.Et ſunt ex adulteratoribus q̃ eos falſificant cũ carne prunorũ. Sed deocultat falaciam nigredo ſine luciditate in ipſis.Et q: ſunt humoroſiores ⁊ q̃a in eis eſt odor ⁊ ſapor prunorum.(Complexio ⁊ ꝓprietas.)Frigide cõplexionis ſunt:⁊ ſicce in ſecũdo.Et ſunt refrigeratiui:extictiui ⁊ ſedatiui acuitatũ ⁊ inflãmationum. (Rectificatio.)Ledunt ſtomachũ frigidum et debilitant eum ⁊ ſunt tarde ⁊ debilis operationis emẽdamus nocumentum ꝙ imprimunt in ſtomachũ:ꝑmiſcendo cũ eis aliq̃d de confortãtibus ſtomachũ ſicut ſunt ſpica:⁊ macis et maſtix proprie. Et propinatio eorum cum ſucco feniculi ⁊ apij endiuie.⁊ taraſſacon:aufertur cũ hoc nocumentũ ab eis:⁊ ſimiliter cũ abſinthio.Et infuſio eorũ in aqua lactis ſumpti ex capris vigorat actionẽ eorum:qui ſimil'r in ſucco fumiterre:aut in ſucco lupuli.(Modus infuſionis eorũ). Accipe tamarindorũ quãtitatẽ quã volueris:⁊ infunde eos in ſextuplo eorũ aque caſei aut aque trium granatorũ:aut alterius aque ꝯpoſite:aut ſimplicis:et frica manibus et bulliant bullitione vna deinde colentur colatione qua fiat exile ⁊ clarum.Et q̃dam addunt cũ eis prunorũ quantitatem eorum ⁊ faciunt ſimile. Et ſunt ex dantibus iſuſionẽ non colatã:qñ magis queritur inflãmationis ſolutio.Et dant colataꝫ qñ magis queritur inflãmatio

nis extinctio ⁊ cũ permiſcẽtur in infuſione eorũ roſe: ⁊ ſandali: et proprie mazuzir: ⁊ ſpodium vigorantur in extinguẽdo. Et ipſi quidem ſuſtinent de decoctione aliquid mediocriter qñ opꝫ. Et ſuperflua decoctio virtutẽ eorum deſtruit. (Poſſe). Solutione educũt colerã: ⁊ reprimunt furorẽ eius: et feruorem ſanguinis. Et cõferunt inflãmationi epatis: et ſtomachi ⁊ ſunt medicina ſitis et omnis eſtuatiõis facte ab eis ⁊ conferunt ictericie. Et reprimunt vomitũ: ⁊ ſunt medicina vera febriũ acutarũ que indigent lenificatione. (Doſis). Sunt debilis operationis propter ꝙ potio eorum eſt ab ℥. ij. vſq; ad v. Et ipſi quidẽ conſeruantur ꝑ annos tres. verum ſi accidat eis vt caleſcant putrefiunt. Et ſimil'r liquor cadens in eis putrefacit ipſos. Et melior modus cõſeruatiõis eorũ eſt ſtringere eos in vaſe vitreato: ⁊ ponere in loco recenti.

¶ De manna. Cap. viij.

MAnna eſt ros cadens ſuꝑ quaſdam plantas: ⁊ lapides cuius materia ẽ vapor qui eleuatur: cui accidit digõ: ⁊ maturatio in aere qñ eſt equalis ⁊ fecũdus letis aſpectibus. Diuerſificatur autẽ ſm diuerſitates rerũ ſuper quas cadit cadens enim ſuꝑ lapides eſt ſicut gutte parue que congelantur ⁊ fiunt ſicut ſemen. Et cadens ſuper plantas ſuſcipit de virtute plantarum: ⁊ eſt cum permixtione particularum foliorum: ⁊ florum. (Electio). Ex ea que cadit ſuper lapides: melior eſt: que eſt ſicut ſemen album: et eſt dulcis ⁊ eſt recẽs poſt iſtam vero in bonitate eſt que eſt ſub citrina. Fuſca vero ⁊ cenoſa et antiqua eſt non bona. Et ex ea que cadit ſuper plantas melior eſt illa que eſt pauce permixtionis cum folijs: ⁊ eſt ſubalbida. et recens. Falſificatores aũt ex zuccharo ⁊ foliculis: ſcene adulterant eam cum poſt tempus accidit maturatio: aut molleſcit: ⁊ liqueſcit: et deoccultatur fallacia (Cõplexio) ⁊ proprietas. Eſt equalis plus declinans ad caliditatẽ: ⁊ eſt lenitiua: abſterſiua: mundificatiua: ⁊ ſedatiua. (Rectificatio). Nullius eſt exceſſus. Eſt tamen ex debiliter ſolutionem facientibus. Et nos confortamus operationem eius cũ permixtione yſopi cum ea: et alaſce ⁊ aliorũ ſm ꝙ in caſſia fiſtula diximus. Uerum ipſa iuncta cum alijs medicinis vigorat earum operationem. Dulcedine enim ſua facit eas approximare nature. Ipſa quoq; cocta expedit: et operatur

citius Sal.autem ipſum cū ſcamonea permiſcuit ꝛ operaba-
tur cum eis.Et poſteriores laudauerunt illud.Et proceden-
tes miſcuerunt cum turbith. Et alij preſumpſerunt alia:ꝛ fe
cerunt conueniens.(Poſſe). Educit coleram cum facilitate.
Et ipſa quidem lenit guttur:ꝛ pectus:et ventrem:et eſt ſeda
tiua ſitis.(Doſis). Eius eſt a.ȝ.vj.vſq; ad.xv.Et ipſa quidez
conſeruent per vnum annum.

¶ De aqua lactis. Cap.ix.

AQua lactis eſt materia infuſionuȝ:ꝛ eſt ipſa per ſe me-
dicina bona carens nocumēto.(Electio).Melior eſt ſum
pta ex lacte iuuenum caprarum: ꝛ nigrarum:et boni paſtus
et recenter fetarum.Poſt iſtaȝ in bonitate eſt que ſumitur ex
ouibus :et laudatur conſiderata in ſe: ſi recens:ſi boni odo-
ris:ꝛ boni saporis:ꝛ proprij ꝛ non extranei:ꝛ in qua nulla ce-
cidit corruptio.(Cōplexio)et proprietas.Eſt calide comple-
xiōis ꝛ ſicce in primo vſq; ad ſecundum ꝛ eſt ſubtiliatiua:la-
uatiua:abſterſiua:p nitroſitatē ſuā:ꝛ ſolutiua ſine mordica-
tiōe:et oppilationū aperitiua.(Rectificatio). Fundamētum
eſt infuſionū:et p ſe eſt debilis ſolutiōis.Mel quoq; vigorat
operationē eius.et vigorata cū lupulo:ꝛ flores eius mundi-
ficat ſanguinē.Mirabolani quoq; : et reubarbarū : ꝛ ſuccus
roſe:et viole:et tamarindi:et caſſafiſtula et flores fumiterre
et ſemen eius:addunt opationi eius:et ſoluit colerā rubeam
et humores aduſtos.Et vigoratur cū chebulis:et yſopo:ꝛ al
haſce:et agarico:et educit coleram et flegma.Et cuȝ mirabo
lanis indis et epithymo:ꝛ polipodio ſolutione melancoliam
educit: ꝛ humores aduſtos.Et cū aſaro:et yreos ſoluit aquā
citrinā:ꝛ nō ꝑtermittatur quin i potionibus eius cadat ſpica
qm̄ eius operationē magnificat.Et taraſſacon quidem ꝛ en-
diuia ꝛ cuſcute:et lingua arietis : et volubilis :ꝛ ſpica:ꝛ reu-
barbarū:et abſinthiū :et eupatorium : et aſarum : et fumuſ
terre : ꝛ apiū:ꝛ feniculus:ꝛ amigdale amare : et ſemina quat
tuor:ꝛ ſcolopēdria:ꝛ alia de diureticis nota.addūt ei ad oppi
lationū apertionem .Et datur qn̄q; extracto ab ea butyro qn̄
oportet caȝ lenitatis a membris expulſionem abſcindere: et
datur non extracto butyro:qn̄ lenitatē in eis acquirere opor
tet (Poſſe.)Solutiōe educit colerā: et humores aduſtos:cū
facilitate;et confert manie ; et melançolie : et confert olbus

oppilatiōſbus:⁊ morbis oppilationuꝫ:ſicut hydropiſi:⁊ icte ricie:⁊ groſſiciei ſplenis et,cōfert febribus colericis:⁊ febri= bus oppilationū.Et ē medicina bona infectionū curis:qua ruꝫ materia eſt colera et humor aduſtus ſicut eſt impetigo: et ſerpigo ſicca:⁊ puſtule:⁊ pruritus:et vlcera mala ſicca: et lepra : et ſimilia.(Doſis).Eius ē ab.℥.vj.vſqꝫ ad libraꝫ vnā.

¶De roſis. Cap.x.

Roſa eſt, ex medicinis benedictis:in qua eſt virtus con fortationem faciens:et ſolutionem et male qualitatis permutationem.Et;eſt,ex ea rubea ⁊ alba:et de vtriſqꝫ alia eſt multorū foliorum: ,denſorum:⁊ criſporū, et alia paucorū et planorū.(Electio).Melior eſt rubea vere rubedinis pau= corum foliorū et planoruꝫ.Et ex albis melior eſt hīs ſimili ter.Et melior eſt ſuccus:cuius mater eſt roſa completa: ſicca quoqꝫ ,melior eſt in qua nōdū cecidit corruptio.(Cōplexio) et ꝓprietas.Frigida eſt in primo gradu ſicca in ſecundo.Di uerſarum aūt naturarum ſubſtantie cōpoſuerunt roſaꝫ:in= ter quas pōt cadere ſeparatio diſtinguēs.Cōponitur em̄ ex terreis partibus et aqueis mediocribus:dantibꝰ eis ſtipti= citatem et ſubſtātiā.Et ex partibus aereis:propter quas eſt in ea dulcedine aliq̄d et aromaticitas.Et ex partibus igne= is ſubtilibus in quibus conſiſtit ꝑfectio ⁊ ſpecies : dantibus ei amaritudinē ⁊ rubore.Uirtus aūt faciens ruborem eius: plus impreſſit q̄ꝫ amaritudineꝫ faciens.Propter quod in ab ſciſſione amaritudinis ipſius que remouetur per ſolā exicca tionē eius nō reſoluitur ſpecies.In abſciſſione vero rubedi nis:non plus eſt roſa q̄ꝫ homo mortuus.Amaritudo autē in ea que recēs eſt plus ē ſtipticitate ipſius.Et prima operatio eius eſt propter amaritudinē ſuā:propter quod roſa recens ⁊ ꝓprie ſuccus eius:ſoluit.Cū aūt reſoluitur caliditas dans ei amaritudinē propter ſiccitatem eius manifeſtatur ſubſtā tia ſtiptica cōſtipationē faciens.Eſt aūt ſuccus eius calidus fere vſqꝫ ad primū gradum:propter expulſionē eius a re ter reſtri ⁊ frigida.Eſt aūt roſa reſolutiua cōueniens:extinctiua inflāmationum:confortatiua mēbrorum:coadunatiua par= tium ⁊ cōſtrictiua.Et ſemen eius in hoc eſt fortius:et ſimili ter pili eius qui ſunt in medio ipſius.Et ſuccus eius oppilla tionū aperitiuus:⁊ reſolutiuus:et abſterſiuus et ſolutiuus.

Et ſicca quidem eſt magis ſtiptica ⁊ frigida.⁊ que non eſt cō pleta ē frigidior et ſtipticior et alba in frigiditate et ſtipticitate plus eſt ꝙ̄ rubea.(Rectificatio) Non eſt in ea malicia:ſed eſt ex debiliter ſoluētibus.Uigorat tñ eius operationē aqua caſei:ſi enim ſucci roſarum.ʒ.j.miſceatur cum aqua caſei:et pauca ſpica:eſt ſolutiuum conueniens et ſimiliter infuſio.ʒ.vj.foliorū roſe in aqua caſei cū pauco melle:ſoluit ſine moleſtia.Et ſyrupus fact⁹ ex ſucco eius:lenis eſt ſolutionis.Et ingreditur ſuccus roſe.et ipſa roſa:et ſimiliter oleū eius in emendatione medicinarū ſolutiuarum acutarū:ſicut eſt ſcamonea:et euforbium:et ſimilia.Et in ſuccis:vt in mirabolanis et i caſſiafiſtula eſt addendū oleum amigdalinū:aut roſaceum:aut violaceum:aut ſiſaminū:aut omphacinum.Roſe aūt condite cū melle abſtergunt mūdificant et cōfortant et condite cū zuccharo minoris ſunt abſterſionis:et maioris cōfortationis ⁊ ſtipticitatis.Et aqua earū que fit per infuſionē eſt mundificatiua:abſterſiua:et ſolutiua.⁊ ea que fit p ſublimationē:eſt multe confortationis:neqꝫ eſt ſolutiua propter reſolutionē ſubtilis caliditatis eius in decoctiōe eius.Acetum aūt infuſionis earum eſt medicina bona oīum inflāmationum:et eſt diuiſiuū ſolutiuū confortatiuū.Per albas vero non fit ſolutio aliqua de qua ſit curandū.Et eſt in eis de ſtipticitate pluſꝙ̄ ſit in rubea.Neqꝫ adhuc ſunt ſimiles in cōfortationne ipſius.Et ſcito ꝙ roſe non ſuſtinent de decoctiōe aliq̄d oīno:et proprie recentes.Reſoluit̄ enim ab eis virtus ſigillās abſterſionē ⁊ ei⁹ſolutionem eius:et deocultatur virtus earū ſtiptica faciens cōſtrictionē.Succus vero ei⁹ ſuſtinet de decoctione aliq̄d mediocriter:et acq̄rit ei ſubtilitatē et bonitatē abſterſionis.Oleū quoqꝫ factū ex roſis nondū cōpletis eſt maioris infrigidatiōis:et ſtipticitatis cuius meli⁹ fundamentū eſt oleū ſumptū ex oliuis nondū perfectis.Et factū ex roſis in q̄bus iam aduenit perfectio:eſt maioris reſolutionis cōuenienter:et minoris infrigidationis:cuius melius fundamentū eſt oleum oliuarū mediocrium in maturatione:aut ſiſaminū.(Poſſe).Succus ei⁹ et aqua infuſiōis recentium et cōpletarum ſolutione educit colerā:et mūdificat ſanguinē ab ea et venas et arterias:et cōfert icteritie:et aperit oppilationes epatis et ſtomachi et mundificat et confortat ea.

rat ea. Et confortat cor et confert tremori eius et educit materiam cauſantē eum. Et confert colericis febribus. Roſa vero et oleum eius et aqua ipſius per ſublimitationē facta confortant cor ſtomachū et epar et coadiuuant partes laxas membrorū: et confortant retentionem: et ſedant dolores calidos mira ſedatione et extinguunt et pmutant malicias inflammationū: et ſedāt eas. Et ſunt ex medicinis dormire faciētibus. Faciunt tñ corizā et ſternutationē. Et obſunt catarris et ſtringunt vuulā et guttur et confortant ea. et auferunt crapulaȝ. (Doſis). Potio ſucci roſarū eſt ab. ℥. ſ. vſqȝ ad. ij. cuȝ zuccaro. Et potio ſyrupi facti cū ſucco earum eſt ab. ℥. ij. vſqȝ ad. v.

¶ De violis. Cap. xj.

Viole, ſunt medicina tēperata cōueniens et fit p eā male qualitatis pmutatio et nature ſolutio. (Electio). Melior eſt quecunqȝ eſt ex primis quaȝ non inuenit calor reſoluens virtutē: aut pluuia diſſipans. (Complexio) et proprietas. Frigida eſt et humida in primo gradu: et q̄ eſt ſicca eſt minus frigida et minus humida. eſt enim in recente ſupflua humiditas ſupgrediens caliditatē eius aqua eſt pfectio ipſius et ſpecies. Cū aūt exiccatur et reſoluitur humidū ſupficiale ipſius manifeſtatur amaritudo eius que eſt ꝓpter caliditatē q̄ fuerat ſepulta: et eſt tunc calida plus: et humida minus. Eſt eñ in recēte humiditas ſupflua ꝓpter ꝙ que recens eſt ſolutione educit p ventreȝ lambificando. Que vero eſt ſicca educit diſſoluendo. Et ipſa quidē eſt infrigidatiua narcotica: ſedatiua dolorum calidorū extinctiua inflāmationum: et lenitiua: et ſolutiua. (Rectificatio). Eſt ex debiliter ſoluentibus. Et quidā addunt quātitati earū medietatē ex turbith: et faciūt trociſcos: et vigorant cū hoc operationē earum. et quidā addūt ſcamoneā et ipſe quidem et oleū earum ingrediūtur in emēdatione medicinarū acutaruȝ. Succus aūt ipſarꝫ et ſyrupus ex illo leniendo ſoluit. Et viole ſicce educunt diſſoluendo. Et ipſe quidē cōdiuntur cū zuccaro et melle: ſed cum melle ſunt maioris abſterſionis: et minoris alterationis: et cū zuccaro faciunt contrariū. Et ſcito ꝙ viole non ſuſtinent de decoctione aliqd in quo ſit ſuperfluitas et ſuccus earū ſimiliter. Et corroboratur acetū cū infuſione earū et fit mirabile in febribus inflāmationis multe et melius oleum earum eſt cuius funda

mentū ⁊ oleū omphacinū aut amigdalinū.(Poſſe).Solutione educant coleram ⁊ alterant exceſſum eius et cōferunt inflāmationibus olbus:et ſedant ſodam calidam factam a caliditate vehementi ⁊ ſunt ſomnifere ⁊ faciunt corizam: et leniunt pectus et guttur:⁊ conferunt vue:et ſynanchie.Et earum iuuamentum eſt magnum apatibus partiuꝫ pectoris ⁊ pleureſi et ſedant ſitim et conferunt proprie ſicce oppilatiōi epatis.apati eius calido et icteritie.⁊ ſunt iuuamenti magni inflāmationis febribus:et ſitim per eas.(Doſis).Potio earum eſt ab.ʒ.iiij.vſq ad.viij.⁊ ſucci eaꝝ ab.ʒ.j.vſq ad.ij.⁊ ſyrupi earum eſt ab.ʒ.ij.vſq ad.iiij.⁊ conditi earum ab.ʒ.j.et ß.vſq ad.iij.

¶De abſinthio. Cap.xij.

Abſinthium multiplex eſt.Sed illud qđ intēdimus nūc ē abſinthiū romanū.(Electio).Melius eſt ꝙ eſt remotuꝫ ab odore maris.et ꝙ oritur in terris liberis et habet folia alba:lenia:et plana.Aſperū vero eſt malū et melius tēpus collectionis eſt ver.⁊ operationis ſucci ipſius ſimiliter:⁊ ſimiliter aqua eius.Et melius tēpus collectionis florum eſt principium eſtatis.(¶Complexio et ꝓprietas.)Calidū eſt in primo:et ſiccum in ſecundo et ſuccus eius et flos eius eſt calidior:accidens ad ſcḋm eſt autem abſinthium compoſitum ex ſubſtantia calida dante amaritudinem et nitroſitatem et faciente ipſum aperitiuuꝫ oppilationum ⁊ ſolutiuū nature.Et ex ſubſtantia terrea ſtiptica per quam acqritur ei vt ſit membroruꝫ cōfortatiuū et partiū laxarum agregatiuū.Sed ſtipticitas quideꝫ plus eſt amaritudine ſua.Et adhuc eſt plus in eo quod eſt exiccatuꝫ.Sed ſubſtātia calida magis eſt in ſupficie dominans:ꝓpter quod ſua prima operatio qua obuiat corpori:eſt ſuper veſtigia caliditatis que ſciuiſti.Et ſecunda ſua operatio eſt veſtigia ex ſubſtātia ſtiptica prodeuntia imprimere:⁊ dixerunt quidam ꝙ educit per ventrem cōprimendo et receſſerunt.(¶Rectificatio).Non eſt in eo nocumentū apparens.Succus tamen eiꝰ nocet ſtomacho ꝓpter bauracitatem ſuā.Et eſt debilis ſolutiōis.Et ex rebus adiungendis ei meliorantibus illud ex roſa.Et eſt vigorantibus eius operationem:eſt fumuſterre:et aqua caſei.et ſpica addit ei bonitates notas ⁊ paſſule:enucleate emendāt conditiones eius.

(Modus)operatiõis ſucci eius.Exprime ſucci eius quãtũ
vis:et proprie in medio veris.ꝛ purifica illud ſm modos no=
ſtros ꝛ fac ſiccari in ſole vel cinere calido in vaſe vitreato ſicut
ſiccat aloes.Aqua aũt ſublimationis eiꝰ fit ſicut aq̃ roſata et
ſitia que fiũt in vaſis ſublimationũ.Abſinthiuz aũt ſuſtinet
de decoctiõe mediocriter.(Poſſe).Solutione educit colerã
a ſtomacho:ꝛ inteſtinis : et epate.Et extenditur opatio eius
ad venas:ꝛ mũdificat eas humore colerico:ꝛ aquoſo:et inter
dũ educit ipſuz p viam vrine.Et dixit Avẽzoar. Solutione
etiã flegma educit.Et dixerũt:alij nõ imprimit opationem in
flegmate de qua ſit curanduz.Et eſt quaſi verius.Abſinthiũ
quoqꝫ pſeruat a putrefactiõe ꝛ ꝓprie potus infuſiõis eius in
vino aut decoctiõis ſingulis diebus circiter.ℨ.j.aut.ij.ꝛ aque
ſublimationis eius ſilr.Et prohibet pannos a tineis ꝛ vermi
bus.Et confert iuuamẽtũ magnum contritioni:ꝛ contuſioni
mẽbrorũ ꝛ proprie cũ melle:aut calefactũ cũ vino ꝛ pauco ci=
mino. Et ſi in vino aut aqua decoctionis eius et radicum cu
cumeris aſinini infundatur ſpõgia.et exprimatur ꝛ ligetur
cõprimẽdo ſup tpa:cõfert emigrance.Et oleũ ex eis factum
ſilr.Et vaporatur auris ex aqua decoctionis eius: aut vino:
ꝛ cõfert dolori auris et tinnitui et ſurditate.Et cũ abluitur os
cum aceto decoctionis eius remouet fetorez oris a putrefa=
ctiõe gingiuarum ꝛ partiũ eius : ꝛ vinuz decoctionis eius et
corticũ citri:et aqua ſublimatiõis ipſius : confert fetori oris
ꝓpter rez putridã que eſt in ſtomacho.Succus autẽ eius cũ
nucleis perſici interficit vermes in aure.Et abſinthio quoqꝫ
ꝛ fumoterre et paſſulis ſine interioribus:ꝛ mirabolanis citri
nis fit potio bona:ad pruritum et ſcabiez. Ipſum quoqꝫ ſto
machum ꝛ epar corroborat . Appetitum mortuum excitat.
Oppilationes aperit ꝛ morbos oppilationuz curat ſicut icte
ritia:ꝛ hydropiſis. vermes interficit et educit et proprie ele=
ctuarium factũ ex eo in hunc modum.Accipe abſinthij.ℨ.ij.
euphorbij.ʒ.j.ꝛ.ß.cornu ceruini aduſti.ℨ.ß.mellis qͣntum ſuffi
cit.Confert etiã abſinthiuz iuuamentũ magnũ febribus lon=
gi tpis: et febribus oppilationum. (Doſis).Quoqꝫ ipſius de
cocti:aut infuſi.Potio eſt ab.ℨ.v.vſqꝫ ad.vij.ꝛ pulueris eius
a.ʒ.ij.vſqꝫ ad.iij.ꝛ ſucci a.ʒ.iij.vſqꝫ ad.iiij.

De ſticados. Cap.xiij

Sticados quod medici laudant eſt ſticados arabicu3:⁊ eſt planta foliorum ſubtilium oblongorum hñs ſtipite3 ſubtilem cinericium: cuius eleuatio ſuper terram eſt in menſura cubiti:⁊ h3 flores aſſimilantes ſpicis ſiliginum:ſed ſunt breuiores ſine ſemine.(Electio) .Melius eſt arabicum et melior ps plante eius et flos: poſt hũc folia.(Cõplexio et ꝓprietas.)Calidũ eſt pͥo ⁊ ſiccũ in ſecundo.Et eſt cõpoſitũ ex partibus terreis frigidis dãtibus ei ſtipticitatẽ paucã: ⁊ ex partibus igneis ſubtilibus a quibus inſunt ei acuitas.⁊ amaritudo.Sed acuitas plus amaritudine ſua ⁊ amaritudo plus eſt ſtipticitate ipſi⁹ propter quod eſt ſubtiliatiuũ reſolutiuũ ⁊ aperitiuu3 oppilationu3:ableterſiuu3:⁊ nature ſolutiuum: ⁊ eſt preſeruatiuu3 a putrefactione prohibẽs.⁊ eſt ex parte ſtipticitatis pauce in eo confortatiuu3 cordis.⁊ cerebri: et neruorũ et viſcerũ.et hoc eſt eſſe et ꝓprietas eius.(Rectificatio).Prohibẽdũ eſt habẽtibus colerã in ſtomacho.Cõturbat eni3 eos inducens ſitim et vomitu3:⁊ eſtuationẽ laborioſa3. Nocet etiã calidã ⁊ ſiccã cõplexionẽ habẽtibus: et q̄ ſunt in poteſtate colere.ipſu3 quoqꝫ eſt ex debiliter ſoluẽtibus.ꝑpter quod recte miſcendũ eſt ei ſal gẽma ⁊ mirabolani nigri cum eo aut chebuli:magnificãt eni3 operationẽ eius.Et ſimiliter ſquilla ⁊ proprie in egritudinibus capitis.Et infuſum quidẽ in aqua caſei melioratur in cõditiõibus ſuis et paſſule:ſine i terioribus ſuis ſunt ex his ſimil'r que emendãt. ſimiliter ſal. ⁊ ſal gẽma rectificat illud et proprie ad omnem ptẽ3 ei⁹ ſextũ plum ipſius. et ſuccus pomorum dulcium in decoctionibus eius verificat illud:et fit ex eo: et pauca ſpica :et oleo veteri: oleum bonum iuuamenti noti.Et flores quidem eius decoctionẽ parum ſuſtinent plus quoqꝫ folia.(Poſſe.) Solutiõe educit coleram nigram et flegma. mundificat cerebrũ ⁊ neruos:et mẽbra ſenſuu3:et confortat ea et confert iuuamẽtum magnu3 egritudinibus frigidis in ipſis:ƀ3 oẽm modu3 vſus eius ſiue in potibus:ſiue in fomẽtis:⁊ lauacris ⁊ oleũ ipſius confortat cerebrum: et neruos et calefacit eos et viuificat. Et in medicinis ſticados ſi iungatur ſquilla.vel acetu3:eius eſt medicina bona epilepſie ⁊ vertigini.Et cum lapide lazuli:aut ſale indo.aut alijs valentibus ad eã cõfert melãcolie: et egritudinibus timoris et miſcetur:ei bugloſſa et ſuccus

eius aut ſuccus pomorũ dulciũ ad egritudines cordis melã-colicas. Et vaporatio decoctionis eius aperit oppilationes narium: et eſt medicina bona oppilationibus ſplenis et epatis et viſcerum et eſt ſedatiuũ dolorum qui ſunt in neruis ⁊ inſtrumẽtis iuncturarũ et lacertorũ: ſm oẽm modũ adminiſtrationis eius: et confortat interiora oĩa q̃ a frigiditate ſunt leſa ⁊ ꝓprie materiali ⁊ prohibet a putrefactiõe. Et ipſiꝰ ſyrupus: ⁊ aliȷ̃ modi adminiſtratiõis eiꝰ ſunt medicina bona quartane: ⁊ febribus longi tpis ⁊ proprie flegmaticis. (Doſis.) De coctionibus eius potio eſt ab. ℥. v. vſq; ad. vij. et pulueris eiꝰ a. ʒ. iij. vſq; ad. v.

De fumoterre. Cap. xliij.

Fumuſterre eſt ex medicinis bñdictis. Uerũ exuberantia eiꝰ exemit eũ a nũero medicinarũ precioſarꝫ. Eſt eñ cum hoc ꝙ eſt ſolutiuus nature confortatiuus et eſt coadunatiuus partium laxarum ⁊ preparatiuus. nec eſt in eo nocumẽtum apparẽs: et eſt ex eo alius cuius flos eſt ſubalbidus ciſneritius: ⁊ alius cuius color eſt pallẽs violaceus. (Electio.) Melior eſt cuius herba eſt viridis tenera: et cuius folia ſunt plana et tenera et cuius flos eſt ſubuiolaceus. Criſpus vero non eſt bonus et melius tempus collectionis herbe eiꝰ ⁊ operationis ſucci ipſius eſt principium veris: ⁊ ſemini eius ipſiꝰ finis. (Cõplexio et proprietas.) Dixerunt quidaꝫ ꝙ eſt frigidus et dixerunt quidam aliud. Sed ſcdm veritatem declinat modicum ad latus caliditatis quia virtus calida in eo licet ſit minor frigiditate ipſius: tamen eſt in ſuperficie dominãs. Et eſt ſiccus in ſecundo et ſemen eius calidus eſt. In eſt eñ a ſubſtantia calida in ipſo amaritudo: et acuitas pauca: quare factus eſt ſubtiliatiuꝰ ⁊ et penetratiuus: et aperitiuus oppilationum: ⁊ ſolutiuus nature. Et a ſubſtantia frigida ſtipticitas: aggregatio et cõfortatio. Sed ſtipticitas eſt plus amaritudine ſua: propter quod magnificata eſt operatio ſua: parum egens externis: ſolutiuus ſimul factus ⁊ confortatiuus. (Refectio). Non eſt in eo nocumentum manifeſtũ ſed vigorari indiget in operatione ſua. Et ex rebus hoc facientibus ſunt mirabolani. et ſene et aqua caſei: et ex emẽdãtibus operationẽ eius ſunt chelmes: ⁊ paſſule ſine interioribus: et mel earum. Operatio aũt ſucci eius eſt ſicut diximꝰ de ſucco abſynthij. Et

ſi impleãtur ex ſucco eius vaſa vitreata cũ ſuperinſtillatione olei cõſeruatur tpe extẽſo ad vſus vbi op3.(Poſſe). Solutio‑nẽ facit facilẽ:et educit colerã ⁊ humores aduſtos: ⁊ virtꝰ eiꝰ extẽditur ad venas et mundificat ſanguinẽ: et clarificat ip‑ſum.Et eſt medicina ſolẽnis ſm oẽm modũ adminiſtrationis eius egritudinibus ⁊ infectionibus colere ⁊ humoris aduſti ſicut eſt lepra:pruritus:⁊ ſcabies:⁊ impetigo: ſerpigo:⁊ ſimi‑lia.Et eſt ſilr medicina bona oppilationũ oim et egritudinũ quarũ mater eſt oppilato.Et cõfortat ſtomachũ:et epar:⁊ vi‑ſcera:et coadunat ptes a q̈bus aduenit mollificatio.Confert etiã febribus colericis:et febribus oppilationũ.(Doſis).Po tio ſucci ipſius eſt ab.℥.ß.vſq; ad.ij.⁊ decoctionis eius.ab.℥.x.vſq; ad.xv.⁊ pulueris eius ab.ʒ.iij.vſq; ad.v.

¶De eupatorio. Cap.xv.

Eupatorium eſt herba longitudinis cubiti:amaritudinis multe cuius folia ſunt ſicut centauree minoris virida: ſed ſunt aſpera ⁊ inciſa:⁊ ſtipes eius eſt ſubtilis. Et qñ exie‑catur citreneſcit. Et eleuantur ſuper eum flores que ſunt ſi‑cut ſub citrini longitutinis pauce. Et ſunt quidam qui dixe‑runt ꝙ eupatorium eſt herba publicum:in qua eſt viſcoſitas adherentes.(Electio.)Melius tps collectionis eius eſt finis veris:⁊ operationis ſucci eius ſilr.(Cõplexio et proprietas) Calidum eſt in primo gradu ⁊ ſiccum in ſecundo:⁊ eſt compo ſitũ ex ſubſtãtia calida ſubtili:quare eſt ſubtilliatiuum inciſi‑uũ:abſterſiuu3:mundificatiuũ:⁊ p̃ſeruatiuũ a putrefactione ⁊ reſolutiuũ cõueniens ſine attractiõe et ex partibus terreis quare eſt in ipſo de ſtipticitate aliq̈d propter quod eſt cõfor‑tatiuum et coadunatiuũ.(Rectificatio).Debilis eſt ſolutiõis ſ3 cõfortatur virtus eius cũ aqua caſei.Et modus operatio‑nis ſucci eius eſt ſicut diximus de abſinthio.(Poſſe). Solu‑tione educit colerã:⁊ flegma facile.Et confortat ſtomachu3 ⁊ epar ⁊ viſcera ⁊ confert doloribus eorum.⁊ eſt medicina ſolẽ‑nis oppilationum oim ⁊ egritudinu3 ab ea factarũ. Febribꝰ autem longi tpis mire ſubuenit.(Doſis.)Decoctionis eius potio eſt ab.℥.iiij.vſq; ad.vj.⁊ pulueris eiꝰ ab.ʒ.ij.vſq; ad.iij. Loco eius ponitur in defectu ipſius abſinthij.⁊ aſari.añ.me dietas ponderis ipſius.

¶De epithymo. Cap.xvj.

EPpithymū eſt ex herbis ſupercreſcētibꝰ alijs herbis:et
eſt ſimile cuſcute.Plante aūt q̄bus ſuper excreſcit ſunt:
alail:ꝛ alhaſce:et quedā ſpecies origani. Eius aūt aliud eſt
cretenſe:ꝛ aliud eſt ſyriū.(Electio).Melius eſt quod eſt ſub
ruffuz cretenſe acuti odoris.Quod naſcitur in ſyria eſt poſt
id:ſed eſt minus ruffuz.Et adhuc melius eſt quod eſt ꝯpletū
pōderoſuz.ꝛ meliores ꝑtes eius ſunt extremitates eius groſ
ſe que ſunt ſicut flores.Subcitrinuz aūt ꝛ pallidū eſt minus
bonū.(Cōplexio ꝛ ꝓprietas).Eſt calide complexiōis:et ſicce
in ſcđo.ꝛ dixit Gal.ꝙ eſt calidū in tertio.et eſt compoſituz ex
partibus igneis a q̄bus ineſt ei acuitas:ꝛ ex terreis ſubtili=
bus a q̄bus ſibi ineſt ſtipticitas pauca:ꝛ ipſuz quidē eſt ſub=
tiliatiuū reſolutiuū:aperitiuū:oppilationū:ꝛ confortatiuum
viſcerū.(Rectificatio.)Facit ſitim:et generat eſtuationem in
corporibus calidis:et eſt ex debiliter et tarde ſoluentibus.
Quapropter eſt prohibendum ſub dñio caliditatis et ſiccita
tis poſitis.Confortatur autez operatio eius in multiplicatio
ne quantitatis ipſius:et aſſociatione rei cum eo magnifican
tis effectum eius :ſicut ſunt mirabolani nigri indi proprie.
Aut ellebori nigri q̄ntitas parua.Aqua vero melius cuz pau
co ſale:aut aqua decoctionis paſſularū cū ſale ſiłr:aut aqua
lactis ex capris ſumpti vigorat ipſius operationez.Sal gem
ma vero aut ſal indus aut ſal napticus ſunt et rebus:que ad
dita ſibi addunt virtuti ipſius.citam aūt et facilem facit ope
rationē ipſius ſi ei aliq̄d acutū virtute miſceatur:ſicut piper
et piper longum et zinziber ꝛ ſiłia.et nō ꝑtermittas quin ca=
dat in potibus eius oleū amigdalaꝝ dulciū quo inuoluatur
et in decoctiōe ipſius paſſule ſine interioribus:q̄m addūt ei
ad bonitatē leniēdo ꝙ timetur ex nitroſitate ipſiꝰ.Et ne igno
res ꝙ epithimum de decoctiōe modicū ſuſtinet quare opor=
tet vt fiat illud ſm legē.(Poſſe).Prerogatiua habet educere
ſuꝑ oībus ſolutione educentibus melancoliaz. Educit enim
ſine moleſtia et facile:ꝛ quidam dicunt ꝙ educit de flegma=
te aliquid.et dixit paulus ꝙ ſolutione eduxit humores adu
ſtos.et declinauit ab eo quod comprehendit veritas et ego
non inueni ꝙ fieret illud.Poteſtas autem eius ſuper humo
re melancolico:et egritudinibus eius eſt magna et proprie
egritudinibus capitis:ſicut eſt melancolia et epileſia:et al=

guenguez:et timor et vertigo et dolor capitis:quorum mate
ria eſt melancolia.Ualet etiaz ad tremorē cordis et ſincopiz
et egritudines melācolicas in eo et eſt magna medicina op=
pilationes ſplenis et egritudinuz in eo:et confert egritudini
hypocūdrie et oppilatiōibus renum et frequēs vſus potiōis
eius ē medicina ſolēnis cancro et lepre et vulneribus nigris
et ſoluit quartanā.(Doſis.) potio eius in decoctione eſt a.ʒ.
v.vſqꝫ ad.xx.et pulueris eius a.ʒ.iij.vſqꝫ ad.vij.Is autem
qui ſumit ipſum vitet acceptionem eius in eſtate.

¶De yſopo quod vocatur haſce. Cap.xvij.

DIcūt qdaz ꝙ eſt yſopus hortēſis:et dicūt aliꝫ ꝙ eſt vna
ex ſpecieb⁹ origani et eſt plāta pluriū ſtipitū ſubtiliuz
qui expandūtur et eleuātur ſup radicē:ſicut eſt medietas cu
biti.et ſūt ei⁹ folia minora folijs origani ⁊ eleuātur ⁊ colligū
tur ſup extremitatē ſtipitū:ſicut modus foliorū declinantiuz
ad purpurcitatē ⁊ minorātur folia in extēſiōe ſtipitis ⁊ mul=
tiplicātur in capitib⁹ ⁊ extremitatibus groſſis ⁊ eius flos eſt
ſicut flos calamēti ad rubedinē declinās et planta eius vt di
ctum eſt mater epithymi.(Cōplexio ⁊ ꝓprietas).Calide cō=
plexionis eſt ⁊ ſicce in ſecūdo.⁊ dixit Diaſcorides:ꝙ eſt in pri
cipio tertij:et eſt quaſi verius.eſt enim reſolutiua inciſiua:
calefactiua:opilationū apitiua carminatiua ventoſitatis.et
hoc ē ꝓpter dñiū ptiū calidarum in ipā.(Rectificatio).Eſt in
ea de acuitate aliqd ſed nō ſuperfluēs:et fortaſſe frāgitur in
permixtione ipſius cū alijs:et frāgitur in infuſiōe ipſius per
horaz in aceto permixto:⁊ emendatur etiam cum paſſulis:⁊
aqua mellis cuz pauco ſale.⁊ adiuuans ipſam ad ſoluendū
dans ei ſufficientiaz eſt ſal gēma et decoctioni eius iungun=
tur manne circiter aureos.vij.⁊ ſoluit ſufficienter et eſt me=
dicina bona.⁊ fit ex floribus eius :⁊ oleo veteri et oleum qd
dicitur haſce et eſt iuuamētoruz multoruz.haſce quoqꝫ deco
ctionē ſuſtinet in qua eſt mediocritas ⁊ in eius cōtritione ſi
nimiū elaboret acquirit ei vt ſit res magis penetratiua ⁊ re
pat virtus eius et penetret ad vias vrine:⁊ multiplicat eius
ꝓuocatio aquoſitatis plus ⁊ minorat ſolutio.(Poſſe).Solu=
tionē efficit facilē:⁊ educit flegma.Et dixerūt quidam ꝙ edu
cit melancoliā et videtur ꝙ fiat illud debiliter:et cōfortatur
ad hoc tñ cū ſale gemma ⁊ ſale indo quando oportet.Uerum

de operatione eius cõtra flegma manifeſtũ eſt:⁊ proprie de eo quod eſt in partibus pectoris:et pulmonis:et viarũ anhelitus:⁊ valet ad egritudines cerebri et neruorũ flegmaticas ⁊ cõfortat ipſum et neruos ⁊ proprie ſyrupus ipſius.Et oĩs vſus adminiſtrationis eius.Et oleũ quod diximus de haſce calefactũ confortat neruos et confert egritudinibus eorum frigidis ⁊ vſus eius eſt conſeruans ſanitatē ⁊ virtutē viſus ⁊ aufert eius debilitatē et vaporatio decoctionis eius remouet dolorē auris et tinnitũ vētoſuȝ.Pectus aũt et pulmones ſm oẽm modũ adminiſtrationis eius mũdificat ⁊ pprie pectora ſenũ ⁊ eorũ pprie quoruȝ pectora ſunt poſita ſub dñio flegmatis groſſi et viſcoſi.Et eſt medicina bona aſmaticis et tuſſi:ſedatiua doloris pulmõis.Et cõfert vſus eius ſenibus: ⁊ eis quos hyems ledit.Et ſyrupus eius et alij modi adminiſtrationis eius:⁊ conferunt paucitati appetitus ⁊ malitie digeſtionis:⁊ reſoluit vſus eius vētoſitates groſſas:⁊ carminat expellit ⁊ educit ⁊ proprie cũm baurach ⁊ melle vermes. et eſt ex eis q̃ educũt mēſtrua:⁊ vrinã pvocat et ſyrupus et decoctio ipſius cõfert rigori febriũ.(Doſis)Decoctiõis eius eſt a.ʒ.v.vſq; ad.x.et pulueris ipſius a.ʒ.ij.vſq; ad.iiij.

¶De yſopo montano. Capl'm.xviij.

Yſopus duorũ eſt modorũ.Eſt eñ ex ea quedã hortēſis: cuius eleuatio ſuper terrã eſt circiter mediũ cubitũ:⁊ nõ multiplicat in ſtipitibus:et ramis ſicut haſce ⁊ folia ipſius ſunt maiora q̃ in haſce.⁊ flos eius eſt purpureus:⁊ ex ea eſt ſpecies mõtana:cuius folia ſunt minora plura et ſtipites nõ ſunt tãte eleuatiõis.(Electio).Cuius odor et ſapor ſunt acutiores melior ē et ex duabus ſpēbus: melior ē magna.et melius tēpus collectionis eius eſt qñ incipit florere.(Cõplexio ⁊ pprietas).Calidus et ſiccus eſt in ſecundo:et ſpecies eius magna eſt calidior:ita vt dicatur cõuenientius q̃ ſit in tertio et eſt in ea ſm oẽm diſpoſitionē eius caliditas ſubtilis dominãs faciens eã ſubtiliatiuã abſterſiuã:reſolutiuã:et extenuatiuam ventoſitatũ.(Rectificatio).Et eſt ex debiliter ſoluentibus q̃ ſi miſceatur ei cordumeni:et ireos:additur ei ad ſolutionē.Et ſilr mãna addita decoctioni ipſius cõfortat eius ſolutionē et fit ſolutiuũ ſufficiens ſimilr addit ei ad ſolutionē mel:et paſſule ſine interioribus.et ſquilla magnificat eius

operationem. de decoctione aũt ⁊ contritione ſuſtinet medio criter ſicut haſce. (Poſſe.) Solutio ne educit flegma: tñ min⁹ ꝙ haſce. et eſt ſimilr medicina bona pectoris et pulmonis. ⁊ mẽbrorũ anhelitus mũdificans ea a flegmate groſſo: ⁊ humoribus putridis: et ſubtiliat ſputum groſſum: ſanioſum faciens ipm facile expulſionis et confert aſmati: ⁊ tuſſi ab humoribus groſſis: ⁊ putridis iuuamentũ ſufficiens: ⁊ colorem efficit bonũ et illud ꝑpter iuuamentũ ꝙ efficit in ſpiritalibus: ⁊ illud ꝑpter iuuamentũ quod efficit in re digeſtionis: ⁊ quia ꝑ ipſam acqritur facilitas: ⁊ bonitas: ⁊ ſubtilitas in ſpiritu. ⁊ eius iuuamentũ in egritudinibus cerebri ⁊ flegmaticis magnũ ẽ proprie in epilepſia. Inde humain: iuuamẽtũ yſopi: ⁊ proprie ſyrupi decoctionis eius et aliorum modorũ adminiſtrationis ipſius: et proprie cum oximelle ſquillitico magnũ eſt in epileſia et ꝓprie cuius materia eſt flegmatica et nos experti ſumus illud in ol etate ⁊ origanũ iunctũ decoctioni ipſius fortificat ad illud et decoctio eius cũ vino reſoluit apãata dura: ⁊ proprie ſplenis: ⁊ viſcerum: ⁊ ſimilr emplaſtrum ex ea cũ ficub⁹: ireos et baurac. ⁊ decoctio ipſius educit vermes cũ decoquitur cũ ficubus ⁊ vaporatur: auris cõfert tinnitui et ſibilo. ⁊ decoctio ipſius cum aceto et oximelle ſedat dolorẽ dentis. (Doſis). decoctionis eius potio eſt a.ʒ. vj. vſqꝫ ad. x. et pulueris eius a.ʒ. iij. vſqꝫ ad. vij.

¶ De prunis. Cap. lx.

Pruna dantur ad alterandũ et ad ſoluẽdum. (Electio). Quecunqꝫ ex eis alba: aut citrina: aut rubea ſunt min⁹ competunt operationi medicine ꝙ nigra et ſunt quedam ex eis que ſunt muza que cõferunt ad alterandũ magis et ſunt ex eis quedam dulcia que ſunt ad ſoluendum magis ventrẽ et vtraqꝫ alterant: et ſolutionem faciunt: plus tamen et minus. Damaſcena vero et armena in caſibus illis ſunt fortiora: ꝙuis alij dicant aliud et humida ſcḋm quoſdam plus illud faciunt ꝙ ſicca. Sicca minus corrumpuntur in ſtomacho ꝙ humida. Sunt enim humida praua ad putrefactionem conuertibilia. Complexio et proprietas. Dulcia ſunt inter frigiditatem et caliditatem. declinant tamen ad latus frigiditatis: ⁊ ſunt hũida in ſecundo. Muza vero ſunt frigida in principio ſecundi. Et omnia quidẽ ſunt lauatiua: refrigeratiua

⁊ lenitiua.(Rectificatio).Rectius cum quo miſcetur: ⁊ addit ſ operationem eorum:ſunt tamarindi: et proprie cum modos infuſionis notos:⁊ caſſiafiſtula:et tereniabin:⁊ viole cõdite: et ſimilia.Et fit ex aqua eorum ſyrupus iuuamenti.Et ex carnibus eorum fit electuarium bonū.Armeni quoq; arborem prunorum diſtanter circiter longitudinem palme in duabus vel tribus partibꝰ ſubtiliter perforant et intromittunt fruſta ſcamonee: et ſigillant luto et ſunt fructus arboris illius ſolutiui ſufficienter: et faciunt ſophiſticationes alias in arboribus alijs.(Poſſe.)Solutione educunt coleram ⁊ dantur in egritudinibus colericis et alterant malitiam earum ⁊ ſoluunt materiam a qua fiunt:nocent ſtomacho tamen et ſunt pauci nutrimenti.(Doſis).aqua eorū potio eſt circiter lib.ſ. cum zuccaro.

¶De pſilio. Cap.xx.

Pſilium eſt de alterantibus complexionem:⁊ ſolutionē facientibus.Et eius ſolutio proprie fit lãbificando eius autem aliud album:aliud ſubnigrum:aliud ad purpureitatem declinans.(Electio).Melius eſt quod eſt completum et groſſum:et eſt grauius ⁊ ſubmergitur in aqua.(Complexio ⁊ proprietas.)Compoſitum eſt ex duabus ſubſtantijs:que ſeparari poſſunt inter quas cortex eſt ſeparans. Eſt enim in eo ſubſtãtia interior medularis:et eſt in eo ſubſtantia expanſa ſuper corticem ipſius.Subſtantia autem eius interior medularis calida eſt et ſicca in quarto gradu et eſt acuta vehementer: inciſiua: rubificatiua: vlceratiua et eſt de genere veneni.Subſtantia autem exterior expanſa ſuper corticē eſt ex multum infrigidantibus:et dixit Ruffus.Eſt frigida et humida in tertio exceſſu.et dixit Diaſcorides ꝙ eſt in ſecundo:et eſt verius.Inquit enim Hyppo.in epidimia. Non eleuatur reſfrigida iuncta cū humiditate:vltra ſcđm gradum. ⁊ dixit Gal.Humida res non tranſgreditur metam vſq; ad quam poteſt regimen hominis extendi propter quod non inuenimus humidum eſſe cauſā doloris inquantum humidū ſed inquantum poteſt eſſe materia que quantitate ſua moueatur ad continuitatis ſolutionem.(Rectificatio) .Quod ex eo conquaſſatum eſt cum aqua fontium frigida: et fit mucillaginoſum:et bibitur ſicut eſt:et proprie cū oleo violaceo:aut

ſyrupo violato ſoluit ventrem. Quod autem ex eo eſt frixum: ⁊ conquaſſatum cum oleo roſaceo: eſt medicina fluxus ventris ⁊ diſſyntherie. Contritum autem potui nullo modo propinã dum eſt. Deoccultat enim contritio eius ſubſtantiam medul larem vlceratiuam: ⁊ excoriatiuam. (Poſſe). Conquaſſatum cum aqua frigida ſicut diximus ſolutione educit coleram. Et confert febribus inflammationis multe: et ſiti vehementi ca lide: et ſedat inflammationes ſpiritualium et lenit pectus. Et conquaſſatum cũ aceto confert apoſtematibus calidis et eriſipile: ⁊ formice: ⁊ ſedat inflãmationes omnes ⁊ dolores in flammationum: ⁊ proprie ſuper cataplaſmatũ. Et ſimiliter ſo dam calidam vehementem. Frixũ vero ⁊ conquaſſatum: ſicut diximus: confert fluxui colerico et diſſynterio ⁊ fluxui medici nali et proprie poſt potum ſcamonee. et medicinarum acuta rũ. (Doſis). Ipſius potio eſt a.ʒ.ſ. vſqȝ ad.iij. Timeat aũt ip ſum habens debilitatem viſcerum.

De capillis veneris. Cap. xxi

Capillus veneris dicitur apud quoſdam capillus fonti um. Et dicitur capillus hominis nemoralis et ab aliis dicitur coriandruȝ putei. et eſt herba cuius folia ſunt ſimilia foliis coriandri viridia: ⁊ tenuia. Cuius ſtipes eſt in longitu dine circiter mediũ cubitũ. ⁊ ſunt ſicut pili porcini. Et ſunt in colore intra rubedinem ⁊ nigredinem: ſed magis declinant ad nigredinem et proprie iuxta radiceȝ eoruȝ. et quanto ma gis procedunt ad nigredinem declinant. et ſunt ſine floribus et eorum ortus eſt in puteis: fontibus et locis aquarũ. (Elec tio.) Meliores ſunt qui virida habent folia: qui vberiores ſunt ẽm omnes partes plante ipſorum. Subtiles vero ⁊ gra ciles et declinantes ad citrinitatẽ non habent ſpũȝ. (Com plexio ⁊ proprietas). dixit Galienus. Iuxta temperamentum eſt eorum complexio. Sunt auteȝ cõpoſiti ex partibus aque is: et terreis: et ſubtilibus mediocriter: a quibus ineſt eis ſti pticitas: et ex partibus ſubtilibus calidis valde: propter qđ virtus eorum cito reſoluitur. Debilis enim virtus in debili ſubiecto cito tollitur: Sed adhuc etiaȝ calide partes ſunt po ſite in ſuperficie: quare vehementius fit illud quod videtur oſtendere complexiones ipſorum declinare ad latus caliditatis: ꝙuis dicat Gal. ipſos eſſe equales. Et ineſt eis ex parti

bus calidis in ipſis.vt ſint reſolutiui: ſubtiliatiui: aperitiui:
oppilationum et ſolutiui ventris: et pꝛopꝛie qui ex eis ſunt
recentes.Sicci vero ſunt conſtrictiui:et pꝛohibitiui fluxum.
(Rectificatio.)Non eſt in eis malitia debiliter tamē purgāt:
ſed confoꝛtant operationem eoꝛum viole.ſ.et caſſiafiſtula⁊ te
reniabin:et infuſio eoꝛum in aqua caſei vigoꝛat eos in ſol=
uendo.De decoctione autem modicuꝫ ſuſtinent.(Poſſe.)So
lutione educūt coleram:et flegma: et humoꝛes groſſos et im
bibitos et mundificant pectus et pulmonem:et educūt mate
rias contentas in eis :et mundificant ſanguinem et clarifi=
cant eum et clarificant coloꝛem:et faciunt acquirere bonita=
tem anhelitus:⁊ mundificant ſtomachum:ventrem: et epar
cōferunt doloꝛi eoꝛum:et ſunt medicina bona oppilationum
epatis:et ſplenis et ictericie ⁊ ꝓpꝛie egritudinum omniū op
pilationū:et ꝓpꝛie infuſio eoꝛum in aqua apij ⁊ endiuie: aut
in aqua cicerū nigroꝛū:aut in aqua ſeminū quattuoꝛ : aut in
aqua lactis ꝓpꝛie:⁊ delent cū oleo camomillino ſcrofulas.Et
valet ſyrupus eoꝛū pleureſi ⁊ peripleumonie:⁊ ſunt prouo=
catiui vrine et vſus decoctionis eoꝛuꝫ frangit lapidem :⁊pur
gat matrices fetarū.Et hoc eſt de poſſe eoꝛū:⁊ de eo quod ꝑ=
tinet ad eos de partibus calidis.Sed ex pte ſtipticitatis ꝓhi
bent curſuꝫ materierū ⁊ abſcindunt ſanguinē:⁊ confoꝛtant
ſtomachū et ventrē ne recipiāt ſupfluitates et ꝓhibēt caſum
capilloꝛū:et confoꝛtant radices eoꝛū.Immo faciunt eos cre=
ſcere et multiplicare eos in locis: vbi opoꝛtet et pꝛopꝛie cum
oleo myꝛtino:aut oleo laudani:⁊ vino ſtiptico et puluis eoꝝ
aduſtoꝝ etiā facit ſimilr.Et abluitur etiā ex decoctione ipſo
rū cū vino caput:⁊ abſcindit furfures:⁊ ſimile fit ex cinere ip
ſoꝝ ⁊ cinis ipoꝝ ſanat fiſtulas⁊lachꝛymales.(Doſis.) Potio
decoctionis ipſoꝝ quādo querit per ipſos ſolutio per ventrē
eſt circiter libꝛam vnam.

¶De aſaro. Cap.xxij.

ASarū eſt radix herbe mōtane. cuius folia ſunt angula
ria ſicut folia edere.et floꝛes eius ſunt ſicut floꝛes iuſq̄=
ami:et eſt tota plāta eius aromatica:et moꝛdicās guſtū(Ele
ctio.)Melioꝛ pars plāte eſt radix:et melioꝛ radix q̄ eſt groſſa
ſpiſſa:⁊ cuius odoꝛ eſt ſubtilis et ſapoꝛ acutus cū ſtipticitate
modica.(Cōplexio et ꝓpꝛietas).Calide complexionis eſt et

ſicce in tertio: et dixit Diaſcorides eſt in ſecūdo calidū: ſiccū in tertio: & eſt quaſi verius: & eſt ſubtiliatiuū: aperitiuū oppilationū: reſolutiuū, prouocatiuū: et in ipſo eſt ſtipticitas modica. (Rectificatio.) Melius cū quo miſcetur ad ſolutionē faciendā eſt aqua caſei cum ſpica et aqua mellis: et quidam infundūt ex eo aliqd in muſto et cōſeruāt in vaſe p tres mēſes: et eſt illud vinū medicina ad hydropiſiꝫ: & ſplenē. Suſtinet autem aſarū de decoctiōe et cōtritionē rez mediocrē et laboratio i cōtritione ipſius facit magis prouocatiuū ꝙ ſolutiuum. (Poſſe). Eſt ex rebus faciētibus vomitū: et educētibus p ventrē: et cū hoc etiā eſt prouocatiuū vrine: et educit colerā et flegma: Sed de eius opatiōe in flegmate eſt manifeſtius: et educit ex anchis & iſciaturis materias et cōfert doloribus earū et proprie infuſio eius & aliȷ̄ modi adminiſtratiōis ipſius et eſt ex bonis rebus in qbus eſt ſpes iuuamētorū ad oppilatiōes epatis et ſplenis et duritiē eorum et morbos oppilationum: ſicut eſt hydropiſis & icteritia et durities ſplenis et pprie vinum infuſionis eius qd̄ dixi: & cōfert iuuamentuꝫ magnū febribus oppilationū & febribus antiquis & inungitur dorſum et ſpina ex oleo ipſius cum laudano et facit ſudare. Confert horripilationi febrium: & prouocat vrinam & in ſpermate augmentuꝫ efficit. (Doſis). Eius iſuſi potio ē ab aur. ij. vſqꝫ ad ℥. iiij. & pulueris eius ab ℥. j. vſqꝫ ad aur. ij.

¶De iure gallorum. Cap. xxiij.

Gallorū & gallinarū iuuenū mediocriter pinguiū: nutrimentū ceterarū auiū nutrimēto ꝑponitur. Sunt em̄ ppinque cōuerſionis in ſanguinē: & paucarū ſupfluitatū. Sed caro gallinarū eſt melior carne gallorū: niſi caſtratorū et nigriores ex eis ſunt meliores: et leuiores et ex gallinis melior eſt q̄ nondū peperit: et ex gallis q̄ nondū calcauit. Decrepiti aūt accidētiū carnes male ſunt. Acqrūt em̄ nitroſitatē: et ſalſuginē: & pprie gallorū & non cōpetunt in re ciborū ſed potiꝰ in re medicine: & proprie ius gallorū. & eſt illud ꝙ hic conſideramus. (Electio). Melior gallus ad hūc vſum: eſt ſicut dixit Gal. q̄ ē ruffus antiquus: imo quāto antiqor: tāto melior et q̄ eſt velox ad motū et ardēs ad coitū: & fortis ad dimicandum in quo ſit mediocritas inter macredinē & pinguedinē. (Cōplexio & pprietas). Jus galli antiq̄ eſt calidū ppter nitroſita

tē:⁊ ſalſuginē.⁊ eſt lauatiuū abſterſiuū aperitiuū ventoſitatū extenuatiuū ⁊ ꝓuocatiuū et ſolutiuum nature. (Rectificatio). Opatio iuris galloꝝ ſm ꝙ Gal. docuit ē in hunc modū opꝫ vt cibetur gallus furfure. Alkanzi dixit et melle et pauco ſale. poſt illud fatigetꝛ fatigatiōe ducēte ad laſſitudinē. Et dixit ēt Alkāzi ꝙ melius ē vt fatigetꝛ dimicādo. Deinde abſcidatur caput eius ⁊ euiſceretꝛ ⁊ ſaliatur ſale: aut ſal gemma ⁊ decoquatur in aqua ſufficienti cum facilitate vſqꝫ ad cōſumptionē duarum partiū aque. Et ſunt q̄dam q̄ ponunt in decoctione eius alia ſm diuerſas intētiones. (Poſſe). Miſcetur decoctioni eius turbith carthamus: ⁊ ſolutione educit flegma. Cū polipodio vero melācoliā educit: et ſimil'r cū epithymo. Et cū ſemine aneti excludit et carminat vētoſitates. Et coctū cū ſal gēma: ⁊ dauco ⁊ aneto ⁊ polipodio: confert dolori ſtomachi ⁊ colice ⁊ iliace: et dolori renali. Et confert doloribus iuncturarū. Et valet ſimiliter ad eadē etiā coctuꝫ cū carthamo aneto ⁊ ſal gēma ⁊ cōfert aſmati: aut cum haſce et yſopo et valet ſimiliter. (Doſis). Potio ipſius eſt circiter lib. iij.

De volubili. Cap. xxiiij.

Volubilis plures ſūt ſpēs. Eſt em̄ quedā q̄ dicitur funis arborum cuius flos eſt albus: ⁊ eſt ſicut tuba ⁊ hꝫ lac ⁊ vocatur volubilis magna. Et ē alia cuius rami repūt ſup terrā: ⁊ ſup ramos plantarū: cuius folia et flores ſunt minores et đr volubilis minor. Et eſt alia hn̄s folia ſubalbida: lanuginoſa: et hꝫ lac et eſt ſpēs tertia: ⁊ eſt hn̄s folia aſpera: ſicut folia citrulli: cuius flos eſt ſicut ampulle adherētes: ⁊ vocatur lupulus. Et eſt q̄nta ſpēs eius: cuius radix eſt ſicut feſireſim ⁊ magis groſſa: imo eſt groſſitudo eiꝰ in modū cucurbite maioris. Et eius ſtipes eleuatꝛ ſup radicē ſuam circiter cubitos duos: ⁊ folia eius ſunt ſtricta: ꝑua in modū ſagitte alate q̄ ex leui cā fluunt ⁊ hꝫ lac ⁊ vocatur dn̄s lacticiniorum ⁊ ex ea fit ſcamonea. (Electio). Melior duarū ſpecieꝝ eſt magna ⁊ hn̄s folia in modū ſagitte alate. Et melior ē q̄ naſcitur in locis tēperatis remotis ab exceſſu. (Cōplexio ⁊ proprietas). Inquit Diaſ. Magna eſt equalis declinat tn̄ ad caliditatē quandā ⁊ eſt ſicca in ſcđo. ⁊ eſt reſolutiua: maturatiua: apitiua: abſterſiua: ſolutiua. Lanuginoſa vero eſt calida in exceſſu vlceratiua inciſiua. Sagittalis vero calida eſt ⁊ ſicca in ſcđo: ⁊ dixit

Gal'. Eſt in principio tertij:⁊ eſt reſolutiua. Lac vero eius eſt
in fine ipſius. Et eſt acris ⁊ eius acrimonia nõ ẽ in vehemen
tia lacticinij maioris. ⁊ eſt in qualiber pte plãte eius acuitas
et ſerroſitas: ſed plus in lacte ipſius: et eſt in ea abſterſio ⁊ re
ſolutio. et nos loquemur de ſcamonea in capl'o ſuo. Lupulꝰ
vero eſt equalis ad frigiditatẽ declinãs. Et dicit ꝙ eſt in prin
cipio primi: ⁊ eſt verius. Eſt aũt ſedatiuus dolorũ calidorum
extictiuus inflãmationuz ⁊ lenitiuus. (Rectificatio). Magna
aperit orificia venarũ: ꝓpter ꝙ miſcendum eſt cũ ea aliq̄d ex
dragagãto ⁊ maſtice. Ex rectius ꝙ vigorat operationez eius
eſt aqua caſei cũ ſpica ⁊ maſtice. Ex ſagittali aũt non ꝓpina=
tur ad ſoluendũ niſi coagulum eius: ⁊ eſt ſcamonea. Lanugi
noſa vero prorſus vitãda eſt. Solutione em̃ educit ſanguinẽ
et eſt ſicut venenũ. (Poſſe). Lanuginoſa ſanguinez educit ex
coriando. Aſpera vero et eſt lupulus educit de colera citrina
rem aliquam ⁊ mundificat ſanguinẽ ab ea ⁊ clarificat ipſum
⁊ ſedat ipſius inflãmationẽ: ⁊ affert ei iuuamentũ magnum
infuſio eius in aqua caſei. Et ſyrupus eiꝰ remouet icteritiã.
Et oꝙ parũ vtuntur medici noſtri tpis adminiſtratiõe eius
cũ ſit medicina bona. Et ipſa quidẽ et ſuccus eius cuz ſauich
ordei ſedat dolorem capitis calidũ: et cõfert calefactioni ſto=
machi et epatis. Et ſyrupus eius cõfert febribus colericis et
ſanguineis valde. Magna vero ſolutione educit coleraz adu
ſtam cũ facilitate. Et aperit oppilatiões epatis et meſeraica
rum cõfert icteritie cũ ſucco apij ⁊ endiuie: aut cum aqua ca
ſei. Cõfert apati epatis calido extrinſeco et ꝓprie cũ ſauich:
et oleo roſaceo: et aceto et ſedat ſodã antiquã: et ꝓprie cum
oleo roſaceo ⁊ aceto aut camomillino. Et ſuccus eius eſt ex
eis que ſanant vlcere in aure. Et eſt ex medicinis pectoris et
pulmonis mundificãs ea a ſuperfluitatibus ⁊ confert aſmati
valde ⁊ cõfert febribus longi tpis et ꝓprie febribus oppila=
tionũ: et eis quarũ materia eſt colera citrina. Ex radice vero
ſagittalis fit emplaſtruz et oleo roſaceo aut camomillino: et
ſedat ſodam frigidã antiquã ⁊ curat emigraneã. (Doſis). Po
tio decoctionis magne eſt circiter. ℥. iiij. et infuſionis eius in
aqua caſei potio eſt circiter lib. ſ.

¶ Capitula medicinarum laborioſe ſoluentium in qui
bus eſt venenoſitas.

¶ De ſcamonea.

¶De ſcamonea. Cap.j.

SCamonea eſt ſolutiuū magnū.⁊ dixit Democritus.ꝙ eſt ſolutiuū antonomaſice:⁊ ꝙ ē genus ſolutiuoꝝ ⁊ generali⁹ ſuꝑ oīa ſolutiua. Fit aūt ſcamonea ex ſucco cuiuſdā ſpeciei volubilis:cuius folia ſunt ad modū ſagitte alate. Naſcitur aūt in Antiochia ⁊ Armenia et Coraſceni.⁊ in ꝑtibus Arabie:⁊ Tuſchie.⁊ plurimū naſcit̄ in terra nr̄a:⁊ ē mala.⁊ credo ꝙ diſpoſitio loci ⁊ mod⁹ culture.⁊ ars in faciēdo auxiliatur vt bona fiat bona: et mala fiat mala. Modi aūt operatiōis eius ſunt quattuor. Primus eſt cū manifeſtatur radix ipſius a terra ꝑterq̄ euellat̄ ⁊ fiūt inciſiōes in eo ꝙ apparet ex ea ſuꝑ terram ⁊ inuenitur ꝙ egreditur de eo poſt diem ⁊ diem res ſicut gummi ⁊ dimittitur exiccari ⁊ cōſeruatur. Secūdus ē vt extirpētur poſt illud totalr̄ radices:⁊ incidantur ⁊ colligitur lac earuꝫ fluēs: et decoquitur cum facilitate vel exiccatur ſoli:et fiunt inde forme ⁊ ſigillantur:⁊ hmōi ſcamonee color eſt ſubalbid⁹ aut varius. Tertius eſt teruntur adhuc radices poſt illud et extrahit̄ ſucc⁹.⁊ fit ſicut diximus de decoctiōe ⁊ aliijs:et ſigillat̄ aliquo ſigillo. Nūc aūt fides ſigilloꝝ periijt:⁊ hec ſcamonea ē groſſa:nigra ⁊ pōderoſa. Quartus eſt.terūtur folia eius ⁊ ſtipites:et extrahitur ab eis ſuccus et fit ſilr̄.et hec eſt ſcamonea nigra attinēs viriditati.et ē grauis odoris.(Electio) Melior eſt antiochena et armenia eſt poſt hanc. Que vero fit in partibus noſtris et Coraſceni eſt mala prorſus et melior adhuc eſt q̄ eſt prime forme.i.modi faciendi eā.et que eſt ſecunde eſt poſt iſtam.⁊ alie ſunt male ⁊ deterior ē viridis. Adhuc aūt q̄ laudauerūt ſcamoneā in q̄nqꝫ ꝓprietatibus laudauerunt eā. Prima eſt vt ſit in calore clara ſicut gummi:⁊ ꝓprie ſpecies eius prima:aut ſubalbida:aut varia. Secūda vt ſi tāgatur cōfractū ei⁹ aqua vel ſaliua fiat ſicut lac. Tertia vt ſit tenera:multe facilitatis ad frangēdū ⁊ puluerizandū. Quarta vt ſit pondere leuis. Quinta vt ſit boni odoris proprij non grauis. Remota vero ab eis proprietatibus nō eſt bona. Cōſeruatur quoqꝫ ꝑ annos.xx.ſed quanto antiquior tanto debilior.(Complexio et proprietas). Calide cōplexionis eſt in tertio gradu ⁊ ſicce ad ipſuꝫ:⁊ eſt in ea de acuitate minus ꝙ̄

in planta ſua. et credo ꝙ pars in faciendo ipſam frangit inies de acuitate aliquid: ⁊ ipſa quidē eſt amaritudo: ⁊ i ipſa quidem eſt abſterſiua: reſolutiua: inciſiua cū attractione multa cuius attractio extēditur vſqꝫ ad remota multū. (Refectio). Quinqꝫ ſunt ei familiaria que in corporibus imprimūt magnitudinē nocumentorū. Eſt enim in ea ventoſitas mordicatiua in ſtomacho faciens ſubuerſionē nauſeā. ⁊ turbationē laborioſam. Secūdū eſt qm̄ inſunt in ea caliditas ⁊ acuitas habiles inflāmare: ⁊ propter quod eſt facile faciens cadere in febrē ⁊ ſitim: ⁊ proprie qñ inuenit patiētēꝫ preparatū. Tertium eſt: qm̄ fit per ipſaꝫ attractio vehemēs: ⁊ vehemēs dilatatio orificiorū venarū: quare facit cadere i imoderatos fluxus. Quartuꝫ ē qm̄ in ea ē ferroſitas operās ad excoriatiōes viſcerum: quare generat dolores acutos pungitiuos et facit cadere in diſſinteriam ⁊ tenaſmon. Quintum eſt proprietas et operatio ſua: a quibus fit impreſſio nocumenti in membra que ſunt minere virtutum que ſunt ſicut cor et epar et ſtomachus ⁊ ſimilia eis. Auxiliandū vero eis cū rebus: cum quibus proprietate ⁊ virtute nocumēta tolluntur: ſicut verbi gratia. Obuiamus ei quod diximus primo adiuuādo vt reſoluatur vapor eius turbidus ⁊ mordicatiuus faciens ſubuerſionem et laborem. Et ad hoc auxiliatur nobis decoctio et eius in pomo. Digerit enim et maturat: et reſoluit: et excludit vapores eius: et aufert ferroſitatem eius. Et miſcere in decoctione ipſius: que ventoſitates reſoluunt et carminant et adiuuant ad illud ſicut daucus proprie: et galanga: et ſemen feniculi et apij et ſimilia. Et dico ꝙ decoctio eſt generalior preparatio eius auferens plura eſt nocumētis que diximus. Et obuiamus ei quod diximus in ſecundo miſcendo ei in decoctione aliquid virtutis refrigeratiuuꝫ: ⁊ operando vt frangatur acumen: ⁊ inflammatio eius. Et ad hoc auxiliatur nobis coctio eius cum eis que extingunt: et leniunt ſicus eſt mucillago: pſilli ⁊ aqua: et carnes prunorum: et ſuccus: roſaruꝫ ⁊ aqua violaruꝫ: ⁊ viole recentes. Et inuoluere ipſam ante decoctionem eius in oleo roſato aut violato: aufert hoc nocumentum ab ea. Et ſuccus citoniorū murorum. et ſumach: et ſpodiū faciunt ſimiliter. Et obuiamus ei quod diximus tertio miſcendo ei in decoctione que adiuuant vir

tutes membꝛoꝝ. Et auxiliãtur in aggregatione et corrobo-
ratione partiũ laxaruȝ. Ad hoc aũt auxiliantur nobis maxi-
me res ſtipticitatem habentes: et oĩa que auferũt ſupficiem
acuminis eiꝰ ⁊ reprimunt ſubtilitatem et virtutem penetra-
tionis ipſius. ſicut eſt maſtix et citonium et ſuccus eius. Sũt
enim rectificatiuum bonum. Mirabolani quoq; citrini: ſunt
mirabiles in hac intentione: et aloes ſimiliter. Et obuiamus
ei quod diximus quarto miſcendo cum ea: que aggregant
duas intentiones. prima eſt acquirere ei facilem egreſſum et
hoc cuȝ rebus cito expellentibus audaciam eius. et facienti-
bus eaȝ deſcendere. Ad hoc autem auxiliatur ei adminiſtra-
tio eius cum rebus lubricantibus: ſicut eſt mucillago pſilij ⁊
carnes prunorum. Et ſciuiſti ꝙ compreſſiua ſicut citonia: et
maſtix ſumpta poſt medicinaȝ et proprie: poſtq̃ incepit edu-
cere: feſtinã faciũt eius egreſſionẽ. ⁊ ſciuiſti ꝙ aq̃ calida poſt
medicinã trãſmittit audaciã eiꝰ: ⁊ debilitat virtutẽ ipſiꝰ. ⁊ di-
xit Ruffus. Et q̃ ſumpſit ſcamoneã de melioribꝰ rebꝰ ẽ ad ex-
pellẽdũ audaciã eiꝰ: vt poſt q̃ttuor vel q̃nq; horas: poſtq̃ ſum
pſit eã pſiliũ cõquaſſatũ cũ aq̃ tepida et oleo roſato ſumat. et
poſt duas horas infuſionẽ mirabolanoꝝ ei tribue. Sic eniȝ
non timent nocumẽta eiꝰ. Scđa eſt: reprimere ei virtutẽ fer
roſitatis: ⁊ acuitatis. ⁊ hoc faciemꝰ cũ auxilio rerũ humidarũ
et vnctuoſarũ ſicut eſt dragagãtum: et bdeliũ oleũ roſatum ⁊
amigdalinũ et ſil'ia: et obuiamꝰ ei quod diximus in q̃nto: ꝙ
eſt theſaurus totius opatiõis. ⁊ illud eſt acq̃rere ei bonitatẽ
cũ medicinis mẽbra ⁊ virtutes; quarũ ſunt domicilia confoꝛ
tãtibus: et ad hoc auxiliantur nobis medicine cordiales ca-
lide et frigide: et medicine ſtomatice et epatice. et auxiliãtur
etiã ars et pparationũ modi ſicut iaȝ diximus. modus recti
ficatiõis eius ſm ꝙ narrauit Ruffus. Decoquatur ſcamonea
in citonio poſt inuolutionẽ eius. ⁊ reuolutionem eius fere p
diẽ vnũ cũ oleo violato: aut roſato: aut amigdalino. et poſt il
lud teratur faciliter et voluatur: et reuoluatur in ſcutella vi-
trea vſq; dum ſiccetur: cũ infuſione mirabolanoꝝ citrinoꝛuȝ
facta in ſucco citonioꝝ: tunc fac trociſcos ex ea quarte. ȝ. ſ. et
ſit doſis eius trociſcus vnus. Solutionem eñ facit ſine mole-
ſtia. Modus aũt alius ſm eundeȝ ſatis bonus. Decoquatur
ſcamonea ſm prioꝛẽ doctrinã: ⁊ adiũge ei mirabolanos citri

nos ſupra tertiā partem eius. Deide accipe ſeminis apij: feniculi: dauci. aā. ℥. ij. decoque cū ſucco citoniorū cū facilitate ⁊ cola: et vtere inuolutiōe et exiccatione: ſicut de hmōi proxime diximus. Inquit Ruffus. Sit tua intentio addere minuere: et mutare ſm ꝙ exigit diſpoſitio et res patitur. Inqt Gal. Miſcui ſcamoneā cū ſextuplo ipſius māne ⁊ triplo eius ſucci roſati poſt bonitatē coctiōis eius in pomo. et inueni ex modus preparatiōis ipſius hūc modū ſatis laudabiliter emēdātē plura ex nocumētis: que timētur p ipſam. et aliqñ miſcui cū eis ſextuplū ipſius glutini: pſilij: et feci bonū. et aliquando miſcui medicias cordiales et aliqñ miſcui alias: ſicut res exigebat. Inqt hamech. Accipe duplū eius foliorū violarū medium pōderis ipſius liquiritie. et inuolue oleo roſaceo et fac trociſcos. ℥. j. ⁊ ſit doſis. j. Inquit humain. Diſſoluatur in oleo amigdalino cū pauco maſtice. et per diē et diem agitetur in ſole cum adminiſtratione olei paulatim ſicut opꝫ: et poſt hoc etiā agitetur p diē ⁊ diem cum aqua roſata in qua fuerit reſolutū bdellium: deinde exiccetur. Deinde coquatur in citonio. Poſt hoc cū tertia eius parte mirabolanoꝝ citrinorū fiant trociſci: ⁊ ſit doſis. ℥. ß. Inquit Paulus zinziber ⁊ piper longū ⁊ aniſū admixta decoctioni ipſius ⁊ proprie in pomo aceroſo: aut pontico: remouent nocumenta ipſius. Modus rectificatiōis eius ex intentiōe noſtra. Decoquantur fruſtra eius intra amigdalas tritas multas poſt purgationem eorū intra folia. ſepeliendo ea in cinere calido et poſt diē ab iectionis amigdalarū diſſoluatur in aqua citonioꝝ aceroſoꝝ in qua bulierint ſpica aniſū. et aliqua ex ſpeciebus et ſeminibus redolētibus et exiccentur. Deinde cum pauco maſtice ⁊ bdellio decoquatur in citonio: aut pomo inuoluto in maſſa. Deinde fiant trociſci tertie. ℥. j. ⁊ ſit doſis. j. Opatur enim ſine nocumēto. Modus aūt ꝑparatiōis predicte. Miſceatur tantū quātum ipſa eſt de ſumach. ⁊ quartā pōderis eius ſpodij et fiant inde trociſci ſicut priores. ſunt em̄ vltimi. et ſi diſſoluatur ſcamonea cum octuplo eius mine: et pauca ſpica poſt inuolutionē eius in oleo roſato: aut amigdalino: ⁊ decoquatur cum facilitate: emendatur a ſua malitia. Et ſciuiſti ꝙ aloe frangit malitiā eius: et mirabolani magnificant eā. Et decoctio eius in ſucco portulace: aut aqua ſeminis ipſꝰ. au-

fert pl'a ex nocumētis eius. Et medicine cordiales et ſtoma-
chice calide: aut frigide: ſm q̄ rex exigit: frangūt malitiā eius
et opʒ vt fiat eius decoctio cū facilitate. Impetuoſitas enim
in decoctiōe addit ei ad malitiā. et ipſa q̄dem ſicut ſciuiſti de
trituratiōe modicū ſuſtinet. Qua ꝓpter opʒ q̄ in eius contri-
tione nō nimiū inſiſtatur. ex rebus aūt faciētibus facilē ⁊ ve-
locē ipſius egreſſuʒ a corpore ſunt citonia: q̄ñ in cōfectionibꝫ
⁊ electuarijs ſimul miſcētur et ſimil'r mirabolani. ipſi em̄ ſūt
ex cito eā deponētibus: et ſil'r ſi ſup eā poſt ſpaciū bibātur. et
ſciuiſti q̄ aqua calida expellit audaciā eius: ⁊ alia ſil'r ſicut di-
ximꝰ in canone. (Poſſe.) Solutiōe educit colerā cū fortitudi-
ne ⁊ attrahit eā a ſanguine et venis vehemēter. Et eiꝰ opatio
eſt ſicut opatio furioſi. Et eſt ipſa inimica cordi ⁊ ſtomacho ⁊
epati ⁊ inteſtinis. Et eſt ex faciētibus nauſeam ⁊ cōturbanti-
bus viſcera: et ex ſubuertētibus ea. Et facit ſitim: ⁊ deijcit ap-
petitū cibi. Et cū ex ea et myrrha et coſto ⁊ croco ⁊ ſucco agre-
ſte: et pauco opio: fiunt trociſci cū vino pontico. ⁊ proprie auſ.
ſ. et fit linimentū ex vno eorū ſup frontē ⁊ tempora cōprimē-
do: et proprie cū vitello oui ⁊ aceto forti ſanat ſodam frigidaʒ
antiquam ⁊ emicraneā difficileʒ: et, ſi linitur ſup dentē remo-
uetur dolor eius: ⁊ corroſio. Et ſi ſuper ſcrofulas: et proprie
cum ſucco opij: aut dauci delet eas. et fit linimētū cum vno eo-
rū: cū ſucco ſiſimbrij: ⁊ aceto: ſʒ loco apij ponatur caſtoreū ⁊ li-
niatur in poſteriori parte capitis. et eſt magni iuuamenti ad
ſubet et litargiā. Et quādo ſcamonea ſupponitur cum lana:
educit mēſtrua et facit aborſum. Et ipſa q̄dē facta curat ſcor-
pionū morſus: et proprie deſuper linita cum ſucco mēte: aut
cū vino. Uitet aūt eius acceptionē qui calide ⁊ ſicce cōplexio-
nis eſt et nature. Aut paratus cadere in febres. Is autem
qui ſumit ipſam timeat frigus et eſtum: et abhorreat fructꝰ:
⁊ proprie frigidos: et aquam veri frigoris et ſomnum ꝓlixuʒ
ſuper eā ⁊ exercitiū: ⁊ ſuperbiā animi. Cōſeruatur aūt ſcamo-
nea ꝑ annos. xij. (Doſis). Eius eſt a. v. granis vſq; ad. xij.

¶ De turbith. Cap. ij.

Turbith eſt radix herbe: cuius folia ſunt ſicut folia feru-
le: minora tamen. Et eſt ex hn̄tibus lac. Et eſt ex eo ſil-
ueſtre: ⁊ domeſticum. Et ex eo etiam eſt magnum et paruū.
Et adhuc ex eo aliud album: aliud citrinum: ⁊ aliud nigruʒ.

(Electio). Quod in locis naſcitur ſiccioribus fit gūmoſus.
ꝓpter ſpiſſitudinē lactis eius. Contrariū eſt ecōtra. Et decli
nat a ꝓprietatibus bonis que ſunt ſeptē ſm ꝙ ſapiētes ſcrip
ſerunt.ſ.proprie. Ut ſit albū eſt vacuū arundinoſum et gum=
moſuz: ⁊ ſit cortex eius cineritius et planus et ſit recēs: et fa=
cile frāgibile. Citrinū vero malū eſt: et nigrū peius. Groſſum
eſt nō bonū. Et ſubtile tenue ſimiliter. Eſt enim debile ⁊ anti
quū eſt malū: et quod eſt criſpi corticis: et hñs interius dum
frāgitur: ſicut neruos eſt ſilueſtre et malū. Et quod nō eſt gū
moſuz eſt debile et vētris cōturbatiuū. Et tua quidē intereſt
vt cognoſcas adulteratū ex eo. Quod ꝗdem fit cū ſuplinitiōe
in extremitatibus eius ex gūmi diſſoluto: et cognoſcitur ex
eo ꝙ in cōfractis ſuis eſt ſine eo: ⁊ nimis quidē recēs eſt con=
turbatiuū et ſubuerſiuū viſcerū. Antiquum vero eſt debile:
mediocritatē tñ habens eſt illud quod eligitur. (Cōplexio et
ꝓprietas.) Calidū eſt in tertio et eſt ſolutiuū cuz attractione
mediocriter generās ventoſitatē: cauſans ſubuerſionē ⁊ nau
ſeam. Et acquiritur ex vſu eius: exiccatio in corpore euacuat
enim humiditates ſubtiles. (Rectificatio). Tria ſunt corrigi
bilia in ipſo. Eſt eniz debilis operationis et tarde: et nocet ſto=
macho faciēs ſubuerſionē et nauſeā. Et acquirit vſus ei⁹ cor=
pori extenuationē. Rectificatores aūt in primis abradi iuſ=
ſerunt corticē eius donec albū ei⁹ appareat. Et corrigūt ꝙ de
eo dictū eſt primo admiſcendo ei aliꝗd virtute acutum vigo
rans ipſuz in operando. Et ex magis ipm cōfortātibus eſt zin
ziber. Ipſuz enim ſigillat ei ꝓprietatē mirabilē. Et eſt vt edu
cat humorē groſſuz et viſcoſuz etiā a remotis cum facilitate
ita ꝙ a iuncturis ⁊ anchis et locis ꝓfundis ⁊ diſtātibus. Per
ſe vero nō facit illud: immo educit de flegmate quod eſt ſubti
le: et derelinquit quod groſſuz ⁊ operatur hoc tarde. Et cor=
rigunt quod ſecūdo dictum eſt admiſcendo ei de medicinis
ſtomaticis ⁊ redolentibus et ſedantibus agitationem in eo
per ipſum ſicut ⁊ maſtix: et gallia et aromatica et proprie
zinziber: ⁊ piper longum et ſimilia. Et emendant quod vlti
mo de eo dictū eſt: ſicut dicit Alchanzi. Ut miſceatur ei oleū
amigdalinum: aut coniunguntur cum amigdalis: aut cum
zuccaro. Et dixit Ruffus. Adminiſtratio eius cum fiſticis re=
mouet hoc nocumentum ab eo. Et dixit Iudeus. Ipſum cuz

confecto de coctanis:aut rob ipſius cum medio ponderis eius ex zinzibere et duplo ponderis ipſius ex amigdalis eſt ſolutiuum bonum.Inquit hamech. Fiunt trociſci ex eo et duplo ponderis eius ex foliis violarum:et medio ponderis ipſius ex zinzibere:et fit ſolutiuum ſine moleſtia.Inquit Jo annitius.Accipe dactilorum infuſorum in aceto die ac nocte ptes centū.Penidiarū partes quinquaginta.Amigdalarū purgatarū ptes triginta.Turbith ptes trigintaquinque. Scamonee ptes duodecim.zinziberis:piperis lōgi:folior̄ ruthe ſiccorū.ana.ptes quattuor.Fiat eor̄ permixtio bona:⁊ cōfice cū melle diſpumato.Eſt eñ medicina mirabilis. Inq̄t filius zezar.Medicamē de turbith qd elegi in egritudinib⁹:in quibus vſus eius eſt neceſſarius.Accipe turbith ptes.x.zinziberis ptes.v.zuccari ptes.xv.⁊ quiq; addidi maſticis.ʒ.iij.⁊ quiq; alia ſm intentiones alias:et dixit iterū.Infundatur turbith in ſucco cucumeris aſinini die ac nocte poſtquam raſus fuerit cortex ei ⁊ exiccetur.eſt enim vltimum ad egritudines iūcturarum.Turbith autem de trituratione et coctione ſuſtinet oē quod mediocre eſt nocumenta aūt eius expellit aqua mellis calida:et aqua zuccari rubei ſimiliter calida cuʒ oleo amigdalino.(Poſſe).Turbith confortatum: ſolutione educit humores flegmaticos groſſos:⁊ viſcoſos:et a remotis et iuncturis proprie.Et ipſum quidem mundificat ſtomachuʒ et expellit ab eo ſuperfluitates adherentes in villis eius.Et mundificat pectus a flegmate groſſo et putrido: et educit a iuncturis et locis neruoſis et anchis humorem groſſum et viſcoſum et eſt medicina ad dolores iuncturarū et vſus eius preſerua a lepra:⁊ ab infectiōibus flegmaticis ſicut eſt morphea et baras.Eſt enim medicina bona febrium flegmaticarum.Is autē qui ſumit ipſum timeat auſtrum et abhorreat piſces.(Doſis).Eius cōtriti potio eſt a.ʒ.ſ.vſq; ad.ij.Et eius decoctio eſt a.ʒ.ij.vſq; ad.iiij.

¶De agarico.

Cap.iij.

Agaricus eſt ex medicinis magni iuuamenti:cuius hortus eſt ſecus arbores magnas:quibus iam accidit corroſio ⁊ putrefactio.Et eius generatio eſt ſicut generatio fungorum propter qd quidam exiſtimauerunt q̄ ſit fungus: et videtur q̄ ſit.⁊ quidam dixerunt q̄ eſt ſicut apoſtema factuʒ

per modum putrefactionis.(Electio).Alius eſt maſculus:et alius eſt femina.Maſculus vero eſt malus:⁊ ille proprie qui eſt longus:⁊ niger:⁊ grauis:⁊ habens in confractis ſuis ſicut fila neruorum:⁊ eſt durus ⁊ denſus.Agaricus autē quē ſapientes laudauerunt eſt femina:et eſt habens proprietates.v.bonas et proprie.Ut ſit albus ⁊ leuis et velociter frangibilis:⁊ porroſus:et rarus valde.Et vt appareat dulcis in primo guſtu ei⁹.Deinde ſuccedat ei amaritudo ⁊ ſtipticitas. Et melior pars totius corporis eius eſt ſuperior pars ipſius et ſtipes eius non eſt bon⁹ habēs quaſi ſemitas ligni putrefacti.Et corroſum ex eo eſt malum.(Complexio et proprietas).Et calidus in primo: et ſiccus in ſecundo.Et eſt compoſitus ex ſubſtātia aerea poſita in ſupficie ipſius aqua in primo guſtu ſentitur dulcis ⁊ ex partibus terreis ſubtilibus dātibus ei ſtipticitatē:in quibus adhuc dominātibus igneis eſt in eo de amaritudine aliquid.Et ipſe quidem eſt ſubtiliatiuus: inciſiuus ⁊ ſolutiuus nature: ⁊ carminatiuus vētoſitatum groſſarum: ⁊ aperitiuus oppilationū omnium.(Rectificatio).Pauci nocumenti dixerunt illum: niſi quia imprimit leſionem in viſceribus debilitans ea quare indiget permixtione abſtergentiū cū ipſo:vt non profundetur eius virt⁹ in ipſis totaliter ſicut dixerunt ſapientes.Uerum eſt debilis ⁊ tardans operatiōes ſuas.Inquit Dyaſcorides.Tarda eſt et debilis eius operatio ſed incolumis:propterea ꝙ in ipſo ex dulcedine ⁊ ſtipticitate aggregātur partes conuenientis. Uerum vigoratur eius operatio ſi addatur ei tertiu ipſius ſal gemme:⁊ fiant ex eis trociſci cum ſecaniabin.Et dixit Humain.Melliicratum iunctum ei vigorat operationem ſuam: et dixit Hali.Si ex eo ⁊.vj.parte ipſius ex cheiſin aut dauci: et quarta ipſius ſal gemme fiant trociſci cum viſcoſitate polipodij recentis:fit mirabilis cōſecutio operatiōis ipſius ad ea que oportet.Et dixit iudeus.Cū oximelle ſquillitico magnificatur operatio eius.Et dixit adhuc.Aliquid ꝟtute acutum admixtum ei eſt ex addentibus ꝟtuti ipſius.Et Gal.dixit.Fiant trociſci ex eo cum vino infuſiōis zinziberis in quo puluis ipſius ſepe ſubmergatur et fiet operatio ei⁹ completa.Et ex rebus ſibi additis vigorātibus ipm eſt ſpica ⁊ aqua aſeri; et proprie ſumpta ex capris.et ſcito ꝙ de decoctione et

trituratione rem ſuſtinet mediocreʒ.(Poſſe).Solutione edu
cit flegma groſſum.⁊ coleram rubeam.Et dixit Gal.ſolutio
ne educit vtramqꝫ coleraʒ:⁊ flegma ⁊ humores viſcoſos groſ
ſos ⁊ putridos.Et eius proprietas eſt mundificare cerebrũ
et neruos:⁊ mẽbra ſenſuum et lacertos: et educere materi-
as que ſunt in nuca et finibus eius.Et mundificare pulmo-
nem et pectus ab humoribus viſcoſis et putridis.et mundi-
ficare ſtomachum:et epar:et ſpleneʒ.et renes et matrices
mulierũ:⁊ educere materias a iuncturis ꝓpter qđ vocauit.
Democritus agaricũ medicinã familie: qr ad ſingularũ par
tiuʒ corporis cõmoditatẽ ſe hʒ ⁊ valet ad oẽs dolores intrin-
ſecos corpis.Et eſt medicina mirabilis ad ſodã antiqꝫ:⁊ epi-
lepſiã:⁊ vertiginẽ ꝓprie.Et cõfert ẽt manie ⁊ melie:⁊ egritu
dinib⁹ neruorũ ⁊ apatib⁹ cerebri.Et ẽ ex medicinis bonis aſ
mati.⁊ difficultati anhelit⁹ ⁊ vlcerib⁹ pulmonis ⁊ pectoris:⁊
ſanat dolores ſtomachi ⁊ viſceꝝ.Et ẽ medicina oppilationũ ⁊
egritudinũ oĩm:quarũ mater eſt oppilatio ſicut eſt icteritia
ꝓprie ⁊ hydropiſis ⁊ groſſities ſplenis.Et cõfert dolori epa-
tis iuuamẽtũ manifeſtũ ⁊ ſplenis ſilr ⁊ renũ.Et curat apata
eorũ.Et prouocat vrinã ⁊ mẽſtrua ⁊ mundificat matricem.et
vſus ei⁹ aufert feditatẽ coloris cutis acquirens ei coloreʒ bo
nũ.Et eſt ex medicinis educentibus vermes ⁊ confert etiam
ſciatice ⁊ dolorib⁹ iuncturarũ.Et eius quidẽ iuuamentũ ad
febres antiquas diuerſarum materiarũ:⁊ ad typum earum
magnum eſt:⁊ ꝓprie cũ eo qđ conuenit ex potibus.(Doſis).
Eius contriti potio eſt a.ʒ.j.vſqꝫ ad.ij.⁊ in decoctione a.ʒ.ij.
vſqꝫ ad.v.Conſeruatur aũt per annos quattuor.

¶De colloquintida. Cap.iiij.

COlloquintida eſt quã p ſe vocant cucurbitã deſerti que
naſcitur in planta quã etiã fel terre vocant eo ꝙ in toto
ambitu eius interficit herbas:⁊ eſt ſicut venenum eis.Unde
vocant eam Arabes necem plantarum ⁊ eius folia ſunt am-
pla piloſa.Et extenduntur rami eius ſuper facieʒ terre:ſicut
extenduntur cucurbita.Et terra ſuper quam iacet ⁊ videtur
ſicut aduſta.(Electio).Duorum eſt modorum maſculus.ſcʒ
et femina.ex eis ẽ maſculus ſuper quẽ naſcitur ſicut lanugo:
et eſt grauis cũ duricie ⁊ aſperitati attinens et nigridini.Et
laudatur ex.eis femina:et proprie habens proprietates has

bonas. Ut ſit colloquintida groſſa: et leuis et quanto lenior melior: ꝛ ſit laxa ꝛ alba. et lenis et complete maturitatis. Et cuius pars interior eſt pulpoſa et laxa et lenis: ꝛ alba vehementis albedinis. Uerum que non eſt completa in maturitate mala eſt. conturbat enim ſuſcipientem eā: ꝛ ventoſitatē cū difficultate facit. Et ſoluit ſupabundanter: et ſolutione educit ſanguinē ꝛ forſitaſſe interficit. ꝛ cum ſigillatur cū toto germine plante: vt naſcatur colloqntida. vna eſt illa mala pernitioſa imo eſt venenum et cū in tota regione nō eſt niſi plāta eius vna p ſe naſcēs eſt mala. Et que naſcitur in terris fortibus: ꝛ puluerulentis: aut iuxta loca reptilium: aut in locis termarum colloqntidas facit minores. Et ſunt ſimiliter male. Que aūt naſcitur in terris laxis: ꝛ arenoſis. ꝛ liberis eſt q̄ eligitur: Et cuꝫ extrahit pulpa eius aū tps debilitat eaꝫ. Tēpus aūt collectionis eius eſt autumnus. ꝛ ꝓprie dum iam citrineſcit: et remouetur viriditas ipſius. (Complexio ꝛ ꝓprietas). Eſt calide cōplexiōis et ſicce in tertio. et eſt cōpoſita ex partibus igneis: ꝛ partibus terreis aduſtis et eſt ſolutiua et attractiua ſupfluitatum. et eius attractio eſt multum a remotis. et ē reſolutiua iciſiua ꝛ abſterſiua. (Rectificatio). Quattuor ſunt corrigibilia in ipſa. Nocet enim ſtomacho: cordi: et epati: ꝛ eſt conturbatiua ſubuerſiua viſceruꝫ faciens operationes difficiles et aperit orificia venaruꝫ apertione ſanguinē fluere faciente ꝛ opatur illud vehementius ꝙ aloes et velocius. Et excoriat vias. Emendatur aūt primum et ſm nocumentum ex ea cōmiſcendo cū ipſa ex medicinis cordialibus et ſtomaticis ꝛ epaticis que meliorare pñt conditioneꝫ eius ſicut additur ei ꝓprie maſtix: ꝛ gallia: et ſilia. Emēdatur aūt tertium ꝛ quartū nocumentum ex ea cū rebus acq̄rentibus ei viſcoſitatē ꝛ glutinationeꝫ ꝛ remouētibus ab ea ſerroſitatem ꝛ cito lubricare eā facientibus ſicut eſt dragagantū proprie: et bdellium: ꝛ gummi et maſtix ꝛ ſilia. Et dixit Grecus. Fiunt ex ea ꝛ laudano ptes ſumēdo equales: poſt fricationē eius cū oleo roſato pille et ſunt bone ſane ad ea q̄ opꝫ. Modus rectificādi eius ſm q narrauit filius Serapiōis. Infundat pulpa eiꝰ in aqua mellis: ꝛ ꝓprie decoctiōis ruthe: ꝛ exiccetur poſt illud etīteratur vltima cōtritiōe: et adminiſtret cū aq̄ mellis ꝑdicta. Modꝰ rectificatiōis eiꝰ ex inuentiōe nr̄a ici

dat minutiſſime cū inciſorio ⁊ iuoluat ſubtili iuolutiōe cū gla
tino dragagāti: aut bdelli: ⁊ exiccet ⁊ ꝯterat poſt illud vltima
ꝯtritiōe: ⁊ fiāt trociſci cū pauco maſtice: reſoluto i oleo roſato
vel cū laudano vel cū aq̄ mellis. hec em̄ ars illā facit ſine mo
leſtia. Et ſcias ꝙ ꝺ decoctione rez cōpletā ſuſtinet. ⁊ dixit fili⁹
Zezar. Non opꝫ eniꝫ vt multū cōteratur. Ultima em̄ eius pul
uerizatio excoriat vias et venas. et dixit filius Serapionis.
Oportet vt ꝑueniatur ad vltimū pulueriƷationis ei⁹. Aliter
em̄ vlcerat viſcera. Et mihi q̄dem vꝫ ꝙ ſi in vltime puluerizata
cōfrāgitur virtus a ꝑmixtione adiunctorū ei ⁊ ꝑtrāſit loca vi
ſcerū abſq̧ impſſiōe nocumētoꝝ in ipſis. Et forſitā i ea i qua
nō exq̄ſite fit illud ꝑs ſenſata ex ea adherēs in vijs: ⁊ inuolu
tiōibus aꝑat ⁊ vlcerat. expellit autem nocumēta ipſius a cor
pore aqua paſſularuꝫ cū oleo amigdalino: vel oleo nucū: aut
aqua mellis cū oleis ꝑdictis. (Poſſe). Solutiōe educit flegma
⁊ humores viſcoſos attrahens ipſos a profunditate mēbroꝝ
⁊ dixit Humain. Solutione etiā educit colerā citrinā. et eius
operatio ad neruos ⁊ iuncturas extendit ur: ⁊ dixit. Diaſco
rides. Non efficit operationem in materijs que ſunt in venis
de qua ſit curandum niſi in materijs que ſunt in locis pro
fundis diſtantibus et eius poſſe eſt magnum in mundifica
tione cerebri: ⁊ neruorū: et lacertoruꝫ: ⁊ pulmonis et pectoris
et eſt magna medicina egritudinum eorum ſicut eſt dolor ca
pitis ātiquus: et dolor cranei et emigranei difficilis et epile
pſia et appoplexia. et confert egritudinibus neruorum om
nibus: ⁊ vertigini: et deſcenſui aque ad oculuꝫ: et eſt res ma
gni iuuamēti ad aſma et antiquā tuſſiꝫ. et ad dilatationē an
helitus et eſt eius opatio virtuoſa ad dolores iuncturarū. et
podagrā frigidam et ſciaticā ꝓprie: ſm oēm moduꝫ admini
ſtrationis eius etiaꝫ in clyſteribus ⁊ collirijs. ⁊ confert etiam
colice flegmatice: ⁊ inflatiue iuuamētum vltimum et hydro
piſi. Et ſi ſupponatur cū maſtice occidit fetum: ⁊ ſi ex ea cum
aceto forti fricetur morphea: ſanat eam. et ſilr lepram et ele
phantiam: et ſi euacuetur quod eſt in teſta ei⁹: et impleatur
oleo et bulliat in cinere calido ⁊ iungantur capilli: denigrat
eos et tardat caniciē ⁊ ꝓhibet caſum eorū. Et ſi diſtilletur ex
ea in aurē ſanat dolorē eius: et confert ſonitui in ea et ſi im
pleatur aceto forti ⁊ colluatur ex eo os: poſt bulitionē ipſius

ſanat dolorem dentis.(Doſis.)Ipſius eſt a kiractis.vj. vſq; ad.x.Is autem qui ſunt eam timeat frigus & eſtum.

De polipodio. Cap.v.

Polipodium eſt radix: cuius plante eſt ortus ſuper arbores:et ſuper lapides:et vocauit eam grecus filicē arborum.(Electio.)Quod naſcitur in lapidibus humiditatē habet ſuꝑfluam indigeſtam:cauſantem ventoſitatem:& ſubuerſionem & nauſeā.Uerum melius ex eo eſt arborum: et ꝓprie quod naſcitur ſup arborem ferentē glandes:et quod eſt cum ꝓprietatibus octo bonis:et ꝓprie quod eſt groſſuʒ et ſolidū & nodoſum:et cuius color ſecundū aliquid participat nigredinē et rubedinē:ſed parū et cuius confractum eſt ſicut color fiſtici & in quo eſt ex aromaticitate aliquid: et in cuius ſapore eſt dulcedo cum ſtipticitate delinquens in guſtu ex amaritudine aliquid vltimo & quod eſt recens.(Complexio & proprietas.)Dixit Dyaſcorides.Calidum eſt in tertio:ſiccū in ſecundo Et dixit hali.calidum eſt et ſiccum in ſecundo. Et eſt reſolutiuum humiditatum viſcoſarum et groſſarum.Et eſt exiccatiuum et abſterſiuū et ſolutiuū.(Rectificatio).Et eſt ex maxime extenuātibus et deſiccantibus corpora.Et facit ſubuerſionem & nauſeam.Et eſt eius operatio debilis et tarda: & tollitur ab eo nocumentum primū:adminiſtrādo illud cum aqua mellis aut cū aqua paſſularū aut aqua ordei. Inquit hamech.Coquitur cū iure gallorum et gallinarū:& fit ſolutiuū bonū.Et ſimiliter cū aqua caſei fit ſolutiuū conueniēs.et aufertur ab eo nocumētū ſcd̄m:ſi admiſceatur ei aliq̄d ex ſedātibus animam:ſicut ſunt ſemina redolētia & ſpecies ſicut daucus ꝓprie:& aniſuʒ et ſemē feniculi & ʒinʒiber et ſimilia. De decoctiōe aūt ſufficiēter ſuſtinet.(Poſſe.)Solutione educit colerā nigrā cū facilitate & flegma groſſum & mucillaginoſum & materias iuncturarū.Et confert colice ſm̄ omneʒ modum adminiſtrationis eius.Et duriciei ſplenis & proprie cuʒ epithymo & ſale indo.Et cōfert ad melancolicas febres:& ꝓprie cum aqua mellis & ſanat ſciſſuras que fiunt in manibꝰ. (Doſis).Eius eſt a.ʒ.ij.vſq; ad aureos.iiij.

De ſquilla. Cap.vj.

Squille:ſicut dixit Gal.duplex eſt iuuamentū. Solutiōe eniʒ educit materias:et ꝑparat ad ſoluendū.(Electio).

Melior eſt habēs parez.Sola enim ſicut dicitur eſt yeneno-
ſa.Et adhuc eſt melior que ſaporē habet cōpoſitū ex dulcedi
ne et acuitate et amaritudine:⁊ que ſplendorē habet in lami
nis ſuis et que naſcitur in locis liberis.Orta eniz in locis ter
marū:aut orta ſingularis eſt mala.(Cōplexio ⁊ proprietas).
Calida eſt in tertio:ſicca ad ipſum.Eſt aūt cōpoſita ex parti
bus igneis poſitis in ſupficie ipſius:dātibus ei acuitatis ve
hementiā.Et ex partibus terreis aduſtis dātibus ei amari-
tudinē.Et ex partib⁹ aereis mediocribus q̄re eſt in ea de dul
cedie aliq̄d.Eſt eniz inciſiua:vlceratiua:aduſtiua:reſolutiua
⁊ attractiua materierū ad exteriora ſubtiliatiua partiū groſ-
ſarū ⁊ viſcoſaꝝ fixaꝝ ⁊ adherentiū ⁊ conſeruatiua a putrefa-
tiōe.(Rectificatio).Aſſatio acq̄rit ei facilitatem in ſoluendo
⁊ preparatio ipſius in aceto ponit materias groſſas adherē
tes et ſubmerſas faciles ad expellendū.Modus operationis
eius in aſſatione.Accipiuntur lamine ipſius ⁊ ſeparatiz in-
uoluuntur in paſta et ſepeliuntur in cinere calido donec co-
quātur ſufficiēter:poſtea extrahuntur ex paſta ⁊ adminiſtrē
tur vbi oportet.Modus alius aſſationis ipſius. Ponatur in
vaſe luteo vitreato :ſtricti orificij:et ſigilletur ligatione forti
cuz pergameno:et dimittatur diebus.xl.et proprie dieb⁹ ma
ioris eſtus:⁊ moueatur vas et mutetur viciſſim omni hora:
ita ꝙ equaliter in ſingulis partibus caleſiat.Deinde extra-
hatur ſquilla ⁊ adminiſtretur vbi oportet.Et q̄nq̄ admiſce-
tur ei poſt aſſationē tantundem farine orobi : quantum ipſa
eſt et fiunt inde trociſci et conſeruantur vbi oportet . Scōm
aliquos hic ponitur modus preparationis aceti ſquillitici q̄
etiā in antidotario late inuenitur.Et dixit Paulus.Lamine
eius ſicut ſunt ponatur in aceto in principio veris vſq̄ ad fi-
nem eſtatis in vaſe vitreato ſigillato ⁊ expoſito ſoli :et poſt il
lud adminiſtretur vbi oportet.Et ſcire debes : quod ſquilla
de decoctione rē ſuſtinet mediocrem.(Poſſe).Solutione edu
cit humores groſſos ⁊ viſcoſos:et dixit Hali.etiam⁹ cum hoc
ſolutione educit coleram nigram:et eius iuuamētum eſt ma
gnum ad egritudinis capitis ſicut cephalea et epilepſia : et
ꝑprie ſm omnē modum adminiſtrationis eius:et vertigo et
ſcothomia ⁊ oximel eius pōit materias viſcoſas faciles ad ex
pellendum ⁊ ſubtiliat chimoruz groſſitudinem.Et ipſa quis

dem ſm omnē modū adminiſtratiōis eius cōfert iuuamentū
magnū egritudinib⁹ iūcturarū. ⁊ eſt medicina bona pulmo=
nis et pectoris et egritudinū in eis: et ꝓprie electuarium ex
ſucco eius et melle ſumptū: lābēdo clarificat vocē: et ſilr oxi
mel eius et acetuz ipſius et eſt ex medicinis bonis ſpleni: et
groſſitati eius et eſt ex rebus ꝑſeruantibus corpus a putre=
factione et cōſeruantib⁹ ipſum in ſanitate ſua: ⁊ acqrit vſus
eius maciē corpori et cōſeruat in iuuētute ⁊ acetū eius exci=
tat et cōfortat gingiuā laxam et putridā ⁊ confirmat dentes
motos et collutio ex eo. et ſimiliter potus ipſius ē medicina
magna fetori oris faciens ipſum odoriferū. et ſanat dolorem
ſtomachi et adiuuat ad digerendum. et vſus eius ſm omnez
modū adminiſtrationis ipſius confortat corpus: cui accidit
laxitas: et mollificatio et colorez efficit bonū. (Doſis). Potio
ei⁹ aceti eſt a. ʒ. v. vſq; ad. xij. et oximellis eius ab aur. vj. vſq;
ad. ℥. iij. et trociſcorū eius a. ʒ. ij. vſq; ad. iiij.

De hermodactilis. Cap. vij.

HErmodactilus eſt radix herbe montane et eius alius lō
gus ſicut digitus: alius rotundus. (Electio.) Ille de quo hic
loquimur eſt rotundus et eius alius eſt albus: ali⁹ rubeus:
alius niger. Melior ex eis eſt habēs ꝓprietates tres bonas
ſcilicet qui eſt albus et vere albedinis intus et extra: et qui ē
groſſus: et qui eſt duriciei mediocris. Rarus vero et laxus et
leuis eſt debilis. Rubens vero ⁊ niger ambo mali ſunt: cuius
hortus eſt in locis pinguibus aut humidis eſt malus: pro=
pterea quod additur ei ad humiditatem ſuperfluaz et infla
tiuam. Et ortus eius in vicinitate ſquille melioratur in cōdi=
tiōibus ſuis ⁊ ſilr in vicinitate raffani. Melius vero tempus
collectionis eius eſt ver. Et meliores ſunt in quibus iam pre
terijt medius annus poſt bonam eoruz exiccationem. (Com
plexio ⁊ proprietas.) Calidus eſt et ſiccus in principio ſcdi. ⁊
in ipſo eſt humiditas ſupflua cauſa ad inflationem ⁊ ventoſi
tatē ⁊ nauſeā quare ē malus ſtomacho et reumatizantibus
ad ipz ſupfluitatibus ex alijs membris. (Rectificatio.) Tria
ſunt corrigibilia in eo. Primum eſt nocumentum quod dixi=
mus: quod imprimit i ſtomachuz. Et ſcdm eſt: quod generat
ventoſitatem cām ad ſubuerſionē: et nauſeam: et tertium eſt
qm̄ eſt debilis et tardus in ſoluendo. Et dixit alexander in iſ

micatur ſtomacho aggregãs in ipſo ſupfluitates plurimas ⁊ generans in eo vẽtoſitates groſſas: ⁊ tollitur hoc nocumẽtuz ab eo in pmiſcẽdo cum eo ciminũ ⁊ maſticẽ et zinziber et ſiKr piper longũ cũ eo:et mentaſtruz:et cheiſim remouẽt hoc nocumentũ ab eo:et dixit Alkãzi:ſi ex eo et pauco zinzib.fiant trociſci cũ ſucco raffani vigoratur in opationibus ſuis. et ex eis q̃ magnificãt illud et meliorãt cõditionẽ eius ẽ ſquilla ⁊ ꝓprie ſi ex ea aſſata aut ſucco eius fiãt trociſci.et ꝓprie cuz pauca ſpica et zinzib.Et ex reb⁹ ſibi additis ꝓhibẽtibus diſcurſum materiei ad ſtomachuz p ipſum ſunt mirabolani eo.ꝙ aggregãt et cõfortant ſtomachũ et faciunt citũ diſcenſum eius cum ſit ex tarde deſcẽdentibus.(poſſe).Solutione educit flegma groſſum ⁊ a iuncturis ꝓprie.Et eſt medicina artetice magna ⁊ podagre ſumptus et ẽt cataplaſmatus:et ꝓprie cum farina ordei:⁊ vitellis oui:aut cum mica panis et vſus eius impinguat corp⁹:et augmẽtũ efficit in ſpermate:⁊ eſt medicina bõa vulneribus.Abſtergit enim ſordes eoruz:⁊ conſumit carnes putridas in eis.(Doſis).Ei⁹ eſt ab aur. j.vſqȝ ad.ij.Conſeruatur aũt per annos tres.

¶De yreos. Cap.viij.

IReos inquit Grec⁹.Eſt radix herbe que dicitur:lilialis: cuius due ſunt ſpecies.Eſt eñ q̃ florez habet purpureũ hñtem gradatiões diuerſitatis in purpureitate:ſicut habet arcus terroris et eſt iris.Et ꝓpter hoc vocatus eſt ireos:et ẽ alius cuius flos eſt albus.(Electio).Habens florem albũ debilior eſt in omni re.Et eſt ex eis melior cuius radix eſt alba participans rubedinẽ.ſm aliqđ:⁊ groſſa et dura et ſpiſſa:et in qua ẽ aromaticitas ſicut odor violarũ proprie et cuius ſapor eſt acutus mordicatiuus ꝓpter acrimoniã ipſius:⁊ hñs nodos breues et collectos.Melior pars plante eſt radix poſt illam flos.Et melius tp̃s collectionis ipſius eſt principiũ veris.(Cõplexio et proprietas).Calide cõplexionis et ſicce eſt in.tertio.Et in ip̃o eſt acreto ⁊ acuitas.Et eſt abſterſiu⁹:maturatiuus:lenitiuus:aperitiuus:oppilationuz ſedatiuus:reſolutiuus:mundificatiuus:et ſolutiuus nature:et prouocatiuus.Florem vero habens album calidus eſt ⁊ ſiccus in ſecũdo.Et eſt reſolutiuus:abſterſiuus cum equalitate:⁊ ſubtilioris.ſubſtantie:propter quod et oleum eius eſt ſubtili⁹ ⁊ ma-

loris penetrationis.(Rectificatio).Nocet ſtomacho prop ter quod propinatur cum aqua mellis ⁊ paſcha ſpica.Et emendatur in conditionibus ſuis ſimiliter cum aqua caſei et melle ⁊ pauco maſtice ad cauſas pectoris:⁊ etiam pulmonis cū rob.Operatio olei.℞.ex floribus ipſius quantitatē quā volueris:⁊ ex radice medium ipſius:et exequere de operatione illud quod diximꝰ de oleo roſatoꝛ violato. Operatio autem ſucci eius eſt ſicut operatio ſucci abſinthij.De contritione autem ⁊ decoctiōe ſuſtinet mediocriter.(Poſſe).Solutione educit flegma groſſum:et coleram permixtam.Et educit etiam aquam citrinam cū facilitate.Et eius aſpectus eſt ꝓprie:et maxime ad pulmonem et pectus ⁊ eſt maturans ſubtilians ⁊ educens ab eis materias cum facilitate:et proprie groſſas et viſcoſas ⁊ adherētes.Et eſt alius aſpectus eiꝰ ad epar et membra vicina ei ⁊ ad ſplenem remouens oppilationes eorū et curans morbos oppilationū in ipſis.Et educens materias ab eis ſicut eſt hydropiſis ꝓprie.et ē ex bene reſoluentibus duriciem eorū et apata ⁊ dolores ipſorū ⁊ eſt medicina bona lenitiua et reſolutiua oīs duriciei et proprie iuncturarum et neruorum et apatum durorum et ſcrofularū:et ꝓprie coctū cū aqua ficle:aut caulium:aut cū vino et ꝑmixtū cum melle et oleo camomille:Et confert dolori capitis antiquo:et proprie emplaſtro facto ex eo. Et caputpurgio facto ex ſucco ipſius.Et cōmouet ſternutationē ⁊ educit ꝑ viā naſi ſuperfluitates plurimas ex cerebro.ꝓnas fluere ad partes cordis occultas:et eius adminiſtratio proprie cū rob.cōfert iuuamentū manifeſtū tuſſi antique:cuius cauſa eſt humiditas groſſa et viſcoſa et difficultati anhelitus.Et mūdificat viſcera et matrices ⁊ confert ſuppoſitus et emplaſtratus doloribus earū et educit menſtrua ⁊ facit aborſum.et eſt medicina magna vulnerū antiquorum ⁊ putridorū mundificās ea et generās in eis carnē laudabilem:imo ēt oſſa nuda veſtiēs carne.Et emplaſtratio ⁊ clyſterizatio facta ex eo confert ſciatice et colluitur os ex aceto decoctiōis ipſius:et remouet dolorem dentis ⁊ ſedat reumatiſmū eius et ſuppoſitio facta ex eo aperit orificia emorroidarum:⁊ confert vſus eius ei qui effundit ſemen ſuum inuoluntarie et fit ex ſucco ipſius et farina fabarum:et cicerum linimentum bonum: mundificans

faciem et

facie ⁊ abſtergens maculas eius. Oleū vero eius confortat neruos et iuncturas ⁊ cōfert ſpaſmo humido et confert dolori pectoris ⁊ pleureſi et peripleumonie et confert diſtillatio eius in aurē dolori eius et diſtillatur ad fetorē naſi: ⁊ remouet eū et inunctio eius in temporibus facit dormire ⁊ cōfert dolori capitis et maturat catarrum: ⁊ confert inunctio eius dolori epatis et ſplenis et renum et confert dolori matricis ⁊ iuncturarum ⁊ podagre. (Doſis). Eius eſt a.ʒ.ij. vſq; ad.vj. et conſeruatur per annos duos.

¶ De cucumere aſinino. Cap. ix.

Cucumer aſininus eſt fruct⁹ ſicut cucumer paruus aſperitatis plurime: ⁊ amaritudinis vere et eius planta hꝫ folia ſimilia folijs cucumeris tñ aſperiora. (Electio). Melior pars plāte eius eſt fruct⁹ ipſius ⁊ ꝓprie ei⁹ cōpleti ſuccus: et poſt ipſuꝫ radix. Et calidior fructus eius eſt citrinus completus: expoliatus tñ a viriditate et q̄ eſt amaritudinis vere: et cuius ſuccus eſt alb⁹ habēs ſicut de pinguedine aliq̄d: incōpletus vero eſt malus educēs ſanguinē ſolutiōe. ⁊ radix ei⁹ ingreditur in medicinis multaruꝫ vtilitatuꝫ. ⁊ melius tēpus operatiōis ſucci ei⁹ eſt finis eſtatis: ⁊ collectiōis radicis eius eſt finis veris. (Cōplexio ⁊ ꝓprietas.) Calide cōplexiōis eſt ⁊ ſicce in tertio. Eſt aūt cōpoſitus ex partibus igneis: ⁊ partibus terreis aduſtis. eſt aūt reſolutiuus ſubtiliatiu⁹ aperitiuus oppilationū ⁊ orificiorū venarū abſterſiuus extenuatiuus ⁊ exiccatiuus et ſolutiuus. (Rectificatio). Excoriat et aperit orificia venarū quare gñat tortiones faciens cū ſolutiōe anguſtiā ⁊ eſt tarde opatiōis et emēdatur nocumētum primū. ſi in opatione ſucci eius adiūgatur ex bdellio aliq̄d. Aut ex dragaganto. Aut ſi ꝓpinetur cū lacte dulci recenter mulſo. Aut cum aqua mellis ⁊ ſale et vigoratur et facilitatur eius opatio ſi in opatione ſucci ipſius miſceatur ſalis gēme quātitas aliqua ⁊ ſcito ꝙ ſpecies alefangine addunt virtuti ipſius Opatio ſucci eius. Accipe ex ſucco eorum quātitatez quā volueris: ⁊ ꝓprie qñ citrineſcūt et ſunt maturitatis cōplete et fiat extractio ſucci cum facilitate nō cum compreſſione laborioſa ⁊ exiccetur: ſicut exiccatur ſcamōea et aloe. Et q̄daꝫ accipiūt aliquas ex ſpeciebus aromaticis ⁊ ligāt in pāno et ſuſpēdūt in eo donec incipiat inſpiſſari: ⁊ poſtea re-

mouent. Et aliq̃ ponũt alia ſm intentiões alias. Expellit aũt nocumẽtũ eius a corpore aqua ordei mellea ⁊ ſimiliter vinũ ⁊ oleũ. (Poſſe.) Dixit Joannitius. Soluit ſicut ſcamonea et ſm veritatẽ rei educit flegma cũ virtute ⁊ p vomitũ ⁊ per vẽ trẽ ⁊ interdum colerã ⁊ ꝓprie ſi inueniatur ei ꝓparatio. ⁊ educit mirabiliter aquoſitates a ptibus difficilis eradicationis earũ et educit materias que ſunt in iũcturis. ⁊ curat dolores eaꝶ ⁊ ꝓprie ſucc⁹ eius: ⁊ etiã radix ipſius cũ aceto cataplaſmata: ⁊ ſi decoquãtur radices eius cũ abſinthio in aqua et oleo vſq₃ duꝫ ſint bene excocta et embrocẽtur tpa et ex aq̃ eorũ calida ⁊ ex oleo ⁊ fiat ex fece emplaſtrũ: ſtringendo circa tpa ⁊ reſoluitur emigranea laborioſa difficilis. Et caputpurgiũ ex ſucco eius valet ſilr: ⁊ ꝓprie cũ ſucco ⁊ lacte pauco. Educit eñ ex via naſi ſuperfluitates cerebri plurimas: et vꝫ ad fetorẽ naſi. Et ad dolorẽ capitis antiquũ ⁊ epilepſiam. Et mod⁹ emplaſtratiõis quẽ diximꝰ reſoluit apoſtemata gorſſa et dura ⁊ ſcrofulas: et ꝓprie ꝯmiſcẽdo ei aliq̃d ex ſtercore caprarũ cũ melle. Succus vero ei⁹ ⁊ ſucc⁹ radicis ipſius eſt medicina bona hydropiſi. Extrahit eñ aquã citrinã cũ fortitudine: ⁊ ſilr decoctio radicis ipſi⁹. Et cõfert ictericie: ⁊ oppilatiõi epatis ⁊ ſplenis ⁊ cõfert ſciatice iuuamẽtuꝫ manifeſtum emplaſtrat⁹: ⁊ clyſterizat⁹. Puluis vero radicis ei⁹ cũ melle: attenuat cicatricẽ fedam ⁊ remouet veſtigia magna q̃ remanent poſt ꝑcuſſiones. Et fit ex ſucco radicũ ipſi⁹: ⁊ farina fabarũ linimentũ bonũ abſtergens ſordiciẽ faciei. ⁊ feditatem cutis. Et ſi icatur morphea cum radice eius: et aceto forti: ⁊ aufert eam. Et ſilr valet ad lẽtigines. Et cito q̃ ſolutio ex eo quando ſuperflua eſt educit ſanguinem. Conſeruatur ſucc⁹ eius triẽnio. Et eſt adminiſtrandus poſt ſex mẽſes. (Doſis.) Succi eius a. x. granis vſq₃ ad. ℨ. j. tertiam pulueris radicis eius a granis. xv. vſq₃ ad. ℨ. ß. et aque decoctiõis radicis eius ab. ℥. ij. vſq₃ ad. iiij.

¶ De centaurea. Cap. x.

Centaurea Alia: maior. Alia minor. Inter quas diſtinguũt ꝓprietates note. (Electio.) Minor melior ẽ in omni re: cui⁹ flores et cura colorẽ habẽt citrinũ pallearẽ: et melior ps plãte ſunt flores et ſemina ipſius. Et melius tꝑs collectiõis ipſi⁹ eſt pricipiũ eſtatis. (Cõplexio ⁊ ꝓprietas.) Ca=

lide cōplexiōis ē et ſicce in ſecūdo. Et dixit ruffus. Eſt in pri-
cipio tertij. et eſt cōpoſita ex ptibus terreis aduſtis in pte dā
tibus ei amaritudinē: et ex partibus nō aduſtis cū pmixtiōe
aquoſitatis a qb9 ineſt ei ſtipticitas. Et eſt ī ea de dulcedine
aliquid a ptibus aereis. Et in ipſa ex acredine aliquid a par
tibus igneis. Sed amaritudo in ea plus eſt ſtipticitate ip-
ſius: et ſtipticitas plus dulcedine acredine & acredo in ipſa
eſt remiſſa ſine mordicatione. Quare eſt ex maxime curanti
bus vulnera: imo ſigillantibus ea: immo eſt ipſa abſterſiua
exiccatiua: cōſumptiua: ſuperfluitatum: & ſolutiua ventris.
Et quando ſuperfluit purgatio ex ea ſolutiōe educit ſangui
nem. Aperit enim orificia venarum apertione ſanguinē ma-
nare faciente. Dubitauit enim hermes in ea de eo quod di-
citur quod eſt aperitiua venarū: et effuſiua ſanguinis cū ſit
ſigillatiua vulnerum et ſanatiua. Adhuc aūt dicit Alkindus
Confert ſputo ſanguinis & aggregat ad retentionem eius et
ſigillationem loci manationis ipſius. Inquit hebeñ. Meſ.
Satiſfacit inquiſitioni perſcrutatio compoſitiōis ipſius. Et
enī in ea amaritudo et ſtipticitas ſunt ſicut dn̄ans que ſunt
ad aggregandū magis: et fit prima cōſecutio opationis per
ipſas. A dn̄ante enim virtus promptior. Cum aūt ſuſcitatur
caliditas ipſius et acrimonia poſt longā eius actionē cū agi
tatiōe in corpore. fit cōſecutio opatiōis a virtute ſubſtantie
acute ipſius et calide: quare opatur q̄ diximus & nō ſemp ſ
illud pprie qñ ex eo purgatio ſupfluit. (Rectificatio.) Eſt ex
faciētibus ſolutionē tardā et eſt coturbatiua et apitiua orifi-
ciorū venarū. Confortatur aūt eius opatio cū aqua mellis et
oximelle: & pauco ſale. Uel cū aqua decoctiōis ameos melli-
ta pprie et ſal gēma et remouetur cū hoc eodē nocumentum
ſcdm et remouetur tertiū admiuiſtrādo aliqd de maſtice cū
ea. Coctionē aūt et cōtritionē ad plenū ſuſtinet. (Poſſe.) So
lutiōe educit flegma crudū et pprie minor et colerā citrinā
et materias a iūcturis & mūdificat neruos: et confert dolori-
bus eorū et cōfert ſciaticis: iuuamētum magnū emplaſtrata
et clyſterizata. Et ſilr emplaſtratio cōfert dolori neruorū et
cōtritioni lacertorū & pprie cū mica panis: & ſale pauco & mel
le vel oleo. Et eſt medicina oppilationum epatis et ſplenis &
prouocat mēſtrua et ſanat dolorē matricis: et educit fetū. Et

cõfert colice ⁊ dolori ventris et interficit vermes et ſolutione educit eos.iuuamēta aūt ex re ſtipticitatis eius ſunt:qm̄ abſcidit ſputū ſanguinis et ſanat vulnera et mūdificat ea et cõſolidat:et ꝓprie difficilis cõſolidatiõis et ꝓprie puluis ei⁹.Et vnguentū factū ex ea et vinū decoctionis ipſius eſt potus ad hoc:et proprie ad fiſtulas et vlcera magna.Et quidem dixerunt ſuperſtitioſe.qm̄ ſic coquitur cum carnibus.conſolidat eius partes diuiſas.(Doſis.)Eius eſt a terna.ℨ.j.vſqꝫ ad.j.⁊.ß.et in decoctionibus ab.ℨ.j.vſqꝫ ad.iiij.

¶De carthamo. Cap.xj.

Carthamus duorum modorũ eſt.Eſt enim domeſticus ⁊ ſilueſtris.Et dixerunt quidã ꝙ nil ē ex ſpeciebus carthami:et elōgati ſunt.(Electio.)Cartham⁹ de q̄ loq̄mur ē domeſticus ⁊ melior pars plāte ei⁹ ē ſemē ei⁹.poſt illud flos eius. Et melius ſemen eſt quod eſt album ⁊ planum groſſũ ⁊ plenū cuius medulla eſt vnctuoſa pinguis:et cortex eſt tenuis. Et melior flos eſt qui eſt ſicut pili croci.(Complexio et ꝓprietas.)Calide eſt in primo ⁊ ſicce in ſecūdo.et flos eius eſt minus calidus:et ſilueſtris eſt calidior et ſiccior.eſt enim in eo virtus lacticiniorum remiſſa.eſt autem carthamus abſterſiuus aperitiuus et conturbatiuus:et faciens nauſeam.et ineſt ei virtus educendi per vomitum: et per ventrē et eius nutrimentum eſt prauū:et multū nocens ſtomacho.⁊ dicitur ꝙ caſeat lac ⁊ mãmilla:⁊ ſtomacho.(Rectificatio.)Nocet ſtomacho faciens faſtidiū:et eſt tarde et debilis ſolutionis ⁊ dimittit veſtigia lenitatis in viſceribus.Emendatur autem primū nocumentum ex eo permiſcendo ei aliquid ex medicinis ſtomaticis ſicut aniſum proprie et galāga et maſtix et ſimilia.et confortatur eius ſolutio et emēdatur nocumentum quod imprimit in inteſtinis ꝑmiſcendo cum eo aliquid ex medicinis acutis:ſicut cordumeni proprie ⁊ zinzib.et ſal panis:⁊ ſal gē ma:et ſimilia.Jnquit Paulus.Accipe medulle eius.ʒ.x.cordumeni auř.j.fac ex eis grana ſicut cicer ⁊ da.ʒ.v.Soluit eñi ſufficiēter.Dixit etiam.Liga ex medulla eius quantitatem ſufficientem in pãno:et ſuſpende in oximelle qñ coquitur:et erit ſolutiuum:et proprie ſi fuerit oximel ſquilliticuȝ.Jnquit Alchanzi.Accipe meduli ipſius auř.xij.penidiaruȝ auř.iiij. cordumeni:zinzib.añ.auř.j.aggregentur omnia cum melle:

et fiant forme ſicut nuces; ⁊ da vbi opꝫ vnam vel duas. Et dixit Sal. Decoquatur medulla eius in iure galli vel gallina rũ cũ ſpeciebus:⁊ ꝓpinetur vbi oportet. Et dixit etiam ex me dulla eius:⁊ tertia ponderis ipſius ex amigdalis: et ſexta ex pineis:⁊ aggregẽtur omnia cum melle cocto et ſucco ſquille et fit lohoc iuuamenti mirabilis ad ea que dicemus. Extrahi tur ab eo oleũ iuuamẽtorũ multorum:⁊ eiꝰ operatio eſt ſicut operatio olei de been:⁊ olei amigdalarũ. (Poſſe). Solutione educit flegma p̃ ventrẽ et vomitũ: ⁊ ſilr̃ aquoſitates: ⁊ valet ad egritudines ex eis: ſicut eſt colica. Et clyſterizatus valet ſilr̃: et mũdificat pectus ⁊ pulmonẽ: et proprie lohoc p̃dictũ; et alij modi adminiſtrationis eius ⁊ clarificat vocem: et ſilr̃ oleum ipſius: et vſus ipſius in ſpermate augmentuꝫ facit. Flos vero eius cum aqua mellis remouet icteritiam. (Doſis). Eius eſt a.ℨ.iiij. vſqꝫ ad aur̃.v. et floris eius a.ℨ.ſ. vſqꝫ ad aur̃.ij.

De ben. Cap̃.xij.

Ben eſt granum almeſus. Et eius aliud magnum aliud paruum. Magnum autem eſt in magnitudine fructus auellane triangulatum. Paruum vero eſt ſicut cicer. Et vtrũ qꝫ habet medullam vnctuoſam lenem et albam. (Electio.) Maius incolume eſt. Paruum vero malignũ eſt. Magnũ au tem melius eſt cuius cortex eſt albus planus: tenuis:⁊ cuius medulla eſt alba lenis multe vnctuoſitatis. Et quod eſt anti quum melius eſt recenti. Et paruum melius eſt ſubnigrũ de clinans ad albedinem: et cuius medulla eſt vnctuoſa alba et lenis:⁊ antiquum melius eſt recenti. (Complexio et proprie tas.) Magnum calidũ eſt in principio tertij: ſiccuꝫ in ſecũdo ⁊ in ipſo eſt humiditas ſuperflua cum acredine. Et eſt inci ſiuum abſterſiuum: mundificatiuum et aperitiuuꝫ: ⁊ oppila tionum: ſubuerſiuum: viſcerum: conturbatiuum propter hu miditatem eius ſuperfluam preparans ad vomitum. Et mi nus fortius eſt in omni re faciens operationes difficiles ⁊ la borioſas perducentes ad caſum virtutis et ſudorem frigi dum. (Rectificatio.) Parui prohibenda eſt adminiſtratio niſi in emplaſtris: et fricationibus: et olei ipſius ſimiliter ni ſi in vnctionibus. Magni autem malitia eſt corrigibilis. Et ſunt hec corrigibilia in ipſo. Nocet enim ſtomacho faciens

in eo ſubuerſionem.et eſt laborioſe ſolutiõis et tarde. Et nos quidem diximus in canone: quod aſſatio eius reſoluit ab ea ꝛ maturat humiditatem ſuperfluam ꝛ acrem cauſam ad ſubuerſionem ꝛ nauſeam et dimittit ei: vt ſit ſolutiuum per ventrem tm̃. Semen autem feniculi ꝛ aniſi cum eo rectificat nocumentum primum et proprie mixta decoctioni ipſius et fiunt ex medulla eius: poſt coctionẽ ipſius et medio ponderis ꝛ amigdalis dulcibus et melle paſſularum: forme ſicut auellane et ſunt iuuamenti magni vbi oportet. Operatio decoctionis eius. Accipe ex eis integris quantitatem quam volueris: ꝛ inuolue in paſta ꝛ coque in cinere calido: vel extrahe medullam eorum ꝛ contere contritione multa et pone ex ſeminibus ꝛ ſpeciebus aliquas et inuolue papyro: et deſuper inuolue paſtam ꝛ fac ſicut ſuperius diximus. Oleum autem eius extrahitur ſicut oleũ de amigdalis. (Poſſe.) Per vomitum ꝛ ventrem educit flegma crudum ꝛ groſſum et eſt mirabilis medicina ad colicam flegmaticã et ventoſam: ꝛ etiã clyſterizatum et ſuppoſitum et fit emplaſtrum ex medulla eius: ꝛ farina ordei et melle et reſoluit apoſtemata et ſcrofulas: et cum melle tantum valet ſimiliter ad egritudines neruorum frigiditas: ſicut eſt contritio et ſpaſmus. Calefacit enim eos et lenit duriciem eorum ꝛ nodoſitatem ꝛ emplaſtratur ſuper epar ꝛ ſplenem. proprie cum farina lupinorum ꝛ ſpica et confert duriciei: ꝛ oppilationi eorum. Ben autem parum emplaſtratũ egritudinibus iam dictis eſt virtuoſius ꝛ ſimiliter oleũ eius. Oleum autem de ben notum confert veſtigijs vlcerum ꝛ lentiginibus et feditati cutis ꝛ morphee. et diſtillatum in aurem confert dolori eius ꝛ ſonitui in ipſa et ſurditati ꝛ ſibilo. (Doſis.) Eius eſt a.ʒ.ß.ad.ʒ.j.ꝛ ß.

De lapide armenio. Cap. xiij.

Lapis Armenus. Inquit Alex. a verificatoribus eſt inuentus prerogatiua habere in educẽdo nigram colerã cuius opatio eſt incolumior ellebORO nigro et virtuoſior lapide lazuli. (Electio). Melior eſt habens colorem medij iter viridem ꝛ obſcurum terreũ ꝛ indum. Et habet macularũ ꝛ diſtinctiones virides at nigras: ꝛ qui nõ eſt in lapidis termino immo eſt facile diſſolubilis ꝛ pulueriʒabilis et qui eſt tactus lenis carẽs aſperitate. (Complexio ꝛ proprietas). Calide cõ

plexionis eſt in principio ſcdi:et ſicce in ipſo.et eſt reſolutiuus abſterſiu⁹:ꝛ eſt ex ꝯturbātibus ꝛ ſubuertentibus ſtomachū:ꝛ educit per vomitum ꝛ ꝑ ventrē.(Rectificatio).Nocet ſtomacho generans ſubuerſionē ꝛ faciens cū anguſtia ſolutiones.Et dixit Alexander.Non lotus per vomitū ſoluit et per ventrē ꝛ cū labore.Lotus aūt ſoluit per ventrez et ſine moleſtia.Ars aūt in lauando ipm̄ eſt hec.Teratur cum facilitate in vaſe lapideo:deinde fundatur ſup ipm̄ aqua dulcis ꝛ lauetur ſicut terendo:ꝛ fiat illud trigeſies ſemper innouādo aquā:ꝛ adhuc decies poſt illud lauetur aqua roſata. et dixit Alkindus lauetur cū aqua bugloſſe poſt purgationē eius.Acq̄ritur enim ei mirabilis ꝓprietas ex hoc ad egritudines melicas.(Poſſe).Solutione educit colerā nigrā ꝛ cū virtute mūdificat cerebrū ab ea:ꝛ valet ad egritudines eius melancolicas:ſicut eſt mania et melancolia et vertigo.et dolor capitis ꝛ epilepſia:ꝛ ad egritudines timoris ꝛ ſuſpitionis ꝛ ad leprā:et ad egritudines ſplenis:ꝛ ad cancrum et ad morpheā nigrā:et melancolicas febres.(Doſis).Nō loti potio eſt a.ʒ.ſ.℈.vſq̄ ad.ʒ.j.℈.Et loti potio a.ʒ.j vſq̄ ad.ij.

¶De lapide ſtellato. Cap.xiiij.

LApis ſtellatus eſt lapis de genere marmorū habēs maculas ex auro:ꝛ eſt alius albus:ꝛ dr̄ marchaſita. Alius viridis clarus celeſtis:ꝛ vocatur lapis lazuli.Et qñq̄ minera fert vtrunq̄ ſimul.(Electio).Melior eſt cuius color et viridior in colore lazuli:et habet maculas aureas et mixtus cum marchaſita eſt non bonus:ꝛ non maculatus eſt nō bonus ꝛ ſimilr̄ lenis.(Cōplexio et proprietas). Eſt calidus in ſcdo:et ſiccus in tertio:et dixit humain.eſt in vtroq̄ in tertio ꝛ eſt in ipſo acuitas nō vacuata ſtipticiate aliqua et eſt ex ꝑte acuitatis eius aduſtiuus:vlceratiuus:putrefactiuus:abſterſiu⁹:et inciſiuus.Et in non loto eſt ꝓprietas radēdi pilos.Lotus aūt conſeruat ꝛ ꝓlongat eos.Et generat pilos in palpebris. (Rectificatio).Sunt in eo nocumenta que diximus in lapide armeno ꝛ expedit tollere nocumenta eius ſimiliter cum ablutione:ſicut diximus ſuperius.De trituratiōe autē ſuſtinet pluſq̄ lapis armenus.Quidam aūt ex ſapientibus poſuerūt ipſum poſt eius ablutionē in confectionib⁹ letitie: et proprie ʒ.viij.ex eo ad lib.vnam ex confectione et dabant cum ſuc-

co bugloſſe depurato: ⁊ vino ſubtili antiquo: et eſt medicina ſolennis ad egritudines cordis melancolicas: dilatat em̄ animã ⁊ facit in ea mineram gaudij. confectio lapidis lazuli ex inuẽtiõe noſtra. Accipe ex ſeta tincta ex charmes lib. j. Submerge eam in ſucco pomorum dulciũ ⁊ aqua roſarũ. añ. lib. ſ. ⁊. ſ. ⁊ dimitte die vna. Deinde fac modicũ bullire vſq̃ duz aq̃ rubeat: deinde extrahe ab ea ſetaz ⁊ pone zuccari tabarzet. ʒ. cl. et coque vſq̃ dum habeat ſpiſſitudinẽ mellis ⁊ remoue ab igne ⁊ proijce in eo calido ambre crude fruſtatiz inciſe. ʒ. vj. ⁊ dimitte liquefieri in eo. Deinde p̃ijce ſuper eũ puluerez rerũ harum. Accipe ligni aloes crudi ⁊ darſeni. añ. ʒ. iiij. lapidis lazuli loti ⁊ preparati. ʒ. xij. margaritarũ. ʒ. ij. auri boni. ʒ. j. muſci. ʒ. j. tertiã confice cũ predictis. Eſt em̄ hec medicina maximi iuuamẽti ad pulſuz cordis: ⁊ ſyncopin: ⁊ alguſgues ⁊ triſticiã ſine cauſa. Et eſt ex rebus animã cõfortantibꝰ cõfortatione mirabili. (Poſſe). Solutione educit melancoliã et humores aduſtos: et mundificat venas et ſanguinem ab eis: ⁊ non lotus educit per vomitum et per ventrem humores groſſos ⁊ calidos ⁊ melancolicos. ⁊ confert ad egritudines cerebri et cordis: ſicut eſt in epilepſia: et mania. et melancolia: quarum eſt materia humor melancolicus. Et confert iuuamẽtũ ſublime egritudinibus timoris et tremori cordis; et ſincopi: et confortat cor et aufert nocumenta eius; et dilatat aiam. Et mundificat pectus: et pulmonem: et cõfert aſmati ab humoribus groſſis: ⁊ egritudinibus ſplenis: ⁊ eſt ex rebus conſeruantibus iuuentutem ⁊ beatificantibus vitam. ⁊ ipſe quidem preſeruat a lepra: ⁊ ſuppoſitus educit mẽſtrua: et datur patientibus febres melancolicas: ⁊ curat eas. ⁊ confert vſus eius ad emoroidas recẽtes. (Doſis). Eius ẽ a. ʒ. ſ. vſq̃ ad. ʒ. ij. ⁊. ſ.

De ſene. Caplm. xv.

Sene eſt foliculus plante quas vocant per ſe abalzemer. Et. eius ortus eſt ſm̄ ſemitam horobi. ⁊ inuenitur ex eo domeſticum ⁊ ſilueſtre. (Electio). Melior pars plante eiꝰ eſt foliculus: deinde folia. Sed tamẽ in eis eſt virtus debilis valde: ⁊ melior foliculus. eſt cuius color accedit ad viriditatem: et ſubnigredinem quandaz: ⁊ in quo eſt de amaritudine res modica cum ſtipticitate: et qui eſt magis completus: ⁊ i quo

ſunt ſemina ampla compreſſa. Subalbidus autē non eſt bonus et completus ſimiliter. et meliora folia ſūt viridia. Subalbida vero et tenuia non bona et antiquum ex eo eſt ſine ſpiritu et ſtipites eius ſunt inutiles. (Complexio et proprietas.) Calidum eſt in prin. ſecundi: ſiccum in primo: et folia ſunt in principio calida. Et eſt abſterſiuū: mundificatiuum conuenienter et reſolutiuum. (Rectificatio). Eſt ſolutionis debilis et tarde: et debilitat ſtomachum. Uerum confortatur eius operatio in permiſcendo cum eo aliquid ex rebus acutis ſicut zinziber proprie et ſal gemma: et ſal indus: et medicine cordiales cum eo: et ſtomatice felicitant opus eius. Et dixit Gal. Decoquatur cum iuribus gallorum: aut gallinarum: aut carnium: et ſoluit ſine moleſtia: ſed oportet vt eius quantitas ſit multa. Et ſi infundatur in aqua caſei cum ſpica. deinde coquatur ebullitiōe aliqua eſt medicamē bonum. Et ſi propinetur puluis eius in lacte dulci fiet medicamen bonum. Similiter precipit quidam: vt quantitas eius ſubmergatur in muſto: et ſit muſtum album ⁊ poſt tres menſes propinetur vbi oportet. Eſt enim vinum ſolutiuum mundificans cerebrū ⁊ ſenſus ⁊ generans leticiā. Et ſunt q̄ ꝓpinant decoctionem eius ⁊ prunorū ⁊ ſpice cum eis. et fit ſolutiuum bonū. De decoctione aūt ſuſtinet mediocriter. (Poſſe.) Solutione educit cum facilitate melancoliam et coleraȝ aduſtam. Et mundificat cerebrum: cor: ⁊ epar: et ſplenem: et membra ſenſuum ⁊ pulmonē: ⁊ cōfert egritudinibus eorum: et aperit oppillationes viſcerū. Et confortat ventrē eo in iuuentute: ⁊ generat gaudium. Cām aūt triſtitie amputat. Et ponuntur folia ei⁹ in lauacris ad caput: ⁊ ꝓprie cū camomilla. et cōfortat cerebrum et neruos: ⁊ ſm omnem adminiſtrationem ei⁹ addit in viſum et corroborat auditum. Et eſt medicina bona febrium melancolicaruȝ ⁊ antiquarum. (Doſis.) Eius infuſi potio eſt ab aureis. iij. vſq; ad. ℨ. ſ.

¶ De ſpeciebus ſalis. Cap. xvi.

Salis famoſe ſpecies ſunt quattuor. Sal panis. Sal gēma. Sal naptic⁹. ⁊ ſal indus. Sal panis alius eſt mineralis durior ⁊ amarior. Alius marinus: quem ſi aqua inueniat facile diſſoluit.. Sal gēma vero ē ſicut chriſtall⁹ ſcindibilis. Sal indus: alius ſubniger: alius ſubruffus obſcur⁹. ſal napti

tus quoqꝫ niger eſt habens odorē napte.(Electio.) Minera lis fortior ē marino. ⁊ ſal gemma eis: ⁊ ſal napticus illis in dus aūt omnibus. Et ſubrubēs melior eſt ſubnigro. Et ſub niger eſt fortior. ⁊ omnis quanto amarior tāto fortior. (Cō plexio et proprietas.) Calidus eſt et ſiccus in ſcdo: et quan to amarior tāto calidior eſt ⁊ ſiccior. Eſt aūt compoſitus ex partibus terreis aduſtis: et amaris. ⁊ ex partibus aqueis ſi ne ſapore: que ſi ſint equales ſalſus ſapor perficitur. Domi= nantibus aūt terreis ad amaritudinē pronior. Aqueis vero in ſalſedine remiſſior. Eſt autem ſal liquefactiuus: inciſiuus ſubtiliatiu⁹: ⁊ inſpiſſatiuus: ſolutiuus conſtrictiuus: et pre= ſeruatiu⁹ a putrefactiōe: exicatiuus mordicatiuus: ⁊ ē ſub= uerſiuus ſtomachi: ⁊ conturbatiuus preparans ad vomitū. (Rectificatio.) Sal non eſt ſicut radix in re medicine: ſed nec in cibis ꝙꝗ̄ ex ſe ſit ſolutiuus: ſed ponitur ſicut res dans vi gorem radici. Confortat enim medicinas omnes tarde et de biliter ſolutionē facientes: tñ ex miſcibilibus cū eo melliorā= tibus conditionēꝫ eius non eſt equiualens ad remouendūꝫ ferroſitatem ipſius ſicut mirabolani: ⁊ illud ꝑpter operatio nem ſubſtantiarū inuicem. Res ēt inſipide ſimiliter faciunt. et ſilr inſpiſſant. (Poſſe.) omnis ſal ſolutiōe educit groſſos humores et viſcoſos. Et eius ſolutio eſt liquefaciēdo quod inuenit ex humiditatibus: ⁊ poſt illud ſtringit ⁊ ſal panis fa cilem efficit ſuꝑfluitatum egreſſionē et remouet faſtidiū ci= borū et excitat apetitū. ⁊ cliſteriꝫ at⁹ educit flegma vitreum ⁊ flegma viſcoſuꝫ. Et mixtus cū aliis medicinis ſolutiuis cō fortat eas in ſoluendo. Quod aūt ex eo toſtum eſt cū tāto pō deris vaſorū factorū de Seni quantū ipſe eſt fit dentifriciūꝫ bonum mundificans dentes et auferēs feditatem: et confir= mans gingiuam laxam ⁊ miſcetur cum eo lapis: quo alij la= pides inciduntur: ⁊ fit dentifriciū bonū ad ea que diximus ⁊ ſimiliter fracture vitri. Et ſunt qui miſcent eis cyperum et ſpumā maris maſſacumiā: et cornu ceruinū: et ſimilia. et ſal bullitus cū oleo ponitur tepid⁹ ſuper cōbuſtionem ignis et prohibetꝫ a deſiccatione. et iunctus ſuper neruos confortat eos. ⁊ ſimiliter coctus cum oleo: et pauca terebentina poni= tur ſuper puncturam nerui cecam: et ꝓhibet ab apoſtemate et ſpaſmo. Et ſimiliter ſuper flobothomiam cecam. Et ſimili

ter mixtꝰ cū furfure:et melle valet cōtritioni neruoꝝ et caſui ſupermembꝛuꝫ ⁊ doloꝛi auris. Et ſal mixtus cum oleo et mel le remouet veſtigia percuſſionuꝫ nigra ⁊ omnes quidē ſpēs ſalis cōſumunt et auferunt additiones in oculis ſicut eſt pan nus et vngula et caro putrida et ſimilia. Et conferunt ſinan chie et caſui vue: et molificationi lingue: et omnes faciunt ſubuerſionem ⁊ vomitum ⁊ diminuūt ſperma et eoꝛum vſus generat ſcabiem. Sal gēma quoqꝫ educit ſolutiōe flegma vi treum:⁊ expellit humoꝛes: quoꝛum eradicatio eſt difficilis. Et mundificat inſtrumenta ſenſuū. et valet ad vertiginem: ⁊ pꝛopꝛie mixtus cum agarico:⁊ tribus mirabolanis:et abſter git pectus ⁊ mundificat ſtomachum et confert doloꝛi eius. et fit ex eo dentifriciū bonū mundificās dentes. Napticus vero ⁊ ſal indus foꝛtioꝛes ſunt illis in omni re ⁊ educunt ambo me lancoliam ⁊ flegma: et pꝛeſeruant coꝛpoꝛa a putrefactione et valent ad lepꝛam et ad egritudines melancolicas. Verū nō adminiſtrantur per ſe ſed ponuntur in confectionibus pꝛo= pter illud quod diximus. ⁊ pillulis:et enematibꝰ et collyꝛijs. ⁊ alijs modis adminiſtrationum.

¶ De baurach. Cap. xvij.

Baurach. Aliud minerale. Aliō artificiale. Minerale ali= ud armenuꝫ. Aliud africanum. Aliud romanum. Aliud egyptium. Armenum vero eſt laminoſum: album hñs per= mixtionem rubedinis et aliquid purpureitatis: ⁊ eſt falſum moꝛdicatiuum. Alie vero ſpecies in his pꝛopꝛietatibus ſunt remiſſioꝛes et debilioꝛes. artificiale autem ſicut dicitur eſt ſpuma nitri. que eſt alba: leuis: et ſalſa moꝛdicatiua. et eſt aliud ſicut artificiale: quod eſt flos parietū: et eſt ſicut flos ſalis. (Electio.) Minerale eſt foꝛtius artificiali et armenum eſt foꝛtius egyptio: ⁊ egyptiuꝫ africano et romano. et melius ex eis eſt quod habet pꝛopꝛietates. vij. ſ. quod eſt laminoſuꝫ. Et quod eſt frangibile et quod habet in fracturis ſuis lucidi tatem: ⁊ qꝫ eſt leue ſpumoſum et quod eſt album habens per mixtionē rubedinis. ⁊ quod eſt ſalſuꝫ et moꝛdicatiuum et ex artificiali: melius eſt flos pietis. et qō eſt nitro foꝛtius. (Com plexio ⁊ ꝓpꝛietas.) Caliduꝫ eſt in pꝛincipio tertij et ſiccum in ipſo: et eſt in ipſo ſalſedo ſm plurimum: et de ſtipticitate ali= quid quare eſt conueniens ſua abſterſio: eſt aūt exiccatiuū ⁊

ciſſiuū materierū groſſarū: reſolutiuū abſterſiuū ⁊ mūdifica-tiuum.(Rectificatio).Nō eſt ex medicinis que ſunt ſicut fun-damentū in cōfectionibus.ſed eſt ſicut hic ꝓprie de ſale dixi-mus.(Poſſe.)Adminiſtratur in cōfectionibꝰ ⁊ medicinis ⁊ cly-ſteribus et ſuppoſitorijs ⁊ ſolutione educit flegma crudū ⁊ vi-ſcoſuꝫ a ptibus difficilis eradicatiōis eius ⁊ adminiſtrat cuꝫ melle.⁊ educit ipſuꝫ p vomitū et cōfert dolori ſtomachi:⁊ iter ficit vermes:⁊ educit eos.⁊ confert ſm oēm modum admini-ſtratiōis eius:colice flegmatice.et ventoſe et ꝓprie clyſtere ex eo cuꝫ aqua vel oleo rutaceo vel aqua decoctiōis rute.et confert emplaſtrū cū ficubus:⁊ ſtercore multe proprie hydro piſi:⁊ dolori ſplenis:et ſtomachi frigido.

¶De ſarcocolla. Cap.xviij.

Sarcocolla eſt gūma arboris que eſt ſicut frutex:⁊ eſt ſpi noſa cuius rami ſunt nodoſi:collecti ad arborem:⁊ col-ligitur ex ea gūmi:⁊ eſt eius aliud album ſicut thus et aliud ſubcitrinum.(Electio.)Fortius eſt ſubcitrinum albo et quod eſt amarius melius.(Complexio ⁊ proprietas.)Calida eſt in ſecundo.Et eius ſiccitas eſt minor caliditate ſua:⁊ eſt matura tiua:⁊ abſterſiua:et reſolutiua: ⁊ aperitiua: et eſt in ea vir-tus ſigillatiua vulnerum ⁊ conglutinatiua et mundificati-ua:et incarnatiua.(Rectificatio.) Tarde ſolutionis eſt ⁊ de-bilis:⁊ conturbat eum in cuius ſtomacho dominatur colera: quare oportet ne ei in cuius ſtomacho dñatur caliditas: ⁊ in quo eſt colera ꝓpinetur.Uigorat aūt eius operationē ʒinʒi. ⁊ cordumeni.¶Cōfectio pillularū ⁊ ſarcocolla quas fecit ha li ſenex.℞.ſarcocolle.ʒ.iij.turbith.ʒ.iiij.interioris colloquin-tide.ʒ.ſ.et ſ.ʒinʒib.tantūdem ſalis gemme.ʒ.ſ. diſſolue ſarco collam in aqua roſata ⁊ confice et fac pillulas. Sunt eniꝫ mi-rabiles ad ea que dicemus.Nutritur aūt ſarcocolla in lacte aſine omni die lac infundendo ſup eā in ſcutella vitrea p' qn ꝗ dies:⁊ eſt medicamen bonū egritudinū oculorū.(Poſſe.) Solutione educit flegma crudum et humores groſſos ⁊ pro-prie quod eſt in iuncturis ⁊ anchis et mundificat cerebrum ⁊ neruos et pulmoneꝫ et confert tuſſi:et aſmati:et eſt ex rebus cōferentibus ſenibus et proprie flegmaticis.Uſus tñ eiꝰ gene rat caluicium.Inqt Dyaſco. Uſus eius impinguat corpora ⁊ augmentū efficit in ſpermate ⁊ ipſa eſt medicina ſublimis

obtalmie et lippitudini et proprie nutrita ſicut diximus. Et
cōfert vlceribus putridis in aure et ſanioſis et ꝓprie licinio
inuncto in mellicrato: et inuoluto in puluere eius et poſito
in aure eſt virtuoſa ad illud et eſt medicina ſublimis omniū
vulnerū recentiū et putridorum et antiquorum et mūdificat
ea: et generat carnē in ipſis ⁊ conſolidat. Et hec eſt ꝓprie vir
tus eius. (Doſis). Eius eſt a.ʒ.j. vſqꝫ ad.ij.

¶De ſerapino. Cap. xix.

Serapinum eſt gūmi albaſce hundeg: et eſt arbor ſimi
lis oleādro mōtano. (Electio.) Melius eſt cui⁹ color eſt
inter ſubrubeum ⁊ ſubalbidum: et qđ habet odorem porrorū
et qđ eſt facile reſolubile in aqua. et qđ eſt clarū cum ſpiſſa
ſubſtantia: ⁊ qđ ex eo eſt lenius eſt melius et ꝙ nō eſt in ve
hementia odoris aſſe nec hꝫ odorem galbani. Ipſum eñ eſt
ſic adulteratū. (Cōplexio et ꝓprietas). Minus eſt ſiccū ꝙ ca
lidum et eius caliditas ē in tertio. Siccitas vero eſt in ſcđo ⁊
in ipſo eſt amaritudo cū acuitate: ſicut acuitas porrorum ⁊
eſt cōpoſitū ex ſubſtantia ſubtili ignea et terrea. Sed ſubſtā
tia ſubtilis eſt dñans et eſt reſolutiuum carminatiuū vētoſi
tatum groſſarum ſubtiliatiuum: extenuatiuū: ſolutiuū: ⁊ ꝓ
uocatiuū. (Rectificatio.) Nocet ſtomacho et epati. Uerū tol
lunt nocumenta eius alique ex medicinis ſtipticitatē haben
tes ſicut maſtix proprie et ſpica. Enula quoqꝫ ſigillat ei pro
prietatem mirabilem ad ea que oportet. Et narrauit Meſue
modos preparationis eius duos ſatis bonos. Primus ꝓfore
tur colloquintida: et abijciātur grana eius tm̄: et impleatur
aqua cū pauca ſpica et maſtice et bulliat in cinere calido vſqꝫ
ad conſumationē tertie ipſius. Deinde nutriatur ſerapinū
cū hac aqua ſemꝑ aut modicū infundendo vſqꝫ dum pingue
ſcat. Deinde exiccetur et fiant trociſci. Sūt eñ vltimi ad egri
tudines iuncturarū et aquā citrinā. Et alius modus eſt pro
ximus huic: et fit permutatio ab aqua colloquītide ad aquā
mirabolanorum tantum. Modus alius ex inuentiōe noſtra.
Accipe ſucci enule ſicut eſt.℥.xvij. et infunde in ea ſpice ⁊ ma
ſticis.añ.ʒ.iij. et bulliant vſqꝫ ad conſumptionem medietatis
poſt illud coletur et nutriatur ſerapinum cum eo ſicut dixi
mus. Nutritur etiam ꝓpter egritudines oculorum cum ſuc
co rute: aut feniculi et aliquo ex fellibus et ꝓprie auiū rapa

cium et fit medicamẽ ſublime ad ea que oportet.(Poſſe.) Solutione educit humores viſcoſos et flegma groſſum et aquã citrinã ⁊ eius proprietas eſt mũdificare cerebrum et neruos et educere materias eorũ et conferre egritudinibus eorũ frigidis et proprie ſm omnem modum adminiſtrationis ipſius que ſunt dolor capitis antiquus ⁊ emigranea difficilis ⁊ epilepſia et vertigo ⁊ paraliſis et tortura ⁊ tremor. Et fit linimẽtum ex eo et ſucco rute et aceto: et cõfert ſilr egritudinibus nunc dictis et contritioni lacertorũ. Et eſt ex rebus valde bonis ad mundificandu; materias q̃ ſunt in pectore ⁊ proprie nutritũ cũ aqua rute: aut cũ aqua enule ꝓprie et cõfert dolori eius bibitũ et linitum et dolori laterum et tuſſi antique et difficultati anhelitus. ⁊ eſt ex medicinis magnis hydropiſi. Extrahit em̃ aquã citrinã: et proprie cũ duplo ponderis eius ex mirabolanis citrinis: et modi nutricatiõis eius p̃dicti. ſũt ad hoc mirabiles et cõfert duriciei ſplenis: ⁊ reſoluit inflationẽ eius ſumptũ in potu et ſuplinitum cum ſucco capparis et aceto et reſoluit ſcrofulas et durities ⁊ nodoſitates mẽbrorũ ⁊ nutritũ cũ ſucco rute: et fellibus ſicut dixim⁹ ↄfert obſcuritati viſus. Et ẽ medicia magna deſcẽlui aq̃ ad oculũ ⁊ ꝓprie ad cohol factum ex eo. Et linitur cum aceto ſuper ordeolum ⁊ delet ipſum ⁊ confert ſm omnẽ modu; adminiſtratiõis ei⁹ doloribus iuncturarũ et eſt potens in eradicando materias eorũ: ita ꝙ ex anchis et ꝓfundis iũcturis et clyſterizatũ valet ſimilr et bibitum et clyſterizatu;: confert colice frigide et vẽtoſe ⁊ dolori vẽtris et bibitũ et ſuppoſitũ ꝓuocat mẽſtrua et interficit fetum et confert dolori matricis et p̃focationi ipſius. (Doſis). Eius eſt a.3.ſ. vſq ad aur.j.

De euphorbio. Cap. xx.

Euphorbium eſt gummi excedens omnia genera gũmi in calefaciendo et ſubtiliando. Eſt enim ex rubificantibus et exiccantibus. Et eſt ex arbore deſertorum locorũ hyſpidorum cuius folia in primis cum eleuantur ſunt ſicut lanugines: deinde cadunt et naſcuntur folia ſimilia polio marino. (Electio.) Melius eſt leue frangibile habens colorẽ pallearem et clarum ⁊ quod eſt vehementis acredinis ⁊ odoris valde acuti: ⁊ quod eſt recens ſuper quod iam preterijt annus. Recens vero anni ſui eſt ſicut venenum ⁊ ignis. Et ẽ ex

gummis q̄ diſſoluuntur in oleo ⁊ ꝓprie ꝙ eſt recēs. Antiquū vero fortaſſis nō diſſoluitur. (Cōplexio et proprietas.) Calidum eſt et ſiccum in quarto ⁊ eſt calidius ⁊ ſubtiliꝰ omni eo quod calefacit ex gummis et eſt in eo virtus aduſtionem faciens: et rubificationem et eſt penetratiuum abſterſiuum excoriatiuum et eſt ex facientibus operationem cum labore ⁊ anguſtia vehementi perducente ad ſincopin et ſudorem frigidum. (Rectificatio.) Eſt inimicum cordi epati et ſtomacho propter vehementiam virtutis ſue qm̄ eſt acutum vehementer terroſum et inflammabile: oportet ergo virtutē eius frāgere et proprie cum rebus obtundētibus acumen eius ⁊ extinguentibus inflāmationē ⁊ acquirentibus ei lubricitatem et oportet vt ſit earum quātitas multa veſtiens ⁊ tegens ſuperficiem eius et oportet vt non multum teratur. Dixit Alzanzi. Accipiantur fruſtra citri et ſepeliantur grana eiꝰ prius inuoluta ī oleo amigdalino in acetoſitate ipſiꝰ. Deinde inuoluātur paſta et decoquātur. Rectificatur autem ex hac arte et remouetur acumen eius. Modus alius virtutem eiꝰ frangens. ſicut narrauit hamech. iuoluatur in oleo amigdalino: deinde ſepeliatur in ſucco liquiritie aut tereniabin diſſoluta: aut in aliquo ex robub diſſolutis ſipticis: ⁊ ſit eorum quātitas multa et fiant ex eis pillule: et ꝓpinentur vbi oportet. Et dixit humain. Propinetur cum aqua mellis: et aliquibus ſpeciebus aleſanginis. Maſtix aūt et ſpica ſūt ex rectificantibus cōmunibus emēdantibus queciꝗ̄ ex acuitate medicinarum timentur. Audaciam aūt eius expellūt medicine lubrificatiue: et extinctiue ſicut eſt aqua ordei proprie cum oleo amigdalino et fiat exhibitio poſt exhibitionē freqnēs. (Poſſe.) Solutione educit flegma viſcoſum et groſſum a locis ꝓfundis corporis mundificās iuncturarum vacuitatē ab humoribus groſſis difficilis eradicatiōis. Nec eſt ei res ſimilis ad hoc: ⁊ eſt ex rebus mundificantibus neruos et conſumētibus humiditates imbibitas in eis: et diſſoluitur in oleo de cheiri ⁊ inungitur cū eo et confert egritudinibus neruoꝝ frigidis: ſicut ē paralyſis et ſtupor et tremor et tortura ⁊ ſpaſmus et eſt res mirabilis ad illud. Et iūgitur ſuꝑ epar ⁊ ſplenem et confert doloribus eorum frigidis et ventoſis: ⁊ fricatur puluis eius ſuper morpheam cum aceto fricatione forti

et delet eam. Et ſumptum in potu ſm modum emendatiõis eius: eſt medicina magna doloribus ventoſis qui vadunt ⁊ veniũt per iuncturas: et eſt ex rebus que faciũt ſternutatio nem cum fortitudine: et eſt medicina bona litargie et obliuioni ⁊ proprie inunctio ex eo cum oleo de ſpica in occipitio. Et eſt ex medicinis educentibus aquam citrinam: ⁊ dixit Dyaſcorides. Aureꝰ vnus ex eo interficit. (Doſis.) Eius eſt chirat. j. vſq; ad. iij. conſeruatur autem quadriennio. Recẽs autem anni ſui eſt pernicioſum. Is autem qui ſumit ipſuʒ timeat frigus: conſeruatur autem ne cito ſeneſcat in milio vel fabis vel lentibus.

¶ De oppoponaco. Cap. xxi.

Oppoponacuʒ eſt gummi plãte ſimis ferule cuiꝰ ſtipes eleuatur ſuper terrã circiter cubitũ vnuʒ vel duos. ⁊ folia eius ſunt minora folijs ferule. Et eiꝰ tyrſus ẽ palearis i colore ⁊ eleuant̃ ſup eũ flores odoris boni coloris auri: ⁊ ſũt ꝫ ſemitã florũ aneti. Et faciũt cultores eiꝰ inciſiões paruas inter radicẽ ⁊ eleuationẽ tyrſi eiꝰ circiter palmũ mediũ et egredit̃ hũiditas aurea q̃ coagulat̃ ⁊ fit oppoponacũ. (Electio.) Melius ex eo qđ eſt citrinũ extra ⁊ ſubalbidũ intꝰ: ⁊ ꝙ eſt amarũ ⁊ qđ facile frãgit̃ ⁊ facile diſſoluit̃ in aq̃ ⁊ ꝙ eſt odoris boni ꝓ ꝓrij. Et ſunt ex hoibus q̃ adulterãt ipm cũ armoniaco ꝓprie ſup coloraͣdo grana minuta ex eo: ſed odor ⁊ albedo fracture deocultãt fallaciã. Et melior ps plãte eius ẽ gũmi eius ⁊ radix ipſiꝰ. (Cõplexio ⁊ ꝓprietas.) Calidũ eſt et ſiccũ in tertio et radix eius ẽ in ſecũdo et ẽ reſolutiuũ: carminatiuũ: viſcoſitatũ groſſarũ: ſubtiliatiuũ: lenitiuũ: mũdificatiuũ: et abſterſiuũ: ⁊ ſilr radix ipſiꝰ. (Rectificatio). Nocet ſtomacho faciens ſitim. ⁊ eſt opatiõis tarde. De rectificatiõe aũt fac ꝙ i ſerapino diximus. (Poſſe.) Solutiõe educit flegma groſſuʒ ⁊ viſcoſum a ptibus remotis et iuncturis proprie et mũdificat cerebrum ⁊ neruos ⁊ cõfert egritudinibus eorum frigidis. et eſt ex rebꝰ addẽtibus in viſu ꝓprie ꝫ omnẽ modũ adminiſtrationis ipſius ⁊ mundificat pectus et confert tuſſi antique: et difficultati anhelitus ſilr ⁊ radix eius. Et fit emplaſtrum ex eo et ſucco apij ⁊ aceto bono ſup ſplenem reſoluẽs duriciem eius. ⁊ dixit quidã. ponitur pars aliqua ex eo in muſto ⁊ adminiſtratur poſt tres mẽſes ⁊ cõfert hydropiſi et magnitudini ſplenis

ni ſplenis

ni ſplenis ⁊ emplaſtratur ſup nodoſitates mēbroꝝ ⁊ ſup ſcrofulas ⁊ reſoluit eas. Et colluitur os cū aceto decoctiōis ipſi⁹: ⁊ cōfert dolori dētium ⁊ corroſioni eoꝝ ⁊ bibitur cum aqua mellis calida ⁊ cōfert guttationi vrine ⁊ prouocat ipſam ⁊ mēſtrua ⁊ facit aborſuꝫ. ⁊ eſt medicamē bonum preſ focationi matricis ⁊ egritudinibus ipſi⁹ frigidis et eſt medicina magna doloribus iuncturarum: ⁊ podagre: ⁊ dolori genuum ⁊ fortis ſciatice ⁊ ꝓprie ſm oēm modū adminiſtratiōis ipſi⁹: etiā linituꝫ ⁊ emplaſtratuꝫ ⁊ ꝓprie cū ſucco caulis: et melle ⁊ ſale pauco ⁊ eſt ex medicinis bonis exptorꝫ iuuamētoruꝫ vulnerib⁹ antiq̄s ⁊ putridis ⁊ eis que ſūt difficilis cōſolidationis. Facit eñ in eis naſci carnē ⁊ veſtit oſſa nuda ⁊ ē ei ꝓprietas i hoc. Et narrauit Chēgezar q̄ ſi ex eo ⁊ medio pōderis ipſi⁹ ⁊ raſura pāni antiq̄ ſubtilis mūdi ⁊ vino ⁊ melle ⁊ oleo roſaceo fiat vnguentum ſic terēdo in mortario: nūc oleū nūc vinū īfundēdo illud fit mirabile ad implēda vulnera carne: ⁊ ꝓprie in q̄bus vr̄ difficilis incarnatio. Et poſteriores addiderūt ex litargirio ⁊ aloe: ⁊ myrrha: ⁊ ſarcocolla ſicut ſi. quartā ptē quātitatis oppoponaci ⁊ fit medicamē mirabile ſanās fiſtulas ⁊ vlcera fraudulēta: et ē medicamē exptuꝫ rigori febriū: ⁊ ꝓprie bibituꝫ cum aceto añ horā paroxiſmi ⁊ linitū in ſpina diſſolutū cō ſucco apij. ⁊ oleo anetino. (Doſis.) Eius a. ʒ. ſ. vſq ad. ij.

¶De mezereon. Cap. xxij.

Mezereon eſt plāta vocata apud Perſas rapiēs vitā ⁊ a q̄buſdā faciēs viduas ⁊ a pluribus leo terre vocatur ⁊ eſt planta cuius ſtipes eleuatur ſup terrā circiter cubitos duos. ⁊ folia ei⁹ ſunt ſimilia folijs oliue ſꝫ maiora. et ꝓducit grana nigra in magnitudine fructus myrthi et eſt plāta lacticinioꝝ maior: cuius ſpēs ſunt plures. eſt eñ q̄dā magna hñs folia ⁊ ſubtilia: et ē q̄ua habēs folia ſicut folia oliue: ⁊ ſpiſſa nimis: ⁊ eſt habēs folia criſpa ⁊ aſpa et ex eis aliud eſt hñs colorē viridē ⁊ aliud hñs colorē ſubnigrū ꝓducentē colorē pauonis. (Electio.) Melius eſt hñs magna folia tenuia ⁊ viridia: et q̄d oritur in locis liberis et in vicinitate plantarum ſpeciei ei⁹. Et quādo oritur ex eo planta vna in toto ambitu loci eſt mortalis. Et que oritur in locis termarum eſt ſicut venenum ⁊ parua habens folia ⁊ ſpiſſa

eſt malum.⁊ ſimiliter hñs criſpa et aſpa:et quod eſt ſubni grū ſimiliter.(Cōplexio ⁊ ꝓprietas.)Calidus eſt et ſiccum in.iiij.Et dixit filius zezar eſt in fine tertij.Sed nō vertificat illud.eſt em̄ in eo virtꝰ acuta ignea ⁊ acrimonia vehemēs et ē excoriatiuus vlceratiuū ſerroſus et inflāmabile et eſt cōſumptiuū et diſſolutiuū virtutis.(Rectificatio.)Eſt ꝓximū veneno nocēs mēbris q̄ ſūt minuere virtutū debilitās et diſſoluēs eas.Conandū eſt igiť frāgere malitiā ⁊ acuitatē eiꝰ:et hoc facieſ cū auxilio rerū frāgētiū ea ⁊ ꝑmutantiū inflāmationē ⁊ ſerroſitatē eiꝰ ſicut ſūt olea frigida:et ꝓprie res extictiue ſicut ē mucillago pſilij et ſuccꝰ portulace et ſuccꝰ endiuie ꝓprie.Et enim mirabile ⁊ aqua alchechēgi ⁊ aqua ſolatri humidi ⁊ altaraſſecō ⁊ aqua berberorum: et frangūt adhuc acuitatem eiꝰ res inſpiſſatiue et ponticitatem habentes ſicut ſunt mirabolani.Sunt em̄ ſublimes ad illud.⁊ dixit filius zezar.Duplum ipſiꝰ ex abſinthio tritū cū eo emendat malitiā eius.Inquit Diaſcorides.Infūdantur folia eius in aceto die vna.⁊ exiccentur et frangiť cum arte hac virtus ipſius ſerroſa et inflammabilis:et dico ꝙ ſi in aceto coquantur aut infundanť citonia aut maciana aut berberis erit melius ⁊ ſigillatur almezerion bonitas ex hoc ad ea q̄ oportet.⁊ ſi ex aceto infuſionis eiꝰ aut decoctionis ipſius fiat ſyrupus acetoſus inuenitur expertorū iuuamentorū vbi oportet.et dixit Gal.Infundātur folia eius i ſyrupo roſaꝝ parū anteq̄ terminetur coctio ipſiꝰ et ꝓpinetur ſirupꝰ vbi oportet. Nō eſt em̄ in eo timor.⁊ dixit iterum.Decoquatur in iure galloꝝ antiquorū et ē ſine nocumēto.⁊ quādoq̄ almezereon adminiſtratur cum ꝑmixtiōe aliarum medicinarum virtutē eius fractiuam habentes ⁊ eius operatio ē talis.Accipe folioꝝ eiꝰ.ʒ.xl.et ſup ea ꝓijce aqua dulcis.lib.iij.et dimitte die ac nocte.deinde fac bullire lento igne donec redeat ad lib. vnam et mediam: et in colatura eiꝰ ponatur olei ſumpti ex amigdalis dulcibus.ʒ.viij.⁊ bulliat faciliter vſq̄ ad aque cōſumptionē:tūc ſi ponatur oleum cū folijs ⁊ aqua et bulliāt ſimul ad aque cōſumptionez erit in virtute fortius.Et dixit Raſſus.Submergatur in aqua ex folijs eiꝰ circiter.ʒ.ij.in cado magno muſti ⁊ dimittatur mēſibus tribus:⁊ erit res mirabilis ad

hydropiſi. Expellit eñ ſine nocumēto aquā citrinā. ¶ Cōfectio almezerion ex īuentiōe nr̄a. Recipe foliorū almezereon ꝑparatorū partes .x. carniū citoniorꝝ elixatorū ī aceto vini ⁊ zuccari tabarzet. añ. partes .lxx. tereniabin ptes .lx. aq̄ caſei īfuſionis agarici partes .xxx. olei. Almezerion partes xij. Diſſoluatur zuccarū et tereniabin in aqua caſei predicta et miſceat cū carne citoniorū ⁊ coquatur cū facilitate vſq ad mellis ſpiſſitudinē: et inuoluatur puluis foliorꝝ almezereon cū oleo iā dictō et cōficiat cū eis. Eſt eñ medicamē bn̄dictū ad hydropiſi. Cōfectio pillularū almezereon valentiū ſimiliter ad hydropiſim: ⁊ ad expellendū aquā citrinā cū fortitudine ſine timore. Recipe foliorū preparatorū. ʒ.v. mirabolanorꝝ citrinorū. ʒ. iiij. chebulorꝝ. ʒ. ij. cōfice cū tereniabin vel tamarindis diſſolutis in aq̄ endiuie. Et ſcito ꝙ almezereon de decoctiōe modicum ſuſtinet: ⁊ cōtritio laborioſa virtutē eius. expellunt aūt nocumēta eius a corpore aqua ordei et aqua pſſularū. Uerū aqua endiuie et altarazacō auferūt inflāmationē relictā ab eo in corpore. Et ſciuiſti ꝙ medicine cōpreſſiue audaciam medicinarū expellunt. (Poſſe.) Solutiōe educit aquā citrinā cū fortitudine vehemēti. Et dixit Alexāder. Juncta cū rebus educentibꝰ melācolia educit eā et cū rebus educētibus flegma educit ipſū. Et abſinthiū duplicatū ei: aut mirabolani addūt ei bonitates notas ⁊ faciūt educere colerā. Maius autē iuuamentū ꝙ ex eo expectatur eſt ad hydropiſi. Aquā enī educit aggregatā in vētre. Nocet tñ epati: imo olbꝰ membris nutritiuis. Et interficit lūbricos ⁊ vermes ⁊ ſolutione educit eos: ⁊ ſerpētes viſcerū. Et ſi fiāt tēte ex eo ⁊ melle curat fiſtulas ⁊ vlcera fraudulēta: et fit collutio ex aceto decoctiōis ipſius. Et cōfert dolori dētiū ⁊ corroſiōi eorū ⁊ gingiue ſanguinee ⁊ mollificate. Et fit vnguētū ex eo ⁊ aceto et oleo ⁊ cera ad ſcabiē bonū: ⁊ fit ex eo linimētū cū ſulphure: ⁊ melle ⁊ aceto forti ad morphea ⁊ albaras ⁊ lentiginē ⁊ delet eas. Et q̄nq fit ꝯfricatio ſup morpheā ⁊ baras cū folijs eiꝰ et aceto forti: ⁊ eſt vltimū. Et dixit Johannitius. Ualet ad q̄rtanā. (Doſis.) Eius eſt a. ʒ. ß. vſq ad. ʒ. j. Et hoc in cōfectionibꝰ. et pulueris a charactis. ij. vſq ad. v.

¶ De alſebram. Cap. xxiij.

Alſebram eſt ſpēs lacticiniorū et ē ſolutiuū ruſticorum et eius aliud eſt magnū hñs radices rotūdas ⁊ groſ ſas ⁊ ſpiſſi corticis ⁊ dēſi ⁊ pōderoſi. Et aliud eſt paruū hñs radices ſubtiles ⁊ eſt tenuis corticis. (Electio.) Magnū eſt malū abſcindēs viſcera. Paruū vero eſt illud quod eligit. Et melior ps plante eſt cortex radicis eius ⁊ lac ei⁹ eſt acutius ⁊ fortius. Et melior radix ipſius eſt habens proprietates. v. bonas. ſcʒ cui⁹ cortex eſt ſubtilior ⁊ lenior ⁊ facile frāgit: ⁊ eſt hñs de rubedine aliquid ſicut caſſia ꝓprie ⁊ ſuper quā iam preterijt mediū anni. Recens vero mēſis ſui tm̄ ē mala. Nigra vero eſt ꝑnitioſa. Et orta in locis terrarꝫ ſimiliter ⁊ melius tp̄s collectiōis radicis ipſi⁹ eſt ꝑncipium veris et lactis eius in fine ipſius. (Cōplexio ⁊ ꝓprietas.) Calide cōplexionis eſt et ſicce in ꝑncipio tertij. Et lac ei⁹ calidius ⁊ ē cōpoſitū ex ſubſtantia ignea acuta et ſubtili: et ex ſubſtātia terrea ſtiptica et ē inciſiuū ſubtiliatiuū exiccatiuū materierū ſubmerſarū: liq̄factiuū ⁊ apituū diſruptiuuꝫ orificiorꝫ venarū. (Rectificatio.) Nocet cordi epati et ſtomacho: ⁊ diſrūpit venas ⁊ excoriat viſcera: derelinquit inflāmatiōes faciētes cadere in febres et emēdat primū nocumētū qđ ex eo timetur ꝑmiſcēdo ei aliquas ex medicinis cordialib⁹ et ſtomaticis ⁊ epatis cū eo ſecundū ⁊ tertiū nocumentū corrigit addēdo ei bonitatē cū medicis cōglutinatiuis ⁊ coadunātibus et cōſolidātib⁹: ſicut eſt dragagātuꝫ ꝓprie ⁊ gūmi ⁊ bdelliuꝫ ⁊ mucillago pſilij: et ſuccus portulace et ſimilia. Et quartū nocumētū eius tollitur ꝑmiſcēdo ei ex reb⁹ refrigerātibus et extinguētib⁹ aliq̄s. Et ex hoc faciētibus apud me eſt: vt infūdat in ſucco altaraxacō aut in ſucco endiuie ⁊ pauco aceto aut in ſucco portulace: aut ſolatri ⁊ aceto. Et ſi fuerit acetū decoctionis aut infuſionis citoniorum erit melius. Mirabolāni quoq; ſigillant ei bonitates notas ⁊ abſinthiū ſilr ⁊ aloe ⁊ dixit inde⁹. Infūdat in lacte dulci: aut aceto ⁊ remoueatur in eo lac multotiens exiccetur. Reprimitur em̄ ſic a ſua malitia. ⁊ dixit ruffus. Si ſolutio per ipſ ſupfluit: aut laborioſe ſiat ſedeat ſolut⁹ i aq̄ frigida. Mihi quoq; videt verbū incōueniēs. Circūſtans em̄ frigidū: includit ⁊ coadunat virtutē medicine: ⁊ corroborat eā: necnō ⁊ medicinas ad vias expulſionū repellit materia ſicut te ſcire

fecimus.ſuccurrēdū eſt igitur tunc ſicut in canone diximus.
Cōfectio pillularū de alſebraz cōferētiū hydropiſi. Recipe eius pparati ptes.iiij.mirabolanorū citrinorū ptes.iiij.aloes ptes.v.Cōfice cū ſucco feniculi aut endiuie ⁊ ē doſis earū.a.3.j.et ß.vſq ad.iij.Et qdaȝ ex lacte eius: et farina faciunt oblatas ⁊ ſoluūt cū eis.Et qdā faciūt cū aceto ⁊ zuccaro et lacte ipſius:⁊ qdaȝ cū carne citoniorū et maſtice faciūt ſolutiuū bonū.(Poſſe.)Solutiōe educit flegma vehemēter et aquā citrinā ⁊ humores melācolicos:⁊ materias a iūcturis.et ꝯfert dolorib9 earū ⁊ eſt ex medicinis magnis ad hydropiſim.Uerūtñ nocet epati:et deſiccat corpus vtētis ipſo ⁊ ꝯſumit ſperma ⁊ lac ei9 hoc vehementi9 facit:et facit cadere in febres.(Doſis.)Corticis radicis ei9 a characteris.ij.vſq ad.vij.et lactis eius a characto.j.vſq ad.iij.

De luf. Cap.xxiiij.

Luf.i.ſerpētaria eſt planta que dicitur collū draconis ⁊ ex ea alia eſt plana hñs folia.alia criſpa: ⁊ radix plane eſt ad nigredinem attinens exterius:interius vero alba eſt.Criſpe vero exterius cineritia.interi9 vero alba et ad citrinitatem declinat a ſuper vtriuſq radicē eleuantur tyrſi habentes maculas ad modum ſerpētis.(Electio.) Melior pars totius plante eſt radix.Et melior radix eſt groſſa com pleta ⁊ orta in locis liberis:et meli9 tempus collectionis eſt ver.et principiū eſtatis.(Cōplexio et ꝓprietas.)Inqt dyaſcorides criſpa calidior eſt quam plana ⁊ dixit Ruffus.Plana calida eſt in primo gradu.criſpa in ſecūdo.⁊ dixit Bar. Plana calida eſt in principio ſecundi : criſpa in fine ei9.Et eſt quaſi verius ⁊ ē in vtraq caliditas ⁊ acuitas que poſita in ſupficie cum ſubſtantia terrea ⁊ vicens plus:⁊ vtraq eſt abſterſiua inciſiua penetratiua ⁊ aperitiua ſubtiliatiua humorū groſſoruȝ ⁊ viſcoſorū adherētiuȝ.criſpa autē ad hec omnia eſt fortior.(Rectificatio.)Nocet vtraq acuitate ſua ⁊ ſtomacho et epati debilibus faciens reumatizationem et mordicationem.Et reumatizat ad ſtomachum materias a vicinis mēbris.Et illud quod magis ſapiētes elegerunt ad corrigēdū primū nocumētū i ea eſt:vt ꝓpinet cū rob aut cū melle paſſularū ⁊ ſpeciebus aleſanginis.Et tollit ſcdm nocumētū eius permiſcēdo ei aliquid ex rebus ſtomaticis

ſtipticis ſicut eſt maſtix et citonia et ꝓpinare trociſcos dia rodō poſt eiꝰ exhibitionē. Tollit.n.ſcōꝫ nocumentū ipſius. Electuariū qđ ſibi cōparat. hamech ſup iuuamēto cuiꝰ nō eſt dubietas in reſoluendo humorem cruduꝫ in ſtomacho ⁊ membris nutritiuis et renibꝰ et ſanat emorroydas ⁊ reſoluit ventoſitates earū et confert dolori earuꝫ et doloribꝰ renū ⁊ excitat coitū: cuius permixtio hec eſt. Mūdetur radix criſpe ⁊ lauetur i vino. Deinde coquatur in aqua et qū ꝙ nō coquitur: ⁊ eſt fortius ⁊ teratur ⁊ ſint eius lib.ij.rob.li.vj. Et alibi habet. Mellis ⁊ rob.añ.lib.iij.piperis cynamomi zinzibe.mac.gar.añ.ʒ.vj (Doſis.) Eiꝰ eſt a.ʒ.iij. vſqꝫ ad ʒ.vj. ¶ Confectio iere luf deſcriptione hermetis ſup quaꝫ expectatur fiducia exptorū iuuamētorū ad doloreꝫ capitis ⁊ emigraneā ⁊ vertiginē ⁊ epilepſiā ⁊ tremorē et torturaꝫ ⁊ paralyſim. Et educit ſuperfluitates humorū viſcoſoruꝫ ⁊ groſſorū ⁊ ſubtiliū a capite ⁊ neruis: a ſtomacho ⁊ iuncturis: ⁊ a toto corpore. Et confert iuuamētū doloribus iſicturarū et doloribus renum: et doloribus matricis: cuius hec ē permixtio. ℞. aloes.℥.j. Interioris colloqntide.ʒ.viij. Radicis vtriuſqꝫ luf ſicce. yreos. turbith. agarici. ſerapini. mirabola. citri. chubulis indorū. añ.ʒ.j.⁊ ß. zinzibe. cynamomi. maſticis. ellebori nig. euforbij aſſari. caſſie lignee ſalis idi. croci. caſtorei apij. cheiſim. ſemis mezereō. ſticados. añ.ʒ.j. ſquille. aſſate.ʒ.ij.⁊ ß. ſcamonee.ʒ.ij. Fiat olm contritio: bona ⁊ inuoluatur puluis in ſucco cucumeris aſinini quātitate qua bene inuoluatur: deinde ſiccetur ⁊ iterū denuo inuolatur in predicto ſucco ⁊ oleo pauco nucū. deinde ſiccetur ⁊ inuoluatur melle diſpumato: quātitate qua fiat totū ſicut paſta ⁊ propinetur poſt ſex menſes. ⁊ ſit doſis eiꝰ a.ʒ.j. vſqꝫ ad.ij. Dixit phylagrius. Fiāt tortele ex radice plane recentis. ⁊ munde ⁊ trite vltima contritione cum pondere ſui de farina tritici: ⁊ coquatur ſicut panis ⁊ propinetur omni mane habētibꝰ emorroydas ⁊ delet eas. Utraqꝫ añt luf de decoctiōe ſuſtinet ad plenū. (Poſſe.) Solutiōe educit flegma ſubtile et groſſum ⁊ mundificat ⁊ confortat renes. et puoſ catorinam ⁊ excitat coitū. et eſt ex rebus mundificantibus pectus ⁊ pulmonē ⁊ cōfert eis ſup q̃bus timetur frequētia aſmatis: ⁊ tuſſis ꝑpter exuberātiā humoris viſcoſi in eis. ⁊

ꝓprie lohoc ex ſucco eius cū melle et rob: ⁊ quandoqꝫ ad miniſtratur cū ouis ⁊ valet ſimilr. Dixit Democritꝰ. Juuamētū vtriuſqꝫ ſpeciei eius eſt magnū oībus dolorībꝰ emorroydarū ⁊ ventoſitatibus earū ſm oēm modū adminiſtrationis ipſius etiā ſuppoſitū ⁊ emplaſtratū ⁊ nos experti ſumus. Et ē magni iuuamenti ſuper crudū humorē q̄ eſt in ſtomacho ⁊ renibꝰ. Et dixit Gal. Reſoluit apoſtemata dura ⁊ duritiem ſplenis et aliorū membrorū. Et confert vlceribus fraudulentis ⁊ fiſtulis ⁊ cōſumit additiones carniū in eis: ⁊ cōſumit additiones carnium in naribus ⁊ ꝓhibet corroſionem fieri in eis ⁊ cancrū. Succus aūt eiꝰ cū melle diſtillatur in aurē: ⁊ cōfert tinnitui ⁊ ſurditati ⁊ dolori auris ⁊ abſtergit ſordicies eius ⁊ exiccat vlcera ipſius. Utraqꝫ ipſius ſpecies eſt ex rebꝰ que mūdificant facieꝫ ⁊ abſtergit feditatē cutis ⁊ delet pannū ⁊ lētigines et morpheā ⁊ proprie cū melle ⁊ fiat emplaſtrū ex ea cū melle ⁊ ſtercore caprarū ſup podagrā ⁊ contuſionē neruorū: ⁊ confert doloribus eorū. Suppoſitio facta ex ea educit mēſtrua ⁊ facit aborſum. ⁊ dr̄ ꝙ fugat ſerpētes ⁊ viperas ⁊ oēs venenoſos.

¶ De alfeſcera. Cap. xxv.

Aleſcera ē plāta quā vocāt vitem albaꝫ: cuius radix eſt terrei coloris exterius. Interiꝰ vero alba: ⁊ eleuant̄ ſuꝑ radicē eiꝰ ſtipites multe ꝑ inuolutionē ſuꝑ alias arbores et naſcūtur ſuper ea botri ſicut botri vuarū: et vocātur vue lupine et ē ſpēs eius feſcereſin. (Electio). eius radix ē cinericia exterius et interiꝰ alba: nō albedine prioris: et vocat̄ cucurbita reptiliū. (Cōplexio et proprietas.) Feſcera inquit Dyaſ. calida ē ⁊ ſicca in tertio ⁊ eſt cōpoſita ex ꝑtibꝰ igneis cū ꝑtibus terreis aduſtis ⁊ igneitas eſt dn̄ans quare eſt acris: mordicatiua cū amaritudīe pauca. Et dixit Gali. ē in ea de ſtipticitate aliq̄d ⁊ ē īciſiua rubificatiua ſubtiliatiua ⁊ abſterſiua. Feſcereſin ho eſt nimis calida et pars terrea in eo ē maior igneitate eiꝰ ꝓpter quod eſt cū amaritudine vincēte ſuper acredinē ipſius ⁊ eſt in oībus debilior ꝗ̄ feſcera. (Rectificatio.) De rectificatiōe aūt eius fit ſm quod diximus in illa propter quod pars iſta cōtinuetur illi. Cōfectio alfecera: quā ſcribit Democritꝰ mūdificans cerebrū ⁊ neruos ⁊ nucam ⁊ eſt afferens iuuamētū manifeſtum epi

lepſie ⁊ vertigini ⁊ paralyſi ⁊ egritudinibus neruorũ frigi
dis: cuiꝰ hec eſt ꝑmixtio. Accipe radicis alfeſcere mũdate
⁊ cõtrite lib. ß. mellis paſſularũ lib. iiij. ſquilla aſſate pinea
rum mũdatarũ. añ. ℥. j. ⁊ ß. nucis muſcate cordumeni ma=
cis zinziberis. añ. ʒ. ij. gariof. pipe. longi. añ. ʒ. j. ⁊ ß. ſiſeleos
ſalis gẽme galie. añ. ʒ. j. ſpice. ʒ. ß. agarici. ʒ. iij. ſticados. ʒ.
j. ß. Doſis ẽ a. ʒ. ij. vſq; ad. v. Datur poſt ſex mẽſes. īndſt idẽ.
Accipe ſucci eiꝰ. ℥. v. aceti ſquillitici lib. j. aque coctiõis ori
gani: yſopi ſicce. leuiſt. ſiſeleos cordumeni ſticados. lib. j.
mellis paſſulis lib. ß. melle lib. ij. fiat ſyrupꝰ valẽs ad ea q̄
diximus et eſt doſis eiꝰ. ℥. ij. Dixit filiꝰ zezar. Fiat ex ſucco
eius ⁊ melle paſſularũ lohoc bonũ ad aſma ⁊ tuſſim. (Poſ
ſe.) Utrinſq; radix ⁊ ꝓprie succꝰ eius ſolutiõe eduxit flã ⁊ ꝓ
uocat vrinã ⁊ mũdificat cerebꝝ. ⁊ neruos ⁊ mẽbra ãhelitꝰ
a ſupfluitatibꝰ flãticis et putridis ⁊ apit oppilatiões viſce
rum ⁊ renũ. ⁊ cõfert ſm oẽm modũ adminiſtrationis eius:
epilepſie: ⁊ vertigini et egritudinibus neruorum frigidis. ⁊
affert iuuamentũ manifeſtũ tuſſi: ⁊ aſmati ⁊ ꝓprie ſumptũ
lambẽdo. ⁊ cõfert dolori laterũ: ⁊ comeditur talus eius in
primis cũ creſcit ⁊ proprie cũ ſpeciebus: ⁊ cõfert fetori oris
⁊ ꝓprie corruptioni ſtomachi. Uerumtñ permiſcet ſpũs in
cerebro ſicut dr̃ eiꝰ vſus freqnẽs. ⁊ eſt ex reſoluẽtibus apa
ta dura: ⁊ apata ſplenis: ⁊ proprie emplm̃ factũ ex eo cũ fi
cubus ⁊ vino. ⁊ ſilr̃ oximel eius ſumptũ cõtinue: ⁊ abſcin
dit cũ vino panaritiũ ⁊ cõfert vlceribus malis. ⁊ trahit fra
cturas oſſiũ: ⁊ ſpinas: ⁊ ligna. ⁊ proprie cum vino: ⁊ melle. ſor
bitiões facte ex ſucco eius ⁊ frumento decocto ⁊ melle fa=
cit exuberare lac: ⁊ ſedere in coctiõe eiꝰ mũdificat matricẽ
⁊ facit aborſum: ⁊ ẽt ſuppoſitũ ⁊ comeſtũ. Radix quoq; eius
⁊ succꝰ eius abſtergit faciẽ ⁊ feditatẽ cutis: ⁊ panũ: ⁊ veſti=
gia. q̄ remãſerũt poſt vulnera. ⁊ ꝓprie cũ faria cicer ⁊ faba
rũ ⁊ coctũ cũ oleo aufert occultatiões ſanguinis ꝯfectio tro
ciſcorũ clarificãtiũ faciẽ ⁊ abſtegentiũ feditatẽ cutis et fa=
cietium colorẽ bonum cũ ꝑmixtione rubedinis. Accipe fari
ne ſimilagine: farine orobi ciceris albi: farine fabarũ amig
dalarũ dul. dragag. ouium. añ. ʒ. ij. radicis feſcere ſicce. ʒ. j. ⁊
ß. fac trociſcos cũ albumie oui. ⁊ line cum aqua ordei: ⁊ poſt
duas horas ablue cũ aqua furfuris: ex ſucco aũt feſceraſin

et melle et vino: et ꝓprie ptibus equalibꝰ fit potio ad ſcro fulas: ⁊ eſt exptum: ⁊ ſilr fit emplaſtrū ex ipſius radice ⁊ melle ⁊ delet eas. Confert autē morſibus aīalium venenoſoꝝ. (Doſis.) Autē radicis ſeſcere eſt ab auř.j. vſq ad auř.ij. ⁊ ſucci eſt a.ʒ.j. vſq ad.ij. et ſimiliter ſeſcereſin.

¶De arthanita. Cap.xxvj.

ARthanita ē panis alcurith ⁊ ab aliis dř panis fauni: et ab aliis maluȝ terre: ⁊ ab aliis panis porcinꝰ. ⁊ ab aliis cyclamē. Et iuenitur ex eo magnū ⁊ puuȝ. Magni autē radix eſt in modū rape rotūde: cuiꝰ ps exterior eſt terra nigra. Interior ꝟo alba. Et eleuanř ſup radices frondes. ⁊ flores ſm ſemitā violarum ſubalbidaruȝ ſine eleuatiōe ſtipitis ſup eiꝰ radicē. (Electio). Paruuȝ vero hȝ radices ſubterraneas plurimas in moduȝ auellane ⁊ cicerum. (Cōplexio ⁊ proprietas.) Calide cōplexionis eſt ⁊ ſicce in pricipio tertij. Et eſt inciſiuuȝ: ſubtiliatiuu ȝ calefactiuū reſolutiuū abſterſiuuȝ: mundificatiuum ⁊ apitiuum oppilationuȝ. Et eſt ex rebꝰ ſudorē exuberare facientibꝰ. Et ex maxime mundificantibꝰ cutim ⁊ ex remouentibus feditatē eiꝰ. (Rectificatio.) Recipit de rectificatione hoc idem quod diximus in capitulo de luf. ⁊ in capitulo de alfeſcera. Dixit filius Serapionis. Accipe ſucci eius.ʒ.iiij. et diſſolue cuȝ zuccaro ⁊ coque vſq ad tertiam. et propinetur in mane ⁊ eſt medicina certa: et experta ad icteritiam. Et dixit Grecus. Succꝰ eiꝰ cū mellicrato: aut ſecaniabin: et proprie de quolibet ptes equales ſumpte: et cocte ſm ſuperiorē doctrinā eſt medicina expta ad ictericiā citrinā. ¶Unguētum arthanite ex inūctiōe Alexandri quo vngitur vēter et femur. et ilia: et ſoluit ſolutiōe catartice: ⁊ ꝓpinandū eſt nō valētibus ſumere medicinam. ⁊ ſi linitur ſuper ſtomachum facit vomituȝ. Et confert hydropiſi: et ſolutiōe educit aquā citrinam. Cuius hec eſt pmixtio. Accipe ſucci arthenite lib.ȝ. ſucci cucumeris aſin. lib.j. olei yrini lib.ij. butyri vaccini. lib.j. pulpe coloquintide.ʒ.iij. pollipodij.ʒ.vj. euforbij.ʒ.j. Que terenda ſunt tere ⁊ ſubmerge in ſuccis: et pone in vaſe vitreo ſtricti orificij: et ſtringe caput eius: et dimitte.p.viij. dies. Deinde bulliat totum bullitiōe vna. et coletur et pone ſuper colaturā ſerapini auř.v. myrrhe. auř.iij. ita q̄ reſoluanř prius

in aceto vini quantitate ſufficiēti. Aggrega omnia ſimul et bulliant ſemper agitādo cum fuſte vſq ad ſuccorum fere conſumptionē. Tunc ponantur cere. ℥. v. fellis vaccini aur. v. et ferueant donec liquefiat cera. tunc accipe ſcam. aloes: mezeriō: colloquintide. aā. aur. v. euforbij. aur. ij. ſal gemme aur. iij. turbith. aur. v. piperis lon. zinzib. camomil le cyna. oium aā. aur. ij. Puluerizētur et miſce cū eis ſimul terendo in mortario donec pficiat. ¶ Unguentū aliō artha nite et eſt reſoluēs apoſtemata dura ſplenis. et lapideitatē ipſi⁹: et ſcrofulas. Cui⁹ hec eſt pmixtio. Accipe ſucci eius et viſcoſitatis: q̄ mulget ex radice filicis. aā. lib. ſ. ſucci extremitatis tamariſci. ℥. ij. olei vitini lib. ij. yſopi hūide. ana. ℥. xv. aceti. ℥. ij. armoniaci. bdellij. ℥. ſ. et ß. cere citrine. ℥. vj. fiat ſicut ſuperi⁹ dixim⁹. Arthanita de decoctiōe rē ſufficientē ſuſtinet. (Poſſe.) Solutiōe educit flegma mucillaginoſum ſumptū et ſuppoſitū et etiā linitū ſup femur: et ilia et ptes adiacentes ei. Et aperit oppillationes viſcerū: et maxime ſplenis: et ꝓprie ſūptū cū oximelle et ſimiliter emplaſtratū. et cōfert colice flegmatice et ei que fit ex retentione fecis. et eſt ex rebus mundificātib⁹ caput et oculos: et ꝓprie caput purgiū factū ex eo. et abſcindit emigraneā frigidam et ſodam. et confert torture: et paralyſi: et ad egritudines cerebri flegmaticas: et proprie ſi fiat caputpurgium poſt aſſumptionē yere. aut theodoricon aut pillularū fetidarū et ſimilium. et confert caputpurgiū ex eo factū debilitati viſus: et aque que deſcēdit ad oculū. et eſt experta res ad ictericiā convertens in vaporem et fumum et ſudorem materiā ei⁹ et ꝓprie ſuccus eius cū ſecaniabin: aut mellicrato. et opz vt ſumens cooperiatur multum vt ſudet ſudore vehemēti citrino. et ſm omnē modū adminiſtratiōis ei⁹ cōfert duriciei ſplenis et alioꝝ apoſtematū et ſcrofulis: et tā bibitum ꝙ ſuppoſitū ꝓuocat mēſtrua. et eſt ex maxime aperientib⁹ orificia emorroydarū. et dicitur ꝙ ſi ſuſpendat collo mulieris radix ei⁹ nō cōcipit. et linitur ex eo anus et cōfert exitui eius. (Doſis.) Ei⁹ ab aur. ij. vſq ad. ʒ. iiij. et ꝓprie ſucci ei⁹.

¶ De ariſtologia. Cap. xxvij.

Ariſtologie tres ſunt ſpēs ſcʒ longa et rotunda: et alia cuius radix currit ſm ſemitam palmitum vitis. (Cō-

plexio ⁊ ꝓprietas.)Inquit Dyaſcorides. Oēs calide ſunt i principio tertij:ſicce in ſecūdo:⁊ videtur quod longa ſit calidior:ꝙuis terreitas eius vincat ſuper terreitatem rotunde ⁊ videtur ex hoc ꝙ rotūda ſit ſubtilior:quare ad omnes operationes promptior:⁊ eſtvtraqꝫ aperitiua oppilationū:reſolutiua attractiua:extrahēs ſpinas:⁊ fracturas lignorū infixas carni:⁊vtraqꝫ eſt ſubtiliatiua:ſꝫ rotūda magis ꝓpter id quod diximus.Alia vero ſpēs eius in olbus his eſt debilior:ꝓpter illud nō eſt famoſa.(Rectificatio.)Soluēdo non nocet:immo cōfert viſceribus:⁊ exigit in alijs de rectificatiōe ſm ꝙ diximus in luſ.⁊de decoctiōe et trituratione rem plenā ſuſtinet.(Poſſe.)Solutiōe educit hūiditates flegmaticas.⁊ dixerūt aliqui ꝙ etiā colericas ⁊ eſt ex rebꝰ maxime mūdificātibus pulmonē:⁊ pectꝰ a flegmate:et putredinibꝰ et cōfert iuuamētum manifeſtū aſmati.et tuſſi ſm omnesꝫ modū adminiſtratiōis eiꝰ et etiā ſuffumigatio ex eo adminiſtrata ꝑ embotū cōfectio formarū aquarū iuuamētū magnificatū ē ad aſma antiquū ⁊ tuſſiꝫ humidā:⁊ ꝓprie'qñ recipit ſuffumigatio ꝑ interualla ex vna earū ꝑ traiectoriuꝫ. Accipe ariſtologie.rot.arſenici citrini ptes eq̄les.Aggrega cū vitello oui:⁊ fiant forme ſicut auellane. Adhuc aūt ariſtologia eſt ex rebꝰmūdificātibus cerebrū:⁊ eſt cōferēs epilepſie:⁊ꝓprie rotūda.Cōfert ēt ſtomacho:⁊remouēs ſingultuꝫ vētoſuꝫ et ſedat dolores oēs a vētoſitate in viſceribus⁊ aufert oppilatiōes ſplenis:et ventoſitates in ipſo:et ꝓprie rotunda:⁊ hoc cū oximelle radicum : ⁊ oēs quidem ſpecies eius mundificant matrices fetaruꝫ:⁊ prouocant menſtrua ⁊ faciūt aborſum.⁊ rotūda q̄dē eſt ex medicinis magnis ad vlcera mala fraudulenta ⁊ eſt mūdificās fiſtulas:⁊ gñans carnē in ipſis.⁊ emplaſtratio ipſius cum melle:et ſale paucoꝯfert podagre ⁊ ꝯtuſioni lacertorū. Cū hydromelle aūt curat vlcera aurīū ⁊ corroborat auditū.Acetū aūt coctiōis ipſiꝰ ſtringit gingiuas:⁊ remouet putredinis ab eis:⁊ ſi cō fricentur cū ea dētes abſtergit eos.⁊ eſt medicina bona rigori febriū.(Doſis).Eiꝰ eſt a.ʒ.i.vſqꝫ ad aureū.i.

¶De albemeſuch.i.cherua. Cap.xxviij.

Albemeſuch dicitur ꝓprie granū regnum:⁊ ē ex eo aliud magnū aliud paruum.⁊ dicitur ꝙ magnū ē cher-

na.(Cōplexio ꝛ proprietas.)Dicit diaſcorides. Calide cō‑plexionis eſt: ꝛ ſicce in.iij.et dixit hamech.eſt in principio tertij.(Rectificatio.)Meretur de rectificatione hoc qđ diximus in capitulo de been.Oleū aūt vtriuſq; extrahitur ſicut oleum de amigdalis.(Poſſe.)Facit vomitū ꝛ ſolutionē laborioſam ꝛ educit flegma vehementer ꝛ aliqñ coleraȝ et materias a iuncturis ꝛ aquaȝ citrinam ꝛ coquuntur grana eius ꝛ ꝓprie cōtrita in iure galli antiqui et cōfert colice et doloribus iuncturarū et podagre et dolori ſciatice: et coquuntur cū aqua caſei: aut mulget ſup ea lac caprinū et colatur ꝛ confert hydropiſi.Oleum aūt de cherua confert colice flegmatice vētoſe.(Doſis.)Sumūtur ex cherua a granis.v.vſq; ad.vij.ꝛ alteri⁹ a granis.vij.vſq; ad.xv.

¶De albrahin ſiue Albranhūc ꝛ eſt geneſtra. Cap.xxix.

Albrahin ē capiſtrū arborū.Et eſt arbor montana ſup cui⁹ ſtipite eleuatur denſitas fuſtiū multe rectitudinis.ꝛ dū plicantur non patiūtur fracturas. Unde ligant ex eis arbores.Et producūt flores figure lunaris citrinitatis multe.Et proferūt folliculos ſecundū ſemitam orobi habētes ſemina diſtincta ſicut lentes. Sed in lingua latina geneſtra ſiue myrtica appellat.(Complexio et proprietas). Inquit Dyaſcorides.Calide et ſicce eſt cōplexionis in ſcđo ꝛ ſemen eius eſt calidus.Et in flore eius ꝛ ſtipitibus ipſi⁹ ē humiditas ſupflua cuȝ virtute inciſiua:q̄re multiplicat vomitū.Et ſunt oēs partes eius conturbatiue inciſiue ſubtiliatiue ꝛ ꝓuocatiue.(Rectificatio.)Nocet ſtomacho ꝛ cordi. Et dixit philagri⁹.Cū melle roſato tollitur nocumentū ei⁹. Et ſimiliter cū roſis ꝛ maſtice.Semen aūt eius propinandū ē cū aqua mellis roſati.Aniſum autē ꝛ ſemen feniculi et daucus ꝛ ſimilia auferunt nocumentū ipſius.Flos aūt ei⁹ de decoctiōe ſuſtinet modicū:ſemē vero eius plus.(Poſſe.) Per vomitū et per ventrē educit flegma cū fortitudine vehementi ꝛ materias que ſunt in iūcturis:ꝛ mūdificat renes ab omnib⁹ ſuperfluitatibus.Et prouocat vrinam fortiter.ꝛ frangit lapidem in renib⁹ et veſica ꝛ non ꝑmittit materias figi in eis et denſari in lapidem: ꝛ qñ flores ei⁹ contriti propinantur cū melle roſato: aut cū ouo reſoluūt ſcrofulas.Et oximel ex eis: aut ex ſeminib⁹ ipſius reſoluit apoſtemata

ſplenis. Et ſi frequēter cū eis vomit⁹ cōfert ſciatice ⁊ podagre ⁊ dolori renū. (Doſis.) Eius ⁊ ꝓprie florū eſt a.ʒ.ij. vſqꝫ ad.v. et ſeminis a.ʒ.ij. vſqꝫ ad.iiij.

¶De elleboro. Cap.xxx.

Elleborus eſt barba alfugi. Et ei⁹ due ſūt ſpecies. Nā alius eſt albus. Ali⁹ eſt niger. (Electio). Niger ꝟo incolumior eſt albo: imo minatur alb⁹ accidētia terroris. Niger ꝟo acq̄rit iuueneſcētiā: ⁊ incolumitatē. ⁊ quod ex eo magis eligitur ꝓprie eſt cui⁹ ſapor eſt acutus mordicās guſtū et habens colorē ſicut aſſarū ꝓprie ⁊ quod eſt frangibile et mediū inter ſubtile ⁊ groſſū ⁊ mediū inter recentē ⁊ antiquum: ⁊ mediū inter ponderoſum et leuem: immo plus leuis ꝙ ponderoſus. Et q̄ eſt leuis carens aſperitate. Et melior pars totius plante eſt radix ipſius. Melior pars radicis ſūt fuſtes et melior pars eorum eſt cutis ipoꝝ. Et meli⁹ tps collectiōis eius eſt ver ⁊ eſtas. Albus vero minoris eſt acuitatis et mordicationis: ⁊ eſt eius mordicitas non apparēs ſubito: ⁊ eſt maioris amaritudinis ꝙ niger. In aliis aūt ꝓprietates nigri habet. ſꝫ plus de antiquitate ꝙ niger patit. (Cōplexio ⁊ ꝓprietas.) Niger eſt calidus ⁊ ſicc⁹ in tertio. Et eſt ſubtiliatiu⁹: abſterſiuus: reſolutiuus: ⁊ corroſiu⁹ additionum carniū que fiūt in vulneribus: ⁊ dicitur qđ naſcitur apud radices arboris ſunt fructus eius ſolutiui. Albus vero calidus ē: ⁊ ſiccus i medio tertii: ⁊ eſt ſilr abſterſiuus ⁊ mordificatiu⁹ multiplicans vomitum: ⁊ faciens ſternutationem cum fortitudine. (Rectificatio.) Albus corporibus noſtri temporis eſt moleſtus: immo eſt eis ſicut venenū ꝓprie prefocans. Nigri autē vſqꝫ ad tēpora noſtra virtus tolerabilis eſt: licet adhuc difficilis. Inquit eñ hyppocras. Moleſtus eſt elleborus eis quoꝝ ſana ſūt corpora. Ars autem et ſollicitudo eſt in rectificando: et propinando quādo ⁊ cui oportet. Facit enim tunc operationem incolumē. Inquit filius zezar. Fit tereniabin ſicut mel ⁊ ſubmergunt in eo tepido ex fuſticulis nigri: partes conuenientes circiter horas.viij. et extrahantur ab eo: et tūc propinetur alteraniabin qđ eſt habens virtutē ellebori: ⁊ cōſimile fit de mel le paſſularū. Et quandoqꝫ ſubmerguntur in iure gallinaꝝ. aut carniū: et fit ſimiliter. Et aliqui perforant radicē raffa⸗

ni et intromittunt fruſtū ellebori per diem ⁊ poſt auferunt ⁊ propinant raffanum habērem virtutem ellebori. Et qñq; infunduntur in oximelle: et ſimiliter fit. Et qñq; fit in vino dulci: ⁊ qñq; in cōdito: aut in aliquo ex ſyrupis aut robub ⁊ qñq; infunduntur in iure gallorum aut carnium ⁊ coquitur in iure: ⁊ poſtmodum addunt arte chiſt. aut ordeū fractum aut rizum. Et qñq; ſorbetur ius ſolū p ſe. Dauc⁹ autem et piper longum et aniſum et petroſilinum ⁊ yſop⁹ ſicca et calamentum ⁊ origanum ⁊ haſe ſignificant operationem eius. Bene aūt miſcetur cū epithimo ⁊ polipodio ⁊ ſale indo: ⁊ ſimilibus. Confortant em̄ ſeſe. confectio pillular̄ quas ſcripſit haly. quarū iuuamētum eſt vltimū ad egritudines melancolicas ⁊ cancrum ⁊ leprā ⁊ morpheā nigrā difficilē. quarū hec eſt pmixtio. ℞. yerepigre. ʒ. xij. ellebori nigri: polipodij. añ. ʒ. v. ephithymi: ſticados. añ. ʒ. vij. agarici: lapidis lazuli: ſalis indi colloquintide. añ. ʒ. iij. Doſis earū ē a. ʒ. j. vſq; ad auř. ij. ⁊ ſunt ſane ⁊ experte. Expedit em̄ virtutem vtriuſq; a corpore aqua mellis ⁊ aqua paſſularū et aqua ordei: et ius gallorū ⁊ gallinarum cū oleis aut nucū aut amigdalarum ⁊ ſſium. Puluerē tñ ellebori ſumere nō tutum eſt. (Poſſe.) Diximus vitari album quia ꝓuocatiuus eſt. Nigrū aūt debere ſumi ſicut concordant oēs. ⁊ ꝓpterea rectificatum ſm artē et legem et non conuenit niſi robuſtis et animoſis corporib⁹ et proprie tempore veris. Dat⁹ quidē quando et cui conuenit facit acquirere iuueneſcentiam et incolumitatem ⁊ mores laudabiles ⁊ complexiones bonas. Hec enim eſt proprietas ipſius ſicut dixit hyppo. Et ipē quidē mundificat totum corpus a ſuperfluitatibus mēbrorum corruptis et ſolutiōne educit cum facilitate colerā permixtam groſſam ⁊ flegma et coleram nigram cūvirtute ſine moleſtia ⁊ mundificat ſanguinē. Et attrahit a venis ſupfluitates mixtas ſanguini. immo a toto corpore ⁊ concauitatibus membrorum et a partib⁹ remotis ⁊ cute. Et ē ex rebus ſolennibus in mundificando cerebrum ⁊ caput totū et inſtrumenta ſenſuum et neruos ⁊ viſcera ⁊ veſicā ⁊ matricem et confert iuuamentum manifeſtū egritudinibus eor̄ ſicut eſt ſoda proprie ⁊ emigranea mania. et melancolia vertigo epilepſia ⁊ paralyſis ⁊ aque ad oculum deſcen-

denti ⁊ cōfert egritudinibus iuncturarum et duriciei apoſtematibus eorū et ſcrofulis ⁊ eſt ſicut tyriaca et medicina anthonomaſice ad lepram cācrū. et ſpecies herpetis ⁊ bothor et qui ſe comedūt et qn̄ ponitur niger elleborus in alcohol: confortat viſum et diſtillatur acetum decoctiōis eiꝰ in aurem. et confert tinnitui et ſibilo et corroborat auditū et ſi colluitur os cum aceto predicto cōfert dolori dentium et confert egritudini ſplenis et febribus antiquis longis: ⁊ quartane colerice et egritudinibꝰ melancolie difficilis eradicationis et ꝓuocat vrinam et menſtrua. Uſus autē eius colorem efficit bonum et acquirit corpori odorem bonū et ori ſimiliter: et remouet egritudines cutis ſicut ē morphea et baras ſm̄ omnem modum adminiſtratiōis eius et fricatur cum aceto: ſimiliter remouet feditatem cutis ⁊ pannū. Albus vero difficulter et fortiter vomere facit cum accidētibus terroris. et cōfert fricatio ex eo ad egritudines cutis et confert cum virtute et curat ſcabiem et impetiginem et lentigines et confert vterq; elleborus fiſtulis et vulneribꝰ putridis et fraudulentis. (Doſis.) Eius eſt a charatis .vi. vſq; ad tertiam .ʒ.i. vel vſq; ad .ʒ.i.

¶ Joannis Meſue grabadin. Quod eſt aggregatio et antidotarium electuariorum et confectionum: et aliarum medicinarum compoſitarū.

SCripſimus in libris explanationum noſtrarum ex his q̄ experti ſumꝰ quedā adhuc rememoratione digna. Ex quarū aggregatione ſummam conteximus quod grabadin noſtrum vocamus: quod eſt cōpendium ſecretorum in quo expertas et preclaras medicinas ex his que acquiſiuimus et inuenimus ab eis que medicine artis archana ſcire faciunt tradere dignum duximus. Et ponimus totam latitudinem operis huius ſummas duas. In prima famoſas ⁊ ſolennes medicinas compoſitas tradimus. In ſecunda vero medicinas ſingulorum membrorum egritudinibus approprietas diſtinguimus.

In prima vero diſtinctione ordinamus.xij.
¶Prima eſt de electuarijs.
Secunda de medicinis opiatis.
Tertia de medicinis ſolutiuis.
Quarta de conditis.
Quinta de ſpeciebus lohoc.
Sexta de ſyrupis ⁊ robub.
Septima de decoctionibus.
Octaua de trociſcis.
Nona de ſuffuf.⁊ pulueribus.
Decima de pillulis.
Undecima de vnguentis ⁊ emplaſtris.
Duodecima de oleis.

¶Prima diſtinctio que eſt electuariorū ſubdiuiſionē habet.Quedam enī ex eis delectabilia ſunt quedã vero amara:⁊ vtraqꝫ ſunt ſolēnia.Prius tamē ex eis electuaria quorum eſt delectationem facere cum titulis vtilitatum ſuarū tradimus:⁊ poſt de alijs loquemur ſicut deo placuerit.

¶Incipit prima pars diſtinctionis prime de electuarijs delectabilibus.

ELectuariū de aromatibꝰ ꝙ ſcripſit Gal.ex ptorū iuuamētoꝝ ad cauſas ſtomachi ⁊ epatis:⁊ egritudines i eis factas ex fleg mate groſſo ⁊vētoſitate.Digeſtionē ꝯfortat:īflationē remouet:et morbos ex ea factos curat.Retardat canos. Colorē efficit bonū:⁊ oris ⁊ ſudoris odorē.Renes quoqꝫ ccalefacit ⁊ coitum excitat.Acidos ruptus curat:⁊ faſtidiū et abhominationē remouet.Cuiꝰ hec ē pmixtio.Accipe ligni aloes crudi:roſaꝝ.añ.auī.xij.gallie muſcate:macis:doronici:pip.lōgi:nucis muſca.mēte:ſicce:caſſie:ſpice:maſticis:cynamomi:gariofiloꝝaſſari.ana.auī.iij.calami aromatici.auī.iiij.croci cardamomi maioris ⁊ minoris triū ſandaloꝝ:reubarbari coſti cubebe:zinziberis:ſeminis feniculi et aniſi:cheiriz.añ.auī.ij.zuccari.ℨ.vj.mine aromatice.ℨ.xij.melle diſpūati ꝗtū ſufficit.Doſis ciꝰ a.ʒ.ij.vſqꝫ ad auī.iij.

ELectuāriū de gēmis cuius iuuamentum eſt magnū ad egritudines cerebris cordis ſtomachi epatis ⁊ matricis:

tricis frigidas. et nos ſum⁹ experti bonitatem eius ad tremorem cordis et ſincopim ⁊ debilitatē ſtomachi. Et quando aliquis triſtatur et neſcit radicē et ei qui diligit ſolitudinē. Et ſunt eo vſu reges ⁊ magnates. Trahit em̄ eos in conſequentiam bonorū morum nobilium: et dilatat animam et facit corporis odorem et colorem bonum. Cuius permixtio hec eſt. ℞. albarum margaritarum. ʒ. ij. fragmētorum zaphyri ⁊ yacinthi ſardinis et granatorū feruzeg. i. ſmaragdi. ana. ʒ. j. et. ß. zedoarie doronigi corticum citri macis: ſeminis alſeleniemiſc. ana. ʒ. ij. corallorum rubeorum: charabe limature eboris ana. ʒ. vnius patres. ij. been albi et rubei gariofilorū zinzebe. pipis longi ſpice foli j croci ħeyl. ana. ʒ. j. trociſcorum diarodon ligni aloes ana. ʒ. v. cynamomi galange: zurumbet ana. ʒ. j. et. ß. foliorum auri et argenti. ana. aur̄. ß. muſci boni. ʒ. ß. ambre. ʒ. ij. confice cum ſucco emblicorum: et colature gerentabin de roſis ptib⁹ eq̄libus q̄ntū ſufficit. Doſis ei⁹ eſt ab aur̄. ß. vſq₃ ad aur̄. j. cū aqua bugloſſe et vino odorifero.

Confectio alchermes et ſunt grana tinctorū maximi iuuamenti ad pulſū cordis ⁊ ſincopim ⁊ algaeſgues ⁊ triſtitiā ſine cauſa et eſt ex rebus confortantibus animā confortatione mirabili cui⁹ permixtio hec eſt. Accipe ſetā tinctam ex chermes circiter lib. j. ⁊ proprie cuius tinctura non preterijt ſpaciū extenſum ⁊ ſubmerge eam in ſucco pomorum dulciū ⁊ aque roſate. añ. li. j. ⁊ ß. et dimitte die vna. Deinde fac modicū bullire donec aqua rubeat. Deinde extrahe ab ea ſetam et exprime eā ⁊ pone in ipſa zuccari tabarzet. ʒ. cl. et coq̄ue vſq₃ dū habeat ſpiſſitudinem mellis et remoue ab igne et proijce in eo calido āb₂e crude minutatim inciſe. ʒ. iiij. ⁊ dimitte in eo liqueſieri. Deīde proijce ſuper ipſū puluerē harū rerū. Accipe ligni aloes crudi et darſeni. añ. ʒ. vj. lapides lazuli loti ⁊ ꝑpati. ʒ. ij. albarū margaritarū. ʒ. ij. auri boni. ʒ. j. muſci boni. ʒ. vnius tertiā. cōfice ⁊ ſit doſis ab aur̄. j. ad. ij. ⁊. ß. et eſt bonum ⁊ expertum.

Confectio de xilo aloes que eſt medina magna ad egritudines cordis ſtomachi ⁊ epatis frigidas ⁊ ſanat ſincopim ⁊ pulſum cordis ⁊ confortat ſtomachum: et procurat digeſtionem ⁊ facit odorem oris bonum ⁊ generat ſan

dium. Accipe ligni aloes crudi: ⁊ roſe ana. ʒ. viij. gariofilo-
ruȝ ſpice nardi macis nucis muſcate galie muſcate cube-
be cardamomi ⁊ heyl maſticis cinamomi cypperi ſquināti
ȝedoarie been albi ⁊ rubei folij ſete crude margaritarū co-
rallorum rubeorum charabe foliorū citri ⁊ corticuȝ ſeius
⁊ alſelēgemiſc. ſanſuci ſiſimbri mente ſicce pip. lōgi ȝinȝib.
añ. ʒ. iij. muſci bōi. ʒ. vnius tertiā ābre. ʒ. j. ⁊. ß. Et cōfice cū mel
le ēbli. ⁊ mīus aromatiȝata. ⁊ ſit doſis eius a. ʒ. j. vſq; ad. ʒ. iij.

Deſcriptione electuarij ſarbothēg: ⁊ eſt letificās deſcri-
ptione hamech filij ȝaccharie ſuper quo eſt fiducia
iuuamenti ad egritudines cordis ſtomachi ⁊ epatis ⁊ con
fortat ea: et confert pulſui cordis: et educit ventem eo in
conſequentiam gaudij: et continue iocondi tatis: etiā attra-
hit digeſtionē bonā ⁊ facit oris ⁊ corporis totius odoreȝ bo-
nū: ⁊ colorē facit viuidū. Et modus eius eſt. Accipe roſarum: li-
gni aloes. añ. ʒ. vj. macis nucis muſcate: gallie muſcate car
damomi heyl. añ. ʒ. ij. cinamomi croci. añ. ʒ. ij. ⁊. ß. ʒ. v. cyperi
v. gariofiloꝝ maſticis ſpice aſſari: añ. ʒ. iij. Fiat omniū tritu
ratio bona et cōfice cuȝ melle emblicorum ⁊ aromatiȝa ip-
ſum cuȝ muſci. ʒ. vnius quarta et ſit doſis a. ʒ. j. vſq; ad. iij.

Modus electuarij de citro ex inuentiōe noſtra confor-
tans ſtomachum ⁊ procurans digeſtionē et odorē oris
facit bonum: groſſas ventoſitates expellit ⁊ confortat cor.
Accipe corticum citrorum aur. xx. gariofilorum ligni aloes
cynamomi macis galāge añ. ʒ. ij. muſci. ʒ. ß. cardamomi ȝin
ȝiberis añ. ʒ. j. confice cum melle. Doſis eius eſt. ℥. ß.

Confectio de muſco dulcis faciens ad pulſuȝ cordis et
egritudines melancolicas ⁊ ad eum qui triſtatur ſine
cauſa ⁊ confert ad egritudines cerebris ſicut eſt vertigo et
epilepſia ⁊ tortura ⁊ palyſis ⁊ ad egritudines pulmonis ⁊
difficultati anhelitus cuius pmixtio eſt hec. Accipe croci do-
ronigi ȝedoarie ligni aloes macis añ. ʒ. ij. albarū margari
tarum ſete crude aduſte charabe coralli rubei: añ. ʒ. ij. ⁊. ß.
gallie oȝimi citrati. oiuȝ. añ. ʒ. ij. ⁊. ß. been albi ⁊ rubei fo-
lij ſpice gariofilorū añ. ʒ. j. ȝinȝiberis cubebe piperis lōgi
añ. ʒ. j. ⁊. ß. muſci. ʒ. j. ptes. ij. cōfice cū melle crudo quod ſit
quadrupluȝ ponderis omnium ⁊ pone in vaſe vitreo. Et
ſit doſis eius a. ʒ. j. vſq; ad. ij. Si aūt hāc cōfectionē amaraȝ

facere volueris valentior efficietur ad ea que diximꝰ ⁊ ad exiccandū humiditates ſtomachi ⁊ putrefactiones eiꝰ ⁊ proprie ſi addat in permixtione eius abſinthij ⁊ roſe añ.ʒ.iij. aloes optimi abluti.ʒ.iiij.caſtorei chelſin añ.ʒ.j.cinamomi ʒ.j.⁊.ß.aloes.ʒ.j.⁊.ß.al's.ʒ.ij.et.ß.

MOdus cōfectionis teſticuli vulpis et eſt ſatirion bona ptiſicis ethicis ⁊ ꝯſumptis: eſt medicina impinguatiua bona ⁊ multiplicat coitū. Et modus operationis eius eſt talis. Accipe ſatirionū qui abſcindūtur a parte ſuo lib.j.⁊ terantur ⁊ coquant cū lacte omnino dulci in quantitate ſufficiēti ſup prunas: uſqꝫ dū decocti ſint ⁊ ſit cōſumptum lac: et tūc funde ſup eos olei amigdalarū dulcium.℥.iij.⁊ agitetur ſic cōterendo cū ligno ⁊ poſtea fūde ſup totū ſyrupū: cuius modus eſt accipe ſucci bugloſſe cocti ⁊ deſpumati li.ij.ſucci pomoꝝ dulciū.℥.xij.zuccari boni albi lib.iij. Miſceat agitādo cū p̄dictis uſqꝫ dū fiat eis cōpetēs decoctio ⁊ deponat ab igne ⁊ p̄ijciat ſup ea cynamōi ſubtilis ⁊ electi.ʒ.v.been albi ⁊ rubei añ.ʒ.ij.ligni aloes.ʒ.iij.croci ſādali citrini dragagāti gūmi arabici alfelēgemiſc.cubebe macis añ.ʒ.j.⁊.ß. ꝯfice ⁊ pone ī vaſe vitreo ⁊ ſit doſis eiꝰ ab aur.iij.uſqꝫ ad.v.

COnfectio alia teſticuloꝝ vulpis ⁊ ē dyaſatirion faciēs erectionē virge ⁊ multiplicās ſperma ⁊ deſideriū coeūdi. Accipe ſecacul albi.mūdi elixati ī aqua cicerū quoꝝ electa fuit aqua p̄ria lib.j.teſticulorū vulpis.℥.viij.radicis raffani.℥.iij.luf:plani.℥.ij. Terant ⁊ īfūdant ſup ea lactis vaccini aut ouini q̄titas que ſupereminat radicibus duobꝰ digitis ⁊ olei ſiſamini ⁊ butyri vaccini recētis añ.℥.iiij.⁊ excoquātur cū facilitate uſqꝫ ad ſpiſſitudinē ⁊ ſi adhuc radices nō bñ decocte ſint fundatur ſup eas ex lacte et oleo et butyro uſqꝫ dū p̄fecte decocte ſint: ⁊ poſt hoc fūde ſup hoc totū mellis boni et diſpumati lib.v.ſucci cepe humide lib.j.⁊ ß. Decoque oīa ſimul uſqꝫ ad p̄fectā decoctionē: tūc eam depone ab igne ⁊ p̄ijce ſup eā puluerē: cuiꝰ p̄mixtio hic ē. accipe caudarū ſtinci cū renibus ⁊ ſummo vmblici.ʒ.viij.ſeminis erude zinziberis been albi ⁊ rubei lingue auis: ſeminis naſturtij cynamomi:: piperis longi bauchc.ſeminis napi ſparagi añ.ʒ.iiij.et conficiantur cū eis. Ultimo vero ponatur in medicamine pinearum mundatarum lib.j.⁊.ß.ſ

ſiccoꝝ mūdatoꝝ.ʒ.x.cerebelloꝝ paſſerū.ʒ.ij.cōficiant oīa bn̄ ⁊ aromatizētur cū.ʒ.j.boni muſci.Sit doſis eiꝰ ab.ʒ.ß. vſq ad.ʒ.j.cū bono vino puro ⁊ pauco.

Confectio de galāga ꝯ morbos vētoſitatū groſſarū ⁊ acetoſaꝫ eructuationē medicina expta ⁊ ad maliciā digeſtiōis ⁊ bonificat opatiōes ſtomachi ⁊ epatis frigidi imo emēdat defectionē ipoꝝ.Accipe galange ligni aloes.an̄.ʒ.vj.gariofiloꝝ macis chebu an̄.ʒ.ij.zinziberis macropipis cynamo.pip.albi an̄.ʒ.j.⁊.ß.calamenti ſicci mēte ſicce an̄.ʒ.j.heyl:ſpice:ſemis ap ij.feniculi carui aniſi. an̄.ʒ.j.calami aromatici.ʒ.j.⁊.ß.zuccari tabarzet.ʒ.x.mellis diſpumati q̄tū ſufficit.doſis eius eſt a.ʒ.ij.vſq ad aur.ij.

Diarodon deſcriptione communi conferens ad dolorē ſtomachi ⁊ epatis et puncturam in eis a caliditate et acuitate colere citrine faciem digererē cibū et eſt ex conferentibus ſtomacho ⁊ epati debilibus.Cuius hec eſt pmixtio.Accipe folioꝝ roſarū rubearū.ʒ.xxx.trociſcoꝝ diarodon trociſcoꝝ de ſpodio liquiritie.an̄.ʒ.iiij.gariofilorū gallie muſcate ana.ʒ.iij.ſpodij croci maſticis:berberis dragaganti gummi arabici ligni aloes.ana.ʒ.ij.triū ſandaloꝝ:an̄.ʒ. ij.aſſari ſpice ide macis cardamomi portulace lactuce ſcarioſe:ſeminis citrulli mellonis cucumeris cucurbite albarum margaritarum alfelengemiſc.raſure eboris dragaganti gummi arabici.ana.ʒ.j.camphore.ʒ.j.⁊.ß.muſci.ʒ.vnius ſextam confice cum ſyrupo de roſis ⁊ aqua roſata.Doſis eius eſt.ʒ.ß.

Aromaticum roſatū ſtomachū ⁊ cor confortat.humiditatem viſcerum exiccat:appetitum excitat et digeſtionem confortat.Uomitum ⁊ nauſeam ſedat.Cuius permixtio hec eſt.Accipe foliorum roſarum rubearum.ʒ.j.⁊ ß. ligni aloes macis gariofilorum trociſcoꝝ diarodon gallie muſcate.an̄.ʒ.ij.et ß.liquiritie mundate.ʒ.viij.cynamomi ſubtilis ⁊ electi.ʒ.iij.galange.zinziberis:nucis muſcate.an̄. ʒ.ij.⁊ ß.heyl.ſpice.ana.ʒ.j.Syrupi roſati ſyrupi corticū citri quantū ſufficit.Doſis eius eſt a.ʒ.iij.vſq ad.v.Et ſunt qui aromatizant illud cum.ʒ.vnius ſexta muſci.

Aromaticum roſaruꝫ deſcriptione Gabrielis. Ualet cōtra ſtomachi defectionem ⁊ omnia nutricationis me=

bra confortat. & eſt contra ſtomachi humiditatem & molliſicationem medicamen expertũ & omnem putrefactionem ī eo corrigit. Cerebrum et cor confortat appetitum excitat: digeſtionem procurat conualeſcentib⁹ et debilibus mire ſubuenit. Cuius permixtio hec eſt. Accipe foliorum roſarum. ℥. xv. liquiritie raſe mundate. ℥. vij. ligni aloes boni: ſandalorum machazari: an̄. ℥. iij. cinamomi boni et electi. ℥. v. macis gariofilorum. an̄. ℥. ij. & ß. gummi arabici dragaganti. an̄. ℥. ij. & partes. ij. alterius. ℥. vnius: nucis muſcate: cardamomi galange: an̄. ℥. j. ſpice. ℥. ij. muſci. ℈. j. ãbre. ℈. ij. ſyrupi roſati & ſyrupi corticum citri quãtum ſufficit.

Aromaticũ roſatũ min⁹ ſtomachũ & cor confortãs & eorũ inflationes ſedãs. Et eius pmixtio hec ē. Recipe roſarum rubearum. ℥. x. ligni aloes ſandaloꝝ machazari. an̄. ℥. ij. cinamomi electi. ℥. iiij. maſticis. ℥. j. et. ℈. j. ambre. ℈. ij. muſci. ℈. j. ſyrupi roſati quantum ſufficit.

Aromaticũ muſcatuʒ confert ſincopi et tremori cordis et confortat cerebrũ & cor & ꝯfert epilepſie & prefocationi matricis & facit oris odorē bonũ. Recipe ligni aloes. ℥. vij. darſeni electi. ℥. x. ambre crude. ℥. iij. muſci boni et electi. ℈. ij. ſyrupi roſati q̃tũ ſufficit.

Aromaticũ gariofilatũ ſtomachũ & cor ꝯfortat. Nauſeã & vomitũ ſedat & valet contra putrefactionē in partib⁹ ſtomachi. Membra vero nutritionis calefacit & vētoſitates diſſoluit et carminat: cui⁹ hec eſt pmixtio. ℞. gariofiloꝝ. ℥. vij. macis zedoarie galãge ſãdali macozivi trociſcoꝝ diarodon cynamomi ligni aloes ſpice inde piperis longi heyl. an̄. ℥. j. roſarũ. ℥. iiij. liquiritie gallie muſcate: an̄. ℥. ij. folij cubebe: an̄. partes. iij. ℥. vnius ſyrupi citrini quãtũ ſufficit ambre. ℥. j. muſci. ℈. ß. Doſis eſt a. ℥. iij. vſq ad. v.

Aromaticum nardinum ſtomachum et epar et viſcera confortat & renes et veſicam & addit deſiderium coeũdi. Oris et ſudoris odorem bonum facit & cõfortat anhelitum & facit digeſtionem cibi & reſoluit ventoſitates: cui⁹ pmixtio hec eſt. Accipe ſpice inde. ℥. ij. roſarum. ℥. iiij. liquiritie. ℥. ij. & ß. gallie ſebelline cubebe ligni aloes macis gariofilorum cynamomi folij indi aniſi corticum citri trociſcoruʒ diarodon. an̄. ℥. j. et tertiam alterius pinearum purgatarũ

amigdalarum purgatarum a corticibus ſuis.aā.ʒ.v.gummi arabici dragaganti.aā.ʒ.ij.muſci.℈.ß.conſice cum ſyrupo roſato quantum ſufficit.

Diacimini bonū valet contra ſtomachi & viſcerum ventoſitatē digeſtionē procurat ſtomachū & viſcera calefacit.Recipe cymini pridie in aceto infuſi & exiccati.ʒ.x.zinziberis cynamomi.aā.ʒ.iiij.gariofilorū ligni aloes macis.aā.ʒ.ij.& ß.galāge piperis longi cardamomi.aā.ʒ.ij.muſci.℈.v.mellis deſpumati quantum ſufficit.

Dianiſum valet groſſe vētoſitati ſtomachi:et frigiditati & abundantie flegmatis crudi in ipſo et tuſſi diuturne.Accipe aniſi.ʒ.xx.liquiritie:maſticis.aā.ʒ.viij.carui macis galange zinziberis feniculi cynamomi.aā.ʒ.v.trium piperum calamenti pireiri caſſie.aā.ʒ.ij.heyl.gariofilorum cucube croci ſpice.ana.ʒ.j.ß.zucchari.℥.ij.mellis deſpumati quantum ſufficit.

Diambra eſt medicina ſublimis cerebrum & cor cōfortans et ſtomachum & omnia membra digeſtionē procurat & vetrem eo letificat & membra nutritiōis calefacit. Senibus quoq̧ conuenit et frigidis natura et mulierib[9]:& egritudinibus matricum.Cui[9] hec eſt permixtio.Recipe cynamomi doronigi gariofilorum macis:nucis muſcate folij galange.aā.ʒ.iij.ſpice cardamomi maioris & minoris.aā.ʒ.j.zinziberis.ʒ.j.& ß.ſandali citrini ligni aloes: piperis longi.aā.ʒ.ij.ambre.auſ.j.muſci.ʒ.ß.confice cum ſyrupo roſato et aqua roſata.doſis eius eſt.ʒ.iij.vel.iiij.

Confectio de cynamomo que eſt medicina ſana et experta ad humoroſitatem ſtomachi et putrefactionē in eo flegma digerit & digeſtionē attrahit.Cuius permixtio hec eſt.Recipe cynamomi ſubtilis et electi.ʒ.xv.darſeni cimini enule.ana.ʒ.iij.galange.ʒ.vij.gariofilorum piperis lōgi cardamomi zinziberis heyl:macis nucis muſcate ligni aloes.ana.ʒ.iij.croci.ʒ.j.zuccari tabarzet.℥.v.Confice cum melle deſpumato.Et quandoq̧ ponitur in eo duplum ponderis medicinarum de zuccaro puluerizato ſine melle et accipitur ſicut ſuffuf.et alij addunt in eo muſci.ʒ.j.partes duas et puluerizatur cum eo.Doſis eius eſt a.ʒ.j.vſq̧ ad duas.

E Lectuarium de granis myrti cōfortans ſtomachuz et epar ⁊ cōferens ſolutioni ⁊ lubricitati viſcerum ꝓpter maliciam digeſtionis. Et modus eius eſt vt ī cōfectione de aromatibus adiungaſ granoꝝ myrti tritoꝝ ſicut alcohol ℥.centum mirabolanoꝝ nigroꝝ belliricoꝝ et emblicorum ſup quos iā ꝑterijt ebullitio vna in aqua citonioꝝ et vino odorifero.an̄.ʒ.vij.carui:aniſi:cymini:ſeminis apij infuſorū in aceto vini die ac nocte ⁊ exiccatoꝝ.an̄.ʒ.v.confice cuȝ mina aromatizata ⁊ da cū ſyrupo decoctiōis de citonijs.

D Iacalamentū deſcriptiōe Gal.cōferens ad egritudines frigidas mēbroꝝ nutritiōis ⁊ ad malitiā digeſtionis et facit penetrare cibū qui non pōt penetrare ad epar et ad corpus reliquum:et hec eſt eius ꝓprietas. Et cōfert rigori febrium et emplaſtratum et inunctū in ſpina. Et eſt ex maxime ſubtiliantibus humiditates groſſas et viſcoſas et ex reſoluentibus ventoſitates. Et cōfert ſingultui vehementi frigido et ventoſo:cuius difficilis eſt reſolutio.et ꝓuocat vrinam et menſtrua. ℞.calamenti fluuialis ⁊ mōtani ſiſeleos ⁊ petroſilini.an̄.ʒ.vj.ziziberis.ʒ.iij.ſeminis apij extremitatū alhaſce.an̄.ʒ.ij.cheiſin.ʒ.vj.piperis.ʒ.xij.mellis diſpumati quantum ſufficit. Potio eius eſt.ʒ.j.

D Iatrionpipereon deſcriptiōe cōmuni quod calefacit ſtomachum ⁊ ventrem:et remouet dolorem eiꝰ ex humiditate flegmatica multa et cruda et mundificat eum ab ipſis:⁊ valet contra acidos ructus ⁊ digeſtionē ꝓcurat. ℞. trium piperum.an̄.auſ.v.zinziberis:haſce aniſi.an̄.auſ.ij. ſpice:amoni cinamo.an̄.auſ.j.caſſie:ſeis apij:ſiſeleos aſſari enule ſicce.an̄.auſ.ß.confice cū melle diſpumato. Doſis eius eſt a.ʒ.j.vſq; ad.ij.

D Iaciminū valens ad dolorē ſtomachi ⁊ vētris factum a frigiditate:aut a groſſa vētoſitate:aut ex flāte groſſo:coadunato:⁊ ad dolorē colice:⁊ ſingultū ꝓuocatiuum a repletione factū:aut a ventoſitate groſſa eructationē acetoſā. Vētoſitates quoq; diſpergit opilatiōes aperit:⁊ mēbra nutritionis calefacit. Accipe cimini carmeni pridie ī aceto infuſi et exiccati.℥.xx.zinziberis:alhaſce.an̄.ʒ.iij. piperis:cynamomi.an̄.ʒ.ij.ameos.ʒ.j.et.ß.foliorum rute ſiccorū:bauracħ rubei.an̄.ʒ.iiij. Confice cum melle diſpumato.

Confectio de ſeminibus ſedans dolores viſcerū a ventoſitate factos. Oppilationes aperit. Lubricitatē a malitia digeſtiōis curat. Cui⁹ ꝯmixtio hec eſt. ℞. cimini: ſeminis feniculi: charui: aniſi: dauci: ameos ſeminis apij amomi iſuſoꝝ die ac nocte i aceto et exiccatoꝝ aā. ʒ. vj. cynamomi. ʒ. v. cheiſin. ʒ. iij. cardamomi ſpice gariofili. aā. ʒ. iij. zinziberis macropiperis ſyſeleos galāge. aā. ʒ. v. mellis diſpumati quātū ſufficit. Et qñq ponit in eo zuccari duplū ponderis omniū: et fac ſicut ſuſſuf. et eſt ſanum et expertum.

Confectio de citonijs bona cōfortans ſtomachū et faciēs digeſtionē et retinēs fluxū ventris et vomitū colericum et flegmaticū et facit colorē vtentis eſſe bonū. Accipe carniū citonioꝝ coctoꝝ in vino lib. iij. mellis boni diſpumati tātūdem. Decoque cū facilitate et poſtq̄ coctū fuerit ꝓijce ſup ipm cynamomi gariofiloꝝ cardamomi galange aā. ʒ. j. darſeni. ʒ. iij. zinziberis piperis lōgi macis. aā. ʒ. iiij. Et qñq inuitat neceſſitas ⁊ coquunt in citonia in aceto ad cās calidas. Et qñq ꝯmiſcetur eis aceti tertia pars eorum aut media. ⁊ qñq ꝯmiſcet eis ſucc⁹ granatoꝝ acetoſoꝝ in medio ponderis eoꝝ. Et qñq ſuccus citri in quarta parte ponderis eorū. Et qñq fit ſine ſpeciebus. Et qñq cū ſpeciebus ꝓdictis. Et qñq cū puluere iſto. Accipe ſpodij berberis ſeminis acetoſe trium ſandalorum roſarum rubeaꝝ partes equales. ⁊ qñq ponuntur alia ſm intentiōes phyſicorū. et qñq aromatizatur cū muſco aut cāphora aut vtroq et qñq fit cum zuccaro. et qñq cum melle.

Confectio de citonijs facta cū ſucco citoniorum excitās appetitum mortuum. ⁊ confortat ſtomachū et epar ēt digeſtionē et facit ad retentionem ⁊ ſtringit natura cui⁹ ꝯmixtio hec eſt. ℞. ſucci citoniorū et mellis. aā. lib. iij. ita q̄ ſit mel diſpumatū aceti boni puri lib. ij. Decoquant cū facilitate et cōtinue auferat ſpuma ei⁹ ⁊ ſepe et cū mellis ſpiſſitudinē habuerit pulverizet ſup ipſaꝫ piperis lōgi zinzi. cynamo. aā. ʒ. j. gariofiloꝝ ligni aloes ana. ʒ. ß. muſci. ʒ. vni⁹ tertiā ⁊ qñq fit ſine ſpecieb⁹. et qñq cū ſpēb⁹ alijs ſicut neceſſitas ꝯducit. Et qñq fit cū zucchāro ⁊ qñq variat alijs mōis.

Electuariū de pomis bonum ad debilitatem cordis et ſtomachi ⁊ confortat digeſtionem. ℞. carnium pomo

rum dulcium et redolentium mundatoꝝ et inciſoꝝ per
fruſtra lib.vj.zuccari albi boni.lib.v.aq̄ roſate lib.ij.. ligni
aloes.ʒ.v.ſandali citrini.ʒ.iij. gariofiloꝝ.ʒ.iiij.cinamomi
electi.ʒ.iiij.et.ß.ambre.ʒ.ij.muſci.ʒ.j.tertiā.Hoc etiā modo
fit electuariū de pomis acetoſis ⁊ electuariū de pomis
paruis et aromaticis et dulcibus..

Electuarium de perſicis confortans ſtomachū ſitiꝫ ex
tinguens:⁊ ardorē ſtomachi mitigans et oris fetorem
amputans.Accipe carnium perſicoꝝ mediocriuꝫ inter
maturitatem et acerbitatem ⁊ mundatorū a corticib⁹ ſuis
et ſucci eorum ana.lib.iij.zucchari tabarzet.lib.ij.Terent
perſica vt ſint ſicut medulla:⁊ exerceas in eis decoctionem
cum ſyrupo ſicut diximus in cōfectione de citonijs.Et cum
coctū fuerit puluerizet ſup ip̄m ligni aloes.ʒ.ij.cinamomi:
cubebe:macis ana.ʒ.iiij.ſandali citrini.ʒ.ij.muſci.ʒ.j.ſextā
et quandoqꝫ fit ſine ſpeciebus:et eſt ſanum et expertum.

Electuarium quo vtuntur reges ⁊ prelati.℞.pinearū
mundatarum.℥.viij.amigdalarum mundatarū.℥.vj.
zucchari albi lib.iiij.aque ro.lib.j.et.ß.olei roſati:amigda
le recentis et dulcis.℥.iij.cynanioni electiſſimi.ʒ.viij.et.ß.
gariofiloꝝ.ʒ.iij.ligni aloes.ʒ.iiij.ſandaloꝝ citrinoruꝫ
ʒ.iij.ambre bone.ʒ.j.muſci.ʒ.j.ſextam et eſt bonum et exꝑ
tum.⁊ cōfortat ſtomachum:cor pectus et cerebrum.

Electuarium ſecundum quo vtunt reges valens ſicut
primum.℞.pineatum mundataruꝫ.℥.vj.amigdalaꝝ
mundataruꝫ dulciuꝫ.℥.iiij.zucchari albi lib.iiij.aque roſa
te li.j.et.ß.folioꝝ roſarum rubearum.℥.j.et.ß.ſandaloꝝ
citrinoruꝫ.ʒ.iij.et.ß.ambre.ʒ.j.muſci.ʒ.vnius ſextam.

Electuarium de fructib⁹ magni iuuamenti ad ſolutio
nem ventris cum ſignificationibus caliditatis ⁊ abū
dantie colere.⁊ eſt medicina magna ad appetitum confor
tanduꝫ qui proſtratus eſt cuius permixtio hec eſt. Accipe
carniū citonioꝝ.⁊ pirroꝝ ponticoꝝ ⁊ maloꝝ accidoꝝ:quoꝝ
ſingulū elixatum fuerit in aceto vini fortis in quo infuſum
fuerit ſumach die ac nocte:et ſucci agreſte ſup cuius tritu
ratione elaborandū eſt vſqꝫ ad cōſumptionem vltimā.gra
norū ana.lib.j.carniū ſorbarum immaturarū.ʒ.v.zuccha
ri lib.iiij.Coque ad ſpiſſitudineꝫ mellis.Deinde pone ſuꝑ

ipm ſucci berberis.ʒ.ij.ſpodij:ſeminis acetoſe ana.ʒ.ſ.Re-
pone poſtq̄ confectū eſt in vaſe vitreo ⁊ da a.ʒ.ij. vſq̄.ʒ.iij.
cum aqua frigida et rob citri aut ribes aut aliquo talium.

Confectio alia Gal.et eſt cōfectio de acetoſis faciēs ad tremorem cordis ⁊ ſtomachi a caliditate ⁊ eſtuatione: et ad fervorem ſtomachi:⁊ ſitim et fumoſam eructuationē et oris ardorem:et ad epar inflammatum ⁊ febrem:et ſincopi et ebrietatem.Cuius permixtio hec eſt.℞.xiloaloes:cubebe.ana.ʒ.iij.roſe:coralli rubei margaritarū albarū:ſandali cytrini:ſanſel:ana.ʒ.ij.berberis: ſeminis cucumeris: cucurbite citrulli:ana.ʒ.iiij.ſpodij:carabe:gūmi:dragaganti aā.ʒ.ij.boliarmeni.ʒ.j.et.ß.ſeis acetoſe.ʒ.iij.ſeis portulace:bugloſſe.aā.ʒ.iij.⁊ cāphore.ʒ.j.Cōfice cū rob citri.aut rob agreſte.Doſis eiꝰ eſt a.ʒ.ij.vſq̄ ad.ʒ.iiij.cū aq̄ frigida.

Confectio de prunis ↄferēs ad ardorē ſtomachi ⁊ ſitim:⁊ ſoluit naturā:⁊ dat̄ i febribꝰ:⁊ ſedat eas. Accipe carniū prunoꝝ nigroꝝ oblōgoꝝ ⁊ maioꝝ:accidētiū ad dulcedinē:⁊elixatoꝝ in aq̄ in q̄ portulaca elixata fuerit lib.ij.zuchari albi lib.j.aq̄ violaꝝ lib.ij.Decoque cū facilitate vſq̄ ad ſpiſſitudinē.Recōde in vaſe vitrei:⁊ da aur̄. iiij.vel.vj.

Electuarium de ſorbis confortans ſtomachū ⁊ ſedās ſolutionē fortem.Accipe carnem ſorbarum immaturarum:et vicinarum maturitati:et elixarū in aqua in qua roſe prius decocte fuerint ⁊ corticum granatorum lib.iiij. mellis aut zucchari lib.ij.et.ß.coquat̄ vſq̄ ad ſpeſſitudinē et reconde ipſum in vaſe.et da.ʒ.j.

¶Incipit ſecunda pars prime diſtinctiōis de antidotis amaris magnis.

Tyriaca dyateſſarō iuuamēta, cuiꝰ magna ſūt ad egritudines cerebri frigidas ſicut ē epilepſia tortura ⁊ paralyſis ⁊ ſtomachi ſicut ē dolor ⁊ iflatio ⁊ malitia digeſtiōis.⁊ epatis ſicut ē cachexia.hydropiſis.⁊ oppilatio.⁊ cōfert morſui ſcorpiōis ⁊ potui veneni.Cuiꝰ hec eſt permixtio.℞.gētiane. baccarū lauri myrrhe:ariſtologie rotunde.aā.Confice cū melle diſpumato.Doſis eius eſt ab aur̄.ß.vſq̄ ad aur̄.j.

CAriſera ſaracenica magna expertoꝝ iuuamentoꝝ̃ corpora in ſanitate conſeruat:et ne in egritudinem incidant adiuuat. Membrorum laſſitudinem tollit. Uẽtoſitatẽ reſoluit:dolorem ⁊ indignationẽ ſtomachi tollit. Oris odorem:et toti⁹ corporis bonũ facit. Et emorroydes ſanat. Colorem corporis efficit bonum. Et multiplicat coitum humoroſitatem:ſtomachi deſiccat.putrefactionem viſceruꝫ tollit ℞.chebulorum indorum.beller.emblic.⁊ citrini.añ.ʒ.v.cinamomi triumpiperuꝫ:ſecacul:folij ſpice cardamomi maioris ⁊ minoris:caſſie ſetaragi idi:cyperi:apij:lingue auis:gariofili:beẽ albi ⁊ rubei:zinziberis.añ.ʒ.ij.ſpice:nucis muſcate:macis ſiſami excorticati.añ.ʒ.iij.amigdalarum dulcium ⁊ amarum.añ.ʒ.v.ligni aloes rute: ſeminis feniculi maſticis:ana.ʒ.ſ.alfelengemiſe: mente ſicce: origani:perſicci.añ.ʒ.j.et ß.Fricentur mirabolani cuꝫ butyro vaccino:⁊ cetere ſpecies cum oleo amigdalino ⁊ confice cum melle q̃tum ſufficit. Doſis eius eſt a.ʒ.j.⁊ ß.vſq; ad.iij. Et ſunt q̃dã qui addunt in confectione turbith.ʒ.xv. Et ſunt qui aromatizant iſta cum muſci.ʒ.vnius quarta.

CAriſera muſcata quã facit. Alchãzi.expta mirabiliter ad mollificationes:⁊ ventoſitates ſtomachi ⁊ viſcerũ ⁊ emorroydarũ.⁊ ad corruptionẽ cõplexionis.⁊ feditatem coloris cutis⁊ addit i coitu. Cuius ꝑmixtio. ℞.mirabolanorũ chebuloꝝ̃ nigroꝝ̃ embl.bell'.pipis macropipis zinzib. cyperi.caſſie.ſpice inde.añ.ʒ.v.ſemis aneti.ſeminis porci. añ.ʒ.ij.ſeminis baucie:roſarũ:cinamomi:nucis muſ.gariofili.añ.ʒ.j.⁊ ß.macis heyl:gall'.ligni aloes crudi : muſci:añ. ʒ.ſ.granoꝝ̃ naſturcij.ʒ.x.Cõfice cũ melle diſpumato ⁊ da a ʒ.ij.vſq; ad.iiij. Et q̃dã ponunt i ea ſcorie ferri nutrite.ʒ.ij.

CAriſera Sal'.cõfortãs ſtomachũ ⁊ calefacit ipm. Et cõfert ad vẽtoſitates et emorroydas:⁊ humorem crudũ ⁊ adiuuat deſideriũ coitus. Et clarificat colorem ⁊ calefacit renes ⁊ cõfert ad vẽtoſitates matricis et fluxũ q̃ fit ꝑ emorroydas. Cuius ꝑmixtio hec ẽ.℞.oim mirabolanoꝝ.añ.ʒ.x. zinziberis:maſticis:cynamomi:gariofilorum.añ.ʒ.vij. galãge: maratri:aniſi:apij:ameoe:ſpice:aſſari.croci.añ.ʒ.iiij. coſti:piperis nigri⁊ longi.caſſie.añ.ʒ.iij.nucis muſcate macis cardamomi maioris et minoris:calami aromatici:ligni

aloes.añ.ʒ.ij.been albi ⁊ rubei alnfulfume cyperi.añ.ʒ.iij. ⁊ ℞.ambre.ʒ.j.muſci.ʒ.vni⁹ partes.ij. Fricentur mirabolani cū oleo amigdalorū dulcium. Et confice oīa cū melle diſpumato. Et Gal. quidē q̄ꝗ addit ſcoriā ferri nutritā ī aceto vini ſm menſuram medicinarum olm: et q̄ꝗ ſcdm medietatem earum. Doſis eius eſt ad.ʒ.j. ad.ij.

Triſera minor ex arte Fenonis ad corruptionem ⁊ exuberationem menſtruorum emorroydarum: ⁊ ad corruptionem forme ⁊ debilitatem ſtomachi ⁊ deſtruit humorem crudum: ⁊ clarificat colorem: ⁊ cōfortat veſicam: et abſcindit fluxum ventris. Cui⁹ permixtio eſt hec. ℞. mirabolanorum chebulorum indorum bell. emblicorum: nucis muſ. añ.ʒ.v. naſturcij: aſſari: origani: pſili: piperis: olibani: ameos. zinzibe. carmezit: ſpice: ſquinanti: ciperi. añ.ʒ.iiij. ſcorie ferri nutrite in aceto dieb⁹.v. ⁊ aſſate.ʒ.xx. Mirabolani aſſentur cū butyro vaccino ⁊ voluant cetera cū oleo amigda. dulciū. ⁊ aromatizentur cū muſci.ʒ.j. ⁊ ꝯfice cū melle diſpumato: ⁊ da poſt ſex menſes. Doſis eius eſt a.ʒ.j. vſqꝫ ad.iij. Ē enim expertum et efficax et proprie ad humoroſitatem ſtomachi et putrefactionem in ipſo.

Triſera minor deſcriptiōe cognita cōfortās ſtomachū ⁊ epar. Et confert mollicie ſtomachi ⁊ malicie emorroydarū ⁊ corruptioni forme. Cuius pmixtio hec eſt. ℞. mirabolanorum chebulorū indorum bell. ⁊ embl. ana. partes equales. Innoluantur butyro vaccino et fricentur ⁊ conficiantur cum melle emblicorum. et aromatizentur cum muſco. Et ī deſcriptiōe alia cyperi olibani ſeminis apij naſturcij aſſari. añ. ſextam partem.ʒ. vnius. Et apud alios ſcorie ferri nutrite partes tres. ⁊ eſt bonum ⁊ expertum.

Diacurcuma magna ꝯferens ad egritudines ātiquas ⁊ cachexiā ⁊ hydropiſim iuuamentū manifeſtum et eradicat egritudines epatis ⁊ ſplenis cronicas q̄ iaꝫ idurate ſunt. Et ꝯfert ad feditatē coloris ⁊ corruptionē ſtomachi ⁊ humiditatē frigidā ⁊ ventoſitates groſſas in eis: ⁊ dolori renū ⁊ veſice ⁊ vrinā ꝓuocat. Cuius pmixtio hec eſt. ℞. croci: aſſari petroſelini: dauci aniſi ſemis apij. añ.ʒ.iiij. raued ſeni men ſpice. añ.ʒ.vj. coſti myrrhe: caſſie: ſquinanti carpobalſami rubee tinctorū. ſucci abſinthij: ſucci eupatorij: olei

balſami.añ.ʒ.ij.calami aromatici cynamomi.añ.ʒ.j.⁊.ß.ſcordeon:ſcolopendrie:ſucci liquiritie.añ.ʒ.ij.⁊.ß.dragaganti.ʒ.j. confice cuꝫ melle diſpumato.Doſis ei⁹ eſt.a.ʒ.j.vſq; ad.ij.

Diacurcuma minor valens ad ea ſicut maior.℞ .ſpice myrrhe caſſie croci floris ſquinanti coſti cynamomi: añ.cõfice cū melle diſpumato ⁊ ē bona ⁊ experta.

Diamoruſia ē medicine multarū vtilitatū:ſicut diacurcuma magna ⁊ experta ⁊ efficax nimis ⁊ ꝓprie ad dolorem ſtomachi propter frigiditatem factam et humorem crudum ⁊ ad egritudines ſplenis et epatis cronicas factas in ipſis propter hydropiſim.Accipe croci acori.añ.ʒ.ij.myrrhe.ʒ.iij.baccharū lauri.ʒ.ij.⁊.ß.dauci cynamoni caſſie ciminí carmeni:carpobalſami:florum ſquinãti.ſeminis apij. aniſi cardumeni ſpice mēte ſicce marmacur ameos.añ.ʒ.j. coſti trium piperum.añ.ʒ.j.cõfice cū melle diſpumato.Doſis eius ē a.ʒ.j.vſq; ad.ʒ.ij.

Dialacca magna conferens ad debilitatem ſtomachi ⁊ epatis ⁊ egritudines factas in eis.Oppilatiões epatis aperit ⁊ oēm duriciē reſoluit.Lapidem renū ⁊ veſice frāgit vrinā ꝓuocat:⁊ eſt ad hydropiſim ⁊ cachexiā medicina ſublimis.Cuius hec eſt permixtio.℞.lacce ablute rauedſeni.ana.ʒ.ij.ſpice aromatice maſticis:ſeminis apij:ſquinãti abſinthij:ſucci eupatorij:ameos:ſaule. amigdalaꝝ amararū:coſti myrrhe rubee tinctoꝝ:ſemis feniculi:aniſi aſſari ariſtologie:gentiane:croci cynamoni:yſopi:ſicce caſſie cymarum ſquinanti.bdellij.añ.ʒ.j.⁊.ß. piperis zinziberis.añ.ʒ.j. Infunde myrrham et bdelliū in vino et cetera.tere et confice cū melle diſpumato.Doſis eius eſt ab aur.j.vſq; ad.ij.

Dialacca minor de intentione dialacce maioris. ℞.lacce ablute croci coſti florum ſquināti rubee tinctoꝝ ariſtologie longe liquiritie piperis.añ.ʒ.j.⁊.ß.rauedſeni.ʒ.iij. myrrhe bdellij.añ.ʒ.j.cõfice ſicut primū.

Confectio de rauedſeni cõferēs ad febres antiquas: et ad febres oppilationū ⁊ ad corruptionē forme et ad ictericiā.Cui⁹ hec eſt ꝑmixtio.℞.rauedſeni ſucci eupatorij ſucci abſinthij:añ.ʒ.v.fumiterre:ſpice:aniſi cymaꝝ ſquināti ſemis apij aſſari caſſie amigdalaꝝ amaraꝝ excorticatarū:añ.ʒ.ß.myrrhe croci.añ.ʒ.j.confice cū melle diſpumato.

Diacoſtum valens ad doloꝛẽ viſcerum ⁊ oppilationū in eis ⁊ principium hydropiſis. ℞. coſti amari caſſie cynamomi. ana. ʒ. v. ſeminis apij aniſi cymaꝝ ſquinanti ⁊ raſueden. añ. ʒ. iij. aſſari. ʒ. iij. croci ariſtologie myrrhe. añ. ʒ. ij. mellis quantum ſufficit.

Confectio electuarij ex inuentiõe noſtra: qḋ confoꝛtat ſtomachum ⁊ viſcera: ⁊ aufert mollificationẽ eoꝛum: ⁊ lubꝛicitatem ꝓpter indigeſtionẽ factam. Et abſcindunt fluxū ventris aſſiduum cū ſignificationibus frigiditatis ⁊ eū q̄ fit ꝓpter exuberantiā opationis catartici: ⁊ ꝯfoꝛtat viſcera ⁊ calefacit ea vẽtoſitates quoqꝫ diſſoluit ⁊ fluxū emoꝛroydarū ſiſtit. Cuius hec eſt ꝑmixtio. ℞. ligni aloes ſpice gallie muſcate cyperi calami aromatici. añ. ʒ. ij. cimini carmeni: infuſi ĩ aceto die ac nocte: et aſſati. ʒ. iij. ſeminis poꝛri toꝛrefacti. ʒ. j. ⁊. ß. emblicoꝛū ⁊ belliricoꝛū infuſoꝛū ĩ ſucco citoniorꝝ ⁊ toſtoꝛum nucis muſcate. añ. ʒ. ij. et. ß. granoꝝ naſturcij toſtoꝝ. ʒ. vj. granoꝛū paſſulaꝝ. ʒ. v. granoꝝ mirti tritoꝛū ſicut alcohol. ʒ. xxvj. balauſtie cõcularū adultaꝛ olibani fruct⁹ tamariſci. añ. ʒ. ij. ß. ameos. ʒ. iij. Tere oĩa ⁊ fricētur ĩ vino odoꝛifero. Deinde exiccētur ⁊ fricent̄ iterū in aqua citonioꝛum: aut aqua granoꝛum myꝛti ⁊ exiccētur. Deinde dimitte ſiccari ſuper vaſe vitreo: et iterū terant̄ ſicut alcohol ⁊ inuoluant̄ in mina aromatica: et ſit doſis. ʒ. iij. cum ſyꝛupo de citonijs aut myꝛtino.

Electuariū cõfoꝛtãs ſtomachū ⁊ viſcera ⁊ abſcindẽs fluxū ventris de ſignificationibus caliditatis: ⁊ cõferens ei cui⁹ venter ſoluit̄ ſupflue ab operatiõe cartatici: Et auget appetitū cibi. cuius ꝑmixtio hec eſt. ℞. granoꝛū myꝛti tritoꝛū ſicut alcohol. ʒ. xij. roſarū: ſpodij ſumach triū ſpiperū ſandali: balauſtie gūmi aſſi. añ. ʒ. j. ⁊. ß. granoꝝ granatoꝛū aſſatoꝛū. ʒ. vij. coꝛiãdri infuſi in aceto: ⁊ aſſati. ʒ. iiij. ſeminis acetoſe: ſeminis plãtaginis: ſemis roſarū. añ. ʒ. ij. Fiat oīū cõtritio bona ⁊ fricent̄ cū ſucco aggreſte vel ſucco myꝛti ⁊ aceti et ſiccent̄. Deĩde inuoluãtur ĩ mina acetoſa ⁊ ſit doſis ei⁹. ʒ. ij. vel. iij. cū ſyꝛupo acetoſoꝝ citonioꝝ.

Modus cõfectionis alcanzi cõferẽs ad ſolutionẽ nature ⁊ vomitū ex flegmate et maliciā digeſtionis: et cõfoꝛtat ſtomachū debilẽ et epar ⁊ calefacit ea: et ꝓcurat ap-

petitũ et ſpargit vẽtoſitates. Cuiꝰ ꝯmixtio hec eſt. ℞. roſa
rũ coſti ſpice. añ. ʒ. iiij. florũ alcheil. ʒ. j. nucis muſcate: cala
mi aromatici: gariofiloꝝ: macis cardamomi. añ. ʒ. iij. ⁊. ß. zi
ziberis. ʒ. ij. mirabolani indi: emblici: bellirici: añ. ʒ. vj. gra
noꝝ myrti. li. j. balauſtie thuris corticũ citri fructus tama
riſci. añ. ʒ. iiij. bulliãt cũ bono vino antiquo bullitiõe vna ⁊
exiccent: deinde bulliãt cum ſucco citonioꝝ ebullitiõe alia
et exicca in vaſe terreo vitreato: et tere omnia ſicut alcohol
et confice cũ mina. Et da. ʒ. iij. cum ſyrupo citoniorum.

Confectio de aſa q̃ ꝯfert febribꝰ antiqs: ⁊ periodis
ſomno ⁊ tremori ⁊ q̃rtane ⁊ morſibꝰ venenoſis. ℞.
aſſe piperis: myrrhe: folioꝝ rute ſiccoꝝ. añ. ʒ. iij.
cõfice cũ melle diſpumato. Et ẽ doſis eiꝰ a. ʒ. j. vſ
q; ad aur. j. ⁊ ꝓprie cũ oximelle in febre per vnam horã añ
periodum. Et venenoſis morſibus cum vino calido.

Confectio anacardina: ⁊ ẽ cõfectio ſapiẽtũ ⁊ eorũ
q̃ deſiderãt ſcire: acuit eñi itellectũ: ⁊ ſubtiliat ſen
ſuz: ⁊ memoriã reparat. Et ꝯfert dolori ſtomachi
et vẽtris a frigiditate facto ⁊ clarificat ſanguinẽ
et colorẽ bonũ facit. Cuiꝰ ꝯmixtio. ℞. piperis macropipe
ris mirabolanoꝝ chebuloꝝ emblici belliri. indorũ: ⁊ vinſ
de bedurſt. añ. ʒ. ij. coſti anacardi zucchari tabarzet burũgi
baccharũ lauri. añ. ʒ. vj. cyperi. ʒ. iiij. Tere anacardos ꝑ ſe:
deinde medicinas alias: ⁊ ꝯfice cũ butyro vaccino ⁊ melle:
quãtitate eq̃li bullitoꝝ priꝰ: ⁊ da poſt ſex mẽſes. Doſis eiꝰ
eſt. ʒ. ij. cum aqua feniculi et apij. Et caueat ſumens a labo
re: ita coitu et ebrietate.

Diſtinctio ſecunda de medicinis opiatis.

Confectio philonij ex inuẽtiõe ꝓpria mani
feſtoꝝ iuuamentoꝝ ⁊ expertoꝝ i ſedatiõe
dolorũ ⁊ ſeparatiõe a caſibꝰ mortis ⁊ pro
prie dolori ſtomachi a frigiditate fcto aut
humore crudo: aut a vẽtoſitate groſſa ex
tẽdẽte et ſedat dolorẽ colice ⁊ viſceꝝ ⁊ dolo
rẽ renũ et matricũ et dolorẽ laterũ et ſfoſ
cationẽ anhelitꝰ ⁊ difficultatẽ vrine ⁊ ſingultum vehemen
tem. Cuiꝰ hec eſt ꝯmixtio. ℞. piperis albi iuſquiami albi.
añ. ʒ. xx. opij. ʒ. x. croci. ʒ. v. ſpice: piretri: caſtorei. añ. ʒ. j. Cõ

ſice cū melle diſpumato quod ſit quadruplū pōderis om-
nium. Doſis eius eſt ſicut cicer: aut faba parua cū eo quod
conuenit ex potibus ⁊ ſunt qui ponūt muſci. ʒ. vni⁹ tertiā.

Confectio philonij d̄ſcriptione hamech filij zacharie
et eſt multe experientie in ſedatione dolorū et egritu-
dinē quas diximus. Cui⁹ ꝑmixtio hec eſt. ℞. nigelle caſto-
rei piperis ameos: baccharum lauri cimini foliorū rute ca-
lamēti opij iuſquiami corticū mādragore. ana. ꝑtes equa-
les. In alio opij partes. ij. croci: partez. j. confice cum melle
diſpumato. Doſis eius eſt a. ʒ. ij. vſq͂ ad aureos. ij.

Azehea exꝑta ad dolorē ſtomachi a frigiditate fcm̄.
3 ⁊ oēs dolores factos ex illi cauſa ⁊ a vētoſitate groſ-
ſa: et ad dolorem colice: et difficultatem vrine et do-
lorem dentium et ad ventoſitates matricum. Et confert
iuuamentum maximū ad ſterilitatē bibitum ⁊ ſuppoſitū
cum lana ⁊ oleo de lilio. Cuius ꝑmixtio hec eſt. ℞. caſtorei
myrrhe opij pipis macropiperis galbani coſti cynamomi
ſu. meu. dauci aſſari croci. an̄. ꝑtes equales. Cōfice cū mel-
le diſpūato. Doſis ei⁹ eſt aur̄. j. ⁊ ſunt qui conficiūt cū rob.

Athanaſia magna, cōfert ad dolorē epatis ⁊ ſplenis et
oppilationi in eis: et ad dolorez ſtomachi et ad aſma
⁊ ad tuſſim antiquā ⁊ mūdificat pectus. Et ad fluxū vētris
antiquū ⁊ ad diſſinteriā: ⁊ ad fluxū ſanguinis. Et ē in ſeda-
tiōe dolorū ſicut philoniū. Et cōfert ad dolorē renū ⁊ e mor-
roydarū. Et galien⁹ quidē precepit miſceri i cōfectiōe hac
epar adib. valet em̄ ſua ꝓprietate ad morbos epatis cui⁹
hec ē ꝑmixtio. ℞. croci opij myrrhe caſtorei iuſquiami albi
coſti cordumeni ſeis papaueris nigri ſpice eupatorij epa-
tis adib. ⁊ cornu dextrū de cornibus capre ⁊ in alio. De cor-
nibus cerui de ſingulis. ana. partes equales ⁊ tere q̄ teren-
da ſunt ⁊ alia liquefac in vino et confice cum melle diſpu-
mato: ⁊ da poſt ſex mēſes. Doſis ei⁹ eſt ab aur̄. ß. vſq͂ ad. j.
cum vino ſuaui ⁊ dulci. Aut cū rob ⁊ ſucco endiuie ⁊ apij.

Diaſulfur ꝯfert febrib⁹ antiq̄s ⁊ melācolicis. ⁊ flegmati-
cis ⁊ de demōſtratiōe anhelitus ⁊ antiq̄ tuſſi ⁊ ei q̄ hʒ
pectus ſanioſuz Et cōfert iuuamētū manifeſtū ad duritiē
ſplenis ⁊ hydropiſim et ꝓuocat vrinam: ⁊ frangit lapidem.
Et cōfert morſui venenoſo. Et ei ſuꝑ quo timet̄ potaſſe ve-
nenum.

renū. Cuiꝰ ↄmixtio hec ē. ℞. pipis al. ⁊ lōgi. añ. ʒ. vj. ſulfuris citrini thuris meu. iuſquiami albi myrrhe ſtoracis coriādri menti. añ. ʒ. viij. rute coſti. añ. ʒ. v. opij mandragore añ. ʒ. iij. croci. ʒ. ij. et ß. caſſie. ʒ. vj. Confice cum melle diſpumato et vtere poſt ſex menſes.

COnfectio de ſtorace conferens ad ſupabundātē fluxū ventris colericum ⁊ flegmaticū et ad tenaſmonem factum a frigiditate. ℞. ſtoracis liquide opij aſſari ſeminis iuſquiami albi. caſtorei croci myrrhe olibani. añ. partes eq̄les. Mellis quantum ſufficit.

¶ Diſtinctio tertia eſt de medicinis ſolutiuis.

TErtia diſtinctio ē de medicinis ſolutiuis et ſūt quedā ex eis aloetice. Alie colloquintide. Alie turbice. Alie ſcamoniace. Et alie ab alijs denominationē ſumētes: de quibus loquemur per ordinem. Et primo de yeris.

Y Erapigra galieni nomē habet amaritudinis eſt medicina ſublimis in q̄ aggregant̄ ꝟtutes ⁊ operationes nobiles. Et eñ ſubtiliatiua ⁊ reſolutiua materierū malaꝝ groſſaꝝ ⁊ viſcoſaꝝ: ⁊ exiccatiua eaꝝ q̄ ibibite ſūt i poris ⁊ anguſtatiōibꝰ ſicut ibibitare i ſpongia ⁊ pficit ab ea ſolo bona ⁊ cōueniēs: et ē calefactiua ⁊ apitiua oppilationū ⁊ abſterſiua. Et illa in q̄ ꝓijcit̄ aloe lotꝰ cōfortatiua eſt. Et ſi nō ſit lotꝰ efficit̄ plꝰ ſolutiua ⁊ minꝰ ↄfortatiua. Et q̄dā ↄficiūt hāc medicinā cū melle. Et q̄dam ſine eo: imo faciūt trociſcos cū aq̄ bdellij ⁊ draga. ⁊ virtꝰ q̄dē huiꝰ medicine affert iuuamēta multa expta ad egritudines capitis et ſtomachi ⁊ epatis ⁊ iūcturaꝝ ⁊ renū ⁊ matricū ⁊ mēbroꝝ frigidas ⁊ educit hūiditates gñatas in eis: et putredines. Cuiꝰ ↄmixtio. ℞. cynamomi maſticis aſſari ſpi c carpobalſami croci xiloales caſſia: ana partes equales ⁊ q̄dā addiderunt florum ſquinanti partē vnam ⁊ quidā addiderunt abſinthiū: ⁊ alij alia. Aloes autē ſit duplū pōderis omniū.

Y Era hermetis: ⁊ eſt yera luſ. ſup qua expectatur fiducia iuuamētoꝝ multoꝝ ⁊ expertorum ⁊ ꝓprie ad dolorē capitis et emigraneā et vertiginē et paralyſim ⁊ epilepſiā et tremorē ⁊ torturā ⁊ educit ſupfluitates ⁊ ꝓprie humoꝝ groſſoꝝ et viſcoſorum et ſubtiliū a capite: et

neruis et iuncturis ꝛ ſtomacho ꝛ toto corpore. Et cōfert iu- uamentū manifeſtū doloribus iuncturarū ꝛ renū et colice difficili ꝛ dolori matricū. Cui⁹ hec eſt ꝑmixtio. ℞. Aloes. ℥. ſ. trociſcoꝝ alādal auꝝ. viij. turbith agarici luſ. vtriuſqꝫ ſic- ce ireos ſerapini mirabolanorum citrinoꝝ chebuloꝝ et in- dorū añ. ʒ. ſ. ꝛ. ꝭ. ʒinʒiberis cinamomi maſticis bdellij elle- boris nigri euphorbij aſſari caſſie lignee ſalis indi: caſtorei croci apij cheiſin: ſemis meʒereō: ſticados. añ. ʒ. ſ. ſqlle aſſa- te. ʒ. ij. ꝛ. ꝭ. ſcamonee bone. ʒ. ij. Fiat omniū contritio bona. Summi aūt ponātur in vino odorifero ꝛ inuoluat puluis in ſucco cucūeris aſinini quātitate qua bene inuoluat et exic- cetur ꝛ iterū denuo inuoluat ꝛ predicto ſucco ꝛ pauco oleo nucū: ꝛ iteꝝ ſiccetur ꝛ conficiatur totum cū melle diſpuma- to quantitate qua fiat totū ſicut paſta: et detur poſt ſex mē- ſes. Doſis eius eſt a. ʒ. ſ. vſqꝫ ad. ʒ. ij.

Confectio yere archigenis deſcriptiōe ſimili q̄ cō- fert egritudini generate ex flegmate crudo: ꝛ mē- lācolia: ꝛ facit ad ꝟtiginē ꝛ ad epilepſiā ꝛ vʒ ad in- ceptionē egritudinū viſus ꝛ raucedinē hūidi ꝛ do- lorē gutturis ꝛ difficultatē anhelit⁹ ꝛ ſpaſmū ꝛ exituris ex materijs groſſis ꝛ cōfert ad aquā citrinā et ſcabiē. Et qñqꝫ datur in potu ꝑpter dolorē ſtomachi ꝛ ventris ꝛ matricis cū decoctione rute: ꝛ qñqꝫ ponitur in ea parū caſtorei vſqꝫ ad ſiliquas. iij. et ad dolores dorſi et renum et ingūinū cū decoctiōe apij et ad venā ſciaticā et ad his ſimilia cū aqua centauree et ꝑmiſcetur cū ea etiā ſucc⁹ cucumeris aſinini ꝛ colloquintida ſiliquas. iiij. in aqua abrotani et datur in po- tu ad morſuʒ canis rabidi ꝛ facit ſecuritatē ad timorē aque et ꝑcipue cū pōdere. ʒ. vnius de aduſtione cancri fluuialis. Cuius ꝑmixtio. ℞. pulpe collo qnde. ʒ. ij. praſſij ſticados el- lebori nigri camedreos ſcamonee leucopiperis macropipe- ris omniū añ. ʒ. ij. cepe muris aſſati euphorbij: aloes croci gentiane petroſilini armoniaci oppopo. olum añ. ℥. ſ. polij cinamo. ſerap. myr. ſpic. ſquin. calamēti mōtani ariſtologie rotun. omniū añ. ʒ. ij. mellis quantū ſufficit. ꝛ ſit doſis auꝝ. iiij. cum decotione epithymi ꝛ paſſularum mundatarum.

Iera Archigenis deſcriptiōe pauli. ℞. praſſij agarici ca- medreos pulpe colloquintide ſticados omniū añ. auꝝ.

iiij.oppopõaci ſerapini petroſilini ariſtologie ro.piꝑis al. oiam añ.auř.v.cynamomi ſpice:polij croci:añ.auř.iiij. Tere ex medicinis que ſicce ſunt:et gummi,cõquaſſa.⁊ infũde in melle ⁊ permiſce:et ſit doſis auř.iiij.cum ſalis triti pondere.ʒ.ſ.cum aqua mellis.

IEradya colloquintidos inuentione Ruffi que mundificat caput ⁊ ſtomachum ⁊totum corpus ab humoribus groſſis ⁊ viſcoſis ⁊ ſolutione educit coleram nigram ⁊ confert manie ⁊ melancolie et epilepſie ⁊ vertigini ⁊ torture et paralyſi.Uentoſitates diſſoluit ſtomachum ⁊ digeſtionem confortat: et eſt medicina bona fiſtulis ⁊ vlceribus malis ⁊ cancro et lepre:cuius permixtio.℞.ſticados agarici:camedreos.añ.ʒ.x.colloquintide bone ⁊ electe.ʒ.xx. Et i loco alio colloq̃ntide troſciſcoꝝ alãdahal.añ.ʒ.xxv.ſerapini opoponaci.añ.ʒ.viij.petroſilini ariſtol.rotun. piꝑis.añ.ʒ.v. caſſie.ʒ.vj.cynamõi croci ſpice myrrhe polij.añ.ʒ.iiij.Myrrhã i vino infũde.Medicinas tere⁊ ꝯfice cũ melle diſpũato.

IEra inuentione noſtra cõferens obſcuritati viſus ⁊ vẽtoſitati groſſe dñanti ſuper caput ⁊ ſtomachũ ⁊ totum corpꝰ.Et educit ſuꝑfluitates.ſ.vtriuſq; colere ⁊ flegmatis. Cuius permixtio.℞.aloes boni.ʒ.xv.epithymi coſti.añ.ʒ.v.euforbij croci ſpice camedreos.añ.ʒ.vj.agarici.ʒ.ix. gariofilorum.ʒ.ij.calami aromatici maſticis caſſie.añ.ʒ.vij.xilobalſami:⁊ in alio xiloaloes.ʒ.iiij.piperis albi ⁊ nigri gẽtiane:amomi.ana.ʒ.j.ſcamonee cocte in pomo.ʒ.ij. mellis quantum ſufficit.Doſis eius eſt auř.ſ.

ALſeracoſtũ deſcriptiõe nr̃a que eſt medicina bñdicta ⁊ maxime in acutis febribus multe caliditatis.Sitim extinguit ebullitionem ſanguinis ſiſtit ⁊ inflãmationẽ cordis ſtomachi ⁊ epatis ⁊ omnem inflammatiõem ſedat.Cuius hec eſt ꝑmixtio.℞.alſiracoſt boni et recentis.℥.iiij.tamarindorũ cheyrũ.℥.vj.medulle caſſie.℥.iiij.zuccari violati.℥.xvj.ſucci endiuie:ſucci apij ſucci maloꝝ dulciũ ⁊ acetoſorũ ⁊ muzorũ:ſucci acetoſitatũ citri.añ.℥.iij.Diſſoluãtur alſiracoſt et tamarindi ⁊ caſſiafiſtula in liquoribus iã dictis prius tñ depuratis.Deinde cola ⁊ mũda a ſcoſis.Deinde accipe radiculi endiuie apij.añ.℥.iij. foliorũ lupuli capillorũ veneris añ.℥.ij.prunorũ ſuccorũ numero.c. violarum.

ʒ.j.&.ß.roſarũ.ʒ.j.ſpice.ʒ.iij.Decoquantur hec omnia ĩ.iij.
libris aq̃ fontis vſq3 ad lib.j.&.ß.& pröijce ĩ ea zuccari tabar
zet.lib.iij.aceti boni.lib.j.& coque ebullitione vna.deinde
ꝓijce ſup illud colaturã priorũ & coq̃ dũ mellis habeat ſpiſ
ſitudinẽ.Ultimo vero pröijce in medicamie ſandalorũ citri
noꝝ roſarũ ſpodij charabe berberis.ſeminis portulace:ſe
minis aceroſe ſeminum communium. ſ. melonis citrulli
cucumeris cucurbite.ana. ʒ. iij.ligni aloes .ʒ.iiij.cubebe.
ʒ.v.cãphore.ʒ.j.Repone ĩ vaſe vitri.ẽ eñ medicamẽ nobile
doſis eiꝰ ẽ a.ʒ.j.vſq3 ad.ij.cũ aq̃ frigida & hoc ĩ eſtate eſtiua.

Triſera perſica experta apđ.perſas & cõfert febribus
acutis & inflãmatiõi ſtomachi & epatis.hyctericis ca
lidis de oppilatione incolumitatẽ acq̃rit.Uiſum a fumis co
lericis ꝑditũ reparat.Sitiz mitigat.Morbos aduſtiõis
ꝓhibet:& eſt medicina magna in eſtate peſtilentiali & autũ
no.Cuius hec eſt ꝑmixtio.℞.ſucci ſolatri endiuie apij de=
puratorũ.añ.lib.j.& ꝓijciatur ſuper eos violaꝝ ſiccarũ:aut
viridium.añ.ʒ.iij.ſucci lupulli lib.j.folliculorũ ſene.ʒ.ij.aga
rici.ʒ.j.prunorũ damaſcenorũ pinguiuz numero.l.cuſcute
ʒ.ß.mirabolanorũ citrinorũ chebuloꝝ indorũ.añ. ʒ.ij.ſpice
aromatice.ʒ.iij.Bulliant ſup prunas cũ facilitate vſq3 dum
remaneat li.j.& ꝓijciantur ſup illa epithymi boni mũdi.ʒ.
xl.et inuoluantur mirabolani in oleo amigdalarũ dulcĩuz:
& bulliant ebullitione vna & deponãtur ab igne & colentur
& diſſoluantur ĩ vna ꝑte iſtius colature tamarindoꝝ bono
rum & recentiũ.ʒ.iij.manne.ʒ.j.&.ß.pulpe caſſie.ʒ.iiij.zuc=
cari violati.ʒ.xij.coletur & mundetur a granis & ſcoſſis ſi in
alia parte aque ꝓijciant̃ zuccari tabarzet lib.iij.aceti vini
lib.j.Coquantur cũ facilitate.deinde ꝓijciantur ſup illđ ꝙ
diſſolutũ ſit in ſuccis & aggregentur ſimul in vnũ & coquan
tur vſq3 ad melllis ſpiſſitudinem.Ultimo ꝟo puluerizentur
ſup illud raued bõi.ʒ.ij.mirabolanoꝝ citrinorũ.ʒ.j.& ß.che
bulorũ indorũ.añ.ʒ.j.bellir.emblicoꝝ.añ.ʒ.iiij.granorũ ſa
miterre trociſcoꝝ diarodon macis maſticis cubebe ſpodij
ſandali citrini.añ.ʒ.ij.&.ß.quattuor granorum .añ.ʒ.ij.&.ß.
aniſi.ʒ.iiij.ſpice.ʒ.ij.Inuoluantur in oleo violato & repone
ĩ vaſe vitreo:& da cũ aq̃ frigida & ſucco endiuie:aut ſucco ſo
latri.doſis eius eſt.ʒ.j.

Confectio electuarij alharif: et eſt electuariū boni ſaporis quod expoſuimus nos et fit in tempore eſtatis quod iducit ſuperfluitates a toto corpore ſtomacho et epate et cōſeruat vtentem eo in iuuentute. Recipe mirabolanorum citrinorum et chebulorū indorū añ. partes equales: tere et cribella: et accipe olei amigdalarū quantū ſufficit et infunde ſuper ipſos et frica manibus: et hoc facias tribus diebus i nſole: et dum iugiter oleū exccatur ſemper ſuperinfunde oleū: deinde quātitatē zuccari albi ſufficientem: et decuplo ipſius aque fontiū diſſolue cū aqua per tres dies mixturam predictam cōtinue triduo tere. ſemper in ea parū de oleo infundendo: et hoc facias vſque dum mirabolanorum amaritūdo ceſſet. deinde fac in vmbra ſiccari. deinde accipe de hoc toto. ℥. xv. turbith boni ℥. vj. aniſi. maſticis. añ. ℥. ij. ſpice. ℥. ſ. et ℔. viole ſicce. ℥. vij. ſeminis apij. ℥. ſ. et ℔. nabeth. zuccari albi. añ. ℥. x. Cōfice cū melle diſpumato. Et ſit doſis eius. ℥. iij. cum aqua calida.

Confectio alia electuarij adharif boni ſaporis quod etiā expoſuimus nos: et fit in tempore eſtatis et educit ſuperfluitates a toto corpore ſtōacho et epate. Et confortat ſtomachū et viſcera mollificata. et valet ad debilitatē digeſtiōis et frigus mēbrorum nutrimēti et facit appetere cibū. Et facit colorē et odorē bonū vtētis: et ſubtiliat ſenſum et cogitationem: et conſeruat in iuuentute et addit in viſu: et retardat canos. et addit in deſiderio coeundi. Cuius hec eſt permixtio. Accipe mirabolanorum chebulorū et nigrorum. añ. partes duas. emblicorum bellíricorum. añ. partem. ſ. et ℔. citrinorum partes duas. Tere et cribella. et iuxta modū ſuperioris doctrine in eorum rectificatiōe opus eſt obſeruādū. Deinde accipe ex hoc toto. ℥. xiiij. turbith albi et mūdi. ℥. vij. zinziberis heyl maſticis cynamomi boni: ligni aloes. gariofilorū. piperis. cubebe galāge. macis. ſeminis. apij. añ. ℥. ſ. et ℔. ſpice. ℥. vni⁹ partes. ij. pinearū mundatarū. zuccari tabarzet et nabeth. añ. ℥. xij. Confice cum melle diſpumato. Et ſit doſis eius. ℥. iij. cum aqua calida.

Confectio electuarij indi maioris ſolutione educēs humorū ſuperfluitates: et proprie flegmaticorū et putridorū a ſtomacho et a membris nutritionis et ventoſitatē groſſam in eis reſoluit: et morbos factos ab eorum exuberantia

curat:ſicut eſt dolor ſtomachi ⁊ viſcerū:et colica et dolores renū:⁊ educit que ſunt in iuncturis materias.Et confert iuuamentū manifeſtum doloribus eorum.Cuius hec eſt permixtio.Re.cynamomi:gariofili:ſpice: roſarū: caſſie:macis: cyperi.añ.ʒ.iiij.ſandalorum citrinorum.ʒ.ij.⁊ ß.ligni aloes nucis muſca.añ.ʒ.ij.turbith boni albi ⁊ gummoſi ⁊ arundinei.ʒ.l.zucchari ⁊ penidiarum.añ.℥.xx.galāge:heyl: cardamomi:aſſari:maſticis.añ.ʒ.j.⁊ ß.ſcamonee bōe ⁊ decocte i pomo.ʒ.xij.omnia cum oleo amigdalino fricētur . Deinde accipe ſucci citoniorū et granatorū ſucci apij ⁊ feniculi.añ. lib.ß.Decoque cum melle ad ſpiſſitudinem et confice cum ſpeciebus:doſis eius eſt aur.iij.

ELectuariū Indū minꝰ hñs intētionē maioris.Cuiꝰ hec ē ꝑmixtio.Re.turbith.ʒ.c.zuccari tātūdē:macis piperis zinziberis gariofiloꝝ:cynamōi:heyl:nucis muſca.añ.ʒ.vij.ſcamonee.ʒ.xij.cōfice cū melle diſpumato. Doſis eius eſt aur.iij.

COnfectio de dactilis:⁊ eſt Dyafinicō:quā ſcripſit filiꝰ zezar ꝯferens ad febres ꝯpoſitas ⁊ cronicas. Et ē medicina ſecuritatis.Et ꝯfert ad colicā ⁊ dolorē vētris ⁊ humorē crudū ⁊ frigora.Et eſt ſolutiuū facile ⁊ ꝯueniēs.Cuiꝰ ꝑmixtio.℞.dactiloꝝ cheyrō īfuſoꝝ i aceto tribꝰ diebꝰ ⁊ noctibꝰ ꝑtes.c.penidiarū ſaphiri ꝑtes.l. amigdalarū mūdataꝝ ꝑtes.xxx.turbith ꝑtes.xxxv.ſcamonee ꝑtes.xij.zīziberis.piperis lōgi folioꝝ rute ſiccoꝝ.cynamomi:macis:ligni aloes.aniſi:feniculi: dauci galāge.añ.ꝑtes.ij.⁊ ß.Et fiat olz ꝯtritio bōa.⁊ ꝯfice cū melle diſpumato quātū ſufficit.Eſt enī medicina mirabilis:doſis eius eſt ab aur.iij.vſqꝫ ad.vij.

MOdꝰ electuarij de pſilio ſolutiōe educēs colerā citrinā ⁊ ꝯfert ad febres difficiles ⁊ vehemētes ⁊ ad ſodā ⁊ vertiginē q̄ fiūt a fumꝫ colericꝫ:⁊ ꝯfert calefactiōi epatis ⁊ icteritie.Cuiꝰ ꝑmixtio hec ē.℞.ſucci bugloſſe domeſtice ⁊ ſilueſtris:⁊ ſucci endiuie:⁊ ſucci apij:coctoꝝ ⁊ diſpumatoꝝ.añ.li. ij.⁊ pijce ſuꝑ ipos:cuſcute:aniſi:folliculoꝝ ſene.añ.℥.ß.capilloꝝ veneris manipulū.i.ſucci fumiterr.℥.iij.aſſari.ʒ.iiij.ſpice.ʒ.ij.⁊ dimitte die ac nocte:⁊ bulliat ebullitiōe vna.⁊ pijciant ſuꝑ caſiolaꝝ viridū vł ſiccaꝝ.℥.iij.epithymi.ʒ.ij.⁊ bul

Nāt adhuc alia:ebullitiōe pua. Deīde colet̄ ꝛ exp̄mat̄: ꝛ ī co
latura ponat̄ pſilij.ʒ.iij.ꝛ dimittat̄ p diē ac noctē oī hora iñ
agitando illud cū ſpatula. Deinde exprimat̄ viſcoſitas eiꝰ
tota. deinde accipiātur huius viſcoſitatis lib.iiij.et p̄ijciat̄
ſup eam zuccari albi lib.ij.et.ß.ſcamonee cocte in pomo:ʒ.
iij.et.ß.et coquatur cū facilitate. Poſtq̄ coctū fuerit p̄ijciat̄
ſup ipſum puluis ꝛ trociſcoꝝ dyarodon:et de ſpodio:et ra-
uedſeni:aā.Re.j.trociſcorū de berberis.ʒ.ß.doſis eiꝰ ē a.ʒ.
iij.vſq ad auꝛ.ʒ.et vocauit hamech cōfectionē hāc electua
rium trociſcorū. Sūt alij qui addunt aceti lib.j.ꝛ.ß. Alij ad
dūnt ſucci violarum lib.j.et eſt medicamen nobile.

Electuariū Eleſcoph.q̄ educit ſupfluitates a toto cor
pore:ꝛ expellit vētoſitatē.ꝛ vʒ ad iūcturaꝝ dolorem ꝛ
laterū et colicā. Et mūdificat renes et veſicā:ꝛ addit in coi
tu. Cuius hec eſt pmixtio. ℞.ſcamonee anthiochene bone
turbtih al.aā.ʒ.vj.gariofil̄.cinamomi:zinzi.ēblicorū nucis
muſcate.polipodij.aā.ʒ.iiij.ꝛ ß.zucchari albi.ʒ.vj. Confice
cū melle diſpumato. Doſis eius eſt ab auꝛ.ij.vſq ad.iij.

Confectio medicaminis qđ ſcripſit hamech:et vʒ
oī paſſiōi q̄ fit ex colere ꝛ flegmate ſalſo:et p̄prie
que eſt ſicut ipetigo et ſcabies:lepra:cācer corro
dēs ꝛ ſimilia. Et ē medicina ſublimis iuuamenti.
Cuiꝰ hec eſt pmixtio. Recipe mirabolanoꝝ citrinoꝝ.ʒ.iiij.
chebuloꝝ ꝛ nigroꝝ:reubarbari boni:aā.ʒ.ij.agarici:collo-
quintide:polipodij.aā.ʒ.xviij.abſinthij:haſce:ſene:aā.ʒ.j.
in alio:ʒ.vj.violaꝝ.ʒ.xv.epithymi.ʒ.ij.aniſi roſaꝝ feniculi:
aā.ʒ.vj.ſucci fumiterre lib.j.prunoꝝ numero.lxx.paſſula-
rū enucleataꝝ.ʒ.vj. Infundant̄ oia in aqua caſei quātitate
ſufficiēti:ꝛ ponant̄ ī vaſe vitreato ſtricti orificij:et obturet̄
os eiꝰ:ꝛ dimittat̄ p dies.v. Demū bulliant ebullitiōe. Poſt-
modū:coletur:et in tali colatura ponat̄ caſſiefiſtule mūde.
ʒ.iiij.tamarindoꝝ.ʒ.v.tereniabin.ʒ.ij.fricentur manibus
et colentur:et p̄ijciatur ſuper illud zuccari boni albi lib.j.
et.ß.ſcamonee.ʒ.j.et.ß.et coquantur vſq dum habeāt ſpiſ
ſitudinē mellis. Deinde puluerizentur ſuper illud mirabo
lanoꝝ citrinoꝝ chebulorū indorum aā.ʒ.ß. belliricoꝝ.em-
blicoruʒ reubarbari:ſeminis fumitterre. aā.ʒ.ij.aniſi:ſpice
aā.ʒ.ij. Doſis eius eſt a.ʒ.ij.vſq ad auꝛ.ij.

COnfectio alia hamech exp̄ta cōferēs egritudini
bus ꝺ colera nigra ⁊ humori aduſto ſicut manie
melēie: ſtigini ⁊ obliuiōi: ⁊ egritudibꝰ cutis ſicut
ſcabies morphea: lepra cācer elaphātia ⁊ īpetigo.
Cuiꝰ ꝑmixtio. ℞. mirabolanoꝝ nigroꝝ chebuloꝝ idoꝝ epi
tymi: añ. ʒ. l. fumuſterre: abſinthij añ. ʒ. xx. haſce: calamenti:
polipodij: agarici liq̄ritie bugloſſe. añ. ʒ. x. ſticados: came
dreos camepitheos bedegar: aniſi añ. ʒ. v. prune iuiube ſe
beſtē añ nūero. lxx. paſſularū enucleatarū librā. j. coquant
in aq̄ ſufficiēti vſq ad tertiā partē: ⁊ pone in ea rob libras.
ij. mellis lib. j. ſcamonee: ℥. ij. coquātur cū facilitate vſq ad
mellis ſpiſſitudinem. Doſis eius eſt a. ʒ. iij. vſq ad. vj.

MOdus electuarij roſati ſolutiōe educens coleraȝ ſine
moleſtia. Et valet ad egritudines ex ea factas: ⁊ ad
egritudines iuncturarū calidas: et ad ſodam calidā: ⁊ ver
tiginem et oculoꝝ dolores: ⁊ icteritiam citrinā: et eſt ſa
nuȝ ⁊ expertū. Cuius permixtio. ℞. ſucci roſarū rubearum
completarum. lib. iiij. zucchari tabarzet. lib. j. ⁊. ß. terenia
bin puri et recentis. ℥. vj. ſcamonee antiochene. ℥. j. ⁊. ß. Co
quātur omnia cum facilitate ſuper ignem qui ſit ſicut can
dele: vſq dū mellis habeat ſpiſſitudinē: deide ꝓijce ſuper
illud trociſcoꝝ de ſpodio. ℥. j. gallie: croci: añ. ʒ. ij. trociſcoꝝ
de berberis. ʒ. iiij. Repone in vaſe vitreo. Doſis eiꝰ eſt. ʒ. v.

COnfectio alſecera: quā ſcripſit Democritꝰ mūdificās
cerebrū ⁊ neruos cōferens iuuamentū magnū epile
pſie: et vertigini: ⁊ paralyſi: ⁊ egritudinibus neruoꝝ frigi
dis. Cuiꝰ hec ē ꝑmixtio. ℞. radicis alſeſere mūdate ⁊ ꝯtrite.
li. ß. mellis paſſularū lib. iiij. ſquille aſſate: pinearū mūdata
rū: añ. ℥. j. ⁊. ß. nucis muſcate: cordumeni: macis: zinziberis
añ. ℥. ij. gariofiloꝝ: pipis lōgi. añ. ʒ. j. ⁊. ß. ſiſeleos: sal' gēme
gallie añ. ʒ. j. ſpice. ʒ. ß. agarici. ʒ. iij. ſticados. ʒ. j. ⁊. ß. Doſis
eius eſt a. ʒ. ij. vſq ad quattuor: da poſt ſex menſes.

COnfectio māne ex inuentiōe Gal. ⁊ eſt medicina nobi
lis operatiōis ⁊ bone. Solutionē eñ efficit facilem: ⁊
educit colerā citrinā ſine moleſtia. Et valet ad egritudies
factas ex ea: ⁊ ē medicina delectabilis boni ſaporis: cuius
permixtio. ℞. māne pure ⁊ recētis lib. j. ſcamonee ātioche
ne. ℥. j. diſſoluat māna cū ſucco roſarū rubearuȝ: ⁊ ſit. ſucci

quātitas conueniēs circiter lib. j. Et coquatur cū facilitate do nec habuerit ſufficientem coctionē. deinde pone ſup illud maſticis. ℥. iij. & .da ℥. ß. Inquit Gal. Oſtēdit cōpoſitio huius medicine nobilitatem ei⁹. Eſt enim compoſita ex partibus conuenientibus cōplexione & proprietate.

Confectio. Almezereō ex inuētione noſtra quod eſt medicamen benedictū ad ydropiſim. ſolutiōe enī educit aquam citrinam cum fortitudine. Cui⁹ hec eſt pmixtio ℞. foliorū almezereon preparatorū ptes. x. carniū citoniorum elixatorū in aceto vini: & zucchari tabarzet: añ. partes lxx. aque caſei īfuſionis agarici ptes. xxx. terenīabin partes. xl. olei almezereō ptes. xij. diſſoluatur. zuccharū & tereniabin in aqua caſei predicta: & miſceātur cū carne citoniorum: & coquantur cū facilitate vſq dum mellis habeat ſpiſſitudinē. Et inuoluatur puluis foliorū almezereō cū oleo iam pdicta: & conficiantur cum eis: & doſis ſit eius. ℥. iij.

Modus cōfectiōis alſebrā. Solutiōe educens coleram nigrā & flegma: & aq̄ citrinā. Cui⁹ pmixtio. ℞. alſebram boni et electi: mirabolanoꝝ citrinorum: añ. ℥. ij. puluerizentur & cribellētur. et pijciatur ſup eorum ſummā ſucci feniculi hūidi q̄titas q̄ cooperiat: et pone in ſole dieb⁹. v. ſemꝑ innouādo modice ſtillationē ſucci ſuper eos. deinde dimitte ſiccari & repone in vaſe vitreo: et eſt doſis. ʒ. j. vſq ad. ij. cum zuccharo et aqua calida.

Modus cōfectiōis de eupatorio mirabil' ad ictericiā: et initiū hydropiſis. Cui⁹ pmixtio. ℞. ſucci eupatorij: ra ued boni. añ. ʒ. iiij. croci. ʒ. ij. lacce: ſeminis cuſcute: añ. ʒ. iij. cimarū ſq̄nanti: ſeminis citruli: cucūeris portulace ſucci abſinthij. añ. ʒ. iij. ſcamōee cocte ī citonijs. ʒ. ij. & ß. Fiat olum cōtritio bona. Et ſit doſis eius auř. j. cū lacte camellarum aut aqua caſei alcherigi. Et ſi eſt illic caliditas reprime cū ſucco ſolatri: et endiuie: et volubilis.

Athelengi ē medicamē magnū iuuamētorū expertorū ad hydropiſim & chachexiā & egritudines epatis & ſplenis: & ad mollificationē membrorum nutritiōis & corruptionē forme. Et confert emorroydib⁹: & ad egritudines iuncturarū: cui⁹ pmixtio. Accipe ſucci volubilis ſucci endiuie ſucci apij: purgatorū: añ. lib. iiij. pijce ſup eos mirabo

lanorū citrinorum chebulorū:añ.ʒ.xij.emblicorū.ʒ.l.indo-
rum bellicorū:añ.ʒ.viij.agarici.ʒ.xx.abſinthij: cuſcute:ra-
dicis apij:feniculi:aniſi.ʒ.iiij.yreos.ʒ.x.paſſularū enuclea-
tarum.ʒ.lxxx.Bulliāt cū facilitate vſq; ad medietatē ſucco-
rum.Deinde colētur poſtq̄ omnia fuerint manibus bñ fri-
cata:et pijciatur ſuper ptem.i. ſuccorum tamarindorum:
cheyron.℥.viij.tereniabin.℥.iij.caſſiefiſtule.℥.viij.Deinde
colent a ſcoriis:et in alia parte aq̄ proijciatur penidiarum:
ſaari lib.iiij.Deinde miſce oīa ſimul ⁊ bulliāt ebullitōib⁹
duabus.tunc vero pijce ſup illud olei ſiſamini recētis.℥.xv.
et agitētur oīa ſimul:deinde coquātur vſq; ad mellis ſpiſ-
ſitudinē:tūc vero deponatur ab igne et pulverizentur ſup
illud trociſcorū dyarodon:trociſcorum de eupatorio trociſco-
rū de abſinthio:⁊ trociſcorum de reubarbaro añ.℥.i.et.ß.
yreos.℥.i.agarici foliorum almezereon nutritorum in aceto:añ.
aur.viij.ſcamōee:ſucci eupatorij:ſucci abſinthij:croci.lacce
ablute mirabolanorū:citrinorū chebulorū:añ.aur.iiij.beli-
ricorū emblicorum indorū:añ.aur.ʒ.ſpice aniſi:añ.aur.ij.tur-
bith boni.℥.vi.Inuoluātur oīa prius cum olei almezereon
℥.iij.⁊ miſceantur cū pdictis et bene incorporentur Et ſit
doſis eius a.ʒ.iij.vſq; ad.iiij.cum aqua endiuie.

Confectio electuarij diacitoniten cōferens colice ⁊ egri-
tudinibus mēbrorū nutricationis.Et educit ſolutiōe
coleram.Accipe ſucci citoniorum lib.ʒ.mellis tabarzet lib.
ij.ſcamonee.℥.i.⁊.ß.gallie bone gariofilorum:zinziber:maſti-
cis:piperis longi:cinamoni nucis muſcate.añ.ʒ.iij.Confi-
ce oīa ſimul.Et ſit doſis ei⁹ ab aur.i.vſq; ad.iij. Si aūt vo-
lueris vt ſolutione educat colerā ⁊ flegma:ponātur in me-
dicamine ſcamonee.ʒ.v.turbith.ʒ.xij.Si aūt volueris vt ſo-
lū flegma educat abiecta ſcamonea : ponat turbith.ʒ.xxv.
cartami excorticati pond⁹ ſcamonee.Et ſi volueris vt cole-
ram nigrā educat ponatur loco predictorum ellebor⁹ niger
aut epithymū:aut polipodiū ⁊ apud plures fit hec medici-
na cum melle:et apud plures cū zuccaro.Et qñq; fit cū ſuc-
co citoniorum.Et aliqñ cū carnibus ⁊ ſucco ipſorum.Et ali-
quando cum carnibus tantum.

¶ Quarta diſtinctio de conditis.

Quarta diſtinctio eſt de ꝯditis. Et cadit hec operatio qñq; in fructib⁹: qñq; in radicib⁹ plantarũ: qñq; i ramis ⁊ talib⁹: qñq; i floribus ⁊ nos loquemur de eis. Et pͥo de diuerſis modis condiendi fructus.

Mirebuli ꝯditi ſtomachũ ꝯfortant ⁊ apetitũ ꝓuocant ⁊ digōnē ꝓcurãt. Sēſus ⁊ rōnē vigorãt: viſuꝫ clarificãt vtētes eis i iuuētute ꝯſeruant. Et mod⁹ cōdiēdi eſt vt accipias ex eis humidis ſi haberi pñt: vel ſaltē humectatis ſm artē qua humectari pñt ꝗtitatē quã volueris ⁊ cũ ſtilo pũge eos vndiq;. Et decoque eos in aqua cũ facilitate vſq; dũ tenereſcãt. Poſt hec dimitte ipſos ſuper tabulam ⁊ exprime aquã illorũ et ſubmerge illos in aqua mellis ⁊ dimitte eos ꝑ duos dies: tũc vero decoque eos cũ igne lento cũ facilitate: ⁊ poſtꝗ̃ decocti fuerit recōde eos in vaſe vitreo ⁊ ſubmerge eos in melle decoctionis eorũ: ⁊ da poſt ſex mēſes. ars aũt auxiliatur ipſos in humectãdo hoc modo. Infundantur in aqua pluri ma: ⁊ exponãtur radijs ſolarib⁹ ꝑ dies. viij. deinde accipe vas magnũ ſicut doliũ vel ſaltē fiat fouea magna ſub terra in loco humido vbi inter multã arenã humidã pone in qua diſiũctim ſepeliãtur ſepe ac ſepe aquã ſuꝑinfundēdo: ⁊ innocãdo arenã de quarto in quartũ diē vſq; dũ tumeſiãt ⁊ humectētur.

Emblici cōditi ſtomachũ confortant ⁊ humiditatē ipſi⁹ abſcindunt: ⁊ preparant ipſum preparatione qua partes ⁊ virtutes eius aggregentur in ipſa ⁊ modus ꝯdiendi eos eſt: accipe ex eis ꝗtitatem quã volueris: ⁊ infunde ſuꝑ eos aquã. ⁊ expone ſoli quouſq; tumeſcant ⁊ humectentur ⁊ poſt exprime: ⁊ pone in aqua mellis ⁊ dimitte ꝑ duos dies: deīde coque cũ facilitate. Poſtꝗ̃ cocti fuerit dimitte eos infrigidari: et adde cũ melle tabarzet. ſcilicet cũ quarta parte totius et recunde. Quidam vero ſemper condiũt cũ ſpeciebus aromaticis: ſicut eſt cynamomũ: ⁊ gallia: ⁊ cardamomum crocus et muſcus ⁊ ſimilia.

Citonia condita fluxũ vētris ⁊ vomitũ ſiſtũt. Stomachũ vero cōfortant ⁊ digeſtionē: accipe citonia magna mũda a putrefactiōe: ⁊ mũdētur a cortice ſuo ⁊ granis interiorib⁹ incidãtur i fruſta cōuenictia ⁊ decoquã

tur cū iuleb multe aquoſitatis ⁊ poſt diem vnū decoquātur cū alio iuleb q̄ eſt viciuū pfecte coctioni vſq̄ dum pficiatur in eis decoctio: deinde aromatizētur cū muſco: ⁊ ponantur in vaſe vitreo: ⁊ ſepeliātur cū iuleb in quo decocta fuerunt ⁊ q̄dā decoquunt cū melle: et quidā cū vino cocto: ⁊ q̄dā ſup condiunt cū ſpeciebus aromaticis: et alij faciūt alia.

Pira condita cor et ſtomachum confortant: ⁊ mod⁹ condiendi ea eſt ſicut citonia.

Poma ɔdita cōfortant cor ſincopim ⁊ pulſuȝ cordis ſedāt ⁊ modus cōdiendi ea eſt ſicut citoniorū.

Perſica ɔdita ſtomachū calidū: ⁊ cor ɔfortāt: ſiti repmūt Oris fetorē abſcindūt ⁊ modus ɔdiēdi: ſicut citonioꝝ.

Citra condita ſtomachū: ⁊ cor cōfortant: digeſtionē faciunt bonā ⁊ oris odorem. Accipe corticū citri mundatorū a carnibus ſuis ⁊ proprie magnorū ſicut ſūt vole manus quātitatē quā volueris ⁊ fundatur ſup eos lixiuij clari q̄titas i qua ſubmergātur: et mutetur ſup eos vſq̄ ad. ix. dies: ſemel: deinde poſt illud mitat̄ ſup eos aqua clara tm̄ donec dulceſcant ⁊ abſcindatur amaritudo eorū. tunc vero elixentur in aqua fontiū plurima in vaſe mundo vſq̄ dū tenereſcāt: deīde exprimātur donec fluat aquoſitas eoꝝ. Poſt illud īfundatur ſup illos in vaſe lapideo iuleb q̄ātitas aliqua qua ſubmergātur ⁊ ſic dimittantur p diem ⁊ noctē. ⁊ ſit iuleb ex zuccaro albo in aqua q̄ ſit triplum ipſius: deinde coquātur cū facilitate vſq̄ ad modū penidiorū: tūc vero ſeparentur cortices citri a zuccaro recōdant̄ in vaſe vitreo: ⁊ cōdiant̄ cū iuleb roſato: cui⁹ decoctio ſit ſicut nabeth. Ita q̄ vna ſupficies ſit laminarū citri. ⁊ alia iuleb. et reconde ⁊ da poſt mēſem. Et ſunt q̄ aromatizant cū ambra ⁊ muſco.

Secacul cōditum renes calefacit ⁊ coitū excitat vētoſitātes ſtomachi diſſoluit: ⁊ mod⁹ opationis ei⁹ ē. Accipe radices eius albas groſſas ⁊ teneras: et radatur cortex ei⁹ cineritius ⁊ elixētur ⁊ mundētur a venis interioribus ⁊ incidātur in fruſta. ſicut eſt menſura policis: ⁊ ponātur in ei⁹ vacuitatib⁹ arūdinoſis fruſtū zinziberis humectatis: ſicut dicemus in caplo de zinzibere cōdito: et gariofilus vn⁹ humectatus: ⁊ accipiatur ad oē pōdus eoꝝ mellis pōdera. iij. Et alij ponūt mellis pondera duo: et zuccari pōdus vnū. et

poſtq̄ fuerit coctū cū facilitate pꝛ̄iciant̄ ſup illud ſpecierū
alefangine partes cōuenientes:⁊ doſis eius eſt.ʒ.i.vel.ij.

Zinziber conditum cōfert ad frigiditatem.⁊ mollifica-
ʒ tionē ſtomachi ⁊ maliciā digeſtionis ⁊ corruptionē ip
ſius:⁊ aceroſam eructuationem ⁊ lenitatem viſcerum
⁊ multitudinem ventoſitatū faciens cibū cito penetrare ad
epar ⁊ corpus ⁊ eius modus eſt.Recipe zinziberis recētis.
ſi haberi poteſt:vel ſaltem humectati per artem partem.i.
mellis partes.iij.⁊ zuccari partem.i.Coquat̄ ſicut ſecacul
⁊ q̄dā accipiūt ſecacul ⁊ zinziberis humectati aā.partē.i.⁊
fit delicatius ⁊ q̄dā ſupercōdiunt cū ſpecieb⁹ alefangine:⁊
q̄dā faciūt alia.Modus autem humectationis ei⁹ eſt ſicut
diximus de chebulis:⁊ ꝓpꝛie vt infundant̄ in aq̄ deinde ſe
pelliatur in arena ⁊ ſit zinziber albuʒ:⁊ mundum ⁊ recens.

Confectio de zinzibere valēs ſicut diximus ſuperius.
Accipe zuccari albi ptes.viij.melliſ tabarzet:ptes.iiij.
zinziberis boni albi puluerizati puluerizatiōe vltima ſicut
alcohol partes.iij.aque infuſionis zuccari quantuʒ ſufficit
Diſtemperatur zuccaruʒ cum aqua ⁊ melle:⁊ coquat̄ vſq̄
dum ſufficit.Deinde proijciatur ſuper illō puluis zinzibe-
ris et agitetur et incorporetur cum eo ⁊ adminiſtretur.

Baucie condite valent ſicut ſecacul:⁊ eius modus eſt ſi
cut ſecacul.

Acorus Cōditus valet egritudinibus cerebri:⁊ neruo
rū ⁊ ei⁹ modus eſt ſicut ſecacul conditum.Additur tū
ad omnem partē ei⁹ ſecacul boni:partes.ij.

Zuccharum roſatū ſtomachū ⁊ cor cōfortat:⁊ oīa viſce
ʒ ra.⁊ cōfert ad mollificationē corpuʒ:et eius modus eſt
℞.folioꝝ roſarū albarū:aut rubearū quantitatē quā
volueris:⁊ expandant̄ ſup tabulas in vmbra:vſq̄ dū ſup-
fluum humiditatis ipſarum reſoluatur ⁊ ſint roſe habē-
tes medietatem inter cōplexionem ⁊ acerbitatē ⁊ terantur
in vaſe lapideo.Deinde proijciatur ſuper eas zuccari ta-
barzet triplum ponderis earuʒ et reponant̄ in vaſe vitrea
to et obturetur os eius cum pergameno et opponatur ſo
li menſibus tribus omni die ſepe agitādo illud.Deinde re
moueatur a ſole ⁊ ſeruetur.et quidam faciunt illud cuʒ ro
ſis non habentibus aliquid de complexione et inuenitur

magis ſtipticum:⁊ ſunt qui non terunt roſas:ſed inciduͣt cum forficibus et fricant manibus fricatione vltima roſas ⁊ zuccharū:deinde exponunt ſoli.

Zuccharū violatū inflāmationē colere ⁊ ſitiz extinguit: ventrem lubricat.⁊ eius modꝰ eſt ſicut zuccharū roſarū.Indigēt tñ viole expāſione lōgiori:⁊ expone i ſole.

Zuccharū bugloſſatū cōfortat cor maniacis ⁊ melancolicis cōfert:⁊ ſincopim ⁊ tremorē cordis aufert:⁊ modus eiꝰ eſt ſicut zuccharū violatū.

Zuccharū alchilil ſtomachum cerebrū:⁊ cor confortat. Ventoſitates fugat:et eius operatio eſt ſicut zuccarum roſatum.

Mel roſatū ſic fit.℞.foliorum roſarū preparatorū ſicut diximꝰ ſuperiꝰ ⁊ ſint eiꝰ partes.ij.mellis boni partes.vj.Coquatꝰ cū facilitate ſicut opꝫ:⁊ ſūt q̄ ponūt mellis ⁊ ſucci roſarū partes eq̄les:et nō ponūt aliq̄d ex folijs oino:⁊ ſūt q̄ ponūt foliorū partē.j.⁊.ß. ſucci partes.j.⁊.ß.mellis partes.iij.

Mel vero violatum eodem modo fit ſicut roſatum:et ſimiliter bugloſſatum ⁊ mel alchilil.Sed i melle alchilil ſunt qui ponunt ſpecies alefangine note.

¶Diſtinctio de ſpeciebus lohoc.

Quinta diſtinctio eſt de ſpeciebus lohoc de q̄bus ſūt aliq̄ q̄ fiūt ex delectabilibꝰ:⁊ q̄dā q̄ fiūt ex horribilibus de qbꝰ p ordinē tractabimus. ⁊ ſcribimꝰ in hac parte ex eis tantum famoſiora.In particularibus ⁊ eñ ſcribemꝰ nō famoſa.ſed valde vtilia:ſi deus voluerit.

Loch de pino conferens ad tuſſim antiquā ⁊ ad aſma ⁊ ſputi viſcoſitatez ⁊ conſtrictionē anhelitꝰ.℞.granorū pini.ʒ.xxx.amigdalarū dulcium auellanarum aſſatarū dragaganti:gummi arabici liquiritie ⁊ ſucci eiꝰ amilli capillorū veneris:radicū lilij celeſtis.añ.ʒ.iiij.carniū dactilorū: cheyrō.ʒ.xxxv.amidgalarū amararū.ʒ.iij.mellis paſſularuꝫ:zucchari tabarzet ⁊ butyri recētis.añ.ʒ.iiij.mellis tabarzet quantū ſufficit.Sumatur ex eo quaſi lambēdo.ʒ.j.

Loch de papauere ⁊ eſt dyapapauer cōferēs ad tuſſiꝫ calidā et pectoris aſperitatem:⁊ cuius ſputum eſt te

nue:⁊ indiget maturatione ⁊ ingroſſatiōe. Et cōfert ad fe
brem calidā ⁊ dolorē pectoris ⁊ pleureſim. Cui⁹ hec eſt per
mixtio. ℞. papaueris albi. ʒ. xxv. amigdalarū dulciū excorti
catarū: granorū pini gūmi arabici dragagāti: ſucci liq̄ritie
añ. ʒ. x. amili. ʒ. iiij. ſeminis portulace: ſeminis lactuce: ſemi
nis citoniorū. añ. ʒ. iiij. croci. ʒ. j. penidiorū alborū. ℥. iiij. ſy
rupi de papauere quātū ſufficit. Et ſit ꝓprie ſyrupus ex ca
pitibus papaueris. albi ⁊ nigri ⁊ ſemine lactuce et violis.

Modus cōfectionis de iacur ſꝫm intentionē Galie. ⁊ eſt
diacodion purum conferēs eis q̄bus ex capite ad pe
ctus ⁊ ad pulmonē ſubtiles catarri defluūt ⁊ ſunt cauſa tuſ
ſis ⁊ inſomnietatis. ℞. x. papauera i q̄bus ſit mediocritas
inter puitatē ⁊ magnitudinē ⁊ humiditatē ⁊ exiccationē et
pꝛ̄iciatur ſup ea aque ſextariū vnum ⁊ ſit aqua pluuialis.
Et ſi ſint humida plus q̄ ſicca dimittantur die ac nocte. ⁊ ſi
ſint ſicciora dimittantur plus. Tunc coque ea vſq₃ dū diſco
cta ſint: ⁊ aque due partes ſint conſumpte. Tunc vero cola
ſuccū eius ⁊ reſtat poſt illud duplex conſideratio. Quoniā
ſi catarr⁹ ſubtilis fuerit: ⁊ timetur fluxus eius ad pectus
et pulmonē et canam et timetur vigilie: oportet tūc vt miſ
ceatur ex rob q̄titas que ſit medietas aque ⁊ coquatur ſu
per ignē in quo non ſit flamma neq₃ fumus: ſed ſuper pru
nas tm̄. Et non conuenit in hac intentione mel q̄m mel eſt
ex habentibus acumen: quare eſt ſubtiliatiuū ⁊ eſt preter
hoc qđ diximus. Et q̄m eſt materia ſubtilis valde ⁊ mel eſt
ex ſubtiliantibus. Cum autē plenitudo continetur in tora
ce et pulmone ⁊ velis medicamē fieri abſterſiuum tūc mel
cōuenientius eſt q̄m dormire facit et materias q̄ ſunt in pe
ctore ad expellendum habilitat. Et quandoque fit medica
men ex vtriuſq₃ quando cadunt in occupatiōe duplicis in
tentionis. Et eſt doſis eius. ʒ. j. ⁊ plus ⁊ minus ſꝫm quod exi
git diſpoſitio: ⁊ oportet vt teneat eam patiens in ore ſuo et
traijciatur idem modicū quod diſſoluitur ex ea in ſaliua.
Si autem velis vt ſit retentiuū nature ⁊ eruptiōis ſangui
nis a locis que ſunt ſup dyaphragma ⁊ ab alijs locis ma
nationis ⁊ a ptibus viſcerū. Tunc ad vnā quāq₃ lib. ipſius
pꝛ̄iciatur accatie rubee beuſiſtidos croci myrrhe balauſtie
añ. ʒ. j. ⁊ ramic. ʒ. iiij. et adminiſtretur: ⁊ ſunt qui ponūt in

acia car puro loco mellis penidias. Et ſunt qui ponũt zuccarum. Et quãdoq; exigit diſpoſitio egritudinis q̃ eſt multe caliditatis ⁊ acuitatis vt fiat medicamẽ ex papauere nigro ⁊ ſint eius capita viꝫ .l. Et quãdoq; ex albo aut nigro et loco mellis ponitur zuccarum aut penidie.

Modus confectionis de moris ⁊ eſt dyamorõ cõueniẽs ad apoſtemata gutturis ⁊ vuee ⁊ ad oĩa gñá preſocationũ. ℞. expreſſionis mororum dulciũ que currunt ſecundum ſemitam ficus et mororum de ſenſ:añ. lib.ſ.et.ʒ.rob et mellis:añ.lib.ſ.coquantur cum facilitate vſq; ad mellis ſpiſſitudinem ⁊ recunde ⁊ ſunt q̃ faciunt medicamen illud ſimplex et ſunt qui addunt ⁊ ꝓprie quãdo maior vocat neceſſitas aluminis myrrhe croci ſucce agreſte:añ.partes equales.

Modus cõfectiõis de ſuccis nucũ:⁊ vocat grece dyacaridion conferens eis quibꝰ a capite ad pectꝰ catarrꝰ acutꝰ ⁊ ſubtilis defluit ⁊ ad cannã pulmonis et eſt cauſa apatum ⁊ ꝑfocationum et mortis et eſt ad hoc medicamẽ ſublime. Et eius modꝰ eſt. Accipe ſucci exteriorum corticum nucum in diebus canicularibꝰ.lib.iiij. Decoque ipm bullitiõe vna. Deinde adde ei mellis lib.ij.⁊ decoque donec impinguetur et fiat ſicut mel.et poſt illõ nobis occurrent intentiones.iiij. Nam ꝓ pueris et mulieribus ⁊ humidis natura ſufficit medicamen ſic factum. Et quando morbus eſt in principio aliquid de ſtipticitate habẽtibꝰ miſceri oportet ſicut ſunt roſe ⁊ balauſtie:⁊ quando in ſtatu eſt egritudo crocus ⁊ myrrha miſcenda ſũt. In declinatiõe vero baurach.et ſal armoniacus ⁊ ſimilia eſt enim medicamen ſublime ⁊ expertum.

Loch de ſquilla eſt medicamẽ iuuamẽti magni eis q̃bus materia groſſa et viſcoſa:⁊ difficilis maturatiõis exuberat in membris anhelitus reddẽs eã facilẽ ad expellendũ et confert difficultati anhelitus ⁊ dolori pectoris et laterũ. ℞. ſucci ſquille mellis diſpumati partes ꝯueniẽtes decoquantur in ſubſtantia loch:⁊ accipiatur ſic lambẽdo.

Loch alſeſcera valet ſicut loch de ſquilla et eiꝰ modꝰ eſt ſicut in illo:⁊ eſt medicamẽ expertum. Loch ſanũ et expertũ et eſt ex inuentione noſtra conferens ad tuſſim et ad

et ad raucedinem vocis que eſt ꝓpter frigiditatē ⁊ flegma groſſum quod cōtinetur in pectore et pulmone. Accipe cynamomi yſopi ſicce liquiritie: an̄. ℥. ß. iniube ſebeſten: an̄. numero. xxx. paſſularum enucleatarum ficuū ſiccarū et dactilorū pinguiū. an̄. ℥. ij. fenugreci. ʒ. v. capillorum veneris manipulū. i. aniſi. feniculi yreos calamenti ſemis lini. an̄. ʒ. iiij. hec oīa coquātur in lib. iiij. aque vſqꝫ dū remaneant li. ij. et ꝓijciantur ſup ea penidiarum lib. ß. ⁊ coquātur et ſpinguent vſqꝫ ad ſpiſſitudinē mellis. Deinde ꝓijciātur ſup eū pinearū mūdatarum. ʒ. v. amigdalarum mūdatarū: liqritie dragagāti: gummi arabici amili. an̄. ʒ. iij. yreos. ʒ. ij. Miſceantur oia et agitentur vſqꝫ dum medicamen maceretur ⁊ albū fiat doſis eius eſt. a. ʒ. v. vſqꝫ ad. x. et ſumatur lābendo.

LOch ad caliditatē ⁊ aſperitatē pectoris ⁊ ad tuſſim calidam. Accipe radicis liqritie. ʒ. xv. cheſines pinguiū ℥. ij. ſebeſtē iuiube. an̄. ʒ. xv. decoquātur cū facilitate cū. iiij. li. aque vſqꝫ ad li. j. ⁊ ꝓijciat ſup ipm caſſiefiſtule. ℥. j. Deinde colent a ſcoſis ⁊ ꝓijciant ſup illud rob. ℥. iiij. penidiarum. li. ß. Deinde coquant donec ſpinguent. Deinde miſceātur cum eis farine fabarū. ℥. ij. ⁊ lambatur ex eo.

LOch aliud noſtrū inuentione hac. accipe ſeminis papaueris. ʒ. x. radicis liqritie. ʒ. vij. ſebeſtē. xx. pſilij granorum citoniorum. ana. ʒ. v. coquantur cum tribus libris aque. vſqꝫ ad. j. ⁊. ß. ⁊ colentur ⁊ ꝓijciantur ſuper illud rob. ⁊ penidiarum an̄. ℥. iiij. ⁊ iterum coquantur donec ſpinguentur. Deinde miſceātur cum eis dragaganti ⁊ gummi. an̄. ʒ. v. papaueris albi ⁊ trium granorum. an̄. ʒ. ij.

LOch bonū conferens ethicis ⁊ conſumptis ⁊ ptiſicis maxime ⁊ expellit ſaniem de pectore ⁊ mundificat pectus ⁊ pulmonē ⁊ tuſſim lenit. ℞. papaueris albi ſpodij ſeminis lini torrefacti croci amigdalarum dulcium. an̄. ʒ. iij. amili dragaganti gummi: ſeminū citoniorū: ſeminis citrulli an̄. ʒ. vj. granorum naſturcij coctorum amigdalarū amarum fabarum. an̄. ʒ. j. ⁊. ß. penidiarum. ʒ. lx. diſſoluantur penidie in aqua fontium ⁊ coquantur ⁊ cōficiātur cum eis cetera. Doſis a. ʒ. ij. cum aqua mellis.

LOch ad aſma bonū ⁊ contritionem anhelitus ⁊ ad tuſſim antiquam: ⁊ ſubtiliat humorem groſſum. Accipe

ſquille aſſate.ʒ.iiij.radicis lilij celeſtis.ʒ.ij.yſopi ꝑaſſi.an.ʒ.j.myrrhe croci:an.ʒ.ß.confice cum melle.

Loch de amigdalis ꝯferẽs ad tuſſim ⁊ vehemẽtiã ſiccitatis pectoris ⁊ pulmonis.℞.amigdalarũ dulcium ⁊ amararum.ſe.lini torrefacti:granoꝝ vini:aniſi:dragaganti:gummi arabici ſucci liquiritie ⁊ radicis eius.an.ʒ.j.⁊ ß.zuccari penidiarum:an.ʒ.iij.Confice cũ melle ⁊ ſucco feniculi bullitorum quantitate ſufficienti.

¶Diſtinctio ſexta de ſyrupis ⁊ robub.

Syrupoꝝ alij ſunt ſimplices ſicut ſpecies iuleb.aliq̃ extenſe ꝯpoſitionis ꝓpter arduitatẽ ⁊ multitudinẽ bñficioꝝ ipoꝝ:⁊ ſunt q̃ ſunt ex ſpeciebus ſecaniabin.Et ſunt qui condiuntur cum ſpeciebus.Robub autẽ ſpecies ex ſuccis fiũt tm̃ de opatione nihil aliud merentibus niſi inſpiſſationẽ ſolaꝫ.

Modus opationis iuleb.cõferens aduſtioni febriuꝫ et vehemẽti ſitis ⁊ inflãmationi ſtomachi ⁊ pectoris.℞.aque infuſioni roſarum li.v.zuccari li.iiij.Coquantur cum facilitate ⁊ adminiſtrentur cum aqua frigida.

Modus iuleb violati ad febrẽ ⁊ inflãmationẽ ⁊ aſperitatem pectoris:⁊ tuſſim ⁊ pleureſim.Et eius opatio ẽ ſicut iuleb roſati.

Operatio infuſionis roſaꝝ ⁊ violaꝝ.Accipe foliorũ roſaꝝ ⁊ violaꝝ recẽtiũ li.vj.ponãt̃ i vaſe vitreato terreo ſtricti orificij ⁊ fundat̃ ſup eas aq̃ calide li.xv.⁊ ſtringat̃ orificiũ vaſis ⁊ dimittat̃ p horas.viij.⁊ ſic denuo colent̃ ⁊ i vaſe iteꝝ tãtũdẽ folioꝝ roſaꝝ recẽtiũ aut violaꝝ mittat̃:⁊ denuo eadẽ aq̃ calefacta ſup ea mittat̃ ⁊ ſtringat̃ orificiuꝫ ſilr per viij.horas.⁊ deinde colet̃ ⁊ ſi cõſeruare volueris ponatur ĩ vaſe vitreato ſtricti orificij ⁊ diſtillet̃ oleum in orificio eius ⁊ ſtringatur caput eius ⁊ exponat̃ ſoli diebus.xl.et dicitur iſtud mucharus roſarum vel violarum.

Iuleb aliud roſarum.Accipe aque roſarum li.iij.zuccari lib.ij.fiat vt ſupra.

Iuleb de ſucco violarum.Accipe ſucce violarum lib.ij.zuccari lib.ij.fiat vt ſupra.Et ſimili modo poteſt fieri d̃ ſucco roſarum ⁊ eſt laxatiuum.

Iuleb iniubinū valet ad aſperitatem pectoris ad tuſſiꝫ ꝛ ingroſſat ſputum ſubtile ꝛ facit facilem eius expulſionem et confert raucedini et pleureſi. Accipe iniubarū magnarum et pinguium numero. c. et decoque in lib. iiij. aque vſqꝫ dum remaneant lib. ij. et cum lib. j. zuccari fiat ſyꝛupus.

Syꝛupus de pomis confoꝛtat coꝛ debile ꝛ ſanat ſincopiꝫ ꝛ tremoꝛē coꝛdis. Accipe ſucci pomoꝛū dulciū. ꝛ aceto ſoꝛ:ah. lib. v. Coquat̃ ſuccus vſqꝫ ad ↄſumptionē medietatis ipſiꝰ ꝛ dimittat̃ per dies. ij. vſqꝫ dū clareſcat deinde coletur ꝛ cū. iij. lib. zuccari fiat ſyꝛupus. ꝛ ſūt q̄ ſubmergūt in ſucco ſetam tinctam ex cheſmes: ana. ſucci depurationem vſqꝫ dum rubeat et recipiat virtutem tincture ꝛ excellentioꝛ eſt.

Syꝛupus de piris cōfoꝛtat ſtomachū ꝛ ſtringit materiā ꝛ eius modꝰ eſt ſicut ſyꝛupꝰ de pomis.

Syꝛupus de citonijs valet ſicut ſyꝛupus de piris ꝛ ē idē modus vtriuſqꝫ.

Syꝛupus de perſicis ↄfert calefactiōi ſtomachi: ꝛ ſiti ꝛ fetoꝛi oꝛis ꝛ eius modꝰ eſt ſicut ſyꝛupus de pomis.

Syꝛupus de ſucco acetoſe: ꝛ ↄfert febꝛibꝰ colericis ꝛ inflāmationi ſtomachi ꝛ cōfoꝛtat coꝛ calidū ꝛ ſtomachuꝫ ꝛ eſt conueniēs febꝛibus peſtilētialibꝰ. Et eiꝰ modus eſt ſicut ſyꝛupꝰ de ſucco violarū.

Syꝛupus de ſucco cucurbite vꝫ cōtra febꝛē colericā multe inflāmationis ꝛ ad aſperitatem pectoris ꝛ pleureſim. Accipe cucurbitā magnā ꝛ inuoluatur paſta ꝛ decoq̄tur in furno. ꝛ accipe expreſſionis eius lib. v. zucchari. lib. iij. Fiat vt ſupꝛa.

Syꝛupus de pꝛunis valet ſicut ſyꝛupus de violis ꝛ fit ſicut ipſe.

Syꝛupꝰ de granatis acetoſis vꝫ ꝯ febꝛes colericas et flegmaticas multe inflāmatiōis ꝛ fit vt ſupꝛa.

Syꝛupꝰ de granatis dulcibꝰ: vꝫ ad tuſſim ꝛ pleureſiꝫ ꝛ ſitim ꝛ vt fit ſupꝛa. Et ſunt q̄ imergūt in ſucco ſetam tinctā ꝛ cheſmes ꝛ eſt excellentioꝛ.

Syꝛupus de coꝛticibus citri confoꝛtat ſtomachū ꝛ facit oꝛis odoꝛē bonum. Accipe coꝛticum pomoꝛum citri ꝛc

cetrij lib.j.Decoque cū aque fōtiū lib.v.vſqꝫ ad ꝯſumptionē duarū partiū:⁊ cū zuccari lib.j.fiat ſyrupus ⁊ cōdiat̄ cū muſci granis.iiij.Et ſunt q̄ in iuleb ꝓijciunt ex corticib⁹ citrorū partes cōuenientes ⁊ ꝓprie q̄n vicinat̄ cōplexioni cocture eius:⁊ eſt delectabilis.Et q̄n ſubmergitur in aqua decoctionis citri ſeta tincta ex cheſmes tunc eſt excellentioꝛ.

Syꝛup⁹ acetoſitatis citri cui⁹ iuuamētū ē magnū i extinguēdo inflāmatiōes colere rubee:⁊ febꝛes i flāmatiuas vehemētes:⁊ febꝛes peſtilentie:⁊ pꝛo ptie q̄ fiunt i eſtate venenoſa.⁊ cōferūt ebꝛietati vertigini ⁊ ſiti vehemēti.℞.ſucci acetoſitatis citri li.xij.Decoque in vaſe vitreato ſuper pꝛunas cū facilitate vſqꝫ dum cōſumatur tertia pars ipſius.Deinde coletur ⁊ dimittatur donec clarificetur.Et accipe ex eo ꝙ clarū eſt lib.vij.⁊ fūde ſup ipſum ex iuleb claro⁊ depurato lib.v.⁊coquatur donec inſpiſſetur.Si autem eſtas fuerit dimittatur in ſole donec ei⁹ aquoſitas conſumatur.

Syꝛupus de agreſta confert vomitui ⁊ ſolutiōi colerice ⁊ inflāmatiōi ſtōachi:⁊ ſiti laboꝛioſe:⁊ febꝛib⁹ colericis.Et confoꝛtat ſtomachum pꝛegnantium que facile recipiūt ſupfluitates.Et vꝫ ꝯ venena.Et mod⁹ opationis ei⁹ eſt ſicut ſyꝛupus de acetoſitate citri.Et quidā cōdiunt cum gariofilis.

Syꝛupus de granis myrti ꝯfert ſolutiōi antique ⁊ tuſſi:⁊ ꝯfoꝛtat ſtomachū ⁊ pulmonē viſcera:⁊ ei⁹ mod⁹ eſt ſicut ſyꝛupus de agreſta.

Syꝛup⁹ cheſmes cōfert tuſſi ⁊ pectoꝛi:decoquatur cheſmes ſicut diximus in ſyꝛupo de iuiubis.

Syꝛup⁹ de alchelach cōfoꝛtat ſtomachū ⁊ ſiſtit vomitū ⁊ ſtrīgit vētrē.Sumant̄ alchelach ⁊ enucleētur ⁊ cōterāt̄ ⁊ coquātur vſqꝫ ad ꝯſumptionē duarū partiū:⁊ fiat ſyꝛupus ſicut dixim⁹.

Hucuſqꝫ ſcripſimus modos ſyꝛupoꝛū ſimpliciū ⁊ iuleb.Nūc vero ſermo noſter erit de ſyꝛupis cōpoſitis:quoꝝ virtus eſt infrigidare.Et conſequēter de his q̄ calefaciūt ⁊ confoꝛtant ſcribemus.

Syꝛupus de papauere ꝯfert catarro ⁊ tuſſi q̄ vigilare facit.Accipe papaueris albi ⁊ nigri ⁊ ꝓprie capitū coꝝ.

añ.ʒ.lx.⁊ decoquãtur i li.iiij.aq̃ pluuialis vſq₃ dũ redeat ad lib.j.⁊.ß.⁊ cũ zucchari albi ⁊ penidiaꝝ.añ.ʒ.iiij. fiat ſyꝛupꝰ.

Syꝛupꝰ oynari:⁊ e iꝰ iterp̃tatio eſt ſyꝛupꝰ de bizantijs faciẽs ad febꝛes oppilationũ:⁊ febꝛes colericas ⁊ flegmaticas q̃rũ difficilis ẽ eradicatio:⁊ ad icteritiã. Accipe ſucci endiuie:ſucci apij:añ. lib.ij. ſucci lupuli:ſucci boꝛaginis:aut bugloſſe domeſtice: aut ſilueſtris.añ.li.j. Bulliãt bullitiõe vna:⁊ diſpument ⁊ depurẽtur. Accipe eiꝰ clarificati.li.iiij.zucchari tabarzet.lib.ij.⁊.ß. ⁊ coquãtur cũ facilitate donec fiat ſyꝛupꝰ:⁊ q̃n₃ ad oẽm ptẽ ſucci depurati:ponit aceti boni albi ⁊ clari pars.ß.⁊ q̃n₃ bulliũt in ſuccis folioꝝ roſarũ.ℨ.ij.liq̃ritie.ℨ.ß.ſpice.ʒ.ij.aniſi feniculi:ſeminis apij.añ.ʒ.iij.⁊ eſt mirabilis.

ſErmo in ſyꝛupo acetoſo. Iã magnificata eſt inter verificatoꝛes virtꝰ ſyꝛupi acetoſi ⁊ excellẽtia eiꝰ:⁊ in cõitate ⁊ poſſe ipſiꝰ in materias calidas ⁊ frigidas:⁊ ſubtiles:⁊ groſſas:⁊ viſcoſas ſiue adherẽtes: et ſi quidẽ opoꝛtet virtus infrigidationis eius cito tollitur nõ ſublata virtute penetrationis ipſiꝰ:⁊ hoc quidẽ Galie. teſtatus eſt:quoniã eius potẽtia cõis eſt ad oẽs materias:⁊ videtur q̃ non ad colerã nigrã pꝛopter ſimilitudinẽ ⁊ cõitatem complexionũ ⁊ nos quidẽ dicimus q̃ facit penetrare medicinas in p̃tes in quas foꝛte nõ penetrarẽt:⁊ facit eas acquirere diuiſiuas ſectiões duri ⁊ difficilis ⁊ modus operationis eiꝰ eſt. Accipe zucchari boni albi partes.v.⁊ funde ſuper illud in vaſe lapideo aque fontiũ dulcis ⁊ clare partes.iiij. ⁊ decoquat ſemper abijciendo ſpumã eius:⁊ ſit ignis in quo coquitur pꝛunarũ aut tenuis flãme ſine fumo:⁊ decoque hoc modo donec clarificetur ⁊ diminuta ſit aqua ſicut medietas eiꝰ. Deinde funde ſuper ip̃m aceti vini albi clari p̃tes.ij.i leui: et i foꝛti partes.iiij. Et i mediocri partes.iij.⁊ da ei poſt illud perfectionem in coctura:et ſit doſis eius ab.ℨ.vna vſq₃ ad.iij.cum aqua frigida.

MOdꝰ ſyꝛupi acetoſi cum radicibus cuius operatio eſt ad coleram groſſã difficilẽ:⁊ ad flegma. Incidit enim et abſtergit:et aperit oppilationes que ſunt i epate:et ſplene et in renibus. Accipe aque fontiũ clare libras.x.et pꝛoĳce ſup ipſam radicis feniculi:apij:endiuie.añ.ℨ.iij.aniſi ſe

minis feniculi:apij:an̄.ʒ.viij.ſeminis endiuie.ʒ.ß. Coquat cū facilitate vſq₃ dū veniat ad lib.v.Tūc proijce ſuper ipſam zucchari boni lib.iij.⁊ clarificet ſicut prius.Deinde funde ſu per ipſum aceti boni quantitatē ſufficientē iuxta modū ſu perioris doctrine:et da vbi oportet.

MOdus ſyrupi acetoſi de ſuccis herbarum.℞.ſyrupi dina ri ptes tres ⁊ funde ſup ipm aceti boni partem vnam.

MOd⁹ ſyrupi acetoſi de ſuccis fructuū ſedātis incenſio nes febriū ⁊ colere rubee:⁊ ſitim:⁊ inflāmationē ſtōa chi cordis:⁊ epatis.Accipe ſucci granatorum muzorū ⁊ aceto ſorū:an̄.partes tres.Coquat cū facilitate vſq₃ dū diminuta ſit ei⁹ pars tertia:⁊ dimittatur p duos dies vſq₃ dū clareſcat ⁊ accipe eius partes.ij.⁊ iuleb partes tres vel plus vel mi nus:⁊ perfice coctionē in eo.

MOd⁹ ſyrupi acetoſi de ſuccis ⁊ aquis fructuū ⁊ ſtringit vomitū:⁊ fluxū colericū.⁊ ꝯfortat ſtomachū calidū et abſcindit vomitū pregnantiū.Accipe ſucci citoniorum et ma lorū ⁊ pirorum ⁊ granatorū muzorū:⁊ zarur:an̄.partes equa les.Aque decoctiōis ſumach ⁊ berberorū.an̄.partez.j.et.ß. zucchari partes.iij.fiat vt ſupra.

MOdus ſyrupi acetoſi de citonijs valet ad vomitū et ſo lutionē nature:et ad ſitim et ſtomachum confortat. Accipe ſucci citoniorum acetoſorum et ei⁹ proprie qui de puratus eſt.et factus clarus partes.xx.aceti boni partē.j.⁊ ß.zuchari boni partes.ij.

MOd⁹ ſyrupi acetoſi de pomis ꝯfortat ſtōm:⁊ cor:et ſe dat ſitim:et eius mod⁹ eſt ſicut ſyrupus de citonijs.

MOdus ſyrupi acetoſi de prunis:et ē ſyrupus extinguēs inflāmationes oēs:et cōfert ad ſincopin: ⁊ pulſum cor dis:et febres inflāmatiuas et ſitim vehemētē:et ſedat ebrie tatem:et vertiginē:et vomitū:et eſt expertum.Accipe aque prunorū acetoſorū.et aque tamarindorū:et ſucci granato rum acetoſorū.an̄.lib.j.aque acetoſitatis citri lib.ß.Coquā tur cū facilitate:et cū lib.j.zucchari fiat ſyrupus.et da cum aqua frigida vel aqua niuis.Et qn̄q₃ nō ponitur in eo zuc carum.et fit ſicut rob bonū et expertum.

MOd⁹ ſyrupi acetoſi de pomis deſcriptione noſtra con ferens febrib⁹ colericis:et multi acuminis et propter

q̄ accidit iuuenib⁹ in eſtate eſtiua. Et cōfert ad ſitim vehe‑mentē: ⁊ eſtuoſam: ⁊ ſtomachi ⁊ epatis inflammationē. ℞. ſucci malorum acetoſorum: ſucci vuarum agreſtium. ſucci granatorū acetoſorum: aā. li. j. aque roſate: aque infuſiōis tamarindorum: ⁊ prunorum: aā. li. j. ⁊. ß. ſucci endiuie cocti et diſpumati et aceti: aā. lib. ij. zucchari lib. viij. et ſunt qui condiunt cum. ʒ. ij. camphore. Et da cum aqua melonum hyemalium vel cum aqua frigida.

Syrupus alius acetoſus de pomis vȝ vt ſupra. Accipe ſucci pomoꝝ acetoſorum li. j. ſucci acetoſitatis citri. li. ß. iulep boni lib. ij. Da cum aqua niuis: ⁊ quādoq̄ ſubmergitur ſeta tincta ex cheſmes in ſuccis: ⁊ tunc fit nobilior ad cauſas cordis.

Modus ſyrupi acetoſi alterniabin: cōfert febribus ſincopalibus calidis: ⁊ ſiti vehemēti: ⁊ tuſſi ſicce: et epatis: ⁊ ſtomachi inflationi. ℞. alterniabin. ℥. iij. pone in vaſe lapideo ⁊ infunde ſuper ipſum ſucci endiuie cocti et depurati lib. j. bulliant ebullitiōe. i. deinde frica manibus et cola. deinde accipe aque roſate: ſucci granatorū muzoruȝ. aā. lib. j. ſucci vuarum agreſtiū: aque acetoſitatis citri: aā. lib. ß. zucchari. lib. iij. da vt ſupra.

Modus ſyrupi acetoſi ſolutione educens coleram: ⁊ extinguit inflammationem eius. ℞. prunorum ſiccoruȝ ſebeſten. aā. numero. c. tamarindorum lib. ß. mirabolanoꝝ citrinoruȝ. ℥. iiij. ſucci roſarum recentium. ℥. iij. māne: caſſie aā. ℥. iij. ⁊. ß. zucchari lib. iiij. Fiat ex eis ſyrupus: ⁊ poſt hoc funde ſup̄ illud aceti. lib. ij. ſucci granatorum acetoſorum. lib. j. ⁊. ß. decoque cum facilitate. Deinde accipe ſcamonee bone. ʒ. vj. tere: ⁊ liga in panno ſubtili ⁊ proijce in ſyrupo: ⁊ decoq̄ ſemper fricando pannum vſq̄ dum perficiat̄ ei⁹ decoctio.

Syrupus conferens catarris calidis ⁊ corize et pleureſi ⁊ tuſſi. ℞. iuiube: ⁊ ſebeſtē. aā. c. violarum: manne. aā. ℥. j. liquiritie: florum bugloſſe. aā. ʒ. xiij. ſeminis malue citoniorum. aā. ʒ. vj. zucchari lib. ij. ⁊ ſucci mali granati dulcis. lib. j. Fiat ſyrupus.

Syrup⁹ de cānis cōferens ad tuſſim ⁊ pleureſim ⁊ ſedat ſitim. ℞. ſucci granatoꝝ dulciū lib. ij. aque malorū de

ſeni: ⁊ aq̃ cãnarum zuccari: aut penidiorum li.j.⁊ ß. Fiat ſyrup⁹.

Syrup⁹ de portulaca extinguẽs inflãmatiões febriũ ⁊ ſitim. ⁊ ↄfortat ſtomachũ ⁊ epar ſup calefactum. ℞. ſucci endiuie cocti ⁊ depurati.li.iiij.ſe.portulace.℥. xij. terantur ſemina ⁊ fundant ſup ea ſuccus ⁊ dimittatur i vaſe lapideo per diem ⁊ noctem. ⁊ coquatur cum facilitate vſq; ad medium ⁊ addas zucchari li.ij. fiat ſyrupus. Et quãdoq; additur aceti lib.j. aut ſucci malorum granatorũ aceroſorum lib.j.⁊ ß.

Syrupus de violis ↄfert tuſſi calide ⁊ pleureſi. ℞. violarũ.℥.ij. ſeminũ citoniorum: ſeminũ malue.añ.ʒ.viij. iuiube: ſebeſten.añ.xx. ⁊ coq̃ cũ lib.vj. aq̃ cucurbite vſq; ad tertiam partem: zucchari lib.j.ß. fiat ſyrupus.

Syrupus de iuiubis ↄferẽs ad raucedinẽ vocis ⁊ tuſſim ⁊ pleureſim. Accipe iuiubarum.li.x. violarum: ſe. malue: añ.ʒ.v. capillorum ve.℥.j.ſe. citoniorum: papaueris melonis lactuce: dragaganti: añ.ʒ.iij. liquiritie ordei mundi: añ.ʒ.viij. decoque in lib.iiij. aque fontium: ⁊ cum lib.ij. zuccari fiat ſyrupus.

Syrupus de papauere ↄferens ad tuſſim ſiccã: ⁊ ptiſim ⁊ catarrũ faciens ad ſomnum. ℞. papaueris albi: ⁊ rubei: añ.ʒ.l. capil.ve.ʒ.xv. liquiritie.ʒ.v. iuiube.xxx. ſe. lactuce ʒ.xl. ſe. malue: ſemi. citoniorum: añ.ʒ.vj. coquãtur in lib.iiij. aque vſq; ad duas: ⁊ cum zuccari ⁊ penidiarum.añ.℥.viij. Fiat ſyrupus.

Iam q̃dẽ locuti ſumus de ſyrupis ↄpoſitis ⁊ de his proprie q̃ ſedãt inflãmatiões. de ſyrupis vero ↄpoſitis morbos frigiditatis curantibus erit ſermo noſter. Et primo de ſpeciebus ſecaniabin. Prius tñ loquemur de aqua mellis.

Sermo in aq̃ mellis. Poſuerunt antiqui diuerſitatem i aq̃ mellis qui locuti ſunt de ipſa: ⁊ aſcripſerunt ei iuuamenta plurima que ſunt in ea q̃ ſitim ſedat: et valet ad egritudines frigidas: ⁊ ꝓprie q̃ ſunt i cerebro ⁊ neruis. Et confert ad tuſſim humidam: ⁊ mundificat pectus a ſanie ⁊ humore groſſo: ⁊ confert vijs vrine: ⁊ nõ permittit in eis lapidem generari: ⁊ mũdificat per vrinam: ⁊ cõfert colice: ⁊ lauat ⁊ abſtergit viſcera ⁊ ſoluit: ⁊ mundificat ventrem a fecibus. Bibitur loco vini in egritudinibus neruorum: ⁊ iuua-

cturarum: eſt potus bonus. ¶Inter diuerſitates aũt operationis eius ponimus modos duos. ¶Et primus ẽ vt accipiat̃ mellis boni & mũdi: et ꝓprie cuius eſt color habens mediocritatẽ: & ꝓprie ſicut color palee: & quod eſt inter tenue & ſpiſſum: & quod eſt boni odoris: et quod eſt modice acuitatis: et quod non eſt antiquum: et fit eius pars vna et pone ipm in vaſe lapideo: aut vitreato: et funde ſuper ipſum aque fontis dulcis & clare partes. viij. & coque ipm cuz facilitate: & auferatur ſpuma eius: & nõ dimittat̃ ſup ipſuz multiplicari: immo ꝙ cito apparet auferatur. ¶Deinde coletur colatorio denſo de panno: & ſi bibitur recens oportet vt fiat multe aquoſitatis: & ſic bibitur impermixta ſicut eſt & hoc ideo ꝓpterea: qm̃ que ex ea groſſa eſt nõ penetrat in vias remotas: & cõuertitur ꝓpter pluritatẽ ſue dulcedinis in coleram: & addit ad ſitim. Si aũt bibatur antiqua opʒ vt fiat pinguior: ſicut iuleb: & bibenda eſt ꝑmixta permixtiõe multa decenti vt ſit magis aquoſa e inſipida: et ſcito quoniam ars cocture acquirit ei proprietates aliquas: et illud eſt quia parum cocta facit inflammationem: et minus nutrit et magis laxat. Multa autem coctio inflammationem reſoluit: et digerit magis facit eam eſſe nutribilem et laxare minus. Et ſunt ex hominibus qui aromatizant illã cum ſpeciebus aleſangine. ſicut zinziber. crocus cinamomum macis: et ſiĺibus: & ſunt qui aromatizãt cũ gallia muſcata. ligni aloes: & ſiĺibꝰ. ¶Secundus modus operatiõis eius eſt. ℞. mellis partem vnam: aque fontiũ clare partes. viij. et diſtemperetur cum eis parum fenugreci: & ꝓprie ad omnes. c. lib. aque & mellis ſint eius. ℥. iij. et includitur in vaſe ligneo ſicut ponitur muſtuʒ: ita ꝙ remaneat ex vaſe vacuũ ſicut mẽſura triũ digitorũ & illud ideo qr patitur de ebullitione ſicut muſtũ. Deinde poſt ebulitionẽ eius ſtringatur orificium vaſis: ſicut ſtringitur vas vini & bibatur poſt mẽſes. iij. ſi aũt aromatizare volueris ponant̃ in vaſe ſpecies aleſangine ligate in panno.

Sermo in ſecaniabin puto illud qđ nos intelligimꝰ eſt illud cuiꝰ materia ſunt tres res. ſ. mel acetũ & aqua: et aqua ꝓpter tria ponitur. Et primũ quidẽ: quia de coctura patitur plus: quare quod eſt cã inflationis reſoluit̃. Scđm

qm̄ habilius ⁊ frequentius tollitur eius ſpuma. Tertiū qꝛ virtute aquoſitatis citi⁹ currere facit virtutē medicine. Et mel quidē aduerſatur flegmati et eſt in melle ⁊ aceto ꝟtus reſultās ex pmixtione horum que non eſt in altero ipſorū tantū: ⁊ non eſt poſſibile ei qui experitur vt diſcordet aliqn̄ quin ſigillationē ꝟtutis ab vtriſqꝫ accipiat. qꝫ eſt qm̄ meret pmixtio ei⁹ vt fiat cōſecutio iuuamētorū multorū pprioꝛū qui ſūt in corpore toto: ⁊ ad materias q̄ ſūt in iūcturis propri e: qm̄ reſoluit eas ⁊ diuidit ⁊ ſubtiliat humorē groſſuꝫ q̄ eſt in ſtomacho ⁊ epate ⁊ eſt efficax in materias febriū longi tēporis. Diuidit em̄ ⁊ maturat eas ⁊ eſt mod⁹ ei⁹ vt accipiat mellis boni ptes .ij. aceti boni partem vnam aq̄ fontium clare ⁊ dulcis ptes .iiij. ⁊ qn̄qꝫ exigit diſpoſitio. vt adꝫ datur ad quātitatē aceti ſicut te ſcire fecim⁹ in capitulo de ſyrupo acetoſo: ⁊ operatio ei⁹ ē vt accipiat mel ⁊ aq̄ ⁊ abijciat ſpuma ei⁹: deīde fundat ſuper illō acetū ⁊ decoquat et nō dimittatur eleuari ⁊ excreſcere ſup ipſum ſpuma eius: immo auferatur omni hora ⁊ clareſcat ⁊ cuꝫ coctum fuerit reconde: ⁊ eſt doſis eius ab .℥.ſ. vſqꝫ ad tres.

Modus ſecaniabin de radicib⁹ cōferens ad febres antiqs ⁊ diuidit ⁊ abſtergit colerā groſſam et flegma et aperit oppilationes oēs ⁊ proprie ſtomachi ⁊ epatis ⁊ ſplenis ⁊ puocat vrinā cuius pmixtio: accipe corticum radicis apij. feniculi. an̄ .℥.ij. ſeis: aniſi: apij: feniculi. an̄ .℥.ſ. Mūdētur cortices ⁊ conterantur ⁊ proijciantur ſup eas in vaſe lapideo aceti boni antiq ⁊ albi li .x. aque li .xx. ⁊ dimittat per diē ⁊ noctē. Deide coquat donec ei⁹ tertia cōſumat. Poſtea coletur ⁊ proijciatur ſuper ipſum mel qꝫ ſit medietas ei⁹ et coquatur cum facilitate ſicut ſuperius dixi.

Modus ſecaniabin ſolutione educēs flegma. Accipe ſecaniabin ex radicib⁹ facti quantitatem circiter lib .ij. et ſuſpende in ipſo quando coquitur medullā cartami ligatam in panno raro ſubtili ⁊ frica omni hora donec perficiatur decoctio: ⁊ quādoqꝫ ponant in eo turbith ⁊ ʒinʒiber in panno ſubtili ligata et ſuſpenſa.

Modus ſecaniabin ſolutione educēs melācoliā. ℞. thimi: calamēti: agarici: bugloſſe domeſtice ⁊ ſilueſtris liquiritie. an̄ .℥.ſ. polipodij .℥.iij. camedreū: camepitheos: ſti

cados:bedegar:añ.ʒ.v.paſſularũ enucleatarum lib.ß.Fundãtur ſuper ea aceti boni albi ſucci:bugloſſe.aũ.lib.ij.et.ß.⁊ aque lib.ij.⁊ dimittantur per diem et noctem.Deinde coquatur cũ facilitate vſq͡ʒ ad medietatem . Tũc coletur et cũ mellis lib.iij.fiat ſecaniabin ⁊ in decoctiõe ipſi⁹ ponatur in panno epithymi.℥.j.ellebori nigri aur̄.iij.⁊ ſuſpẽdatur i eo ⁊ fricetur ⁊ fiat ſicut diximus.

Modus ſecaniabin de cheiſim cõtra flegma groſſum ⁊ viſcoſũ ⁊ putridũ oppilatiões apiens epatis ⁊ ſplenis ⁊ vrinã prouocãs.Accipe radicũ feniculi:apij:petroſilini:calamẽti:dauci.aũ.℥.j.zinziberis ſeminis aniſi:feniculi:cheiſim:apij eupatorij:aſſari : abſinthij carui.aũ.℥.ß. gariofili:galãge.aũ.ʒ.iij.ſpice.ʒ.ij.Coque in aceti li.x.vſq͡ʒ ad mediũ ⁊ cum lib.v.mellis fiat ſecaniabin.

Modus ſecaniabin de calamẽto ꝯfert ad febres diuturnas ⁊ duriciẽ viſcerum ⁊ ſplenis:⁊ ad frigiditatẽ epatis ⁊ ſtomachi ⁊ incidit ⁊ abſtergit materias groſſas ⁊ putridas.℞.radicũ apij feniculi:endiuie.aũ.℥.j.ſquinãti.ʒ.ij.ſeminis apij.feniculi ⁊ aniſi.aũ.ʒ.vj.ſpice : aſſari :maſticis:caſſie:calamẽti agreſtis:⁊ domeſtici:dauci:⁊ petroſilini.aũ.ʒ.iiij.gariofiloꝝ:cheiſim zinziberis: galange:aũ.ʒ.ij.in lib.viij.aceti:⁊ in lib.vj.aque bulliãt vſq͡ʒ dũ remaneat :tertiã.⁊ adde mellis diſpumati.lib.v. et da.℥.j. vel duas.

Syrup⁹ acetoſus diarodon valens ad febres ꝯpoſitas ⁊ ad eas in q̇buscorrũpitur forma.⁊ aperit oppilatiões ſplenis ⁊ epatis.℞.ſucci endiuie.apij:aniſi:aũ.lib.ij.⁊ß.radicũ feniculi apij:endiuie.aũ.℥.ij.roſarum.℥.j.liquiritie.℥.ß.ſpice.ʒ.ij.et.ß.aniſi.feniculi:ſeminis apij.aũ.ʒ.vij.ꝓijce ſuper ea aque dulcis.lib.vj.et decoque vſq͡ʒ ad cõſumptionẽ ij.partiũ cũ.iij.li.zuccari.⁊.ij.aceti:fiat ſyrupus.Doſis eius eſt ab.℥.j.vſq͡ʒ ad.℥.iij.

Syrup⁹ acetoſus de ſuccis herbaꝝ cuʒ aromatib⁹.Oppilationẽ aperit ⁊ morbos oppilationũ curat ⁊ valet ad febres ꝑmixtas.Accipe ſucci feniculi endiuie:apij:lupuli cocti ⁊ diſpumati.aũ.lib.ij.ſucci bugloſſe.li.ij.⁊ ß.roſarũ.℥.j.ſpice.℥.iij.liq̇ritie.ʒ.viij.ſemis aniſi: feniculi apij raned eupatorij:abſinthij:cuſcute:aũ.ʒ:v. zucchari.li.ij.et.ß.aceti lib.ij.condias cũ gallie aromatice.

Syrupus de mēta ſtomachū frigidū ꝯfortat nauſeā vomitū: fluxū vētris ⁊ ſingultū ſedat. Accipe ſucci mente lib. j. ſucci granatoꝝ dulciū ⁊ acetoſoꝝ q̄ iā cocti ſunt ad medietatē li. ij. mellis vel zucchari lib. j. coquatur ⁊ miniſtret.

Syrupus de mēta inuētione noſtra: ⁊ eſt excellentior priore. Accipe ſucci citonioꝝ muzorū: ⁊ dulciū ſucci granatoꝝ acetoſoꝝ: ⁊ dulciū ⁊ muzoꝝ. añ. lib. j. ꝓijciatur ſuper eos mēte ſicce: lib. j. ⁊ ß. folioꝝ roſarū. ℥. ij. ⁊ dimittatur per diē ⁊ noctē. Deinde coquatur cū facilitate vſq̧ ad medium: ⁊ cum mellis vel zucchari. lib. ij. fiat ſyrupus ⁊ aromatizetur cum gallia.

Syrupus de abſinthio ꝯferens ad caſuz appetit⁹ ⁊ debilitatē ſtomachi ⁊ mollificationē viſcerū ⁊ debilitatē epatis ⁊ dolorē. ℞. abſinthij romani. lib. ß. foliorū ro. ℥. ij. ſpice. ʒ. iij. vini albi antiq̄ boni ⁊ odoriferi ſucci citoniorū. añ. lib. ij. ⁊ ß. Et dimittatur per diē ⁊ noctē i vaſe lapideo. Deinde coquatur cum facilitate vſq̧ ad medietatem ⁊ cū mellis. li. ij. Fiat ſyrupus expertus et nobilis.

Syrup⁹ de abſinthio ali⁹ expert⁹. Accipe abſinthij ro. ʒ. c. decoquat in aq̄ li. iij. vſq̧ ad tertiā ptē. Deinde fricet māib⁹ ⁊ colet cū mellꝫ ⁊ vini: añ. li. j. fiat ſyrup⁹.

Syrupus de fumoterre maior ſtomachū ⁊ epar ꝯfortat: oppilationē aperit: ⁊ morbos cutis curat ⁊ ꝓpe quoꝝ materia ſunt hūores ſalſi aut aduſti: ſicut eſt ſcabies: ipetigo: ſerpigo ⁊ lepra. Accipe mirabolanoꝝ citrinoꝝ chebuloꝝ. añ. ʒ. xx. florū boraginis vel bugloſſe violaꝝ vł abſinthij cuſcute. añ. ℥. j. liq̄ritie roſ. añ. ℥. ß. epithymi polipodij. añ. ʒ. vij. prunorū nūero. c. paſſularū enucleatarū li. ß. tamarindorū: caſſiefiſtule. añ. ℥. ij. hec oīa bulliāt in aqua lib. x. vſq̧ dū deueniat ad lib. ʒ. ⁊ cū ſucci fumiterre cocti depurati ⁊ zuccha. añ. lib. iij. Fiat ſyrupus.

Syrup⁹ de fumoterre minor deſcriptiōe cognita ꝯfert colere aduſte: ⁊ ſcabie ⁊ pruritui puſtulis ⁊ egritudinib⁹ flegmatis ſalſi ⁊ epatis: oppilationez aperit: ⁊ ꝯfert ictericie citrine: ⁊ colorē efficit bonū. ℞. mirabolanoꝝ citrinorum. ℥. ij. violaꝝ cuſcute abſinthij. ana. ℥. j. coquantur cuz libris. vij. aque vſq̧ ad tertiam partem. ⁊ accipe ſucci fumiterre cocti ⁊ diſpumati. lib. ij. zucchari. lib. ij. da. ℥. j.

vel.ij.Et quidã ſuſpẽdũt in eo duʒ coquitur ſcamonee.℥.ß.
ligate in panno raro.

Syrupus liquiritie cõfert tuſſi antique ⁊ mundificat pe
ctus ⁊ pulmonẽ.℞.liquiritie.℥.ij.capillorũ veneris.℥.
j.yſopi ſicce.℥.ß.proijce ſup illud aque lib.iiij.et dimittat
die ac nocte.Deinde coquãtur vſq ad mediam parteʒ.De
inde pijce ſup illud mellis et zucchari ⁊ penidiarũ ana.℥.
viij.aq̃ roſate.℥.vj.Fiat ſyrupus ⁊ adminiſtretur.

Syrupus de yſopo confert aſmati ⁊ tuſſi ⁊ dolori pecto=
ris ⁊ laterũ.℞.yſopi ſicce radicũ apij feniculi: liquiri=
tie.añ.ʒ.x.ordei mũdi.℥.ß.ſeminis malue.dragagãti.ſemis
citoniorum.añ.ʒ.iij.capillorũ veneris.ʒ.vj.iniube:ſebeſtẽ.
ana.numero.xxx.paſſularũ enucleatarum.ʒ.xij.ficuuʒ ſic=
carũ ⁊ dactilorũ pinguiũ.añ.numero.x.albarũ penidiaruʒ
lib.ij.⁊ fiat ſyrupus.

Syrupus de praſſio cõferẽs ſenibus ⁊ frigidis natura ⁊
egritudinibus que fiũt in pectoribus eoꝝ ⁊ tuſſi antiq̃
⁊ aſmati a flegmate groſſo et putrido ⁊ ꝓprie eiꝰ cuiꝰ diffici
lis ẽſſeꝑatio.Cuiꝰ ꝑmixtio.℞.praſſij.℥.ij.yſopi.capilli vene
ris.añ.℥.vj.liq̃ritie.℥.j.calamẽti.aniſi radicũ apij .feniculi.
añ.ʒ.v.ſe.malue.fenugreci.yreos.añ.ʒ.iij.ſeminis lini.ſe.ci
toniorũ.añ.ʒ.ij.paſſularũ enucleatarum.℥.v.ficus ſiccas pi
gues.xv.penidiarũ.lib.ij.mellis boni diſpumati.lib.ij.

Syrupus de calamẽto cõfert ſpleneticis:⁊ frigida habẽ
tibus viſcera ⁊ ſenibꝰ ⁊ tuſſi antiq̃ ⁊ aſmati. ℞.calamẽ
ti domeſticis ſilueſtris.añ.℥.ij.cheiſiʒ dauci ſq̃nãti :añ.x.v.
paſſularũ enucleatarũ lib.ß.⁊ mellis.lib.ij.

Syrupꝰ de calamento valens ad ſingultũ ⁊ vomituʒ de
colera rubea vł flegmate:⁊ humoribꝰ groſſis colericis
℞.ſucci calamẽti lib.iiij.ſucci malorum granatorũ acetoſo
rum cum pulpa ſua interiori.lib.v.vini odoriferi.lib.iiij.co
que vſq ad medietateʒ.deinde dimitte per dies.ij.quouſq
reſideat.et cũ lib.iiij.zucchari fiat ſyrupus ⁊ aromatizetur
cum.ʒ.ij.gallie aromatice:⁊ reponat in vaſe vitreato ⁊ ſtri
gat orificiũ eiꝰ: ⁊ dimittatur in ſole ꝑ dies.xl.

Syrupus de thymo conferẽs egritudinibus pectoris et
pulmonis frigidis ⁊ ſtomachi ⁊ epatis.et eſt medica=
men bonũ et confert frigoribus que fiunt i hyeme:⁊ cõfert

frigidis complexione. Accipe extremitatū thymi.℥.ij.cala-
menti:mēte ſicce.añ.ʒ.v.aniſi.feniculi.apij.dauci.añ.ʒ.iiij.
paſſularū enucleatarū.℥.iiij.⁊.ß.⁊ cū mellis lib.ij.fiat ſyru-
pus:aromatizet cū galiie.ʒ.ij.

yrupus de eupatorio cōferēs febrib⁹ antiq̄s ⁊ proprie
s eis quib⁹ corrūpit forma ſtomachi ⁊ epatis. Oppila-
tiones apperit ⁊ ꝯfert frigiditati ⁊ mollificatiōi ⁊ vēto
ſitati i eis ⁊ dolori hypocondriorū ⁊ inceptiōi hydropiſis.
Accipe radicū apij:feniculi:endiuie:añ.℥.ij.liq̄ritie.ſq̄nan
ti.cuſcute.abſinthij roſarū.añ.ʒ.vi.capillorū veneris.bede
gar.ſacaha.florū bugloſſe:aut radicū ei⁹.aniſi feniculi.eu
patorij.añ.ʒ.v.raued.maſticis.añ.ʒ.iij.ſpice aſſari.folij:añ.
ʒ.ij.Coque i aq̄ lib.viij.vſq; ad tertiā.⁊ cum zuccari lib.iiij.
Fiat ſyrup⁹ cū ſucci apij ⁊ endiuie quātitate ſufficienti.

yrupus de epithymo colerā nigrā ⁊ humores aduſtos
s cū virtute expellēs morbos ex eis factos curat ⁊ ꝯfert
ꝓprie eis q̄ parati ſunt ad leprā ⁊ qui cancrū patiūtur
⁊ vulnera fraudulenta ⁊ fiſtulas ⁊ ſcabiē ⁊ ſaphati. ℞.epi-
thymi boni hortenſis.ʒ.xx.mirabolanorū citrinorū indorum
añ.ʒ.xv.cuſcute fumitterre.añ.ʒ.x.thymi.calamēti bugloſ
ſe emblici bellirici liq̄ritie polipodij agarici ſticados:añ.ʒ.
vi.roſarū ſeminis feniculi aniſi.añ.ʒ.ij.⁊.ß.prunorū nume-
ro.xx.paſſularū enucleatarū.ʒ.iiij.tamarindorum.℥.ij.⁊.ß.
zucchari lib.iij.rob.lib.ij.et fiat ſyrupus.

Syrupus de ſticados expertus ad oēs egritudines neruo
rū frigidas ſicut eſt paralyſis epilepſia ſpaſm⁹ tremor
et tortura. ℞.florum ſticados.ʒ.xxx.haſce calamēti origani
añ.ʒ.x.aniſi piretri:añ.ʒ.vij.piperis lōgi.ʒ.iii.zinziberis.ʒ.
ii.paſſularū enucleatarū.℥.iiii.mellis lib.v. Cōdias cū cy-
namomi calami aromatici ſpice croci zinziberis piperis ni
gri et longi.añ.ʒ.i.et.ß.liga in pāno raro et ſuſpende in ſy-
rupo.Doſis ei⁹ eſt.℥.i.cū aqua decoctionis ſpice ⁊ alchilil.

SErmo in mellicrato condito et ſunt qui vocant melli-
cratū ſirupū factū ex vino et melle et conditum vocāt
quidam quod fit ex melle et vino et ſpeciebus. Et ſūt ex ho
minibus qui vocant vtrumq; vtroq; nomine. Et modi eorū
ſunt diuerſi:et ſunt ad iuuamēta multa ſicut eſt frigiditas
ſtomachi et epatis et mollities in eis. Juuamentū eīn potu

ſpſoꝝ ⁊ ꝯferunt ventoſitati hypocōdrioꝝ ⁊ faciūt oꝛis odo-
rē bonū ⁊ coꝛpoꝛis colorē bonū: ⁊ modꝰ eiꝰ ē. ℞. vini antiq̄ bo-
ni li.x. mellis boni ⁊ diſpumati. li.ij. Proijce ſuꝑ ea cynamo-
mi boni ⁊ ſubtilis .ʒ.v. ſpice aromatice. ʒ.j. gariofiloꝝ zinzi-
beris ligni aloes macis. añ. ʒ.iiij. heyl. ʒ.ij. croci. ʒ.j. ⁊ ß. Te-
re trituratione groſſa ⁊ coletur in colatoꝛio groſſo de pan-
no ⁊ aromatizetur cum muſci. ʒ.iij.

Modus conditi de citro: ſtomachū ⁊ coꝛ ⁊ epar ꝯfoꝛtat ⁊ ꝓpꝛie debilē digeſtionē ꝓcurat ⁊ oꝛis odoꝛē efficit bonū. Accipe corticē citri vel folioꝝ eius. ℥.iiij. citonioꝝ. ʒ.ij. pomoꝝ odoꝛiferoꝝ numero. iiij. diuidant in fruſtra ⁊ accipe adhuc de ſpeciebus quas diximus ſupius q̄titatē eādē ⁊ funde ſuꝑ eā vini antiq̄. li.viij. ⁊ dimitte ꝑ duos dies: poſtea coque ebullitiōe aliq̄ ⁊ cū mellis diſpumati ⁊ zuccari tabarzet: añ. li.ij. aque roſate. li.ij. Coquat ad ſpiſſitudinē iuleb ⁊ in fine aromatizetur cum muſci. ʒ. vnius quarta. Si aūt recēs illud ꝓpinabitur ſufficit parua in eo decoctio ⁊ bibatur impermixtum.

Conditū aliud de citro valens ad debilitatē ſtomachi ⁊ epatis q̄bus accidit leſio ꝓpter frigiditatē ⁊ ventoſitatē ⁊ facit digerere cibū ⁊ ꝯfoꝛtent appetitum ⁊ eſt efficax ad pulſum coꝛdis. ℞. corticū citri. ℥.vij. bugloſſe. ℥.j. ⁊ ß. in alio mente ſicce marmacur. ℥.ß. gariofiloꝛum aur. ij. ligni aloes aur. ß. Terantur ⁊ proijciant ſuꝑ ea vini boni. li.iiij. ⁊ dimittatur diebus tribus. Deinde ꝓijciantur ſuꝑ ea zuccari tabarzet. li.ij. ⁊ aromatizetur cū gallie bone aur. ß. croci. ʒ.j. iiij. maſticis. ʒ.j. muſci. ʒ.j. ſexta.

Modus ꝯditi de bugloſſa: boni ⁊ expti ad pulſū coꝛdis ⁊ debilitatē ſtōachi ⁊ malitiā digeſtiōis ⁊ caſū appetitus ⁊ coꝛruptionē foꝛme. ℞. bugloſſe mente ſicce floꝝ roß. corticū citri aut folioꝝ eius. añ. ℥.iij. alfelēge miſc. ℥.j. triū gñum citonioꝝ triū gñum pomoꝝ. añ. ℥.j. ⁊ ß. ſete crude inciſe. nucis mu. zedoarie galange been vtriuſq; ſandali citrini croci. añ. ℥.j. ⁊ ß. ligni aloes. ʒ.ij. vini ⁊ aque. ana. li.vj. mellis. lib.viij. aromatizetur cum muſci. ʒ. vnius tertia ⁊ gallie. ʒ.ij.

Modus opatiōis ꝯditi de citonijs ⁊ ē mina ſtomachū ⁊ epar ⁊ oīa cōfoꝛtās viſcera appetitum excitans dige-

ſtionē ꝓcurans vomitū ⁊ vētris ſolutionē ſedās et eſt medi
cina expta famoſa. ℞. ſucci citonioꝝ acetoſoꝝ.li.xx.vini an
tiq̄ boni.li.x. Coquant̄ cū facilitate vſq₃ dū cōſūpta ſit eius
tertia ſemꝑ auferendo ſpumā ei⁹. Deinde colet̄ ⁊ dimittat̄
reſidere vt clareſcat ⁊ ꝓijce ſuꝑ illō mellis boni ⁊ diſpuma
ti.li.vj.⁊ iterū bulliat ⁊ auferat̄ ſpūa ei⁹ ⁊ ꝓijciātur ſuꝑ illō
ſpēs aleſangine ligate in pāno ſuſpēſo ſuꝑ illud medicamē
⁊ ſūt ꝓprie cynamomi ⁊ ħeyl.añ.ʒ.iij. gariofiloꝝ.ʒ.ij .zinzi
beris maſticis.añ.ʒ.j.⁊.ß.croci.ʒ.ij.ligni aloes macis.añ.℥.
j.⁊.ß. Oia ꝑter crocū terātur cōtritiōe groſſa ⁊ ſuſpēdant̄ in
pāno ſicut diximꝰ oi hoꝛa fricādo illud ſuper medicamine
donec fiat ei ſpiſſitudo. Deide aromatizet̄ cū muſci.ʒ.vni⁹
tertia ⁊ gallie.ʒ.ij. Et ſunt ex omnibus qui faciunt ipſum ſi
ne ſpeciebus et ſunt qui loco mellis ponūt zuccarū ⁊ ꝓprie
q̄ñ opoꝛtet et faciunt cum ſpeciebus ⁊ ſine ſpeciebus.

Confectio miue ſimplicis valens ſicut diximꝰ ſuperiꝰ.
℞. ſucci citonioꝝ.lib.c.⁊ ponatur in vaſe lapideo mun
do et bulliat cum facilitate auferendo omni hoꝛa ſpumam
eius vſq₃ ad conſumptionē medietatis. Deinde coletur et
dimittatur modicū reſidere ſicut per hoꝛas tres ⁊ ꝓijciant̄
ſuper ipſum vini antiqui.lib.lx. Deinde coquantur ſuper
pꝛunas vſq₃ dum ſpiſſitudinē habeant ⁊ ſunt qui loco mel
lis ponunt zuccarum ⁊ ſunt qui faciunt cum ſpeciebꝰ ⁊ quī
dam ſine eis et aromatizant ſicut diximus.

Confectio miue acetoſe valet vt ſupꝛa: ⁊ pꝛopꝛie quādo
apparēt ſignificationes caliditatis. Accipe ſucci cito
nioꝛum acetoſoꝛum.lib.lx.⁊ decoquatur vſq₃ ad cōſumptio
nem medietatis. Deinde funde ſuper ipſum aceti boni et
albi.lib.xx.⁊ fiat ſicut diximus.

Confectio miue alterius. Accipe ſucci citonioꝝ aceto
ſoꝛū.lib.lx.⁊ ꝓijce ſuꝑ ipſum mente ſicce ⁊ folioꝛum ci
troꝝ.añ.℥.viij.folioꝝ roſarū.℥.iij.bulliat vſq₃ ad medium.
Deinde coletur ⁊ funde ſuper ipſum ſuccū vini antiqui āl
bi.lib.xxv. Deinde compleat decoctio ei⁹ ſicut diximus cu₃
ſpeciebus vel ſine ſpeciebus. Et ſunt qui faciunt cum vino
aut aceto: ⁊ ſunt qui faciunt cū melle aut cum zuccaro.

Confectio miuefacte ex ſucco fructuum. Accipe ſucci ci
tonioꝛū qui iam decoctus eſt vſq₃ ad medietatem lib.
ij.ſucci

ij.ſucci malorum mõtanoꝝ ⁊ pirorum agreſtium decoctoꝝ vſq; ad medietatem.añ.lib.j.vini antiqui.lib.ij.coquantur ſicut diximus cum ſpeciebus vel ſine ſpeciebus.

SErmo in aceto ſquillitico.Cõcordati ſunt antiqui ſup iuuamenta aceti ſquillitici ad egritudines multas et ſtuduerũt i operatiõe ei⁹ ⁊ inuenerũt ⁊ ex modis operationis eius modos diuerſos famoſos de quib⁹ loquemur ia3. Et ſunt ipſius iuuamẽta multa manifeſta ⁊ ad egritudies capitis q̃dẽ:q꞉ cõfert epilepſie ⁊ vertigini ⁊ cõfert gingiue laxe ⁊ putride et cõfirmat dẽtes ⁊ facit oris odorẽ bonũ:et ſi in eo ẽ fetor remouet eũ cũ fortitudine ⁊ ad mẽbra q̃dem anhelit⁹ ꝯfert ⁊ cãne pulmõis ⁊ corroborat lacertũ vocis ⁊ clarificat vocẽ ⁊ mẽbris nutritionis:cõfert q̃m abſtergit ſtomachi putrefactionẽ ⁊ facit digeſtionẽ bonã ⁊ appetitũ cõfortat ⁊ cõfert ſpleni ⁊ dolori epatis ⁊ ſtomachi ⁊ cõfert mẽbris expulſiõis.Nã p̃ſtat iuuamẽtũ manifeſtum mollicieí veſice ⁊ matricis p̃focatiõe ⁊ egritudinib⁹ iſcturarũ.ipſu3 eñ ſubtiliat humoꝝ groſſitudinẽ ⁊ ponit materias viſcoſas faciles ad expellendũ.Et interdũ humorẽ groſſu3 et viſcoſum educit et interdũ colerã nigrã.Et eſt ex rebus p̃ſeruantibus corpus a putredine ⁊ cõſeruantibus ip̃m in ſanitate ſua:et acquirit vſus eius maciẽ corpori ⁊ conſeruat in iuuẽtute:⁊ cõfortat corpus cui accidit laxitas ⁊ molificatio ⁊ efficit colorẽ bonũ.Et modus operationis eius eſt.℞.ex laminis ſquille et proprie que ſunt medie inter corpus et corticem ipſius quantitatẽ quã volueris ⁊ cõſue eas ſeparati3 in filo cum ſtilo ligneo et dimitte ſiccari in vmbra diebus quadraginta.Poſt illud cõminue eas in fruſtra cum inciſorio ligneo et pone ad omnem lib.eius aceti boni.lib.viij.et pone in vaſe vitreato ſtricti orificij ⁊ ſtringe caput ei⁹ et dimitte in ſole per alios dies.xl.Poſt illud cola ⁊ adminiſtra vbi oportet.Et ſi neceſſitas vrget feſtinare ſepeliatur vas in cinere calido vł arena calida cũ ſucceſſione nõ repẽte:ſ3 ꝑ parte inter horam ⁊ horã.Et dixit paul⁹ lamine eius ſicut ſunt ponãtur in aceto a principio veris vſq; ad finẽ eſtatis in vaſe vitreo ſigillato et expoſito ſoli et poſt illud adminiſtretur et ſumatur in potu ex eo omni die ieiuno parumper donec deueniatur ad.℥.j.et.ß.

Modus oximellis ſquillitici virtuoſi ꝯtra materias frigidas difficiles ꝛ ſubmerſas in locis difficilis; eradicatiōis earū. Et cōfert ad egritudines ſtomachi ꝛ capitis et viſcerum ꝛ eructuationem acetoſam ꝛ mollificationem veſice. Accipe mellis diſpumati lib. iij. aceti ſquillitici lib. ij. Coquatur ꝛ diſpumetur ꝛ perficiatur decoctio eiꝰ ſicut diximus in ſpeciebus ſecaniabin.

Modꝰ oximellis ſquillitici de radicibꝰ fit ſicut ſecaniabin de radicibus. Sed pro aceto cōmuni ponat̄ aceſum ſquilliticum.

Oximel ſquilliticum deſcriptione democriti cōfert iuuamētū magnū epilepſie ꝛ vertigini ꝛ dolori capitis et emigranee ꝛ ad oppilationē cerebri ꝛ pectoris ꝛ ad humores difficiles i eis. Accipe origani yſopi ſicce alaſce cheiſiꝫ cordumeni ſticados: aā. ℥. v. coquātur in tribus lib. aq̄ vſq; duꝫ deueniat ad lib. j. ꝛ p̄ijce ſup ipſuꝫ mellis lib. ij. mellis paſſularū lib. ß. ſucci alteſcera. ℥. v. aceti ſquillitici lib. j. ꝛ ß. auferatur ſpuma eius ol hora ꝛ coquatur ſicut diximus.

Reſtat ſermo noſter in hac diſtinctione ſexta loq̄ de ſpēbus robub: quarū operatio ſuccorū eſt depuratio ꝛ inſpiſſatio ignis caliditate aut ſolis.

Rob de ribeis ſtomachū calidū cōfortat vomitū colericū ſedat ſitiꝫ extinguit cordis ebullitionē mitigat ꝛ ipſuꝫ ꝯfortat ſolutionē colericaꝫ ſtringit ꝛ alterat. ℞. ſucci ribes lib. x. coquat̄ cū facilitate vſq; dū ꝯſumat̄ tertia ipſius. Deinde colet̄ ꝛ dimittat̄ reſidere vſq; dū clareſcat. Deinde coquat̄ cum multa facilitate in vaſe vitreo vſq; dū habeat ſpiſſitudinē aut exponat̄ ſoli vſq; dū pingueſcat ꝛ cōſeruet̄ da cū aqua frigida aut cuꝫ aq̄ niuis. Et ſcito q̄d rob herbe acetoſe eſt in virtute eius.

Rob de agreſta valens ad debilitateꝫ ſtomachi factaꝫ ab inflāmatione in ipſo ꝛ vomitum colericum et pulſum cordis ꝛ ſolutiōem colere ꝛ abſcindit ſitim et eius operatio eſt ſicut rob de ribes.

Rob de cornibꝰ valet ſicut rob de agreſta ꝛ cōfortat appetitum ꝛ modus operatiōis eius eſt. ℞. ſucci corniū ꝗ p̄oprie quibus eſt mediatio inter maturitatem. ꝛ acerbitatē operatio eius eius eſt ſicut diximus de ribes.

Rob de berberis valet ſicut rob de ribes: ⁊ eius operatio eſt ſicut illius: et ſi haberi non pōt accipe ex eis ſiccis lib.ij.⁊ pijce ſuper illud.li.iij. ſucci agreſte et dimitte p dies tres donec humectentur. Deinde fricentur manib⁹ ⁊ exprimat̃ aquoſitas tota ⁊ coquat̃ ſicut dixim⁹.

Rob de ſumach valet ſicut rob de berberis ⁊ fit ſicut illud.

Rob de moris de ſeni immaturis: valet ſicut rob de ſumach ⁊ fit ſicut illud.

Rob de citonijs ſtomachum confortat et viſcera ⁊ epar et abſcindit egeſtionem et vomitum et fit ſicut rob de ribes.

Rob de pomis ſtomachū ⁊ cor confortat ⁊ ſanat ſincopim ⁊ fit ſicut illud de ribes.

Rob de piris: valet ſicut rob de citonijs: ⁊ fit ſicut illud.

Rob de prunis inflãmationẽ extinguit: ſitī ſedat ⁊ ventrẽ laxat ⁊ fit ſicut primū.

Rob de granatis acetoſis vꝫ ſicut rob de berberis ⁊ fit ſicut illud de agreſta.

Rob de perſicis valet calefactioni ſtomachi ⁊ ſiti ⁊ fit ſicut illud de citonijs.

Rob de acetoſitatis citri valet ſicut rob de ribes.⁊ fit ſicut illud.

Rob de fructibus inflãmationeꝫ extinguit: ſtomachum cõfortat vomitū ⁊ fluxū ſedat. Accipe ſucci granatorū acetoſorum et muzorū ſucci citonioꝝ acetoſorū: ſucci pirorū immaturorum: ſucci pomorum montanorū ſucci zarur: ſucci agreſte: ſucci acetoſitatis citri.ana.partes equales. Proijce in eis berberorum ⁊ ſumach.añ.partẽ.ſ. Fiat ſicut dixit i rob de berberis.

Rob de fructibus inflãmationẽ extinguit ſitī ſedat ⁊ vẽtrẽ lubricū facit. ℞.ſucci granatorum acetoſorū ⁊ muzorum aque prunorum et aque tamarindorum.ana. partes equales: ſucci acetoſitatis citri partes .ſ. Fiat ſicut diximus in ribes.

Rob myrtinū: fit ſicut rob de ribes. Et omnis quideꝫ ſyrupus factus ex ſuccis ſi inſpiſſetur p̄ter mel ⁊ zucca-

rum vocatur rob.

¶ Diſtinctio.viij.de decoctionibꝰ ⁊ infuſionibꝰ.

Octima diſtinctio eſt de decoctionibus et infuſionibus de quibus diuerſitates ponemus.ſicut fecimus in predictis.

DEcoctio capilllorum veneris.clarificans ſanguinem ⁊ mūdificās eū a corruptionibus materierum permixtum ei ⁊ compeſcit acuitatem eius et coleram rubeā. Accipe capillorū veneris.℥.j.⁊.ß.fumiterre.℥.j.lupuli:violarū ſiccarū:aā.ʒ.viij.prunorū.xl.iuiube.xx.Coquantur ī lib.iij.aque cū facilitate vſqꝫ dū redeat ad lib.j.Et proijce in ea caſſiefiſtule mūdate a cortice ſuo.℥.iij.tamarindorū.ʒ.ij.ſyracoſt.℥.j.reubarbari boni.ʒ.iij.Fricetur manibus ⁊ coletur:et ꝓpinetur ius in mane.Et quādoqꝫ ponitur loco aq̄ ſeri caprini.lib.iiij.

AQua fructuum ſanguinis ⁊ colore feruorem reprimit ſanguinē clarificat:⁊ coleram cū facilitate educit.Accipe prunorū numero.xl.ſebeſten:iuiube.aā.xxx.tamarindorū.℥.iij.caſſiefiſtule.℥.iij.manne.℥.j.fiat vt diximꝰ.

MOdus infuſionis aque caſei ſanguinē mūdificat:⁊ colerā cū facilitate educit.℞.foliorū roſarū recentiū completarū.℥.ij.raued boni.aur̄.j.⁊.ß.ſpice.ʒ.ß.Teratur raued contritione groſſa:⁊ roſe ſimiliter modicū conterantur.Et fundātur ſuꝑ ea aque caſei.⁊ proprie ſumpte ex capris.lib.ij.⁊ dimittatur a ſero vſqꝫ ad mane.Deinde coletur ⁊ ꝓpinetur:⁊ quandoqꝫ in defectu roſarum viridium ſit ſine eis.

MOdus infuſionis de ſuccis herbarum qđ eſt in intentione priorum.℞.ſuccorum endiuie lupuli:bugloſſe depuratorū.aā.℥.viij.proijce ſuper ea corticū mirabolanorū.citrinorū.℥.j.raued boni.ʒ.iij.tamarindorū.℥.j.⁊.ß.caſſie fiſtule.℥.iij.Fiat vt ſupra.

DEcoctio fumitterre ſanguinē mundificans:⁊ coleram cū facilitate expellēs:⁊ humores aduſtos ⁊ epatis oppilationes aperit.⁊ ictericiā curat.Accipe ſucci altaraxacō ⁊ endiuie ⁊ lupuli ⁊ bugloſſe.aā.℥.iiij.ſucci:fumiterre.℥.ß.ꝓijce ſuper eis coctis et depuratis mirabolanorū citrinorū indorū.aā.℥.ij.paſſularum enucleatarū tritarū.℥.j.tamarindorū.℥.iij.Fiat ſyrupus ſicut diximus.

De decoctionibus.

Decoctio alhaſce ſolutiōe educēs flegma: ⁊ confert flegmaticis: ⁊ ſenibus: et cōfortat ſtomachum: ⁊ facit digeſtionem bonā: et ventoſitatem viſcerū: ⁊ hypocondriorū diſſoluit. ℞. alhaſce: cuſcute yſopi. añ. ℥. j. paſſularꝫ enucleatarum ʒ. xx. chebulorum emblicorum. añ. ℥. j. cum turbith ʒ. iiij. ſticados. ʒ. v. eupatorij: abſinthij: ana. ʒ. iij. radicum apij: feniculi: ana. ʒ. vij. polipodij. ʒ. v. aniſi: dauci: ana. ʒ. iij. Coquātur oia in lib. iij. aque vſqꝫ dū redeat ad lib. j. Deinde coletur et proijciātur i ea turbith. ʒ. j. zinziberis. ʒ. ß. agarici. ʒ. j. ⁊ dimittatur vſqꝫ mane. Deinde coletur ⁊ accipiatur.

Decoctio mirabolanoꝝ: ſolutiōe educens vtramqꝫ coleram et flegma. ℞. mirabolanorum: citrinorum: chebulorū: indorū. añ. ℥. j. tamarindorum. ℥. j. et. ß. fumiterre. ʒ. viij. abſinthij. ʒ. iij. prunorū. xxx. paſſularū enucleatarū. ℥. j. Coquātur in lib. iij. aque vſqꝫ dum deueniat ad lib. j. ⁊ accipe ex ea lib. ß. vel plus vt oportet: ⁊ proijciatur in ea caſſiefiſtule. ℥. j. turbith. agarici: añ. ʒ. ß. et qñ volueris vt ſit medicina debilis non proijciantur in ea illa duo: ſed ſufficit caſſie fiſtule. ℥. ij. ⁊ ſunt quidam qui decoquūt has res in aqua caſei: ⁊ eſt medicamen nobile.

Decoctio ⁊ ſticados cōfert febribus flegmaticis ⁊ dolori iuncturaꝝ ⁊ neruorū ⁊ frigiditati. ℞. ſticados: origani. añ. ʒ. iiij. ſeminis apij: feniculi: eupatorij: añ. ʒ. iij. ſquinãti yſopi: añ. ʒ. ij. paſſularum enucleataꝝ. ʒ. viij. turbith albi arundinei. ʒ. iij. Coquantur et adminiſtrentur.

Decoctio de eupatorio ad dolores epatis: et oppilationem in eo et ſplenis: et ad febres compoſitas. ℞. eupatorij: abſinthij: aſſari: ſpice: capillorum veneris: cypri: raued ſeni. fumiterre. bedegar. ſucaha. añ. ʒ. iiij. chebuloꝝ indorum: añ. ʒ. viij. paſſularum enucleatarum. ℥. j. Coquētur et adminiſtrētur.

Decoctio epithymi: ſolutione educit colerā nigram et cōfert egritudinibus melancolicis: et cancro et lepre ℞. mirabolanorū nigrorum: ſticados: epithymi: paſſularū enucleatarum. añ. ℥. j. chebulorum fumiterre: añ. ʒ. iij. folliculorum ſene. ʒ. viij. polipodij. ʒ. vj. turbith. ʒ. iiij. eupatorij ʒ. v. Omnia preter epithymum bulliant i aque caſei: lib. iij. vſqꝫ duꝫ redeat ad lib. j. Et deinde proijciatur ſuper eū epi

thymum: ebulliant ebullitione .i. Deinde coletur, fricetur ellebori nigri .ʒ.j. agarici .ʒ.ß. ſalis indi. aur. j. administref.

Infuſio de yera: ſtomachum et caput mundificat: et confert febribus antiquis et dolori capitis aſſiduo: et dolori ſtomachi et emigranee. ℞. yere et aloes boni: an. ʒ.v. Et funde ſuper ipm decoctiõis eupatorij quã diximus. lib. j. et ponatur in vaſe vitreo. et exponatur ſoli per dies .xv. et plus: et da ex ea omni mane .℥.j. vel plus vel minus ſicut oportet

Infuſio alia yere ſolutiõe educens humorẽ groſſum: et melancoliã et valet ad egritudines cerebri melãcolicas ℞. yere et aloes. an. ʒ.v. et funde ſup ipſaʒ decoctiõis epithymi quam diximus. lib. j. et fiat ſicut diximus.

Infuſio alia yere: ſolutione educẽs humorẽ groſſuʒ flegmaticũ. Funde ſuper ipſam decoctionis alhaſce. li. ij. et fiat ſicut diximus.

¶ Octaua diſtinctio de trociſcis.

Octaua diſtinctio eſt de trociſcis: et erit ſermo noſter aggregans diuerſitates deſcriptionũ noſtraruʒ ſecundũ inuẽtiones prudentum ex his que experti ſumus: et ex his que nos inuenimus.

Confectio gallie muſcate: q̃ cerebrũ et cor ↄfortat: et igredit̃ in pmixtionibus medicinarum et facit corporis: et oris odorẽ bonũ. Cuius pmixtio ℞. xiloaloes crudi boni et electi partes .v. ambre: cãni: ptes .ʒ. muſci boni partẽ .j. glutinis dragagãti: et aq̃ roſate quãtũ ſufficit ad cõmiſcendũ ea. Fiãt trociſci ſimiles foliũ myrthe: et ſigillentur. et reponãtur in vaſe vitri et adminiſtrentur. Et apud alios diſſoluatur ambra in vaſe vitreo cũ oleo de beẽ pauco et conficiantur cetera cum eo.

Confectio gallie ſebelline: ſtomachũ et cor cõfortat et epar debilia: et ingredit̃ i medicinis magnis. ℞. folloꝝ roſarũ recentiũ. et humidarũ que iã icipiũt reſerare nodos .℥.j. et ß. Terãtur ↄtritione vltima in mortario lapideo. Deinde proijciãtur ſuper illas ligni aloes boni: et electi: et gariofiloꝝ. et gũmi: ſpice inde: an. ʒ.j. et ß. ſandali citri .ʒ.ij. ramich .ʒ.iij. Terantur ſicut alcohol. Terãtur cũ roſis et humectentur cũ modico aque roſate in=

fuſſonis gūmi arabici:ꝛ iterū terant̄. Deinde iterū humectent̄ ꝛ terant̄ ꝛ hoc fiat per diem vnū. vltimo vero aromatizet̄ cū muſci.ʒ.j.partibus.ij.et ambre et cāphore.añ.aur̄.ß.et fiant trociſci ſicut diximus:et ſigillentur.

Confectio alia gallie aleſangine:ꝛ ē eiꝰ interp̄tatio aromatizatū:ꝛ eſt illa de qua antiqui cōſiderant:ꝛ de qua plurimi loquūtur:ꝛ cerebrū:cor ſtomachuꝫ et epar ꝯfortat:ꝛ oīa mēbra nutritiōis. Et lenit̄ ſup̄ neruos debiles:ꝛ cōfortat eos:et ingredit̄ in medicinis magnis et hoc eſt qđ intelleximꝰ. Accipe emblicoꝝ bonoꝝ abiectis oſſibus.℥.iiij.cōterātur cōtritione groſſa:et ponat̄ in vaſe vitreo:ꝛ fundant̄ ſup̄ eos aque roſate bone:ꝛ electe infuſiōis roſarū ſiccaꝝ ꝛ corticū citrorū li.ß.ꝛ ſtringatur os vaſis:et dimittat̄ p̄ dies.iij. Deinde fundat̄ in eis aq̄ p̄dicte infuſionis.℥.iiij.ꝛ in craſtinū fiat ſilr̄ vſqȝ quo emblicoꝝ virtꝰ in aq̄ īpreſſa ſit. Tūc ꝟo accipe ligni aloes boni.ʒ.viij. ramich.ʒ.j.ꝛ.ß.roſ.ʒ.x.gario.ʒ.x.ſpice ide.ʒ.iij.ſandali citrini aromatizati.ʒ.iiij.gūmi arabici.ʒ.vj.terant̄ oīa ſicut alcohol ſicut dixi:ꝛ fundat̄ ſup̄ ea parū ſucci īfuſionis p̄dicte emblicoꝝ:ꝛ cōterant̄ cū eo vſqȝ dū totū ī eo paulatiꝫ fundat̄. Ultimo ꝟo aromatizet̄ cū.ʒ.j.cāphore:ꝛ ambe.ʒ.ij.muſci boni.ʒ.j.fiant inde trociſci ꝛ ſigillent̄ ſicut diximꝰ:ꝛ ponant̄ in vaſe vitreo et adminiſtretur.

Confectio trociſcoꝝ dyarodō quoꝝ iuuamētū eſt magnū ad febres antiq̄s ꝛ febres p̄mixtionū:ꝛ febres flegmaticas:ꝛ febres ī qbꝰ corrūpit̄ forma. Et cōfert ad dolorē ſtōi ꝛ abſtergit hūiditatē eiꝰ. Accipe folioꝝ roſaꝝ rubeaꝝ aur̄.vj.ſpice aromatizate aur̄.ij.liq̄ritie aur̄.iij.ligni aloes aur̄.ij. ſpodij aur̄.j.croci aur̄.ß.maſticis.ʒ.ij. Confice cum vino albo:ꝛ fiant trociſci.ʒ.j.

Confectio trociſcoꝝ de roſis ſtomachū ꝛ epar confortat:ꝛ ꝯfert febri flegmatice:ſtomachū p̄parat ꝛ hūoroſitatē ipſiꝰ abſtergit. ℞.folioꝝ roſaꝝ.ʒ.x. liq̄ritie.ʒ.v.ſpice aromatice.ʒ.ij.ꝛ.ß. Cōfice cū vino albo Qđ ſi facere laxatiuū volueris adde ſcamonee.li.iij.

Confectio trociſcoꝝ de roſis:ꝛ eupatorio expertorū iuuamentorum ad febres antiquas:ꝛ febres compoſitam:et ad dolorem epatis:ꝛ oppilationem ipſius et icteric

tis. ℞.foliorum roſarum.ʒ.viij.ſpice.ʒ.iij. ranedſeni.ʒ.iiij. ſpodij.ʒ.j.et ß.liquiritie.ʒ.iij.et ß.ſucci eupatorij.ʒ.x.fiãt trociſci cum tereniabin.

Confectio trociſcoꝝ de roſis ſicut confirmatũ eſt in libris:plurimoꝝ iuuamẽtorũ:quorum malus ẽ ad dolorẽ ſtomachi:et malitiam digeſtionis:et eis proprie quibus corrumpitur forma et principium hydropiſis:et febres antiquas. Cuius hec eſt ꝑmixtio. ℞.roſaruꝫ.ʒ.iiij.ligni aloes ʒ.ij.maſticis.ʒ.j.et ß.abſinthij romani cynamomi ſpice:caſſie lignee:floꝝum ſquinanti.añ.ʒ.j. Fac trociſcos.ʒ.ij.cũ vino antiquo et aqua decoctionis radicum.

Sucahal ertif.et ẽ gallia magna:ſiue regalis:ſtomachũ cor et epar:et oĩa membra nutritiua confortant. Appetitum excitat et digeſtionẽ ꝓcurat cuius permixtio. ℞.ſucci albelac.lib.j.bulliat ebullitione vna. Deinde colet et proijciat ſup ipſum gallarum recentium contritarum contritione vltima.℥.iij.et bulliat donec fiat ſicut mel. Deinde accipe foliorum roſaruꝫ.℥.j.cardamomi:lingue auis garioſiloꝝ: nucis muſcate:maſticis:ligni aloes.añ.ʒ.vij.et ß.darſeni.ʒ.iij.ſandali machaziri.ʒ.v.croci.ʒ.ß.gummi arabici.℥.j. Terantur et cribellentur. Et miſce cum predictis:et expãde ſuper marmor inunctum cum oleo amigdalarum donec ſiccetur. Deinde puluerizetur ſicut alcohol:et aromatizetur cum muſci auř.ß. Deinde cum aq̃ roſata fiant trociſci ſubtiles:et ſiccentur in vmbra.

Confectio ramich:q̃ eſt medicina ꝯpoſita:et recipitur in alijs medicinis:et confortat ſtomachum cor et epar debilia:et valet ad lubricitatem viſcerum et inteſtinorum.et ſedat acuitatem et ſiſtit fluxum colericum:et vomitum:et ſedat animam et acquiritur ex eo in hoc iuuamentum magnuꝫ. Et confert ad fluxum ſanguinis vndecunq; : et exſufflatur ex eo in nares propter fluxum ſanguinis ex eis. Recipe ſucci herbe acetoſe.℥.xvj.bulliat ebullitione.i.cum roſarum.℥.j.granorum myrti.℥.ij.et coletur:et miſce cum eo gallarũ recentium et humidarum tritaruꝫ vltima contritiõe.℥.iij. et coquatur adhuc:deinde puluerizetur ſuper ea foliorũ roſarum.℥.j.ſandali machaziri.℥.j.et quarta:gũmi arabici.℥.j.et.ß.carnium ſumach.ſpodij.añ.ʒ.vij. ſucci agreſte

.ʒ.vij.ſucci granorum myrti tritorū contritione vltima.ʒ.iiij.ligni aloes:gariofilorum:maſticis nucismuſcateañ.ʒ.iiij. Inuoluant ola ſimul et expāde in ſcutella lapides vſq₃ dū ſiccentur.Deinde tere ſicut alcohol:et cum cāphore aur.ſ. et aqua roſata fac trociſcos ſubtiles:⁊ exicca in vmbra. Et apud alios loco ſucci acetoſe.pone ſucci citoniorum acetoſorum immaturatorum tantūdem.Et quidā ſunt qui aromatizant cū muſci.ʒ.vnius quarta.

Confectio trociſcorum de cāphora ad febres multe inflāmmationis ⁊ ſitim vehementem ⁊ intentionem colere rubee ⁊ ebullitionē ſanguinis:⁊ ſuper calefactionē ſtomachi et epatis et icteritiā.⁊ cōferunt ethice ⁊ ptiſi. Quorum ɋmixtio.℞.foliorum roſarum.ʒ.iiij.ſpodij.ʒ.ij.ſandalorum citrinorum.ʒ.ij.et.ß.croci.ʒ.j.liquiritie.ʒ.ij.ſeminis citrulli.melonis:cucumeris cucurbite dragagāti:gūmi ſpice.añ.ʒ.ſ.ligni aloes cardamomi amili camphore:añ.ʒ.ſ. ptes.ij.zuchari tabarzet et tereniabin.añ.ʒ.iij.confice cum mucillagine pſilij et aqua roſata.

Confectio trociſcorū de reubarbaro cōferēs ad dolorē epatis ⁊ oppilationē ipſi⁹:⁊ ad apata eius et āntiquas egritudines in ipſo hydropiſim et corruptionē forme ⁊ icteritiā.Accipe raued boni.ʒ.x.ſucci eupatorij.ʒ.iiij. roſarum ʒ.iij.ſpice:aniſi rubee tinctorum:ſeminis apij.abſinthij aſſari añ.ʒ.j.amigdalarum amararum.ʒ.iiij.et fiant trociſci aurei.

Confectio trociſcorum de ſpodio:ꝗ ſunt vltimi ad febres acutas et iflāmationē ſtomachi et epatis:⁊ ſitim vehementē.℞.ſpodij.ʒ.iiij.roſarum reubearum.ʒ.vij.ſeis portulace: ſucci liqritie.añ.ʒ.ij.Cōfice cū mucillagine pſilij:⁊ fac trociſcos.ʒ.j.et da cū ſucco mali granati:et alij addiderunt.iiij. ſeminum:gummi arabici:dragagāti croci:añ.ʒ.ſ.et.ß.

Confectio trociſcorum de ſpodio cū ſemine acetoſe cōfert ad febres colericas cū ꝗbus eſt ſolutio vētris:⁊ ſedat inflāmationē ſtomachi et epatis:et ſitim cōtinuā.Quorum ɋmixtio.℞.roſarū rubearum.ʒ.xij.ſpodij.ʒ.x.ſeis acetoſe.ʒ.vj.ſeminis portulace:granorū coriandri infuſorū in aceto et torrefactorum et pulpe ſumach:añ.ʒ.ij.et.ß.amilli aſſi balauſtiarum berberorum.añ.ʒ.ij.gūmi arabici aſſi.añ.ʒ.ſ.⁊.ß.Cōfice cū ſucco agreſte.Da cū aliquo ex robub ſipticis.

Confectio trociſcorũ de berberis ad febres inflãmatas. Extinguũt.n.eas ⁊ ſitim anguſtioſaꝫ. ℞.berberorũ: aut ſucci eiꝰ ſpodij ſucci liqritie: ⁊ ſeminis portulace: añ.ʒ. iij.roſaꝝ.ʒ.vj.ſpice croci amilli: dragagãti: añ.ʒ.j.ſeminis citrulli.ʒ.iiij.⁊.ß.camphore.ʒ.ß. Confice cũ tereniabin.

Confectio alia trociſcoꝝ de berberis ꝗ cõferũt ad calefactionẽ ⁊ ſolutionẽ vẽtris: dolorẽ epatis. ℞.berberorũ.ʒ.ij.ſpodij: xiloaloes: ſeis acetoſe: maſticis: gallie ſpice: añ.ʒ.j.roſarũ.ʒ.v.gũmi.ʒ.iij. Et confice cum aqua roſata.

Confectio trociſcorum de abſinthio qui cõferunt febribus antiquis ⁊ aperiunt oppilationem epatis ⁊ ſtomachi ⁊ cõfortant ſtomachũ: ⁊ conferũt dolori membrorũ nutritionis: et confortat appetitum. ℞.roſarũ abſinthij: aniſi añ.ʒ.ij.raued: ſucci eupatorij: aſſari: apij: amigdalaꝝ amararũ ſpice maſticis: et folij.añ.ʒ.j. Fac trociſcos cũ ſucco endiuie: da cum ſucco herbarum.

Confectio trociſcoꝝ de eupatorio confert ad febres antiquas ⁊ rigorẽ earũ oppilationẽ epatis ⁊ ſplenis aperit: ⁊ ſunt medicamina bona apatum in ipſis: ⁊ ictericijs: et in pricipio hydropiſis. ℞.tereniabin: ſucci eupatorij.añ.ʒ.j.roſarũ.ʒ.ß.ſpice.ʒ.iij.raued: aſſari: aniſi: añ.ʒ.ij.⁊.ß.ſpodij ʒ.iij.et.ß. Fac trocifcos cum ſucco herbarum. da cum eis.

Confectio trociſcorum de aniſo qui auferũt febres antiquas et apiunt oppilationes: ⁊ emẽdãt malicias epatis. ℞.aniſi.eupatorij.añ.ʒ.ij.ſeminis aneti ſpice: maſticis folij abſinthij: aſſari: apij: amigdalarũ amararum: añ.ʒ.ß. aloes.ʒ.ij.confice cum ſucco abſinthij: et apij. Da cum ſyrupo acetoſo: et ſucco herbarum.

Confectio alia trociſcorum de aniſo. ⁊ ſunt de.x.medicinis et ſunt in intẽtione primorũ: ⁊ valent ad febrẽ antiquã: et ad eã in qua corrũpitur forma et ad quartanã antiquã et rectificant epar: ⁊ ſunt experti. ℞.aniſi.ʒ.iiij.maſticis ſpice: apij abſinthij romani: aſſari.folij.añ.ʒ.j.amigdalarũ amaraꝝ.ʒ.j.ß.aloes boni.ʒ.ij.ſucci eupatorij.ʒ.iiij. Cõfice cũ decoctione abſinthij.

Confectio trociſcoꝝ de lacca. Et cõferũt ad opilati oẽm epatis: ⁊ ſplenis et febrẽ diuerſam et antiquam: et ad aſclytẽ: ⁊ ꝓuocãt vrinã. ℞.lacce mũdate ſucci liquiritie abſ

Anthoꝝ berberi:ſucci eupatoriȷ̈ raued ariſtologie longe:coſti:aſſari amigdalarū amaraꝝ.rubee tinctoꝝ: aniſi:apiȷ̈:ſq̄nanti.añ.ʒ.j.Fac trociſcos.ʒ.j.

COnfectio trociſcorū de terra ſigillata ex inuētione noſtra et ſunt vltimi iuuamēti ad ſputum: ⁊ ad egreſſionem ſanguinis ⁊ proprie ſumpti cū aqua arnogloſſe. Et qñqꝫ linitur ex vno eorū ſup frontem:⁊ ſedat fluxū ſanguinis ex naribus:⁊ linitur ex eo ſup matricē ad fluxū menſtruoꝝ ⁊ ſedat. Et qñqꝫ mittitur in matricē:⁊ qñqꝫ linitur ſup pectinē:⁊ mittitur in veſicā.⁊ qñqꝫ linitur ſup membrū manationis ſanguinis ⁊ ſunt experti. Quorū ꝑmixtio. ℞.ſanguinis draconis gūmi arabi.aſſi.ramich: foliorū roſarū et ſeminū eaꝝ amili aſſi:ſpodiȷ̈:achatie hypoq̄ſtidos lapidis emathitis.balauſtie boli armeni terre ſigillate ſedenagi coralli carabe.añ.ʒ.ij.margaritaꝝ dragaganti papaueris nigri.añ.ʒ.j.⁊.ß.portulace aſſe cornu cerui aduſti:thuris gallarum croci.añ.ʒ.ij.Fiāt trociſci cū aqua arnogloſſe. Et da cuꝫ aq̄ ſpodiȷ̈:gummi boli armeni:⁊ ſpice. Et quando inuitat neceſſitas vt ponatur in eis opiȷ̈.ʒ.ij.⁊ quandoqꝫ plus et qñqꝫ minus ſicut oportet. Modus autē adminiſtrationis eoꝝ eſt ſm tres modos. Ad fluxū ſanguinis ex pectore aut pulmone adminiſtrādi ſunt cū aqua portulace:et ad excoriationē cū rob.citoniorū:aut cum aliquo robub ſtipticorū ⁊ ad manationem ſanguinis ex partibus īferioribus cōfert iniectio eorum cum aqua virge paſtoris.

COnfectio trociſcorum alandahal qui ponūtur in yera hermetis:⁊ in aliȷ̄s ꝯfectionibus loco colloq̄ntide. Accipe pulpe colloquintide albe:⁊ lenis ⁊ mūde a granis. ʒ.x. Incidātur cū inciſorio inciſione ꝯuenienti ⁊ fricetur cū.℥.j. olei roſati. Deinde accipe dragagāti: gūmi:bdelliȷ̈.añ.ʒ.vj. Infundātur in aqua roſata ꝑ dies.iiȷ̈. Et ꝯficiatur colloq̄ntida inciſa cū glutino eoꝝ et fiāt inde trociſci ⁊ exiccētur in vmbra. Deinde iterū terātur cōtritione bona:⁊ iterū conficiantur cum glutino eorum ⁊ fiant trociſci et adminiſtrentur.

COnfectio trociſcoꝝ de ſandalis ad febrem inflāmatiuā ⁊ ſitim et malitiam complexiōis calide in ſtomacho ⁊ epate. Accipe triū ſandalorū.añ.ʒ.viiȷ̈.ſpodiȷ̈ ſeminū cucumeris;cucurbite:citrulli:portulace añ.ʒ.iiȷ̈. roſaꝝ.ʒ.vȷ̈.cā:

phoꝛe.ʒ.ſ.berberis:aut ſucci eiꝰ.ʒ.vj.bolliarmeni.ʒ.iiij.Cō‑
fice cum aqua poꝛtulace.da cū lacte acetoſo:aut cum aqua
agreſte:aut acetoſitate citri:aut rob de ribes.

Confectio alia.trociſcoꝛū de ſandalis qui ꝯferunt inflā
mationibꝰ febꝛiū ⁊ ſiti vehemēti.℞.ſandaloꝝ citrino‑
rū.ʒ.ij.gūmi arabici ſeminis citruli excoꝛticati.añ.ʒ.j.ſemi
nis poꝛtulace lactuce dꝛagagāti:ſucci liq̄ritie.añ.ʒ.ß.fiāt tro
ciſci ⁊ adminiſtretur ſicut primi.

Confectio trociſcoꝛū hamech ſedantiū inflāmationē ⁊
lenientiū ventrē ⁊ mūdificātiū pectꝰ.℞.folioꝛū violaꝝ
habentiū medietatē inter humiditatē et ſiccitatem auř.xij.
turbith albi:⁊ gūmoſi:auř.vj.ſucci liq̄ritie:auř.iij.terenia‑
bin.ʒ.iiij.Fac trociſcos.Doſis eoꝛū eſt auř.ij.cū zucharo
aut pulpa caſſiefiſtule:⁊ q̄ñq₃ inuitat neceſſitas et ponitur
in eis ſcamonee.auř.ij.

Confectio trociſcoꝛū de cyperis ad fetoꝛe₃ oꝛis.⁊ coꝛru
ptionē ſtomachi:⁊ ad maliciam digeſtionis:⁊ ſunt ſa‑
ni ⁊ experti.℞.zinziberis:heyl:nucis muſcate cubebe:ma‑
cis garioſiloꝛū gallie gūmi arabi.añ.auř.j.coꝛticū citri ma
ſticis floꝛū ſquināti cyperi ſpice cynamomi:emblicoꝝ extre
mitatis myꝛti.añ.auř.ij.⁊ in alio muſci chiratas.ij.Confice
cū melle paſſularū:⁊ da ex eis cū vino odoꝛifero:⁊ hoc poſt
vomitum et ventris ſolutionem.

Confectio trociſcoꝛū de ligno aloes cōferentiū ad debi
litatē coꝛpoꝛis ſtomachi:⁊ pulſum coꝛdis:⁊ ſincopim:
⁊ debilitatem epatis ⁊ hydropiſim:et fetoꝛem oꝛis.℞.ligni
aloes:roſarū rubearū.añ.ʒ.ij.maſticis:cynamomi: garioſi
loꝛū:gallie:ſpice:macis:nucis muſcate cubebe:cardamomi
coꝛticū citri:heyl:bancie.añ.ʒ.j.⁊.ß.muſci:ambꝛe:añ.ʒ.j.ſe‑
xtā.Fiāt trociſci cū melle paſſularū:⁊ adminiſtretur cum vi
no odoꝛifero aromatico.

Confectio trociſcoꝛū de capparis reſoluentiū duriciem
ſplenis⁊ventoſitatē.Accipe coꝛticum radicū capparis
ſeminis agni caſti.añ.ʒ.vj.nigelle:calamēti:ſucci eupatoꝛij
acoꝛi:amigdalarum amararum:naſturcij:armoniaci:folio
rū rute:ariſtologie rotunde:ana.ʒ.ij.cyperi ſcolopendrie.
ana.ʒ.j.armoniacum diſſoluatur in aceto:⁊ aliarū rerum
puluis conficiatur cum eo.Et ſit doſis eius auř.j.cum vi‑

no in quo coquatur radix capparis cortex fraxini:⁊ cortex tamariſci.aut extremitates ramorum eius:⁊ cortex ſalicū. Et ſunt qui duplicant armoniacū et eſt melius.

Confectio trociſcorū de carabe abſcindentiū ſanguinē de omni loco manationis eiꝰ.Accipe charabe.auſ.vj. cornu cerui adusti:gūmi adusti:coralli adusti: dragaganti achatie:hypoquiſtidos:balauſtie maſticis.lacce: papaueris nigri: aſſi.ana.auſ.ij.thuris:croci:opij:añ.auſ.j.⁊.ß.fac trociſcos.ʒ.j.cū mucillagine pſilij.

Confectio trociſcoꝝ alchechengi ad vulnera in renibꝰ ⁊ veſica et dolorē qñ mingitur vrina.℞.granorum alchechēgi.ʒ.iij.ſeminis citrulli:⁊ albatheche cucurbite:añ.ʒ.iij.⁊.ß.boliarmēi:gūmi arabici:thuris ſāguinis drachōis papaueris albi:amigdalarū amararū:ſucci liquiritie:dragagāti amili granorū pini.añ.ʒ.vj.ſemis apij charabe boli iuſq̄ami opij.añ.ʒ.ij.da.ʒ.j.cū inleb:aut cū aq̄ mellis.

Diſtinctio.ix.de ſuffuf ⁊ pulueribus.

Suffuf de ligno aloes humiditatem ſtomachi exiccat.ventoſitatem diſſoluit ⁊ digeſtionem procurat.℞.ligni aloes.℥.ß.gallie. auſ.j.⁊.ß. zuccharī tabarzet.℥.j.⁊.ß.potio eius.eſt.ʒ.iij. cum mina.

Suffuf aliud de ligno aloes:ſtōm ⁊ cor cōfortat odorem oris bonū facit:⁊ digōnez ꝓcurat.℞.ligni.aloes.ʒ.iij. cardamomi mēte ſicce ſpice marmacur cyperi corticis citri. añ.ʒ.ij.gallie ſquinanti. ana.ʒ.j.maſticis aniſi apij.añ.ʒ.ij. zuccari ad pondus omnium.Da cum miua.

Suffuf diarodon valet ad dolorem ſtomachi ⁊ frigiditatem eius ⁊ confortat ipſum valde.℞.trociſcoꝝ diarodō maſticis.añ.ʒ.iij.charabe mente ſicce:ligni aloes:añ.ʒ.ij.⁊.ß.da.ʒ.j.cū vino odorifero.

Suffuf aromaticū ↄfortat ſtomachū:digeſtionē facit bonā:vētoſitatē diſſoluit: oris odorē facit bonū.℞.aniſi. auſ.xij.ſeminis feniculi.auſ.iiij.liq̄ritie zinziberis.añ.auſ.iij.gariofiloꝝ macis cynamomi electi galange.ana.auſ.ij. gallie muſcate.auſ.ij.ligni aloes corticis citri.añ.auſ.j.⁊.ß. muſci.bōi.ʒ.vniꝰ q̄rtā zuccari tabarzet ad pōdꝰ oīum:zuccari nabeth mediū pōdꝰ oīz.Doſis eiꝰ ē.auſ.ij.cū vino bōo

Suffuf bonū impinguatiuū ⁊ expertum. ℞.farine cice=
rū infuſoꝝ in lacte dulci ⁊ exiccatorū et iterū infuſoꝝ
in lacte ⁊ exiccatorum et fit tertio et ſint ſicut trociſci. Dein
decoctorum.ʒ.vj.riſi abluti multotiens.ʒ.ij.tritici ⁊ ordei
excoriatorū ⁊ ablutorū multotiēs ⁊ exiccatorū ⁊ multotiēs
infuſorū in lacte et exiccatorum.ana.ʒ.iij.amigdalarū dul=
ciū.ʒ.v.papaueris tortellarū de ſeni.ana.ʒ.iiij.zuccari ta=
barzet lib.j.Terantur⁊ davt ſorbeat omni die in mãe.ʒ.iij.
poſtq̄ꝫ decoquitur cū lacte aut cū aq̄ ciceris.

Suffuf de granis myrti valēs ad debilitatē ſtomachi ⁊
viſcerū. ℞.granorū myrti ⁊ granorum granatorum aceto=
ſorum toſtorum.ana.ʒ.xx.cymini carmeni infuſi die ac no=
cte in aceto ⁊ exiccati ⁊ coriandri ſicci:ſimiliter infuſi ⁊ exic
cati ⁊ torrefacti ⁊ ſauich anabach charub ꝺ ſpinis ſumach
glãdiū:añ.ʒ.x.curti et tarathit.añ.ʒ.v.ꝯfice ⁊ da.

Suffuf ad tuſſim antiquã:⁊ dolorē pectoris.℞.amigda
larū dulciū zucchari.añ.ʒ.ij.ſeminis feniculi.ʒ.j. tere
⁊ da cum iuleb.

¶ Decima diſtinctio de pillulis:

Pillule aleſangine ⁊ eius interpretatio eſt
pillule de aromatibus ⁊ ſūt ex luctione no
ſtra ⁊ valent ad dolorē ſtomachi ꝓpter fle
gma in ipſo ⁊ ſunt vehemētis iuuamenti i
mūdificãdo ſtomachū ⁊ cerebrū ⁊ inſtru=
mēta ſenſuū ab humorib' groſſis ⁊ putri=
dis:ſtomachū ꝓo ꝯfortãt ⁊ digeſtionē ꝑcu
rãt.℞.cynamomi cubebe ligni aloes calami aromatici ma
cis nucis muſcate cardomōi gariofilorū aſſari maſticis ſq̄=
nanti ſpice carpobalſami.añ.ʒ.j.abſinthij ſicci roſaꝝ:añ.ʒ.
v.teranť ꝯtritione groſſa ⁊ fūdãtur ſup ea aq̄.li.xij.⁊ coquã
tur vſqꜫ ad ꝯſumptionē duarū partiū. Deinde fricētur mani
bus ⁊ colenť ⁊ exprimať aquoſitas ei⁹. Et accipe aloes ſuc
cotrini boni.li.j.⁊ laueť in ſcutella lapidea vitrea te cum aq̄
pluuiali lauatiōibus pluribus. Deinde exiccetur ⁊ fundať
ſup ipſuz expꝛeſſionis ꝑdicte circiter.li.ij.⁊ terãtur in ſole dei
de.admiſceãtur cū aloe myrrhe maſticis.añ.ʒ.v.croci.ʒ.iij.
Tere cōtritiōe bona. Deinde ꝑdicte expꝛeſſiōis reſiduū ſuper
ea fūdať ⁊ cōterãtur vſqꜫ dū ſiccenť ⁊ fiãt ex eis pillule i mo
dū ciceris ⁊ da ex eis a.ʒ.ij.vſqꜫ ad aur.ij. Et quandoqꜫ exic

ſit diſpoſitio: vt minuat ex eis virtus aloes et ponimus ex eo.℥.iiij. Et qñqꝫ exigit diſpoſitio vt lauetur aloes prius cum aqua mirabolanoꝛum: ⁊ tunc accipe ex eis ad.℥.iiij. vſqꝫ ad.℥.viij. et coque in aqua et poſtꝗ̃ coxeris cum hac aqua exicca illum ⁊ laua vltimo cum aqua de ſpeciebus ſicut diximus: ſunt enim incolumes.

Pillule ſtomatice caput ⁊ ſtomachū mūdificant ⁊ epar ⁊ membra ſenſuum ⁊ inſtrumenta iuncturaꝝ. Et educūt ſupfluitates vtriuſqꝫ colere et flegmatis. ℞. yerepigre. ʒ.vij. triuȝ mirabolanoꝝ.añ.ʒ.iij.agarici.ʒ.ij.turbith boni ʒ.x.epithymi cretenſis aniſi.añ.ʒ.ij.⁊ ß.ſalis indi.ʒ.ij.abſinthij ſcamonee.añ.ʒ.iij.Fac pillulas cū penidiarū.ʒ.iij.⁊ ſucco ſcariolarum.doſis eius eſt.ʒ.ij.

Pillule aggregatiue ex inuentione nr̃a cōiungētes aggregationem expertoꝝ iuuamentorum ad febres antiquas ⁊ ad febres diuerſitatis ⁊ ad egritudines capitis ſtomachi ⁊ epatis ⁊ educūt putrefactiones vtriuſqꝫ colere ⁊ flegmatū ⁊ mūdificant inſtrumenta ſenſuum ⁊ ſunt mundificatiuum bonū: quoꝝ permixtio. ℞. mirabolanorum citrinoꝝ: rauedſeni.añ.ʒ.iij.ſucci eupatorij ſucci abſinthij.añ. ʒ.iij.ſcamonee antiochene cocte in pomo.ʒ.vj. chebuloruȝ indoꝝ agarici colloqntide polipodij.añ.ʒ.ij.turbith boni aloes.añ.ʒ.vj.maſticis roſaruȝ ſalis gemme epithymi aniſiȝ ȝiȝiberis.añ.ʒ.j.electuarij roſaꝝ quātū ſufficit ad aggregationem fiant pillule groſſe: da.ʒ.j.vel aur̄.j.

Pillule aggregatiue maiores valētes ad humorē groſſum ⁊ viſcoſum ⁊ inflāmationē in mirach ⁊ ſtomacho et emorroydas ſoluunt et valent ad dolorem iuncturarum et ſciaticam et colicam et podagram ex flegmate. ℞. bdellij mirabolanorum nigrorum emblicoruȝ: añ.ʒ.iiij.turbith boni ⁊ electi.ʒ.xiij.ſeminis apij feniculi: aniſi carui ameos origani roſarum ſataragi indi harmel hermodactilij ſalis indi maſticis armoniaci: añ.ʒ.j.cynamomi cardamomi acori ſpice croci caſſia.añ.ʒ.ß. ſerapini.ʒ.iiij. colloquintide.ʒ. iij penidiaꝝ albarum.ʒ.iiij.aloes .ſuccotrini.ʒ.xv. confice cū ſucco caulū et vnge manꝰ tuas cū oleo ſambucino.

Pillule aggregatiue minores caput ⁊ ſtomachū mūdificant ad humorū ſupfluitatibꝰ.ſ.vtriuſqꝫ colere ⁊ me

lancolie ⁊ confortant ſtomachū ⁊ epar: ⁊ aperiunt oppila- tiones ⁊ valent febres antiquatas ⁊ ſanant pruritum ⁊ vl cera. ℞.mirabolanorum citrinorum nigrorum ⁊ emblicorum an̄.ʒ.iij.maſticis aniſi ſucci eupatorij abſinthij roſarū.an̄. ʒ.ij.rauedſeni.ʒ.v.yerepigre.ʒ.xij.cōfice cum ſucco apij.da ʒ.ij.cum aqua calida.

Pillule de eupatorio maiores ad febres periodicas et ad dolorē epatis ⁊ oppilationē ⁊ icteritia.℞.mirabo- lanorū citrinorum ſucci eupatorij ſucci abſinthij:an̄.ʒ.iij. rauedſeni.ʒ.iij.⁊.ß.maſticis.ʒ.j.croci.ʒ.ß.aloes boni.ʒ.v.cō fice cū ſucco endiuie:doſis eius eſt.ʒ.ij.cū aqua caſei.

Pillule de eupatorio minores ⁊ ſunt ex intentiōe maio rum.℞.mirabolanorum citrinorū rauedſeni ſucci eu patorij aloes:an̄ partes equales.Confice cum aqua apij: da.ʒ.ij.⁊ in alio cum aqua endiuie.

Pillule de reubarbaro cōferūt ad febres antiq̄s ex di- uerſis gn̄atas humoribus viſcoſis ⁊ putridis multa- rū putredinū ⁊ dolorē epatis ⁊ p̄ncipiū hydropiſis.℞.ra- uedſeni.ʒ.iij.ſucci liq̄ritie ſucci abſinthij:maſticis.an̄.ʒ.j. mirabolanorum citrinorum.ʒ.ij.et.ß.ſeminis apij feniculi an̄.ʒ. ß.trociſcorum diarodon.ʒ.iij.⁊.ß.yerepigre.ʒ.x. Confice cum aqua feniculi ⁊ da.ʒ.ij.cum aqua caſei calida in ſero.

Pillule alkekengi ex inuētiōe noſtra cōferūt febrib' longi temporis diuerſorum humorum ⁊ dolori epatis et oppillationi ⁊ principio hydropiſis.℞.abſinthij ⁊ ſucci eius: ⁊ ſucci eupatorij aloes mirabolanorū citrinorum maſti- cis croci rauedſeni lacce ablute aſſari aniſi caſſiefiſtule ſe- minis fumiterre.an̄.ʒ.ij.yerepigre.ʒ.iij.Confice cum aqua ſolatri.Doſis eius eſt a.ʒ.j.vſq; ad aur.j.⁊.ß.Et ſi eſt tuſſis cum febre pone venarum liquiritie medietatem ponderis om.Sunt enim ſane ⁊ experte.

Pillule ad febres antiq̄s inuentiōe philagrij.℞.troci ſcorum diarodon trociſcorum de reubarbaro.an̄.ʒ.iij.ſuc- ci eupatorij bedegar.an̄.ʒ.ij.abſinthij.ʒ.j.⁊.ß. mirabolano rū citrinorum ſels cuſcute turbith.an̄.ʒ.iij.agarici aloes.an̄. ʒ.viij.ſalis indi.ʒ.j.⁊.ß.cōfice cū aq̄ feniculi ⁊ da.ʒ.ij.

Pillule inde quas ſcripſit hayl:quarū iuuamētū ē vlti mū ad egritudinis melancolicas et ad cancrum et le- pram ⁊

pram ⁊ morpheam nigram difficilem ⁊ ſunt bone melanco-
lie ⁊ timori et ad dolorem ſplenis et ad quartanam ⁊ icteri-
tiam ſplenalem. ℞.mirabolanorum nigrorum ellebori ni-
gri polipodij.añ.ʒ.v.epithymi ſticados.añ.ʒ.vj.agarici la-
pidis lazuli loti colloquintide:ſalis indi.añ.ʒ.iiij.ſucci eu-
patorij ſpice.añ.ʒ.ij.gariofiloꝝ.ʒ.j.yerepigre.ʒ.xij.Fiāt pil-
lule cū ſucco apij.Doſis eius eſt a.ʒ.ij.vſq3 ad aur.ij.⁊ ſunt
ſane ⁊ experte.Da cum aqua caſei.

PIllule alandahal hermetis ad ſodam antiquā ⁊ emi-
graneam difficilem ⁊ egritudines neruorum ⁊ iunctu-
rarum ſane ⁊ experte.℞.trociſcorum alandahal.ʒ.xij.ye-
re.ʒ.vij.maſticis.ʒ.ij.ſalis gemme aur.j.laudani boni.ʒ.j.
Omnia preter laudanum ⁊ maſticem terantur ⁊ cribellen-
tur.Maſtix quoq3 puluerizetur cū pauco oleo nucum ⁊ li-
niantur cū eo ſpecies trite.Deinde cuz laudano confician-
tur ⁊ in mortario terendo ea cum piſtello calido.⁊ fiāt pil-
lule groſſe.Da.ʒ.ß.vſq3 ad.ʒ.j.

PIllule de ſarcocolla ⁊ ſūt pillule albe ſolutione educē-
tes flegma ⁊ cōferunt ad egritudīes flegmaticas.℞.
ſarcocolle.ʒ.iij.turbith.ʒ.iiij.colloquintide.ʒ.j.⁊.ß.zinzibe-
ris tātūdē ſalis gēme.ʒ.j.Diſſolue ſarcocollā in aq̄ roſata:
⁊ cōfice alia cū ea ⁊ fiāt pillule.Sunt enim ſane ⁊ experte.

PIllule fetide maiores q̄ expellūt humores groſſos et
cōferunt ad dolorē iuncturarū ⁊ podagre ⁊ dorſi ⁊ ge-
nuum ⁊ omnem dolorem ex humore crudo et dolorem ſto-
machi et colice et albaras et morpheam et lepram.℞.ſera-
pini armōiaci oppoponaci bdellij colloq̄ntide harmel alo-
es epithymi.añ.ʒ.v.hermodactilorū ⁊ alſcebrā.añ.ʒ.ij.ſca-
monee.ʒ.iiij.cynamomi ſpice croci caſtorei:añ.ʒ.j.turbith.
ʒ.iiij.zinziberis.ʒ.j.⁊.ß.euforbij.ʒ.j.ptes due.Diſſoluātur
gūmi in aqua porri ⁊ fiant pillule.Da.ʒ.ij.

PIllule fetide minores ⁊ ſūt i intētiōe maioꝝ.℞.ſerapi-
ni armoniaci oppoponaci bdellij myrrhe.añ.ʒ.v.tur-
bith.ʒ.x.colloquintide.ʒ.vj.Fiant ſicut priores.Da.ʒ.ij.

PIllule de ſerapino ad paraleſiz ⁊ mollificationē ⁊ ſpaſ-
mum ⁊ dolorem iuncturarum dorſi ⁊ podagraz frigi-
dam ⁊ ſoluūt flegma viſcoſum.℞.ſerapini armōiaci bdel-
lij oppoponaci aloes caſtorei harmel.añ.ʒ.ij.colloquītide

P ʒ.iij.Fiant pillule cum aqua porri.

Pillule de euforbio ſolutione educũt flegma frigidũ ⁊ conferunt ad mollificationẽ et paraliſiʒ et educunt humores crudos qui deſcendunt ad neruos.℞.euphorbij colloquintide agarici bdellij ſerapini.añ.ʒ.ij.aloes.ʒ.v.Fiãt pillule cum aqua porri:potio eſt a.ʒ.ß.vſqȝ ad.ʒ.j.

Pillule de raued ꝯferunt ad oppilatiões ſplenis ⁊ epatis ⁊ hydropiſiʒ.℞.rauedſeni.ʒ.vij.armõiaci:ſerapini:bdellij.añ.ʒ.x.lacce.ʒ.viij.oppopõacis.ʒ.iiij.mezereon:gũmi.añ.ʒ.iiij.turbith.ʒ.x.ſpice.polij aloes:añ.ʒ.v.maſticis.ʒ.ij.mirabolanorum citrinorum.ʒ.x.diſſolue in vino gũmas ⁊ fac pillulas:doſis eſt.ʒ.ij.cum aqua caſei.

Pillule de mezereõ ⁊ ſunt medicia mirabilis ad hydropiſim:⁊ educũt aquam citrinã.⁊ ſunt experte.℞.foliorum mezereon infuſorũ in aceto:et exiccatorum.ʒ.v.mirabolanorũ citrinorũ.ʒ.iiij.chebulorũ.ʒ.iij.confice cũ terenia bin et tamarindis diſſolutis in aqua endiuie.

Pillule lucis maiores:⁊ addũt i viſu ⁊ corroborãt eũ et abſtergũt inſtrumẽta ſenſuũ.⁊ expellũt ſuperfluitates:⁊ cuſtodiũt ſanitatẽ corpis:⁊ pſumũt ſup eis abſqȝ neceſſitate abſtinendi.℞.roſarũ violarum:abſinthij:colloquntide turbith cubebe calami arõatici nucꝫ muſcate ſpice epythimi carpobalſami xilobalſami ſilerꝫ ſeminis rute ſqnãti aſſari maſticis gariofilorum cynamomi aniſi feniculi apij caſſie croci macis.añ.ʒ.ij.mirabolanorum citrinorum.chebulorum indorũ.belliricorum emblicorũ.rauedſeni.añ.ʒ.iiij.agarici.ſene.añ.ʒ.v.eufragie.ʒ.vj.aloes ſuccutrĩſis ad pond⁹ omniũ.Cõfice cum ſucco feniculi.Doſis eius eſt a.ʒ.ij.vſqȝ ad.iij.

Pillule lucis minores in intẽtione maiorum.℞.xilobalſami.carpobalſami.añ.ʒ.j.celidõie.ʒ.v.roſarum violarum abſinthij eufragie.añ.ʒ.iij.ſene epithymi mirabolanorum citrinorũ chebulorũ indorũ belliricorum emblicorum agarici colloquintide ſquinãti licij lapis lazuli.añ.ʒ.ij.⁊.ß.aloes boni ad pondus oium.Cõfice cũ ſucco feniculi aut celidonie.

Pillule ſtomatice ſtomachũ ⁊ digeſtionem cõfortãt cerebrum ⁊ ſtomachũ a corruptis humoribus purgãt ⁊ appetitum excitant.℞.yerepigre.ʒ.x.trium mirabolanorum abſinthij.añ.ʒ.iij.maſticꝫ aniſi bellirici emblici agarici.añ.

ʒ.iij.⁊ ß.ʒinzib.ʒ.ij.gariofilorũ ſalis gẽme ſquinã.añ.ʒ.ſ. turbith.ʒ.xij.Cõfice cũ ſucco abſinthij.Et da.ʒ.ij.vel.iij.

PIllule alie ſtomatice:⁊ ſunt in intẽtione priorũ.℞.triũ mirabolãnoꝝ:añ.ʒ.iij.roſarũ maſticis:añ.ʒ.ij.cardamomi:ligni aloes:ſandali citrini:cubebe:gariofiloꝝ: ſquinãti nucis muſcate:añ.ʒ.ij.rauedſeni.℥.ß.turbith.ʒ.vij.aloes ad põdus oĩuz.cõfice cũ vino odorifero.

PIllule ſtomatice noſtre:ſtomachuz et caput mũdificãt ⁊ accipiãtur omni tempore.℞. turbith.ʒ.x.maſticis.ʒ.iiij.roſarũ.ʒ.iij.aloes boni ad põdus omnium.Cõfice cũ ſucco abſinthij.

PIllule alie ſtomatice:ſtomachũ ⁊ caput mũdificãt. ℞. aloes.ʒ.vj.maſticis roſaꝝ.añ.ʒ.ij.Cõfice cũ ſucco ſola.

PIllule alãdahal exptẽ ad egritudĩes cerebri ⁊ neruoꝝ flegmaticas ⁊ ad egritudines iuncturarũ:⁊ ſũt ſublimes.℞.trociſcorũ alandahal.ʒ.x.ſalis gẽme.ʒ.ſ.laudani.ʒ.xij.olei roſarũ quãtũ ſufficit ⁊ ſũt expte.

PIllule ſtomatice alie nře.℞. mirabolanorũ citrinorũ: aloes:turbith.añ.ʒ.x.roſarũ:ſpice maſticis.añ.ʒ. ij. et ß.aniſi.ʒ.j.⁊.ß.ſalis idi.cro.añ.ʒ.ſ.Cõfice cũ ſucco abſinthij.

PIllule de agarico mũdificãt pect⁹ ab humorib⁹ groſſis ⁊ putridis:⁊ cõferũt aſmati:⁊ tuſſi antiq̃.℞.agarici.ʒ.iij.radicis ilij celeſtis:praſſij.añ.ʒ.j.turbith.ʒ.v.yerepigre ʒ.iiij.colloquintide:ſarcocolle:añ.ʒ.ij.myrrhe.ʒ.ſ.Cõfice cũ robub:⁊ da.ʒ.ij.

PIllule que cõferũt ad febres colericas ⁊ ad egritudines colere citrine ⁊ ſanguinis.℞.mirabolanorũ citrinoꝝ ⁊ indorũ:ſeminis fumiterre:cuſcute emblicoꝝ:añ.ʒ.ij. folioꝝ roſarũ:ſeminis citrulli:rauedſeni:ana.ʒ.iij.⁊ in alio raned.a.ʒ.vj.ſcamõee cocte i citonio.ʒ.j.⁊.ß.ʒnalio.ʒ.ij.⁊.ß. ſucci eupato.ſucci abſin.añ.ʒ.ij.aga.ʒ.ij. et ß.yerepigre. ʒ.viij.melis aggregationis:caſſiefiſtule:tamarindoꝝ.⁊ ſucci endiuie q̃rtũ ſufficit.Doſis eſt a.ʒ.ij.vſq ad aur.ij.

PIllule dyarodon ſtomachũ ⁊ digeſtionẽ ↄfortãt ⁊ oris odorem faciunt bonum.℞.trociſcorum dyarodon abſinthij.ana.ʒ.v.cimarum ſquinanti:maſticis: ana.ʒ.ij.ſalis indi.ʒ.ſ.aloes boni ad pondus omnium.Confice cuz aqua foliorum citri.

De pillulis.

Pillule de turbith: q dicũtur pillule auree colerã ꝛ fleg
ma ſine moleſtia purgãt ſtomachũ ꝛ epar confortãt ꝛ
digeſtionẽ ꝓcurãt. Re. turbith boni. ʒ. xvj. aloes. ℥. j. ꝛ. ß. ma
ſticis roſarũ. añ. ʒ. vij. mirabolanorum citrinorũ. ʒ. x. croci. ʒ.
iij. Confice cum ſucco abſinthij.

Pillule de turbith alie ſiũs virtutis. Re. turbith mira
bolanoꝝ citrinoꝝ aloes optimi: añ. ʒ. x. maſticis roſaꝝ
ſpice: añ. ʒ. ij. ß. aniſi. ʒ. j. ꝛ. ß. croci. ʒ. j. Fiãt pillule ſicut diximus. Et in alio ſalis indi. ʒ. ij.

Pillule de lapide lazuli ad egritudies melãcolicas: ꝛco
lere aduſte ſane: ꝛexpte. Re. lapidis lazuli abluti. ʒ. vj.
epithymi: polipodij. añ. ʒ. viij. ſcamonee: ellebori nigri: ſalis
idi. añ. ʒ. ij. ꝛ. ß. agarici. ʒ. viij. gariofilo. aniſi. añ. ʒ. iiij. yerepi
gre. ʒ. xv. Cõfice cũ ſucco endiuie. ꝛ da. ʒ. ij. cũ aq̃ caſei.

Pillule de lapide armeno: varios educũt hũores colere
aduſte ꝛ melĩe ſine moleſtia: ꝛ ꝯferũt egritudinibus
ab eis factis. Re. lapidꝫ armeni loti ꝛ ꝑparat yerepigre: añ.
ʒ. v. epithymi poli. añ. ʒ. viij. ſcamonee cocte i citonio. ʒ. iij.
gariofilorũ. ʒ. ij. ſalis indi. ʒ. j. ꝛ. ß. Cõfice cũ ſucco iolatri.

Pillule ad oẽs morbos catarri: ꝛcorizeꝛ tuſſi catarralis
Re. myrrhe pure. ʒ. vj. olibani. ʒ. v. opij tuſqami: añ. ʒ.
iiij. croci. ʒ. j. ꝛ. ß. radicũ lingue canis. ʒ. iiij. ꝛ. ß. Fiant pillule
ꝛ adminiſtrẽtur ꝛ da. a. ʒ. ß. vſq ad. ʒ. j.

Pillule de ſerapino expte ad dolorẽ iũcturaꝝ ꝛ ſciaticã
ꝛ podagrã: ꝛ cõferunt ad dolorẽ matricis: et ꝓuocant
mẽſtrua. Re. ſerapini armoniaci oppopõaci bdellij: añ. ʒ. ij.
ꝛ ß. ſeminis apij ameos: harmel: aniſi. añ. ʒ. j. acori ſataragi
indi calamẽti folij centauree polij coſti ſalis gẽme: ana. ʒ. ß.
aloes. ʒ. vj. colloqntide. ʒ. v. Fiãt pillule ꝛ adminiſtrentur.

Pillule de bdellio maiores expte ad fluxũ emorroyda
rũ ꝛ vlcerũ i eis: ꝛ ad fluxũ mẽſtruorũ. Re. bdellij. ʒ. xij.
ameos. ʒ. iij. chebulorum indorũ: bellericorum: emblicoruꝫ:
venenarum aduſtarum: charabe: añ. ʒ. ij. et. ß. infandantur
bdelliũ in ſucco porri: et fac pillulas in moduꝫ ciceris. Do
ſis eſt a. ʒ. ij. vſq ad aur. ij.

Pillule de bdellio minores ꝛ ſunt in intẽtione maioruꝫ.
Re. mirabolanoꝝ chebulorum indorum emblicoruꝫ ꝛ
belliricorum: anã. ʒ. v. bdellij. ʒ. xv. Fiant ſicut diximus.

Pillule de bdellio ex inuētiōe noſtra: valēt ſicut priores ſane et experte. ℞. mirabolanorū nigrorū: emblicorū: bellíricorū: aā. ℥. v. bdellij. ℥. x. ſcorie ferri: ſeminis porri: aā. ℥. iij. coralli adusti: charabe: concule aduſte: aā. ℥. j. et ß. margaritarum. ℥. ß. confice ſicut diximus.

Pillule de colloquintida experte ad morpheā difficilis eradicatiōis: et ad dolores iuncturarum: et ad egritudines flegmatis et colere nigre. ℞. colloq̄ntide ana. ℥. vj. mirabolanorum nigrorum et citriniorum ſerapini bdellij: ſarcocolle. ana. ℥. v. aloes. ℥. xvij. nigelle cimini: carmeni: origani: perſici naſturcij albi ſalis gemme: abſinthij romani: aā. ℥. j. infunde gummas ī aqua porri: et fac cū ceteris pillulas Doſis eſt a. ℥. j. vſq; ad aur. vnum.

Pillule de oppopōaco cōferūt paralyſi et torture: et egritudinib^9 neruorum frigidis doloribus iuncturarū: et dorſi: et genuū. ℞. oppoponacis. hermodactili ſerapini: bdellij armoniaci: colloquintide: aā. ℥. v. croci caſtorei. myrrhe: ʒinʒ. piperis: macropiperis: caſſie: mirabolanorum citrinorū bellíricorū: emblicorum: aā. ℥. j. ſcamonee. ℥. ij. turbith. ℥. iiij. aloes. ℥. xij. infundantur gumme in aqua caulium et fiāt cū eis pillule. Doſis eſt a. ℥. j. vſq; ad aur. j. Et da cū aq̄ yue.

Pillule de hermodactilis maiores experte ad dolorē iūcturarum et podagre frigide. ℞. hermodactilorū: aloes mirabolanorū citrinorū: turbith colloq̄ntide: bdellij ſerapini ana. ℥. vj. caſtorei: ſarcocolle euforbij: oppopōaci harmel: aſpij: aā. ℥. iij. croci. ℥. j. et ß. Cōfice cū ſucco cauliū et fac pillulas.

Pillule de hermodactilis minores ad podagrā calidā. ℞. hermodactilorum. ℥. v. ſcamonee. ℥. ij. et ß. mirabolanorū citrinorū. ℥. iiij. roſarū. ℥. ij. aloes. ℥. x. et cōfice cū catartico roſato. Et. da. ℥. ij.

Pillule de hermodactilis deſcriptiōe nr̄a. ℞. hermodactilorū aloes. aā. ℥. v. mirabolanorū citrinorum: turbith aā. ℥. iiij. ʒinʒiberis. ℥. ij. Fac pillulas cū electuario roſato. Et da. ℥. ij.

Pillule ſebellie exp̄te ad oppilatiōes ſplenis epatis et ſtōachi: et hydropiſim et ſoluūt naturam. ℞. ſpice inde ℥. v. ſpice romane. ℥. ij. raued. agarici: epithymi: aā. ℥. iij. coſti maſticis: camedreos: amomi. aā. ℥. iij. croci. ℥. ij. myrrhe:

cynamomi:gariofilorꝫ:ſquinanti:añ.ʒ.j.aloes.ʒ.x.Fiant cū
vino antiquo:da.ʒ.ij.cum vino permixto.

¶Diſtinctio.xj.de vnguētis ⁊ emplis.

Iſopi cerotū deſcriptiōe Gal'.vꝫ ad duritiē
⁊ nodoſitatē mēbrorꝫ ⁊ duritiē epatis ⁊ ſple
nis ⁊ dolores eorū ⁊ dolores matricū: ⁊ du
ritiē iūcturarū ⁊ neruorū lenit em̄ eos. ℞.
cere citrine.℥.iiij.olei camomille ⁊ olei yri
ni.añ.℥.vj.maſticis.℥.j.ſpice.ʒ.ij.⁊ ß.croci.
ʒ.j.⁊ ß.terebētine.℥.j.reſine.℥.ß.yſopi humide.ʒ.lxxx.

Operatio yſopi humide.℞.lanarū ouiū ſuccidarū circi
ter lib.lx.⁊ funde ſup eas aque fontiū calide quātū ſuf
cit ad infundēdū ⁊ dimitte p horas.viij.Deīde bulliat ebul
litiōe vna ⁊ exprimatur aq̄ lanarū ⁊ colet aqua: ⁊ coquat cū
facilitate in vaſe ſtagnato agitādo ſemp fundū vaſis cum li
gno amplo ne recipiat de veſtigio aduſtiōis aliq̄d ⁊ coqua
tur vſq; dū fiat ſicut mel currēs: ⁊ ſeruetur.

Iſopi cerotū deſcriptiōe Philagrij exptū ad dolorē ſple
nis ſtomachi ⁊ epatis ⁊ duritiē in eis et dolorē matricū
⁊ apata ī eis linitū exteri⁹ vl' etiā ſuppoſitū ī lana : et valet
ad durities et nodoſitates q̄ ſunt in iuncturis.℞.croci.ʒ.v.
bdellij:maſticis armonia.aloes ſtora.liq̄de.añ.ʒ.vij.cere ci
trine li.j.terebētine.℥.j.et ß.medulle crurisvace:adipis an
ſeris.añ.ʒ.xv.yſopi humide lib.j.⁊ ß.olei nardini q̄ntuꝫ ſuf
ficit.Bdelliū armoniacū ⁊ aloe diſſoluātur in aqua infuſio
nis fenugreci camomille: ⁊ cum ceteris fiat vngtm̄.Et poſt
philagriū addiderūt expſſionis ſqlle.℥.iij. olibani.℥.j. ſepi
vitulini.ʒ.xv.Et in alio cere li.j.min⁹ quarta.⁊ ē ꝯuenięti⁹.

Iſopi cerotuꝫ deſcriptione Pauli valet ad eadē que di
ximus. ℞e.armoniaci.ʒ.x.bdellij.ʒ.v.ſigie.ʒ.iiij.croci.
ʒ.j.⁊.ß.aloes:maſticis olibani:ana.ʒ.ij.⁊.ß.cere.ʒ.iij. ſepi ⁊
medulle vituli : añ. ℥.ij.yſopi humide.ʒ.xl. yreleon quan
tum ſufficit.

Vngentum dyaſinicū conferēs ad vlcera difficilis cō
ſolidatiōis et vlcera ſanguinolēta:et ad ſpēs herpetis
et vlcera flegmatis ſalſi: ⁊ vlcera fraudulēta ⁊ fiſtulā ⁊ apa
ta peſtilētie: ⁊ apata materierꝫ diuerſarꝫ.℞.adipis:zirbi an
tiqui mundi ⁊ colati ⁊ adipis vituli antiq̄ mundi et colati:

añ.li.ſ.ꝛ ß.colcothar.ʒ.iiij.olei antiq: ꝛ litargiri mundi.añ. lib.iij. Terat̄ litargiriū ꝛ colcothar ꝯtritione vltima ꝛ mun dent̄ ꝑ pannū ſubtilē et ſpiſſum. Deinde terant̄ cum oleo ꝛ elaborentur in permixtione eoꝝ añ parū ex oleo addendo ꝛ fiant illud. Deinde colet̄ ſuper illud adeps: ꝛ coquatur cū facilitate agitando illud ſine intermiſſione cum ramo pal= marum: et extremitate eius groſſa abiecta cute eius: ꝛ ſint rami ſuꝑ quoꝝ inciſione non preterierit ſpaciū. ꝛ quotiēs exhauritur humiditas rami a decoctiōe medicaminis ite= rum alterius humidi extremitate agitetur. necnon ꝛ alio= rum ramoꝝ partes humidiores incidantur in fruſta ꝛ po= nant̄ in medicamine. Deīde mutent̄ dū exiccant̄. ꝛ hoc fiat donec perficiatur eius decoctio: et fiat in terminum hore ignis. aut ſicut prune aut flamme tenuis.

Unguētū dyafinicō deſcriptione arabica. ꝛ ē vnguētū arabicū exptū. ꝛ effica ꝛ ad vulnera difficilis ꝯſolida= tionis ꝛ incarnationis. Mundificat eī ea: et incarnat oſſa humida. ꝛ facit eoꝝ ſigillationē facilē. Fiſtulas cancrum et vulnera curat. ℞. folioꝝ cheiri ſaluie triafilon alleſa acori. añ. lib. ſ. Terant̄ ꝯtritione bona. et funde ſuꝑ ea in vaſe la= pideo olei roſati. aut myrtini. ꝛ adipis zirbivituli antiqui ꝛ colati. añ. li. ij. et ß. dimitte ꝑ dies. ix. Deide accipe myrrhe mūde. aloes ſuccotrīs. añ. auꝫ. ix. ſarcocolle auꝫ. vij. Terāt̄ ꝛ cribellent̄ ꝛ ꝓijciant̄ ſuꝑ ea in vaſe alio lapideo vini albi. aut ſucci arnogloſſe lōge ī q̄ cocte fuerit ex folijs earūdē her barū. añ. ʒ. iiij. et ſit vini aut ſucci qd̄ fūdit̄ ſuꝑ ea quātitas ſufficiēs ad diſſoluēdum ea. ꝛ dimitte ꝑ dies. vi. Deinde re deas ad herbas. ꝛ decoque cū oleo et adipe ebullitionib9 ij. et cola et exprime oleū. et adipē et accipe huius expꝛſſio nis lib. iiij. et ß. litargiri mūdi ꝛ triti ꝯtritione vltima li. iij. et in alio li. iij. et ß. calcadis. ʒ. iiij. et terant̄. et coquātur ſi= cut ſuperius diximus. et agitent̄ cum ramo palmeo. ſi'r. et bulliat ebullitione vna vſqꝫ dū medicine color alteret̄. De= inde deponatur ab igne ſine intermiſſione agitādo vſqꝫ dū infrigidetur parū. Tunc quoqꝫ mucillagines ſpecierū que ſunt in vino diſſolute ante modicū fundas in eo agitando cū piſtello ferreo donec bona fiat eorum permixtio. Dein= de ꝑficiatur eius decoctio ſicut proxime diximus et ſanum

et expertū. Et addit ab alijs arnogloſſe.li.j.ꝛ ꝓprie longe.

Emplm arabicū valēs ſicut illud. ℞. ex folijs herbarū earundē.añ.li.j.ꝛ.ß.olei myrtini adipis vituli antiqui añ.ℨ.ix.myrrhe aloes.añ.ʒ.xij.ſarcocolle.ʒ.ix. Diſſoluant̄ i vino herbarꝝ ſicut hic primo diximꝰ. herbe q̄ȝ cōterant̄ cō tritiōe vltima.ꝛ fundat̄ ſup illud oleū ꝛ adeps ꝛ mucillagi= nes rerū ꝛ cū eis vitrioli aur̄.iij.ponant̄ ꝛ coquant̄ oīa cum facilitate.ꝛ fiat ſicut pulmentū.ꝛ adminiſtret̄ in pāno aut in tēla. Et qñq̧ diſſoluunt̄ ſpecies in ſucco arnogloſſe lon= ge.aut ample.ꝛ ꝓprie in eſtate et eſt experimētum nobile.

Vngētū mirabile relatū ad nichodemū valēs ad vul nera putrida.ꝛ gñat in eis carnē.ꝛ ſigillat ꝛ ꝓhibet i eis putrefactionē fieri. ℞. myrrhe.aloes, ſarcocolle.añ.ptē j.mellis diſpumati duplū pōderis oīm vini albi boni q̄ntuȝ ſufficit coquant̄ cū facilitate vſq̧ dū habeat ſpiſſitudinē et qñq̧ additur in medicina vitrioli circiter ptem me. ꝛ ꝓprie ad conſumptionem carnis addite.ꝛ expertum.

Vnguentū nichodemi aliud. ℞. myrrhe aloes.añ.ʒ.ix. vini albi quantū ſufficit:terant̄ ſicut alcohol:et proij= ce ſup ea vinū:ꝛ tere cum eo miſcendo:ꝛ iterum infunde vi nū ante modicū terendo illud:et ſic dum fiat liquidē ſicut mel ꝛ adminiſtret̄. Et ſunt qui addunt vitrioli partis vniꝰ quartam. Et ſunt qui conficiunt cū oleo myrtino:ꝛ vino vi= ciſſim parum de vtroq̧ ponendo.

Vnguentū ceraſeos magnum rectificās vulnera mali gna ꝛ fiſtulas difficiles et mūdificat a carne mortua ꝛ putrefactiōe:ꝛ pficit ſigillationē eoꝝ:ſigillatione laudabi li. ℞. armoniaci.ℨ.j.bdellij olibani maſculi:ariſtologie ſar cocolle.añ.ʒ.v.myrrhe:galba.añ.ʒ.iiij.litargiri.ʒ.xv.aloes oppoponaci:añ.ʒ.ij.ꝛ.ß.floris eris.ʒ.ij.reſine.ʒ.xiiij.cere al be.ℨ.ij.olei quātum ſufficit. Armoniacū et bdelliū diſſoluā tur in aceto. Litargirum teratur ꝛ decoquatur cū oleo do nec liqueſiat:ꝛ tunc remoueat̄ ab igne donec infrigidetur parū:ꝛ pijce ſup ipſum armoniacū.ꝛ bdelliū diſſolutuȝ in aceto:ꝛ reduc ad ignē donec coaguletur:ꝛ poſt illud pijce ſuper ipſum reliquas medicinas ꝛ adminiſtretur.

Vnguentū ceraſeos parū faciēs naſci carnē in vulneri= bus:ꝛ mundificat:ꝛ incarnat ea ꝛ confert recentibus

vulneribus ⁊ antiq̄s. ℞. ariſtologie radicis yreos: ſanguinis drachonis: armoniaci: ſarcocolle: añ. ℥. ß. litargiri triti ⁊ pulverizati. ℥. v. decoquat̄ litargirũ cũ olei. lib. j. donec liq̄ fiat: ⁊ conficiatur cũ alijs ſicut diximus.

Vnguentũ arthanite magnũ relatũ ad alexandrũ quo vngitur vēter: ⁊ ſumē ⁊ ilia ⁊ ſoluit ſolutiōe catartici: ⁊ vngitur ex eo ſtomachꝰ ⁊ facit vomere: educit vermes ⁊ cōfert hydropiſi: ⁊ ſolutiōe educit aquā citrinā: ⁊ eſt propinādũ nō valentibus ſumere medicinā. ℞. ſucci arthanite lib. iij. ſucci cucumeris aſinini lib. j. olei ẏrini lib. ij. butyri vaccini li. j. pulpe colloquitide. ℥. iij. polipodij. ℥. vj. euforbij. ʒ. ß. Que terēda ſunt tere: ⁊ ſubmerge in ſuccis ⁊ oleis: et pone in vaſe vitreato ſtricti orificij: ⁊ ſtringe caput eius et dimitte ꝑ dies. viij. Deinde bulliat totũ ebullitiōe. j. ⁊ coletur et ꝓijce ſuꝑ colaturā ſerapini aur̄. v. myrrhe aur̄. ij. itaq̄ reſoluantur prius in aceto vini quātitate ſufficienti: ⁊ aggrega oīa ſimul: ⁊ bulliāt agitādo ſemꝑ cũ fuſte vſq̄ ad ſuccoꝝ fere conſumptionē. Tunc ꝓijce ſuper ea cere. ℥. v. fellis vaccini aur̄. v. Ferueat cũ eis vſq̄ dũ liquefiat cera. Deinde pulueriza ſuꝑ ea ſic cōterēdo: ſcamonee: aloes: mezereō: colloquintide. añ. aur̄. v. euforbij aur̄. ij. ſalis gemme. aur̄. iij. turbith. aur̄. v. piꝑis lōgi: zinzib. camomil. añ. aur̄. ij. Cōficiātur et adminiſtrentur.

Vnguentũ arthanite parũ reſoluēs apata ſplenis: ⁊ lapideitatē ipſiꝰ ⁊ ſcrofulas. ℞. ſucci arthanite: et viſcoſitatis que mulgetur ex radice ſilicis: et ſucci cauenizich. añ. ℥. ix. ſucci extremitatũ tamariſci. ℥. ij. olei ẏrini. lib. ij. yſopi humide. ʒ. v. armoniaci: bdellij: ana. ʒ. j. ⁊. ß. aceti quantũ ſufficit: cere citrine. ℥. vj. corticis radicis capparorũ. ℥. j. ⁊. ß. ſpice. ʒ. iij. fiat ſicut ſuperius diximus.

Vnguētũ de lino qđ ſcripſit hebēzezar mirabile ad replēda vulnera carne. ⁊ ꝓprie ea in q̄bus ē difficilis incarnatio: ⁊ ſanat fiſtulas ⁊ vulnera fraudulēta. ℞. oppoponaci ꝑtem. j. raſure: pāni antiq̄ de lino ſubtilis ⁊ mũdi ꝑtē ß. vini ⁊ mellis ⁊ olei roſa. aut myrtini: añ. v. ꝑtes litargiri: aloes ſarcocolle: myrrhe: añ. ꝑtis vnius tertiā. fiat vnguentũ ſic terēdo in mortario nũc oleũ nunc vinũ īfundēdo ⁊ adminiſtretur: ⁊ q̄n̄q̄ additur in eo vitreoli partis. j. quarta.

Vnguētū alhariel: ⁊ ē efficiēs opatione cauterizatiōis. Linit em̄ ſup mēbꝛ: ⁊ facit veſicatiōes ⁊ excoꝛiat ⁊ cōfert moꝛphee: ⁊ pano: ⁊ lētiginibꝰ cutis: ⁊ maculis cutis. ℞. alhariel recētiū. ʒ. x. aſſungie poꝛcine. ʒ. x. vel. v. terant̄ ſil: et dimittant̄ marceſcere p dies. vij. Deide bulliāt ⁊ colent̄ et ſeruet̄ vnguētū in vitri vaſe: ⁊ adminiſtretur vbi opoꝛtet.

Vnguētū roſatū ſedatiuum iſlāmationum: ⁊ eriſipile: ⁊ ignis pſici: ⁊ ɔfert ſode calide: ⁊ inflammationi ſtomachi ⁊ epatis. ℞. aſſungie poꝛcine recētis quātitatē quā volueris: ⁊ lauet̄ i aq̄ calida nouies: ⁊ tātūdē cū aqua frigida lauatione vltima: deinde terant̄ cū ea roſarū rubearū recētiū quātū ipſa eſt: ⁊ dimittant̄ marceſcere p dies. vij. Deinde coquant̄ cū facilitate ⁊ colent̄: ⁊ iterū tātūdem roſatum terant̄ ⁊ dimittant̄ p alios. vij. dies. ⁊ fundant̄ ſup ip̄z ſucci roſarū circiter partē. ſ. olei amigdalini partes. vj. ⁊ iterū coquat̄ cū facilitate vſq̄ ad ſucci ɔſumptionem. Deinde reponat̄ ⁊ adminiſtret̄: ⁊ q̄nq̄ diſrumpit̄ in aqua roſata parum opij: ⁊ pꝛoijcitur in decoctione: ⁊ ē mirabile vbi opoꝛtet: et pꝛopꝛie quando vigilie adſunt.

Vnguentū violatū valet ſicut roſatū ⁊ confert pleureſi ⁊ inflāmationi pectoꝛis: ⁊ fit ſicut vnguentū roſatum.

Vnguentum de papauere eſt ſedatiuū doloꝝ calidorum: et fit cum capitibus papauerum. ſ. albi ⁊ nigri: ⁊ aſſungia et fiat ſicut roſatum.

Vnguētuȝ baſilicon magnū ɔfert vulneribus in quibꝰ eſt calefactio: ⁊ ꝑpꝛie in vulneribus neruoſis mūdificat enim ⁊ incarnat ea. ℞. cere albe: reſine: ſepi vaccini: piceis glutini olibani: myꝛrhe: an̄. olei quantuȝ ſufficit: in alio cere. ʒ. vj. picis. ʒ. iij. et alioꝛum: an̄. ʒ. ſ. et ſ.

Vnguentum baſilicon minus. ℞. reſine: picis: cere an̄. olei quantum ſufficit.

Cerotū de ſcādalis vltimū ad ſedādū inflāmationes ⁊ apata calida: ⁊ ſup calefactiones que ſunt i ſtomacho ⁊ epate. ℞. roſarum. ʒ. xij. ſandaloꝝ rubeoꝝ. ʒ. x. ſandali albi ⁊ citrini. an̄. ʒ. vj. boliarmeni. ʒ. vij. ſpodij. ʒ. iiij. camphoꝛe. ʒ. ij. cere albe. ʒ. xxx. olei roſati lib. j. conficiantur ⁊ adminiſtrentur: ⁊ ſunt qui lauant oleum ⁊ ceram pꝛius ⁊ poſtea permiſcent cum alijs: ⁊ eſt melius.

CErotū Gal. vltimum infrigidatione valens ad febres acutas ⁊ ſodā calidā pulſatiuam. Re. cere albe. ℥. j. olei roſati. ℥. iiij. ⁊ ſit radix olei oleū onfacinū: aque fontiū clare ⁊ proprie vehemētis frigoris quātū ſufficit: oleū multotiēs ⁊ bene lauetur lauationibus multis: ⁊ quāto magis elaboratur in lauādo illud fit excellētius. Ultimo vero cōquaſſetur cū aceto albo ⁊ claro ⁊ pauco et ſeruetur.

UNguētū de bdellio qḋ cōfert ad ſpaſmū ⁊ epilepſiam: ⁊ paralyſim. ⁊ ad egritudines neruorū frigidas. ⁊ lenit nodoſitates neruoꝝ. ℞. bdelliū. ʒ. vj. euforbij. ʒ. iiij. caſtorei. ʒ. iij. ſerapini. ʒ. iiij. cere. ʒ. xxv. olei ſābucini: aut olei de cheiri. ʒ. x. bdelliū ⁊ ſerapinū diſſoluātur in aqua rute agreſtis cetera liniātur cū aq̄ calida ⁊ fiat vnguētū ⁊ liniat cum eo.

UNguentum valēs ſitr. Re. caſtorei. ʒ. ij. piretri: euforbij: ſtafiſagrie: zinziberis: ſinapis. aā. ʒ. iiij. ſucci affodilorū: ſucci rute agreſtis. aā. ℥. iiij. liniātur oīa in ſuccis. Deinde coquātur cū cere. ℥. v. olei roſati. ℥. xx. vſq; ad ſuccoꝝ conſumptionē. Deide coleł ⁊ adminiſtreł.

UNguētū filagrios ad ſpaſmū ⁊ mollificationem. ℞. cere. ℥. iij. yſopi humide: ſucci rute agreſtis. aā. ℥. ij. euforbij: piperis armoniaci: croci: olibani: caſtorei: glutinis: alimbat oppopōaci: aā. ʒ. ij. ligie. ʒ. ij. ⁊. ß. olei q̄tum ſufficit.

UNguentum aureū curat ⁊ ſolidat plagas: ſanum et extū. ℞. cere citrine. ℥. vj. olei boni lib. ij. et. ß. terebentine. ℥. ij. reſine: colophonie: ana. ℥. j. et. ß. alias. ij. et. ß. olibani maſticis. aā. ℥. j. croci. ʒ. j.

UNguētū de ceruſa faciēs ad vlcera ⁊ excoriationē q̄ fiunt a colera aduſta: ⁊ flegmate ſalſo et ſcabiē ſiccam ⁊ cōbuſtionē et eriſipilas. ℞. ceruſe merdaſengi. aā. ℥. vj. plūbi aduſti: ſcorie argēti: aā. ʒ. iiij. maſticis olibani: aā. ʒ. ij. et ß. olei roſati ⁊ aceti albi quātū ſufficit. Terātur in mortario ⁊ ponaſ pri⁹ oleū: poſtea acetū: aā. parū infundēdo ita q: ſine itermiſſiōe teranſ nūc hoc nūc illō infundēdo donec impiguetur. Si aūt eo indiget pruritū hñs argēti viui. ʒ. v. adde ⁊ adminiſtra: et q̄nq; apud neceſſitatē adde zinzar. ʒ. ij.

UNguentū ſyricinum valet ad vulnera putrida: et combuſtionē et excoriationē ſup vnguētum de ceruſa: adde ſyrici. ℥. j. et. ß. aloes myrrhe. aā. ʒ. iiij. et vtere.

VNguētū egyptiacū magnū ꝯfert ad vulnera ātiqua ⁊ fiſtulas que indigēt mūdificatiōe. Abſtergit eñ ⁊ mūdificat ea a carne mortua ⁊ putredine. ℞. floris eris aur.v. mellis aur.xiiij. aceti fortis aur.vij. coque ſup ignē donec iſpiſſetur. Et ſunt q̄ addūt ei olibani maſculi triti aur.ij.⁊.ſ.

VNguentū trifarmacum faciēs naſci carnez in vulneribus ⁊ cōſolidās ea. Accipe litargiri triti ſicut alcohol partem vnam ⁊ funde ſup ipm nūc oleum: nunc acetum: et teratur ⁊ adequetur: ⁊ ꝑpꝛie quātuz ſufficit et adminiſtreꝛ

VNguētū trifarmacū aliud. ℞. litargiri triti ſicut alcohol partē.j. acetivini partē.j. olei antiqui partes.ij. coquātur cū facilitate vſq₃ dū fiat eiꝰ ſpiſſitudo ⁊ adminiſtretur.

VNguentum alfeſtricon relatū ad Alexandrum mundificans cutim ⁊ ſanas ſcabiem ſiccam ⁊ aſperitatem cutis ⁊ impetiginem ⁊ flegma groſſuz. ℞. ceruſe litargiri alfeſtricon aloes boni climie argenti: argenti viui extincti. aā. partes equales olei de oleandro ⁊ aceti quātū ſufficit: fiat ſicut vnguentnm de ceruſa.

COnfectio alfeſtricon qđ eſt medicamē cōpoſitum ad fiſtulas ⁊ cācrū ⁊ malū mortuū ⁊ delet additionē carnis putride ⁊ ſanat ſcabiē ſiccā. ℞. litargiri albi calcāti. aā. ptē.j. floris eris aā. ptē.ſ. terātur cū aceto vehemēter forti i ſole tpe eſtiuo fere p diē.j. ſp aūt modicū addēdo acetū. Deide ponaꝛ i vaſe vitreo ⁊ ſtrigaꝛ os eiꝰ ⁊ ſepeliatur i fimo dieb⁹ q̄draginta. deide admiſtreꝛ.

COnfectio vnguēti ſanās vulnera antiqua difficilis cōſolidatiōis ⁊ eſt medicamē exptū. ℞. aloes boni myrrhe mūde. aā. ptes equales. Deinde tere vehemēter cū ſucco abſinthij: ⁊ celidonie et ſucco plātaginis donec fiat ſicut mel. Et adminiſtretur cū coto aut panno ſubtili.

YSopi cerotū diateſſerō deſcriptiōe Democriti. valet ad mollificationē omnis duritiei ⁊ nodoſitates que fiunt in mēbris et apoſtemata dura ⁊ duritiē iuncturaꝝ et dolorē epatis ⁊ ſplenis renum matricū et veſice. ℞. cere citrine terebētine: aā. ʒ.xij. olei yrini. ʒ.iiij. yſopi humide. ʒ.ij. Et ex eis fiat vnguentum ⁊ adminiſtretur.

CErotum galieni ſtomachum cōfortans et emendās vitia ſtōi que ex frigiditate ſunt pꝛeparās et cōfortans

appetitum ⁊ digeſtionem cibi et confortãs epar ⁊ ſedans
dolorem eorum. Accipe roſarũ.ʒ.xx.foliorum abſinthij ſic-
ci.ʒ.xv.maſticis.ʒ.xx.ſpicelde.ʒ.x.Tere ſubtiliter ⁊ accipe ce-
re mũde.℥.iiij.olei roſ.li.j.⁊.ß.Diſſoluatur in igne ⁊ lauen-
tur lauatiõibus pluribus ĩ aq̃ roſata.Deĩde iterũ diſſoluã-
tur ⁊ lauẽt ĩ vino veteri ⁊ ſucco citoniorũ ⁊ aceto pauco.De-
inde miſceant cũ puluere rerũ:⁊ fiat cerotũ ⁊ adminiſtret.

Cerotũ diapente quod lenit nodationẽ iuncturaruz et
duritiẽ neruorum ⁊ valz ad ſpaſmũ. Accipe cere citrine.
℥.iij.ſigie.℥.vni⁹ partẽ tertiã terebentine.℥.j.mucillaginis
glutinis zanahã.℥.v.olei yrini quãtũ ſuffcit.Et exptũ eſt.

Cerotũ alexandrinũ optimũ ſtomachũ cõfortat ⁊ mem-
bra nutritionis ⁊ aufert duritiem ipſorum bonum et
exptũ.℞.cymarum abſinthij olibani.añ.ʒ.x.armoniaci ſtora-
cis calamite:añ.ʒ.xij.ſpice.ʒ.iij. cere.℥.iiij.olei camomillle
quãtũ ſufficit olibanum et armoniacum in vino ſufficiẽti p
diẽ ⁊ noctẽ infũde.Abſinthiũ aũt et ſpicã tere ⁊ cribra.Ole-
um vero ⁊ cerã ſolue ſuper ignem ⁊ cũ eis reliqua miſce.

Cerotũ aliud eiuſdem fortiſſimum:⁊ expertũ ad diſſol-
uẽdũ mẽbrorũ durities ⁊ diuturnas articulorum paſſio-
nes ⁊ neruorum omniũ egritudines ex frigiditate factas ⁊ ſol-
uit eorum contractiões ⁊ valet ad paralyſim et torturã.℞.ca-
ſtorei euforbij pipis longi ⁊ nigri:añ.℥.j.armoniaci oppo-
ponaci galbani:ana.℥.j.⁊.ß.medulle cerui medulle cruris
vacce.ana.℥.ß.terbentine.℥.vj.ſtoracis liquide.℥.j. adipis
gallinarũ adipis anatis ⁊ anſeris ⁊ adipis porci:añ.℥.j.⁊
ß.cere.lib.j.olei veteris olei nardini olei laurini:olei yrini:
olei naptici:olei camomille:olei de cheiri:añ.℥.viij.olei bal-
ſami.℥.iiij.vini veteris quãtũ ſufficit ad infundẽdũ medici-
nas ſiccas.Et ſũt q̃ addũt yſopi humide.℥.iiij.Et ẽ efficaci⁹

Cerotum.Andromaci factum ex.ix.medicinis conferẽs
ad frigiditatem neruorum et ſtomachi et cõfortat ſto-
machum recipientem ſuperfluitates:⁊ lenit duritiẽ neruo-
rũ ⁊ iũcturarum ⁊ aufert dolores ⁊ tumores pfundos ⁊ apoſte-
mata maturãda maturat et diſſoluenda diſſoluit.℞.ſtora-
cis.ʒ.iiij.maſticis.ʒ.xij.folij.ſpice.añ.ʒ.iij.⁊.ß.euforbij.ʒ.iij.
cynamomi.ʒ.vj.cere.albe.ʒ.xx.olei de been.℥.viij.olei balſa-
mi.ʒ.xv.Fiat cerotũ.

EMplaſtrū diaquilon cuiꝰ iuuamētū notū eſt ad apo-ſtemata dura ⁊ duritiē epatis ⁊ ſplenis ⁊ ſtomachi et ad ſcrofulas ⁊ oēm duritiē. ℞. ex fenugreco ⁊ ſemē lini ⁊ radice altee de ſingulis mucillaginibus: an̄. partē. j. litargiri triti cōtritiōe vltima ⁊ mūda a plūbo ⁊ ſcoria partē vnam; ⁊ mediā: olei antiq̄ clari partes tres. Modꝰ aūt oꝑatiōis eiꝰ talis ē. ℞. litargirū ⁊ oleū ⁊ diu ī mortario lapideo cū piſtello ferreo cōquaſſeť ⁊ laboreť in eoꝝ cōquaſſatiōe multum. Deinde bulliat ſuꝑ ignē cū facilitate ſemꝑ ⁊ indeſinenter agitādo cū ſpatula vſq̄ dū coaguletur litargirū. Tunc deponatur ab igne ⁊ dimittať infrigidari paulatiꝫ. Poſtea accipe mucillagines ⁊ bulliāt ebullitiōe aliq̄. Deinde an̄ modicū ꝓijce mucillagines ſuꝑ litargirū ⁊ oleū ſemꝑ cū piſtello cōquaſſando donec decēs fiat eoꝝ ꝑmixtio. Tunc quoq̄ coquať ſuꝑ ignē vſq̄ dū īſpiſſetur. Inq̄t hamech feliciſſimū erit opꝰ eiꝰ ſi cū eo pulueris yreos trite ꝑmiſceať mirabilis eſt iuuamēti ad reſoluēdū ⁊ maturādū fortiora. Si aūt mucillagines mellilotı ⁊ ꝓprie ſeminis eiꝰ oꝑatio ipſiꝰ receperit erit eiꝰ ſedatio fortior. Et ſūt q̄ ꝓ cōmuni oleo oleū yrinū ⁊ oleū de camomilla ponūt ⁊ erit ī cunctis nobilior.

EMplaſtrū dyaq̄lon magnū expꝉtū ad reſoluēdū ⁊ ad maturationē oīs duritiei ⁊ inflāmatiōis. Cuiꝰ ꝑmixtio. ℞. litargiri mūdi triti ⁊ cribellati. ℥. xij. olei yrinı ⁊ camomillini ⁊ anetini: an̄. ℥. viij. mucillagīs ſeminis lini mucillaginis fenugreci mucillaginis ficuū pinguiū ⁊ mucilaginis paſſularū et ſucci yreos ⁊ ſucci ſq̄lle ⁊ yſopi humide ⁊ glutinis alzanach: an̄. ℥. xij. ⁊ ß. terebētine. ℥. iij. reſine pini ⁊ cere citrine: an̄. ℥. ij. Cōficiať ſicut diximꝰ: ⁊ eſt expꝉtū. Inquit filiꝰ zacharie. Acq̄riť ei ī decoctiōe vt diſcedat a mollitie cere ⁊ accedat ad ſpiſſitudinē vnguētoꝝ ⁊ liniať in pāno ⁊ ſuperponať vbi oportet.

DIaquilō paruū reſoluēs ⁊ maturās tumores a caliditate factos ⁊ apoſtemata. ℞. litargiri. ℥. vj. olei veteris clari. li. j. mucillaginis pſilij. ℥. iiij. mucillaginis iuſquiami. ℥. j. ⁊ ß. mucillaginis ſeminis lini. ⁊ mucillaginis radici malue: an̄. ℥. ij. cuiꝰ oꝑatio eſt ſicut oꝑatio alteriꝰ.

EMplaſtrum de granis lauri cōferens ad dolores a frigiditate ⁊ vētoſitate factos et ꝓprie ad dolorē vētris

et ſtomachi ꝛ renū ꝛ matricum et veſice ꝛ aliorū viſcerum.
℞.olibani maſticis myrrhe.añ.℥.j.granorum lauri.℥.ij.cy-
peri coſti.añ.ʒ.ß. mellis colati quantum ſufficit ad aggre-
gandum et extendatur in panno et calidum ſuperponat
vbi oportet.Si autem triplicatur in eo cyperuz ꝛ ponatur
de ſtercore caprarum aut vaccarum ſicco ad pondus oluz
inuenitur mirabile ad hydropiſim.

Emplm̄ ſtōm et epar ꝯfortās ꝛ calefaciēs ea.Reci.li-
gni aloes abſinthij gūmi ara.maſticis cypi coſti ꝫ
ꝫi.añ.℥.ß.calāi aro.olibani aloes:añ.ʒ.iij. gariofilo
rū macis cynamomi ſpice nucis muſca.gallie muſca.ſepa-
tim:añ.ʒ.j.ꝛ ß.aggregent cū mlua aromaticā ꝛ extende ſup
pānū et ſuffumigetur ſup ligno aloes et ſuperponatur.

Emplm de gallia ꝯferēs ad fluxū vētris ꝛ debilitatē
ſtōi et epatis et viſcerꝫ cū ſignificationibus frigidi-
tatis ſanum et exptū.Re.gallie muſcate ſquinanti.
añ.ʒ.j.ꝛ.ß.ramich ſumach accatie hypoquiſtidos laudani
gallorū nō pforatarū calami aromatici:roſarum: ꝛ ſeminis
eiꝰ:ſandalorū alborū ꝛ reubeorū maſticis xiloaloes gario-
filorum ſpice olibani coſti myrrhe cyperi abſinthij:añ.ʒ.ij.
Fiat eorū cōtritio bona.Deide accipe ſucci foliorꝫ myrrhe
hūide foliorꝫ lauri aq̄ roſate et vini pontici.añ.℥.j.ꝛ.ß.ſub-
merge in eis calefactis tortellarū de ſeni.ʒ.iij.dactilorꝫ ſic-
corū.xij.nūero.dimittāt p diē ꝛ noctē.Deide terant et fiant
ſicut puluis ꝛ miſceant cū mlue aromatizate.℥.iij. aut.iiij.
gūmi aſſari.ʒ.vij.Coquant oia lēto igne vſqꝫ ad ſpiſſitudi-
nē mellis.Deide aggrega cū puluere reptere diu i morta-
rio donec fiat totū viſcoſuz Deinde line ex eo ſup lamina.
ꝛ ſuffumiga cū ligno aloes ꝛ epithymetur cum eo.

Emplm̄ aliđ de gallia valēs ad eadē que priꝰ cū ſigni-
ficatiōibus caliditatis.Re.gallie ramich roſarꝫ ꝛ ſemi-
nis eius pulpe ſumach ſandali albi ꝛ rubei ſpodij ſangui-
nis draconis charabe balauſtie hypoquiſtidos accatie:cor-
ticū mandragore capitum granatorum:añ.ʒ.ij.cāphore.ʒ.
ß.tere ꝛ fac puluerē.Accipe ſucci capriolorꝫ vitiuz.℥.ij.vua-
ruz agreſtiū.℥.j.ſucci extremitatum myrrhe humide aceti
añ.℥.j.Infunde in eis ſanich ordei ꝛ granorum myrti trito-
rū ſicut alcohol añ.ʒ.iiij.gūmi arabici aſſi.ʒ.iiij.ꝛ miſce cuz

eis mine acetoſe.ʒ.ij.vel.iij.et decoque in igne leni vſqꝫ donec habeat ſpiſſitudinē viſcoſam. Deinde aggrega oīa ſimul cū ſpēbus ⁊ line ex eo ſup lamina et ſuffumigetur cū xiloaloe ⁊ epithymetur cū eo ⁊ eſt ſanum ⁊ expertum.

Emplaſtrū relatū ad Andromachū ꝯferens ad dolorē iuncturarū ⁊ genuū antiquū ⁊ ſciaticaꝫ ⁊ duriciē ſplenis ⁊ tumores laterū ⁊ hydropiſiꝫ. ℞. ſepi anatis picis aā. ʒ.xviij. auripigmenti rubei et citrini aluminis iameni calcis non extincte. aā.ʒ.xv. armoniaci.ʒ.ij. diſſoluātur armoniacū in vino rubeo et diſſoluatur in igne ⁊ diſſoluatur cū eo olei.lib.ij. ⁊ pulueriꝫanda pulueriꝫētur ⁊ aggrega omnia ſimul ſm decentem modū preparationis eius et mitte vbi oportet expanſum in lamina.

Emplꝫ aliū ādromachi vlcerās ⁊ cauteriꝫās ⁊ vbi opꝫ. ℞. aque ardētis ⁊ eſt aqua ſaponis.lib.iiij. granoꝝ riꝫi ⁊ frumenti excorticati. aā.ʒ.vij. ponantur in vaſe vitreato ⁊ ſtringatur orificiū eius vehementer ⁊ dimittatur p diē ⁊ noctē. deīde agitetur cū ligno ⁊ claudatur. Fiat hoc omni die donec grana diſſoluātur et totū ſit factū mucilaginoſum. deinde reſeruetur. Cum aūt eo vti opꝫ recipiat de eo in vacuitate corticis auellane aut arūdinis aut i cera ꝓparata: et ponat vbi opꝫ: Facit enim cocturā ſicut cauterium ⁊ ꝓpriis dimiſſum in loco tribus horis aut plus. ſi opꝫ.

Emplm̄ ſinapiſmū deſcriptione democriti cōferens ad venam ſciaticā ⁊ podagram ⁊ dolores oſſiū ⁊ artheticā ⁊ frigidas paſſiones ⁊ emigraneā ⁊ obliuionē ⁊ litargiā. ℞. ficuum ſiccarum pinguium partē vnā ⁊ infunde in aqua tepida p diem ⁊ noctē tunc exprime fortiter vt nullus humor i eis remaneat. Deinde ſinapi tritā cū aceto cū eis miſceas diligēter diu cōmiſcēdo ⁊ ſit ſinapis pars vna ⁊ ficuū alia. Si aūt vehemētioris ꝟtutis facere volueris: pone de ſinapi partes duas. Si aūt min⁹ ex ficubus ptes tres ⁊ ex ſinapi duas. qñ aūt applicatur loco dimittat i eo ⁊ auferatur antequā vulneretur et proprie qñ ſolū calefacere oportet et qñqꝫ dimittitur donec vulneretur ⁊ proprie qñ ꝓfundarū materierū excluſionē queris ſicut in talibus. In defectu ꝟo ſynapis ſchibale caprine ponātur pridie in aceto īfuſe: et eſt ad hydropiſim et duritiē et dolorem ſplenis efficax: et qñqꝫ

additur

addit eis fim⁹ colūba.agreſtiū ⁊radix enule:⁊ ſemē naſtur tij:⁊ gana lauri.⁊ ꝯfert ad frigidas ⁊ vētoſas egritudīes vi ſceꝝ ⁊ ſpleis ⁊ hyrdropiſiꝫ ⁊ ſ[illegible]lia.Expꝗtū ab ātiq̄s medicis.

Emplꝫ de fermēto deſcriptiōe democriti.Inquit democritus.Multoꝛuꝫ emplaſtroꝝ fermentū eſt materia ⁊ medicinarū nobilium ⁊ illud quod ex eo antiquis eſt ⁊ nobilius eſt cū melle diſtēperato:⁊ ſint ꝑtes eoꝛū equales:et ſexta pars eoꝝ ex viſco quercino:⁊ octaua pars armoniaci diſſoluti in aqua fenugreci:aut lacte arboꝛis moꝛi:⁊ modico fecis olei antiqui:⁊ eſt emplm̄ efficax ad extrahendū ſpinas ⁊ furculas:⁊ oſſa cranei infixa etiā ſi pꝛofunda ſint. Adhuc aūt accipe fermenti ꝑtem.j.ſucci mēte ⁊ ſucci abſinthij:an̄.ꝑtem.ß.aceti vini aut ſucci vuarū agreſtiū:aut ſucci extremitatum vitium:aut ſucci citonioꝛū quartā partem vnius:macis gariofiloꝛuꝫ:ligni aloes:maſticis:ſpice:folioꝝ roſarum abſinthij ſicci.an̄.octanā partē.ʒ.vnius miſceantur oīa ⁊ coquantur ad ignem ⁊ emplaſtretur ex eis ſtomachus ⁊ epar.Cōfert enim iuuamentū manifeſtū ad debilitatem eoꝝ.Et adhuc ei⁹ acetoſi ꝑtem.j.ſucci endiuie: aut ſolatri ⁊ aceti aut ſucci vuarum agreſtiū:aut ſucci extremitatum vitis.an̄.ꝑtem.ß.farine oꝛdei tertiam ꝑtis vni⁹: triū ſandaloꝛum:folioꝛū roſarū:ſpodij ſauſel ſief memithe:boliarmeni.an̄.ſextam partis vnius:ſucci poꝛtulace:et muccilaginis pſilij quātū ſufficit ad aggregādū ea fiat ex eis emplaſtrum ⁊ ponatur ſuper epar ⁊ viſcera in quib⁹ eſt vehemens inflāmatio: ⁊ erit mirabile.Pꝛeter hoc autem acipe fermēti mellis olei:lactis mulieris:vitelli ouoꝝ:an̄.partes equales fiat emplaſtrū maturat eniꝫ ⁊ rumpit apāta ⁊ dubelet.Si bdelliū cū farina oꝛdei miſceat̄ extrahit ſpinas. Si autem foꝛti⁹ facere volueris emplaſtrū adde galbani. circiter partis vnius.⁊ ß.et diſſolue cum eis.Quod ſi adhuc foꝛtius facere volueris adiunge cū eis baurach ſextā partis vnius:ſtercoꝛis columbini:et gallinacei.an̄.quartā partis vnius.Ampli⁹ aūt ſi aceto ⁊ ſale fermentū coquis epati ⁊ ſpleni neceſſariū in multis egritudinibus inuenies. Nanq̄ ſi armoniaci ⁊ bdellij ⁊ ficuū pinguiū ſumat̄:an̄.et partem.ß.fermēti addideris:⁊ ꝑ ꝑte diſſolutā in aceto:⁊ folioꝛū rute ⁊ fructus tamariſci:⁊ baurach:an̄.quartā partis

vnius:⁊ miſcuerꝫ oia:⁊ fortiter ↄtūdes miraberꝫ effectū eiꝰ ad groſſitieꝫ ſplenis. Si aūt ſiccare opus ē in viſceribꝰ ↄtenta ſupflua. cū fermēto ſulfure ⁊ ſale ſcinerē vitiū ↄbuſtaꝝ addes. Si aūt acriꝰ facere volueꝛꝫ aſpaltū. Si aūt adhuc acrius euforbiū adiūge. Inqt democritꝰ. In multis adhuc cāriqui laudauerūt experientiā eiꝰ qđ narrare prolixum eſt.

Emplm filij zacharie qđ lenit duritiē: et nodoſitatē iuncturaꝝ:⁊ lenit pectꝰ ⁊ habilitat materias in eo et pulmone difficilis expulſiōis. ℞. cere citrine. ℥. iij. medulle cruris vacce: adipis anatis:⁊ adipis galline: mucillaginis ſeis lini: añ. ℥. iij. olei de lino quātū ſufficit. Si aūt fortiꝰ facere volueris: adde mucillaginis altee:⁊ mucillaginis fenugreci ptes cōueniētes:⁊ p oleo de lino ponat oleū de cheiri citrini vel vtrūq3. Et ſi adhuc fortiꝰ facere volueris adde yſopi humide:⁊ glutini zanahan quātū de vna mucillaginū et miraberis effectum eius ad ea que diximus.

Emplaſtrū dyaſinicon cōfortatiuū ſtomachi: et epatis mirabile in qbus accidit vehemēs debilitas:⁊ viſceꝝ qbus accidit lubricitas ⁊ mollificatio:⁊ cōfert ad fluxū ventris ⁊ ad fluxū epaticū. In pmis fiat cerotū ex cere. ℥. ij. olei roſati olei nardini: añ. ℥. iiij. Deīde accipe dactiloꝝ ſiccoꝝ. xl. nūero tortellaꝝ de ſeni. ʒ. v. deīde fūde biduo i vino odorifero. ⁊ accipe carnium citoniorum decoctorum in vino. ʒ. viij. ⁊ tere cum dactilis cōtritiōe vltima ⁊ miſceat cū ceroto et contundantur in mortario donec aggregentur. Deīde pijce ſuper ea maſticis: olibani: abſinthij romani ſicci añ. ʒ. ij. ⁊ ß. ligni aloes: macis: myrrhe aloes: ſpice achatie galliie ramich calami aromati. añ. ʒ. ſ. laudani. ʒ ij. Et iterū cōterantur donec permiſceantur. Deinde line ſup lamina ex eo:⁊ ſuffumiga cū xiloaloe ⁊ pone ſup ſtomachū ⁊ epar ⁊ viſcera. De meliori aūt opatiōe eſt vt maſtix ⁊ laudanū cū cera ⁊ oleis miſceant:⁊ ſiccū ceteris emplaſtrum fiat.

Emplm dyaſinicō deſcriptiōe Alexandri: mēbra nutritionis ↄfortans ⁊ valet ad fluxū ventris et vomitū: et colericam paſſionē:⁊ diſſinteriā: ⁊ ad fluxū epaticum:⁊ ad maliciā aliſtimbre:⁊ ſtomachū recipientē ſupfluitatē a mēbris alijs. ℞. dactilorū vicinoꝝ maturitati ſine oſſibus. ℥. v. tortellaꝝ de ſeni. ℥. ſ. citoniorū:⁊ pprie carniū eorum de-

coctorum in vino ſtiptico.℥.ſ.et.ß.ſtoracis:maſtic laudani.
añ.ʒ.iiij.acacie:ſucci agreſte:florũ uvarũ agreſtiũ:roſarum
ſandalorum citrinorũ ramich: marcaſite:myrrhe: xiloaloes:
añ.ʒ.iiij.cere.℥.iiij.olei roſati.℥.xv.vini pontici quantũ ſuf-
ficit ad infũdẽdũ īfundẽda.Et ɔfice ſicut te ſcire fecimꝰ:et li-
ne ex eo ſup laminã:et cũ xiloaloes ſuffumiga:et ſuppone.

Emplm̃ alexandri cõferẽs ad oẽm duritiẽ et apationes
ſtomachi:et viſcerũ:et hydropiſim cũ incipit fieri et groſ
ſas ventoſitates:et humores crudũ et groſſum.Accipe ſpica
rũ oleimũdatarũ.℥.iij.et.ß.ſtoracis:aloes boni bdellij:añ.℥.
iij.terebẽtine.℥.iiij.aſſũgie porcine recẽtis adipis anſeris.
añ.℥.v.maſticis olibani.añ.℥.ſ.et.ß.euforbij.℥.ſ.ß.croci.℥.ß.
cere citrine.℥.xij.olei nardini et vini odoriferi quãtũ ſufficit.

Emplaſtrũ relatũ ad ariſtarchum valens ad frigidita-
tẽ ſtomachi:et viſcerũ et humorẽ frigidũ in eis et vento
ſitates groſſas:et hydropiſim:et tenſiones laterũ:et dolores
oẽs interiorũ de p̄dictis cauſis:et maxime ſtomachi et epa-
tis:et duriciẽ in eis et apata.Cuiꝰ pmixtio.℞.cere citrine.℥.
ſ.terebẽtine.℥.vſ.aſſũgie porcine recẽtis.adipis anſeris me
dulle cruris vacce.añ.℥.iiij.bdellij:myrrhe.olibani ſtoracis
oppoponacꝫ:aloes:maſticꝫ.añ.℥.ſ.et.ß. armoniaci.℥.iij.colo
phonie.℥.vij.alumis.℥.ſ.ſpice.ʒ.vſ.folij:calami aromatici:
euforbij.granorũ lauri.añ.ʒ.vij.olei balſami.lib.ſ.olei nar
dini et vini odoriferi q̃tuꝫ ſufficit.confice ſicut ſepe narraui
mus et vtere.

Emplaſtrum Oribaſij valens ad apoſtemata dura ſcro
fulas:et groſſitiẽ epatis et ſplenis.℞.litargiri.℥.iiij.ce-
re.℥.viij.reſine.℥.v.armoniaci.℥.iij.confice.℥.ij.ariſtologie
℥.ſ.et.ß.aloes.ʒ.ſ.thuris maſculi:cuſcute: galbani:añ.ʒ.xij.
olei antiq̃ et aceti ſq̃llitici quãtũ ſufficit.Cõfice ſicut diximꝰ.

Emplaſtrũ Oribaſij aliud conferens ſicut ſuperiꝰ.℞.
armoniaci.℥.ij.Dimitte in aceto ſquillitico p dies.ij.
Deinde tere in mortario donec fiat ſicut puluis:deide cõte
re cũ aceto facto ex cere citrine.℥.ij.olei camomille:et yrini:
añ.ʒ.iiij.croci.ʒ.v.cõfice cõtendẽdo donec fiat totũ pingue.
Inquit Oribaſius extende ex eo ſup pannũ et calidũ ſup ſpt
nã pone et cõfert rigori febriũ:ſed pro aceto ſq̃llitice pmuta
tio fiat ad ſuccum apij:et eſt expertũ.

Emplaſtrum de melliloto mollificãs oẽm duritiẽ que ẽ in ſtomacho ⁊ epate:ſplene:et oĩa viſcera. ℞. mellilo=
ti.℥.vj.floꝝ camomille:fenugreci granoꝝ lauri:radi=
cũ altee:⁊ abſinthij:añ.ʒ.iij.ſeminis apij coꝛdumeni:yreos:
cyperi ameos:ſpice:caſſie:añ.ʒ.j.⁊.ß.ſanſuci.ʒ.iij. armonia
ci.ʒ.x.ſtoꝛacis:bdellij:ana.ʒ.v.terbentine.℥.j.⁊.ß.ficuũ pin
guiũ.xij.numero.ſepi caprini:reſine:ana.℥.ij.⁊.ß.cere.℥.vj.
olei ſanſucini:⁊ olei de ſpica quãtũ ſufficit. Aque decoctio=
nis fenugreci ⁊ camomille ⁊ melliloti q̃tũ ſufficit ad infũdẽ
dum infuſione diligenti:miſceantur ⁊ conficiãtur ⁊ epithy
metur cum eo.

Mixtura ad vulnera ſanãda. ℞.gariofila.radicũ arthe
miſie.pimpinelle:camomille:pẽtafilon:herbe violaꝝ:
herbe veteris cauli tenerarũ rubei canabis omniũ:añ.ma
nipuliũ.j.rubee quãtũ de omnibꝰ. Hec oĩa bulliãt ĩ vino vſ=
q̃ ad medietatem.poſtea cola:⁊ colature adde tertiã partẽ
mellis:⁊ cũ eo bulliat. Deinde cola:⁊ vſui reſerua.

Vnguẽtũ palmeũ valẽs ad vulnera vbi eſt ſanguis:et
apoſtemata peſtilẽtialia ⁊ exituras:⁊ aduſtionem:⁊ cõ
preſſionem:et attractionez. ℞.olei veteris lib.iij. aſſungie
veteris depurate a ſale lib.ij.litargiri.lib.iij.vitreoli.℥.iiij.
cõficiant̃ ſic oleum ⁊ aſſungia mittantur in ſtagnato ſupꝛa
ignem:⁊ liquefiat. Deinde addatur litargirũ ⁊ vitreolum:
et ducantur continue cũ tribus ramis palme ⁊ accipe vnuz
ramum palmarum minutatim inciſuz ⁊ intromittatur:⁊ tã
diu bulliat ſupꝛa ignem lentum factum de lignis ſiccis do
nec inflammetur:⁊ redeat ad ſuum ſtatũ ⁊ inſpiſſetur:⁊ dẽ=
ſitatem habeat.

Vnguẽtũ aliud palmeum. ℞.litargiri aurei lib.iij. pin
guedinis poꝛcine depurate a ſale.℥.v.vitreoli viridis
℥.iiij. Terant̃ palme ad libitũ ⁊ ſemꝑ agitet̃ cũ palma:⁊ lo=
co palme poteſt poni radix canne.

Vnguẽtũ expꝛtũ ad ſcabiẽ. ℞.aſſungie.℥.v.olei laurini:
argẽti viui:cere mũde:thuris albi puluerizati:añ.℥.ß.
ſalis.cõis.ʒ.viij.de ſucco plantaginis:et fumiterre ad libi=
tũ. Confice ſicceram ⁊ aſſungiã nouã expurgatã a tela ſua
⁊ oleum laurinum mitte in ſtagnato cum ſuccis:⁊ pone ad
ignem ⁊ bulliant donec liqueſcant:⁊ adde puluerem ſalis

ſalis cõis:olibani ⁊ maſticis in ſupradicta quãtitate:⁊ bulliat vſq₃ ad perfectã decoctionẽ:⁊ poſtea depone ab igne et adiũge argentũ viuũ cũ ſaliua extinctũ:⁊ cũ pauco olei p̄dicti:⁊ miſce bene cũ ſpatula:⁊ vnge palmã manuũ:⁊ frica fortiter in ſero vſq₃ ad octo dies.

¶Duodecima diſtinctio eſt de oleis.

Eſt em̄ multiplex oleorũ opatio. Alia em̄ ſunt que p expreſſionẽ fiũt. Alia vero que p impreſſionẽ ſicut qñ aliquod materiali ſuſcepit id quod in alio eſt ſm ſpeciẽ ſuã. Alia quoq₃ fiũt p reſolutionẽ qñ virtute caloris diſgregãtur:⁊ cõſtat q plurigena ſũt i ſecreto occultata:⁊ hoc maxie alchimiſtarũ eſt. Et nos de his experiemur q̃ poſſum⁹. Tn aũt aggredere alchimeſtas:⁊ agitare cũ illis. Prio aũt de naturis oleorũ ⁊ operationũ.⁊ modis q̃ per expreſſionẽ fiũt de his et de aliis: ſi deus voluerit aggrediemur.

Oleũ de amigdalis dulcib⁹ aſperitatẽ lenit gutturis:et pulmonis:⁊ ptiũ oim exteriorũ:⁊ oẽs durities:et ſiccitates mẽbrorũ ⁊ iuncturarũ:et cõfert ethicis et impinguat:et augmentat ſperma. Et iniectũ cõfert ardori vulue ⁊ veſice. Et modus operationis eſt. ℞. ex amigdalis mundatis ab vtroq₃ cortice quãtitatem quã volueris:⁊ tere cõtritiõe vltima.⁊ fac paſtones ex eis:⁊ dimitte in loco calido p ſpatiũ ſicut horarũ .v. Deinde iterum tere:⁊ pone in zainari:⁊ ſtringantur.⁊ exprimantur ⁊ emanabit oleum. Si autem in vaſe duplici: ſicut p hore ſpatium coxeris deide impreſſeris i zaynari emanabit abundantius. At ſi amigdalis tritis faſcellos impleueris:⁊ ſub cinere calido aut arena calida iter pannos ſepelieris:⁊ poſtea expreſſeris abundabit oleum. Modus operationis alius eſt malaxãtur in tina ſicut paſta malaxatur et ſit domus in qua malaxantur calida: et fundatur deſup aqua calida parũ et ſtet pila declinis vbi emanat oleũ:et dum ſic expreſſeris abundabit. zaynari aũt plãta inferior ſit habens concauitatẽ ⁊ emunctoriam in parte decliniori:⁊ in inferiori parte ſit globus iuxta formã capacitatis cõcauitatis vt ſigillet omni hora ambitu vacui: hic ergo erit modus forme eius.

O Leū de amigdalis amaris eſt aperitiuū oppilationū carminatiuū vētoſitatū: ⁊ reſolutiuū: ⁊ cōfert dolori auriū: ⁊ ſurditati: ⁊ ſibilo: lenit aſperitates: ⁊ delet pannū faciei: ⁊ cōfert doloribꝰ neruoꝝ ⁊ duritiē eorū lenit: ⁊ modus cōpoſitionis eius eſt ſicut diximus de oleo de amigdalis dulcibus.

o Leū de nucibꝰ groſſarū ventoſitatū eſt reſolutiuū ⁊ cōfert tumoribus ⁊ cōtritionibus neruorū ⁊ pūcture eorū ⁊ proprie cū calce lota. ⁊ confert ſcabiei: ⁊ modus cōpoſitionis eius eſt ſicut diximus.

o Leū de auellanis: ⁊ cōfert dolori artetico ⁊ dolori neruorum: ⁊ eius modus eſt ſicut diximus.

o Leum de criſomillis ſedat dolorem ani: et emorroydarum: ⁊ reſoluit tumores in eis: ⁊ tumores vulneruꝫ: ⁊ impedimenta lingue ⁊ dolores auris. Et modus cōpoſitionis eius eſt ſicut diximus.

O Leum de perſicis oppilatiōes aperit: ⁊ ꝯfert dolori auris ⁊ occidit vermes i eis ⁊ linitur ſumme calidū ⁊ necat vermes vulnerū: ⁊ ꝯfert dolore ani ⁊ emorroydarū. ⁊ tumoribus eorū ⁊ operatio eius eſt ſicut diximꝰ.

o Leum de ben incidit: abſtergit mundificat et aperit oppilationes: ⁊ iniectū p aures cōfert ſurditati: ⁊ ſibilo ⁊ doloribꝰ earū: ⁊ reſoluit: ſcrofulas iniectū ſiľr ſup apoſtemata dura: ⁊ ſplenē: et epar et cōfert ſpaſmo: et egritudinibus neruoꝝ frigidis: ⁊ cōfert morphee: et feditati cutis ⁊ veſtigijs vlcerū: ⁊ lentiginibus: ⁊ cōfert doloribus iunturarū. Et modꝰ opatiōis eius eſt ſicut olei de amigdalis.

O Leū de cherua groſſas vētoſitates diſſoluit: ⁊ carmiat: flā q̄s viſcoſuꝫ attenuat: ⁊ ꝯfert dolori ſtōachi et dolori colon. ⁊ ileon cū virtute et cōfert hydropiſi inunctum aut bibitū: aut clyſterizatum. Et eſt operatio eius ſicut diximꝰ.

o Leum de carthamo cōfert icteritie oppilatiōi: et dolori ſtomachi: et dolori colon: et confert iuuamentū manifeſtū oppilationi pectoris et pulmonis et mūdificat ea et clarificat vocē: modus operationis eius eſt ſicut diximus.

o Leū de nuce idica: cōfert dolori neruorū et lenit pectꝰ et pulmonē et clarificat vocē et impingnat: et addit in ſpermate. Et eius operatio eſt ſicut diximus.

Oleū de ceraſis articuloꝝ doloꝛi cōfert cū virtute: ⁊ mūdificat ⁊ abſtergit feditatē cutis. ⁊ delet pannum ⁊ lētiginis ⁊ iuuat ad pulſionem lapidis qui in renibus ⁊ veſica eſt. Et eius operatio eſt ſicut diximus.

Oleum de almahaleb foꝛtius eſt in omni re ꝙ oleū de ceraſis. Et eius operatio ſicut illius.

Oleū de granis citri ⁊ citranguloꝝ. Cōfert doloꝛi artetico: ⁊ tumoꝛib⁹ ſupuenientibus: ⁊ ſunt lelenge: ⁊ expellit lapidem renū et veſice. Et eius opatio eſt ſicut dixim⁹.

Oleum de fiſticis ⁊ pineis. Impinguat epar et confert doloꝛibus eius ſtomacho tū nocet: ⁊ cōfert doloꝛi renū potēter ⁊ auget ſperma. Et eius opatio eſt ſicut diximus.

Oleū laurinū ꝯfert doloꝛi epatis: ⁊ emigranee frigidis et doloꝛi neruoꝝ: ⁊ iuncturarum et cōfert neruis leſis a frigiditate: ⁊ ꝯfert doloꝛi ſtomachi: ⁊ doloꝛi colico: et renū ⁊ doloꝛi matricis epatis ⁊ ſplenis: ⁊ doloꝛi viſcerū ⁊ modus eius eſt talis. Accipe de granis lauri maturis ꝙtū volueris: et dū adhuc ſunt recētia tere in pila: ⁊ fac bullire cū aq̄ in caldario. Deinde exprime in zaynari plano nō hn̄te cōcauum: ⁊ collige ex aqua ꝙ ſupnatat oleū. Deinde iterū exprime grana cōtrita i zaynari habēti vacuū ⁊ īfunde aquā calidā et collige oleū: ⁊ repone et adminiſtra vbi opoꝛtet.

Oleū de granis viridib⁹: ⁊ eſt albotin cōfert ſigillationi vulnerū: ⁊ eſt materia emploꝛum multoꝛum: ⁊ confert ſpaſmo ⁊ tetano et duriciei neruoꝛum: ⁊ modus operationis eius eſt ſicut olei de granis lauri.

Oleum de ſtincho: ſtomachū et mēbra neruoſa confoꝛtat et iuncturas laxas et carnes robuſtas reddit: ⁊ fit ſicut oleum de lauro vel oliuis.

Oleū de balſamo fit ex planta lōgitudinis cubiti vni⁹: aut duoꝛum ad plus ſimilis rute agreſti. Coꝛtici cui⁹ ſi acciderit ſcarificatio: aut ſcalpellatio ex parte oꝛtus ſolis fluunt ſicut lachꝛyme pinguedinis: ⁊ eſt dimel balſen. i. pinguedo balſami. Et qñq₃ accipiunt palmites plāte i pn̄cipio veris ⁊ terūt in pila: ⁊ coquūt in aqua: ⁊ exprimūt in zaynari et vocāt oleū balſami. Et qñq₃ terūtur palmites: ⁊ funditur ſup eos oleū antiquū: et ponitur in ſole dieb⁹ quadraginta. Deinde coquatur in duplici vaſe: ⁊ iterū inuoluant

in eo alij palmites:⁊ ita tertio. Deinde colatur ⁊ recõditur.

OLeum de granis ſiſami impingnat:⁊ addit in ſperma te:⁊ lenit durities:⁊ aſperitates:⁊ clarificat vocem:et lenit guttur et eſt materia alioꝝ oleorum multorũ. Et modus cõpoſitionis eius eſt ſicut olei de amigdalis preterꝗ̃ op3 vt grana ſiſami prius excorticent. Et modus operationis eius eſt. Mũdetur ſiſamꝰ ab oibus imundituȷ̃s. Deide roret ſup ip̃m aqua cũ ſale pauco:⁊ cõfricetur manibꝰ iterũ ꝗ roretur donec madefiat:poſtea expandatur vt exiccetur deinde aſſetur aſſatione modica:⁊ ponatur in ſacculo panni aſperi:⁊ fricetur multum donec excorticetur:deinde mũdetur a corticibus:⁊ molatur cum molis ⁊ fiat alrachine:⁊ decetero trahatur oleũ ſicut de amigdalis. Et qñꝗ trahit oleum p̃terꝗ̃ excorientur:⁊ eius operatio eſt.vt aſſetur primo ſiſamus:deinde molatur et fiat alrachine ; et trahatur oleum ſicut diximus.

OLeũ de ſemine lini cõfert ad ſpaſmũ et lenit duriciem neruoꝝ ⁊ iuncturarũ:⁊ eſt medicina magna egritudinibus ani.ſicut ſunt ap̃ata ⁊ emorroyde:⁊ ragadie ⁊ dolori pulſatiuo. Et modus operationis eiꝰ eſt ſicut olei ſiſamini preterꝗ̃ non oportet vt excorientur ſemina lini.

OLeum de granis papaueris cõfert febri ⁊ ſahare:⁊ lenit pectus multe aſperitatis:et impinguat et fit ſicut de ſemine lini.

OLeũ de ſemine lactuce valet ſicut oleũ papaueris. Et modus operationis eius eſt ſicut illius.

OLeum de ſemine cucurbite citrulli.⁊ cucumeris et melonis cõfert febribus inflãmationũ:⁊ oi inflammationi ⁊ ardori vrine.⁊ ſũt efficacia. Et modus operatiõis eoꝝ eſt ſicut diximus de ſiſamo excorticato ſiue ſeparatim:ſiue cõiunctim facere decreueris. Ex multis aũt ſeminibꝰ olea fieri pñt ⁊ habent virtutem ſeminũ eorum de ꝗbus ſermonem nõ edimus et ex multis nucleis fructuũ ſiľr et ex multis fructibus.quorum operatio ſimilis eſt eoꝝ que diximꝰ. Fiũt aũt olea per impreſſionẽ ſicut imprimit forma ſigilli i re habili ſuſcipere illam ⁊ ꝓprie qñ aliquid ſtans ſicut materia ponitur in neceſſitate factum habile vt ſuſcipiat ꝟtutem quã res alia ſortita eſt a ſpecie ſua,⁊ modi oleorũ hu=

ius ꝑparationis diuerſi ſunt:et nos harū diuerſitatū modos multos trademus ſi deus voluerit.

OLeum roſatū cõpletū eſt cõfortatiuū.ꝛ reſolutiuum cõuenięter lenitiuū ꝛ ſedatiuū.Rude vero eſt extinctiuū inflãmationum cõfortatiuum aggregatiuū inſpiſſatiuum et ꝓhibitiuum curſuū ꝓpter ꝙ potentiſſimū eſt potatū ad diſſinteriā ꝛ ad fluxum materierū ꝑ corpus.ꝛ differt cõpletū a rudi qm̃ cõpleti materia eſt ex oliuis cõpletis ꝛ folijs roſarū cõpletarū.Rudis aũt materia eſt ex oliuis quibus nondū accidit cõplexio ꝛ maturatio.ꝛ ex folijs que non reſerarunt nodos ſuos.Et modus cõpoſitionis ei⁹ eſt vt accipiatur oleum de oliuis:aut oleum ſiſaminū recẽs lauetur cū aqua fontiū lauationib⁹ pluribus.Deinde accipe folia roſarū rubeaꝝ recẽtiū cõtuſarū quãtitatẽ ſufficiẽtem:ꝛ ſepelias in oleo ꝙ mõ lauiſti:ꝛ recõde ĩ vaſe vitreo:ꝛ obtura orificiū eius:ꝛ exponas ſoli per dies.vij.Deinde coque in vaſe duplici per horas tres.Deinde fac ꝑmutationem:folioꝝ roſarū:ꝛ vtere alijs recentibus:et dimitte ꝑ alios dies.vij. Deinde exerce coctionem in eo ſicut feciſti prius et fac denuo permutationẽ folioꝝ roſarum:ꝛ proijce ſup illud aque infuſiõis roſarū quã tradidim⁹ in cap̃lo de ſyrupis ſicut q̃titas olei:ꝛ ſtringe orificium vaſis.ꝛ dimitte in ſole ꝑ dies.xl. deinde excola:ꝛ iterū expone ſoli:ꝛ dimitte tp̃e extenſo.

MOdus oꝑationis eius alius eſt:ꝛ acq̃ritur ex hoc qđ ſit reſolutiuū magis.Accipe ſucci roſarū:ꝛ aque infuſionis roſarū ꝑdicte:añ.partẽ.j.olei loti et ꝑparati ſicut diximus partes tres:folioꝛum roſarū cõtuſarū quãtū ſufficit recõde in vaſe vitreo:ꝛ expone ſoli ſicut diximus. Deinde operare de decoctione eius.ꝛ ꝑmutatione folioꝝ roſaruꝫ: et expoſitione in ſole ſm̃ quod diximus de permutatione ſucci:ꝛ aque infuſionis: ꝛ hoc fiat bis.Ultimo vero oleum ſolum cū ſucco roſarū.et aqua infuſionis earum recondat in vaſe et exponatur ſoli per.xl.dies.

TErtius modus oꝑationis ei⁹ eſt.Accipe amigdalaꝝ dulciū purgatarū quantitatẽ aliquã:ꝛ tere in pila cõtritione vltima.Deinde quãtitatẽ aliquã earū cū folijs roſarum tritis iterū ꝛ fac paſtones:ꝛ dimitte in loco calido ꝑ diem vnum.Deinde iterum tere ꝛ malaxa in pila malaxa-

tione vltima ſine intermiſſione:et fundatur ſuper illud aq̄ infuſionis roſarum calide parum:⁊ indeſinenter malaxa: et manabit oleum.Ultimo vero malaxa et exprime in ſay=nari.Cum autē expreſſeris totum pone in vaſe vitri:⁊ ſtringe os eius ⁊ expone ſoli:⁊ vtere quando oportet.

Modus operationis ei⁹ quart⁹ eſt ſm̄ quod hic proxime dixim⁹ de operatione eius cum amigdalis.hic tn̄ dicendum eſt fieri debere cum ſiſamo excorticato.Sȝ amigdale ſunt melior materia ad oleum roſatū rude:⁊ ſiſamū ad oleum ro ſatum completum.

Oleum camomillinum eſt oleum benedictuȝ expertorū iuuamentorum.Et enim reſolutiuum conueniens ſedatiuum dolorem:et eſt in eo ꝓhibito curſuum materierū ꝓpter ſtipticitatē eius modicam ⁊ confortat neruos ⁊ confert doloribus eorum ⁊ cōfortat neruoſa.omnia.Et modus operatiōis eius eſt ſicut olei roſati preterq̄ oportet vt fiat cum oleo de oliuis cōpleto:aut oleo ſiſamino cum illis modis preparationum quos diximus.

Oleū violatū inflāmationes ſedat vbicūq̄ ſint:et lenit aſperitates etiā pectoris ⁊ pulmonis:et ſedat apata calida ⁊ pleureſim.Et modus opationis eius eſt ſicut olei roſati excepto q̄ debet fieri cum oleo viridi aut amigdalino:aut ſiſamino cū illis modis operationū quos diximus.

Oleum anetinum eſt ſedatiuum doloꝝ:reſolutiuū prouocatiuum ſudoris:quare confert rigori febris inunctum in ſpina:⁊ membris neruoſis ꝓuocat ſomnū ⁊ cōfert dolori capitis:⁊ reſoluit apoſtemata ⁊ durities ⁊ mod⁹ operationis eius eſt ſicut olei de camomilla.

Oleum de lilio cōfert dolori pectoris ⁊ ē ſedatiuū dolorū qui fiūt a frigiditate:⁊ cōfert dolori matricū ⁊ frigiditati ei⁹ ⁊ calefacit renes ⁊ veſicā ⁊ cōfert colice.Et mod⁹ cōpoſitiōis ei⁹ ē ſicut olei camomillini ꝑterq̄ opȝ:vt citrinitas eoꝝ tota abijciaṫ. Et ſecūdus modus opationis eius eſt.Accipe ex folijs liliorū ℥.viij.maſticis:calami aromatici:coſti:carpobalſami.añ.℥. ſ.gariofilloꝝ:cynamomi.añ.℥.ſ.croci.ʒ.iij.Omnia ꝑter folia lilioꝝ infundantur in aqua ſufficiēti:⁊ dimittātur die ac nocte:poſtea bulliāt ebullitiōe vna aut duab⁹.Deinde ꝑs

ũce olei ſiſamini ſup ea: aut olei de oliuis cōpletis .lib.ij. et pōe in vaſe vitreo cū folijs lilioꝝ. ⁊ dimitte in ſole p dies .xl. deinde cola et admiſtra. Oleū aūt d' elilio qñ fit ex lilijs: ⁊re os eſt magis reſolutiuū calefactiuū penetratiuū. Factū aūt ex lilijs notis: eſt magis ſedatiuū ⁊ lenitiuū et maturatiuū.

OLeum ⁊rinum eſt abſterſiuum reſolutiuū: ⁊ maturatiuū: ⁊ ſedatiuū dolorum frigidorum. ⁊ ſubtiliatiuum et maturatiuum materierum que ſunt in pectore et pulmone. ⁊ ꝯfert doloribꝰ epatis ⁊ ſplenis ⁊ calefacit ea. Et ꝯfert doloribꝰ iuncturarū ⁊ lenit durities eaꝝ ⁊ apoſtemata dura ⁊ ſcrofulas. et confert dolori et frigiditati matricis. iuuamentum manifeſtum. Et confert ſpaſmo et diſtillatur in aurem et confert dolori ipſius et fetori narium. et fit hoc modo. Accipe radicum eius quantitatem aliquam et florum eiꝰ duplū. ⁊ aque decoctiōis radicū eius quātū ſufficit. ⁊ funde ſuper ea oleū ſiſaminū. aut de oliuis maturis quantū opꝫ. ⁊ decoque in duplici vaſe. Deinde permuta radices et folia liliorum. ⁊ fac vt diximus de oleo roſato.

OLeum ſambucinum lenit et mundificat cutim et confert doloribus neruorum et confortat eos. Et fit ſicut oleum roſatum.

OLeū de cheiri quod ex cheiri citrina fit eſt melius et ſubtilius: deinde qđ ex alba. eſt autē oleū de cheiri reſolutiuum ſedatiuum dolorum qui ſunt in neruis et iūcturis pectore renibus et veſica et fit ſicut oleum de camomilla.

OLeum de papauere ſedat dolores calidos et facit somnū: ⁊ fit ſicut oleū violatū ⁊ proprie ex floribus eius et capitibus papaueris et folijs ipſius.

OLeum de lactuca. Confert ſicut oleum de papauere: ⁊ fit ſicut illud.

OLeum de melliloto confert ſicut oleum de camomilla: ⁊ fit ſicut illud.

OLeum de nenufare confert ſicut oleum violatum ⁊ fit ſicut illud.

OLeum de cucurbita cōfert ſicut oleum de nenufare: ⁊ fit ſicut illud. Preter quod fit ex ſucco raſure cucurbite et floribus eius ⁊ oleo.

De oleis.

OLeum de citoniis ſtomachum et mēbra nutrientia cōfortat et neruos quibus accidit laxitas: prohibet multitudinem ſudoris: et fit hoc modo. Accipe carniū citoniorū tritorum cum cortice ſuo. quibus medietas accidit maturatio et ſucci eorum. añ. partes equales olei ex oliuis incōpletis quātū ſufficit pone in vaſe vitreo per dies. xv. ad ſolem. deinde coque in vaſe duplici per horas quattuor. poſt illud fiat permutatio citoniorū et ſucci eorū et fiat ſicut diximus bis vel ter. deinde cola et reconde.

Oleum myrtinum ſtomachum et cor cōfortat et neruos: et fit ſicut illud oleum de citoniis.

Oleum de pomis rabiole labiole: et ſunt poma mandragore et cōfert inflāmationibus oībus: et facit ſomnum. Et fit hoc modo. Accipe expreſſionis eorū cōpletorū et oleū ſiſami: añ. ptes equales. decoq̄ in vaſe duplici vſq ad ſucci cōſumptionē. deinde iterū cum tantundē expreſſionis decoque ſicut prius: et ſic tertio. deinde recōde et vtere.

Oleū de enula ē calefactiuū ſubtiliatiuū et reſolutiuū et ɔfert rigori febriū et ad egritudīes neruoꝝ frigidas matricis et veſice et reſoluit morbos vētoſitatū et colicā vētoſam: et fit hoc mō. Accipe radices enule ɔtuſe et ſucci eiꝰ radicis et olei ſiſami: añ. ptes eq̄les: odoriferi vini ptē. ß. Fac ſicut diximꝰ i oleo myrtino. Alius modꝰ operatiōis eiꝰ eſt. Adde ɔmixtioni predicte folioꝝ lauri cordumeni ſpice ide calami aromatici maſticis: añ ſextā partis vnius et decoque ſicut diximꝰ.

Oleum de cynamomo confert. ſicut oleū de enula et modꝰ operationis eius eſt ſicut illius:

Oleum de ſauina confert ſicut oleum de enula et eius operatio eſt ſicut illius.

Oleum de pulegio cōfert ſicut illa et fit ſimiliter.

Oleum de ruta renes et veſicam et matricem calefacit et cōfert doloribus eorum et dolori laterum. Et modꝰ operationis eius eſt ſicut olei myrtini.

OLeū nardinū eſt oleū benedictū multorū iuuamen toꝝ et ꝓprie ad oēs egritudines frigiditatis et vētoſitatis et ꝓprie neruorū ſtomachi et epatis et ſplēis renū veſice et matricis et ɔfert dolori auris vētoſe et dolori capitis et emigranee ſm oēm modū adminiſtratiōis eiꝰ et ſa

cto ex eo caputpurgio purgat caput et colorē efficit bonū ⁊
corpis odorē. Et fit ita. Accipe ſpice aromatice. ℥. iiij. vini et
aque: añ. ℥. ij. ⁊. ß. olei ſiſami. li. ß. decoquātur in vaſe dupli-
ci lento igne quaſi ꝑ horas q̄ttuor ⁊ frequenter moueatur.
¶ Secūdus modꝰ opationis eius eſt: accipe ſpice ide. ℥. iij.
ſanſuci. ℥. ij. xiloaloes enule folij indi calami aromatici fo-
liorū lauri cyperi ſquinanti cordumeni: añ. ℥. j. ⁊. ß. pijciant
ſuper ea prius ꝙ̄ fuerint cōtrita vini ⁊ aque fontis quantū
ſufficit olei ſiſamini. lib. vj. de ide fiat ſicut primū ⁊ coquat
horis. vj. et agitetur omni hora. ¶ Tertiꝰ modꝰ opationis
eius eſt. Accipe ſpice inde. ℥. iiij. ſtoracis gariofilorū: añ. ℥.
iij. nucis muſcate. ℥. v. olei balſami. ℥. vj. olei ſiſamini. li. iij.
Fiat ſicut illud ⁊ coquatur horis. v.

Leū maſticinū confortat ſtomachū neruos epar ⁊ iun
o cturas et lenit apoſtemata dura ⁊ ſedat dolores. Acci
pe maſticis. ℥. iij. olei ſiſamini: chiſt. j. coque in vaſe du
plici. ¶ Secūdus modus operationis eiꝰ eſt. Acccipe olei
roſaꝝ. ℥. xij. maſticis. ℥. iij. vini bōi. ℥. viij. i alio. iiij. decoque
ſicut primū ad vini conſumptionem.

Leū de ſtorace cōfert doloribus iuncturarū ⁊ neruo-
o rū a frigiditate ⁊ mrīcū ⁊ renū ⁊ veſice ⁊ calefacit ea et
lacertos. Accipe olei ſiſamini. ℥. xij. ſtoracis. ℥. iij. vł. iiij. Fac
ſicut oleū maſticinū. deiñ coletur ⁊ adminiſtret̄.

Leū coſtinū neruos ⁊ lacertos calefacit ⁊ apit oppila-
o tiōes eorū et cōfortat oīa membra neruoſa et cōfert ſto
macho ⁊ epati et cōfortat capillos et prohibet caniciē
et facit colorē ⁊ odorē corpis bonū et fit ita accipe coſti ama
ri. ℥. ij. caſſie. ℥. j. extremitatū ſā̄ſuci. ℥. viij. vini odoriferi quā̄
tū ſufficit ad infundēdū noctibꝰ duabꝰ olei ſiſamini. li. iij.
decoq̄tur ſicut oleū nardinū horis. vj.

Leū de alchanna cōfortat mēbra neruoſa ⁊ capillos ꝓ
o hibet a canicie. Accipe florum alchāne. ℥. iiij. olei an-
tiq̄. ℥. x. fiat ſicut oleū roſatū. In defectu aūt florū fiat
cū folijs. Et iteretur coctio eius cum modico vino.

OLeū de ſanſuco cōfert dolori capitis ⁊ cōfortat et cale-
facit neruos ⁊ cōfortat ſtō3. ⁊ fit ſicut oleu3 de myrto.

Leum de mezereon confert hydropiſi ⁊ vlceribꝰ frau
o dulentis ⁊ abſtergit feditatem cutis. ⁊ fit hoc modo.

Accipe foliorum almezereō.ℨ.iiij.⁊ proijce ſuper ea aque. lib.j.et dimitte die ac nocte.deinde fundatur ſuper ipm lactis dulcis ⁊ recentis.ℨ.vj.olei ſiſamini.ℨ.viij.coquatur vſqꝫ ad lactis et aque conſumptionem.deinde coletur ⁊ reponatur.

Oleum de alhaſech: ⁊ eſt oleū ſericinū cōfert dolori re= nū veſice iliorū et difficultati vrine ⁊ proprie iniectū ꝑ foramen virge aut facto ex eo clyſteri: ⁊ fit ita. Accipe alhaſech.ℨ.iiij.zinziberis.ℨ.j.⁊.ß.funde ſuper ea in vaſe vitrea= to ſucci extremitatum alhaſech.ℨ.iiij.olei ſiſamini.ℨ.xiiij. aque dulcis q̄tum ſufficit: ⁊ decoque vſqꝫ ad aque conſumptionem. ¶Modus alius quod bibitur et iungitur ſuper loca dolentia et fit ex eo clyſtere. Confert dolori iuncturarū et confortat eas et confert debilitati renum et veſice dorſi et dolori illorum et colorem efficit bonum et auget deſide= rium coeundi. Cuius doſis eſt.ℨ.j.cum rob.aut cum vino: aut cum aqua mellis accipe olei ſiſamini et ſucci alhaſech et lactis vaccini recētis: añ.li.ij.albarum penidiarum.ℨ.v. zinziberis albi.ʒ.xij.et decoquatur vſqꝫ ad ſucci et lactis cōſumptionem et adminiſtretur.

Oleum de cucumere aſinino confert cū virtute dolori iuncturarū et fit ex eo caputpurgium ad dolorem ca= pitis emigraneam et epilepſiam ⁊ valet ad fetores nariū et diſtillatur in aures propter ſcrofulas ⁊ cōfert ſurdi= tati et delet pānū et veſtigia nigra. Et mod⁹ compōnis ei⁹ eſt: accipe ſucci cucumerum cōpletorū olei ſiſamini.añ.partes eq̄les coque vſqꝫ ad ſucci cōſumptionē. ¶Modus alius eſt.accipe ſucci radicum eius et radicū eius cōtritarū: añ. li.ß.olei ſiſamini.li.j.coquatur ſicut diximus et adminiſtretur.

Oleum de pomis citranguli cōfert doloribus iuncturarum et allelégi: accipe poma citrāgulorum.xij.et ſint proprie antiqua: et pone ea integra in vaſe figuli vi= treato et funde ſuper ea olei de oliuis: aut olei ſiſamini.ℨ. xxvj.aut pl⁹ ſm magnitudinē et puitatem citrāgulorꝫ et aq̄ fontiū ⁊ aq̄ maris añ.lib.j.coquātur ad cōſumptionē aque deinde funde ſup ipm aq̄ dulcis clare li.j.⁊.ß.⁊ pijce ſuper ea penidiarū albarū.ℨ.viij.decoque vſqꝫ ad aq̄ conſumptionē ⁊ adminiſtretur in potibus et cibis et pulmentis. de farina doſis eius eſt ab.ℨ.j.vſqꝫ ad.iij.

OLeũ de croco ꝯfert doloribꝰ neruoꝝ ⁊ cõfortat eos ⁊ lenit duritiẽ eoꝝ et confert ſpaſmo et dolori matricis ⁊ colorē efficit bonũ Quod ſic fit. Accipe croci.℥.j.myrrhe pure.ʒ.iiij.cordumeni.ʒ.ix.calami aroma.ʒ.viij.Infundãtur medicine in aceto diebus.v.ꝑter cordumeni.Die ſexta proyciat̃ ſuꝑ ea cordumeniꝰ ⁊ dimittatur die.j.Deinde fundatur ſuꝑ ea olei lib.j.⁊.ß.⁊coquatur lento igne vſq; ad aceti conſumptionẽ ⁊ ſunt qui loco aceti vinum ponunt.

OLeum de piperibꝰ expertum: ad egritudines neruoꝝ frigidas ſicut eſt paralyſis ſpaſmus tortura tremor: ⁊ mollificatio et confert ad epilepſiam et veram ſciaticam et dolori iuncturarum et dorſi et colicam et aperit oppilationes.Et confert matrici iuuamentum manifeſtũ ⁊ calefacit eam: et confert humiditati eius: ⁊ confert dolori ani a frigiditate ⁊ dolori renum ⁊ veſice et frangit lapidem ⁊ modus cõpoſitionis eiꝰ eſt: accipe triumpiperũ.aã.℥.iij.chebuloꝝ belliricorum emblicorũ ⁊ indorũ.aã.ʒ.v.radicũ apij fenicu li.aã.ʒ.iij.⁊.ß.ſerapini oppoponaci iuſquiami albi.aã.ʒ.ij.⁊.ß.turbith albi boni.ʒ.xij.zinziberis.ʒ.iij.caulis recẽtis haſech humidi folioꝝ rute humide q̃tum de ſingulis manu capi põt.Decoquatur oĩa poſt cõtritionẽ earũ cũ aqua.li.xxiij.vſq; ad tertiã ꝑtem.Deĩde colet̃ ⁊ ꝓijciat̃ ſuꝑ ea olei d̃ cherua emine.ij.⁊ coquat̃ vſq; ad ꝯſumptionẽ aq̃ ⁊ ſunt ex hoĩbꝰ q̃ addũt in eo ireos.ʒ.vj.tapſie.ʒ.ij.aniſi cordumeni aã.ʒ.j.⁊.ß.calami aroma.ʒ.ij.⁊.ß.⁊ ſpice ide.ʒ.j.expreſſiõis alhaſech ſextaria.ij.Admiſtret̃ vbi opꝫ ⁊ ſũt q̃ loco olei de. cherua ponũt oleũ ꝛrinũ aut oleũ de cheiri aut oleum de amigdalis amaris.aut ex omnibus partes conuenientes.

OLeũ d̃ euforbio ẽ medicĩa ſolẽnis ad egritudĩes neruoꝝ frigidas ⁊ dolori eoꝝ ⁊ dolori iũcturaꝝ ⁊ dolori epatis ⁊ ſplenis ⁊ fit caputpurgiũ ex eo ad ſodã emigraneã ⁊ litargiã.Qđ ita fit: accipe euforbij.℥.ß.olei d̃ cheiri.℥.v.vini odoriferi tantũdẽ decoq̃ vſq; ad vini ꝯſumptionẽ ⁊ vtere.¶ Alius modꝰ: accipe ſtaphiſagrie ꝯdiſi: aã.ʒ.iiij.piretri.ʒ.vj.calamẽti mõtani.ſicci.ʒ.xij.coſti.ʒ.x.caſtorei.ʒ.v.Tere ⁊ decoq̃ in vaſe vitreo cũ vini odoriferi.li.iij.⁊.ß.poſtq̃ĩfuſa fuerit in eo diebus duobus vſq; ad mediũ vini.Deinde frica manibus fricatiõe ve

hementi ⁊ cola ⁊ funde ſup ipſm olei de cheiri aut olei ſiſamini.lib.j.⁊.ß.Et decoque vſq ad cōſumptionē vini.Dein de proijce ſup ipſum euforbij recentis ⁊ albi triti cōtritione vltima .ʒ.iij.et coquatur cum eo ⁊ vtatur.

Oleum vulpinū ⁊ eſt medicamē nobile vltimū ad arteticam ⁊ podagrā ⁊ dolorē renū ⁊ dorſi ⁊ modus operationis eius eſt:accipe vulpē integrā cuius īteriora ſint euulſa:⁊ pone in vaſe ⁊ funde ſup ipſam aque fontium et aque marine:añ.chiſt.j.olei antiqui clari chiſt.ij.et.ß.⁊ decoque lento igne cum ſalis.ʒ.iij.vſq ad aque cōſumptionē.Deinde pone in vaſe ⁊ proijce ſuper ipſam herbe aneti ⁊ halſſech: añ.lib.j.⁊ funde ſup ea aque dulcis vbi cocte fuerint ex eiſdem herbis:añ.manipulū.j.decoque ſicut prius vſq ad aque conſumptionē ⁊ adminiſtretur.Eſt enim mirabile:⁊ qñq preter oleum coquitur vulpes in aque fontium ⁊ aqua ſalſa ⁊ ſit aque q̄titas multa cū eiſdem herbis ⁊ adminiſtretur lauando in tina:⁊ eſt efficax.Hoc quoq non p̄termittimus q vulpes tā diu debet coqui:ſiue in faciēdo oleum ſiue aquā ad abluendū donec diſcocta ſit vt eius artus oēs laxantur ⁊ diſſoluantur.

Oleū de ſerpentibus mūdificat cutim et ſanat impetigines qd ita fit.℞.ex ſerpētib⁹ nigris circiter lib.ij.⁊ ſint ſerpētes nigri itegri⁊ fūde ſup eos olei ſiſamini:chiſt j.et.ß.et pone in vaſe terreo vitreato ſtricti orificij:et ſigil la orificium vaſis ⁊ decoque lento igne vſq dum diſſoluantur ſerpētes ⁊ caueat ſibi operator a vapore eius ⁊ cum coctū fuerit dimittatur infrigidari ⁊ recōdatur in vaſe vitreo ⁊ adminiſtretur liniendo cū penna.

Oleū de ſcorpionibus lapidem in renibus ⁊ veſica frāgit et expellit eum ⁊ ꝓprie in renibus et femore et ſupra collum veſice inſictum ⁊ iniectum p virgā:expellit em̄ eū ⁊ modus operationis eius eſt.℞.ſcorpiōes circiter.xx. vel plus vel minus ſm q̄titatē eorū et pone in vaſe vitreo ⁊ funde ſup eos olei amigdalarū.li.ij.⁊ ſtringe caput vaſis et dimitte in ſole diebus.xxx.Deide cola ⁊ vtere.¶Mod⁹ operatiōis eius alius eſt.℞.ariſtologie rotūde gētiane cyperi corticū radicis capparis añ.ʒ.j.fūde ſup ea olei amigdalarū amararū:chiſt.j.et pone in ſole.xx.diebus.Deinde

proijce

projice ſup ea ex ſcorpionib9 a.x.uſq; ad.xv.⁊ iterū ſtrige ori ficiū vaſis ⁊dimitte i ſole p dies.xxx.Deīde colet ⁊reponat eſt em̄ mirabile de q̄ patiēs poſtq̄ tina egredit vnguat ſi cut dixim9 ⁊ ex eo p virgā inijciat modicū hora poſt horā.

Oleū de ranis confert dolori artetico ⁊ podagre cali dis ⁊ inungitur ſu tēpora febribus inflāmationum et facit ſomnum q̄ ita fit.℞.ranarum antiquarū: capitum circiter.li.ſ.et fūde ſup ea i vaſe vitreo olei ſiſamini chili. ſ.et obtura orificium vaſis:⁊ decoque ſicut diximus i oleo ſerpētino.ex multis aūt rebus fiūt olea ſm hūc modū que rerū ex quib9 fiunt virtutem habent:de q̄bus multi ex ſa pientibus ſcripſeruntt in quibus ſermonē non extendim9.

Iſtū aūt olea p reſolutionē diuerſis modis:de q̄b9 ſer monē aggrediemur cū dei ſpūs largitate:⁊ponem9 ex planationes mirabiles.de q̄bus ſermone latiori loquunt: q̄ que ſunt occulta in rebus manifeſtant et detegunt : hos quoq; aggredere rei huius cupidus tam famoſe cū illis.

Oleum de ouis in multis exptū eſt. Cutim mūdificat: et impetiginē et ſerpiginem et alios morbos cutis cu rat:et facit naſci capillos ⁊ cōfert fiſtulis ⁊ vlceribus malis et fit hoc modo.accipe vitella ouorū elixatorū circiter.xxx. et comminue ea manibus et pone in ſartagine lapidea et frige ſuper ignem mouendo cum ligneo:aut ferreo coclea ri donec rubeſcant et reſoluatur ab eis oleum.et tunc exp̄ me ea cum coclcari et manabit abundantius.

¶Alius modus eius cōpoſitiōis eſt.℞.vitella ouorū elixa ta.Cōminuantur molendo cū mola.Deinde malaxētur ſi cut dixim9 in capitulo de oleo amigdalino:⁊ manabit oleū.

¶Tertius modus eius eſt vt diſtilletur in cazola.⁊ a lābi co ſicut in oleo phorum dicemus.

Oleū de frumēto impetigines et cutis aſperitates cu rat.¶Modus o perationis eſt.Pone frumentum ſup laminam ferream et ſuper ipſum aliam laminam ferream ignitam non multum:⁊ comprime ⁊ manabit oleum.

¶Secundus modus ponatur frumentum excorticatū in vaſe ſublimationis.et fiat ſicut dicemus.

Oleum ſinapinū confert doloribus frigidis.⁊ litargie et obliuioni.Et fit ſicut oleum de frumento.

OLeum de iunipero confert infectionib⁹ cutis et malo
mortuo tybiarum. et ſerpigini et cancro et vulnerib⁹
malis. Accipe ex lignis iuniperi quātitatē ſufficientem. et
ſcinde in fruſta. et imple ex eis dolium magnum vitreatū
interius cuius orificiū ſit arctum. et fac foueā in terra: et
prepara parietes eius cum terra figuli. Deinde pone ollā
vitreatam ex directo in fundo fouee habentē orificiū am-
plum. et cooperiatur lamina ferrea ſubtili pforata forami-
nibus multis ſicut cribratoriū tritici. ita ꝙ lamina vndiqꝫ
olle orificium coopiat. Deinde ſup laminā p̄parec orificiū
dolij ex inuerſo. ⁊ p̄parec cū terra figuli. vt nihil ex vtriuſqꝫ
orificijs reſpiret. poſt illud accende ignē ſup totū corpus
dolij et dimitte ardere ſic p horas duas. manabit enim ex
arte h ac oleum qd reconde. et adminiſtra vbi oportet.

OLeum fraxininum valet ſicut oleum de iunipero ⁊ cō
fert ſpleni et fit ſicut illud.

OLeum de gagatis eſt oleum ſacratum conferens de-
moniacis epilepticis: paralyticis ſpaſmoſis: tetano-
ſis arteticis. et confert iuuamentum magnū p̄focatiōi ma-
tricis. ⁊ adiuuat ad ꝯceptū. ℞. ex lapidib⁹ gagatis quātū
vis. ⁊ fac ex eis ſicut dixim⁹ in oleo de iunipero. ¶ Secūd⁹
modus eſt cum opere ſublimationis vt dicemus.

OLeū philoſophorū eſt oleum in quo cōcordati ſunt
antiq. ⁊ verificauerunt eſſe olum ſecretorū iuuamē
torū. Alij illud oleū ſapientie dixerunt. ⁊ alij oleum
benedictū. ⁊ alij diuinū. ⁊ alij vero ſanctum. et a pluribus
oleū perfecti magiſterij vocatum eſt: et ē in eo virtus cale
factiua reſolutiua penetratiua conſumptiua ſuperfluita-
tum: et confert epilepſie vertigini: obliuioni ⁊ paralyſi iu-
uamentum magnū: ⁊ dolori ſplenis renum et veſice ⁊ ma-
tricis: ⁊ egritudinibus neruorum ⁊ iuncturarum frigidis:
podagre ⁊ dolori dorſi: et genuū. Eſt autem eius aliud qd
fit a natura: et profert illud minera: alias mare. et eſt loc⁹
manationis eius in inſulis: et ſcopulis maris: et vocatur
napta. Cuius tres modi ſunt: eſt enim quoddam ſubalbi-
dum: ⁊ quoddam ſubrubeum: tenue: et aliud groſſum ſub
nigrum. Subalbidū vero eſt melius alijs. Subrubeū eſt
poſt illud. Aliud vero poſtea: ⁊ eſt aliud quod fit ab arte et

modus operatiõis eius eſt. Accipe ex lateribꝰ antiq̄s multẽ antiquitatis: ⁊ ꝓprie factis ex terra rubea: ⁊ comminue eos in fruſta: ⁊ accende ſuper eos igneȝ carbonũ ſine fumo vſq; dum inflãmentur: ⁊ rubeant. Deinde ſubmerge eos in cõca plena oleo de alchichil: aut oleo antiquo claro vſq; dũ imbibant imbibitione vltima: ⁊ pone ĩ cazolis: ⁊ permitte exiccari per ſe poſt illud cõminue eos cõminutione vltima ⁊ pone in cazola. ⁊ ſigilla orificiũ cazole cũ orificio alẽbici: ⁊ ſigilla cum luto alchimiſtarũ: ⁊ pone in fornace: cuiꝰ ignis ſint prune: et coquatur vſq; dum diſtilet oleum: ⁊ tu ordinabis vas ſub roſtro alẽbici in quo fluat oleũ. Deinde reconde illud: ⁊ ſtringe orificiũ vaſis in q̄ recondis ⁊ adminiſtra vbi opꝫ: ⁊ q̄to antiquius tãto melius.

¶ Joannis nazareni filij Meſ. grabadin medicinarũ vniuerſalium explicit.

¶ Particulariũ autẽ medicinarũ cũ dei auxilio librũ incipimus qui eſt ſequens.

¶ In noĩe dei miſericordis Joãnis nazareni filij Meſue. grabadin medicinarũ particulariũ Incipit.

Sanat ſolus lãguores deꝰ ⁊ de frugalitatis ſolio ꝓduxit ĩ largitate ſua medicinã bñdictus glorioſus ⁊ excelſus. Tñ th auxiliari nõ deſinẽs: curãdi doctrinã timẽtibꝰ eũ explicauit. totꝰ igit̃ dei timor ꝑueniat ⁊ ꝑncipiet opa tua: ⁊ felicitabit ea: tñ ꝯſidera ne te amor aut odium circumueniat vt declines a recto. Eſt eñ excelſus glorioſus q̄ iudicat. Sũt ⁊ celi q̄ arguũt. Elementa que ſeuiunt. Et ſi nõ aliud ſuper eſt ĩ poſterũ cruciatus gehenne. Inquit Sal. Nolite prauarũ egritudinũ onus ſuſcipere: ne mali medici nomẽ ſubeatis: per omnia o tu corporum curam gerens auxiliari ne differas: quia ſemel perẽpti nulla deinde ſuffragia proſunt. Ratio clamat ad iudiciũ ſi miſericordiam deſeris ſtulte: de large tributis gaudens parua negans. Triſtẽ igitur te cerne habentem irritum donum dei: vt ſi abundanter de ipſius largitate ſuſcipis ne parcus eſto: ꝓ vnum eñ plura: et magna exuberant. Deum in cunctis prepone: ⁊ preponet te. Honora eum: ⁊ honorabit te. Time eum et ſecurus cuncta

experieris. Ne diuertas dū recta potes. Nomē eīn rē hñs medici: quē nulla mouent: quē ⁊ cōstantia moꝝ: īceſſus grauitas ⁊ ſermonum onus inſignit. Geſtiunt munera bñ q̄dē ad vitam. Sed melius eſt nomen preclarum cunctis diuitūs. Nimirū exultat ꝙ experta hꝫ ille multa q̄ nūꝙ̄ tractauit. Jō expta tua ſunt in qbꝰ ꝯſiderationē feciſti.

¶ Triſectū erit opꝰ hoc qđ aggredioꝛ. Et pria erit ſectio eiꝰ de medicinis egritudinū pticulariū q̄ ſunt a capite vſq; ad pedes. Scđa de medicinis egritudinū vniuerſaliū. Tertia de medicinis q̄ ſunt ad oꝛnādū ⁊ decoꝛādū.

¶ Prima igitur ſectio cōtinet .v. particulas.

¶ Pria eſt de medicinis egritudinū mēbꝛoꝝ capitis.
¶ Secūda de medicinis egritudinū mēbꝛoꝝ ſeruiētiū ſpūi.
¶ Tertia de medicinis egritudinū mēbꝛoꝝ nutritiōis.
¶ Quarta de medicinis egritudinū mēbꝛoꝝ expulſionis.
¶ Quita de medicinis egritudinū iūcturarū.

¶ Secūda ſectio cōtinet q̄ttuoꝛ particulas.

¶ Prima eſt de medicinis ad febrē.
¶ Secunda de medicinis apoſtematū.
¶ Tertia de medicis ſolonū ꝯtinuitatis ⁊ ſepatiōis ꝯtinui.
¶ Quarta de venenis.

¶ Tertia ſectio ē ſūma ſingularis. Et ſic capit hoc opꝰ i toto ptículas .x. quas p ſūmas diſtinguimꝰ: ⁊ p capitula cū auxilio ⁊ grā ſpūs dei bñdicti ⁊ glorioſi.

¶ Prima aūt pticula ſectionis prie ꝯtinet .viij. ſūmas.

¶ Summa pria de medicinis egritudinū capilloꝝ.
¶ Summa ſcđa de medicinis egritudinū cutis capitis.
¶ Summa tertia de medicinis egritudinū cerebri.
¶ Summa q̄rta de medicinis egritudinū neruoꝝ.
¶ Summa q̄nta de medicinis egritudinū oculoꝝ.
¶ Summa ſexta de medicinis egritudinū auriū
¶ Summa ſeptia de medicinis egritudinū partiū naſi
¶ Summa octaua de medicis egritudinū oꝛis.

¶ Repleat igit̄ ſpūs dei ꝑcepta hec miſericoꝛditer grā ſua. Et ſcđm q̄s ex terra medicinas ad vſus īdigētiū edidit ſecūditate ꝓferat ſalutē. Quā ſine ipſo nihil icolume: ⁊ ab ipſo ſanatiuum omne.

¶ Particula pria ſectionis prime de caſu capilloꝝ.

Cura hui⁹ egritudinis eſt tres res. Pꝛia ē oc cupatio circa capitis mūdificatiōne ſi ē ma teria ledēs ꝛ ꝑyꝛie cū eis que dicemus iaȝ. Scđa eſt regimē cibi ꝛ pot⁹ ꝛ aliorū emēdā tiū malitiā cōplexiōis: ꝛ gñantiū humores laudabiles. Tertia eſt adminiſtratio medi cinarū caſum eorū ꝓhibentiū ꝛ ex eis eſt medicamē galieni valēs ad caſuȝ capilloꝝ: ꝛ initiū caluici. Et mod⁹ opationis ei⁹ eſt. ℞. ſucci extremitatū myrti humide ꝛ ſucci oliuarū ſil ueſtrium. añ. ℥. ij. roſaꝝ ſiccaꝝ. ℥. ß. abſinthij romani ſicci. ℥. ij. bulliāt hec oīa cum aceti. li. ß. vſq; ad cōſumptionem me dietatis ei⁹. Deinde cola ꝛ infunde in eo calido laudani. ℥. ij. ꝛ dimitte ꝑ dies duos. Deīde tere ꝛ fūde ſup ipȝ nūc oleū myrtinū ꝛ alia vice vinū ſtipticū donec ī ſubſtātiā mellis re digatur. Deinde miſce cū eis ramich. ℥. ij. capilloꝝ veneris ℥. iij. ꝛ ß. in puluerē redactis. Ultimo vero aromatiza cū gal lie. ℥. j. ꝛ ß. vel. ij. ꝛ vnge locū poſtq; fricaueris ipm̄ cū panno aſpero: et poſtq; vnxeris ꝑ tres dies laua. Deinde redi ad vngendum vſq; dum appareat ſanitas.

¶ Unctio alia ex nr̄a inuētione ꝓhibēs caſuȝ capillorū. ℞. corticū cāneyſtorū: ꝛ corticū auellanarū vſtorū: granoꝝ myr ti: añ. ℥. iiij. abſinthij gallarū: añ. ℥. ij. ꝯfice poſt triturationē eoꝝ cū oleo myrtino. ꝛ vnge exptum eſt.

¶ Mahomet fili⁹ zacharie ad caſuȝ capillorū: ꝛ initiū calui tij exptū. ℞. capilloꝝ veneris: foliorū myrti olim aſſorū: vt te ri poſſint ꝛ corticum pini: et olibani: añ. Pulueriza ꝛ accipe laudani ptes. ij. myrti partē. j. Et cum vino veteri ꝛ oleo de ſemine raffani tere. Deinde cetera cū eis miſce. Et epithy metur cū eo in nocte ꝛ lauetur in mane cū aqua decoctiōis capilli veneris ꝛ ſicle ꝛ foliorū myrti. Et aſſiduetur medica men hoc quoniam ſanat.

¶ Aliud eiuſdē: emblici ꝛ folia myrti: ꝛ capilloruȝ veneris. ꝛ galle: coquātur in aqua vſq; dū fiat turbida: poſtea cum tantūdem olei onfacini coquatur ad aque cōſumptionem. Deinde adde oleo q̄ remāſit laudani. ℥. xij. maſticis. ℥. viij. ꝛ fac coqui cuȝ vino. Deinde tere donec impinguet. Et mi ſce cū eis ramich. ℥. iij. Et linīantur cuȝ eis radices capillo rū: eſt eñ mirabile. Dixit archigenes. ℞. granorū iuniperi

laudani abſinthij capillorū veneris.añ.permiſce oīa cū vino ⁊ oleo myrtino:⁊ dimitte dieb⁹.vj.Deinde coque eavſqꝫ ad vini conſumptionem ⁊ cola ⁊ vnge caput poſt fricationē eius:deinde laua ſicut diximus.

¶Summa ſecunde ſectionis prime de medicinis egritudinum cutis capitis.

¶De alopitia.

Cura hui⁹ egritudinis ſunt quattuor res. Pria eſt mūdificatio capitis ab hūore ſub cui⁹ malitia eſſe vr̄:ſicut dicemus iā.Secūda eſt vt adequatio fiat in corpore⁊ in hmōi occupatiōe conuertere regimē ad ea q̄ laudabiliū materierū elemēta ſunt.Et hoc eſt regimē laudabile in generibus rerū.vj.Tertia eſt occupari circa id qđ factū eſt de malitia in cute.Quarta eſt ad ḡnationē pilorū auxiliari.De prima dicemus poſt.De ſcđa ꝑtermittimus nūc qꝛ nō eſt huius inquiſitionis.De tertia ⁊ quarta loquemur nunc.Si alopitia de humore fuerit flegmatico fiat linimētum de inuētione nr̄a. ℞.alchitran euforbij:rute mōtane:bacchaꝝ lauri.añ.ʒ.iij.ſulfuris vii elleborni albi:añ.ʒ.ʃ.⁊ ß.Tere que terenda ſunt ⁊ miſce cū oleo laurino ⁊ oleo antiq̄ ꝯtruꝫ opꝫ vt hēant mediocritatē inter ſpiſſum ⁊ tenue:⁊ line cuꝫ eo ſup locum poſtq̄ fricaueris eū cum cepe muris:aut alleis fricatione acquirente rubedinem in loco.

¶Inq̄t iude⁹.Linimētū ad alopitiā exptū.℞.euforbij ſpume maris:fimi colūbini:añ.ʒ.ʃ.ell'i albi:feminis rute mōtane corticū auellanaꝝ:⁊caſtaneaꝝ:naſturcij:ſpice:caſſie.añ.ʒ.ß.amigdalaꝝ amaraꝝ ꝯbuſtaꝝ cū corticib⁹ſuis.ʒ.ʃ.cū vino cocto ⁊ oleo raffani aut laurino:aut roſato fac vngtm̄ et caput vnge:⁊ dimitte tota nocte.Deide lauabis aq̄ vbi ſicle ⁊ fabe cocte fuerint.Et hoc fiat ſine itermiſſiōe donec ſanetur⁊ hec oīa fiāt:poſtq̄ fricationē.i loco feceris.Deide fricaueris cuꝫ cepe muris aut alleis aut cepe acuto.

¶Ruff⁹.Cōfectio epithymatis ad alopitiā.℞.euforbij:rute montane:baurach:ſinapis arthemiſie.añ.partes eq̄les. Cōfice cū aqua cepe:ſquille:aut cū aqua cepe acute.Et epithymetur cum eo poſt fricationem rubificantem.

¶Hali.Cōfectio epithymatis ad alopitiā exꝑti.℞.euforbij

rute mōtane.ah.ʒ.iiij.nigelle cōbuſte.ʒ.j.ſeminis armel cō buſti.amigdalarū amararū cōbuſtaꝝ cum corticibus ſuis ah.iij.corticum arboris fici ⁊ folioꝝ eius:ſpume maris cō buſte:ah.ʒ.ij.Cōfice cū expſſione ſquille ⁊ epithymetur cū eo diebus.x.donec rubeat loc⁹ ⁊ veſiccetur. Deide epithy metur ſup ipm ariſtologia rotūda:⁊ laudanū:⁊ abſinthi um cōbuſtum ⁊ ſiſimbrium ⁊ litium:ah.cum aqua ſolatri.

¶Fili⁹ zacharie.epithyma ad alopitiā mirabile.℞.ſpu me mariſ.ʒ.x. baurach:ſulfuris:q̄ nō tenit ignis euforbij: ah.ʒ.ij.gūmi rute agreſtis:ſtafiſagrie.ah.ʒ.j.cātaridarū.ʒ. j.pmiſce ea cū fece olei antiqui ⁊ line ex eo poſt fricationez cum cepe acuto donec locus rubeat:⁊ cum mordicat ⁊ am pule apparuerit:vnge p aliquot dies cū adipe anatis:aut vrſi:aut cum vnguēto de ceruſa.Deinde redi advngēduz: Si aūt alopitia ex humore fuerit colerico fiat linimentum deſcriptōe iudei quod.℞.ſpume maris:baurach:amigda larum amararum cōbuſtaꝝ corticum auellanarū cōbuſta rum:radicis canne cōbuſte:ſtercoris muris.ah.Cū aceto ⁊ adipe anatis fiat linimentū.poſt fricationē th̄ loci cum ſpu ma maris ⁊ pāno aſpero.Ultima debet eſſe intētio occupa ri ad capilloꝝ gñationē:⁊ vt curetur caluiciū. Philagrius Medicamē faciēs naſci capillos vbi opꝫ:⁊ ſanās caluiciuꝫ. ℞. carnium limatiarum ⁊ ſanguiſugarū et apum ⁊ veſpa rum:⁊ ſalis toſti:ah.ptes equales.Pone in vaſe vitreo hñ te foramina multa in fundo eius ſicut cribratoriuꝫ:⁊ pone ſub eo vas vitreum:⁊ manabit poſt diem ⁊ diem: humidi tas que cōſerue‍t i vaſe.Et qñ oportet fricetur ſup caluitiū poſtq̄ fricaueris ipm vehementer cuꝫ pāno aſpero:aut cū ſpuma maris et pāno aſpero.

¶Filius zacharie.Linimētū ſanās caluiciū:⁊ generās:pi los in barba:aut ſupcilijs.℞.cere.ʒ.v.olei de cheiri.ʒ.ij.et ß.laudani.ʒ.viij.euforbij gummi rute agreſtis:cātaridaꝝ. ah.ʒ.iij.ſeminū citrāguloꝝ cōbuſtoꝝ veſparū ſiue apū:ah. ʒ.ij.ſtoracis liquide myrrhe:ah.ʒ.ij.⁊.ß.Fiat vngtm̄:⁊ linia tur ex eo in nocte ⁊ lauetur in mane:⁊ hoc fiat poſt loci fri cationem vehementem cum aūt pili naſci incipiūt ſepe ra dantur vt ingroſſantur:⁊ firmi fiant ⁊ ſpiſſi:⁊ proprie quā do exiles naſcuntur ſicut lanugines.

¶Aliud eiuſdē valēs ſimiliter ℞.cineris abrotani.ʒ.x.ve
tris cātaridarum.ʒ.ij.laudani.ʒ.iiij.auellane cōbuſte.ʒ.ij.
Terātur oīa cum oleo veteri ⁊ aromatizētur cū aliquātulo
gallie:⁊ vngat̄ in nocte ⁊ abluatur in mane poſt fricationē
⁊ poſtq̄ veſicauerit dimittat̄ die.j.aut.ij.deide itere t̄ quo⸗
niam ſanat.¶Aliud valēs ſilr.Re.olei de beē.ʒ.j.cantari⸗
daruʒ quarū abſciſſa ſint capita ⁊ ale.ʒ.iij.terātur ſufficiē
ter ⁊ miſceant̄ cū oleo:⁊ coquātur in ola vitreata ſufficiēter
agitādo oī hora cū ſpatula:⁊ dū cocta fuerit deponātur ab
igne ⁊ cū modico muſci aut ambre aromatizetur.Eſt eni ex
pertū ⁊ proprie inunctuʒ poſt fricationem loci vt diximus.

¶De furfuribus.

Furfura ſi ex frigido fiant humore.Accipe fel taurinū
vel caprinū ⁊ baurach equaliter. Tēpera cū ſucco ſi
cle et oleo vino:et line in ſero et in mane:laua cū aqua de
coctiōis lupinoꝝ:⁊ fenugreci aſſi.¶Si ex calido fiant hu⸗
more:cōfert medicamē illō mirabile:mirabolanoꝝ citrino
ruʒ aſſorū.ʒ.x.cū ſucco ſicle et ſolatri et aceto diſtempera et
line cū eo:deide laua cū aqua furfuris ⁊ lupinorū ⁊ myrte.

¶De ſaphati.

Cura hui⁹ egritudinis ē quattuor res:ſicut diſtin
guim⁹ i alopitia.¶Filius zacharie.Cōfectio epi
thymatis ad ſaphati recētem que accidit in cor⸗
porib⁹ teneris.Recipe alchanne de mecha ami⸗
gdalarum amararuʒ combuſtaruʒ cū corticibus ſuis:ſter
coris.muris venarū celidonie:coriandri ſicci:ſcorie argēti
venarū tinctorū curcume ariſtologie corticum granatoruʒ
merdaſengi:añ.partes equales.Cōfice cuʒ aceto ⁊ oleo ro
ſato.⁊ line poſt fricationem.
¶Gal.dicit ſe curaſſe multos hec linimēto.Chartas com
buſtas tere ⁊ diſtempera cum aceto: ⁊ line ſuper locum et
nos quidem experti ſumus apud neceſſitatem
¶Democrit⁹.Linimentū curās ſaphati.℞.chartarū cōbu
ſtarū:calcis lote: argēti vini.añ.ʒ.j.Cōfice cū aceto et oleo
nucū ⁊ line cū eo poſt fricationē loci ſufficiēt̄ cū pāno aſpo.
¶Alexander.Linimentū ſanās ſaphati antiquā i corpori⸗
bus duris.℞.bubegi:ſtercoris muris capitum ranaꝝ cō⸗
buſtaꝝ:colcothar vſti:venarū celidonie:ſalis aduſti:galla

ruꝫ:ſulfuris viui:curcame:litargiri:ariſtologie:tubel eris. añ. partē.j.chartarū cōbuſtarū partes.ij.ꝛ.ß.cineris acher ua:ſarcocolla:añ partē.ß.argēti viui partē.j.ꝛ.ß.amigdala rum amararū aduſtarum partes.iij. Confice cum aceto vi ni ꝛ oleo antiquo ꝛ adminiſtra poſt fricationem cum cepe acuto:aut ſquilla:expertum eſt verax:deinde laua cū aqua vſnee:ꝛ foliorum vlmi ꝛ radicum maluarum.

¶Aliud de inuentiōe noſtra. Litargiri cadimie vtriuſqꝫ cal cis viue:añ.ʒ.j.chartarum cōbuſtarum:olibani tartari cō buſti:añ.ʒ.ß.ſief memithe: gallarum cōbuſtarū:añ.ʒ.iiij. argenti viui.ʒ.vj.aceti ꝛ olei myrti quantū ſufficit. Coque vſqꝫ dum acetum ſit conſumptum. Deīde argentum viuum ſic conterendo cum eis commiſce ꝛ vtere ſicut alia.

¶Sūma tertia de medicinis egritudinum cerebri:ꝛ primo de cura ſode.

Ntētio in curatiōe hui⁹ egritudinis ſi ſit cōplexiōalis ꝛ nō habēs materiā ē alterare ꝛ ſedare tm̄. Et ſi ē cū materia circa alterū duorū occupabimur vel vtrūqꝫ: et ſunt aut abſciſſio cāe aut ſedatio doloris aut vtrūqꝫ. Et ſi ē a ſolutiōe ꝯtinuitatꝫ aliḫs atqꝫ aliḫs vtemur:ſicut dicem⁹ ī ſuis capitulis. Et ſi ē ab aggregatiōe oīm:tūc totū gen⁹ cure eſt neceſſariū:ſicut in ſoda que ē:ſicut verbi gratia ab apoſtemate.

¶Inquit haly. Si ſub prauoꝝ fumorū dominio caput poſitū eſt a ſedantibus incipere nō debem⁹:et raro ab eis:niſi apud vehemētiā doloris. ¶Gali. raro ab abſciſſiōe cāe incipere debem⁹ niſi ſit ſoda ſanguinea:aut ſimilis acuitati:ſꝫ ab eo ꝙ materiā adaptat ad abſcindenduꝫ. Si eñ ſanguinea fuerit aut hūores peccēt in ſanguine a flobothōia pri⁹ īcipiem⁹. Et ſi ſoda vehemens fuerit pulſatiua flobotomia ſimiliter incipiemus. ¶Si antē ab alteri⁹ hūoris pctō pri⁹ ipſuꝫ digeremus. Deinde abſcindemus digeſtionē itaqꝫ faciūt in materia calida:ſyrupus acetoſus ꝛ aqua de lupulis ꝛ aqua ordei ꝛ aqua bugloſſe domeſtice:ꝛ ſilueſtris:ꝛ ſyrupus violatus:ꝛ ſyrupus roſatus:ꝛ ſyrupus de nenufare et ſimilia. Et in frigida qu idez flegmatica digeſtionem faciunt oximel ſimplex ꝛ oximel ſquilliticum:alhalce:yſopus

⁊ ſpica et ſimilia. ¶ Et ſi fuerit materia aduſta colerica: di-
geſtionem eius faciūt: ſyrup⁹ acetoſus. ⁊ aqua lupuli: et fu
muſterre ⁊ alteraxacon ⁊ ſimilia. ¶ Si aūt fuerit melanco-
lia: in digeſtione autē eius regimē erit duplex. Ex vna ſcilꝫ
parte cū eis que lenificāt ⁊ humectant ⁊ habilitant duritiē
corporis eius ⁊ ſiccitatē terreiſtratis eius ⁊ ex alia cum eis
que reſoluūt ⁊ incidunt et ſubtiliant reſolutione ⁊ inciſiōe
nō perducēte ad lapideitatem: ⁊ ꝓprie cū rebus operatiōi
bus cum mediocritate ⁊ temperie. Et ſemper ponimus vi
ciſſitudinē in hoc duplici regimine vt cadat equaliter dige
ſtio ⁊ maturatio in materiā: ⁊ non abſcindatur ſubtile et
remaneat groſſuꝫ. ¶ Eligimus aūt ad digeſtionē materie
rum ſiue calidaruꝫ: ſiue frigidarū ex vnctionibus ⁊ epithy
matibus ⁊ emplaſtris ⁊ embrocationibus ⁊ aliꝭ que con-
gruant ſicut infra diſtinguemus. Et incipiem⁹ experiri ea
ſm teſtimoniū exigētie cauſe. ¶ Et quidē canon eſt: qm̄ in
ſoda calida ab alterātibus incipere debemus: ſiue ſint em
plaſtra: ſiue vnctiones vt reprimatur exceſſus ei⁹ ⁊ prohi-
beatur aduentus nociui alterius ad ipſuꝫ ꝙ̄tum poſſibile
fuerit niſi in quattuor caſibus. ¶ Prim⁹ eſt in ſoda calida
que fit in febribus ⁊ ꝓprie materialibus. Uſus em̄ epithy-
matū frigidorū repercuſſiuorū multiplicat eā: nō em̄ ꝑmit
tunt vapores exire. Sed attractio aceti ⁊ aque roſate aut
violate per nares vehemētiam ei⁹ ſedat. ¶ Secūdus vero
eſt qn̄ fit ſoda ꝓpter vapores acutos qui perueniūt ad ca-
put ex cōitate totius corporis: aut membri alicui⁹ ⁊ iaꝫ ca
put recipit eos ⁊ tunc facere vt fiat eorū diuerſio ad oppo
ſituꝫ ⁊ diuerſum ex vna parte: ⁊ ex alia receptorum reſolu
tio ſedat eam. ¶ Tertius eſt qn̄ ſoda fit a nocumento ꝙ in
fertur a multitudine materie: ⁊ tunc euacuatio eam ſedat.
¶ Quartus eſt qn̄ ſoda fit a multitudine vaporū exiſtētiū
in capite ⁊ propter communitatem corporis aut alterius
mēbri: ⁊ tūc reſolutiuorū adminiſtratio cū facilitate: et par
ticulariū euacuationū eam ſedat. ¶ Amplius auteꝫ canon
eſt ꝙ empl'a ⁊ linimenta alterantia nō ſunt expolianda ab
aliqua triū virtutum. Prima eſt ꝯpetētia ei⁹ in gradu alte
rationis. Secūda eſt vt coadunet virtutē mēbri: vt nō reci-
piat ſuperfluitates. Tertia eſt vt cōfortet mēbrū cui applica

tur ꝓprietate ſua. Et icipiemus rememorari de eis: prio q̄ caput ⁊ cerebꝛū mūdificant. Et incipiemus a mūdificātibꝰ materias calīas: ⁊ cōferūt ſode ⁊ egritudinibus calīs. Et dico ꝙ ois materia ſiue calīa ſiue frigida ꝫ tres modos recipit diminutionē: aut em̄ ꝑ euacuatiões ſēſibiles ⁊ occultas aut ꝑ diuerſionē eiꝰ a pte nobili ad ignobilē aut ꝑ vtrūq;. Euacuatiões aut occultas nā regulat. euacuatiões quoq; ſenſibiles eadē ſitr: ⁊ q̄nq; ꝑ ſe: ⁊ q̄nq; adiuta a rebꝰ exteriorибꝰ ab opatiōe artificis: ⁊ hoc ꝫ duos mōs autvl'r aut pticulariter. Uoco aūt hic vleꝫ purgationē q̄ materiā euacuat cui accidit a'cōitate totiꝰ m'tiplicatio aut p'rimorū aut famoſoꝝ aut corū q̄ ſūt minera illiꝰ ſicut epar ſanguinis ⁊ chiſtis colere ſtōus flegmatis ⁊ ſplē melācolie. Et voco pticularē purgationē q̄ ex pte illiꝰ mēbri i quo materia exuberat euacuat ab emūctorijs eiꝰ ſicut q̄ñ ꝑ palatū: ⁊ nares et aures ⁊ oculos materie cerebri purgāt. ¶ Et q̄dē canō ē pticularē vl'i ꝓponi nō debere niſi i q̄ttuoꝛ caſibꝰ. Aut qꝛ materia nō multū in q̄titate exuberat: q̄re ſufficit a pte emunctoriorū illiꝰ mēbri adduci i quo eſt egritudo aut qꝛ mēbꝛū dans nō eſt forte in dādo nec mēbꝛū recipiēs aptū in recipiendo. Aut qꝛ mēbꝛū non recepit a mēbꝛis cōitatē eius. Aut qꝛ corpus ⁊ alia mēbꝛa nō ſunt poſita ſub dn̄io materiei faciētis egritudinē in illo mēbꝛo. Diuerſiōes aūt materiei a parte nobili ad ptē ignobilē fieri debere oñdimus ꝓpter fricatiōnes extremitatū et cōpꝛeſſiones ⁊ ligaturas eaꝝ doloroſas ⁊ cū vētoſis ⁊ alijs. Res aūt q̄ hn̄t intētionē vtriuſq; ſunt clyſteris ⁊ ſuppoſitoria ⁊ oia q̄ ſimul ad longinquā diuerſitatē attrahūt ⁊ euacuāt. Et nos de oibus loquemur. Et prio de euacuationibus ab artificio ſi deus voluerit.

¶ De ſoda calida.

Sode calide prio medicias diſtiguimꝰ. Et ſāguinee q̄dē flobotomiā neceſſariā eē dicimꝰ. Deīde ſedātia q̄ dicemus. Colerice vero curā aggrediemur. Incipiētes a ſimplicioꝛibꝰ et debilioꝛibꝰ ad maioꝛa ⁊ foꝛtioꝛa procedemus.

¶ Inūctio ad ſodaꝫ calidā ſiue ſit ſanguinea ſiue collerica ſiue cōplexionalis ſiue materialis. Oleū roſatū ⁊ acetū album cū modico aque roſate diu agitentur ⁊ contundātur donec impingueſcant, deinde infrigidētur ſuꝑ niuem et ex

eo caput liniatur. Eſt em̄ expertū. Si autē cum ſoda fuerit iſomnietas opij parū adde aut papaueris ſuccū cū cortice.
¶ Inquit Alexāder. ℞. ex ceroto Gal. circiter. ℥. ij. ⁊ laua il lud lauationibꝰ pluribꝰ cū ſucco ſolatri ⁊ ſempiuue ⁊ lactu- ce ⁊ endiuie ⁊ ſucco cucurbite ⁊ ſucco vue acerbe. Et line et ſuppone folia ſalicis ⁊ miraberis effectū eius.
¶ Linimentū forte ad ſodā calidā pulſatiuā. Oleū roſatū ⁊ violatū cū pauco aceto ⁊ agreſte ⁊ modico cāphore diu con tunde donec pingueſcat ⁊ capiti ſuppōatur. Eſt em̄ efficax.
¶ Filiꝰ Serapionis. Embroca ꝯferēs ſode calide. Uiole roſ ſarꝫ folia nenufaris ordeū excorticatū folia ſalicū ⁊ maluarꝫ. In aqua coquant̄ q̄ p cānulā vrceoli capiti ex alto fundat̄ ſi catarrū nō timueris. Si aūt virtutē hr̄e reſoluēdi volueris cāmomillā addes. Et ſi ſedatiuū ⁊ ſomni ꝓuocatiuū queris cortices papaueris ⁊ lactuce adde.
¶ Filiꝰ zacharie. Modus aliꝰ embroce cōferētis ad ſodaꝫ ca lidā cū aqua ſunt vigilie ⁊ ꝑmixtiones. ℞. violas ſiccas or- deū excorticatū: ſemen cucurbite: aut corticē eius ſemē lini pſiliū cortices papaueris ſemē altee: ſemē lactuce. ſemē por- tulace roſas ſiccas. Decoquātur in aqua vſq̄ ad cōſumptio nē quarte ipſiꝰ. Deinde fac embrocatiōes ſicut diximꝰ. Et ſil̄r ea manus ⁊ pedes et facies lauentur.
¶ Modus embrocationis aliꝰ reſoluens ⁊ ſedans ſodā cali dā. Accipe folia maluarū aut radicem aut ſemina earū aut oīa ſimul ⁊ ordeū excorticatū ⁊ roſas ⁊ violas ⁊ folia ſalicū ⁊ folia cucurbite aut cortices eius aut ſemina ipſius ⁊ melli- lotum. De omnibus ana partem vnam florum comomille quantum de omnibus. Coquātur omnia in aqua ⁊ fiat em brocatio ſicut diximus.
¶ Epithyma ſedās ſodam calidā. Pulſcī ſemē ⁊ pſiliū ſepa- ratim ſiue coniunctim cū aceto conquaſſata ⁊ ſuper caput poſita valent.
¶ Modꝰ emplaſtri alius ad idē. Accipe flores camomille fa rinā ordei radices altee ſemē lini cortices papaueris violas nenufar. Tere cuꝫ oleo roſaceo ⁊ violaceo aut nenufarino ꝑmiſce ⁊ ex eo ſuper caput fac emplaſtrum.
¶ Dyaſcorides. Succum extremitatum vitis in primis cuꝫ naſcuntur cum farina ordei diſtempera ⁊ oleo roſato et li-

ne ex eo ſup caput.⁊ expertū eſt.
¶Modus emplaſtri ali' ad idē qḋ reſoluit cū facilitate re-
ſiduū ſode calide.℞.virge paſtoꝛis ſanſuci ⁊ balſamite ſe-
minū ⁊ radicū ⁊ folioꝝ maluarū ⁊ violarum ⁊ haſce ⁊ oꝛdei
mūdi:ana partē.j.roſarum partē.j.⁊.ß.camomille partes.
ij.fiat emplaſtrum cum eis:vel fiat embꝛoca cū aqua deco-
ctionis earum.
¶Meſue emplaſtrū ſedans ſodā calidā pulſatiuā ⁊ emi-
graneā calam.Accipe farine oꝛdei ſandaloꝝ triū:ſief me-
mithe roſaꝝ ſaufel boliarmēi accatie aloes ſemis lactuce
cāphoꝛe de ſingulis.partes eq̄les ꝯfice cū mucillagine pſi-
lij aut cū ſucco poꝛtulace aut lactuce ⁊ epithymei. cum eo.
Gabꝛiel ſuffumigium valēs ad ſodā calidā.Accipe ſanda-
loꝝ citri ſaufel roſaꝝ:anā.ʒ.ij.⁊.ß.cāphoꝛe.ʒ.vni' tertiā ſpi-
ce.ʒ.ß.ponāt i vaſe vitreo ſtricti oꝛificij cū aq̄ roſata quātū
ſufficit ⁊ obturet oꝛificiū eius ⁊ dimittat vt bulliat i cinere
calido.deinde deobturet ⁊ recipiat fumus ei'.eſt eñ exp-
tuz.Et ſi ex eo ſuper tpa aſpergatur aut lauet ex eo facies
cōfert.Si autem vigilias patitur coꝛtices papaueris cum
eis adde ⁊ pꝛopꝛie eius.ʒ.iij.⁊ plus vel minus ſicut neceſ-
ſitas vrget.
¶Aliud ſuffumigiū eiuſdem reſoluēs reſiduū ſode calide.
Accipe roſarū ſandaloꝝ machaziri ligni aloes:anā.ʒ.ij.ca-
momille.ʒ.iiij.aque roſate quātū ſufficit.Fac ſicut pꝛimuz
nobile ⁊ expertū eſt.Et ſunt qui ponunt camomille pōdus
oluz.Et ſunt qui addunt mellilotum.
¶Caputpurgia fiāt cū oleo roſarū ⁊ violarū ⁊ nenufarino
cū pauco cāphoꝛa aut cuz pauco oleo de ſemine cucurbite
dulcis aut oleo de ſalice.
¶Aliud filij zacharie valēs ad doloꝛē capitis calidū.⁊ emi-
graneam calidā ⁊ doloꝛē auris.℞.opij cāphoꝛe:anā.partes
eq̄les fiāt collyꝛia ſicut lentes ⁊ diſſoluatur vnū aut duo in
oleo violarū aut oleo de cucurbitis ⁊ diſtilletur in naſum ⁊
aurē:eſt eniz verax.
¶Aliud filij Serapiōis valēs ad ſodā calidā ſublime.℞.
ſpodij.ʒ.ij.opij.ʒ.j.croci.ʒ.ß.cōfice cū aqua in modū pillu-
larū paruarū ⁊ adminiſtret cū lacte mulieris aut oleo viola-
rum aut oleo de ſemine cucurbite deinde poſt hoꝛaz fac ca-

putpurgiū cū lacte mulieris ⁊ aliq̄ ex oleis.

¶Inde⁹ odorat̄ oleū roſatū cū aceto cōquaſſatū ⁊ poſitum in vaſe vitreo ⁊ cōfert ſode calide vehemēti.

¶Aliud nr̄m exptū. ℞.amili nabeth:añ.ʒ.ij.opij.ʒ.iij.ſpodij.ʒ.j.croci.ʒ.ß.Fac ſicut proximum.

¶Aliud.Aaron exptū efficax ad ſodā calidā ⁊ emigraneā ⁊ dolorē auris.℞.ſief memite ſaufel ſeminis iuſquiami ſeminis lactuce roſarū ſandalorū opij radicum mādragore: añ.Fiāt ex eis ſief ⁊ fricetur ex eo ſup cutem cū oleo roſato aut violato cum pauco aceto ⁊ diſtilletur in naſuȝ ⁊ aurem ⁊ proprie loci doloris.

¶Incipiam⁹ponere euacuatoria cōferētia ad ſodā calidā cuius materia ē colera citrina.Et icipiamus a leuiorib⁹ ſicut cōſueuimus pcedētes ad maiora.Purget ergo i p̄mis cū aq̄ fructuū.℞.pruna.xxiiij.tamarindorū.℥.ij.⁊.ß.medulle.caſſiefiſtule.℥.iij.mirabolanoꝝ citrinoꝝ.℥.j.⁊.ß.propinetur iſuſio eorū poſt ſufficientiā coctionis ipoꝝ.

¶Aqua fructuū ſm̄ modū nr̄m cōferens ſode colerice.℞.abſinthij romani roſarū violarū añ.ʒ.v.fumiterre.ʒ.vj.capilloꝝ veneris.℥.j.paſſulaꝝ enucleatarū.℥.j.pruna.xl.nūero iuiube ſebeſten:añ.xx.Coquant̄ cū facilitate i aq̄ li.ij.vſq̄ dū veniat ad li.j.⁊ p̄iice in ea illa eadē que hic proxime diximus ⁊ ppinetur ⁊ ſunt caſſiefiſtule.℥.iij.tamarindoruȝ ℥.ij.corticū mirabolanorū citrinorū.℥.j.⁊ ß.

¶Inq̄t Gal.Quando ex aq̄s fructuum ſoda nō reſoluit̄ ꝓpinād a eſt infuſio aloes.Et iſte ē modus eius.℞.ſucci endiui e ſucci lupulli poſt depurationē ipſorū:añ.℥.vj.vl̄ alterius eorū tm̄:ſi vtriq̄ haberi nō p̄ht vel ſucci bugloſſe domeſtice aut ſilueſtris.lib.j.⁊ p̄iice ſuper ipȝ aloes ſuccotrini boni ⁊ electi.℥.j.et pone in vaſe vitreo ad ſoleȝ obturato orificio eius diebus.xij.⁊ da ex eo omni mane ab.℥.j.vſq̄ ad.iij.cū modico dragaganti vt nō noceat ano.

¶Modus infuſionis conferens ſode calide vehementi ⁊ ſolutione educit colerā.Et cōfert iuuamentū maximū febribus colericis.Accipe ſucci endiuie cocti ⁊ depurati.li.ij.vl̄ aliorū ſuccoꝝ q̄s dixim⁹ ei infūde i ipſis vl̄ altero ipoꝝ dyaſiracoſt.℥.vj.Et da ex eo in mane ab.℥.ij.vſq̄ ad.iiij.Apparebit em̄ cito ſanitas ſi deus voluerit.

¶ Inquit hamech. Modus īfuſiōis ſode calide diuturne. Accipe abſinthij romāi. ℥. j. fumiterre. ʒ. viij. paſſularū enucleatarū. ℥. j. eupatorij. ʒ. v. florū bugloſſe domeſtice aut ſilueſtris añ. ʒ. vj. cuſcute ſeis endiuie agarici: añ. ʒ. iij. Coquāt i lib. iij. aque vſq₃ ad lib. j. ꝛ. ß. ꝛ infunde in ea cōfectionis iam dicte hamec: ꝛ ꝑpꝛie pꝛime. ℥. ij. Et da ex ea ol mane ab. ℥. j. vſq₃ ad. ij. Sanat enim cum virtute dei glorioſi.

¶ De ſoda frigida.

Loquemur deinceps de ſoda frigida ſiue ſit ſine materia ſiue cū materia flegmatica vel melācolica ſiue ꝑmixta ſiue vētoſa. Et de his oib⁹ diſtinctis loq̄mur ſi de⁹ voluerit. Et icipiem⁹ ſicut cōſuetudo nr̄a eſt a debilioꝛibus.

¶ Calefactoꝛiū ad ſodā frigidam ꝛ ſodam vētoſam. Milium integrum cū ſale q̄tū ipm calefiat in latere calido ꝛ impleantur ex eis ſacculi ꝛ vapoꝛetur cum eis locus.

¶ Iſaac grana lauri ꝛ olibani medium eoꝝ terantur ꝛ impleantur ex eis ſacculi: poſtq̄ ibi irroꝛata fuerint aceto vi ni calefiāt in latere calido ſuper quo irroꝛatur acetū ꝛ fiat euapoꝛatio cum eis.

¶ Democrit⁹. Accipe grana ſinapis itegra ꝛ grana naſturcij vt ſint partes eoꝛum equales. Infundātur modicū i aceto vini foꝛtis ꝛ impleantur ex eis ſacculi ꝛ calefiant in latere et fiat euapoꝛatio cum eis.

¶ Aliud eiuſdem exptum pulegij carni eq̄s ꝑtib⁹ fiat ſicut diximus. Aliud eiuſdē oleū puleginū iunctum exptum eſt.

¶ Unctiones fiant ad ſodā frigidā ex oleo nardino aut yrino aut laurino aut de been aut de aliquo taliū. Et ſi foꝛti⁹ facere volueris confoꝛta virtutē eoꝛum cū coſto et caſtoꝛeo et eufoꝛbio ꝛ pipere cum aliquo hoꝛum vel oibus.

¶ Linimentum ad doloꝛē capitis frigidū. Tyriacam vel mitridatum cū ſucco mente: miſce ꝛ ſuperpone expertum eſt.

¶ Linimētū aliud exptū a nobis ad antiquos capitis dolores qđ adminiſtratur ſuꝑ caput et frontē. ℞. coſti myrrhe: caſtoꝛei neridē: añ. ꝑtes equales: olei roſ. q̄tū ſufficit. Et ſi in ſomnietatē patiē ꝑtē. ß. opij adde: eſt enim expertum.

¶ Mahemet filius zacharie: modus linimēti ad ſodā frigidā et antiquā et emigraneā et doloꝛes auris ex frigiditate. ℞. caſtoꝛei: eufoꝛbij: opij: ſtoꝛacis liq̄de: piperis: folioꝝ rute

ſinapis:calamēti:marubrij : añ. Fac trociſcos aut. ʒ. ij. aut. ʒ. j. ⁊ apud neceſſitatem diſſolue ex eis cum oleo nardino aut coſtino: aut modico aceto. Et line ſup locū et diſtilla ex eo in aures et nares ex parte doloris: et mirabilis effectū eius ſi deus voluerit. ¶ Gal. Trociſcus crud⁹ diſſoluatur cū aceto forti ⁊ oleo roſato. Et lineat̄ ex eo ſup frontem ⁊ tempora: ⁊ ſedat ſodā difficilem ⁊ emigraneam. et eſt exptum. Et eodem modo trociſci de croco dicti in antidotario.

¶ Dyaſcorides. Epithyma ad ſodam frigidam ⁊ emigraneam. Ex cinere et aceto fiat permixtio et decoque in olla et liniatur: expertum eſt.

¶ Philagrius. Modus linimenti ad ſodam frigidaꝫ ⁊ antiquam et emigraneā difficilem. ℞. mirrhe: opij : omphacij: ſcamonee: granoꝝ lauri. añ. ʒ. iiij. croci. ʒ. iij. et ß. ſemis iuſquiami: apij: amomi: añ. ʒ. v. Fac trociſcos cum aceto : et line ſicut diximus cum eis ſuper locum.

¶ Alexāder. Cōfectio epithymatis ad ſodā frigidā diuturnam. ℞. fimi colūbini. ʒ. j. ⁊. ß. leucopiperis. ʒ. ij. euforbij. ʒ. iiij. croci. ʒ. j. ⁊ fecis olei de croco. ʒ. j. ⁊. ß. aggregētur oīa cū aceto forti multe fortitudinis. ⁊ frica crocuꝫ cū aceto ⁊ ſucco abſinthij: ⁊ oleo nardino: miſce ⁊ line vbi oportet.

¶ Embrocetur caput in ſoda frigida ⁊ vētoſitate groſſa cū camomilla haſculi ſceha: maluis: folijs lauri: ⁊ ſauina ⁊ beregiſiſ: ⁊ origano: ⁊ mellilofo: et ſanſuco: et nemeu: et yſopo ſicca: ⁊ ſimilibus ſeparatis vel coniunctis.

¶ Dyaſcorides expertum eſt. Succo apij calido capite linito reſoluit ſodam.

¶ Democritus ad diuternam ſodam medicamen expertū. ℞. caſtorei radicum feniculi: algul: yreos. añ. ʒ. j. granorum lauri. ʒ. ij. foliorū rute. ʒ. iij. cere. ʒ. vj. olei roſati. ℥. j. ⁊. ß. olei yrini. ℥. j. Fac vnguentum et line ex eo probatum eſt.

¶ De caputpurgijs conferentibus ſode frigide.

Caputpurgioꝝ cōferentiū ſode frigide narrationem aggredimur. Dyaſ. dixit ſit caputpurgiū cū aqua ſāſuci et reſoluit ſodam frigidam et emigraneam.

¶ Oribaſ⁹ dixit Oleū de cucumere aſininoē caputpurgiū bonū ſode frigide ⁊ emigranee: ⁊ mūdificationi cerebri ab humorib⁹ frigidis pinguib⁹ ⁊ aque deſcēdenti ad oculū et

pprie ſi

proprie ſi modicū hui⁹ olei diſtilletur in aures ⁊ trahatur ſugendo. Deinde poſt horam lauentur nares cū aqua ca‐lida. Succus quoq; cucumeris aſinini vehemēti⁹ operatur.
¶ Galienus. Caputpurgium cōferēs ſode frigide: et tortu‐re: ⁊ oppillatiōi collatorij ⁊ defectioni olfact⁹ et impedimē‐to ipſius. Nigella die ac nocte infundatur in aceto. deinde ſiccet ⁊ terat ſubtil'r et puluis eius narib⁹ approximetur ⁊ trahatur naribus odor eius ſicut ſugendo. Exptum eſt.
¶ Idē caputpurgiū valēs ſicut ſuperi⁹: ⁊ eſt forte. ℞. nigel‐le. ℥. ij. ſucci cucumeris aſinini. ℥. j. ſalis armoniaci. ℥. ß. Miſ‐ceant cū oleo cucumeris aſinini: aut oleo de alchanna: et liniatur ex eo in naribus intus: ⁊ ſugatur vehemēter odor eius. Educit enim de materia cōtenta in capite ſufficiēter. Deinde lauentur nares et caput cum aqua calida.
¶ Filius zacharie. Confectio caputpurgij ad ſodā frigidā ℞. caſtorei euforbij: añ. Fiat ex eis ſief cu3 aqua ſanſuci: et fricet ex eo ſup cutim: alias cotē cū oleo nardino: aut coſti‐no: et liniatur ex eo in narib⁹: et ſugat: et fiat ſicut dixim⁹.
¶ Itē. Cōfectio caputpurgij ad ſodam frigidā: et emigra‐neam et egritudines cerebri frigidas: et torturam et para‐leſim. ℞. caſtorei ꝯdiſi arthanite pulpe colloquintide: bau‐rach euforbij gibenet: fellis vaccini ſicci: añ. Fiat ſief. Et fi‐ant: cum eis caputpurgia cū auricula muris: aut ſuccoſan‐ſuci aut ſucco venan. Et eſt expertum.
¶ Iude⁹. Caputpurgiū cōferens ſode frigide. Fellis adib' ſicci: aut vaccini aut caprini oppoponaci caſtorei: añ. ptem vnam: croci partem. ß. fiat ſief; et fricetur ex eo ſup cutim: al's cotem cū aqua: et liniātur intus nares. Eſt em̄ exptu3.
¶ Archigenes. Caputpurgiū valens ad idem caſtorei ſina‐pis: oppoponaci: apij croci aloes: añ. Fiāt pillule: et admi‐niſtretur ſicut diximus. Expertum.
¶ Alexāder. Caputpurgium mirabile ad diuturnum capi‐tis dolorem et pingues in eo materias: et initiu3 aque. Et eſt ad epilepſiam expertum. ℞. ſuſeis. ℥. v. ſucci cucumeris aſinini nec nimis recentis nec nimis antiq: ſalis armonia‐ci: añ. ℥. ij. terentur diligenter ⁊ miſceantur: ſic terēdo cum oleo de cucumere aſinino aut oleo yrino donec fiat ſicut ce‐rotū et repone in vaſe vitreo: et inunge ex eo intus in na‐

ribus: et fugatur diligenter. Deinde fac ſicut diximus.

¶ Idē. Accipe radicū arthanite ſicce. ʒ. ij. et ß. ſucci cucumeris aſinini. ʒ. ij. tere ſubtiliſſime: et ex eo per canellū inſufflétur in nares. Deinde ſugat ſicut diximus.

¶ Democrit° purgatur aliqñ caput p res: q̄ cōmaſticātur. Et eſt purgatoriū leue. Accipe maſticis ptes. ij. piperis ptē j. cōmaſticenṫ diu: et ſaliua que reſoluitur: ſemp expuatur: et qñq͡ admiſcem° cū maſtice ſtaphiſagriā: et qñq͡ piretrū: et qñq͡ radices alfoſe: et qñq͡ radices capparis. hec enim ſpiſſum humorem et flegma groſſum educunt.

¶ Caputpurgiū in inuentiōe nr̄a: cōferēs delicatis ad ea q̄ diximus. ℞. caſtorei. ʒ. ſ. euforbij. ʒ. ß. gallie muſcate. ʒ. vni° ptes. ij. cōdiſi. ʒ. vnius ptē. ß. Fiat eoꝝ cōtritio bona: et fundē ſup ea ſucci arthanite quātitatē ſufficiētē: et expone ad vmbrā donec ſiccetur. Deīde tere et cū ſucco venaꝝ: aut cū ſucco ſanſuci fiant collyria et adminiſtra ſicut diximus.

¶ Gargariſmata etiā materiā cerebri attrahunt: quale eſt gargariſma factū cū oximelle cū ſinapi: aut cum yreos: aut cum cortice capparis: aut cū piretro: aut pipere.

¶ Paul°. Gargariſma cōferens ſode frigide: et egritudinibus cerebri flegmaticis. yerapigra cum oximelle ſquilliticō cū aqua decoctionis alhaſce: origani yſopi ſicce: piretri: et ſynapi. Gargariſmus cum eis fiat omni hora.

¶ Suffumigiū. Gabrielis ad ſodā frigidam: et egritudines cerebri flegmaticas. Accipe ſāſuci. ℥. ij. folioꝝ citri. ℥. ſ. camomille tantūdē ligni aloes: ſpice. aā. ʒ. v. ponanṫ in vaſe vitreo ſtricti orificij: et coquātur donec cōſūpta ſit q̄rta ps aque. Deinde ꝯpiatur orificiū vaſis: et recipiaṫ vapor ei°.

¶ Aliud eiuſdē: ſed eſt fortius illo aperiens oppillationes cerebri: et emunctorij. ℞. nigelle partes. ij. foliorum ſanſucis origani: perſici: haſce: yſopi ſicce: ſticados: aā. partem. ſ. Fiat ſicut diximus.

¶ Odoramētū ꝯferēs ſode fride. ℞. gallie muſcate auṙ. iij. ſadurā. auṙ. iij. et ß. ābre crude auṙ. ij. muſci. ʒ. ſ. ligni aloes auṙ. vj. Diſſoluaṫ ambra ī modico olei de been. Cetere aūt res pter muſcum terantur ſubtiliter: et cōficiantur cū gluti no dragaganti. Et poſtq͡ cōfecte fuerint: malaxenṫ cū ambra diſſoluta in oleo de beē malaxatiōe multa. Ultimo ve-

romuſcus tritus ⁊ diſtēperatus cum aqua roſata miſceat malaxando cum predictis. et fiat inde pomū vnū: aut duo ⁊ odoretur. Deinde cōſeruetur in vaſe vitreo: aut plumbeo ne virtus ipſius tollatur. Hoc eſt odoramentū ſublime.

¶ Odoramentū aliud ex caſtorei: ⁊ rute ſicce partibus equalibus cum glutino dragaganti: pomum fiat et odoretur. Et ſpecies per ſe odorentur preterꝗ fiat pomū. Eſt em̄ expertū ad ſodā frigidā ⁊ vētoſam.

¶ Odoramētū aliud expertū ad frigiditatē cerebri ꝙ cōfortat ipſū: ⁊ ꝯfert ſode. ℞. ſtoracis calamite electe. ℥. ij. ligni aloes. ℥. iij. laudani cōfectiōis greca: an̄. ℥. j. ⁊ in alio. ℥. vnius partes. ij. ſpice. ʒ. iij. gallie muſcate. ʒ. viij. maſticis. ʒ. iiij. ambre crude. ʒ. ij. ⁊. ß. gariofilorū: macis: an̄. ʒ. iiij. ⁊. ß. Cōfice ſic ſtoracē laudanū ⁊ maſticē: cū modico olei de been reſolue. Deinde tere in mortario cū piſtello calido ⁊ proijce ſup eā pulverem: ligni aloes: ſpice: gallie gariofilorum ⁊ maſticis: et miſce cū eis. Poſt hec funde ſup ea glutini: gummi arabici aut dragagāti ꝗtū ſufficit ⁊ miſce cōterēdo. Deinde malaxa cū ambra diſſoluta cū modico olei de been malaxatiōe multa: ꝯterēdo. Ultimo ṽo aromatizet̃ cū muſci. ʒ. ij. ß. ⁊ aq̄ roſata: aut fiāt ide poma ⁊ odorent̃. Aut fiāt ide trociſci et ſuffumigetur cum eis. Et eſt expertū verax: ⁊ ſuffumigant̃ templa: ⁊ domus regū.

¶ Aliud valēs ſilr̃ ⁊ eſt bonū. Accipe buchur ſcēdere: et ligni aloes electi: ana partes equales: muſci partis vni⁹. xix. fac ex eis poma aut nib: ⁊ vtere bonū eſt ⁊ expertū.

¶ Aliud valēs ſilr̃. ſtoracis: ligni aloes: an̄. ʒ. j. gallie muſcate. ʒ. xij. ambre. ʒ. vij. muſci. ʒ. ij. ⁊ fiat ſicut diximus.

¶ Aliud nobile ſatis cōferēs ſode ⁊ epilepſie: et ſ̃focationi matricis: ligni aloes gallie muſ. an̄. ʒ. xv. ziſenide. ʒ. vij. ꝯfice terēdo: ⁊ fac ex eis poma: aut nib. Et adminiſtra: aut fac collyria: ⁊ ſuppone in matrice. Et ſunt q̇ addūt buchur ſcēdē. ʒ. v.

¶ Inquit Hyppo. Aromatica capitis gravedinē faciūt. Et ego quidē dico: ꝙ non elongatur quin hoc ſit i frequēti vſu eorū: cōuertunt enim vapores ad caput: imo replēt illō vaporibus. Moderatus vero vſus eoꝝ cerebrū cōfortat ⁊ calefacit. Sed non fiat adeo frequens: vt pducat ad illud. Et q̄dem canon eſt non debere cōferre apud repletionē. Et hoc

eſt qđ hyppo. voluit. Nã poſt mũdificationẽ ɔfortat ⁊ cale-
facit: ⁊ reſiduũ ſode remouet. Et ſi ſoda eſt malitia ɔplexio-
nis frigide ſine materia: aut a frigiditate aeris inuenimꝰ
eſſe iuuamẽti ſublimis vſus eoꝝ.

¶ Solutiuoꝝ gñа cõuenientia ſode frigide: ⁊ flegmatice:
deiceps ſcribant: ⁊ prio a debilioribꝰ icipiamus.

Ex eis eſt modus pillularũ de inuentiõe Iudei mũdifi-
cantiũ cerebrũ: ⁊ neruos ab humore flegmatico ⁊ cõ-
ferentiũ ſode frigide: ⁊ epilepſie: ⁊ ſpaſmo ⁊ palyſi: q̃rũ per-
mixtio hec eſt. ℞. pulpe colloq̃ntidos. ʒ. xij. laudani puri. ʒ.
x. dragagãti. ʒ. ij. gallie. ʒ. iiij. ſal gemme. ʒ. j. ⁊ ß. confice ſic.
Dragagantum ⁊ gallia diſſoluãtur in aqua pluuiali. Lau-
danum vero diſſoluatur ĩ modico olei roſati: deinde miſceã-
tur oĩa ⁊ vltimo conficiant cũ eis colloq̃ntida ⁊ ſal gẽma vl-
timo pulueriȝata.

¶ Pillule aũt ad hoc valentes ſũt pillule de yera. ⁊ pillule
de ſpeciebꝰ: ⁊ pillule ſtomatice: q̃s ſcripſi in antidotario vni-
uerſalium medicinarum.

¶ Wahemet filius zacharie. Confectio pillularũ habenti-
um virtutẽ yere: ⁊ ſũt ĩ nobilitate eiꝰ ⁊ vocauit eas cochias
quarũ hec eſt ꝑmixtio. Accipe pulueris yere. ʒ. xx. colloq̃n-
tide interioris. ʒ. vj. ⁊ ß. ⁊ in alio pro colloquintida troſciſco-
rũ alhãdahal. ʒ. viij. ſcamonee antiochene cocte ĩ citonio. ʒ.
v. ſticados turbith. añ. ʒ. x. Fiãt pillule: doſis earũ ẽ a. ʒ. ij. vſ-
q ad. ʒ. ij. ⁊ ß.

¶ Sal. Pillule exꝑte ad ſodã frigidã: ⁊ mũdificãt caput ⁊ ſto-
machũ ab humore flegmatico ⁊ putrido: ⁊ ſunt pillule ſal-
ue: quarũ ꝑmixtio hec eſt. ℞. aloes boni. ℥. x. colloq̃ntide in-
terioris. ʒ. iiij. ſcamonee cocte in citonio. ʒ. iij. ſticados ara-
bici. ʒ. v. ſal' gẽme. ʒ. ij. aniſi: abſin. añ. ʒ. ij. ⁊ ß. turbith boni ⁊
electi ſublimis. ʒ. xij. fiãt pilluli. Et ſit doſis earũ a. ʒ. j. vſq
ad. ij. ¶ Aaron. Infuſio yere ad ſodã antiquã frigidã ex hu-
more groſſo flegmatico. ℞. yſopi ſicce. haſce: ſuccaha: radi-
cũ feniculi: apij: añ. ʒ. viij. turbith. ʒ. iiij. ⁊ ĩ alio. v. aniſi. ʒ. ij.
⁊. ß. ſalis gemme. ʒ. ij. paſſularum enucleatarum. ℥. j. Deco-
quant in lib. ij. aque vſq ad lib. j. ⁊ coletur. Deinde ꝓijciat
ſuper ipſaȝ yerepigre. ʒ. x. turbith boni ⁊ ſublimis. ʒ. iiij. po-
natur in vaſe vitreo: ⁊ ſuſpendatur in ſole diebus. x. et da

huius infuſionis omni die ab.℥.j.uſq; ad.ij.

¶Filius. Serapionis. Infuſio de aloe eſt mundificans caput ⁊ ſtomachum ⁊ curans ſodam. ℞.mirabolanorum:chebulorum:emblicorum:belliricorum:radicum apij:feniculi:florum:ſquinanti:capitis lilij:ana.ʒ.x.ſpice maſticis calami aromatici: an.ʒ.iij.yſopi:dauci:ſucaha:bedegar.ana.ʒ.v.colloquintide interioris.ʒ.ij.Coquantur in lib.iiij.aque ad lib.j.⁊ proijciatur ſuper eas aloes ſuccotrenſis.℥.j.et pone in ſole ſicut diximus.Et eſt doſis eius ab.℥.j.uſq; ad.ij.cum dragagantis et maſticis:ana.ʒ.ß.

¶Idem modus infuſionis yere:valens ad idem ⁊ eſt fortior ℞.radicum apij:feniculi:ſquinanti.an.ʒ.x. calamenti montani:ariſtologie rotunde:ſucaha ⁊ bedegar:an.ʒ.v.mirabolanorum indorum.ʒ.vij.epithymi cretenſis.ʒ.v. maſticis.ʒ. iij. ſpice.ʒ.ij.caſſie:ameos:calami aromatici.an.ʒ.iiij. agarici. ʒ.vj.ſticados.ʒ.vij.paſſule enucleate.ʒ.iij.Coquantur i li.vij. aque uſq; ad lib.v.⁊ proijciatur ſuper ipſam yerepigre.℥.j. Et fiat ſicut diximus.Et ſit doſis eius ab.℥.j.uſq; ad.ij.cum olei de cherua.ʒ.iij.

¶Alexander.Confectio pillularum valentium ad diuturnam ſodam ⁊ emigraneam ⁊ vertigines:⁊ epilepſiam: ⁊ arteticam:et educunt humores a profundo membrorum: et ſoluunt ſine moleſtia:quarum pmixtio hec eſt. ℞.Aloes boni ſublimis.℥.j.colloquintide interioris:ſcamonee cocte in citonio abſinthij: bdellij:ameos: ana.ʒ.ß.maſticis.ʒ.iiij.aniſi.ʒ.ij. euforbij.ʒ. ij.⁊ ß.baurach.ellebori nigri. an. ʒ. iij. cum ſucco caulium fac pillulas.Et ſit doſis a.ʒ.j.uſq; ad.ij.

¶Pillule noſtre conferunt egritudini capitis:⁊ conferunt ſode antique:⁊ ſolutione educunt humores pingues et graues ⁊ cuſtodiunt ſanitatem oculi:⁊ curant reuma eius.Quarum hec eſt permixtio.℞.colloquintide turbith:an.ʒ.iiij.agarici.ʒ.iij.ſticados.ʒ.ij.ſcamonee.ʒ.iij.⁊ ß.ſpicce ſquinanti:xiloaloes caſſie zilobal.carpobalſami:aſari:roſarum violarum epithymi:abſinthij:cynamomi:croci maſticis:ana.ʒ.j.aloes ſublimis ad pondus oim.Fac pillulas cum ſucco abſinthij.

¶Pillule alie noſtre.Valent ſimiliter ad mundificationem ſtomachi ⁊ capitis ⁊ accipiuntur oi tempore.Et dicuntur pillule de maſtice.℞.aloes.ʒ.vij.maſtic; roſarum:an.ʒ.iiij.turbith.ʒ.x.fac ide

pillulas. Doſis earũ eſt a.ʒ.ij.vſq₃ ad.iiij.
¶ Yera noſtra: cõfert ſode a flegmate facte. Stomachũ ⁊ cerebrũ mũdificat epar ⁊ mẽbra nutritionis cõfortat. ℞. carpobalſami: xilobalſami: caſſie: cynamomi electi: ſpice: aſſari: maſticis: cubebe: macis: nucis muſcate: ſquinanti: agarici: añ.ʒ.v. croci.ʒ.iij. aloes ſuccotrenſis lib.j. mellis q̃tũ ſufficit. Doſis ei⁹ eſt a.ʒ.ij.vſq₃ ad.v.
¶ De ſoda ex aggregatione colere ⁊ flegmatis.
Infuſio ꝯferens dolori capitis. cui⁹ materia eſt colera ⁊ flegma ⁊ ſolõne educit ea. ℞. pruna.xl. fumiterre.ʒ.viij. abſinthij.ʒ.iiij. mirabolanorum citrinorũ chebulo℞ ⁊ indorũ. añ.℥.j. tamarindorũ.ʒ.xv. agarici ⁊ turbith. añ.ʒ.ij. et ß. Coquãtur in lib.iiij. aque donec redeat ad lib.j.⁊.ß. Et accipe ex ea.℥.viij.⁊ fricetur in ea aloes turbith. añ.ʒ. partem j. agarici.ʒ.j. Deinde coletur ⁊ bibatur donec dimittitur ꝑ totam noctẽ. Si aũt qui ſumpſerit eã fuerit debilis illa tria non fricentur in ea: ſed ſufficit cum ea miſceri pulpe caſſie fiſtule.ʒ.xv.
¶ Haly. Mod⁹ infuſionis aloes: ꝯferens ſode ꝑmixtiõis colere et flegmatis diuturne. ℞. mirabolanorũ nigro℞ abſinthij. añ.ʒ.vj. fumiterre: bedegar: añ.℥.j. Coquãtur in li.iiij. aque vſq₃ ad lib.j.⁊ cola ⁊ ꝓijce ſuꝑ eã aloes boni.ʒ.viij. Et pone i vaſe vitreo: ⁊ fiat ſicut dixim⁹. Et da vſq₃ ad dies.xij. plus vel minus vſq₃ dũ appareat ſanitas. Et doſis ei⁹ eſt ab ℥.j.vſq₃ ad.ij. efficax ⁊ expertum eſt.
¶ Ruffus. Pillularũ cõfectio cõferẽtiũ ad ſodã antiquã ex humore groſſo flegmatico ⁊ colerico: qua℞ ꝑmixtio eſt. ℞. mirabolanorũ citrino℞: ⁊ indorum: abſinthij. añ.ʒ.iij. aniſi: bdellij: maſticis: añ.ʒ.ij. ſcamonee.ʒ.ij.⁊ ß.⁊ ꝓprie cocte i citonio trociſcorum: alandahal.ʒ.iiij. epithymi.ʒ.ij. aloes boni: turbith electi: ⁊ caſſie: añ.ʒ.vj. ſal gẽme.ʒ.j.⁊ ß.⁊ fac pillulas cũ ſucco endiuie. Doſis earũ a.ʒ.j.vſq₃ ad.ij.
¶ Alchindus. Cõfectio pillularũ ſode aggregatiõis colere ⁊ flegmatis ⁊ ſode ꝓprie ſtomatice ⁊ conferũt ſtomacho et mũdificant ipm ⁊ caput a ſuꝑfluitatibus colericis ⁊ flegmaticis ⁊ mũdificãt ſenſus ⁊ viſcera ⁊ cõferunt ſpleni. Quarũ hec eſt ꝑmixtio. ℞. triũ mirabolanorum. añ.ʒ.iij. epithymi boni: abſinthij: añ.ʒ.ij.⁊.ß. turbith arũdinei.ʒ.ix. agarici ſca

monee:trociſci:alādahal.añ.ʒ.ij.apij aniſi:añ.ʒ.ſ.ſalis gē‑me.ʒ.ſ.nucis muſc.gariofilorum añ.ʒ.vnius ptes duas:yere pigre.ʒ.v.maſticis.ʒ.ſ.et.ß.Confice cum ſucco endiuie et cū penidiarū.ʒ.ij.Doſis earū eſt a.ʒ.ſ.vſq; ad.iij.

¶Oribaſius.Cōfectio pillularū mundificātiū caput a cole ra et flegmati cōferentium ſode pmixte et mundificantium caput:et ſtomachū et iſtrumēta viſus:et attrahāt materias vehemēter.Quarū hec eſt pmixtio.℞.carpobalſami recen tis aſari maſticis abſinthij ſpice ſcamonee cynamomi ele‑cti.añ.ʒ.ij.croci.ʒ.ſ.nucis muſcate.ʒ.ß.turbith boni et electi ʒ.iij.aloes.ʒ.viij.colloquītide iterioris.ʒ.vij.Fac pillulas. Doſis earum eſt a.ʒ.ſ.vſq; ad.ij.

¶Galienus.Confectio pillularum cochiarum conferētium ſode permixte:et mundificantium ſtomachum et caput et in ſtrumenta viſus.℞.aloes ſcamonee cocte in citonio: collo quītide interioris albe et lenis maſticis:abſinthij romani: añ.partes equales.Confice cū expreſſione ſolatri: aut en‑diuie.Et doſis earum eſt a.ʒ.ſ.vſq; ad.ſ.et.ß.

¶Pillule.alie experte valentes ſilr mūdificant caput et ſto machū et cōfortant ea.℞.aloes boni et electi.ʒ.v.maſticis ʒ.iij.roſe ſicce.ʒ.ſ.Doſis earum eſt a.ʒ.ij.vſq; ad aur.ij.

¶Alie valētes et ſilr.Accipe aloes.ʒ.vi.mirabolanorum ci trinorum.ʒ.iiij.maſticis.ʒ.iij.roſarum.ʒ.ij.croci.ʒ.ſ.

¶De ſoda frigida ab humore melancolico.

Sapor heben girges.Confectio pillularū indarū cōfe rentium ſode:cuius materia eſt melācolica:difficilis era dicationis et conferentium manie et melancolie et epilepſie et lepre.et morphee nigre et vlceribus nigris.Quarum hec eſt pmixtio yerepigre.ʒ.x.epithymi agarici:polipodij:ſti‑cados:añ.ʒ.vij.mirabolanorum nigrorum colloquintide in‑teriores.añ.ʒ.iiij.ellebori nigri:ſalis indi:añ.ʒ.ij.et.ß.la‑pis lazuli.ʒ.iij.Fac pillulas.da.ʒ.ſ.et ß.vſq; ad.ij.cum a‑qua caſei infuſionis epithymi et paſſularum enucleatarum et parum ſal gemme.Sunt eīm mirabiles.Sunt enim ex po ſterioribus qui addiderunt in permixtione earū gariofilo rum:aniſi ſpice.añ.ʒ.ſ.et.ß.

¶Decoctio de epithymo conferēs ſode melācolice et ſpēbus melancolie et manie et lepre:et morphee nigre:et cācro et fi‑

ſtule nigre. ℞. epithymi: ſticados mirabolanorū nigrorum. añ. ℥. j. chebulorū: emblicorum: belliricorum: turbith: eupatorij agarici: añ. ʒ. v. polipodij: ſene: añ. ʒ. ij. fumiterre: florū ſquinanti: añ. ʒ. iij. corticum ellebori nigri. ʒ. vj. ſal' gēme. ʒ. ij. et ß. paſſularū enucleatarū. ℥. j. et ß. Oia pter epithymū bulliāt in lib. iiij. aque vſq ad lib. j. deinde bulliat epithymū in eo ebullitiōe vna modica. Deide coletur et pijciat in ea yere pigre. ℥. j. et fiat ſicut diximus. Doſis eſt ab. ℥. j. vſq ad. iij.

¶ Hamech filius zezar. Modus infuſionis cōferens ſode: cuius materia eſt humor aduſt⁹: aut melācolia: et eſt ſublime ad illud et ad maniā: et melancoliam: et epilepſiā: et vertiginem et leprā et cancrū et ſcabiē: et impetiginē. Cuius hec eſt pmixtio. ℞. mirabolanorū nigrorū chebulorum: añ. ʒ. viij. epithymi reubarbari: añ. ℥. j. radicū bugloſſe domeſtice et ſilueſtris et florum earum: añ. ʒ. iiij. abſinthij. ʒ. iij. fumiterre. ʒ. v. polipodij agarici ſticados camedreos camepiteos: añ. ʒ. iiij. liqritie. ʒ. v. ſene. ʒ. vij. paſſularū enucleatarum. ℥. j. Bulliāt oia preter epithymū in. v. lib. aque vſq ad lib. j. Ultimo vero ponatur epithymum. Deinde coletur: et proijciatur in ea confectionis hamech ſecunde. ℥. ij. et ponatur in ſole in vaſe vitreo diebus. vj. Et da ex eo ab. ℥. j. vſq ad. j. et. ß. Eſt enim mirabile.

¶ Jeſui ihe. Syrupus cōferens ad ea q̄ dixim⁹ et nobile: et expertū: et cōfert quartane: et oppilatiōi ſplēis et omni egritudini que eſt ꝺ melācolia. ℞. capillorū veneris radicū bugloſſe domeſtice et ſilueſtris et florum earū: polipodij. añ. ℥. j. epithymi. ℥. j. foliorū ſene: camomille ſticados: añ. ʒ. vij. camedreos ſquināti ellebori nigri: añ. ʒ. iij. fumiterre. ʒ. vij. eupatorij. ʒ. iiij. ſucci pomorum dulciū. ℥. viij. Oia preter epithymum et ſuccum pomorū buliant in lib. iij. aque vſq ad lib. ij. Deinde bulliat in eo ebullitione vna epithymum: et coletur cum ſucco pomorum et zucchari lib. ij. fiat ſyrupus Doſis eſt a. ʒ. x. vſq ad. xxx. et eſt ſublime.

¶ Alexāder. Pillule ꝺ lapide Armeno. Cōferūt ſode melācolice et educunt cum facilitate humorē melācolicum et cōferūt egritudinib⁹ melācolicis: ſicut eſt mania melācolia et cācer et lepra. ℞. yerepigre epithymi agarici: lapidis armēi loti et preparati: añ. ʒ. iiij. ſcamonee. ʒ. v. et proprie cocte in

pomo gariofiloꝝ.ʒ.ſ.fac pillulas cū aqua roſata doſis.ʒ.ſ.
¶Gal.Canō eſt ꝙ cura hui⁹ ſode:nō eſt expoliāda ab vno
triū regiminū:et ſilr omniū egritudinū melācolicarū. Pri-
mū eſt regimē humectatiuū:et impinguatiuū :preter hoc
ꝙ facit cadere in oppillationes:⁊ hoc ideo vt lenificet:⁊ ha
bilitetur corpus hūoris:vt recipiat equalitatē digeſtionis
in toto.Et hoc regimē eſt neceſſariū in principio:⁊ ī medio
et in fine ⁊ ante ſm regimē ꝙ dicemus poſt:vt non cadat in
corp⁹ hūoris:vt reſoluat ſubtile ⁊ remaneat ꝙ eſt groſſum
⁊ accidat reſiduo ipſius lapideitas.Scōm regimē eſt regi
men reſolutiuū faciēs reſolutionē cū mediocritate:⁊ ꝓprie
ei⁹ ꝙ habilitatū ē vt fiat illud.Et hec duo regimina opor-
tet vt ſibiīnuicem ſemp ſuccedāt:ſm hoc eñ cadet digeſtio
equaliter in materiā ⁊ equaliter reſoluet.Tertiū regimen
eſt regimē euacuatiuum in quo tria ↄſiderabilia ſubdent.
Unū vt nō ſemel ⁊ multā et ſubitā faciem⁹ euacuationem:
ſed per interualla habentē temperiē vt natura euacuatio
nē:nō euacuatio naturam regulet:ſubita ei et violēta.eūo
vix a natura regulariter opatur ipetus flāme:que ſubito
agit in ſubtile ⁊ pretergreditur groſſum.Op⁹ vero mode-
rati caloris eſt equaliter in vtranqꝫ partem rei elixabilis ⁊
aſſabilis agere.Secundū conſiderabile eſt:vt euacuatiuū
ſit cōmēſuratū nō excedens mediocritatem: ſed ſit extenſio
eleuationis eius non recedens a gradu medicinarum in-
columiū quas te ſcire fecimus in libro rectificationū earū.
Tertiū eſt vt non expolientur ſolutiua a reb⁹ lenificatiuis
et humectatiuis hoc eſt eñ qđ operationē beatificat. Ad-
huc aūt canon eſt vt in hoc triplici regimine confortet cor
cum rebus cordialibus:generantibus in eo mineram gau
dij ⁊ tu elige eas ex ſimplicibus ⁊ compoſitis:quarum tra
ditio eſt apud te:et cū adminiſtratione omnium que ad rē
gaudij pertinēt:hic enim eſt theſaurus cure.

¶De cura ſode a permixtione colere nigre ⁊ flegmatis.

Iude⁹.Modus pillulaꝝ cōferentium ſode a flegmate ⁊
melācolia.℞.mirabolanoꝝ:chebuloꝝ:indorum belli-
ricorum:ſalis indi:añ.ʒ.iij.turbith epithymi : añ.℥.ſ.et.ß.
ellebori nigri:pulpe colloquintide:añ.ʒ.iiij.yerepigre.ʒ.x.
agarici.ʒ.vj.ſticados.ʒ.iiij.abſinthij.ʒ.ij.Doſis eaꝝ.a.ʒ.ſ.

vſq ad .ij. ⁊ ſunt ſublimes.

¶Cōfectio pillulaꝝ ſtomaticarum ſolutione educentium flegma ⁊ vtrāq colerā:et confert ſode ſtomatice facte ab eis:quarum permixtio eſt hec. ℞. yerepigre :turbith:aā.ʒ. xij.mirabolanoꝝ citrinoꝝ chebuloꝝ indoꝝ aā.ʒ.v.agarici.ʒ.iiij.ſalis gemme ſticados:ameos : aā.ʒ.ij.epithymi.ʒ. iij.ſcamonee.ʒ.ij.et.ß.Fac pillulas cum ſucco ſcariole da a.ʒ.j.et.ß.vſq ad .ʒ.ij.et.ß.

¶Andromach⁹:yera cōferēs egritudini capitis a flegmate ⁊ melācolia:⁊ cōfert iuuamētū manifeſtū appoplexie et epilepſie ⁊ paralyſi:⁊ torture:⁊ mollificationi et initio aq: cuius permixtio. ℞.ſucci abſinthij.℥.j.yerepigre.℥.ß.turbith.ʒ.viij.colloquintide interioris.ʒ.iiij.ſquille aſſate.ʒ.iij. agarici:ſticados:polipodij:et epithymi:aā.ʒ.ß.ellebori nigri:piretri :piperis albi:⁊ lōgi zinziberis: ſquinanti:camedreos:aā.ʒ.iij.⁊.ß .cardamomi:macis:nigelle:ariſtologie: caſtorei.aā.ʒ.iij.euforbij.ʒ.ij.et.ß .croci : petroſilini cynamomi:ſpice polij:aā.ʒ.ij.abſinthij.ʒ.iiij.albarum penidiarum.℥.iij.mellis diſpumati q̄tum ſufficit.Doſis eius eſt a ʒ.iij.vſq ad.v.cum aqua caſei.

¶De ſoda ex percuſſione.

Soda ꝓpter ꝑcuſſionem filius Serapionis. Si ſupra ꝑcuſſionē in capite nullū ꝑterijt tēpus adminiſtram⁹ in principio que repellant:⁊ non permittāt materiam reumatizantem ad locum recipi et figi in ipſo:ſicut recte adminiſtrantur frigida ſtiptica cum aquis ⁊ expreſſionibus frigidis:ſicut eſt ramich ꝓprie cū aqua frigida multe frigiditatis ⁊ comprime vehementer ſuper locū.Et ex eis ſunt roſe ⁊ ſandali et ſanſel et ſiefmemite et accatia et bolus armen⁹ et chimolea et lens nō excorticata et litiū ſingulariter et coniunctim quando miſcentur cum aqua ſolatri aut virge paſtoris aut plantaginis aut coriandri humidi cum olbus aut cum aqua roſata et infrigidentur in niue aut cū expreſſione portulace.Si autem poſt ꝑcuſſionē ꝑterijt tēpus ⁊ materia iam reumatizauit ⁊ collecta eſt : medicamē reſolutiuū apponēdū eſt:ſicut ex camomilla melliloto fenugreco radice altee ⁊ ſimilibus.Si aūt nō reſoluit curatur ſicut diximus in tractatu apoſtematū.At vero et ſi reu

matizauit materia & adhuc reumatizat & partis collecta eſt & partis colligēda vtraq; cura indiget.ſ. & que repellat reumatizandū & q̄ reſoluat collectū & reumatizatū. Sint ſatis hec de curis ſode que diximus & ſufficere poſſunt eis quos deus excellētiſſimus ſanare voluerit illo concedente.

¶De emigranea.

Emigranea egritudo eſt de genere vehementiū dolorum propterea q̄n q; indiget curatiōe q̄nq; blādimento & cura ei⁹ indiget obſeruatione regiminū ſicut in ſoda dixim⁹. Quapropter oportet vt capl'a illi⁹ canonis hic etiā afferant in calida.ſ. & frigida. Cura aūt blādiens eſt cura nō vera et eſt ſtupefacere apud vehementem dolorē ipſius & pulſationem. Nos autē ſanitatis largitorē poſcim⁹ in primis vt de ſui largitate ipſam egenti & ſperāti annuat q̄ ſit benedict⁹. Afferam⁹ autē ad locū hunc ex medicinis ibi memoratis: quas poſſumus habere ꝯmunitatē iuuaminū in omnibus egritudinib⁹ capitis. Et ponimus ex medicinis hic quaſdā quas quidē proprias emigraneas eſſe dixerunt.

¶De emigranea calida:

Et ſi peccatū eſt ex parte ſanguinis flobothomiā conferre dixim⁹. Si vero ex p̄te col'e euacuabim⁹ eā poſt q̄ꝫ digeſſerim⁹ vtrāq; partē eius & hoc cū auxilio medicinarum quarū proprietas eſt hec facere. Et ex eis eſt aqua fructuū & infuſio mirabolanorum et infuſio aloes in aqua endiuie quam diximus & alia quorum rememoratio preceſſit & danda eſt yera cum ſcamonea.

¶Alexāder. Cōfectio trociſcorū q̄bus fit linimentū ad emigraneā colericā vehemētē & pulſatiuā. ℞. aluminis.ʒ.xvj. croci.ʒ.xij. colcothar.ʒ.x. myrrhe.ʒ.iij. onfacij.ʒ.ij. calcadis. ʒ.ij. gūmi arabici.ʒ.iij. Fac trociſcos cū vino forti aut aceto. Et cū neceſſe fuerit ſoluatur vn⁹ cū aceto permixto & liniat ſuper locū doloris & ſtringatur ſuper ipſum cū ligamine vt ſedetur pulſatio. Et quandoq; apud neceſſitatem ponitur aliquantulum opij.

¶Democritus. Linimentū bonū ad emigraneā calidā. ℞. ex fece attramēti ſicca & diſſolue eā cōterendo cū aceto multe fortitudinis cū octaua p̄te ipſius opij egyptiaci: & laboretur multū in cōtritione ipſius ſicut per diē.ſ. & liniatur ex

eo ſup tẽpora ⁊ ſtringatur ſuper ipſum. Eſt enim expertū.

¶ Archigenes. Linimentū ad emigraneā calidā pulſatiuā expertū ⁊ ad ſodā vehemētē. ℞. ſucci aggreſte myrrhe. aā. ptē. j. fecis encauſti ſcriptorū ptes. ij. alumis iameni croci aā. ptem. j. ⁊ quartā. Cōfice terēdo cū aceto vini cōtritione multa ⁊ liniatur ex eo ſuper tpa ⁊ ſtringatur ſuper ipſum.

¶ Filius zacharie. Si ſtomach⁹ eſt cum cauſa dāda eſt poſt mūdificationē infuſio coriādri ⁊ pſilij cū zuccaro in matutinis ⁊ aſſiduetur illud qꝛ confert ſi deus voluerit.

¶ Idē. Caputpurgiū fiat ex lacte mulieris cum modico cāphore ⁊ ſi neceſſitas vocat adde tātūdē opij ꝙtū eſt cāphora ⁊ diſtilla ex eis in aurē ⁊ naſuꝫ q̄ ſeqtur morbū. Deinde ſtilla oleū violatuꝫ poſt horam cum lacte mulieris.

¶ Ex embrocis alijs ſuper hec eligenda ſunt ⁊ afferēda ad iſtū locū ea que congruant ⁊ quorū proprie preceſſit rememoratio. Sed ad hūc locū ex eis aliqua referantur que diximus in ſoda frigida.

¶ De emigranea frigida.

Hermes. Linimentū ad emigraneā frigidā cronicā. ℞. ſucci rute agreſtis ſucci affodili. ℥. aā. iij. caſtorei euforbij piretri: aā. ʒ. vj. pip. ſinapis ſtaphiſagrie calamēti zinziberis: aā. ʒ. iij. croci. ʒ. iij. Fiāt ex eis trociſci ⁊ cū neceſſitas vrget ex eis diſſoluatur vnus in aceto multe fortitudinis et liniatur ſuper locū ⁊ ſtringatur cū pila. Eſt em̄ efficax ⁊ eo vtendū eſt quando iam omnia non contulerint quoniā eſt forte. Et quandoqꝫ cuꝫ lib. j. olei ⁊ vini lib. ß. ⁊ cere. ℥. iij. bulliant oīa vſqꝫ ad vini conſumptionem. deinde colentur ⁊ fit inde vnguentum mirabile.

¶ Democrit⁹. Medicamē magnū cōferens emigranee difficili ⁊ cronice q̄ difficulter ſeparatur ⁊ non eſt ꝙ conferat ſicut illud. Accipe ex emplo ſinapiſmo circiter. lib. ij. et commiſce cū eo ſquille. ℥. ß. coſti radicū capperis euforbij: aā. ʒ. iij. oīa trita cū aceto: aut vino odorifero ꝙtū ſufficit aggregabis ⁊ empla ſup locū qm̄ eſt vltimū.

¶ Hyppocra. Granorū lauri partem. j. olibani. partem. ß. Miſce oīa cū aq̄ poſt ipoꝝ triturationē: ⁊. linies ſup locū.

¶ Oribaſius. Granoꝝ lauri folioꝝ rute: aā. partē. j. ſinapis partē. ß. aggregentur cū aqua ⁊ adminiſtrētur.

¶Alexander. Si eſt emigranea a comitate ſtomachi vomi tus ꝓuocand⁹ eſt cū oximelle ꝛ pipere aut oximelle ꝛ porris aut oximelle ꝛ raffano nutrito cū elleboro nigro. Dein de poſt vomitum detur dyacitonitez aut citonia cū pipere ꝛ zinzibere ꝓpinato tñ ante vomitum per triduū apozima te apij ꝛ ysopi ꝛ dauci ꝛ ſimiliū cū oximelle.

¶Idem. Caputpurgiū q̄ frequēter vſus ſum ad emigraneam difficilē ex humore frigido. ℞. euforbij caſtorei: añ. partes eq̄les. Fiāt ex eis ſief ꝛ apō neceſſitatē fricet cū vno eorū ſup cutē cū aq̄ calida aut oleo coſtino aut nardino. Et diſtilletur ex eo in narez ꝛ aurē que ex parte doloris eſt. Deinde balneetur ꝛ cōſequenter adhuc ex medicamine diſtillet ꝛ hoc viciſſiz cito em̄ emigranea ſoluetur ſi deus voluerit.

¶Alexāder. Linimentū q̄ nulliū mai⁹ ad diuturnā ꝛ difficilem emigraneā inuenit. ℞. euforbij vitreoli. añ. ʒ. iij. myrrhe pure trociſcorū croci magnetis croci piperis. al. ana. ʒ. iij. Tere oia ꝛ confice cū aceto: ſic conterendo ꝯtritiōe multa vſq̧ dū fiat ſicut mel. Et linies ex eo totum tp̄s ꝛ dimitte vſq̧ dū deſiccetur. Et iterū ſcdo ꝛ tertio inunge. Deinde lauet ꝛ ſingulis dieb⁹ ſine intermiſſione faciat vſq̧ dū appareat ſanitas: ſi deus voluerit.

¶Aliud eiuſdē. Olei de ſabina. lib. j. cere. ℥. iij. euforbij. ℥. ſ. Fiat ex eis vnguētū ꝛ ex eo mediā partē capitis inunge et frontis an̄q̧ lauet in balneo. Deinde lauetur ꝛ fiat hoc ſingulis dieb⁹: q: ſanabit̄ ſi deus voluerit.

¶Galienus. Non eſt narcoticorū vſus in vehementia adminiſtrationis ad egritudines capitis ꝓpter paſſibilitatez cerebri. Sz in vehemētia neceſſitatis qñ dolor ſit vehemēs ꝛ amētē reddit aut ad ſincopi ꝑducit. Cōuertim⁹ regimen ad adminiſtrādū ea cū timore ꝛ cautela poſt fractionem tñ excellētie eorꝫ ꝛ meli⁹ ē adminiſtrari i emplaſtris q̄ꝫ i potib⁹ deinde i caputpurgijs. Et tu elige q̄ voluer; ex eis q̄ dixim⁹.

¶De ſcothomia ꝛ vertigine

Cura hui⁹ egritudinis eſt. v. res. Prima abſcidit materiā. Secūda conuertit regimen ad membꝛuz mandās ſi eſt aliquod mandans ꝛ rectificat illud. Tertia ꝯuertit regimen in adminiſtratione cibi ꝛ potus ducētiuū ad equalitatez. Quarta confortat cerebrum ꝛ caput totuz vt nō re=

cipiat quod mandatur. Quinta conuertit vapores ⁊ fumos ad oppoſitum ⁊ diuerſum ⁊ illud fit cū fricationibus extremitatum ⁊ conſtrictione doloroſa et ventoſatione in eis et ſpatulis et omni qđ attrahit ad diuerſuꝫ et cū clyſterijs et ſuppoſitorijs et ſimilibus.

De ſcothomia ⁊ vertigine a materia calida ⁊ ſanguinea.

SI ſanguis quidem in cauſa fuerit ex abundantia eius in toto corpore. primo de baſilica minuimus aut de vena media. Et poſtea ſi neceſſitas vrget cephalicam minuimus. hoc enim eſt preceptum. hyppo. et ſi adhuc perſeuerauerit egritudo flobothomabis venam non pulſatilē que eſt poſt aurem ex vna parte vel ambabus ſi neceſſe fuerit. Scarificatio etiam cartilaginum aurium eſt multuꝫ cōferens. Et competit etiam in hac ſpecie ventoſatio crurum Si autem ſanguinis abundantia in capite ſolo apparuerit de cephalica minuimus ſola ⁊ venis que ſunt poſt aurem. Scarificatio etiam auris vtilis eſt: ⁊ appoſitio ſanguiſugarum in naribus ⁊ appoſitio ventoſarum in nuca ⁊ ſpatulis ⁊ collo. Et quidem omni ſpecie eius confert emorroydaruꝫ et prouocatio et in mulieribus menſtruorum. Et ſint cibi eorū ſanguinis feruorem extinguentes et congelati ⁊ aceroſi. Et confert eis adminiſtratio pſilij conquaſſati cum aqua ⁊ zuccharo in matutinis omni die aut infuſio coriandri: et confert oleum roſatum ⁊ acetum conquaſſata ⁊ infrigidata in niue et effuſa ſuper caput et olfactus eorum ⁊ roſarum et ſandaloruꝫ ⁊ ſaufel et omne regimen extinctiuuꝫ.

De ſchotomia ⁊ vertigine colerica.

CUratur cum medicinis quas in ſoda calida diximus et cum decoctione mirabolanorum ⁊ infuſione aloes et alijs et cum regimine ciborum extinguentium et cum vomitu et cum ſyrupo acetoſo. Si eſt a ſtomachi communitate et cum alijs et cum clyſteribus et talibus et conferunt ei yera ⁊ collyria

De flegmatica ſcothomia.

CUratur ſicut ſoda flegmatica cū pillulis cochijs ⁊ infuſionibus de yera ⁊ alijs ⁊ ſi eſt a ſtomacho cū vomitu cum oximelle ⁊ pipere aut cuꝫ raffano aut cū ſinapi ⁊ cum clyſteribus ⁊ talibus ⁊ cōfert ei yeralogodion iuuamentuꝫ

māifeſtū. ⁊ yera. Archigenis ⁊ theodoricō et yera Galieni.

¶ Albruabam. Cōfectio de ſticados cuiꝰ iuuamētū eſt ſublime ad vertiginē cuiꝰ materia eſt flegma ⁊ colera: cuiꝰ permixtio hec ē. ℞. yerepigre. ℥. x. agarici epithymi: añ. ℥. iiij. mirabolanorū chebuloꝝ indoꝝ emblicoꝝ belliricoꝝ ſticados: añ. ℥. iij. ſalis indi. ℥. ij. Cōfice cū ſecaniabin et ſit doſis a. ℥. ij. vſq ad. iij. cū aqua calida in ieiunio.

¶ De vertigine melēcolica aut flegmatica ventoſa.

Vertigo aūt melācolica aut flegmatica curat̄ ſicut ſoda facta ab illis. Et vertigines que fiunt a permixtionibꝰ ſimiliter. Et vertigo que fit a vapore fetido: curatio ē cū adminiſtratiōe redolētiū calidoꝝ aut frigidorum ſicut neceſſitas innuat.

¶ De vigilia et ſahara.

Si a materia eſt curetur qualiſcūq fit: ſicut in ſpēbꝰ ſode diximꝰ ⁊ cū emplaſtris ⁊ linimētis ⁊ embrocis ⁊ caputpurgijs et alijs. ¶ Dyaſcorides terātur ſeminū papaueris. ℥. ij. aut ex corticibꝰ ⁊ ſeminibꝰ. ℥. j. et infundant̄ ſup ipſum aque fontium lib. ß. deinde poſt horas. vj. aut. viij. mulgeatur ex eis aqua et ꝓpinetur in ſero cū zuccharo et facit ſomnū ſoporis bonum et qñq ſemen papaueris ⁊ cortex ponuntur in ſorbitionibus et conferunt.

¶ Haly. Suffumigiū expertuꝫ ad ſomnum inducendū. ℞. corticū papaueris recētiū anni ſui. ℥. xx. tortellaruꝫ de ſeni. ℥. viij. ſeminis aneti: aniſi: añ. ℥. vj. maſti. ℥. ij. Pulverizēt et cribellentur ꝑ pannū de ſeta cruda: et miſcentur cū eis penidiarū quātū eſt totū. Et ſit doſis eiꝰ pueris a. ℥. j. vſq ad ß. Juuenibus vero a. ℥. v. vſq ad. viij. eſt enim mirabile.

¶ Andromachꝰ. Suffumigiū ſedās vigilias et inſomnietatem et eſt exptuꝫ. Accipe: corticū papaueris recentiū anni ſui. ℥. v. ſeminis lactuce: aneti: granorū ſolatri: añ. ℥. ij. opij. charat. j. tere oīa ſicut alcohol: et da ex eo. a. ℥. ij. vſq ad. v.

¶ Mahemet. Cōfectio trociſcoꝝ exptoruꝫ ad ſahara cum febre ⁊ acuitate et ſedat alienationē et febrem: et aufert ſitim vehementē. ℞. ſeminis lactuce: portulace: papaueris: ſeis cucurbite: citrulli: excorticati: añ. ℥. v. ſucci: liquiritie: amili: dragagāti. opij: añ. ℥. j. et. ß. Terantur omnia ſicut alcohol. ⁊ fac trociſcos cū mucillagine pſilij. Et ſit doſis eius

a.ʒ.ij.vſq ad.iiij.cum aqua frigida:ꝛ quādo neceſſitas eſt maior da cū aqua coriandri humidi aut lactuce:aut citrul li:aut cucurbite:aut ſimilium.

¶Iude⁹.Trociſci ſimiliter valētes.℞.iuſquiami: lactuce: ſeminis papaueris.añ.fac trociſcos cum ſucco lactuce. da ʒ.j.vel.ij.cum aqua frigida.

¶Dyaſcorides.Opium cum oleo ſuppone ſomnū facit et proprie ſuppoſitū cū licinio:ſed eſt timoroſuʒ:ꝛ ꝓpter hoc oportet vt preparetur ita ꝙ poſſit extrahi qñ vis anteꝗ no ceat:ꝛ ſimiliter ex papauere nigro.

¶Democrit⁹.Embroca conferens ad ſaharam et doloreʒ capitis ex eadē cā.℞.foliorum alzahanam:ꝛ capitis papa ueris:ꝛ foliorū apij ꝛ mēte:ꝛ ſeminis lactuce:et iuſqñiamī añ.partes equales.Decoque in aqua vſq ad cōſumptio nē tertie partis ipſius:ꝛ ex ea fundat̄ ſup caput ꝛ embroce tur cū ea.Deinde liget̄ caput et cooperiat̄ pānis.expertuʒ eſt.Et ſi ex eiſdem fiat emplaſtrum cōfert mirabiliter.

¶Iſaac. Embroca curans inſomnietatē et ſaharam a cau ſa frigida.Accipe floruʒ camomille:mellilotī:aneti:corticū radicum:mandragore:ſanſaci:añ.fac ſicut diximus :et em brocetur cum eo.

¶Si a caliditate et acuitate fuerit inſomnietas embroceť caput cum aqua vbi papauer ſemē:lactuce:viole:roſe ne nufar:folia ſalicum ordeum excorticatum:iuſquiami ſemē et portulace cocte fuerint.

¶Emplm̄ cōferens ſahare folia portulace lactuce raſura cucurbite lēticula aque ſempniua aggregētur cū mucilla gine pſilij:ꝛ oleo de mādragora et infrigidatuʒ capiti ſup ponatur:curat enim ſi deus voluerit.

¶Filius Serapiōis.Linimentū conferens ſahare.℞.cro ci.ʒ.vij.opij.ʒ.ß.caſſie.ʒ.ij.Diſſoluant̄ i oleo mādragore vť roſaꝝ:ꝛ fiat linimētū ex eis quia ſanat:ſi deus voluerit.

¶Aliud noſtrum.Accipe ſucci lactuce:portulace:ſemper viue herbe iuſquiami:ſolatri:añ.partes.ij.farine fabaruʒ et ordei:añ.partem.ß.opij circiter partē ſextā:olei mādra gorati ꝛ roſati:añ.partes.ij.mucillaginis pſilij partes.iij. Coquantur omnia:ſimul vſq dū fiant ſicut pulmentum:ꝛ dimittantur infrigidari:ꝛ poſtꝗ caput embrocatuʒ fuerit ſuperponatur.

ſuperponatur expertum eſt.
¶ Filius zezar. Oleū ſomniferū mirabiliter expertum. ℞. opij. ʒ. x. ſeminis lactucarū. ʒ. viij. iuſquiami: ⁊ mādragore: añ. ʒ. v. corticū papaueris. ʒ. xij. Terantur cōtritiōe groſſa et pȷ̄jce ſuper eam aque expreſſionis mandragore: aut coctionis eius lib. j. aque decoctiōis capitū papaueris lib. j. olei ſiſamini lib. j. Coquantur in vaſe duplici vſq; ad ꝯſumptionem ſuccorum et ex eo frontē et ſinciput vnge. et ſi ex eo caputpurgium feceris confert: et ſimiliter ſi ex eo in nares iniiceris. eſt enim expertum.
¶ Ex caputpurgijs plura in ſoda dicta ſūt. Et tu ex illis elige ſm̄ ꝙ exigit diſpoſitio. Et ex eis ē illō qō fit cū oleo mandragore qñ diſtillaẗ ex eo ī naſuȝ cū emulſiōe lactis. Et fit ſimiliter ex oleo nenufarino et roſato et violato: ⁊ qñq; diſtillanẗ in aurē ⁊ cōferunt: ⁊ qñq; addiẗ eis opij ſicut granum orobi et quandoq; cū oleo de papauere aut de lactuca.
¶ Gabriel. Caputpurgiū cōferēs ſahare. ℞. opij croci: corticū papaueris: caſſie: añ. fiāt collyria et diſſoluanẗ in oleo roſato et diſtillentur ex eis in nares. quoniā eſt expertum.
¶ Idem caputpurgiū ſi fuerit a cauſa frigida fiat cū oleo de croco et aneti et camomille: et ſi oportet cū modico opij et croci cum eis.
¶ Gabriel. Suffumigiū conferens ſahare. ℞. roſarū violarum foliorū ſalicū. añ. ℥. j. ſandali machaziri. ℥. ß. florum nenufaris. ʒ. iij. corticum papaueris. ʒ. vij. ponātur in ampulla vitrea ⁊ impleatur. deinde aqua roſata: et obtureẗ orificium eius. Deinde bulliat ſup cinere calido vſq; ad ꝯſumptionē tertie partis ipſius. Poſt hoc deobturetur orificiuȝ vaſis ⁊ patiēs inde fumū recipiat inducit enim ſomnum.
¶ Aliud eiuſdē ſatis efficax florum camomille: florū aneti. añ. ℥. ij. melliloti. ʒ. viij. corticuȝ mandragore: caſſie ſquinātí. añ. ʒ. iij. corticum papaueris. ʒ. viij. ligni aloes boni. ʒ. ij. et ß. Fiat ſicut diximus: eſt enim expertum.

¶ De freneſi.

Cura huius egritudinis ſi iam impreſſit caſſa eſt. ſi aūt adhuc fit preparamētū vt imprimat: ſed adhūc nō impreſſit curatur ſed non apud negligentes ⁊ ſtolidos. Et cura ipſi⁹ ſunt quinq; res. Prima ſubtrahit materiā ⁊ abſcin

diteam. Secunda ↄuertit vaporoſum eius ad diuerſum et oppoſitū. Tertia ↄuertit regimen ad confortandum caput vt non recipiat qđ ad ipſum tranſmittitur de vaporibus ꝛ extinguat audaciam acuitatis eorum. Quarta couertit re gimen ab ea p q̄ poſſit fieri temperies: et adequatio ex eis que dicam. Quinta conuertit regimen ad ſedationem ac- cidentiū. Tres autem ex eis ſunt principales: ꝛ reſpiciunt cauſaꝫ ꝛ ſunt de neceſſitate cure. Due autē poſteriores pre parant ꝛ adiuuāt. Et vna ponit regimē in dieta. Et alia ſe- dat accidentia praua. Diſtinguendū aūt eſt in his rebus hoc modo. ¶ Primā rem complet flõia: vbi neceſſaria fue- rit ꝛ medicamen ſolonis qñ oportunuꝫ fuerit ꝛ adminiſtra tio clyſteriorum linium non tranſgredientiū linitatis gra- dum vel modicum tranſgredientium vt non fiat incitatio. ¶ Scđam rem cõplent fricationes extremitatum: ꝛ ligatio nes compreſſiue doloroſe in eis ꝛ effuſiones aque calide in eis ante fricationē: ꝛ poſt: et vētoſe poſite in tybijs: et bra- chijs: ꝛ ſcarificatiões in aurib⁹: et ſanguiſuge in narib⁹ et ſternutatoria ꝛ gargariſmata: ꝛ ꝓuocatio emorroydarū et in muliere ſanguinea mēſtruoꝝ. ¶ Tertiā rē cõplent lini- mēta: ꝛ emplaſtra repercuſſiua cõſiderata: ſicut dixim⁹ in ſoda ꝛ canone ibi diſtincta. ¶ Quartā rē cõplet admiſtra- tio potuū ꝛ ciboꝝ ſedātiū inflāmationē: et aeris puri tpati et domus exute a formis et luciditate l q̄ ſternant redolē- tia frigida ꝛ in qua ſit fragor ramoꝝ redolētiū frigidoruꝫ: cū tenui murmure: fluentia aquarū frigidarū: et oī q̄ete et adminiſtratione gaudij lenis: et ſonitus organoꝝ tenuis. ¶ Quintā rē cõplet adminiſtratio medicinarum ſomnife- rarum ꝛ ſedatiuarū: ꝛ ſacietas amicoꝝ q̄ prohibeāt ꝛ vin- cant agitationē eius: ꝛ ſint fideles in adminiſtratiõe eorū que inducuntur ab artifice: ꝛ prudentes: coerceāt ꝑmixtio nem ipſius aut ſaltem mulceant.

¶ De freneſi ſanguinea.

In primis ſi nihil fuerit qđ ꝓhibeat flobothometur ce phalica: ꝛ deinde flobothoma venas frontis: vel ſāgui ſugas applica eis: aut in narib⁹: ꝛ ſi eſt quod ꝓhibeat ſal- tem ex venis frontis: aut nariū ſanguinis fiat extractio. Et ſcito ꝙ eſt vtilis: et oī ſpeciei freneſis confert emorroyda-

rū puocatio ſimilr auriū ſcarificatio.

¶De freneſi colerica.

FReneſis colerica medicina ſolutiua indiget ſicut ē aq̄ fructuū: ⁊ ſyrupus violatus: ⁊ roſatus ⁊ diaſiracoſt: ⁊ alia que diximus in ſoda. Linimenta in principio rei vtilia ſunt ex oleo roſato ⁊ aceto cōquaſſatis ⁊ alia que diximus ⁊ ēplaſtra: ⁊ caputpurgia: ⁊ ſuffumigia: ⁊ tu elige ea in capitulo de ſoda. Et ſi vigilias patitur affert ad locū hunc que diximus in ſahara: ⁊ alienet olno cibaria groſſa: ⁊ aquam frigidaꝫ da. Et ſcito q̄ in ſanguinea indigetur reſolutiōe plus ⁊ extinctione minus. Et in colerica ecōtra. hoc eſt ſtudio ſanabiſ ſi deus voluerit.

¶De litargia ⁊ eſt ſirſen frigidum.

CUra huius egritudinis ſunt. v. res: quas nominauimus i freneſi: ſꝫ aliter atq; aliter accepte. ¶Prīa eſt occupari ad ſubtractionē materiei cum clyſteribus fortibus ⁊ acutis: ⁊ cum vomitu ⁊ interdum cum ventris ſolutione. ¶Secunda eſt conuertere materiā ad oppoſitū aut diuerſum: ⁊ deriuare de parte in partem: ⁊ hoc quidem complectur cum fricationibus extremitatum ⁊ compreſſione doloroſa in eis facta ⁊ ligaturis fortibus ⁊ effuſione aque calide in eis ⁊ vētoſatiōe ſine ſcarificatione. que pcedat deſcēdēdo: ſicut verbi gratia incipiendo a nuca: ⁊ collo ſubdeſcēdendo ad ſpatulas ⁊ brachia ⁊ crura: ⁊ res efficax. Completur etiam ſecunda res cuꝫ ſternutatorijs: ⁊ gargariſmatibus: ⁊ ſcarificatione auriū: ⁊ prouocatione emorroydarum ⁊ menſtruorum. ¶Tertia res conuertit regimen ad hoc vt repellatur materia que tranſmittiſ ad caput aut reſoluaſ tranſmiſſa. Et completur in principio rei cum medicinis repercuſſiuis: ſicut eſt oleum roſatum proprie conquaſſatuꝫ cū aceto et completur in proceſſu rei cum repercuſſiuis ⁊ ī parte reſolutiuis: ſicut qui recte oleo roſato: ⁊ aceto miſcerī docuit caſtoreum conquaſſatam cum eis: ⁊ ſuperpoſitum: ⁊ adhuc re multum procedente cum reſolutiuis tantū ſicut loquemur poſt. ¶Quarta res ē regimē in dieta: ⁊ alijs exterioribus: ⁊ cōpletur cibis ⁊ potibus cōuenientib⁹ ſicut eſt aqua ciceris: ⁊ aqua ordei cū barbis porrorū: et yſopo et ruta; et hydromelle ⁊ allea cū pipere pauco ſi non multū fe

febriat. Et alienet a qua frigida oīno. Et cōplet etiā locādo eos in domo lucida plena imaginibus in qua ſit ſtrepitus ⁊ tumultus loquentium: ⁊ aſtantium vehemens cū inquietatione egrorū: ⁊ prouocando eos ad irā: ⁊ iurgia vt nō pſfundentur in ſomnum exercendo corā eis ſonit⁹ ⁊ ſtrepitus horribiles ⁊ laborioſos.

¶ Quinta conuertit regimen ad ſedationem accidentiū: q̄ ſunt ſubeth: ⁊ ſomnus grauis ⁊ ſoda que nō ſentitur: ⁊ obliuio loquendi: ⁊ obliuio vrinandi egerendi ⁊ aliorū ⁊ hāc rem complet adminiſtratio rerū vigilare facientiū ⁊ prohibentiū ſubeth ⁊ ſedantiū ſodā: ⁊ remouentiū obliuionē: ⁊ incitando eos ad loquendum: ⁊ vigilandū: ⁊ euellendo pilos eorū: ⁊ incitando eos ad vrinandū ⁊ egerendū: etiā ſi opꝫ ad cōprimendum veſicam ⁊ pectinē ad hoc vt vrinent. Hoc eſt totum genus cure eorum et hoc toto genere ſanabunt ſi deus voluerit.

¶ Filius zacharie: clyſtere cōferens litargie flegmatice: et obliuioni ⁊ appoplexie. ℞. colloquintide interioris. ʒ. ij. ⁊ ß. cartami. ℥. j. corticū radicū capparis: ſeminis vrtice. ana. ʒ. iiij. calamēti. ℥. j. coquātur oīa in lib. iij. aq̄ vſq; dū redeat ad lib. j. ⁊ ß. ⁊ accipe hui⁹ expſſiōis lib. ß. murinabati. ℥. j. ⁊ cum oleo. fiat clyſtere: ⁊ inijciatur.

¶ Fili⁹ zacharie clyſtere cōferēs litargie melācolice: ⁊ eſt illa que rarius aduenit: ⁊ ſi accidat raro eradicatur ⁊ appoplexie ab eadem cā. ℞. epithymi rubei. ℥. j. colloquītide interioris. ʒ. ij. polipodij. ℥. ß. calamēti: manipulū. j. coquātur ſicut ſuperius: ⁊ fiat clyſtere cū oleo camomille.

¶ Galien⁹. clyſtere efficax ⁊ ſublime ad litargiā ⁊ appoplexiam: ⁊ paralyſim. ℞. arthanite ⁊ colloquintide interioris. añ. ʒ. j. ⁊ ß. carthami. ℥. j. cētauree minoris. ʒ. ß. ellebori albi. ʒ. j. ⁊ ß. haſce. ʒ. viij. coquātur oīa ſicut diximus: ⁊ clyſterizetur cum eo.

¶ Aliud noſtrum colloquintide. ʒ. ij. centauree. ℥. ß. carthami: polipodij: añ. ℥. j. yſopi: haſce: radicū malue añ. manipulum. j. mellis. ℥. ij. vel. iij. ſalis maſſe. ℥. ß. ſal gēme. ʒ. iij. fiat ſicut diximus. Eſt em̄ vtile: ſi de⁹ voluerit.

¶ Uomitus quoq; ꝓuocandus cū ſynapi: ⁊ cū oximelle: aut cū raffano aut cum oximelle et oleo: ⁊ ſale: et aqua chriſola

carne aut ſicle: anticum decoctione alſereireng. aut ſilium.
¶ Alexander. Si ventris ſolutio neceſſaria fuerit ppter plenitudinē et exhiberi illā fuerit poſſibile. Da caſtorei. ʒ. ſ. tertias. ij. et ſcamonee cocte et pparate. ʒ. j. ſextā plus vel minus ſicut oportere videbis et cū ydromelle dabis. Sed melior omni euacuatione eſt clyſtere.
¶ Sternutatoria et gargariſmata in capitulo de ſoda frigida eligātur: et embroce ſiltr: et caputpurgia et odoramēta: ſed ex odorabilib⁹ in hac pte eſt neemē: et haſce et ppzie i pceſſu rei: et caſtoreū: et calamentū: et ruta: et fum⁹ pilloꝝ initoꝝ cuz caſtoreo: qm̄ excitat eū: aut capillorum infirmi: quos prius euulſiſti euulſione doloroſa.
¶ Democrit⁹ ſinapiſmus ɔgruit litargie cui⁹ difficilis ē reſolutio. Sinapiſmus quidē eſt dictus i repoſitorio medicinarum vniuerſalium.
¶ Archigenes. Acetū ſquilliticū conquaſſatū cū oleo roſato in quo diruptū ſit caſtoreū cōfert litargie: et euigilare facit et qñqꝫ pro oleo roſato permutatio fit ad oleū yrinū aut oleū de narciſco. et qñqꝫ permiſcētur cū eis capilli hominis adusti. et eſt mirabile.
¶ Alexāder: capilli hoīs aduſti et triti multuꝫ cū aceto vſqꝫ dū fiat totū ſicut vnguentū: ſunt medicina mirabilis ad litargiā: et ſubeth. excitat eni. cito a ſomni pfunditate: et qñqꝫ miſcetur eis caſtoreum.
¶ Alexāder: vapores a capite optime expellūtur: ſi in principio litargie. et ſubeth ex oleo et aceto ɔquaſſatis diu caput liniat. Sed poſtqꝫ circūteneri incipiūt admiſceri opꝫ caſtoreū: aut feniculū algul: aut pulegiū: aut calamētū aut haſce et ſimilia: aut neemen et calamentū aut oia aut ſingula.
¶ Empl'm ex arte noſtra ɔferens litargie et ſubeth et euigilare faciēs. ℞. piretri: ſinapis: ſquille. añ. ʒ. j. caſtorei euforbij. añ. ʒ. v. Miſce oia cuꝫ ſucco affodili et ſucco ſanſuci et epithymetur ex eis pupis cerebri.
¶ Andromach⁹. Accipe ſquillā et tere et calidā ſup locū quātū ex ea oportet pupi capitis applica poſtqꝫ cū oleo roſato et aceto et caſtoreo conquaſſatis locū inunxeris.
¶ Archigenes. Linimētū reſoluēs litargiā et ſubeth. Accipe olei de been: olei nardini et coſtini. añ. ptē. j. caſtorei q̄rta p-

tis vni⁹ euforbij tantũdẽ.ꝛ piretri ſil'r:ſquille partem.j.ꝛ ß. fiat ex oib⁹ linimentũ:ꝛ epithymetur cum eo.

¶ Galien⁹.ſi diuturna efficitur paſſio caſtorei a granis.iiij. vſqꝫ ad.v.cum oximelle bibere dandum eſt:ſatis a me expertum.Et ſimiliter tyriaca data:aut mitridatũ ꝯfert:aut dyamuſcus ꝛ ſimilia.

¶ Philagrius.Stimulãtia corp⁹ſũt de gñe materiã diuertere facientiũ:ꝛ operãtur pl⁹ q̃ȝ fricatio extremitatũ ꝛ ꝯpreſſio doloroſa.Et ſunt ꝓprie qñ linimẽta ꝛ ꝯfricationes fiunt cũ rebus acutis:ſicut eſt acetũ ſquilliticũ proprie ꝛ ſquilla ꝛ ſinapis cũ aceto ꝛ vrtica ꝛ ſemen eius ꝛ piretrum ꝛ ſemen almezereõ ꝛ folia eius.Ex iſtis eñ cũ fricãtur extrema materia ad diuerſum trahitur ꝛ ſubeth ĩpeditur vt non ꝓfundetur in ipſum ſi glorioſus deus voluerit.

¶ De diminutione memorie.

IN primis mũdificatio fiat capitis ꝛ corporis toti⁹ ſi eſt a materia flegmatica:poſtq̃ȝ digeſſeris eã. Et euacuatio in ꝑncipio rei cũ medicinis operãtib⁹cũ facilitate: ſicut eſt yera cõfortata cũ pulpa colloq̃ntide.et caſtoreo et alijs q̃ nominauim⁹in ſoda:ꝛ gradatiȝ ꝓcedem⁹ad maiora ſicut ſunt yere magne theodoricõ ꝛ nuces muſcate ꝛ alia q̃ diximus:ꝛ collige ex eis emplaſtra ꝛ caputpurgia ꝛ alia.Et aſferas etiã ad hãc partem que diximus in litargia.

¶ Mahemet araſi.Linimentũ ꝯferens litargie ꝛ obliuioni ꝛ ꝯgelatiõi.℞.olei ſambucini.ℨ.j.olei de been.ℨ.ij.euforbij ℨ.j.caſtorei.ʒ.ß.fiat linimentũ ꝛ vngatur cũ eis locus memorie quoniam confert.

¶ Fili⁹ zezar.zinziber ꝯditũ reparat memoriã:ꝛ ꝓprie ſumptũ quolibet mane:ꝛ quãdoqꝫ cõfortatur cũ olibano ꝛ pipere ꝛ eſt efficacius.Et quãdoqꝫ confortatur cũ anacardis et proprie ſi admixte ſint zinziberis cõditi.ℨ.iij.mellis anacardi.ℨ.j.ꝛ ß.et ſit doſis.ℨ.j.

¶ Fili⁹ Sirges:medicamẽ eiuſdẽ reparatiuũ memorie ꝛ cõſeruatiuũ eius.Accipe achori l alio:huheg nutriti lib.ß.piperis lõgi.ℨ.j.ꝑtes duas:cymini.ℨ.ß.Miſceãtur oĩa ſimul ꝛ adminiſtretur.Et ſit doſis eius a.ʒ.ij.vſqꝫ ad.v.

¶ Haly medicamen expertum conſeruans memoriam:ꝛ cõferẽs ſenibus.℞.mellis anacardi ꝑtes duas:olibani cype-

Memorie Conſeruati
p ſenibus

ri acori:an partes duas.piperis macropiperis:an.partes j.chebulorum indorū:an.partes.ij.cymini partes.iij.mellis quantum ſufficit.Doſis eius eſt.ʒ.ij.

¶Medicamē noſtrū expertū ad deſtructionē memorie reparās ⁊ cōſeruās eā.℞.mellis mirabolanorum chebulorum.li.j.piperis longi.℥.iij.⁊.ß.Teratur piper ⁊ miſceatur cū melle ⁊ chebulis ⁊ aromatizetur cū gallie muſcate.ʒ.iij.muſci boni.ʒ.ß.et ſumatur ex eo omni mane i ieiunio a.ʒ.iij.vſqꝫ ad v.Eſt enim nobile expertum. Et quādoqꝫ miſcuim⁹ cū eis olibani maſculi.℥.j.⁊ eſt bonum.Et quandoqꝫ datur p̄dictū medicamē ſine olibano poſtqꝫ deglutiuerit ex olibani cicera tria:et eſt melius ⁊ ꝓprie ſumptum cum aqua yſopi et olibani:aut vino permixto.

¶Filius zacharie.Confectio anicardina bona conferens obliuioni ⁊ canicei ante horā et morphee ⁊ baras.℞.mirabolanorum indorum emblicorum belliricorum:an.℥.iij.piperis macropiperis:olibani zinziberis yſopi ſicce:acori ſpice cyperi ⁊ in alijs pro acoro hubes.an.ʒ.v.mellis anacardi.℥.vj.mellis quantum ſufficit.Doſis a.ʒ.j.vſqꝫ ad.ij.expertum verax.Confectio anacardina quam diximus irantidotario excellens eſt in cōfortatione ſenſuum ⁊ memorie ⁊ facit eam recuperare deperditam.

¶De melancolia et mania.

Diximus in loda intentionē.Gal.in curatione egritudinū melancolicarum eſſe in trib⁹ reb⁹.Prima res eſt regimen circa adequationem cure ei⁹ ⁊ digeſtionem ipſius. Scd̄a res eſt ſollicitudo circa euacuationē ei⁹.Tertia res eſt regimen cōfortationum cordis cōplectens oē regimen dilatans animā ⁊ faciēs in ea minerā gaudij.¶Primā autem rē duo tangūt regimina.Primū regimē eſt regimē humectatiuū ⁊ impinguatiuū quod in tota cure ꝓtellatione extendendū eſt p̄terqꝫ faciat cadere in oppillatiōes ⁊ completur hoc regimen cū balneis ⁊ embrocis humectantib⁹ ante cibum et effuſiones aque calide ſup caput et humectationes aeris habitaculi eius et fricationib⁹ et vnctionibus tenerū facientibus corpus.Et cū cibis et potib⁹ humectatiuis humores laudabiles generātibus:⁊ omne qd̄ impinguat ⁊ humectat ex cibis et potib⁹ et medicinis:et que

te ⁊ ſomno:⁊ ſit ſtudium in omnibus his ſupra ſtudium ſe
cundi regiminis quod nūc narro. Secūdū regimē eſt regi-
men reſolutiuū faciens reſolutionem cū mediocritate. Et
ꝓprie eius ꝙ habilitatū eſt ex precedēti regimine vt fiat il
lud. Et hec duo regimina oportet ꝙ ſibiinuicem ſemꝑ ſuc-
cedant vt cadat digeſtio equaliter in materiā quoniã eſt
cura vera. ¶Secundā reʒ cōplent tria cōſiderabila in eua
cuatione materie attendēda: primum eſt vt non ſemel ⁊ la
boꝛioſam ⁊ ſubitam faciamus euacuationeʒ: ſed per inter
ualla habentē temperiē. vt natura euacuatiuū regulet, nō
euacuatiuum naturam. Hoc eniꝫ eſt preceptum hyppocra
tis. Subita enim ⁊ violēta euacuatio vix a natura regula-
tur. Et eius operatio eſt ſicut impetus flamme q̄ ſubito in
ſubtile agit ⁊ debile ⁊ pretergreditur groſſum. Opus vero
moderati caloꝛis eſt equaliter invtraqꝫ parte rei elixabilis
ſeu aſabilis agere: Secūdū cōſiderabile eſt vt euacuatiuū
ſit cōmenſuratū non excedens mediocritatem ſed ſit extē-
ſio eleuatiōis eius nō recedens: aut modicū recedēs a gra
du medicinarū incolumiū quas te ſcire fecimus. Tertium
eſt vt nō expoliētur ſolutiua a rebus lenificatiuis ⁊ hume
ctantibus. hoc eniꝫ eſt ꝙ operationeʒ beatificat. Amplius
aūt rei hui⁹ ſecūde regimē ꝑficitur cū admininiſtratiōe flo
bothomie ⁊ ſubtractiōe ſanguinis vbi opoꝛtet. Et medici-
ne euacuatiue ⁊ enematū ⁊ collyꝛioꝛū cōuenientiā primo
leniū: deinde acriuꝫ ⁊ interdū vomitus qñ ꝓprie vel paſſio
eſt ſtomaticha aut in ſtomacho fuerit aliquid ꝙ ad egritu
dineʒ addat aut cū cibus fuerit coꝛrupt⁹ in ſtomacis eoꝛū.
¶Tertiam rem complet adminiſtratio reruʒ ſm omne ge
nus generantium eis gaudium ⁊ leticiā ſiue cibalium ſiue
medicinalium ſeu potabilium ⁊ adhuc ex rebus q̄ audiun-
tur ⁊ videntur ⁊ odoꝛātur et quocūqꝫ modo ſentiri poſſunt
⁊ adminiſtratione aeris temperati ⁊ aſpectu foꝛmarū mul
ti decoꝛis ⁊ oꝛnatus ⁊ negociatione iocunda ⁊ blandimen-
tis ⁊ ſuggeſtionibus ⁊ ꝓmiſſionibus rerū: de quib⁹ dolent
deperditis ⁊ aſpectu ludoꝛum diſtrahentiū intentionē eo-
rū a re de qua dolent ⁊ omne qđ ad rem gaudij ꝑtinet.

¶Cura manie ⁊ melancolie ſanguinee.

Sꝫ ſanguis exuberat in toto ⁊ vene plene ſunt euacua

ex vena nigra et poſt iſtā ex baſilica: et hoc in melancolia. In mania vero fac econtra: ſcilicet incipe a baſilica: ⁊ poſt ipaꝫ ſi oportet ex vena nigra. Et poſt iſtas flobothoma de ſaphena: ⁊ ſi adhuc oportet fac ex vena q̄ currit ad policē pedis ſi videris in ea plenitudinē: ⁊ maxime in occultatiōe menſtruorū trahit eñ ea flobothomia hic. Et ſi adhuc hec non cōtulerint ex vena frōtis facies aut ſanguiſugas in ea ⁊ naribus applicabis quoniam omni ꝑmixtioni cōfert. Et eſt adminiſtrāda in hac egritudine ſemꝑ flobothomia larga vt nō egrediatur ſubtile ⁊ remaneat groſſum. Et ſi ſanguinis peccatū i capite ſolo fuerit flobothoma ex cephalica ⁊ conſidera que duaruꝫ partiuꝫ capitis ſit grauior ⁊ tūc ex eadē cephalica flobothoma. Et ſi fuerit ſanguinis abūdantia propter oppilationē q̄ eſt in epate aut ſplene flobothoma ex ſaluatella dextra aut ſiniſtra. Et ſi fuerit i vtroq̄ nunc ex hac: nūc ex illa flobothomia. Adhuc autem te ſcire fecimus ꝙ emorroydarum prouocatio et menſtruorum omni eorum ſpeciei confert ⁊ ſimiliter apertio varicum et ſimiliter apertio plenitudinis venarum peduꝫ in fine rei.

¶ Sabor rex medorū. Syrupus cōferens manie ⁊ melācolie ex aduſtione colere citrine. ℞. ſucci bugloſſe domeſtice ⁊ ſilueſtris: aā. lib. ij. ſucci pomoruꝫ dulciū redolentiū li. iij. folliculorū ſene. ℥. iiij. croci. ʒ. ij. zuccari tabarzet. lib. iij. fiāt ſic. Sene ꝓijciatur in ſuccis per diem ⁊ noctem poſt cōtritionē eius: deinde bulliant e bullitione vna aut. ij. Deinde cum zuccaro fiat ſyrup⁹. Crocus aūt cōfricetur in pāno in eius decoctione da. ℥. ij. vel. iij. cuꝫ aqua bugloſſe ⁊ q̄n̄q̄ apud neceſſitatem detur cum aqua caſei.

¶ Galien⁹. Accipe folliculorū ſene lib. j. Et ſubmerge ipm̄ in cado muſti albi ⁊ dimittatur ꝑ mēſes. vj. ⁊ ꝓpinetur cū aqua bugloſſe omni mane in ieiunio. Confert eñ manie ⁊ melancolie mirabiliter. Et mūdificat cerebrum ⁊ ſenſus et generat gaudiū. Et ſi decoquaꝛ ſene in iure gallorū ⁊ gallinarum aut carniū: aut piſciū: aut ouorū cōfert ſimiliter.

¶ Filius zezar. Infuſio epithymi cōferens manie ⁊ melācolie ab aduſtione colere citrine. ℞. epithymi cretenſis. ℥. iij. florū bugloſſe domeſtice aut ſilueſtris. ℥. j. ſalis indi. ℥. j. ⁊. ß. pone in ſcutella lapidea ⁊ ꝓijce ſuꝑ eā aque caſei ſuꝑ

pte ex capil̃s.℥.xij.ꝛ dimitte die ꝛ nocte ſub aere lympido. Deinde bulliat ebullitiõe vna coletur et proĳciatur ſuper ipſum catartici roſati.℥.ß.Et ē doſis.℥.j.vel.ij.Infuſio alia ℞.ſene.℥.ij.pruna.xl.aque caſei quantum ſufficit.

¶Trifera de epithymo q̄ adminiſtratur inter euacuatiões: ꝛ euacuationē in diebus qñ nõ adminiſtratur euacuatio. ¶Facit enim reiuueneſcere ꝛ generat gaudiũ:cui⁹ permixtio.℞.mirabolanorũ:chebulorũ:emblicorũ:bellericorũ et indoruꝫ:añ.partes equales:epithymi ſublimis ptes.ij.yere pigre partē.ß.Confice cũ melle emblicorũ aut chebulorũ. Et da omni die ſicut diximus a.ʒ.ij.vſq; ad.iiij.

¶Gabriel.Pillule de lapide armeno que mũdificãt caput ab humore melãcolico:ꝛ cõferũt egritudinibus.Quarum materia eſt melancolica ſicut mania ꝓprie ꝛ melancolia:ꝛ triſtitia ſine cauſa.Quarũ permixtio.℞.polipodij: epithymi.añ.ʒ.v.lapidis armeni loti ſm artem.ʒ.ij.ꝛ.ß. mirabolanorũ chebulorũ indorũ:añ.ʒ.ij.ſticados.ʒ.x.ſalis indi colloquintide interioris:añ.ʒ.iiij.ēblicoruꝫ belliricorũ haſce ellebori nigri:añ.ʒ.iij.yerepigre turbith:añ.℥.j.ꝛ.ß. Confice cum oximelle ꝛ da.ʒ.j.vel.ij.cum aqua caſei.

¶Filius zacharie.Modus confectionis conferens melãcolie ꝛ timori.℞.mirabolanorũ nigrorũ.ʒ.xx.harmel polipodij ſebrã.j.ozimum maius marubij albi:añ.ʒ.v. epithymi ʒ.xv.ſticados.ʒ.x.agarici ellebori nigri alſelengemiſch añ. ʒ.v.gariofilorũ.ʒ.ij.melliſſe.ʒ.iij.corticuꝫ citri bugloſſe:añ. ʒ.iiij.nucis muſcate:gallie muſcate:añ.ʒ.j.Confice cũ melle paſſularũ ꝛ melle emblicorum.Doſis añ.ʒ.ij.vſq; ad.iij.

¶Filius zacharie.Modus electuarij letificãtis ꝛ generantis gaudium ꝛ reiuueneſcere facientis ꝛ coloris pulchritudinem ꝛ odoris bonitatem in toto corpore operantis et digeſtionis bonitateꝫ ꝛ retardãtis canos:cuius pmixtio hec eſt.℞ roſarum.ʒ.ij.ciperi.ʒ.iij.ꝛ.ß.gariofiloruꝫ maſticis ligni aloes ſpice aſſari:añ.ʒ.j.ꝛ.ß.cynamomi croci melliſſe alſelengemiſch margaritarum foliorum indorũ macis cardamomi heyl nucis muſcate corticũ citri gallie muſcate zedoarie doronigi ozimi maioris.añ.ʒ.j.muſci boni.ʒ.j.quartam.Confice cum melle belliricorum ꝛ melle emblicorum quod ſit quadrupluꝫ ſpecierũ.Sumatur ſicut trifera ꝛ eſt

magis conueniens in hyeme.
¶Alia adhuc ad maniã ꝛ meliã cõuenientia eligi poſſunt ex his que tradita ſunt in grabadin maiori ꝛ in capl'o de ſoda ex eis que educũt materiã earũ ꝛ ex eis q̃ cõfortant coꝛ que reqrantur ibi ꝛ afferantur ad locum hũc.
¶Embꝛoce aũt cõueniẽtes eligant in q̃bus ſtudiũ humectãdi ſit vincẽs ſupꝛa ſtudiũ calefaciẽdi aut īfrigidãdi. Et nos plura ex his diximꝰ. ꝛ tradidit Gal. decoctionẽ capitum edoꝛũ ꝛ pedũ et iuuenũ caſtratoꝛũ cũ lacte nuper mulſo et butyꝛo crudo eſſe embꝛocã mirabilẽ ad humectandũ et leniendũ ea in q̃bꝰ humectationẽ q̃rimus: et eſt neceſſe vt in in die q̃nquies ex ea caput liniatur et embꝛocetur.
¶Alcãzi. Mulgeatur ſup caput lac ꝛ oleũ de cucurbita aut oleũ de lactuca aut de papauere cum oleo camomillino et iuuatur eis multũ et humectat cũ temperie.
¶Embꝛoca ꝯferens eis et faciẽs ſomnũ. accipe papaueris et camomille et ſeminũ lactuce. añ. partes eq̃les. Coquãtur in aqua ſufficienti vſq; ad cõſumptionem medietatis eius et embꝛocetur cum ea.
¶Uomitiua ꝯgrua in tribꝰ caſibꝰ paulo ante diximꝰ eſſe et fiant inꝓꝛimis cũ leuioꝛibus ſicut ꝓpꝛie cũ oximelle et aq̃ tepida aut cũ oximelle et raffano aut cum raffano q̃ eſt nutritus cũ elleboꝛo nigro aut cũ expꝛeſſione raffani ſic nutriti aut cum aqua decoctionis mabꝛahumich et redi poſt illud ad ꝯfoꝛtationẽ ſtomachi cũ eis que dicemus. Immo ſit ſtudiũ tuũ poſt curã coꝛdis: vt verificetur in eo digeſtio. Et ſi accidat vt coꝛrũpatur in eo cibus tã cito vomitu expellat. Nihil enĩ eſt eis deterius ꝙ coꝛrupta digeſtio et cibꝰ ſupꝛa cibũ idigeſtũ et ſomnus ſupꝛa cibũ coꝛruptũ ꝛ balneũ: q̃nimo ſuſtinere cibũ coꝛruptũ eſt eis res nociua.
¶Galienus. Uitent acuta et ſilr vrinam ꝓuocantia qm̃ qḋ ſubtile eſt in materia excluditur ꝛ remanet in reſiduo groſſum eius ꝓnum fieri eſſentie lapidis ſile. ¶Galie. in melãcolia ſplenali aut mirachia ſolicitudo attendenda eſt circa ſplenem et mirach ꝛ ſit quadruplex ſolicitudo. Pꝛima qua mundificetur coꝛruptũ eoꝛũ. ¶Et ſecũda vt ꝓhibeant vapoꝛes coꝛruptionũ venire. ad caput et ꝓpꝛie cũ vẽtoſis et empl'is rubificãtibus ſup locũ et foꝛtaſſe cũ cauterijs et cũ

eis que detrahunt ad diuerſuꝫ ⁊ oppoſitū ſicut ſunt clyſte-
ma ⁊ prouocatio emorroydarū ⁊ menſtruorū ⁊ flobothomia
ſaphene ⁊ vene policis ⁊ poſitio vētoſaꝝ in tybijs ⁊ pedibꝰ.
¶ Tertia eſt vt ꝯfortetur ⁊ rectificet ſplen ⁊ mirach vt mate-
rie non corrumpātur in ipſis immo digeratur oē corruptū
⁊ fiat minera materiei laudabilꝫ. ¶ Quarta eſt vt ꝯfortet ce-
rebrū ⁊ nō recipiat ſuperflua ſicut ſepe diximus.

¶ De epilepſia.

Cura huiꝰ egritudinis eſt ſex res. Pria pōit regimē in vita. Scda equat ⁊ coaptat materiā. Tertia abſcindit eā. Quarta ponit regimē in ꝯuerſiōe reſiduī eiꝰ ad partes diuerſas ⁊ oppoſitas. Quīta rectificat mēbrū mādans ſi eſt aliquod mandās ⁊ rectificat cerebrū. Sexta corrigit accidētia. ¶ Primā aūt rē cōplent adminiſtratiōes regiminū in ſex generibꝰ rerū nō naturaliū de qbꝰ eſt aer q̄ eſt tēperandus eis: nec calidꝰ ſit nec frigidꝰ ſed ſit ad ſiccitatē declinās ⁊ confert interdū de regione in regionem mutare aerem: ⁊ aliquando conſuetū ſi ſub eo morbꝰ accidit. In eis enim ſepe diſſuetus morbus permutat ⁊ in q̄buſdam ſi diſſuetus addat ad morbum reuerti ad conſuetum permutat ⁊ tu complexionē egri ad aerē conſidera ⁊ reuelabitur fugiendus aer aut non fugiendus ſit. Cibus autē ꝯmenſurandꝰ in qualitate ⁊ q̄ntitate eſt: ⁊ in proprietate ⁊ alijs. Cibus pueris ſit lac rectificatū in bonitate diete lactātis ⁊ bonitate diſpoſitionis eius vt nec pinguis nec tenuis nec iracunda nec pigra nec multū laborans nec multum quieſcēs viuida vultu bonorum morum non luxurians cuius operatiōes naturales ſunt vere ⁊ proprie digeſtio. Et alijs ſit proprie cibus: cibus boni nutrimēti ⁊ laudabilis chimi nō vaporoſi aut corrupti et ſit cibus hñs mediocritatē cum declinatione ſua ad ſiccitatem modicam ⁊ ſit facilis ad digerendum nō grauās naturā et neq; ſumatur ex eo vſq; ad repletionem neq; ſupra repletioneꝫ: neq; ſupra cibuꝫ indigeſtū. At vero ſacietatem nauſeatiuam vitam inquātū poſſibile eſt. Adhuc autē elige ex cibis ſm proprietatem. Inquit eī Dyaſcorides. Ruta confert epilepticis. Apium vero eā excitat. Et fortaſſe endiuia conceditur ⁊ anetum ⁊ coriādruꝫ. ⁊ ꝓhibeantur fructus oēs niſi quidaꝫ ſtiptici ſuper cibū vt

pꝛohibeant aſcenſum vapoꝛum ⁊ confoꝛtent ſtomachū. Et
pꝛohibeantur caules ⁊ poꝛri. Et piſces quidem ſūt moleſti
eis. Edine vero carnes ⁊ pulline ⁊ gallinarū ⁊ capꝛeoloꝛuȝ
⁊ lepoꝛū iuuenū ⁊ que hoc curſu ꝓcedunt dilecte. ¶ Potus
aūt eoꝛū vtilis eſt vinum multe ꝑmixtionis nec nimis anti
quū nec nimis nouū clarū ſubtile odoꝛiferum ſtipticitatis
parū habens. Dulce vero ⁊ groſſuȝ eſt malū: ⁊ ſimil'r etiaȝ
purum ſi ſit elegans. Hydromel quoqȝ eſt potus ei elegan
tius ꝙ̄ vinum. Uitent aūt ſuper repletionē potū qualiſcū
qȝ ſit et qñ digeſtio fieri incipit ⁊ potum oēm immoderatuȝ
⁊ potū aque ⁊ potum vapoꝛoſum ſicut eſt vinum de dacti-
lis ⁊ ſimilia. ¶ Famem aūt oēm ⁊ repletionē fugiant. Mo-
deratum quoqȝ ieiuniū cōfert ⁊ melius in hoc caſu modera
te inanitum ꝙ̄ repletum. Uitent coitum ⁊ foꝛtaſſis coitus
apud eos qui vltime abſtinent ſi moderatus ſit ſanat. Sō-
nus aūt ⁊ vigilie ſupꝛa rōneȝ nocent ⁊ ſupꝛa ſacietatē ſom-
nus nocet et ſupꝛa nauſeam. Confert vero apud pꝛincipiū
digeſtionis cibi: ſed moderatus. Somnus apud ieiuniū et
vacuitatē nocet. Exercitium ⁊ quies ſupꝛa rōnē nocēt. Mo
deratū vero vtrūqȝ confert ⁊ ꝓpꝛie ſm̄ legem. Nā modera-
tum exercitium in ieiunio cōfert. Nocet qualecūqȝ ſit poſt
cibum. Quies vero econtrario iuuat ⁊ nocet. Omne aūt qḋ
dilatat aīam ⁊ confoꝛtat cōfert. Anguſtia aūt ⁊ triſticia no-
cent ⁊ doloꝛ ⁊ ſollicitudo laboꝛioſa nocent. ¶ Secundā au-
tem rem cōplent que materiā ꝓpꝛietate ⁊ virtute adaptāt
vt eius facilis fiat expulſio qualia ſunt ſquilla ⁊ acetuȝ eiꝰ
⁊ oximel ipſius ⁊ decoctio ⁊ ſyrupꝰ yſopi aut alhaſce aut ſti
cados aut acoꝛi aut oꝛigani ⁊ ſimilium. ¶ Tertiam autem
rem complent euacuationes decentes: quaruȝ rememoꝛa
bimur ⁊ clyſteria ⁊ ſuppoſitoꝛia lenia ⁊ acuta. Et in ſangui
nea flobothomia ſaphene ⁊ pꝛouocatio emoꝛroydarū ⁊ mē
ſtruoꝛum ⁊ emiſſio ſpermatis ſi a retētione eius fiat ⁊ ex-
pulſio vermium ſi fiat ꝓpter illos. ¶ Quartā rē complent
gargariſmata ⁊ ſternutatoꝛia ⁊ ꝓpꝛie vomitꝰ ⁊ cōmaſtica-
tiones multiplicantes ſaliuam ⁊ ſputum ⁊ fricatiōes ⁊ liga
ture in extremitatibus ⁊ ventoſatiōes in eis ⁊ empl'a rubi
ficantia et ꝓpꝛie ſuper membꝛū mādās ſi eſt membꝛū man
dans. ¶ Quintam reȝ complent rectificatio ſtomachi ſi eſt

a ſtomacho aut matricis aut inteſtinoꝝ aut mēbris alteriꝰ ſicut diximus ⁊ dicemus: ⁊ in oībus his rectificatio cerebri debet eſſe intentio prima ſicut iam diximus. ¶ Sextam reꝫ ꝯplent adminiſtratio medicinarū que cū proprietate retardant paroxiſmum aut mitigant aut cito ipſum ceſſare faciūt aut prohibent aduentum eius omnino aut occultāt ſicut dicemus poſt. Et aliquando flegmatica febris ⁊ ꝓprie lōga reſoluit. Digerit ⁊ conſumit materiā eiꝰ. Et qñq; apꝰ reſolutionem eius apparet i partibus capitis ſaphati aut albaras ⁊ ſignificat ſalutem. ¶ Apozima yſopi confert epilepſie proprie mirabiliter. Accipe yſopi ſicce. lib. j. paſſularū enucleatarū. ℥. ij. ¶ Coquātur in aque pluuialis. lib. iij. vſq; dū ſit medietas eius cōſumpta. Et da omni mane cum oximelle ſquillitico bonum ⁊ exptū. Et qñq; addit in apozimate haſce ⁊ quandoq; epithymum ⁊ eſt efficaciꝰ ⁊ qñq; fit inde ſyrupus mellinus conferens eis ſi deus voluerit. Res autem quas ſemper in potibus ſumere opoꝛtet ſunt peonia et ſemen eius ⁊ piretrum et ſiſeleos et ariſtologia rotūda. Et hic quidē danda ante purgationem ⁊ poſt cum hydromelle aut apozimate yſopi aut aliquo taliū. Joānitius. Confectio yere ꝺyacolloquintidos ſuper qua expectatur fiduciam iuuamentoꝝ multorum ad egritudines oēs capitis et cerebri et neruoꝝ difficilis eradicationis ſicut eſt ſoda proprie et emigranea et epilepſia ⁊ paralyſis ⁊ tortura ⁊ vertigo ⁊ tenebroſitas viſus. Cuius permixtio. ℞. yerepigre in qua aloes fuerit duplū ſpecierum. ℥. vj. trociſcorum alandahal. ℥. iij. turbith. ℥. ij. ſquille aſſate agarici ſticados añ. ℥. ij. ⁊. ß. ſcamonee antiochene cocte i pomo auꝛ. ij. ellebori nigri ſalis gemme bdelij: añ. auꝛ. iiij. bdellium reſoluatꝛ in vino ꝑmixto. Cetere aūt res terantꝛ ⁊ cribellentꝛ ⁊ fiāt trociſci cū bdellio diſſoluto ⁊ ſiccentꝛ in vmbra et iterū terantꝛ et cribellentꝛ: et ꝯfice cū melle paſſularū cōterēdo vſq; dū fiat ſicut paſta fac pillulas et ſit doſis a. ʒ. j. vſq; ad. ij.

¶ Mahemet Araſi. Cōfectio medicaminis ꝙ die omni datꝛ ad epilepſiā ⁊ vertiginē et preparat materiā cuiꝰ ꝑmixtio. ℞. ſticados. ʒ. x. agarici. ʒ. ij. et. ß. ſiſeleos. ʒ. iij. violarū ſiccarum. ʒ. v. cōfice cū chermes. Et da omni die i modū duaruꝫ aut triū nucū cū oximelle ſquillitico.

¶Idem. Cõfectio alia mira ad epilepſiam ꝓpria et exper-
ta. ℞. piretri ſiſeleos ſticados: añ. ʒ. x. agarici. ʒ. ß. cordume
ni haſce ariſtologie rotũde affodili liquiritie: carpobalſami
peonie: añ. ʒ. ij. ⁊ accipe expreſſiõis. ſquille ⁊ mellis partes
equales de qbus coctis ad ſpiſſitudinẽ q̃tũ ſufficiat ad ag
gregandũ ea accipe. Et deinde recõde i vaſe vitreo. Doſis
a. ʒ. ij. vſq ad. iij. eſt enim medicamen vltimum.
¶Filiꝰ. Serapionis. pillule ad epilepſiã ex flegmate exp-
te. Accipe ſiſeleos ariſtologie rotunde caſtorei ſalis idi: añ.
ʒ. iiij. radicum peonie trociſcoꝝ de ſquilla: añ. ʒ. vj. yere pi-
gre ſticados epithimi. añ. ʒ. x. polipodij. ʒ. vij. agarici. ʒ. xij.
colloquintide. ʒ. xj. turbith. ʒ. xv. in alio. v. mirabolanoꝝ ni
groꝝ belliricoꝝ emblicorum: añ. ʒ. iij. lapidis lazuli. ʒ. xiij.
mirabolanorum citrinoꝝ ellebori nigri camepitheos: ca-
medreos: añ. ʒ. viij. Confice cum ſecaniabin ſquillitico. Do
ſis a. ʒ. j. vſq ad. ij. ⁊. ß.
¶Filius. Serapionis pillule ad epilepſiã melancolicã. Fi
deles et morpheã nigrã ⁊ egritudinẽ melancolicã. ℞. yere
pigre. ʒ. v. epithymi. ʒ. x. lapidis lazuli loti. ʒ. vij. ſcamõee col
loquintide ellebori nigri ſpice: añ. ʒ. ij. Cõfice cũ aqua mel
lis. Da cũ aqua epithymi et paſſularum.
¶Alexãder. pillule qbus nulle fortiores ad epilepſiã ⁊ ar
teticã ⁊ podagrã. ℞. Aloes colloqntide ſcamõee bdellij el-
lebori nigri corticũ gũmi: añ. ptez. j. euforbij baurach: añ.
ptem. ß. Confice cũ ſucco caulium. Doſis a. ʒ. j. vſq ad. ij.
¶Oribaſius Medicamen bonũ qđ ſumit̃ omni die confert
epilepſie et vertigini. ℞. baccarũ lauri piperis albi ſiſeleos
piretri: añ. ʒ. iij. radicũ peonie ariſtologie rotũde: añ. ʒ. ij. ca
ſtorei trociſcoꝝ de ſquilla: añ. ʒ. j. Confice cũ oximelle ſquil
litico. Et da cum eodem oximelle die qualibet.
¶Clyſtere cõferẽs mirabiliter. Accipe alhaſce yſopi abſin
thij: añ. ℥. ß. pulpe colloquintide. ʒ. ij. cẽtauree. ʒ. iiij. c-rtha
mi. ʒ. xij. olei de cherua. ʒ. v. Clyſtere fiat cum eis.
¶Sternutatoria autẽ et caputpurgia et gargariſmata et
maſticatiões eligant̃ in capl'o de ſoda. Ruta autem ⁊ caſto
reũ ſeparatim aut cõiunctim odorata cõferũt mirabiliter ⁊
ſimiliter gũmi rute agreſtis cõfert. Facit enĩ cito reuiuiſce
re et excitat ſepultum a vehementia paroxiſmi.

¶Alexāder. Ex yſopo pulegio et oꝛigano cū cātaridarum
q̄titate ſufficiēti paſtillos facies q̄s cōmaſtices: q2 flegma
deponūt ⁊ cerebꝝ mūdificāt ad huc aūt piretrū cū maſticis
et cere quantitate ſufficiēti cōmixtū ⁊ cōmaſticatū flegma
cum virtute deponit ⁊ mundificat cerebꝛum mirabiliter.
¶Galien⁹. Peonia ſm̄ oēm modū adminiſtrationis ei⁹ eſt
medi. magna ad epilepſiam radix: ſcilicet ⁊ ſemē ei⁹. Et em̄
ſi ex ea diebus ſingulis. ʒ. ij. vſq3 ad. iiij. ꝑpinet̄ cum aqua
mellis ⁊ yſopi aut cū oximelle confert mirabiliter. Et ſimi-
liter ſi fiat ex ea caputpurgiū aut gargariſmata cū oximel
le et ſufflatur ex ea in naſum ⁊ cōfert. Et ſi cōtinue puluis
ei⁹ odoꝛat̄ confert. Expertum eſt ſuſpenſionem ei⁹ in collo
eſſe iuuamē ſublime et etiā ſumpta in cibis et potibus. Et
fit ſuffumigatio ex ſemine eius ⁊ eſt mirabile ſumptū etiā
cum melle roſato diebus ſingulis ſanat ſi deus voluerit.
¶Hyppocrates dixit. Et multi poſt ipſum ⁊ nos etiā exꝑti
ſumus piretrū eſſe medicinā fidelē ad epilepſiā: ⁊ ꝓpꝛie cō
ditū eius et electuariū factū ex eo et melle: et trociſci facti
ex eo ſumpti cū hydromelle: ⁊ caputpurgiū ex eo. Conditū
autem eius fit ſicut zinziber cōditū expertum bonum.
¶Cōfectio de piretro cōferens epilepſie et toꝛture: paraly
ſi et egritudinibus neruoꝝ frigidis. ℞. ſecacul lib. j. piretri
humidi aut humectati. ℥. vj. mell' diſpumati lib. vj. pineа-
rum purgataꝝ. li. j. et. ß. Cōdies cū zinziberis et piretri. añ.
℥. j. garioſiloꝝ: nucis muſcate cubebe. añ. ʒ. iij. cynamomi.
ʒ. v. et i alio piretri et hueg: aut zinzi. aut humidoꝝ aut hu
mectatoꝝ. añ. ℥. iij. Exꝑtū bonū: et alij addūt muſci. ʒ. j.
¶Galien⁹. Poſt coꝛpoꝛis ⁊ capitis mūdificationem tyria-
cam aut mitridatū dabis dieb⁹ q̄bus a purgatione īterpo
las et ꝓpꝛie auellanas duas de altero eoꝝ. et ꝓpꝛie in ſero
aut in mane ſicut videris expediri. Dāda eſt etiaȝ cōfectio
de muſco dulcis ⁊ amara ⁊ tyꝛiaca. dyateſſerō ⁊ Cōfectio ce
ſaris. ⁊ yera hermetis ⁊ theodoꝛicō cū nucibus muſcatis.
¶Filius. Serapiōis. Cōfectio maſticatoꝛij faciens fluere ꝑ
ſputum humoꝛes mirabiliter et mundificāt caput. ℞. pire
tri. ʒ. j. ſinapis. ʒ. j. et. ß. ſtaphiſagrie. ʒ. ij. ſalis armoniaci. ʒ.
ß. cum maſtice: et cera partibus cōuenientib⁹ miſce. Et fac
foꝛmas ſicut auellanarū. Et ex eis iugitur maſticent̄ in ie-

iunio:conferunt enim ſi deus voluerit.

¶Galienus. Odoretur ruta omni hora et fit caputpurgiū cum ea et cōfert epilepſie. Et ſimiliter auricula muris bibita et caputpurgiū ex ea factum:ruta agreſtis ſimiliter expta eſt:et ſimiliter gummi eius.

¶Democritus. Suffumigatur epilepticus cū aſa ⁊ adminiſtratur odor eius:et excitat epilepticū ⁊ adminiſtra omni hora preſeruat eum ad epilepſiam:ſi deus voluerit. Eodēmodo confert gallie muſcate adminiſtratio:et ſimiliter gummi eius et etiam bibita.

¶Alexander. Ueſica apri cū tota vrina exiccetur in furno et dabis ex ea ad fabē mēſurā diebus ſingulis in mane cū oximelle:expertum eſt. Et dixit ſe vſq; ad tertiam diez quēdam vidiſſe curatum.

¶Dyaſcorides. Leporis coagulū:ſi bibatur confert epilepſie. Et ſimiliter aſininū epar aſſatū:et comeſtū in ieiunio. Detegunt epilepſiā epar caprinum comeſtum:et ſuffumigatio ex galbano:et ſimiliter ex vngulis capre et apiū ſm omnem modū adminiſtrationis eius:et fungi et ſuffumigatio ex myrrha:et poſitio ei⁹ in narib⁹:aut ex cornu caprino et epar caprinum et ytcinum comeſtum aut odoratuz.

¶De appoplexia.

Cura huius egritudinis ꝓxima eſt cure epilepſie propter quod oportet vt omne gen⁹ cure adminiſtret illico. Dilatio enim ducit ad mortem feſtinam cū ſit etiā ipſe morbus per ſe parum recipiens curam ſicut hyppo. dixit. Uerumtamen vt non appareat ex parte operantis defectus. conaberis a principio materiam ſubtrahere inquantum poſſibilitas exigit. Et ſi q̄dē ſanguineā eſſe videris vtriuſq; partis flōma cephalicā illico ſimul cū emiſſione multi ſanguinis ſi res patit. Et cōſequenter crura:⁊ pedes ventoſari facias ⁊ trahe inquātū potes ad oppoſitā ꝑtem cum omnibus generibus attractionū et etiā cū clyſteribus acutis: et ſternutatorijs ⁊ ſuffumigationib⁹ ⁊ alijs. Si aūt flegmatica fuerit materia ſubtrahe etiā inquantū potes ſicut hic diximus. Et ex hoc reqre i cap. de ſoda et de epilepſia:et de eo ꝙ diximus in paralyſi ſi deus voluerit.

¶Summa quarta de egritudinibus neruoꝝ.

De egritudinibus.

Egritudines nervoꝝ aut ſunt a cōplexiōe pura ⁊ alteratiōe ſolū ⁊ indigēt ꝯfortatiōe poſt illō. Aut ſūt cōplexiōales cū materia et idigēt alteratiōe ⁊ mūdificatiōe ⁊ deniꝗ̄ cōfortatiōe. Aut ſūt a ſolutiōe ꝯtinuitatis eoꝝ: ⁊ dicemꝰ curā eoꝝ i loco ſuo. Aut ꝯtri=tio eoꝝ ⁊ dicemꝰ ibi. Et ꝯplexionales qdez nervoꝝ egritudines a frigiditate ſūt ſꝫ plurimū. Et deide ab hūiditate a caliditate ſꝫo ⁊ ſiccitate nō ſepe lꝫ qñqꝫ acci dāt. Et q̄dē verificatū ē qꝺ febris ſupinuadēs curat nervo=rū ⁊ iūcturarū egritudines: quarū radix eſt frigiditas aut humiditas. Digerit em̄ ⁊ ſubtiliat materiam etꝗ̄ conſumit.

⁋ Diaſcorides. zinian ſꝫm oēm modū adminiſtratiōis eiꝰ malam nervorum complexionez alterat: et eos confortat. Et iuncturarum doloribus ſimiliter: et ꝓprie comeſta cum vitellis ovorum et ſalvia ⁊ ponitur in decoctione ydromel lis ⁊ confert mirabiliter. Emplaſtrata quoqꝫ cū melle: et fa rina ordei confert doloribus eorum.

⁋ Hydromel conferens omnibus egritudinibus nervoruz frigidis et humidis. Accipe ex zinian. lib. ß. folioꝝ ſalvie ⁊ lelengi. aā ℥. vij. ſticados. ℥. iij. bulliāt in aque li. vj. vſqꝫ ad lib. iij. et cola: et cum mellis lib. ß. ꝑmiſce. Et proijce ſuꝑ ea piperis: galloſilorum ſpice: aā. ʒ. j. et. ß. zinzi. cynamomi: aā ʒ. v. Dimitte a ſero vſqꝫ mane: deinde cola per colatoriū. Et ſit doſis eius in ieiunio lib. ß. cum aqua calida.

⁋ Embroca conferens egritudinibꝰ nervoꝝ frigidis: que adminiſtranda eſt ſuper caput: ⁊ locū originis nervorum ⁊ ſuper locum paſſionis. ℞. floruz camomille lib. ß. zinian: florum ſalvie zizimbri: ⁊ ſanſuci: ⁊ ſticados: et lelengi: aā. ℥. iiij. Decoquantur in aque lib. iiij. vſqꝫ ad. ij. et fiat embro=ca cum eis ſicut diximus et cataplaſmetur ex fece. Eſt em̄ expertum ſi deus voluerit.

⁋ Iudeus. Syrupꝰ de ſticados eſt medicina mirabilis ꝯfe rens omnibus egritudinibꝰ nervoꝝ frigidis ⁊ confortans eos cuius ꝑmixtio. ℞. floruz ſticados. ℥. iiij. haſce ziniā: aā. ℥. j. piperis piretri: aā. ʒ. iiij. paſſularū ſine iterioribꝰ. ℥. j. co quātur in lib. iiij. aque vſqꝫ ad. ij. cū mellis li. j. ⁊ ſape lib. ß. fiat ſyrupus. Doſis eiꝰ eſt ad. ℥. j. vſqꝫ ad. ij. cū aq̄ alchilil.

¶Cōfectio conditi ad egritudines neruorū frigidas mira bilis. ℞. secacul pinearum mundatarū radicū acori: añ. lib. j. & ß. et ſint ſecacul: & acoris elixata et expſſa: et miſce cum eis p̄ter pineas mellis diſpumati lib. x. & decoque lēto igne vſqȝ dum ſpiſſitudinē acquirat. Deinde deponatur ab igne et p̄iciantur ſuper ipſum pinee: & miſceantur adinuicem. poſt hoc puluerizaȝ ſup ea piperis. ℥. j. piperis longi gariofilorum zinzi. macis: añ. ʒ. iiij. nucis muſcate: galāge cardamomi: añ. ʒ. ij. Doſis eius eſt. ℥. j. mane & ſero.

¶Decoctio cōferens mirabiliter ad oēs egritudines neruorū & dolores eorū. accipe zinian recētis & humide: et p̄prie ſucci eius li. ß. Et p̄miſce cuȝ eo mellis. ℥. j. & ß. olei decheruà: aut olei de trib⁹ piperibus dicti in ãtidotario aur. ij. pigre aur. ij. aut minus aut plus ſm q̄ oportet. Et da in potu a. ʒ. x. vſqȝ ad. xx. Si aūt ipſa herba humida inueniri nō poterit. accipe ex ſicca circiter lib. ß. decoque in lib. j. aq̄ vſqȝ ad lib. ß. Et fac ſicut diximus.

¶Ex oleis aūt & vnguētis: & emplis & alijs cōueniētib⁹ ad p̄mutationē malitie cōplexionis neruorum i maiori grabadin plura ſcripſimus que ibi requiruntur. & de plurimis ēt loquemur in capīis p̄priis & de purgātibus etiā materias eoȝ multa illic ſcripſimus q̄ req̄runtur ibi in p̄teritis capitulis plura ſcripſimus. & p̄prie i ſoda: & epilepſia & vertigine & ſcribemus ēt in capitulis que ſequentur.

¶Galienus. Tyriaca & mitridatū adminiſtrātur ad omnes egritudines neruoȝ frigidas cū aq̄ decoctiōis vni⁹ manipuli ziniā: & aniſi: & folioȝ rute & ſaluie. Et ꝯferūt i oi t pe egritudīs & i p̄ncipio q̄dē añ purgationē: q̄a digerūt & inbtiliāt materiā: & p̄mutāt malitiā ꝯplexiōis frigide. Et ꝯferūt poſt purgationē q̄a reſiduū materiei reſoluūt. Adhuc aūt habent p̄prietatē vt neruis iuuamētū afferāt manifeſtū & ꝯfortēt eos. Et ſit doſis a q̄rta. ʒ. j. vſqȝ ad. ʒ. j. dieb⁹ ſingulis.

¶Galien⁹. habet adhuc de p̄prietate egritudinibus neruoȝ ꝯferre p̄prie adminiſtratio caſtorei oi die. chirat. j. cū eo q̄ ꝯuenit ei ex potib⁹. hui⁹ ēt itētiōis ē aſa fetida p̄prie mirabiliter inuncta. ſ. & bibita omni die. Similiter oleum de narciſco et oleum de yreos cum glutino albothin & ſimiliter oleum de been et oleum de alcanna: et oleum de ru=

ta. Piper quod eſt ad neruorū egritudines frigidas medicina ſublimis: et oleū de.x. iperibus et ſimilia. Olei vero de euforbio iuuamē eſt mirabile: et ſimilr olei de croco et olei pḧorū. Eſt enim expertū verax.

¶ Hunain. Modus pillularū de euforbio ꝯferētiū ad mollificationē et frigiditatē neruorū: et ad hūores crudos q deſcēdūt ad eos vel q ſepulti ſunt quarū ꝑmixtio. ℞. euforbij colloqntidos: agarici ſerapini bdellij: añ.ʒ.iiij. aloes.ʒ.vj. maſticis.ʒ.ij. Cōfice cū expſſione ʒiniā: aut porrorum. Sūt em̄ expte. Doſis a.ʒ.j. vſqꝫ ad.ʒ.j.et.ß.

¶ Galienus. cōfectio pillularum fetidarū. Maiorum expertorū iuuamentorū ad egritudines omnes neruorū q ſunt a materia groſſa viſcoſa difficilis eradicationis: et ad dolores iuncturarum qui ſunt ab eadem cauſa et ad oēs dolores totius corporis qui eandeꝫ habent materiā. Similiter et ad vertiginem: et ad epilepſiam: et emigraneam difficilē: et ſodam: et morpheam et albaras et lepraꝫ. ℞. aloes turbith añ.ʒ.v. ſerapini armoniaci: oppopōaci: bdelij: ſeminis harmel: mirabolanorum: colloqntide iterioris: añ.ʒ.iiij. ſcamonee.ʒ.ij. tapſie inde hermodactili ſcebrā: añ.ʒ.j. caſto. agarici euforbij: añ.ʒ.j. cynamomi croci cardamomi ſpice. añ.ʒ.ß. gūmi iſundanť in aq̄ porri: et fac ex eis: pillulas. Doſis a.ʒ.j. vſqꝫ ad.ij.

¶ Pillule fetide minores q ſunt in ptāte maiorum quarum ꝑmixtio. ℞. ſerapini armoniaci: opponaciſ bdelij aloes añ.ʒ.iiij. caſtorei: harmel. añ.ʒ.iij. colloqntide.ʒ.vij. turbith ʒ.x. Cōfice ſicut alias.

¶ Filius zacharie araſi. Pillule fetide maiores q cōferunt egritudinibus omnibus neruorꝫ ſicut eſt paralyſis: et tortura et ſpaſmus humidis et dolor iuncturarum. Et ſolutiōe educūt humorē groſſuꝫ viſcoſum a locis difficilis eradicationis ei⁹. qrū ꝑmixtio. ℞. yerepigre.ʒ.x. pulpe colloqntide.ʒ.vj. centauree minoris meizarchan. añ.ʒ.v. euforbij.ʒ.ij.et.ß. ſcebrā caſtorei zinziberis. aſſe fetide: ſerapini opponaci: ſetaragi idi: ſinapis: piperis. añ.ʒ.j. gūmi diſſoluanť i aq̄ rute: et fac pillulas cū ceteris doſis a.ʒ.ij. vſqꝫ ad.iij.

¶ Pillule fetide minores: ex inuentione nr̄a et eiuſdē et ſunt in intentione maiorum: et conferūt tremori mirabiliter pro

prie quarū permixtioni. ℞.yerepigre.ʒ.v.piretri:caſto.caſ
ſie.añ.ʒ.iij.ſerapini pulpe colloquintide:añ.ʒ.iiij.doſis a.ʒ.
ij.vſqȝ ad.ij.⁊ ß. expertum.
¶Filius zacharie araſi.Cōfectio anacardina q̄ eſt medici
na ſublimis ad omnes egritudines neruozum frigidas aut
humidas ſicut paralyſis ⁊ ſpaſmꝰ,ab humiditate aut a fri
giditate ⁊ tortura ⁊ tremoz ⁊ ſtupoz.Statiʒ eniʒ ſanat.Acci
pe zinziberis coſti piretri:nigelle pipis macropipis hueg
añ.ʒ.x.myrrhe folioꝝ rute aſe gētiane:ariſtologie baccha
ruʒ lauri caſtozei tapſie:ſinapis.añ.ʒ.v.mellis anacardini.
ʒ.v.⁊ terciā.Inuoluātur oia cū oleo nucum ⁊ confice cū mel
le apum.Da ex eo in modum grani lauri.
¶Inquit.Mahemet.Hec medicina ē bonitatis magne ad
egritudines quas diximꝰ in oibus egritudinibꝰ frigidis:et
inflāmat corpus ſtatim ⁊ adducit febrem bonā ſpaſmo hu
mido ⁊ fricatur cū ea lingua ⁊ confert grauedini eius ⁊ fit
emplaſtra ex ea ſup mēbrum ſtupidum ⁊ frigidū aut fricaꝫ
cū ea:⁊ cōfert proprie mirabiliter ⁊ facit ſudare quapropter
oportet vt cooperiatur ſumens eam vt ſudet:ſanat enim ſi
deus voluerit.
¶Hamech filius zezar.Oleum ꝙ adminiſtratur i potu ad
egritudines neruoꝝ q̄ fiunt a flegmate ⁊ humore viſcoſo ⁊
adminiſtratur cū aliquo ꝙ cōuenit ex potibꝰ.℞. colloq̄nti
de.ʒ.x.aloes.ʒ.v.turbith albi.ʒ.iiij.ſquille.ʒ.ij.gētiane pſſ
lij:ſanſuci ziniā:añ.ʒ.ij.⁊.ß.amomi:ſpice ʒilobalſami gario
filozum:cynamomi piperis macropiperis ariſtologie lōge
⁊ rotunde caſſie:polij ſquinanti petroſilini polipodij: aniſi
epithymi:añ.ʒ.ij.⁊.ß.ſerapini liq̄ritie:iuſquiami ʒinʒiberis
añ.ʒ.ij.contere omnia contritione groſſa: ⁊ funde ſuper ea
aq̄ fontiū lib.iij.olei antiq̄ ſextā vnius coquatur lento igne
vſqȝ ad aque cōſumptionem.
¶Hamech.oleū de ſigia ꝯfert egritudinibꝰ neruoꝝ flegma
tice.Cuiꝰ hec eſt permixtio.℞.ſigie caſtozei praſſij.añ.ℨ.i.
piperis.ʒinʒi.ſq̄nanti:caſſie:añ.ʒ.v. cyperi coſti. carpobal
ſami:xilobalſami:ellebozi nigri: armoniaci ſpice ſerapini
ariſtologie lōge ⁊ rotūde.añ.ʒ.iiij.olei ſiricini.ʒ.v.aque lib.
iij.Coque ſicut hic proprie diximus.
¶Oleū aliud de ſigia valens ſimiliter.Olei ſiricini lib.ij.ca

ſtotel lib. iij. Coque in duplici vaſe.

¶ Eligimus aũt ex ãtidotario vnguẽta ⁊ emplaſtra ⁊ olea de quibꝰ eſt yſopi cerotũ ⁊ vnguentum de bdellio: ⁊ vnguẽtum Phylagrios ⁊ cerotũ diapente ⁊ cerotum Alexandri: ⁊ cerotum Andromaci: ⁊ emplaſtrũ filij zacharie.

¶ Joannitiꝰ. Leſio cadens in neruis poſteriorib' inuamen ſuſcipit a ſternutatorijs: ⁊ caputpurgijs ꝓpterea q' a locis originũ neruorũ diuerſio fit ad locũ emunctorij cõmunis: ⁊ purgatur per ipm. Leſioni autẽ cadenti in neruos faciei ſternutatoria ⁊ caputpur. ꝓhibenda ſunt in principio. Fortaſſe eñ cõferũt in fine rei. Gargariſmata aũt ſunt his ⁊ illis vtilia: ⁊ ꝓpꝛie poſt mũdificationẽ cõmunẽ niſi materias ad pectus reumatizare timueris ⁊ pulmonẽ. Sunt eñ tũc ſuſpecta ſicut alibi diximus. Et etiã quidẽ ex his que ꝑceſſerunt caputpurgia ⁊ ſternutatoria multa colligere potes ad hec vtilia ⁊ gargariſmata.

¶ De paralyſi.

In cura huiꝰ egritudinis regimen duplex eſt. Eſt eñ regimen quoddã cõe ⁊ quoddã ꝓpꝛiũ. Cõmune aũt regimen nũc partẽ morbi tangit nũc proprietatẽ. Interdũ vero dietã. Et primũ quidem cõpletur cum adminiſtratione ois ſtudij ad capitis partem poſteriorẽ ⁊ nucham: ⁊ illud ideo quoniã cadit ſm plurimũ hec infirmitas i neruos motiuos ⁊ eorum ortus eſt a poſteriori cerebro: ⁊ nucha. Et hoc quidem ſtudiũ etiam in quibuſdã alijs neruorum egritudinibus adminiſtrari debere cõmune eſt: ſicut eſt ſpaſmꝰ ꝓpꝛie ⁊ tremor ⁊ ſtupor et tortura. Secundũ vero completur cum adminiſtratione medicinarum ꝓpꝛietate ⁊ virtute conferẽtium ⁊ confortantiũ eos: ſicut hec in ꝑmo capitulo quod eſt ante iſtud diximus. Tertiũ autẽ cõpletur cũ paucitate cibi ⁊ potus ⁊ omni regimine exiccatiuo. ⁊ ſicut eſt ex cibis ⁊ potibus ⁊ cõdimentis eorum proprietatem habentibus vt neruis ꝯferãt ſicut ſunt grana pini ꝓpꝛie ⁊ cerebrũ leporis: ⁊ haſce ⁊ origanũ ⁊ yſopus ⁊ piper et zinziber ⁊ piretrũ ⁊ ius ſerpentis cum proprietate ⁊ ſpecies ſalis conditi ⁊ ius gallorum antiquorum ſm doctrinam Galieni: et hydromel recipiens ſanſucum haſce: ſaluiam ⁊ ſimilia. Et confert eis adminiſtratio capparis ⁊ tali alpheſire in primis cum ele=

nantur a terra frixi cum ſpeciebus ꝛ hueg conditū. Uinuz
autē vitare opoꝛtet. Facit enim ad neruos materias penē
trare que foꝛſitan nō penetrarēt. Et ſcito ꝙ vinū inimicum
eſt neruis ꝛ oculis per ſe. Ipſiꝰ enim abuſus eſt cauſa moꝛ
bi. ipſoꝝ. Uitent etiā aquā ꝛ potum ſupꝛa cibū et ſomnum
ſupꝛa cibum et ſit parcitas in potu ſm omnem modum: et
ſit potus exiccatiuꝰ ꝛ abſtinere ſupꝛa ſitim et famem eſt cu
ra pꝛima. Regimen autem pꝛopꝛiū capit. iiij. res. Pꝛima eſt
adequatio materiei. ſecūda eſt abſciſio eius. tertia ꝯuerſio
reſidui eiꝰ ad oppoſitū ꝛ diuerſum: quarta coꝛrigit accidē=
tia. ¶ Pꝛima autē res completur cum adminiſtratione re=
rū. moꝛbi materiā carminantiū ꝛ maturantiū: de q̄bus hic
pauloante locuti ſumus ꝛ tu reqre in illo. ¶ Scđa aūt res
cōpletur adminiſtratiōe ꝓpꝛioꝝ euacuātiū ſicut yera dya=
colloquitidos ꝛ pillule fetide ꝛ yera hermetis. ꝛ alia que ſu
pꝛa diximus. Inq̄t Gal. egritudines neruoꝝ ꝛ iūcturarum
nō niſi foꝛti agēte rectificant. Verūtñ de melioꝛi operatione
eſt nō ꝓperare ad vſuz foꝛtium a pꝛincipio ne ſubito tolla
tur virtus aut reſoluatur. Uomitꝰ aūt ꝛ euacuatio ꝑ clyſte
ria ꝛ pꝛopꝛie acuta ſunt ex bonis euacuationibus. Et fiat
vomitꝰ ꝓpꝛie cū expꝛeſſione raffani cū oximelle: aut cū ex=
pꝛeſſiōe raffani: in quo ſit virtus ellebori nigri. Aut vomi=
tus ſit poſt cibaria acuta: ꝛ opoꝛtet vt inter euacuationem
et euacuationem interueniat tēpus in quo operari opꝫ re
gimē cōfoꝛtantiū. Et tūc quidē adminiſtrent tyꝛiace: et mi=
tridatum ꝛ cōfectio de muſco dulcis ꝛ amara et ſimilia. Et
quidē in hac hoꝛa anacardinum quod diximus eſt eis mi=
rabilis medicina: ꝛ hac quidem viciſſitudine regimen iſtō
cōpletur ꝛ cito ſanitati reſtituitur ſi deus voluerit. ¶ Ter=
tia autem res complet cum gargariſmatibus et cū maſti=
catiōibus ꝛ caputpurgijs et ſternutatoꝛis de quibus plu=
ries facimꝰ mentionez. ¶ Quarta aūt rem cōplent vnctio=
nes ꝛ emplaſtra ꝛ fricationes ꝛ balneum ꝛ alia de quibus
loquemur iam ſi deus voluerit. Et dictū eſt febꝛē ſuperue
nientē egritudinibus neruoꝝ humidis eſſe curam bonā.
¶ Filius Serapiōis. Decoctio cōferēs cū virtute dei ad pa
ralyſim: ꝛ mollificationē ꝛ ſpaſmum: ꝛ doloꝛes neruoꝝ. Rx.
radicū apij feniculi: añ. ʒ. x. ſquinanti. ʒ. vj. ſeminis feniculi

aniſi petroſilini ſiſeleos coſti cẽtauree minoris: piretri.ʒ.iij. ʒiniam cordumeni: añ.ʒ.iiij.ſemis rute: ſetaragi indi.añ.ʒ. iij. ſticados bellirico2um emblicorum: añ.ʒ.viij. Decoquantur in.vij.lib.aque vſqʒ ad lib.ij. Et da omni die cũ oleo de cherua: aut oleo de piperib⁹ aut oleo de coſto diebus.xxi. Et ſit proprie decoctionis.doſis ab.℥.ſ.vſqʒ ad.ij.⁊ ſint olei a.ʒ.ij.vſqʒ ad.iij. Sanat enim ſi deus voluerit.

¶Clyſtere cõferẽs paralyſi ſolutione educens humorẽ crudum ⁊ viſcoſum ꝙ adminiſtrandũ eſt hora poſt horaʒ et ꝓprie qñ fit interpolatio ab alijs enacuationib⁹. ℞. ſicle furfuris: añ.lib.ß.mellilot aneti radicũ maluaꝝ mũdatarum camomille: añ.℥.iij. ficus ſiccas.xv.numero fenugreci cartami.añ.℥.j.⁊.ß.pulpe colloquintide cherue mundate.añ. ʒ.ij.centauree.℥.iiij.bulliant in lib.iiij.aque vſqʒ ad lib.j.⁊ ß.ex huius aque li.ß.⁊ oleo antiquo et almuri et melle clyſtere fiat bonum ⁊ efficax: ſi deus voluerit.

¶Filius zacharie. Oleũ cõfereus paralyſie torture ꝓprie mirabiliter. ℞.coſti.℥.j.euforbij piperis: añ.℥.vni⁹ tertiaʒ caſtorei.℥.ß.olei.de cheiri lib.ß.aut olei coſti: aut olei de narciſco in duplici vaſe coque ⁊ vtere.

¶Archigenes. Cerotum conferens mollificatiõi ⁊ ſpaſmo expertũ bonũ.℞.euforbij piperis yſopi humide armoniaci croci olibani balſami caſtorei glutinis alimbac oppoponaci.añ.ʒ.iiij.ſtoracis.ʒ.ij.cere citrine lib.ß.olei antiqui li. ʒ.Terantur ſicca gummi vero diſſoluantur in vino:⁊ miſceantur ⁊ fiat ex eis vnguentum ⁊ vngatur ſuper membrum in quo eſt leſio. Sanat enim ſi deus voluerit.

¶Aliũ valẽs ꝓprie mirabilr.℞.myrrhe oppoponacivſnee ſauine ʒiniã amigdalarũ amaraꝝ: caſtorei gũmi rute agreſtis thuris añ.ʒ.ij.ſeminis agni caſti piretri galbani euforbij añ.ʒ.ſ.yere gũmi pini: añ.ʒ.vij.olei cucumeris aſinini ⁊ olei laurini ⁊ olei de gallis ꝙtum ſufficit. Liniatur ex eo ſuper membrum gargariſmata fiant ex eis que diximus.

¶Aliud bonum gargariſma fiet cum yera. Archigenis et oximelle. Eligãtur ꝟo ex cõmaſticabilibus cõuenictĩa. Et ex eis fiant forme ſicut nuces ex ſtaphiſagria ⁊ maſtice. Deponũt enim flegma plurimum.

¶Aliud valẽs ſilr. Accipe ſinapis piretri ſtaphiſagrie añ.

Fiant forme ſicut diximus cum maſtice ⁊ adminiſtrentur.
¶Sal ſolutiuus. Cuius iuuamentum eſt magnū ad paralyſim ⁊ torturam ⁊ egritudines neruorū frigidas. Accipe piperis origani haſci ſinapis zinzi. piretri yſopi ſeminis apij aniſi feniculi folij gariofilorum hueg macis petroſilini naſturcij ſcamonea agarici turbith: añ. ʒ. ſ. et . ℞. ſalis gemme ad pondus oium. Terant̄ ⁊ cribellentur ⁊ adminiſtrentur ex eis vbi pꝫ: et etiam ſupra cibaria. Et quandoqꝫ quadruplicatur in eo hueg ⁊ eſt vigoroſus.
¶Caputpurgia ⁊ ſternutatoria ſunt ad hāc egritudinem vehementis virtutis. Purgāt em̄ cerebrū ⁊ cōuertūt a parte egritudinis ad emunctoriū cōmune. Eligant̄ caputpurgia ex eis que diximus et dicemus.
¶Filiꝰ zacharie. Modꝰ caputpurgij ꝯferētis ꝓpe mirabiliter ad paralyſiꝫ et torturā ⁊ dolorē capitis et egritudines cerebri flegmaticas. ℞. caſtorei. ʒ. ſ. cōditi piperis ciclaminis ⁊ gilbenec pulpe collodntide: baurach rubei: euforbij: fellis bouini exiccati: añ. ʒ. iij. Fiāt ex eis collyria. Et deinde fiāt caputpurgia cū eis cū auricl'a muris: aut cū aq̄ ſāſuci.
¶Galienus quidē iam dixit adminiſtrationeꝫ tyriace ⁊ mitridati ante purgationē ⁊ poſt cōferre: ſicut i capitulo ꝙ eſt ante iſtud diximꝰ. Anacardini quoqꝫ iuuamētū eſt adhuc in hac cā mirabile ꝙ diximus ⁊ plura etiam illic ſcripſimꝰ que etiā huc afferant̄. Qñqꝫ etiā datur ex oppoponaco q̄ntitas cicerū triū cū hydromelle et cōfert. Iuuamentū quoqꝫ hueg cōditi diximꝰ eſſe mirabile ad egritudines neruorū oēs proprietate ſua ⁊ ſilr grana pini. Pipera autē ſm oēm modū adminiſtratōis eorū cōferunt mirabiliter. Et ſilr aſa fetida bibita ꝓprie ⁊ linita diebꝰ ſingulis. Et iaꝫ quidē diximus iuuamētum caſtorei magnificari ſm omnem modū adminiſtrationis eius. ⁊ ſimiliter vſus capparis.
¶Hermes. Magnificatur iuuamētū vulpis ad paralyſim ⁊ egritudines neruorum al's: ⁊ ꝓprie embrocatio facta ex aqua decoctionis ipſius ⁊ ꝓprie vſqꝫ duꝫ diſſoluātur membra eius in ea. Et magnificatur etiaꝫ oleū decoctiōis ipſiꝰ. Et nos ſcripſimꝰ illō in grabadin medicinarū vniuerſaliū
¶Ioānitius. Pillule de oppoponaco ſunt medicina ſublimis ad egritudies neruorꝫ: ⁊ exiccāt ab eis humiditates vi-

ſcoſas ⁊ mucillaginoſas ⁊ cōferūt paralyſi torture ſpaſmo humido ⁊ dolori iuncturarum ⁊ dorſi: ⁊ genuum quarum pmixtio eſt hec. ℞.aloes.ʒ.x.trociſci alādahal.ʒ.vj.⁊.ß.opoponaci ſerapini armoniaci bdellij hermodactilorum: añ.ʒ.v.harmel, ſucci cucumeris aſinini: añ.ʒ.ij.et.ß.piperis macropiperis zinziberis tapſie mirabolanorū citritorū bel liricorum emblicorū myrrhe croci euforbij caſtorei: añ.ʒ.j.ſcamonee.ʒ.j.et.ß.agarici.ʒ.ij.turbith.ʒ.vij. Gūmi iſundātur in aqua caulium aut porrorum. Cetere autē res infundātur in expreſſiōe ziniā. Deinde miſce ola ſimul poſtq̄ in ſpeciebus exiccata fuerit expreſſio ziniā tribus vicibꝰ fiāt pillule. Et ſit doſis earū a.ʒ.j.vſq̄ ad.ʒ.ij. Sunt em̄ mirabilis virtutis ſeu iuuamenti ſi deus voluerit.

¶Joannitius. Unctiones et empl'a rubificātia qñ exhiberi oportet in loco originis neruorū q̄bus accidit paſſio applicanda ſunt vel ſaltem in parte ⁊ latere ortus eorum ⁊ ex vnctionibus ibidem adminiſtrādis eſt oleum nardinum ⁊ coſtinum confortata cum caſtoreo euforbio pipere ⁊ piretro. Ex emplaſtris quidem eſt radix lilij. Ipſa em̄ eſt iuuamenti magni ⁊ proprie adminiſtrata fricādo ⁊ comprimēdo ſuper locum ⁊ vnguendo ⁊ ſi miſceantur cum eo grana alrahec magnificatur operatio.

¶Mahemet araſi. Modꝰ linimēti cōferētis paralyſi mirabiliter. ℞.cere citrine.℥.ij.olei de narciſco ⁊ olei de lilio añ.℥.vj.euforbij.ʒ.iiij. Fiat ex eis empl'z ⁊ liniaͭ ī latere altero.

¶Joānitius. In fine quidem rei conferunt ſtuphe et balnea ſine aquis ⁊ fricatiōes in eis cum ſale ſolutiuo quē diximus aut cum caſtoreo ⁊ aniſo et dauco aut cū zinian ſiccata aut cū vrtica acuta. Et cōferūt etiā aq̄ue termarū poſt fricationem: in balneo ſicco ⁊ abſtinentia cibi ⁊ potus ſupra balneum ⁊ regimen exiccatiuū quantum poſſibile fuerit. Sanabitur enim ſi deus voluerit.

¶De tortura.

Tortura q̄dā ē a ſpaſmo ⁊ cōtrahit ſupius q̄dā a paralyſi ⁊ mollificatiōe ⁊ relaxat ad inferius. Et illius cura eſt cura ſpaſmi quā dicemꝰ. Et huiꝰ cura eſt vt cura paralyſis quam diximus preterq̄ꝫ oportet caputpurgia ⁊ gargariſmata ante purgationem vitari cū: ſit poſt mundifica

tionem curavera. Uerum gargariſmata cunctis medicinis
preponenda ſunt caputpurgijs cum ſint vtraq̧ cura vera.
Et ſit ſtudiū precipue primum in adminiſtratione medica
minum ⁊ emplaſtrorum: ⁊ linimentorum et medicinarum
rubificantium in ſpondilibus ceruicis. Deide perueniēdū
eſt ad mandibulam ⁊ ad partes faciei. ⁊ hoc eſt ſtudiū ſm
ad cauteria autem approximādum eſt qn̄ iam omnia nō cō
tuliſſe experieris. Et hoc erit ſtudium vltimum. Primū aūt
ſtudium pficitur cum adminiſtratione emplaſtrorū ⁊ lini-
mentorum in ſpondilibus ceruicis. vnde nerui faciei ortū
hn̄t ⁊ muſculi ex eis que diximus in capitulo q̄ ē ante iſtud
et ex eis que dicemus. ¶ Scōm autem ſtudiū pficitur nūc
cū reb⁹ extra nunc cū rebus intus. Res aūt que extra admi
niſtrande ſunt: ſunt linimenta ⁊ emplaſtrationes ⁊ embro-
cationes ⁊ euaporationes ⁊ ablutiōes ⁊ calefactoria ex eis
quas diximus ⁊ dicemus. Res vero que intra ſunt admini-
ſtrande ſunt q̄dā cōmaſticabilia ſicut forme facte ex hueg
⁊ nuce muſcata ⁊ alijs que dicem⁹. Et ſicut cōmaſticatio nu
cis muſcate ⁊ retētio eius in ore ex parte paſſionis ɔtinue
integre aut cōmaſticate ⁊ retētio caſtorei ex parte paſſiōis
⁊ ſub lingua. Et adminiſtratio fricatiōis in pte iteriori mā-
dibule cū anacardino aut tyriaca aut mitridato ⁊ exhibitio
diamuſci dulcis ⁊ amari ⁊ fricatio gingiuarū cū ſale ſoluti-
uo quē dixim⁹: aut cū ſale ⁊ nuce muſcata ⁊ hueg ⁊ ſint eoꝝ
partes equales aut cū anacardino ⁊ nuce muſcate ⁊ alijs.
¶ Tertiū aūt ſtudiū perficitur cū adminiſtratiōe ventoſaꝝ
ſupra ceruicē ⁊ appoſitione medicaminis rubificatiui ⁊ cau
terizatione facta poſt aurē ex parte egritudinis ⁊ poſt iſtā
ſi nō cōtulerit cauteria duo fiant in ſpōdilibus vnū hinc et
aliud inde. Et q̄nq̧ fiunt duo hinc ⁊ duo inde ſm diſtātiaȝ
ſpondiliū. Et q̄nq̧ tria q̄m ſanant ſi deus voluerit.
¶ Sabor fili⁹ girges. Cōfectio medicaminis experti ad tor
turam qđ maſticatur ⁊ expellit flegma plurimuȝ et confert
proprietate ⁊ rectificat malitiam neruorū ⁊ ſanat cū celeri-
tate. Cui⁹ ꝑmixtio. ℞. nucis muſcate piretri hueg recentis
turis: aā. ptes equales. Cōfice cū chermes. Et fiāt forme ſi
cut nuces et cōmaſticentur ex parte leſa ⁊ teneantur diu in
ea ⁊ fricet cū ea patiens digitis ſuis partes mādibule ⁊ gin

gīuas et dēdes ptis īfirme. Si aūt forti⁹ maſticabile facere voluerꝭ miſce cū pdictis anacardini ptē vnā ⁊ ē mirabilis.
¶ Filius zacharie. Accipe nucē muſcatā integrā non habē tem contaminationem aut marciditatem ⁊ line ſuper eam ex anacardino qd diximus. Et teneat patiēs in ore in parte leſa per horas. ij. vel. iij. Deinde comaſticet eam ⁊ teneat cō maſticatum eius in parte illa ⁊ hoc faciat bis in die qm̄ ſa nat ſi deus voluerit.
¶ Fili⁹ Serapiōis. Confectio caputpurgij ad paralyſim et torturā expta. ℞. piretri ꝯdiſi oleādri exiccati ſupra fumū aā. ℥. ij. origani carui ariſtologie lōge. aā. ℥. ß. carpobalſami ℥. j. Terantur ⁊ pulueriʒentur ⁊ ſufflentur ex eis in naſum.
¶ Aliud eiuſdē mirabile. ℞. caſtorei pulpe collōquītide pi= peris albi ⁊ ꝯdiſi: aā. fac pillulas cū aq̄ ſanſuci. Deīde fac ca putpurgiū ex eis cū ſucco auricule muris verax ⁊ exptum.
¶ Gabriel. Caputpurgiū ad torturaʒ bonū. ℞. caſtorei ꝯdi ſi nigelle infuſe ī aceto ⁊ exiccate. aā. Diſtēpera cū ſucco cu cumeris aſinini. Deinde dimitte ſiccari ⁊ iterū diſtēpera cū exp̄ſſione arthanite: iterū dimitte ſiccari ⁊ iterū diſtempera cū ſucco auricule muris ⁊ fac ſimiliter. Ultimo vero diſtem pera cū ſucco ſanſuci ⁊ fac ſief ⁊ frica ex eo ſuper cuteʒ cum ſucco auricule muris aut ſanſuci ſucco ⁊ diſtilla in naſuʒ et fugatur vehementer. eſt enim expertum glorioſum.
¶ Democritus caputpurgiū ſanans cū celeritate. Accipe oppoponacū vltima cōtritiōe teratur cū oleo cucumeris aſi nini ⁊ expreſſione auricule muris vſqꝫ dū fiat ſicut mel cur rens ⁊ cōſeruetur in vaſe vitreo. deinde diſtēperetur modi cum ex eo cuʒ ſucco ſanſuci et diſtilletur in nares: ſanat eñ celeriter ⁊ eſt expertum.
¶ Aliud. Fel perdicis aut gruis cuʒ aq̄ auricule muris aut ſanſuci diſtillatum in nares ſanat celeriter ⁊ eſt expertuʒ.
¶ Gargariſma fiat cū aliq̄ ex yeris magnis. ⁊ aceto ſquilli tico ⁊ aqua decoctiōis haſce et origani. et eſt exptū bonuʒ.
¶ Filius Serapiōis. Gargariſma bonū. ℞. ſinapi ſtaphiſa grie ʒinʒiberis piretri macropiperis. decoque in aq̄ et cuʒ yera fiat gargariſma.
¶ Aliud. ℞. calamentū cāpeſtris haſce fac ex eis ſimiliter.
¶ Euaporatoriū. ℞. camomille ʒinian folioꝝ ſaluie leleniſi

ſticados ſanſuſi: añ. lib. ß. decoque i aq̄ ⁊ euaporet ex ea lo-
cus: deinde abluat ⁊ poſt hoc emplaſtrū fiat ex fece calida. ē
enim expertam.

¶Hermes precipit euaporatoriū fieri quo poſteriores vſi
ſunt ⁊ inuentū eſt eſſe iuuamēti ſublimis ⁊ ꝓpꝛie qñ euapo
ratur eo ps capitis poſterior ⁊ collum ⁊ ſpōdilia ⁊ ceruix ⁊
mādibula ⁊ tp̄a ⁊ frōs. deinde lauatur ex eo cōprimendo et
fit emplaſtrū ex fece ⁊ modus operationis eius eſt. Accipe
ȝinian aut lelengi haſce calamēti ſticados foliorū ſaluie
añ. ℥. ij. aceti albi boni duplū pōderis oliū decoque vſq̄ ad
mediū eius. deinde vaporentur ea loca ſicut diximꝰ ⁊ abluā
tur ⁊ emplaſtrentur.

¶Inq̄t hermes. ꝓfundatur virtꝰ euaporatoriū huiꝰ ⁊ ſub
mergitur in ꝓfundū corporis ⁊ icidit ⁊ reſoluit humores
groſſos et viſcoſos et nos ēt experti ſumus illud ⁊ inuenimꝰ
mirabile ⁊ ꝓpꝛie ad torturā ⁊ paralyſim ⁊ ſpaſmum.

¶Filius Serapionis euaporatorium cōferēs torture ⁊ pa
ralyſi. Accipe origani haſce ſticados piretri foliorū lauri ſi
napis camomille mellilotí ſanſuci marmacur marubij. añ.
decoquātur in aqua ⁊ euaporetur locꝰ. eſt enī exptum. de
inde inūgatur locꝰ oleo coſtino aut oleo balſami aut oleo
de been. euaporatio autē facta ⁊ ſilr ablutio faciei ex aceto
⁊ aqua decoctionis ſinapis eſt mirabilis.

¶Ex vnguentis aūt et oleis ⁊ linimētis elige in his q̄ ꝓceſ-
ſerūt capitulis et afferātur ad locum hūc et ex alijs ſilr et
medicine quidē rubificātes dicte ſunt et ex eis ē ſinapiſmū
⁊ vnguētum altarahel dictum in antidotario.

¶De ſpaſmo.

Spaſmus aliꝰ ſit a pūctura. Inquit Gal. puncturā ner
ui et cordarū ſequitur ſpaſmꝰ et ꝓpꝛie cum non re-
ſpirat punctura. Efficitur enim venenoſum reumatiȝatum
eius aut putridum ⁊ venenoſum quidē ꝓpter continui
tatem rapitur ad cerebrum ⁊ facit epilepſiā aut ſpaſmū.
Putridū vo apoſtema in loco pūcture generat: quare pū-
cturā aperiri pcipit immo ſcindi ⁊ apponi attractiuū ſub
tilis ſubſtātie vt reumatiȝationis fiat expurgatio ⁊ reſolu
tio. hoc aūt in loco ſuo trademus ſufficientiꝰ ſi deus volue
rit ⁊ ſit ſpaſmus ab humiditate. ⁊ cura eiꝰ eſt cura paraly-

ſis ⁊ ꝓprie cū euacuatiōibus ⁊ clyſteribus acutis ⁊balneis aquarū termarū ⁊ balneo ſicco in fine rei ⁊ linimentis et q̄ diximus. Immo totū regimē cōe ⁊ ꝓpriū qḋ diximus ibi. Inquit hypp. febris ſupra ſpaſmū humidū curat eū. Spaſm⁹ ſupra febrem interimit. Quapropter eligātur ex ꝓuocātibus febrē cōuenientiora qualia ſunt caſtoreū ⁊ aſa fetida q̄bus ꝑmiſceatur mellis duplū eoꝝ. Et ſit doſis ſicut auellana. Spaſmū eīm reſoluunt et febrē inducūt. Idē facit opoponacum ⁊ caſtoreū cū aqua mellis. Idem facit oleū de cherua cū aſa. Ex cōpoſitis eſt anacardinū. Ipſuꝫ eīm inducit febrē ⁊ ſpaſmū curat. Tyriaca quoq̧ ⁊ mitridatum ſunt ex medicinis ſolēnibus ad ſpaſmū. Sal quoq̧ calefactus ⁊ poſitus in locis originis neruorū ſpaſmum reſoluit. Fit ēt ſpaſmus a frigiditate ⁊ cura eius eſt ſicut hic proxime diximus. Et fit quādoq̧ a ſiccitate ⁊ hoc accidit poſt febreꝫ aut poſt fluxum ſupfluentem ⁊ eſt prauus vix recipiens curaꝫ. Tamen pro poſſe curamus adminiſtrando regimē ſ꜒ oēm modū humectatiuum ⁊ lenitiuum qualia ſunt proprie balnea ex aquis dulcibus aut ex lacte aut ex aquis in quib⁹ cocta ſunt humectantia ſicut ordeum viole et capita: ⁊ pedes agnorū edorū ⁊ arietū pinguiū. Et q̄n̄q̧ fiūt ex hmōi eis clyſteria ⁊ conferūt vehemēter ⁊ ꝓpinent eis ſorbitiōes humide ⁊ pingues et ſint cibi eoꝝ aqua carnis ⁊ ꝙ currit ſm ſemitā ſorbiliū ⁊ lac mulſum recēter ⁊ oleū amigdalarū cum zuccharo: ⁊ ſilr̄ regimē omne lenitiuuꝫ eſt vtile eis.

¶ Filius Serapionis. Decoctio cōferēs ſpaſmo humido ⁊ eſt ei impreſſio fortis. Accipe calamenti haſce: aā. ℥. ß. lueg. ℥. j. ⁊ ß. carpobalſami ſquinanti: aā. ʒ. iij. iticados. ʒ. vij. zinziberis ſeminis apij feniculi petroſilini coſti. aā. ʒ. ij. emblicorum belliricorum: aā. ʒ. iiij. coquantur l lib. iiij. aque vſq̧ ad. ij. Et da ex eo omni die. ʒ. ij. cum oleo de piperibus ant olea de cherua. ⁊ ſit Doſis eius a. ʒ. j. vſq̧ ad. ij. Sanat eīm ſi deus voluerit.

¶ Filius Serapionis. Cerotuꝫ de euforbio magni ⁊ ſublimis iuuamēti eſt ad ſpaſmū frigidum ⁊ humidum et alias neruorum egritudines ab eadem cauſa: cuius ꝑmixtio. ℞. olei de cynamomo aut olei antiqui lib. j. cere citrine. ℥. ij. euforbij boni ⁊ recentis. ℥. j. vnguatur ſpaſmat⁹ loc⁹. Eſt eīm

mirabile ſi deus voluerit.

¶Ruffus. Decoctio ad ſpaſmum conferens mirabiliter: et ad oēs neruoꝝ egritudines a frigida cauſa et humida. ℞. hueg recentis.ʒ.iij.decoque cū aque lib.j.vſq ad lib.ſ.et da ex ea omni die.ʒ.j.cum chirat.j. aſeſetide aut cum caſtorei granis.iiij.eſt enim expertum.

¶Ruffus. hydromel cōferens simil'r. Accipe hueg.ʒ.iiij.ꝛ decoque in lib.aque.iij.vſq ad lib.ij.ꝛ pōne ſup eam mellis puri.ʒ.iiij.deīde cola in colatorio denſo:ꝛ continue bibat ex eo.eſt enim medicamen bonum.

¶Galien⁹. Expertū eſt de oleo vulpis ad ſpaſmū:ꝛ alias egritudines neruoꝝ ꝛ dolores iuncturarum:ꝛ deſcenſione in tina:ꝛ in decoctione eius.

¶Philagrius. Cerotū cōferēs ſpaſmo ꝛ egritudinib⁹ neruorū expertū. ℞.cere citrine.ʒ.ij.olei yrini:olei coſtini:olei de ben.: et olei de cynamomo.añ.ʒ.iij.ſtoracis liquide.ʒ.ſ. euforbij.aur.iiij.caſtorei.aur.ij.yſopi hūide.ʒ.ſ.adipis vulpis.ʒ.iij.vnge eo ſuper locum. Expertum eſt enim.

¶Archigenes. Cerotū oīb⁹ egritudinib⁹ frigidis et humidis neruoꝝ cōferēs ꝛ doloribus iūcturarū: et eſt forte. ℞. olei cucumeris aſinini li.ſ.olei rutacei olei de cynamomo: olei coſtini.añ.ʒ.ij.cere citrie.ʒ.iij.euforbij:piretri:caſtorei piperis.añ.ȝ.viij.zinziberis.ȝ.v.aſefetide. bdelli:añ.ʒ.ſ.galbani.ȝ.iiij.conficitur autem ſic. Aſa ꝛ bdellium ꝛ galbanū diſſoluantur in aceto forti cera quoq ꝛ oleum et euforbiū diſſoluantur in igne ꝛ pmiſce cum eis ſucci cucumeris aſinini lib.ſ.ꝛ bulliant ad ſucci conſumptionē. Deinde miſce cum eis gūmas diſſolutas. Ultimo vero de puluere aliorū cū eis pmiſce cōterēdo ꝛ vtere:qm̄ eſt expertum verax.

¶De tremore.

TRemor egritudo neruorū ꝛ lacertoꝝ eſt:ꝛ curatur cū eis que diximus:et confert ei fricatio ꝛ ſepeliri in arena:aut cinere calido:ꝛ accubitus in furno calido q̄tū poſſit pati ꝛ linimenta calida.

¶Filius zacharie. Cōfectio pillularū conferentiū tremori ꝓprie mirabiliter. ℞.caſtorei piretri caſſie:añ.ȝ.iij.ſerapini pulpe colloquintide:añ.ȝ.iiij.yere pigre.ȝ.v.doſis earū eſt a.ȝ.j.ꝛ.ſ.vſq ad.ij.et.ſ.

¶Idem cõfectio ad tremorẽ experta. ℞. mirabolanoꝝ ni-
grorum.ʒ.xxx.ſauine.ʒ.x.olibani.ʒ.vij.cyperi hueg:añ.ʒ.v.
confice cum chelmes et fiant forme ſicut nuces:da.ʒ.ſ.vel
ij.ſanat ſi duas voluerit.

¶De ſtupore.

Stupor ſicut cetera que diximꝰ curatur:⁊ ſi eſt a ꝑcuſ-
ſione:aut vulnere nõ curaṫ.Et ſi eſt a replectiõe ſan-
guinea curaṫ cũ flobothomia vene q̃ magis deſeruit mẽ-
bro ſtupido:et ſi ſanguis exuberat ĩ toto baſilicã flobotho
ma:deinde cephalicã:deinde illã q̃ familiaris ẽ illi mẽbro.Et
qñqꝫ fit ab humore crudo ⁊ frigido et curatur ſicut paraly
ſis ab eadẽ cauſa et qñqꝫ fit ꝑpter cõpreſſionẽ ſupra mem-
brũ et cura huius eſt extenſio et exercitatio illius mẽbri.

¶De catarro.

Catarrꝰ eſt deſcenſus humorũ a capite ad mẽbra infe-
riora cuius genera:vt dicit Gal.in lib.miſſo ad Glau
conẽ ſunt tria.ſ.Coriza.Brancos:⁊ Tuſſis.Catarrꝰ ỽo di-
ctus eſt a fluore.Greci enĩ fluorẽ catarrũ vocauerũt.Cori-
za ab oſſibusnariũ nomẽ accipit,Eſt eñ cũ grauedine atqꝫ
cõſtrictione nariũ cum tenui fluore oris atqꝫ groſſo cũ ſter
nutatiõibus aſſiduis et odoratu difficili et oculoꝝ lachri-
matiõe.Brãcos vero dicitur a ꝓfocatiõe fauciũ ⁊ voce ob-
ſcura ⁊ ſternutatiõe aſſidua ⁊ trãſglutiẽdi difficultate.Ca-
tarrus añt in viſceribus diſtillans percutiens ſtomachuꝫ
tuſſim vel nauſeam ꝓuocat.Si ỽo in pulmonẽ venerit tuſ
ſim creat cũ ſpumoſis ſputationibꝰ aliquibꝰ cũ raucedine.
Ꝙ ſi patiens ſanguinẽ expuerit ad ptiſim venit ⁊ tabidꝰ
morieṫ⁊ cõſumptꝰ⁊ notãduꝫ ꝙ catarrꝰ eſt genꝰ ad tres ſu-
pradictas egritudies:⁊ non eſt ſpecies egritudinis per ſe.

¶De cura catarri.

Cura huiꝰ egritudis duplici regimĩe indiget ꝯmuni.ſ.
⁊ proprio. Commune autem eſt ſex res.Prima ponit
ſtudium in vita patiẽtis obſeruandũ.Secũda adequatma-
teriam.Tertia abſcindit eam vel ſaltem diminuit.Quarta
diuertit a parte timoroſa ad partẽ communeꝫ.Quinta ab
ſcindit fluxum eius.Sexta corrigit accidẽtia.¶Primã au-
tem rem complent diminutio ciborum ⁊ potuum et prohi-
bitio vini omnino ⁊ replexionis:⁊ vitatio nau:ee ⁊ cauere
ab auſtro

ab auſtro ⁊ boꝛea quā̄tum poſſibile fuerit. Auſter enim ra
rum facit ⁊ replet capita. Boꝛeas vero conſtringit: ⁊ expri
mit et nocet ſomnus ⁊ potus ſupꝛa repletiṅe ⁊ multitudo
ſomni: imo qualiſcunq̧ ſit ſomnus in die: ⁊ ſit parci. as eius
in nocte: et non iaceat ſupinꝰ ⁊ alleuetur cena imo ꝓhibea
tur ſi poſſibile ē. Et inā̄gatur quies: qm̄ eſt res magna ma
turans ipm̄. Et ꝓhibeatur a fumo: ⁊ ventis: ac radijs ſolis
⁊ lune quā̄tum poſſibile fuerit ⁊ magis lune ⁊ ꝓpꝛie eſt qn̄
eſt ingreſſus eoꝛū p̱ feneſtrā. Et vitet vapoꝛoſa ⁊ replentia
caput ⁊ rare facientia ipm̄. Et vitet potū aque frigide et di
citur qḋ potus aque calide maturat catarros. Et ſimilr̄ in
troitus ad ſudādū in balneo. ¶ Secūdam aūt rem cōplēt
adminiſtratiōes inſpiſſantium ⁊ infrigidantiū in acuto ca
lido. Et ſubtiliantium ⁊ diuidentiū in groſſo viſcoſo. Eligā
tur aūt ex infrigidantibꝰ raro infrigidantia actu: ⁊ ſi nō cō
petunt nō eleuentur in gradu multe infrigidatiōis. Et dili
guntur ſ̄m plurimū que infrigidant potentia ⁊ nō multū
eleuata qualia ſunt balnea aque dulcis ieiunio et admini
ſtratio embꝛocajū ex oꝛdeo et violis et papauere et camo=
milla: ⁊ effuſio aque calide ſuper caput et ſup̱ extrema ⁊ te
ſticulos ⁊ inunctiones facte ſuper ea ⁊ ſuper ventrem ⁊ ſu=
mē cum oleo violato: aut camomillino aut oleo de papaue
re: ſi adſunt vigilie. Et olfacere camphoꝛam: ⁊ aquā roſatā
⁊ alia que diximus in ſoda calida. Et cōfert potus aque oꝛ
dei ⁊ ſyrupus de papauere ⁊ viole condite cū aqua oꝛdei:
⁊ ſuctio cum naribus olei violati ⁊ olfacere camphoꝛā. Et
cibi eoꝛum ſint ſoꝛbitiones facte ex fabis: et ex tritico et oꝛ
deo ⁊ papauere albo et oleo amigdalino dulci et amilo cū
lacte ſi nō eſt febꝛis. inſpiſſantia autē neceſſaria ſunt: ⁊ ſub
tile acutum qḋ deſcendit ad guttur ingroſſetur: nō deſcen
dat ad ꝓfundū imo facilꝰ adunatū excreetur. Et ex hoc fa
cientibus eſt dragagantū et eſ̄um eiꝰ ⁊ mucillago pſilij et
ſemina citonioꝛū: et aqua iuiubarū et ſebeſten: et ſyrupus
eoꝛū et lohoc ipſoꝛū: ⁊ lohoc de papauere. Et ſubtiliā̄tibus
aūt ⁊ diuis eligā̄tur q̄ ꝓpꝛietate virtutis ad hec ꝯgrua co=
gnoueris qualia ſunt calefactoꝛia capitis cū ſale et milio:
aut cū pānis calefactis: ⁊ cū alijs q̄ i ſoda frigida diximus.
Et cōfert introitꝰ balnei p̄terq̄ȝ lauet caput. Sup̱ extrema

aūt pſiciat aquā calidā plurimū ⁊ inungat ea teſticulos ⁊ fumē cū oleo ſambucino:aut anetino:aut camomillino:aut ſanſucino:aut rutaceo:aut oleo de beē:aut laurino:aut de lilio ⁊ diſtilet ex eis in aures ⁊ nares cū lana:⁊ ꝓprie calefactis.Etiā confert eis inclinatio ſup vaporē aq̄ vbi camomilla:mellilotum ſanſucus ⁊ anetum cocta fuerint. Caput vero eoꝝ ⁊ frōs epithimēt cū coſto ſpica myrrha et pauco caſtoreo et ſimilibus cū oleo roſato mixtis. In fine autem rei confert introitus balnei et lauari in eo : ⁊ olfactus rerū dolentiū calidoꝝ:ſicut eſt muſcus ⁊ ambra:et alia que diximus in ſoda frigida.Et ſint eorum cibi pulmēta ex frumēto:aut furfure cū melle aut ſorbitiōnes ficuū ſiccarū ⁊ farine cicerū cū pulegio et fenugreco et aqua cicerū ⁊ ſimilia.

¶ Tertiā aūt rē cōplent flōia et ſolutio vētris:⁊ adminiſtratio clyſterioꝝ ⁊ collyrioꝝ ⁊ lenificatiōes oēs ol hora ꝓprie cū clyſterib⁹ ⁊ enematib⁹ ſaltē trahentib⁹ ſuperfluitates. Flobothomia aūt in hac egritudine in trib⁹ caſib⁹ ſolū neceſſaria ē.Primus caſus ē ſi catarr⁹ ſit calid⁹ in calido corpore abūdāte in quo ſit oculoꝝ rubedo ⁊ venaꝝ plenitudo. Scđs ſi catarrus ſit calid⁹ declinās ad oculos valde aut q̄liſcūq; ſit aut termineē i faucib⁹ aūt pulmōe:aut coſtis.aut dyafragmate:⁊ figatur in eis ad collectionē.Terti⁹ ē ſi catarrus accidat cū febre.In his aūt ſolū caſib⁹ flōmiam catarro vtilē inuenim⁹.Solutionem fieri opꝫ in calida materia cū violis ꝯditis :⁊ aq̄ ordei cū aq̄ fructuū quā dicemus. In frigida vero cū pillulis cochijs ⁊ yera pigra cū aq̄ paſſularum:et yera dyacolloquintide ſimilia.

¶ Quartā aūt rem cōplent gargariſmata ⁊ caputpurgia ⁊ fricationes extremitatū et vētoſe ⁊ ſilia.Interdū eīm materiā in faucibus figitimemus aut ꝙ ad ptes fluat nobiles. ⁊ tūc ſi eas ad nares cōuertim⁹ ⁊ ꝓprie cū caputpurgijs et ſternutatorijs ⁊ ſuffumigatiōib⁹ ⁊ odoramētis apertētib⁹ nares ⁊ deopilātib⁹ colatorium erit operatio dignior.hoc eīm eſt qđ Gal.ꝑcipit niſi forte agitationē timeas i materia q̄ multotiēs fluit dirupti⁹ ꝓpter inq̄etationē ⁊ agitationeꝫ. Et quidē ſternutatio ſuſpecta ē in ꝓncipio.qm̄ materia de te indiget vt maturetur. Eſt eīm agitatio multiplicat ⁊ dilatat materiam ⁊ facit eam cōſeq̄ motus laborioſos ⁊ vehe-

mentes. At vero poſt catarri maturationē eſt eiꝰ iuuamentū ſublime mundificans radicem. Et adhuc qđē iuuātiꝰ eſt poſt coꝛpoꝛis mundificationē cōem ⁊ ꝓpꝛiam. Gargariſmata quoqꝫ neceſſaria ſunt: ſed ꝓhibentur interdū. Et iueniūtur eoꝛum iuuamentū in tribus competere caſibus. Pꝛimꝰ ſ. ad catarrū calidum ⁊ acutum cū rebus ingroſſantibus: ⁊ coadunantibus ipſum. vt ꝓhibeatur deſcenſus eiꝰ ad pꝛofundum ⁊ fiat facilis ad expellendū ⁊ excreandū quod pꝛopter acumen ⁊ ſubtilitatē aggregari non poterat. Scđs ad catarrū: cuius materia eſt multe viſcoſitatis: ⁊ ſpiſſitudinis ⁊ querimus ſubtilitatem ipſius ⁊ diuiſionē vt faciliꝰ expellatur. Tertius qñ timemus materiam figi in faucibus ⁊ q̄rimus abſterſionē: et mundificationē. At vero in quattuoꝛ caſibus gargariſmata adminiſtrare ſuſpectū eſt. Pꝛimꝰ eſt timoꝛ ⁊ ſuſpitio catarri ad pectus ⁊ pulmonem fluere ꝯſueti. Scđs eſt ſi catarrus de genere acutoꝛū fuerit ⁊ ſubtiliū ⁊ moꝛdicantiū. Tertiꝰ eſt in pꝛefocationibus que fiūt ſubito. Quartus ſi catarrus eſt vehementis multitudinis. In his quidem caſibus gargariſmata agitant materias ⁊ conuertūt eas ad vias pectoꝛis ⁊ pulmonis ⁊ faucū: ⁊ eas multiplicāt. Amplius tñ gargariſmata ſm vnum quinqꝫ modoꝛum fiūt. Aliud enim ſiſtit fluxum aut ſtringit. Aliud partē nobilē ꝑ ignobilē expurgat. Aliud abſtergit ꝙ fluxū eſt. Aliđ alterat ꝙ fluit. Aliud vero eſt qđ aggregat duas intētiōes vel plures ex his que diximus. Exemplum vero pꝛimi ē adminiſtratio narcoticoꝛum in egritudinibus cerebri. Exēplū ſecundi eſt adminſtratio diacodion aut diamoꝛum cū decoctione roſarū: ⁊ balauſtie ⁊ talium. Exemplum tertij ē adminiſtratio generū ſalis: ⁊ inciſiuoꝛum et ſimiliū. Exēplum quarti eſt adminiſtratio aliquid camphoꝛe ad calidū ⁊ myrrhe ad frigidum. Exemplum quinti eſt aggregatio intētionū: extremitatū autem fricationes: ⁊ ventoſationes in eis ad hoc multum cōferunt. Exercitatio autē ⁊ motio partiū inferioꝛū eſt iuuatiua valde: ex maxime autem diuertentibus materiam catarri eſt vt radatur caput in parte cōmiſſure coꝛonalis: ⁊ vocatur zuhēdegh. i. continuatio capitis et fricetur ſuper illam vehementer cum cepe acuto aut cum ſquilla: aut cum panno aſpero. Deinde ponatur ſuꝑ

ipſam medicamē rubificatiuū vſq͂ dum fiat veſicatio. Dei de aperiantur veſice: ⁊ ponatur quod fluere faciat. Deide iteret ⁊ iteretur vſq͂ dū appareat ſanitas. Quod ſi hoc nō contulerit cauterizetur in eodem loco ⁊ dimittatur tēpore extenſo: ⁊ ſit locus cauterizatiōis vbi terminatur maior digitus poſtq͂ radicem manus in extremo narium poſuerit.
¶Quintam vero rem complent catarri fluxuū abſcindētia Et ſunt ex ſtolidis qui ante digeſtionem ipſius ⁊ mundificationem cōem adminiſtrant huiuſmodi. Immo in medio agitationis qn̄q͂: et eſt cā cumulationis: ⁊ multiplicationis ipſi⁹. Deinde diruptionis vehementis. Sit ergo ſtudium erga hec poſt corporis mūdificationē ⁊ poſt ſedationē agitationis vehementis: vt abſcindatur reſiduū flux⁹ ipſius. Et fortaſſis in aliquibus caſibus cogimur i p̄ncipio facere illud ꝓprie. Aut q: timemus ne repat in ꝓfundū aut i partes nobiles: aut ne nobilium ⁊ neceſſariarum operationū fiat deſtructio ilico: ſicut eſt catarrus prefocatiuus ſubito: ⁊ fortaſſis regimen diuerſiuum vie eius. eſt hoc nobili⁹ ⁊ ſecurius. Immo regimē abſciſſiuum quod diximus eſt regimē dubium: ⁊ illud ideo qm̄ poſſe eſt vt dirumpat: deide fluxu diruptiori q͂ prius ⁊ timoroſo: ⁊ regimē diuerſiuū licȝ dilatet materiā ⁊ multiplicet: tamē cōuertit multiplicatā ad partē cōem nō timoroſā. ¶Sedationē aūt curſus facientia alia ſunt gargariſmata: alia ſuffumigatiōes: alia q̄ retinētur in ore: alia q̄ odorātur: alia q̄ deglutiūtur: alia que lābūtur. ¶Ex gargariſmatibus aūt ad catharrū calidū ſunt aqua roſata cū modico cāphore: aut aqua lentiū ⁊ roſarū ⁊ balauſtiarū ⁊ aqua coriandri ⁊ roſarū aut aqua corticum papaueris ⁊ roſarū. Ad frigidum vero gargariſma fiat cū vino decoctionis myrrhe: aut olibani aut ſandarace: aut talinȝ. Ex ſuffumigationibus vero ad calidū ſunt ſemē lini infuſum in aceto ⁊ torrefactū. Deinde fiat ſuffumigatio cū eo aut ex ordeo ⁊ aceto aut ex furfure ⁊ aceto. Sandaraca vero cū aceto eſt iuuamētū ſublimis. Et vapor aceti ſup lapidē molarē ignitū ⁊ ſimiliter vapor cāphore cū furfure et aceto aut cū ordeo fracto ⁊ aceto vt ex cāphora ſola puluerizata ſup vaſe vitreo poſito ſuper prunas: ⁊ preterq͂ deſcēdit vapor ei⁹ ad pect⁹ ⁊ pulmonē. Immo reſpiret ⁊ emulgea

tur per nares. Fabe quoq̧ ⁊ ordeū infuſa in aceto ſimiliter cōferunt: ⁊ ſimiliter fit de pāno lini infuſa in aceto. Ad frigidū vero ſuffumigia cōferētia ſunt que fiunt ex ſtorace ſicca ⁊ olibano ⁊ xiloaloe: ⁊ ſandaraca mixtis vel diuiſis. Nigelle quoq̧ torrefacte trite: ⁊ ligate in pāno lini: ⁊ attractio naribus odoris eiꝰ aut ſuffumigatio: facta ex ea eſt mirabilis. Coſti etiam ⁊ nigelle ſuffumigiū eſt expertum.
¶Dixit filiꝰ zacharie. Fiāt forme ſicut auellane ex olibano ⁊ etiā ſtorace liquida: coſto ⁊ ſandaraca. añ. partes equales ⁊ fiat ſuffumigatio ex vna earū ⁊ recipiatur fumus per traiectoriū abſcindit enim fluxum eius.
¶Dixit Ebengezar. Addatur eis ex xiloaloes pars vna: ⁊ permutatio fiat a ſtorace liquida ad ſtoracē ſiccā. ¶Ex eis autē que retinētur in ore. Ad calidū ꝗdez ſunt ſpecies de ſacur ⁊ qñq̧ cōmaſticatur coriandrū ⁊ retineť etiā maſticatū eius in ore ⁊ cōfert. Et qñq̧ retineť in ore cāphore modicū. Ad frigidū ꝟo ꝯfert olibanū ⁊ myrrha. Retēta em̄ i ore abſcindunt fluxū. Et iam verificatum eſt ꝙ ſpica retenta inter dentes. eſt iuuamenti ſublimis.
¶Filius zacharie. Confectio formarū ſimiliū lupinis que tenētur in ore ⁊ ſiſtunt caſtarrū. ℞. olibani partē. j. myrrhe croci ſpice ſtoracis: añ. partē ß. opij partis vniꝰ tertiā. Fiant ex eis pillule ⁊ teneatur ex eis vna i ore preterq̄ degluciať ſaliua eius. Expertuz eſt ſpicam ſolam in ore teneri per noctez aut per diem ⁊ per noctem ſedare catarrum.
¶Ex odoribus vero ad calidū ſunt modi formarū de libro Sabor regis Medorū. Siſtunt em̄ catarrū calidū ⁊ odorantur in febre adurente ⁊ ſincopali ⁊ peſtilentiali. ℞. ſanſel ſādali rubei ⁊ albi. añ. partes equales ⁊ roſarum partes. ij. ⁊ ß. ſandali machaziri partes. iij. cāphore partez. ß. boliarmeni partes. viij. oīa preter camphoram terātur ſicut alcohol ⁊ agitentur cōterēdo cū aqua roſata per hebdomadaz vnā deinde miſceatur cum eis camphora ⁊ fiant inde ſicut poma cum glutino gummi arabici ⁊ aquaro. ⁊ odorētur. Conſeruātur aūt ne tollatur eorū virtus in vaſe vitreo in loco recenti ⁊ liniatur ſepe cum aqua roſarum permixtionis cāphore ⁊ ſandali machaziri.
¶Ad frigidū vero fiāt poma inuētione eiuſdē. ℞. ſtoracis

calamite partes.v.olibani.maſticis:an̄.ptes.iij.ſandarace tantūdem coſti ſpice:an̄.partes.ij.ambre partē.j.bucur:ligni aloes:an̄.partes.iiij.muſci partē.ß. Fiant ex eis poma ⁊ adminiſtrentur ſunt enim experta.

¶Cōfectio alia pomorū ex inuētione nr̄a.℞.bucur ſcudē.an̄.partes.viij.ligni aloes boni ⁊ electi partes.vij.ambre bone ptes.ij.gallie muſcate ptes.vj. muſci partē.ß.Fiāt ex eis poma cū glutino dragagāti ⁊ adminiſtretur. Sunt em̄ nobilia ⁊ experta ⁊ cerebrum ⁊ cor confortat.

¶Res aūt q̄ lābūtur ⁊ deglutiūtur ad calidū.q̄dē ſunt ſpecies de iacur ⁊ aq̄ coriandri ⁊ ſyrup⁹ de papauere ⁊ ſimilia.

¶Filius zacharie.Cōfectio pillularū que tenētur in ore et ſiſtunt catarrū calidū.℞.amili dragagāti amigdalarū dulcium:fabarū excorticatarū papaueris albi ⁊ corticū ei⁹ gūmi arabici boliarmēi:an̄.Cōfice cū mucillagine pſilij ⁊ citoniorū et fiant ſicut lupini ⁊ teneātur in ore:ſunt em̄ experte.

¶Ad frigidum vero conferunt thus et myrrha.Iſta enim deglutita ſiſtunt catarrum.

¶Cōfectio alia pillularū de libro filij zacharie de quib⁹ ſumuntur ol nocte a.ʒ.iij.vſq̄ ad.v.⁊ ſiſtunt catarrū. Quarū permixtio.℞.thuris maſculi partē.j.myrrhe opij:croci iuſquiami.an̄:partem.j.tertiam ſucci liquiritie.partem.j. fiāt pillule ⁊ dentur ſicut diximus.

¶Cōfectio alia pillularū ɔferentiū ad oēs reumaticas paſſiones ⁊ ſunt de li.Alexandri medici.Quarum hec eſt permixtio.℞.myrrhe.ʒ.iij. thuris maſculi.ʒ.ij. et ß.opij iuſquiami radicum alcalcachar ſicce:ana.ʒ.ij.Confice cū ſucco alchozaber humide.Da ex eis a tribus vſq̄ ad.v.in ſero ſunt enim mirabiles.

¶Sextā vero et vltimā rē cōplent correctio particulariū accidentiū quorū catarrus cauſa eſt:⁊ hoc eſt regimen proprium ſicut correctio proprie egritudinū catarraliū oculorum ⁊ nariū et auriū et glandularum ⁊ vue et gule et duarum mandibularū ⁊ pectoris ⁊ pulmonis et aliarū partium quas catarr⁹ offendit et nos de omnibus in proprijs loquemur capitulis:ſi deus voluerit.

¶Et primo dicemus de egritudinibus oculorum.

¶Summa quinta de egritudinibus oculorum.

Sermo noſter erit deinceps de curis egritu
dinū oculoꝝ. Sūt aūt oculoꝝ cure ꝫ vnū
triū modoꝝ. Alia em̄ ē cōſeruatiua ſanita
tis eoꝝ. Alia curatiua egritudinū ipſoꝝ.
Alia vero ꝓſeruatiua ab egritudinib⁹ fu
turis in ipſis Et prima quidē fit ſm̄ alteꝝ
q̄nqꝫ modoꝝ aut em̄ cōſeruat ſupficiē ocu
li interſione decēti et naturali aut cōſeruat oculum in ſua
propria temperantia ⁊ equalitate: aut conſeruat organiza
tionē ipſi⁹ i coeq̄litate ei⁹: aut cōſeruat ↄtinuitatē ⁊ poſitio
nē naturalē ptiū ei⁹: aut cōſeruat ſpm̄ viſibilē in ſua ꝓpria
illuſtratiōe. ¶ Et q̄dē p̄mā rē cōplent medicine abſterſiue
hñtes mediocritatē: ⁊ tēperiē interſione ſua: ſicut ꝓprie ſuc
cus feniculi: aut collyriū ex eo: ⁊ ſucc⁹ memithe: ⁊ herba ad
hil ꝓprie: aut res tenerem reddētes ſupficiē eoꝝ eq̄lis eſt
teneritas oculi corporis puerilis ⁊ ꝓprie nitētis i ſimplici
tate ſua: quoꝝ rememorabimur poſt: ⁊ ſup his tueri ab eis
que leſionē oculis ꝑpediūt: qualia ſunt fum⁹ ⁊ puluis ⁊ fla
tus aſperoꝝ vētoꝝ ⁊ ineq̄litas aeris ⁊ aſpect⁹ rei variātis
ipſos: ⁊ ois res faciēs ſeneſcere oculū ſicut coitus ⁊ labor
plurimus ⁊ fletus vincēs menſurā ⁊ ebrietas ⁊ ſomn⁹ plu
rimus ⁊ vigilie plurime ⁊ ſomn⁹ ſupra repletionē et ꝓprie
ex cibis ⁊ potibus ⁊ vapores turbidos generantibus: ſicut
ſunt ꝓprie caules pori acrimonia ſalſa habētes ⁊ vniuer
ſaliter omnia turbulentum generantia ſanguinem.

¶ Secundā vero rē complent medicine que alterando cu
ſtodiunt ſanitatem oculi aut. ſ. calefaciendo aut infrigidā
do: aut humectando: aut deſiccando.

¶ Tertiam rem cōplent medicine cōfortantes ſanitatē ei⁹
in plaſmate ⁊ forma creature ipſius. Et hunc canonem in-
grediunt medicine cōfortātes lenificationē aut aſperitatē
et perforationē et cōcauitatē partiū eius: ſicut oportet ex
eis que dicemus vbi oportet.

¶ Quartā rē cōplent medicine cuſtodiētes ſanitatē eoꝝ in
cōtinuitate ipſoꝝ: ⁊ prohibentes reſolutionē fieri ptiū conti
nuarum in ipſis: quarū rememorabimur ſi deus voluerit.

¶ Quintā rē cōplent medicine reparātes ſpiritū viſibilē et
illuminātes ⁊ irradiātes ipm̄ quarū rememorabimur ſiīr.

¶Democritus. Feniculus oculū abſtergit: viſuꝫ clarificat pꝫ oēm modū adminiſtratiōis ei⁹. Et ſerpētes ꝛ reptilia diu degētia in cavernis approximāt huic plāte: ꝛ vtunt̄ ea i comeſtiōe: ꝛ fricatiōe ſup oculos ſuos poſtq̄ʒ egrediunt̄ cavernas: et vigoratur viſus eoꝝ. Fit aūt collyriū ex ſucco ei⁹ hoc modo. accipe ſucci feniculi depurati poſt reſidētiā ei⁹ ꝛ facilē decoctionē ipſius in vaſe eneo cū nūmis auri puri ꝛ ſufficientē decollationem partē .j. mellis puri et clari partis vnius tertiā. Bulliāt iterū ebullitione vna et colētur et ponantur in ampulla ꝛ ſuſpendatur in ſole ꝛ pmutetur de vaſe in vas abiiciēdo ſemper hypoſtaſim ei⁹. Deinde fiat ex eo collyrium ꝛ diſtelletur cū radio in oculū. Eſt enim expertum ad cuſtodiendā ſanitatē eius abſtergit enim oculum ꝛ clarificat viſum. Et qñq̄ʒ deputat̄ in ſole preterq̄ʒ decoquatur in igne: ꝛ eſt ſimiliter expertum. Et ſunt ex hominibus qui admiſcent ex felle galli partis .j. xx.

¶Ariſtoteles inſtruens Alexandrū regeꝫ inquit. Frequētatiōes pectinis ſup caput vapores viſum īpedientes evertunt ad cutem ne viſui obſint. Item inquit. Aſpectus rerū viridiū in loco multe temperiei viſum corroborat. Item dixit aſpicere ſpeculum terſum directū: ꝛ diu intueri ſup ipm viſum corroborat ꝛ oculos a defatigatione removet. Item iniunxit poſt oculi defatigationē ingredi domum obſcurā nō multe tenebroſitatis ꝛ intueri per feneſtras in quib⁹ ſit aliquod parvū viride vel intueri aquam virideꝫ: ꝛ ſubmergere oculos in ipſa. Itē dixit exercitatio legēdi litteras mediocres viſum corroborat ꝛ oculorum ſanitatē cuſtodit.

¶Dyaſcorides dixit ꝙ comedere carnes auiū que de rapina viuunt viſuꝫ corroborat ꝛ ſilr̄ ſorbitiones iurium earum et aſſeruit etiā ꝙ plures poſt ipſum experti ſunt ꝙ ius ſerpentium et caro ipſorum confortant viſum. Et dixit ꝙ ſuccus armel: et feniculi et vinum et mel ſimul cocta ꝛ depurata: deinde mixta cū felle alcubugi aut galline oculi ſanitatem cuſtodiunt ꝛ viſui addunt.

¶Sabor. Nux muſcata nutrita cū melle: viſus ſanitatē cuſtodit et proprie ſumpta ex eis vna: mane quolibet in ieiunio. Chebuli quoq̄ʒ conditi ſimiliter faciunt.

¶Item. Collyriū mirabile in abſterſione oculorū et corro

boratiõe viſus ⁊ fit in tpe veris. Accipe folioꝝ roſaꝝ ꝯple tarum: folioꝝ rute folioꝝ feniculi folioꝝ herbe adhil: foliorum celidonie: añ. partes equales. Trahatur aqua eorum per ſublimationē in alembico: ſicut eſt operatio aq̄ roſate et conſeruetur in vaſe eneo: eſt enim collyrium precioſum.
¶ Hamech filius zacharie araſi. Collyriū de ſucco granatorum abſterſiuū oculoꝝ et cõfortatiuū viſus exptū eſt. Accipe ſucci granatoꝝ dulciū et acetoſoꝝ: añ. lib. j. ponant̄ in ampulla vitrea ⁊ ſtringatur orificiū eius ⁊ ponat̄ in ſole ꝑ menſes duos: ita ꝙ quolibet menſe recipiatur clarū eiꝰ et abijciatur fex que ſubſidet. Deinde ad omnē lib. iſtiꝰ ſucci ponat̄ puluis iſte. ℞ aloes radicū celidonie: ſalis armoniaci piperis lõgi: añ. partē. j. Terant̄ ſicut alcohol et miſceant̄ i medicamine et iterum exponatur ſoli et quãdo plus anti quatur tãto ſublimior eſt eius operatio. Feniculus ꝟbena roſa celidonia ruta ex his fit aqua q̄ lumina reddit acuta.
¶ Galienus. Comeſtio carnium tyroꝝ preparatoꝝ ſm doctrinam qua recipiunt̄ in tyriaca cõſeruat ſanitatē viſus: et eſt ad hoc vltimum. Frequentare potum aceti ſquilliticí ad hoc eſt multum laudabile. Triſera magna ⁊ triſera minor ad hoc eſt laudabilis: ⁊ ꝓprie minor cum quarta ponderis ſui de puluere herbe adhil. Triſera perſica quã dixi mus in antidotario ⁊ electuarium algariph. et pillule cochie et pillule lucis et pillule ſabor quas diximꝰ in canone et yera noſtra et theodoricon ad hoc conferunt.
¶ Humain. Cõfectio electuarij ſublimis cõferens ſanitatē oculoꝝ et cõfortãtis ſpm̄ viſibilē in claritate ſua. ℞. herbe adhil. ℥. ij. ſeminis feniculi. ℥. v. macis cubebe cynamomi piperis lõgi gariofiloꝝ: añ. ℥. j. pulueriʒēt̄ur ⁊ cribellēt̄ur et accipe mellis diſpumati. lib. j. ſucci feniculi cocti ⁊ depurati. ℥. j. ſucci rute ſimiliter cocti. ℥. ß. ſucci celidonie ſimiliter cocti. ℥. ß. Coquant̄ ſucci cū mellis diſpumati. li. j. vſq₃ dū mellis tenuis habeãt ſpiſſitudinē et cõficiant̄ cū eo ſpēs et reſeruetur in vaſe vitreo ⁊ ſit doſis eiꝰ. ℥. iij. cū vino in ſero ⁊ alleuietur cena vel dimittatur ⁊ ſimiliter in mane.
¶ Haly. Collyriū acuēs viſum ⁊ ocli ſanitatē cuſtodiēs. Accipe ſucci feniculi. ℥. xl. ſucci rute. ℥. xx. ponant̄ in ampulla vitrea cū mellis boni ⁊ clari. ℥. xv. et obturetur orificiū eius

et dimittatur in ſole per.iij.mēſes et abijciatur ſex eiꝰ et li niantur ex eo oculi:quoniam eſt expertum.

¶Filius zacharie.Cōfectio alcohol cōſeruantis ſanitatē oculi.℞.tucie ſief memithe:añ.ʒ. iij.aloes litij:añ.ʒ.ij. cāphore.ʒ.vniꝰ.vj.Terātur cū aqua agreſte aut ſanſuci aut ſumach ⁊ exiceē et adminiſtreē aut nutriātur piꝰ cū aqua agreſte.ſcdo cū aqua ſanſuci.tertio ſumach.⁊ eſt ſublimis.

¶Idē Cōfectio alcohol acuentis viſum.℞.tucie prius lote deinde nutrite in aqua ſanſuci tribꝰ vicibꝰ.ʒ.x. zinziberis piperis macropiperis celidōie baurach:añ.ʒ.j.ſalis armo niaci.ʒ.ß.Nutriātur cū aqua ſanſuci aut aq̄ feniculi tribus vicibus:deinde exiccetur ⁊ adminiſtretur.eſt eñ ſublime.

¶Filius zezar.Collirium cōfortans viſum ⁊ acuens ipm.℞.fellis galli aut alcubugi aut pdicis et mellis crudi.añ. ptes equales ſucci feniculi ptes duas miſce et pone i ocul̄ bonum et electum ſi deus voluerit.

¶Idem.Cōditum factum ex alhaſce cum melle confortat virtutem viſus.

¶Idem.Cōditū factū ex herba adhil cū melle mirabilis eſt in cōfortatione viſus immo ⁊ ipſa herba ſm oēm modū adminiſtrationis eius ſublimis eſt.

¶Aboali.Alcohol ſublime terſiuum oculorū conſeruās tē peramentum et ſanitatē viſus.℞.macropiperis.ʒ.ij.gario filorū vſnee.añ.ʒ.j.climie ſpume maris:añ.ʒ.x.erisvſti.ʒ. v.ceruſe ſalis gēme:añ.ʒ.iij.ſalis armoniaci piperis:añ.ʒ. ij.camphore.ʒ.ß.Terantur ⁊ adminiſtrētur.

¶Idē Alcohol ſublime terſiuū oculorū qđ adminiſtratur in diſpōnibus ſanitatis.Cōfortat eñ debilē viſum ⁊ cōſer uat ipm ſm ſanitatē ſuā et ſedat multitudinē lachrymarū ex oculo.℞.ātimonij loti ⁊ pparati i aqua pluuiali circiter ſpatiū dierū.xx.tucie ⁊ climie.añ.ʒ.vj.marchaſite.ʒ.iiij.Te re vnumquodq̄ p ſe et tere ea bene per dies plurimos cū aqua pluuiali multotiēs donec exiccētur aqua eorū.Dein de terātur cū aqua feniculi pluries cū continuitate aliquo rum dierum ſimiliter donec exiccetur.Tertio vero teran tur cum aqua ſanſuci.Quarto vero cū aqua rute.Quinto cum aqua celidonie:deinde exiccentur ⁊ addatur cū eis ſe denagi ⁊ croci:añ.ʒ.j.margaritarum non perforatarū.ʒ.

ʒ.muſci.ʒ.ſ.tertiā cāphore.ʒ.ſ.ſextā. Et proijce ipſa ſimul in mortario cū p̄dictis:deinde adde eis ſuch.ʒ.ß.ꝛ tere vſq₃ dū ſiccētur ꝛ fiat inde alcohol mane ꝛ ſero:qm̄ eſt expertum.

¶ Ex rebus aūt oculi ſubſtātiā reiuuneſcere facientib⁹ eſt regimē cū electiōe rerū ſex nō naturaliū ex adminiſtratiōe qua oculis ꝛ teneritas acq̄ratur:ſicut verbi grā:cū approximatione inq̄ātū poſſibile eſt ad aerē tp̄atum ꝛ cibis ꝛ potib⁹ humidis ꝛ balneis tēperatis ꝛ alijs humectātib⁹ cū tēperie preterq̄ faciant cadere in oppilationes.

¶ Dixit Aboali. Quod ingredi aquā tepidā ꝛ clarā ꝛ aperire oculos in ea oculorū ſanitatē cuſtodit ꝛ eoꝝ tenerā ſubſtātiā reddit ꝛ abſtergit ꝛ ſitr aquā videre clarā ꝛ nitidam. Uapores aūt aquarū cū decoctiōe quarūdā reꝝ ad hoc vehemēter cōferūt ſicut vapor aq̄ decoctiōis feniculi aut rute aut herbe adhil. ꝛ ſimiliū ſingulariter aut coniunctim.

¶ De cura preſeruatiua oculorum.

Cura vero preſeruatiua ab egritudinib⁹ futuris fieri i ipſis duplicē habet viā. Partim eñ cōſeruamus naturalitatē eorū queadmodū ſuperius dictum eſt:partim vero obuiamus cauſis futurorum morborū in extrinſecis vel intrinſecis. Extrinſecis ſicut fumo vētis cibis malis ꝛ potib⁹ ꝛ alijs quorū ſuperius rememorati ſumus. Intrinſecis vero obuiamus ſm̄ vnum quinq₃ modorū. Aut eñ cōuertimus ſtudium ad permutandū malitiā cōplexiōis. pure ſine materia vel cū materia ſi nō in quantitate exuberet. Aut euacuamus eā ſi vincit ſupra quātitatē naturalē vel egrediē p̄priam naturalitatē. Aut facimus vtrumq₃. Aut corrigim⁹ aduentū peccati in organizatione eoꝝ. Aut p̄hibemus ſolutionē continuitatis futuram fieri in ipſis.

¶ Et quidē primā rem cōplent medicine auxiliātes in pmutando malitiā cōplxōnis eorū. ſ. aut calefaciēdo aut īfrigidādo. Calefaciēdo cū eo q̄d eſt ſicut zinziber muſcus nuces pip ꝛ ſiſia. Aut infrigidando cū eo q̄ eſt ſicut albumē oui: mucillago pſilij aqua ro. ſuccus ſolatri portulacaꝝ lactuce ꝛ ſimilia. Aut deſiccādo cū eo q̄ eſt ſicut tucia cohol. roſe ꝛ ſimilia. Aut liniendo ſicut dragagantum ꝛ ſimilia.

¶ Secundā aūt rem cōplent medicine euacuātes materiā et educētes eā ꝛ hoc q̄dem fit ſm̄ vnū trium modoꝝ aut ſm

ſemitaȝ diuerſionis ab eis aut ſm ſemitã extractiõis ab eis aut ſm ſemitã reſolutiõis ab ipſis. Euacuatio aũt ⁊ euerſio materiei quãqȝ fit ex toto corpe ſi in toto exuberat aut ex capite ſolo ſi eo ſolo exuberat ⁊ ingrediũtur canoneȝ hũc ſpecies flobothomie ⁊ ſpẽs ſolutionũ p vẽtrem ⁊ caputpurgia ⁊ gargariſmata ⁊ vẽtoſe ⁊ ſcarificatiões ⁊ fricatiões extremitatũ ⁊ ex eis q̃ diximus ⁊ que dicemus iam. Extractio autem materiei fit per medicinas educentes per lachrymas ſicut eſt proprie ſal armoniacus et ſal et ſimilia. Reſolutio quoqȝ ex ipſis fit cũ medicinis proprie ſicut ſarcocolla ⁊ ſuccus feniculi et memithe et ſimilia.

Tertiã vero rem cõplent aggregationes harũ duarũ intentionũ de quibus modo locuti ſum⁹ et canonẽ hũc ingreditur regimen in generibus rerum ſex.

Quartam vero rẽ cõplẽt medicine ſeruãtes organizationẽ eorũ ⁊ formam ne cadat in eis tortuoſitas aut oppilatio aut dilatio vltra decentiam.

Quintã rẽ cõplent medicine ſolutionẽ in cõtinuitate ipſorũ fieri prohibentes: de quibus loquemur ſi deus voluerit.

Flobothomare aũt oportet ꝓpẽ oculos ſi ſanguis exuberat cum cõitate corporis toti⁹ ex baſilica: deinde ex cephalica. Et quãqȝ neceſſitas viget ⁊ proprie cum plenitudo adeſt vt flobothomem⁹ ſaphenas aut emorroydas aperiam⁹. Si aũt cuȝ cõitate alicui⁹ ex mẽbris fuerit flobothomanda eſt vena illi ꝓprie membro deſeruiẽs. Deĩde vtriſqȝ cõis. Siue ro ſine cõitate aliorum in capite ſanguis exuberat: tũc fit illud aut ex eo ꝙ in toto exuberat ⁊ tũc ex cephalica minuẽdum eſt. Aut exuberantia eſt ſm partem quidem aut ex venis que ſunt ſub graneo ⁊ flobothomam⁹ ex cephalica. Deinde quidem vel prouocamus ſanguineȝ ex naribus aut ex venis forinſecis que ſunt ſicut ſcis quedã frontales ⁊ flobothomam⁹ ex eis aut ſãguiſugas aut cauteria ſup eis apponimus. Et quãqȝ ꝯuertimus ⁊ euacuam⁹ per nares. Et quãqȝ ꝯuertim⁹ ad poſteri⁹ capitis cũ ſcarificatiõibus ⁊ vẽtoſis ꝓpter cõitatẽ ambarũ partiũ ſicut ſcis. Et ſunt ex venis pulſantibus ⁊ nõ pulſantibus que ſunt tẽporales p quas etiã materie ꝯfluunt q̃s quãqȝ flobothomam⁹ quãqȝ incidim⁹ ſicut ſuo loco dicemus. Quandoqȝ cauterizamus ⁊ quãqȝ cõuerti

mus et ſcarificamus aures ⁊ quãdoq; cauteriʒam⁹ ſub eis. ¶Modus aũt cauteriʒationis harum partium ſi vrget neceſſitas fieri opoꝛtet poſt coꝛpoꝛis mundificationem toti⁹ cũ medicina ſolutiua mundificante ẽt caput ipſũ ⁊ coꝛp⁹ totum ⁊ hoc pluribus vicibus. Et primũ incipiamus experiri ſup cauterio capitis ꝙ fit ſuper cõmiſſura coꝛonali in parte cõi q̃ dicit̃ ʒuendeg: idẽſt cõtinuatio capitis cuius iuuamẽta ſunt multa ⁊ ſublimia et ꝓpꝛie ad oẽs egritudines capitis frigidas ⁊ humidas ſicut eſt ſoda ⁊ egritudo q̃ vocat̃ ouũ ⁊ ſcothomia ⁊ vertigo ⁊ grauitas ſomni ⁊ grauitas ſenſuuʒ ⁊ paralyſis et toꝛtura pluralitas catarri ⁊ coꝛiʒa et lapſus ad oculos ⁊ nares ⁊ aures et vuam ⁊ fauces ⁊ ad doloꝛes dentiũ ⁊ gingiuarũ et doloꝛes gutturis ⁊ ad oẽm diſtillationẽ catarri ſup pulmonẽ ⁊ ꝑtes pectoꝛis ⁊ ſtomachũ ⁊ partes vicinas et v̾r ad oẽs egritudines catarri frigidas ⁊ humidas. Et modus operationis eius eſt vt radatur ſuꝑ capite in loco ipſo ⁊ ponatur radix manus egri ſup extremitatẽ naſi ipſius et extẽdatur per mediũ frontis ⁊ conſideretur vbi terminetur medius digitus et ſignetur ibi et cauteriʒetur cũ cauterio ignito cuius foꝛma ſit ſicut nucle⁹ oliue maioꝛis et ꝑcedat cauteriʒatio vſq; ad ſupficiẽ oſſis ⁊ obſeruet̃ vt remaneat apta vt emittat pus vſq; ad tꝑs q̃ tibi manifeſtabitur ex rõne diminui pus ⁊ egritudines catarrales tolli. ¶De opthalmia.

Cura opthalmie eſt ſm duas intentiões vl'em.ſ.⁊ ꝑticularẽ. Vl'is intẽtio diuiditur i ſex res. Pꝛima res ẽ cõmẽſuratio regimis. Scõa ẽ ſubtractio materie exuberantis. Tertia ꝓhibitio catarri ⁊ deſcẽſus ad oculos. Quarta ẽ inclinatio eius ⁊ diuerſio ad aliã ꝑtẽ. Quinta ẽ alteratio ⁊ digeſtio eius ꝙ ẽ tranſmiſſum. Sexta coꝛrigit accidẽtia particularis. intentio diuidit̃ in curationẽ ⁊ ſedationẽ accidẽtiũ. ¶Pꝛimã igitur rem cõplent cõmenſurationes regiminum rerũ ſex quas ſcis. Et ꝓpꝛie diminuendo cibum ⁊ potũ vitãdo euapoꝛoſa ex eis eteligendo cibos pauci nutrimẽti: ſed laudabilis et alleuiãdo prãdiũ et diminuendo cenã vel dimittendo. Et ſi materia fuerit calida ſint cibi frigidi actualiter ⁊ potentialiter ⁊ ꝓpꝛie cõdita cum rob granatoꝝ aut cum agreſta remiſſe accetoſitatis. Et da cõgelata ex cucur=

bitis aut ex alijs ⁊ ſupra cibum da aliqd ex coriandro vel quod cõditur ex eo ⁊ da ante cibum in matutinis aquã pſilij ⁊ coriandri ⁊ deuitet vinum ⁊ carnes in principio. Et ſi fuerit frigida ſint cibi vitella ouorum ⁊ mica panis ⁊ aqua carnis ⁊ ſauich ⁊ ordeũ cõfractum cum paucis amigdalis. Et ſumat in matutinis mel cum aqua calida ⁊ ſupra cibum aliquid ex piris aut citonijs. Et ſit ſtudium vt lenificet natura quãtũ poſſibile ſit cũ facilitate. Et ſit in domo l qua habitat temperatus aer ⁊ tenebroſitas. Somnus autem medicamen eſt eis bonum. Uerum ſupra repletionem vitet: et vitetur fatigatio ⁊ prauitas animi.

¶ Secundã rem cõplẽt flõmia ⁊ euacuatio cum medicinis ſolutiuis. Flobothomia aũt ex cephalica cõueniẽs eſt omnibus ſpeciebus eius ⁊ ꝓprie ſanguinee ex latere oppoſito prius. deinde ex latere eodẽ ſi flobothomatiõis iteratio neceſſaria eſt. Et interdum nõ ſufficit hec flobothomia ⁊ illũ ꝓprie qñ materia fluit ad oculos aut per arterias extriſecas tẽpales ⁊ auris aut per venas frontales ⁊ tunc neceſſaria eſt flobothomia arterie temporalis: vt abſcindatur curſum eius per ipſam. Et modus incidendi arteriam huiꝰ eſt poſtq̃ tibi innotuerit illã eſſe: aut ex paruis arterijs aut ex magnis quod declarabitur tibi ex eo. ꝙ inuenitur aliqua ex illis eſſe maioris pulſationis q̃ relique ⁊ maioris plenitudinis: ⁊ caloris tactus: ⁊ tunc ſcinde cum inciſorio cutim ſꝫ longitudinem arterie: ⁊ excoria cutim vſq̃ duꝫ peruenias ad arteriam. Deinde ingeniare vt trahas eam cũ vncinis ſeparãdo ipſaꝫ ex omni parte acuti ⁊ carne. Et ſi eſt ex paruis incide ipſam omnino ⁊ extrahatur ex ſanguine extractio competens. Deinde impleatur vulnus cum aliquo qd ſit cauterizans extremitates arterie. Si autẽ fuerit ex magnis liga eam cũ filo de ſyrico forti in duobus locis vt ſit inter duas ligaturas diſtãtia ſicut policis. Deinde icide ſm totã arteriã in medio duarũ ligaturarũ vel cauteriza eam: hoc eſt em̃ opatio ſm ſapientiã. Si aũt deſcenſus materie fuerit ꝑ venas frõtales cõfert oppoſitio ſanguiſugarũ ſup frõtẽ: ⁊ appoſitio vẽtoſarũ l nuca cũ ſcarificatiõe vel ſine ſi debilis fuerit. Eſt enim ipſa magni iuuamẽti q̃ ſi nõ confeſrat poſt ſolutionẽ cum medicina fiat cauteriũ ſup zuẽdeg.

Eſt enim vltimum in abſcindendo fluxum catarri. nos qui dem diximus formam cauterizationis huius in capitulo quod eſt ante iſtud. Euacuationes autem que fiunt cum medicina ſolutiua in materia calida ſunt que fiunt ex aquis fructuum et violarum: et mirabolanis citrinis: et fumitere et tamarindis et ſimilibus. et decoctio capillorum veneris dicta in antidotario. et aqua fructuum et infuſio de ſuccis herbarum et alia quorum rememorati ſumus in canone. At ſi cum materia calida fuerit permixtio materie groſſe nihil. Eſt quod magis conferat quam inciſio de aloe cum aqua endiuie aut ſolatri: aut infuſio yerepigre cum eis: aut ſecundum quod narratum eſt ſepe ex infuſionibus yerepigre: et proprie ſi materia fuerit ſubmerſa aut ibibita in velaminibus cerebri. Si autem materia fuerit frigida flegmatica: fiat ſolutio cum pillulis cochijs et pillulis Galieni: yera colloquintide et ſimilibus. Si vero fuerit melancolica educenda eſt cum eis que ipſam educunt ex his que dicta ſunt: neque ſis contentus in ſufficientia vnius euacuationis aut duarum: ſed iteratio atque iteratio eſt ex rebus laudabilibus eis et proprie cum facilitate et proprie qualiſcunque ſit materia.

¶ Tertiam autem rem complent flobothomia et cauteria que diximus: et emplaſtrationes ſuper tempora et frontem et inter duo ſupercilia ex eis que dicimus iam: et proprie quando materia que effunditur via effuſionis eſt per vias extrinſecas. Et quandoque complet hoc ex rebus facientibus ſtipticitatem et inſpiſſationem vt prohibeat deſcenſus materie eius. Uerumtamen interdum nocent quando que iam deſcendit materiam aggregant et conſtringunt inter tunicas oculorum: et ſunt cauſa maioris nocumenti. Quod ſi contingat adminiſtranda ſunt euaporantia: qualia ſunt aqua calida et aqua mellilloti et ſimilia. Et proprie vt conſideres in curatione tua gradus tres et diſtinguas eos in conſideratione indigeſti morbi et acceſſus eius ad digeſtionem non integre et acceſſus ipſius ad digeſtionem in qua eſt complexio. Hoc enim eſt quod eſt ſecundum ſapientiam: et quandoque conferunt ad hanc partem adminiſtrationes de iacur. et gargariſmata facta ex eo et ſimilia quorum rememoratio preceſſit in capi. de corizam et catarro ex eis que conſtringunt fluxum eius. Uerum fieri oportet poſt mundificationem et conceduntur ſolum aliqua ex eis que ſumuntur per eos: que requirantur ibi.

¶Quartā rē cōplēt gargariſmata ⁊ caputpurgia cū facili-
tate diminuentia de materia ſm quod exigit diſpoſitio:⁊ ſi
militer fricatiões extremitatū ⁊ cōpreſſiones ⁊ ligature do
loroſe in extremitatibus ⁊ clyſteria ⁊ vētoſationes in nuca
et inter ſpatulas et in emorroydib⁹ et prouocatio carnȝ et
ſcarificatio facta in cartilaginibus aurium et ſimilia.

¶Quintam rem cōplent adminiſtratiões medicinarū ſm
intentiões diuerſas.In morbi eñ principio repercuſſiuis
vtendum eſt in quibus ſit facilitas ſm omneȝ modū admi
niſtrationis.Deinde vtēdum eſt reſolutiuis et nō euacuā
da ſunt a pmixtione iſtarū duarū intentionū quecunq; me
dicine ſint inter illas vt pueniatur gradatī et cū ſucceſſiōe
paulatim ab eo ꝙ ē repercuſſiuuȝ vſq; reſolutiuū qm̄ hic ē
operatio que eſt ſcd̄m ſapientiā.Adminiſtranda igitur in
principio ſi materia fuerit calida q̄ materiei acuitatē ⁊ in
flāmationē reprimant:qualia ſunt portulaca trita ⁊ ſuppo
ſita:et endiuia ⁊ ſolatrū ī aqua roſ.et lingua arietis:⁊ her
ba viole:⁊ pſiliū iſuſum in aq̄ roſ.hec oīa ſingl'r vel cōiun-
ctim cū oleo roſ.cōquaſſata et oculis īpoſita ſedant ⁊ dige
rūt.Diſtillētur aūt ī oculis lac mulieris nutriētis puellaȝ:
lac aſine albumē oui aqua roſ.⁊ mucillago pſilij.Et poſt di
em vtendū diſtillatiōe ſief albi primi cū aliquo horū q̄ dixi
mus nūc.Cōſequēter admiſcēde ſunt his ⁊ proprie cū iam
lippitudinē oculi hēre ceperint:ſed nō integre et curſus la
chrymarū ſubtiliū et acutarū nō eſt in ea pſeuerātia ſicut
prius medicine aliqd reſolutionis ⁊ maturitatis hñtes:ſi-
cut mucillago ſeminū citonioꝝ ⁊ decoctio melliloti:⁊ aqua
fenugreci vtēdo eis proprie cū ſief albo ij.cū collyrio citri-
no.Si autē maturatiōis ſignificatio vera adeſt q̄ ē effuſio
lippitudinis:⁊ oīno abſciſio lachrymarū ſubtilium et acu-
tarū tunc balneationis impreſſio eſt medicamē verū.Sub
tiliat eñ ⁊ reſoluit materiā:⁊ eſt eis tūc medicamē ppriū.
Puluis aluminis ⁊ proprie cū mucillagine fenugreci ex ſe
minis lini nō ꝑtermittatur ⁊ adminiſtratio balnei.Eſt eniȝ
nobile ad opthalmiā ſicut hyp. dixit ⁊ pprie corpore mun
dificato Si aūt materia fuerit frigida flegmatica vtere ī pri
mis repcuſſiuis nō plurime infrigidatiōis ſicut ē ſief de ſpi
ca cū ſucco myrrhe cōfortata cum modico ſpice ⁊ ſucco ran-
ni et ſucco

ni ⁊ ſucco virge paſtoris ſimil'r confortato cum ſpica:et in ꝓceſſu rei cũ ſigna maturatiõis apparuerit vtẽdũ ē empla ſtro ex aneto:⁊ folijs malue coctis in vino ſtiptico:aut ex melliloto et ſpica:aut fenugreco:⁊ roſis coctis cũ vino ſti ptico.Et diſtillet in oculis ſief de ſpica cũ aquis melliloti: aut fenugreci:⁊ ſimiliũ.Et ſi ampli⁹ ſigna maturatiõis ap pareant vtendũ ē puluere citrino cũ mucillagine fenugre ci aut melliloti.Balneũ q̃ꝫ in hui⁹ hora ē medicamẽ cõue niens:⁊ potus vini puri ⁊ albi.Si aũt a ventoſitate fuerit curetur cũ embrocis ⁊ balneis faciẽtibus euaporationẽ et emplaſtris et iam laudatus eſt fenicul⁹ in hui⁹ opthalmia ſcdm oẽm modũ adminiſtrationis eius.Et emplaſtrũ factũ ex eo:⁊ vitello oui eſt iuuamentum valde.

¶Sextam rem complent adminiſtrationes medicinaꝝ do loris ſedatiuarum ſcilicet puncture:⁊ mordicationis vehe mentiam ſedantiũ:qualia ſunt proprie medicamẽta ſedati ua:ſcdm ꝙ exigit diſpoſitio ex narcoticis parum habentia et repreſſe.Uerũ adminiſtrãda ſunt cũ cautela:ſicut ꝓprie albumen oui conquaſſatũ cũ aq̃ papaueris aut mucillago pſilij cũ aqua papaueris:aut cum ſucco pomorum mãdra gore:aut ſolatri:aut lactuce:⁊ ſil'r mucillago ſeminũ cito niorum cũ aliquo p̄dictoꝝ:⁊ mucillago fenugreci et aqua melliloti:aut aneti cũ aliq̃ ex eis.Et qñqꝫ ꝓpter neceſſitatẽ vtendũ eſt opio.Uerũ ſi accidat nocumẽtum ꝓpter narco ticum vtẽdũ eſt lauacris:⁊ embrocis ex reb⁹ in q̃bus ſit vir tus maturitatis virtutis narcotici:ſicut ē ꝓprie mellilotũ camomilla:fenugrecum malua:anetum et ſimilia.

¶Hamech fili⁹ zezar.Emplaſtrũ ɔferẽs dolori ⁊ apoſtema ti oculoꝝ:⁊ ſcabiei:⁊ ſupcalefactiõi.℞. croci.myrrhe:oliba ni opij:gũmi arabici:añ.Tere ⁊ cõfice cũ aq̃ roſ.et fac for mulas ⁊ fac ſiccari:⁊ qñ opꝫ accipe ex eis:⁊ fac emplaſtruꝫ cũ aqua roſacea aut albumine oui eſt enim expertum.

¶Idez.Aliud ad apata oculoꝝ.⁊ difficiles dolores et facit egꝝ dormire.℞.croci:memithe:litij:aloes gũmi arabici:a catie:añ.tere⁊ ɔfice cũ ſucco rubi:⁊ fac formas et cũ opꝫ diſ ſolue vnã ex eis cũ ſucco rubi:aut ſolatri:aut muſillagĩe pſi lij:aut granoꝝ citonij:aut albumĩe oui: aut lacte mulieris lactãtꝭ puellã:⁊ põe cũ lana ſup oculũ ɔfert eñ ſi de⁹ volue.

¶ Idem. Aliud valens ſilr qñ dolor ē vehemēs i oculis faciēs dormire. ℞. mādragore: opij iuſquiami. añ. Tere ⁊ cōfice cū aqua pluuiali: ⁊ expone ſoli quinqȝ diebus. Deinde fac formlas: ⁊ quando oportet diſſolue vnā ex eis cū aqua roſ. aut albumine oui: ⁊ line ſuper frontem: ⁊ tempora: et ſi oportet line ſuper oculos.

¶ Idem. Aliud cōferēs doloribus oculorū calidis. Accipe ſucci ſolatri: ſucci foliorum iuſquiami: litij: croci: zucchari: camphore: añ. albuminis oui quantum ſufficit. Utere cum coto: ſedat enim illa hora.

¶ Filius zuccharie araſi. Cōfectio emplaſtri ꝓhibētis fluxum ex oculo. ℞. aloes: accacie: ſief: memithe: litij: bolo: gūmi arabici. Linantur ſupra frontem cū albumine oui. Et ſi eſt ſupra calefactio vehemens addatur eis ſandali rubei ⁊ fauſel: añ. pugillus. j. ⁊ liniatur cū aqua coriandri humidi: et endiuie et aqua roſarum.

¶ Idem. Cōfectio emplaſtri ad dolorem vehementem in opthalmia. ℞. coriandri: mellilotí: croci: ſeminis lini: tortellarum de ſeni. añ. Tere et confice cum vino ſtiptico: et fiat emplaſtrum ſuper palpebras.

¶ Aboali. Emplaſtrum ſedans fluxum materiei ad oculuȝ ℞. ſief: memithe: aloes: ſeminum roſarum croci: ſarcocolle: ramich ſauich ordei: blaauſtie: añ. Confice cum ſucco ſolatri: ⁊ fac emplaſtrum ex eis.

¶ Idē ad doloris vehemētiā. Accipe ſucci lactuce ſucci pomorū mādragore: ⁊ ſucci papaueris: añ. ptem. j. albuminis oui ptes. iij. Cōquaſſentur ⁊ vtere cū coto: bonū et exptuȝ.

¶ Idem. Epithyma cōferēs ad dolorē vehementem: et ad multitudinē materiei. ℞. ſauich ordei. ʒ. xvj. iuſqami albi. ʒ. viij. thuris. ʒ. vj. myrrhe: ſucci mādragore: añ. ʒ. iiij. opij. ʒ. iij. croci roſarū recentiū añ. ʒ. ij. vitellū oui vnius aſſi. Contere ⁊ cōfice cū vino ſtiptico: ⁊ fiant forme. Et quando opȝ adminiſtretur vna cū eo quod cōuenit ex liquoribus.

¶ Idem. Aliud faciēs ſilr ad dolorē calidum. ℞. croci: myrrhe: aloes: olibani: opij: ſarcocolle: añ. Fiant forme ⁊ ſuper frontē ⁊ oculū line in ꝑncipio doloris cū aqua endiuie aut portulace: aut ſolatri: aut iuſqami albi aut coriādri hūidi.

¶ Idem. Aliud. ℞. ſauich ordei. ʒ. iiij. opij. ʒ. j. croci. ʒ. ij. Cō

fice cū ſuccis p̄dictis: ꝛ vtere ſup opthalmia calida.
¶ Filius Serapionis. Emplaſtrū faciēs ſtipticitatē: ꝛ cōfe-
rēs i p̄ncipio: ꝛ ꝓhibēs fluxū materiei ad oculos. Accipe fo
liorū ſolatri: ꝛ virge paſtoris ꝛ arnogloſſe ꝛ endiuie ꝛ portu
lace ꝛ teneritatū rubi ꝛ foliorū vitis: an̄. fac cū farina ordei
emplaſtruȝ: ꝛ oleo roſaceo ꝛ aqua decoctionis papaueris.
¶ Idē. Qn̄ accidit ꝙ egritudo ꝯſeqtur veſtigia maturatio-
nis: tunc miſceas in emplaſtris vitellum oui. mucillagines
fenugreci: ꝛ ſeminis lini: mellilotum ꝛ camomillaȝ cum me
dia pte croci: ꝛ oleo roſaceo ſimul icorpatis: ꝛ ſupimpone.
¶ Filius zezar. Sief albū quo vtēdū eſt i principio opthal
mie calide cū dolor eſt vehemēs. ℞. gūmi arabici: dragagā
ti amili: an̄. ʒ. iiij. ceruſe lote. ʒ. vj. opij. ʒ. j. Diſtēpera cū albu
mine oui: vl' cū aliquo qđ cōuenit ex liquoribus.
¶ Idē. Sief aliud albuȝ cōferens opthalmie in augmento
ꝛ ſedat dolorē. ℞. ſarcocolle nutrite in lacte aſine. ʒ. v. amili.
ʒ. iiij. dragaganti. ʒ. iij. opij. ʒ. j. olibani. ʒ. j. ꝛ. ß. ceruſe ablute
ʒ. vj. Tempera cum aqua pluuiali.
¶ Filius zacharie araſi. Sief album cōferens opthalmie ꝛ
doloribus oculorū. ℞. ceruſe ablute. ʒ. x. ſarcocolle groſſe. ʒ.
iij. amili. ʒ. ij. dragaganti. ʒ. j. opij. ʒ. ß. Fiant trociſci parui.
¶ Sief aliud albū deſcriptiōe. Aboali cōferens opthalmie
in p̄ncipio ꝛ augmēto eius. ℞. ceruſe. ʒ. x. gūmi arabici: ami
li. an̄. ʒ. ß. ſarcocolle nutrite i lacte aſine aut mulieris. ʒ. x. dra
gagāti. ʒ. iij. opij. ʒ. j. ꝛ. ß. Cōfice cū aq̄.
¶ Sief albū deſcriptiōe. Alexādri. Expertū ad opthalmiā
calidam cū nimio dolore: ꝛ eſt mirabile. ℞. climie prius tn̄
lote: deinde aduſte ꝛ extincte in lacte mulieris. ʒ. x. ceruſe lo
te. ʒ. viij. ſcorie ferri. ʒ. iiij. opij. ʒ. ij. dragagāti: gūmi arabici.
an̄. ʒ. iiij. Confice cū aqua pluuiali.
¶ Sief citrinum deſcriptione eiuſdem cōferēs doloribꝰ ve-
hemētibꝰ opthalmie. ℞. clymie ſm̄ ſuperiorē doctrinā p̄pa
rate. ʒ. viij. ceruſe lote. ʒ. xv. croci. ʒ. iiij. opij. ʒ. j. dragaganti.
ʒ. ij. aque pluuialis qđ ſufficit. Utere cū albumine oui.
¶ Sief citrinum aliud mirabile deſcriptione eiuſdeȝ plus
operatiuum alijs: reprimit enim magis ſuperfluentes ma
terias. ℞. amili. ʒ. xxj. ſief memithe. ʒ. viij. ſarcocolle: draga
gāti: gummi arabici: an̄. ʒ. iij. croci. ʒ. ij. ꝛ. ß. myrrhe. ʒ. j. opij.

ʒ.ß.Confice cum aqua pluuiali.

¶Sief roſatum deſcriptione eiuſdē efficax ꝛ expertū ad ea que diximus ſuperiꝰ.℞.folioꝝ roſaꝝ.ʒ.xv.croci.ʒ.viij.opij.ʒ.ß.ſpice inde.ʒ.ij.gūmi arabici.ʒ.viij.aq̄ pluuialis qđ ſuffi cit:facit enim ad doloris vehemētiā ꝛ ad fluxum materie=rum ſubtilium acutarum.

¶Sabor rex medoꝝ.Cōfectio collyrij:citrini ſublimis ad opthalmiā ꝛ doloris vehementiā cōfert enim ſtatim.℞.ſar cocolle.ʒ. iij.ceruſe:amili: dragaganti:gūmi arabici añ.ʒ.ij.opij.ʒ.j.croci.ʒ.j.ꝛ.ß.Omnia preter opium tere ꝛ rege in ſubtiliſſimū puluerē:ſicut alcohol:opiū autē diſſolue in aq̄ roſa.aut lacte mulieris ꝛ miſce cū alijs cōterendo in vaſe la pideo contritione multa vſq; dū fiat liquidū:ſicut mel cur=rens ꝛ vtere expertū eſt.

¶Idem.Sief de ſpica cōferens opthalmie cuiꝰ materia eſt frigida ꝛ eſt cū diuturnitate.℞.ſarcocolle.ʒ.ß.ſpice.ʒ.ij.fo=lioꝝ roſarū.ʒ.iiij.croci.ʒ.ij.opij.aloes:añ.ʒ.j.gūmi arabi ci: amili:dragagāti:añ.ʒ.j.cōfice cū aq̄ pluuiali:ꝛ fiat ſief:et vtere.Cū aūt maturationis ſignū apparet cōficiat̄ ſief hu=ius cum ſucco capparis.expertum eſt.

¶Mahemet araſi.Cōfectio pulueris albi:cuiꝰ operatio ē mirabilis ad opthalmiā calidā ꝛ vehemētiam doloris.℞.ſarcocolle nutrite i lacte aſine aut mulieris.ʒ.x.amili.ʒ.ij.opij.ʒ.j.ꝛ.ß.cāphore.ʒ.ß.bonū ꝛ expertū.

¶Idē puluis alius cuius ꝓprietas eſt abſcindere lippitu dinē qñ nō eſt ſanies multa.℞.ſarcocolle.ʒ.x.ſpume maris ʒ.j.zucchari.ʒ.iiij.terat̄ ꝛ adminiſtret̄.

¶Idem.Cōfectio pulueris citrini cuius iuuamētum eſt in fine opthalmie ꝛ eſt eius impreſſio fortis.℞.ſarcocolle.ʒ.x.ſief memithe.ʒ.iij.litij:aloes añ.ʒ.ij.croci.ʒ.j.ꝛ.ß.ſpuma ma ris.ʒ.ß.terat̄ ꝛ adminiſtretur.

¶Hamech.Puluis ꝯferēs calide opthalmie.℞.ſarcocolle ſief memithe:añ.fac puluerē ꝛ vtere cū albumine oui.

¶Iſaac.Puluis citrinus ꝯferens opthalmie q̄ ſequit̄ decli natione ꝛ opthalmiā difficilē ꝛ adherentē.℞.ſarcocolle nu trite.ʒ.x.croci:ſpice:aloes añ.ʒ.j.teratur et adminiſtretur.

¶Hamech filius zezar.Cohol cōferens cū auxilio dei apo=ſtemati quod eſt in coniunctiua ꝛ inflammationi oculorum

⁊.fluxui materierum ⁊ lachrymarũ ⁊ pruritui et vtere ma=
ne ⁊ ſero expertũ. ℞.tucie lapidis emathitis: añ.ʒ.iij.litij
acchatie:climie auri:anſ.ʃ.ſpice opij:ſumach:añ.ʒ. ß.amili
anſ.ʃ.aloes rubei bõi.ʒ.ʃ.zucchari tabarzet.ʒ.iij. fac pulue
rem ſubtiliſſimum ⁊ imbibe vice vna cum aqua mirabola=
norũ citrinoꝝ ⁊ alia vice cũ ſucco feniculi:⁊ tertia vice cum
ſucco coriandri humidi ⁊ quarta vice cum aqua ſumach:et
ſi tempus granatorum imbibe vicibus duabus cum ſucco
granatorum muzorum vel cum ſucco granatorum dulcium
⁊ acetoſorũ.Deinde miſce cũ eis camphore.ʒ.vnius quar=
tam.Deinde iterum tere et cerne et pone in vaſe vitreo et
fiat cum eo alcohol mane ⁊ ſero.

¶De doloribus oculorum.

DOlores oculorũ.Jnquit hyppo.Potꝰ vini balneatio:
flobothomia ⁊ euacuatio ꝑ ventrẽ curãt dolorẽ oculo
rũ.Jntellexerunt poſteriores ꝙ vini potio cõfert flegmati=
cis doloribus balneatio colericis ⁊ melancolicis flobotho=
mia ſanguineis vel his ſi hũores equaliter cũ ſanguine au
gmẽtentur.Euacuatio ꝗꝫ per vẽtrẽ cõfert doloribꝰ flegma
ticis colericis ⁊ melãcolicis.Et q̃dẽ ſuꝑ hoc ſcrutiniũ ſm ſa
piẽtiã eſt theſaurꝰ opatiõis.Qm̃ vini potatio cõfert flegma
ticis:dũ tñ maturatio ⁊ euacuatio ꝓceſſit ⁊ iterata qm̃ agita
tiõis ſuſpitio tollit̃ ex agitatiõe ꝑticulariter ſublata multi=
tudine.Et balneatiõis impreſſio ſilr̃ oibus oculorũ dolori=
bus.cõfert etiã poſt debitã euacuationẽ.Reſoluit em̃ ⁊ ha=
bilitat reſiduum materiei ⁊ proprie adherentis ⁊ difficilis.
Alias aũt dilatat materiã:⁊ ꝯuertit ex partibus alijs ad lo
cuꝫ doloris ⁊ multiplicat fluxũ.Hic aũt ſermo noſter eſt ſer=
mo quẽ nos oẽs cõprehenderũt niſi q̃ ſe exercẽt ſm pruden
tiam ⁊ viã induſtrieꝫ ⁊ illud eſt qm̃ oportet vt poſtponãtur
euacuatiões que ſunt ſm partẽ eis:q̃ ſunt ſm multitudinẽ.
Agitatio em̃ multiplicatur ex agitatiõe particulariter mul
titudine non ſublata.Dilatat em̃ ⁊ ſcitat multitudinẽ: niſi
materia ſm locũ ꝑticulariter incubat ⁊ nõ cũ cõitate ẽt alte
rius partis:⁊ ſic in ꝗtitate parua.Pricipiũ vero euacuatio
nis ab eo qđ eſt ſꝫ partẽ ⁊ nõ ſublata multitudine materiã
dilatat ⁊ agitat ⁊ ĩ loco doloris multiplicat.Et hoc eſt illud
quod eſt error ⁊ imperitia.ſicut Galie.dixit.

¶ Thamech fili⁹ zacharie. Cohol ꝯferēs doloribus oculorū: ⁊ eſt medicina regū. ℞. antimonij. ʒ. vj. marcaſite. ʒ. v. tucie. ʒ. iiij. emblicorum mūdatorū. ʒ. iij. amili. ʒ. ij. piperis albi. ʒ. j. Tere ⁊ cribella et vtere vbi oportet.

¶ Idem. Cōfectio ſief cōferentis oībus doloribus oculorū. Accipe ſucci mororū rubi quantū vis ⁊ fac ſiccari ſemꝑ agitādo. ⁊ accipe ex eo. auꝛ. iij. ⁊ miſce cū eo ex albuminib⁹ ouorū ꝙ ſubtile eſt ⁊ lactis mulieris quātitatē ſufficientē: et fac ſiccari vſqꝫ dū fiat ſief ⁊ vtere cum albumine oui: ⁊ lacte mulieris: eſt enim medicamen ſublime.

¶ Idē. Sief aliud cōferens doloribus oculorum a colera: ⁊ cōfert ſtatim. ℞. climie auri: ſcorie ferri: aā. ʒ. xv. ſief memithe. ʒ. j. opij croci: aā. ʒ. ß. achatte: auꝛ. ß. Tere ⁊ confice cum aqua ⁊ fac ſief: ⁊ vtere cū aqua roſata ⁊ lacte mulieris.

¶ Idē. Sief cōferēs doloribus fortib⁹ ex multitudine materie: ⁊ facit dormire egrū ex illa hora. ℞. ſief memithe. ʒ. viij. croci ſarcocolle: aā. ʒ. iiij. opij. ʒ. ij. ſucci mādragore. ʒ. ij. Tēpera cum aqua pluuiali ⁊ vtere vbi oportet.

¶ Amaraan. Sief cōferēs oībus dolorib⁹ oculoꝝ ⁊ vtere eo ad oēs egritudines. ℞. tutie bone: litij: aā. auꝛ. iiij. mirabolanorū citrinorū auꝛ. j. ⁊ ß. zinziberis piperis lōgi ⁊ albi. aā. auꝛ. j. abſendeni ſarcocolle: aā. auꝛ. j. ʒ. ij. Tere ⁊ cerne ⁊ ſolue litiū in aqua pluuiali ⁊ confice cū eo cetera ⁊ fac ſief: et frica in tota cū aqua pluuiali ⁊ albumine oui: vel ſucco rubi: bonum ſi deus voluerit.

¶ De vulneribus ⁊ vlceribus oculorum.

Vulnera ⁊ vlcera oculorum. Cura eſt ſex res. Prima eſt euacuatio multitudinis. Secunda eſt prohibitio diſcurſus materierum ad oculos. Tertia eſt adminiſtratio intentiōis circa vuln⁹. Quarta eſt correctio accidentiū. Quinta eſt obſeruatio regiminis in vita ei⁹. Sexta eſt vt veſtigiū quod ex vulnere remaneat deleatur.

¶ Primā igiꝛ rē ꝯplent flobothomia q̄ eſt principiū cure ⁊ ꝓprie cephalice. Deinde ſolutiones lenes ventris ex his q̄ diximus in ca. de opthalmia facte cū iteratione.

¶ Secundā rem cōplent medicamēta que ſunt diſtincta ſupra in ca: de opthalmia.

¶ Tertiā rem complēt adminiſtratiōes medicaminū faciē-

tium naſci carnē in vlcerib⁹ ⁊ cōſolidātiū vulnera:ſicut eſt ſief albū in principio cū lacte mulieris ⁊ albumine oui. Et adminiſtratur ſm plurimū medicina deſiccatiua nō multe mordicatiōis vt nō fiat saniei generatio. Eſt eñ in hoc vulnere sanies ſuſpecta ⁊ poſt tēpus pricipij ſi dolor nō ſedat fenugreci cum roſis coctis in vino ſtiptico aut aq̄ roſa. ſuper oculū cathaplaſmetur. Et vtēdū eſt deinceps ſief albo ⁊ ſief de plūbo cū albumīe oui. Si aūt dolor reprimitur ſief de plūbo vtēdū eſt tm̄ ſimiliter cū albumīe oui. Cū aūt vulnus repletū fuerit vtendum eſt ſief elixir. Ligatura preterea ſup oculos reſtringēda eſt:vt cōprimat ſup puluillos ⁊ ſuper pillam conſtitutam ⁊ ordinatā ſup oculos. Iaceatq; eger ſupinus ſignū quoq; ſalutis eſt quādo incipit apparere in circuitu vulneris albedo:⁊ poſt ſanum vulnus remaneat impreſſio albedinis in loco vulneris.

¶Quartam rem cōplent adminiſtratiōes medicaminum ſedantium dolores ⁊ puncturas ⁊ mordicationes oculorū propter vulnera ipſorum ex his que preceſſerunt.

¶Quintā rem cōplent adminiſtratio ſubtiliatiōis regiminis in ſex generibus rerum ſicut iam diximus.

¶Sextam rem cōplent medicine remouētes veſtigium albedinis quod remaneat poſt vulnus cū eis que dicētur in ca. de albedine oculorum.

¶Filius zacharie araſi. Confectio ſief de plūbo replētis ⁊ ſolidātis vulnera oculorū. ℞. plumbi vſti:antimonij:tucie ablute:calcecacumenō gūmi arabici:dragagāti. aā. ʒ. viij. opij. ʒ. ß. Fiant ſief cum aqua pluuiali.

¶Idē. Aliud ſief faciēs naſci carnē in vlceribus ⁊ phibēs egreſſuз vue ⁊ ſubtiliās veſtigia. ℞. climie tutie tritarū et ablutarum multotiēs cū aq̄ pluuiali:ceruſe ātimonij:olibāi; aā. ʒ. ij. myrrhe. ʒ. j. ſarcocolle:ſanguis dracōis:aloes opij. aā. ʒ. j. ⁊. ß. Fiant ſief:⁊ adminiſtrētur:bonū eſt ⁊ expertum.

¶Idem. Sief de thure maturans vlcera. ℞. thuris. ʒ. x. armoniaci ſarcocolle:aā. ʒ. v. croci. ʒ. ij. Fiant ex eis ſief cū muſcillagine fenugreci.

¶Idē. Sief elixir cui⁹ operatio ē ſublimis ad vlcera maligna oclorum prohibēs egreſſuз vue. ℞. antimonij:ſedenegi: aā. ʒ. x. achatie. ʒ. iij. aloes. ʒ. j. fac ex eis ſief cum ſucco rubi;

¶ Filius zezar. Cohol conferens vlceribus oculoꝝ. Reci-
pe ſarcocolle nutrite in aqua roſacea diebus plurib⁹: dein-
de nutrite in ſucco rubi: tertio nutrite i lacte mulieris ſimi
liter diebus pluribus ⁊ exiccate quantitatẽ ſufficientẽ: pul
uerizа ⁊ fiat cũ eo alcohol mane ⁊ ſero bonum. Et ſunt qui
mittunt ſarcocollã in lacte mulieris tantum ⁊ vtuntur.
¶ Sabor fili⁹ Sirges. Collirium bonũ ad vulnera ⁊ vlcera
oculoꝝ. ℞. ſarcocolle nutrite in lacte mulieris aut aſine. ʒ.
iiij. amiдонij: ſanguinis dracõis: dragagãti: ſe denegi: añ. ʒ.
ij. myrrhe aloes: añ. ʒ. j. ⁊. ß. opij. ʒ. j. Terãtur vltima cõtritiõe
ſicut alcohol. Deinde ꝯfice cũ ſucco rubi ſic cõterẽdo in va
ſe lapideo cõtritiõe vehementi donec fiat ſicut mel currẽs:
et reconde in vaſe vitreo ⁊ vtere mane ⁊ ſero: ⁊ expertũ eſt.

¶ De ſcabie oculorum.

Cura hui⁹ egritudinis eſt ſm̃ cõſideratiões duas. Nã
que ſubtilis eſt ⁊ nõ multi tẽporis idiget corporis mũ
dificatione primo cum flobothomia ⁊ ventris ſolutione et
ventoſatione in occipite ⁊ nuca. Secundo indiget regimi-
ne oculi ſubſtantiam teneram faciente ſicut eſt balneatio
ꝓprie ⁊ fomentationes: ⁊ aliud regimẽ humectantiũ acqſi
tũ ex aere ⁊ diete ⁊ ex eis que comedũtur et bibunt et alijs.
Tertio indiget medicinis quaꝝ ꝓprietas eſt curare ſcabiẽ
oculoꝝ: ſicut verbi grã. colyriũ quod ſibi comparat. Sabor
rex medorũ ⁊ ſief rubeũ ⁊ leue: ⁊ ſief viride et leue. Si aũt
fuerit ſcabies groſſa ⁊ cronica: ⁊tunc cura eius eſt poſt ſolu
tionem. et flobothomiam fricatio ſcabiei cũ folijs parieta
rie: aut cum folijs fici aut cũ aliquo inſtrumentoꝝ cõuenien
tium ad illud: aut cum radice liquiritie: preparata vſq3 dũ
ſanguis plurimis fluat. ⁊ remoueatur aſperitas ⁊ durities
que eſt ſicut filtroſitas: ⁊ appareat tenerum eius. Et mod⁹
fricandi cum inſtrumento eſt: vt fiat fricatio ſup oculum et
palpebras pri⁹ ſuppoſito puluere: ⁊ ſpuma maris ⁊ zucca-
ro tabarzet aut aliquo ꝙ ſit ſil'e illis. Deinde laueт oculus
cũ aceto: aut aqua roſ. aut vino forti albo et nouo. Deinde
adminiſtretur reſiduũ regimen eius ex eis q̃ dicta ſunt. et
ꝓprie ex collyrijs ⁊ ſief leuibus et acutis. Et emplaſtreт tẽ-
pore frigido cũ amigdalis amaris: cimino ⁊ mica panis in
fuſa in rob cũ pauco croco ⁊ tẽpore calido cũ vitello oui et

oleo rosato ⁊ violato: ⁊ nō pretermittantur genera medica minis oculi substantiam teneram facientis.

¶ Sabor filius Sirges. Confectio collyrij boni ad scabiem oculorum et sebel et vngulā. ℞. ceruse viridis eris. aā. ptes j. Tere contritione multa cū vino albo ⁊ succo rute vsqꝫ dū fiat currens in terminū mellis clari ⁊ liquidi ⁊ vtere eo mane ⁊ sero. Si aūt medicamen mitius facere volueris pone ex cerusa ptes. ij. Et qñqꝫ cerusa ⁊ flos eris terunt̄ cōtritiōe vltima ⁊ ponuntur in vase eneo limpido cū liquoribus p̄dictis ⁊ dimittant̄ p diem ⁊ noctē: deinde colatur ⁊ ponitur colatura in vase vitreo et distillat̄ ex eo in oculo mane et sero.

¶ Mahemet arasi. Cōfectio sief rubei valens sicut p̄dictū ē. ℞. sedenagi. ʒ. iiij. colcothar adusti. ʒ. iij. eris vsti. ʒ. ij. myrrhe croci: aā. ʒ. j. piperis. ʒ. ß. ⁊ ē lene. Si aūt acutiꝰ facere volueris adde cū p̄dictis floris eris ⁊ salis armoniaci. aā. ʒ. ß.

¶ Idē. Confectio sief viridis valens fitr ad p̄dicta. ℞. floris eris. ʒ. iij. colcothar adusti. ʒ. vj. arsenici rubei baurach spume maris. aā. ʒ. j. armoniaci. ʒ. j. et. ß. salis armoniaci. ʒ. ß. armoniacum dissolvatur in aqua rute et fiat ex eis sief.

¶ Hamech. Confectio sief sanans scabiē oculorū et consumēs pannū ⁊ vngulā. ℞. floris eris colcothar adusti spume maris: aā. ʒ. ij. calcechacumenū. ʒ. iiij. baurach: sal armōiaci arsenici rubei sublimati: aā. ʒ. j. fac sief cū succo celidonie. Et administret̄ sicut fricando. Est eñ bonū si deꝰ voluerit.

¶ Idem sief cōferens scabiei pruritui ⁊ sebel et humiditati superflue in oculo. ℞. ceruse croci gūmi arabici: aā. ʒ. vj. armoniaci spice opij myrrhe succi agreste: aā. ʒ. j. ⁊. ß. Cōfice cum aqua pluuiali.

¶ Idē. Sief cōferēs vlceribus ⁊ scabiei oculorū ⁊ caliditate ℞. climie croci scorie eris gummi arabici eris vsti: aā. ʒ. iij. myrrhe sedenegi spice: aā. ʒ. j. opij rosarū: aā. ʒ. j. piperis albi grana. iiij. Confice cū vino et vtere cū albumine oui.

¶ Humain. Cohol conferens scabiei oculorū pruritui et sebel et tenebrositati visus. ℞. tucie emblicorum: aā. ℥. j. antimonij nigri auf. ij. castorei climie: aā. auf. j. ⁊. ß. memite. ʒ. j. croci. ʒ. j. camphore auf. ß. suchaha dauich. j. salis armoniaci. ʒ. ij. Tere ꝯtritione bona et pone in vase lapideo mūdo et proijce sup ea aquā pluuialē in aqua isusi fuerint per

dies duos ex mirabolanis nigris circiter.xx.poſtq̄ cōtriti fuerint.Deide cola aquā ⁊ funde ex ea parū ſup medicinas ⁊ dimitte ſiccari vel quaſi:deide funde ex aqua predicta et fac ſicut pri⁹ ⁊ ſic paulisper infundēdo et triturādo vſq̄ ad totius aque cōſumptionē.Deinde ſiccētur ⁊ pulueriȝētur contritione vltima ⁊ pone in vaſe vitreo.Dixit hamain qḋ vendebatur pondere auri ꝑpter ſue oꝑationis excellētiā.

¶Cohol axerumi ex intentiōe nr̄a vȝ cōbuſtiōi oculoꝝ et lachrymis ⁊ſcabiei ⁊ ſebel.℞.tutie carmeni buruch.℥.j.ele lengi alfar ȝinȝiberis:añ.ʒ.v.piperis longi memithe:añ.ʒ.ij.et.ß.⁊ chirat.ij.melleech indi.ʒ.j.Tere ſimul ⁊ tēpera cū aqua agreſta et fac ſiccari.Deinde tere et vtere.

¶Muſa factor.Alcohol:fiet cōferēs ſcabiei ⁊ vlcerib⁹ oculorū et dolori et debilitati viſus.℞.litū tutie inde.añ.auř.iiij.chebulorum auř.j.ȝinȝiberis.ʒ.j.Fiat ſief cū aqua pluuiali et vtere in coto.

¶De ſebel.

Que ſubtilis eſt ⁊ non multi temporis curatur cum cōſiderationibus predictis in cura ſcabiei oculoꝝ.ſ.cuȝ ſubtiliatione regiminis ⁊ dimiſſione vini ⁊ cibariorum vaporoſorum ⁊ cū euacuatiōe corporis ⁊ flobothomia ⁊ reb⁹ tenerā reddentib⁹ ſubſtantiā oculoꝝ deinde cū ſief ⁊ collyrijs dictis ibi.Si aūt cronica fuerit ⁊ groſſa vt appareat ſicut tela aranee expanſa ſup pupillā oculi cū venis manifeſtiorib⁹:ita q̄ viſum ꝓhibeat:hūc eſt ſm vnū duoꝝ modoꝝ. Aut eñ colligiť ⁊ elauatur dū apprehendiť ⁊ ſuſpendiť cū vncinis:⁊ tunc cū inciſorio incidiť poſtq̄ colligis eā ⁊ ſeparans ab oculo cū pilo equi aut filo de ſirico:⁊ curať deinceps cū aqua infuſionis cymini ⁊ poſt illud cū puluere citrino. Si aūt non colligitur nec eleuatur curetur cū medicaminibus acutis dictis in capitulo quod eſt ante illud.

¶De albugine oculorum.

Cura huius egritudinis commenſuratur eiſdē regiminibus quibus ⁊ ſebel.Nam que ſubtilis eſt quātū eſt modo bñ operandi comprehendi pōt ⁊ indiget aſſiduatiōe rerum oculi ſubſtantiam tenerā facientiū ſicut eſt balneū et aſſiduatio ei⁹ ⁊ inclinatio ſup vaporē aque calide. Dein deveť pulueriȝatiōe poſt pulueriȝatiōe ſup oculū ex ſpu-

ma maris zucchari ꝛ ſarcocolla ꝛ interdū vtendū eſt frica=
tione poſt fricationē cū eodē puluere vel cū aliquo qđ fit ſi
cut ipm ꝛ ſunt q̄ addūt ad vigorādū ꝑdicta pulueris bau=
rach ariſtologie: añ. ſicut ex ꝑdictis. Et ſūt q̄ experti ſunt ſu
ꝑ hui⁹ ſuccū floꝝ papaueris rufi cū ſucco aut puluere hueg
eſſe iuuamētum ꝛ ſimiliter cū ſtercore ſtelliōis aut lacerti
viridis magni. Et ſimiliter expertū eſt ex ſtercore hyrundi
nis. Et ſilr exptum ex vrina pueri coagulata in vaſe eneo
cū modico ſalis armoniaci. Si aūt fuerit dura ꝛ i corpe du=
ro eligātur ex medicaminib⁹ q̄ magis acuta ſūt ꝛ pluris vir
tutis ex his q̄ dicta ſunt ꝛ dicemus poſt frequentiā tñ bal=
neationis ſicut iam diximus.

¶ Dicit Alexander q̄ ſebel eſt cū ſnp alba oculoꝝ: ꝛ ſup ni
gredinē vr̄ ſimilitudo poſitiōi texti ex venis rubeis groſſis.
Ex medicinis aūt cōuenientib⁹ ad albuginē remouendā et
ſebel ꝛ vngulam ꝛ alias oculi additiōes quā plures ſcripſi
mus in capitulo de ſcabie oculoꝝ. Nunc aūt ponim⁹ narra
tiones medicaminum propriorum.

¶ Sabor filius Sirges. Collyriū expertū ad albuginē ocu
lorum remouendā ꝛ eſt ei impreſſio bona. Accipe fellis tau
ri ſucci hueg vel pulueris radicū eius. radicū celidonie: añ.
aur. iij. corticū feniculi aur. iiij. Tere cōtritione groſſa ꝛ po=
ne in vaſe eneo ꝛ funde ſuper medicinas vrine pueri circi=
ter lib. j. ꝛ dimitte per dies. iiij. Deide decoque vſq₃ ad lib. ß.
ꝛ iterum reducas ad vas eneum vſq₃ dum inſpiſſetur. Dei=
de accipe maſacumie ſtercoris magni lacerti ſpume maris:
zucchari tabarzet ſalis gēme aduſti eris aduſti ſalis armo
niaci: añ. partes equales. Terantur vltima cōtritione. De=
inde ponantur in vaſe lapideo mūdo ꝛ terſo ꝛ fundatur ſu
per ea ex medicamine predicto ꝛ conficitur terēdo ſemper
ante parum ex medicamine fundendo vſq₃ dum impingue
tur ꝛ fiat ſicut mel. Deide refunde in vaſe vitreo ꝛ vtere. Eſt
enim expertum ꝛ bonum.

¶ Medicamen raſis valde vtile ad albedinem oculorum re
mouendā ꝛ cito radicandā: cui dixit non inueniſſe equale.
℞. tucie ſpume maris ſtercoris ſtellionis magni baurach
zucchari de meca: añ. ptes eq̄les. Deide ſumat aceti celido
nie: añ. ʒ. x. Coquātur in li. j. aque donec ad ℥. iiij. redeat et

coletur. Ex hac aqua imbibantur ſpēs p̄dicte ⁊ cōficiantur cū ea ⁊ ſiccentur in vmbra. Deinde terantur iterū ⁊ conſpergātur vt prius ⁊ ſiccentur. Quod poſtq̄ factū fuerit ſiccentur ⁊ terātur et in oculo mittantur. Huic enim medicamini nullum compar exiſtit in albedine remotione etiam ſi eſſet groſſa vt in brutis animalibus.

¶ Alexander. Medicamen lene ad albuginē remouendā. Accipe oſſium ſepie. ʒ. j. et ß. ſalis armoniaci ceruſe: an̄. ʒ. j. armoniaci. ʒ. ij. vtere et expertum eſt.

¶ Mahemet araſi. Medicamē remouēs albuginē oculorū inclinetur pri⁹ ſup vapores aque calide deinde aſpergatur hic puluis. ℞. ſpume maris baurach ſarcocolle zucchari tabarzet ſtercoris muris: an̄. partes equales.

¶ Idē. Cōfectio medicaminis ſublimis ad albuginē cito remouēdā. Accipe maſſacumie ſtercoris magni lacerti ſpume maris baurach zucchari tabarzet: an̄. p̄tes eq̄les. Deīde accipe radicū celidonie feniculi hueg. an̄. ℥. j. Decoquātur i li. j. aque donec redeat ad. ℥. iiij. Deinde ſubmergat̄ p̄dictarū rerū puluis ſubtiliſſim⁹ in hac aqua et exiccetur ſemper cōterando. deinde teratur ⁊ fiat alcohol cum eo.

¶ De cura vngule oculorū.

Dixit Alexander q̄ vngula eſt cū aliquid pāniculo ſit̄e ex palpebra q̄ eſt ex parte naris oriri videtur et albuz oculi cooperire ⁊ peruenit vſq̄ ad oculi nigredinem.

¶ Cura huius eſt ſicut diximus in ſebel cū collyriis et aliis ſi recēs ⁊ ſi ē antiqua. Si autē nō eſt poſſibilis ei⁹ eradicatio cū medicinis ſuſpēdatur cu zyncino ſi eſt poſſibilis eius ſuſpēſio. Deinde icidatur iuxta lachrymale ita q̄ nō p̄fūdetur inciſio ne dānetur pellicula in organo lachrymali ⁊ fiat cōtinua lachrymarū effuſio. Si aūt non eſt facilis ſuſpēſio vngule ſubmittatur pilus aut filum de ſerico cū acu curua poſtq̄ capis eam ⁊ ſuſpendis. Deinde ſicut ex coriādro trahatur ⁊ extirpetur. Quod ſi nec hoc ſufficit excorietur excoriatione ſubtili cum ferro. Poſtq̄ autem abſcinderis eā diſtillabis in oculum ciminum maſticatū cū ſale. Si autē ibi dolor generatur aut mordicatio empl̄abis cū oleo roſato ⁊ violato ⁊ vitello oui. Si autem aliquod reſiduū ex ipſa vngula remanet cū collyriis cōſumetur ⁊ eradicetur. Iam ſu-

perius medicamina ad vngulā ⁊ ſebel ⁊ ad al's oculoꝛū ad ditiões ſcripta ſunt q̄ ſūt adminiſtrāda poſt balneū ⁊ vapo rē aq̄ calide ſicut iam diximus.

¶De lachrymis oculoꝛū ⁊ earū exuberantia.

Cura huius egritudinis in quibuſdā nō eſt poſſibilis ⁊ pꝛopꝛie qn̄ ꝓfundata eſt inciſio:in angulo lachrymali ⁊ qn̄ lachrymarū effuſio eſt nociua.verū ſi eſt occaſione alteri⁹ moꝛbi ſicut ꝓpter febꝛez tollitur ſublata febꝛe.Si aūt cām habuerit per ſe ſicut eſt debilitas retentiue vel qꝛ non ſit crudoꝛum digeſtio ⁊ maturatio vel quia fit eoꝛū effuſio pꝛopter multitudinē aut pꝛopter qualitatē faciētē diſſolutionē ⁊ tūc cura eius eſt quattuoꝛ res.pꝛia ē obuiatio ⁊ adequatio cauſe facientis.Secūda eſt mūdificatio coꝛpoꝛis ⁊ toti⁹ Capitis.Tertia eſt adminiſtratio medicaminū cōmēſurate ſtipticitatis.Quarta ċuerſio materiei ad aliā partē.

¶Pꝛimam igitur rem cōplent adminiſtratio medicinaruz remouentium malitiā complexionis ⁊ cōfoꝛtantiū cerebꝛuz ⁊ vigoꝛantiū digeſtionē ⁊ retentionē ex his que dicta ſunt in capitulo de catarro ⁊ coꝛiza poſt mundificationem coꝛpoꝛis quam dicemus.

¶Secundam rem complent medicine euacuantes qd̄ ſuperabundare vī ex multitudine inteſtinoꝝ rerū q̄ apparēt ex his que dicta ſunt.

¶Tertiā rem ꝯplent adminiſtrationes medicinarū:quaꝝ ꝓprietas fluxū lachrymarū reſtringit ex his que dicemus.

¶Quartam rem cōplent flōmia aut inciſio vene vl' arterie p̄ quas compꝛehēdimus materias fluere ⁊ deriuari.⁊ hoc quidē iam dictum eſt incapitulo de opthalmia.Et tu reqre illd̄ ibi.Si aūt res nō ſupfluit ⁊ fuerit i p̄ncipio.Empl'a ſup̄ venas ⁊ arterias ipſas reſtringētia ⁊ cōfoꝛtātia pone.Et iam q̄dem dictū eſt:ꝙ cauterium ſup̄ zuhendeꝗ eſt ad fluxū lachrymarū cura ſublimis ⁊ ꝓpꝛie qn̄ ſupfluit ⁊ iaz alia nō cōtulerint.Scripſimus in capl'o de ſcabie oculoꝛū plures ex medicinis ad lachrymas ſtringēdas ex qb⁹ ē ſief.qd̄ ſcripſit hamech ⁊ alcohol.qd̄ ſcripſit humain ⁊ alcohol axerumi qd̄ in capl'o de opthalmia ſcripſim⁹ ex emplaſtris plura ſtringētia lachrymas.

¶Mahemet araſi.Epithymia ꝓhibēs fluxū ex oculo.Re.

aloes tucie ſief memithe litij boli: aā. partē. j. gūmi arabici partes. ij. liniaẗ ſuper frontē cū albumine oui.

¶Idē. Confectio alcohol ſtringens lachrymas ⁊ confortās oculos. ℞. tucie. ℥. x. corallis confricatorū mirabolanorum citri. ⁊ aloes: ana. ℥. ij. piperis. ℥. ß. macropiperis. ℥. ij. fiat cohol cum eo.

¶Democritus. Medicamen ſatis vtile ad dolores oculorum ⁊ lachrymas. Accipe lanā nō ablutā ⁊ cōbure ⁊ cinerē eius diligenter tere: ⁊ ex eo cū albumine oui ſup frōtem ⁊ tēpora line ſtatim eīn materiei fluxum ⁊ lachrymarū amputat ⁊ dolorem tollit.

¶Iudeus. Cohol conferens cū auxilio dei fluxui lachrymarum. Accipe fumi thuris myrrhe tucie ablute: ana. partes equales ſief memythe croci: aā. partes vnius tertias duas bonum.

¶Idem collyrium expertum ad lachrymas oculorum ⁊ tenebroſitatem. Accipe ſucci granatorum acetoſorū cocti vſq̄ ad medietatem ⁊ colati. lib. ß. deinde pone ſuper ipſuʒ ſief memythe aloes boni puri litij et croci: ana. ℥. ij. muſci boni danich. ij. Deinde pone in vaſe vitreo ⁊ obtura orificium eius ⁊ dimitte in ſole dieb⁹. xl. ⁊ vtere eo mane ⁊ ſero bonū.

¶Filius zezar. Confectio alcohol deſiccantis lachrymas ⁊ conferentis pruritui ⁊ ardori. ℞. ſedenegi calcecacumenō aā. ℥. ij. ſief memythe climie: aā. ℥. j. aloes ſpice coſtiopij: aā. ℥. ß. Fac puluerē. Deinde imbibe in ſucco feniculi ⁊ dimitte ſiccari ⁊ tere contritione vltima ⁊ vtere.

¶Amaraan. Cohol conferens cum auxilio dei ad lachrymas oculorum ⁊ pruritum et ardorem ⁊ viſus obſcuritateʒ. Accipe fumi thuris. ℥. iij. myrrhe aloes: ana. ℥. j. et. ß. gummi aſſi ceruſe: ana. ℥. ij. opij. aū. j. ſedenegi. ℥. ij. ⁊ ß. pulueriza ⁊ vtere.

¶Filius Sirges ex medorum. Confectio medicaminis ⁊ cohol pomerij conferentis lachrymis et ardor et aſperitati oculorum: et egritudinibus a fumoſitatibus calidis et colere et ei qui patiẗ deſcēſuʒ aq̄: ⁊ ei qui videt rē vnā eē duas. ℞. ſarcocolle nutrite in lacte mulieris dieb⁹ pluribꝰ. ℥. iiij. dragaganti albi: olibani: ſcorie ferri: margaritarū nō perforatarum. aā. ℥. j. ſpice inde: climie auri ⁊ argenti: zucha

tie.añ.ʒ.ß.amili:ceruſe:añ.ʒ.ij.rutie ſubrubee.ʒ.iij. Tere ola ⁊ ibibe cũ aq̃ roſ.ſic cõteredo. Deide fac ſiccari:deide ibibe ſucco granatoꝝ acetoſoꝝ:⁊ fac ſicut pri⁹.deinde cuʒ aqua infuſionis hueg.vltimo vero cũ aq̃ ſolatri deinde de pone cãphore dauich.j.zucchari tabarzet.auẽ.j.deinde te re vltima cõtritiõe ⁊ fiat ex medietate ei⁹ ſief cũ aq̃ roſ.⁊ ex alia medietate fiant alcohol:⁊ vtere cũ aqua roſa.vel albu mine oui ⁊ lacte mulieris.Eſt em̃ valde bonum.

¶De tarphati.

Cura hui⁹ egritudinis eſt alterius modi in p̃ncipio et in fine:⁊ in tpe inter medio.In principio enim idiget flobothomia ex cephalica:⁊ lubrificatione:et ſolutione vẽ tris:⁊ adminiſtratione clyſteriorum:qm̃ clyſteria ſunt me liora cure in hac parte cũ diminutiõe cibi et potus ⁊ dimiſ ſione vini.Deinde adminiſtrẽtur repercuſſiua in p̃ncipio ſicut eſt bolus armenus:⁊ lutum ſigillatum:⁊ chimolea cũ albumine oui.Deinde cũ lacte mulieris: deinde ꝓcedẽdũ eſt ad diſtillandũ in eo ſanguinẽ pulli colũbini ſtatim cũ decollat̃ aut turturis.In fine vero miſceãtur cũ eo aliqua ex reſolutiuis ſicut arſenicũ citrinũ ꝓprie ſublimatũ ⁊ ab lutum et fricatum cũ aqua coriandri:⁊ confert in huius ho ra vt diſtilletur in oculum collyriũ gabrielis.Et fortius illo eſt ſief ſabor ꝙ dicemus.Emplaſtretur aũt in principio ei⁹ cũ fenugreco et roſis coctis in aqua roſacea.deinde coctis cũ vino:⁊ ꝓprie cũ ꝓceſſerit egritudo.et vaporetur cuʒ de coctione camomille:aut mellilott:aut cũ decoctione folioꝝ caulis.Et ſimiliter emplaſtretur cum folijs caulis contri tis et coctis cum vino forti et antiquo.

¶Mahemet araſi.Sief ɔferens tarphati.℞.thuris myr rhe croci:armoniaci.añ.ʒ.j.arſenici rubei.ʒ.ß.fiat ſief.⁊ ad miniſtrentur cum aqua coriandri humidi.

¶Gabriel.Collyriũ cõferens tarphati bonum.Accipe thu ris partem.j.tere vltima contritione:⁊ funde ſuper ipm ex aqua pluuiali in qua diſſoluta ſit ſalis maſſe:⁊ ſalis armo niaci:et ſalis gemme circiter:añ.partis vnius tertia.Diu teratur:⁊ diſtilletur ex eo in oculum mane et ſero.

¶Sabor.Sief expertũ ad tarphati oculoꝝ.℞.arſenici lo ti ⁊ ſublimati.deinde fricati ⁊ loti cum aqua coriandri.ʒ.iij.

ſarcocolle:pipis: armoniaci:lapidis lazuli:añ.ʒ.j.diſſoluatur armoniacũ in aqua in q̃ diſſolutũ ſit ex ſale armoniaco.ʒ.ß.et fiant ſief.ꝛ vtere cum lacte mulieris.

¶De algarab oculoꝝ.i.apate fiſtuloſo l lachꝛymali oculi.

Cura huius egritudinis incipiẽda eſt a corporis mundificatione ꝛ capitis cum iteratione:et iteratione donec confidimus de abſciſſione ſuperabũdantiam cũ abſtinentia ꝛ cõmenſuratiõe rerũ ſex.Deinde ante ſui eruptionẽ ponantur ex reſoluentibus aliqua debilis reſolutionis in principio.Deinde fortioris ſicut armoniacuꝫ proprie diſſolutum cum oleo nucuꝫ:ꝛ ſucco feniculi aut bdelliuꝫ:aut armoniacum cum modico attramẽti:aut nux raucida cõtrita ꝛ ſuppoſita qm̃ eſt vltima.Poſt eruptionẽ vero ſi morbꝰ eſt recens triplici indiget regimine curationis.Et primũ q̇dẽ eſt mundificatio cum eis que ſunt proprie moderate abſterſionis ſicut aqua mellis aut mellicratuꝫ:ꝛ fortius illo ẽ mellicratum cũ modico aque rute:aut mel cuꝫ aqua rute. Iſta em̃ diſtillentur hora poſt horã Deide exiccetur locus ꝛ exprimatur virtꝰ eius.Deide adminiſtretur lanugo arũdinis inuẽta in interiori pte ipſius:ꝛ ꝑprie iuxta radicẽ cũ melle pauco vel ſola ꝑ ſe ſicca.Eſt.n.mũdificatiuũ bonuꝫ.

¶Secundũ vero genꝰ curationis eſt appoſitio medicaminis deſiccatiui ꝛ incarnatiui mediocris exiccatiõis:ſicut ẽ proprie adminiſtratio aloes ꝛ myrrhe:ꝛ ſarcocolle.ſanguinis draconis:ꝛ camedreos ꝛ ariſtologie ꝛ thuris:ꝛ ſimiliũ ꝛ proprie poſt expreſſionẽ vulneris ꝛ mundificationẽ et ablutionem eius cuꝫ vino ſtiptico hora poſt horã.Et dixerũt quidam:ꝙ ruta eſt ex rebus mirabilibꝰ ad hãc egritudinẽ ꝛ proprie facto emplaſtro ex ea cum expreſſione granatorum ſanans ꝛ remouens veſtigium eius.

¶Tertiũ vero eſt cõſolidatio cũ eo qđ eſt maioris deſiccationis ꝙprius:ſicut ſunt collyria ꝑprie quoꝝ narrationẽ ſequemur poſt.Si aũt egritudo ãtiq̃ et ineterata fuerit:q̃ntuplici genere curationis indiget.¶Et primũ q̇deꝫ ẽ remotio corũ q̃ ſunt in ꝯtra naturã.ſicut ẽ caro corrupta ꝛ filtroſa cũ medicinis acutis q̃ ſũt ſicut colcothar:arſenicũ:ſal armoniacꝰ:attramentũ aiharat:alumiuis.añ.pteꝫ.j.calcis viue.ptes.ij.Terãtur in vaſe eneo cũ vrina pueri.deide poſt

exiccationẽ

exiccationē vtere. Et qñq3 ſubmergitur egritudo: ⁊ ipꝛimi tur coꝛrūpens os aut alterat ſupficiē ei⁹. Tūc totū quod coꝛruptū eſt radatur ⁊ abijciatur vſq3 dū appareat purū.
¶ Scdm eſt abſciſſio materierū fluere conſuetarū cū eo. ꝙ conuenit et iam locuti ſum⁹ in caplo de catarro: et in eo ꝙ p̄ceſſit in capitulo de fluxu lachꝛymarum.
¶ Tertium eſt mundificatio ⁊ abſterſio cū eis que iam di ximus cōfoꝛtatur tñ cum aliquo acutoꝛū lenium: ſicut ē vn guentum egyptiacum cū modico aloes ⁊ olibani.
¶ Quartū eſt adminiſtratio incarnatiuoꝝ nō expoliatoꝝ ab eo ꝙ eſt ſicut ziniar: attramentum ⁊ ſimilia.
¶ Quintū eſt ſigillatio: ⁊ conſolidatio cum eis q̄ dicemus. Qñq3 vero apud poſſibilitatē moꝛbi huius nō cōfert. ⁊ tūc ei⁹ cura cauteriū eſt. Et mod⁹ opationis ei⁹ circa hoc eſt: vt abſcindatur in longū vſquequo ꝑueniat ad os. Tunc ſi os ſanum fuerit hñs ſolum ꝙ eſt in ſuperficie tabefactū rada tur ⁊ abijciatur totum: ꝙ ex eo alteratū apparet. Et curet deinceps cū medicamie incarnatiuo ex eis que dicta ſunt. Si autē ex oſſe manifeſta q̄ntitas fuerit cauterizetur ſecun dum illud quod eſt poſſibile vſq3 ad ſufficientiā eius. et ꝓ p̄rie ſecundū cōſideratonem coꝛrupti ipſius. Et ſunt ex ho minibus qui pfoꝛant os: ⁊ ꝓp̄ie qñ iā3 pcipitur ex moꝛbo adheſiſſe colatoꝛio. Uerū eſt ꝙ iſtō raro recipit curā niſi ſi cut a foꝛtuna. Nos aūt curauim⁹ aliq̄s: ⁊ pauci ex eis ſana ti ſunt. Hui⁹ aūt nō ꝑtermittim⁹ qm̄ op3: qñ cauteria fiunt: aut medicine acute ipoñtur fiſtulis lachꝛymaliū: vt ocu lus cōpellatur ad āgulū ſilueſtrē cōpꝛeſſione facta cū ſpon gia infuſa in aqua frigida aut ſucco ſolatri aut poꝛtulace. ⁊ ſepius inouetur. ¶ Mahemet fili⁹ zacharie. Cōfectio me dicaminis vltimi ad garab. ꝙ adminiſtrat poſtq3 abluitur fiſtula cū vino ſtiptico. deinde expꝛimit donec egrediat virt⁹ eius. ℞. aloes ſarcocole. ſanguinis dracōis. myꝛrhe thuris balauſtie boliar. añ. ʒ. ß. ʒiniā. ʒ. j. ⁊. ß. clymie argēti. ʒ. x. Te rantur ⁊ puluerizentur ⁊ ſupponantur.
¶ Idem. Aliud valens ſimiliter. ℞. aloes. thuris. añ. ʒ. j. ſarcocole balauſtie. ſanguinis draconis: antimonij. alumi nis. ana ʒ. ß. floris eris quartam. ʒ. vnius. fiant collyꝛia. et vtere ſicut p̄us.

¶ Dyaſcorides. Accipe ex folijs camedreos ſiccis: & tere cō tritione vltima: & fac ex eis ſief cum ſucco ſolatri: & vtere bonum ad vlcera oculorum: & algarab.

¶ Gabriel. Cōfectio medicaminis experti ad algarab. & vlcera. Accipe ſief memithe: camedreos: corticū thuris: myrrhe: aloes ſarcocole: attramēti: ariſtologie rotūde: aā. ptes equales. Terantur ſicut alcohol: & vtere ſicut prius.

¶ Idē. Aliud. ℞. myrrhe: aloes corticū thuris ſiccarū ante vtere indeſinenter cum aqua altaraxacon.

¶ De almuſaragi ſiue aliſhiſar & ē egreſſio vuee: ſiue pupille dilatatio.

Poſtq̄ confirmat aut que a natura eſt nō hʒ curā. Facta aūt a ſiccitate difficulter curat: tñ ſuccurritur. et cū bono regimine et humectatione ex his que ſcis. Et eſt que fit ex humectatione. Et cura eius eſt quattuor res.

¶ Prima ē euacuatio & ſubtractio ei⁹ que excreſcere videtur materie iterata cū interpolatiōe nō frequēti ſlobothomia ſi appareat ſignificatio humoꝝ abundantiū cum ſanguine & proprie cephalice: & poſt hanc ſi exigit diſpoſitio ex venis lachrymalis & venis temporum: & fiat inciſio arteriarum: aut cauterizatio ipſarū ſi res poſtulat. Et quādoq̧ fit cauterium: & confert proprie zuendeng. ſicut diximus.

¶ Secunda eſt adminiſtratio medicinarū diuertentiū materiam ex loco ſicut ſcarificatio in auribus: & apertio cū ventoſatione emorroydarum: & appoſitio ventoſarum in nuca & ſuper collum & in ſpatulis.

¶ Tertia eſt abſtinentia & tolerantia famis & regimē exiccatiuum.

¶ Quarta eſt adminiſtratio rerū reſoluētiuꝫ ex ipſo oculo: et extrahētiū hūiditates dilatātes vueā: ſicut pp̄e alcohol ex felle pdicum cū ſucco feniculi: & pauco ſale armoniaco: aut ex felle ericij: aut ex felle teſtudinis: aut ex capitib⁹ yrundinū aduſtoꝝ. Et fiat inde collyriū cū ſucco celidonie et melle qđ̄ eſt expertū. ¶ Eſt etiam que fit a caſu & pcuſſione. Et cura eius eſt due res poſt regulationē & abſtinentiā in eis que comedūtur: et alijs et abſtinentiā a vino. ¶ Et prīa eſt vt in principio fiat adminiſtratio repercuſſiuoꝝ et infrigidantiū & ꝓhibentiū effuſionē materie. & hoc poſt flōmiam:

ſicut ꝓprie eſt emplaſtrū ex farina fabarū excorticatarū cū aqua foliorū ſalicis ſolatri aut endiuie. ¶ Secūda fiat adminiſtratio reſolutiuorum mediocriū: ſicut ꝓprie fit ex vitello oui cū oleo roſato: ꝛ pauco vino emplaſtrato deſup: et ꝓprie poſt inſtillationē in oculis ex ſanguine turturis aut pulli collumbini. Ad vltimū inſtillētur collyria reſolutiua fortiora que paulo ante dicta ſunt.

¶ De noctilopa oculorū. i. qui poſt ſolis occaſū non vidēt.

Cura huius egritudinis eſt quattuor res. Prima ē regulatio vite. Secunda eſt ſubtractio materiei. Tertia eſt abſterſio eius qđ fluxit. Quarta eſt correctio nocumēti accidentis in ſpiritu.

¶ Primam igitur rem complet cōmenſuratio in. vj. generibus rerum ꝛ ꝓprie cū alleuiatione comeſtionis ꝛ dimiſſione cene. Et ſint cibaria digeſtioni obedientia ex his q̄ ſcis. Et detur in potu ante cibum, ꝛ poſt deſcenſum eius a ſtomacho, vinum antiquū bonū purum poſtꝙ ꝓpinaueris ante illud ſuffuf reſtenigi: qđ dicemus poſt. Et ex cibis q̄ currūt curſu ꝓprietatis: ē epar yrcinū comeſtū aſſū aut elixū cū ſale gēma modica: ꝛ modico pipere lōgi. Herba aūt adhil ꝛ electuariū ei⁹ eſt ſublimis iuuamēti ad illud.

¶ Secundam rē complēt flobothomia ex cephalica: ſi multitudinem cognoueris in ſanguine: ꝛ ex venis lachrymalibus ꝛ ex narib⁹ ſi inuitat neceſſitas. Si aūt ex humoꝝ groſſitie fieri contingat euacuatio fiat cū yerapigra ꝛ yera collogntidos: ꝛ pillulis cochijs. ꝛ cū gargariſmatib⁹ ꝛ caputpurgijs ex eis q̄ ſcis.

¶ Tertiā rē cōplent colyria de fellibus: ꝛ inſtillationes in oculis ꝛ ꝓprie eius q̄ currit ex epate yrcino: aut caprino qđ ſcindit̄ in multis partibus ꝛ aſpergitur ſup ipſū ſal indus aut ſal gēma ꝛ pip lōgū poſt cōtritionē eorū. Deinde aſſet̄ quꝙ huius epar aſſatur cū eiſdē ſpeciēb⁹ ſup prunas. ꝛ ſit inclinatio ſup fumū eius. Et iā dictū eſt cōeſtio eius eſt iuuatiua valde: ꝛ ſilr̄ inclinatio ſup vaporē aque elixationis ei⁹.

¶ Quartam rem complent adminiſtrationes medicaminū ſpiritum viſibilē ſubtiliantium ꝛ illuſtratiuum: ſicut eſt ꝓprie vſus herbe adhyl ꝛ cubebe ꝛ feniculi ꝛ chebuli conditi ꝛ nux muſcata cōdita et alia que diximus in capitulo pri-

mo de egritudinibus oculoꝛum.
¶ Alexander. Confectio collyrij ad noctilopā expti. Accipe
ſucci feniculi cocti ⁊ depurati partē vnaꝫ mellis et fellis yr-
cini: añ. partē mediā bonū ⁊ expertū.
¶ Idē. pꝛedicto collyrio admiſce ex ſtercoꝛe crocodilli: aut
ſtelliōis. añ. partis vni⁹ q̄rtā. ⁊ ſanat in paucis dieb⁹.
¶ Idē fiat alcohol ex pipere lōgo zinzibere ⁊ ſpica ⁊ ꝯfert.
¶ De aqua deſcendente in oculum.

Quando eſt in pꝛincipio: ⁊ nō eſt confirmata ſuccurrit
ei cum medicinis et pꝛopꝛie cum abſtinentia et dimi-
nutione ciboꝛum: ⁊ vitatione groſſoꝛum ⁊ vapoꝛoſoꝛum ſi-
cut ſunt pulmenta ⁊ pinguia ⁊ iura ⁊ piſces ⁊ vinum ⁊ ſimi-
lia ipſis. Et cū mūdificatione ſepius iterata: ⁊ pꝛopꝛie cum
cochijs yera pigra ⁊ yera dya colloquintide. Et cū admini-
ſtratione medicinarum reſoluētiū: ſicut eſt aqua rute: ⁊ pꝛo-
pꝛie cū ſerapino aut aliq̄ ex fellib⁹ animaliū cū melle: ⁊ ſuc-
co feniculi: aut ſerapinum cum felle yrcino: ⁊ melle ⁊ ſucco
feniculi q̄m eſt vtiliſſimum.
¶ Filius zacharie araſi. Cōfectio collyrij de fellib⁹ ad pͥnci-
piū aq̄ ⁊ noctilopā ⁊ alintiſar. Accipe fellis yrci exiccati ī va-
ſe eneo. ℥. x. pulpe colloq̄ntide. ℥. ſ. ⁊. ß. ſerapini. ℥. ij. euforbij.
℥. ij. fiāt ſief cū aqua rute: aut aq̄ feniculi ⁊ vtere.
¶ Sabor. Collyrium bonum ⁊ expertū. Accipe fellis yrcini
exiccati in vaſe eneo: ⁊ granoꝛum lauri exiccatoꝛum: añ. ℥. v.
ſerapini. ℥. ſ. gummi. ℥. ß. Fac ex eis collyrium cū ſucco celi-
donie ⁊ vrina pueri nō polluti ⁊ melle.
¶ Quando aūt paſſio fuerit cōfirmata ⁊ fuerit ex eis in qui-
bus eſt poſſibilitas curationis: cuius ſignum eſt: ꝙ dū aſpi-
citur oculus: vel pupilla videtur clara ⁊ cedit dilationi cuꝫ
pꝛemitur digito aut inſtrumento: deinde redit ad ipſum: ⁊
non frangitur: tunc eſt ex illisque depōitur ex recta op̄atio-
ne artificis. Et modus deponēdi aquā cū inſtrumēto eſt hu-
iuſmodi. Subtilietur regimen eius ex cibo ⁊ potu ⁊ dimit-
tat vinū oīno. Et ſit cibus eius aqua ciceris ⁊ ſanich: et ſoꝛ-
bilia facilis digeſtionis ⁊ boni nutrimenti ⁊ pauce quanti-
tatis. Et p̄cedat cum iteratione in mundificatione coꝛpis
et capitis ⁊ precedat cum flobothomia ſi necellaria fuerit.
Deinde in domo tēperati aeris nō luminoſa locet: ⁊ iaceat

ſupinus ꝛ ꝑcipiatur ei:vt cõuertat intuitũ ſuũ verſus naſũ. Deinde icipe perforare ex pte ſilueſtri lachrymalis cũ inſtrumẽto: qꝫ dicit deponẽs aquã: ꝛ ꝓcedat pforatio inter tunicã: ꝛ tunicã cũ omni facilitate vſqꝫ dũ perueniat ad vacuũ qꝫ eſt ante pupillã. Deide incipe deponere aquã ꝛ occultare illã ſub cornea: donec deoccultetur qđ ſepultũ erat ſub aqua: ꝛ videat. Et obſeruetur cũ induſtria: ne quod deponitur ex aqua redeat occultãdo ꝛ ſepeliẽdo eã inquantũ poſſibile fuerit ne redeat: ꝛ hoc cũ iteratiõe: ꝛ iteratione donec adueniat ſanitas. Et poſt hoc pone ſup oculũ vitellum oui ꝛ oleũ roſ. cũ puluillo ex coto. Et ſit accubitus ſup ceruicem ꝛ collũ ꝛ fiat hoc vſqꝫ ad tẽpus quo remouebit dolor et non ſoluatur ligatura: niſi de triduo in triduũ: ꝛ dũ ſoluit vaporetur ocul⁹ cũ aqua roſata decoctiõis ſalicũ ꝛ ſimiliũ. Et ſit domus i qua habitat tenebroſa. Et afferant ad locũ hunc deinceps: que diximus in cura vulnerũ oculorũ.

¶ De debilitate viſus.

Si contingat a re addita in ſupficie oculorum quã ſenſus comprehendit: ſicut eſt vngula: pann⁹: ſcabies ꝛ ſe bel dicta eſt cura eius. Si autem contingat propter rẽ quã ſenſus nõ valet comprehendere ſicut nebula vel vapor: tũc eius cura eſt terſio cũ eo quod eſt reſolutiõis mediocris ſicut ſcripſimus in canone. Si autẽ fuerit propter vapores qͥ eleuantur a ſtomacho poſito ſub dominio humiditatũ viſcoſarũ: putridarũ ꝛ vaporoſarũ aut ſub dñio colerice materie vaporoſe. Cura eius eſt mũdificatio ſtomachi cũ ſolutione ꝛ vomitu leni ꝛ facili ex his que diximus cũ preceſſione adminiſtratiõis medicaminũ inciſiuorũ ſicut ſyrupi acetoſi in calida materia: ꝛ oximelle ſquillitici i frigida materia ꝛ ſubſecutiõe medicaminũ: qͥbus approprietur duplex itẽtio ſcꝫ cõfortationis ſtomachi ꝛ ꝓhibitionis eleuationis vaporum cũ eis que ſunt ſicut trifera minor ꝓprie ꝛ chebuli ꝯditi ꝛ zuccharũ roſarũ cũ maſtice: et trociſci nominati dyarodon. Si aũt fuerit ꝓpter peccatum qꝫ eſt in ipſo oculo: tũc fit illud aut ꝓpter exceſſum ſiccitatis in ipo. Et cura eius eſt regimẽ humectatiuũ qꝫ diximus in canone preterqꝫ faciat cadere in oppilationẽ: aut propter exceſſum turbide humiditatis in ipſo. Et cura eius eſt tres res.

¶ Prima eſt adequatio ꝛ digeſtio materie: ſicut locuti fuimus in canone.

¶ Secūda eſt euacuatio eiꝰ cū eis q̄ ſūt ſicut pillule de yera ꝛ pillule cochie: ꝛ pillule lucis: ꝛ infuſio de aloe: aut yere in aqua endiuie: ꝛ aqua fructuum ꝛ ſimilia.

¶ Tertia eſt reſolutio ꝛ terſio ex ipſo oculo humiditas turbide obtenebrantis cū eo qđ eſt ſicut collyriū de feniculo ꝛ ſiſia quorū in ca. de cōſeruatione ſanitatis oculi rememorati ſumus: quapropter afferatur ad locū hūc ꝙ dictū eſt ibi. Si aūt cōtingat paſſio ꝑpter turbulentiā aduenientē ſpiritui viſibili cura eiꝰ eſt omne bonū regimē in ſex generibus rex. cui ſubſequatur regimē mūdificatiuū corporis: poſt ꝙ ſubſequatur regimē clarificans ſanguinē: ꝛ clarificās ſpūs ex his que ꝑceſſerunt in canone. Et qñq̧ contingit propter ſubtilitatem ꝛ paucitatē ipſius ſpūs: ꝛ cura eius eſt cū adminiſtratione medicaminū addentiū in ſpiritu. et vigorantium ipſum ꝛ ex ſumma horū ſunt mirabolani: ꝛ que cōponuntur ex eis. Afferātur ad hūc locū que diximꝰ in capitulo de conſeruatione ſanitatis: quāobrem oportet vt capitulum illud cum iſto ſimul ligetur.

¶ Inquit Gal. Fella oīa abſtergūt oculum: ꝛ clarificāt viſuʒ eligātur ex aīalibus q̄dē fel algazel ꝛ yrci ſilueſtris ꝛ bouis ꝛ leporis: ꝛ adib: et vrſi: ꝛ teſtudinis: ꝛ vulpis: ꝛ edi: et capre mōtane: ꝛ ex volatilibus aq̄le ꝛ vulturis: ꝛ viuētiū ex raptu ꝛ yrūdinis: ꝛ paſſerū: ꝛ galli: ꝛ ꝑdicū: ꝛ alcubugi. ꝛ ex piſcibꝰ fel ſabor ꝛ porci marini: ꝛ ſunt iuuamēti vltimi.

¶ Mahemet araſi. Alcohol ſublime in cōfortatione viſus acuit eñ ꝛ clarificat ipſum. ℞. tucie ablute nutrire tribꝰ vicibꝰ cū ſucco ſanſuci depurati. ℥. xx. Deinde accipe ʒinʒiberis piperis nigri ꝛ lōgi celidonie buruch: añ. ʒ. ß. ſalis armōiaci. ʒ. i. Terātur oīa cū ſucco feniculi aut ſanſuci tribꝰ vicibus. Deinde fac ſiccari ꝛ tere ſubtiliſſime. Et fiat alcohol cum eo.

¶ Ruffus. Collyriū ſatis bonū ꝙ acuit viſum ꝛ oculorū ſanitatē cuſtodit tp̄e multo. Accipe litiū ꝛ tere ꝯtritiōe multa cū ſucco feniculi depurati vſq̧ dū fiat ſicut mel ꝛ recōde in vaſe vitreo ꝛ vtere. Quidā aūt ex poſterioribus addiderūt ad oēm. ℥. eius ex felle galli aut ꝑdicis. ʒ. vniꝰ tertias duas.

¶ Idem. Cohol valēs ad idē. Accipe ex tutia ꝗntum volues

ris et lauetur cū aqua pluuiali. Deinde exiccetur ꝛ nutria
tur poſt illud. Primo cū aqua feniculi. Secundo cū aqua
ſanluci. Tertio cū aqua altaraxacon ſemper conterendo.
Deide exiccet et nutriatur poſt illud: et fiat cū eo alcohol.
¶ Cōfectio alcohol ex inuētione noſtra: cōferens ſup cale
factiōi oculoꝝ ꝛ debilitati viſus cauſa ſubtilis ꝛ acute hu
miditatis aut mordicantis: aut pruritui i oculis. Accipe tu
cie carmeni lote in aq̄ pluuiali. Deinde in aqua roſa. vici
bus plurib⁹. ʒ. x. fricationis mirabolanoꝝ citrinoꝝ cū aqua
roſata. ʒ. vi. litij. ʒ. ij. ꝛ. ß. zinziberis piperis lōgi: añ. ʒ. i. aſpꝛ
gans cum ſucco agreſte ꝛ terantur cum eo. Deinde exiccen
tur et pulueriʒentur. Et fiant cū eis alcohol.
¶ Thamech. Cōfectio alcohol conferens obſcuritati viſus.
abſtergit eñ oculos et clarificat. ℞. tucie antimonij: añ. ʒ.
vi. ſalis gemme. ʒ. ij. litij ſief memithe: añ. ʒ. i. camphore. ʒ.
vnius tertiam. Terantur tucia ꝛ antimoniū ꝛ miſce conte
rendo cum aqua mirabolanorū citrinorū ꝛ hoc per triduū.
Deinde cum alijs fiat cohol ꝛ vtere.
¶ Alexāder. Collyrium ſatis efficax in clarificādo viſum et
ad auferendam caligineʒ. ℞. fellis pdicis. ʒ. i. ꝛ mellis. ʒ. ij.
ſucci feniculi depurati. ʒ. iij. pone in vaſe vitreo: ꝛ ſuſpende
in ſole per dies ſeptē. Deinde vtere. Eſt enim efficax.
¶ Sabor. Cōfectio triſere mirabilis vigorātis viſuʒ: cui ac
cidit impedimentū propter fumos ignitos colericos aut ſa
litos et eſt et impreſſio fortis: reducit eñ oculos ad formaʒ
vigoris adoleſcētie. ℞. mirabolanoꝝ chebulorū citrinoruʒ
et indorum: añ. ʒ. ij. ꝛ. ß. bellericorū et emblicorū: añ. ʒ. ij. ʒuc
chari. ʒ. x. tere in vaſe lapideo: ꝛ funde ſuper ipſum aquam
fontium claram ſicut aſpergendo parum poſt parū: et hoc
facias p dies tres: deinde dimitte ſiccari: ꝛ poſt hoc ſparge
ſuper ipſum diſtillando ex oleo roſato; aut amigdalino. Et
contere per alios tres dies: ꝛ iterū dimitte ſiccari. Deinde
accipe roſarū ſandali machaʒiri cubebe cardamomi: añ. ʒ.
ij. ſpodij macis: añ. ʒ. i. ſuch. ʒ. i. ꝛ. ß. deinde accipe ʒucchari
tabarʒet lib. i. tamarindorum: eyron. ʒ. iiij. pruna quinqua
ginta. Fac ex eis formas ſimiles auellanis: ꝛ da mane q̄li
bet: a. ʒ. ij. vſq; ad auř. ij. cum aqua calida bonum.
¶ Item. Cōfectio alia addēs in viſuʒ: auferens tenebroſi

tatem eius. ℞. herbe albedustur: ſeminis rute: añ. ʒ. vij. & ß. ſiſeleos calamenti domeſtici zinzibẽ. pulegij cubebe nucis muſcate: añ. ʒ. v ſceſebrã. ʒ. j. & ß. gariofilorũ: maſticis margaritarũ nõ pforatarũ: añ. ʒ. j. & tertiã alterius ſerpẽtis cõbuſti: criſtalli: añ. ʒ. ij. & ß. balſami grana. vj. & ponderis croci. ʒ. j. tertiã. zucchari. lib. ij. Fiãt ex eis forme ſimiles auellanis: & da ex eis añ. ʒ. j. vſq ad. ij. in hyeme & conueniunt ſenibus bonum & expertum ſi deus voluerit.

¶ De caſu pilorum palpebrarum.

Si accidat ꝑpter defectũ materie. Cura ẽ in primis cũ eis q̃ reparãt materiã ex bono & largo regimine ſicut ſcis. Deinde cũ eo qd trahit materiã ad locũ neceſſitatis: ſicut ſũt medicine & collyria: quas dicem⁹ poſt. Et qñq fit ex cã ꝓpria & corruptiõe materie: & egritudinis in ipſis palpebris: ſicut eſt ſilach que eſt ꝓprie corroſio cuȝ rubedine et aſperitate & pruritu in ipſis palpebris. & cura ei⁹ eſt vt mũdificet caput ab humore nitroſo ſalſugineo & acuto: deinde adminiſtret regimẽ humectatiuũ: et frequentet ingreſſus balnei & inclinato ſup vaporẽ aque calide: & emplaſtrationes et medicinis humidis: ſicut ẽ portulaca cũ lacte: & muſcillago pſilij cũ oleo roſ. aut mucillago ſeminũ citoniorum aut amigdale amare aut dulces cum lacte & ſimilia.

¶ Poſtq̃ aũt acquirit palpebris tẽperies; & teneritas; tũc adminiſtrãda ſunt medicamina pilorũ generationẽ facientia ex his q̃ dicem⁹. Et qñq eſt ſilach cronicũ groſſum duꝝ q̃re vapor q̃ eſt mã pili nõ inuenit trãſitũ. Et cura eius eſt mũdificatio capitis cũ iteratiõe & flobothomia & vẽtoſatio crurũ & vſus balneationis & emplaſtratio cũ lentib⁹ excorticatis in eo qd mulgetur ex granatis cõtritis cũ rob. Deinde adminiſtratio medicaminũ facientiũ pilorum generationẽ que dicemus. Et ex eis eſt lapis lazuli ꝓprie & lapis armen⁹ alcohol facto ex aliquo eoꝝ cũ ſpica & ꝑducto cum radio ſuper palpebras aut ex antimonio & ſpica & lapili lazuli ineſt ꝓprietas mirabilis. Muſce aũt ſi exiccantur abſciſſis capitibus & fiat linimentuȝ ex eis cũ auellanis aſſis & adipe caprino aut vrſino inuenitur efficax. Citranguloꝝ quoq ſemina ſi adurantur & liniantur cũ adipe caprino pilorum faciunt facilem generationem.

¶ Mahemet araſi. Cōfectio alcohol reparātis pilos ī palpebris ⁊ ꝯfortātis eos. ℞. oſſiū mirabolanoꝝ aduſtoꝝ ptē j. fumi thuris ptis vni⁹ quartā ſpice romane lapidis lazuli añ. ptis vnius tertiā lineatur ſuper palpebras cum radio.
¶ Emplaſtrum quo vtendū eſt ſuper palpebris curans ſi lach et remouēs pruritum ⁊ ſcabiem. Accipe granatū vnū integrum ⁊ decoque illud in aceto vſquequo diſſoluatur et emplaſtretur ſuper palpebras.

¶ De cura inuerſationis pilorum palpebrarum.

Cura hui⁹ egritudinis fiat ſm vnū quattuor modorū.
¶ Prim⁹ eſt inuiſcatio eoꝝ cū aliquo leuis viſcoſitatis ſicut cū maſtice aut cū ſputo et cola aut cū gūma pini aut bdellio diſſoluto in albumine oui aut cū aliquo talium.
¶ Scōs eſt ordinatio piloꝝ et reſtrictio eoꝝ ad vnū ordinē. Et hoc quidem fit ſm hunc modū. Accipe acum ſubtilē et pfora in exteriori pte palpebre vt pueniat pforatio vſqꝫ ad interiorē ptem vbi eſt ordo naturalis piloꝝ: ⁊ deinde accipe pilum ⁊ pone in foramē acus ⁊ extrahatur vt pilus inueniat viā ad ordinem et ſic fiat de alijs: ſi ſunt plures vſque dum ordinentur cū alijs. Deinde ponatur medicamē punctoꝝ conſolidationem faciens et conſtrictionem.
¶ Tertius modus eſt vt euellant pili vn⁹ poſt aliū ⁊ ignitur ſtilus aut acus ⁊ cauterizet locus: vnde eſt pilus euulſus cauterizatione ſufficienti. Et ſic fiat de alijs.
¶ Quartus eſt vt poſt euulſionem pilorum fricet ſuper loco medicamen pilorum gñationem ꝓhibens ſicut proprie oua formicarum aut rubigo ferri cum ſaliua.

¶ Cura ordeoli in palpebra.

Cura huius egritudinis eſt ſm vnū triū modorum.
¶ Primus eſt vt ꝓhibeat collectio ei⁹ in principio ſui cū eo ꝙ eſt ſicut aloes acatia ⁊ litium linimēto facto ex eis et ſuperpoſito: aut bdellium reſolutū cū aqua mēte humide et hoc poſt corporis et capitis mundificationem.
¶ Scōs mod⁹ eſt vt ſi illa nō cōtulerint adminiſtrent reſolutiua mediocris reſolutiōis. prio poſt euacuatiōes ex eis q̄ ſcis ⁊ ꝓprie reſoluat bdelliū in aq̄ ⁊ liniat ſup locū ⁊ fortius illo ē oppopōacū: ⁊ adhuc forti⁹ armoniacū cū aceto.
¶ Et ſcripſit. Oribaſ⁹. Linimētū bonū expertū ē vt accipias

olibani myrrhe: añ ptẽ vnã laudani quartã ptẽ vnius cere
alumis baurach armẽi: añ. ptẽ. ß. liniat cũ fece olei de lilio
aut accipe galbani. ʒ. iij. baurach. ʒ. j. liniat cũ ſucco apij.
¶ Tertiꝰ modus eſt vt ſi reſolutiõi nõ obediat vt ſuſpẽdat
palpebra ⁊ iuerſet ⁊ ſcindatur ſʒ iteriꝰ palpebre ⁊ aperiat
tunica iterioꝛ eiꝰ ⁊ exprimat donec egrediat totũ qđ ẽ ſicut
mucillago. Deide ſanet vulnꝰ cũ linimẽtis q̃ ſunt ſicut ſan
guinis dꝛaconis cũ albumine oui aut ceruſa ⁊ ſimilia.

¶ Summa ſexta de curis ergitudinũ aurium.

SErmo nr̃ erit deinceps de egritudinibus
auriũ ſi deꝰ voluerit. Et pꝛio de doloꝛe ea=
rũ q̃ qñꝗ accidat a malitia cõplionis ſine
materia. aut cũ materia ⁊ ſi q̃dẽ ſine mate
ria ſolũ alteratiõe idiget. Si ꝟo fuerit ca=
lida iuuat ex infuſiõe albuminis oui recẽ=
tis aut mucillagine pſilij ⁊ ſimiliũ ex eis q̃
dicemꝰ. Si aũt a malitia cõplonis frigida fuerit ꝯferũt iſu
ſiões ⁊ iniectiões calide. Si aũt malitia ꝯplexiõis ſicca iu=
uat cũ hũidis. Si aũt humida cũ ſiccis q̃ fiunt ꝑ traiecto=
riũ ⁊ emplaſtratiões ex his q̃ dicemꝰ. Si aũt malitia ꝯple=
xionis fuerit cũ materia ⁊ fuerit calida euacuet ꝑ flobotho
miã. Si ſanguinea fuerit ex repletiõe in ſanguine de vena
cephalica. Deinde ꝓcedẽdũ eſt ad alterantia que dicemꝰ.
Quod ſi colerica fuerit ⁊ eſt ille doloꝛ qui fit ſm plurimum
euacuetur cũ eis que ſcis ⁊ frequẽter lenificatio nature cũ
aqua fructuũ. Deinde ſedat doloꝛem cũ alterantibus que
dicentur. Si aũt doloꝛ vehementioꝛ fuerit cõcedimus aliq̃
ex narcoticis ſicut ſief memithe ꝓpꝛie cũ aliquanto opij et
diſtemperetur cũ lacte mulieris ⁊ inſtilletur in aurẽ. Si au
tem materia fuerit frigida euacuet cũ eo ꝙ cõuenit. Dein
de alterãtia ſedãtia adminiſtrent ex eis/q̃ dicemꝰ. Si autem
doloꝛ a groſſa fuerit vẽtoſitate ſcribemꝰ medicamenta eis
poſt. De doloꝛibꝰ auris factis ab apate aut vlcere aut op=
pillatione aut ingreſſu aque aut aialis ſingularia ſcribe=
mus capitula. Poſt hec aũt nõ ꝑtermittimus ꝙ medicamẽ=
ta que diſtillentur in oculis ſemper actualiter frigida mit
tenda ſunt. q̃ aũt in auribus tepida aut calida ſunt appo nẽ
da ſiue ſint ad egritudines calidas ſiue frigidas.

¶ Medicaminū narratio ad dolorē auris calidū. Albumē
oui cū lacte mulieris tepido. Oleum roſatum tepidum p ſe
aut bullitū cum aceto pondere ſui vſq ad cōſumptionē ace
ti aut conquaſſatū cū ſucco cucurbite. Oleū de ſalice ſm eā-
dem doctrinā. Oleum nenufarinum. Oleū de ſemine cucur
bite. Oleū de papauere ſi dolor eſt vehemens p ſe aut cum
aliquāto camphore. eſt enī ſedatiuū bonū. Lac muliebre ca
lidū ſicut mulgetur cū ſucco ſolatri aut aq̄ coriādri humidi.
Mucillago pſiliij cū oleo roſ. ꝯquaſſata aut mucillago ſemi
nū citoniorū. Oleū de yabroch qn̄ dolor eſt acutus cū lacte
mulieris ſtatī cū mulget. Lēticulas coctas cū panis mica
cataplaſmabis ſuccꝰ iuſquiami fortes ſedat dolores. Lactu
ca agreſtis ſm oēm modū adminiſtrationis eſt medicamē
bonū. Et ſimiliter ſuccus ſolatri ⁊ papaueris ⁊ mādragore
⁊ ſalicis et teneritatum vitis.

¶ Hamech. Ad dolorē auris a caliditate. Accipe olei roſati
partes .ij. olei amigdalarum dulciū partē .j. aceti ptes .iij.
Fac decoqui lento igne vſq ad conſumptionem aceti ⁊ co-
la ⁊ adminiſtra tepidum.

¶ Idem. ℞. foliorū cucurbite aut ipſiꝰ cucurbite ſuccū ⁊ mi
ſce cū oleo roſato diu cōquaſſando ⁊ vtere bonum eſt.

¶ Narratio medicaminū: ad dolorē aurīū frigidū ⁊ vētoſū.

Adminiſtratur medicamina q̄ ſunt ſicut oleū nardinū
coſtinū ſanſucinū: oleum de ruta: oleum de amigda-
lis amaris: oleum de camomilla: oleū anetinum: oleum lau
rinū oleum de lilio: oleū de cheiri: oleū de narciſco: oleū de
perſicis oleum de criſomillis: oleum de been ꝓprie: oleū de
cherna: oleum de cinamomo. Quodcunq horum fuerit ꝓ-
prietatē hꝫ ad dolorem auris a frigida cā factū aut vētoſa.

¶ Fundamentum autē ⁊ materia preparationis ſingulorꝫ
eorū artificialiter eſt cepe cauatū ī quo opꝫ parari ⁊ decoq̄
cū facilitate in cinere prunarum. ⁊ ex rebus admixtis eis ſi
gillantibus ipſis virtutes mirabiles cū bonitate decoctio-
nis in cepe cū eis eſt ruta proprie ⁊ ſuccus radicis q̄ come-
ditur ⁊ ſpica ⁊ ſanſucus ⁊ ſcea et camomilla ⁊ galbanū diſſo
lutum in ſucco porri et ſuccus porri per ſe: ⁊ aleum ⁊ caſto-
reum et piper et ſuccus cepe et ſuccus pharaſion et ori-
ganum et ſuccus affodili et euforbium et elleborus niger

& albus ꝓprie & non eſt incõueniens in huiuſmodi permi-
xtiõibus admiſceri mellis modicũ:deinde tepidum diſtille
tur. Si autẽ dolor eſt fortis ex miſcibilibus bonis eſt oplux
cum pauco caſtorei & croci aut filoniũ cum lacte aut trociſci
ſtelle aut trociſci de croco. Deinde remoue nocumẽta nar-
cotici cum eis que ſcis. Ex vaporatorijs aũt ſiccis eſt miliũ
aut panicũ & ſal calefactus & ſuppoſitus aut bacce lauri cũ
melle pauco calefacte & ſuppoſite aut pulegium cũ melle &
olibano aut grana lauri & olibanum cũ ſucco rute vel ane-
ti. & dixit galienus. Sacelletur ex furfure cum vino cocto et
oleo nardino aut rutaceo cepe marinuz tunſum & oleo aut
butyro coctum expertum eſt. Euaporatoriũ humiduz fit cũ
aquis decoctionum rerũ que maturãt & carminant et mol-
lificãt ſicut mellilotꝫ ꝓprie & aneti et camomille & fenugreci
& volubilis & foliorũ caulis & ſeminũ eius & herbe vẽti & ſan
fuci et abſinthij: & ſimilium ſingulariter aut coniunctiꝫ: ita
vt recipiatur vapor eorũ per canulam cuius vna extremi-
tas ſit fabricata ſuper vas in quo res coquantur & alia ex-
tremitas applicetur auri & quãdoqꝫ eſt neceſſe vt miſceatur
cum his rebus aliquid ex ſtupefacientibus vt ſedetur ve-
hemẽtia doloris et tunc fiat illud cum cautela. Remouent
autẽ nocumenta narcotici vapores ſuperius dicti cũ modi
co caſtorei et croci & piperis ſicut ſcis.

¶ Gallienus. Linimentũ quod adminiſtratur & ſedat dolorẽ
aureis. Accipe medullam ceruinam aut medullã cruris iu
uenci cere: añ. ℥. v. oleuꝫ de nucellis aut de amigdalis ama-
ris: & ſuccum geragen. i. poliponie quantum ſufficit: fiat ex
eis vnguentum & vnge in circuitu auris: eſt eñi mirabile.

¶ Idem. Aliud valẽs ſimiliter raffani radices cum oleo: de
coque & diſtilla ex eo in auribꝰ & cũ lana calida ſuperpone.

¶ Idẽ. Uermes qui ſunt ſicut faba media & inueniũtur. ſub
lapidibus aut vermes pluriũ pedũ coquantur cum oleo ex
oliuis imaturis & diſtilletur ex eo in aurẽ: eſt eñi expertuꝫ.
Fit etiã ſimiliter ex ſcarabeo & ex lumbricis terre. Oleum ſi
militer de ſcorpionibus eſt ad illud ſublime.

¶ Idẽ fel tauri cũ adipe anatis eſt iuuamẽti mirabilis ad
dolorẽ auris a cauſa vehementer frigida.

¶ Mahemet araſi. Confectio medicaminis de quo diſtilla

tur in aureum ⁊ linitur ex eo in circuitu eius ⁊ ſedat dolorē frigidū ⁊ ventoſum. Accipe caſtorei euforbij opij ſtoracis li q̄de piperis foliorū rute calamēti ſinapis: añ. fiāt ex eis tro ciſci ⁊ diſſoluant̄ ī oleo nardino aut coſtino ⁊ coquant̄ ī can cha cepe ⁊ diſtillet̄ in aurē: ſedat dolorē auris.

¶ Chamech ī vrina in tauri aut caprarū ſi diſſoluat̄ myrrha ⁊ diſtillet̄ in aurem ſedat dolorē auris.

¶ Iſaac ad dolorē auris. Accipe baurach mel bonū ⁊ oleū roſatū ⁊ acetū miſce ⁊ pone ī aurē exptū eſt.

¶ Idē. Accipe mellis crudi ⁊ olei laurini partes eq̄les: cōtū de ⁊ pone in aurē: exptū eſt.

¶ Idem. Unctio cōferens ad dolorē auris. ℞. mellilotī. ℥. ij. camomille ſanſuci. añ. ℥. ſ. ß. aq̄ lib. ſ. ⁊. ß. bulliāt vſq̄ ad lib. ß. Deinde pone olei de cheiri ⁊ olei violati ⁊ olei ſiſamini. añ. ℥. ij. Decoq̄ ad cōſumptionē aq̄ ⁊ vtere.

¶ Gabriel. Linimētū cōferēs dolori auris exptū. Accipe ari ſtologie lōge: ſeminis capparis: fenugreci: añ. aur. ij. pipe ris lōgi. aur. ſ. aneti: aloes: foliorū ſanſuci. añ. ʒ. ß. ellebori. ʒ. ſ. ⁊ quartā alterius aq̄ lib. ß. olei. ℥. ſ. Bulliant vſq̄ ad ꝯſum ptionē aq̄: ⁊ vtere multotiēs bonū.

¶ Dyaſcorides. Accipe radicē que comeditur: ⁊ calefac ſup cinerē ⁊ calidā mitte in aurē: ⁊ fac multotiens.

¶ Idē ſuccus mēte ⁊ mel: vt ſint de ſingulis partes eq̄les: ⁊ diſtilla ex eo in aurē: bonū eſt.

¶ De bothor ⁊ apoſtemate aurīū.

Si ſit calidū cura eius eſt flobothomia ⁊ lenificatio na ture: ⁊ ꝓprie flobothomia cephalice cū multa ſangui nis extractione ſi eſt poſſibile: ⁊ ſi nō eſt cū iteratione. ⁊ di ſtilletur in aure in principio q̄ eſt ſicut oleū roſatū in quo iam cōſumptum fuit acetum vſq̄ ad dies duos aut tres et obſeruetur regimen in vehemētia doloris: ne deficiat virt ⁊ faciat cadere in ſincopim ⁊ ſudorē frigidū ⁊ ꝑmixtionē rō nis ⁊ mortē: quare diſtilletur in ea diſtillatione poſt diſtilla tionē ex oleo ſabroth cū lacte nouiter mulſo: ⁊ ſi excuſari ali ter nō potes cum modico cāphore aut opij exhibe: ⁊ poſtq̄ preterijt tertium diem diſtilletur in eam mucillago: ſemi nis citoniorū aut fenugreci aut altee et ſeminis lini. ſi aūt apoſtema non fuerit vehementis caliditatis: diſtillāda ſūt

aliqua ex mucillaginibus cū adipe galline aut anatis: aut medulla cruris vituli: ⁊ expertum eſt. Dyaquilon diſſolutū in oleo anetino aut camomillino. Et expertū eſt dyaquilon minus cū oleo de alcanna. Et ex eis q̄ ſunt vltimi iuuamēti eſt yſopi cerotū quod dicem⁹. Et cōfert adminiſtratio euaporatorij humidi quod diximus.

Joannes Serapionis. Emplaſtrum cōferens ad apoſtemata auris. Accipe farinam ordei ⁊ decoque cū rob ⁊ oleo de camomilla.

Aliud. Accipe farinā fabarū: camomille: violarū ſuccū farinā ordei alteam mellilotum. Decoque cū aqua ⁊ oleo camomillino ⁊ rob ⁊ vtere.

Idem. Medicamē q̄ reſoluit ⁊ maturat apātā que ſunt ī naribus. Accipe farinā fabarū ⁊ fac emplaſtrū cū expſſione caulū: ⁊ oleo de lilio ⁊ ſuperpone.

Aboali. Iſopi cerotū cuius iuuamētū eſt ſublime ad apāta aurū maturās ⁊ ſedās dolorē bonū ſi de⁹ voluerit. Accipe adipis galline butiri ouini: ſeu vaccini loti cere citrine adipis caprini mellis olei de lilio yſopi humide de ſingulis partes eq̄les. Fiat ex eis cerotū ⁊ tepidū in aure mittat: ⁊ liniatur in circuitu expertū eſt.

Idem. Confectio emplaſtri ſatis boni ad dolorē ⁊ apoſtemata aurū. Accipe cepe albū ⁊ elixetur ⁊ cōteratur cū butyro et vtere.

Mahemet araſi. Cōfectio emplaſtri ſedātis dolorē aurium apoſtemoſum. Accipe bdellij adipis caprini: aā.ʒ.iiij. farine fenugreci: ⁊ ſeminis lini: radicum altee: radicū lilij. aā. ʒ.v. melliloti camomille: aā.℥.j. croci.ʒ.ſ. vitellum vnū oui elixi. Cōficitur aūt ſic camomilla: mellilotū radices altee ⁊ radices lilij coquātur ī aqua vſq̄ dū cocta ſint. Bdelliū diſſoluatur in ſucco cepe: aut in aqua decoctiōis herbarū. Et ex oībus his ⁊ ceteris fiat emplaſtrū poſtq̄ addit̄ rob ⁊ olei ſiſamini aut d̄ lilio: aā.℥.ij. butyri quātū ſufficit. Cogāt̄ oīa vſq̄ dū pigueſcāt ⁊ ēplaſtret̄ cū eo. Et qñq̄ apd̄ neceſſitatē addit̄ ei opij.ʒ.ij. ⁊ ē mirabile. Et qñq̄ pro opio papaueris albi.ʒ.vij.

De ſonnitu ⁊ tinnitu aurium.

Fit qñq̄ propter debilitatem ſicut accidit cōualeſcētibus. Et cura ei⁹ ē cū reſumptiuis ⁊ addentib⁹ adſtrin

tez corꝑis ⁊ regimē cōualeſcētiū ſicut ſcis. Et qñq̧ fit ꝓpter
aduentū criſis: ⁊ eſt ſilendū ⁊ q̄ſcendum in eo. Et qñq̧ fit
ꝓpter abundātiaꝫ ⁊ repletionē ſuperfluā in capite. Et cu=
ra eius eſt ſolutio ⁊ euacuatio cū yera dyacolloquintide ⁊
cochijs ⁊ ſimilib⁹ cū iteratiōe ⁊ iteratiōe. Deide fiāt inſtil=
latiōes ⁊ emplaſtratiōes poſt ēbrocatiōes ⁊ euaporatiōes
ꝑtraiectoriū ex his q̄ diximꝰ. Et fit qñq̧ a vētoſitate groſ=
ſa. ⁊ cōferūt ei caputpurgia: ⁊ ſternutatiōes poſt mūdifica
tionē radicū ⁊ diſtillatiōes note: ⁊ ꝓprie cū oleo de canna ⁊
modico de euforbio: aut oleo rutaceo ⁊ caſtoreo: aut oleo
de been cū modico ſucci porri ⁊ qñq̧ fit ex coartatione hu
morum groſſorum ⁊ viſcoſorum. Et confert in hoc nitrū cū
melle et aceto: aut elleborus albus cū caſtoreo et melle et
aceto: et oleo de been.

¶ Hamech filius zezar. Oleū raphani cū oleo roſato: ⁊ ſuc
co porri ⁊ felle opiū cōfert tinnitui: ⁊ ſibilo auriū. Succus
porri cum oleo roſato ⁊ lacte mulieris ⁊ caſtoreo valet ſilr.

¶ Unguentū ex inuentiōe noſtra valens cuꝫ auxilio dei ſo
nitui auris ⁊ grauedini auditus ꝓpter vētoſitatē groſſam
⁊ materiam frigidam. ℞. ellebori albi caſtorei. coſti. añ. ʒ. j.
rute: nitri: piperis lōgi: añ. ʒ. vnius ptes. ij. euforbij. ʒ. vniꝰ
tertiam: deinde accipe ſucci radicis que comeditur ſucci
porri: olei nardini: camomillini: olei de amigdalis amaris:
olei anetini: añ. ℥. j. coquantur ad ſuccorum conſumptionē
cola et vtere expertum eſt.

¶ Joannes Serapionis. Si tinnitꝰ a vētoſitate ꝯtingat et
inflatiōe. Accipe euforbij. ʒ. j. et reſolue in oleo de alcanna
⁊ vtere: aut caſtoreum cū oleo rutaceo: aut oleum de been
cum ſucco porri.

¶ Idē. Si ex materia groſſa coartata in aurībꝰ ꝯtingat va
poretur auris ꝑtraiectoriū. Deide inſtilleť medicamē. qđ
℞. ellebori albi: caſtorei: nitri: añ. ꝑtem. j. croci: ꝑtis vnius
q̄ntam. Miſce cū oleo ſiſamino ⁊ aceto: ⁊ diſtilla in aurem.

¶ Alexander. Ad diuturnos aurium ſonitus ⁊ tinnitꝰ mi=
rabilis. ℞. euforbij: ⁊ diſſolue in oleo caprino et vtere.

¶ Filius zacharie araſi. Accipe camomillā: ſanſucum cala
mentum: ſcehā: yſopum ſiccaꝫ: abſinthiū: bulliāt in vaſe ſu
per q̄ ponatur traiectoriū: ⁊ recipiatur fumus eius. cōfert

enim poſt corpis mūdificationē.

¶Idē. Si fiat ſonit⁹ auriū ꝓpter debilitatē ſuccedētē febri bus diſtillet i aurē acetū decoctiōis abſintij cū oleo roſato.

¶Haboali. Medicamen exptū ad ſonitū ⁊ tinitū auriū. Accipe gariofiloꝝ ſeminis porri: aň. ʒ. ſ. muſci grana. ij. Diſtil letur cū aqua ſanſuci: aut foliorum pini aut rute.

¶De debilitate auditus ⁊ ſurditate.

Que natiua eſt nō inuenit curā. Que aūt antiqua ē vix recipit curam. Que aūt fit ꝓpter apoſtemata: aut bo thor diximus eius curam. Si autē fiat propter ſaniē in aure aut propter aliquid quod intrauerit in aurē: ſicut eſt lapis aut faba: dicemus curam eorū. Et qñq3 fit propter conſtipationē colere in corpore: ⁊ fit eius redūdatio ad aures: ſicut Hyp. dixit. Et cōfert in hmōi vt euacuetur colera euacuatione poſt euacuatione3. Et fit ēt ex eidē cauſis ex quibus fit ſonitus ⁊ tuba in aure ſicut eſt repletio: ⁊ coartatio humoris groſſi ⁊ viſcoſi: ⁊ vētoſitas groſſa. Et non differūt niſi ſm fortem impreſſionem ⁊ debilē. Facta enim debilis ab eis impreſſio facit tubam ⁊ ſonitum. Ex forti eñ impſſione tharas. Quamobrem curā adhibeas: ſicut dixim⁹ illic. Fit etiam ex veruca. ⁊ carne addita ⁊ raro propter loci nobilitatem habet curam. Interdū tñ curatur ⁊ ꝓprie cū adminiſtratiōe medicaminis acuti vna vice poſt aliā vſq3 dū conſumatur caro addita: aut veruca. Deide curet medicamine incarnatiuo. Et qñq3 fit ꝓpter ſordes: que ſunt in auribus. Et eius eſt cura. vt extrahātur ⁊ afferantur ad locū hunc que diximus in capitulis: que ſunt ante iſtud.

¶Mahemet fili⁹ zacharie araſi. Confectio medicamis ad graue auditū: ⁊ tinnitū auriū: bonū ſi de⁹ voluerit. Accipe pulpe colloquitide. ʒ. ij. baurach. ʒ. vni⁹ tertias. ij. caſtorei. ʒ. ſ. ſucci abſinthij. ʒ. ſ. ariſtologie rotūde. ʒ. ſ. euforbij. ʒ. vni⁹ tertiā coſti. ʒ. ß. fiat ſief cū felle vaccino: ⁊ diſtillet cū oleo amigdalino amaro. Et hoc poſt euaporationē i traiectorio.

¶Alexander. Ad idem expertu3: ⁊ proprie ſi fiat ſurditas ex humore frigido oppilante: ⁊ eſt expertu3. Accipe ellebo rum album caſtoreu3 nitrum: piretrum coquantur in vino forti: deinde cola ⁊ diſtilla ex eo in auribus: pri⁹ tamē ſter nutamenta prouocentur.

Idem.

¶Idẽ. Confectio trociſcorũ auferẽtiũ ſurditatẽ ⁊ grauedi
nem auditus et ſunt experti. ℞. ellebori albi: caſtorii. añ. ʒ.
i. nitri. ʒ. ſ. fiant trociſci cũ aceto ⁊ adminiſtrentur cũ aceto.
¶Idẽ fiat puluis ellebori albi cũ aceto poſitus cũ licinio.
¶Filius Serapionis. Confectio trociſcorum quorum opera
tio eſt vltima ad oppilationẽ ⁊ tharas: quorum permixtio.
℞. ellebori albi auř. ij. nitri. auř. viij. croci: auř. iij. confice
poſtq̃ bñ cõteruntur cũ aceto: ⁊ fac trociſcos ⁊ adminiſtrẽ
tur cũ aceto: et ſunt enim admirabiles.
¶Alexander. qñ ſurditas contingit ex humore colerico in
auribus coartato: ⁊ hoc reſtricto fluxu colerico abundare
cõſueto tũc prouocato eo ⁊ educto ꝑ ventrẽ ſoluitur ſurdi
tas ſicut ex hyppo. doctrina colligim⁹. Si autẽ ex crudis ⁊
viſcoſis contingat hũoribus: fortiora ſunt adhibẽda medi
camina. Difficilius eñ morb⁹ ſoluit. Dandũ eſt igitur oxi
mel ꝙ Iuliano preſidi factũ fuiſſe teſtatur ab Oribaſio aut
yera Galieni cum iteratione. ⁊ iteratione: aut dandum eſt
hoc medicamen: qđ. ℞. ſalis armoniaci: piperis: añ. ʒ. ij. eu
forbij. ʒ. j. Dabis ex eo. ʒ. iiij. aut. vij. cũ ouo ſorbili: aut hy
dromelle ẽ eñ mirabile etiã ad vertiginẽ ⁊ apilepſiam: et
mulieribus mẽſtrua potẽter educit. Poſtq̃ autẽ purgatus
fuerit: gargariſmata: ⁊ ſternutatiões neceſſarie ſunt. Verũ
gargariſmata fiãt ex ſtaphiſagria ⁊ ſinapi cũ maſtice. Ster
nutatiões aũt ex elleboro albo ⁊ pipere. Vltimo vero diſtil
la in aurem que morbũ ſoluant ex his que diximus. Si au
tem adhuc paſſio ꝑmaneat: prouocetur vomit⁹ cũ facilita
te ⁊ iteratione cũ eis: que ſunt ſicut elleborus albus cũ ꝓ
prietate in hoc ⁊ iterata expurgatione: ⁊ gargariſmate: et
alijs que ſupius diximus. Equitare autẽ ꝑ loca arenoſa: ⁊
decliuia: ⁊ euectiones cum curru: ⁊ balneationes in aquis
thermaꝝ et ſalſarũ ad hoc multũ cõferũt remouẽdum. Et
credo ꝙ ſurditati facte a materia: frigida aut ventoſa cõfe
runt olea calida: ſicut coſtinũ ⁊ anetinũ ⁊ oleũ balſami ꝓ
prie ⁊ ſiſir̃ia: quorum rememorati ſumus in doloribus aurium.
Et pulpe colloquintide aut ſucco cucumeris aſinini: aut ra
dicis ei⁹ ineſt ꝓprietas mirabilis cũ aliq̃ predictorũ oleo
rum. Et ex eis eſt oleũ nardinũ cum caſtoreo: et ſiñr ſief fa
ctũ ex aloe: caſtoreo ⁊ pulpa colloquintide partib⁹ equa

libus.cōfice cum felle vaccino:ꝛ inſtilla cum oleo raffanni aut aliquo oleorum calidorū.Et oleum raffani:et oleū ſta- phiſagrie iaȝ experta ſunt:ꝛ expertus eſt pulnis eîrȳ albi cum aceto inſtillatus in aurē:aut miſſus in aurē cū licinio.

¶De vlceribus aurium.

Quedaȝ ex eis ſunt manifeſta ꝛ habēt genera curationis nota ſicut diximus in capitulo de algarab. Quedam vero ex eis ſunt occulta poſita in ꝓfundo ꝛ ſūt ex eis quedam in quibus nō multum preterijt tēpus.Et alia que ſunt cronica antiqua in quarum curatiōe preuenimꝰ adminiſtrando regimē ſubtiliatiuū in his que comedūtur ꝛ bibuntur ꝛ ceteris:ꝛ mūdificādo corpus:et etiā capitis ſolutionibus factis cū iteratiōe:ꝛ iteratione.At ſi vlcus recēs fuerit duplici eget genere curationis.

¶Primum eſt mundificatio ꝛ abſterſio cuȝ eis q̄ ſunt abſterſionis mediocris:ſicut eſt aqua mellis ꝓprie aut vinuȝ cum melle aut acetū cum melle aut oximel ſquilliticum et ſimilia factis ex eis iniectionibus poſt iniectiones ꝑ ſiringam:aut ꝑ aliquid aliud qꝺ eſt ſicut canellꝰ penne ſubtilis. Deinde cum bombice aut lana ſubtili abſtergatur.

¶Secūdum genꝰ curatiōis eſt exiccatio ꝛ cōſolidatio eoꝝ cū eo qꝺ eſt mediocris exiccatiōis ſine mordacitate multa ſicut eſt ꝓprie olibanū ſolutū cū vino:aut ſarcocolla et olibanum ſoluta in vino ꝛ melle pauco ꝛ exptū bonū:ꝛ ex eis eſt myrrha ꝛ aloes diſſoluta in vino;ꝛ ſandaraca in hoc eſt mirabilis:ꝛ ꝓprie trita cū vino et melle:et imiſſa cū licinio. Sanat em̄ ꝛ dolorē tollit.Et ſilr̄ alumē cū aceto tritū cōtritione vltima exptum eſt:ꝛ ſilr̄ liciniū cū ſief memithe.Alumen iamenū et myrrha.ꝛ aloes et ſandaraca:et ſarcocolla cuȝ melle ꝛ vino ſunt ex ſumma eoꝝ.ꝛ ſilr̄ ſanguinis draconis.Sief memithe:ſarcocolle:myrrhe:aloes:ſpume maris olibani.an̄.ꝑs.j.aluminis aduſti ꝑs.ſ.ꝛ.ß.Terant̄ cōtritione vltima cū melle ꝛ vino vſq̄ dū fiat in terminū mellis tenuis.Deinde vtere cū licinio.¶Si aūt antiquū cronicū fuerit triplici eget gn̄e curatiōis.Et primū quidē eſt mūdificare:ꝛ abſtergere vlcus auriū a putrefactiōe ꝛ corruptione fetida:cum eis que ſunt vigoroſe abſterſiōis:nō nimis fortibus in pricipio:vt ꝑueniatur paulatī ad ea q̄ ſunt for

tiora: ex rebus generũ mediocriũ eſt vrina pueri cũ melle & abſinthiũ cũ vino & melle: & modico ſalis gẽme: & oximel ſq̃l liticũ cũ modico floris eris & fortius eſt alchetrã cũ melle: & ex eis eſt vinũ decoctiõis radicũ luf cũ melle aut ſucc⁹ affo dillorũ cũ melle: & modico ſalis gemme: & confert foliorũ nu cis cũ melle & vino. & adhuc fortius eis eſt fel thauri cũ vri na pueri: & hoc apud vehementiã putrefactionis: & fetoris & ex compoſitis vltimis: ad hoc eſt vnguentum egyptiacũ. qd̃ diximus i antidotario: et proprie ſolutum in vino aut aceto: et diſtilletur in aurem: et eſt mirabile: & ſimiliter vn guentũ de flore eris: aut medicamẽ hmõi compoſitũ. ℞. floris eris & tubel eris: añ. ʒ. ij. ſucci porrorũ mellis puri: añ. ʒ. j. vrine pueri q̃tũ ſufficit. Terãt vſq̃ dũ fiat ſic mel & vtere.

¶ Secundũ genus curatiõis eſt icarnatio & reparatio ei⁹ qd̃ iam per putrefactionem deperditũ eſt. & hoc q̃dem perfi citur cum rebus mediocris exiccationis abſq̃ mordicatio ne vehementi & ſunt ea proprie quorũ in cõſolidatiõe vul nerũ nõ antiquorũ rememorati ſumus.

¶ Tertiũ genus curationis eſt exiccatio & ꝯſolidatio vlce ris cũ rebus exiccatiuis & cõſolidatiuis i q̃bus ſit ꝯmixtio aliquoꝝ acuitatem habentiũ ſicut myrrha aloes thus & ſi milia quoꝝ preceſſit rememoratio. q̃bus admiſceãtur aliq̃ que ſunt ſicut colcothar: flos eris et ſimilia & nos tradem⁹ cõpoſitiones ſolẽnes quãtũ ꝑtinet ad hãc partẽ.

¶ Filius zacharie araſi. Confectio medicaminis ad vlcera que fiunt in aure: & eſt expertũ. ℞. ſarcocolle ſanguinis dra chonis olibani ſpume maris: myrrhe baurach: bollarmeni ſcorie ferri floris eris aloes colcothar: añ. partes equales. Terantur contritione ſubtili & ex media parte ei⁹ fiat ſief & diſtilla ex eis in aurem cũ aqua mellis aut mellicrato aut oximelle: & ex alia medietate inuoluto licinio in melle: et in medicamine mitte in aure lota prius ex aceto & aqua & exic cata cum bombice aut lana.

¶ Joannes Serapionis. Unguentũ egyptiacũ cõferẽs ad vlcera ſordida & putrida & fetida: ſiue in aure ſiue vbicũq̃ ſint ꝑ corpus: & ad fiſtulas: & ad vlcera maligna q̃ ſunt in lo cis abſconſis & intricatis & indigẽt abſterſione. ℞. mellis di ſpumati. ℥. iiij. aceti bõi. ℥. iij. ziniar. ℥. j. ꝯfice igne leui vſq̃

dū mellis hēat ſpiſſitudinē:eſt em̄ abſterſiuum ſublime.
¶Idē.Modus cōfectionis ſcorie ferri cuiꝰ iuuamētū ē ſub lime ad vlcera que fiūt in aure.Accipe ex ſcoria ferri ꝛ laua eā cū aceto forti poſtq̄ triueris ea mvehemēter.Deinde exic cetur ſup latere calido:deinde fiat ſimiliter vſq̄ ſepties.de inde teratur vſq̄ dū fiat ſicut puluis ſubtilis:ꝛ decoquatᷣ i aceto decoctiōe vehemēti vſq̄ dū hēat ſpiſſitudinē mellis:ꝛ diſtilletᷣ ex eo in aure:aut intromittatᷣ cū licinio.

¶De vermibus in aure.

Vermes in aure indigent medicamine necante eos in pmis.Deinde īgenio educendi eos ne propter remanentiā eorū accidant putrefactiones:ꝛ vlcera.Et primum quidem perficitur cū medicinis quibus eſt proprietas ſup hoc:ſicut amaris proprie ꝛ acutis ꝛ acetoſis:ꝛ quādoq̄ ingeniatur ꝛ dantur medicine que ſunt venenū eis cū pmiſtione dulcedinis ꝛ auidius recipiant.Res autē quibus eſt proprietas necandi eos.ſunt ſicut abſinthium proprie ꝛ tarafacon ꝛ cētaurea quodcūq̄ eorū coctū cū vino ꝛ diſtillatū. Et calamentū eſt fortius his.necat enim vermes ꝛ dolorez ſedat ꝛ pprie ſuccus eius:ꝛ ſilr ſuccus capparis.ellebori albi diſtillatio facta cū vino expta eſt.Et ſilr ſcamonee diſſolute in aceto.ꝛ aloes cū vino ꝛ ſucco capparis:aut calamēti.Ualet etiā cucumeris agreſtis ſuccus cū radice eiꝰ ꝛ ſuccus foliorū perſici cū aceto:ꝛ ſuccus radicuȝ mori ex bonis miſcibilibꝰ cū eis ſunt fella aut euforbiū:ꝛ oleādro ineſt pprietas mirabilis.ꝛ dixit Gal'.Si cetera nō cōferāt ſulphur viuū ꝛ calx viua terantᷣ:ꝛ ex eis cū melle fiāt trociſci:ꝛ diſtilletᷣ ex eis i aurē cū aceto:ꝛ alchitran diſtillatꝰ in aure ē ex eis q̄ vltio necāt eos:ꝛ ſilr ſuccꝰ cucumeris aſinini.aut calamēti cū ſcamonea aut ſinapis ſemē cū ſucco iuſq̄ami.

¶Secūda res pficitur cū ingeniatiōe educēdi eos:ꝛ pprie vt diſtilletur in aurē hora poſt horā oleū tepidum.Deinde ſternutet cū condiſi ꝛ retineat os ꝛ nares vt ſpūs ferantur ad aures cum impetu:ꝛ q̄nq̄ rationabiliter applicatur vētoſa in aure.Si autem vermes putruerint in aure: ipleatᷣ vna vice poſt aliam vino ꝛ oleo tepidis ꝛ radio immiſſo in ea cum bombice:aut lana abſtergatur ꝛ lauetur vſq̄ dū totū excludatur corruptū.

¶Hamech. Medicamen conferens vermibus in aure ⁊ do
loribus eorū. Accipe olei de perſicis olei de criſomilis: olei
de amigdalis amaris: aut ſucci folioꝝ radicis: ⁊ ſucci: apij:
añ. ptes. ꝗ. Bulliāt lento igne vſq; ad .conſumptionē ſucco
rū. Et diſtilla ex eo in aurem mane ⁊ ſero.

¶De ingreſſione aque in aurem.

Cura huius egritudinis fit ſm vnum triū modoꝝ aut
cū ingeniatione: quam ſequitur euacuatio aut attra-
ctio aut reſolutio.

¶Prima ꝗdē pficitur cū tuſſi ⁊ ſternutatione cōprehēdēdo
os ⁊ nares aut effundatur in aure aqua vſq; dū repleatur.
¶Deinde inuerſetur cū velocitate: ⁊ excludatur aq̄ tota: et
imittatur radius ſubtilis aure exiſtēte inuerſa: ⁊ cōmoueat
caput ſuū frequēter: ⁊ deſcēdat p gradus velociter: aut tuſ-
ſiat ⁊ ſternutet. Hec eñ faciunt egreſſionē aque facilem.
¶Scḋa res pficitur cū ſucceſſiōib⁹ ⁊ medicinis q̄ attrahūt
aquā efficaciter: ſicut ſpōgia marina immiſſa in aurē liga-
ta cū filo vt facili⁹ fiat ei⁹ attractio aut lana que iuenit̄ in cō
chijs marinis aut fruſtū medulle ſambuci: ⁊ ex iſtis ē cāne
lus q̄ intromittatur in aurē ⁊ fiat ſuctio p ipm̄ ⁊ qñq; pmit
titur in aurē extremitas cānelaris: ⁊ ꝓprie inſtrumenti qḋ
attrahitur qñ ſubito relinquitur ei vacuum: ⁊ eſt mod⁹ attra-
hendi vehemens quare attrahitur aqua fortiter.
¶Tertia perficitur cū igeniatiōe qua fit aque reſolutio cū
facilitate ⁊ eſt vt accipiatur cānelus aneti ⁊ inuoluatur ſup
vna extremitatū ei⁹ cotū ſicut vſq; ad tertiā ipſius. Et alia
extremitas mittatur in aurē: ⁊ circūdetur ei aliquid ex coto
vt ſigilletur in foramine auris. Deinde accendatur ſup ex
tremitatē q̄ eſt extra ignis ⁊ dixerūt aliqui q᷑ pri⁹ fuerit ſub
merſa in oleo. reſoluitur enim aqua cū operatiōe hac vice
poſt vicem. extracta autē aqua diſtilletur in aurē oleū roſa
tum tepidum inſtillatione poſt inſtillationem.

¶Summa ſeptima de egritudinibus na-
rium: ⁊ primo de fetore narium.

Fetor nariū ſi fuerit propter vulnera in narib⁹
aut propter emorroydas natas i ipſis dicem⁹
curā. Si aūt fuerit propter humorum putrefa
ctionē in circuitu narium aut ſuſpēſorum: aut

adherentiũ i partibus colatoꝝ:aut i parte mãmillari aut ventriculis cerebri:tunc cura eius eſt tres res.

¶ Pꝛima eſt mũdificatio capitis pluries iterata cum medicinis:quarũ foꝛma eſt apud te ⁊ iaʒ ſcis eas:⁊ hoc fiat poſt regimen bonũ in ſex generibus rerum:ſicut etiam ſcis.

¶ Scda eſt intẽtio circa ptẽ vt abſtergat ⁊ mũdificet qd de coꝛruptiõe inheret in partib⁹ alchaiſin.⁊ hoc qdẽ pficit cuʒ medicinis qbus ineſt ꝓpꝛietas hoc facere ⁊ ex eis eſt vinũ bonũ odoꝛiferũ de q̃ fiat collutio poſt collutionẽ pꝛimo ſim plici:deinde cũ vino decoctiõis eoꝝ q̃ ſunt myꝛrha cyper⁹ roſe:calam⁹ aromatic⁹:xiloaloes ⁊ ſilia.Deinde inſuffletur i nares calam⁹ aromatic⁹ ſpica cypus roſa myꝛti folia ⁊ ſilia ſinglr: aut coniunctim cum modico ſalis gemme.Et ſimiliter cõfert puluis calamẽti mõtani inſufflatus aut xillobalſami ⁊ foꝛtius eis eſt elleboꝛus albus.

¶ Inqt Gal.Urina aſinoꝝ eſt ex melioꝛib⁹ lauacris ⁊ infuſionib⁹ ad fetoꝛẽ nariũ ⁊ ꝯferunt immiſſiões tentarũ ⁊ ꝓpꝛie ex eiſdẽ ex quibus fiunt inſufflationes: quarũ nominatio pꝛeceſſit ⁊ ꝓpꝛie cõfecte cum melle aut cum vino odoꝛifero. Et ex rebus mirabilibus ad hoc eſt tenta facta ex puluere yerepigre.ʒ.iiij.calami aromatici:myꝛrhe garioſiloꝝ: añ. ʒ.ij.ſpice folij:floꝛum ſquinanti darſeſahã:añ.ʒ.ij.⁊ ß.et fac tentas cum vino bono.

¶ Inquit Dyaſcoꝛides.Darſeſahã ſm oẽm modum adminiſtrationis eius eſt ad hoc medicamen expertum.

¶ Tertia res perficit cũ eo qd facit diuerſionẽ materie ab emũctoꝛijs ⁊ partib⁹ nariũ ſicut pꝛopꝛie cauteriũ factũ i ʒuhendeg cui⁹ foꝛmã narrauim⁹ in capitulo de catarro ⁊ i curis oculoꝝ.Fit etiã fetoꝛ nariũ ex vapoꝛe eleuato a ſtomacho ⁊ alia parte ⁊ cura eius eſt ſicut pꝛoceſſit poſt coꝛrectionem ſtomachi aut alterius partis.

¶ Sapoꝛ.Cõfectio medicaminis auferens fetoꝛẽ narium ⁊ faciens ex eis inſpirare bonũ odoꝛẽ.℞.xiloaloes crudi gario ſiloꝝ roſarum:añ.ʒ.ij.ſpice ſuch:añ.ʒ.j.cõfice cum vino bono antiquo:⁊ aromatiʒa cũ muſci danich.ij.fac pillulas i moduʒ ciceris ⁊ diſſoluatur vna ex eis.i oleo nardino aut aqua roſacea ⁊ diſtilletur in nares poſtq̃ laueris eas cũ vino decoctionis ſpice roſarum.

¶ Mahemet araſi. Modus confectionis ad fetorem nariũ expertus. Accipe aluminis myrrhe calamenti gallie: añ. Tere & exuffla ex eo nares poſtꝗ laueris eas cũ vino antiquo odorifero multis vicibus. Deinde licinium in eodem medicamine intinctum ponatur.

¶ Idem. Aliud accipe calami aromatici. ʒ. j. myrrhe. gallie: añ. ʒ. ß. muſci dauitꝫ. ß. Fac ſicut prius.

¶ Idem. Cõfectio decoctiõis qua lauande ſunt nares multis vicib⁹. abſcidit fetorẽ nariũ. ℞. ſpice gallie gariofil. añ. partes equales. Coquant in vino aromatico & ſugãtur naribus & lauenter nares & licinium infuſum in eo mittatur.

¶ De fluxu ſanguinis narium.

Quando eſt cretic⁹ eſt expectãdũ ſuper eo niſi exuberet exuberatione ſup qua formidat de caſu virtutis. Et tunc ſuccurrendũ eſt ſicut dicem⁹ poſt. Et ſit qñꝗ flux⁹ ſanguinis ex naribus ſuccedens ſode: ſedans ſodam proprie pulſatiuã & quieſcendũ eſt in eo niſi ſupfluat. Et tunc ſuccurrẽdũ eſt ei ſicut dicet poſt. Et fit qñꝗ ꝓpter fracturã arteriarum cerebri: & raro recipit curã. Verũ ei ſuccurrem⁹ ſicut dicetur poſt. Et qñꝗ accidit ꝓpter ebullitionem factã in ſanguine cuꝫ cõitate totius corporis: aut cũ cõitate epatis tantum qñ ꝓpter ſupercalefactionem eius cadit ebullitio in ſanguinem & intentio in curationẽ eius eſt duplex v'lis. ſ. et particularis. Vniuerſalis ꝗdem tribus modis.

¶ Primus modus eſt cũ eo quod alterat malam complexionem: & aufert acuitatem ſanguinis ſicut ꝓprie cibi & potus frigidi & cõgelantes & infuſiões et balnea in aquis frigidis & ſeſſiones in eis & emplaſtrationes ſup epar ex reb⁹ vere infrigidationis et acetum in hoc eſt mirabile: & ꝓprie emplaſtrationes pannoꝝ infuſorũ in aceto infrigidato in niue: & poſite ſuper epar & ſumẽ & extrema: & ſuper teſticulos vtendo permutatione: poſt permutationẽ cautela ſup hoc adhibita ne vltima ſequatur infrigidatio:

¶ Secũd⁹ mod⁹ eſt: vt fiat diuerſio ſanguinis ad diuerſuꝫ vel oppoſitum: & hoc ꝗdẽ ꝑficit cuꝫ flobothomia ſubtili ex latere oppoſito in ꝑncipi o: deinde ex eodẽ fiat. Et qñꝗ opꝫ ducere ad vltimã fere euacuationẽ & vẽtoſationẽ ſup epar ſi eſt ex nare dextra: aut ſup ſplenẽ ſi ẽ ex nare ſiniſtra: aut

ſup vtrāq3 ⁊ ſup ſumē ſi ⁊ ex vtraq3. Et ɔferūt ēt vētoſatiōes ſuper crura ⁊ ſup calcanea ex pte domeſtica q̄ ſi non conferunt adminiſtrentur ventoſe ſup ceruicem ⁊ ſup ſpatulas cū ſcarificatōe tenui. Ad hoc cōferunt ligature ⁊ cōpreſſiones doloroſe facte in extremitatibus ⁊ in teſticulis viroꝝ ⁊ mām̄illis mulierum. Adiudicamus. preterea ſm ſapiētiā vt acuitas ⁊ inflāmatio vincāt in ſanguine ſupra multitudinem modus prim⁹ ꝑponatur ſecundo. Si aūt multitudo vincat aut multitudo ſimul ⁊ acuitas vincant in ſangꝟine modi ſecundi ſapientia preponenda eſt.

¶ Terti⁹ modus eſt vt acq̄ratur coartatio in vijs et ductibus. Et hoc q̄dem ꝑficitur cū linimentis ſup frontē ⁊ ipa ex rebus infrigidatiuis ⁊ conglutinatiuis ⁊ ſtipticis ⁊ ſi opoꝛtet ſtupefacientibus ex his que dicemus.

¶ Particularis aūt tertio ꝑficit̄ cū ſolicitudine adminiſtrationis rerū per inſtillationē ⁊ inſufflationē et immiſſiones tentarū fluxum ſanguinis conſtringentiū. Medicine q̄dē facientes hoc alie ſunt cōglutinatiue ſicut puluis molēdini ꝓprie ⁊ farina ex puluis molēdini et tela aranea/et propꝛie q̄ eſt in molēdino aut q̄ eſt vicina furno et albumē oui et ſpongia marina cū alchitran cōbuſta et fumus piſcis et thus et fumus thuris et ſtercus aſininū ⁊ charta cōbuſta et pili leporis ⁊ coagulū ei⁹ ⁊ ſuccus alfatar ⁊ gypſum ⁊ gūmi aſſum et dragagantum cōbuſtum. ¶ Alia ſunt vehemētis ſtipticitatis ſunt roſa et ſemen ei⁹ et galle et balauſtie et herſiſtides et cacie et ſuccus albe ſandal et ſuccus albe lach ⁊ ſuccus palme et abon coꝛtices ⁊ floꝛes granatoꝛum ⁊ bolus et terra ſigillata ⁊ alumen: et camphoꝛa ꝓpꝛie emaſtites ⁊ gummi aſſum et myrrhe ⁊ carabe et ſanguinis draconum et antimonium ⁊ ſuccus folioꝛum ſalicis ⁊ ſuccus folioꝛum vitis et ſimilia. ¶ Alia ſunt vehementis infrigidationis cōgelātia ſanguinē ſicut cāphoꝛa ꝓpꝛie ⁊ coꝛtex mādragoꝛe ⁊ ſucc⁹ eius iuſquiam⁹ papauer lactuca ⁊ ſucci earū ⁊ opium ⁊ ſilia. ¶ Et alia ſunt q̄ ſunt cauterizatiua ſicut calx colcothar calcanthū es vſtū arſenicū flos eris et ſilia. Et alia ſunt q̄ operant̄ illud a ꝓpꝛietate ſicut freq̄ntatio comeſtionis cerebꝛoꝝ gallinarū et ſterc⁹ aſini inſufflatū et ſucc⁹ albedarogi inſtillat⁹ ⁊ ſucc⁹ poꝛri: ⁊ ſucc⁹ poꝛtulace et

ſtria. Uerũ conglutinatiue et ſigillatiue et ſtiptice ſũt meliores eis ⁊ fit ꝑ eas curatio vera. Cõgelatiue vero ſtupefacientes ⁊ cauterizatiue ſuſpecte ſunt. hec em̃ aliqñ mortbũ de ſunt cõgelãdo ſpirit⁹ ⁊ extinguẽdo calorẽ vite. Alia vero lȝ reſtringentes magnificãt tñ vulnera. Et poſt caſus cruſtelle vehemẽtior fluxus reddit̃ ꝙ fuerat prius. Uerificatores ꝓo q̃ operant̃ ſm ſapientiã aggregãt ex diuerſis diuerſarũ intentionũ ⁊ pficiunt ex eis vnũ virtutẽ hñs ſigillatiuam ⁊ carens ſuſpitiõe ex his que timentur ſicut tradem⁹ poſt. Et opȝ medicamina q̃ mitti opȝ in naſum vt terentur vltima cõtritiõe ſicut alcohol. Deinde poſt iniectionẽ earũ in naſum ſtringat̃ ſuꝑ eas vehementer vſq; dum imprimãt ⁊ ſigillent ſuper apertionẽ vene in impreſſione bona.

¶ Emplaſtrũ quo vtendũ eſt ſuꝑ frontẽ ⁊ tꝑa et linitur ſuꝑ ea et ſedat ſanguinis fluxũ. Accipe boni armeni gypſi puri ſucci barbe yrcine: añ. ptes equales. Terantur cõtritiõe vltima: deinde cõtere cũ aceto forti in vaſe lapideo ita q; el laboret̃ multũ in eius cõtritione vſq; dum fiat ſicut mel habens mediocritatẽ inter tenue ⁊ ſpiſſum: ⁊ liniatur in fronte. et tꝑibus ⁊ ſtringatur ſuper eis cũ pila facta ex ſtupis ⁊ ligatura ſtringente: eſt em̃ expertũ. Et qñq; apud neceſſitatem additur opij circiter pars. ℈.

¶ Infuſio aque veri frigoris ſuper caput ⁊ cõſtrictio facta in tꝑibus ex pila īfuſa in aq̃ hmõi ſtringit ſanguinis fluxũ et ſimiliter in aceto infrigidato in niue aut ſucco foliorꝫ ſalicum et mente et foliorꝫ vitis ſimiliter infrigidatis in niue et quandoq; cõmiſcetur cum his aliqua ex ſtupefacientib⁹ ſicut neceſſitas cogit.

¶ Thaniech. Empl'm bonũ nobile ad fluxũ ſanguinis ex naribus et expertum et forte: quare opȝ ſuꝑ eo cautelã adhiberi. ℞. camphore opij ſucci alchaſel. añ. partẽ. j. farine ordei ptes. ij. confice cum ſucco albelach: vel cũ ſucco vue lupine vel cũ aqua roſata et line ſuꝑ frontẽ ex eo et tempora et pone cum licinio ex eo in naſum.

¶ Idem. Medicamen abſcindens fluxum ſanguinis ex naribus. Accipe papyri cõbuſte corticũ ouorꝫ cõbuſtorꝫ accatie corticum granatorũ: añ. Miſce cũ eis parum infuſionis aque ſalicis et cum licinio naribus immitte.

¶ Idem. Aliud valens ad fluxũ ſanguinis ex ruptura arteriarum. ℞. olibani aloes: an̄. Tere ⁊ ↄfice cũ albumine oui et fiat ſicut mel ⁊ vtere cũ licinio.

¶ Medicamẽ ex innẽtione nr̄a cito ſanãs. Accipe cãphore ſanguinis draco. an̄. ʒ. ſ. chachie ſandali rubei fricati colcothar aluminis iameni thuris papyri cõbuſte: an̄. ʒ. ij. Cõficce cũ aq̄ ſalis ⁊ fac trociſcos ⁊ qñ opꝫ diſſolue cũ encauſtro ſcriptoꝝ. Deinde fac ſiccari et cõbure ipm̄ et cinerem eius naribus inſuffla: eſt enim expertum.

¶ Aliud ſimiliter ex inuentiõe noſtra. Accipe pannũ lineũ antiquũ ⁊ ſubmerge ipſuꝫ in licinio diſſoluto in encauſtro ſcriptorum et vtere cũ licinio.

¶ Aliud ſimiliter ex innentione noſtra. ℞. pãnum lineum antiquũ et ſubmerge ipm̄ in licinio diſſoluto et encauſtro ſcriptoꝝ. Deinde fac exiccari ⁊ cõbure ipm̄ ⁊ cinerẽ eiꝰ naribus inſuffla exptum bonum ſi deus voluerit: vel ſolũ licinium in panno illine et combure et vtere.

¶ Gabriel. Aliud valens ſir̄r. Accipe ſcorie eris ⁊ papyri cõbuſte et corticum ouorum cõbuſtorum chachie corticũ granatorum: an̄. confice cum albumine oui et vtere.

¶ Dyaſcorides. Stercus aſininũ ſiccũ ⁊ recens inſufflatuꝫ in nares ⁊ ẽt odoratũ ſtringit fluxum ſanguinis cũ virtute. Et dixerunt q̄dam ex poſterioribus ꝙ ſi miſceat̃ cũ eo opĳ ⁊ cãphore circiter: an̄. ptis eius ſexta. eſt medicamẽ vltimũ.

¶ Iſaac. Accipe ſanguinis draconis ramich papyri cõbuſte: an̄. partem vnam ſemẽ portulace cõbuſtũ balauſtie. an̄. partem. ß. tere ⁊ vtere cuꝫ canello ⁊ accipe ex eo: et confice cum ſucco coriandri humidi ⁊ vtere cum licinio.

¶ Filius zacharie araſi. Confectio medicaminis qđ ponitur ſuper fronteꝫ ⁊ tempora ⁊ abſcindit fluxum ſanguinis ex naribus. ℞. chachie ſucci barbe hyrcine olibani aloes gallie: balauſtie: gummi: aſſi: myrrhe: boliarmeni opĳ: an̄. Fiant trociſci ⁊ liniantur ex eis ſuper frontem cum aceto ⁊ liniant̃ ſup pectinẽ ⁊ renes et cõferũt mictui ſanguinis et fluxui menſtruoꝝ ⁊ peſſarizant̃ etiã in vuluã ⁊ clyſterizantur in ventrẽ ⁊ cõferũt egritudini ſanguinis ⁊ diſſinterie ⁊ cõferũt fluxui ſanguinis ex vulnerībꝰ vndecunq̄ exierit.

¶ Joannes Serapionis. Medicamen abſcindẽs fluxũ ſan

guinis ex naribus ꝛ abſciſſione forti. ℞. colcothar tele ara nee aluminis: an̄. partes equales confice cū albumine oui ꝛ vtere cū licinio lineo ꝛ liniatur ſup frontē ꝛ tēpora ex bolo armeno ſucco barbe hyrcine farina lētis ꝛ balauſtie ꝛ modi co camphore ꝛ opij cum aceto.

¶ Idem. Accipe aluminis terre ſigillate gallarū nō perfo ratarū aduſtarū ꝛ extinctarū in aceto ſucci heuſiſtidos: an̄. partes. j. camphore opij: an̄. partis. j. tertiā. Inſufflet ex eis in naſum ꝛ intingatur licinium in encauſtro i quo duplica tum fuerit colcothar. Deinde aſpergatur ſuper ipſum ex medicamine ꝛ mittatur in nares.

¶ Alexander. Spongiā marinā nouam in alchitran intin ge ꝛ combure et vtere cum licinio.

¶ Joannitius. Cōfectio medicaminis abſcindētis fluxū ſan guinis ex narib⁹. Accipe balauſtie ſanguinis draconis fumi thuris vel farine ei⁹ aloes colcothar calcis viue gallaꝝ adu ſtarū extinctarū in aceto: aluminis iameni gypſi pulueris molēdini: an̄. ptes equales opij: cāphore: an̄. partē. ß. Inſuf fletur ex eo in narem ꝛ vtere cum licinio.

¶ Aboali. Accipe ſucci barbe hyrcine cachie: an̄. ʒ. ß. cāpho re grana. ij. confice cum ſucco florum palme ꝛ diſtilletur ex eo in naſum.

¶ Idē. Accipe papyri ꝯbuſte corticū thuris pulueris molē dini aloes colcothar ex medietate eorū fiat tenta cū aqua albedarogi vel albumine oui ꝛ ex alia fiat puluis et vtere.

¶ De nocumentis odoratus.

Nocumēta odoratus ſunt diminutio eius aut priuatio aut ꝑmutatio aut mēdoſitas. Odorabile em̄ aut ſentit̄ debiliter aut nullo mō ſentit̄ aut ſentit̄ i ꝯtrariū eius ꝙ cō prehendit ratio aut ſentitur ex odoribus odor qui non lne nitur in aliquo preſentiū. Et contingūt quidē nocumenta huius quandoqꝫ ꝑpter caſum aut percuſſionez in vijs aut collatorio. Et accidit ex hoc vt cadant nocumenta in oſſa et tortuoſitas ꝛ diſſolutio forme ꝛ fortaſſis non recipit curaz. Et quādoqꝫ contingit ab apoſtemate aut vulnere putrefa cto aut cancroſo aut a carne addita et putrefacta. Et dice mus curam eius poſt et accidit interdum propter malitiaz complexionis in caiaſin ꝛ nares interius et partibus eius

ſine materia aut cũ materia aut ventoſitate oppilante cala ſin aut collatoriũ aut duo emunctoria que ſunt ſicut capita mammillarum: quodcunq̃ horum fuerit natiuum aut cronicũ vix curã habet. ¶ Si autẽ a malitia ꝯplexiõis ſine materia fuerit cura eiꝰ eſt ꝑ ꝯtrariuꝫ adminiſtrãdo embrocas l proꝛa capitis ⁊ ſuctiões per naces ⁊ odoꝛamenta ⁊ caputpurgia ex his q̃ dicemus. Et ſi q̃dẽ fuerit ca[l]a cõferunt lauacra ex roſis ⁊ coriãdro ⁊ ſuctiões per nares ex oleo roſato ⁊ aqua roſata cuꝫ modico aceto ⁊ ſilis. Et q̃n̄q̃ miſcetur cũ eis quod eſt ſicut cãphora ⁊ aqua decoctiõis myrthe humide aut ſicce cũ cyperis ⁊ eſt iuuamẽti ſublimis ⁊ ſimiliter euapoꝛatio aceti: eſt enim vltima.

¶ Si autẽ fuerit a malitia cõplexionis frigide quod eſt ſm plurimũ ꝯferũt lauacra ⁊ embroce ex eis que ſunt ſicut ſpica calamus aromaticus calamẽtũ ſanſucus ⁊ ſimilia ⁊ inũctiones ⁊ ſuctiones que fiunt naribus ex oleo coſtino ⁊ rutaceo ⁊ oleo de neriden cum eo quod eſt ſicut caſtoꝛeum euforbium muſcus ⁊ ſimilia.

¶ Si autẽ malitia cõpl'onis fuerit cum materia aut vẽtoſitate groſſa oppilante intentio: tunc in curatione eſt duplex Uľis. ſ. ⁊ particularis. Et prima quidẽ ꝑficitur cuꝫ euacuatione materie ⁊ iteratione eius ſi opꝫ. Scđa ꝑficitur cũ embrocationibus ⁊ lauacris ⁊ inclinatione capitis ſup vapore camomille ſanſuci ſiſimbri calamenti ſpice ⁊ ſimiliuꝫ. Dein de cum gargariſmatibus ex eis q̃ mundificãt caput ⁊ iaꝫ diximus ea. Poſt hec cũ caputpurgĳs ⁊ ſuctiõibus ꝑ nares cũ caſtoreo ⁊ fellibus aialiũ ⁊ condiſi ⁊ nigella: ⁊ rebꝰ odoꝛabilibꝰ ſicut ſerapinũ ꝑprie ⁊ caſtoꝛeũ: ⁊ pipera ⁊ muſcus: et ſimilia. ⁊ pꝛoprie mixta cũ oleo nardino camomillino ⁊ ſiłibus: ⁊ aſſiduatio odoris rute ẽ expta in hoc capľo. ⁊ ſiłr caputpurgiũ ex ea: ⁊ caputpurgiũ ex nigella trita cõtritione vltima q̃ fuit infuſa l aceto: ⁊ mixta cũ oleo antiquo ⁊ ſugat naribus vehementer. Eſt eñ mirabile: ⁊ caputpurgium ex vrina cameli ⁊ elleboꝛo aut pulpa colloq̃ntide: aut euforbio: eſt ſublime. ⁊ ſiłr ipſa vrina ꝑ ſe. Cũ aũt caputpurgia ⁊ effuſiones generant ardoꝛẽ ⁊ cõbuſtionem in naribus: tũc ſuccurratur cũ oleo roſato ⁊ lauacris ex aqua calida et aq̃ furfuris ⁊ oleo de cucurbitis ⁊ ſimilibus.

¶Mahemet araſi. Puluis. bonus ad oppilationes nariū & defectum olfactus. ℞. arthanite cōdiſi: ſalis armoniaci. ā̄n. Terant ſicut alcohol & ſuffletur ex eo i nares poſtq̄ eua porauerit eas aceto calido:

¶Idem. Aliud valens ſiſt: & ē bonū. ℞. nigelle fellis grnis colloq̄ntide: ellebori alb' . ā̄n. Terantur cōtritione vltia. De inde funde ſup ea cōterendo vrinā cameli arabici. Deinde facias exiccari & teri & fiat ex eis ſief cū oleo ſambucino aut ſanſucino: diſtilletur in nares. Eſt enim expertuȝ bonū: Si aūt dolorē patiantur: ſuccurrat eis cū aq̄ calida: & oleo de ſe mine cucurbite: aut aqua furfuris.

¶Idem. Aliud ſublime. Accipe nigellam poſtq̄ infuſa fue rit i aceto & exiccata: contere ſicut alcohol: deinde miſce cū oleo veteri. & modus vtendi eo eſt vt impleat patiēs os ſuū aqua & reclinet caput retro. Deinde inſtillentur ex medica mine alique gutte in nares: & ſugat vehemēter donec egre diat humiditas plurima tenendo os apertū ſupva porē aq̄ calide: deinde lauet cū aq̄ calida & aliis. & faciat hoc tribus diebus & tribus vicibus.

¶De apoſtemate narium.

Intentio in curatione eorū eſt triplex. In p̄ncipio nāq̄ indigēt medicamine repellēte materiā: ſicut ꝓprie oleū roſatū & oleū myrtinū cū aqua roſata quocunq̄ eorū fuerit. Poſt hoc vtendū eſt q̄ eſt ſicut oleū cōquaſſatuȝ cū aliq̄ ex mucillaginibus aut cū lacte mulſo recenti. Ultimo vero indi gent medicamine maturatio: ſicut ꝓprie dyaquilon diſſolu tū in oleo aut mucillagines maturatiue diſſolute i oleo aut mucillago radicum liliȷ̄ cōquaſſata cū oleo aut radix liliȷ̄ co cta in lacte & trita cū adipe galline aut porcino & adeps gal line cū oleo de amigdalis amaris cōferūt i hac hora.

¶Hamech. Medicamen cōferens apati & bothor ſanguine is. ℞. farine ordei roſarū: ā̄n. parteȝ. j. cāphore partis. j. q̄r tā. Tere & cōfice cū aqua roſata vel ſucco granatorū aceto ſorū: vnge intus et extra ꝓbatū eſt.

¶Idē. Aliud ad apoſtema ex ſanguine. Accipe ſucci ſolatri & ſucci acetoſorū granatorū & aque roſate partes eq̄les olei roſati: partes. ij. conquaſſetur cum modico camphore & vn ge intus & extra.

¶Idē. Aliud ad apata ex colera rubea. ℞. mucillagines pſilij aut ſemina citoniorū aut albumen oui ⁊ cōquaſſata cum oleo roſato aut violato ⁊ ifrigida ea ⁊ vtere bonū ⁊ expertū.

¶De vulneribus ⁊ vlceribus nariū.

Quedā ex eis ſunt manifeſta exterius: quedā occulta iterius. Que aūt manifeſta ſunt: alia ſūt ſicca: ſicut cruſte: alia humida lenia. Et prima qdem curātur cum medicinis mediocris exiccationis ſicut vnguento de cerusa ꝑprie ⁊ vnguēto triſarmacon: aut oleo roſato diſſoluto cū maſtice ⁊ puluere roſato mixto ⁊ ſimilibus.

¶Si aūt fuerint vulnera humida curātur cū medicinis minoris exiccationis ſicut oleo roſato adipe galline ⁊ cera et ſimul diſſolutis ⁊ ſimilibꝰ. ¶Cōſuetudinaria aūt vulnera q̄ ſunt ſicut cruſte bothor ⁊ aſperitas rubei coloris roſarū accidētes naſo: ſꝫ exteriꝰ eius curant̄ cū duobus cauterijs poſitis inter labia: ⁊ gingiuas iuxta dētes caninos vt aſcendat hincinde ad colatoria naſi. Occulta aūt interiꝰ latētia in partibus alchataſin praua ſunt ⁊ peiora q̄ fiūt in partibꝰ colatorij: ⁊ adhuc magis q̄ fiunt in ventriculis cerebri et in eis q̄ fiūt ſicut capita mā millarū. Et ex eis qdā ſūt recētia: in qbꝰ nō multū ꝑterijt tēpus: alia ſunt antiqua cronica. Recētiū aūt duo ſunt gn̄a curationis.

¶Primū qdē eſt mundificatio: ⁊ ꝑficitur cū medicinis lauatiuis debilis abſterſionis: ſicut aqua mellis proprie: ⁊ que hoc curſu procedunt. ¶Scdm vero eſt conſolidatio: et ſigillatio eorum: ⁊ ꝑficitur cū medicinis debilis exiccationis ſicut vnguento triſarmacon: ⁊ vnguento de cerusa cōfortato cū modico myrrhe ⁊ olibani: ⁊ ſanguinis draconis. Cronica aūt ⁊ putrida vulnera triplici egent gn̄e curatiōis.

¶Et primum qdem genus eſt mundificatio eorū cū eo ꝙ eſt mediocris abſterſionis: ſicut vinū: ⁊ proprie mel ⁊ ſimilia. Et qn̄qꝫ expedit neceſſitas apud multitudinē putrefactionis: vt miſceatur cū eis ꝙ eſt ſicut colcothar: aut vnguētū egyptiacum. Et vrina qdē infātū ē mūdificatiuū bonū. Et nos diximus multa ex eis in capitulo de vlceribꝰ auriū ad hec conferentia.

¶Scdm vero genus eſt incarnatio vulneris cū eis q̄ ſunt ſicut vnguentum de cerusa: aut vnguentū triſarmacū aut

confortata cũ eo quod eſt colcothar modicũ et ſimilia.
¶ Tertiũ ꝓo ẽ conſolidatio vulneꝝ ⁊ ſigillatio eoꝝ ⁊ ꝑficiẽ cũ medicinis exiccatiuis nõ multe exiccationis: ſicut ꝓprie marã factũ ex reb⁹ q̃ ſũt ſicut olibanũ myrrha ſarcocolla ⁊ ſiĺia. Et qñq; apõ neceſſitatẽ miſceẽ cũ eis ꝙ ẽ ſicut ariſtolo gia rotũda: ⁊ colcothar ⁊ ſiĺia. Et ꝓprie qñ timem⁹ de futu ra putrefactiõe dicta ſũt ĩ capitulo de vulnerib⁹ auriũ que afferantur ad locũ hunc. Excepto ꝙ vulnera auriũ ſicciori et acutiori indigẽt medicamine q̃ vulnera nariũ. Et tuũ ẽ diſcernere: ⁊ mẽſurare iſta. Et cõferẽ cauteriũ in zuhẽdeg.
¶ Hamech fili⁹ zacharie: medicamẽ bonũ cõferẽs vulneribus narium recentibus ⁊ antiq̃s: ⁊ fecit hiſpanus. ℞. ceruſe: olei ſiſamini: medulle cruris vacce ⁊ olei amigdalini dul. cere albe: ⁊ gũmi albothin: añ. dragagãti gũmi arabici. añ. ptẽ. ß. Fiat ex eis glutẽ cũ modico aque roſa. Et fiat vnguẽtum cũ ceteris: ⁊ vtere ſuꝑ morbo cũ licinio de panno.
¶ Si aũt alcaiaſin vulnera occupãt ⁊ deſcẽdũt ꝑ foramina vſq; ad pallatum: ⁊ ad guttur: ſugat naribus filum vſq; dũ deſcendat ad palatũ et trahaẽ ꝑ os: et ducatur filũ ſicut ſerra vſq; dũ locus ſanguineẽ. Deinde vnge filũ cũ medicamine: ⁊ hoc fiat oĩ die vſq; dũ ſanus fuerit: eſt eñ expertum.
¶ Idẽ. Medicamẽ cõferens fiſtulis in naſo: ⁊ vlcerib⁹ ſiccis exꝑtum. ℞. cere albe ꝑtes. ij. medulle cruris vacce ꝑtem. j. olei camomillini: ſiſamini: olei nardini: olei de amigdalis dul. añ. ptẽ vnã. Fiat vnguẽtũ ⁊ miſce cũ eis mucillaginis dragaganti albi: ⁊ mucillaginis heuiſci: ⁊ mucillaginis ſeminis citoniorum: ⁊ pſilij: ⁊ ſeminis lini: añ. ꝑtis vni⁹ ſextã. Fiat ex eis vnguentum cũ pauco croco. Et vtere ſicut primum: valet etiã ad ſciſſuras labiorum.
¶ Idem. Aliud valẽs ſiĺr. Accipe cere rubee ꝑtez vnã olei roſati ꝑtes. vj. Diſſolue ea ⁊ miſce cum eis litargiri ceruſe fecis argenti: añ. ꝑtis vnius tertiã. fac vnguentum ⁊ vtere: et eo ſepe tangat naſum.
¶ Sabor. Aliud bonũ valẽs ad idem. Accipe litargiri: olei roſati et olei myrtini: añ. partem. j. aceti: et ſucci myrte. añ. partem. ß. Cõfice ⁊ vnge bonũ eſt ſi deus voluerit. Et qñq; fit ſine aceto: et pro aceto pone ſuccum myrte: et qñq; pro aceto vinum. Et eſt bonum.

¶Gallenus. vnguentū de flore eris bonū mundificās vulnera saniosa: ⁊ cōsolidans ipsa. ℞. cere. ʒ. iiij. ⁊ olei antiq̄ vel facti ex oliuis imaturis. ʒ. xvj. floris eris pulnerizati sicut alcohol. ʒ. ij. fiat ex eis vngūm. Et vtere cū licinio. Et qñ q̄ additur vel minuit̄ ex flore eris ſm q̄ exigit necessitas.

¶Vngtū ex inuentione nostra. Sanans vulnera nariū: et vbicunq̄ sint in corpore. Accipe lubene: ⁊ triofilon acetosi: añ. ℥. ij. pīce sup̄ ea postq̄ fuerint concussa: olei rosati olei myrtini: añ. ℥. v. ⁊ dimitte in vase lapideo p̄ dies. vij. Deinde ebulliant ebullitione vna ⁊ cola. Et cum cere citrine. ℥. ij. et ſ. fiant vnguētum ex eo ℓ licinio. Et vtere: ⁊ quādoq̄ admiſcetur ad omnem. ℥. illius vnguenti ex flore eris. ʒ. j.

¶Filius Serapionis. Medicamē cōferens vlcerib⁹ nasi. ℞. ceruse merdalengi: ⁊ plumbi adusti: añ. partes equales abluantur vicib⁹ plurib⁹: postq̄ fuerint trita. Deinde fac ex eis vnguentū cum vino: ⁊ oleo myrtino diu terendo in mortario: nunc oleum nūc vinum. añ. parum infundendo vsq̄ dum impinguetur. Expertum bonum.

¶De polipo qui fit in naribus.

Polipus qui fit in narib⁹ durus: ⁊ niger ⁊ nō tractabilis: et mollis: ⁊ putrid⁹: ⁊ fetidus fortassis nō sanatur. Et qui elongatur: ⁊ pēdet: ⁊ aliquando egreditur extra habēs radicem gracilem tenuē: nō nimis ꝓfundatam curatur incidendo iuxta radicē eius cū forficibus postq̄ apprehendis: ⁊ trahis cum tenaculis: deinde post incisionē cauterizetur super eo quod remanet de radice cū ferro ignito aut cū medicamine acuto: ⁊ hec quidē fiant post corporis mundificationē pluries iteratam: ⁊ post flobothomiā. Et quādoq̄ necessitas expedit ⁊ fiat cauteriū in zuhendeg: et proprie apud fluxū reumatis ad partes nariū: sicut dictū est in eis q̄ sunt de curis catarri ⁊ corize. Si autē polipus descēdit per foramina palati ad palatū ⁊ guttur trahat̄ et similiter cū tenaculis: ⁊ incidatur secus radicē eius cū forficibus ignitis: ⁊ curetur deinde cū medicamine acuto: sicut iā diximus. Si aūt ei⁹ incisio nō fuerit facilis ſm modū quē diximus. tunc accipe duos aut tres pilos caude equi ⁊ torq̄ singulum eorū p̄ se: deinde ex eis retorquēdo fac sicut filū vnum ⁊ fiant in eo nodi tres vel quattuor: et mittatur per

nares

nares cū acu plūbea:ꝛ declinet cū ea ad foramina palati:ꝛ trahaꝛ ꝑ ipm palatū cū facilitate donec filū exeat ꝑ foramina palati:ꝛ tūc accipe vtrāq₃ extremitatē fili:ꝛ ducas:ꝛ reducas ad modū ſerre vſq₃ dū tota incidatur caro:ꝛ ſi aliqd remaneat tūc fiat ſicut ſuperi⁹ dictū ē. Abiecta aūt tota carne polipi cureꝛ:deīde cū vnguēto viridi ꝛ medicamine incarnatiuo.

¶Plerūq₃ aūt polip⁹ nō ē multe additiōis: ꝛ curaꝛ poſt inciſionē cū medicinis acutis ꝛ alijs ſicut dicem⁹ poſt. Si aūt fuerit cācroſus cura ei⁹ eſt difficilis. Curaꝛ tñ qñ cū medicinis acutis ꝛ alijs q̄ dixim⁹ in capitulo de vlcerib⁹ narium:loco aūt nariū a polipo perfecte mūdificatio curetur cū vnguēto viridi et vnguento de ceruſa dictis in cura vlcerum.

¶Diaſcorides. Medicamē auferēs polipū narium:et oēm additionē carnis in eis:ꝛ emorroydas nariū cācroſas. Accipe ſemen luſ:et tere cū ſucco malorū granatoꝝ coctorum cū cortice ſua:ꝛliniatur ſuper polipo in circuitu eius.eſt.n. medicamen bonū. Una etiā luſ et ꝓprie ſuccus eius idem operatur:ꝛ ſimiliter ſuccus radicū eius ꝛ ꝓprie lana ex aliquo eorum imbibita ꝛ immiſſa naribus. Et eſt expertum.

¶Gal. Medicamē ſanans ꝛ cōſumens oēs additiones carnium in naribus cū lenitate ſine dolore: ꝛ ſanans vel cera in eis ꝛ efficit operationem ſuam tempore longo. Quapropter ſine ceſſatione vtendum eſt eo. Accipe ex trib⁹ generibus granatoꝝ ꝑtes equales:ꝛ tere eas ſm totalitatē eorū et extrahe ſuccū ipſoꝝ et decoque in eſſentia rob tenuis. Deinde tere ſubſtantiā granatoꝝ cōtritione multa vſq₃ dū fiat ſicut paſta:ꝛ fac cū ſucco eoꝝ formas ſimiles naſalib⁹ et intromitte ex eis in naſu₃ vnā poſt vnā preliniendo tamen cū ſucco predicto:ꝛ hoc fiat tēpore extenſo:efficit enim operationem ſine dolore:ꝛ eſt expertū. ¶Quidam vero ex expientibus admiſcuerūt cū eis ex trociſcis alcacalō quātitatē ſufficientem ad vigorandum operationem ex ipſis.

¶Fili⁹ Serapiōis. Cōfectio medicaminis ꝯſumētis polipū ꝛ oēm carnē additā. ℞. ſcorie eris ꝫ aur̄. iiij. calcanti: aureos. iij. elleborī nigri aur̄. j. arſenici rubei. ʒ. ſ. Tere ꝛ fac puluerē et inſufla inaſum:aut confice cū vino et vtere cū licinio.

¶Idem. Confectio trociſcorū alcadicon: quorū innamen

tum eſt virtuoſum. Conſumunt eñ polipū ⁊ cancrū et oēs additiones carnium in oībus locis. ℞. calcis non extincte arſenici citri. añ. ptes. ij. colcothar: floris eris aluminis. añ. partem. j. gallarum cachie: balauſtie. añ. partem. ß. Cōfice ea in mortario eneo cū aceto forti contritione vltima vſq; ad quinq; dies: deide fiant ex eis trociſci: ⁊ conſeruētur in vaſe vitreo in loco frigido ⁊ ſicco. diſtempera vnum ex eis cum vino ⁊ vtere cum licinio: expertum forte.

¶ De ſternutatione.

Sternutatio aūt eſt in q̄buſdā vtilis: ī q̄buſdā nociua. Util' poſt maturationē corize: ⁊ poſt digōnē ſode ⁊ freneſis: ⁊ litargie ⁊ ſubeth ⁊ intercīſiōis ī memorie: ⁊ epilepſie ⁊ appoplexie ⁊ egritudinū neruoꝝ et ſcotomie: ⁊ facilitate partū ⁊ expulſionē ſecūdine. Ex eis q̄ ſubmouent ſternutationē ⁊ incitāt. Alia ſunt q̄ ſumūtur p os: ſicut cepe acutū ⁊ alleū ⁊ ſinapis ⁊ vinū forte ⁊ acutū ⁊ ſiſia. Alia ſūt ab extrinſecis incitātia: ſicut radius ſolis vētus acutus fum⁹ ⁊ ſiſia. Et ex eis ē approximatio ad iuuenculā ⁊ heſitatio ⁊ deſiderū coit⁹. Et alia ſunt odorabilia: ⁊ intrātia narē: ſicut roſa ꝑprie odorata generat eñ ſternutationē calefactis ⁊ folia myrti cū aceto ⁊ ſuccus foliorū vitis inſtillatus: ⁊ ſilr agreſta ⁊ ſimiliter cāphora cū onfacino ⁊ opio inſufflata in nares. Et nenufar odoratū ⁊ ſolatrū ſilr et ſlef memithe cū cāphora ⁊ vapor aceti: ⁊ ſimilia. Infrigidatis vero ſternutationez ſtimulātia ſunt mezereon euforbiū elleborus cōdiſi: piper oleander ſella animaliū caſtoreū arthanita cucumer aſininus ziziber piretrū ſanſucc⁹ auricula muris yreos nigella infuſa ī aceto: pulpa collōq̄ntide baurach oppopona cū ſerapinū aloes furfuris gallia ſinapis ruta ſilueſtris et ſimilia. Cōpoſita vero incitātia ſternutationē: plura dicta ſunt in capitulis que preceſſerūt. Nociua vero ſunt ſternutatoria in pricipio catarri difficilis: ⁊ in egritudinibus catarralibus pectoris ⁊ pulmonis et faucium ⁊ coſtarū et ante digeſtionē ſode ex plenitudine ⁊ etiam omniū egritudinuz quarū nolatio preceſſit: ⁊ ante mūdificationem ī corporis cōmunez. Sternutatio autez facta p ſe q̄nq; fit propter fortitudinē cerebri vigoroſi ad expellēdū ſuperflua ⁊ eſt ſignificatio laudabilis in egritudinib⁹ cerebri: deſperaſ eñ

de eo qui ſternutare non poteſt in ipſis etiã medicaminib⁹
adhibitis. Et q̃n̄q; fit propter paſſibilitatem cerebri reci-
pientis de facili impreſſiones frigoris et caloris ĩpreſſiões
redũdãtes ex auſtro ꝛ borea. Quare fit coartatio ꝛ expreſ-
ſio propter ĩpreſſionẽ ex frigore ꝛ borea ꝛ expellit materia
coartata aut diſſoluta ꝛ expulſio ꝑpter ĩpreſſionẽ ex calore
ꝛ auſtro expellitur materia diſſoluta.
¶ Sternutationem autẽ ꝓhibẽtia ſunt proprie paſſiones
animales ſicut gaudiũ ꝑprie ꝛ ira ꝛ ſollicitudines ꝛ cogita
tiones ꝛ fricationes aurium ꝛ extremitatũ ꝛ cõtorſio naſi ꝛ
fricationes gingiuarum palati ꝛ lingue ꝛ oculoꝝ. Et ſi con
tingat ꝑpter incitationem factã a calore aut auſtro ſedant
vehementiã eius oleũ roſatũ: ꝛ oleũ de ſalice ꝛ ſimilia odo
rata ꝛ effuſa in ambabus auriculis ſuper caput ꝛ ſorbitio
aque frigide ꝛ ſuggere eam naribus: ꝛ lauare faciẽ cũ ipſa.
Si vero cõtingat ꝑpter incitationem a frigore ꝛ borea con
ferunt infuſiones oleoꝝ calidoꝝ ſine mordicatione in am-
babus auriculis ꝛ ſuper caput ꝛ etiã nares ꝛ ſorbitiões ca
lide ꝛ balneationes ꝛ odorare camomillã ꝛ poma redolẽtia
ꝛ galliam ꝛ ſpicam ꝛ myrrhaꝫ ꝛ ambrã ꝛ xiloaloes. Et cõfe-
runt etiã odores herbarum q̄ naſcũtur ĩ mari ꝛ ſpõgie ꝛ cõ
charũ maris ꝛ lanaꝝ ꝛ lipporũ que ſunt in eis.

¶ Summa octaua de egritudinibus oris: ꝛ primo de
ſciſſuris labiorum.

SCiſſura labioꝝ q̃n̄q; fit ĩ labio ſuperiori ꝛ cuꝫ
cõitate nariũ ꝛ fit poſt corizã ꝛ catarrũ ſolitũ
fluere ad partes illas q̄re turget naſus:
ꝛ labiũ cũ veſtigijs rubedinis ĩterdũ: ꝛ ĩter
dũ bothor ꝛ ĩterdũ cum cruſtis ꝛ ſciſſuris: ꝛ
aſpitate. ¶ Et cura ei⁹ ẽ tres res. Prĩa ẽ mũ
dificatio ab humore q̄ ſupabũdare vr̄. Scđa
ẽ diuertere cuꝫ materiã flõmia ſi pctm̄ eſt in ſanguine aut
cũ vẽtoſis cũ ſcarificatiõe ĩ occipitio ꝛ ĩ collo aut cũ cauterio
in zuhẽdeg. ſi neceſſitas expetit: ꝛ q̃n̄q; fiũt cauteria duo q̄
dixim⁹ ĩ capitulo de vulnerib⁹ nariũ ꝛ ſũt mirabilis iuua-
mẽti. Tertia res eſt adequatio loci ꝛ correctio nocumẽtoꝝ
q̄ cadũt in locis ipſis. et hoc q̄dem dictuꝫ eſt in capitulo de
vlcerib⁹ nariũ. Et q̃n̄q; fit in labio ſuperiori aut ĩferiori abſq;

cõmunitate aliarũ partiũ ⁊ ꝓprie ꝓpter cõtractionẽ accidẽ
tẽ muſculo trãſuerſali ipſi⁹ labij q̃re accidit et vt ſcindat la=
biũ ſciſſione ꝓfundante ⁊ multiplicatur hmõi apud multi=
plicationẽ boree:⁊ cura eius eſt cũ vnguento de ceruſa:aut
oleũ roſatũ cũ ceruſa:aut litiũ cũ oleo roſato ⁊ ceruſa ⁊ alia
quoꝝ remẽorabimur poſt. Et ſũt ex hominib⁹ q̃ incidũt mu
ſculũ ipſuȝ ẜm trãſuerſuȝ eius ꝓfundantes cũ ſagittella vſ
q; dũ incidatur ẜm totalitatẽ eius. Deinde imponũt pulue
rẽ cynamomi:⁊ gallaꝝ vſq; dũ ſanetur. Et ſunt q̃ cauterizãt
ẜm trãſuerſum ei⁹ nũmo aureo ſubtili. Deide curãt cũ vn=
guẽto de ceruſa ⁊ alijs ſimilibus.

¶Democrit⁹. Medicamẽ exptũ ad ſciſſuras labioꝝ. Acci=
pe furfuris ⁊ pilorum caudarũ equi partes eq̃les:ꝯbure ſu
ꝑ laminã ferreã:⁊ miſce cinerẽ eoꝝ cũ melle:et vnge locum
mane ⁊ ſero vſq; dũ ſanetur.

¶Cerotũ ſanãs ſciſſuras labioꝝ ⁊ eſt expertũ. Accipe glu
tinis albothin:mellis maſticis yſopi humide:añ partes eq
les. Fac ſicut cerotum.

¶Aliud ex inuentione noſtra. Accipe gallarũ ceruſę:ana.
partẽ.j.dragaganti amili:añ.partẽ.ß. Cõfice cũ adipe galli
ne quãtũ ſufficit vtere ſicut primo.

¶Aliud valens ad ardorẽ cõbuſtionẽ ⁊ vlcera labioꝝ ⁊ eſt
iuuamẽ exptũ. ℞. litargiri ceruſe fricationũ plũbi ⁊ olei iuſ
quiami albi ⁊ cere:añ.partes eq̃les olei roſati quãtũ ſuffi
cit.exptum eſt.

¶Dyaſcorides. Ad ſciſſuras labioꝝ. Accipe gallas ⁊ pul=
uerisa ſicut alcohol:miſce cum melle ⁊ vtere:aut miſce cum
terebẽtina ⁊ adipe galline aut anatis:aut accipe gallas et
tere ſicut alcohol:⁊ miſce cũ terebẽtina ⁊ maſtice ⁊ yſopo et
croco ⁊ melle.exptũ bonũ.

¶Filius zacharie. Medicamẽ bonũ cõferẽs ſciſſuris labio
rũ ⁊ faciei et manuũ. Accipe cere citrine yſopi humide adi
pis anatis:añ.partẽ vnã olei roſati partes duas amili dra
gaganti mucillaginis:ſeminis citonioꝝ.añ.partẽ.ß. Fiat
ex eis marã ex q̃ loco prius fricato igrediat̃ balneũ ⁊ exiẽs
inũgat locũ ex marã. Et ex dragaganto trito:ſicut alcohol
ſuperaſpergat.⁊ hoc faciat vſq; dũ ſanet̃.

¶De dolore dentium.

INtētio in curatione duplex eſt. Ulis ⁊ particularis: ⁊ q̃dē vniuerſalis intētio eſt tres res. Prima eſt euacuatio materie. Scđa diuerſio eiꝰ. Tertia prohibitio fluxus ipſiꝰ. ¶ Et pria q̃dē res ꝑficitur cū euacuatione ꝑ flobothomiaȝ ⁊ ventris ſolutionē. Et illud ſignificabit tibi accidere cū cōmunitate cerebri ⁊ partiū capitis. Uex ſi dolor fuerit ꝓpter apoſtema ꝙ eſt in gingiua cuius materia eſt ſanguis acutus. Cōfert flobothomia cephalice ⁊ ſcarificatio ⁊ īciſio venarū q̃ ſunt in labijs ⁊ ſub lingua. ⁊ hoc fiat gradatiȝ ⁊ ꝯferunt etiā ſanguiſuge appoſite ī radice dentiū ⁊ vētoſatiōes ſub mēto cū inciſiōe. Et ſi abſqȝ apoſtemate fuerit: tamē ab eadē materia adminiſtrāda eſt flobothomia. Et alia q̄ diximus ⁊ ſi cū hoc fuerit ſanguis acutus colericus flobothomia ⁊ ventris ſolutio neceſſaria eſt. Si autē ex humoribus fiat frigidis euacua cum eo quod eſt ſicut pillule cochie et yera dyacolloquintidos ⁊ ſimilia.

¶ Secundā rem cōplent flobothomia ⁊ ventoſatio q̄s diximus ⁊ fricationes extremitatū ⁊ ligature ⁊ cōpreſſiones doloroſe ⁊ cauterium in zuēdeg. ⁊ ſilia. Et dixit Gal. Si teratur allium ⁊ ponatur ī radice manus iuxta palmā ex parte domeſtica ⁊ proprie ex manu que ſeq̄tur dolorem: ſanat dolorem dentis. Et expertum eſt.

¶ Tertiā reȝ cōplent adminiſtrationes medicaminū ꝓhibētiū fluxū declinare ad dētes: ſicut ſunt pillule alchaiber: quas fecit Alexāder ⁊ nos ſcripſimus ī capitulo de catarro ⁊ coriza ⁊ nos plura intētiōis huiꝰ ſcripſimus tibi. ¶ Particularis aūt ītētio diuidit ī curā verā: ⁊ curā mēdoſaȝ. Et vera q̃dem cura habet tres ſemitas. Prima q̃dē eſt vt ī principio doloris admiſtretur medicine que cōfortent dētes: ⁊ repellāt reumatizatiōes materie. ⁊ ſi ſit materia calida cū eo ꝙ eſt ſicut retētio aq̄ frigide in ore cū aceto aut aqua roſata aut viciſſitudo eorū: aut aliqua īfrigidātia que ſunt ex ſuccis ⁊ decoctionibus herbū: que ſunt ſicut roſa myrtus cū modico cāphore: ⁊ huius etiam intentionis eſt oleum roſatū: ⁊ oleum de ſalice: ⁊ oleū de oliuis immaturis ⁊ oleū myrtinum per ſe aut confortatum cum aceto ⁊ camphore paruȝ. Cum autem incipit pertranſire tēpus principij adminiſtrādū eſt oleum roſatum cum decoctione maſticis. Et adhuc

poſt hoc oleum roſatum cum decoctiōe vini ⁊ maſticis: aut oleum roſatum decoctionis vini: ⁊ paſſularum aut fenugreci. vltimo vero gradatim perueniendū ad reſolutiua ⁊ maturatiua ex his que dicem⁹. i materia vero frigida admini ſtrentur in principio que ſunt ſicut oleum roſatum cū maſtice aut oleū roſatū cū ſuch aut ramich ⁊ ſilia: et poſt hic oleū roſatū cum eo ꝙ eſt ſicut yſopus et alhaſce aut ſuccus porri poſt ebulitionē eorū: ⁊ ſilia. Poſtremo vero ea q̄ ſunt ſicut radix colloq̄ntide cū aceto aut ſtaphiſagria: aut piretrū aut alleū ⁊ ſilia. Cura aūt mēdoſa eſt cura q̄ blādiēdo ſedat doloris vehementiā. ⁊ hoc q̄dez ſtupefaciēdo. Et huius q̄dem intētiōis eſt iuſq̄amus ⁊ ꝓprie ſuffumigatio facta ex eo. ⁊ expertuz eſt de opio ⁊ oleo roſato linitis ſup dentē. Et ſi militer piretrū ⁊ cāphora ſi applicētur ſup dētē ſedāt vehemētiā doloris ei⁹. Et ex expertis annexis ſup dentē remouētibus dolorē ei⁹ eſt medicamē iſtud. ℞. iuſq̄ami albi opū ſtoracis galbani: aā. ℥. ſ. piperis: aſe fetide. aā. ℥. ß. miſce cū rob vue: ⁊ cū endiuia liniatur ſuper dente doloroſo.

¶ Aliud accipe olei caſtorei. aā. partes equales et diſtillet ex eis granum vnum vel duo cum oleo roſato in aure ſequēte dolorem ⁊ ex eis eſt ſazenea proprie et trociſcus ſtelle et philonium. Sunt enim mirabilis iuuamētis proprie mixto cum eis aliquanto opij.

¶ Narratio medicaminū ad dolorez dentiū calidum. Conferunt collutiones oris facte ex aceto decoctiōis iuſq̄iami aut radicis eius cum oleo roſato ⁊ aceto. Acetum autez decoctionis ſpolij ſerpentis eſt ad illud mirabile proprietate q̄ eſt in ipſo. Sandaraca cū aceto eſt iuuamēti ſublimis. ꝓhibet eñ reumatizationē a dētibus et gingiuis ⁊ ſedat dolorem vehementer ⁊ conſtringit gingiuas. Aqua roſata cōfortata cū modico cāphore valet ad dolorem dentiuz colluto ex eo ore. Valet etiam oleum roſatum ſine maſtice et cuz maſtice. Gallarum decoctio cum aceto valet ſimiliter. Solatrum cum aceto eſt medicamen expertum.

¶ Wahemech araſi. Cōfectio trociſcorum ſedantium dolorem dentiū calidū: ⁊ dolorez apatis in gingiuis. ℞. coriādri ſeminis portulace: ſumach: lentiū excorticatarū: ſandali citrini: roſarū piretri: cāphore: aā. ptes equales: fac trociſcos

cũ ſucco ſolatri:ꝛ line dentem doloroſum cũ vino eorum diſ
ſoluto in aqua roſata:ꝛ aceto precedentibus flobothomis
et euacuatione ꝛ ventoſatione ſicut prediximus.
¶Filiꝰ zacharie. Medicamẽ ꝯferẽs doloribꝰ dentiũ ꝛ corro
ſiõi eoꝝ. ℞.carmezit.ʒ.v.ſpolij ſerpẽtis.ʒ.j.alchanne de me
cha.ʒ.ij.ꝛ.ß.corticũ radicũ capparoꝝ.ʒ.ij.bulliãt cũ aceto ꝛ
teneatur tepidum in ore in pre doloris expertum eſt.
¶Idẽ aliud cõferẽs dolori et motioni dentiũ.℞.gallarum
corticũ glandiũ corticũ granatoꝝ:aña.ptes equales bulliãt
cũ aceto medietas eoꝝ ꝛ vtere colluẽdo.Et ex alia medie-
tate fiat puluis ꝛ poſt collutionem vtere ſuper dentes.
¶Narratio medicaminũ ad dolorẽ dentium frigidũ.Con-
ferunt collutiones diu retente in ore facte ex rebꝰ que ſunt
ſicut cortices radicũ capparis ꝛ acetum poſtq̃ ex decoctiõe
eorũ fit collutio in pte leſa et ex eis eſt teda pinguis ꝛ cor-
tex eius ꝛ lignum pini ꝛ cortex eius ꝛ radix colloquintide
et pulpa eiꝰ ꝛ ꝓprie acetum decoctionis eorum et acetum
ꝙ iam bulliuit in teſta colloquintide ſpatio multo ꝛ eſt ma
gni iuuamenti ꝛ condiſi bullitum cum vino eſt vltimũ deco
ctio calamenti cum aceto aut vino eſt iuuamenti valde:ꝛ ſi
militer radix raffani ꝛ folia almezereon ꝛ piretrum et zin-
ziber ꝛ radix cucumeris aſinini aut ſuccus eiꝰ ꝛ ſimil'r har
mel cũ aceto.piretrũ ẽt cũ aceto ꝛ ariſtologia rotũda ſunt
experta ꝛ ſimil'r ſtipites alij cum piretro ꝛ aceto ꝛ qñq; exi
git diſpoſitio et indiget adminiſtratione apud vehemẽtiã
doloris rerũ maturatiuarũ in collutionibus ad ſedãdũ do
lorem ſicut proprie oleũ calefactũ in quo decocta ſit radix
altee ꝛ camomilla ꝛ mellilotũ ꝛ fenugrecum ſingl'r aut con
iunctim qm̃ ſunt ſedatiuum bonum.Rerum aũt que appli
canter ſup dẽtes ꝛ ſedant dolorez ſumma hec eſt.piper et
alchitran adminiſtrata ſup dẽtẽ reſoluũt dolorẽ ꝯgelatiuũ
aut piper ꝛ euforbium cũ melle aut piper ꝛ aſa fetida aut
ſinapis et aſa fetida aut ſerapinum.Et expertis eſt medul
le nucleorũ pſici pars.j.piperis pars.ß. Cõfice cũ alchitrã
aut piretri piperis zinziberis ſtaphiſagrie:aña.ʒ.j.baurach
armeni.ʒ.j.ꝛ.ß.Fricentꝰ cũ eis zingiue.ſũt eñ iuuamẽti ſub
limis et ſil'r nigella cũ oleo antiquo et oppoponacus cum
piretro ſerpentis ſpolium cõbuſtum ꝛ mixtum cũ oleo ad

ſpiſſitudinē mellis linitū ſup dētes eſt mirabile in ſedatiōe doloris. Et ex origano ⁊ nitro puluis fact⁹ ſparſus ſup dētes ⁊ gingiuas mox dolorē tollit. Res aūt quib⁹ dētes ſuffumigātur ⁊ tollitur eoꝝ dolor ſunt ſemē porri cū alchitrā poſtq̄ recipit̄ ex eis fum⁹ ꝑtraiectoriū ſup dentē doloroſuꝫ ſedat eñ dolorē ⁊ occidit vermes ⁊ ſil'r ex ſemine cepe cū alchitran ⁊ ſil'r ex ſemīe iuſquiami ⁊ ſemīe porri ⁊ alchitran partibus equalib⁹ factis ex eis formis ſicut auellana ⁊ ſuffumigatiōes facte ex vna ex eis ꝑ traiectoriū. Res ꝟo quibus fit vaporatio exteri⁹ ad dolorē dentiū ſunt ſicut malua anetū altea ⁊ herba nitri camomilla mellilotū fenugrecuꝫ ſemē lini ſemen cauliuꝫ ⁊ folia ei⁹: ſemē porri yreos radix lilij yſopus ⁊ ſimilia ⁊ qñq̄ fit emplaſtrum ex eis ⁊ qñq̄ fit emplaſtrum ex cepe aſſo ⁊ oleo camomillino aut anetino: ⁊ qñq̄ fiunt linimēta exteri⁹ cū oleo camomillino aut anetino aut rutaceo aut amigdalarū amararū: aut de lilio aut oleo de been aut oleo ꝑſicoruꝫ aut yſopi ceroto ⁊ ſil'ibus ⁊ qñq̄ fit ex alijs vnguētis. Et qñq̄ fiūt euaporatiōes ex reb⁹ ſiccis ſicut cum ſale ⁊ milio et panico et ſimilibus. Res aūt q̄bus fiunt iniectiones ꝑ aures et ſedāt dolores dētiū ſunt hec. Succus affodilij tepidus iniectus ꝑ aurē q̄ ex ꝑte doloris ſedat doloreꝫ. Et ſimiliter oleum de agmidalis dulcibus et amaris et oleū de ꝑſicis et oleum ſambucinū quodcunq̄ eorum fuerit coctum in cepe per ſe: aut poſtq̄ diſrūpitur in eis aliquid caſtorei aut euforbij et quādoq̄ aliq̄d opij apd̄ neceſſitatē. Et ex eis ſunt ſucc⁹ cucumer̄ aſinini aut ſucc⁹ radicū capparis poſtq̄ ꝯcoquerim⁹ cū aliq̄ ex oleis ꝑdict̄ aut diſtillāt̄ ꝑ ſe. Succ⁹ aūt alcanahā ē mirabilis.

¶ Joānes Serapiōis. Confectio medicaminis ad doloreꝫ dentium bona ⁊ vocatur furiſicon. ℞. piperis. ʒ. x. ſtaphiſagrie piretri: añ. ʒ. iiij. baurach armeni. ʒ. vj. Tere et fac trociſcuꝫ cū ſucco radicū capparis aut aqua decoctiōis eius. Line vnum ex eis ſuper dentes ⁊ gingiuas.

¶ Alexander. Modus decoctiōis de alleis cito ſedās dolorem dentium. ℞. alleis ſpicas. v. olibani. ʒ. j. ⁊. ß. myrrhe. ʒ. j. decoque cū aceto emina. j. vſq̄ ad conſumptiōem medietati ſemper agitando cū ſpatula: tede pinguis ⁊ ex eo tēpido fiat oris collatorio ⁊ diu calidum teneatur in ore: ⁊ hoc

fiat pluries

¶Idē. Confectio trociſcorū dolorem dentium cito ſedans quū ex vno eorū fit fricatio ſup dentem ⁊ gingiuā. Expertum bonum. ℞. aluminis. ʒ. iiij. piperis. ʒ. iij. iuſquiami. ʒ. iiij. piretri. ʒ. ij. fiant trociſci cum aceto ⁊ vtere.

¶Mahemet araſi. Cōfectio tyriace mirabilis ad dolorē dentium. ℞. piperis caſtorei myrrhe aſſe fetide opij: añ. ptes equales confice cum melle quantum ſufficit.

¶Idem Confectio alteri⁹ medicaminis valentis ſilr: ⁊ eſt medicamen bonū ⁊ expertū. ℞. caſtorei aſe fetide ſtoracis myrrhe ariſtologie rotūde: opij piperis zinziberis iuſquiami: añ. ptes equales. Cōfice cū melle aut alchitran ⁊ line ſuper dentem doloroſum ⁊ applica ſuper ipſum.

¶Idez fiant forme ex ſtorace ⁊ ſemine iuſquiami partibus equalibus ⁊ fiat ſuffumigatio ex vna earū in traiectorio.

¶Aboali. Cōfectio medicaminis experti ad dolores difficiles dentiū ⁊ corroſiōes eorum. ℞. caſtorei opij myrrhe piperis galbani: añ. partes equales cōfice cum rob ⁊ fac trociſcos ex eis ⁊ liniatur ex eis ſuper dentes.

¶Itē operatio decoctiōis olei cōferentis ad dolorē dentiū pulſatiuuz. Accipe pulpe colloquītide aloes ptes equales olei ⁊ aceti: añ. ptes. vj. bulliant ad aceti cōſumptionē ⁊ diſtilletur ex eo in aurem diſtillatione poſt diſtillationem.

¶De extractione dentium.

Quando propter vltimum nocumentum cadēs in dentes medicamenta non conferunt: nec doloris vehementiam diminuunt. Quare ne alijs etiam dētibus nocumenta pariant cōſulimus ad eradicationem eoꝝ accelerare cuz regimine bono prohibitiuo apoſtematis ⁊ ꝓprie cū ꝓceſſione euacuatiōis ⁊ ꝓprie iterata ne fiat extractio ei⁹ apud vehementiā doloris ei⁹ ne ſit cauſa ſincopis ⁊ mortis ⁊ fiat cauſa exiccatiōis ⁊ cōmotionis reumatis vehemētis ⁊ ſuſpecti aut fiat cauſa gñatiōis apatis timoroſi: ſed expectandum vſq₃ dū ſedetur dolor ⁊ maturetur: deinde extrahatur cū ferro poſtq̄ ſcarificaueris enim a carne gingiuaꝝ ſcarificatione profunda ⁊ poſtq̄ extraxeris ipſuz teneat in ore ſuo acetum infrigidatuz ⁊ proprie decoctionis gallarū aut balauſtie. Et ſi remaneat dolor teneat i ore ſuo oleū ro

ſatum cum decoctione maſticis ⁊ ſimilia illis.

¶Regimen autem extractionis dentiū cū medicamine eſt ſ3 hunc modum. Fiat ſcarificatio ſicut hoc ante diximꝰ deinde ponatur medicamen in radice dentis ⁊ hoc fiat cū cautella ne alijs dentibus noceat. Quare diſſiguatur inter dētem et dentem cū cera vel aliquo alio quod ſit ſicut ipſa et obſeruetur hoc vſq3 dum dentis fiat facilis exitus. Et ſunt ex hoībus ꝗ cauterizāt dentem ſolo ferro ignito imiſſo per canellum vſq3 ad dentē ⁊ acquiritur ex eo ꝙ mitigatur dolor ⁊ dēs poſt tēpus ⁊ ipē cadit fruſtratim ⁊ quandoq3 cauterizant cum nucleo nucis accenſo et quandoq3 cum grano olibani accēſo et ignito ⁊ ſimilibus.

¶Filius zacharie araſi. Cōfectio medicaminis facilis eradicantis dentes. ℞. piretri radicum colloquintide et corticum eius: corticum radicū capparis corticum radicū mori: ſeminis almezereō: ⁊ folioꝝ eius huruth: arſenici citrini lactis alſcebran aut fuſtis eius. Terātur cū aceto tribꝰ diebꝰ ꝯtritione vehementi: deinde proijciātur ſuꝑ ea bdellij ⁊ aſ ſe: aā partes. j. ita ꝙ prius diſſoluunt̄ in aceto forti et fiant ex eis trociſci et lineat̄ ex eis in radice dētis hora poſt horam per aliquot dies. facit enim facilez eradicationē ipſiꝰ.

¶Idem. Medicamen aliud quo impletur corroſus dens et frangit ipſum. ℞. ſemen almezereon ⁊ lac alſcebran ⁊ cōficiantur cum alchitran ⁊ impleatur corroſum dentis.

¶Aliud. Accipe baurach corticum mori: aā. ꝑtem. j. arſenici citrini partes. ij. Confice cū melle ⁊ applica ſuper dentez in circuitu eius ⁊ facit eius eradicationem feſtinam.

¶Aliud adeps rane viridis que habitat in arboribꝰ: frangit dentes ſi lineantur ex ea ⁊ ſimiliter ſi lineat̄ ex lacte alſcebran aut titimali ⁊ ſimiliter lac celſi cū arſenico citrino.

¶De agitatione ⁊ commotione dentium.

SI cauſam habuerit corroſionē factam in radice dētiū aut in gingiuis. Dicemus curaz eius. Si fuerit ꝑpter humiditatē lubricā effuſam aut imbibitam in neruo ligante dentem ⁊ fuerit cum cōitate cerebri cura eiꝰ eſt tres res. Prima eſt vt euacuetur materia ⁊ ſi oportet cum iteratiōe. Secunda vt fiat exiccatio humiditatis mollificātis colligationem dentis cum eo quod eſt ſicut myrrha ⁊ acetū deco=

ctionis piretri ⁊ acetum ſquilliticū ⁊ acetū decoctionis ſta=
philagrie aut ellebori aut colloq̄ntide ⁊ ſimiliū facientium
humiditatem multā fluere ⁊ conſumentiū ⁊ abſtergentiū
ipſam. Tertia ē adminiſtratio medicaminū ſtringētiū ⁊ col
ligantiū ligamēta dentiū ⁊ gingiuas ⁊ abſtergētiū hūidita
tes ſicut ꝓprie ꝯmaſticatio maſticis ⁊ collutio ex decoctiōe
ipius cū roſis ⁊ balauſtijs ⁊ ſimilibꝰ ⁊ qñq; accidit cōmotio
dentiū propter percuſſionē ſup eos ⁊ curant̄ cū ꝯſtringenti
bus ſtipticis ex his que diximus ⁊ dicemus.

¶ Sabor. Confectio medicaminis ꝯſtringētis ⁊ cōfirmātis
dentes ⁊ ſtringētis gingiuas laxas. ℞. ſtipitū capillorū ve=
neris aduſtorū. ʒ. iiij. aluminis iameni roſarū piretri ſpice:
añ. ʒ. ij. nucū cypreſſi aduſtarū. ʒ. ij. ⁊ ß. cornu cerui aduſti cē
tauree: añ. ʒ. vj. carmezit. ʒ. iiij. cyperi. ʒ. ij. ſalis gēme aſſi. ʒ.
ij. ⁊ ß. Et fac ex eis puluerem et imittatur in radice dentiū
expertum bonum.

¶ Igem acetum ſquilliticum cōfirmat dentes ⁊ conſtringit
gingiuas. Expertum.

¶ Joannes. Serapionis. Confectio medicaminis ſtrigētis
dentes ⁊ remouētis putrefactionē gingiuarū. ℞. aluminis
iameni balauſtie roſarū cyperi ſumach ſpice ſalis gēme cor
nu cerui aduſti carmezit: añ. partes equales maſticis ptes
ij. pulueriza ⁊ vtere.

¶ Alexander. Decoctio valens ſtr. Accipe gallarū partes.
ij. myrrhe ptem. j. corticum granatorum yreos: añ. partē. ß.
Decoque cū aceto ⁊ colluatur ex eo os ⁊ fricetur gingiua.

¶ Filius zacharie. Medicamen conſtringens dentes ꝯmo
tos accipe gallarū balauſtie roſarū cyperi ſumach: añ. par
tem. j. aluminis partem. ß. Liniatur ſuper radicem dentis ⁊
gingiuam ⁊ applicetur ibi.

¶ Idem aliud. ℞. carmezit roſarū ſpodij balauſtie alumi
nis: añ. Fac ſicut primum.

¶ Idē caſuꝫ motorū prohibēt dentiū ſuch alumē balauſtie
galle cachie euſiſtidos. Terātur ⁊ fiat ex eis dentifricium.

¶ Idem. Aliud. ℞. mirabolanorū citrinorum emblicorum
aluminis: añ. Fac puluerem ⁊ vtere cum aceto.

¶ Thamech. Medicamen conferens cōmotioni dētium ⁊ cor
roſioni gingiuarum. Accipe gallarum copularuꝫ glandiū

aluminis iameni corticum granatorum.añ. Tere et applica ex eo in radice dentium et gingiuarum intus et extra sac mane et sero expertum bonum.
¶ Idem aliud. Accipe gallarum aceti fortis:añ. Fac bullire vsqꝫ ad conſumptionem aceti et exicca totum acetum in ipſis deinde fac ſiccari in vmbra: deinde tere ſicut alcohol et frica gingiuas et radices dentium. Et ſunt qui miſcent aluminis et myrrhe: añ. partem. ß.
¶ Item Medicamen cōferēs cōmotioni dentium. ℞. gallarum corticum granatorum corticum glandium: añ. Tere et vtere in radicem dentium.
¶ Idē. Aliud conferens dolori dentium: et confirmat eos et cōſeruat gingiuas. ℞. piperis albi roſarum balauſtiarū copularum glandium: añ. Confice cum alchitran et vtere et cum fortis ſit dolor et eſt foramen in dente pone ex hoc medicamine et confeſtim cōfert et ſi ſunt ibi vermes occidit eos et expellit. Expertum eſt.
¶ Aboali. Medicamē cōferēs cōmotioni dentiū et corroſiōi gigiuarum. Accipe colcothar aluminis: añ. aggrega cū alchitrā ꝯterē do donec redeat ī ſubſtātiā mellis et line ex eo ſup dētes et teneat os apertū donec currat humoroſitas. Deīde ablue cū aceto decoctiōis gallarum. Deīde accipe alumis fructꝰ tamariſci gallarum roſarum ſiccarum copularum glādiū boliarmeni oſſiū mirabolanorum citrinorum aſſorū ſumach corticū granatorū: añ. partes equales. Terantur et liniantur ſup dentes.
¶ De corroſione et pforatione dentium.
Cura huius egritudinis eſt tres res. Pria ē euacuatio humiditatū putridarū cū eis que ſcis. Scda eſt reſolutio earum ex ipſis dentibus cum eo ꝙ ſit ſicut acetum decoctionis nigelle aut nigella trita cum alchitrā et linita ſuper dentem aut collutio facta cū aceto decoctionis radicū capparis aut zinzib. et ſimiliū. Tertia res eſt ꝓhibitio corroſionis cum eo quod eſt ſicut galla et cyperus quando implet ex eis debes corroſus aut linitur ex eis: et galla qdē ſola eſt prohibitiua putrefactionis et ex eis eſt maſtix et cyperus: et collutio oris cum aceto eſt ſublimis. Camphora vero eſt ad hoc medicamen bonum et iuſquiamus cum ſtorace ſimul mixtus habent operatiōem mirabilem quādo ſit ſuf=

fumigatio per traiectoriū ſuper dētē corroſu3.Et ex cōpoſitis eſt trociſcus ſtelle cū galbano poſitus i corroſiōe dētiū. Et ex eiſdē medicamē Alexādri.℞.opij myrrhe ſtoracis:aā. ʒ.ij.piperis albi:croci galbani:aā.ʒ.j.Cōfice ↄterēdo cū rob ⁊ mitte ex eo in ploratū dētē ⁊ annecte ſup ipm.

De congelatione dentium.

Congelatio dētiū cōfert ei maſticatio portulace ⁊ ſeminis ei9:⁊ fricatio dentiū cū nucleis nucū:⁊ amigdalis ⁊ auellanis ⁊ ſtringere dentib9 panē calidu3 ⁊ caſeū aſſū ⁊ vitellū oui calidi ⁊ fricare ſup dentes ex ſquilla: aut ſale aut cordumeni aut baccis lauri:aut aſa fetida

De vermibus dentium.

Vermes dētiū occidit ſemē iuſqami albi ⁊ ſemē porri:⁊ cepe ⁊ pprie factis ex eis formis cū alchitrā ⁊ auellanis ⁊ ſimilib9.Et facta ſuffumigatiōe ex vna ea℞ p traiectoriū.Et qñq3 fiūt hmōi forme cū adipe renū capre ⁊ ſemine iuſqami:porri ⁊ cepe:⁊ qñq3 fiūt collutiones cū aceto decoctiōis ea℞:⁊ deinde ſuccedit ſuffumigatio.

De corruptione coloris dentiū.

Corruptio coloris dentiū.Conferunt medicine abſterſiue ⁊ mundificatiue.In quibus eſt virtus radēdi et abſcindendi eruginem poſt fricationē ſicut pprie ſpuma maris ⁊ ſal gēma ⁊ alchali ⁊ maſſacumie:⁊ ſimilia. Uerumtamē op3 vt abſtineat a melle ⁊ a pinguibus ⁊ a ſacietate nauſeatiua ⁊ ſomno ſuper repletionem.Et ſine dubio vſus mellis alterat colores dentiū ⁊ alio℞ dulcium.et alio℞ pinguiū. Et nocent ēt pulmenta ex frumento cocto ⁊ fungi ⁊ ſiſamus et ſimilia.Ex rebus aūt maxime dentes corrūpētib9 ⁊ colores eo℞ alterantib9 eſt vomit9:quare poſt ip3 fiat collutio cū aq̄ roſ.et aceto.

Gabriel.Dentifriciū abſtergēs ⁊ mūdificans dētes ex cypero albo fiant trociſci cū vino albo antiquo:⁊ melle ſiccentur in furno debilis caliditatis.Deide accipe ex eis.ʒ.v.ſalis gēme.ʒ.j.⁊.ß.ſpume maris.ʒ.j.⁊.ß.carmezit.ʒ.ij.⁊.ß.ligni aloes.ʒ.j.Fiat ex eis dētifriciū.Eſt em̄ bonū.

Idē.Aliud valēs ſilr.Accipe ſal maſſe:⁊ fac trociſcos cu3 melle ⁊ inuolue in folijs ficu:aut in charta ⁊ cōbure in latere calido:⁊ accipe ex eis partes duas:carmezit partē vna3

ꝛ vtere bonū ꝛ expertum.

¶Humain. Dētifriciū bonū mūdificās dētes. ℞. triture vaſoꝝ de ſeni: ſal' gēme aduſti: cypi albi aſſi: aā. ʒ. ij. ſpume maris: carbonū radicū cāne: aā. ʒ. j. Fac dētifriciū cū eis bonū.

¶Idē. Aliud valens ſicut ꝛ alia. ℞. ſalis aduſti. ʒ. iij. cyperi aſſi. ʒ. ij. cornu cerui vſti. ʒ. iiij. folij partē. j. ꝛ. ß. ſpice florum ſquinanti: roſarū: aā. ʒ. j. fac dētifricium cū eis bonū.

¶Aboali. Dētifriciū aliud valēs ſicut alia. ℞. maſſacumie triture vaſoꝝ de ſeni ſpume maris ſauich ordei aduſti naſturcij aſſi ſalis vſti ariſtologie retunde aſſe: ana pulueriza ꝛ vtere.

¶Filius zacharie. Dētifriciū mūdificās ꝛ abſtergēs erugīnē dētiū. ℞. ſalis gēme: ſeminis iuſqami fracture vaſoꝝ viridiū ſpume maris cali. aā. Fiat dētifriciū cū eis et vitet nauſeatiuom ſacietatem.

¶Filius zezar. Medicamē mūdificās: albificans ꝛ abſtergēs dētes ꝛ ꝯfortās eos. Accipe ordei cōbuſti capriolorū vitis cōbuſtorū: ſceha ſalis gemme ſpume maris. aā. ℥. j. pire tri: cubebe adhebe: aā. ʒ. v. aluminis iameni aſſi gariofiloꝝ aā. ʒ. ij. ſumach. ʒ. iiij. tere ꝛ vtere vna vice poſt aliam.

¶Iſaac heben marā. Dētifriciū albificans dētes ꝛ confortās. Accipe ſulfuris boni ꝯbuſti: ſpume maris: aā. ʒ. v. ſalis gemme. ʒ. x. Tere ꝛ vtere bonū eſt.

¶De generatione dentium.

Generatio dētiū. Quū tardat eoꝝ egreſſio ꝛ tū ſina ortus dētiū multiplicātur. Et accidit ex hoc vt lāgueāt pueri tempore extenſo a multiplicatione accidētiū q̄ multiplicant a plātatione ipſoꝝ: ꝛ tūc ſuccurrēdū ē adminiſtrādo ea q̄ ortū eoꝝ citū ꝛ facilē faciāt. Et ex reb⁹ hoc faciētib⁹ ſūt fricationes gingiuarū: ꝛ vt ſepe ac ſepe ſtrigat eas ſup carne pigui calloſa: ꝛ ſup cutē carniū ꝛ pedes arietum: ꝛ ſuper bucillaria oſſiū hedorū: ꝛ agnoꝝ: vt ſtupefiat ſenſus eorum ꝛ vt ſubtilietur caro ꝛ cōfert ēt fricare gingiuas digito: ꝛ vt ſtringat ſup ipſum ꝛ proprie inunctam ſuper eum pinguedine ꝛ adipe galline: aut anatis: aut anſeris ꝛ mordere ſup carnes earum pingues: ꝛ ſepe fricare cū adipibus earum ꝛ melle: aut pineis enucleatis ꝛ melle pauco: aut ſint melle: et cum amigdalis mixtis cum modico hueg: et cere-

drum leporis eſt in hoc mirabile:⁊ proprie diu fricatum ſu
per gingiuas. Cõferunt ẽt embrocatiões ſup caput colluȝ
⁊ mandibulas ex aqua decoctionis maluarum mellilotí ca
momille aneti ⁊ ſimilium facta infuſiõe ſuper ea cum lana
yſopi. Deinde liniantur cuȝ butyro vaccino ⁊ medulla cru
ris eius: aut cum medicamine bono:⁊ expertũ eſt yſopi ce
rotum. Gal'. quod ſcripſimus in antidotario.

¶ Aliud mirabile. ℞. cere citrine. ℥. ſ. olei camomillini. ℥.
iiij. yſopi humide. ℥. iij. adipis galline ⁊ anatis:⁊ medulle
cruris vacce: añ. auf. iiij. Cum autem dentes apparere inci
piunt vtere embrocationib⁹ ſuperius dictis precedente ta
men hec omnia regimine temperato.

¶ De apoſtematibus gingiuarum.

Dictum eſt de eis ſupra in capitulo doloris dentium ⁊
tu requiras ibi aut in alio loco.

¶ De vulneribus ⁊ vlceribus gingiuarum.

Ex eis ſunt quedam ſanioſa in quib⁹ nõ eſt multa pro
fundatio: ⁊ ex eis ſunt vulnera putrida multe putref
ctionis: cancroſa ⁊ corroſiua. ¶ Et prima quidẽ curãtur du
plici genere curatiõis. Et primũ ꝗdem eſt mundificatio cũ
eo quod eſt ſicut vinũ ꝓprie:⁊ acetũ decoctiõis foliorũ ſali
cis:⁊ roſarũ ⁊ oliuarũ ſilueſtriũ ⁊ lentium ⁊ ſumach et cor
ticũ radicis granati ſilueſtris ⁊ ariſtologie rotũde ⁊ carme
ȝit:⁊ ſiliuȝ. Et diamorõ ꝗdeȝ eſt mũdificatiuũ bonũ ⁊ pro
prie cũ aceto. Et ſi videris abũdare I eis ſanguinẽ poſt flõ
miã cephalice fiat ſcapellatio gigiuaꝝ cũ extractiõe multi
ſanguinis. Deide abluãtur cũ eis ꝗ dixim⁹. ¶ Scdm vero
perficitˋ cũ medicinis ſtringẽtib⁹ gingiuas ⁊ cõſolidãtibus
vulnera ꝗ ſunt ꝓprie ſicut alumẽ cõfricatũ ſup gingiuas:
⁊ collutio facta ex aceto decoctionis eius: qm̃ ſunt propria:
et ſicut carmeȝit: et balauſtia ⁊ roſa et cortex granatorũ et
alumen. Coquãtur cum aceto ⁊ collnãtur ex eis gingiue.
deinde liniatur ſup eas quod eſt ſicut roſa copule glandiũ
cortices thuris: cypi: farina orobi: ſanguis drachõis. Fiat
ex eis puluis ſubtilis ⁊ vtere. Et nos plura dixim⁹ ex hiſin
capitulo de cõmotione dentium.

¶ Scda vero ſunt ſm̃ vnum duorum modoꝝ: alia eñ ſunt
fiſtularia:⁊ alia cancroſa herpetica. Et in his intẽtio in cu

ratiōe eſt duplex.alia eſt vniuerſalis alia pticularis.Et pri ma q̄dē pficit cū euacuatiōe q̄ fit p flobothomiā et ſolutiōnē ventris:ſicut neceſſitas expetit.Scđa vero pficit triplici genere curatiōis.Et primū q̄dē eſt mūdificatio ꝛ abſterſio virt⁹ ꝛ putredinis necnō ꝛ partiū corruptaꝝ ī ipſis.Et quidem ſi ſit vlcus fiſtulatū:et ſit in carnib⁹ gingiuarū:tūc opꝫ vt videat ſi corroſum penetrat vacuū eius:deinde immittatur medicamen acutū.ſicut ꝓprie alcohol vſq; ad fundum ei⁹ cōſumens carnes filtroſas putridas:poſt hec vtēdū eſt mūdificatio multe abſterſiōis ſicut eſt acetū ſquilliticū ꝓprie:ꝛ ſimilia vſq; dum caro appareat pura:et ſi conuenit medicamen acutū immitatur in fiſtulam oleū de oliuis cuꝫ modico trociſcoruꝫ alcalcalon iniectione poſt iniectionem vſq; ad conſumptionē impuri.ꝛ nos quidē dixim⁹ trociſcos alcalcalon in capi.de polio narium.Et q̄nq; ex trociſcis predictis facimus tentas ꝛ ponimus eas vſq; ad fundum fiſtule vſq; dum conſumatur caro putrida ipſius.

¶Uerum ſi per medicinas acutas dolor ſuperfluit ꝛ cōbuſtio teneat in ore oleum roſatum p ſe:aut conquaſſatuꝫ cū albumine oui:aut cum lacte donec doloris remiſſio fiat ſimiliter puncture.Si autē fiſtula vſq; ad radices dentiū penetrauerit ita ꝙ ad radice dentiū proceſſerit curet ſimiliter cum medicamine acuto ꝛ aliīs abſtergentibus: ſicut diximus.Si aūt nō contulerit cauteriꝫamus vſq; ad radicem dentium cum ſtillofacto ex cupro vtendo prius illius mundificatiuis ꝛ abſterſiuis:ſicut dixim⁹.Quod ſi nec malitia ſic tollatur dens abijciat.Quod ſi aliquid corruptionis remaneat leni medicamēto tollatur.At vero ſi corruptio cadat in os mandibularum:aut maxillarū oportet elargare vlcus vſq; ad os corruptum.Deinde cū inſtrumentis radēdi totum id quod ex oſſe corruptū eſt abijciatur vſq; dū appareat os purū.¶Uulnera aūt cancroſa herpetica curari oportet cum appoſitione:medicaminis acuti vice vna poſt aliam vſq; ad conſumptionem carnis cancroſe ꝛ ceſſationē corroſionis cū ſucceſſione medicaminis ei⁹:q̄d eſt ſicut acetum ſquilliticum:ꝛ etiā ſimilia vna vice poſt aliaꝫ:et cum ſucceſſione olei roſati ꝛ ſimiliū.Et ſi dolor et punctura propter medicamē acutū excreuerit vice alia.Uerū ſi caro cā-

croſa multa ⁊ dura fuerit ⁊ difficilis medicationis ⁊ cōſum
ptionis ex medicamine acuto. tūc cauterizetur ſup ipſo cū
cauterio de auro cauterizatione poſt cauterizationez vſq
dum perueniatur ad viuum. Deinde tenēdum in ore buty
rum cum oleo roſato: aut oleum roſatū ſolum. Et ſi poſt il
lud aliquid ex cancroſo remanſerit ipſo calcalon curetur.
¶ Scōm genus curatiōis pficit cū medicamīe incarnatiuo
ſicut ꝓprie corticibus thuris coctis cū vino aut aceto aut
oximelle ſquillitico: ⁊ facta collutiōe cum eis. Deide aūt cū
medicamine de corticibus nucū aut cū dyamoron. Deinde
aūt cū vnguēto egyptiaco ⁊ aceto ſquillitico liniat ſup gin
giuas qđ ē ſicut cortex thuris ſāguis drachōis myrrha ſar
cocolla aloes ⁊ ſimilia attribuendo eis viciſſitudinem.
¶ Tertium genus curatiōis eſt conſolidatio: ⁊ pficitur cū
medicamīe īduratiuo ⁊ coadūatiuo carniū gigiuaꝝ. ¶ Et
nos plura ex his pauloante ſcripſimꝰ in caplo de cōmotio
ne dentiū: ſimiliter etiā ſcribemus adhuc ſi deus voluerit.
¶ Dyaſcorides. Acetuz decoctiōis colloqntide aut fruſti ti
timali: ⁊ collutio facta ex eo cōfert putrefactiōi ⁊ vlceribꝰ
gingiuarū: ⁊ ſimiliter acetū decoctiōis ſaturegie ⁊ oliuaꝝ
ſilueſtriū ⁊ ſimiliter acetū elixatiōis piſciū ſalitorū oſſa aūt
piſciū ſalitorū: ⁊ ꝓprie taracha adurant ⁊ cum duplo cine
ris eorū ⁊ roſis ſiccis aut capitibꝰ ſuis puluerizentur ⁊ lini
antur ſup gingiuis priꝰ tñ lotis ⁊ cōfricatis cū aceto ſquilli
tico. Conſumunt enim putredines gingiuarum.
¶ Iſraelita. Cōfectio medicaminis efficacis ad corroſiōes
et putredines gingiuarū. mūdificat enim eas et abſtergit
⁊ conſolidat bonum ſi deus voluerit. ℞. aluminis iameni
aſſi extincti in aceto. ʒ. j. ⁊ tartari ⁊ auripigmenti ligatoruz
in panno lineo ⁊ infuſorū in aceto die ac nocte deinde vſto
rum vt fiant ſicut carbo ⁊ extinctorū in aceto: aā. partes. ij.
⁊. ß. oſſiuz cancrorū aſſoruz roſarū ſiccarū cū pedibus ſuis
piperis nigri aſſi: aā. ptes. ij. Fiāt eoꝝ puluis ſubtilis ⁊ vte
re poſt ablutionez cū aliquo ex liquoribus quos diximus.
¶ Ioānitius. Medicamē incarnās gingiuas cōſolidans ⁊
cōfirmans dentes ⁊ faciēs odorē oris bonuz. ℞. ſpodij albi
roſarū cheiſim cōbuſti: aā. ʒ. j. ⁊. ß. margaritarū nō perfora
tarū: ſanguinis drachonis boliarmeni: aā. ʒ. ij. cornu cer

BIBLIOTECA NAZ. VITTORIO EMANUELE ROMA

ni adusti ſandalorũ rubeorꝫ granorꝫ armel:memithe:añ.ʒ.
ß.myrrhe granorꝫ lentiũ:añ.ʒ.ß. cãphore.ʒ.j.tertiã. Et fac
puluerem:⁊ applica ſuper gingiuas ⁊ radicem dentium.
¶Mahemet araſi. Medicamẽ cõferens tumori gingiuarꝫ
⁊ putrefactiõi ſãguinee ⁊ flegmatice bonũ. ℞.roſarꝫ grano
rũ:myrthi aſſorꝫ ⁊ extinctorꝫ in aceto ⁊ iterꝫ toſtarũ gallarũ
infuſarũ in aceto:deinde toſtarũ:añ. partẽ.j.granorꝫ har=
mel ⁊ colcothar:aluminis aduſti oſſium mirabolanorꝫ citri
norũ cõbuſtorꝫ chachie maſticis.añ.partẽ.ß.tere et vtere.
¶Iſaac heben amarã. Medicamẽ cõferẽs gingiue ſangui
nee ⁊ mollificare ⁊ cõfortat carnẽ earꝫ. ℞. balauſtiarũ roſa
rum cũ pedibus ſuis.ſpodij:añ.ʒ.v.hely.ʒ.v.⁊.ß.alchãne.ʒ.
ij.ſanguinis drachonis.ʒ.iij.tere ⁊ vtere.
¶Medicamẽ ex inuẽtiõe noſtra. Cõferens mollificationi
gingiuarũ ⁊ putrefactioni ⁊ corroſiõi carnis earũ ⁊ alcho=
la:⁊ cõmotioni dentiũ ⁊ calefactiõi oris et eſt medicina pro
pria ſi deus voluerit. ℞.olibani fructus elembuch:balau=
ſtie ſumach duplicis aluminis corticũ granatorꝫ:gallarum
lazur mirabolanorum citri.cineris vitis:ſpume maris ſalis
indi piperis longi:buruch coſti memithe liquiritie. gũmi
arabici dragaganti ſpodij:añ.aur.j.Tere ⁊ cõfice cũ melle
et vnge gingiuas ⁊ dentes ⁊ fiat gargariſmus ex eo cũ ſy=
rupo acetoſo bonum ⁊ expertum.
¶Medicamen aliud ex inuẽtiõe noſtra. Cõſolidãs gingi=
uas ⁊ excreſcere faciens carnes earꝫ. Accipe corticũ thuris
ſanguinis drachonis:añ.ʒ.ij.ariſtologie rotũde aſſe yreos
aluminis aſſi roſarum cũ pedibus ſuis balauſtie copularꝫ
glãdium:añ.ʒ.j.trociſcorꝫ orobi.ʒ.vj. Fiat puluis et ex me=
dietate eius fiat ſicut linimentum cũ oximelle ſquillitico.
et linea tur ſuper gingiuas cõfricãdo:⁊ ex alia parte anne
ctatur ſuper eas:deinde lauetur cũ aceto decoctiõis ſurur
et foliorum oliuarum ſilueſtrium.
¶Cõfectio trociſcorꝫ orobi. Accipe farine orobi quantum
volueris. Et miſce cum ea tantũ mellis vt cõfici poſſit ex eis
ſicut paſta dura ⁊ fac trociſcos ⁊ pone ſup laterẽ:⁊ mitte in
furnũ vſqꝫ dũ ſemina durantur bonã faciunt naſci carnem.
¶Democritus. Alumẽ fricatum ſup gingiuas curat putre
factionẽ earũ:⁊ ſilr collutio facta ex aceto decoctiõis eius.

¶Alexāder. Linimentū occidēs cancrū gingiuarū: ⁊ conſumens putrefactiones earum. ℞. colcothar aduſti aceti ſqlli tici partes cōuenientes. Tere fortiter ea ⁊ line ex eis i gingiuis. Idē facit vnguētū egyptiacū factū cū aceto ſqllitico. Sanat ſi deus voluerit.

¶De apoſtematibus lingue.

Apoſtemata lingue curātur i pricipio quidē anteq̄ cōfirment ex regimine corpori cōmuni cū flobothomia ⁊ ſolutione vētris ſi expedit: ⁊ in ſpāte quidē calido fiat flobothomia ex cephalica: deinde ex eis que ſunt ſub lingua. Et ſi opꝫ fiat poſt id vētoſatio ſub mēto cuꝫ ſcarificatione. Et extimauit ruffus q ſcapellatio facta in ſpacio qđ eſt inter fontē ſaliue ⁊ dentes cōfert. Et aſſerunt hoc ideꝫ plures poſt eū. Uenter aūt ſoluatur cū aqua fructuū. Adminiſtrētur deinde gargariſmata ⁊ collutiōes oris cū aq̄ roſata aut ſucco ſolatri ⁊ aceto: aut cū ſucco ſolatri ⁊ oleo roſato aut cū aceto decoctionis coriandri: ⁊ ſumach ⁊ lentium cum modico camphore: aut cum aceto decoctionis roſarū ſiccaruꝫ ⁊ ſimiliuꝫ: que in alcola ſcribemus. ¶Poſtq̄ autem tranſiit tempus principij adminiſtrandū eſt dyamoron cū aceto decoctionis foliorum oliuarū aut alchānc ⁊ rob myrti ē impreſſio bona ⁊ proprie cū ſyrupo roſato ⁊ ſi res vlterius proceſſerit adminiſtrādū eſt cū rob mororum dulciū: ⁊ oleo violato vſq̄ dū perueniatur ad mel roſatum cū ſale armoniaco: aut ſyrupū acetoſum cū modico ſinapis: aut lac dulce cū chelmes. Si aūt apoſtemata frigidū fuerit ſoluaē vēter cū eo qđ eſt ſicut rob: ⁊ yera et ſimilia. Deinde adminiſtrenē gargariſmata ⁊ collutiones rob mororū in pncipio ⁊ rob cū melle roſato: ⁊ ſyrupo acetoſo mellino. Deinde re pcedente cū ſecaniabin ⁊ melle roſato ⁊ aliquātulo almuri aut ſinapis. In fine vero cū decoctione ficuū ſiccarū: ⁊ ſalis armoniaci aut baurach. ¶Si vero apoſtema ſuppuratiōnē fecerit aperiatur ⁊ curetur cura vulnerum: ſicut in proprio loco ſuo dicemus.

¶De vulneribus ⁊ vlceribus lingue.

Uulneribus ⁊ vlceribus lingue ⁊ ſciſſure conferūt medicine quas dicemus in capitulo de alcolac: ſi deꝰ voluerit. Ad ſciſſuras auteꝫ que fiunt in lingua ⁊ ad inflām

tiones ꝯfert retentio in ore mucillaginis pſilij cū zuccharo ⁊ commaſticato portulace cū aceto:et retentio in ore albu=minis oui recentis conquaſſati cū oleo roſato vice vna ⁊ vice alia tamarindorum infuſorum in aqua roſata ⁊ confert retentio maran in ore. Cuius permixtio hec eſt. ℞. mucillaginis pſilij ⁊ mucillaginis dragaganti:et gummi arabici: aā. partes equales: ſyrupi violati partes duas tamaridoꝝ partes tres ſeminis portulace aſſi partē mediā: ſpodij partis vnius tertiam. camphore partis vnius octauā. Terant̄ cōtritiōe vltia. vſqꝫ dū fiat marā. Et liniat̄ ex eo ſup fiſſuras oī hora p̄cedēte collutione facta ex aq̄ roſata ⁊ aceto ꝑ horā vnā: aut ex acetoſitate citri ⁊ aqua roſata.

¶Thamech. Medicamen conferens vlceribus lingue ⁊ puſtulis: ⁊ſimiliter oris ⁊ palati. ℞. ſeminis portulace ſeminis roſaꝝ amili zucchari tabarzet: ſpodij croci: balauſtie roſaꝝ dragagāti. Tere ⁊ cōfice cū ſyrupo roſato aut violato ⁊ vnge ex eo. Confert enim corporib⁹ teneris.

¶De mollificatione lingue.

Mollificatio lingue ⁊ grauedo eius quādo natiua eſt nō curat̄ ⁊ fortaſſis in pluribus rectificatur i p̄ceſſu dierum. Et quandoqꝫ accidit poſt litargiā: et cronicat̄ poſt illud ⁊ fortaſſis non recipit curā. Et ſi nō eſt cronica curat̄: quemadmodū dicemus poſt. Uerum qn̄qꝫ accidit illud ab humiditate ſanguinea aut aquoſa ſepulti: aut ibibitus in lacertis ⁊ muſculis lingue cū cōitate cerebri: aut ſine cōitate eius. Et cura ipſi⁹ eſt quattuor res. Et p̄ia q̄dē eſt euacuatio materie. Scd̄a vero eſt diuerſio eius. Tertia eſt reſolutio ⁊ exiccatio reſidui eius ex parte oppoſita. Quarta eſt exiccatio reſidui ipſius ꝑ eandem partem.

¶Et prima quidē perficitur cū flobothomia ſi materia eſt ſanguinea ⁊ proprie ex cephalica. Deinde venarū que ſūt ſub lingua: ⁊ ſi adhuc neceſſitas expedit ventoſetur ſub mēto ⁊ proprie qn̄ eſt multa materia. Si aūt multa non fuerit ſufficit flobothomia venarū q̄ ſunt ſub lingua: ⁊ ventoſatio ſub mēto: ſi aūt materia flegmatica ⁊ aquoſa fuerit euacuetur euacuatiōe poſt euacuationē cū yeris minorib⁹ i p̄ncipio: deīde cū maiorib⁹. Et hoc cū iteratiōe ⁊ multiplicatiōe vt ꝑueniat̄ gradatiꝫ ad id qđ eſt ſufficiens.

¶Secundam rem complent fricatiões in extremitatib⁹ et ven toſatiões in ſpatulis ⁊ adminiſtratio clyſteriorũ acutorum vna vice poſt aliam. primo leuium non multũ eleuatorum in gradu acuitatis deinde fortium.

¶Tertiam rem complent adminiſtrationes medicaminuʒ propriorum puppi cerebri ⁊ nuche et ſoluentium ab eis ſu perfluitates humiditatũ aggregatarũ in ipſis ⁊ neruis ⁊ lacertis ſeruientib⁹ lingue ſicut proprie euaporatoria ⁊ in⸗ unctiones ⁊ embrocationes facte ex rebus quarũ narratio nem fecimus in capitulis de egritudinibus neruorũ. quare oportet vt pars illa afferatur ad hũc locũ adminiſtrãdo ex euaporatorijs proprijs: deinde embrocis cõſequenter ex li⸗ nimentis ⁊ emplaſtrationib⁹ q̃ vtiliora cognoueris: ⁊ ſanat ſi de⁹ voluerit. Et interdũ adminiſtram⁹ rubificãtia: ⁊ inter dũ cauteria. Et pprie qñ iam alia non cõferunt. ¶Formaʒ autem cauterizationis eſt ſm hunc modũ fiãt tria cauteria ſʒ hunc longũ in fontanella puppis capitis q̃ dicit lenialiſ: ⁊ duo fiant ex tranſuerſo in radice cranei diſtantia ad men ſurã policis ⁊ tria hinc ⁊ tria inde linealiter diſtincta ſepa⸗ rantia colli ſpondilia.

¶Quartam rem cõplent gargariſmata et collutiões oris ⁊ adminiſtrationes fricationũ factarũ ex reb⁹ q̃ materie reſi duũ exiccãt ex eis q̃ dicem⁹. Et oportet vt perueniatur gra datim ad adminiſtratiões eoꝝ incipiẽdo a debilioꝛib⁹ pau latiue pcedẽdo ad fortiora. hoc em̃ eſt q᷑ eſt ſm ſapientiaʒ. Per interualla vero eſt danda tyriaca mitridatũ ⁊ ſimilia: ⁊ hoc eſt ſm totam cure latitudinem.

¶Filius Serapionis. Gargariſma cõferens iuuamẽtũ ma nifeſtũ. ℞. yerepigre ſinapis ſtaphiſagrie ʒinʒiberis origa ni piretri corticum radicis capparis myrrhe: añ. fiat garga riſmus cum eis et oximelle.

¶Gargariſma ex inuentione noſtra expti iuuamẽti ad diſ ſoluẽdũ flegma q᷑ eſt aggregatũ in capite neruis et lingua ⁊ ɔfert paralyſi ⁊ torture cui⁹ permixtio hec eſt. ℞. origani piretri ʒinʒiberis piperis nigri ⁊ albi ⁊ longi: ſalis armonia ci ſinapis cynamomi yſopi nigelle ſanſuci coſti: añ. confice cum oximelle ſquillitico et rob et gargariʒet diebus conti⸗ nuis cũ eo. ¶Gargariſma factum cũ oximelle ſquillitico eſt

adhuc iuuamenti ſublimis ⁊ ſit̄r myrto ⁊ aceto ſquilllitico.
Et qn̄qꝫ ↄfortatur cū eis que ſūt ſicut haſce oꝛigan̄ ſtaphi
ſagria ſinapis condiſi coꝛtices radicū capparis piretrū ʒin
ʒiber ⁊ triapipera ſingulariter:aut cōiunctim. Et qn̄qꝫ faci
mus pꝛecedere fricationē lingue cuꝫ eo ꝙ eſt ſicut ſal armo
niacus ⁊ ʒinʒiber cū cepe vſqꝫ dū curat plurimū flegma ⁊ fa
ciemus: deinde ſequi gargariʒationes ⁊ collutiōes ex oxi-
melle ſquillitico ⁊ eſt operatio digna.
¶Filius ʒacharie.Medicamen exptūꝫ ad grauedinē ligue
⁊ mollificationē ei⁹.Accipe ſal armoniacū piretrū ſtaphiſa
griam:piper ſinapim hueg:an̄.fricetur cum eis lingua ſm
omnem partem ipſius ſepius in die.
¶Diaſcoꝛides.hueg ſm oēm modum adminiſtrationis ei⁹
eſt medicina pꝛopꝛia mollificationi lingue ⁊ paralyſi eius
⁊ ſimiliter caſtoꝛeuꝫ ⁊ pꝛopꝛie retentio eius ſub lingua ⁊ cō
fricatio in ea ⁊ qn̄qꝫ ex eo cum gummi albotin fiunt pillule
⁊ tenentur ſub lingua ⁊ qn̄qꝫ eſt glutino albotin ⁊ aſa feti-
da ⁊ ſunt efficaces.
¶Confectio anacardina maioꝛ quā ſcripſit fili⁹ ʒacharie:
⁊ ſcripta eſt in capi.egritudinum neruoꝛū:⁊ eſt medicina vl
tima paralyſi lingue:⁊ ꝓpꝛie linita ex ea lingua ⁊ facto em
plaſtro ex ea in pte capitis poſterioꝛi ⁊ oꝛigine neruoꝛum ⁊
eſt medicina ſublimis.
¶Sal ſolutiuus ſcriptus ī capl'is p̄dictis linit⁹ ſup linguā
cōfert mollificationi eius.Et plura ſcripta ſunt ī capl'is pꝛe
dictis q̄ afferātur ad locū hūc ſicut dyamirtus pꝛopꝛie ⁊ cō-
fectio hueg ⁊ ↄfectio de piretro: ⁊ alia q̄ reqrātur ibi quib⁹
vtendum eſt inter purgationem ⁊ purgationem.
¶Joannitius.Qn̄ ↄtingit paralyſim accidere pꝛopter leſio
nem cadentem in neruos poſterioꝛes caputpurgia cōferūt
ꝓpterea ꝙ ad diuerſum trahunt:quare eligātur ad hoc vti
lia in capitulis pꝛedictis.

¶De ſpaſmo lingue.

Spaſm⁹ lingue qn̄qꝫ accidit cū febꝛib̄ aduren̄tib̄.Et cura
eius eſt retentio oleoꝛū refrigeratiuoꝛū in oꝛe ⁊ reruꝫ
plurime humectationis ⁊ refrigeratiōis ſicut olei violacei
ꝓpꝛie ⁊ nenufarini ⁊ de cucurbitis ſalicet ⁊ roſati ſingulari
ter aut ↄiunctiꝫ ↄquaſſatoꝝ cū mucillagine pſilij aut cū ſuc

co portulace aut cū aqua infuſionis ſeminū prius cōtrita-
rum aut cū mucillagine maluaruȝ aut cū lacte dulci ⁊ ſimi
lium: Et cōferunt embrocationes ⁊ lauacra in collo ⁊ nuca
cū aqua dulci calida ⁊ inunctiones ex p̄dictis oleis ſup po-
ſterius capitis ⁊ ſup p̄dicta loca ⁊ ex ceroto. Gal. cōquaſſa
tis cū lacte dulci aut ſine eo. Et ꝯferunt ēt caputpurgia cū
eis ⁊ oē regimen tale. Et qñq₃ accidit ex humiditate groſſa
viſcoſa replente lacertos eius et extendente ſm latitudinē
⁊ abbreuiationē a longitudine ſua naturali ſicut accidit fo
libus factis ex corio cū replentur. Et cura eius eſt hec eadē
quā diximus in capl'o de ſpaſmo ⁊ in ca. de mollificatiōe lin
gue p̄terq̄ opȝ vt medicinas iciſiuas ⁊ ſubtiliatiuas p̄cedāt
medicine digeſtiue maturatiue ſicut ꝓprie vaporent in pri-
mis radix colli ⁊ colū cū eo ꝙ eſt ſicut camomilla mellilotū
anetū ſanſucus ſquilla ⁊ ſilia et gargariſmata fiant cū aq̄s
et oleis eoꝝ. Deinde ꝑueniat ad fortiora ſicut tu ſcis.

¶De alcola ⁊ prauis puſtulis oris.

Cura eſt quattuor res. Pria eſt adeq̄tio cauſe faciētis ⁊
ꝓhibentis aduentū eius. Scđa ē euacuatio materie.
Tertia eſt diuerſio ipſius. Quarta eſt intentio pticularis.
¶Et primam q̄dem rē cōplent ſi accidat vel timeatur quia
accidat pueris rectificetur lac lactantis eos cibando eā ſʒ
eā q̄ diſtinguemus iam vt ꝓhibeatur caſus corruptiōis in
lac. Immo alteret in ei⁹ cōtrariū ꝙ timet ex illo. Et ſi acci-
dat vt timeatur aduentus eius ꝓpter diſcraſiā peſtilētialē
aut ꝓpter dñium vaporoſe ⁊ corrupte materie aut acute vl
caratiue alteretur ſm exigentia ipſi⁹ ⁊ quidē calida cuȝ eo
ꝙ eſt ſicut ſyrupus acetoſus ⁊ ſyrupus de granatis aceto-
ſis ⁊ rob ei⁹ ⁊ ſyrup⁹ de ribes et ſyrup⁹ acetoſitatis citri et
rob eoꝝ ⁊ ſilibus. In frigida vero cū eo ꝙ eſt ſicut ſyrupus
acetoſus mellinus iniubinus ⁊ oximel ſquilliticū ⁊ ſilia et
ſint cibi eoꝝ et ꝓprie in calida cōditi cū rob acetoſitatis et
ſtipticitatis ſicut ꝓprie aſſecumie ⁊ ſiglem ⁊ zereſchie ⁊ ſu-
machie q̄ condiunt cū granatis acetoſis ⁊ lentes cū aceto
et cucurbita cū granatis ⁊ q̄ hoc curſu p̄cedūt. In frigida
vero comedant que ſunt ſicut capparis condite cū aceto et
oliue condite cum muri ⁊ origano et ſimilibus.
¶Secundā rem cōplent in calida quidē ⁊ frigida euacua-

tiones ꝑ flobothomiā ⁊ ventris ſolutionē ſm formam aſſi-
gnatam in capitulo de apāte lingue.
¶ Terciā rem cōplent ventoſationes ſub mento cum ſcari
ficatione ⁊ adminiſtratione clyſterioꝝ. In calida q̄dem le-
nium ſi nō ſunt maligna corroſiua ⁊ ſi ſunt maligna cū eis
que educunt materiam acutam vehementi⁹ dūmodo non
tranſcēdāt gradum lenitatis. In frigida vero cū rebus acu
tis non multe acuitatis tñ cum proceſſu gradationis vſq̧
ad id quod eſt ſufficiens.
¶ Quartā rē ↄplēt adminiſtratiōes ꝑticulariū medicinarū
curantiū alcola. Et calidū q̄dē cū adminiſtratiōe rerū ace-
toſarum hn̄tium et ſtipticitatem ſicut ꝓprie ⁊ rob de ribes
et rob acetoſe ⁊ rob de moris ſilueſtribus ⁊ aqua decoctio
nis ſumach ⁊ myrthi ⁊ lentiū excorticatarū cū aceto ⁊ extre
mitates vitis ⁊ extremitates rubi et zarur ⁊ aqua granato
rum acetoſoꝝ ⁊ ſpodiū ⁊ galla et roſe ⁊ accatia ⁊ coriandrū
et aqua coriandri humidi ⁊ ſit'ia. Et memithe quidem ⁊ al
channa cōes ſunt in vtraq̧ materia ⁊ ſimiliter galle.
¶ Alcola q̄dē calidū ſpeciē h₃ q̄ſdā herpeticā malignā cui⁹
curatio ē difficilis. Et oportet ſuccurrat ei. ꝑ. iij. gn̄a curatiōis.
¶ Et primū genus curatiōis eſt mūdificatio ⁊ abſterſio vi
rulenti ⁊ corroſiui. Et hoc q̄dē ꝑficit cū adminiſtratiōe me
dicaminis acuti ⁊ ꝓprie alcalcalō dicti in capitulo de poli-
po vna vice poſt aliā vſq̧ dū appareat totū herpeticū con
ſumptū eſſe vel quaſi. Deinde ſuccedat ei adminiſtratio me
dicaminis refrigeratiui ſicut olei roſati. proprie cōquaſſati
cū albumine oui vice vna poſt aliā vſq̧ dū ardor: ⁊ combu
ſtio tollat. Et ſi hoc nō cōferant adminiſtretur cauteriū ſi-
cut in capitulo de vlceribus gingiuarum dictum eſt.
¶ Scdm vero genus ē ꝑficere cū medicamine ꝑti₃ incarna
tiuo ex his q̄ diximus ⁊ dicemus: ⁊ partim mundificatiuo.
¶ Tertiū vero genus curatiōis ꝑficit cū medicamine cōſo
lidatiuo ⁊ nos ſcribem⁹ multa hui⁹ generis ſi de⁹ voluerit.
¶ Alcola aūt ſīm. Aliud ſtaticum albū. Aliud nigrum mali
gnū. Et flegmaticū q̄dē indiget duplici genere curationis.
¶ Et primū quidē genus perficitur cum medicinis abſter
ſiuis ⁊ exiccatiuis ſicut ſecaniabin cum modico aluminis ⁊
colcothar aut memiren aut almuri cū aceto ſquillitico ſq̄

oliuarum ſalmuri aut vinum et mel et ſimilium.
¶Scd̄m vero gen⁹ pficitur cū medicinis exiccatiuis ⁊ conſolidatiuis ex his que dicem⁹. Nigrū aūt malignū eſt deterius oībus: ⁊ indiget triplici genere curationis. Et primuꝫ quidē genus perficitur ſicut in alcola herpetica dictū eſt. Scd̄m vero genus pficitur cū medicinis abſterſiuis multe abſterſiōis cū continuitate multi temporis in illo ſicut proprie cū vnguento egyptiaco ⁊ aceto ſquillitico aut cū aceto et colcothar et galla aut cū aceto decoctionis gallarum et memirē aut cū aceto decoctionois almezereon ⁊ ſimilium. Tertiū vero genus eſt cōſideratio ex his que dicem⁹ poſt.
¶Sabor rex medorum. Medicamen conferēs alcole calido in ore ⁊ lingua ⁊ dolori gule a calamitate. ℞. lentiū excorticatarum. ʒ. v. roſarum coriandri ſicci alchane de mecha: boliarmeni adhebe: aā. ʒ. iij. ⁊. ß. ſeminis portulace. ʒ. iij. ⁊. ß. cāphore. ʒ. j. partes. ij. Teneat ex eo in ore ⁊ ſuffla in guttur ⁊ ex eo quādo oportet fiant ex eis ſicut maran cum rob myrthi aut citoniorum bonum ſi deus voluerit.
¶Idem aliud cōferēs alcole calido ⁊ corroſiōi gingiuarum ⁊ putrefactioni ſanguinee ⁊ colerice. ℞. ſumach mūdi roſarum: aā. auī. j. ſpodij albi balauſtie: aā. auī. ß. ramich. ʒ. ß. tere ⁊ accipe ex eo parū ⁊ frica ſup locū: vel accipe ex eo et miſce cum rob citoniorum et fiat ex eo oris collutio et hoc fiat ſepiſſime: ſanat enim ſi deus voluerit.
¶Iſaac heben amaran. Medicamen conferēs alcole calido. ℞. ſeminis portulace. ʒ. x. alcāne adhebe elebul ſumach mundi. aā. ʒ. iij. cardamomi habde croci. aā. ʒ. j. Tere ⁊ miſce cum eis ſuccum coriandri humidi vel aquam roſatam et colluat ex eo os bonum deo volente.
¶Iamech. Medicamen alcole ⁊ oībus inflammationibus oris ⁊ partium eius ⁊ gule in corporibus teneris ⁊ infantibus ⁊ eſt expertum. ℞. amili. ʒ. vj. ſpodij memiren: aā. ʒ. ij. ſeminis roſarū. ʒ. iij. croci. ʒ. j. zuccari tabarzet. ʒ. iiij. cardamomi. ʒ. j. camphore chirat. j. et. ß. tere quodlibet p ſe ⁊ cerne per pannum de ſyrico ⁊ vtere ſicut diximus.
¶Filius ſerapionis. Medicamē cōferens ad alcola calidū ℞. ſeminis roſarum ſumach. amili. ſan. dra. ſeminis portulace lentium excorticatarū ſpodij ſandali albi alchāne ba-

lauſtie:añ.partes equales camphore ptis vniꝰquartã adꝫ miniſtrentur poſt collutionẽ factam ex eis que diximus in canone et cum ſucceſſione collutionis.

¶Chamech araſi.Medicamen cõferens alcole.℞.ſpodij ro ſaꝝ ⁊ ſeminũ earũ coriandri ſicci ſumach mundi lentium excorticataꝝ ſeminis portulace alchãne amili buruch.añ. camphore partem.℥.zuccari q̃tum eſt medietas omniũ.et qñq; ſit ſine zuccaro.Terantur ⁊ teneantur in ore ⁊ fiat col lutio poſt illud cum aceto ⁊ aqua roſata.

¶Narratio medicaminum alcole flegmatico.

Haboali.Confecto medicaminis alcole flegmatico.℞. trociſcoꝝ orobi gallaꝝ raſure pgamenti:añ. ptẽ.ſ.me= mithe corticũ radicũ capparis colcothar.añ. ptẽ.℥. alumi= nis balauſtie ptis.ſ.tertias duas alchãne pte.℥.cõfice cum aceto ⁊ melle ⁊ vtereaut applica ſup morbo ex puluere eo rũ.Deide collue cũ aceto ⁊ melle bonũ ſi deꝰ voluerit. Tro ciſci orobi ſcripti ſũt in capitulo de vlceribus gingiuarum.

¶Idem.Medicamen confereus alcole permixtionis cole= re ⁊ flegmatis.℞.memirẽ ſief memithe ſpodij ſeminis plã taginis capitum roſarum ⁊ ſeminum earuꝫ mirabolanoꝝ citri balauſtie alſithyr folioꝛum oliuarum ſilueſtriũ ſicco= rum carmezit aluminis iameni:añ.Terãtur et adminiſtrã tur ſicut diximus.

¶Idẽ.Medicamen ſicut aliud.℞.memithe mirabolanoꝝ citrinoꝝ balauſtie cardamomi ſpodij:añ.vtere ſicut aliud.

¶Filius Serapionis Medicamẽ ↄferens ad alcola nigrũ ⁊ herpeticum.℞.folioꝝ oliuarũ folioꝝ citri.⁊ folioꝝ rhan= ni ſiccoꝝ accatie:añ.ʒ.viij.aluminis iameni colcothar. añ. ʒ.ij.croci.ʒ.j.Terantur ⁊ adminiſtrentur.

¶Idẽ.Aliud cõferens alcole nigro ⁊ maligno.℞.arſenici rubei piretri partes eq̃les.Teranť ⁊ cribellentur ⁊ conficẽ cuꝫ alchitrã ⁊ ↄburať.Deinde ↄteranť et adminiſtrentur.

¶Confectio medicaminis ex inuentione nr̃a ↄferẽs alco= le putrido ⁊ maligno ⁊ eſt exptũ bonũ.℞.corticũ radicum capparoꝝ gallarũ memirẽ ziziberis pipis aduſti trociſcoꝝ alcalcalon:añ.ʒ.ij.cartharũ cõbuſtarũ.ʒ.iij. arſenici.ʒ.ij.et ℥.Fiat ex eis puluis ſubtilis et ex vna pte eiꝰ fiat fricatio ⁊ ex alia linimentũ.⁊ ponať ſup ea fruſtũ carthe madefacte

vt circũdet ſuper ea. Plura etiã ſcripta ſunt in capitulo de vlceribus gingiuarum que afferantur ad hunc locum.

De fetore oris.

Fetor oris ſi cãm habeat putrefactionis in partibꝰ oris iam diximus curam eiꝰ. Et qñqꝫ accidit ab vlcere ⁊ putrefactione partiũ pectoris ⁊ pulmonis ⁊ dicemus curã ipiꝰ ⁊ qñqꝫ accidit ex humore aggregato ⁊ putrefacto in ſtomacho ⁊ partibus eius ⁊ eius cura eſt tres res.

Prima quidem res eſt euacuatio illius materiei cũ iteratione ⁊ iteratione ſepius cum eo quod conuenit. Et ſi qdeꝫ fuerit colerica fetida putrefacta cuꝫ eo quod eſt ſicut īfuſio aloes in aqua endiuie ⁊ ſimilia de quibus loquemur ī capitulis de ſtõacho ſi deꝰ voluerit. Si aũt fuerit materia flegmatica fetida putrefacta fiat purgatio eius cũ eo ꝙ ẽ ſicut yera: ⁊ ſtomaticõ noſtrũ ⁊ pillule artetice cuiꝰ explicationem ſcribemus ſi deus voluerit.

Et dixit Filius zacharie. Qualiſcũqꝫ ſit materia ſiue calida ſiue frigida cõfert vomitus poſt eſum acruminũ ⁊ aceto ſorũ aut poſt melones cum ſucceſſione ſyrupi acetoſi aut ſecaniabin: aut ydromellis: ⁊ vitet pinguia poſt illud ⁊ groſſa ⁊ viſcoſa ⁊ nauſeatiuam ſacietatem ⁊ lac non comedat pulmentaria ſed frixa habẽtia ſemina et almacamar: ⁊ vtatur almuri ⁊ alſa canne in prima comeſtiõe ⁊ alzegen. ⁊ in ſecũda menſa comedat citonia pira ⁊ cõdita ex eis aut zinziber cõditum: aut dyaciminuꝫ: aut dyatrion et ſimilia. ⁊ ſit vinũ eorum conditum cuꝫ ſpeciebus: quarũ narrationẽ faciemꝰ poſt. ⁊ ex potibus eſt mina ⁊ conditum ⁊ rob de pomis cum ſpeciebus: ⁊ ſine ſpeciebus.

Scd̃am reꝫ cõplent adminiſtratiões medicaminũ acd̃rẽtium tẽperiem receptorij vt fiat deīde minera ī eo aggregationis materierũ cõuenientiũ. Et ex hoc q̃dẽ facientibus in re colerica ẽ adminiſtratio rerũ q̃ ſunt ꝓprie: ſicut chryſomila humida aut pſica cũ ꝓprietate: ⁊ īfuſiones eoꝝ dũ ſunt ſicca: ⁊ hoc in ieiuno. Et ex eis ſunt zarur ⁊ citonia ⁊ rob acetoſitatis citri. ⁊ mina et ſyrupus de pomis ⁊ cõfectio de pomis: ⁊ ex ipſorũ dyacitonitem ⁊ confectio acetoſe ⁊ ſimilia. In materia vero flãtica adminiſtrẽtur ea ꝓprie q̃ ſũt ſicut zinziber cõditũ et trifera maior ⁊ ſathane et muri et acetũ

ſquilliticū: ⁊ trociſci dyarodon ⁊ zuccarū roſatū cū maſtice: ⁊ xiloaloe ⁊ trociſci de gariofilis ⁊ letificans: ⁊ ſimilia.

¶ Tertiā rem cōplent adminiſtrationes medicinarū ꝓprie quarū ꝓprietas eſt gñare in ore: ⁊ in vniuerſo corpe odorez bonū ſicut folia ꝓprie ⁊ cortex citri. ⁊ balderebuch. ⁊ grana eius ⁊ teneritas myrthi: ⁊ thus ⁊ roſe: ⁊ machaziri: ⁊ cāphora ⁊ alfelengemiſch: ⁊ poma odorifera: ⁊ cytonia: ⁊ ſuch: et ramich ⁊ emblici ꝓprie: ⁊ xiloaloes: ⁊ cubebe: et gariofili et maſtix et nux muſ. ⁊ doronici: ⁊ ſpica ⁊ ſimilia. Et res quibꝰ conficiunt ſicut rob myrti ⁊ rob de citro. ⁊ rob de aceroſa et mel emblicorum ⁊ mel ⁊ chebulorū ⁊ chelmes et vue paſſe dulces ⁊ vinum ⁊ ſimilia.

¶ Joannitius. Cōfectio trifere cuius iuuamēta multa ⁊ experta ſunt: ⁊ ꝓprie ad egritudines ſtomachi. Cōfortat enī i eo mineras virtutū: ⁊ operationū nobiliū: ⁊ facit oris odorē bonū ⁊ totiꝰ corporis ⁊ occultat feditatē coloris. et acquirit corpori viriditatē ⁊ coloris pulchritudinē ⁊ cōſeruat corpus in vigore adoleſcentie ⁊ iuuētutis ⁊ retardat canos et cōfortat cor ⁊ generat hylaritatē cōtinuā: ⁊ addit in coitu: ⁊ eſt medicina regū cuius pmixtio. ℞. mirabolanorū chebulorū emblicorū belliricorū: añ. partes equales. Terātur ⁊ fūdantur ſup eos ꝯterendo in vaſe lapideo hora poſt horam aqua fōtiū dulciū cū aliquātulo zucchari: ⁊ hoc p dies tres: deīde per alios dies tres diſtillet vna vice poſt aliā ſup eos tenui inſtillatiōe ex oleo roſa. aut amigdalino ſemp agitādo cū ſpatula: deīde dimitte ſiccari eas i vmbra. Deīde accipe huiꝰ permixtionis. ʒ. xviij. roſarū ſiccarū. ʒ. vj. cyperi. ʒ. iiij. ligni aloes extremitatū myrrhe humide gariofilorū maſticis ſpice: añ. ʒ. ij. ⁊ tertiā alterius cynamomi zurumbet citri: cardamomi: heyl macis: nucis muſca. añ. ʒ. j. ⁊ ß. ambre crude ⁊ ſuch: añ. ʒ. ij. muſci. ʒ. j. tertias duas. Cōfice cū melle emblicorum ⁊ chelmes ⁊ fiant ex eis forme ſimiles auellanis pōderis. ʒ. iij. Da in mane cum vino ⁊ in ſero ſimiliter.

¶ Ariſtoteles. Suffuf. ꝙ exqſita inuentione ꝯpoſuit Alexādro imperatori ꝯfortat ſtomachū epar ⁊ viſcera debilia ⁊ rectificat digeſtionē ⁊ facit odorē bonū ⁊ generat gaudiū. ℞. ligni aloes. cyperi extremitatū myrti humide cynamomi: folij heyl: mirabolanorū chebulorum emblicorū: ⁊ bellirico

rum ꝑparatoꝝ ſm ſuperiorē doctrinā: macis ſellēgemiſch darſeni vinee: piperis macropiperis zinziberis gariofiloꝝ nucis muſcate cardamomi: granoꝝ granatoꝝ. añ. ʒ. ij. ābre muſci cāphore: añ. ʒ. j. zuccari ſabarzet ſextuplum pōderis oim: doſis ei⁹ ē a. ʒ. j. vſqꝫ ad aureos duos cū aq̄ frigida añ cibū ⁊ poſt cibū expertum verax.

¶ Filius zacharie araſi. Confectio pillularū cōferētiū ⁊ ꝓcurantiū digeſtionē: ⁊ facientiū oris odorē bonū. ℞. gariofiloꝝ ſuchelmeſe darſeni nucis muſcate cyperiſpice: corticū citri: ligni aloes: añ. aur. ij. muſci aurei vni⁹. x. Cōfice cū vino: et da. ʒ. iij. ⁊ partē earū trāſglutiat: ⁊ partē earū cōmaſticet dētibus: ⁊ tranſglutiat ſuccū.

¶ Idē ad idē. Accipe extremitatū myrti humide ⁊ cheſmes partes eq̄les. Terant̄ ⁊ fiāt ex eis forme ſicut nuces ⁊ da mane ⁊ ſero vnam cū condito aromatico.

¶ Idē ꝯfectio trociſcoꝝ de gariofilis faciētiū odorē oris bonū. ℞. gariofiloꝝ: corticū citri: cyperi ſpice: nucis muſc. ſuchelmiſſe: xiloaloes cynamomi: macis heyl cubebe: añ. ʒ. j. muſci chirat. j. Fac ex eis trociſcos cū aq̄ maloꝝ: ⁊ teneat in ore ſuo ſup cibū ⁊ deglutiat ex eis duos vel tres.

¶ Idē dētifriciū ad idē. ℞. ſpice cypi roſaꝝ: folij: gallie corticū citri: gariofiloꝝ: cardamomi: ligni aloes: maſticis: ſal combuſti: añ. mellis vt cōficiat ea. Fiāt trociſci: ⁊ ſiccētur ī furno debilis caliditatis ⁊ fiat ex eis dētifricium.

¶ Idē ex eis que nimis occultant fetorē oris mirabiliter eſt frequens comeſtio apij.

¶ Idē. Cōfectio experta ⁊ efficax ad fetorē oris cā materiei putride in ſtō. ℞. extremitatū myrthi humide darſeni: ēbli coꝝ: cyperi ſpice: corticū citri floꝝ ſquināti: maſticis: ana. partē. j. gallie. gariofiloꝝ: nucis muſcate: cubebe heyl zinziberis: añ. partē. ß. cōfice cū melle paſſularum q̄ ſit duplū ponderis olm ⁊ cū vino antiquo odorifero: aut cū cheſmes. Et fiāt forme ſicut nuces ⁊ ſumatur ex eis omni mane vna ⁊ oi ſero: ⁊ hoc fiat poſt vomitū ⁊ ſolutionem vētris iteratā ſepi⁹: ſicut diximus in canone predicto.

¶ De dolore oris.

Dolor oris fit a cauſis quas diximus ī caplo de particularibus curis egritudinū ipſius et diximus curas.

¶Thamech elengezar. Medicamen conferens doloribus i partibus oris: ⁊ radice lingue ⁊ tumori faucium ⁊ gingiua rum. Expertū. ℞. sumach foliorū myrti. foliorū rosarū. añ. aur. j. bulliant in aqua pluuiali vsq̄ ad medietatem ⁊ fiat ex ea gargarismus tribus vicibus omni die. Deinde puluere hoc vtatur. ℞. spodij: gallarū granorum hacel: foliorum rosarum. ana. Tere ⁊ vtere.

¶Idem. Medicamen conferens dolori oris bonū ⁊ expertū. ℞. amili aluminis iameni rosarū seminū citri: myrrhe: añ. Tere ⁊ accipe ex eo parū ⁊ misce cū aq̄ ⁊ melle: ⁊ fiat gargarismus. ⁊ teneat in ore vna hora.

¶Idē. Medicamē cōferens bothor in partib⁹ oris: ⁊ faciēs oris odorē bonū. ℞. anisi quantū volueris ⁊ tere ⁊ cōfice cū melle et succo myrti humide: aut vino odorifero. Et fac gargarismū cū eis: ⁊ teneat in hore vsq̄ ad horā vnā.

¶Finit particula prima sectionis prime.

¶Incipit secunda sectionis prime.

Virū celi sol⁹ fecit de⁹ ⁊ terrā posuit i pūcto. Cōcordias nutrit ipe sol⁹: ⁊ discordias arceat. Cōcordes ergo discordesq̄ regl'at. Sanū simul ⁊ morbidū sanat: igit ipe sol⁹ salutē: itaq̄ ab ipo solo dari credit humilis gaudeat: natura naturās regulis sic certāt alteri xit alterutrū. vt qb⁹ diffidat hoc pati re formet ab altero. Celatū qđq̄ gerit i se q̄ alteri proficit: sz nō vt noceat. Sz q̄ hoc recte nouit discutere qđ excelsus largitus est magni doni est munus. Libenter igitur disce largiri magna munera: munus munere non cōpēsans. Tradimus vobis cū auxilio excelsi postq̄ narrationē expleuim⁹ de curis egritudinū mēbrorū capitis. vt narrem⁹ narrationē de curis egritudinū membrorū seruiētiū spiritui ꝓm premissionē nostrā in ipsis. Sed vt verificetur processus fructū ꝑ veritatē inueniat ipsuz regulari ab illo qui excelsus cūcta felicitat petimus qui sit benedictus.

¶Secunda particula huius prime sectionis et tenet summas sex.

¶Summa prima est de curis egritudinum fauciū: ⁊ gutturis: ⁊ vicinarum partium.

¶Summa ſecunda de curis egritudinum pulmonis.
¶Summa tertia de curis partium egritudinū pectoris: ⁊ coſtarum.
¶Summa quarta de curis egritudinuꝫ cordis.
¶Sūma quinta de curis egritudinū forinſecarū pectoris.
¶Sūma ſexta eſt de curis egritudinum ſpondiliū ⁊ dorſi.
¶Sūma prima de curis egritudinuꝫ faucium ⁊ gutturis ⁊ vicinarum partium. Et primo de ſtrāgulatione.

STrangulatio cauſas habet a rebus q̄ ſunt intra ⁊ dicemus eas ſi deus voluerit. Et qn̄q꜓ contingit a rebus aduenientibus extra ⁊ operantibus extra ſicut ſtrictio cum fune: ⁊ ſimilia. Et palā eſt cura ipſius. Aut a reb⁹ aduenīētibus extra ⁊ operātibus intra ſicut proprie ex rebus que comeduntur ⁊ bibuntur: ſicut eſt bolus magnitudineꝫ: aut aſperitateꝫ: aut ſtipticitateꝫ habens: ſicut ꝓprie panis opirus nō maſticat⁹: aut miliatius: aut aliquid qđ eſt ſicut os: aut ſpina: ⁊ cura eſt vt ilico prouocetur vomitus: ⁊ incipiamus comprimere collum impingendo ꝑcutione poſt percuſſiones ſuper ipſum: ⁊ immittendo digitum in gutture: aut inſtrumentum ex ligno aut cornu lene curuitateꝫ habens. ⁊ hoc fiat cuꝫ facilitate: ⁊ ſi ſit ſpina aut hos gutturi infixuꝫ ⁊ ſenſus comprehēdit ea tenaculis extrahatur: aut vncino comprehēdente ſ̄m aliquid eius aut cū corda arcus. ¶Si autē ſenſus cōprehēdere nō poteſt poſt cibaria groſſa adminiſtrētur gargariſmata ex mucillaginib⁹: ⁊ deglutiōes ex eis: aut rob: aut ex naſturcio infuſo ⁊ cōquaſſato i rob. Deinde fiat vomitus poſt adminiſtrationē reruꝫ viſcoſaꝝ comeſtarum ſine maſticatiōe plurima: ⁊ quādoq꜓ annectimus cum filo bolū carnium pinguium pelliculoſaruꝫ ⁊ viſcoſarū: ⁊ damus ad deglutienduꝫ Deinde extrahimus ſubito ⁊ quandoq꜓ facimus ſimile cum ſpōgia marina: ⁊ quādoq꜓ cum ficu ſicca pingui ⁊ ſimilibus: ⁊ extrahitur ſi deus voluerit. ¶Fit interdum ex quibuſdam eoruꝫ que ſumuntur ſtrangulatio non propter ꝗtitatē ſed ꝓpter rei malitiā ſicut ex quibuſdam generibus fungoruꝫ mortiferoruꝫ. qđ ſanatur ex ſucco raffani facto ex eo gargariſmate cum oximelle ⁊ imbibito cuꝫ melle. Et nos loquemur de hoc qn̄ lo

quemur de rebus venenoſis poſt.ſi deus voluerit.

¶ De egritudinibus vue.

Sunt caſus ei⁹ ⁊ apoſtematio:⁊ vulnera. Et caſus qdẽ vue cura eſt tres res. Prima eſt ſi vua ẽ vehemẽtis inflamatõis:⁊ rubedinis flobothomia cephalice:aut ſolutio vẽtris ſi fuerit cũ pmixtiõe colere cũ eo qd eſt ſicut aq̃ fructuũ ⁊ mirabolanoꝝ. Et ſi fuerit hñs albedinẽ cũ eo qd eſt ſicut yera ⁊ cochie. Scda eſt diuerſio cauſe ei⁹:⁊ hoc qdem pficit cũ eo:qd facit cadere materiã ad ptẽ diuerſam:ſicut pbi gratia:cũ fricatione auriũ ⁊ extẽſiõe earũ ſurſum vehementer:⁊ attractiõe doloroſa:⁊ poſitiõe ventoſaꝝ ad partẽ oppoſitã. Hec em̃ collocant vuã ⁊ eleuant:⁊ ex eis que expta ſũt ad eleuationẽ ei⁹ eſt vt accipiat cere⁹ vel manipulus capilloꝝ in zuhẽdeg ⁊ colligatur manib⁹:⁊ pcipiat ĩfirmo vt iaceat. Et tu quidẽ pone pedes tuos ſup humeros ei⁹: et trahe manipullũ capilloꝝ vehementer vſq dum cutis diſlocetur diſlocatiõe aliqua a zuhendeg. Eleuat em̃ vua ex hoc ilico. Et iam quidẽ expertum eſt vt liniatur ſup zuhendeg. emplaſtrũ ex ſucco accatie.⁊ hoc in principio:aut ex accatia cũ aceto:aut ex gallis aduſtis cũ aceto:qm̃ eleuant ipſam. Sternutamenta etiam conferunt eis.

¶ Tertia eſt particularitas opationũ circa ipſã vuã ⁊ eſt vt in principio incipiatur cũ medicinis q̃ repellũt materiã et phibent aduentũ humiditatis plurime.ſicut pprie gargariſma cũ aceto:⁊ aqua roſata ſi materia fuerit calida:et vua fuerit inflãmata:⁊ rubens:aut aqua ſolatri et ſemẽ roſarũ:⁊ folia ipſaꝝ aut aqua granati acetoſi triti cũ tota ſubſtãtia cũ ſtipticis.⁊ liniat palatũ ⁊ vua cũ medicamẽe facto ex balauſtia.⁊ roſis:ſandalis:⁊ modico cãphore. Fiat ex eis puluis ſubtiliſſimus:⁊ vtere cõprimẽdo cũ inſtrumẽto:⁊ ex eis ſunt galle:⁊ balauſtie.⁊ alumẽ. Et ex ſuccis duoꝝ granatoꝝ contritoꝝ cũ tota ſubſtantia fit gargariſmus bon⁹ et ſimiliter ex infuſione ſumach in aceto ⁊ aqua roſata. Et adhuc ex dyamoron facto ex moris rubi immaturis cũ aceto:⁊ eo melius quantũ in caſu hoc illud quod fit ex moris rhanni. Et pprie imaturis. Et nos dicem⁹ ſpecies dyamoron:⁊ alioꝝ in capitulo de ſquinãtia poſtq̃ autem pertranſit tẽpus principij vtẽdũ eſt ſtipticis cum eis.que habent

aliquantulũ

aliquātulū abſterſionis ſicut mel: ꝓpꝛie ⁊ dyamoꝛō ex mo
ris de ſceni:⁊ q̄ hoc curſu ꝓcedunt ⁊ gradatī: dehinc per=
ueniendū eſt ad maturatiua ⁊ reſolutiua foꝛtia ſicut eſt ꝓ
pꝛie myꝛrha:crocus:ſal armoniacus ⁊ piretrum et ſimilia:
quoꝛum narrationem cōſequemur poſt. ¶Si autē paſſio
fuerit ex abūdantia flegmatis:et fuerit decliuis ad albedi
nem. vtenduꝫ in pꝛincipio gargariſmate facto ex ſucco nu
cum cum rob aut ex dyamoꝛon: aut ex ſyꝛupo acetoſo cuꝫ
gallis. Deinde gradatim perueniendū ad ſinapim et ſalē
armoniacuꝫ et almuri et piretrū et ſimilia. Et ſi neceſſitas
poſtulat eleuetur cum inſtrumento ad ſuperioꝛa cū medi=
cinis quas diximus et dicemus iam.

¶Filius Serapionis. Medicamē expertuꝫ colligens et cō
foꝛtās vuaꝫ: et eleuās eā. ℞. balauſtie. ℥. ij. aluminis iameni
℥. j. croci et camphoꝛe. ań. ℥. vnius tertiam. Fiat ex eis pul=
uis ſubtiliſſimus: et adminiſtretur cū coclearí paruo poſt
gargariſmum ex aceto et dyamoꝛon.

¶Idem. Aliud valde bonum. ℞. ramich partem vnam: ſa
lis armoniaci partem mediam. Utere cū inſtrumento: aut
gallarū: ⁊ ſalis armoniaci. ań. partes equales: myꝛrhe alu
minis. ań. partem. ß. Utere ſicut diximus.

¶Medicamē ex inuētiōe noſtra bonū ⁊ exptū. ℞. cynamo
mi piperis ꝫinꝫiberis piretri balauſtie coꝛticuꝫ granatoꝝ
folioꝛū roſarū ⁊ ſeminū eaꝝ. ań. partes equales: ⁊ vtere cū
inſtrumento poſt gargariſma ex eis que ſcis.

¶Aliud ſimiliter noſtrū. ℞. aluminis iameni gallarū viri
dium. ań. parteꝫ. j. piretri myꝛrhe piperis albi. ſalis armo
niaci. ań. partem. ß. tere ⁊ vtere ſicut diximus.

¶Hebengeꝫar. ℞. piperis lōgi ⁊ nigri myꝛrhe ſalis armo=
niaci. ań. Exufflet ex eo in gutture: ⁊ vtere cū inſtrumēto.

¶Filius ꝫacharie. Cōfectio experta ad idē. ℞. gallarū ba=
lauſtie. ſalis armoniaci. ań. Exuffletur ex eo in guttur ⁊ po
natur ex eo ſuper coclearii ⁊ eleuetur cum eo.

¶De apoſtemate vue.

Apoſtema vue indiget eodē regimine ſm q̄d dictū eſt.
Uerum tamē terminatur ſm vnuꝫ trium modoꝛū: aut
eniꝫ reſoluitur aut ſuppuratur: aut delet ⁊ coꝛrumpit mem
bꝛum. Si ergo cōtingit ex medicinis adhibitis nō poſſe re=

ſolui:ſed intumeſcit ampli⁹:⁊ dolor multiplicatur: tūc per ueniendum eſt ad gradum maturatiuorū:ſicut eſt pprie apozima dactilorum ⁊ ficuū ⁊ vuarum paſſarum:⁊ radicū lilij et roſarum ⁊ emplaſtrū ex fece eorū. Et quādoq; miſcetur cum eis ex confortantibus ipſum membrū ne cadat putrefactio in integrū ipſius:⁊ deſtruat mēbrū:ſicut verbi gratia.balauſtia ramich myrrha cyper⁹ roſa:⁊ ſimilia. Quodcunq; eoꝝ magis oportere videbitur. Poſtq̄ autē ſuppuratum fuerit aperiatur ſicut in cura ſinanchie dicet. Et mundificetur deinceps ſicut ibi diſtinguemus. Si autē vua corrūpitur et mortificatur et pēdet graciliata a radice ipſius tūc oportet vt incidat. Non eñ amplius regit a natura. Et melior mod⁹ incidendi eā eſt cū inciſorio aureo ignito. Poſtq̄ recipitur vua in vacuitate lacerti inſtrumēti cānularis: ita q̄ per medium extremitatis alteri⁹ cannuli inciſoriū ipſum mittatur vt perueniat extremitas eius ad vuā et radicē ipſius ſine cōtractu aliarū partiū:neq; ita radicit⁹ incidatur:quin aliqd extremitatis ei⁹ remanet:fortaſſis eñ ſumet aliquod officiū ex ipſo natura. Deinde colluatur locus cū aceto decoctionis aluminis et gallarū et curetur ſicut in capitulo de vulnerib⁹ oris dixim⁹. Si aūt vua tumida ⁊ rubens fuerit ſm hyppocratis mandatū timēdū eſt eā incidere:quare ſatagēdū ſi rectificari poteſt. Si vo nō immo ad gracilitatē ⁊ nigredinem ſtēdit expectetur ſuper eam vſq; dum vſq; relicta ſit a natura ⁊ tunc incide.

De apoſtemate duarum amigdalarum.

Cura hui⁹ egritudinis eſt tres res ſicut dixim⁹ in capitulo de vua. Et prima quidē perficitur ſicut ibi diſtinctum eſt. Secunda vero perficitur cū operatione faciēte cadere materiā de vna parte in aliā partem:ſicut verbi gratia:cum fricatione brachiorū dolorosa:⁊ pprie cum ligno habēte extremitatem rotundā ⁊ fiat fricatio ex parte ſilueſtri brachiorum.ſ.ſup dorſum focilliū:⁊ fiat idem in die plures. Et q̄nq; ponimus alliū tritū in radice manus ⁊ ex parte ſilueſtri ⁊ ligamus ⁊ efficit operationē bonā et ſedat dolorem. Cōferunt etiā vētoſationes poſite in brachijs et cruribus. Cōfert etiā adminiſtratio olei amigdalaꝝ dulciū tepidi:⁊ diſtillatio ei⁹ in aurē que ſequtur dolorē vtēdo omni

hora inſtillatione poſt inſtillationē q̄ꝫ eſt efficax. Et ſimi-
liter olei aneti ⁊ camomille. Tertia vero ē admiſtratio par-
ticularis intentionis: que ꝑficit̄ ſicut in capitulo de vua di-
ximus. Terminatur aūt hec paſſio ad vnū triū modoꝝ. aut
enī reſoluitur apoſtema: aut ſuppuratur aut induratur. Et
iſtud fit raro propterea ꝙ facilius eſt vt recipiat ex digeſtio-
ne qđ eſt reſolutio, ⁊ aut ſuppuratio q̄ꝫ ex cōpactione quod
eſt ſicut induratio, ⁊ hoc facit poſſe loci ⁊ vicinitas locorum
digeſtionis. Adiuuant aūt ad reſolutionē dyamoron dulce
confortatū ꝓprie cū eo qđ eſt ſicut myrrha crocus ⁊ ſimilia
vſqꝫ ad gradū eorum: que ſunt ſicut ſal armoniacus pire-
trū almuri. ⁊ ſimilia: ⁊ proprie factis linimentis ⁊ gargariſ-
matibus ex eis. Et huius etiā intentionis ſunt emplaſtra-
tiones facte ex ficubus ſiccis: ⁊ baurach: aut ex melle ⁊ fur-
fure ⁊ ſale: aut ex melle ⁊ myrrha et olibano et yreos deco-
ctis cū rob ⁊ pauco melle. Ex emplaſtris autē mirabilibus
ad apoſtemata duarū amigdalarum ⁊ glandularū ⁊ ſinan-
chie eſt emplaſtrū factū ex radice alleurengeug decocta in
rob ⁊ cōtrita vehemēter: deinde admiſceatur ei adipis por-
cine antique lote vehementer. ⁊ collate pondus eius cum
modico baurach. Et ex eis ſimiliter eſt radix yreos ꝑpara-
ta ſm̄ eandē doctrinā: ⁊ expertuꝫ eſt emplaſtrum de radice
porrorūj nō tranſplantatorum cū adipe antiqua ⁊ rob. Aut
radix liliij cū baurach ⁊ rob. ⁊ adipe porcina: ⁊ hoc ēt valet
ad ſinanchiam ⁊ vigorat̄ poſſe ſuū ſi cū p̄dictis rebus iun-
gat̄ ſucc⁹ ſcabioſe qui ad hoc eſt mirabilis multū. Et yſopi
cerotū eſt iuuamentū bonum. Et deinde ſuppone lanā yſo-
pi: ⁊ ſilr̄ cerotaria ex adipe galline ⁊ anſeris ⁊ butyro: ⁊ ce-
ra cū oleo anetino: ⁊ eſt expertū emplaſtrū: ꝙ. ℞. farine or-
dei: ſeminis lini: an̄. ʒ. j. carniū dactilorū et ficuū ſiccarū: et
nigrarū ⁊ pinguiū: an̄. aur̄. viij. mice panis aur̄. v. Coquāt̄
oīa cū rob: poſtq̄ꝫ trita fuerint ſicut medulla ⁊ ſupponatur.
Res aūt que aggregant virtutē reſolutiōis ⁊ maturatiōis
eſt dyaquilon. Et qn̄ addis cōpoſitiōi eius yreos: erit ope-
ratio eius nobilior: ⁊ ſilr̄: dyaquilon magnum ⁊ dyaquilon
paruum. Poſtq̄ꝫ autem apoſtema collectionē ſaniei fecerit
ap̄a aperiatur et curetur vulnus: ſicut in ſinanchia dicem⁹.
Si aūt ap̄a induratur experiātur ſup ipſum aliq̄ ex reſolu-

tilis fortibus ſicut proprie baurach rubeū inſufflatum in guttur aut linitum cū melle. Et ex eis eſt ſuccus cucumeris aſinini ⁊ cētaurea: ⁊ fortior eis ⁊ cōuenientior eſt aſa fetida. Si aūt ex eis nō reſoluit ⁊ dealbat cutis q̄ eſt ſuper ipſam tunc opꝫ vt extrahatur vna vel vtraqꝫ ſi oportet. Et modus operationis eſt vt accipiatur cū vncino bicipiti: ⁊ ſuſpēdat. Deinde fiat inciſio: ſm longū egritudinis cū inciſorio hñte aliquid curuitatis: ⁊ extrahatur vna poſt aliā ſm totalitatē earū ⁊ dimittatur poſt illud ſanguis fluere vſqꝫ ad illud ꝙ eſt decens poſtqꝫ inclinatur ſup pectus ipſius: poſt hoc colluatur os cū aqua roſata ⁊ aceto infrigidatis: ceterū ſi ſanguis plurimus exuberat: adminiſtrenter conſtringētia ipm: ſicut proprie colcothar alumen ⁊ ſimilia. Et fiat gargariſmus ex decoctiōe gallarū ⁊ folioꝝ myrti: ⁊ ſiliū. ⁊ qñqꝫ accidit ⁊ cauterizet: ⁊ tunc melior cura ē: vt cauterizet cauterio: auf. ⁊ eſt timoroſum.

¶ De ſinanchia gutturis.

Cura hui⁹ egritudinis ē ſex res. Pria ē ſubtractio cāe. Scda eſt prohibitio eius ꝙ fluit. Tertia eſt diuerſio ei⁹ ꝙ fluxit. Quarta eſt intentio particularitatū. Quīta eſt correctio accidētiū. Sexta eſt regulatio vite.

¶ Et primā q̄dem rem cōplēt euacuationes facte cū feſtinatione ⁊ pprie p flobothomiā ⁊ vētris ſolutionē. Et quidem canon eſt ſi accidit a plenitudine ſanguinis ſolū principiū noſtrū erit a flobothomia. Si aūt a multitudine ſanguinis ⁊ multiplicetur colera ꝓponemus euacuatiuū extrahēs coleram a ſanguine: ⁊ hoc ſi opꝫ cū iteratione: ⁊ facimus ſeq̄nt flōmiam poſt id. Et ſic q̄dem ſunt cōditiones in flōmia obſeruāde. v. Pria eſt ſi fuerit materia ſanguinea calida flōmia aū oīa adhibēda eſt. ⁊ pprie ex vena cephalica. Et ſecūda ē ꝙ ſi ſignificat eē dñiū ſanguinis q̄ retinet: ⁊ ꝯſuet⁹ eſt fluere ⁊ ē patiēs ex illis q̄ ꝯſueuit cadere i ſināchiā: tūc flōmia fiat ex latere ꝙ ſeq̄tur dolor.

¶ Si aūt hoc expſſum nō accidat melior eſt flōmia ex latere oppoſito. Tertia vero eſt ꝙ ſi dñiū fuerit in ſanguine: ſm totū tunc nō eſt incōueniens flōmare ex vtraqꝫ cephalica cuꝫ viciſſitudine ⁊ ne dū ex cephalica: ſed ex baſilica ⁊ ſaphena ſi virtus tolerat. Quarta eſt vt qualiſcūqꝫ fiat flobothomia

nō ſiat extractio ſemel ⁊ ſubito: ſed cū iteratiōe renouante numerū vt ſaluetur virtus ⁊ pueniatur ad expulſionē plenitudinis cū rectitude ſapiēter. Quinta eſt vt poſt flōmiam cephalice flōmentur eodē die vene q̄ ſunt ſub lingua neq̄ tardetur illud ſed flōmentur eodē veſpere ⁊ maxime tunc fleubotomandum eſt cum plenitudo in eis appartuerit.

¶Si aūt colera ꝫ cū ſanguine dominari contingit añ flobothomiam ⁊ poſt natura ſoluenda eſt cum rebus colerā educentibus leniter ⁊ iterato: ⁊ ſit ſolutiuum pluris alteratiōis q̄ȝ euacuationis. Et hoc quidem ſi virtus tolerat: et ſoluatur natura cū aqua ſolatri ⁊ fructuū: ⁊ ſi oportet cū iteratiōe ⁊ euacuationes ēt ſacte p̄ clyſteria ⁊ collyria debilia ſi febris adeſt: aut fortia ſi febris non adeſt ſunt iuuamēti ſublimis ⁊ tua intereſt menſurare medicinam nature in omnibus que iam diximus. ¶Si aūt ſanguinis dñium fuerit cū flegmatis exuberantia poſt flobothomiam ſoluatur natura cum cochijs: ⁊ cum yera ⁊ ſimilibus: ⁊ cuꝫ enematibus fortibus et collyrijs ex his que ſcis.

¶Scdm rem cōplent adminiſtrationes de ſecur: ⁊ aliaruꝫ medicinarum fluxum materie catarralis ſiſtentium ⁊ ſpinguantium ſubtilem ⁊ acutam ⁊ ſubtiliantium groſſam: de quibus in capitulo de catarro locuti ſumus.

¶Tertiā reꝫ cōplent fricationes doloroſe ⁊ ligature in brachijs ⁊ tybijs ⁊ vētoſationes in ipſis: ⁊ poſitio. ventoſarū ſuper zuhendeg eſt iuuamenti magni ⁊ ſimiliter ſuper nucā: ⁊ ventoſa ſuper collū eſt iuuamēti ſublimis: ⁊ proprie apd̄ ſpondilem ſecundam. Elargat em̄ fauces ⁊ guttur. Et adiuuat ad attractionem aeris ⁊ expirationem fumoruꝫ ⁊ remouet prohibitioneꝫ deglutionis: quapropter oportet vt lepiteretur: ⁊ ſit proprie ventoſa magna Conferunt etiā vētoſe ſuper mentū ⁊ ſub maxillis: ⁊ etiam cum inciſiōe ſub mamillis: faciunt eni〈m〉 materiei diuerſionē facilem. Cōferunt etiā diſtillationes in aure q̄ ſequitur dolorem poſt diſtillationes proprie ex oleis que ſunt ſicut oleum roſatū: ⁊ oleuꝫ de amigdalis dulcibus: ⁊ ſimilia.

¶Quarta que eſt adminiſtratio particulariū operationuꝫ: diuiditur ſm̄ tēpora morbi precedāt ergo euacuatiōes. primo vt ſtiptica in augmēto adminiſtrent. In ſtatu aūt ſtipti

co ſimul cū reſolutiuo vtendum eſt. Verū in pricipio egritu
dinis particularitas adminiſtratiōis ſuſpecta eſt: fortaſſis
eñi reumatizat materiā in loco. ſed tunc quidē cōpetunt cū
iam euacuationes precesserint. Diſtinguam⁹ aūt in adminiſ
ſtratione particularium operationum p tēpora morbi hoc
modo. ¶ In auris quidez augmenti ſit magis vincēs medi
camen ſtipticū prohibitiuum agitationis ⁊ diſcurſiōis reu
matis: ⁊ alteratiuū ipſi⁹. Verbi gratia. Si ſanguinea ſit paſ
ſio incipiendum eſt ab adminiſtratiōe gargariſmatū: ſicut
eſt proprie aqua roſata cum aceto. Hec eñi eſt conueniētior
omni ſpeciei ei⁹. Aut aqua infuſiōis ſumach aut ribes aut
ſuccus corticum nucum recentium cū aqua ſumach ⁊ aqua
coriandri humidi ⁊ ſuch. Et ex eis eſt aqua granatorū ace
toſorum et dulcium tritorum cum tota ſubſtantia ⁊ ſuccus
ſolatri cum ſemine roſarum eſt admirabilis: ⁊ ſimiliter cito
niorum ſorbarum ⁊ iachur ⁊ bellach et ſimilium. Et quan=
doq₃ admiſcetur cum iſtis q̄ eſt ſicut balauſtie. ⁊ gallie ⁊ ſe
mina roſarum ⁊ alumen ⁊ ſimilia. et vigoratur operatio eo
rum. Et ſucci agreſte ſicci cū predictis liquoribus iuuamē=
tū eſt ſublime: ⁊ ſimiliter ſucci ſumach ſicci ⁊ ſimiliū. Et ex
cōpoſitis eſt dyamoron confectuȝ cū moris ſilueſtribus aut
ex moris rhāni ⁊ eſt iuuantius. Et ex ſufflationibus in gut
tur que ſunt proprie huius intentionis ſunt alumē proprie
balauſtie ⁊ cortices ſumach et ſuccus agreſte et oleum on
facinum ⁊ ſimilia. ¶ Si aūt collerica ſit materia conferunt
hecque diximus facta magis infrigidantia cū eo q̄ eſt pro
prie ſicut ſuccus ſolatri et roſe ⁊ ſandali et camphora ⁊ mu
cillago pſiliȷ̄ et ſimilia. Et quedā ex eis nō tantum gargari
ȝata ſed etiam bibita ſunt iuuamenti ſublimis: ſicut verbi
gratia. rob de papauere bibitum eſt iuuamēti ſublimis ve
hemētie ⁊ pprie cū aqua ſumach. Et ſimil'r lac q̄ mulgetur
ex ſemine papaueris et aqua roſata et ex eis ē ſucc⁹ ſolatri
depuratus et bibitus mane et ſero ſm menſuram duarū te=
ſtarum oui aut trium. Et ſimiliter mucillago pſiliȷ̄ cū corīā
dro et grano vno et dimidio cāphore. Si aūt materia fue=
rit flegmatica gargariȝandū eſt in principio cuȝ aq̄ roſata
et aceto. Deinde fiat cū rob nucū et diamoron confortatis
cū eo q̄ eſt ſicut galla ⁊ alumē ⁊ accatia ⁊ ſiſia. ¶ Si aūt ad

ſtatum ꝑceſſerit egritudo tunc medicamine ſtiptico ſit et
reſolutio vtēdū eſt. ¶ Et in calida q̄dē materia adminiſtra-
tur ſicut mel roſatum aut mel cū aliquo eoꝝ q̄ ſunt ſtipti-
ca quoꝝ narrationē faciemus iam. Et ex eis eſt ſuccus ſo-
latri cū melle roſato aut mulle ⁊ pulpa caſſiefiſtule cū ipo
eſt cōuenictioꝛ aut cū rob moꝛi et lac ex eis eſt q̄ conferunt
gargariʒatuʒ in hac hoꝛa. Lenit enim ⁊ doloꝛem dentiū ſe-
dat. Et qn̄ꝗ adminiſtratur cū medulla caſſief. et ꝯfert gar-
gariʒatum et bibitum ⁊ ꝓpꝛie cū pauco ʒuccharo ⁊ croco.
Et opoꝛtet ꝙ adminiſtretur lac calidū et ꝓpꝛie cum mulge-
tur ⁊ opoꝛtet vt ſit ꝓpꝛie lac capꝛinum aut aſininū. Et hu-
ius ē intentiōis ē. Meybuthecog ex coagulato vue ⁊ rob:
et rob nucū cum eis: que ſunt ſicut myꝛrha et crocus et ex
eis etiā rob moꝛoꝛum cum ipſis aut decoctio ficuum et fe-
nugreci cū bdellio ⁊ rob: et ſilr decoctio paſſularū et fenu-
greci et ficuum et dactiloꝛuʒ cū eo ꝙ eſt ſicut myꝛrha ⁊ cro-
cus. ¶ Et ſi fuerit materia frigida cōferunt aliqua ē eoꝛū
q̄ nunc dicim⁹ ⁊ ex eis eſt rob nucū: et rob moꝛi facta foꝛtia
cū piretro myꝛrha et croco. Et ſimiliter lac capꝛinum cum
ſtercoꝛe canis albo ⁊ melle aut aqua mellis cū pauco ſina-
pis aut ſyꝛupus acetoſus cū ſucco raffani. Si autē vltimeſt
hoꝛa ſtatus vtendū eſt tūc medicamine maturatiuo aggre-
gāte in ſe lenificationē ſimul ⁊ reſolutionē: ſicut verbi grā.
decoctio ficuū cum baurach ⁊ ex eis decoctio papaueris ⁊
paſſularū cū baurach. Ex eis aūt q̄bus vtimur ad lenificā-
dū ſunt lac ꝓpꝛie ⁊ decoctio ficuū et paſſularū ⁊ mucillago
pſillij in calida materia ⁊ ſeminis citonioꝛū: ⁊ ſeminis lini ⁊
fenugreci ⁊ altee ⁊ decoctio dactiloꝛuʒ ⁊ meybeg: ex coagu-
lato vue ⁊ aqua furfuris ⁊ liq̄ritie et rob et ſimilia. ¶ Reſo-
lutiua autē quibus vtimur cū predictis ſunt ſicut ſal muri
et meybeg baurach myꝛrha crocus ſal armoniacus pire-
trū harmel ſinapis aſa fetida raffanus: ſtercus canis albū
et ꝓpꝛie qui comedit oſſa: ſtercus infantis nutriti ex lupi-
nis: ſtercus hyꝛundinis ⁊ puluis hyꝛundinū combuſtaruʒ
et ſimilia. Et nos modum comburendi hyꝛūdines dicem⁹
poſt diuerſos modos compoſitionis ſm̄ diuerſos philoſo-
phos dicem⁹ poſt. Utendū aūt eſt extrinſecus emplis q̄b⁹
emplaſtret exteri⁹ guttur cū rebus aggregātibus virtutē

maturationis et attractionis: de quib' mentionē fecimus in capitulo de apostemate duarū amigdalarū: quare opor tet vt pars illa afferatur ad hunc locum.
¶ Sinanchia terminatur ſm vnū triū modorū: aut em̄ re solvitur aut suppuratur aut pmutat. Verū medicamina q̄ bus resolvitur iā diximus ⁊ medicamina q̄ ipam materiā deducant ad maturationē similiter dixim'. Cū aūt ad ma turationē pventū fuerit: tūc ad apostematis aptionē studē dū est cū medicamentis ꝓprie aggregātibus intētiōes du as apertionis: sc3 ⁊ lenificatiōis: ꝟbi gratia: sicut ex medi camētis acutis sicut baurach aut sterc' hyrundinū miscea tur cū aliquo eorū qd̄ est sicut succ' herbe albedustar quo niā est sublimis. Rerū aūt apientiū apationē hmōi summa hec est sal armoniacū ꝓprie ⁊ baurach ⁊ myrrha et harmel et asa fetida: stercus canis album qui diu pastus est ossib' et stercus infantis pasti ex lupinis cum vino: ⁊ stercus hy rundinis et cinis pullorum hyrundinum vstorū ſm formā quam scribim': postea et ex his est stercus adib et ex sum ma lenitivorū que administrata eis faciūt aptionē aposte matis sunt lac ⁊ succus herbe albedustar p excellētiū succ' caulium et decoctio ficuū et decoctio fermenti vel infusio eius in rob aut decoctio ficuum. Si autē cū istis nō fuerit aptum apostema tūc recurrendū ad cōposita ex istis que dicem' post. Et si adhuc nō aperiat ex istis recurendū ad aptionē eius cū ferro. Et sunt ex hoibus scindentes hmōi apostemata cū vnguibus postq̄ immiserint digitos in gut tur. Cū aūt manare ceperit saníes locetur sup faciē suā et liniatur guttur ipsius ⁊ palatū fricando ipm̄ digitis cum melle ⁊ sale pauco ⁊ frequētent gargarizationes ex eis vt mūdificetur locus. Et de cetero fiat ꝓcessus noster cum ab stergentibus ⁊ mundificantibus. deinde cū sigillantib' si cut in capitulo de vlceribus gingivarū ⁊ alcola diximus.
¶ Permutatio sinanchie est ſm vnū duorū modorū aut de litescit subito aut non subito. Et ei' q̄dem de litescētia aut declinat in occultum corporis aut in manifestum eius ⁊ de clināns quidem in occultū corporis ⁊ subito sicut est rapt' ꝓprie ad pulmonē aut cor interficit s3 raptus ei' ad cor in terficit illico aut confestim ſfocat. ad pulmonē ꝟo nō subi

to. Et dicit hyp. qđ in septē diebus ⁊ ſi contingat ꝙ hos eſfugiat incolumitateꝫ ⁊ illud ideo q̄m virtus eſt que vincit aut vincitur. Et ineſt virtuti forti vt nihil poſſit ei reſiſtere etiam ſi ſit imprimens ex imprimentibus fortibꝰ ſicut venenum. Uincit em̄ virtus fortis ſupra veneni poſſit ⁊ expellit illud. Qđ autē declinat in occultum corporis ⁊ non ſubito cauſa eſt interdū pleureſis aut peripleumonie aut ptiſis.

¶ At vero qđ declinat in manifeſtū corpis facit apoſtemata exterius ⁊ aliqñ bothor. ¶ Et dixit galienus ꝙ plerumq̄ ſinachia ꝑmutaꝛ in eriſipilā ⁊ ignem pſicum ⁊ ꝓprie in ceruicē ⁊ manēs quidē accelerat ſalutē ⁊ deliteſcēs ſubito cuꝫ mētis ꝑmixtione petit cerebri medullas ⁊ demū interficit.

¶ Quintam rem complent adminiſtrationes medicaminū dolorē vehementem ſedantium ſicut de iacur proprie ⁊ ſyrupus de papauere ⁊ clauſurum gutturis elargantiū: de q̄bus locuti ſumus in tertio canone.

¶ Sextam rem cōplent regimen cōueniens in generibꝰ rerum ſex vt locetur in aere temperato ⁊ ſint cōtenti in cibis eorū in principio hydromelle ⁊ aqua zuccari. deinde procedant ad aquā ordei deinde ꝓcedant ad aquā lentiū excorticatarum ⁊ ordei. extinguunt em̄ inflāmationē ⁊ acuitateꝫ ſanguinis ⁊ ſint ordei ptes. ij. ⁊ lentiū pars. j. deinde ad ius cicerum cū aqua ordei: deinde ad ius cicerū: deīde gradatī procedant ad ſorbitiones ex farina fabarum: atq̄ ex amilo cum melle: deinde ad iura furfuris cum melle poſt hoc perueniendū eſt ad vitella ouorum ſorbilium ⁊ iura pullorum et ſimilia. Et ſi q̄dem cōmenſurādū eſt vt adminiſtrenꝛ primo lenitiua cōuenientia: deinde maturatiua. vltimo ꝟo reſolutiua ⁊ aperitiua. Cōmēſurandꝰ eſt etiā eis ſomnus nā in multitudine eiꝰ timetur ſuffocatio: quare oportet vt parum dormiant ⁊ cum dormiunt excitentur ſepe et proprie cū videntur moleſtari ⁊ in ſpiritu offendi ſtertēdo et i nocte moleſtior eſt eis ſomnus q̄ in die et ſomnus immediate poſt ſorbitiones eſt moleſtus eis.

¶ Alexāder. Opꝫ metiri medicamina ſcḋm mēſurā poſſe virtutis cuiuſlibet. Teneris em̄ corpibus debiliora duris aūt fortiora ſūt adhibēda medicamina. Quare opꝫ ex debilibꝰ et fortibus medicaminibus ſummas conſideres.

¶ Alexãder. Dyamoroũ simplex cõferẽs egritudinib⁹ vue ⁊ ſinanchie ⁊ apoſtematib⁹ duaꝝ amigdalaꝝ ⁊ ꝓprie in prĩ= cipio. Accipe ſucci mororũ de ſeni mediocriũ in maturatio ne ⁊ acerbitate ⁊ moroꝝ rubi ſimiliter mediocriũ inter ma turũ ⁊ acerbũ ⁊ mellis ⁊ rob: añ. ptes equales. Decoquant ſemper abijcendo ſpumas vſq; ad eſſentiaȝ mellis tenuis et ſunt ex hominibus qui ponunt ex ſuccis mororũ: añ. par tes. iij. ⁊ mediam. Et eſt operatio eius melior.

¶ Idem. Rob de moris aliud ⁊ eſt maturatiuum et leniti= uum. ℞. ſucci vtrorũq; mororum pfecte maturatorum: añ. partis. iij. mellis partem. j. Decoque ſicut prius.

¶ Idem. Dyamoron ex ſuccis mororum rhanni et proprie non maturatorum et eſt ſtiptic⁹ ceteris et eius operatio fortis in principio eſt.

¶ Idẽ. Dyamoron q̄ gallie. cõpoſuit. Accipe vini mororuȝ vini ſtiptici: añ. lib. iij. ⁊ ß. mellis. li. ß. onfacij aut ſucci roſa= rũ: añ. ℥. ij. coquat ſuccus prius cum vino vltimo. pone mel poſtq̄ coctionem habuerit pone puluerem ⁊ ſunt q̄ addũt myrrhe aluminis: añ. ʒ. ß. croci. ʒ. iij.

¶ Idem. Rob de cytonijs aut piris aut malis granatis aut ne ſpillis aut ȝarur ad hoc conueniens eſt: ⁊ quãdoq; miſce tur cum predictis.

¶ Idem. Rob nucum omnibus his excellentior eſt: dicta ẽ aũt operatio rob nucum in antidotario.

¶ Idẽ. Medicamẽ cõferens ſinãchie ⁊ apoſtemati gule ſan guineo ⁊ colerico et eſt medicina leuis. reſoluit eñ ipm qñ bibitur ex eo paruȝ. Et qñ fit gargariſm⁹ ex eo. Accipe ſuc ci ſolatri ⁊ feniculi: añ. lib. ß. bulliãt duab⁹ aut trib⁹ ebulli= tionib⁹ ⁊ cola: ⁊ da cũ ȝuccaro tabarȝet. ℥. ß. ⁊ croci danich. ʃ. bonum et expertum ſi deus voluerit.

¶ Mahemet araſi. Cõfectio medicaminis ad ſinanchiã ex pti. ℞. ſeminis harmel ſinapi piretri ſeminis raffani myr= rhe aſa baurach ſalis armoniaci pipis calamẽti ſtercoris hyrũdinis ſtercoris canis albi ſicci ſtercoris hois ſicci cine ris hyrũdinis: añ. partes equales. Terãtur et fiãt ſicut al= cohol ⁊ ex vna pte eius inſuffletur in guttur et ex alia fiat gargariſm⁹ poſtq̄ cõficitur cũ melle et accipitur ſicut vna galla ex ipſo ad gargariȝandũ cũ aqua mellis. hoc autem

medicamen eſt vtile cū egritudo fuerit vltimata.
¶Aboali. Medicamen conueniens in fine ſinanchie qñ feſti nat ad aperitionē ipſi⁹. ℞. cineris pulloꝝ hyrundinū ꝯbuſtoꝝ ſtercoris canis albi aduſti: ſterc. iſatis aduſti paſtis in pinis ſterc. hyrū. aduſti: añ. ſal armoniaci ptē. ẞ. Fiat ex eis puluis ſubtiliſſim⁹ ⁊ ſufflet̄ ex eo i guttur ⁊ liniat̄ cū melle ⁊ gargarizet̄ ex ipſo ⁊ fiat hoc i die cum iterationib⁹ plurib⁹.
¶Galienus. Cinis pullorum hyrundinū ſiue recentiū ſiue ſalitorū ⁊ ꝓprie cū radice liquiritie: ⁊ ſint partes eoꝝ equales ſedat vehementiam ſinanchie ſtatim: ⁊ hoc quidē bibitum vel linitum ⁊ inſufflatū in guttur: ⁊ gargariſma ex eis.
¶Idē ſtercus canis albū comedētis oſſa: ⁊ exiccatū ⁊ redactū in puluerē ſubtiliſſimū: ⁊ ſufflatū in guttur ⁊ linitū cum melle: ⁊ gargarizatū eſt ad illud medicina ſublimis: ⁊ ſi liniatur ex eo cū modico ſucci cucumeris aſinini ⁊ melle guttur de foris: ⁊ cōferunt iuuamentum magnum.
¶Ioānes Serapionis. Medicamē conferēs ſināchie fortiter. ℞. balauſtie: roſaruz: ſalis armoniaci: aluminis iameni añ. ʒ. j. piretri cubebe. añ. ʒ. ẞ. gallarum: ſpodij: croci: añ. chirat. iij. rob. ℥. j rob de moris. ℥. iij. aque caſſief. ℥. ij. Fiat ex eis gargariſmus.
¶Idem. Cōfectio dyahyrundinis iuuamenti ſublimis ad dolorem gutturis: ⁊ ſ̄focationem ⁊ ſinanchiam. ℞. aniſi ſeminis apij: ameos: florum ſquinātī. lilij celeſtis. cynamomi. amomi. ariſtologie lōge. aluminis iameni harmel. myrrhe. caſſie. liquiritie. croci. añ. auř. ij. trociſcoꝝ croci magnetis. ſeminis roſarum. añ. auř. iiij. coſti cineris hyrundinis recētis. añ. auř. vi. ſpice amili. añ. auř. ſ. gallaruz. auř. j. ⁊. ẞ. Confice cum melle colato. Confert medicamē iſtud in fine ſināchie ⁊ aliorum apoſtematum gutturis: ⁊ tunc proprie cum indigēt apertione. ⁊ eſt ad illud fortius omni medicamine ⁊ ſumatur ex eo quātitas galle: ⁊ diſſoluatur cū aqua mellis aut ordei aut ſucco roſarum aut aqua roſata aut lentiū ⁊ radicum liquiritie ⁊ gargarizetur cum eo ⁊ leniatur cum eis de foris in gutture pluries in die.
¶Modus aūt cōburēdi hyrundines eſt ſm hūc modū opz eas primo decollari vt ſanguis eaꝝ fluat ſuper alas ipſaꝝ. Deinde pulverizetur ſup eas ſal: deinde mittatur in ollā i

trea ſtricti orificij ⁊ cooperiatur:⁊ ſigilletur cum luto ſapiẽtie ⁊ ponatur in furno vſq dum adurantur ⁊ cõſeruetur cinis earum. Et vtere cum neceſſe fuerit.

¶ Cõfectio trociſcoꝝ croci magna. ℞. cynamomi croci: aā. ʒ. ij. roſaꝝ amomi coſti: aā. ʒ. ſ. myrrhe. ʒ. iiij. radicū liqritie folij indi. aā. ʒ. ij. ⁊ ß. Aggrega cū vino ⁊ fac trociſcos.

¶ De raucedine vocis.

Raucedo vocis aliqñ accidit a malicia complexionis ſine materia ⁊ eius cura eſt alteratio ſola. Si enim accidat a ſiccitate acquiſita ex puluere: aut fumo aut vẽto ſicco aut cibo aut potu inducẽte ſiccitatem ⁊ imprimẽte in lacerto vociferationis. Cura eius eſt cum lenitiuis ⁊ humectãtibus: de quorum ſumma eſt dragagãtū: et gummi arabicū: ⁊ liquiritia ⁊ loch eorum ⁊ cõpoſita ex eis ⁊ ſimilia. Et ſi ſit ex inflãmatione ⁊ aſperitate ⁊ cura eius eſt cum extictiuis ⁊ lenitiuis de quorū ſumma eſt mucillago pſilij: ⁊ ſeminis citonioꝝ ⁊ medulla ſeminis cucurbite ⁊ citrulli: ⁊ aqua melonis indi ⁊ ſimilia: ⁊ ſi ſit a frigore ledente ⁊ aſperitate lacertum vocalem: ⁊ cura eius eſt cū rebus maturantibus ⁊ frãgentibus ꝙ acquiſitum eſt ex infrigidatione et cū hoc etiã lentificantibus: de quarum ſumma eſt crocus et myrrha ⁊ liquiritia cū vitello oui: et ex eis eſt olibanū cū melle: et paſſularū et ſ͞lia que dicemus et diſtinguemus poſt. Et qñq accidit ab humiditate ſuperflua et cura eius eſt cū eis que reſoluunt ventoſitatem et humiditatem: de quorū ſumma eſt calamentum et yreos et piper et ſimilia. Aliqñ aūt accidit hec paſſio a malicia cõplexionis cum materia calida vel frigida: et cura eiꝰ eſt due res. Prima ẽ ſubtractio cãe. Secūda eſt adequatio vel rectificatio effectus.

¶ Et prima quidem perficitur cum eductiõe materie faciẽtis: et ſi q̃dẽ fuerit ſanguinea cū flõmia cephalice aut baſilice: et ſi fuerit cū permixtiõe colere adminiſtrãda eſt euacuatio eiꝰ cū eo qđ eſt: ſicut aqua fructuū et ſ͞lia. ⁊ ſi nõ fuerit febris tūc euacuetur cū lacte dulci ⁊ caſſief. ⁊ iniubis et ſ͞libus. Si materia fuerit flegmatica ſoluaẛ cū yera aut cochijs ⁊ ſimilibꝰ. Cõferunt etiã in calida: aut i frigida materia. clyſteria ⁊ enemata ſolutiua ſm̃ rei exigentiam.

¶ Scđam rem cõplent adminiſtrationes medicinarū ipe

Almenta lacerti vocalis remouentiū. et ſunt quedā ex eis ca lida: quedā frigida: q̄dā lenitiua: quedā vero humiditatē ſupfluā exiccantia quāuis ſiccū p ſe ſit aſperatiuum vocū.
¶Summa aūt calidorū medicaminū emēdātiū nocumēta vocū hec eſt. cubebe ꝓprie cōmaſticatioē adminiſtratio ei⁹ cū chelmes clarificat vocē: et ex eis eſt ſquilla ſm oēs modū adminiſtratiōis eius et ſilr lohoc ipſius et lohoc de caulib⁹: et medicamenta facta ex croco et myrrha et medicamēta facta ex piperibus aut ex aſa fetida cū aceto ſq̄llitico et croco et acetū ſquilliticum. eſt medicamē bonū: et ſilr oppoponax cū et radix ei⁹ et ſtorax et calamita: et glutē albotin et olibanū et calamentū. Et expertū medicamē qd. ℞. olibani partes. v. myrrhe partē. j. Da cū vitellis ouorū. Et cibi eoꝝ ſint ſorbitiones farine. aut mucillagines cū melle.
¶Frigidorū aūt ſumma hec eſt: mucillago pſilij: et citoniorū. et aquā melonū indorū vnūquodqꝫ eorū adminiſtratum cū zucharo: et ſilr aq̄ citrulli: et aq̄ cucurbite: et medulla ſeminū eorū: et portulaca et ſemina ei⁹: et grana papaueris et ius atriplicis in cibis: et maluarū: et aq̄ ordei. et aq̄ granatorū: et amilū: et amigdalarū: et iuiube et cucurbite et cucumeris et citruli. et iuleb ſubtile. et ſimilia.
¶Lenitiuorum autem ſumma hec eſt. liq̄ritia eſt ſucc⁹ ei⁹ adminiſtrata ſm omnē modū adminiſtratiōis eius ē liniuū bonum clarificans vocem: cui accidit exaſpatio propter quamcunqꝫ cauſam et ex eis ſunt chelmes: paſſule ſine oſſibus et mel paſſularum: et grana pini. et ficus ſicce pigues et dactili pingues fenugrecum et ſemen lini et radix lilij: et zuccharum et canna mellis: et coagulatū vue. et rob: et mel butegi: et ſorbitiones ex fabis et medulla tritici: et vitella ouoꝝ. et lac cū melle i ieiunio: et ſorbitiones furfuris ex tritico: et ex amilo penidijs et agmidalis dulcibus et amaris: et cerebella cum melle: et iuniores carnes cum rob: aut zucharo aut melle aut iuſculis: et hydromel: et ſyrupus mellinus: et vinum dulce: et ſuccus de granatis dulcibus. et vinum de paſſulis et de dactilis. et ſorbitiones facte ex eis. Ieiuni vtuntur lohoc alchiochiris cum lohoc de liquiritia cū melle: et ſimilia.
¶Supfluitatē aūt humiditatū exiccātiū: et mollificationē

impreſſaȝ in lacerto vociferatiõis ſumma hec eſt ſquilla ꝓ
prie ⁊ acetũ ⁊ oximel ipſius.et maxie vocẽ corroborantium
in hoc caſu eſt ſandaraca: ⁊ ꝓprie cũ aceto ſquillitico .ana.
parum ⁊ ſepe gargarizata ⁊ ex eis ſuccus alſeſare.et lohoc
eius: ⁊ lohoc de caulibus: ⁊ de ſquilla ⁊ pip cũ vitellis ouoꝝ
⁊ cubebe ſilr ⁊ olibanũ de rob.Et ſint cibi eoꝝ ius caulĩũ: ⁊
ius cicerũ cũ pipere: et tali alſeſare in primis cũ eleuanť a
terra: et oua aperta ĩ cinere: ⁊ raffanus.Et ꝯfert eis vomit⁹
⁊ ꝓprie cũ raffano: ⁊ ſimilibus.

¶Rebus aũt quas ſumme aggregãt qñq; vtimur in cibis:
qñq; in ſorbitionib⁹: qñq; in gargariſmatib⁹.⁊ qñq; in leni-
tionibus ⁊ lambitionib⁹ ⁊ qñq; neceſſitas expetit pmixtio-
nẽ ex aliqb⁹ reb⁹ q̃ ſunt inſummis.⁊ tũc facim⁹ id cũ cõſide-
ratione ſicut ex neceſſitate cogimur.⁊ de his nos loq̃mur ſi
deus voluerit.

¶Gal.Lohoc cõferens raucedini ⁊ aſpitati vocis.℞. ſemi
nis lini aſſi.xiloaloes granoꝝ pini amigdalarũ aſſarũ paſ
ſularũ enucleatarũ.añ.Tere ⁊ ꝯfice cũ melle quãtũ ſufficit.

¶Gal.Cõfectio lenificans vocem.℞.dragagãti.ʒ.ß.grano
rũ pini.ʒ.j.⁊.ß.infunde dragagantum in rob q̃tum ſufficit
ad infundendũ.deinde confice cũ melle diſpumato.Doſis
eius.ʒ.v.mane ⁊ ſero vtanť ſicut lambendo.

¶Idẽ.Cõfectio pillularũ bichichiarũ.℞.carniũ dactiloꝝ.
ʒ.j.piperis lõgi.ʒ.j.⁊.ß.cucube.ʒ.ij.ſeminis feniculi.ʒ.ij.⁊
ß.pinearũ purgatarũ.ʒ.ß.amigdalarũ purgataꝝ zucchari
añ.ʒ.viij.Et cõfice ⁊ da in modũ nucis.

¶Filius zezar.Lohoc clarificans vocẽ exaſperatã cã calidi
tatis.℞.dragaganti: gummi arabici: liquiritie.amili: ſemi
nũ cucurbite: cucumeris: mellis citrulli: portulace.añ.ʒ.ij.
penidiarũ.ʒ.iij.croci.ʒ.j.Fac formas ſimiles lupinis ⁊ te-
neat ſub lingua.

¶Idẽ.Aliud in cauſa frigida.Accipe liquiritie: piperis al
bi: cubebe: myrrhe: olibani: gummi arabici: añ.aur.ij.ſpice
aur.j.rob.pẽdiarũ ⁊ mellis colati quantũ ſufficit.Da cum
aqua decoctionis liquiritie.

¶Idem.Aliud valẽs ſilr.℞.ſeminis lini aſſi.amigdalaruȝ
dulciũ mundatarũ et amararum.añ.ʒ.x.penidiaꝝ.ʒ.j.⁊.ß.
croci: cinamomi: piperis.ana.ʒ.j.⁊.ß.mellis q̃tum ſufficit.

¶Lohoc ex inuẽtiõe noſtra remouẽs aſperitatẽ vocis: et raucedinem. ℞.dꝛagaganti.ʒ.v. gummi arabici.amigdalarum dulcium:amili:ſeminis cucumeris:an̄.ʒ.iiij.ſeminis citonioꝛuꝫ:liquiritie:ſeminis citrolloꝛum.an̄.ʒ.iiij.penidiarum.℥.iij.Confice cum melle colato.

¶Aliud ex inuentiõe noſtra.℞.ficuū pinguiū ſiccarū:carnium dactiloꝛum .an̄.℥.j.calamẽti ſicci.℥.ß.dꝛagaganti:cubebe.an̄.ʒ.j.ꝛ.ß.Confice cum melle colato.

¶Iſaac iſraelita.Confectio pillularū de croco cõferentiuꝫ cum virtute dei aſperitati:ꝛ raucedini vocis ex frigiditate. ℞.croci.ʒ.iij.cubebe.ʒ.j.ꝛ.ß.ſucci liquiritie olibani.an̄.ʒ.j. Fac pillulas cum rob:ꝛ ſint pilule magne:ꝛ teneat vnam ſub lingua:ꝛ glutiat ſaliuam eius: ꝛ eſt expertum bonum.

¶Iſaac.heben amaran.Medicamẽ cõferẽs doloꝛi gule:et aſperitati:ꝛ raucedini expertū.℞.croci.myꝛrhe bone piperis albi.an̄.auř.j.paſſularū enucleatarū. dꝛagaganti albi. an̄.auř.iiij.amigdalaꝝ dulciū mūdataꝝ auř.viij. Tere oĩa et cõfice cū melle colato ꝛ reconde in vaſe vitreo.Doſis eiꝰ eſt ſicut auellana.j.teneat ſub lingua.

¶Saboꝛ.Confectio medicaminis ꝯferentis raucedini vocis ꝑpter cauſam calidā:ꝛ doloꝛi q̄ eſt in lacerto vocis:ꝛ remouet inflāmationem:ꝛ ſedat ſitim.℞.gūmi arabici:dꝛagagāti ſeminis cucumeris:an̄.ʒ.j.ſucci liq̄ritie:amili:oꝛdeacei:vel frumenti:an̄.ʒ.ij.Tere ꝛ confice cum melibureg vel cū mucillagine ſeminis citonioꝝ:ꝛ pſilij. Et fac formas ſimiles auellanis:ꝛ accipiat lambendo mane ꝛ ſero.

¶Democritꝰ.Medicamẽ cõferens abſciſſioni vocis a caliditate.ꝛ ſedat ſitim.℞.ſeis.cucumeris mūdati.ʒ.vj.ſucci liq̄ritie.ʒ.vij.ſeminis poꝛtulace.ʒ.j.Cõfice cū albumine oui: et fac trociſcos et teneat mane et ſero.j.ſub lingua.

¶Incipit ſumma ſecunda de medicinis egritudinum pulmonis:et pꝛimo de aſmate.

ASma qn̄qꝫ cõtingit ꝑpter cauſam q̄ eſt in ipſo pulmone ꝛ ꝑtibus eiꝰ ꝛ qn̄qꝫ ꝑpter cõfluentiā ad ip̄m a cerebꝛo ꝛ partibus capitis qn̄qꝫ pꝛopter cõmunitatem ipſius cum alijs membꝛis. Et contingens cauſa pulmonis quandoqꝫ cõmunicat ei toꝛax in occupationeꝛ compatiuntur in alterꝛ

aſtum:⁊ tunc proprie cum ſepelitur pulmo ꝉ torace eadem occupatione concluſi.⁊ eſt illud quod eſt ſuſpectuꝫ:⁊ timoroſum.pereunt eñ plurimi ſubita prefocatione:⁊ interdū quaſi prefocati ſpumas emittunt:⁊ turget eorum facies:⁊ liuet:⁊ oculi quaſi foras preeminent ⁊ quandoq̄ eſt ꝑpter impedimentū in ipſo pulmone ⁊ partib⁹ eius tantū.¶Eſt autē egritudo hec ſenib⁹ familiaris:⁊ nō ſanat̄ in eis.Pueris vero etiā accidit.verū q̄ñq̄ ſanat̄ in eis ꝉ ꝑmutatiōe etatis eoruꝫ ⁊ iuuenibus raro tollit̄:⁊ q̄ñq̄ cum eo ſeneſcunt. Mulieribus vero non ſepe accidit:⁊ citi⁹ ſanat̄ in eis ꝙ̄ in maſculis.Cōtingit aūt in hyeme ⁊ maxime in fine hiemis ſm plurimū:⁊ contingēs in eſtate eſt prauū:et multiplicat̄ in locis hūidis:⁊ in ātris ⁊ cauernis:⁊ teſtudinib⁹.Eſt etiā familiaris his q̄ metalica operātur:⁊ mineralia:⁊ q̄ vtūtur odore ſulfuri:⁊ colophōie:⁊ piſcis ⁊ q̄ exercēt artes plūbeas q̄ conflāt argētuꝫ viuū.Et curātur q̄ñq̄ p elongationē ab ipſis.¶Diſtinguendū aūt in ſpecieb⁹ aſmatis hoc modo. ¶Si cā eſt ꝉ pulmōe ipō ꝑprie:⁊ ē materia groſſa adherēs aut ꝯcluſa ꝉ pulmōe ipſo ⁊ cauernis:⁊ meatib⁹ ſpirit⁹:⁊ eſt illud qđ eſt ſꝫ plurimū Tunc ei⁹ cura eſt.v.res.prima eſt cōmenſuratio regiminis ꝉ generib⁹ rerū ſex.Scđa eſt adequatio materiei ei⁹.Tertia eſt ſubtractio ei⁹.Quarta eſt diuerſio eius.Quinta eſt correctio accidentium.

¶Primam quideꝫ reꝫ complent cōmenſurationes regiminis eius:primo aeris vt locētur ꝑprie in aere tēperato declinante ad ſiccitatem magnā ⁊ laudatur eis cibi abſtinentia ⁊ potus ⁊ parcitas eoruꝫ:imo gradatio fiat in eis iuxta virtutis exigentiā ⁊ morbi tolerātiā.Et ſint cibi eoꝝ ꝑprie calidi ⁊ ſorbitiones calide:⁊ ſint boni chimi:⁊ ſint qui ventrem lubricuꝫ faciant:ſicut aqua ordei:⁊ proprie aqua cicerum cum amigdalis amaris ⁊ aqua ordei cū melliloto aut fenugreco.Danda etiā ſint iuſcula ex maluis cuꝫ amigdalis aut ex criſo locanna:aut bleta.Deinde perueniēduꝫ eſt ad vitella ſorbilia ⁊ ad carnes teneras:⁊ ſunt ꝑprie ex animalibus carnes leporis:⁊ capriolorum ⁊ carnes algazel:⁊ vulpis:⁊ hyricij ⁊ cerui ⁊ ſimiliū.Et ex volantibus carnes pullorum gallinarum ⁊ perdicū ⁊ ſimilium.Et pulmones aialium ſunt mirabiles eis:⁊ proprie vulpis ⁊ hyricini.Panis vero

nis vero quo vtunt̃ ſit coct⁹ hn̄s ſemina ꝓprie ſicut aniſuꝫ ciminū feniculū nigella cartamus naſturciū et ſil'ia. Ex piſcibus vtant̃ piſcibus ſquamoſis ⁊ petroſis: ⁊ agilib⁹. ⁊ ſaturitas eſt eis mala. Pot⁹ aūt eoꝝ ſit vinū ſubtile antiquū pauce q̄titatis ⁊ vinū dulce eſt amicū eis cōfortatū cū aliquo ex ſubtiliatiuis: ⁊ hydromel ē eis potus bon⁹ ⁊ potus ſupra cibū eſt eis mal⁹: quare oportet vt expectet̃ ſupra cibum diu: deīde bibat parū hora poſt horā. Uitēt aūt repletionē ⁊ nauſeā: immo ſi accidat vomitu expellat̃: ⁊ ex bono regimine eſt vt eis ſemꝑ aſſiduet̃ vētris lubricitas cū eis q̄ ſunt ſicut ius galli antiqui cū medulla cartami: ⁊ aqua volubilis ⁊ ſicle ⁊ ꝓprie adminiſtrata ante alios cibos ⁊ conferunt ad hoc carnes condite ſalite ⁊ oua taraci.

¶ Si aūt cū his natura nō lineat̃: adminiſtretur aqua ordei cocta cū modico euforbiꝭ parū poſt parū. ē. n. iuuamētī ſublimis. aut aqua ordei cū puluere yreos aut aqua decoctionis epithymi cū rob aut melle aut decoctio ficuum cuꝫ yreos: aut cum haſce aut calamēto: aut decoctio calamenti cū melle aut yſopi cum rob aut paſſularū ⁊ fenugreci cum melle origani perſici. Decoctio cum aq̄ ordei eſt mirabilis ⁊ ꝓprie cum melle ⁊ ſil'r praſſiꝭ ⁊ radicum raffani et ſilium. Uitēt ſomnū ſupra cibū ⁊ parcitēt ſomnū ⁊ iaceāt in domo lucida ⁊ modus ſit accubitus vt videātur potius ſedere q̄ iacere. Sedendo em̄ melius q̄ iacēdo reſpirāt. Jacēdo aūt difficulter. Exercitari autē oportet cum gradatione ex tardo ad velocē ex paruo ad magnū ⁊ qualiſcūq; fuerit in ieiunio. Et exercitatio ꝑ loca decliuia ⁊ arenoſa confert et ſimiliter currere ꝑ ea: interdū iuuat ⁊ vehi ꝑ mare ⁊ nō multuꝫ ne virtus defatigetur: ⁊ ſimiliter duci de loco ad locum lecto penſiliꝭ. Exercitia aūt animi iocunda conferunt eis.

¶ Scđam rem cōplent adminiſtratiōes medicaminū morbi materiā carminātiū ⁊ maturātiū et aggregantium in ſe humectationē ⁊ ſubtiliationē ⁊ inciſionē vt cadat maturatio in corpus materie integra. Quare vitāda ſunt ſubtiliātia ⁊ icidētia pure: ⁊ ꝓuocantia ne excludatur ⁊ ſeparetur ſubtile a groſſo ⁊ nō ampli⁹ recipiat curā. Ex vere aūt maturantib⁹ eſt ius galli antiqui p̄parati ſm̄ artem: et oximel ſquilliticū cū aqua paſſularū ⁊ etiā ſyrupus de yſopo ⁊ de

coctio de yſopo:⁊ ſyrupus recipiēs paſſularū enucleatarū ⁊ fenugreci partes equales:q̄m eſt iuuatiuus valde ⁊ ſyrupus de praſſio ⁊ alia quoꝝ narrationē facim⁹ poſt. Et inūgātur pectora eorū cōfricādo fricatiōe cōuenienti vel vehemēti cū oleo de cheiri et ꝓprie citrina:et anetino oleo et camomillino:aut laurino tepidꝫ ſupponēdo eis lanas yſopi calidas. Et ex vnctionib⁹ magni iuuamēti eſt oleū de lilio ⁊ oleum de yreos et eis forti⁹ eſt yſopi cerotum noſtrū cuius narratiōem faciemus poſt:ſi deus voluerit.

¶ Tertiā rem cōplent adminiſtaiones euacuationū ex flobothomia.et ſolutiōe vētris cū medicina et enematibus ſolutiuis:et ſi q̄dē materia fuerit calida ſanguinea cōfert flobothomia baſilice:⁊ ſi cōtingit paſſio ꝓpter retētionem emorroydaꝝ aut mēſtruoꝝ eoꝝ ꝓuocatio ē iuuamēti dicētꝫ. Si abūdat cū ſanguie colera ſoluatur natura cū trociſcis de violis:quoꝝ narratiōeꝫ faciem⁹:et ſcribem⁹:et ſiſibus.

¶ Si vero contingit ab exuberātia flegmatis viſcoſi ⁊ pinguis.et ē id qđ eſt ſm plurimū euacuetur cuꝫ cochijs: aut yera.⁊ pillulis de agarico:et pillulis de colloquitida:quarum permixtionē ſcribemus poſt ⁊ alijs:et ſi nō fuerit natura obediēs faciem⁹ clyſteria precedere purgationē ⁊ ꝓprie ſi oportet acuta. Et ex bono regimine ē vt fiat euacuatio ⁊ ꝓprie renouās numerū et cadat inter purgationeꝫ et purgationē adminiſtratio vomit⁹ poſt raffanū:⁊ piſces ſalitos ⁊ almuri. Et ſunt ex hoibus q̄ infigūt fuſtes ellebori albi in raffano ⁊ ꝓpināt raffanū poſt diē ⁊ noctē extracto inde elleboro.⁊ ſunt q̄ ꝓuocāt vomitū cū ſinapi ⁊ ſale ⁊ almuri i aq̄ ⁊ melle aut i oximelle:aut cū ſinapi ⁊ baurach ⁊ oximelle ⁊ caue ne cadat viciſſitudinē adminiſtrationē frequētia et debilitetur virtus ſed interpellatio competens.

¶ Quartā rem cōplent fricatiōes facte in extremitatib⁹ ⁊ ventoſationes facte in ſcapulis ⁊ cruribus ⁊ appoſitiones rubificantium ⁊ cauterium in zuhendeg ⁊ ſimilia.

¶ Quintā reꝫ cōplent adminiſtratiōes medicaminū anhelitum facilitantiū:aut materias q̄ ſunt in pectore ꝑ ſcreatū facile educentiū aut humiditates ſuperfluas exiccātiū.

¶ Medicinarum aūt anhelituꝫ facilitantiū:ſumma hec ē ſquilla aſſata et adminiſtrata cū melle:aut trociſci ex ea cū

rob: aut oximelle ipſius ⁊ acetū ⁊ loch ipſius elargāt anhe
litus vias ⁊ abſtergūt. Et ex rebus mirabilibus ad hoc eſt
pulmo vulpis ſiccus: ⁊ ꝓprie. ʒ. ij. cū eo ꝙ conuenit ex poti-
bus. Et ex eis eſt yſopus ⁊ haſce ⁊ calamentū et origanum
pſicum et aniſum ⁊ piper. ¶ Galienus aūt dicit ꝙ decoctio
paſſularum enucleatarū: fenugreci ⁊ rute cū modico caſto
reo: cōmodius frequenter data operatur. ¶ Itē dixit ꝙ gut
ta armoniaci ꝓpinata cū oximelle potenter liberat. Et ex
eis ē decoctio yſopi cū melle ⁊ ficubus. Et ex eis eſt crocus
cū melle elargat enim anhelitum: ⁊ ſilr ciminum mixtū cū
aceto. Et ex valde expertis difficultati anhelitus eſt laur⁹
⁊ grana eius ⁊ oleum ipſius ſm oēm modum adminiſtratio-
nis eoꝝ ſiue bibitū ſiue loch ex eis: ſiue vnctiones. Et ex re
bus expertis eſt enula ⁊ ſuccus eius. ¶ Et ex vnctiōibus ex
pertum eſt oleum laurinum: ⁊ oleū de ſpica: ⁊ oleum ruta-
ceum yſopi ceroitū ⁊ ſimilia. Et ex eis que emplaſtrantur
ſunt anetum ⁊ camomilla: et ſanſucus que decoquantur ⁊
euaporentur eius pectus ⁊ partes vicine. Ex medicinis au
tē cōpoſitis q̄ conferunt ſtricture anhelit⁹: ⁊ difficultati ei⁹
ſunt mitridatū ⁊ tyriaca ⁊ athanaſia magna ⁊ parua ⁊ me-
dicina de muſco dulcis ⁊ amara: ⁊ dyaſulfur: et dyamarte
ꝓprie et ſagzenea magna et parua: ⁊ filoniū ⁊ ꝓprie dya-
trion pipereon et alia: quorum narrationes faciem⁹ poſt.
¶ Medicinarū vero pectus mundificātiū ⁊ pulmonē ab hu
more groſſo ⁊ putrido: ⁊ oppilatiōe ſumma hec eſt yſopus
ꝓprie ſm oēm modū adminiſtrationis eius ⁊ haſce ⁊ origa
num et ſerapinū et ꝓprie cū vino et medicina de ſquilla. vr
tice vero et ſemen eius iuuamētū eſt manifeſtū. educit eñ
humores groſſos ſepultos in pulmone ⁊ pectore ⁊ proprie
ſorbitiones decoctionis eius in aqua mellis ⁊ ordei et ficu
bus ſiccis. Et radix alfeſare ſm oēm modum adminiſtratiōis
eius eſt mirabilis: et ſilr tali eius in primis cū eleuātur: et
ex eis eſt naſturcium cū inciſione ⁊ ſubtiliatione ſua: ⁊ ſilr
capparis ſalita: ⁊ ſimiliter porrū: ⁊ ſemen eius cū aqua or-
dei: et melle ⁊ decoctio volubilis cū oximelle ē mūdificatiuū
bonū ⁊ ſilr ſiſeleos cū melle ⁊ ſilr. yreos: expellit eñ mate-
rias ⁊ mūdificat pectus efficaciter. Serapinū aūt cū aq̄ ru-
te ē ex mūdificantib⁹ pect⁹ fortiter extrahens ab eo humo-

res crudos: et proprie eius.3.ſ.tertie due. Mundificant etiã pectus omnes ſpecies granorum pini a ſanie et groſſis humoribus ſcḋm omnẽ modum adminiſtrationis eorum: Iuuamentum decoctionis calamẽti cũ ficubus: aut paſſulis enucleatis in extractione groſſorum humorũ ex pectore et pulmone et dilatatione anhelitus eſt ſublime: et ſimiliter facit comeſtio ipſius cũ amigdalis et zuccharo: aut melle: aut ficubus ſiccis: huius etiam intentiõis eſt alhaſce. et ſaroz arabicum et laurus et grana eius cum melle. ¶ Medicinarum autem exiccantium ſuperfluam humiditatem aggregatã ĩ pectore et pulmone: quibus vtendũ eſt in ſubfumigũs et interdum potionibus. Summa hec eſt arſenicum tritum et diſtemperatum cum vitellis ouoꝝ. Deinde accipe ferulam: et incide eaʒ per fruſtra rotunda: et imbibantur predicta medicamina et dimitte exiccari. Et fiat ſubfumigatio cũ eis: et recipiatur fumus in os per traiectoriũ et aſſiduetur per aliquos dies omni die ter: qm̃ ſanat. Et ſi derelinquatur vehementia exiccatiõis in pectore et pulmone redeundũ ad mollificationẽ proprie ſicut eſt ſyrupus de cheſmes et decoctio ficuum: et ius galline et ius attriplicum: et maluarum decoctarum cũ gallinis et que hoc curſu procedũt et adiunctiões pectoris. Deinde redeundum ad adminiſtrationes medicaminum ſumme huius et nõ negligatur operatio hec qm̃ ſanat. huius etiam intentionis eſt ſulfur citrinũ mixtũ cuʒ arſenico: et proprie ſint eorum partes equales: et fac formas ſimiles auellanis cũ adipe renũ capraꝝ aut vacce. Et vtere ſicut diximus p traiectoriũ. Et ex eis ẽ myrrha: coſt⁹: ariſtologia et caſſia et croc⁹ et arſenicũ. Fiãt ex eis forme cũ adipe caprino. Et vtere. Silr arſenicũ et ariſtologia ſilr cuʒ adipe capraꝝ. Et ex eis aũt hui⁹ itentiõis q̃ dant p os ẽ ſulfur cũ ouis ſorbilib⁹: aut ſulfur: et arſenicũ cũ ouis et cũ melle. Aut arſenicũ cũ aq̃ mellis. Aut pillule ex arſenico et gũmi pini: et nos plura intẽtiõis huius ſcribem⁹ poſtea: ſi de⁹ voluerit. ¶ Cura aũt aſmatis facti a materia catarrali ẽ due res. Prima eſt intentio quã adhibere opʒ in prohibitionẽ catarrhi hoc qdem dictum eſt in cura eius. Scḋa eſt intentio ĩ maturatione et expulſione eius q aggregatũ eſt in pectore et pulmone: et hoc dictũ eſt in p̃ſenti capitulo. Factũ aũt a cõple=

rionis malitia ſine materia curatur cū eis que dixim⁹. Et ſi q̄dem fuerit a ſiccitate ⁊ corrugatiōe pulmonis ad ſeipm tunc pōt cōtingere ſm duos modos: aut enī eſt ſine febre. Et cura eius eſt inunctio pectoris cū enematib⁹ aut cū em plaſtratiōibus vel vnctionibus mollibus ⁊ frequētatio po tus lactis ⁊ ꝓprie caprini aut aſinini et comeſtiōis eius: et opꝫ vt ſit paſtus alaliuꝫ ex reb⁹ humidis ſicut ꝓprie herba ordei: lactuca ⁊ malua: ⁊ ſimilia. Et frequenter balneatio i tina cum fricatione facta cum ouis ⁊ mica panis infuſa. Et ſint cibi eorū iuſcula ex atriplice ⁊ malua ⁊ portulaca: aut pullus aut oua ſorbilia: ⁊ accipiant ex lohoc: ⁊ aliijs medici nis curātibus ſiccitatē pectoris: de quibus loquemur poſt. Si aūt fuerit cuꝫ febre. Cura eius eſt pot⁹ aq̄ ordei et iu leb ſubtile: ⁊ aqua melonū indor: aut cucurbite: aut aqua earū cum zuccharo aut per ſe. ⁊ ſit cibus eorum proprie cu curbite lactuce: ⁊ olera ⁊ herbe humide cum oleo amigda larum dulciū. ⁊ detur in potu in matutinis: ⁊ in ſero mucil lago pſilij: in aqua citrulli ⁊ cucurbite: et melonis indi. In ungatur aūt pectus eorū cum ceroto Galieni. aut cum cera ⁊ oleo violato imbibitis i mucillagine pſilij: aut in aq̄ por tulace: aut lactuce ⁊ citrulli ⁊ ſimilium. et vtantur lohoc et ſyrupus: ⁊ medicinis cōuenientibus que dicentur poſt. Cū aūt febris declinauerit itret tinā: ⁊ fricetur corp⁹ ſicut iā di rimus. ¶ Factū aūt a ſuper calefactiōe pulmonis ⁊ pectoris curatur: ſicut hic proxime diximus.

¶ Galienus aūt cum peruentuꝫ ad acceſſionē fuerit: tūc po tius blādiendū q̄ꝫ curandū. Peruenitur eīm interdū ad p̄ſo cationē in exiccatione medicaminū q̄re regimina diſtinguē da ſunt. ¶ Et primo in regulatione vite eorum vt parci tent cibis ⁊ potibus cum gradatione ſicut natura expoſtu lat: ⁊ regulentur in alijs generibus rerum ſicut ſcis. ¶ Se cundo peruenitur ad maturātia ⁊ ꝓprie mediocris abſter ſionis: aut debilis ex his que ſcis: ⁊ gradatim ad linimēta ⁊ vaporationes ex his que ſcis. ¶ Tertio ad fricatiōes ⁊ liga turas in extremitatibus cū gradatione. ¶ Quarto ſi ſigna plenitudinis ſanguinis appareāt flobothomenē ex baſili ca. Si autem ſigna aliorum humorū appareāt differant a purgatione ⁊ vomitu ⁊ clyſterizatione quouſq; iam vehe

mentia paroxiſmi ceſſauerit maturatiuorum ⁊ facilium ex creatuꝫ apparuerit abundātia: ⁊ anhelitus melioratio: tūc enim audiendum eſt ſuper his cuꝫ cautela. ¶ Quinto ſi paroxiſmus vſqꝫ ad quadraginta dies nō declinauerit tunc īter ſpatulas ventoſetur cuꝫ ſcarificatione vſqꝫ dum competēs ſanguinis euacuatio fiat. Deinde adminiſtrētur yere ⁊ euacuatiōes note ⁊ clyſteria acuta cū gradatiōe ⁊ vomica medicina ſicut ī canone diſtinctū eſt. ¶ Sexto ſi adhuc vlterius paroxiſm⁹ extēdatur ſinapiſmus in pectore aut medicamen rubificatiuū apponetur hac enim operatione. ⁊ ordine tolletur egritudo ſi deus voluerit.

¶ Democritus. Dandū in primis q̄ aptant materiā ⁊ digerūt ⁊ ad terminū facilitatis ⁊ mauratiōis adducūt qualia ſunt fenugrecum vue paſſe ficus ſicce ⁊ pingues dactili pingues ⁊ mel ⁊ ſyrupus ex eis. Et ex eis ſunt vnctiones circa pectus ⁊ ꝓprie ex yſopi ceroto cū calida lana. Cū aūt materia ⁊ ſputamina digeſta appuerint adminiſtrāda deinceps ⁊ maturātia p̄dicta ⁊ materiā digeſtā educētia. pect⁹ quoqꝫ mūdificātia q̄lia ſunt vrtice ſemina cū hydromelle ⁊ origanū ⁊ yſopus ſicca ⁊ calamētū ⁊ yreos ⁊ pulegiū. hec em̄ pectus mūdificāt. Et ſi materiei apparuerit exuberātia vomitum ꝓuocabis ⁊ cū iteratione ⁊ ꝓprie cuꝫ elleboro in radice raffani incluſo ⁊ oximelle. Et ſi adhuc opus maius ꝑ vētrē materiam educes. ¶ Ultimo aūt cum res maius proceſſerit. Dāda ſūt q̄ exiccāt materiā ⁊ pect⁹ elargāt ⁊ q̄lia ſunt ſq̄lla ī aceto cocta punices baurach feces vini ꝯbuſte aurū pigmētū ſulfur de ſingulis partes eq̄les. Fiat eoruꝫ ꝯtritio bona ⁊ miſce cū melle ⁊ da mane quolibet coclearij.j. hoc nāqꝫ medicamen aſma difficile ⁊ tuſſim curat.

¶ Filius zacharie araſi. In primis vtendū eſt rebus q̄ materiam maturent in pectore ſicut eſt ꝓprie decoctio que. ℞. ficuum ſiccarū.ʒ.x. paſſularū enucleatarū.ʒ.x. dactilorū pinguium.ʒ.vij. ſeminis apij feniculi capillorū veneris liq̄ritie yſopi praſſij fenugreci: añ.ʒ.v. Coquātur in aqua ſufficienti ⁊ da ex ea omni die circiter. lib.ß. cum mellis.℥.j. Et cum maturationis ſignum apparuerit: da ex decoctione p̄dicta cum.ʒ.ij. confectionis huius. Cui⁹ hec eſt ꝑmixtio. ℞. ſucci liquiritie ⁊ yſopi capillorū veneris: añ.ʒ.x. cordumeni pipe

ris amigdalaꝝ amaraꝝ ariſtolog.rot.ſeminis vitice yreos baurach naſturcij ſeminis raffani.añ.ʒ.v.mellis diſpumati quātū ſufficit.Eſt eñ medicina bñdicta ad expellēdū ſuperfluitates ſepultas i pectore.pōtēter eñ repellit eas. Cum aūt hoc p octo dies aut amplius feceris ꝓuocabis vomitū ⁊ ꝓprie poſt eſum ſinapis ⁊ mellis.Et poſtq̄ hoc feceris:tertio vētrē ſolues cū pillulis quarū deſcriptio hec ē.℞.agarici.ʒ.iiij.pulpe colloquintide yſopi.ʒ.ij.⁊.ß.ſucci liq̄ritie.ʒ.iij. pраſſij yreos ſeminis vitice ſinapis.añ.ʒ.j.⁊.ß.turbith yere pigre.añ.ʒ.v.Doſis earū eſt a.ʒ.ij.vſq̄ ad.iiij.Dabis autē ter vſq̄ in hebdomadam:perfecte eñ mundificatur pectus ⁊ ſi poſt hec tota nō tollatur egritudo redi ad adminiſtrationē omniū que dicta ſunt ſm ſcriptū ordinē.et hoc facias vſq̄ dum tollatur egritudo ſi deus voluerit.

¶Iſaac hebē amarā.Curauit quendā patientem difficultatem anhelitus ⁊ tuſſim difficilem ſm hunc modum.¶In primis dedit maturantia ⁊ digerētia materiā.¶Secundo euacuauit cum his pillulis quas nominauit cochias.℞.aloes rubei.ʒ.vj.agarici.ʒ.iiij.maſticis colloquintide ſarcocolle.añ.ʒ.ij.ſticados haſce ſcamonee.añ.ʒ.j.⁊.ß.Fiant pillule ſicut cicer cū aqua feniculi hūidi.Doſis earū eſt.ʒ.ij.⁊.ß.de quarto in quartum diem in mane.Deinde habeat cibum pullos coctos cum maluis aut atriplice.

¶Tertio dedit de electuario hmōi qđ cōfert tuſſi ⁊ conſtrictioni anhelitus.℞.ſeminū melonis citrulloꝝ mundatorum alcherenben feniculi aniſi amigdalarū pinearū mūdataꝝ yſopi capilloꝝ veneris:añ.ʒ.x. croci.auř.ij.caſſie dragagā. liq̄ritie:añ.ʒ.ij.opij.auř.j.Tere ⁊ cōfice cū lib.j.penidiaꝝ. Et doſis eius auř.j.in mane cū decoctione yſopi.et in ſero ponat ex eo ſub lingua circiter.ʒ.j.⁊ trāſglutiat ſalinā eius et ſumat oī mane iuſculū ex amilo ⁊ furfure cum penidijs et amigdalis ⁊ ſeminibus feniculi tritis ⁊ in ſero comedat maluas vel atriplices vel bletas cū pullis vł pullos cū zuccaro croco et amigdalis et paſſulis et pauco aceto.Et erat ei de cōſuetudine ſi corpus erat plenū abundās poſt quartam purgationem ⁊ ſi tempus fouebat flobothomare patientē de baſilica ⁊ precipiebat trahi de ſanguine a.ʒ.l.vſq̄ ad.ʒ.lxxx.Et ſm iſtam viam curauit plurimos.

¶ Iſaac hebē amarā. Fecit quidā patienti aſma ꝛ difficultatē anhelit⁹ ꝛ tuſſim. ℞. farine ciceꝝ amigdalaꝝ dulciū: ſeminis melonis dragaganti thuris maſculi botron: an̄. ℥. x. praſſij capilloꝝ veneris yſopi calamēti: an̄. ℥. iiij. iuſquiami albi liquiritie ſeminis papaueris albi: an̄. ℥. x. Tere ꝛ cōfice cū mellis duplo pōderis olm ꝛ recōde in vaſe vitreo. doſis eius eſt. ℥. ij. teneat ſub lingua et tranſglutiat ſaliuā eius.

¶ Zeid. Medicamen cōferens tuſſi et aſmati ac ſtricture anhelitus. ℞. ſeminis melonis citruli cucumeris cucurbite mundate ſeminis lactuce liquiritie amigdalarum dulciū et amararum granoꝝū elmelnth magnoꝝū. an̄. ℥. x. papaueris albi. ℥. xx. ſtoracis granorum mahalep mūdatoꝝū ſeminis malue. an̄. ℥. v. croci opij: an̄. ℥. ij. Confice cum melle et zuccaro. Et ſit doſis eius ſicut nux cum aqua tepida ꝛ inungatur pectus cum aliquo eorum que cōueniunt: ꝛ ieiunet omni die ſuper medicamine circiter horas. vij.

¶ Idē. Loch cōferēs aſmati ꝛ tuſſi ſiccis factis a colera ſicca ꝛ facit ſpuere ꝛ cōfert apati pulmonis et panniculi et eſt expertū. ℞. farine fabarū. ℥. x. amili. ℥. v. ſeminis cucumeris melonis: an̄. ℥. vij. ſeminū citonioꝝ malue dragagāti liquiritie alcheberon: an̄. ℥. vij. papaueris albi. ℥. xxx. Tere ꝛ confice cū. ℥. c. penidiaꝝ. ℥. xl. Et fac formas ſimiles nucibus ꝛ teneat ſub lingua ꝛ tranſglutiat ſaliuā ei⁹. Deinde bibat ſorbitiones furfuris tenues cū pauco oleo amigdalarum dulcium et penidijs ꝛ i ſero comedat ſpinachia aut atriplices aut ſiclam cum oleo ſiſamino aut amigdalarum.

¶ Thamech. Syrupus de praſſio mirabilis cōferens cuȝ auxilio dei aſmati et difficultati anhelit⁹ ꝛ tuſſi ꝛ flegmati aggregato in pectore ſenum bonū ꝛ expertum. ℞. paſſularū pinguium enucleataꝝ iuiubarum pinguiū ſine oſſib⁹ et ſebeſten: an̄. ℥. c. ficus pingues. xxx. capilli veneris yſopi calamenti liquiritie: an̄. ℥. xx. corticū radicuȝ apij feniculi aniſi: an̄. ℥. x. praſſij. ℥. l. aque pluuialis. lib. xv. Bulliāt vſqȝ ad li. iiij. ꝛ pone ſup reſiduo aque. li. vj. ꝛ bulliant vſqȝ ad lib. ij. deinde accipe vtrāqȝ aquā ꝛ pone ſup eam mellis boni et penidiarum ꝛ mehibueg: an̄. ℥. xv. Et ſit doſis eius. ℥. iij. cū aqua calida. Et ſit cibus eorum ſorbitiōes facte ex furfure aut tritico cum melle aut penidijs ꝛ oleo amigdalino ꝛ car

nes cum tritico vel bletis cū ſpeciebus humidis ſicut eſt ꝓ
pꝛie zinziber aniſum darſeni et ſimilia.
¶Hamech. Syꝛupꝰ aliꝰ de pꝛaſſio mirabilis cōferēs cū au
xilio dei tuſſi flātice ⁊ aſmati difficili ⁊ aggregatiōibus flā=
tis i pectoꝛe ſenū. ℞. pꝛaſſij. ʒ. xx. liqritie yſopi calamēti ca=
pilli veneris: aā. ʒ. x. radicū apij feniculi aniſi: aā. ʒ. v. ami=
gdalaꝝ pinea ꝝ mūdataꝝ ⁊ fenugreci: aā. ʒ. ij. ⁊. ß. paſſulaꝝ
enucleataꝝ. ʒ. c. iuiube ⁊ ſebeſtē: aā. l. ficus ſiccas. x. mellis
rob penidiaꝝ: aā. lib. ij. Fiat ſicut pꝛius bonū ⁊ expertum.
¶Hamech. Syꝛupus iuiubinus cōfert aſmati ⁊ egritudini
bus pectoꝛis ſanguinis et colericis et aſperitati et ſiccitati
ipſiꝰ et doloꝛi. Accipe pulpe iuiubarū pinguiū ⁊ pulpe ſe=
beſten: aā. ʒ. centū liqritie mundate capilloꝝ veneris. aā. ʒ.
xxx. ſeminis malue dꝛagaganti: aā. ʒ. xx. ſeminū melonis. ʒ.
xx. aq̄ pluuialis calide. li. xvj. Dimitte die ac nocte. deinde
bulliāt lento igne vſq; ad li. v. deinde cola ⁊ pone ſuper reſi
duo iterū aque. li. viij. ⁊ coque vſq; ad li. iij. Deinde accipe
vtrāq; coctionē et pone mediū pondus aque ex penidijs et
zuccaro ⁊ fiat ſyꝛupꝰ. Et ſit doſis eius. ℥. ſ. cū aqua calida.
Et ſi adſunt vigilie adiunge ſeminum papaueris ⁊ corticū
eius ⁊ ſeminum lactucarum: aā. ʒ. x. vel exprime lac eoꝛum
et miſce cum ſyꝛupo. ⁊ da bonum ſi deus voluerit.
¶Hamech. Si aſma ſit ex groſſis humoꝛibꝰ detur ſyꝛupꝰ
pectus ⁊ pulmonē groſſis humoꝛibꝰ mūdans ⁊ conferens
anhelitui. ℞. radicū apij feniculi aniſi. aā. auꝛ. vj. radicum
liqritie. auꝛ. iiij. amigdalaꝝ dulciū ⁊ amararū: aā. ʒ. iiij. ani
ſi yſopi ſeminū malue: aā. ʒ. v. paſſularū enucleatarum car
nium iuiubarum: aā. ʒ. xx. ficus ſiccas ſex. Coque in lib. vij.
aque vſq; ad tertiā ptē. Et da bibere cū melle aut penidijs
⁊ da vſq; ad hebdomadā vnā. Deinde da cū eodem ſyꝛupo
electuariū quod recipit yreos yſopi oꝛobi ariſtologie rotū
de calamēti haſce caſſie: aā. ʒ. ij. coſti ſpice: aā. auꝛ. ß. pꝛaſſij.
auꝛ. j. ⁊. ß. ficuum ſiccarum pinguium dactiloꝛū pinguium.
aā. ʒ. v. paſſularū enucleatarū amigdalarū dulciū et ama=
rarū pinearum mundatarum: aā. ʒ. vj. Confice cū melle co
lato quantum ſufficit. Et ſit doſis eius. ʒ. iiij.
¶Hamech ſi aſma ⁊ tuſſis fuerit cū dominio ſanguinis aut
colere flobothometur baſilica: deinde succꝰ ſcariole aut ſo

latri ꝛ feniculi humidi coct⁹ et depuratus detur cũ melle
vel zuccharo violis aut ſyrupus violatus cũ aqua cucurbi
te:ꝛ ſi indiget in mundificatione ſoluať cũ aqua fructuum
q̃ eſt ſm hunc modũ.℞.carniũ iuiubaꝝ.ʒ.xx.ſucci cucur=
bite decocte in paſta.℥.iiij.ſucci ſolatri et feniculi hũidi:añ.
ʒ.iij.caſſiefiſtule:zucchari violati tereniabin:añ.℥.j.olei a=
migdalarũ dulcium ꝛ recentium.ʒ.vj.lactis mulieris iuuẽ
cule.ʒ.j.pectus autem inungatur cũ ceroto ſm hũc modũ.
Accipe olei violati.℥.iiij cere albe.℥.j.cõquaſſentur prius
in aqua dulci per vices plures:deinde conquaſſenť cũ mu
cillagine ſeminum citoniorum ꝛ mucillagine pſilij ꝛ mucil
lagine dragaganti ꝛ lactis mulieris conquaſſatione ſuper
conquaſſationem vſq₃ dum impinguetur.

¶Cõfectio loch conueniens eis.℞.ſeminum melonis ꝛ ci=
trulli ꝛ cucumeris ꝛ cucurbite:añ.ʒ.j.ſeminũ lactuce ꝛ por
tulace:añ.auř.j.papaueris albi.auř.ß.Teranť ola ꝑ tritiõe
vltima ꝛ inuolue ea cũ oleo amigdalaꝝ dulciũ ꝛ recẽti.Dein
de cõfice cũ ſyrupo.Cui⁹ hic ẽ mod⁹.℞.aq̃ cucurbite cocte
in paſta.lib.j.ꝛ.ß.ꝛ pĩce ſup ipam ſeminũ citonioꝝ:auř.ij.
pſilij.ʒ.ij.Dimitte eas p horas.xij.deinde cõquaſſeť mani
bus ꝛ coleť:accipe mucillaginis eoꝝ.℥.vj.ſyrupi violati.℥.
viij.coquať vſq₃ dũ mediocrẽ hẽat ſpiſſitudinẽ:ꝛ fiat loch
cũ alijs.Et ſit doſis ei⁹.ʒ.iij.vel.iiij.cũ lacte recẽti ſi nõ ẽ fe=
bris:ꝛ ſi eſt febris cũ aq̃ ordei aut cucurbite aut citrulloꝝ
aut ſeminũ portulace ꝛ cõfert ẽt febrib⁹ exaſperãtib⁹ et ſiti
vehemẽti cũ aqua frigidiſſima.Et ſi adſunt vigilie da cum
lacte ꝙ mulgetur ex papauere albo ꝛ aqua frigida.

¶Dyaſcorides dixit.Aquam decoctionis ficuũ yſopi ſicce
fenugreci eſſe mundificatiuũ bonum pectoris ꝛ pulmonis
aut aquã decoctionis yſopi paſſularũ ꝛ fenugreci cũ mel=
le.Et dixit aquã decoctionis ordei cũ vrticis ſil'r mundifi=
care pulmonẽ.Et pectus a groſſis humorib⁹ aut ſemẽ vrti
ce cũ aqua ordei ꝛ melle ꝛ eſt fortius.Dixit iterum porroꝝ
elixatarum aut ſemen eorum in aqua ordei cum melle va
lere aſmati et mundificant pectus.Et ſi fiat vomit⁹ cũ ea ꝛ
baurach eſt iuuamẽti ſublimis.Et dixit ꝙ ius galli multe
antiq̃tatis ꝛ ꝓprie cũ yſopo ꝛ haſce ꝛ cartamo eſt ad aſma
medicina mirabilis.Et decoctio q̃nq₃ galli ꝛ yreos ꝛ cõfert

ſitr. abſtergit em̄ ⁊ mūdificat abſterſione ſiue mundificatio ne forti. Et qn̄qꝫ additur polipodiū cum aneto. Dixit iterꝫ. Grana lauri cū aqua yſopi paſſulis ⁊ melle eſſe medicamē ſublime aut cū aqua calamenti ⁊ haſce ⁊ melle.
¶ Hermes tradidit medicinas mirabiles ad aſma ⁊ tuſſiꝫ ⁊ ei⁹ deſcriptio eſt. ℞. ſauine foliorū ſiccorū tritoꝝ ſicut alcohol. ℥. j. inuolue cū butyro vaccino pluries loto: auř. iiij. ꝯfice cū melle colato: quantū ſufficit ⁊ poſt ipm aliȷ addiderūt liquiritie. ʒ. v. pinearū purgatarū amigdalarum mundataꝝ an̄. ʒ. iiij. Doſis eius eſt ab auř. ij. vſqꝫ ad auř. iij.
¶ Paulus. Medicamē ad ideꝫ. ℞. ſauine: auř. ij. mellis ⁊ butyri quantū ſufficit ad aggregandū. Et ſit doſis. ʒ. iij. cū decoctione paſſularum ⁊ yſopi.
¶ Ruffus inquit. Trado medicamen exptum ⁊ ex maxime ſecretis. Et eſt vt des pulmonis vulpis ſicci. ʒ. ij. cū aqua mellis ſumat cum celeritate ⁊ pꝛopꝛie frequens ipſius ſit adminiſtratio.
¶ Filius zacharie araſi. Modus decoctionis yſopi eſt decoctio minoꝛ conferens tuſſi ⁊ aſmati a caliditate ⁊ aſperitate pectoꝛis. ℞. ficus ſiccas. x. ⁊ iniubas. xxx. ſebeſten totidem paſſularum enucleatarum liquiritie raſe: an̄. ʒ. x. ſeminum altee citonioꝛum yſopi violarum ſiccaruꝫ. an̄. ʒ. v. Decoquātur cum aque. li. iij. vſqꝫ ad lib. ſ. ⁊ doſis eius omni die ſit. ℥. iij. cum mirabol. violarum ab auř. iiij. vſqꝫ ad. ℥. j. et ſumat poſt illud mane ⁊ ſero ex hoc loch quod. ℞. capilloꝛum veneris ſeminum melonum citrulloꝛum. an̄. ʒ. v. Confice cum ſyrupo violato. Et ſit doſis eius. ʒ. iij. ⁊ ſi ſufficit bonū. Et ſi nō fuerit cū eo febris deť ei in potu cū vadit doꝛmitū mucillago pſiliȷ cū aq̄ citrulli aut cucurbite aut cuꝫ aq̄ q̄ mulgeť ex ſemine poꝛtulace ⁊ teneat i oꝛe ſuo foꝛmas ſiľes lupinis quaꝝ hec ē deſcriptio. ℞. ſucci liq̄ritie. ʒ. x. ſeminū cucurbite citrulli poꝛtulace: an̄. ʒ. v. Cōfice cū mucillagine pſiliȷ: et albumine oui ⁊ bibat cuꝫ aqua pmixtionis iuleb. ¶ Si aūt non fuerit cū eo febris detur lac recens ad potādum et comedendū cum pane: ⁊ foꝛbendum ex ea hoꝛa poſt hoꝛaꝫ vt frangatur ſitis: et ſit lac qꝫ mulgetur pꝛopꝛie ex capꝛis: q̄rū paſtus ſit herba oꝛdei ⁊ lactuce ⁊ ſimilia. Et cōfert emplaſtrare pectus cū cera: ⁊ oleo violato imbibitis in mucillagi

ne pſilij: aut aqua portulace aut lactuce ⁊ ſimilium. Et ſit cibus eorũ pedes ⁊ capita edorũ: aut pulli cũ cucurbitis: aut chiſt cum oleo amigdalino: aut ſorbitiones ex ſaniſ ordei aut tritici cum zuccharo: ⁊ frangit aquã frigidã cum iuleb.

¶ Si autem ſit ĩ pectore aut pulmone materia calida aliq̃d groſſitiei habẽs adminiſtrent trociſci cũ decoctiõe yſopi p̃dicta: quoꝝ hec eſt deſcriptio. ℞. ſucci liquiritie: violaꝝ ſiccaꝝ añ. ʒ. x. amigdalaꝝ amararũ: ſeminũ altee: dragagãti: ſeminũ feniculi: aniſi. añ. ʒ. iij. Cõfice cũ mucillagine pſilij ⁊ ſemine lini ⁊ citonioꝝ ⁊ da cũ ſyrupo violato. Feſtinãt enim maturatiões et faciunt ſputum facilem.

¶ Si aũt mũdificatiõe corporis indigeret ſoluat natura de quarto ĩ quartũ diẽ cuz hac infuſiõe. ℞. pulpe caſſiefiſtule: myrabol. violarũ: ſyracoſt. añ. ℥. ſ. trociſci de violis. ʒ. iij. Diſtẽperentur cum decoctione yſopi predicto: ⁊ da in mane.

¶ Confectio trociſcoꝝ de violis eſt hmõi. ℞. folioꝝ violaꝝ mediocriũ in exiccatiõe ⁊ humectatione. ʒ. vj. turbith boni harũdinei. ʒ. iiij. ſucci: liquiritie: terenіabi. añ. ʒ. ij. ſcamonee ʒ. ij. Fac trociſcos: valẽt aũt ad contritionem anhelitus ⁊ leniunt naturam: ⁊ mundificant pectus.

¶ Filius zacharie. Modus confectiõis yſopi: ⁊ eſt decoctio maior conferens etiã tuſſi ⁊ aſmati a materia groſſa multe humiditatis. mundificat enim pectus ⁊ pulmonem ab ea ⁊ ſanie ſi fuerit ĩ ipſis. ℞. ficuũ ſiccaꝝ albaꝝ ⁊ pinguiũ. x. nũero. ⁊ dactiloꝝ pinguiũ tantũdẽ. fenugreci: radicũ apij: feniculi ſeminis vtriuſq;: ſeminũ vrtice: aniſi: yſopi ſicce: calamẽti: yreos: praſſij: añ. ʒ. v. liquiritie mũde. ʒ. x. capilloꝝ veneris ʒ. vij. Decoquãtur in lib. iiij. aque vſq; ad tertiã. Et ſit doſis eius. ℥. iij. cũ melle. Et datur conuenienter.

¶ Medicamen de gẽtiana quod maturat: et educit a pectore humorẽ groſſum aut ſanioſum. ℞. capilloꝝ veneris. ʒ. x. amigdalarũ amararũ. ʒ. v. yreos. ʒ. iij. corticũ radicũ capparoꝝ: orobi: ſeminũ apij: ⁊ feniculi. añ. ʒ. ij. gentiane: ariſtologie rotunde: añ. ʒ. v. cõfice cũ melle diſpumato. Et ſit doſis eius a. ʒ. ij. vſq; ad auꝛ. ij.

¶ Cõfectio formarũ ſimiliũ lupinis cõferentiũ dyſnie q̃ tenentur in ore: et ꝯferũt vehemẽter. ℞. ſucci liq̃ritie: papaueris: zucchari. añ. partes equales. Fiant idẽ p̃dicte forme.

¶Cōfectio vnguēti qđ maturat ⁊ lenit materias in pectoꝛe. Accipe cere citrine.℥.j.olei de cheiri:et ꝓpꝛie citrine.ʒ.iiij.adipis anatis:⁊ galline:⁊ mucillaginis:⁊ fenugreci:et ſeminis lini.añ.ʒ.v.ſtoꝛacis.ʒ.vj.Fiat eoꝛū aggregatio bona:⁊ vngat pect⁹ ex eis.eſt em̄ exꝑtū bonū.

¶Cōfectio pillularū de agarico ex nr̄a inuētione mūdificās pectus ⁊ pulmonē:⁊ conferēs aſmati ⁊ tuſſi antiq̄.℞.agarici.ʒ.vj.yꝛeos praſſij.añ.ʒ.ij.turbith.ʒ.viij.yerepigre.ʒ.viij.colloq̄ntide:ſarcocolle:añ.ʒ.iiij.myꝛrhe.ʒ.ij.Cōfice cū rob. Et doſis eoꝛum ſit.ʒ.ij.

¶Cerotum ex inuentione noſtra leniens pect⁹ maturans materias in pectoꝛe et pulmone.℞.yſopi humide.ʒ.xij.cere citrine.ʒ.iiij.olei de cheyꝛi citrina.ʒ.xl.medulle cruris vituli:adipis anatis et vituli ⁊ galline:añ.ʒ.viij.myꝛrhe bdellij:mucillaginis fenugreci.ſeminis lini.añ.ʒ.vij.ſigie:terebentine.añ.ʒ.vj.mucillaginis altee.ʒ.iij.Cōfice ſic mirrha ⁊ bdelliū redigantur in ſubtilē puluerē ⁊ miſceātur cū mucillaginib⁹ vſq₃ dū diſſoluatur in eis.Deinde cum ceteris fiat vnguentū:⁊ fiat inūctio ex eo tepido.

¶Joannes ſerapionis.Loch ad aſma cōferens ad conſtrictionē anhelit⁹:⁊ſubtiliat humoꝛes groſſos.℞.ſquille aſſate.ʒ.vj.radicū lilij celeſtis.ʒ.iiij.yſopi:praſſij.añ.ʒ.ij.myꝛrhe croci.añ.ʒ.j.Tere ⁊ cōfice cū melle.

¶Loch aliud eiuſdem bonū ad aſma:⁊ conſtrictionē anhelitus.℞.ſiſami excoꝛticati:naſturcij.añ.ʒ.xxx.penidiarū.ʒ.xx.yſopi.ʒ.vij.Confice cū penidijs:⁊ ſit doſis ei⁹.ʒ.v.cū decoctione yſopi.

¶Confectio vapoꝛis exiccantis humiditatem in pectoꝛe:⁊ confert aſmati ⁊ tuſſi humide.℞.arſenicum:⁊ tere contritione bona:⁊ diſtempera cū vitello oui:⁊ accipe ferula₃ ſiccam ⁊ diuide eam in rotundula multa : ſicut eſt magnitudo nucis:deinde illinias eam cū medicamine:⁊ dimitte ſiccari:⁊ cū volueris vnge eam cū ſepo renum capꝛarum :aut bonū:et fiat ſuffumigiū ex vna poſt vnam per hebdomadā ⁊ recipiat patiens vapoꝛē oꝛe aperto.

¶Aliud accipe arſenicū:⁊ ſulfur:⁊ fac foꝛmas ſimiles auellanis cū ſepo renū capꝛarū:⁊ vtere ſiſr.

¶Aliud conferens tuſſi:⁊ aſmati plurime humiditatis.℞.

ariſtologie rotunde: myrrhe: ſtoracis. thuris. añ. ʒ. ſ. arſeni
ci. ʒ. v. Tere ⁊ ꝯfice cum butyro vaccino: ⁊ fac formas ſiles
auellanis: ⁊ ſuffumiget vna poſt vnã. Ea aũt q̃ bibunt ſm
hac intentionẽ aut lãbendo ſumunt dicta ſunt in canone.

¶ De tuſſi.

Tuſſis quedam eſt humida: quedã ſicca ⁊ quecũq ea
rum fuerit: aut eſt cauſa in membris ipſiꝰ ſpiritꝰ: aut
ab alijs membris ſicut tuſſis catarralis. Et tuſſis q̃ fit cum
cõmunitate aliorũ membroꝝ ſicut ſtomachi epatis: ⁊ ſple-
nis. aut corporis totius: ſicut in febribus. ¶ Tuſſis quidẽ
catarralis cura ſunt due res. ꝑma eſt ſedatio fluxꝰ catarri:
⁊ diximꝰ curã eius. Secũda eſt ſecundũ duos modos. ꝑri
mus eſt maturatio eius quod fluxit. Secũdus eſt eductio:
⁊ abſterſio eius ex eis que dicemus iam.

¶ Cura autem tuſſis que fit a cõmunitate eſt due res. ꝑri
ma eſt rectificatio illiꝰ mẽbri. Scda eſt occurrere impreſſioni
illate in ſpũalibus mẽbris ex his que dicemus.

¶ Tuſſis aũt humida cuius cauſa eſt in ſpũalibus mẽbris
eſt ſm vnum duorum modorũ: aut a malitia cõplexionis ſi
ne materia: ⁊ dicta eſt cura eius: aut cũ materia calida ⁊ fri
gida. groſſa vel ſubtili: ⁊ dicta eſt cura eorũ in capl'o de aſ
mate ſufficienter. ¶ Sicca aũt tuſſis ẽ ſm duos modos aut
cũ febre. aut ſine febre ⁊ qualiſcunq ſit dicta eſt cura eiꝰ in
capitulo de aſmate a ſimili cauſa.

¶ Mahemet araſi. Tuſſis catarralis a catarro acuto cali-
do ⁊ ſubtili ſm intentionem primã curatur cũ rebꝰ proprie
ingroſſantibus ⁊ coadunãtibus ipſum ⁊ tardãtibus veloci
tatem ſui fluxus: ſicut ꝓprie ſyrupus de papauere: et fortiꝰ
eſt eo iacur ⁊ gargarizet aũ ſomnũ aquã decoctionis balau
ſtie: ⁊ roſarum ſiccarũ: deinde ponat ſub lingua ſua ex his
trociſcis. ℞. amili: dragagãti: amigdalarũ dulciũ excortica-
tarũ farine fabarũ: ſeminis papaueris albi ⁊ nigri: ⁊ corti
cum eius gummi arabici: ⁊ boliarmeni. Fac ex eis formas
ſimiles lupinis cum mucillagine pſilij: et ſeminis citonijs:
⁊ detur eunti dormitũ: et de iacur circiter vnã. ʒ. ⁊ eſt fortiꝰ
eis. Et ſi ſignificatur cũ hoc plenitudinem eſſe in ſanguine
flobothomamus: cephalicam poſt ſedationem acuitatis: ⁊
inflammationis ſuperflue. Et mane damus aquam or-

dei decoctionis iuiubarum:⁊ ſebeſten cum myrobal.viol. ⁊ cum ſyrupo de papauere in ſero.Et damus cibos ſorbitiones ex farina fabarum ⁊ aqua ordei cū eo qđ mulgetur ex ſucco papaueris albi:aut ex ſemine ⁊ cortice.¶Si eniꝫ vigilie adſunt cum oleo amigdalino dulci et penidiarꝫ.Et damus etiā attriplicē ⁊ maluas:et ex lactucis cuꝫ amigdalis ⁊ ſorbitiones ex tritico donec diſſoluatur aut ex ſauich. ¶Si auteꝫ indigent ventris ſolutione ⁊ tuſſis fuerit ſicca: ⁊ aſperitas in pectore:tunc accipe iuiubarū ⁊ ſebeſten.añ. xx.nūero.paſſularū enucleatarū.ʒ.x.violarū:liquiritie.añ. ʒ.v.ficuum ſiccarū numero.x.Decoque in lib.ʒ.aque vſqꝫ pd.j.et diſſolue in ea caſſiefiſtule.tereniabin.añ.ʒ.j.Et ſi patiatur caloreꝫ cuꝫ hoc da myroba.de violis.aut aquam ordei.Si autē iam ſcreare ceperit occurrit nobis iaꝫ intencio ſecundā ⁊ cū volumus vt vētris ſolutiōe pectus mūdificetur:dabim⁹ tunc myroba.violatum cum decoctione yſopi minore:quā diximus in cura aſmatis calidi:⁊ ſimilia pectus mundificātia.Si auteꝫ fuerit tuſſis a catarro frgido: ⁊ groſſo.tunc precipimus vt lambat omni ſero ex myrrha circiter.ʒ.j.cum melle:⁊ gargarizet añ ſomnū proprie myrrham:⁊ crocuꝫ cum aqua mellis aut rob aut cū iacur:ſi neceſſitas expetit.Et ſi neceſſaria eſt vētris ſolutio:fiat illud cum pillulis cochijs:aut cū yera diacolloquintide:⁊ ſi poſt illud fortiore indiget medicamie:da ex his pillulis.℞.ſtoracis liquide:myrrhe thuris maſculi:opij:croci:ſucci liquiritie.añ.Fiāt pillule ſicut cicer.Doſis.a.ʒ.iij.vſqꝫ ad.iiij.⁊ ſumat ex eis in nocte:cū auteꝫ quod aggregatum eſt in pectore iam maturat:⁊ expuit da decoctionē yſopi maiorē:et alia que dicem⁹ in tuſſi a materia groſſa ⁊ hūida.¶Si auteꝫ catarrus cū his nō ſiſtit:⁊ tuſſis ſupfluit opꝫ vt demus aliqua ex ſtupefaciētib⁹:⁊ catarri vehementiā ſedātib⁹ ex his que dicemus.¶Si aūt hec nō ſufficiūt tūc oportet vt radatur caput ⁊ fricet in loco zuhendeg in balneo cū pāno multe aſperitatis donec locus rubeat:⁊ ſi non ſufficit liniatur in eodē loco cū emplaſtro ex ſinapi contrita:⁊ decoctione ficuuꝫ:⁊ dimittat donec veſicet locus. Deide aperiantur veſice:⁊ nō conſolidētur tpe extēſo.Et ſi adhuc nō contulerit cauterizetur ſup zuēdeg:⁊ teneat cauteriū lōgo tē-

poꝛe apertū. Hec autē tuſſis curāda eſt exquiſite cū multa ſollicitudine. Perducit enim ad ptiſim pleruꝫ.

Medicine frigide ad tuſſim catarralem.

Mahemet araſi. Cōfectio ſyrupi de papauere mirabilis ad tuſſim ex catarro calido: et ptiſim. ℞. papaueris albi ⁊ nitri: añ. ℨ. c. ſeminis lactuce. ℨ. cc. ſeminis iuſquiami albi. ℨ. xxx. coquātur in aqua lib. viij. vſꝫ ad lib. ij. Deinde cola ⁊ proijce ſuper ipſum mucillaginis pſilij. lib. ß. rob lib. j. coquantur donec inſpiſſentur ⁊ adminiſtrentur.

Idē Cōfectio trociſcoꝝ ḋ papauere cōferēs vt ſupra. ℞. papaueris albi. ℨ. xxx. ſeminis cucurbite: citrulli: iuſquiami albi. añ. ℨ. xx. amili: dragaganti: gūmi arabici: añ. ℨ. xv. Cōfice cū mucillagie pſilij. Doſis. ℨ. iij. cū ſyrupo de papauere aut cū aqua oꝛdei: ſunt em̄. boni ad tuſſiꝫ calidā catarraleꝫ cum aqua eſt ſputū ſubtile citrinum b onū ⁊ expertum.

Idē. Cōfectio pillulaꝝ de papauere ad tuſſiꝫ ſiccā q̄ infeſtat in nocte: ⁊ ad catarꝝ calidū. ℞. opij: amili gūmi arabici: ſucci liqritie: añ. partē vnā papaueris ptes duas. Fiant pillule ſicut cicer. ⁊ da ex eis. ℨ. iij. vſꝫ ad. iiij. in ſero cōueniunt etiā pueris q̄ vomſit ⁊ nō poſſunt doꝛmire ꝓpter tuſſiꝫ. De iacur ⁊ de diacodion dictum eſt in grabadin noſtro.

Diapapauer ex inuētione noſtra conferens cuꝫ auxilio tuſſi catarrali noui: ⁊ multi tēpoꝛis: ⁊ maturat egritudīes pectoꝛis: ⁊ eſt mirabilis. ℞. papaueris. ℨ. xl. liquiritie: dragaganti penidiarum. añ. ℨ. xx. gummi arabici: ſucci liquiritie: farine fabarū: feniculi: aniſi: ſeminis lactuce amili: ſeminis poꝛtulace malue. añ. ℨ. x. ſeminum cucumeris: melonis: cucurbite. añ. ℨ. v. Confice cum melle colato: aut cum penidijs ⁊ melle: añ. quantū ſufficit. Doſis eſt aur. ij.

Syrupus de papauere ex inuētiōe nr̄a cōfert catarro et tuſſi ab eo: ⁊ ꝓpꝛie cū caliditate ⁊ aſperitate. Expertuꝫ. ℞. papaueris abi. ℨ. xxx. papaueris nigri. ℨ. x. ſeminuꝫ malue: gūmi arabici dragagāti ſeminū citrulli: ⁊ citonioꝛū. añ. ℨ. v. liquiritie. ℨ. xv. pſilij. ℨ. vj. omnia pꝛeter pſilium cōtunde: et pone ſuper ea aque lib. vj. ⁊ dimitte die ac nocte ⁊ fac bulli re vſꝫ dū redeat ad li. iij. Deinde cola ⁊ pone in eo ẜueg. lib. j. penidiaꝝ. lib. ß. Coque lēto igne vſꝫ ad mellis ſpiſſitudinem da bonum ſi deus voluerit.

Thamech

¶Hamech fili⁹ zacharie. Syrupus de papauere cõfert tuſ
ſi ꝛ catarro ℞. papaueris albi cũ corticib⁹ ſuis. ʒ. xxx. papa
ueris nigri: dragagãti: gũmi arabici. añ. ʒ. x. liquiritie: ſemi
nis malue. añ. ʒ. xv. ſebeſten. xxx. Contũde oĩa: ꝛ fac coqui
cum aque li. v. vſqꝫ ad lib. ij. ocide cũ meibuthes: ꝛ zuccha
ri. añ. ℥. viij. Fiat ſyrupus bonus ſi deus voluerit.
¶Idẽ. Dyapapauer cuius iuuamẽtuꝫ eſt ſublime ad tuſſiꝫ
catarralem cũ caliditate ꝛ aſperitate: ꝛ ſiti ꝛ ad raucedinẽ
vocis: ꝛ ad pleureſim. ℞. papaueris albi penidiarũ: añ. ʒ.
xxxv. ſucci liq̃ritie: gummi arabici. dragaganti. añ. ʒ. x. ami
gdalarũ dulciũ. ʒ. viij. amili: ſeminis citoniorũ ſeminis por
tulace. añ. ʒ. v. ſeminis cucumeris citrulli melõis ꝛ cucurbi
te lactuce ꝛ malue. añ. ʒ. iij. Tempera cum ſyrupo violato.
Doſis ei⁹ ab auř. iij. vſqꝫ ad. ℥. ß. cũ aqua ordei decoctiõis.
iuiubarum ꝛ ſebeſten. Et ſi habet vigilias cuꝫ eo qᵭ mal=
getur ex papaueris ſemine cum cortice ſuo.

¶Medicine ad tuſſim catarralem frigidam.

Hamech araſi. Cõfectio pillularũ de ſtorace ad tuſſim
catarralẽ abſqꝫ caliditate que inquietat in nocte ꝛ in
ducit vigilias. ℞. ſtoracis liq̃de albe olibani myrrhe ſucci li
quiritie opij. añ. ꝑtes equales. Fiãt pillule ſicut cicer. Do
ſis earum eſt. auř. ij. aut. iij.
¶Sabor Sirges. Cõfectio pillularũ quarũ iuuamẽtũ eſt
vltimum ad tuſim catarralẽ ꝛ ptiſim. ℞. ſtoracis myrrhe:
croci opij olibani caſtorei yreos pinearum purgatarũ. añ.
Confice cum galbano aut ſtorace diſſolutis cũ pauco mel
le: da bis vel ter in hebdomada. da. ij. vel. iiij.
¶Sal. Confectio trociſcorũ ad tuſſim catarralem qui tenẽ
tur ſub lingua et ſiſtunt catarrũ ꝛ ſedãt tuſſim et conferũt
ptiſi. ℞. medicaminis trociſci ꝙ habuimus in antidotario
pinearum purgataꝝ: añ. auř. v. amili gũmi arabici: draga
gãti papaueris albi: añ. auř. ij. Fac formas ſiĺes lupinis: ꝛ
da in ſero tenendas ſub lingua.
¶Alexãder dixit canonẽ quẽ preterire non iubeo. Etenim
ante curabis cataꝝ ꝙ͂ egritudĩes catarrales niſi ĩ duob⁹
caſibus. ſ. cũ timueris ne prefocetur: ꝛ ſuccurres tunc cũ vo
mitu. Et cuꝫ timueris aduentũ apatis in parte nobili pre
uenies cũ ſtõmia. Et dico ꝙ narcotica poſtꝙ͂ ex catarro iu

pectore ⁊ pulmone plenitudo acciderit. dare ſuſpectuꝫ eſt. Dabis igitur ante plenitudinē. poſt ꝟo plenitudinē euacuabis prius. Deinde ſecurius dabis ſi iſta dari oportet.

¶ Alexander. Confectio pillularum ad tuſſim catarralē et eſt ex medicinis benedictis ⁊ eſt ex ſecretis ⁊ cōfert ad omnes egritudies catarrales ⁊ vocātur pillule alchabel: ⁊ dicte ſunt in capitulo de catarro.

¶ Idē. Confectio alia pillularū expta ad tuſſim: ⁊ ad alias egritudies catarrales. ℞. ſtoracis myrrhe opiī: añ. Fac pillulas cum melle diſpumato. Alie ſm eundē modū myrrhe opiī galbani: añ. Fac vt prius.

¶ Iſaac hebē amarā. Pillule ſedātes tuſſim antiquā ⁊ nouam. ℞. ſtoracis caſtorei opiī granorum pini: añ. ꝑtē. j. croci partis. j. tertiam. Confice cum rob.

¶ Joannes filiꝰ Serapiōis. Cū tuſſis ſicca: ⁊ aſpera cū caliditate fuerit ⁊ rubore ⁊ apparuerit ſanguinis plenitudo ſicut diximꝰ in aſmate a ſimili cā facto facies. ſ. vt flobothomes adminiſtrādo deinceps aquā ordei cū ſebeſtē: cū ſyrupo violato aut myrobal'. de violis ⁊ iungimus pectus cum ceroto Galieni imbibito ł mucillagie pſiliī aut ex cera aut oleo violato ſimil'r imbibitis. Et ſi ē neceſſe materiā ſepultā in pectore educere: dabis myrobal'. predictū cū decoctione yſopi frigida ⁊ dabis ſpecies loch ex mucillaginibꝰ pſiliī ⁊ citoniorum cū gūmis ⁊ granis et medullis ex his que dicemus. Cibabis aūt eos ſorbitionibus: ⁊ ꝓprie cū farina fabarum ⁊ penidiīs: ⁊ oleo amigdalino dulci: aut ex ordeo confracto. Et quādoqꝫ miſcemꝰ ꝓpter vigilias illud quod mulgetur a ſemine papaueris albi et aq̄ ordei: damꝰ etiā ſorbitiōes ⁊ ex tritico confracto cū zuccharo: necnō ⁊ iuſcula ex atriplice ⁊ maluis: ⁊ qñqꝫ miſcemus pullos et pedes edoꝝ ⁊ capita ⁊ aues minutas teneras cum eis aut vitella ouoꝝ diei ſui ⁊ cucurbita ē bonꝰ cibꝰ eis ⁊ medulle frigide: ſicut citrullus ⁊ cucumer. Et ſil'r bleta ⁊ portulaca cū amigdal': bibāt aūt aquā ordei aut aquā frigidā ⁊ iuleb cū maturatiōis ſigna apparuerint et ſputū iā incipit impinguari dandum ea q̄ facilitant ipm ad excreandū: ſicut decoctio yſopi frigida proprie et electuaria que lambuntur et ſil'ia.

¶ Confectio loch q̄ ſumitur in hora hac. ℞. paſſularū enu-

cleatarū penidiarū fiſticorū amigdalaꝝ dulcium ſeminum citrulli melonis ⁊ cucurbite dragaganti gūmi arabici papaueris albi ſucci liquiritie portulace zucchari tabarzet ⁊ penidiarū:añ. Fac formas ſimiles lupinis ⁊ teneat ſub lingua vnā ex eis. Pect⁹ aūt ex maturatiuis inungat. Si aūt corpus mundificatiōe indiget fiat illud cū trociſcis de violis.ʒ.iij.pulpe caſſiefiſtule.℥.j.zuccari violati ⁊ tereniabin. añ.auř.v.diſſolutis cū decoctione yſopi facta.

¶Joannes Serapionis. Loch conferens tuſſi facte ex caliditate et ſiccitate ⁊ aſperitate multa.⁊ eſt medicamē bonū. ℞.amigdalarū dulciū excorticatarū.ʒ.xij.ſeminū malue:altee:añ.ʒ.x.ſeminū citrullorū mundatorū.ʒ.x. gūmi arabici dragaganti amili granorum citrinorū excorticatorū ſucci liquiritie:granorum dulcium pini:añ.ʒ.viij.penidiarū ſachari.℥.j. Terant̄ oīa ꝯtritiōe bona ⁊ miſceantur cū ſyrupo. Cui⁹ hec ē ꝑmixtio. Accipe paſſularū dulciū radicū liquiritie ſebeſten iniubarū:ana partes eq̄les. Decoque in aq̄ donec iſpiſſetur:deinde cola ⁊ proijce in eam rob quantū ſufficit: deinde coagulentur cum ea medicine.⁊ da cū ſorbitiōib⁹ ex aq̄ furfuris ⁊ ordei cū farina fabarū cū penidijs ⁊ oleo amigdalino dulci:⁊ bibat ſuꝑ ipſum aquam ordei.

¶Idez aliud valēs ſimiliter. ℞.pſilij granoꝝ citoniorꝝ:añ. ʒ.v.ſeminis papaueris albi.ʒ.x.ſebeſten.l.iniube.xxx.radicis liquiritie.ʒ.vij.cheſmes.ʒ.xv.caſſiefiſtule mundate.℥.j. Decoque in aque lib.viij.donec impinguentur: deinde cola.⁊ ꝓijce ſuper ea rob lib.ij.zucchari ſalieméni:ſyrupi violati penidiarū:añ.℥.vj.farine fabarum.ʒ.iij.dragaganti gūmi arabici:añ.auř.iiij.coquātur vſq₃ dū trāſeant in eſſentiā mellis. Deinde. ℞.ſeminis cucurbite melonis cucumeris citruli:añ.auř.ij.papaueris albi.auř.iij.aniſi feniculi:ana. auř.ij. Confice ⁊ ꝯſerua in vaſe vitreo. Doſis ei⁹ eſt ab auř. ij.vſq₃ ad.iij.teneat parū ſub lingua:deinde bibat aquam ordei:eſt eñ medicamen benedictum.

¶Cōfectio formarum ſimilium lupinis cōferentium tuſſi ⁊ aſperitati ⁊ eſt ex inuētione nr̄a. ℞.dragagāti gūmi arabici:ſeminis:malue:ſeminū cucumeris ⁊ citrulloꝝ amigdalarum dulciū:farine fabarū:añ.ʒ.iij.ſeminis portulace: amili:añ.ʒ.ij.fac formas cū mucillagine pſilij. Et ſi vigilias pa

ſitur adde feminū lactuce papaueris:añ.ʒ.iij.

¶Filius zacharie araſi.Cōfectio pillulaꝝ ɔferētiū tuſſi calide ⁊ ſiccitati ⁊ auferūt eā.℞.ſucci liq̄ritie:amili:dragagā ti:gūmi arabici:amigdalarū excorticatarū:añ.ʒ.ſ.zucchari tabarzet.ʒ.iij.Cōfice cū mucillagine feminū citonioꝝ ⁊ fiāt inde p̄dicte forme ⁊ teneat in ore die ac nocte.

¶Idē.Pillule bichichie q̄ ɔferūt ſilr.℞.ſucci liquiritie zucchari tabarzet.añ.auř.vj.amili dragagāti amigdalarū dulciū:añ.ʒ.iiij.Cōfice cū mucillagine pſilij vel citoniorū.

¶Idē.Cōfectio trociſcoꝝ feſtinantiū maturationē in tuſſi calida ⁊ pleureſi facilitantiū ſputū.℞.ſucci liq̄ritie violarū añ.ʒ.v.amili dragagāti feminū altee:feniculi.añ.ʒ.ſ.⁊.ß.ɔfice cū mucillagine pſilij:⁊ femine citonioꝝ.Da cū aq̄ ordei ⁊ ſyrupo violato.

¶Idem.Confectio alia trociſcoꝝ ad tuſſiʒ ſiccā caliditate vehementi.et ſiti.℞.ſucci liq̄ritie violarum:añ.auř.iij.ſeminis citrullorum:cucurbite tereniabin.añ.auř.ſ.⁊.ß.Fac trociſcos cuʒ mucillagine pſilij:⁊ ſeminū citonioꝝ.Doſis auř. ij.cū aqua ordei ⁊ ſyrupo violato.

¶Filius zacharie.Loch cōferens tuſſi calide et maturans eā ⁊ facilitans in ea ſputū.℞.iniube.xx.ſebeſten .xl.ficus. vj.liquiritie munde paſſularū enucleatarū:añ.ʒ.x.capilloꝝ veneris.ʒ. v.aque lib.v.bulliant vſq ad lib.ſ.Deinde recipe penidiarū et rob:añ.ʒ.v.coquantur cū facilitate vſq dū ſint ſicut mel currens.Deinde accipe ſeminis lactuce.cucumeris:cucurbite.portulace fabaꝝ excorticataꝝ.añ.ʒ.iij.gūmi arabici:dragagāti amili:papauerꝫ albi:amigdalaꝝ dulciū: añ.auř.ſ.Cōfice cū p̄dictis.Doſis.ʒ.v.

¶Idem.Cōfectio ſimilis lupinis conferens tuſſi calide et abſciſſione vocis ⁊ ſedat ſitim.℞.ſeis cucumeris mundati.ʒ.vj.ſucci liquiritie. ʒ. vj. ſeminis portulace.auř. ſ. Aggrega ea poſt bonā contriturationē cū albumine oui.Fiāt inde p̄dicte forme:⁊ teneat q̄tidie ſub lingua.

¶Sabor.Cōfectio pillulaꝝ cōferētiū tuſſi.℞.dragagāti gūmi arabici:ſeminuʒ cucumeris:papaueris albi:portulace: amili:croci:zucchari vel penidū:añ.cōfice cū rob:⁊ teneat q̄tidie ſub lingua.ē eñ expertū ſi deus voluerit.

¶Sabor rex.Medicamē mirabile cōferens tuſſi calide an

tique ⁊ egritudinibus pectoris a caliditate et ſiccitate exp̄ti. ℞.mucillaginis pſilij extracte ſm ſcienti ālib.iij.rob penidiarū:zucchari ſaliement:aā.lib.ſ.ß.coque lēto igne vſq ad mellis ſpiſſitudinē auferendo ꝯtinue ſpumā ei⁹.Deinde recipe ſeminū cucumeꝝ:melonum:citrulloꝝ: cucurbitaruꝫ mundatarum:aā.anr̄.x.amili amigdalaꝝ dulciuꝫ:granoꝝ pinee maioris aā.ʒ.xv.gummi arabici dragagāti albi ſeminis lini:aſſi:aā.ʒ.viij.ſeminū citonioꝝ mundatoꝝ.ʒ.iij.croci.ʒ.ſ.aniſi.ʒ.vij.opij.anr̄.ſ ſeminis lactuce.ʒ.x.Tere ⁊ pulueriza:⁊ pone ſuper medicamine.Et ſi nō pōt dormire:ad de cū p̄dictis ſeminis papaueris.ʒ.xx.iuſquiami.ʒ.xv.recōde.in vaſe vitreo.Doſis ei⁹eſt.ʒ.iij.vel.iiij.teneat ſub ligua ⁊ glutiat ſaliuā eius:eſt eñ medicamen benedictum.

¶Syrupus de yſopo ex inuentione nr̄a ꝯferens cū auxilio dei tuſſi calide difficili:⁊ confert ptiſi:⁊ dolori laterū. ℞. liquiritie:radicum feniculi vel ſeminum eius.aā.ʒ.x.yſopi:capillorum veneris:aā.ʒ.v.ficus pingues.vij.pruna.x. iniubas.xx.paſſularum enucleatarum.ʒ.xxx. ſebeſten.c.Decoque cum aqua lib.v.vſq ad lib.ij.Da tepide.℥.ſ.cum.ʒ. vj. zucchari roſati vel violati.Et ſi vis accipe hui⁹ aque lib.ij. ⁊ pone ſuper eam penidiarum ſaþari: zucchari melbuheg ſyrupi violati:aā.lib.ß.dragagāti.℥.iiij. ⁊ eſt valde bonum tuſſi ſicce vel ptiſi ⁊ ſiccitati pectoris ⁊ aſperitati. Da cum aqua cucurbite aſſe vel citrulli.

¶Aliud valēs ſimiliter.Accipe predicte decoctionis lib.ij. ⁊ pone ſuper ea penidiarū.lib.ſ. olei amigdalarū dulcium. ℥.iij.granorū alben excorticatorū.li.ß. fac decoqui : et accipe violarum ſiccarum tritarū ⁊ cribellatarum dragaganti: aā.℥.ſ.gummi arabici.℥.ß.Pone in vaſe vitreo.Doſis eius eſt ſicut galla bonum ⁊ expertum.

¶Syrup⁹ alius de yſopo ad tuſſiꝫ et aſma ex aſperitate pectoris.℞.yſopi capilli veneris.aā.ʒ.xvj.violarū papaueris albi ordei mūdi:ſeminis malue:aā.ʒ.x.ſeminū citonioꝝ lactucarū: cucumeris.aā.ʒ.v.paſſularū enucleatarū.ʒ.x.fic⁹. x.iuiubas ſebeſten:aā.xl.cū zucchari lib.ij.Fiat ſyrupus.

¶Syrupus ali⁹ de yſopo ad tuſſim ⁊ aſma ex aſperitate cū caliditate.℞.liquiritie.ʒ.xx.ſeminis malue cucumeris ordei mūdi dragagā.ſeminis citrullorū:aā.ʒ. iij.maratri apij

capillorum veneris yſopi:ana.ʒ.x. ſemis citoniorum malue aniſi ana.ʒ.v.iuiube ſebeſtē:ana.ʒ.x.zuccari.xl.ficuū, pinguiū alba rū.x.paſſularū enucleatarum.ʒ.x.zuccari lib.ij. Fiat ſyrupus.

¶ Dyaſcorides dixit q fruct⁹ algipur antiquus aſſus igni: deinde comeſtus in ſero cū melle ꝯfert tuſſi difficili ⁊ laborioſe. Et dixerūt quidā ex poſterioribusq ſi infigātur in eo tria grana thuris:ita q ſepeliantur in ipſo.⁊ deide aſſetur ⁊ comedatur in ſero cū melle cōfert mirabiliter. Seruetur tamen illo ſero ſine cena:⁊ eſt expertum.

¶ De tuſſi humida.

Alia aūt tuſſis humida ponitur cōpleſſionalis alia materialis. Materialis ēdez eſt ſm alterū duorum modorum aut cum caliditate aut cū frigiditate ⁊ huic quidē cum caliditate cura eſt tres res. Prima eſt adequatio cauſe ei⁹. Secunda eſt ſubtractio ipſius cū ſubtractione communi. Tertia eſt eductio ipſius eductione propria.

¶ Primam igitur rem complent cōmenſurare regimini ei⁹ ſex res:queadmodū in capitulo de aſmate dictum eſt ⁊ poſt illud adminiſtrare ex medicaminibus que ipſi⁹ materiā dī gerūt ſicut eſt decoctio capillorum veneris ꝑprie ⁊ ſyrupus ex eis ſyrup⁹ ex iuiubis ⁊ decoctio ſebeſten in aqua ordei ⁊ decoctio yſopi facta de papauere albo et fabis excorticatis et ordeo cum zuccaro roſ.aut violato ⁊ ſimilia.

¶ Secundā vero rem cōplent euacuatiōes facte cum iteratione ⁊ facte de quarto in quartum diem ex caſſiafiſtula :et tereniabin ⁊ miroba.de violis cum decoctione yſopi facta. Et quandoq addimus ei quod eſt ſicut trociſci de violis ⁊ ſimilia. Et damus inter ſolutiuum ⁊ ſolutiuum ex moderate vomere faciētibus ſicut eſt raffanus aſſus cū oximelle aut ſyrupo acetoſo de radicibus aut radices aſſas ⁊ oximelle ⁊ ſimilia. Et ſi corpus eſt plenum:⁊ facies pulchra cum abūdantia ſanguinis flobothomamus ex baſilica. Et qnq cum flobothomia remouente materiam.

¶ Tertiam rem cōplent adminiſtratiōes medicaminū plenitudinem pectoris ⁊ pulmonis per ſecretū educentiū ſicut loch de pino:⁊ ꝑprie loch de fabis ⁊ loch de yſopo ⁊ ſyrup⁹ de yſopo ⁊ confectio de orobo ⁊ ſimilia.

¶ Humide vero ⁊ frigide tuſſis cura eſt qnq res. Et prima

quidē eſt digeſtio ⁊ maturatio cauſe eius. Secūda eſt ſub tractio eius ſubtractione cōmuni. Tertia eſt eductio eius eductione ꝓpria. Quarta exiccatio reſidui ſuperflui humi di eius. Quinta corrigit accidentia.

¶ Prima quidem res ꝑficit cū adminiſtratione medicami= num ſicut in capitulo de aſmate diximus.

¶ Secundā rē cōplent euacuationes facte cū eo qđ eſt ſi= cut pillule cochie ⁊ yera dyacoloq̄ntide ⁊ pillule de agari= co quas dixim⁹ in capitulo de aſmate ⁊ ꝓprie cum iterati o ne ⁊ iteratiōe ⁊ cū interpolatiōe adminiſtratiōis rei vomi= tiue. Et ſi op; vt deueniatur ad adminiſtrationē ſolutiuoꝝ etiā ſicut in capitulo de aſmate diximus.

¶ Tertiā rem cōplent adminiſtrationes medicinarū mate riam educentium a pectore quas in capitulo de aſmate di= ximus: et deinceps oſtendemus.

¶ Quartam rem cōplent adminiſtrationes medicaminu; materiam diſſoluentium ⁊ reſoluentium ⁊ conſumentiu; ⁊ huiſmodi quide; medicamina cōſueuerunt medici exicca tiua vocare que adminiſtrāda ſunt poſtq̄ adminiſtratiōes mundificantiū cōium ⁊ ꝓpriorum cum iterationibus pre= ceſſerunt cōueniētibus vt exiccet̄ reſiduū rei. Adminiſtra= re aūt ea in principio eſt ꝓuocare ⁊ ponere egrum ad mor= tem. Adminiſtratio aūt hmōi eſt ſm̄ duos modos. ſ. aut lā bendo ſeu bibendo aut vaporando ⁊ nos plenā faciemus narrationē ex his. Et hui⁹ q̄dem ſumme eſt lābere ex myr= rha. ʒ. j. cū melle. facilitat em̄ anhelitum ⁊ conſumit humi= ditatē. Hui⁹ ēt intentiōis eſt ſtorax ⁊ oppoponacū et ꝓprie cum ouis aut melle aut ſerapino factis ex eis pillulis cum aqua rute aut glutem albotin cū melle aut alchitrā cū mel le aut ſulfur cum ouis ſorbilibus aut arſenicu; : ſimiliter cū ouis aut cum grano pini ⁊ ſimilia.

¶ Ex euaporationibus aūt ad tuſſim antiqnam eſt arſeni cū citrinū cū ariſtologie rotunde partibus equalibus. Cō= fice cū butyro vaccino ⁊ fac formas ſiles auellanis ⁊ fiat ſuf fumigiū p embotū in ieiuno: dicit̄ em̄ quod ſtatim liberat.

¶ Uapor ali⁹. ℞. arſenici citrini ſtercoris leporis et farine ordei corticum fiſtici: aā. fac formas cum vitello oui ⁊ ſuffu migetur cum eis tribus vicibus.

¶Alius. ℞. ariſtologie rotūde ſtoracis galbani: añ. arſenici ad pond⁹ omniū aggrega cum butyro vaccino et vtere.
¶Ali⁹. ℞. ſtoracis myrrhe thuris ariſtologie: añ. arſenici pondus oium aggrega cū butyro vaccino. Fiat ſuffumigatio omni die bis vel ter ⁊ bibat ſuper ipm aquam cum butyro ouino. ¶Plura huius intentionis ſcripta ſunt in capitulo de aſmate canone vltimo.
¶Quintā rem cōplent adminiſtrationes medicaminū cōfortantiū pectus ⁊ pulmonez aut elargantium: et ſi vigilie adſint cum ſedatione tuſſis ſomnum inducentium.
¶Sūma aūt ſedantium tuſſim cum cōfortatione pectoris et pulmonis eſt hec rob aut ſyrup⁹ fact⁹ ex ſucco granorūz myrthi completorū eſt ad illud mirabilis. ⁊ hoc in tuſſi calida. Sed in frigida quidē cū myrrha et croco modico: pulmonis aūt vulpis ſicci iuuamen eſt ſublime in calida ⁊ frigida. In calida quidē auř. ʒ. i. ex eo cuz ſyrupo myrthino. In frigida vero cum melle et aq̄ calida: huius aūt intentiōis ⁊ crocus cum ſyrupo myrthino aut cum ſyrupo de yſopo: ⁊ ſimiliter ſandaracha cum melle ⁊ nux cypreſſi cum vino et melle ⁊ grana pini ſunt ex rebus magnis in hac pte ex medicinis: magnis autē que ſedant tuſſim ⁊ pectus cōfortant ſunt tyriaca ⁊ mitridatū et diamuſcus dulcis et amarus et athanaſia magna ⁊ parua ⁊ dyamarthe eſt confectio mirabilis. Rabit regis quā ſcripſimus ⁊ ſimilia.
¶Sūma aūt medicinaꝝ pectus elargātiū ſcripta eſt in capitulo de aſmate. ¶Sūma aūt medicinaruz tuſſim ſedātiū et corrigentium ſuꝑfluitates vigiliarū dicet̄ qn̄ de medicinis ſtupefacientib⁹ ſermonē faciem⁹ ſi deus voluerit. Afferantur ad hunc locū plura q̄ ſcripta ſunt in capitulo de aſmate humido ſiue calido ſiue frigido. et proprie medicina quam ſcripſit filius zacharie.
¶Filius humain. Modus decoctiōis de capillis veneris cōferēs tuſſi humide cū calore. ℞. capilloꝝ veneris nō vltime recētiū. ʒ. i. yſopi ſicce fabarū excorticataꝝ ſeis feniculi aniſi: ſeminū lactucarū portulace papaueris albi amigdalarū dulciū et amararum ordei excorticati: añ. ʒ. v. ſeminis melōis cucurbite granorū myrthi: añ. ʒ. iij. gūmi arabici añ ſi. ʒ. ij. paſſularum enucleatarū. ʒ. xv. dactilos pingues. v. ſi

cus ſiccas.v.iniubas.xx.Decoquant in aqua.li.iiij.vſq3 ad lib.j.ꝛ.ß.ꝛ da ei mane.℥.iij.cū zuccharo roſato aut violato. Et ſi nolueris accipe ex hac decoctione.lib.ij.et cum meibuꝫ ꝛ zucchari.℥.x.fiat ſyrupus.Doſis eius eſt.℥.j.

¶Filius.Amarā.Syrup⁹ de yſopo cōferens tuſſi humide cū frigiditate.℞.yſopi ſicce.ʒ.v.capillorū veneris liq̄ritie: añ.ʒ.vj. corticū radicum apij feniculi ꝛ ſemis aniſi.añ.ʒ.v. foliorū praſſij.ʒ.iij. paſſularū enucleatarū.℥.j.iniubaꝝ.xx. yreos fenugreci:añ.ʒ.ij.ꝛ.ß.ſeminis malue ꝛ biſmalue:añ. ʒ.ij.ficus pinguiū.vj.numero dactylorū.v.folioꝝ calamenti auř.j.decoquantur in aque lib.v.vſq3 ad li.j.ꝛ.ß.cū melle et meibueꝫ:añ.lib.ß.Fiat ſyrupus.Doſis.℥.j.

¶Idem loch cōferens tuſſi ꝛ egritudinib⁹ pectoris ꝛ pulmonis et eſt exptum.℞.farine fabarum liq̄ritie mundate thuris maſculi gūmi albotin amigdalarū dulciū ꝛ amararū:añ.ʒ.x.ſeminis feniculi aniſi croci ſucci liq̄ritie dragagāti albi ſeminis citoniorum mūdatoꝝ papaueris albi:añ.ʒ. vj.calamenti praſſij:añ.ʒ.x.opij.ʒ.iij.Tere et cerne:ꝛ adde eis penidie.ʒ.xxx.Deinde cōfice cum melle colato.ʒ.cl.ꝛ cōtunde in mortario ꝛ ſit doſis.ʒ.ij.in mane cum decoctione yſopi ꝛ in ſero teneat ex eo ſua lingua.

¶Democritus.Modus confectionis ad tuſſim humidā cū frigiditate. Recipe calamenti fluuialis.ʒ.v.granoꝝ pini.ʒ. v.ſeminis vrtice yreos:añ.auř.j.piperis nigri ſeminis lini: añ.auř.ij.confice cuꝫ melle ꝛ chermes.Et ſit doſis ab auř. j.vſq3 ad.ij.cum decoctione yſopi.

¶Idē Loch bonum ꝛ exptum cōferēs ad idē.℞.mellis boni.℥.iiij.vitelloꝝ ouorum recentiū ꝛ butyri:añ.ʒ.iij. mel et butyrū decoquant vſq3 dū habeāt modicū ſpiſſitudinis de inde dimittat modicū infrigidari ꝛ miſce cū eis vitella ouoꝝ cū mixtiōe bona.Deinde miſce papaueris nigri puluerizati.ʒ.xij.ꝛ ſumat ex eo lambendo mane et ſero.ē.n.expertū.

¶Paulus pillule q̄ tenent in ore cōferunt ad tuſſim frigidam ſiccam ꝛ ſunt expte.℞.myrrhe croci granoꝝ pini granoꝝ coti excorticatorū feniculi aniſi amigdalaruꝫ dulcium et amararū:papaueris albi ſucci liq̄ritie:añ. Confice cum penidiarum partibus.iij.ꝛ ſucco feniculi humidi.

¶Thamech filius zacharie. Cōfectio conferens tuſſi antiq̄

et frigide ⁊ ventoſe. ℞ penidiarū.ʒ.xx.praſſij.capilli vene‑ris yſopi feniculi aniſi:añ.aur.iiij.croci calamēti ʒinʒiberʒ: añ.aur.ij.ſucci liquiritie pinearū purgatarū ⁊ amigdalaꝝ dulcium:añ.℥.j.Confice cum melle diſpumato quantū ſuf‑ficit:da.ʒ.iij.

Chamech araſi.Syrup⁹ de praſſio cōfert tuſſi de flegmate groſſo ⁊ vētoſitate.℞.praſſij.ʒ.xl.liq̄ritie yſopi calamēti ca pilli veneris:añ.ʒ.xx.radicū feniculi apij:añ.ʒ.x.amigdala rū mundataꝝ pineaꝝ purgataꝝ fenugreci:ſemis feniculi: añ.ʒ.v.maſticis darſeni ʒinʒiub.añ.ʒ.ſ.paſſulaꝝ enucleata rū.ʒ.c.iuiube ſebeſtē:añ.c.aque calide.li.xxiij. Dimitte die ac nocte.deinde coque vſq; dū redeat ad lib.x.Deinde ad‑de mellis ⁊ rob ⁊ penidiarū:añ.lib.ij.Deinde ſuſpende in medicamine croci.ʒ.ſ.Doſis earū ab.℥.ſ.vſq; ad.ij.

Idē.Loch cōferens vt ipm.Accipe liq̄ritie amigdalaruʒ dulcium ⁊ amararum:ſeminis lini aſſi:añ.ʒ. iiij.ſeminis fe niculi farine fabarum ⁊ pinearuʒ mundataꝝ:añ.ʒ.iij.myr rhe croci olibani darſeni:añ.ʒ.ſ.⁊.ſ.penidiaruʒ.℥.ij.Cōfice cū rob:Et fiāt forme ſimiles lupinis ⁊ teneat ſub lingua.

Sabor.Confectio loch de alijs que cōfert tuſſi flegmati‑ce et maturat materiam eius bonum ⁊ expertū.Accipe al‑liorum mundatorum lib.ſ.⁊ elixa ea in aqua decoctiōis ci‑cerum:⁊ yſopi ſicce vſq; dum ſint bene diſcocta. Deinde co lentur ⁊ terantur alia ſicut medulla:⁊ proijce ſuper ea mel lis et butyri:añ.℥.vj.⁊ decoquantur lento igne vſq; ad ter‑minum loch:et vtere bonum eſt.

Idem.℞.ſucci cauliū lib.v.lento igne coque auferendo ſpumā eius vſq; dū redeat ad lib.ij.Deinde coquaꝛ cū rob et mellis lib.j.vſq; dum ingroſſentur ⁊ bonum eſt.

Idem.Loch de ſquilla exptuʒ et efficax in tuſſi humida educit enim ex pectore materiā eius.℞.ſucci ſquilli ⁊ mel‑lis:añ.Coquantur vſq; dum ingroſſentur.

Idem Confectio medicaminis ad tuſſim humidarū cuʒ frigiditate.℞.ſpice croci.añ.ʒ.ſ.yſopi ſicce:praſſij : añ.ʒ.ij. myrrhe:yreos.ʒ.farine orobi ⁊ fabaruʒ.añ.ʒ.vij .piperis.ʒ. ſ.et.ſ.cheſmes et carnium dactilorum:ficuum pinguium ⁊ pinearum mundatarum:añ.ʒ.vj.Confice cum loch de cau libus.Uerum et expertum.

¶Cõfectio medicaminis ex inuẽtiõe noſtra. Syꝛup⁹ valẽs aſmati ⁊ tuſſi: ⁊ maturat eas: ⁊ ꝯfert vlcerib⁹ renũ ⁊ veſice: ⁊ eſt medicamen bonum. Accipe ficubus albas ⁊ pingues. l. numero iuiubas. c. Decoque in aqua lib. v. vſqꝫ ad. iij. ⁊ cũ rob. lib. ß. zucchari lib. j. Fiat ſyꝛupus.

¶Syꝛupus alius. ℞. ficuũ ſiccaruꝫ pinguiũ. ℥. iij. yſopi ſicce: capilloꝛũ veneris. añ. ℥. j. rute pꝛaſſi: liquiritie. añ. ʒ. iiij. radicũ mararri: apij. añ. ʒ. v. aniſi: ſemis malue. añ. ʒ. ij. carnium iuiubarum. ℥. ij. fiat ſyꝛupus cum melle ⁊ rob lib. j.

¶Alexander. Electuarium mundificans pectus ⁊ pulmonem: ⁊ cõferens tuſſi. Accipe granoꝛũ pinearũ: amigdalaꝝ dulciũ. añ. ʒ. x. daptyloꝛũ pinguiũ. ʒ. xv. pinguedines ficuũ ⁊ cheſmes. añ. ℥. j. dꝛagagãti albi. ſeis feniculi. añ. ʒ. vj. yꝛeos. ʒ. xv. Cõfice cũ melle crudo. doſis a. ʒ. ij. vſqꝫ ad auꝛ. j.

¶Alexander. Ad tuſſim que inquietat in nocte: ⁊ non ſinit doꝛmire. ⁊ ad tuſſim catarralẽ. Fiãt pillule ex ſtoꝛace myꝛrha et opio. añ. croci ptis. j. quartã. Confice cum melle aut rob in foꝛmã cicerum. et da in ſero. ij. aut. iij. aut ex myꝛrha opio: ⁊ galbano et pauco croco. Aut ex ſtoꝛace. ℥. j. galbani ſulfuris viui opij piperis terebentine: añ. ℥. j. Aut ex ſtoꝛacis. zinzi. opij croci galbani granoꝝ pini. añ partib⁹ equalibus. Cõfice ⁊ vtere. Iſta eñ ſedãt tuſſim antiquã ⁊ nociuã.

¶Galienus. Medicamen quod ponit Rabit rex. et dicit ꝙ eſt tãte virtutis ꝙ nullũ aliud ei equiparetur ad ſedationẽ tuſſis. Eſt enim mirabile. ℞. radicũ oppoponaci. ℥. j. ⁊ ß. et loco radicũ oppoponaci ponatur oppoponaci. auꝛ. v. caſtorei ſeminis lini aſſi. añ. auꝛ. iiij. ſeminis lactuce: auꝛ. v. folioruꝫ rute ſiccoꝛũ myꝛrhe. añ. auꝛ. iij. ⁊ ß. opij: croci. añ. auꝛ. ij. ⁊ ß. confice cũ melle colato. Et da in ſero febꝛicitantibus cũ aqua calida ⁊ non febꝛicitantibus cum vino. Et ſit doſis ei⁹ ſicut magnitudo fabe. Eſt enim expertum ⁊ bonum.

¶Galienus ex libꝛo decẽ tractatuũ. cõfectio pillulaꝝ q̃ruꝫ iuuamẽtuꝫ eſt vltimũ ad tuſſim antiquã humidã aut catarralem. Accipe caſtoꝛei myꝛrhe maſticis liq̃ritie opij galbani aniſi feniculi enule ⁊ l alio raſen gẽtiane yſopi ſicci yꝛeos dꝛagagãti gummi arabici. añ. croci partis. j. tertiã. Cõfice cum rob: da poſt menſes tres.

¶Galienus ex eodẽ libꝛo. Cõfectio loch: quod expert⁹ ſum

ad tuſſim:⁊ ad aſma ex materia groſſa difficilis eradicatio nis.℞.liquiritie yreos:ſtoracis liquide fiſticorum mūdato rum: amigdalarū dulciū et amararū:granoꝝ pini.aā.aur. iij.olibani glutini albotin:gūmi dragagāti agarici cynamo mi ſemis feniculi:aā.ʒ.ū.⁊.ß.aloes myrrhe:aā.aur.ij. cheſ= mes.ʒ.j.Tere ⁊ ſicca ⁊ pulueriza.Medullas vero ꝯtere cō= tritione vltima:aloē vero ⁊ myrrhā infunde in rob.circiter. ʒ.ij.aut.iij.mellis collati ⁊ cere quantū ſufficit.Deinde diſſol ue in eo ſtoracē.Confice ꝯtundendo in mortario cū ceteris. Et ſit doſis eius a.ʒ.j.vſqꝫ ad aur.j.

¶Inquit Galienus.Faciebam hanc medicinā pcedere ſy= rupū alchemes ⁊ yſopi ⁊ decoctionem eorū ⁊ alia ex matu= rantibus:quorū forma eſt apud te ⁊ hoc tēpore conuenien ti vt digeratur ⁊ maturentur materia.

¶Galienus.Trociſci cognominati aſſemus:⁊ ſunt trociſci ſtelle cōferunt huic tuſſi iuuamentū ſublime ⁊ proprie da= ti cū rob.Et ſit doſis a tertia.ʒ.vnius vſqꝫ ad.ʒ.ß.Et ſunt ex hominibus qui dant cum aqua ordei.

¶Humain.Cōfectio alba cui eſt iuuamentū:⁊ opatio vehe= mens ad tuſſiꝫ difficilē:⁊ antiquā ex materia groſſa ⁊ viſco ſa:⁊ aperit oppilatiōes pectoris ⁊ pulmonis ⁊ mundificat ea:⁊ clarificat vocē:⁊ educit ſaniē et materias corru ptas ex pectore ⁊ cōfert ptiſi.℞. ſemis lini aſſi paſſulaꝝ enucleata rū.aā.ʒ.iiij.amigdalarū dulciū ⁊ amaraꝝ:granoꝝ pini.aā. ʒ.ij.auellanaꝝ aſſarū.yreos:glutini albotin.aā.aur.ij.thu ris maſculi.croci.myrrhe.aā.aur.j.Fac ex eis trociſcos cuꝫ lacte aſine ⁊ dimitte ſiccari.Deinde tere ⁊ confice cū melle: ⁊ eſt doſis eius.ʒ.j.mane ⁊ ſero teneat ſub lingua.

¶Archigenes.Cōfectio que cognoſcitur mirabilis ꝯferēs cum virtute dei ⁊ ſputū ſanguinis:⁊ ad tuſſim cronicā ⁊ an tiquā eſt materia putrida ſanioſa ex vlcere ⁊ ptiſi.Mūdifi= cat enim ⁊ abſtergit cum virtute dei a materia groſſa ⁊ pu trida:⁊ ſunt vſi ac medicina prudentes.Et cuꝫ ſit ex fortibꝰ non ambigetur ſuper ea:⁊ cōfert prefocatiōi matricis ⁊ pa= ralyſi ⁊ veſice:⁊ cōfert fluxui ventris ⁊ periodis febrium et reſiſtit venenis:cuius pmixtio hec eſt.℞. caſtorei: piperis longi ⁊ nigri ſtoracis:ſpice:coſti:galbani:opij.aā.ʒ.iiij. cro ci.ʒ.ij.Confice cum melle diſpumato quantum ſufficit.De

ſis eius eſt ſicut faba cū aqua mellis.

¶De fluxu ſanguinis ab ore.

Sanguinis exitus ab ore eſt ſm vnum q̄ttuor modorū. aut enim expuitur tm̄:ꝛ eſt ex parte oris:aut egredit̄ cū raſcatione:ꝛ eſt aut a colatorio:aut ab vuula.aut palato ꝛ partibus eorum.Et qn̄qꝫ egreditur cum vomitu ꝛ eſt aut a meri:aut a ſtomacho:aut ab epate:aut a finibus eorū.Et qn̄qꝫ cū tuſſi:ꝛ eſt aut ex pectore aut a pulmone:aut a canna aut lacerto vocali:aut epygloti.Et quidē qualiscūqꝫ horum fuerit eſt ſm vnum.iiij.modorū.Aut enim eſt ſm ſemitam redūdatiōis ex aliquo ſicut a venis:aut arterijs:ꝛ proprie quando accidit ebullitio in ſanguine.aut agitatio aut apoſtemate ſanguineo: cuius materia eſt facilis reſolutionis.Secundus eſt ſm ſemitam redundatiōis:ſicut accidit pluribus a retentione mēſtruorū:ꝛ cōſtrictiōe emorroydarū non ſm ſapientiā:ꝛ ſicut accidit plurib⁹ ꝑpter exuberantiam ſanguinis in toto.Tertius vero ex ruptura vene ꝛ apertione eius cū vulnere aut ſine vulnere.Quartus ex vlcere ꝛ corroſiōe ſuꝑ venā.Sanguinis aūt qui expuit̄ dicta cura.eſt capl'o de vulnerib⁹ ꝛ vlcerib⁹ oris:ꝛ partiū ei⁹. Cū vero egredit̄ cū raſcatiōe cura dicta eſt i capl'o de fluxu ſanguinis nariū:ꝛ in capl'o de vlcerib⁹ vuule ꝛ palati:ꝛ in capl'o de alcola.Et cōferunt eis gargariſatiōes ex reb⁹ ſtipticis:ꝛ ſi nō tollitur flobothomet̄ ex cephalica flobothomia ſubtili vice poſt vicem.Et fiant alia que ſunt dicta ibi. Egreſſionis aūt ſanguīs cū vomitu cura eſt tres res.¶Prima eſt rectificatio mēbri:a quo eſt paſſio.¶Secunda eſt vt fiat diuerſio:ꝛ hoc fit cum ſubtractione ſanguinis ex vena ſeruiente illi membro:ꝛ cum applicatione vētoſarum ſuꝑ ipſo ꝛ ſilibus.Et ſi eſt a corpore toto propter exuberātiam ſanguinis in ipſo:fiant flobothomie cū iteratione ex baſilica:nūc dextera:nūc ſiniſtra.Et qn̄qꝫ ex ſaphenis:ꝛ hoc q̄dē differenter.Nam ſi ſolum in quantitate exuberat flōmia larga neceſſaria eſt vel mediocris largitatis.Si autem acuitas et inflammatio ſit in ſanguine cum ſubtilitate ꝛ ebullitione ſubtili flōmia vtendum eſt.¶Tertia ē adminiſtratio rerum conglutinantiū ꝛ conſolidantium ſicut competit ex his que dicemus.Nunc vero eorum que compingunt ꝛ in-

groſſant ſanguinē ex his que dicemus. Sanguinis autē egreſſio cū tuſſi eſt ex pectore aut pulmone: et eius cura eſt praua. dixit enim hyp. Screatuz ſanguinis ex pectore aut pulmone: ſi concomitatur ſputum putredinis et poſt illud ptiſis et poſt illam deſperatio et mors. Verū qḋ ē ex pectore eſt minus ſuſpectū eo qḋ ē ex pulmone. Raro q̄dē ſolutio cō tinuitatis in pulmone ſanat: et illḋ eſt ꝓpter q̄nqꝫ res. ¶ Et prīa q̄dez res eſt q̄m motio reſiſtit ꝯſolidationi: imo addit ad ipaz et dilatat eā. Et noſti ꝙ pulmo in ſimilitudinē folliū formacis dilatatur et cōſtringit cōtinue hoc cām vite.

¶ Secūda vero eſt quia ſanies in ſpōgioſo membro diu retinet: et diu retenta magis acuitur: et magis acuta ꝓfundat vlcera. ¶ Tertia eſt: quoniam ſolutio continuitatis cadēs in pulmone dilatat ipſum et retardat officium eius quod diximus quare fumi calidi difficulter egrediūtur: imo cumulantur in ſolutionis loco et inflammātur: et addūt ad ſolutionē: et diſperſi per corpus ſunt cauſa deſiccationis mēbrorum et febris ethice. ¶ Quarta eſt quoniā pulmonis caro multe poſſibilitatis eſt: et teneritatis cito ſubiecta putrefactioni. et illud ideo quoniam nutrimentum eius eſt ex ſanguine ſubtili et acuto et eſt ipm receptaculū flegmatis q̄re cito fit. in eo repugnatio contrarietatis: in alterū: et ex hoc cito accidit putrefactio et corruptio. ¶ Quinta eſt. ſubſiſtentia eius catarris paulatiz vulnerantibus et vlcerantibus. Ex his autem patet: q̄ ex pulmone ſanguis excreatio. aut in ei cōtinuitatis ſolutio ſuſpectio. Et quidē. hyp. dixit ſanguinis ſcreatus ex profundo qualitcūqꝫ aſcēdens ſuſpectꝰ eſt: a ſuperioribus autē fluens nō eſt ſuſpectꝰ.

¶ Egreſſionis autem ſanguinis ex pectore aut pulmone: cura eſt ſm duas intentiones: vlez ſcꝫ et particularē. Uniuerſalis autē intentio eſt quattuor res. Prīa eſt. ſanguinis adequatio. Secūda eſt diuerſio. Tertia eſt mūdificatio. Quarta eſt accidentiū correctio.

¶ Primā igitur rē cōplent correctiōes cadētes in exuberātia in qualitate et quātitate ſanguis l vtriſqꝫ. Et quātitate q̄dē cū diminutiōe cibi et potꝰ: et dimiſſiōe vini. Et ſi excuſari nō potes: ſit multe ꝑmixtiōis cū aqua: et ſit vinū ſtipticū. dimitta dulcia: et pulmēta ex lacte: et frumento et tritico: et

vitet oia gnatr: que dilatant ⁊ multiplicāt sanguinē ex his que comedūtur ⁊ bibūtur. Et abhorreat quietis superfluitatem multiplicātē materias somni ⁊ ꝓprie sub radijs solis et lune: et abhorreat laborē in horis vehemētis caloris: et laborē agitatiuū et clamorē ad iras ⁊ portatiōes ponderū et coitus superfluitatē: et frequētationes balnei dulcis: et silia. Et sit cōtentus sorbitionib⁹ factis ex sauich ordei ⁊ riso: ⁊ milio: et cōceditur caseus recēs: et lac ex quo extractū sit butyrū ⁊ fructus stiptici. Et ex oleribus portulaca: ⁊ lactuca: et endiuia ⁊ attriplices et cucurbite et citrulli. Et ex carnibus carnes perdicū turdorū: ⁊ minutarū auium minus pinguiū leporis: ⁊ silium decocte cū fructibus stipticis et succus eoꝝ. Et ex granis comedāt lentes excorticatas ⁊ mes ⁊ sauich ordei: ⁊ rizum ⁊ miliū ⁊ gegueris: et farinam fabarū. Et piscib⁹ pisces degētes in locis petrosis: ⁊ cācros aquaꝝ dulciū coctos in lacte sine butyro ⁊ aqua ordei ⁊ q̄ hoc cursu ꝓcedunt. Bibant aūt aquā rosatā aut decoctionis rosarū ⁊ quā de minera ferri: aut aquā in qua extinguitur ferrū cū rob myrtino aut aquam ordei decoctionis cancrorū aque dulcis ⁊ similia. Si autē pctm̄ sit ex parte acuitatis sanguinis ⁊ ebullitionis sedamus id cū rebus extinguentibus inflāmationē et ingrossantibus sanguinē. Sicut sunt ꝓprie cibi ⁊ potus frigidi: et ꝓprie stiptici et extinctiui inflāmationum sicut cibi congelati ⁊ lentibus cū succis aliquibus stipticis: aut ex cucurbita. aut citrullis et portulaca est ex rebus mirabilibus ad illud. Sedat eīn inflāmationem et stringit sanguinē: ⁊ cōcedūtur eis cibi pauce acetositatis. sicut zeroschie ⁊ sumachie. ⁊ cucurbita cum granatis acrib⁹ ⁊ dulcib⁹: aut muzis tritis cū granis suis ⁊ carnes pulloꝝ et paruaꝝ auium cum succis stipticis et cōgelatum ex eis. Et cōfert eis iuuamentū magnū administratio psilij assi cōquassati in aqua rosata cū coriādro asso sitr aūt semē portulace cū aqua rosaꝝ: ⁊ hoc in matutinis. Hec eīn ingrossant ⁊ impinguāt sanguinē. Huius etiā intētionis est lac acetosum extracto butyro ex eo: ⁊ si extinguatur in eo ferrū magnificatur ei⁹ opatio: ⁊ caseus recens est bonus eis: ⁊ laudantur eis iuiube ⁊ aqua decotiōis eaꝝ ⁊ fructus stiptici et succi eoꝝ ⁊ silia. Et ex rebus etiā sangui

nis inflãmationē ⁊ acuitatē ſedantibus ſunt emplaſtratio=
nes ⁊ epithymata circa epar ⁊ cor ex rebus: et ſuccis frigi=
dis ⁊ ſtipticis:⁊ appoſitiones aque veri frigoris cum aliq̄=
bus eoꝝ circa ipſa:⁊ ſedere in aqua frigida ⁊ ſilia que dixi
mus in capitulo de fluxu ſanguinis ex naribus. ¶Si aūt
peccatum in quantitate ſanguinis ſimul ⁊ qualitate fuerit.
tunc noſtra occupatio erit circa vtrūq̄.

¶Secundā rē cōplent adminiſtratiōes flōmie cū iteratiōī
bus ſi opꝫ ex vena baſilica:nūc dextri nunc ſiniſtri brachij
mediocris aptiōis:ſi ſolū in q̄titate ſanguis exuberat:aut
ſubtilis aptionis ſi ſubtilitas ⁊ acuitas dn̄at in ſanguine.⁊
q̄nq̄ ↄuertim⁹ ſanguinē ad lōginquā diuerſitatē ſicut ptes
inferiores.⁊ hoc cū flōmia ſap̄ hene ⁊ vētoſatiōe crurū ⁊ ſca
rificatione in ipſis.Et quādoq̄ exigit diſpoſitio emorroy=
darū aut menſtruoꝝ ꝓuocationē:⁊ facimus id.Et cōferunt
ventoſationes in hypocundrijs ſine ſcarificatione.

¶Et dixit Ruffus:q̄nq̄ accidit mulieri vt ſpueret ſangui=
nem poſtq̄ lac delituit in mammillis eius:et reſtrictus eſt
prouocatio:lacte et accidit ei illud tertio ⁊ curata eſt poſt
exuberantiam lactis.

¶Tertiā aūt rē cōplent adminiſtratiōes medicaminū ſan
guinē mūdificantiū:⁊ ſiq̄dē fuerit acuitas et inflāmatio et
ebullitio in eo ꝓpter pmixtionē colere acute in ipſo: opor=
tet q̄ euacuetur colera prius:deinde flobothomet̄.hoc em̄
eſt ſm canonē artis:demū ſequatur ifrigidatio:⁊ ſi oportet
vltima infrigidatione.Colera aūt euacuabit̄ cū aqua fru=
ctuum facta ex eo q̄ mulgetur ex ſeminib⁹ portulace prius
aſſis.Et in reubarbaro eſt virtus mirabilis in hac parte.
Euacuat em̄ colerā ⁊ ſtringit de ꝓprietate ſanguinē ⁊ pro
prie cū ſucco lingue arietis:aut cū aq̄ que mulget̄ ex ſemi=
nibus portulace.Si aūt flegma abūdat cū ſanguine faciēs
exuberare ipm̄ euacuet̄ flegma cū eis que ſcis. Deinde flo
bothoma.Et ex eis ēt que mundificant ſanguinem ſimul ⁊
diuertunt motū eius:⁊ inclinant inferius ſunt adminiſtra
tiones clyſteriorū debilium:⁊ ſi oportet hn̄tium acuitatem
ex eis q̄ ſcis niſi timueris agitatiōes fieri in ipſo:⁊ proprie
apud ebullitionē eius.Tunc aūt oportet blandiri cū clyſte
ribus debilib⁹.hec eſt em̄ operatio ſm ſapientiam.

¶Quartam

¶Quartã rez cõplent nunc abſtinentia ⁊ ceſſatio a rebũs
mouentibus ⁊ agitantibꝰ ſanguinẽ. Nunc aũt ꝑuentio ⁊ ꝓ
ſeruatio a fluxu eiꝰ: ⁊ ꝓpꝛie in expoſito ad illud. Nũc vero
remotio nocumẽti faciẽtis cadere in illũ. Res aũt mouẽtes
⁊ agitãtes ſanguinẽ ſunt cibi acuti ⁊ medicĩe acute ⁊ laboꝛ
vehemẽs ⁊ ebꝛietas multa ⁊ rixe ⁊ vociferatiões ⁊ caſus et
percuſſio: ⁊ his ſĩlia. expoſiti aũt ad ſputuz ſanguinis ſunt
habẽtes pectꝰ ſtrictũ ⁊ nudũ ⁊ hũeros ſicut curuature ala
rũ ⁊ collũ ſubtile et lõgũ ⁊ deꝑſſuz iter alas ⁊ hũeros et fre-
quẽtat eis tuſſicula cũ pũctura interdũ: nunc apud dextrã
nũc apud ſiniſtrã ſpatulã nũc apd aliquã mãmillaꝝ. hos
aũt ꝑuentemꝰ ne cadãt in illud cũ flõmia ex baſilica: ⁊ incli
natiõe ſanguinis ad inferioꝛa cũ flobothomia ſaphene et
poſitiõe vẽtoſaꝝ et pꝛofocatiõe emoꝛroydaꝝ aut mẽſtruo-
rum ⁊ fricatiõe facta in extremitatibꝰ ⁊ coꝛrectiõe in ſex ge
neribus reruz ſicut ſcis. ⁊ hec oĩa maxime obſeruãda ſunt
pꝛopꝛie in pꝛincipio veris ⁊ in toto vere. Et eſt eñ tempus
exuberare faciens ſanguinem.

¶Nocumẽta aũt facientia cadere in ſputũ ſanguinis ſunt
ſicut catarrus acutꝰ tuſſis vehemẽs apoſtema pleureticũ
aut peripleumonicũ: aut epaticum ⁊ ex his eſt retentio mẽ
ſtruoꝛũ ⁊ conſtrictio emoꝛroydarũ conſuetarũ fluere. Et q
dẽ iam catarri curã ſcripſimus: ⁊ tuſſis ꝑ pleureſi ſiquidẽ: ⁊
peripleumonia ſanguineis apparẽs ſputũ ẽ ſignũ lauda-
bile: reſudat eñ ex apate aliqd poſt aliqd ex eo ꝙ materia
eius eſt reſolubilis nõ ꝓhibita pꝛopter adherentiã aut cũ
pactionẽ. In apate aũt epatico eſt eiꝰ apparitio. aliqñ cau-
ſa ad malum: ⁊ ꝓpꝛie cũ apa eſt magnũ exuberans: ⁊ qñq3
ẽ ſignũ boni ⁊ ꝓpꝛie apd reſolutionẽ ipſius. Emoꝛroydaꝝ
aũt aut mẽſtruoꝝ cõſtrictio nõ ẜm ſapientiã ſi faciat cade-
re in illud: aut ſi ſit ſuſpectio de illo tunc eoꝝ pꝛouocatio ex
cuſat aut ſuſceptione vel ſuſpitiõe. ſicut Galie. ſup verbis
hyppo. dixit. Inqt eñ cronicus emoꝛroydarum fluxus to-
taliter cõſtrictus ⁊ ſubito cadere facit i hydropiſiz: aut ma
niam aut ſanguinis ſcreatum et ptiſim.

¶Particularis aũt intẽtio hz quattuoꝛ modos. Pꝛimꝰ co-
git vertere intentionẽ noſtrã ad curationẽ ſcreatꝰ ſangui
nis: q cõtingit ꝑpter reſudationẽ ipſiꝰ. Et ſi qdez fuerit ab

ſpate ſanguineo caſus materia ponitur in reſolutiōe ali- cui⁹ caſus eſt aliq̇d curari nō indiget: eſt em̄ ſignificatio ſalutis. ¶ Si āt fuerit ſʒ ſemitā reſudatiōis ex venis pulmonis aut arterijs vel ēt pectoris ꝓpter agitationē ⁊ ebullitionem cadentē in ſanguine dabim⁹ medicamina ſanguinis feruorem reprimētia: ⁊ ipm̄ cōpingentia. Et huius operationē facientiū ſumma hec eſt portulaca ꝓprie ꝯmaſticata frequenter ⁊ parumpoſt parum deglutitus eius ſucc⁹ potēter ſtringit ſanguinem: ⁊ ſedat ebullitionem eius ⁊ cōpingit ipſum. Et ſimiliter ſemē eius aſſum ⁊ tota planta ipſi⁹ ēt ſm oēm modū adminiſtrationis eius. Et ſimil'r albū papauer aſſum. Iuiube aūt ſunt hui⁹ intentiōis ſm oēm modum adminiſtrationis earum. In mucillagine aūt pſilij cū lapide ematitꝭ he diligenter loto ⁊ cōtrito cōtritione vltima ineſt virtus mirabilis: ⁊ ſimiliter in coriādro. Et ſil'r in lapide emathite cum ſucco arnogloſſe. Pſilium aūt aſſum ⁊ cōquaſſatū cū aqua expreſſionis portulace: aut ſeminis eius vſqꝫ dūʒ fiat mucillaginoſuʒ: eſt ad id mirabile. Et ſimiliter ſemē iuſquiami cum ſucco arnogloſſe huius etiā eſt intentionis lac coctū cū lapidib⁹ fluuialib⁹ aut cuʒ ferro ignito. Prius extracto butyro ex eo. Et ſil'r lac acetoſum extracto ex eo butyro ⁊ caſeus recens ſimil'r. Lutū autē aſſemen et lutum armenū ⁊ ſigillatū ſunt ex medicinis veris ad illud ⁊ ꝓprie cū ſucco plantaginis. Iſta em̄ cū virtute infrigidationis ⁊ conglutinatiōis ⁊ ex eis compoſita ſunt vltima ad id: ⁊ q̄cunqꝫ ſunt huius intētiōis. Et laudant eis aqua ferri ⁊ aqua pluuialis cū gūmi arabico aſſo aut dragaganto. Et laudatur eis ēt aqua ordei: ⁊ ꝓprie aſſi cū cācris fluuialibus aut ſpodio: ⁊ ſimilib⁹. Et qn̄qꝫ exigit neceſſitas apud vehementē agitationē ⁊ vigilias vt cum eis aliqua ex narcoticis tribuantur ⁊ tunc facimus id cum cautela.

¶ Secūdus modus docet vertere intentionē noſtrā ad curationē ei⁹ ſcreatus ſanguinis qui fit ſm ſemitam redūdationis ⁊ huius curaʒ iam diximus: qn̄ modos diuertēdi fluxum ſanguinis docuimus.

¶ Tertius modus q̇ eſt ad curādū apertionē aut rupturā vene cū vulnere aut ſine vulnere idiget adminiſtrātiōe medicaminū ſtipticoꝝ ⁊ conſolidatiuoꝝ. Et hoc q̇dem facien-

tiū ſumma hec eſt: ſanguis drachonis proprie et carabe et bolus ⁊ lutum ſigillatū ⁊ balauſtie ⁊ roſe ⁊ cornu ceruinuꝫ adustū ⁊ corali aduſti ⁊ chachie ⁊ hypoqſtidos ⁊ cortices ⁊ flores granatorum ⁊ mathites ⁊ gūmi aſſuꝫ: ⁊ mumia ⁊ reu barbarū ꝓprie aſſum ⁊ cortices thuris ⁊ cortices maſticis ⁊ coagulum leporis ⁊ coriandrū ⁊ ſemen lingue arietis: et capita ⁊ virgulta roſarum ⁊ fructus ⁊ folia myrti ⁊ ſpodiuꝫ et cortices cancrorum vſtorum ⁊ ſit'ia. Fundamentū aūt et medicina cū quibus hec miſcenda ⁊ ꝓpinanda ſunt vel aliqua eorū hec ſunt ſuccus ꝓprie plātaginis: ⁊ ſuccus albut ſandani et ſuccus portulace ⁊ ſuccus albedarogi ⁊ aqua al ſauich ⁊ aq̄ pluuialis infuſionis gummi aſſi: ⁊ aqua roſa. ⁊ ſuccus citoniorum ⁊ miua et ſuccus granoꝝ myrtis ⁊ ſyrupus ex eis et mucillago pſilij ⁊ ſemen citoniorum et aqua ſumach et ſimilia. Medicinas aūt compoſitas ſcribemus poſt ſi deus voluerit: de quarū ſumma ē zuccharū roſatuꝫ ꝓprie: eſt enim medicamē eis benedictū ⁊ miua ⁊ ſyrup9 de roſis ſiccis ⁊ ſyrupus de iujubis et ſyrupus myrtinus: et ſyrupus de pomis ſtipticis ⁊ trociſci de charabe ⁊ trociſci de terra ſigillata quoꝝ memoriā fecim9 in antidotario.

¶ Medicamina aūt q̄ adminiſtrata emplaſtrādo aut liniēdo extra. Sūma hec eſt. Oleum roſatū cū maſtice aut: oleū myrtinū ⁊ ex eis eſt oleū de citonijs: ⁊ oleum nardinum et ſuccus coriādri humidi cū ſauich aut farina ordei: aut cuꝫ ſandalis aut ſpodio ⁊ roſis cum modico cāphore. Hec enim empl'a cōferūt. Uel accipe acchatie hypoqſtidos farine ſauich ⁊ farie orobi: aā. Cōfice cū albumie oui ⁊ ſuppōe. Uel accipe puluerē thuris ſubtiliſſimū ⁊ adminiſtra cū albumine oui. Et q̄dē de rebus melioribus i hac parte eſt ſubtiliter inq̄rere ad inueſtigādū locū vehemētē doloris. Illic em̄ emplaſtrationes ⁊ linimēta vtiliſſima ponentur.

¶ Quartus aūt modus docet abſcindere cās vlcerationuꝫ ⁊ corroſionū cadentiū in partes pectoris ⁊ pulmonis et ꝓprie pulmonis ſm plurimū: hoc em̄ eſt id qđ eſt ſuſpectum ⁊ timoroſum maxime: ⁊ hmōi q̄dem curationē ſcribemus i ca. de ptiſi: ſi deus voluerit ⁊ permiſcerit curari hmōi.

¶ Gal'. ſi accidit ſputum ſanguinis a catarro tunc erit conſideratio noſtra: vtrum ſit acutus aut nō acut9. Et ſi fuerit

Idem acutus ⁊ colericus aut ſalſuginoſus ſedabimus im-
petum acuitatis eius prius cum regimine bono diſtincto i ca. de
catarro. Poſtq̄ aūt vehementia acuitas ſedata fuerit ſol-
uatur natura cum eo quod eſt ſicut infuſio mirabolanorum et
ſimilia. Et ſi fuerit ſalſuginoſus cum eo quod eſt ſicut pillule
cochie. Deinde precipimus eū flobothomari de vena cepha
lica flobothomia ſubtili ⁊ ſi oportet cum iteratione ⁊ frica
mus extremitates eius vice poſt vicē ⁊ trahimus materias
eius a capite cū clyſteribus acutis: ⁊ ſi opꝫ fortis acuitatis
⁊ cū poſitione ventoſarum in cruribus: ⁊ ſup emorroydas.
poſt apertionē earū cū flobothomia. Et confert eis poſt il-
lud adminiſtratio aque ordei cū cancris fluuialibus: ⁊ ſy-
rupus de papauere. Et ſi indiget medicamine fortiori den
tur trociſci alſchēdene: quorum rememorabimur poſt. Et
fortius eſt ex eis trociſci de charabe ⁊ proprie cū ſyrupo de
papauere aut ſyrupo myrtino: aut rob eius. Et ſi res fuerit
prauior nō ē excuſatio adminiſtratiōis medicinarū fortiū:
ſicut tyriace proprie ⁊ mitridati ⁊ athanaſie ⁊ trociſci ſtelle
⁊ ſimiliū. Et iā q̄dē mulieri cuidā ⁊ pluribus poſt illā cui ac-
ciderat ſputū ſanguinis ex catarro cōmenſurauimus re-
gimina q̄ iam diximus ⁊ inſtituimus poſt illa: vt poneremus
ſup caput eius ⁊ proprie in parte zuēdeg medicamē ex fimo
colūbino poſtq̄ egreſſa eſt balneū ⁊ adiūximus ⁊ dedimus
ſibi tyriacā recentē anni ſui vt faceret eā dormire ⁊ in craſti-
nū iniūximus fricari extrema ipſius ⁊ cōſtringi inſtitis ⁊ ad
miniſtrari ex tyriaca recenti quātitatē minorē ⁊ minimus q̄ti-
die quantitatē eius donec deuenimus ad adminiſtrationē
ſolius mellis vt mūdificet pulmo ſufficienter: ⁊ non receſſi-
mus ab adminiſtratione alicuius ex rubificātibus ſup par-
tem que dicit̄ zuendeg: ⁊ ab aſſiduitate fricatiōis extremita-
tum donec diuerteretur catarrus ⁊ remāſit nobis poſt hec
ſola vna neceſſitas, ſ. vt deinde cōſolidaretur vulnus ⁊ dedi-
mus ei filoniū perſicum: ⁊ interdū trociſcos de luto ſigilla-
to cum zuccharo roſato ⁊ q̄nq̄ zuccharū roſarum ſolum in
quantitate multa ⁊ fecimus interpolationes in adminiſtra-
tione ipſorū ⁊ viciſſitudines: ⁊ q̄nq̄ ex eorū vſu ſtringebat̄
anhelitus cōuertebamus ſtudiū noſtrū adminiſtrādū res
q̄ dilatāt ipſum ⁊ educūt ſaniem ſicut proprie decoctiones

ysopi & similia: & cū elargabatur anhelitus tūc revertebamūr ad filoniū & trociſcum & zuccharū roſatū cum hac viciſſitudine ſanata eſt. Et nō eſt modo comprehēſibilis numer⁹ eorum qui ſanati ſunt ſm doctrinam hanc.

¶ Filius zezar. Confectio trociſcorum conferentium tuſſi & ſputo ſāguinis. ℞. gummi arabici boliarmeni: aā. ʒ. x. ſeminis portulace. ʒ. ix. ſpodij foliorū roſarū: et ſeminis earum aā. ʒ. ij. dragaganti amili. aā. ʒ. v. Fac trociſcos cū ſucco lingue arietis. & da cum eodem ſucco.

¶ Idem. Confectio trociſcorum de papauere conferentium ſcreatui ſanguinis & tuſſi cū febre & dolori pectoris ſi deus voluerit. Accipe roſarū gūmi arabici. aā. ʒ. iiij. amili papaueris dragaganti ſucci liqritie. aā. ʒ. ij. ſpodij croci. aā. ʒ. ß. Cōfice cū triplicato melle aut rob: & da cū tereniabin et aq̄.

¶ Idē. Cōfectio trociſcorū emanthicorū expertorū & iuuamētorū ad ſcreatū & ſputū ſanguinis & manationē eius vndecūq̄. ℞. corticū cancrorū fluuialiū aſſorum. ʒ. xvj. coriandri aā. ʒ. viij. ſeminis papaueris. ʒ. xv. boliarmeni & terre ſigillate. aā. ʒ. vj. ſeminis portulace: foliorū roſarū cū capitibus ſuis: gūmi arabici dragagāti. aā. ʒ. v. lapidis emathitis loti. ʒ. iiij. euſiſtidos accatie cornu cerui adusti. charabe balauſtie ſeminis myrthi. aā. ʒ. iiij: cōcularū incenſarū. ʒ. ij. margaritarū nō pforatarū. ʒ. j. Fac trociſcos cū ſucco lingue arietis. Ex reb⁹ mirabilis iuuamēti ſunt trociſci de terra ſigillata & trociſci de charabe dicti in antidotario.

¶ Dyaſcorides. Portulaca ſāguinis ſputū ſedet ex pulmone & pprie maſticata & frequēs ſucci ipſi⁹ deglutio & ſimiliter ſemen eius. ¶ Sedegeni aūt eſt ad illud mirabilis & pprie lotus & adminiſtratus cū ſucco portulace aut arnogloſſe. Et ſimiliter coagulū leporis cū eiſdē ſuccis ſtipticis. Et iam expertum eſt q̄ ſeminū arnogloſſe granorū myrthi & capitū roſarū cū folijs ſuis. aā. ʒ. j. & ß. adminiſtrata cū ſucco arnogloſſe ſunt ad illud medicamen vltimū. Et in ſemine iuſquiami eſt operatio bona. et hoc qū egritudo eſt praua & pprie cū aqua mellis & in mūmia. ſitr eſt operatio pfecta & pprie in ſputo ſanguinis ex percuſſione aut caſu & ſit potio ipſius charat. j. & proprie cū vino ſtiptico.

¶ Andromachus. Cōfectio trociſcorū ad ſputū ſanguinis

⁊ ſcreatū eius. ℞.accatie.ʒ.iiij.roſarū balauſtie:ań.ʒ.vj.gū mi arabici.ʒ.ij.dragaganti.ʒ.ſ.Confice cū aqua pluuiali. Doſis.ʒ.ſ.cum aqua frigida: ⁊ eſt expertum.

¶Paulus.Confectio trociſcorum reſtringentiū ſcreatum ſanguinis:etiam ſi ſit antiquus ⁊ ſedantium agitationes ⁊ inducentiū omniū.℞.accatie ſcebdanegi lote hypoquiſtidos balauſtie florum mali granati.ań.ʒ.v.gallarum.ʒ.ſ.et ℔.opij croci.ań.ʒ.iij. Fac trociſcos cū aqua pluuiali.doſis anr.℔.cum aqua frigida.

¶Filius zacharie araſi.Confectio trociſcorū ſcehdene conferentium ſputo ſanguinis:⁊ eius manationi vndecunq̃ et ſunt experti.℞.thuris ſanguis draconis balauſtie.ań.ʒ.iij. ⁊.℔.alteri⁹ charabe.ʒ.v.ſcehdene terre ſigillate:ań.ʒ.x. aluminis.ʒ.ij.⁊.℔.opij cynamomi:ań.ʒ.ij. iuſqami.ʒ.ſ.⁊ ℔. Fiāt ex eis trociſcis.iiij.Et ſit doſis.ſ.cum albedarogi aut aqua portulace aut lingue arietis.

¶Idem.Confectio epithymatis quo linitur pect⁹ et ſedat dolorem ⁊ reſtringit ſanguinem et conſolidat et linitur ſuper ſtomachum apud vomitum ſanguinis ⁊ veſicam ⁊ ſup renes apud micturam ſanguinis ⁊ peſſarizatur in matrice apud ſuperfluitatem menſtruorū ⁊ ſtringit fluxū emorroydarū.℞.ſucci euſiſtides accatie ſanguinis draconis galle balauſtie croci gummi arabici myrrhe boliarmeni opij: ań.fiant trociſci ⁊ line ex eis vbi oportet.

¶Sabor.Cōfectio papaueris ꝯferētis cū auxilio dei q̄ ſpuit ſanguinē ꝑpter acuitatē ⁊ inflāmationē et dolores pectoris ⁊ pleureſim.℞.roſarū gūmi arabici: ań.ʒ.iiij.amili dragagāti papaueris:ań.ʒ.ij.ſpodij croci: ań.ʒ.℔.ſucci liq̄ritie. ʒ.ij.Confice cū ſyrupo de papauere:da cū aqua pluuiali et ſyrupo myrthino aut rob eius aut ſyrupo de papauere.

¶Idem.Confectio trociſcorum conferentium ſputo ſanguinis et emanationi ei⁹ vndecūq̃.℞.luti ſigillati.ʒ.iij.boliarmeni amili roſarum.ań.ʒ.iiij.charabe granoꝝ myrthi: ań. ʒ.vj.cancrorum vſtorum:ſeminis portulace:ań.ʒ.x. corallorum dragagāti ſpodij:ań.ʒ.v.gummi arabici ſcehdene ſucci liquiritie:ań.ʒ.iiij.Confice cum ſucco portulace et aqua roſ.da cum aqua pluuiali.

¶Iſaac iſraelita.Cōfectio medicaminis cōferēs ſcreatui

ſanguinis a pectore ⁊ pulmone ⁊ emanationi eius ⁊ vomitui: et hoc medicamen nõ p̄mittit cadere in ptiſim. Accipe pſilij aſſi. ʒ. xv. granoꝝ portulace aſſatorum gūmi arabici aſſi bolliarmeni: añ. ʒ. v. papaueris albi lactuce: añ. ʒ. x. charabe aſſe roſaꝝ cū pedib⁹ ſuis: añ. ʒ. iij. coralli aſſi. ʒ. iij. Tere oīa ſicut alcohol. Doſis ei⁹ ē. ʒ. iij. cū aqua frigida mane ⁊ ſero ⁊ ſit cibus eoꝝ vitella ouorum et pedes arietū et edorum.

¶Idem. Cõfectio loch que adminiſtratur ad manatiões ſanguinis ex pectore ⁊ pulmone bona. ℞. dragagāti gūmi arabici ſanguinis draconis bolliarmeni roſarū amili ſpodij: añ. ʒ. iiij. ſcehdenegi: ſeminis arnogloſſe papauerꝭ albi mumie accatie ſucci euſiſtides: añ. ʒ. ij. penidiarū ſahari. ʒ. iij. Confice cū ſyrupo facto ex roſis ſiccis quantū ſufficit: aut cum ſyrupo myrthino et adminiſtretur.

¶Filimon. Cõfectio Filonij perſici vehemētis virtutis ad manationē ſanguinis vndecunq; ⁊ ſcreatum eius cū tuſſi et ſine tuſſi et ſuperfluitatē menſtruoꝝ doloroſam et emorroydarum ⁊ egeſtionē ſanguineaꝫ ⁊ ad mulieres pregnantes quibus erūpuntur mēſtrua ⁊ conſeruat fetus in matricibus earū. Cuius hec eſt p̄mixtio Accipe papaueris albi iuſquiami. añ. ʒ. xx. opij terre ſigillate: añ. ʒ. x. ſcehdenegi croci: añ. ʒ. v. caſtorei ſpice euforbij piretri: margaritaꝝ nõ perforataꝝ charabe zedoarie doronigi ramich: añ. ʒ. ſ. camphore. ʒ. vnius tertiam: confice cū melle roſato colato quātuꝫ ſufficit. Doſis a. ʒ. ß. vſq; ad. ʒ. ſ. cū ſucco arnogloſſe aut cum aqua roſata et modico vini puri.

¶De pleureſi.

Pleureſis alia eſt quedā vera q̄dā nõ v̄a. Et vera q̄dem ē apatio cadēs in panniculis ⁊ lacertis diſtinguētib⁹ inter velamen diſtinguēs magnū ⁊ coſtas ⁊ p̄prie ſecus extremitates coſtarū terminataꝝ in pectiore aut ſub eo aut accidens in panniculo diſtinguēte ⁊ eſt dyafragma ⁊ eius materia ē ſanguis: aut ſāguis coleric⁹ aut colera pura Et non vera quidē pleureſis eſt que fit in velamine ⁊ lacerto extrinſecis cooperientib⁹ pectus ⁊ diſtinguētibus inter coſtas ⁊ cõmiſſuras eaꝝ et cõmunicantibus cū cute. Et eius materia aut eſt flegma putrefactū ⁊ inflāmatuꝫ: ⁊ hoc ēra ro aut melancolica et hec eſt rarius. Et illa q̄dē q̄ fuerit in

velamine diſtinguēte coſtas cū cōitate cutis min⁹ ſuſpecta ē. Que vero in velamine q̄ ē ſub coſtis magis. Que aūt in velamine diſtinguēte eſt praua. Fit em̄ cum pmixtione itellectus circa augmentū ⁊ ſtatū eius. ⁊ illud ideo q̄m cōicat cū cerebro mediante neruo magno quodā qui dirigitur ⁊ dilatatur in ſubſtantiā pānicułoꝝ. Et q̄dē cōe eſt intrinſecis et extrinſecis pāniculis ab omni materia apoſtemari poſſe verū a ſanguine ⁊ colera frequentius a flegmate et melancolia rarius. ⁊ illud ideo q̄m ad membrū panniculare ⁊ denſum et raro groſſum aut viſcoſum penetrant.

¶ Pleureſis aūt q̄liſcunq̄ fuerit aut reſoluit̄ aut ſuppurat̄ aut pmutatur. Ars aūt et ingeniatio ad reſolutionē ipſius eſt ſm. vij. res. Et prima q̄dē eſt repcuſſio materiei. Scd̄a ē regimē ingeniatiuū q̄ requirit̄ ſciētia vtrū ſit a plenitudine hūorali aut vētoſali. Tertia ē diuerſio materiei. Quarta eſt ſubtractrio ei⁹ ſubtractiōe cōi poſt digeſtionē ipſi⁹. Quīta eſt eductio ipſi⁹ eductiōe ꝓprie poſt p̄parationē ei⁹. Sexta eſt correctio accidentiū. Septima eſt regimen vite eius q̄d in tota prolatione cure extendendum eſt.

¶ Et primā quidē rem cōplent adminiſtratiões medicamīs nū mēbrū cōfortantiū ipſiuſq̄ virtutē coadunātiū vt nō recipiat nec ip̄m vincat que ad ipſuȝ fluit materia. Et ex hoc quidē facientib⁹ eſt emplaſtratio facta ex lentib⁹ excorticatis coctis cum aceto aut ex farina fabaꝝ cocta cū aceto aut ſauich cū aceto. Et forti⁹ eis eſt emplaſtratio ex lentib⁹ nō excorticatis lotis in aqua calida. Deinde coctis cuȝ aceto. Hui⁹ etiā intentionis eſt euaporatio facta cū ſpongia infuſa in aceto decoctionis roſaꝝ aut balauſtiaꝝ aut ſimiliuȝ. Uerū hoc eſt ſuſpectuȝ niſi cū materia pauca fuerit aut in principio principiante cū nondū materia repſit in locū. Et hec quidē cautela eſt vt adminiſtretur regimen diuerſiuū in eodem: tūc enim hec cura eſt ſm ſapientiam.

¶ Secundā rē complent adminiſtrationes euaporationū nunc humidoꝝ nunc ſiccoruȝ ſicut diſpoſitio materiei exigit. Et recipimus ſpongiā marinam aqua calida infuſaȝ ⁊ expreſſam alia euaporatoria precedere pri⁹: tamē loco palma manus leniter fricato ⁊ oportet vt ſit ſpōgia lata ⁊ ampla ex omni parte circundans ⁊ oportet inter carnē ⁊ ſpon

gitaīi pannum antiquum ſubtilem ⁊ ſiccū interponit et ſu‐
pra ſiccū alium ꝑmutari ſingulis iterationib⁹ atq̄ʒ iteratio
nibus adminiſtrationis ſpongie ⁊ opʒ eſſe aquam dulcem
ac lenem:⁊ qn̄q̄ʒ decoctionis camomille aut aneti aut ſimi‐
liū.Et aqua ſalſa eſt foꝛtioꝛ aqua dulci ⁊ hoc qn̄ opʒ ⁊ qn̄q̄ʒ
facim⁹ illud cū veſica aqua calida ſemiplena.Ex bonis eua
poꝛatoꝛijs eſt aq̄ decoctiōis furfuris ⁊ camomille aut aneti
aut herbe vitri:⁊ adhuc ſacellatiōes ex herba vitri ⁊ furfu‐
ris poſtq̄ʒ calefactū fuerit in latere calido ſup quē roꝛatum
prius fuerit acetū ꝑmixtū aqua aut cū aq̄ ſola aut aq̄ ſalſa
ſm qđ exigit diſpoſitio materie: ⁊ qn̄q̄ʒ madefiūt in aliquo
eoꝝ prius.Deinde calefiunt ⁊ ſupponunt.Et foꝛti⁹ his eſt
euapoꝛatoꝛiū factū ex oꝛobo ⁊ ſeminib⁹ aut folijs caulū ⁊
aceto poſitis ſup lanā imbibitaʒ oleo aut oleo anetino.Ex
ſiccis aūt euapoꝛatoꝛijs eſt ſacellatio facta cū furfure ⁊ ſa‐
le calefactis aut milio ⁊ ſale calefactis aut panico ⁊ ſale.Ex
medijs inter humidū et ſiccū eſt vas eneum aut terreū aq̄
calida plenū ⁊ opʒ vt ſit vas amplū cōnexū vt ex oī parte.
circundet.Et q̄dem ſup oībus his canon eſt quē ſemp obſ‐
ſeruari iubem⁹:qm̄ circa cito et tarde reſolubile inteſe aut
remiſſe calidū ⁊ circa in ſuperficie aut ꝓfundo poſitū eua‐
poꝛatoꝛij adminiſtrationes opʒ cōmenſurare.ſic em̄ tradi‐
tur ſcientia ſm ſapientiā.Et adhuc q̄dem canō eſt debere
ab humidis et debilioꝛibus incipere.Et q̄to ꝯpatioꝛ ⁊ ſic‐
cioꝛ fuerit materia tanto tardius ad foꝛtioꝛa ꝓrumpere ne
reſoluat materie ꝙ ſubtile eſt:⁊ cadat:deīde durities in re‐
ſiduo.Hoc namq̄ʒ cauendum eſt.Cauendum etiam ne va‐
poꝛ ex euapoꝛatoꝛijs ad egri nares aſcendat.Diſſolutionē
em̄ ⁊ triſticiā ⁊ anhelit⁹ cōſtrictionē generat cū aūt ex ſerie
operationis huius peruenerit ad hoc vt doloꝛ et ꝓſctura
qualiſcunq̄ʒ fuerit reſoluantur aut ſm aliquid aut integre
ſubeſt excuſatio tranſeundi ad aliud. Si vero multiplicat
vſq̄ʒ adeo vt dilatet et aſcendat doloꝛ vſq̄ʒ ad furculas:aut
vſq̄ʒ ad hypocōdria extendat:tunc certū eſt ꝙ reſolutionē
repletio agitatiua pꝛohibet:immo adhuc euapoꝛatio dila
tat agitatam ⁊ multiplicat.⁊ hoc maxime cum repletio fue
rit in toto:tunc ad aliud genus cure pꝛocedendum eſt quē‐
admodum dicemus iam.

¶ Tertiam igitur rem cōplent adminiſtratiōes medicamī nū ſm exigentiā vnius duarū occupationū. Et prima ḋdez eſt ꝙ ſi materia fuerit dilatata aſcendēs vſqꝫ ad furculā et nondū ex toto repſit: ſed adhuc eſt vt repat flōmet baſilica ex latere oppoſito ⁊ extrahatur de ſanguine vſqꝫ dū altere tur color eius: iuxta virtutis ⁊ etatis exigentiā. Et quādoqꝫ apud pluralitatem repletionis iubemus flobothomari ex ſaphena ptis oppoſite. eſt em̄ ei⁹ iuuamentū ſublime feſti nū: ⁊ ꝓprie apud aſcenſum materiei ad caput. huius etiaꝫ intentionis ſunt ventoſatiōes in crurib⁹: ⁊ fricatiōes in ex tremitatib⁹ ⁊ clyſteria lenia ⁊ que hoc curſu ꝓcedunt. Se cunda ṽo eſt ꝙ ſi materia fuerit decliuior ad hypocundria ꝓponenda eſt clyſterizatio. Deinde ſi neceſſitas expetit flo bothometur baſilica ſilr partis oppoſite: ⁊ non excludatur ſi virtus pmiſerit flōmia ſaphne. Et vniuerſaliter ḋdez ex tractio fecis: ⁊ alleuiatio partiū ventris a fece et ventoſitas te excuſat ab additione nocumentoꝝ in hac egritudine. Adminiſtrentur igit̄ clyſteria leuia facta ex eo qđ eſt ſicut aqua ordei cū radice maluaꝝ: ⁊ aqua ſicle pauca: ⁊ ſimili bus. Et ne excedas in vſuꝫ eoꝝ niſi vſqꝫ ad illud qđ ſignifi cabitur tibi ex diſpōne: qm̄ conſueuit egritudinē hāc flux⁹ ſanguinis ſequi imoderātiā. Et ſi quidē fuerit cū eis acceſ ſus incolumitatis ad anhelitū ⁊ lenteſcentiā febrium: tunc ex huius apparitio ſignificatiōis laudabilis. Si vero non cōtraria. Ex reb⁹ aūt maximi iuuamēti ad diuertēdū mor bi materiā eſt poſitio vētoſarū ſup locū doloris: nūc cū inci ſione nūc ſine ea ſicut exigit neceſſitas. ſedatur em̄ ex hoc dolor interdum ⁊ interdū materia ad partes cutis trahit. Uerum opꝫ operationē hāc ꝙ precedat corporis mūdifica tio cū flobothomia ⁊ ſolutiōe ventris ex his que dicemus. Uerum hoc a ſeptimo vſqꝫ ad decimū quartum dieꝫ et hoc proprie cū intelleximus materiam morbi poſſe reuocari ad cutē. huius ēt inētiōis eſt emplaſtratio ex ſinapi: ⁊ ſilib⁹. ¶ Quartā rē cōplent flobothomia: ⁊ corpis mūdificatio cū medicinis ſolutiuis ſm neceſſitatis exigentiam. Et hoc qđ nunc diſcutimus: dirigit intētionē noſtraꝫ ad egritudinem iam factā in qua repſit ſm totalitatē ipſi⁹ materie. Neceſſa ria eſt ergo flobothomia tūc ſi ex ſanguinis abūdātia fue

rit ex baſilica partis que ſequitur doloꝛē facta vſq; ad colo‑
ris ſanguinis permutationem cum conditionibus virtutis
⁊ etatis. Excuſat eñ ab alijs hec flobothomia niſi fuerit cō
ſtipatio nature tūc eniȝ lenienda eſt natura cū his que ſūt
ſicut ſyꝛacoſt: ideſt manna ⁊ myꝛoba. de violis: ⁊ decoctio
violarum cum iuiubis in aqua oꝛdei. Et que hoc curſu ꝓce
dunt: aut cum enemate leui. Si auteȝ materia colerica fue
rit tunc flobothomia ⁊ ventris ſolutio neceſſaria eſt. ⁊ ſimi
liter ſi flegmatica aut melancolica fuerit. veruȝ opoꝛtet flo
bothomiam prepont ex ſolutiue niſi ventris fuerit cōſtipa
tio. tunc enim precipimus lenire p̄ius naturam. Mūdifica
tionem autē coꝛpoꝛis cum medicina ſolutiua opoꝛtet ꝙ pre
cedāt preparatiua ad materiei digeſtionem neceſſaria ⁊ ſi
quidem materia colerica fuerit requirit inflammatio ei⁹ in
frigidationem maioꝛē ⁊ humectationē non tamen expoliā‑
da a virtute abſterſiōis: ⁊ de hoc quidem genere ſunt aqua
citrulli ⁊ melonis indi ⁊ cucurbite et ſimilium et ꝓpꝛie cuȝ
eo qđ eſt ſicut ſecaniabin qđ ſcripſit Gal. cuius hec ē ꝯmi‑
xtio. ℞. mellis partē. j. zucchari ſalemeni ꝑtes. ij. aceti ⁊ aq̄
dulcis ſit: añ. partē. j. Ineſt aūt huic ſecaniabin virt⁹ extictio
nis ⁊ ſedatiōis ſitis: ⁊ abſterſiōis. ⁊ ſi duplicat̄ i eo mel ꝓue
niet ex eo abſterſio maioꝛ ⁊ ſi addit̄ ei ad acetoſitatē eſt ob
uiatiuū magis ebulitiōi colere ⁊ m̄tiplicatiōi ſitis: ⁊ ſit do
ſis ei⁹ ab. ℥. ij. vſq; ad. iiij. cū aliquo ex p̄dictis ſuccis: aut cū
aqua habēte tēperiē inter calidū ⁊ frigidū ſi eſtas fuerit: ⁊ ſi
fuerit hyēs detur cū aq̄ calida. ita tñ ꝙ i matutinis p̄cedat
hauſtū eius pot⁹ mucillaginis pſilij ex aqua ſola: aut ex aq̄
granatoꝛū dulciū ⁊ aqua dulci cū iuleb. ⁊ ſubſequat̄ ipſum
circiter per duas hoꝛas potus aque oꝛdei.

¶ Si autē reȝ pluris humectationis ⁊ minoꝛis abſterſiōis
diſpoſitio exigit ſyꝛupus violatus cū aqua iuiubarum dā‑
dus, eſt cum aqua oꝛdei cū violis cōditis. Reſcindant̄ aūt
omnia que infrigidāt ⁊ cōpingūt ſicut poꝛtulaca papauer
⁊ ſimilia. niſi aliqua neceſſitas exigat ſicut dicemus.

¶ Si aūt febꝛis ⁊ eſtuatio anhelitusq; frequētia ⁊ ſitis in‑
ualuerit ſuccurrendū: tūc cū eo in quo eſt humectatio ſola
ſicut eſt mucillago pſilij ꝓpꝛie ⁊ iuleb ſubtile ſoꝛbēdo ex eo
ſemꝑ aliqđ poſt aliqđ: ⁊ ſi fuerit cuȝ hoc conſtrictio nature

dādus eſt ſyrupus de prunis cū mucillagine pſilij: et ſilia.
¶ Si aūt materia ſanguinea fuerit requiritur virtꝰ infrigida
tionis minor ⁊ abſterſionis maior: ⁊ proprie cū eo qđ eſt ſi-
cut ſecaniabin in quo duplicatur mel cuius hauſtum pce-
dat ſicut in matutinis hydromel ⁊ iuleb factū ſubtile vtrū
qꝫ ⁊ ſubſequatur aqua ordei decoctionis capillorum vene-
ris: ⁊ ſimilium. ¶ Si autem materia fuerit ſanguis flegma
ticus requiritur minor infrigidatio ⁊ maior abſterſio cū eo
qđ eſt ſicut ſecaniabin proprie: ⁊ decoctio yſopi: ⁊ radix lilij
huius etiā intētionis eſt hydromel: et ſilia. ¶ Si vero fue-
rit materia ſanguis melancolicꝰ detur ſyrupus mellinus: ⁊
hydromel cum decoctione aneti vel lupuli: vel bugloſſe: ⁊
yreos et ſimiliū. Et ſuper his canon eſt vt res lenientes: ⁊
remouentes aſperitatem precedant res que abſtergūt im-
mo non expolientur ab eis. ſic em̄ felicitat operatio. ¶ Cū
autē adminiſtrationē medicine ſolutiue cognoueris neceſ
ſariā eſſe in re eſt vt conſideres. Nam ſi febris vehementia
inualuerit cū extenuatione: tunc timendū eſt ſolutiuū ⁊ ex-
cuſat ab ipſo ſola flobothomia in qua: nō eſt timor niſi for-
ſan apud nature cōſtipationē ⁊ iubemus eā liniri cū aqua
ordei: ⁊ violis cōditis ⁊ pulpa caſſiefiſtule: ⁊ manna: ⁊ ſili-
bus: aut cū aqua prunorū. ⁊ que hoc curſu procedunt: aut
cum clyſteri lenitiuo ex hiſque ſcis.

¶ Materia vo euacuanda qualiſcūqꝫ fuerit: oportet vt eua
cuetur cum eis cum quibus cum ſolutiōe eſt lenificatio: de
quorum ſumma ſunt viole proprie humide ⁊ ſicce: ⁊ condi
te: ⁊ ſyrupus ex eis: ⁊ ſiracoſt: ⁊ tereniabin: ⁊ zuccharum al-
hoſor: ⁊ caſſief. ⁊ ſimilia: et proprie ſi materia fuerit colerica
⁊ quandoqꝫ miſcet cū eis ſicut ſunt trociſci de violis: habē-
tes aliqđ ſcamonee: ⁊ nos ſcripſimus pmixtionem eorū in
capitulo de aſmate. ¶ Et ſi fuerit flegmatica materia eua-
cuanda eſt cum eo quod eſt ſicut puluis yreos. aut agaricꝰ
aut yſopus: aut alhaſce cū myroba. de violis mellitis ⁊ tere
niabin et aqua ordei. ¶ Si vero fuerit melācolica cū eo qđ
eſt ſicut elleborus niger cū aqua ordei: ⁊ iam quidem Gal.
pcepit aquā ordei poſt ſolutiuū ppinari debere aut aquā
mellis vt lenificet et abſtergat virtutē ſolutiui: et ſi diſpoſi-
tio aliqua eſt que erigat: neceſſariū eſt vti clyſteribꝰ leni-

bus medijs ⁊ acutis ſm neceſſitatis exigentiā ⁊ ꝓpꝛie cū dolor ⁊ ꝓclivioꝛ ad hypocondria fuerit.

¶ Quintā rem cōplent adminiſtrationes medicinarū ſputū facilitantiū ipſumꝙ velocitātiū. ¶ Et hoc quidē pficitur cū inchoatiōe ab hūectātibus ⁊ lenificantibus ꝓcedendo ad res tēperate abſterſionis. ¶ Et ſi quidē vehemēs inflāmatio fuerit cū eo qđ eſt ſicut aqua melonis indi aut aqua citrulli aut cucurbite cū aq̄ zucchari aut aqua oꝛ. excoꝛticati decocti in aq̄ pluris decoctiōe vehemēti cū iuleb. ¶ Et ſi quidē nō adeo fuerit vehemēs ſufficit aq̄ iuiubarū ⁊ ſebeſten cū violis ⁊ ſeminibus citonioꝝ: ⁊ oleo amigdalarū dulciū, cū iuleb. ⁊ aqua mellis aut aq̄ zucchari. ¶ Et nō pmittatur poſt illā aqua oꝛdei ſicut poſt horā et i ꝓceſſu rei ꝓcedēdū vſꝙ ad id qđ eſt ſicut decoctio radicū lilij: ⁊ capilloꝝ veneris in aqua oꝛdei cum hydromelle. ¶ Uerū aqua mellis eſt vltimioꝛ ad hūectādū ꝙ aqua oꝛ. ⁊ aqua ficuū et paſſularū eſt huius gñis poſt iſta ⁊ ꝓpꝛie cū myꝛoba. de violis ⁊ aqua mellis: et oleo de amigdalis dulcibus ⁊ ſimiliter aq̄ liquiritie cum eis aut ſine eis: ⁊ facimus ſeq̄ poſt illā aquā oꝛdei: ⁊ eſt via rectioꝛ: ⁊ quandoꝙ perueniemus ad gradū eoꝛum que ſunt decoctio yſopi: ⁊ ſimilia: ⁊ ex rebus ſputuꝫ facilitātib⁹ ex ſoꝛbitio facta ex aq̄ ad caliditatē declini hora poſt horā ⁊ ex eis eſt embꝛocatio facta ſuper locū doloꝛis cū aqua calida. minuit enim doloꝛem ⁊ ſputū accelerat: ⁊ ſi ſit decoctionis maluarū aut fenugreci: ⁊ ſimilium magnificatur operatio eius ⁊ conferunt ei cerota ⁊ emplaſtra: ⁊ ex eis quidem ſunt melioꝛa in quibus eſt lenificatio cū reſolutione non eleuata: ſed quaſi in gradu pꝛimo. Deinde ꝓcedendū paulatim ad ea que amplius eleuantur: ⁊ ex reb⁹ vtilibus non eleuatis eſt cirotum ex oleo viola. ⁊ cera: aut ex oleo amigdalino ⁊ cera: et eleuantur ſuper iſta quecunꝙ fiūt ex mucillaginibus aut adipibus alijs: ⁊ adhuc ex yſopo humido: ⁊ ex eis eſt foꝛtius ex radice lilij aut fenugreco ⁊ ſemine lini: ⁊ abſinthio coctis cū ſucco herbe vitri: ⁊ oleo de camomilla ⁊ pauco melle: ⁊ adhuc eſt foꝛtius his ex caulibus elixatis cum butyꝛo aut ex cinere radicū cauliū cum adipe: ⁊ nos quidem plura ex his ſcribemus poſt: ſi de⁹ voluerit. Et ex his q̄ valde ſputū facilitant, eſt, vt dominus ia-

firmus ſuper lat⁹ doloroſuȝ ⁊ ſorbeat hora poſt horā pau-
latim ex aqua calida: ⁊ aqua zucchari aut aq̄ mellis calida
⁊ ſimilibus.
¶ Sextam rem complent adminiſtrationes medicaminuȝ
ſedantium accidentia ſuperuenientia huic egritudini q̄ ſi
vltimantur accidit ex eis timor: ⁊ deſperatio: et ſunt ꝓpͥe
permixtio intellectus alienatio vigilie ſitis vehemens flu-
xus ventris: ⁊ ſanguis ex naribus: intellectus autem ꝑmi-
xtio ⁊ alienatio q̄nq̄ accidit apud permutationeȝ pleure-
ſis: ⁊ nos loquemur de ea: ⁊ q̄nq̄ accidit ex ꝓprietate cuiuſ
dam ſpeciei pleureſis: ſicut ꝓpͥe q̄ꝺ fit in velamine diſtin
guente magno: ⁊ eſt dyafragma ⁊ cōicat cū cerebro mediā
te neruo quodam magno qui dilatatur ⁊ contexitur in ſub
ſtantiam panniculareм ⁊ oportet vt in hac parte gemina-
re curam ſimul pleureſis ſicut ſcribemus nunc et freneſis
ſicut in proprio loco ſcripſimus: ⁊ hic erit modus curatiōis
ſi deus hanc egritudinē curari permiſerit. ¶ Uigilie anteȝ
ſi accidant interdum acceſſum ad permixtionē intellectus
ſignificant: ⁊ proprie dum multiplicantur ⁊ tunc neceſſaria
eſt adminiſtratio ſpērum de iacur: ⁊ ſyrupus de papauere
⁊ decoctionis eius: ⁊ hoc cū cautela ne ſputū cōpingant et
prohibeant: quod es res deterior eis. ⁊ medicine ex ſemine
papaueris. meliores ſunt eis q̄ ex cortice: ⁊ cautela ſocieta
tis aufert hoc nocumētū ⁊ ꝓpͥe ſi aſſocieť ei⁹ q̄ꝺ eſt ſicut
decoctio paſſulaꝝ aut aq̄ mellis aut rob: ⁊ q̄ꝺ eſt eis ſimile.
¶ Sitis autem accidens eis ſedāda eſt cum humectantib⁹
⁊ vehementiam inflammationum extinguentibus ſicut cū
aqua citrulli proprie ⁊ melonis indi: ⁊ mucillagine pſilij: et
ſimilibus: de quibus loquemur in proprio capitulo. Ueruȝ
oportet nō eſſe frigida actu: ⁊ oportet admiſceri aliqua eis
ex abſtergentibus ſubtiliter vt lenificetur ſputum: ⁊ ſi fue
rit ſitis a cauma te ſpūalium adminiſtreť libertas aeris tē-
perati declinis ad humiditatem ⁊ vngatur pectus etiā ex
ceroto de oleo viola. ⁊ cera: ⁊ ſimilibus. Si auteȝ fuerit ab
ebullitiōe colere rubee confert ſecaniabin ſubtile. q̄ꝺ ſcri-
pſit Galie. cū aqua pluuiali ſyrupus viola. cū aqua pluri-
ma ſedat hanc ſitim ⁊ aqua ordei habens bonitates ſuas
ex materia permixtionis ſue ↄfert ſicut hyppo. dixit. ¶ Flu

fluxꝫ aũt ſanguinis in naribꝰ cõtingentẽ eis poſt criſiꝫ ſiſte-
re nõ debemꝰ niſi ſupfluat: ꝛ ſi fuerit: nõ creticus ſed ꝓpter
exuberãtiã ſanguinis cõfert: tũc flomia ꝛ alia q̃ diximꝰ i ca-
pitulo ꝓprio. Fluxus vẽtris accidẽs eis in morbi pricipio ẽ
ſm vnũ duoꝝ modoꝝ: aut eñ ꝓpter multitudineꝫ materie
cum preſiſtentia regulatiõis nature: et ſequit̃ ex hoc anhe-
litus facilitas ꝛ lenteſcentia febris: et eſt ſignificatio bona:
aut eſt ꝓpter exuberantiam materie ꝑter ꝙ reguletur na-
tura: immo eſt ſicut egurgitãs ꝛ eſt ſignificatio mala: ꝛ pro-
prie cũ non ſiſtitur ꝑ ipſum difficultas anhelitus triſtitia ꝛ
febris inflãmatio. tunc eñ fortaſſis ſupueniet mors in. iiij.
vel ante. ¶ Si autem accidat fluxus ventris in fine morbi
eſt ſilr ſm alios duorũ modoꝝ: aut eñ expellitur materie
ad epar ꝛ viſcera: ꝛ ſequetur. ipſum incolumitas: aut acci-
dit a debilitate epatis et proſtractiõe digeſtiue ꝟtutis ꝛ cõ-
tẽtentiue i ipſo ꝛ ſequitur poſt ipſum pernitioſitas.
¶ Septimã rem complent adminiſtrationes regulationũ
circa regimen egri in gñibus ſex rerum. ꝛ ꝓprie vt dirigat̃
eis temperies in aere que ſit vt cũꝗ ad caliditatem decli-
uis ꝛ timeatur obtuſio: ꝛ acuitas in ipſo ex multiplicatio-
ne boree: ꝛ auſtri inquantũ poſſibile fuerit: ꝛ fiat elonga-
tio a fumis ꝛ vaporibus et ventorum flatu: ꝛ ab aere agita-
tionis aquarum ꝛ ab eſtuoſo ꝛ ſicco. ¶ Nutriens aũt opor-
tet cõmenſurari eis ſm cõſideratiõnẽ noſtram quaꝫ dirigi-
mus aut ad morbũ aut ad patientẽ: ꝛ ad morbũ q̃dem aut
ſm quãtitatẽ acuitatis: aut ſm horã acceſſus ꝛ receſſus eiꝰ
et multitudo q̃deꝫ acuitatis facit neceſſariã ſubtractionẽ
nutriẽtis ſicut paruitas multiplicationẽ ipſiꝰ. Et hip. q̃dẽ
dixit apud vehementiã doloris ꝛ acuitatis ſi cibus det̃ eſt
ponere egrũ ad deſperationẽ ꝛ mortẽ. Et illud ideo qm̃ nã
debilis ad alterã duaꝝ occupationũ aut deficiet ad vtrãꝗ
intendet: ꝛ certũ eſt furiã ex reſiſtentibus naturale et ſup-
peditatiõe multiplicari: quare tunc nutriẽs oino ꝓhibẽdũ
eſt: ꝛ adhuc nutrire circa acuitatis ꝛ doloris aduentum ſeu
augmentũ horrendũ eſt magis circa ipſiꝰ vltimitatẽ. Apud
vero acuitatis ꝛ vehementie doloris declinationẽ non ſu-
ſpectũ eſt et minus apud lenteſcẽtiã. Ulterius aũt nutrien-
dum qñ tam accidẽtia quieta: ꝛ leuia ꝛ facilia fuerint: ꝛ ad-

huc vlterius qñ iam ex toto remiſſa ſunt. ¶ Nutriens igr̃
cũ nondũ in toto dolor leuior fuerit cũ eo qḋ eſt ſicut aqua
or. ⁊ aqua zucchari aut aq̃ mellis vtriuſq; factis ſubtilibꝰ.
Et cũ iaȝ a dolore alleuiatũ egrũ inueneris: ſed nõ integre
ſis cõtentus aq̃ zucchari: ⁊ aqua or. decocti i aqua plurima
decoctione vehemẽti aut aq̃ alteraniabin cũ aqua or. deco
ctis vehemẽter. facilitãt eñ ſputũ: ⁊ ſi vlteriꝰ ſollicitare vo-
lueris ex amigdalis iuſculũ decoctionis eaꝝ admiſcebis ⁊
dabis cũ melle modico aut zuccha. ⁊ ex eis eſt aqua alchã-
deres ⁊ aqua triti. ⁊ ꝓprie cũ amplius egrũ alleuiatũ inue
neris. ſilr̃ iuſculũ ex maluis et critolocanna ⁊ bletis et ſicla
⁊ cucurbita ⁊ ſorbitiões earũ ex fabaꝝ farina ⁊ concedimꝰ
in fine febris pulmẽta ex butyro. Et poſt febrem iuſcula ex
herbis cũ carnibus teneris aut vitellis ouoꝝ. Et quidam
ex antiquis dabãt panẽ cũ aqua zucchari et iuleb. Gal. aũt
precepit qḋ nunc comprehendit vniuerſitas fermentatum
non dari: facit eñ apertionez apatis ante digeſtionem. Et
azimus non dari: ſputum enim inuiſcat.

¶ Cum aũt rupturã apatis querimꝰ: ⁊ damus fermentatũ
rupturam eñ apatis facilitat ⁊ vlr̃ quidẽ cõcedũtur eis cã
na melle ⁊ granata dulcia ⁊ poma dulcia elixata aut aſſata
⁊ paſſule ſine interioribus ⁊ cheſmes ⁊ iuiube complere ⁊
amigdale. Et qñq; extẽdimꝰ vſq; ad piſces degẽtes in ſcro
pulis ⁊ proprie habentes ſquãmas; ⁊ hec proprie tribuan
tur ſicut exigit diſpoſitio. Et in pleureſi q̃dẽ flegmatica dã
da eſt aqua cicerũ aut aqua ordei ⁊ cicerũ cũ melle ⁊ aqua
cauliũ cũ oleo amigdalino aut lacte amigdalaꝝ ⁊ cibẽtur
ſicla cũ oleo amigdalino: aut lacte earum ⁊ melle: et detur
etiã alteraniabin cũ yſopo et melle aut pulegio: eſt eñ ci-
bus bonꝰ. Et dico ꝙ tẽpus etas regio ⁊ cõſuetudo i admi-
niſtratione quãtitatis nutrientiũ ⁊ numeri vtrũ paruȝ vel
multũ ſeml aut amplius dari debeãt regulat. quare diſtin-
guendũ eſt in illis ſicut ſcis. Potꝰ aũt eis bonus eſt aqua
zucchari ⁊ aqua mellis ⁊ iuleb ſubtile et aqua ordei ſubti
lis ⁊ que hoc curſu procedũt. Aquã autẽ in hyeme calidaȝ
bibant: in eſtate vero tẽperatã. Uerũ abhorreãt aquã frigi
daȝ niſi in duobus caſibꝰ. ⁊ hoc quidẽ in tuſſi ſicca ⁊ aſpe-
ra ⁊ in ſiti et caliditate vehementi tunc eoque concedimus

ipſam

ipſaȝ frãgẽtes frigiditatẽ eius cũ ſecaniabin ⁊ iuleb acqui rentes ei ex virtute inciſiõis allecaniabin virtutẽ penetra tionis vt penetret ⁊ diſcurrat in venas ⁊ ſigillet. Deinde ex frigiditate ⁊ humiditate virtutis aq̃ extinguẽs inflãma tioneȝ et ſedans aſperitatẽ et ſitim. hoc eſt eniȝ quod non omnes compꝛehenderunt. In moꝛbi autẽ declinatione de tur eis vinum albuȝ dulce et ſubtile et rob cũ aqua pluuia li: et aqua mellis: et conceditur vinuȝ aquoſum eis lene et vinũ chelmes ⁊ aqua decoctionis alchelmes et aqua paſ ſularum ⁊ iuleb ⁊ que hoc curſu pꝛocedunt. In flegmatica vero ſoꝛbeant aquam mellis ⁊ quandoq̧ decoctionis yſopi et que hoc curſu pꝛocedunt. In melãcolica vero cibẽtur ſoꝛ bitionibus factis ex ſanich tritico ⁊ melle ⁊ alteraniabin ⁊ oleo amigdalarum et ex ſoꝛbitionib⁹ factis ex farina faba rum ⁊ iuſculis ex lingua bouis domeſtica ⁊ ſilueſtri. Potẽt aquam mellis cum aqua mellis lupuli aneti ⁊ ſimiliuȝ. Et ꝗdem iam dictum eſt in hac egritudine ventreȝ fluxibileȝ cum moderãtia fieri. Et eñ eius ſtrictura vel largitas plu rima non eſt bona. In lubꝛicitate igitur vẽtris pꝛohibẽda ſunt iuſcula ex herbis. Danda ꝟo ſunt apud vẽtris ſtrictu ram ⁊ cuȝ ſitis aſpera fuerit ⁊ ꝓhibẽda ſunt granata et po ma cuȝ ventris cõſtipatio fuerit. Dãda vero ſunt apud lu bꝛicitatẽ ipſius ⁊ ſic intelligendũ eſt de ceteris. Cibare aũt aut potum dare nõ niſi a fece purgatis viſcerib⁹ vel ſalteȝ membꝛis digeſtiõis pꝛime. Hyp. iuſſit neq̧ accidẽte doloꝛe neq̧ pͥſente eo neq̧ in hoꝛa deterioꝛi hoꝛaruȝ. Silr aũt nec aperias venas fece cõſtipatis viſcerib⁹ aut lubꝛicitate do minante eis ⁊ ꝓpꝛie vehementi: neq̧ in die cũ natura obij cit moꝛbo: ſed in die minoꝛis agitatiõis ſi poſſibile fuerit. Soluere ꝟo apud vẽtris cõſtipationẽ ⁊ apꝺ materiei decli nationẽ ad hypocundria cũ enematibus magis eſſe cõue niens Gal. iuſſit. In euacuãda vero materia mẽbꝛa nutriti ua ⁊ ſpiritualia obſidente farmacie opus eſſe pͥcepit: ⁊ ene mata vtilia eſſe non negauit ⁊ ꝓpꝛie ſicut diſpoſitio exigit. Adhuc aũt opus farmacie abſcindenduȝ eſt apud febris ⁊ accidentis vehemẽtiaȝ: excuſat enim tunc ab ea ſola ſlob o thomie adminiſtratio niſi foꝛte linire ſiccitatẽ viſcerũ ⁊ pos ſeat. et hoc magis cum clyſteribus facias.

¶Sermo in aqua ordei.

CONſueuerũt antiqui vocare aquã ordei ptiſanuʒ ⁊ cõ ſueuerunt vocare ptiſanuʒ ⁊ chilũ eſſe liquores reſultantes ex elixatione alicuis rei in aquoſo exactiõe caloris operantis in illa. Uerũ chilus hʒ artificẽ calorẽ aĩalis ⁊ ꝓprie vaſe proprio Ptiſanum aũt hʒ artificeʒ calorẽ ignis in vaſe cõi ſicut eſt elixatio carniũ ⁊ frumenti et ordei et aliarum rerũ nutrientiuʒ. Elixationẽ aũt reruʒ medicinalium cõſueuerunt vocare apozima:⁊ inuenerunt aque ordei duplex officium.ſ.lenitiõis cũ abſterſione:aut ſine abſterſiõe: ⁊ ſi qdem eſt cũ abſterſione potũ medicinalem vocauerũt. Eam vero q̃ ſine abſterſione eſt et qñqꝫ vocauerũt potũ tm̃ ⁊ potum ⁊ cibũ. Et in his diſtinguitur modus operationis ſm arteʒ ⁊ ſcientiã quare dupliceʒ in eius operatiõe inuenerunt artem vnã.ſ.facienteʒ eã potum medicinaleʒ:aliaʒ faciente potum tm̃ aut potuʒ ⁊ cibũ. ars vero prima mũdificat ſic. Accipe ordei excorticati ⁊ fricati cũ panno aſpero fricatione vehemẽti vſqꝫ ad excuſſionẽ tenuium corticũ circiter lib.j.⁊ ſit ordeũ ſubtile medium inter antiquũ ⁊ nouũ ſuper ꝙ nõ cecidit de odore corruptiõis aliqd:nec de cõtagiõe fumi aut pulueris ⁊ cõſeruatuʒ fuerit in loco aeris liberi:⁊ iaʒ habuerit ꝑfectionẽ in natiuitate ſua ⁊ pone illũ electum in olla noua mũdata lota ⁊ abſterſa nimis vt non remanſerit in illa de odore quicquã omnino:⁊ ꝓijce ſuꝑ ipſum aque circiter li.xx.⁊ ſit aqua fontiũ dulcis lenis ⁊ ſubtile:⁊ exerce coctionem ipſius cum omni facilitate inquantum poſſibile fuerit ⁊ hoc ſine fumo auferendo a principio ſpumaʒ eius et decoquãtur vſqꝫ ad cõſumptionẽ medietatis aque. aut duaꝝ partiũ eius:deinde coletur ⁊ cõſeruetur in vaſe vitreo:hʒ em̃ hec aqua virtutẽ lenitiuã reſultantem in ea ab aqua ⁊ medulla ordei:abſterſiuam ⁊ lauatiuam a nitroſitate quadã expanſa in cortice ordei interiori regẽte medullaʒ ei⁹. Eſt igit̃ facilis lauatiua ⁊ ſputi facilitatiua. Uentreʒ lubricat:oppilatiões aperit:⁊ vrinã ꝓuocat. Ars vero ſecunda mũdificat ſm hunc modũ. ℞.ordei excorticati circiter lib.j.⁊ frica illud cũ panno aſpero fricatiõe vehementi vſqꝫ ad excluſionẽ ⁊ ad ſeparationeʒ intrinſecorum corticuʒ oĩno.⁊ laua illud lauationibus pluribus cũ aqua

calida: deinde pone id in olla ⁊ funde super ipm aque circi ter lib. viij. deinde bulliant cũ facilitate ebullitione vna ⁊ proijciatur ab eo illa aqua: deinde pone ſup ipm aq̃ calide circiter lib. xx. ⁊ decoque cũ facilitate vſq ad li. x. vel vſq ad li. vij. deinde cola et reconde in vaſe vitreo. Hec aũt aqua ſitiz ⁊ aſperitatẽ ſedat ⁊ inflãmationẽ extinguit pectus pulmonẽ ⁊ guttur lenit ſitiz extinguit: ventrẽ lubricũ reddit p̄cordia humectat ⁊ ſputũ facilitat. Hec aũt aqua vlteriorem recipiẽs coctionẽ infundendo adhuc in ea parũ poſt parũ circiter lib. x. aq̃ calide efficitur cibus ⁊ potus: quẽ q̃buſdã colatũ: q̃buſdã nõ colatũ ẜm neceſſitatis indigentiã Hyp. dari precepit. Et q̃nq adhuc vlteriorẽ recipit decoctionem vſq adeo donec habeat mediocritatẽ inter iunctũ ⁊ liq̃duz ⁊ eſt cibus laudabilis habẽs bonitates ſolẽnes.

¶ Sermo in aqua cicerum.

Dixerunt antiqui duplicem in ciceribus proprietatem eſſe. Et ex eis vna eſt: que eſt expenſa in ſuꝑficie corti cum cicerum humiditas bauracbia cum caliditate ſubtili que tollitur ſola ebullitione. Et eſt alia proprietas q̃ ſedet in toto corpore eorum: ⁊ eſt humiditas dulcis ſubtilis nutribilis tantum inflammatiua. Si vero coxeris lib. j. cicerũ ꝯſeruantiũ adhuc nitroſitatem ſuam cuz lib. xx. aq̃ facili decoctione vſq dum redeant ad lib. x. tunc erit aqua eorum potus medicinalis ⁊ proprie lauatiuus ⁊ abſterſiuus ⁊ apertiuus oppilationum: tam precordiorum q̃ nutritiuorum ⁊ viarum vrine frangitiuus lapidũ in eis. ⁊ mundificat viſcera: ſitim tamen non tollit. Et ſi vlteriorem excipiat coctionẽ ⁊ cum plurima aqua vſq dum acquirat mediocritatẽ inter tenue ⁊ iunctum eſt cibus bonus egritudinibus flegmaticis. Verũ oportet vt detur colatũ. Ex ciceribus autẽ a q̃bus iam expoliata fuerit nitroſitas: fiunt iuſcula incitãtia ventrẽ ⁊ impinguãtia. Sermonẽ i aq̃ mellis iã ſcripſim⁹ in antidotario nr̃o: quare nõ eſt hic neceſſe repetere.

¶ Haboali. Juleb alchesmes conferẽs cũ auxilio dei pleureſi ⁊ doloribus pectoris. ℞. alchesmes ⁊ paſſulas ⁊ decoquantur in aqua decoctione ſufficienti: ⁊ accipe hmõi aque partẽ. j. penidiarũ partem. ẞ. decoquantur vſq duz ſufficit ẜm eundem modum fiat iuleb.

¶Idem.Syrupus conferens tuſſi ⁊ pleureſi.℞.ſucci gra=
natoꝝ dulciū lib.ij.ſucci cannarū mellis lib.j.penidiarū tā
tūdem.Fiat ex eis ſyrup⁹ bon⁹:ſi deus voluerit.

¶Joannitius.Juleb ſubtile cōferens pleureſi cū inflāma=
tione ⁊ ſiti.Accipe ſucci melōis idi:aut ſucci cucurbite aſſe
li.iij.zucchari li.iij.fiat ex eis ſyrupus:⁊ def cū aqua ordei.

¶Idem.Syrupus violaceus conferens febribus ⁊ pleure
ſi.⁊ tuſſi ſicce.℞.violarum recentium ſeminū citonioꝝ:et
citrulli.ana.ʒ.x.ſeminis malue.ʒ.xij.gummi arabici.ʒ.viij.
draga.ʒ.xv.Funde ſuper ea aque calide lib.vij.et dimitte
die ⁊ nocte:deinde bulliat ad cōſumptionem medietatis.
Deide cū penidiarū lib.ij.⁊.ß.fiat ſyrupus.da cū aq̄ ordei
⁊ mucillagine pſilij:mane et ſero.

¶Iſraelita.Syrupus conferens pleureſi.⁊ catarro calido
⁊ tuſſi calide cū aſpitate:⁊ ſiti vehementi factis cauſa ſicci=
tatis tpis.℞.iuiubarū pinguiū:ſebeſten.aā.ʒ.c.violarum:
ſiracoſt.aā.ʒ.x.liq̄ritie florū lingue bouis ⁊ dōeſtice:ana.ʒ.
xij.ſeminis malue:citonioꝝ.aā.ʒ.v.ſup ea ꝓijce aq̄ cal'e.li.
viij.⁊ dimitte die ac nocte deide coq̄ vſq; ad cōſumptionem
medietatis.⁊ cū zucchari li.ij.⁊ ſucci maloꝝ granatoꝝ dul
ciū li.j.Fiat ſyrupus:da cū aqua ordei ⁊ mucillagine pſilij:

¶Idem.Syrupus conferens pleureſi cū inflammatione ⁊
acuitate vehementi ⁊ tuſſi difficili.℞.aque cucurbite.li.iij.
ſyracoſt.violarū.aā.ʒ.xx.pulpe caſſiefiſtule.ʒ.x.infūdātur
oia per diem ac noctē in ſucco predicto calido:deide frica
manib⁹ ⁊ cola ⁊ cū ſucci granatoꝝ dulciū:⁊ zucchari lib.ij.
fiat ſyrupus:da vt diximus.

¶Hamec.Syrupus de violis cōferens pleureſi:⁊ tuſſi cali
de.℞.violarū.℥.ij.ſeminū citonioꝝ:⁊ malue:aā.℥.j.iuiuba
rum:ſebeſtē.aā.ʒ.xxx.Decoque in li.vij.aque cucurbite ad
tertie partis ꝯſumptionē.Et cū zucchari lib.ij.fiat ſyrup⁹.

¶Filius zacharie.Cōfectio trociſcoꝝ feſtinantiū matura=
tionē in pleureſi:⁊ facilitantiū ſputū.℞.violaꝝ:ſucci liq̄ri=
tie.aā.ʒ.x.draga.amili:ſeminis:altee:ſemis feniculi.ana.ʒ.
iij.cōfice cū mucillaginib⁹:⁊ ꝓprie pſilij ⁊ ſeminū citonioꝝ:
⁊ ſeminis lini.Et ſit doſis.ʒ.j.cū ſyrupo violato.

¶Idē.Cōfectio vnguēti liniētis pect⁹ ⁊ facilitātis ſputū.
℞.olei violarū.ʒ.iiij.mucillaginis ſeminis lini:⁊ ſeminis

citoniorū ⁊ mucillaginis ſeminis altee.añ.ʒ.iiij.mucillagi‑nis ordei mūdi cocti ad pfectionē vſqꝫ dū rubeſcat.℥.ſ.et.ß. ſucci radicū lilij.℥.ſ.cere pure.℥.ſ.aggregētur ola bona ag‑gregatione ⁊ inūgatur cū eo pectus.bonū ſi deus voluerit.

¶Sabor rex medorum.Deſcriptio vnguēti ſedantis dolo‑rem ⁊ lenientis ſputum.℞.olei violati.℥.ij.cere.ʒ.ß.adipis anatis ⁊ galline.añ.ʒ.v.yſopi humide.ʒ.viij. butyri ouiū lo‑ti ſepe i aq̄ ordei.ʒ.iiij.mucillaginis ſels lini ⁊ altee:añ.ʒ.x. Et fiat ex eis vnguentū bonum ⁊ expertū. Et ſi materia cō‑pactior fuerit pone pro oleo violato oleum de lilio.

¶Idem.Cōfectio emplaſtri mirabilis ad ea que diximus. ℞.foliorum violarum.ʒ.v.radicū lilij.ʒ.x.farine ordei ⁊ fa‑barum.añ.ʒ.vſ.⁊.ß.mucillaginis maluauiſci ⁊ ſeminis cito‑niorum ⁊ ſeminis lini:añ.ʒ.xij.florum camomille dragagan‑ti.añ.ʒ.vij.cere.℥.ij.olei violati.℥.viij.rob q̄tuꝫ ſufficit ag‑gregentur ola et decoquātur ⁊ ſuppone.Si aūt materia cō‑pactior fuerit ⁊ indiget reſolutione addatur i eo farine ſe‑minis lini.℥.ſ.⁊ ꝓ oleo violato ponatur oleum de lilio.Et ſi caliditas intenſior fuerit adde eis ſucci folioꝝ cucurbite ne‑nufaris:añ.ʒ.xij.⁊ ſubtrahimus ſemē lini.

¶Idem.Aliud ſedans dolorem ⁊ maturās . Accipe farine ordei mellilotí:añ ptem.ſ.farine fenugreci:ſeminis lini:añ. ptēꝫ.ß.ſeminis papaueris albi partis vniꝰ tertias.ij.aut cor‑ticum papaueris partem.ß.vitellum oui vnum.rob quātū ſufficit ad aggregandum ea.

¶Filius amaran.Emplaſtrū cōferens pleureſi.Accipe vio‑larum ſiccarū furfuris farine albe:farine ordei et fabarum malue camomille melliloti partes equales.Cōfice cum ce‑ra ⁊ oleo violato quantū ſufficit ⁊ vtere. Et ſi neceſſitas ex‑petit ad maiorem reſolutionem:adde ficus albas farinā ſe‑minis lini et fenugreci.

¶Si aūt reſolutio quā queris nō fuerit poſſibilis imo ten‑dit ad hoc vt ſuppuret:⁊ hoc ſignificatur ex eo ꝙ nō mūdi‑ficatur in decimoquarto die.imo multiplicatur dolor cum febre ⁊ difficultas ⁊ cōſtrictio anhelitus ⁊ tuſſis ⁊ alia . Et tūc diuertemus noſtrā ꝯſiderationē ad inueſtigādū q̄litā‑tē accidētium ſignificantiū ſup alterū duorū ex his q̄ cōpre‑hendit rō de eſſe virtutis. Nā ſi dolor cū ꝑdictis accidētib⁹

non multū fuerit neqꝫ ꝓpter flōmiam: neqꝫ ꝓpter ſputū ne
qꝫ ꝓpter alia ſedatus ⁊ virtꝰ fuerit fortis expecta ſuppura-
tionē. Si aūt fuerit debilis expecta caſum eius ⁊ mortem.
¶ Et dixit hyp. ꝙ qñ pleureſis nō reſoluitur neqꝫ mundifi
catur vſqꝫ ad diē. xiiij. tūc ꝑmutatur ad collectionē. Et tunc
opꝫ vt ars ꝓcedi collectionē ad ſuppurationē ⁊ ex ſuppu
ratione ad ſtatum īcolumitatis dirigat intētionē noſtrā ad
ſex res. Pria ꝗdem ē maturatio apatis. Scđa eſt īgeniatio
ad rupturā eiꝰ. Tertia eſt abſterſio ⁊ mūdificatio materie
rum. Quarta eſt mūdificatio ⁊ cōſolidatio. Quinta eſt cor-
rectio accidentium. Sexta eſt rerum ſex regulatio.
¶ Primā igitur rez complēt adminiſtratiōes medicaminū
aggregātiū in ſe virtutē lenificatiōis ſimul ⁊ reſolutionis vt
cadat maturatio equalr̄ in materiā collectā ⁊ illā ꝗdez opꝫ
vt latitudinē cū gradatione admininiſtrationis medicami
nū habeat incipiēdo ab eis ꝗ ſunt in gradu tēperate ꝯple-
xionis extēdēdo ad ea ꝗ ſunt maioris eleuatiōis donec ꝑ-
ueniatur ad gradū fortiū. Et ſcias ꝙ̄ ꝑncipiū opatiōis me
dicaminis fortis inequalē facit maturationē aut añ matu-
rationē apa aperit. ¶ Maturatiuorū aūt ꝗdā opantur ad
miniſtrata interius ꝑ os. Et ꝗdā exteriꝰ ⁊ ex īteriꝰ opantis
bus ⁊ tēperatus eſt aqua decoctiōis ficuū ſiccarū et dactilo
rum ⁊ fortius eis eſt decoctio vtrorūqꝫ ⁊ ex eis eſt decoctio
fenugreci ⁊ ficuum ſiccaꝝ cū rob aut ſine eo aut paſſularuꝫ
⁊ fenugreci aut aqua ordei decoctionis ficuum ſiccarum
vel radicum lilij cum melle. Et ex eis eſt fortius decoctio
ficuum paſſularum enucleatarum dactylorum fenugreci: ⁊
ſeminis malue cum beibueg: ⁊ ſi fuerit in eo caliditas vehe
mens tūc cōueniens eſt aqua ordei cū iuleb ſubtili aut cum
aqua mellis aut cum aqua decoctionis maluarum aut ſe-
minū carū aut altee aut radicis lilij aut ficuū ſiccarū ⁊ paſ
ſularū aut feniculi aut ſeminū citoniorū ⁊ ſimiliū.
¶ Confectio trociſcorum facientiū maturationē ⁊ proprie cū
non eſt caliditas vehemens. ℞. ſeminū malue altee farine
fenugreci: ſeminis lini aſſi farine cicerum ſucci liq̄ritie tere
nia bin: añ. fac trociſcos cū mucillagine ſeminis lini. Da cū
eo ꝙ conuenit ex potibus.
¶ Confectio alia trociſcorū conferentiū ei cū quo eſt calidi

tas et febris vehemēs. ℞. violarū ſiccarū dragaganti amili ſucci liquiritie: ſeminum citonioꝝ ſeminum citruli ⁊ meonis ⁊ cucurbite: ſeminum malue altee floꝛū mellilotí: aſi. Fac trociſcos cum mucillagine ſeminuȝ citonioꝝ aut ſeminum lini: da cum eo quod conuenit ex potibus.

¶ Extrinſecus aūt operātium q̄dā ſunt embꝛocatiões ⁊ ꝓpꝛie ex aq̄s decoctiōis malue aut altee aut fenugreci aut ſeis lini aut citonioꝝ ⁊ ſiliū administrare cū ſpongijs. Et q̄nq̧ addit̄ eis ꝙ eſt ſicut mellilotum ⁊ anetū ⁊ herba vitri q̄n opꝫ ſedare doloꝛeȝ. Et q̄n opꝫ. Quedam ſunt linitiones ⁊ ꝓpꝛie que ſunt ſicut cera ⁊ oleū imbibita in mucillagine pſilij ⁊ ſeminū malue aut in mucillagine fenugreci ⁊ ſeminis lini ⁊ altee ⁊ ſiliuȝ. Et ex eis eſt adeps galline anatis ⁊ ſimilia. Et foꝛtius eis eſt dyaqlon diſſolutū in oleo de lilio. Et adhuc foꝛti⁹ ꝙ fit ex mucillagine radicū malue altee farine oꝛdei fenugreci: ſeminis lini ⁊ ſeminis citonioꝝ et melle aggregatis cū butyꝛo loto ⁊ ceroto facto ex oleo et cera. ¶ Et q̄dā ſunt emplaſtratiões ⁊ ꝓpꝛie cū eis q̄ fiūt ſicut ex farina oꝛdei ⁊ mucillagine ficuuȝ cū melle ſimul coctis aut ex farina oꝛdei ⁊ mucillagine cū melle et oleo veteri aut ex dactylis ⁊ farina frumenti et rob et ex valde bonis eſt ꝙ fit ex folijs caulium ⁊ farina fenugreci cū butyꝛo ſimul coctis ⁊ ſilr ex radice lilij cocta cū rob et butyꝛo. Et foꝛtius eis eſt ꝙ fit ex faria oꝛdei ⁊ ſemine lini et fenugreci ⁊ ſemine malue coctis cū mucillagine ficuum ⁊ altee cū melle et butyꝛo ⁊ rob ⁊ adipe antiquo et adhuc foꝛtius ſi addat̄ eis galbanum diſſolutum in rob aut vino dulci. Et adhuc foꝛti⁹ ſi addatur ex fimo colūbino et foꝛtius adhuc ſi addatur vtrūq̧. Hoc aūt medicamen̄ interdū collectionē vſq̧ ad partes cutis adducit. Et ſi addatur ī medicamine herbe albedeſtur aliq̄d operabit̄ id vehementi⁹. Et cōfert ī hac hoꝛa adminiſtratio quietis ⁊ ꝓpꝛie ī aere quieto ⁊ tēperato ad caliditatem ⁊ humiditatē decliui. ¶ Cibos aūt mādúcent maluas blites ſiclam atriplicem cū oleo amigdalino. Et ex ſumma olerum melius eſt leureng. eſt em̄ ei cibus ⁊ medicina citā ⁊ facilem faciens ſpatis maturationē ⁊ laudatur eis aliq̄d alteraniabin ⁊ ius ciceruȝ dulciū cum melliloto et foꝛbitiones frumentales ⁊ ius cauliuȝ ⁊ ſilia ⁊ cōcedātur eis in ſe-

cunda mensa ficus ſicce elixe et dactyli humidi et chesmes et poma dulcia elixa et canna mellis ꝛ ſimilia.

¶Secundam rem cōplent adminiſtrationes medicaminū aggregantiū in ſe virtutē lenitionis ꝛ aptionis cū ingeniationibus ex modis operationum Et ad hoc quidē gen⁹ medicaminis puenienđū eſt cū iam factū eſt dubelati: ꝛ hoc qđem ſignificatur ex remiſſione doloris et febris et multiplicatione grauedinis in loco collectionis.

¶Medicamina aūt qbus ineſt ꝓprietas hoc facere ex eis q̄ ſumunt̄ p os ſunt ſicut ſyrupus de yſopo ꝛ de praſſio. Et ex eis efficatior eſt ſyrup⁹ de ſucco herbe albeduſtar ꝛ mel le aut apozima decoctionis eius cū modico fermenti ſimul diſtemperatis et coctis. Et fortius eſt ſuccus ipſi⁹ cū fermēto ꝛ melle. Et adhuc forti⁹ ſi addatur eis baurach modicū et eſt forte: ꝛ confert in hac hora ꝛ ꝓprie cū natura eſt fortis et febris non eſt adminiſtratio tyriace ꝛ mytridati.

¶Feſtinant eñi ꝛ facilitant apertionem. Et ſilr ſinapis cū aqua mellis aut aſa fetida cum lacte.

¶Ex eis aūt qbus vtimur extra eſt emplaſtrū factū ex herba albeduſter ꝛ butyro aut adipe antiquo ꝛ melle ꝛ forti⁹ eis eſt ſi addatur ex fimo columbino ꝛ fermento: et adhuc fortius ſi addatur baurach.

¶Modi aūt operationū quibus ingeniamur ad aptionē apatis ſunt ꝓuocatio tuſſicule hora poſt horā et fortius eo eſt ꝓuocatio vomitus ꝛ cōfert ante horā eruptionis vt dormiat ſup latus infirmum: deinde reuoluatur ſubito ꝛ impetuoſe ad latus ſanum: ꝛ ſunt ex ingeniantib⁹ qui mouēt et agitant eos lecto penſilij aut in cunis et ſunt qui agitāt ſedem in qua ſedent gubernando eos ne cadant.

¶Et ſint cibi eoꝝ in hac hora ſorbitiōes fermētate ex farina cū melle aut tritico: aut ex farina ordei aut tritici aut ciceꝝ. Et panis fermētat⁹ infuſus aqua mellis aut rob: ꝛ ꝑcedunt̄ eis oua ſorbilia cū pane ꝛ lac calidū ſicut mulget̄ cū pane ꝛ paſſulis et ficus ſicce cū pane. Et comedant̄ in ſcđa menſa grana pineaꝝ cū ficubus ſiccis ꝛ amigdalis dulcib⁹ et amaris ꝛ ſilia. ¶Uerū ſi cū hac arte aꝑa nō rumpit̄ tūc eſt timor in ea: quare opꝫ vt aperiatur collectio cū flobothomo aut cauterio vt ſanies egrediatur ꝛ nō ſubito ne ſuper-

ueniat ei q̄ eſt ſicut debilitatio et ſincopis et mors. Quare opꝫ vt paulatim omni die trahatur et cum cautela.

¶Cum aũt ſanies q̄ expulitur poſt apoſtema iã fractũ aut aggrediẽ poſt aptionẽ iã factã fuerit alba ⁊ vncta equalis nõ hãbẽs de odore corruptionis aliquid omnino ⁊ febris continuat remiſſio paulatim: tunc eſt aliq̄d de quo eſt ſpes ad ſcolumitatẽ ⁊ ꝓpͤ qñ continuantur ei q̄nqꝫ alie ſignificationes laudabiles q̄ ſunt ꝓpͤ lenitas q̄es iocunditas ⁊ deſiderium cibi ⁊ bonitas aliarũ operationũ: videlicet naturalium ⁊ ſpiritualiũ: quare in hac oportet hora vt conſeruet virtutẽ cum carnibus ⁊ cibis tẽperatis neqꝫ terrendũ de febricula: qm̄ eradicabitur paulatim exeunte ſanie.

¶Cum aũt accidentia in contrarium eorum que diximus apparuerint: tunc eſt illud de quo deſperabitur.

¶Inquit hyppo. termin⁹ rupture hui⁹ apoſtematis qñqꝫ pſcribit in. xx. ei⁹ qñqꝫ. xl. ⁊ qñqꝫ. lx. ⁊ illud ideo: quia quãto accidentia collectionis fuerint vehemẽtiora tãto ſtatus vicinior ⁊ eruptio velocior: et quanto accidentia leniora ⁊ pigriora fuerint tanto ſtatus: ⁊ eruptio remotior. Accidẽtia aũt ſup hec ſignificantia ſunt febr. s ⁊ dolor. hec em̄ vehemẽtia aut remiſſa citã aut tardam eruptionem declarant.

¶Tertiam rẽ complent adminiſtrationes medicaminum a ſanie mundificantium poſt collectiõis eruptionẽ. Et quidem hoc ſm̄ exigentiam declinationis ſaniei. In quibuſdã em̄ tranſitum hñs per pulmonẽ excreatur cũ tuſſi. In quibuſdã vero recipitur in vacuitate corporis ⁊ ſubintrãs cõcauam venã tranſit ad epar: ⁊ ſi quidẽ aũt in partem cõcauã eius ⁊ declinabit ad īteſtina magis ſicut ad ꝓpinquiores ductus aut ad partẽ gibboſam ipſius: et declinauit ad vias vrine: ⁊ in quibuſdam fit poſt rupturam ad nullã partium ſaniei declinatio: quare conculcatur ibidem. et eſt materia morborũ difficiliũ ⁊ ptiſis et qñqꝫ prefocat multitudine ſua. Quibus omnibus iaꝫ ſuccurrimus aut mundificet a principio vulnus. Niſi eniꝫ ſicut hyppo. dixit vſqꝫ ad. xl. dies mundificatum fuerit faciet cadere in ptiſim.

¶Cum aũt natura expulſionis ſaniei viam fecerit ꝑ os abſterſiua mundificatiua lauatiua medicamina ad dari opꝫ et in genere eoꝝ ẽ aqua mellis laudabilior ⁊ aqua zucca-

ei ꝛ iuleb: ꝛ ſir aqua ordei ꝛ aqua ciceꝝ ꝛ fortius eis eſt ſe caniabin Sal. qđ ſcriptum eſt in capitulo ꝙ eſt ante illud. Et adhuc eis fortius eſt decoctio yſopi ꝛ ſyrupus ei⁹ et decoctio radicū liliȷ celeſtis ꝛ ſyrupus ipſius mellinus.

¶Huius etiā intentionis eſt loch de caulibus ꝛ loch de ſqlla ꝛ electuariū de orobo ꝛ loch de aliȷs eſt vehementis virtutis in hac parte: ꝛ aſſa aſſa cū melle ꝛ butyro: et nos hec ſcripſimus in capitulo de aſmate ꝛ tuſſi. Plura ꝛ diuerſa ex eis que pectus ꝛ pulmonē a putredinibus mūdificāt. ſcripſimus ibidem que ibi requiruntur.

¶Cōfert etiā vomitus ꝓuocatio cū interpollatiōe cū aqua mellis et ſale aut cum aqua mellis ꝛ baurach aut ſinapi.

¶Cōferunt etiā ſup locū embrocatiōes ꝛ linimenta et emplaſtratiōes ꝛ ꝓprie ex rebus q̄ adiuuāt ad mūdificationē. Et ex ſumma eoꝝ eſt decoctio alhaſce aut yſopi aut yreos aut ſimiliū adminiſtrata cū ſpongiȷs. Et qñq; miſcetur cū eis qđ eſt ſicut ſpica ꝛ lignū balſami et grana ei⁹ et hueg ꝛ ariſtologia rotunda. Et ex eis que liniuntur ſuper locū: eſt oleum de ſpica ꝛ oleū de alchanna ꝛ oleū de lilio et oleum camomillinū ꝛ anetinū ꝛ fortius eſt eis oleū de yreos ꝛ adhuc fortius eſt oleum balſami.

¶Emplaſtrationes aūt op; vt fiant ex eis q̄ ſunt ſicut camomilla mellilotū ſpica ꝛ farina ordei fenugreci ꝛ ſeminis lini et ſeminis malue congregatis cum ceroto qđ fit ex yſopo hūido et oleo de lilio ꝛ oleo nardino et oleo de yreos et cera ꝛ forti⁹ eis eſt et ꝓprie qñ q̄ritur extinctio et ꝓprie factū ex alumine ſulfure ꝛ aſpalto aggregatis cu; oximelle. Et qđem ſup his canō eſt medicinā huius nō eſſe euacuādam ab aliqua trium ꝓprietatū. Et prima quide; eſt vt ſit abſterſiua ꝛ mundificatiua. Secūda vt ſit membri per qđ eſt ſaniei tranſitus confortatiua. Tertia vt ſint expulſiōes facte per illud membrum facilitātia.

¶Et primum quide; perficitur cū eis que ſunt ſicut aqua mellis ꝛ aqua zuccari ꝛ ſyrupus mellinus et alia quoꝝum preceſſit rememoratio.

¶Scđm vero cū eo qđ eſt ſicut yſop⁹ haſce cheſmes: ꝛ ſiſia in expulſione facta per pulmonem: ꝛ ſicut ſpica ꝛ cordumeni ꝛ amigdale amare: et ſiſia in expulſiōe facta ꝑ epar ad

vias vrine:et ſicut trociſci dyarodon ⁊ maſtix ⁊ ſuch.⁊ ſimi lia facta in expulſione per epar ad inteſtina.
¶Tertium vero perficitur cū eo qđ eſt ſicut yreos:⁊ ſemen alcharat ⁊ cartamꝰ ⁊ ſimilia: qn ſanies expurgatur ſputo. Et ſicut decoctio feniculi ⁊ apij ⁊ aqua cicerū ⁊ ſimiliū quādo expurgatur per vrinā:⁊ ſicut ſal ⁊ baurach et cartamus quando fit expurgatio per inteſtina.
¶Et ſunt ex medicinis que aggregant in ſe oēs intētiones ſicut ius galli antiqui ⁊ mel et liquiritia ⁊ capilli veneris:⁊ yſopus:⁊ caſſia fi.⁊ manna ⁊ ſimilia.hec enim adiuuant ad expulſiōes oēs quas diximꝰ.Et ſunt ex medicinis magnis que etiā aggregāt omnes has intentiones:ſed non ſunt ad miniſtrande niſi cū morbus ꝓprie cronicat: ⁊ ſunt tyriaca ꝓprie ⁊ mytridatū ⁊ athanaſia.mūdificāt eñ hec ſufficienter:⁊ ex eis eſt cōfectio mirabilis relata ad Archigenē quā ſcripſimus in capl'o de tuſſi.⁊ ſimilr medicamen de piperibus.Uerū ſup hiis cautela adhibenda eſt.oportet eñ febre lenteſcēte dari ⁊ natura non debili exiſtēte ⁊ cū melle pluſrimo aut aqua mellis vt exiccetur ſanies ⁊ mundificet locꝰ. ⁊ ſit potio eoꝝ circiter auellanā vnā vel duas ſm exigentiam rei cum eo quod cōuenit ex potibus ⁊ ꝓprie cū aqua mellis.In craſtinū autē ſit quātitas eorū minor ſic ſemper diminuēdo donec perueniatur ad mel ſolum.
¶Et ſi non plene cum his mūdificetur.iteꝝ redeatur ad illa:⁊ iterum ſi oportet procedatur eadē doctrina vſq ad id qđ exiccetur in totum. Et ſi cum hoc regimine adhuc nō mūdificabitur plene:accelerabimus cū ſapiētia et adminiſtrabimus medicinā ex arſenico ⁊ ſulphure ſm ſentētiā traditam a nobis in capitulo de aſmate ⁊ tuſſi.hec eñ exiccāt cum fortitudine.Et ſi cum his conſtringitur anhelitꝰ redeūdum eſt ad ea que dilatant ipſum: ⁊ educunt ſaniem ſicut aqua mellis cum medicamine yſopi. ¶Et ſi ſupercaleſiunt ex eorū adminiſtratione redeundū eſt ad aquam ordei cū aqua mellis ⁊ iuleb:⁊ ſiſia.Cum aūt hec accidētia ceſſauerint.ſ.cōſtrictio anhelitus ⁊ ingcaleſactio:⁊ exiccatio iterētur predicta cū v cilſitudine ſm exigentiam neceſſitatis.
¶Cibi aūt eorū ſint ſicut aqua cicerū: ⁊ alteraniabin ⁊ ſorbitiones ſubtiles ex farina cicerū ordei ⁊ fabarū cum oleo

amigdalino ⁊ melle ⁊ zucharo et ius caulium cum oleo ami gdalino. ⁊ quando cum gallinis niſi febris vehementia prohibeat ⁊ ius gallinarum antiquarum: ⁊ ius galli antiqui: et carnes pul line ⁊ edine: ⁊ addatur eis in cibis: aut iuribus eorum dum res expoſtulat ex pipere aliquid: adiuuat enim ad mundificandum ⁊ exiccandum. Et precepit Gal. dari cepas ⁊ allium in ie iunio vt vulnus non claudatur donec mundificetur. Et precepit dum ſanies ad inteſtina declinet dari cibaria que ventrem moueant: ſicut proprie malua bleta atriplices ⁊ leureng: et cum per vias renum educere volueris dari que ſunt ſicut aſpa ragi: aut baucia ⁊ ſimilia.

In ſecunda vero menſa comedat grana pini amigdalas cum melle: ⁊ ſemina feniculi: ⁊ dactilos humidos ⁊ ſimilia. Et conce dunt etiam poſt cibos poma dulcia: ⁊ citonia et pira: ⁊ proprie ſceburdi: ⁊ ſimilia. Potum autem damus eis vinum dulce ⁊ vinum al chesmes: ⁊ vinum de paſſulis ⁊ aquam mellis: et aquam zucchari.

Si autem collectio corrumpitur: ⁊ diffunditur ſanies in lo co collectionis ad nullam partem declinans: tunc oportet cauteria ſu per eodem loco. iij. vel. v. vel plura ſi neceſſitas expetit in pri mis cum cauterio puncti: ⁊ perforetur pectus vſque ad locum ſaniei. Et hoc ſi fuerit in pectore.

Si autem fuerit in latere aperiatur cum ſagitella vſque dum perueniatur ad ſaniem: vt extrahatur ⁊ exiccetur extractioni bus remouentibus materiam donec ſanies paulatim exiccetur in totum mundificationibus ⁊ abſterſionibus quotidie factis cum aqua mellis: aut cum vino mellito ⁊ ſimilibus.

Quartam rem complent adminiſtrationes medicaminum aggregantium nunc virtutem abſterſionis ⁊ mundificatio nis: nunc vero incarnationis ⁊ conſolidationis: ⁊ oportet medicamina huius ſibi inuicem ſuccedant vſque dum plena ap pareat ſanitas. Et dictum eſt aquam mellis abſterſiuum bonum eſſe. Et dictum eſt de alijs que non oportet nunc iterare. Etiam quidem compertum eſt in lacte caprino: aut aſinino aggregari intentiones duas ſcilicet abſterſionis ex parte aquietatis eius et conſolidationis ex parte caſeitatis eius. Et ſi oportet vt ſit lac calidum ſtatim cum mulgetur et ſit poſt bonum paſtum: et pro prie deſiccatiuum. verum aſininum lac ſubtilius eſt quam caprinum. Caprinum vero temperatius eſt eo: et aqua decoctionis ordei

cancrorũ fluuialiũ aggregat ſimiliter intentiones duas p̄dictas et ſil'r lac coctũ cũ oleis. Medicinarũ aũt icarnãtiũ et ↄſolidãtiũ vulnera pulmonis et pectoris ſũma dicta ẽ in capl'o de ſputo ſanguinis: q̄re opꝫ vt pars illa afferat̃ ad locũ hũc. Et loq̄mur adhuc de eis i capl'o de ptiſi ſi de' voluerit. ¶ Cibi ãt eorũ ſint carnes paruarũ auiũ et extremitates edorum et porcorũ iuuenũ et arietũ caſtratoꝝ: et riſum cũ gallinis et triticũ et ſorbitiones tenere ex frumẽto cũ carnibus. Et ex valde iuuantibus ſunt ſorbitiones ex farina ordei: aut ex farina riſi cũ lacte. Et lac coctum cum eis eſt cib' delectabilis: et proprie cum lapidibus fluuialibus: aut calide et ſil'r caſeus recens: et ſil'r ſorbitiones et pulmenta ex lacte cum farina cicerũ: aut fabarum aut amili. Caueatur autem indigeſtio eius. contingens eñ ex lacte moleſta eſt et inimica et ꝓprie quantũ eius nutrimentũ eſt amicũ. ¶ Potus eoꝝ ſit vinũ mediocriter ſtipticũ: et vinũ albũ antiquũ et vinũ antiquũ dulce eſt bonũ eis: et aqua in qua extinguit̃ ferrũ: aut aqua de minera ferri: et aqua roſata: et aqua pluuialis infuſionis gũmi aſſi: et ſiſia: et laudatur eis rob myrtinũ: et ſyrupus eius: et miua cũ aqua maſticis. Et non negligant̃ excellentie zucchari roſati et adminiſtratiões ei' omni hora. fortaſſe enim eſt ipſum ſolum medicina curãs eos: et nos diximus in capl'o de ſputo ſanguinis ꝫ ſermonẽ Gal'. et dicemus hoc lati' in capitulo de ptiſi ſi deus voluerit. Medicinarum aũt ſumma que adminiſtratur emplaſtrãdo dicta eſt in capitulo de ſputo ſanguinis.

¶ Quintã rem cõplent adminiſtrationes medicinarũ ſedãtium accidentia in tota cure latitudine ſuperueniẽtia: et ſunt vehementia doloris et febris: et prauitas anguſtie et ſitis: et tuſſis vehemens: et ſtrictio anhelitus et vigilie et faſtidiũ cibi: que tẽpore collectionis et maturationis timoroſa ſũt maturata autẽ ea ſuſpecta ſunt magis: poſt eruptionẽ aũt ipſius remanentia mortalia ſunt. Uerũ ex eis quedã remanentia ſunt ꝑm magis et minus ſuſpecta. et quedã corrigi poſſunt quedam aũt minime. Inquit enim Hyp. dolor et febris circa ſaniei generationem vehementiora ſũt generata autem ea remiſſiora: et amplius remiſſiora poſt eruptionẽ ipſius et adhuc amplius mũdificata et exiccata ea. Si aũt

In contrarium hoc acciderit:tūc nil aliud niſi peſſimitas ⁊ profunda corruptio ex prauitate venenoſitatis ſignificat: ⁊ hec quidem vere mortalis:⁊ teſtatur hoc virtus apparēs ſicut amurca:⁊ fetidum:⁊ hoc quidem incorrigibile deſperādū oīno. Et hoc idē de prauitate anguſtie dicimus. ſimiliter de tuſſi ⁊ conſtrictione anhelitus. Uigilie autem ſitis ⁊ appetitus defectio aliaꝫ atqꝫ aliaꝫ pñt habere cauſam ꝓpter qḋ non indicanda mala ſimpliciter. Uigilationē autēꝫ efficit mala cerebri cōplexio ſicut ſiccitas:⁊ bauracitas ex mala humiditate occultata in ipſo. Aliquādo aūt efficit frequens agitatio ſup aliqua re.⁊ iam q̄dē diximus curā eius in capl'o de ſahara. Sitis etiā cauſaꝫ pōt habere extraneā: ſicut eſt ꝓprie ſalſuginoſitas ex mala qualitate exiſtēte in ſtōacho:aut caliditas:aut ſiccitas in orificio ipſius:⁊ aliaſi cut dicemus in capl'o ſuo:⁊ curat ſicut diximus ibi. Et ſilr defectio appetitus poteſt habere cauſas quas etiā dicemꝰ in proprijs capitulis.

¶ Sextā rē cōplent adminiſtrationes regiminū ex generibus rerꝫ ſex ſm exigētiā quinqꝫ canonū ſupraſcriptorū. Et hoc quidem dictum eſt.

¶ Filius zacharie. Confectio trociſcorū qui adminiſtrant cum aqua ordei cū qua cocti ſunt cārci fluuiales ⁊ ſyrupus de papauere:aut rob:myrti. Et cōferūt ad cōſolidationē et mūdificationēvulneris pectoris aut pulmonis:quarum ꝑmixtio. ℞.papaueris albi:ſemis cucurbite ⁊ citrullorꝫ excorticatorū añ.ʒ.x. amili dragaganti gummi arabici: ſucci liquiritie:añ.ʒ.v. thuris maſculi ſedenegi loti:boli armenii ſanguinis draconis:charabe:ana.ʒ.ij.myrrhe cynamomi opij:añ.ʒ.ſ. Et fiāt trociſci:⁊ adminiſtrentur.

¶ Idē. Cōfectio emplaſtri feſtinātis maturationē pleureſis ⁊ ſedantis dolorem eius. ℞.aneti:camomille violarū ſiccarum furfuris altee farine ſeminis lini fenugreci :ordei:añ. Decoquant in aq̄ donec ſint diſcocta. Deinde conterantur ⁊ miſce cū oleo antiq̄ ⁊ ſupponat tepidū:et qñqꝫ addunt in eo cinis caulium ⁊ adeps anatis.

¶ Gal'. Confectio loch mundificātis ⁊ abſtergentis ſaniem a pectore ⁊ pulmone. Accipe amigdalarū dulciū et amararū granorū pini:ſeminis vrtice:farine lupinorū:añ.partes

equales. Confice cū melle et da cum eo ꝙ conuenit.

¶ Plures ex ꝑteritis medicinis mūdificātib⁹ pect⁹ ⁊ pulmonem a ſanie et viru dicte ſunt in capl̄o de aſmate et tuſſi: q̄ reperiūtur ibi. Et ex medicinis ſanātib⁹ vulnera pectoris ⁊ pulmonis: plures dicte ſunt in capl̄o de ſputo ſanguinis.

¶ Aboali. Cōfectio trociſcoꝝ ad vlcera q̄ fiūt in pectore et pulmone cōſolidantiū ea. ℞. roſaꝝ balauſtie. aā. ʒ. ij. ſāguinis draconis: amili olibani: aā. ʒ. j. dragagāti: maſticis: aā. ʒ. j. ⁊ ß. accacie: croci: aā. ʒ. j. tertiā charabe: ⁊ myrrhe: aā. ʒ. ß. Confice cum rob citoniorū myrtilorum da cum eiſdem.

¶ Cōfectio medicaminis ex inuētione noſtra: ꝙ eſt medicamen forte ⁊ exptum ad vlcera pulmonis ⁊ pectoris: ⁊ mundificat ea a ſanie: ⁊ materia viſcoſa cōtēta in eis et facilitat expulſionē earū. Cuius hec eſt ꝑmixtio. ℞. olibani myrrhe cynamomi: amomi: granoꝝ pini: radicū yreos gūmi albotin croci: talch: aā. ʒ. iiij. ſpice caſſiefiſtule: carniū dactiloꝝ: aā. ʒ. iij. coſti. ʒ. ij. galbani. ʒ. j. tertias. ij. mellis quātū ſufficit ad aggregādū ea. Decoquant̄ mel ⁊ albotin in vaſe duplici vſq dum habeant ſpiſſitudinem. Deinde ꝑmiſce cū eis galbanum: et fac bullire denuo. Deinde ꝓijce ſuper ipſum puluerem aliarum rerum et da cum eo quod conuenit.

¶ Permutationū aūt pleureſis ad alias egritudines q̄dā ſunt ad bonum quedā ad malum. Permutat̄ aūt in peripneumoniā: ⁊ ptiſim: ⁊ ad malū et ꝑmutatio ei⁹ ad ꝑipneumoniā eſt ſm alterū duoꝝ modoꝝ. Qn̄q enī fit ex cōuerſione materiei pleureſis ad pulmonē: qn̄q ex cōuerſiōe virus ad ipm̄ q̄ non mūdificat̄ vſq ad. xl. dies a ruptura collectionis. Et ꝑmutatio ei⁹ ad ptiſim: ſilr̄ fit ſm alterū duoꝝ modoꝝ aut mediāte peripneumonia: aut ſine mediatiōe ei⁹. Et ꝓprie cum ſanies acuta ⁊ mordicatiua reſoluta ab eruptiōe ſpatis tranſiens ꝑ pulmonē vlcera ſubſtantiā eius.

¶ Et dixit Hyppo. ꝙ qn̄ pleureſis nō reſoluit̄ neq mūdificat̄ i. xiiij. diebus in empima trāſit. ⁊ ſi empima nō mundificatur in. xl. diebus a die rupture permutatur in ptiſim.

¶ Et dixit Gal. ꝙ materia pleureſis qn̄q rapitur fluxu vētris qn̄q natura vincit ſuꝑ ipſam ⁊ expellit eam ad partē aurīū. Et facit collectiones ⁊ eſt ſignificatio incolumitatis. Et quandoq apparet victoria morbi ſupra naturā ⁊ ſignifi-

ficat ex ꝑmutatiõe intellect⁹: ⁊ fit ꝑmutatio in freneſim. Et qñq3 vltimatur materia morbi ſupra naturã ⁊ declinat materia ad cerebrũ: ⁊ interficit vſq3 ad dies iij. ⁊ qñq3 declinat ad neruos ⁊ facit ſpaſmũ. ¶Et dixit iterū. Gal. ꝙ quãdo rapitur ad ptes cordis multiplicatur tremor ei⁹ ⁊ ſincopis et interficit in principio: ⁊ quandoq3 ſubito.

¶Et dixit Hyppo. ꝙ aliquando accidit ex prauitate ⁊ ventoſitate materie vt vincat ſupra poſſe nature oino ⁊ cõuertat ptes loci vt appareat dorſum patiẽtis quaſi dorſu3 verberati ⁊ viteſcat lat⁹ ei⁹ ⁊ nigret ita ꝙ conſueuit de eis dicere vulgus eſſe percuſſos a demone.

¶Iterum Gal. dixit ꝙ natura multotiẽs vincit ſupra morbum ⁊ expellit materiã eius ad loca vacua ſubaſcellarũ ⁊ inguinum et partiũ cruriũ et auriũ ⁊ pedũ et conuertit in apata bene nata ad pleureſim. Significant enim ſalutẽ: ⁊ qñq3 conuertit materiam et extrahit vſq3 ad cutem et ducitur ad incolumitatem cum apate ſub cute.

¶De peripneumonia.

Perípneumonia ẽ apoſtema ⁊ ex mẽbri denominatiõe nomẽ accipit. ẽ em̃ apoſtema pulmõis. Et dixit Gal. ꝙ eſt morb⁹ difficilioris cure ꝗ̃ pleureſis ⁊ magis ꝓ̃ptior ad interficiendu3 ⁊ illud ꝓpter duas res. Et ꝗdez prima ẽ q̃m in pulmone ſicut ſcis ſolutio cõtinuitatis raro eſt ſuſceptibilis cure ꝓpter cauſas in capitulo de ſputo ſanguinis aſſignatas. ¶Scða eſt ꝗa virt⁹ cordis nõ patit: immo deficit ab inflãmatione eius. creauit em̃ ipm ſapientia vt euentaret cor. eſt aũt peripneumonia morb⁹ ꝑ ſe aut morbus ex altero morbo cauſat⁹. Et ſi ꝗdez que cauſatur ab eo ꝗ̃ꝺ aptum natum eſſe nutrimẽtum pulmonis: aut a ſupfluitate nutrimẽti ipſius eſt morbus ꝑ ſe. Deriuatur aũt ex altero morbo: ſicut ea que fit poſt catarrū ⁊ poſt pleureſim. Fit aũt peripneumõia ex omi materia ſicut pleureſis. Et ex ea eſt quedã vera: quedã nõ vera. Et dixit Gal. ꝙ vera peripneumonia eſt que fit a flegmate. Et videt ꝙ dicẽti ꝙ vera peripneumõia eſt que fit ex colera ſit magis credendũ. Et enim pulmo eſt membru3 colericu3 ⁊ eius nutrimentũ eſt ſanguis colericus. Et iam quidẽ canon eſt ꝙ morbus cui⁹ cõplexio nõ recedit a complexione membri niſi ſicut natu

rale ⁊ innaturale eſt moꝛbus ꝓꝑie verus. Recedēs aūt ab eius complexione in contrarium ipſi⁹ eſt moꝛb⁹ zebdeg. i. moꝛb⁹ notus. Et foꝛtaſſis ratio ꝓ Galieno eſt qm̄ moꝛb⁹ ꝓꝑie verus minus moleſtus eſt ꝙ zebdeg. Et peripneumonia flegmatica nō eſt in vehemētia paruitatis ſicut colerica. Interficit eñ cito colerica acuitate ſua cū ſit vicina coꝛdi: ⁊ oppoſitio cum infrigidantib⁹ nō peruenit ad locū: nec ꝓducitur niſi poſt ei⁹ alterationē plurimā: eo ꝙ ꝓpter viarū diſtātiā caleſit. Hoc aūt ſecus eſt in flegmatica qm̄ opꝫ medicamina eſſe maturatiua ⁊ reſolutiua q̄ facile ſunt ꝑuenientia ad locū neceſſitatis ſine diminutione ꝟtutis eoꝝ.

¶ Preterea moꝛbus ꝓꝑius ali⁹ eſt q̄ fit de materia q̄ deputatur ad nutrimentū: alius eſt q̄ fit de materia q̄ dū irrūpit facit moꝛbū: aut fit de materia q̄ eſt ſuperfluitas nutrimēti illius mēbꝛi. Et iam q̄dem Ariſto. dixit ꝙ ſupfluitas eſt contraria illi rei cuius eſt ſupfluitas ſicut fumus ⁊ chilus: ⁊ ſicut vrina ⁊ maſſa ſanguinea ⁊ ſicut ſudoꝛ ⁊ humoꝛes in venis ⁊ ſicut medula ⁊ nutrimētū oſſiū ⁊ ſicut adeps et caro ⁊ ſimilia niſi ſit ſupfluitas delatiua potentialitatis ei⁹ a q̄ deciditur ſicut ſperma. Et ſciendū ꝙ pulmo ſicut cetera mēbꝛa partē ſibi ꝓꝑiam de humoꝛib⁹ recipit: ſed qđ eſt ſicut ſanguis coleric⁹ de ipſis deputaꝛ ad nutrimentum ipſius. Et ſupfluitas ſui nutrimēti quod eſt flegma mittitur in vacuitates ei⁹ ꝓpter cāꝫ vtilitatum quas ſcis propter quod quidem crediderūt Galieno dicēti: ꝙ vera peripneumonia fit ex flegmate: ſicut ex ſuperfluo nutrimēto ⁊ crediderunt alijs dicentibus ꝙ fit ex colera ſicut ex nutrimēto cui iā accidit coꝛruptio. Et hoc ſm̄ intētiones ꝓꝑias. Terminatur aūt hec paſſio ſm̄ vnum trium modoꝛum ſicut ⁊ pleureſis: aut enim reſoluitur aut ſuppuratur: aut permutaꝛ. Et cura eius eſt ſimilis cure pleureſis.

¶ De empimate.

Empima q̄ꝫ fit ex pleureſi: ⁊ diximus curā ei⁹. Et q̄ꝫ ꝙ fit a peripneumonia ſicut dictū eſt. Et q̄ꝫ ex ſanguinis ſputo. Uerum cā eoꝝ q̄ꝫ eſt a pulmone q̄ꝫ a pectoꝛe et ꝑtibus ei⁹. Et iā q̄dē Gal. dixit factā ex cauſis i pulmone moleſtioꝛeꝫ eſſe ea: q̄ eſt ex cauſis in pectoꝛe propter cauſas dictas in capitulo ꝙ eſt ante illud. Et ſilr̄ curā eius

difficiliorem eſſe ꝑpter cãs dictas in capitulo de ſputo ſanguinis. Cura autẽ omnis ſpeciei eius ſimilis eſt cure empimatis facte a pleureſi quam diximus.

¶ De ptiſi.

Ptiſis eſt detrimentum deſiccatiõis ⁊ cõſumptiõis cadens in corpus: ex calore febriũ habitudinalium minutarũ ex vlceratiõe pulmonis. Et vlceratio quidem hmõi cãm hʒ: aut ex ꝓcedẽti catarro acuto vlceratiuo inſtillante ⁊ imprimente in pulmonẽ hora poſt horã ſicut accidit ex frequẽti inſtillatione ſuper petrã vt perforetur petra. Et qñq3 fit ex precedenti pleureſi: aut peripneumonia mediãte tamẽ empimate. Et qñq3 tamen ſine mediatione ⁊ qñq3 fit ex materia putrida diu ſtãte in pulmone quã ſequit̃ putrefactio ⁊ vlceratio. Et accidit nõnũq3 poſt ſputũ ſanguinis ſine mũdificatiõe: ſicut hyppo. dixit. Poſt ſanguinis ſputũ caſus in ſaniei ſputum: ⁊ poſt ſaniei ſputum caſus in ptiſim. Hic autem ſermo eius eſt ſub conditiõe. Eſt enim poſt ſanguinis aut ſaniei ſputũ quibus non reſiſtit̃ fit caſus in ptiſim. Raro autẽ contingit hec paſſio pueris ⁊ ſenibus. Et ſi cadãt interdum ſenes in illã occultari põt eis: et diu viuere cum illa. Uiris autẽ ⁊ mulieribus frequenter accidit: et proprie paratis cadere in ipſam ⁊ raro occultatur eis. Uerũ mulieribus occultatur interdum licet parum. Cõtingit autẽ hec paſſio ſicut hyppo. dicit a decimooctauo ãno vſq3 ad trigeſimũquintum. Expoſiti autẽ vt cadãt in ptiſim. ſunt habentes cerebrũ debile: quare non ꝓhibetur receptio ſuperfluitatum in ipſo: nec digeritur quod trãſmittitur de nutrimẽto ad ipſuʒ: quare ſunt catarrizabiles ⁊ ex parua cauſa. Et adhuc expoſiti ad id ſunt habẽtes pectus ſtrictum in creatione ſua cũ multiplicatione ventoſitatũ in ipſo. Et pulmone eorum ⁊ vicinis partibus ⁊ habẽtes humeros alatos ſicut ſunt curuature alarum ⁊ colluʒ ſubtile ⁊ longũ depreſſum inter alas ⁊ humeros ⁊ frequentat eas tuſſicula cũ pũctura alicuius ſpatule aut mãmillarum ⁊ ꝓcipue ſi ſint ex iraſcentibus facile ⁊ colericis. Tempus autẽ magis aptuʒ vt faciat cadere in ptiſim: ⁊ quod vehementi⁹ nocet factis ptiſicis eſt autumnus: ⁊ conſtitutio borealis multũ dominans ⁊ maxime ꝙ preceſſit auſter: aut cõſtitutio auſtrea: ꝙ

pꝛeceſſit boꝛeas. Et ex eis eſt regio boꝛealis multũ frigidã ⁊ ſicca ⁊ cibi ⁊ potus eius: et quecũq; hoc curſu procedunt.
¶Curare autem ptiſim que vehementer impꝛeſſit: ⁊ diuturnauit ĩpoſſibile eſt ⁊ pꝛopꝛie quando continuatur ei lubꝛicitas ventris faſtidiũ cibi ⁊ fetoꝛ oꝛis curuature vnguiũ ⁊ caſus capilloꝛum. Significatur enĩ ex hoc coꝛruptionẽ ꝓfundari ⁊ nutrimẽtũ eſſe abſciſſũ. Curare vero nõ diuturnam: aut que non multum impꝛeſſit: ⁊ in qua accidentia tĩmoꝛis nondũ apparuerunt foꝛtaſſis pꝛeſumendũ: eſt quãuis non ſit facile. Et intentio in curatione eius eſt duplex: vʒ vniuerſalis ⁊ particularis. Et vniuerſalis quidẽ intẽtio eſt tres res. Et pꝛima quidẽ eſt coꝛrectio cauſe facientis: ſecũda eſt abſciſſio eiꝰ. Tertia ẽ regulatio ipſiꝰ vite patiẽtis.
¶Pꝛimã igit rẽ cõplẽt admiſtratiões medicaminũ abſcindẽtiũ nocumẽta catarri ſi accidat a catarro. ⁊ hec eſt radix opatiõis ĩ hac cura. Et iã hec ſcripſimꝰ ĩ caplo ꝓpꝛio ⁊ ſi cã ipſiꝰ fuerit ex ꝓcedẽti empimate ex pleureſi ⁊ peripneumonia: aut ſputo ſanguinis cura eoꝝ dicta eſt.
¶Scdam rẽ cõplent admiſtratiões euacuationũ abſcindẽtiũ cauſas: quarũ ꝓceſſit rememoꝛatio: ⁊ ſi qdẽ malitiã complexionis calidã cognoueris ex plenitudine ſanguinis flobothomamus ex baſilica. Et ſi virtus permiſerit demũ ex ſaluatella: ⁊ qñq; flobothomamus flobothomia renouante numerũ ſi neceſſitas expedit adminiſtrãdo ex cibis ⁊ potibus ⁊ aliĵs que boni ſunt nutrimenti ⁊ hec diebus qbus nõ flobothomas. Si aũt colerã abũdare cognoueris euacua cum eo qđ eſt ſicut aqua decoctionis capilli veneris: et chayare de ſingulis manipulos ſingulos iuiubarũ ſebeſtẽ añ. xl. pꝛunoꝛũ ſiccoꝛũ. xx. pulpe caſſiefiſtule ſaracoſt. añ. ℥. ſ. zucchari violati. ʒ. xĵ. ſi neceſſitas expetit addatur eis qđ eſt ſicut trociſci de violis ⁊ ſimilia. Si aũt cauſã leſiuã materiam flegmaticam eſſe cognoueris euacua cum cochĵs ⁊ ſimilibus quibus ex bdellio ⁊ dragaganto partes addantur conuenientes. Et ex euacuationibus particularibꝰ: ⁊ vtilibus huic egritudini ſunt pꝛouocatiões emoꝛroydarũ ⁊ mẽſtruoꝛũ. ⁊ maxime ſi ex eoꝛum retentione in nocumentum cadat. Et nos de his in capitulo de ſputo ſanguinis. iiĵ. canone locuti ſumus.

¶Tertiam rem complent. adminiſtrationes regulationū in generibus rerum ſex ⁊ ꝓprie collocētur in loco aeris tē- perati ad ſiccitatem declinis ⁊ permutetur ad regiones ae ris tēperati. Et ſint cibi eorū ex eis que ſunt quātitatis pau ce ⁊ pluris nutrimenti. ⁊ inſuper ad digerēdū faciles ſicut ꝓprie epata gallinarū ⁊ teſticuli gallorū qui nō calcauerūt ⁊ alas pullorū ⁊ carnes minutarū auium tenerarum: ⁊ car nes iuuenū perdicū ⁊ alcubugi ⁊ colūbarū et ſint hmōi elix a aut iuribus cicerū: aut in aqua ordei ⁊ proprie quando queritur mundificatio ⁊ oportet vt addatur tūc in iuribus eorū de melle aliquid et congruunt eis vitella ouorū ſorbi lia cum melle et conceditur etiam eis in hoc caſu ius cau- lium impinguatum cum gallinis ⁊ ſiſ̄ia. Quādo aūt cōſoli datio ⁊ conglutinatio vulneris queritur: tūc oportet vt ſint cibaria deſiccatiua non eleuata in gradu multe exiccatiōis ⁊ ſint etiam conglutinantia ſicut proprie extremitates ⁊ ro ſtra edorū ⁊ porcorum iuuenū et arietum caſtratorū. Pane aūt vtatur ſimilagineo bene cocto habente aliq̄d maſticis q̄nq̄ ponitur in eo ozimus ⁊ ſimilia. Et ex cibis: cōglutina tiuis eſt triticum cum gallinis ⁊ riſum ⁊ ſiſ̄ia ⁊ pulmenta ex zeguer ⁊ milio ⁊ ſauich ⁊ chiſt ordei poſt bonā decoctio nē eorꝫ ⁊ lentes ſunt bone eis. Et pulmēta ex orobo ⁊ ſorbi tiōes ex farina eius ⁊ ſimilia: ⁊ cibi ex lacte ſunt eis magni iuuamenti: ⁊ proprie cū non eſt febris ⁊ caſeus ſi eſt recēs. Et nos diximus in capitulo de epymate diuerſos cibos ex lacte canone quarto. ¶Si autem fuerit cū ea febris vehe- mentia ſit cibus eorū: chiſt ordei bene coctū cū cancris flu- uialibus: poſtq̄ abluuntur abiectis extremis eorum cū aq̄ ⁊ cinere ⁊ cum iteratione ⁊ etiam cancri fluuiales aſſi aut elixi in aqua ordei. Et q̄nq̄ dantur cocti in lacte aſine: ⁊ q̄n q̄ in oleis frigidis: ⁊ q̄nq̄ in aqua ordei aut cicerū ⁊ quādo q̄ in lacte acetoſo abſtracto ab eo butyro ⁊ ſunt iuuamen- ti ſublimis ⁊ adduntur eis cucurbita ⁊ bleta cū oleo ami- gdalino ⁊ citrulli ⁊ ſimilia. Et ex rebus cibalibꝰ ſimul ⁊ me dicinalibus eſt lac acetoſum coctum cum tortellis de ſeni ⁊ proprie lactis. ℥. iij. ⁊ tortellarū tritarū. ℥. ſ. In craſtinum adde ex lacte circiter aur̄. ij. et minue ex tortellis circit̄. aur̄. i. Et hec fiant ſingulis diebus donec deueniatur ad lac ſo-

lum. Cũ autem peruentũ fuerit ad egritudines declinationẽ incipiam⁹ diminuere ex lacte acetoſo oĩ die ꝛ addere ad tortellas donec deueniatur ad dationẽ tortellarũ tm̃. Hunc autem modũ decoctionis lactis acetoſi ſcripſit Paul⁹ ꝛ plu res poſt ipſum laudauerunt illud.

¶Operatio autẽ lactis acetoſi eſt ſm hunc modũ. Accipe lac caprinum mundũ habẽs bonitatẽ ex ſanitate animalis et cõgruitate paſcui ipſi⁹ et extrahatur ex eo butyrum ꝛ di mittatur vna nocte in aere tẽperato. mane aũt agitetẽ vehe mẽter ꝛ excludatur ſpuma ei⁹. Eſt aũt lac huiuſmodi ſeda tiuũ vehementis caloris conſtrictiuũ ꝛ conſolidatiuũ. Pot⁹ autem eorũ non febricitantiũ ſit in principio vinũ albũ dul ce ꝛ cũ puenitur ad tempus cõſolidatiõis ſit albũ ad ſtipti citatẽ declinãs permixtũ cũ aqua pluuiali. Febricitantium autẽ potus ſit aqua ordei ꝛ aqua pluuialis ꝛ rob myrthi et ſyrupus ei⁹ ꝛ ſyrupus de papauere cũ vocat neceſſitas ꝛ aq̃ pluuialis decoctiõis cancrorũ: ꝛ aqua granatorum dulciũ ꝛ ſimilia. Et in ſecũda menſa comedant paſſulas cũ granis poſt bonã maſticationẽ ꝛ granata dulcia et citonia de ſeni cocta in rob ꝛ ſimilia. Et oportet ante comeſtionẽ vt appro ximent deambulationibus mediocribus: ꝛ poſt ambulatio nes vtantur fricationibus lenibus tenerũ faciẽtibus corp⁹: ꝛ hoc vt viuificetur calor in ipſis. Et poſt comeſtionẽ vacẽt ꝛ quieti ſint per duas horas. ꝛ hoc in loco temperati aeris in quo ſint odores redolentiũ frigidorum ꝛ ſtipticorum cũ adminiſtratione gaudij. Deinde vacẽt ſomno ꝛ quieti quã tum poſſibile fuerit. Et ſi fuerint vigilie accedamus ad me dicinas ex papauere: ꝛ hoc cũ ſapiẽtia ne cõgelentur ſpiri tus. Elongetur autem a balneis, reſoluunt enim virtutem niſi apud declinationẽ. Tunc eniʒ ſunt iuuamẽti ſublimis quemadmodũ dicemus poſt. Prohibeatur autẽ eis omnis lubricitas ꝛ conſtipatio viſcerum et magis lubricitas vehe mens reſoluit enim virtutem.

¶Particularis aũt intentio eſt quinq; res. Et prima quidẽ eſt mũdificatio et abſterſio vlceris. Scđa eſt prohibitio cur ſus materierũ ad ipſum. Tertia expulſio materieꝝ ꝛ saniei eius ꝛ exiccatio earum ex ipſo. Quarta eſt cõſolidatio ꝛ in carnatio eius. Quinta eſt correctio accidentium.

¶Et primam quidem rem complēt adminiſtrationes me dicinarum mundificātium et abſtergētium vlcus ⁊ in genere eorum excellētius ⁊ nobilius eſt mel ⁊ aqua eiꝰ. Aggregat enī virtutem mundificationis ⁊ abſterſionis. Et preter hoc eſt cibꝰ ⁊ potus amicꝰ nature ⁊ iuuatiuꝰ valde. Et ex eis eſt aq̄ ordei ⁊ aqua zucchari ⁊ aqua cicerū. Et fortiꝰ eis eſt decoctio yſopi ⁊ ſyrupus eiꝰ. Et adhuc fortiꝰ eſt lochꝫ de caulibus ⁊ de ſquilla. Et ex eis q̄ ſunt maximi iuuamēti eſt medicamē Galleni. Ipſum enī eſt mundificatiuū bonū. qđ. ℞. yreos haſce yſopi. aā. ptes equales. Cōfice cū melle. Da mane ⁊ ſero ℈.ʒ.j. vſq; ad .ij. cū aqua mellis. ⁊ dixit Democritꝰ. Iſopꝰ aut yreos aut faraſion ſingulariter vel cōficta cocta i aqua mellis aut in aqua ordei ſunt mundificantia bona et nos diximus plura ex his in capitulo de epymate.

¶Secundam rem complēt adminiſtrationes medicaminū materias a pulmone prohibētium. Et hoc quidē perficitur ſm alterum duorum modorum ⁊ proprie cū prohibitione. materie que transfertur ad ipſum ex altero membro ⁊ cum cōfortatione pulmonis vt nō recipiat ꝙ ad ipſum transfertur de materia. Et ſm plurimuꝫ que trāſferūtur ad pulmonem materie ſunt catarrales aut trāſmiſſe a vicinis mēbris ⁊ ex pleureſi ⁊ alijs. Et horum curam iam diximus. Sūmā enim medicinarū pulmonē cōfortantiū etiā diximꝰ in capitulo de tuſſi humida. Et ex eis eſt rob myrthi ⁊ ſyrupꝰ eius cū.ʒ.ij. pulmonis vulpis ſicci. Et ex medicinis q̄dē mirabilis iuuamēti aggregātibꝰ virtutē cōfortatiōis ⁊ mūdificatiōis ē medicamē Galleni. qđ Recipit pulmonis vulpis ſicci: ſucci liq̄ritie capillorꝫ veneris ſeminis feniculi aniſi: aā. Cōfice cū zuccharo decocto cū aqua quantū ſufficit. Et q̄nq; cōficiē cū rob myrthino et eſt confortatiuum amplius.

¶Tertiam rem complent adminiſtrationes medicaminuꝫ putredines que ſunt in pulmone exiccantiū. Et nos q̄dem diximus in capitulo de tuſſi: hec adminiſtrāda eſſe poſt mūdificationem debitam vt extirpetur poſt eas reſiduū putrefactiōis olno. Et diximꝰ qꝛ adminiſtratio ex myrrhe rubee. ʒ.j. ⁊ mellis.ʒ.iiij. lābendo diebus interpollatis cuꝫ aliqua ex medicinis educētibus ſaniē eſt medicamē vtile. Et fortius eſt lambere alchitran cū melle aut cū melle ⁊ galbano

ſimul liquefacti. Et ex maxime iuuatiuis eis ſunt medicīe magne ſicut tyriaca: ⁊ mitridatū ⁊ alia quoꝝ ī capitulo de epymate ꝓceſſit rememoratio ⁊ ſi īdigetur adhuc medicamīe exiccāte ꝓcedemus ad medicīas de arſenico ⁊ ſulfure ſcriptas in eodē capitulo canone tertio. Et nō negligātur medicamīa hui⁹ ſumme: qm̄ ad ſanitatē ꝑducunt ſi de⁹ voluerit. Uerū ſi ꝑuenitur ex eis ad ſupcalefactionē ſuccurrēdum eſt cū aqua oꝛdei. Et inleb ⁊ cum trociſcis de cāphoꝛa vſq; dū ceſſet accidēs: deide redeat ad exiccatiua pꝛedicta.

¶ Quartam rem cōplent adminiſtratiões medicaminum aggregantium in ſe duas virtutes mūdificationis. ſ. ⁊ cōſolidatiōis. Et ex medicinis ꝓpꝛijs in hac ſumma ē lac aſininum cuꝫ virtute ſubtiliationis in ipſo ⁊ lac capꝛinum cum tēperie ſua: ⁊ lac muliebꝛe cū pꝛopꝛietatibus tēperiei intra illa. Lac em̄ aggregat intentiões tres eſt em̄ res cibalis ⁊ dilecta nimis ⁊ ex reb⁹ velocis cōuerſionis ī ſanguineꝫ. Eſt em̄ ſanguis bis coctus ⁊ eſt poſt illud medicina abſtergēs vlcus virtute ſerroſitatis eius ⁊ cōglutinās ipm̄ virtute caſeitatis eius. Et opoꝛtet vt bibatur calidū cū mulgetur: ⁊ ſi poſſet ſuggi ex mām̄illis: ⁊ hoc in ieiunio āte cibos alios ⁊ opoꝛtet vt poſt ipſuꝫ quieſcāt ne coꝛrumpatur et aceſcat in ſtomacho eoꝛum: nec doꝛmiāt ſuper ipm̄ nec ſuſpiciant cibum niſi pꝛius deſcēdat. Et opꝫ vt bibatur in loco aeris tēperati ⁊ pꝛopꝛie cum fuerit gaudium ⁊ tranquillitas ſet qñ ipſuꝫ magis mundificatiuum eſſe querimus: dandū eſt cū melle. Et quando ipſuꝫ magis conglutinatiuum ⁊ conſolidatiuum querimus: detur cū zuccharo: roſato: ⁊ ſimilibus aut coctuꝫ cum lapidibus. Et ſi ſumēs ipſuꝫ conſtipationē patitur viſcerū opoꝛtet vt eligatur ex lacte in quo multiplicatur ſerroſitas et ſi nō ſufficit multiplicetur quantitas potus eius in die ſequēti ⁊ adhuc in die tertio: ⁊ ſi adhuc nō ſufficit miſcenduꝫ eſt cum eo quod eſt ſicut zuccharum. et ſal ⁊ ſi adhuc nō ſufficit miſcenduꝫ eſt polipodium cuꝫ ipſo: ſi autem ſumēs ipſuꝫ lubꝛicitatem inteſtinoꝝ patitur: tūc opoꝛtet vt miſceatur ei quod eſt ſicut hypoquiſtidos ⁊ ſimilia. Et ſi tuſim habuerit miſceatur cū eo quod eſt ſicut dragagantum. Et ſi cum ſtomachi debilitate fuerit miſcendum eſt cū eo quod eſt ſicut trociſci dyarodon ⁊ ſimilia. et

lac quidem de quo butyꝛuz extractuz fuerit eſt magis con
glutinatiuuz et coctum quidez amplius et qđ cuz butyꝛo
eſt magis humectatiuum et impinguatiuuz.
¶Ars aūt in decoquēdo lac eſt hmōi. Accipe lac mundū ⁊
recipe ipſum in vaſe puro abſterſo et pone ſup ipſo circi=
ter quintaz partē eius ex aqua pluuiali. Deinde extingue
in ipſo lapides fluuioꝝ ignotos ſine fumo vſqꝫ duz lac ſue
rit coctū ⁊ cōſumptis aqueis ptibus ī ipſo. Lac aūt melius
eſt quod ſumit ex aīalibus iuuenib⁹ mediocriter nō nimis
remotis aut vicinis ptui: quoꝛū paſcua ſunt ex herbis mō
tanis in quibus eſt ſubtilitas ⁊ mūdificatio cū ſtipticitate
⁊ exiccatione. Et laudauit Galienus herbas hmōi deputā
das eſſe paſcui eoꝝ. ſ. ex herbis calidis abſinthiū yſopū ha
ſce polium ſceha iahde feniculis abꝛotanū ⁊ ſimilia. Et ex
frigidis. rub⁹ rhānus ſolatrū cayare et ſimilia. Et opoꝛtet
vt dādi lactis quātitas cōparetur poſſibilitati virtuti ſuſci
pictis ipſuz: quare incipiendū a quātitate minoꝛi dādo ex
eo circiter. ℥. iij. a pꝛima die et in craſtinuz addatur ei circi
ter. ℥. j. ⁊ ſic in alijs diebus a pꝛima die vſqꝫ dū deueniatur
ad lib. j. vel parū amplius. Demū paulatiz deueniēduz eſt
vſqꝫ ad illud quod eſt ſufficiēs. Et iam quidē diximꝰ cauen
duz eis eſſe ab indigeſtiōe in potu lactis. In ipſa eñ eſt ti
moꝛ. Febꝛicitātibus aūt eis aut caput dolētib⁹ aut ſiti vehe
mēti obſeſſis abſcidat lac dulce ⁊ laudatur eis lac acetoſū
de quo extractū eſt butyꝛū ſꝫ doctrinā traditā a nobis in
hoc eodē capitulo. Danda eſt etiā eis aqua oꝛdei cocta cū
cācris fluuialibus ſm ꝙ etiaz dictū eſt: et ſyꝛupus de papa
uere aut ſyꝛupus de myꝛtho cū eo. Et opoꝛtet cancroꝛū ex=
trema abſcindi. Deinde lauari coꝛpoꝛa eoꝛuz cū aqua ⁊ ci
nere fricatiōe vehemēti: ⁊ hoc cū iteratiōe ⁊ iteratione. Et
opoꝛtet vt detur in ieiunio. Et ſit quātitas poti⁹ eius circi
ter. ℥. iij. ⁊ in craſtinum adde. ℥. j. et ſic die quolibet vſqꝫ ad
lib. j. ß. mane ⁊ ſero ante alios cibos. Sūma aūt medicina=
rum vlcera pulmonis ⁊ pectoꝛis cōſolidantiū eſt hec. San
guis dꝛaconis ⁊ pꝛopꝛie lutum ſigillatum bolū armenicuz
charabe ſcehdenegi olibanum maſtix balauſtie roſe et ſe=
men eius coꝛalli euſiſtidos coꝛtices cancroꝛum fluuialium
ſſtoꝛuz ſemen poꝛtulaſſe aſſuz amilū aſſum ſemen malue

et altee aſſuz ſemen arnogloſſe aſſuz gūmi aſſuz fruct⁹ myr
thi et ſimilia. Medicamina aūt cū quibus hec dāda ſunt ꝑ
prie ſunt vitella ouoꝝ lac dulce et acetoſum: aqua pluuia-
lis et aqua ordei decoctionis cicerū et cancrorum fluuialiū:
aqua alſauich ſi.:ccus citonioꝝ minus ſuccus myrthi roſe: et
ſuccus eaꝝ mucillago pſilij ſemē citonioꝝ: ſyrup⁹ de papa
uere: ſyrupus de iuiubis: ſyrupus de violis et ſyrupus roſa
tus et ſimilia. Ex medicinis autē compoſitis ſunt hec troci
ſci de luto ſigil. aut de luto armenico: philoniū perſicū ē vl
timuz: mūdificat eñ et exiccat putredines et conſolidat vl
cera. Et nos ſcripſimus ipſuz et adhuc alia multa hui⁹ intē
tionis in capitulo de ſputo ſanguinis que efficaciter afferā
tur ad hunc locum. ex rebus autez mirabilis inuamēti ad
conſolidationes et ſanationes vlceruz pulmonis eſt zucca
rum roſatuz recens: ſuꝑ quod non preterijt annus. Aggre
gatur eñ in eo virtus abſterſionis ex ſucco roſarum: et vir
tus conſolidationis ex parte ſubſtantie eaꝝ. Et noſti ꝙ vir
tus abſterſiōis ex roſis ꝑpter antiquitatē abſcinditur que
adhuc poſſidetur in recētibus. Et Galien⁹ ꝙdez ꝑcepit da
ri zuccarū roſatū ſingulis dieb⁹ in quātitate plurima etiā
cū rebus medicinalibus cibalibus et potabilibus ſꝫ omnē
modū adminiſtratiōis eius: ita ꝙ etiā cū pane. Et vſi ſunt
eo poſt ipſuz plurimi et nō eſt cōprehenſibilis eoꝝ numer⁹
ꝗ ſanati ſunt ex vſu ei⁹ tamē prius mūdificationibus ꝑce-
dentibus. Falluntur eñ vtentes eo a principio ſi mūdifi
catio nō preceſſerit. Coartat eñ i pulmōe materiaſ. Nos
autem dedimus cum lacte calido nō febricitantib⁹. Febri
citantibus vero cum aqua ordei decoctionis cancroruz flu
uialium: et alijs multis modis adminiſtrationum: et inue-
nimus eſſe: medicamen vltimum. Veruz quotiens ex eius
adminiſtratiōe contingit conſtringi anhelitū dentur que
elargant ipſuz ex eis que educūt ſaniez: ſicut proprie ſyru
pus de yſopo et ſimilia. Et ſi accidat ſupercalefactio ꝑpter
deſiccationē detur ſyrup⁹ de iuiubis: aut ſyrup⁹ de violis
aut mucillago pſilij: aut citonioruz cum aqua granatoruz
aut aqua expreſſionis ſeminū portulace cuz trociſcis de cā
phora dictis in antidotario. Et ſi ſequatur poſt ipſuz cōſti
patio nature: detur myrabol. de violis aut ſyrup⁹ eius cuz

aqua ordei. Et poſtꝙ ceſſaueris huiuſmodi redeat ad zuccharum roſatum dandum in omnem modum.

¶ Quintã rem cõplent correctiões cadẽtes in accidẽtia cõcomitãtia ⁊ ſuperuenientia huic morbo. Et ex cõcomitãtibus eſt febris cõſumptio ⁊ macies ⁊ debilitas. Et ex ſuperuenientib⁹ eſt tuſſis fluxus vẽtris conſtipatio ⁊ faſtidiũ cibi. Et iam quidẽ hyppocra. dixit mũdificatiuum vlceris febris lenteſcentiã ſuccedere debere: que ſi nõ ſucceſſerit conſtat corruptionẽ vlceris ꝓfundari. Nos autem experiemur circa omne tẽpus curatiõis: eius interponere medicamina febris vehementiã ſedantia vt ſigillent ex his ⁊ illis beneficia concordãtia. quoꝝ finis eſt ſanitas. Et ſuccurretur conſtipationi ⁊ arefactioni ⁊ eoꝝ cũ eis que adequãt ⁊ humectant ex cibis ⁊ potib⁹ et rebus medicinalibus: et adminiſtratione lactis dulcis ⁊ alijs que diximꝰ. Et cõfert eis balneatio in aqua dulci calida: poſtꝙ morbus in declinatiõe fuerit: ⁊ ante illud eſt res prauior ⁊ eſt ponere egrũ ĩ deſperatione. Forma aũt balneatiõis eſt in hũc modũ. Preparetur aer balnei vt ſit liber non habẽs de corruptiõe odoris aut praue q̃litatis omnino aliq̃d et calefiat vt ſit caliditas balnei: ⁊ aque caliditas tẽperata qua excitet̃ et nõ reſoluatur calor naturalis ⁊ ſit prima mãſio nũ remiſſius calida q̃ alia. Tunc intret patiens mãſionẽ primã ⁊ fricetur in ea leni fricatione: ⁊ ꝓprie tenerũ faciẽte corpus. Deinde intret manſionẽ ſecundã ⁊ incipiat lauare corpus cũ aqua calida vtẽdo lenificatiõe cũ manu. Deinde paulatim intret aquam calidã ⁊ delectetur in ea. Deide incipiat lauare corpus ei⁹ cũ aqua decoctionis capitũ edorũ: aut cum aqua ordei conquaſſata cũ ouis multis ⁊ oleo amigdalarum dulciũ. Deinde ducatur ad manſionem primã: ⁊ inungatur corpus ei⁹ oleo roſato: ⁊ ducatur ad habitaculum exterius in quo ſit aer temperatus cum multitudine redolẽtium ſtipticorum ⁊ q̃eſcat ĩ lecto. Deide poſt duas horas cibet̃ cibis laudabilibus pauce quantitatis: ⁊ pluris nutrimenti ex eis quorum iam mẽtionẽ fecimus. Et ex hinc tota intẽtio noſtra ad humectãdũ ſit occupatio. ⁊ hoc cum delectatione et quiete et ſomno ⁊ delitijs ⁊ ſimilibus. In craſtinũ aũt aut in die tertio balneetur ſimiliter. Si aũt patiẽs debilis fuerit aũ per

duas hoꝛas ꝙ̄ balneū itret. Accipiat ſoꝛbitiō es ex carnibꝰ
teneris: aut ex lacte dulci ⁊ quieſcat ſup ſoꝛbitiōes ꝑ duas
hoꝛas. Deinde intret balneū. Si autem patiēs talis fuerit:
vt virtꝰ eiꝰ tolerare poſſit. ꝑcepit Galienꝰ vt poſt ſufficientē
lauationē in aq̄ calida: ⁊ in aq̄ capitū arietū caſtratoꝝ: ſpar
gi ſuper coꝛpꝰ eiꝰ in pꝛima mānſione ex aq̄ frigida aliq̄d ꝑter
quā in capite eiꝰ. Deīde inūgi oleo roſato. Lauatiōes etiā
in tina ſunt huiꝰ intētionis: ⁊ ꝓpꝛie cū rebꝰ humectātibꝰ: et
impinguātibus coꝛpꝰ ex his q̄ dicta ſunt. Poſt hec paulatī
deueniendū eſt ad adminiſtrandū in balneis lauatiōes ex
aquis decoctionū capitū arietum caſtroꝝū: ⁊ ſimilia. Et ſi
coꝛpus remanſerit debile vngatur cum oleo maſticino ⁊ ſi-
milibus. Et ſimiliter paulatim deueniēdum eſt ad alia ci-
baria laudabilia ⁊ ſolidioꝛa.
¶ De tuſſi aūt ⁊ cōſtipatione ventris. aut fluxu que ſupue
niunt eis: dicemꝰ ſicut in preteritis iā diximus. Et ſi acci-
dat eis caſus appetitus: curetur ſicut ī capi. ꝓpꝛie dicemꝰ.

Ptiſicis medicamina ꝯuenientia: ſcripta ſunt plura in
antecedētibꝰ. Ex eis ſunt trociſci Galieni ſcripti ī capi
tulo de tuſſi catarrali: ⁊ deſcriptiones ſyꝛupi de papauere:
⁊ diapapauer: ⁊ trociſci: ⁊ pillule de papauere: ⁊ pillule de
ſtoꝛace; ⁊ alie pillule de narcoticis ſcripte in eodem capitu-
lo. ⁊ hec pꝛopꝛie ad ſedationē catarri. Medicamina vlcus
mundificātia: ⁊ ſaniem eius abſtergētia partim dicta ſunt
in capitulo de aſmate ⁊ tuſſi partī in capitulo de empima
te. ¶ Summa aūt medicinarū vlcera pulmonis ⁊ pectoꝛis
conſolidantiū dicta eſt in capitulo de ſputo ſanguinis.
¶ Confectio teſticuloꝛum vulpis eſt ptiſicis: ⁊ conſumptis
medicina experta: ⁊ dicta eſt in antidotario.
¶ Chamech filius zezar. Confectio loch cōfert ptiſicis: ⁊ mū
dificat vlcera pulmonis ⁊ conſolidat. ℞. iuiubas. i. paſſula
rū enucleatarū. ʒ. xxx. ſeminis malue. ʒ. iiij. cancroꝝū fluuia-
liū. ʒ. xx. capilloꝝ veneris: cayare: virge paſtoꝛis lingue arie
tis. aā. ℥. ß. liquiritie. ℥. j. Decoquantur in lib. iij. aq̄ vſq̄ ad
lib. j. ⁊ adde eis ſyꝛupi de papauere. ⁊ zuccari tabarzet: et
ſape. aā. ℥. vj. Decoquantur ad mellis ſpiſſitudinē. Deide
ꝓijciatur: ſuper ea ſeminis cucurbite mūdate. ℥. j. gummi
arabici: dꝛagaganti: ſeminum citonioꝛum: amili ſeminis

portulace:amigdalarum dulciũ añ.ʒ.viij.papaueris albi.ʒ.v. Poſt bonã triturationẽ miſceantur cũ alijs da mane et ſero circiter.ʒ.v.

¶Idem. Syrupus de pſilio cõferẽs ptiſicis. ℞.ſpodij ſeminum portulace:ſeminũ citoniorum:papauerꝭ albi. añ.ʒ.ij.pſilij mũdi.ʒ.v.ſucci arnogloſſe cocti et depurati.ʒ.xx.cãcrorum fluuialiũ lotorum ſm doctrinã p̄dictã.ʒ.xx.Decoquant̃ i lib.iij.aque vſq; ad lib.j.et cũ lib.j.zucchari fiat ſyrupus.da mane et ſero cũ ſucco arnogloſſe:eſt em̃ efficax. Et q̃nq; datur cũ puluere huiuſmodi. ℞.pſilij:gũmi arabici.dragagãti:boliarmeni.añ.Da cum ſyrupo predicto.et ſucco lingue arietis.

¶Filius zacharie araſi.Ulcera pulmonis cũ nõ ſũt cronica ſed adhuc aliq̃d ex ſanguine egreditur cũ tuſſi curari poſſibilia ſunt.Detur ergo cũ nõ eſt febris lac recẽter mulſum: et ſi fuerit cũ eis febris:detur aq̃ ordei cũ cancris fluuialibus. aut cũ ſyrupo de papauere.Et dũ nõ cõſtringitur anhelitus ei adminiſtrẽtur trociſci de papauere:quorum deſcriptio hec eſt.℞.papaueris albi:ſeminis cucurbite:et citrullorum mũdatorum:añ.ʒ.iiij.dragagãti:amili:gũmi arabici:ſucci liquiritie ana.ʒ.v. thuris maſculi boliarmeni: ſanguinis draconis. charabe.añ.ʒ.ij.myrrhe.cynamomi.opij.añ.ʒ.j. Fiãt trociſci.Da cum ſyrupo de papauere:aut rob myrti.Et quando cum iſtis rebus conſtringitur anhelitus:dẽtur in potu ea q̃ elargant ipm̃ et educũt ſaniẽ:ſicut ſyrupus yſopi.et ſilis.

¶Sabor.Loch cõferens ptiſicis et cõſumptis.℞. teſticulorum vulpis.℥.iiij.batrembuc chaiare.añ.ʒ.j.cicerũ dulciũ tritorũ.℥.iij.ſeminis papaueris albi.℥.j.et.ſ.ordei mũdi.℥.j. paſſularũ enucleatarũ ficuum ſiccarũ:carniũ dactilorum.añ.℥.ij.cancrorũ fluuialium.℥.iij.Decoquantur omnia in li.iiij. aque vſq; ad lib.j.et.ſ.Deinde accipe zucchari:et penidiarũ ana.lib.j.teſticulorum vulpinum elixorũ in dulci lacte.℥.iij. aut cum olei amigdalini.℥.iij.Decoquãtur vſq; dum ſufficientem habeant coctionem.deinde proijce ſuper ea papaueris albi:ſucci liquiritie.ſeminum citrulli melonis cucurbite cynamomi:ſeminũ bombicis purgatorum:ſeminis malue:florum boraginis.añ.ʒ.iij.amili dragagãti:gũmi arabici.añ.ʒ.ij.carnium dactilorum:paſſularũ enucleatarum.añ.ʒ.v. Tere et confice cum predictis:bonũ ſi deus voluerit.

¶ Filius Serāpionis. Confectio de iacur cōferēs ad catar
rum acutum: ⁊ ptiſim ex eo. ℞. ſeminis papaueris albi ⁊ ni
gri. añ. ℥. ij. ⁊ ß. radicū liquiritie. ℥. j. ⁊ ß. ſeminū citoniorum
ſeminis altee: ana. ℥. j. ⁊ ß. dragagāti. ℥. ß. gummi arabici. ℥.
ß. proijce ſuper ea aq̄ pluuialis lib. v. ⁊ dimitte die ac nocte.
Demū decoque vſqꝫ ad conſumptionē duarū partiū: ⁊ ad=
de mellis li. j. ⁊ ß. ⁊ penidiarū lib. ß. decoque igni leni vſqꝫ dū
mellis habeat ſpiſſitudinē. Da mane cū aqua ordei. Et ac=
cipiat in ſero ex his pillulis. ℞. ſeminis portulace. ʒ. v. dra=
gagāti: gūmi arabici. añ. ʒ. iij. ſeminis citrulli. ʒ. iiij. ſeminis
cucurbite excorticati: ⁊ ſeminū citoniorū excorticatorū. añ.
ʒ. vij. ſucci liquiritie. ʒ. v. Fiat formulas ſiles lupinis cū mu
cillagine ſeminū citoniorū. Dentur tenēde ſub lingua.

¶ De egritudinibus cordis.

Egritudines cordis ſunt: debilitas pulſus
tremor ⁊ ſincopis. Et hec q̄dē egritudines
eaſdē fere hn̄t radices: nō aliter iter ſe diſ
ferētes. ſicut debiles et fortes. Cauſantia
aūt has egritudines cū ſint debilia et re=
miſſa imprimētia debilitatē ꝙ vigorē mine
re faciūt debilitatē cordis.

¶ Amplius aūt eleuata vt imprimant agitationē leſiuaꝫ i
ipſo faciēte cadere diuerſitatē in differētijs mot⁹ cordis ſen
ſu ꝑceptibilē q̄ ſūt ex magno ad paruū: ex veloci ad tardū
ex raritate ad frequentiā et econuerſo. Tūc fiūt cōſtitutio=
nes due aut em̄ fiūt illa nō integre neqꝫ in omni hora: ſꝫ cū
quadaꝫ interpollatione ⁊ viciſſitudine ⁊ fit pulſus cordis.
Aut integre cū quadam continuatione ⁊ fit tremor cordis.
¶ Cum fortiora fiunt: vt imprimant vehementius impreſ=
ſiones fortius ledentes impedientes aut pfocantes mo=
tus eius: aut ſepellientes ſpiritus ad interiora: aut itercedē
tes abſqꝫ intermiſſiōe olno: aut aggregātes ad principium
aut reſecātes abſqꝫ eo ꝙ eſt in radice faciūt ſincopiꝫ. ¶ Uin
centia aūt ea vltimata victoria ſup naturaꝫ: ita vt abſcinda
tur ſpiritus ⁊ calor vite: aut extinguatur in minera: ſūt cau
ſa mortis. ¶ Cauſe aūt facientes has egritudines: q̄dā ſunt
cauſe corpore: quedā ſunt extra corpus ſurgētes. Et corpo=
ree quidē: aut ſunt in ipſo corde: aut in membris vicinis ei⁊

aut in mēbris cōmunicātibus ei: ꝓpinqua cōicatiōe aut re
mota. Cauſe aūt exiſtentes in corde ledentes ipm: aut ſunt
malitia cōplexionis ſine materia: aut cū materia. Et mali=
tia qdē complexionis dn̄ans cordi facit debilitatem ipſius
debilitas aūt facta fortis vſq; adeo: vt ſit agitatiua virtutis
facit tremorem. Tremor aūt ſuperueniens generat ſinco=
pim. Vltimitas aūt facta in ſincopi eſt extinctio ⁊ mors. Sꝫ
malitia qdem complexionis frigide ſuſpectior eſt ꝙ̄ calide
ꝓpter elōgationē a re vite: ⁊ ſicca magis ꝙ̄ humida: ꝙ̄uis
hūida ſit dominās in diſpoſitiōe corporis. ⁊ cauſa ē huius
interdū ſit cā prefocationis et mortis feſtine. Solutionem
aūt continuitatis: aut ſpationem fieri in corde virtus non
patitur: immo ſunt cā diſſolutionis et mortis: ⁊ qn̄ nō ē do=
lor in ipſo ſit cā ſincopis ⁊ mortis. ¶ Dixit Galie. ꝙ malitia
ꝯplexionis pure aut cū materia facit i vniuerſam corporis
partem ſenſus leſionem qui eſt dolor: ⁊ quō nō in corde. fru
ſtrabitur: ergo vt ſupponemus alterationes in corde non
cor curari: ⁊ nos quidē diximus ꝙ iam radix prepoſita eſt:
⁊ enim eſſe egritudinū cordis aut nō cōfirmant: qꝛ nō ſunt
manſiue et tuncordo medicationis incolumitat: aut cōfir=
mant cōducentes ad mortē. Diſtinguemus autē in cauſis
leſionum cordis: q̄ ſunt ab alijs membris: qm̄ leſio cadens
in pāniculis ⁊ in mēbris q̄ ambiunt cordum redundat ad
ipm eſt cā egritudinū eius ꝑdictarū in ipo. Et leſio cadens
in cerebrū interdū eſt cā ad illud ſicut in epilepſia mania ⁊
⁊ melancolia: licet em̄ ſignantur in cerebro terminantur tn̄
in corde: ⁊ ſunt cā egritudinū eius. Et ex eis eſt fluxus ſan=
guinis narīū: aut vndecunq; ⁊ cōicat ēt cū corde cōitate ma
gis ꝓpria ſtomachꝰ ⁊ affert ei cās leſionū ⁊ ꝓprie cū corrū
pitur in eo cibꝰ ⁊ res venenoſa: aut fuerit in eo humor mor
dicatiuus aut male qualitatis: aut vitreus viſcoſus: aut re
pletio agitatiua: aut fames vehemens: aut dolor acutꝰ ꝯpū
gitiuꝰ: aut fuerit i orificio eiꝰ bothor aut vlcus putridum.
¶ Et dixit Paulus ꝙ egritudines q̄ ſunt i ſtomachi orificio
aut meri ſunt ꝓpinque cōuerſionis ad ferendū leſionē cor
di: ita vt qdam putent tremorem factū in ore ſtomachi eſſe
tremorē cordis: ⁊ qdā voluerunt debilitatem i ipſo eſſe car
diacā. Et diſpoſitio epatis cū ē alterata vt generet ſm plu=

rimum ſanguinē melancolicū imprimit:⁊ eſt cū egritudinē cordis ⁊ eſt peior diſpoſitionibus alijs:ita vt faciat diſpoſitionē ſimilem manie ⁊ melancolie. Adduc aūt cauſe harū egritudinū ſunt euacuationes oēs excedētes terminum:et ſimilr in acūta aqua hypocondrioꝝ extractio:aut ſaniei in apertione apatis. Et ex eis eſt ſꝑfocatio matricis ⁊ priuatio menſtruoꝝ:aut exuberantia eoꝝ. Et ex eis eſt impregnatio ⁊ huiuſmodi nocumēta ex vermibus:vt ēt appareat diſpoſitio ſimilis epilepſie. Et ſūt ex vermib⁹ hñtes aculeos pūgentes orificiū ſtomachi pūctione vehemēti donec faciat cadere in dolorē acutum cūm ad ſincopim:⁊ aliqñ ad mortem. ⁊ ſunt qñq ex ꝑpenetrātib⁹ vſq ad vicinas cordis partes:⁊ qñq vſq ad cor ⁊ ſunt cū mortis feſtine. A cōitate autem totius corporis ſuꝑueniunt leſiones cordi ſicut ꝓpter febrem:aut ꝓpter vehementiam raritatis corporis:aut ꝓpter vehementiā ſudoris ⁊ ſimilia. Ex cauſis aūt extraneis accidit huiuſmodi ſicut ex aere peſtilētiali:aut ex odorib⁹ fetidis:aut venenoſis:aut aſſumptione rerum venenoſaꝝ:aut ex morſu venenoſoꝝ animalium:aut incurſione timoris:aut ex balneatione vehementi:aut labore ⁊ ſimilibus.

¶Hic complētur dicta:⁊ imponitur finis doctrine Diui Meſue:licet imperfecte in de appropriatis:⁊ per conſequēs totius operis cum auxilio noſtri redemptoris.

¶Tabula capitulorum additionum petri apponi.

Sermo de vnctionibus. car.
De ſincopi. car.
De tumoribus mammillarum. car.

¶De egritudinibus membrorum nutritionis.

De dolore ſtomachi. car.
De medicinis materiam a ſtomacho repellentib⁹ ⁊ abſtergentibus ac villos eius mundificantibus. car.
De emplaſtris linimentis et vnctionis. car.
De indigeſtione ſtomachi. car.
De vomitu. car.

De ſingultu. car.
De ſingultus cura. car.
De ſiti. car.
De appetitu mortuo. car.
De appetitu canino. car.
De egritudinibus epatis. car.
De egritudinibus ſplenis. car.
De hydropiſi. car.
De doloribus ventris. car.
De fluxu ventris. car.

¶Oratio ad memoriam impetrandam.

¶Petri apponi medici clariſſimi in librum Joannis Meſue additio incipit.

SJ aũt fuerit in eo humor mordicãs cũ ꝓcedẽti ei⁹ adeq̃tione ꝛ virt⁹ ſufficiet ⁊ hũorũ accidẽtia dilationẽ recipiũt materia in q̃litate ei contraria repellat vel cũ ꝯtrario a forma ⁊ ſpecie ꝗ efficaci⁹ ⁊ tutius aſſero. Uirtutẽ aũt cordis ꝯfortare non negligas oĩ hora itrinſec⁹ ⁊ extrinſec⁹ ⁊ ſtudeas cognoſcere mẽbrũ a quo nocumẽtũ ad baſim emanat ꝯditiõe nõ dubia. Noſti ꝗ oĩum accidẽtiũ cõuenientiũ corpori cã extrinſeca vel intrinſeca: prim⁹ ꝯcurſus ẽ ad baſim in q̃ naturalis vigore ſpirituũ: virtutũq; oĩuz ſigillatim creauit ſpm̃ ſapientia: ſedẽ aĩarũ viteq; naturaliũ principiũ mot⁹ ⁊ quietis. Quo deficiente nulla ampli⁹ corpori dari pñt ſuffragia cõtinuo cũ eo moriunt̃ oĩa mẽbra: erat em̃ terminus oĩum operationũ aĩe rõnalis. Jn cerebro em̃ oẽs he ⁊ ille icipiũt operationes: in corde ꝟo ſuſcipiunt cõplementũ eius virt⁹ tanq̃ formã oĩum membrorum ea irradians et viuificans virtutũ organicarũ ꝑfectio. Jn materia vero nõ intelligibilis forme: qꝛ glorioſus ſicut diuini decoris ratio poſtulauit tunc ſollicitum membrũ rectificauit mandans. ⁊ ſi a matrice cum his q̃ matricem reſpiciunt ſi a ſtomacho ⁊ pulmone ſiue ſint mẽbra nutriõis ſiue ſpiritui ſeruientia rectificare ne differas ⁊ dolor violentus eſt ex maxime ꝓſternentibus virtutem

virtutem eius et ſi fuerit in officialibus membris.
¶Inquit hyppo.omniuz membrorũ vnica eſt cõuenien tia ⁊ omnium virtutum: ⁊ ſpirituum vnicum eſt ſubiectum ꝓpter ꝙ oia membra dolent adinuicem: omnium virtutuz vnica eſt virtus cũ vſq; ad hũc terminũ dyaforat dolor per ſpiritus ledẽdo virtutes occultatur in eo ſpiritus ⁊ efficie⸗tur illa paſſio quã dicimus ſincopim: nõ eñ vſq; ad radicẽ patitur paſſiões: ſed cedit vite ſubiectũ eius leſionẽ nullã ſuſtinens paruam eſtuationez influere recuſat. Si quidez contingit hec paſſio malitia ſanguinis in quãto vel in qua li auxilia adhuc nõ ſunt mortua omnino nec differẽda. Di latio eniz ducit ad mortem feſtinaz: ſed tanꝙ theſauro no biliſſimo ſuccurrendũ eſt. Facimus hoc cum auxilio dei cũ rebus: quarũ proprietas eſt naturalem conſeruare calorez ⁊ extraneum extinguere: ⁊ ſi fuerit ex abundantia ſangui⸗nis in toto corpore flobothomare ne differas: ⁊ primo a re motis vt aperire ſaphenã: poſtea baſilicã: poſtea deuenire cum ventoſis apud ſiniſtraz ſpatulã: poſtea cuz ſyrupis de boragine: ⁊ bugloſſa: camphora: ⁊ pſillo: ⁊ procedentibus hoc curſu potare ipſum non differas: hoc enim refrigerat ſanguinem peccantem in quanto ⁊ in quali. In malitia au tem complexionis raro flobothomamus: ſed alterãtia ⁊ cõ fortantia ei preparamus: ⁊ multe eius paſſiões incompre⸗henſibiles atq; occulte nobis exiſtũt. ⁊ dicitur ꝙ aliqñ ver mis ad id. ſ. cor graditur ⁊ cõtinuo cũ mordet interficit: nec non vltimata gaudia vel vltimate triſtitie inter ei⁹ paſſio⸗nes exiſtũt. Boni aũt odores incolumitatẽ ei⁹ ſeruãt: qa ſo lo odore anima confortatur. Intercedendũ eſt ei omne me dicamen generans motũ cordis ⁊ que ſanguinẽ inflãmant hec eius motũ effrenitate faciũt: qa nobiliſſima natura ni hil ſuperfluũ: nihil diminuti ſuſtinet. Ad figuraz numeri ⁊ naturalis ordinis cõſonantia facta eſt vt ſubſiſtat: eſt eñ fons ⁊ principiũ vite decor ale rex nature et moderator eſt corporis diuina ſapiẽtia cõceptus ad lat⁹ exceſſus magne caliditatis vel frigiditatis poſita obuiare dicim⁹. hec eniz immoderatũ motuz cordis generat: illa vero trepidationẽ ⁊ caloris eleuationez ei affert. ⁊ ſciuiſti qm̃ non eſt ſimplex natura in cõplexione calidius ⁊ ſiccius ſubſtãtia frigida ⁊

ſicca.Rōne vero cōtēti valde tēperatiſſimus calidorū vnus eius eſt forma.i.craſſis minus moleſtia frigidoꝝ portat ſu per hoc a conſortio minus recedūt niſi vltimitatē excedāt tēperamenta ſua caliditas eſt cā vite ⁊ cōſiſtentia maxime in flegmaticis:cui⁹ vigore innata cōplexio q̄ mēbra ineſſe viuificat:⁊ vigore cōtinuo cōſeruat ⁊ cōſiſtit ⁊ non ignores ꝙ hic calor eſt virtus humane nature.ſ.quē traxim⁹ a pri mo homine:per hanc eñ ſpeciem indiuiduatur:⁊ hec ſub iectū ⁊ fundamentū eſt innati caloris que nullo genere fe briū alterat̄:imo eſt acı·ʼ ei⁹ reductiōi extranei ⁊ diuerſi ca loris fortaſſe i nouiſſima ſpecie ethice celerat̄:⁊ tunc mors accelerat neceſſaria ⁊ feſtina.Nō.n.ſpabis hūc calorē poſſe naturali medicamīe reduci.Hec iter virtutē regitiuā ⁊ ꝟtu tē rei adminiſtrare diſtinguebat:⁊ regulabat:⁊ huic ꝯplexio ni oī tpe ſimile regimē dādū ē puta calidū ⁊ humidū tēpe ratū:hoc poſt mortē ſemi cōſiſtit quaſ̄ı equoce.Cūqꝫ ſꝫ ſciē tiā tuā inueſtigaueris q̄litates paſſionū baſis ⁊ māſionem cauſaꝝ ſit tua p̄cipua ⁊ magnifica itētio cōfortare cor ⁊ vni re ꝟtutes ⁊ ſic earū ē auferre laſſitudinē:et hoc auxilio dei cū reb⁹ aromaticis ⁊ alijs generib⁹ adminiſtratarū reꝝ eſt ꝓprietas cōferre reſ̄ıpire:maxime in q̄bus natura delectat̄: inquātum abit tua ſolertia euigilātiſſime ſpeculari poteris ꝟtutes cordis coadunare ⁊ cōfortare euigiles.Hoc erit ſū mū bonū ⁊ primū ſtudiū iuuamētoꝝ ⁊ tutele baſis:q̄ñ ſecu rius nō vacillādo ad alias res ſue cure ꝓcedere poterꝭ.vir tutis eñ vnite nō eſt recipe qd̄ effūdit̄ ad mēbrū:ſed repel lere ⁊ effugare ꝯtrīū:⁊ eſto ſollicit⁹ nō orbatis oculis intueri vt ſi ſit aut ꝓpter inopiā caloris ⁊ laudabiliū humoꝝ abſti nētiaꝫ:aut ꝓpter exuberātiaꝫ multe hūiditatꝭ dominātis corpori furioſitatiſqꝫ ſāguinis:aut ſoli⁹ cōplexiōis malitie: aliter eñ ⁊ aliter medicabitur:⁊ cū ignoraueris veritateꝫ ⁊ titubabit tua ſcientia ſup hoc ſemp ſecurius erit calidis in temperamento vti ⁊ confortare cū ſtipticis ⁊ odoriferis obliuioni non cōmitte.¶Secūda eſt cōuerſio materiei vel eius qualitatis:que fundit̄ aduerſus eā ad ꝑtes remotio res:aut ignobiliores ſicut iam diximus:⁊ in practica hui⁹ canonis rememorabitur ſi deo placuerit.

¶Tertia res eſt mūdificare mēbra mādantia eaqꝫ ꝯforta

re ⁊ reſiduū coꝛū: ⁊ eſt qñq; primū in diſpoſitiõe cure huiꝰ
ꝓprie cū ab aliis mēbꝛis nocumētū fluit obuiare acciden=
tibus. Nec ꝑtermittas ꝯfoꝛtare ſtomachū maxime i digerē
do. Coꝛruptio cibi ⁊ potꝰ in eo eſt ꝑparamentū moꝛboꝛum.
¶ Primam rem cõplent quecūq; complexiõe ex ſubſtantia
hac vel illa baſim confoꝛtant cibi laudabilis chimi. Medi=
cine ſtiptice ⁊ odoꝛifere quarum memoꝛiam legemꝰ: ſi deus
placebit. Sunt ex eis epata gallinarum iuuenū: ale auiū
⁊ pulloꝛū: vitella ouoꝛum recentium ſoꝛbiliū: ⁊ que hoc cur
ſu ꝓcedunt pauce quantitatis ⁊ de numero velociter per=
mutabiliū ⁊ nutrientiū. Uinum ſubtile ⁊ odoꝛiferum eſt ve
lociter confoꝛtãs foꝛmā baſis: conferunt ēt in hmõi diſpoſi
tione emplaſtra ⁊ vnctiões ſup coꝛ: vt rerū ſtipticaꝝ ⁊ boni
odoꝛis ꝯſeruant i eo caloꝛē ne repꝛimat. Et noſti ꝙ vnctio
ſpine doꝛſi ad hoc eſt medicamē ſingulare ꝑ quā excelſus
⁊ glorioſus cõfoꝛtat virtutē regitiuā totiꝰ ꝓprietatis: ⁊ ē cā
ꝓtectiõis ⁊ lõgitudinis vite humane ⁊ defēſio ſpūs vitalis
⁊ occurrūt ad hec abſq; dilatatiõe oleū camomillinū tere=
bētina partes coꝛū miſcēdo eq̄les ſuccus arthemiſie cū. iiij.
partibꝰ ipſiꝰ olibani repellit rigoꝛes febꝛiū ipſis putridoꝝ
⁊ mēbꝛoꝝ febꝛicitantiū affirmatū aq̄ roſ. ⁊ muſco iſecto ibi
bito ⁊ ſup manſionem baſis aſperſa cum ſincopi ſubuenit.
¶ Aurū electū in cibis adminiſtratū medicamē eſt ſoꝛbiuz
in cõfoꝛtando cãtus amoꝛis carnes ſilueſtres os de coꝛde
cerui diambꝛa ⁊ hec ſubueniūt adminiſtrata. ſi deꝰ voluerit.
¶ Secundaz rem complent conuerſio ⁊ deriuatio materiei
⁊ fumoſitatum eius ad partes circunferentiales ⁊ ꝯfoꝛta=
tio coꝛdis ad hoc principale repellit per ſe virtus foꝛtis cõ
trarium facimus hoc cum auxilio largitoꝛis ſanitatis poni
ventoſas in cruribus fricari manuum volas ⁊ pedes frica=
tione foꝛti ⁊ ligari doloꝛoſe. Confoꝛtari adhuc ſtomachuz
eſt de intentione principali. facit enim repulſam humo=
rum ledentiuz baſim et ſi neceſſitas exigit ad enemata ac=
celeramus: et quandoq; vomitum pꝛopꝛie ⁊ qñq; in pꝛimis
ductibꝰ coꝛpoꝛis extra vaſa materiā credimus eſſe ſubuer=
ſam ledētem virtutē baſis: ⁊ quandoq; accidunt huiuſmo=
di terroꝛes venenoſa potione. ⁊ hoc de neceſſitate cure ter
roꝛum diximus et confidas maxime in ventoſa poſt ſi=

ſiniſtrã ſpatulã. eſt eñ huius paſſionis poſtremũ remediuz ⁊ ſuccurrere poſtea cũ vino ſubtili reſoluto cũ eo pane aſſato facit ad reparandũ et recuperãdũ ſpiritus ⁊ oi ingenio ⁊ ſtudio auxiliari ne differas: nũc conuertendo materiã ad remotiora nũc ꝯfortãdo cor ⁊ ṗncipalia.

¶ Tertiam rẽ cõplent euacuationes decẽtes ſicut ſcire te fecim⁹ ⁊ rememorabimur ſi deo placebit. Sup hoc eñ multiplex cõſideratio cadit. Quarum prima eſt mẽbrũ ſcire alteratũ. Scđa qualitatem materie ledentis habita noticia q̃litatis morbi medicine eũ repellentis fit euidẽtior. Tertia conſideratio eſt ſcire qualiter ⁊ ꝑ quam viaz ad cor gradit leſio aut ꝓpter virtutis defectuz aut fumoſitatis materie aut ſi ab alijs membris conſurgit ei bellũ vel in ſuis manſionibus latet inimicus. Accidunt eniz tales terrores emanatione humorũ: puta ſanguinis fluxus narium mẽſtruorũ ⁊ venarũ inciſione vel ſi dominio humoris predominat corpori. Et noſti ꝙ morbi ex penuria humoruz q̃litatis et quãtitatis nõ min⁹: imo moleſti⁹ ꝙ̃ ex medicina eoꝝ purgatiua ⁊ multitudinẽ naſcunt. Quare cũ cautela ⁊ tremore ad purgationẽ gradieris: leui⁹ eſt eñ inanire ꝙ̃ replere ⁊ minus moleſtuz replere ꝙ̃ inanire. Si aũt ab alienis morbis hoc nocumẽtũ ſurgere videbis: ſiue a cerebro ſiue a ſtomacho ⁊ matrice certã eoꝝ rectificationẽ ſatagere ne differas cum his que ſcire te fecimus contra eorum paſſiones, ⁊ faciem⁹ illo duce glorioſiſſimo: cui⁹ virtute oĩs natura agit.

¶ Electuariũ ꝯfortãs naturalẽ cõplexionez baſis ꝓcurans digeſtiuam incolumen adiuuans membra principalia confortando illa. immo mũdificat ea ab humorib⁹ alienis mũdificat canales epatis. ⁊ eſt expertũ contra malitiam meſaraicarũ. ℞. ligni aloes boni anili mundi reubarbari recentis: añ. pondus equale zucchari ſufficienter. Doſis. a. ʒ. j. vſꝙ ad. iij. ieiuno ſtomacho de ſero cui⁹ paſſio diurna fuerit in matutinis cui⁹ nona eſt egritudo.

¶ Medicamen ex intentione noſtra defendens baſiz ab oi periculo preterito ⁊ futuro reddit naturam hylarez aufert laſſitudinẽ membroꝝ principalium ſubuenit his q̃ triſtant ⁊ melancolizant neſcientes radicem: diligunt ſolicitudinez et ſeipſos odio habent ⁊ ſuſpecti ſũt de re nõ ſuſpecta ⁊ du

bitāt multa pericula eis euenire ⁊ remouet ab eis maleficia:facit eos iocūdos ⁊ amātes curialitatis:ſubuenit retentioni menſtruorū ⁊ fluxui ⁊ ſincopi mulierū iuuat paralyticos. ℞.coralli ru.macis oſſis de corde cerui ambre margaritaꝝ chriſtalli auri cocti argēti meri oſſia zeboris zaphiri rubini hyacinti:aā.ʒ.v.balſami.ʒ.ij.muſci.ʒ.ß. anthos ſpodij ſandaloꝝ gariofi.galāge cala.aro.cubebarū ſpice nardi corticū fiſticoꝝ ſe.baſilicōis carda.piperis al.⁊ lon.baccarū lauri piretri.aā.ʒ.iij.ſtora.cala.magnetis myrrhe electe opij tebaici:aā.ʒ.j.ß.peonie colecte i nouiſſima etate lune:florum camo.florū lilifagi ſanīuci balſamite muameos. ariſto.ro.diāthos:aā.ʒ.iij.croci oriētalis.ʒ.ß.ligni aloes papaueris albi:aā.ʒ.ij.zucchari ꝙ ſufficit.doſis a.ʒ.ij. vſq; ad iij.cū vino calido vel aqua calida ſm exigentiam.

¶Tyriaca magna in huiuſmodi terroribꝰ eſt dilecta et eſt cōmune medicamen ad diuerſa genera paſſionū cor repletum inanit inanitum replet venenis magnifice reſiſtit ſed pueris aut ſenibꝰ parū aut nihil dādū eſt:⁊ tyriaca.x.ānoꝝ melior ⁊ vtilior in diſpoſitione matricis cū aq̄ mandragore eſt medicamē valde efficax:doſis eſt ſm exigētiaȝ nature ⁊ ſui naturā.Roriſmarinus aſſumptus i cibis reddit naturā hylarem ⁊ eſt tutela maxima a potionibꝰ mortiferis. Chiranus dixit folia vitis albe in tm̄ hylareſcere faciūt cor hominis ꝙ earū vſus effrenitate facit apud gaudiuȝ. Confectio faciēs ad tremorē cordis ⁊ ſincopim calidam confortās ſtomachū ⁊ ſitim calidam extinguit facit odorem oris bonū ⁊ cōpetit qui febrem habēt:cuius ꝑmixtio.℞. xiloaloes balſa.ſiſeleos cube.berberis roſ.ſanda.ſe.cōtum: aā. ℥. ß. coral.ſpo.Charabe gummi dragagan.ſe.acetoſe ſe.portulace bugloſſe.aā.℥.iij.camphore.ʒ.ß.margarita.℥.iij. conficce cū rob citri.doſis eſt a.ʒ.ij.vſq; ad.iij.cū aqua frigida nō veri frigoris.Et ſcire debes ꝙ mūdificatio corporis ſi occurrat adminiſtratio ventoſarū poſt ſiniſtrā ſpatulam eſt res faciēs te ſecurū a morte ⁊ proprie qn̄ ſuſpitio eſt venenoſe potionis:⁊ res iā poſita eſt in deſperatiōe in omni cordis paſſione ſincopi ⁊ cardiaca eſt medicamen fidele facit liberam virtutem ⁊ ſpiritus reſpirationem:ſi deo placebit:⁊ ſubuenit egritudinibꝰ cerebri diuerſis ⁊ ſplenis ⁊ aliqn̄ pulmōis.

¶Judens potio confortans cor ⁊ ducens materias a regio nibus ſpiritualibus ⁊ ab alijs membris mandantibus leſio n ead eū ⁊ liberat a tremore ⁊ omni paſſione cordis: ſi deo placebit ⁊ cum magna iocūditate reſpicit membra princi palia. ℞.mira.citrinorum conditorū ſm doctrinam noſtrā quā ſcire te fecimus: vbi de eorum poſſe ſcripſimus.ʒ.iij.aga rici electi.ʒ.iij.ſalis gēme.ʒ.ſ.⁊.ß.reubarbari raueđſe.ꝑpa rati.ʒ.ij.ß.turbith.ʒ.iij.ʒ.tar.j.gūmi dragagāti oppopona ci ſarcocol.aā.ʒ.ij.ſpice nardi.ʒ.ſ.dictami.ʒ.ij.maſti.myrrhe electe.aā.ʒ.j.eorum apozima eſt.℞.yſopi thymi yreos bal ſamite ſaniuci liqui.macis:aā.ʒ.j.cynamomi gario.aā.ʒ.ij. entaleipericon zedoarie.aā.ʒ.ß. aromatizētur cum muſci. ʒ.ß.et modicū aque roſa.preparetur potio ſm modum ar tis notum ⁊ propinetur in horis electis. Amplius ſcire opor tet ꝙ nō ſemper occurrūt medicamina ꝑparata: nec res ter minū dant lōgū maxime cū ipſi īfirmi ſint cū ſincopi appa rēte: tunc tm̄ ſtudiū eſt in ꝯfortādo cū rebus cordialibus odori feris ⁊ ꝯuertere materiā ad mēbra diſtātia cū fricationibus ligationibus in extremis doloroſis ⁊ vētoſis ſub geniculis et dare apud talē caſum flores caducos nucis redactos in pul uerē cū liquore calido vino vel aqua ſm neceſſitatē eſt me dicamē qđ ꝯſeqtur ſuā virtutē ſ maiori ⁊ nobiliori natura ⁊ liberat vna hora a ſincopi: ſi deus voluerit.

Singularia paſſionū baſis medicamia ⁊ quorūcūꝗ mē brorū humanū organū narrare nō pñt. Et vos iam ſci uiſtis ꝙ ſcire ad ignorare parnā hꝫ equipollētiam ⁊ ſciui ſtis ēt ꝙ ſolertia ſtudētium ingenioſa nō eſt vna olno: im mo diſſoluant ⁊ obuij in multis tractatibus permanēt: hu ius enim mēs illius ligamēti obuia eſt hec potētia formaꝝ ⁊ ſpecierū receptiua aliud actu ꝯſumatur: ꝗ̄ illa: vis enim eorū veriorē eliget opinionē cum verū a ſolo organo ſpūs ſancti germinetur ⁊ abundet ⁊ q in noſtris intellectibus ī uenitur ab ordine maioris gubernatiōis illud conſeqmur. quod enim magis participat nobiliorē perfectionē compa ratur ad illud quod minus participat ſicut actus ad potē tiam ⁊ agens ad patiens vt luna gratia ſolis comparaꝛ ad multas ſic anima intellectiua propter conſecutionem ⁊ affi nitatem quā ſortitus a natura angelica ꝯparatur ad ꝯmu

nem naturam ſm genus efficiẽs in mundo quod eſt natu-
ra angelica oium generum nobiliſſimum: quia de ordine
diuine gubernatiõis ⁊ ſcientia innarrabilis ⁊ incomprehẽ
ſibilis ſine cuius irradiatiõe tenebre ſunt: ⁊ deficit omnis
intelligentia ⁊ omnis eloquentia analogica: ⁊ allegorica ⁊
vltima cõparatio nature ab intelligentijs eſt: et quinta eſ-
ſentia ad primã materiam generabilium cõparatur a cuiꝰ
aſpectu dicimꝰ virtutẽ ſingularẽ ſupra naturã. Propterea
o tu curã corporũ gerẽs deũ in cũctis prepõe ⁊ oia tua prĩ-
cipia ab eo inchoent ⁊ ne vereatis eũ pponere ⁊ te poſtpo-
nere ſciens ꝙ tua ſcientia non eſt ſcire non eſt finita nõ eſt
perfecta niſi quantum ab eo perficitur: time eum ⁊ cuncta
experieris ſecure ⁊ ſit maior cautela capacitate tua: vt non
denies arrecto vllis pcibus vel precio vel odio vel amore.
Scis namqȝ ꝙ ſoli deo eſt notum confirmare hominẽ ⁊ hic
heu: illic vehemẽtius tibi parantur nec opprimes inopes
ſalario: nec ingenioſus nobiliũ curã impotentiũ cura por-
tabis. Amplius non dilatetur cor tuum diffuſa laude ⁊ pre
conizata apud multos ne auertet a te deus gr[illegible] ſuã: qm̃
ſua intereſt ſanare non medici ⁊ nature eſt rectificare non
medici tui non eſt niſi nature cõuenientia ⁊ neceſſaria por-
rigere: nec ponas odiuȝ in anima tua aduerſus medicos.
hoc eñ a deo ſeparat. ¶ Ugo medicamen cõfortans cor et
ſubueniens ſincopi. ℞. macis cardamomi cubebarum ani
ſi. añ. ʒ. ij. ambre margaritarũ. añ. ʒ. iiij. camphore tri. j. zin-
ziberis. ʒ. ij. galange ſpodij capparis. añ. ʒ. iij. maſticis. ℥. ß.
muſci. ʒ. j. zuccari. lib. j. ß. doſis a. ʒ. j. vſqȝ. ad. ij.
¶ Confectio trociſ. expertorꝫ iuuamentorum qui paſſiões
cordis pati cõſueuerunt. educit eñ materiã alienaȝ in cor
de: ⁊ ſanat ab huiuſmodi languoribus ſi deo placet. ⁊ facit
egritudinibus ſine materia: ⁊ cum materia: et reſpicit ma
tricem malitioſam ⁊ ſtomachum corruptum. ℞. florum ro-
riſmarini peonie bethonice ariſtologie longe: et rotunde
dictami lilifagi eufragie. añ. ʒ. ß. baccarꝫ lauri: piperis albi
et longi cardamomi galange macis zinziberis ſandalorũ
ſpodij papaueris albi portulace roſ. acori corallorũ: añ. ʒ.
ij. opij thebaici myrrhe croci: añ. ʒ. j. limature. aur. ʒ. j. muſci
tr. j. balſami ſucci granatorum mellis. añ. ʒ. quattuor mãne

dyagridij:maſticis.ita q horum triuȝ fiat vnū corpus.aā. ʒ.iiij.agarici feminini.ʒ.ß.ſalis gēme.ʒ.j.cōfice cum aceto ſquillitico quilibet vnius.ʒ.Doſis a.ʒ.j.vſqȝ ad.iij.cū aqua ſaluie cōtra malas diſpoſitiones matricis cū aqua balſami te:arthemiſie:et modico mandragore.

¶Electuariū nobile ꝓ magnatibꝰ:ꝛ aſſumiť oi tp̄e ꝛ oi hora.ꝛ facit ad cōfortationē totiꝰ nature:ꝛ reſpicit oia mēbra languida.ſtomachū cōfortat multū:ꝛ p̄bet audaciam timidis:ꝛ p̄ſeruat a ſincopi ſi deo plȝ.℞.ſpodij ſeis rute.capparorū.lacte corallo꜡:galan.macis.gariofil.cubebarū.aniſi. maſticis.eufragie:aā.ʒ.ij.muſci.ʒ.ß.pinearū mūdatarum. amigdala꜡ dulciū:ſeminū ꝯmuniū mūdata꜡.aā.ʒ.iij. margarita꜡:ambre:ȝaphiri:hiacinthi.aā.ʒ.iiij.balſami.ʒ.j.mellis.ʒ.j.papaueris albi.ʒ.ij.ſandalorū:ſeminis endiuie.aā. ʒ.iij.ꝯfice cū aqua roſa.ſucco granato꜡:ꝛ ȝuccari duri partes eorū miſcendo equales:bulliant ebullitione debita.et fiat confectio electuarij ſm q notum eſt in arte.

¶Sermo de vnctionibus.

Incipimꝰ portellare ſermōes de vnctionibꝰ ſubuenientibus pulſui debilitāte tremore.ꝛ ſincopi ſi deo placet. Sed ſcire oportet q vltimitas ſincopis eſt extinctio caloris ꝛ mors.hec accidētia cōparanť inter ſe nō aliter niſi vt debile ꝛ forte:cū aūt fortia ſūt vt imprimāt vehementiꝰ:ꝛ vincāt vltimata victoria ſupra naturā:ita vt abſcindatur virtꝰ et cor vite.ita vt extinguatur ſpiritus in minera ſunt cauſa morti p̄ſuccurrere priuſqȝ imprimāt:et vincant victoria vltimata.Aliquādo eīn vt vidiſtis q robuſti ꝛ ſine languore videntur.accidit caſus virtutū et ſubito moriunť: et ignoratis cauſam.fuit hoc ſoli deo notum et nature ꝓprie:quoniam nulla apparuit cauſa cognita medico:his autē ſubuenire nō eſt medici nec medicinarum poſſe: ſed glorioſiſſimi ꝛ excelſi eſt omnium languorum ſanare paſſiones.

¶Semones inūctionis ſpine credo antiq̄s ꝛ pitos philoſopho꜡ traditionē ꝛ memoriā:ꝛ laudē tāti beneficij nature occultaſſe cum eius veſtigiū in eorū tractatibꝰ ſit abſciſſum:ꝛ eſt de elegantioribus iuuamētis preſeruās ſubiectū vite:et ſciuiſti q principiū oſſium ꝛ neruorum eſt nucha:et generatur a cerebro:ꝛ ſpina eſt platea publica arteriarum

neruoꝝ ſpirituū ⁊ virtutū et lectus ſpiritualiū mēbroꝛū et cōtinet medullā vere hūiditatis:ſic eīn agregabis multas bonas intētiōes.cōfoꝛtabis eīn ſubſtantiā velatiuā et ſubſtantiā ſpūalē ⁊ neruos ⁊ oſſa vniuerſa ſubueniēs paralyſi et omnibus neruoꝛum egritudinibꝰ ſaltui coꝛdis ⁊ tremoꝛi laxitudini ſubuenit manifeſte:⁊ eſt medicamen omnium medicamentoꝛum in celeri coꝛdis confoꝛtatione.

¶Modꝰ confectiōis ē.℞.myrrhe electe:aloes epatici:ſpice nardi:ſanguinis draconis:thuris:mumie: oppo.bdellij.carpo.armo.ſarco.croci:maſticis gūmi arabici gūmi ſtoracis liq̄de:aā.ʒ.ij.laudani electi:ſucci caſtoꝛei.ʒ.ij.⁊ ß .muſci.ʒ.ß.terebētine ad pondꝰ oīum:miſce oīa hec puluerizā pulueriʒāda cū terebētina:⁊ pone hoc totū in alēbico:⁊ ingenioſe diſtilla.eſt eīn ars ſicut de aq̄ roſa.liquoꝛē aūt ꝑ diſtillatiōnē ſublimatū ſuſcipe in vaſe vitreo foꝛti:vicinat̃ eīn balſamo:⁊ ſm hāc viā ſubtiliſſimi ſophiſtaꝝ adulterāt balſamū:ſ; ē modꝰ nobiliſſimꝰ modoꝝ.Et ſi vngant̃ ex eo coꝛpoꝛa cadauerū nō patiunt̃ putrefactiōnē in eis:⁊ cū volueris ꝯfoꝛtare coꝛpoꝛa extenuata tēperabis eū cū aqua roſata.vngēdo ex eo ſup baſis manſiōibꝰ:⁊ a nucha vſq; ad renes.Et ſi ex eo aū hoꝛā paroxiſmoꝝ modicū tepeſcō vngat̃ ſpina relinquēdo ſup ea veſtigiū eiꝰ cū petia repelles rigores erraticarū febriū:⁊ quarūlibet ſimpliciū febriū. S; q̄rtanis ⁊ erraticis ſubuenit a ꝑncipio totū periodū in ſincoci ꝑ i q̄ſi vltimata pūcta ſpina:vt eiꝰ oꝛganū voce loquat̃ ſub lingua infirmi ex eo parū appoſitiōes:poſtea in auribus ⁊ naribꝰ ſi neceſſitas viget:⁊ dare ex eo apud neceſſitatē.puta apud ſuffocatiōnē matricis moꝛbū caducū et plurimas paſſiōes baſis pondꝰ.tr.j.cū vino odoꝛifero eſt res ꝯfoꝛtās animā ⁊ naturā:⁊ ſubuenit ad oīa q̄ opꝫ ⁊ ꝓpꝛie aſſumptū melancolicis.Et qui triſtantur in aīa:⁊ ſunt languide virtutes ⁊ mēbra ac ſi eſſent contuſi:⁊ debilitati bello ethicis tempera cū oleo roſato:aut maſticino:⁊ vnge ſpinā eoꝛum apud balneum:et ſine balneo.

¶Modus cōfectionis vnguēti:quo ſi vngat̃ ſpina repellit febꝛes flegmaticas vel melancolicas ⁊ confert paralyſi:et neruoꝝ egritudinibꝰ.℞.ſucci arthemiſie.ſucci galitie.aā.ʒ.iiij.baccarum lauri.ʒ.ß.maſticis.ʒ.j.olibani.ʒ.ij.cāphoꝛe

tri.ſ.olei camomillini.olei roſa.an̄.℥.iiij.cere.℥.iij. fiat mi=
xtio competēs.¶Unctio temperata reſtauratiua conue=
niens extenuatis vt ethicis ptiſicis:ꝛ qui ex penuria hūo=
rum in cardiacā incidunt.℞.olei camomillini ꝛ ro.ꝛ tere=
bentine adipis porcini et arietini.an̄.℥.iiij.olibani:maſti=
cis:cere.an̄.℥.ij.mucillaginis ordei:mucillaginis pſilij:an̄.
℥.ſ.medulle bouine.℥.iiij.olei ſcorpionis.qui inuenit apō
parietes:ꝛ in cauernis lignorum vetuſtorum lib.ſ.cāpho=
re.ʒ.ij.muſci tr.ij.ꝛ vnge ex eo totū corpus ethici apud bal
neū tēperato cū duplo ipſius vnguenti olei vio.ꝛ ex hoc cō
ſequeris duo vtilia.Primum eſt ꝯfortare mēbra languida.
Secundū humiditates aqueas retinebit diutiꝰ apud mē=
bra inflāmata.ſic eñ extraneū eſt extinguere inflammatio
nem:ꝛ naturalē reſtaurare.Et ſcire opꝫ ꝙ admiſtrare bal=
nea apud paſſiones baſis mūdificato corpe balnea dicimꝰ
ſpata dulcia ꝓpꝛie apud langores matricis niſi forte mate
ria alia exigat balnea.ꝛ tūc ſm neceſſitatē ꝛ morbi exigen=
tiam ea elige.ꝛ cōplexiōis malitia eſt res de intentione hu
ius cure.Et vngere ſpinā bene abſterſam poſt exitū balnei
vehementius cōfortat:ꝛ balneū apud infirmos debiles nō
laudatur.ſepe eñ ꝓpter ſui affabilitatē aſſociat ſibi vnuꝫ
contrariorum:aut naturā aut morbū et non purgatis cor=
poribus balnea prohiberentur:niſi velles eorum materiā
quā querimus expellere crudā facere obedientē:ꝛ tunc cū
cautela preſumēdū eſt:ꝛ non apud humorē:ſed apud hunc
humorem amplius ſcire oportet ꝙ nō eſt intelligere poſt
purgationem corporis balneare poſt opus farmaci prima
die vel ſcda:qm̄ hoc ſicut ſcire te fecimus non eſt ſm legeꝫ.
¶Medicamen forte repellens inueteratas ꝛ cronicas egri
tudines:ꝛ materias diuerſorum morborum cū diuturnita
te habituatas in membris:quarū incolatu deuenit ad pre
dictas paſſiōes attrahit a remotis ſubuenit vniuerſis egri
tudinibꝰ neruoꝝ:ſanat epilecticos ſi deo plꝫ:ꝛ cū preuiſio=
ne videto cui des.℞.collodn.electe laudani.aga.turbith.
hermodacti:an̄.ʒ.iiij.diagridij cocti.maſticis.an̄.℥.vj.ʒin.
ʒ.ij.reubar.℥.ſ.ſpice nardi.ʒ.ſ.armo.aſe fetide.ſarcocol=
le:oppo.euforbij:an̄.ʒ.ij.mezereon.ʒ.ij.manne tereniabin
an̄.℥.ſ.macis:muſci ſpodij:galange gariofilorum.an̄.ʒ.ſ.

cōfice cū ſquillitico. Doſis a.ʒ.j. vſqꝫ ad.iij.

Pillule fideles cōtra multas paſſiones corporis: proprie membrorū principaliū: et aliorū nutritiōis et earū vſus cōtinuus preſeruat a ſincopi et tremore: recipiūtur omni tēpore quā itur dormitū et ꝑſeruāt a multis ꝑiculis futuris et viuere hominē incolumē faciūt. ℞. maſticis: myrrhe: electe. ana. ʒ.ij. ſanguinis draconis. ʒ.j. muſci. ʒ.ß. aloes boni. ℥.j. cōfice cū ſucco rhute doſis ſit vſqꝫ ad. vij. Et ſi volueris ex eis laxare adde agarici ſemini: diagridij: recentis. ana. ʒ.j.

De ſincopi.

Sincopis eſt caſus virtutis ſubito factis. Et ſit ſm vnū duorū modorū. aūt ſm actū vltimatū. et tūc eſt mors aut quātum ad habitum: et quādo deſtruuntur virtutes in mēbris et nihil remāſit de illis tūc eſt mors illius mēbri: et ſi fuerit in toto corpore eſt mors totius indiuidui: ſed ꝑtermiſſis oībus defectionibus que ſunt mortales de illa que mortalis nō eſt ſermonē afferamus. Defectionū eñ quedā ē caſus virtutis releuabilis et bonū ē hic edocere: vt innoteſcat hec et illa. Quare et qualiter virtus ſubito cadat. fitqꝫ illud ſm vnum trium aut quattuor modorum: aut propter multitudinem materie diffuſe in vijs ſpiritus generātis prohibitā reſpirationē ipſius delatiōis ad membra propter oppilationem vētriculorū virtutū aīalium et ſpūaliū diffuſa materiā factam: et talis ſincopis eſt idem cum appoplexia. ſicut dixit Gal. deficit motus omnium mēbrorum quia vie ſpiritus et virtutū motiuarum clauſe ſunt et occupate multitudine materie: quare aliud capere nō poſſunt occupatione ꝑmanente: et ſcire oportet ꝙ ſubito et imediate accidit caſus virtutū gñaliter ꝑpter ꝓhibitionē motus ſpiritus ad mēbra vniuerſa: et tunc ſit virtutum congregatio ad radicē: et extrema relinquūtur expoliata calore: ꝑpterea frigidior ē extremis et eſtuatio nature ſenſitiue magna apparet ꝓhibitionis aūt ſpūs ad ſuum motū vnus triū modorū eſt cauſa: quorū ſcientiā iam incepimus et primū modorū poſuimus. Secunda eſt cōculcatio ſpiritus circa cor et contingit ꝓprie in timore: tunc enim ſpiritus extrema nō regit propterea ꝙ priuatus et ꝯculcatus eſt in corde: et hoc magis mulieribus et natura ꝓprie frigidis ab innato et terribilibus nō

conſuetis terroribus accidit. ¶ Teria prohibita reſpiratio proprie actiões ſpũs ad ſuos motus conſuetos ꝑpter defectionẽ quãtitatis ſuꝑ ſius ſicut vidiſti in fluxu ſanguinis immoderato: ⁊ accidit illud apud flobothomatos quando exuberat fluxus preter modũ ſanguis fluxus vndecũq; exuberat anime grauat officia ⁊ ſpũs extinguit ardorem ſimul cũ eo labitur ſpiritus q2 mãſio ſpirituum in ſanguine circũſcribitur. Amplius ſcire op3 ꝙ nõ ſolũ ſanguinis emanatio: immo quelibet illicita euacuationũ hoc operatur etiã vltima ieiunia ſpiritũ attenuãt. Et ſcire op3 quod i vltima euacuatione ſpirituum: ita qꝺ pars relicta nõ ſufficit ad regendum ſuſtentationẽ corporis ſm quam artem null9 audeat medicorum euacuationes vltimare. Tolerabilib9 erit iterare: ⁊ iterare ꝗ͂ vltra debitũ modũ i euacuatiõib9 in ꝑ iudicium nature effrenitate: tunc: ⁊ ſincopis irreleuabilis quãdo autem tantũ remanſit delatoris partis quod ſufficit ad regimen corporis quãꝗ͂ damnoſu3 eſt ſincopis releuabilis. Simile eſt in oppoſito modo quando enim delatores priuantur ad ſuos motus: q2 oim ſemitarum ⁊ viarum veſtigia ſunt priuata ⁊ facta eſt tanta oppilatio ventriculorũ ⁊ fontiũ cerebri vſq; ad ſubſtantiã ſpiritualẽ diffuſi ſunt humores ⁊ mortuus eſt ſenſus fere ⁊ motus: tunc oĩno eſt irreleuabilis: in medio modo ꝑ eſt ſemp quaſi releuabilis. Amplius ſcire op3 ꝙ multis alijs modis ſincopis accidit corũ qdam ſunt ignoti ſicut ſcire te fecimus: rapitur eñ multotiens a ptibus pulmõis materia peripneumonica ſubito ad baſim: ⁊ ꝯtinuo interficit talis ſincopis. Similiter ⁊ ab alijs partibus ꝓpinquis: ⁊ poſſibile eſt ꝙ ꝑ occultos duct9 diſtillet aliqͥd fraudulenti humoris a cerebro ad baſim ⁊ fiat ſincopis ꝑnitioſa: ſi ꝑcutiat ſubſtantiam ſpũalem aut tremor q̃ trãſit ꝑ ptes ꝓpinquiſſimas baſi ⁊ non eſt ꝑnitioſa: ⁊ accidit potiſſime: dãnoſiſſima ſincopis eĩ q̃ ducitur ad ſumptũ mortiferi in cibis ⁊ potibus ⁊ credo ſuccurri potuit.
¶ Quando aũt tm̃ imprimitur ⁊ vltimata vincit victoria ꝙ nulla valent ſuffragia cõgregant̃ ſepe hmõi accidẽtia mulieribus ꝑ reſudationẽ humorum a matrice aduerſus ſpũalia hñtium ſemitam ⁊ animales virtutes ⁊ huius intẽtiõis curã ſcire te fecim9 ⁊ ſignabim9: ſi deo placet cũ de iuuamẽ

tis paſſionū matricis legem⁹. Ampli⁹ ſcire opꝫ qḋ nō min⁹ fixa malitia ſtomachi quaꝫ matricis malitia hoc ↄtingere pōt. ⁊ te opꝫ has ſingulas vias ⁊ veſtigia ſinguloꝝ modoꝝ bn̄ ſentire. aliter em̄ ⁊ aliter medicari opꝫ ſup hoc vł hmōi accidentibus timoꝛoſis ſine oī dilatione ſuccurrēdū ē: ⁊ oē genus cure ilico adminiſtrandum.

¶Dilatio em̄ ducit ad moꝛtem: nullam enim recipiunt tardi tatem curam huius paſſionis iam ſignabimus i vniuerſali canone paſſionum ⁊ eſt ſimillima curis paſſionū membꝛoꝛum creantiū hanc paſſionē: maxime quātum ad radicē ꝓtēderetur ſuper hoc ſermo tedioſus ſi vellemus res aſſumere ſinguloꝝ modoꝛū cure ad mitigationē: qm̄ in noſtra ſumma deo duce de paſſione omniū mēbꝛoꝝ ⁊ iuuamentis eoꝝ poꝛtelabimus. Reſtat igitur confoꝛtare baſiꝫ: ↄſequenter ſcire mēbꝛum mandans: ⁊ repellere ei⁹ reſiduū ipſumqꝫ ↄfoꝛtare ⁊ rectificare ⁊ pꝛocedere in hmōi terroꝛibus ſꝫ doctrinā pꝛactice limitate ⁊ tibi in ſermone ꝓbabo de paſſiōibus baſis deo grās. In cardiaca ex melācolica dare aquā lactis in aq̄ reſoluti ſint mirabolani ⁊ epithymū ē medicamē valde dilectū i mania ⁊ omni moꝛbo melancolico.

¶De tumoꝛibus mām illarum.

Tumoꝛ mammillarum fit ſm plurimū ex lacte corrupto i eis: ⁊ ſic iube apponi mollificātia ⁊ reſoluētia: vt fiat reſolutio ꝓhibite reſolutionis facte: ⁊ māda ſit exuberet: lac apponi catulos paruos ad ſugēdū vtere exterius euapoꝛatiuis intrinſecus oppoſitis. ¶Cataplaſma vtile reſoluēs tumoꝛē mām ilarū a coꝛruptione lactis. ℞. farine ſeminis lini: farine lētiū tempera cū oleo roſato ⁊ croco.

¶Aliud. Jnain. ℞. marubij ebuloꝛū folioꝛū papaueris albi: abſinthij: rute cuſcute ⁊ tepida appone.

¶Dyaſco. ℞. olibani ſeminis abſinthij: maſticis farine lētiū. an̄. ʒ. iij. cere. ʒ. iiij. olei roſati. ʒ. vj. fac vnguentū ⁊ vnge.

¶Aliud oua cum oleo roſa. mitigant doloꝛem et ſedant tumoꝛem. Si autem tumoꝛ mammillarum ex inflammatione ſanguinis aut colere fuerit tunc eſt occupari circa refrigerationem coꝛpoꝛis ⁊ aperire ſaphenas eſt ꝑcipuū ⁊ magnificum in diſpoſitione hac eſt diſtrahere materiaꝫ. ⁊ ſi foꝛte accidebat vitio matricis eſt cura pꝛima linimentū refrige-

rans ardorē mām̄illarū extinguens acumen:⁊ delet tumo=
res. ℞.ſucci ſemꝑ viue ſucci ſolatri:albuminis ouoꝝ ⁊ olei
roſati:an̄.pondus vnum:nūc frigidū nūc tepiduꝫ appone.
¶Aliud contra humores calidos line prius locum tumētē
cum albumine ouoꝛuꝫ ⁊ oleo roſato partes eoꝛum miſcen
do equales:poſtea ſuper aſperge puluerem nitri ſubtiliſſi
muꝫ ⁊ iterum ſuperpone tota ſubmerſa in eodem liquoꝛe.
Amplı⁹ ſcire opꝫ quod poſt ſaphenā opoꝛtet aperire baſi=
licā:puta ſi acumen humoꝛū ſit valde ſupbum in quanto ⁊
quali conuertimus:tunc regimen in tali occupatiōe ad ea
que ſunt poſita iuxta latus frigiditatis ⁊ humiditatis ⁊ pur
gamus humorē ſuſpectū medicina tēperata reſpiciēte hoc
cōplexione ⁊ ꝓprietate ſi neceſſitas vrget purgādi.⁊ ſi de=
ueniatur ad coꝛruptionē ad illud ꝙ ē manuale hoc illoꝝ ē
q̄ cyꝛurgia ſūt iſtructi:⁊ nō in ficiā ſummā meā hui⁹ veſtigij
ꝙ ad mechanicam ſpectat operationē.Et ſi ex frigoꝛe ⁊ fri=
gidis humoꝛib⁹ tumoꝛes accidunt in mām̄illis adhibe fa=
rinā fenugreci cū ſucco apij ⁊ ebuloꝛū commixtā.
¶Aliud.℞.fimi bouini recētis ⁊ caprini:an̄.ʒ.ij.ſucci marru
bij:ſucci ebuloꝝ:fecis aceti:an̄.ʒ.j.miſce ⁊ ſuppone calidū.
¶Joānitius ʒ viuos ardoꝛes ⁊ rubicūdos temperat enim
eos ⁊ occidit audaciā eoꝛū.℞.mucillaginis pſilij:aceti olei
roſati:olei viol.an̄.pond⁹.j.opij.camphoꝛe:an̄.tri.j.fiat oſ=
um mixtio cū farina oꝛdei ⁊ albumine.ouoꝛū.

¶De egritudinibus membroꝛum nutritionis.

PRotelanim⁹ hucuſqꝫ de egritudib⁹ mēbro
rū aīaliū ⁊ ſpūaliū ⁊ poſuim⁹ modos cura
tionū egritudinū q̄ pn̄t euenire ipſis mē=
bris ⁊ iuuamēta mēbroꝝ cōia ⁊ ꝓpria ſm
ſciētiā ⁊ inuētionē peritoꝛū philoſophoꝛū
⁊ q̄ vetuſtiſſimi medici ſūt experimēto exꝑ
ti:liq̄da fecim⁹ ⁊ ſcripſim⁹ illud ſm artem
nr̄aꝫ ſm ꝙ glorioſiſſimo ⁊ excelſo meū oꝛganuꝫ placuit cru
ctare:ab ipſo enim mendicat omnis ſciētia.ipſe de largita
te ſua medicinam produxit ⁊ medicum velut nature refu=
gium creauit:pluat ſuper intelligētiā ros vere huius ſciē=
tie veritatis ab illo qui improperat cum exhibeat omni=
bus affluenter.volumus aūt nunc prime ſectionis ſum=

mam tertiaȝ de egritudinibus membruȝ nutritionis prin=
cipiare ⁊ ſignificare modos cure cuiuſq; egritudinis mem
broꝝ ⁊ aggregare huic intentiõi res neceſſarias auxiliato
rē igitur petamus deũ a quo cũcta reſpirãt ⁊ a quo noſtre
oēs gratie prodeunt. Repleat igitur ſpiritus dei mentē no
ſtrã qui ſit bñdictus vt res medicinaꝝ aduerſus indigētiã
incolumitate plenas ſua gratia ponere non deficiat.

¶ De dolore ſtomachi.

DOlor in ſtomacho vehemens indiget quãdoq; blãdi
mento: cura aũt blandiens eſt cura nõ nota vt ſtupe
facere apud vehementem dolorem ipſius ⁊ pulſationem ⁊
hoc raro facimus: eſt eñ mendoſum niſi vltimata victoria
dolor proſternat virtutem: tũc enim velut minus malum il
lud adminiſtram⁹. Nos vero in primis icolumitatis largi
torem inuocemus vt de ſue clemētie abundãtia ipſaȝ egē
ti ſperantiq; annuat ſanitateȝ. Afferamus etiã ad hũc lo
cum ex medicinis celeſti virtute dotatis: ⁊ vt infirmoꝝ anx
ietas abbreuietꝰ ⁊ cura eius indiget obſeruatiõe regimi
nũ omino: ſicut in capitulo emigranee de genere vehemē
tium dolorum ſignificauimus ⁊ eſt huius intẽtionis preci
puuȝ conuertere regimē ad ea que laudabilium chimoꝝ
ſunt alimenta. ⁊ hoc eſt regimen laudabile in generib⁹ re
ruȝ. Sc̃da res eſt ſine dilatiõe occupari aduerſus accidētia
que ſunt vehemētia. Tertia res ē confortare aduerſus ac=
cidentia ⁊ coadunare virtutē ſtomachi. Quarta res eſt re=
pellere materiã ledentē ad oppoſituȝ. Quinta res eſt recti
ficare membrum mandãs ⁊ habetur ſup hoc magis ſuſpe
ctuȝ epar amplius ſcire ꝓportet ꝙ fiunt lãguores eius ali
quando abſq; materia a malitia complexionis.

¶ Dixit hyppo. ꝙ cõplexionis malitia infixa ⁊ mãſiua do=
loreȝ non efficit dolor eſt rei cõtrarie contrarietatē ſentire.

¶ Quando aũt q̃ fuerat principalis ⁊ maxime membri cõ=
plexio rei cõtrarie aduẽtu deſolata eſt: ⁊ q̃ prius fuerat ex
tranea facta eſt ac ſi eſſet principalis dolorē nec facit vehe
menter: q̃d eñ in eodem ſibijnuicē obuiabit. Actio eñ nõ
vertiꝰ niſi inter cõtraria: deficit bellũ ⁊ litigatio altero ini=
micoꝝ iam mortuo: ⁊ huius intentiõis cura primũ eſt al=
terãre cõplexionē que fuerat aliena poſt illud confortare.

¶Primã rez cõplent abſtinẽtia cibi ꝛ potus vehemẽtia do lovis pſeuerãte: ꝛ cibi ꝛ potus ſubtiles ſtiptici odoꝛiferi vt confoꝛtent ꝛ laudabiles chimos in coꝛpoꝛe generãt:ſed in eoꝛuꝫ electione apud qualitateꝫ nõ loquimur neceſſario.
¶Primus aũt ſcire opoꝛtet humoꝛes qualitatũ peccantiũ ſiue flegma ſiue colera materie languoꝛũ exiſtãt aut apoſtema in ſtomacho factũ. Et iam ſcias poſt ſciẽtiaꝫ qualitatis regimẽ cibi ꝛ potus exigere conueniens ꝛ nõ negligas regimẽ confoꝛtatiuum pꝛopꝛie complexiõis ſtomachi maxime poſt ſedationem languoꝛum eius.
¶Secundaꝫ rem cõplent ſedantia vehementes doloꝛes:ꝛ nuncupantur in hac diſpoſitione doloꝛ egritudo qm̃ abſq; medico a ſua materia pꝛodijt necnon ꝛ accidẽs:cũ vehemẽtius vltimatur ꝛ pducit quaſi ad veſtigium ſincopis.
¶Uomitus autẽ nõ eſt accidẽs cui obuiemus:dummodo eius impetus nõ excedat debitã euacuationẽ ꝛ tunc eius curam ſignificabimus.ꝛ ſi deo placebit. Et ſcire opoꝛtet ꝙ vomitus electus eſt de intẽtione pꝛincipali omniuꝫ reꝝ cure doloꝛis ſtomachi:eſt eñ regio conueniens ꝛ apta huiuſmodi euacuatiõi cõcauitatis:magne. Inquit hyp. materia quaꝫ euacuare opoꝛtet:repellenda eſt per regionẽ ad quã magis declinare videt. Eſt eñ vomit⁹ conueniens ex maxime ſedantib⁹ doloꝛem ſtomachi:potiſſime quando retẽtio cibi ꝛ potus doloꝛem in eo cauſabat:ꝛ ei opponũtur in quantitate:huius etiã occupationis ſunt enemata. Poſt illud ſi doloꝛ adhuc operationis foꝛtiter ledat balnea adminiſtrent. Eſt eñ caloꝛis opus doloꝛes ſedare:diſpergit eñ groſſaꝫ materiaꝫ ꝛ ſubtilẽ aliquãdo per quandam euacuationẽ ꝛ reſudatiõis libentiã annihilat ꝛ ẽplaſtra cõuenientia ꝛ appoſitio ventoſarũ ſunt huius rei conſummatiua.
¶Tertiam reꝫ cõplent cõfoꝛtantia animã ſtomachi ꝛ eius naturã ꝛ ſunt heres coꝛdiales ꝛ cibi ſubtiles boni chimi ꝛ appoſitio alicui⁹ rei cõſeruantis in eo caloꝛẽ de quoꝝ ſumma eſt myrrha maſtix pꝛopꝛie mixta cũ oleo myrtino et camomille ꝛ cibi aggregãtes ꝛ coadunãtes ſtomachi partes laxas ſicut ſunt cibi ꝑpꝛie acetoſitatis ꝛ eſt aromaticis ſtipticis rebus cõdiantur ſicut aſſari mumia ſegebes:ꝛ ſimilia. Et ſit eoꝛuꝫ exhibitio pauce quãtitatis pertinẽdo ad

gradum

gradū vſq ad id cuiꝰ adminiſtrationē ſtomachꝰ cōſueuit. Et ne prętereas qui cadat in cibos eorū ⁊ iuribus mēta et ſuccꝰ aggreſte ⁊ ſuccus granatorū ⁊ ſumach et ſpecies aromaticorum ⁊ citonia condita ſunt dilecta ⁊ ſimilia.
¶ Potus aūt eorū vinū odoriferū ſubtile ⁊ lene decētis cōmixtiōis cū aq̄ ſolis irradiata parū radijs cui ſupponunt parū aq̄ roſate: ⁊ vitet aquā frigidā veri frigoris: depauperat em̄ in eo calorē. Calida ꝟo ſtomachū mollificat ⁊ eiꝰ diſgregat ꝟtutes ⁊ electio cibi ⁊ potꝰ paucitas eoꝝ des aer ꝑparatus ad tempamētū ſomnū ⁊ gaudiū delitie ſunt ex rebus cōfortantibꝰ ſtomachū ⁊ totū corpꝰ reſtituentibꝰ ipſū ſue nature: ⁊ ſi tm̄ exuberat ꝙ ꝑducat ad ethicā ſtomachi tūc eſt occupari: nūc circa adminiſtrationeꝫ reꝝ humectātiū: nūc reſtaurantiū corpus: nūc tempantiū ꝟtutes ex his que diximus ⁊ dixemus: ſi deo placebit.
¶ Quartā reꝫ cōplent repellētia materiā q̄ eſt mater egritudinū ſtomachi ⁊ acquirit hoꝝ ſciētia: aut ſi ē flegma aut ſi eſt colera aut groſſa vētoſitas. Et nos nō poſſumꝰ medicamina itentiōis neceſſarie ꝯ ſtomachi lāgores diffinitiue ſignificare ꝑter q̄dā quoꝝ opꝰ nō ē a cōplexiōe neqꝫ ſubſtātia ꝓpue ſꝫ opponit egritudinibꝰ a ſubſtātia intelligibili: ⁊ alia quoꝝ intereſt hoc mēbrū reſpicere magis ꝙ̄ illud. Et hoc ſcire videt verſari circa ſpeciē ⁊ vos ſcitis qm̄ ſciētia medicine circa hunc hominē ⁊ non hominem verſatur.
¶ Medicamē quod hunc morbū deſtruit alteri morbo cui ſimilis videt vires addit. Sunt eniꝫ diuerſe hominū cōplexiones ⁊ opationi ſubiecte. Quis enim medicoꝝ omnia q̄ requirunt ad veram curam aſpectū naturā tempoꝝ diuerſitatē regionum cauſam morbi complexionem ꝓpriā quaꝫ conſeruare ⁊ nō alterare medicum opꝫ etatem que de vinculo cōplexionis eſt: cōſuetudinē que natura inductu tpis lōgiſſimo efficit: inueſtigabit ſine pte diuine clemētie. Roga igit deum largitorē ſanitatis vt ipſe annuat inter medicamina tibi eligere fideliora: ⁊ ꝓprie cōtra egritudineꝫ cuius curam ſuſcepiſti ⁊ impleat animam tuā: qui ia vniuerſa huius ſciētie volumina relegiſti. Medicine aūt ſtomachū reſpicientes ſunt ꝓprie que materias quibꝰ obuiant a ſtomacho ⁊ inteſtinis educunt materierū que habitāt in ſto-

macho:⁊ inteſtinis oium euacuandarū facilioꝛ eſt eductio
de quarū ſumma ſunt mirabolani:aloe lotū ⁊ aggaricꝰ et
alia quoꝝ memoriā in hoc ſermone:ſi deo placet dicemus.
¶Quintam rez complent coꝛrigentia ⁊ rectificantia epar
ſplenem ⁊ matricem.hn̄t enim quendā cōcurſum ad ſtoma
chum.¶Dixit hyppo.vidiſſe quendā cuiꝰ phiſionomia te
ſtificabatur illum eſſe flegmaticū vomentez ſepe coleram:
q̄a ſemita a ſtomacho ad epar ſignata nō erat anguſta:im
mo ampla ⁊ ſpacioſa:⁊ reſpicientia hec mēbꝛa ſcire te feci=
mus in capitulis eoꝛū:de quoꝛum collegio eſt reubarbaꝝ
lacca:ſpodiū:ſpica:eupatoꝛiū:caſſia lignea tamaridi:mira
bolani:cappa.⁊ ſimilia.¶Hyppocrates medicia reſpiciēs
ſtomachū cōfoꝛtans totam eius virtutē ⁊ fugat doloꝛes fa
ctos in eo ⁊ digeſtionē accelerat.℞.galāge:maſticis ligni:
aloes:cynamomi:ſe.myꝛihi.an̄.ʒ.iij.euſragie aniſi:an̄.℥.ß.
zinzib.ʒ.j.coꝛticum fiſticoꝛum exterioꝛū olibani roſarum:
an̄.ʒ.ij.ſpice.ʒ.j.ß.ſalis gēme.ʒ.iij.zucchari adminiſtrati cū
aqua roſaruz.lib.ij.doſis a ʒ.j.vſq͡ʒ ad.ij.⁊ ante cibū ⁊ poſt
ſumitur.¶Hyppocrates medicamē cōtra frigidos ⁊ viſco
ſos humoꝛes ⁊ groſſos ſepultos ⁊ eſt conuenie͞ſ ſenibus p
p̄ie in hyeme ⁊ villis ſtomachi ℞.baccaꝝ lauri aniſi:an̄.℥.
j.piretri vltramarini zinzib.galāge:an̄.ʒ.iij.maſticis myꝛ
rhe:an̄.ʒ.ij.mellis.lib.j.aceti.℥.j.doſis.a.ʒ.j.vſq͡ʒ ad.iij.⁊ ē
foꝛtis operationis contra doloꝛē.⁊ eſt factū cā ventris.
¶Galienꝰ.Medicamē valens ad īfirmitates ſtomachi fri
gidi ⁊ ad doloꝛes foꝛtes ventris.Recipe triuz piperū:ſpice
nardi zinzib.roſarum floꝛū camomille ſquināti centauree
ariſtologie rotunde:an̄.ʒ.vj.ligni aloes.℥.ij.cōficiantur cū
melle in quo cocta ſunt maſtix myꝛrha ⁊ gariofili.
¶Aliud ex arte noſtra fidele ⁊ exptum ꝯtra malitiā ſtoma
chi ⁊ cerebri cauſataz a ſtomacho generaliter ſubuenit oī=
bus paſſiōibus ſtomachi qm̄ reſpicit ipſuz a ꝓprietate no
bili.℞.coꝛticis exterioꝛis fiſticoꝝ:ſeminis peonie maſticis
myꝛrhe olibani ligni aloes ſpice nardi:an̄.ʒ.ij.coꝛalloꝝ ad
pondus oium rerum cōfice cum zuccharo tēperato cō myꝛ
rhā ⁊ roſ.Doſis a.ʒ.j.vſq͡ʒ ad.ij.ieiuno ſtomacho.
¶Dyaſcoꝛides.Ariſtologia rotunda ſtomachū cōfoꝛtat ⁊
oēm putredinē ab eo ſeparat ⁊ ſi fuerit in eo apoſtema ſa=

nat. Et eius pmixtio laudabilis eſt cum aqua roſa. corallo e myrrha ⁊ ſubuenit hoc medicamen caducis.

¶ Aliud cõfortãs ſtomachũ ⁊ eſt ꝑ magnatibus cõtra morbos veroſitatũ groſſaꝝ ⁊ eructuationẽ acetoſaꝫ pcurat digeſtionẽ. ℞. gariofiloꝝ galange ligni aloes: añ. ʒ. iiij. maſticis chetſſim: añ. ʒ. ij. ʒinʒi. macropiper cynamomi pipis albi añ. ʒ. j. ß. ʒuccari calamẽti mẽte ſicce ſpice heyl: ſeminis apij feniculi aniſi carui ⁊ calami arõatici: añ. ʒ. j. ß. ʒucchari tabarʒet. ℥. x. mellis diſpumati ꝙ ſufficit. Doſis a. ʒ. j. vſqꝫ ad aur. j.

¶ Aliud medicamen conferens ad doloꝛẽ ſtomachi ⁊ epatis remouẽs ab eis putredinẽ a caliditate ⁊ acuitate colere citrine faciẽs diligere cibũ ⁊ eſt ex cõferẽtib⁹ ⁊ ꝯfortãtib⁹ ſtomachũ ⁊ epar debilia. ℞. roſaꝝ rubeaꝝ. ʒ. x. trociſ. dyarodõ trociſ. de ſpodio liquiritie: añ. ʒ. iiij. gario. calami aromatici ⁊ ſpodij maſticis ligni aloes: añ. ʒ. ij. triũ ſandaloꝛũ. ʒ. iij. aſſari ſpice muſ. macis cardamomi poꝛtula. lactuce ſcariole. ſe. cõmuniũ albarũ margaritarũ cũ fenugreco. raſure eboris ⁊ dragagan. gũmi arabici: añ. ʒ. j. ß. cãphoꝛe. ʒ. ß. muſci. ʒ. j. ſeptã confice cum ſyꝛupo roſato ⁊ aqua roſa. Doſis. ℥. ß.

¶ Aliud medicamẽ ꝯferẽs ſtomacho debili anxiato cui⁹ diſpoſitio maturat ad ethycã ⁊ rectificat epar ⁊ chiſtin fellis ⁊ calefactis ſubuenit ictericis ptiſicis cũ febꝛe ⁊ ſine febꝛe: cui⁹ pmixtio hec ẽ. ℞. foliũ roſ. rub. cãphoꝛe cynamomi ſublimati ⁊ electi gariofi. tri. ſandal. poꝛtul. añ. ʒ. iij. ſucci celidonie ſucci abſinthij ſucci epatice ꝑparatoꝛũ: añ. ʒ. iiij. reubarbari electiſſimi. ʒ. iij. ſpice nardi. ʒ. j. vini albi ⁊ odoꝛiferi ʒ. j. trociſ. de ſpodio trociſ. dyarodõ trociſ. de eupatoꝛio: añ. ʒ. iiij. granoꝛũ coꝛiãdri iſuſoꝝ i aceto ⁊ toꝛrefactoꝛũ balauſtie berberis ſucci ſumach ſucci liqri. añ. ʒ. j. liqri. ʒ. iij. dragagã. ʒ. ij. coꝛalloꝛũ peonie ligni aloes maſti. añ. ʒ. iiij. ſeminũ cõiũ. ʒ. ij. cõfice cũ ſyꝛupo recipiẽte ſucci granatoꝝ ſucci pomoꝛũ citrinoꝝ ſucci citrãguloꝛũ ſucci poꝛtu. ſꝫ loco ſucci põe ſemẽ ei⁹. añ. lib. ß. ⁊ fiat ſyꝛup⁹ cũ ꝑdictꝭ ſuccis ʒucchari li. iij. ß. Doſis a. ʒ. j. vſqꝫ ad aur. iij. Et ẽ mirabile ꝙ ſi maſticẽ ieiuno ſtomacho cepe albũ i doloꝛe ſtomachi groſſo preter febꝛẽ illo die doloꝛem eger nõ ſentit. Et puluis floꝛũ celeſi datus cum calida vna hoꝛa liberat a doloꝛibus ſtomachi.

¶Medicamen ex inuentione noſtra cui⁹ virtutē ⁊ nobilez experientiā nulluz tranſcendit medicamen ſanat oēs lāgores ſtomachi ſi deus voluerit. Siue ſint a malitia complexionis ſine materia ſiue cū materia digeſtiuā cōfortat appetitiuā irritat retētiuā vigorat: necnō expulſionē auxiliat Sintomaticos fluxus ab indigeſtione natos ſiue ſupiores ſiue inferiores emendat ⁊ totū ſtomachū ꝓprie nature reſtituit. ℞. maſticis ligni aloes myrrhe electecynamomi anisi: an̄. ʒ. v. corticū exteriorū fiſticorum gariofiloꝝ ſpice nardi. an̄. ʒ. iij. eufragie. ℥. ß. corallorū alborum ⁊ rubeoꝝ partes miſcendo eq̄les ad pōd⁹ oiuz: reruz zucchari q̄ ſufficit.

¶De medicinis materiā a ſtomacho repellētibus et abſtergentib⁹ ac villos ei⁹ mundificantibus.

Dicam⁹ mō medicinas q̄rū ꝓprietas ē repellere materiā ledētē ab eo ⁊ abſtergere parietes ſtomachi: ⁊ mūdare villos ei⁹ ab oi ſupfluo. de q̄rū ſecta ē aloes bonū lotū ⁊ ꝑparatū ſm artē nr̄az ⁊ agaric⁹ femina ⁊ mirob. ⁊ reubarbarū rauedſeni ⁊ thus et his ſilia. ⁊ acq̄rim⁹ eis ꝓprietatē laudabilez ⁊ facimus eas eductiuas humorū quorū nō erat per ſe vigoratio facta ꝑ artē facit acquirere alias ꝓprietates nobiles ⁊ conſequitur quaſi naturam.

¶Filius zacharie. Medicina experta repellens putredinē a ſtomacho ⁊ eſt eductiua humorū flegmaticorū et colere groſſe. ℞. mirabolanorū citrinorū infuſorum in aque roſa. ℥. ij. ſe. portul. ʒ. ij. agarici. ʒ. iij. ſalis gēme. ʒ. j. mellis. ℥. j. ß. aloes boni. ℥. ij. fiat confectio cū ſyrupo granatorum ⁊ myrrhe. Doſis a. ʒ. j. vſq₃ ad. iij.

¶Judeus pillule efficaciſſime contra ſtomachi cerebri viſcerū neruorū vitia: educunt humores viſcoſos a ſtomacho ⁊ inteſtinis ⁊ trahūt a remotis mūdificant inſtrumenta ſenſuum ⁊ mēbra nutritionis ⁊ ſpirit⁹: quarū cōfectio hec eſt. ℞. colloq̄ntide electe ⁊ purgare ⁊ trite cū oleo ro. laudani thuris: ana. ʒ. j. maſticis gūmi draga. an̄. ʒ. iij. roſ. rub. ʒ. ij. dyagri. ꝑparati. ʒ. j. ß. aloes boni. ʒ. j. ꝯfice cū ſucco endiuie. Doſis a. ʒ. iij. vſq₃ ad. xj. poſt cibum qn̄ itur dormitum.

¶Nicodem⁹ pillule purgātes ſtomachū a groſſis humo

bus abſtergētes villos ⁊ parietes eiꝰ ꝓpꝛie ab humoꝛibꝰ conglutinatis in eis ⁊ mirabili iuuamēto reſpiciūt renes ⁊ neruos. ℞. turbith. ʒ. j. agarici. ʒ. iiij. ſalis gēme. ʒ. ſ. zinzib. ʒ. iij. ſarcocolle oppo. añ. ʒ. ij. maſticis dyagridij coctı: añ. ʒ. j. aniſi. ʒ. ij. aloes. ℥. j. ß. cōfice pillulas: cū ſucco mēte. Doſis eſt vſqꝫ ad. ʒ. j. ß. vel. ij. ad plus ſi egritudo eſt noua ⁊ membꝛa tantū nutritionis purgare querimus ⁊ non alia.

¶ Potio mirabilis reſpiciēs ſtomachū et epar cū ꝓpꝛietate mirabili educit a ſtōacho colerā citrinā ⁊ praſſinā ⁊ mūdificat canales epatis ⁊ chiſtim fellis. ℞. capilloꝝ veneris eupatoꝛij apij boꝛaginis ſcolopēdrie bethonice piretri epatice roſ. viol. añ. ʒ. j. aſſari. ʒ. ß. ſpice nardi. ʒ. ß. agarici maſticis: añ. ʒ. ij. ſemis poꝛtulace aniſi. ʒ. ſ. in quoꝝ decoctiōe ſm modū artis reſoluant reubarbari. ʒ. ij. māne pulpe caſſie tamarindi zucchari viol. roſ. ſicut ſcis acoꝛi. ʒ. iiij. paretur potio vt ſcis.

¶ Syrupꝰ adequās materiā calidā ledētē ſtomachū ⁊ epar quā euacuare q̄rimus ponit eā i neceſſitate ad expellēdū ⁊ ꝯfoꝛtandū virtutes ſtomachi ⁊ remouēdū oppilatiōes. ℞. abſinthij fumiterre plātaginis eupatoꝛij capilloꝝ veneris pollitrici zedoarie cicoꝛie celidonie ſolatri: añ. M. ß. ſe. cōiuꝫ aniſi poꝛtu. papaueris albi: añ. ʒ. iij. mirabo. ℥. ij. roſa. ℥. iij. aceti. ℥. iiij. zucchari quātitatē quā volueris. Doſis ab. ℥. j. vſqꝫ ad. iij. cū aqua frigida nō veri frigoꝛis i auroꝛa. Confectio de ſucco pomoꝝ mirabilis ad ꝯfoꝛtādū ſtomachū ⁊ damus ex ea ꝯualeſcentibꝰ ⁊ his quoꝛū appetitꝰ ſopitꝰ eſt alterat malā complexionē ſtomachi ⁊ cōfoꝛtat ſubſtantiā ⁊ tollit doloꝛem ſtomachi. ℞. ſucci cidonioꝛum ſucci citroꝛum añ. lib. ij. coꝛticis citri. bene decocti ⁊ contriti. lib. ß. ſucci granatoꝛū. ℥. iij. ſucci mēte ſucci ſanſuci. añ. ʒ. iiij. aceti puri: lib. ſ. mellis diſpumati. lib. iiij. zucchari. ʒ. iiij. bulliant oīa hec ſimul mixta vſqꝫ ad cōſumptionē fere ſuccoꝝ ⁊ aceti coꝛtex p̄paratus circa finē mittatur ⁊ cū perfecta bullitiōe bulliat. ſpumā aūt a pꝛincipio paulatiꝫ ꝓijcere incipias et condiatur in fine cū hoc quod recipit gario. galāge cynamomi electis. añ. ʒ. ij. macis. ʒ. j. aniſi. ʒ. iij. ligni aloes. ʒ. vj. muſci tri. j. ⁊ quidam foꝛtius condiant et cū pipere al. ⁊ cardamomo. Doſis a. ʒ. j. vſqꝫ ad. iij. ante ⁊ poſt cibum.

¶Pillule purgantes ſtomachū ab omni ſuperfluitate hu‹mo›rū ⁊ cerebrū educunt vtramq; coleram ⁊ flegma ⁊ remouent ab eo oēs dolores ⁊ renouant ſtomachū ad comedendū. ℞. abſinthij maſticis agarici. aā. ʒ. ij. triū myroba. ʒ. iiij. turbith. ʒ. x. epithymi hortenſis ſalis indi. aā. ℥. ij. penidiarū. ʒ. iij. yerepigre. ʒ. v. ſucci roſa. ʒ. iiij. dyagridij. ʒ. ij. fac pillulas cum ſucco ſcariole. doſis eſt. ʒ. ij.

¶Iudeus pillule ↄfortantes ſtomachū mūdificātes caput ⁊ ſtomachū a colera corrupta ⁊ omni ſuperfluo humore et reſpiciunt epar ⁊ aperiunt oppilationes ⁊ valent ad febres antiquas ex diuerſis humoribus natas ⁊ ſanant pruritū ⁊ vlcera. ℞. myrobal. citrinio⁊ indorū ⁊ embli. aā. ʒ. iiij. maſticis aniſi ſucci eupatorij abſinthij roſ. ana. ʒ. ij. yerepigre. ʒ. xij. ſucci ro. ʒ. iij. cōfice cū ſucco apij ⁊ da cū calida aq̄. ʒ. ij.

¶Pillule ↄſeruantes ſtomachū ab omni languore ⁊ cerebrū cuſtodiūt viſū ⁊ oim ſenſuū inſtrm̄ deo plꝫ recipiunt oi die. ij. vł. iij. ⁊ melior hora ē poſt cibū qn̄ itur dormitū. ℞. maſticis dyagridij bn̄ electi: aā. ʒ. ij. reſoluant in vnū corpꝰ dyagridiū ⁊ maſtix in pomo aloes electiſſimi ⁊ ſublimati. ʒ. x. cōfice cū ſucco caulium. doſis eſt vſq; ad. xix. pillulas.

¶De emplaſtris linimentis ⁊ vnctionibus.

Scribamus resque adminiſtrātur emplaſtris linimentis ⁊ vnctionibꝰ ſupra ſtomachū ⁊ modos earū et ſunt ex neceſſitate cure lāguo⁊ ſtōachi aggregāt ⁊ coadunāt partes ſtōachi ⁊ virtutes ⁊ calorē ne reſoluat ⁊ exaltet idebite ⁊ deſtruūt dolores in eo ⁊ ↄferūt rei vite: ⁊ ē vngtm̄ ↄfortās ſtomachū frigidū ipꝫ reddit ſobriū ad naturalē ſuā opationē: facit ipm exēptū ob oi dolore. ℞. aloes maſticis olibani myrrhe. aā. ʒ. j. corticū granato⁊ roſ. aniſi galāge gariofi. aā. ʒ. j. olei roſa. olei camomillini. aā. lib. j. cere. ℥. iij. aceti. ℥. ij. bullitis oleo aceto ⁊ cera pri⁹ pfecta decoctiōe ſuperaſperge i fine ſpecies has bn̄ puluerizatas agitando donec fiat vnguētū de quo puncto ſtomacho ſuperaſperge myrrhe et maſticis lineū pānum vel lanā ſuccidaꝫ calidam ſuppone.

¶Linimentū aliud noſtrū ↄfortās ad digerendū ⁊ appetendum ⁊ retinendū debiliū ⁊ conualeſcentiū ſtomachum et remouet oppilationes ⁊ dolores ⁊ vētoſitates. ℞. olei nardini. li. j. fac bullire cū ſanſuco trito bullitiōe vna: pōe poſt

ea cere.℥.iij.vt liqueſiat. Deinde pfice vnguentū cū maſti cis myrrhe terebentine laudani.añ.℥.j.vnge ex eo ſtomachum debilem ⁊ ſuperaſperge puluerem aniſi ⁊ roſa.

¶Aliud quod adminiſtramus quando alia nō cōtulerunt ⁊ eger dolorē habet intollerabilē:remouet dolorē arcet vomitum ⁊ fluxum ventris compeſcit. ℞.colophonie terebētine olibani.añ.℥.j.ſanguinis draconis mumie myrrhe laudani ſarcocolle.añ.℥.ß.roſarū corticum granatoꝝ.añ.℥.j.liquefactis gūmis aliarū rerum recuſantiū liquefactionem puluerem mitte ⁊ ſubmerge in hac medicina calida anteq̄ congeleť ſtupam lineā ⁊ ſtomacho ſuperpone calidā quātum eger pati poterit relinquit ibi veſtigium cauterij ſup eū:et propterea ad huiuſmodi dolores fortes facit.

¶Aliud cōfortās valde ſtomachū febricitātiū remouet dolorē ab eo ⁊ vētoſitates. ℞.olei myrthini olei roſati.añ.pōdus eq̄le bullitoꝝ cū maſtice et olibano: vnge ex eo ſtomachū ⁊ ſupaſperge puluerē roſaꝝ ⁊ granatoꝝ:arcet nauſceā.

¶Emplaſtrū reſtringēs ardorē ſtomachi febricitātiū extinguit calorē febris eſtuationē vomitū ⁊ ſubuerſionē ab eo ſeparat dolores amputat ſtōi:ſi deo plꝫ. ℞.ſucci ſolatri ſucci abſinthij.añ.℥.iiij.farine ordei.℥.ij.maſticꝭ.℥.j.roſaꝝ ru.puluerizataꝝ.℥.ij.fiat olm cōglutinatio ⁊ ſtomacho opponať.

¶Cerotū ⁊ eſt refugiū cōualeſcētium ⁊ extenuatoꝝ ſtomacho ſubuenit eſt gn̄ale olbus paſſionibꝰ ſtomachi ⁊ matricis ⁊ cōfortat cerebrum ⁊ cor.appetitū mortuū viuificat:digeſtiuā rectificat retētiuā corroborat.⁊ ē expertū ſi deo plꝫ. ℞.calami aro.ſeis rute.gario.ſanda. olibani myrrhe maſticꝭ.añ.ʒ.iij.ſanguinis draconis.ʒ.ij.mumie.ʒ.ß.aloes.ʒ.v. farine corticū granatoꝝ.℥.ß.ambre.℥.j.muſci.ʒ.j.cāphore. tri.j. ſanſuci balſamite abſin.añ.℥.iiij.terebē.olei ro.cāmomilli[n]i vel nardini olei myrth.añ.℥.ij.cere.℥.j.ß.myrrhe electe laudani.añ.℥.j.coralloꝝ rube.galāge aniſi cardamomi nucis muſcate macis.añ.ʒ.iij.peonie.ʒ.j.terenda teranť liquenda liq̄fiant:⁊ bulliant bulliēda ⁊ fac cerotū ſup ſtomacho ⁊ adminiſtretur ſuper totum ſicut docuimus.

¶De indigeſtione ſtomachi.

Indigeſtio eſt cōmunis mater olm egritudinū potiſſima humoralīū ⁊ noſti q̄ digeſta materia deficit febris

feruor erat eni inobediens: quia cruda ⁊ temperamentum ſubſtātie: aut quātitatis aut qualitatis trāſcendebat ⁊ eius elementū eſt tepeditas emiſſa naturalis caloris: ⁊ huius rei cauſa eſt ſupabūdantia cibi ⁊ potus ſm quantū vel quale aut ab vtraq;: necnon ⁊ ſm ſubſtātiā et debilitas ſtomachi naturalis. ⁊ ſcire oportet ꝙ hereditatis vitiū hoc a parenti bus raro: aut nūq̄ curant̄ pfecte. ⁊ hi tuti⁹ languores portant ⁊ horū pfecta medicina ſola eſt abſtinētia reſiduū nature cibi ⁊ potus in locis digeſtionū. qd in genus nutrimē ti cōuerti nō patit̄ ſuo vitio: aut natura cōuertere: non valebit ei⁹ inſtrumento debili pmanente. quod enim niſi cauſa antecedentis efficitur morboꝝ eſt: ⁊ maturat ad cōiunctaꝫ ſuos exceſſus que cum adeſt continuo eſt febris.

¶ Digeſtio eſt fructifera alimēti cōſumatio: tunc ei⁹ perfectā dicimus cōſumationē. cum in fructifera ſemina valuerint pficere alterū tale q̄le ipm eſt. Indigeſtio aūt ecōtra.

¶ Amplius ſcire oportet ꝙ indigeſtio nō minus a ſupabūdantia q̄ ex eius priuatione naſcitur. temperamentuꝫ eni caloris non dicimus abſolute: ſed in cōparatione ad ſuum obiectū attendit̄ vt obiectū nō magis reſiſtat: nec remiſſuꝫ in cōparatione ad ſuū agens exiſtat q̄ ſuū agēs agere poteſt pportionari debet agens ⁊ obiectam pportione equā.

¶ Adhuc ſcire oportet qd digeſtio fit ex cōiacentibus. tunc eni paſſiua actiuis oīno obediunt ⁊ nullo modo reſiſtunt. digeſtio non conſumatur aut ſi minus reſiſtat vtroq; iſtoꝝ modorū calor dicitur diſtemperatus ſiue quo multū poſſit ſiue quo minus: calor ſufficiens ad vnius libre plūbi lique factionē impotens eſt ad ferri libre liquefactionem: et non ſufficiens faber aliter: ⁊ aliter calefactionem mēſuraret in faciendo vnā incudē ⁊ clauū: quare caloris temperantia et diſtemperantia eſt in cōparatione ad ſuum obiectum: veriſimile quidem de calore noſtri corporis q̄ aſſiduo exercitātur artificiali labore: ⁊ groſſe ſunt cōplexionis: cibaria ſubtilia aſſumentes minime digerunt: ſed in eorum corporib⁹ aduruntur: cibandi erant leguminibus pane ſubcineritio et aliis de paſta cibariis. Et ſcire debes ꝙ talis calor eſt in quibuſdam iuuenum: calor quorum adeo fortis eſt qd humores adurit et eos quaſi in venenum conuertit et a quis

vnde humorū materie resoluūtur fumi qui quantūcunq; distent a cerebro: q̄ si fuerit eorū incolat⁹ in remotioribus membris ascendūt ſurſū ad cerebrū et cū ſentit ſibi pericu lū cōtrahit ſe totū ⁊ oēs ſuas virtutes in vnū trahit: et maxime per quas ſpirit⁹ animatus tranſit ad preſtandū ſenſum et motū omnibus membris corporis oppilantur.

¶ Et hoc ↄſiderās hyp. in lib. ſeparatoꝝ ſermonum poſuit epilepſiā egritudinē iuuenū: quāq̄ ⁊ alii ecōtra talis morbus naſcit: ſꝫ nō eſt noſtrū hic ei⁹ ſermonē aſſumere: ſꝫ fortitudinis ⁊ debilitatis virtutū exigētiā regimē adminiſtrare: ⁊ nos hic tractam⁹ de digeſtiōe ſtomachi: que ſepiſſime corporib⁹ ꝓpter ciborū: ⁊ potuū multam refocillationem: ⁊ caloris inopiā ab egritudine: ⁊ aliis cauſis accidit.

Cura huius egritudinis eſt .iiii. res. Prima eſt nō extēdere ventrē cum cibis ⁊ potibus. hoc enim preſeruat corpus ab egritudinib⁹: ⁊ ſufficiens eſt hec ſola cura huic egritudini: ⁊ laudabilior eſt potiōe in multis morbis qualitas bona regiminis. Scda res eſt cōfortare ſtomachū vniēdo ⁊ aggregādo ptes ſuas. Tertia res eſt corrigere accidētia digeſtiōis. Quarta res eſt ſi eſt cā ex humoris vitio mūdificare materiā ledentem ſi eſt ſine humoris vitio malam alterare cōplexionem ⁊ poſt illud confortare.

¶ Primā rem cōplent ꝓhibitio cibi ⁊ potus groſſorum: abſtinentia dico non vltimata: quoniam nihil dare horridū eſt ſuperabundanter ſtimuloſum eſt dare: ꝓhibere ipſum a cibo priſtino non digeſto vſq; ad fructifera ſemina: fecibus non excluſis parum quidem bibere: ⁊ ſubtile potabile cū ſitiaſſumere hoc eſt primū intentiōis. Et tua intereſt bene cognoſcere cōplexionem: aliter enim et aliter cibabit colericus ⁊ flegmaticus proprie apud naturam.

¶ Moleſtius colerico eſt famē tolerare q̄ flegmatico: ⁊ reſpicere cerebrum non eſt res fatua cū ligatura quedā nervoſa iter cerebrū ⁊ ſtomachū ſit que trāſitiuā patiunt̄ paſſionē cōſueuit ſtomach⁹ cū cerebro dulcedinē cōmunicare et amaritudinē: eligere aerē abſq; paludib⁹ montiū oppreſſa oppoſitiōe corruptiōe corporū cadauerū ē de intētiōe ꝓpria: poſt illō cibare īfirmū cibi ſtipticꝫ acetoſis aromaticis ↄditis ſicut ſcire te fecim⁹ ⁊ remēorabimur: ſi deo placuerit.

¶Secundā rem cōplent regimē ſtipticū temperatum odo
riferū ſm verā qualitatē electū:appoſitio rerum: quaruʒ ē
conferre rei vite:iuuare ptes ſtomachi:⁊ ipſas confoꝛtare
ne reſoluātur de quarū ſocietate ē ſandaraca:maſtix:myꝛ
rha menta aurea ꝓpꝛie mixta cum oleo roſ.⁊ liquoꝛe ſatis
calido epar:⁊ coꝛ non eſt fruſtra.

¶Tertiaʒ rem cōplent que accidētia coꝛrigunt iam illata
quoꝛuʒ diuerſa ſunt:ē eoꝛum pꝛimus cōcurſus ad cerebꝛū
⁊ coꝛ:⁊ conſueuerunt generare fluxum ſinthomatis.Item
fallacem doloꝛeʒ ventris.Et ſi cum diuturnitate habitudi
netur:doloꝛ iuncturarum ⁊ podagra:⁊ hoc curſu pꝛocedē
tia.Et ſcriptum eſt indigeſtionē eſſe hyle egritudinū:qua
re tua intereſt perſpicaciſſime omnia hec conſiderare:⁊ ſa
tagere circa rectificationē ſtomachi.ē enim materialis pa
ter ⁊ cibatoꝛ membꝛoꝛum ⁊ vite.

¶Quartā reʒ complent cōplexionē extraneā alterare:poſt
illud cōfoꝛtare:⁊ ſi aliquid humoꝛale materiā egritudinis
debilitat cum condecenti medicamine repellere:⁊ pꝛimuʒ
cōplent regimen illud:⁊ nos dicem⁹ hoc vero medicamē ta
le ve naturale ſcire te fecimus:et faciem⁹:ſi deo placuerit.

¶Hyp.Medicamē cōfoꝛtans digeſtionē ſtomachi:alterās
malā cōplexioneʒ defēdit ꝓpꝛie:ſubuenit lubꝛicitāti fluxui
ſinthomatico:⁊ gñaliter multis accidentib⁹ ex indigeſtiōe
factis. ℞.acoꝛi ru.℥.ß.magnetis.ʒ.ij.caſtoꝛei.ʒ.j.aniſi.ʒ.
iij.maſticis.ʒ.j.myꝛrhe.ʒ.ß.zucchari lib.j. Doſis a.ʒ.j.vſqꝫ
ad.ij.ieiuno ſtomacho de ſero qñ itur doꝛmitum.

¶Iudeus.Syꝛupus ꝯtra mala vitia frigida ſtomachi:con
foꝛtans ipſuʒ ꝯfoꝛtatiōe magna:⁊ facit appetere:digerere.
℞.ſāſuci balſamite.añ.M.j.galāge:macis:nucis muſ.ʒ.ij.
roſ.ʒ.j.maſti.ʒ.iiij.feſticoꝛū.ʒ.ij.aceti.ʒ.ij.Doſis eſt.℥.j.vſ
qꝫ ad.ij.cum iunipero in matutinis.

¶Medicamē foꝛte ꝯtra foꝛtē ſtomachi doloꝛē ⁊ inveteratā
malitiā ſuā abſtergit villos ei⁹ a groſſis humoꝛib⁹:⁊ red
dit ipſuʒ ſobꝛiū ad digerēdū. ℞.triū piper cardamomi:pi
retri:ſumach.an:ſi:galange maſticis macis:añ.ʒ.iij.roſ.ʒ.
iij.ʒiʒi.ʒ.iiij.gario.ʒ.iij.cynamomi.ʒ.iiij.coꝛiādri.ʒ.ij.aceti
℥.ß.mellis qđ ſufficit.Doſis.ʒ.ß.ante cibum ⁊ poſt.

¶Electuarium confoꝛtans ſtomachum ⁊ viſcera ⁊ ſubuenit

materie que cibum retinuit:ꝛ quorum retētiua perit:et reſoluūtur vapores ad cerebrū ꝛ iā effigies phiſonomie adulterauerūt:ꝛ colerarū eminentiā indebitā produxerūt: cuiꝰ pmixtio eſt.℞.roſ.ʒ.v.maſticis: corallorū al.ꝛ ru.cynamomi:ſumach:calamēti aā.ʒ.iiij.carniū citru.ʒ.ij.myrrhe mēte:eufragie.aā.℥.ß.gariofilo.ʒ.j. confice cum ſyrupo de mē ta ꝛ myrto.Doſis a.ʒ.j.vſq ad.iij.

¶Medicamen bonum ꝛ expertum contra putredinem ſtomachi:ꝛ ſubuenit apoſtematibus exiſtētibus in ſtomacho: cuius ſtomachus reſiduū cibi ꝛ potus propter caloris inopiā aut malitie maxime ſibi gubernat:ꝛ nō patitur aliquā putrefactionē i eo generari:ꝛ cuſtodit cerebrū ꝛ corpꝰ totū: ꝯfortat cor:ꝛ ꝓuocat menſtruaꝛ rectificat malitiā matricis. ℞.triū piperū:aā.ʒ.j.gariofi.ʒ.ij.ariſtologie ro.ꝛ lōge optime viol'.betonice.ʒ.iij.ſalis gēme.ʒ.ij.myrrhe electe pōdus omniū:confice cū ſyrupo de ſpica.Doſis a.ʒ.ß. vſq ad.j.

¶Electuariū deſcriptiōe Nicodemi:cuius operatio trāſcēdit gn̄a medicaminū in oi vitio ſtomachi ex frigida cā: ꝛ cōpoſita confortat neruoſitates eius ſubtiles:ꝛ ſuas virtutes excitat:ꝛ ſuam malitiā cōplexiuam rectificat confortat cor:ꝛ cerebrum et epar ꝛ ſubuenit caducis vertiginoſi:ꝛ nauſee: ꝛ oi vitio ſtomachi:cuius mixtio eſt hec.℞.aniſi:corallorū: ſpice inde vere ligni aloes:roſ.gario.galāge.zedoarie:aā. ʒ.iiij.peonie.ʒ.iij.nucis muſcate.ʒ.ij. margaritarū.ʒ.vj.ambre crude.ʒ.iij.muſci.ʒ.j.maſticis ad pondus omnium:confice cum ſyrupo corticum citri.

¶Electuarium nobile ad confortandū ſtomachū debilem ꝛ pſeruandū digeſtiuaꝫ eius.℞.ʒ.iiij.ſpice nardi.ʒ.j. cynamomi gario.liqui.aā.ʒ.ij.anthos.ʒ.iiij.mēte:alhaſce: aā.ʒ. iij.zucchari q̄ tū ſufficit.lauare cū aq̄ calida manus aā cibū ꝛ poſt cū frigida eſt cuſtodia ſtomachi ab indigeſtioneꝛ parū exercitari laborioſos:ocioſos quieſcere:ꝛ poſt hosꝛillos parum non rapido motu exercitari eſt lex huius cure ſcripta.Sternutare poſt cibū facit deſcēdere eſcam ad funduꝫ ſtomachi:anate aperit ꝛ humores vertit vniuerſaliter.ꝛ ſtomachum mūdat et nutrit:ꝛ mittit feces priſtini cibi ad inferiora ꝛ repellit:ꝛ ſunt hec mandata ad tutelaꝫ ſtomachi ꝛ cerebri calefacere vehementer violas manuum et pedum

in doloꝛe ſtomachi eſt amicabile nature:ſed aliter et aliter
huic vehemẽter infrigidare illi vero calefacere.vt pupã ca
pitis vehemẽter calefacere facit vapoꝛum reſpirationẽ.Et
ſciuiſti coꝛ cerebꝛum epar ⁊ teſticuli quendã fluxum conca
tenatũ ad ſe inuicem habẽt.⁊ ſtomachum nõ ignoꝛant triſ=
ſtantem gaudentem:⁊ ſcriptum eſt oim membꝛoꝛum vnam
eſſe compaginẽ ⁊ dolere adinuicem.⁊ vnctio ſpine.eſt ite=
rum res magni iuuamẽti languoꝛẽ ſtomachi:⁊ omniũ de=
bilitatum membꝛoꝛũ maxime neruis cõtẽtoꝛũ:⁊ calefacere
ſtomachũ actuali caloꝛe eſt poſtremum bonum ſtomacho
pꝛopꝛie iuueni vigoꝛoſo.Aliĳ quidem actuali caloꝛe feſtino
motu exinaniuntur cũ cuiuſlibet rei caloꝛ:nõ viuens in eo
oꝛiginaliter labitur velut aer in ſubito ſole irradiato aut
igne.Et foꝛtaſſis balnea temperata quedã cõferunt illis:⁊
nos alibi ſcire te fecimus naturam balnei.
¶Filius zacharie.Cerotũ cõfoꝛtãs ſtomachũ retinet calo
rem in eo ne reſoluat ⁊ remouet duritiẽ ei⁹ :et oẽ oppilans
ptẽ ſtomachi.⁊ vigoꝛat i eo caloꝛẽ ⁊ ſanitatẽ reſtituit.ſi deo
placet.℞.cere mũde.℥.iĳ.terebẽtine.℥.iiĳ. olei nardini.℥.
ĳ.qbus liqfactis bullitiõe parua ſuperaſperge puluerem
hũc.℞.myꝛrhe:maſticis:aloes añ.℥.i.ro.ʒ.vi.peonie:caſto
rei:añ.ʒ.ĳ.aniſi.ʒ.vi.calamẽti.ʒ.vi.gario.nucis muſ.carda=
momi:calami aro.reupõtici.añ.ʒ.iiĳ.⁊ bñ ſtõacho adherẽt.
¶Filius ſerapiõis.Syrupus excitãs iappetitũ:cõfoꝛtãs di
geſtionẽ educit humoꝛes groſſos ⁊ putridos ⁊ cõfoꝛtat mẽ
bꝛa anhelit⁹ educẽdo humoꝛes ab eis:⁊ curat ſciaticã ſi deo
placet.℞.thymi mente.ſanſuci myꝛrhe: zedoarie.añ.ʒ.ß.
agari.ʒ.v.polipodĳ raſi ⁊ piſtati.aniſi.añ.℥.i.turbith electi
℥.ĳ.ß.zinzi.ʒ.iĳ.reupontici.℥.ĳ.baccharꝫ iuniperi.℥.i.cyna
momi nucis muſc.garioſi.macis omniũ:añ.ʒ.ĳ. ro.ʒ.iĳ.ace
ti.℥.ĳ.zuccha.lib.iĳ.
¶Alexan.fiat puluis ⁊ ꝓpinetur ex eo ieiuno ſtomacho põ
dus.ʒ.iĳ.cũ.℥.ĳ.vini electi ſubuenit omnibus paſſionibus
ſtomachi ⁊ reſpicit pulmonẽ ⁊ cerebꝛũ aufert malitiã et re=
mouet doloꝛem ventris ⁊ viſcerum et reſuſcitat appetitum
moꝛtuum:⁊ docet digerere ſtomachũ.℞.thymi ſanſuci bal
ſamite ariſtologie ro.oꝛigani:aniſi:feniculi:roꝛiſmarini: ca
lami aro.coꝛticũ citri.ſe.vuarꝫ ⁊ granatoꝝ:lauendule.ſemi.

ru.baſiliconis:yſopi eufragie.añ.pōdus.j.ligni aloes pire
tri:galāge:gario.macis:añ.pōd⁹ ſupioꝝ pōderis:croci:opiū
tebaici:ſtoracis calamit:e.triū pipum:añ ptē.j. mediū pōde
ris:ſanat lāguores ſtomachi ⁊ corp⁹ icolume ſuat ſi deo plꝫ.
¶Inquit heben.meſ.molendinare cibū in partes minu-
tiſſimas vel ſubtiliſſimas:⁊ vt lambēdo vinū gurgitare ē cā
melioris digeſtionis ⁊ longioris vite.Et vos iam ſciuiſtis
p alimenta vitam cōſiſtere ⁊ ſcd̄m eoꝝ q̄litatē bonā vł ma-
lā materiā variare:ꝓpterea non ignores materiā ſtomachi
ne forte credēs cōſeruare vel reducere deſtruas:⁊ iciuiſtiq
natura de trib⁹ dr̄ virtutib⁹ cōplexione:virtute regitiua ⁊
cōpoſitione:⁊ illuminat ab aīa quā itelligētiā dicim⁹ ſepa-
ratā:⁊ oīuꝫ virtutū vnitiua eſt virt⁹.ſꝫ diuerſa baiulationū
exercēs officia mēbroꝝ diuerſoꝝ diuerſis nūcupat vocabu
lis.⁊ tua ſemꝑ ē naturā infirmi cognoſcere apud ſanitatē ſi
poſſibile eſt.
¶Uentris aūt diuerſe ſunt nature:ſicut te ſcire fecim⁹ pro
pter diuerſa vniuerſalia:imo ſingularia opꝫ eligere medi
camina.⁊ hoc ſufficienter tradere pōt.In prouiſione aūt pe
riti ⁊ timentis deū:medici maior pars hui⁹ ſciētie relicta ē
deū diligenti oīa bene ſuccedunt ab ipſo oē incolume ⁊ ſa-
natiuū eſt naturaliū ſcientijs oīum philoſophoꝝ magno-
rū ⁊ celeſtiū ſignoꝝ varijs motibus bñ eruditi:deū q̄ſi obli
ti in ſuis operationibus credentes oīa ſcire:⁊ ſe q̄ſi nature
auctores exiſtimantes:q̄bus oīa deſunt oīa ſcire credētib⁹.
Et vos iam vidiſtis validas egritudines ſuper q̄bus medi
coꝝ multitudo elaborauerat peritorum ab alienigenis me
dicoꝝ cū paruo artis fundamento curari:q̄n̄qꝫ a mulieri-
bus ab anthomato operantibus.O tu qui curam huma-
noꝝ corpoꝝ gerere vis adeo non recedas.Et ne dilateris
ſcientia philoſophica naturali:ille eniꝫ auctor nature ⁊ eā
ſtabiliuit:⁊ ſine eius influētia deficit oīs mot⁹ nature.Am
plius ſcire oportet ꝙ negare cibum ſtomacho famelico et
ante famen offerre eſt cā egritudinū ſtomachi:parū ⁊ rerū
comedere debemus:ad mēſam ſedere ⁊ poſt diu ſtare ⁊ le-
niter incedere donec ad ſtomachi fundū cibus deſcendat:
eſt de occupatiōe huius cure prima ſternutare ē tuſſiamen-
tum ſingulare poſt cibum ⁊ ante ſtomachum enim munda-

ſtat. Et ſciuiſti q̄ e cura minoris epilepſis ſepius ſternuta re diebus continuis ieiunio ſtomacho et ſubuenit ſurdis.

¶ Unctio cōfortās ſtomachū ad digerēdū et retinendum et appetendū remouens dolores eius inflationes et ventoſitates et ē expertum: ſi deo placet. ℞. olei roſati olei myrtini olei nardini: añ. ℥. iij. armoniaci. ʒ. ij. nucis muſcate. ℥. j. poſt vnctionem ſuperaſperge puluerem cynamomi: aniſi corticis granatorum pondus. j. aromatiza vnguentū cum muſco.

¶ Unguentū noſtrū fidele et valde amicum nature: ſtomachi remouet dolores et cōſolidatur ſubſtāciā eius inter oīa medicamina. ℞. lane ſuccide ouium nigrarum recētiū. li. ß. pone in vaſe nouo et ſuperaſperge aquam currentem quod ſufficit vt madefaciat fac bulire fere ad conſumptionē agitando ne adhereat fundo vaſis poſt torquendo ſuſcipe liquorem ſuper quo proijce maſticis. ʒ. ß. puluerizati vt lique fiat myrrhe. ℥. ß. terebentine. ℥. ß. et facta vnctiōe ſuperaſperge puluerē nardi. et hec eſt vnctio magna cōtra dolores iuncturarū vniuerſos: ſi deo placuerit.

¶ Emplaſtrū optimū et expertū contra malitiā ſtomachi confortans ipſum in omni eo quod indiget. ℞. thymi ſanſuci roſ. añ. ℥. j. piſtati et calefacti cū modico aceto quantū rorem et condiatur cum maſticis. ℥. ij. et ſtomacho ſuperpone et eſt admirabile: ſi deo placet.

¶ Dixit hyppo. Aloe epaticum cum aqua thymi ꝓpinatū ieiuno ſtomacho ſanat ſtomachum ab omni languore educēdo ab eo materias fraudulentas: et confortat ſtomachum et cerebrum et viſcera mūdificat: repellit vermes et ſanat apoſtema ſtomachi et viſcerū dolores et mundificat epar a groſſis humoribus et melancolicis.

¶ Pillule cōſeruantes ſtomachum ab oī leſione intrinſeca et non ꝑmittunt humores putrefieri in eo immo abſtergūt ipſum: et mundificant rugas et parietes eius et qui aſſiduat vſum earū diebus ſingulis illeſus ꝑmanebit a dolore ſtomachi: et nūq̄ dolore capitis vexabit: et nihil ē oculis mihi crede ſalubrius iſtis: et q̄ triſtantur ſubuenit et melancolicis: et ī medicatiōe matricis vitioſe et viſcerū iteriorū quarū hec eſt cōfectio. ℞. maſticis. ʒ. iiij. aloes electiſſimi. ʒ. x. aga. boni. ʒ. iij. ꝯficiāt cū ille ē vinū coctū. vt dt Simō Januēſis. Doſis.

ij. pillule vel. iij. quando itur dormitũ ⁊ poteſt recipi ẜm numerum voluntarium vſqꝫ ad. xxi.

Ꝺe vomitu ⁊ exuberantia cibi.

Uomitus cuius cauſa eſt exuberãtia cibi ⁊ potus extẽdentium ventrẽ vltra nature debitũ cura eiꝰ eſt euacuare: ⁊ poſt illud abſtinere ⁊ confortare ſubſtantiã ſtomachi cum cibis ⁊ potibus ẜm vnum trium modorũ: aut quãtitate aut qualitate aut malitia vtriuſqꝫ: quãdo aũt ab humore acuto leuigato ad cacumina vẽtris vſqꝫ ad meri nauſea ⁊ vomitꝰ cauſantur. ſit tua precipua et magnifica occupatio contemperare chiſtim fellis: ⁊ hoc ſepe accidit habẽtibus viã latã a ſtomacho ad epar ⁊ tu ſagaciſſime diuertas ad membra inferiora viſceruꝫ: que natura fecit eſſe inſtrumenta expulſiõis: cũ autem vomitus fit ex malicia ſtomachi falſi nõ dubitabis alterare, ⁊ confortare ſit ꝓceſſus tuus. In deſtructionẽ aũt retẽtiue virtutis ſolũ regimẽ laudabile ſufficit ⁊ aſpergere ſuper eo tũc puluerẽ maſticis: ⁊ nitri inuncto prius oleo myrtino eſt medicamẽ expertum.

Cura huiꝰ eſt. iiij. res. ꝑma eſt conuertere regimẽ ad oppoſitũ qualitatis ⁊ laudabile in proprietate et qualitate non ſimpliciter ⁊ ſuper hoc multiplex eſt cõſideratio aliter enim et aliter in malicia complexionis ſtomachi: et furia fellis: ⁊ tua itereſt bñ diſcernere vt ſcias regimẽ ordinare ad latus frigiditatis quãdo colera vomitũ generat ⁊ nauſeam ꝓpina acetoſa ꝯdita ſtiptica ꝓpter viam amplã ⁊c. ad latus caliditatis regimẽ habens ꝓprietatẽ vomitus retinere qñ groſſorum humorũ multiplicatione vomitꝰ colericus dicit̃ naſci: oportet cibare ipſuꝫ cũ auaricia magna donec facta ſit euacuatio humorũ inobedientium ⁊ rectificatio ſue complexionis ⁊ virtutis fortificatio: ⁊ ne dubites hos: ⁊ illos potare vino. Illis auteꝫ ſubuenit qui calorẽ habent quia cum diuertit p vias vrine: ſed paruꝫ danduꝫ eſt et electum vt ponticum ⁊ albi coloris.

Ꝺhis autem qui groſſos ⁊ viſcoſos humores habẽt ſubuenire nulli dubium eſt eo: intercidit ⁊ habilitat expulſioni ⁊ ſubuenit omnibus ratiõe ꝓprie ſtomachi cõplexionis ⁊ potare aliquando illos inobedientes ⁊ multa colera abũdãtes aceto bono mixto aqua veri frigoris ẽ potus cõueniẽs

& maxime in eſtate:ꝛ dare poꝛtulacas ieiuno ꝛ lactucas cū aceto cū modico panis ꝛ nō poſtea cibare eos vſqꝫ ad veſperas eſt diuidere colerā et anguſtare quoꝝ illū:cui⁹ amplitudine graditur ꝛ extinguere audaciaꝫ colere. Secūda res eſt parum comedere:ꝛ minus bibere ꝛ hoc cōſiderare ſm quantum ꝛ quale. Tertia res mūdificare humoꝛem ledentē:ꝛ ſup hoc vera ē cōſideratio artis ſicut i ipſo ſtomacho ꝛ rugis ſuis:aut qđ ab epate gradit̄ ad ſtomachū necnō paſſiōes q̄daꝫ matricis nauſeā ꝛ vomit⁹ generāt aliq̄ñ ex certa abominatiōe vomere q̄s cogit̄ dedignāte natura. Quarta res eſt ſubſtantiā ſtomachi cōfoꝛtare:ꝛ maxime retētiuas virtutes ꝛ inſpiſſare oꝛificiū ſtomachi cū ſtipticis ꝛ recoꝛdari nature inferioꝛem purgationem.

¶ Primam rem cōplent quecūqꝫ pꝛoprietate ſtomachum confoꝛtant:ꝛ complexione opponuntur humoꝛi.et malitie cōplexionis vt ſtiptica aromatica habentiā acetoſitatem:ꝛ nos ſcire te fecimus moduꝫ regiminis:menta maioꝛ:balſamita:meliſſa in aqua aceto mixta:ꝛ cum mēta bullita decocta poſtq̄ ſciuerimus cauſam intentionū rerū cauſantiū vomitū ſuccurrimus:tunc cū reb⁹ rectificātibus ſtomachū ꝛ mēbꝛa mundantia ad ipſum quod quidē multotiēs accidit:ꝛ pꝛopꝛie quando in aliquo vicināntium membꝛoꝝ materia occultat:ꝛ eſt foꝛte in mandando:ꝛ ſtomachus debilis eſt ꝛ pꝛomptus in recipiendo. Agens namqꝫ.ꝛ ſi non ſit valde foꝛte impꝛimit maxime quando rei eſt pꝛeparatio.ꝛ quando materia eſt de genere adiacentiū multo citius vehementer impꝛimit leſiones ꝛ excitat expulſiuam ꝛ facit eā ſollicitam ad vomenduꝫ. Agens namqꝫ in reꝫ multi ſenſus vehementer impꝛimit:tunc cū rebus abſcindentibus ꝛ coꝛrigentibus cauſas debilitantes ꝛ ledentes:nunc cū rebus pꝛohibentibus effuſionem materierū ab alijs mēbꝛis ad ipſuꝫ facimus adiutoꝛio dei cū rebus pꝛopꝛie acetoſis que ex aromaticis ꝛ ſtipticis cōdiantur ſicut cibus de agreſta ꝛ cib⁹ de aceto ꝛ ſtudeas ligare extremitates cū infuſione aque calide et ſimilia et cidonia et maciana et ſuccus granatoꝝ. Potus aūt eoꝝ vinū ſit ſubtile odoꝛiferū ꝛ lene decentis cōmixtionis cū aqua roſa.ꝛ euitent vinum dulce et groſſuꝫ ꝛ aquā calidā:q̄a mollificat ſtomachū ꝛ diſgregat

virtutes

virtutes frigida veri frigoris depauperat calorē in eo. pot⁹ sit valde pauc⁹: nec satisfaciēdū ē siti eorꝫ. Tolerātia super sitim est ex eis q̄ verificāt stomachū solentia sitis extinguere in hac hora augentes maiores faciunt indigestiones.

❡ Secundam rem complent dieta auara: quā eger portare possit quia esset maius periculum multum inaniri.

❡ Tertiā rem cōplent solutiua benedicta electa de genere benedictarū medicinarū. Et nos dicem⁹ in hoc sermone si deo placuerit. Mirabolani cū medicamē pparatū cū aqua rosa. ⁊ mastice ⁊ est expertum ⁊ bonum. Et si est a materia quam misit fel curatur blandiēdo acumē ei⁹: donec euentetur cū successione alterantiū ꝓ quo vestigiū impressionū remanet ⁊ trahere ⁊ diuertere materiā cū clysteribus mouentibus coleram ad inferiora est huius occupatiōis. Scriptum est fluxum esse curam vomitus et vomitum fluxus.

❡ Inquit hyp. habito vomitu cessat fluxus ⁊ econtra ⁊ lauare pedes cū rasura ꝯfortat stomachū ⁊ diuertit materiā.

❡ Quartā rem cōplent quecūq; stomachū cōplexione ⁊ ꝓprietate confortāt. Consistit q̄dem hoc totum in regimine vnctiōibus super eo ⁊ emplastris ⁊ aromaticis assumptione nardini gariofilati spodiati innato ab epate.

❡ Syrupus arcēs vomitū ⁊ nauseā de berberis est medicina experta. ℞. berberis. ℥. iiij. spodij. ℨ. iiij. vue acerbe. ℥. ij. cicoree. M. iij. zucca. li. ij. da ieiuno cū aqua masticis.

❡ Syrupus de myrtho stringens vomitum ⁊ nauseam. ℞. foliorū myrthi. lib. ß. foliorum sansuci. ℥. ij. aceti. ℥. j. zuccari. lib. ß. da cū aq̄ folioꝝ zedoarie. Et tu potes eligere i grabadin nostro postq̄ sciueris q̄litates ledētes medicamina multa cōposita ad hoc. Et non ignores ꝙ morbi renū ⁊ vesice ⁊ ileos faciunt vomitus ⁊ singultum. Et nos dicemus illud: si deo placuerit a quo omnis finis sequit̄ finiti⁹ a quo opus medicaminum sequitur perfectibile.

❡ Electuariū nostrū valde dilectum ⁊ sufficiens cōfortans cor ⁊ membra oīa retinet vomitū ⁊ fluxū: emendat omnem malitiam stomachi. ℞. gario. ℨ. ij. carnium cidonioꝝ. ℨ. ij. masticis. ℨ. iij. ambre. ℨ. vj. anthere. ℨ. iiij. nardi musci: aā. ℨ. j. corallorum rubeorum. ℨ. iij. syrupi de menta ꝙ sufficit.

❡ De singultu.

Singultus eſt rebellatio humoꝝ inobedientiū nature ciborum impmutabiliū: qm̄ fit motus in partibus ſtomachi reliqs natura aggrediēte illos vt expellat ⁊ q̄a forte obiectū transgreditur exigentiā rei agētis fit motus ille ſpaſmoſus quē medici ſingultū appellāt fitqꝫ illud ſm̄ vnū iiij. modorū. ſ. euacuatione effrenante repletiōe exuberāte: mordicatione humorū fraudulentium: malitia cōplexionis frigide. Euacutione multiplicata l ſolutiōe itur expulſione egrediente naturā aut ꝓhibitione lōga ciboꝝ repletione ex multitudine comeſtionis aut multorum humoruꝫ inſpiſſatione in corpore ſtomachi: q̄bus natura nō indiget a mordicatione ꝓpter humorem colericū doloſum generatum in ſtomacho aut effuſuꝫ ad ipſum ab alijs mēbris aut aſſumptione rei calide ⁊ acute ⁊ vinū ſup q̄ multitudo annorum ꝑterit ſingultum facit. Amplius corruptio cibi ⁊ potu ſingultum concreat. Cōplexionis malitia frigide ꝓpter ſubſtantiā ſtomachi illi remiſſam ꝓpter calorem naturalē ſicut accidit decrepitis ⁊ illis qui longis tp̄ibus infirmant aut ꝓpter guloſitatem ſicut accidit pueris.

¶ Ampli⁹ ſcire oportet ſingultū naſci ab alijs mēbris q̄z a ſtomacho vt ex magno flegmate generato i epate ⁊ morbis veſice ⁊ renum vltimatur. ⁊ illud eſt penetrabile.

¶ De ſingultus cura.

Cura ſingultus ex repletiōe ſunt due res. ſ. euacuare ⁊ poſt illud cōfortare ⁊ primā cōplēs vomitus et ſecundam quecunqꝫ ſubſtantiā ſtomachi ⁊ cōplexionem cōfortant. Singult⁹ cura ex vltimata inanitione ꝓprie rei et ſingultus ex repletione opponitur et eſt periculoſus.

¶ Secunda res cure ſingultus quidē ex mordicatiōe acutorum humorum ſpnatantium ad ſupiora ſtomachi curaꝫ recipit a vomitu ⁊ ſicut ſubmerſus, ⁊ ſepult⁹ in villis et rugis ſtomachi ⁊ eſt ꝯpoſitus. Euacuam⁹ cū potu yerepigre et pillulis de aloe. Et hoc eget maiori abſtinētia. Singultus vero ex malitia cōplexionis cura eſt vna duarum rerū.

¶ Primuū alterare cū rebus calefaciētib⁹ et ſubtiliātibus ex eis q̄ emplaſtrant ⁊ in potu ſumūtur aut cū potu neceſſario ⁊ oīm modoꝝ ſingultus cura eſt cōuertere regimē ad ea que laudabiliū humorum ſunt materia ⁊ nature cōfor=

tium ⁊ beniuolentiā conſequantur ⁊ confortare ſubſtātias ſtomachi. Tertio membra mandantia rectificare.

¶Confectio hyppo. rectificans malam complexionem ſtomachi frigidā ſubtilans ⁊ calefaciens ⁊ expellens ventoſitatem ⁊ liberat a ſingultu: ſi deo placet. ℞. corticum fiſticorum exteriorum coſti amari caſtorei petroſel. ań. ʒ. j. balſamite calamenti aniſi maſticis ſpice: ań. ʒ. ij. ariſtol. ʒ. iij. confice cum oximelle ſquillitico. Et da. ʒ. j. cum aqua ſiſimbri. Et decoctio ſquinanti et corticum fiſticorum cum eq̄litate liberat a ſingultu ⁊ puluis aſtilie cū aqua. aur. j. liberat a ſingultu ⁊ ſe. rute cū nitro ⁊ aq̄ mellis curat ſingultū ex ventoſitate groſſa que eſt ex multitudine guloſitatis.

¶Filius Serapionis. Squilla qn̄ accipitur cū vino curat ſingultum ex humoribus groſſis annexis in rugis ſtomachi: ⁊ mundificat ſtomachū a putredine. Et nō ignores qm̄ hec que diximus non ſunt de intentione cure ſingult⁹ quē fecit euacuatio illicita: immo obuiatur illis ꝙ eſt: quia ipſi indigent que ſunt illis contraria.

¶Illis autem ſtomachis quos vexat humor acutus faciēs euenire ſingultum: cura eſt vomitus poſt potū aque calide ⁊ ſe. atriplicis ⁊ poſt illud aqua ordei cū aqua granatorum dulciū ⁊ aqua cucurbite. Et cōplet hoc quod eſt mediocriter frigidum cum ſtipticitate vt confortet poſt euacuationē mali humoribus habentibus ſingultū ex ſiccitate intenſa damus in primis aquam calidam cum oleo amigdalarum dulciū: ⁊ oleo violaceo ⁊ mucillago pſilij ⁊ mucillago ſe. citoniorū cum oleo amigdalino dulci: eſt medicamen qđ delectat valde. Et eſt expertū ⁊ diſpoſitionē hanc cōplet adminiſtratio rerum humectantiū interius ⁊ exteri⁹. In ſingultu autem a flegmone epatis. Primum eſt aperire baſilicam poſt illud dare caſſiamfiſtulam reſolutam in aqua endiuie ⁊ ſolatri ⁊ ordei ⁊ ponimus ſuper epar emplaſtra cōuenientia flegmoni: ⁊ nos dicemus.

¶Pillule ad ſingultum natum groſſo humore ⁊ cōpoſito. ℞. caſtorei myrrhe: ań. ʒ. ij. agarici. ʒ. iij. ſalis gēme. ʒ. j. diagridij correcti. ʒ. ij. maſticis. ʒ. j. ß. aloes boni ad pōdus oīum confice cū ſucco mēte. Doſis. ʒ. iij. in matutinis aut de ſero ſi antiqua eſt egritudo: ſi noua vt dormiatur ſup medicina

& fortaſſe parum dormire poteſt.

¶ Pillule glorioſiſſime ex intentione noſtra cōtra ſingultū calidū & humores calidos acutos imbibitos: vel immiſſos ad ſtomachū ab epate & malitiam eius calidā & ſiccam & febrē colericā & amaritudinē meri. ℞. ſpodij endiuie portul. ligni aloes: añ. ʒ. ſ. & ſ. tamarindorū pulpe. ʒ. iiij. reubarbari rauedſeni electi. ʒ. ſ. cōfice cū aceto. Emplaſtra & olea requirant cōfortantia. requirantur etiā in vniuerſali canone de paſſionib⁹ ſtomachi. & ſm exigētiā elige ea & ꝑprie i capl'o de indigeſtione.

¶ Emplaſtrū ꝯ ſingultū factū ex flegmone epatis bonū. ℞. triū ſandal. farine ordei ſpodij cōfice cū ſucco ſemperuiue & ſternutare eſt ex iuuamentis inanientibus ſuꝑiores partes ſtomachi & repellit humorale & cibū ad fundū & ſiſaſſiduet fortiter repellit ad inteſtina & ꝑpter hunc motum ceſſat ab illo natura.

¶ Empl'm cuius iuuamētū eſt ꝯ ſingultū ex groſſo humore natū & emūdat ſtomachū & delet dolorē ei⁹ & abſtergit parietes eius. ℞. ariſtologie ro. galāge aniſi baccarū lauri gētiane ru. añ. ʒ. iiij. caſtorei myr. añ. ʒ. ij. gar. ʒ. v. roſ. ʒ. ij. maſticis. ʒ. iij. ꝯfice cū melle & aq̄ ſanſuci.

¶ Uomitus fit cū his que proprietatez habent poſſe humorem eradicare per ſuperiora vt ſemen raffani nitrū & ſil'ia. Et dixit ypp o. ʒ. ſ. ellebori al. cū. ʒ. ſ. caſtorei. ʒ. ſ. zuccari ro. eſt medicina expta ꝯ oēs paſſiones ſtomachi ex groſſis et viſcoſis humorib⁹ natas repellit humores cōpactos in villis per vomitū & curat febres arteticas & vertigines & litargiā & omnes egritudines ſtomachi & delet eas. Sed cū cautela preſume propinare etiam prouiſione magna ne dederis extenuata corpori.

¶ De ſiti.

Sitis eſt auida & guloſa delectatio bibēdi aquā veri frigoris magis q̄ aliquē liquorē potabiliū precipua aūt oium intentionum intentio: & cura huius ē ſcire ꝑpter qḋ ſcitis nata eſt aut ꝑpter humorē malū acetoſum cōtentū in ſtomacho vel colericū aut ebullitione agitāte humiditatē in ſtomacho aut mala cōplexione. Et accidit ſitis qn̄ calor naturalis ſceleratur in agēdo in forte obiectū groſſoꝝ cibi

⁊ poſ' velut aliqs lõgo fatigat' itinere reddit ſitibundus ⁊
hãc ſitiʒ ab idigeſtiõe ꝑpter viſcoſitatẽ ciboꝝ inobedientiũ
potus nõ extinguit: imino accẽdit confoꝛtando obiectum.
¶Scda occupatio ẽ ſcire mẽbꝛũ oꝛiginale ſitis. Et ſcire de:
bes ꝙ os ſtõachi facit accidere ſitiʒ plusquã alia mẽbꝛa coꝛ
poꝛis. ⁊ ſi ab aliis ꝑcedat donec ipꝛimat effectũ vſqʒ ad me
ri ⁊ oꝛificiũ ſtõachi deſiccandũ nõ apparet ſitis valida ꝑpe
i ſiti facta malitia epatis: ⁊ fellis: ⁊ pulmo eſt ex illis mẽbꝛis
quoꝛum eſt generare ſitin aliquando renes et ieiunum.
¶Somnus aũt eſt cura ſitis ex ſiccitate ſtomachi ⁊ locoꝛuʒ
ad que currit humiditas ab oꝛe ad ſtomachũ ⁊ aliquando
ab indigeſtiõe ꝑpterea ꝙ caloꝛ reuocat' ad interioꝛa foꝛti'
agit in digerẽdo. Et ſcire debes ꝙ ſi afficiatur iſta malitia
tot' caloꝛ maioꝛ erit ſitis: ꝓpterea tũc digni' eſt pꝛecipere
vomitũ ⁊ repellere obiectũ rebellans ⁊ cõfoꝛtare ſtomachũ
liniendo ipm oleo roſ. poſt illud meri. Sitientiũ qdem pꝛo
pter caliditatẽ comeſtoꝛũ cura eſt potus aque frigide ſug:
gendo paulatim pꝛopꝛie vel lambendo.
¶Inquit Galien'. Multi pꝛopter ſitim moꝛtui ſunt: ſed nõ
fuit illud ꝑpter ſitim ſimplr: ſʒ ꝑpter ciboꝛum venenoſoꝛũ
aſſumptionẽ aut aliter ⁊ aliter. Sitientiũ autẽ ex caliditate
eſt cura cibare illos rebus acetoſis ſicut ſecaniabin de ʒuc
caro aqua granatoꝛum acetoſoꝛũ ⁊ rob de ribes ⁊ ſyꝛupus
de berberis ⁊ que ſunt illis ſimilia. Et quoꝛum ſitis ex ſola
ſiccitate facta eſt: neceſſe eſt vt adminiſtretur aqua cucurbi
tarum: ⁊ pſilij et que hoc curſu pꝛocedunt. et nos legemus
ſi deo placuerit ſimul. Ex ſiccitate ⁊ caliditate frequentius
eſt ſitim generare. cura vero eſt qm̃ humida ⁊ frigida hec
cõplent: ſed nõ poſita iuxta latus narcoticoꝛum: immo cui
tent ab omni ſiti narcotica. ¶Infrigidare pedes ⁊ fricare
caput cum oleo roſ. eſt de occupatione pꝛime cure ⁊ man'.
Et ſciuiſti ꝙ vole manum reuelãt malitiam ſtomachi pꝛo:
pter neruoꝛum vicinitatem ⁊ pꝛoductionẽ ad partes illas:
quare ⁊ ſtomachus ſentit infrigidationem eãdem: et cum
aqua veri frigoꝛis pꝛopꝛie in eſtate et ſucc' de liquiri. mira
biliter extinguit ſitim pulmonis lambendo. Et neceſſarius
eſt ꝙ adducatur ad hoc capitulũ illud qð ſcripſimus in gra
badin noſtro de lacte ⁊ ſecaniabin ⁊ alioꝛuʒ multoꝝ. ⁊ alie

multa capitula ⁊ mucillago pſilij ⁊ cucurbite extiguit ſitiȝ calidã ⁊ aqua cãphoꝛe ⁊ pſilij extinguit oẽm ſitim febꝛilem pꝛopꝛie ſe. peſtilentialium ⁊ ſitim epaticam ⁊ ſtomaticã et alias calidarum materierum.

¶ Et infrigidamus renes ĩ ſiti illa quã ſcis: necnon epar et alia que diximus ⁊ ſtomachũ apponẽdo vnicuiqȝ qḋ ꝓpriũ magis ei videt̃. Et clyſterizet̃ in ſiti ieiuni ⁊ viſcerũ ⁊ epatis ⁊ renũ cũ liquoꝛe melonũ ꝑfecte maturatoꝝ intrinſeco. aut cũ lacte non actu calido: ⁊ cum aqua pluuiali vbi fuerit pſilium cõquaſſatum ⁊ viola. Amplius ſcire debes cuius eſt ſitis calidi coꝛdis ⁊ pulmonis. Cura autẽ eſt attrahere aereȝ frigidũ et ſugere aliquid aque roſ. vti fuerit pſiliũ que eſt ex vigilijs quies ⁊ illius: cuius cauſa erat humoꝛ ſalſus et putridus poſt vnam hoꝛã vel duas ſugere aquam frigidã ⁊ repellere humoꝛem eſt pꝛincipalius.

¶ Sitis autẽ ex flegmate febꝛili quis extinguit blãdire donec cauſa repellatur eſt neceſſariũ. Et ſciuiſti ꝙ vinũ bñ ꝑmixtũ eſt ſalubꝛius in ſiti extinguenda quã aq̃ frigida. dyaſorat enim citius ad loca generantia ſitim poꝛtãdo aqueum ⁊ magis natura cõtẽta eſt potare hoc ꝙ̃ illud: ⁊ ne dubites ſitientẽ febꝛili diſcraſia potare vino ſufficiẽter ꝑmixto pꝛopꝛie poſt digeſtionẽ aliq̃lẽ materie cuius caloꝛ albus ſit ⁊ oꝛigo eius mõtana: eſt illoꝝ nõ bibere ſed lambere paulatiȝ ⁊ cũ ſuauitate ⁊ zuccharũ vio. mitigat ſitim febꝛilẽ ⁊ calidam factã ꝓpter ſiccitatẽ: ⁊ ponere os infirmi influxu aquarum eſt mitigare ad tp̃s ſitim validã ſicut tenere criſtallũ ĩ oꝛe poſitã in aquã pſilij: ⁊ tenere in oꝛe feſtucas palee oꝛdeacee mollificatas diu in aqua frigida: multiplicat humiditatem in oꝛe ⁊ cõſeruat guttur ĩ humiditate ⁊ extinguit ſitiȝ.

¶ De appetitu moꝛtuo.

Deſtructio appetitus. Cura huius ſunt tres res. Pꝛima eſt mũdificare coꝛpus ſtomachi: ⁊ ſuꝑ eſt multum ſcire: qm̃ aut groſſus et viſcoſus et frigidus humoꝛ: ⁊ tunc appareat nauſea: ⁊ ſunt interius retenti: aut annexi in rugis ſtomachi: aut moꝛtuus eſt appetitus malitia calidoꝝ humoꝝ ⁊ vtimur vijs obuijs ſuper hac diſpoſitiõe. ¶ Pꝛimo abſterſiuis ⁊ incidentibus ⁊ reſolutiuis ſuperioꝛi et inferioꝛi ſm̃ tempoꝛa et membꝛoꝛum diſpoſitionẽ ſuꝑ rebus quarũ eſt

tẽperare ⁊ extinguere acumẽ humorꝝ ⁊ euacuatione regulata ad hoc ⁊ re ſi deo placet. Scđa res eſt ↄfortare virtutẽ ſtomachi. qm̃ ſcire debeat ꝙ oẽs virtutes debilitanť ꝑpter malitiã ↄplexionis mẽbrorꝝ poſſidentiũ malos humores ⁊ ꝑiudiciũ ipſorꝝ. ¶Tertia res eſt alterare malitiã cõplexionis qm̃ ꝑ eam priuať appetitus:⁊ circa hanc occupationẽ duo ſunt cõſideranda:nã ſi eſt acuta ⁊ frigida vtamur ↄtrarijs ſup hoc vel in illa cum aceto ⁊ endiuia aq̃ granatorꝝ aceto ſorꝝ:⁊ q̃ hoc curſu ꝓcedunt:⁊ etiã hec cũ vino antiquo ⁊ altea dialanga et confectione de calamento ⁊ que ſĩlia ſunt: et terminata eſt.

¶Medicamen famoſum ad hoc:⁊ nos expti ſumus iuuamenta eius magna confortat ſtomachũ:mundat ipſum ab humore venenoſo ⁊ fraudulẽto ⁊ occidit malitiam complexionis frigidã alterat ⁊ reſtituit ipſam ſanitati et nos iam ſignificauimꝰ iuuamẽta ſtomachi i vniuerſali canone paſſionũ ſtomachi:ibi nãqꝫ inuenies genera medicaminũ cõferentium omni eius peccato propterea tot partes ſermonum non aſſumimus prolixius.

¶Prie ↄplẽt medicine q̃rũ ꝟtus ẽ ab eo qđ regulat humores hos ⁊ illos ſm̃ hoc nõ eſt vna a natura complexiones.

¶Poſſet aũt eẽ hoc maioris ꝟtutis:⁊ clyſtere nõ ẽ ãnullã ↄdũ ad hoc ⁊ diximus tibi i cura vomitus⁊ in illo caſu vbi ẽt iã docuimus euacuãtia humores a ſtomacho et dicemus.

¶De appetitu canino.

INſaciabilis appetitus fit ſm̃ vnũ triũ modorꝝ aut malitia ↄplexionis frigida ſtomachi valde: cuius ẽ bñ appetere ⁊ male digerere ⁊ ſeq̃tur hãc vt plurimum digeſtio dyarialis ꝑpter qđ inſtrumẽtũ nature tm̃ nutrimẽtũ iſpiſſare nõ põt in ſoliditate mẽbrorꝝ ſubſtãtie:imo hebeteť eo. Aut accidit humore groſſo aggregato i corpore ſtomachi: ⁊ ex euacuatione multiplicata accidere põt ſicut videmus in ↄualeſcentibus plurimum: ſed hoc mihi vituperabile ẽ qm̃ talia reſtaurantur qualia ſunt deperdita.

¶Cura eſt primũ mũdificare humorẽ ãnexum in eo. Et ſciuiſti ꝙ qñ hic humor malitiať in ſtomacho facit deſideriũ comedendi lutũ carbones:⁊ ſimilia et non eſt hoc niſi quia mala ſupfluitas:adheſit villis ⁊ parietibus ſtomachi ⁊ no

minant eũ tartara medici accidit ꝓprie quibuſdam mulieri bus qñ impregnantur ꝛ deſiderant acetoſitatem ꝛ ponticita tem: ꝛ forſitan deteriora ꝛ fugit ab eis poſt quartũ menſem ꝛ alleuiatur in tertio: qm̃ pars quedam digeritur p vomitus alia anihilatur: alia mittitur ad nutrimentum: ꝛ inde remo ta eſt dubitatio ꝙ huius ꝛ illius cura eſt ante vomitũ ante ꝙ̃ medicina ſolutiua educeret hunc humorem: ſed res ē res tificare cõplexionē malã frigidã: ꝛ cibare illos cibis pin guibꝰ: ꝛ vino multo cuius color ſit rubens: ꝛ roſatus quoꝙ appetitus mendoſe appetit.

¶Inquit hypo. Potus vini ſoluit famē: ꝛ preparentur cibi reliqui acetoſi cũ pinguedine multa ſine acetoſitate et ſim plicitate: ꝛ voluimꝰ illos potari vino ru. anteꝙ̃ ſitiãt ꝛ poſt ꝛ hoc regimen alleuiat egritudinem: et curat tpe longo ſi deo placet. Sed non illos: ꝛ eum qui comedit lutum ꝛ time tur ſup eo de hydropiſi: ꝛ eſt alaſriſon. ℞. herbi: eupatorij ſquinanti. añ. ℥. vj. myrrhe: maſti. añ. ℥. iij. capulorum glan dium. ℥. vj. aloes. ℥. xvj. terantur omnia ꝛ decoquãtur in. ℔. lib. aque pluuialis decoctione perfecta detur in potu cum dyacitoniten. ℥. iij.

¶Electuariũ ex inuentione noſtra curãs hos ꝛ illos ſi deo placuerit: cõfortat ſtomachũ remouet falſum deſiderium co medendi. ℞. capuloꝝ glandium. ℥. ij. aniſi. ℥. iij. myrrhe. ℥. ij. mirabol. nig. embli. bellirę oim̃ añ. ℥. vj. ſcorie ferri infuſe i aceto: ꝛ exiccate ꝛ torrefacte. ℥. viij. cardamomi maioris: cu bebe. ana. ℥. iij. zucchari tabarzet quod ſufficit. Doſis. ℥. ſ. ſ. cum aqua anthos ieiuno ſtomacho.

¶De egritudinibus et oppilationibus epatis.

Oppilatio epatis. Cura huiꝰ egritudinis ē. vj. res. Pri ma ē apire vias: ꝛ mineras ab epate ad veſicã ſucci dere nature: et recordari illam viam eſſe emunctorium ad aquoſitates ſanguineas: et colericas expellendũ in regio nibus epatis propter viarũ concurrentium ad eum: et ali quando ſtomachi ſalſitate oppilatiões diu figuratas. Se cunda res eſt ſtomachi: et epatis cõplexiones proprias cõ fortare ne nutrimentũ crudum epar recipiat: ad quod me ſaraicarũ naturas inſpicere oportet. Tertia res eſt ſubtra here naturam ad longinquiora ꝓpter quod ad appoſitum

iam ꝺiuerſum:ꝛ in rectificatione poſitū iā curatur in eua=
cuatione oppilationis cū flobothomia ſaluatella vtriuſqꝫ
manus:clyſterib⁹ de lupino:ꝛ oleo vio.et confidas maxie ī
flobothomijs venarum concauitatum pedum ambotum ī
omni epatis egritudine:et fellis:et maxime icteritia curat
eīm hoꝝū locoꝝū ſola ſanguinis ſubtractio ſi deus voluerit.
Sanguinem ſubtrahimus ſub ſubiecti virtutum poſſibili
tate:ꝛ magnā egritudinis exuberantiā. Quarta res eſt ex
trinſeca regimē laudabile cibi ꝛ potus.cib⁹ ſubtilis ꝑatuſ
ſanguini vicinus circa principiū declināſ ad aliqualē frigi
ditatē.ſi materia calida ſimpliciter fuerit:ꝛ in fine rei ſim=
pliciter cib⁹ calidus:ꝛ humidus ꝓprie cōplexionis ſimilis
in nulla egritudine relinquēda ē mēbꝛi innata complexio:
ꝛ priuāda a ſimili regimine.Obuiari autē oportet humoꝛi
egrediēdi cōplexionem ſimpliciter.cōpetit eis vinum ſub=
tile mixtū ſi non febꝛicitēt:aquā omnino fugiant ſine febꝛe
ꝛ cū febꝛe oppilat vias debiles:naturā omnino contriſtat:
nullū iuuamentū ei preſtat:ſed laboꝛem et fluctuationeꝫ:
vinū confert colera abundātibus rubea ꝛ ſubtili. quoniaꝫ
vrinā ꝓuocando cannales epatis:et fellis. chiſtin coleram
expellēdo mūdificat: et remouet oppilationes oppilantes
materiā rarefaciēdo naturam confoꝛtando:ſanguinē clari
ficat:et ſpiritus viuificando releuat.Et maxime poſt mun
dificationē colere abſtineat a coitu:a vino nouo dulcis fu=
moſo:ꝛ abſtineat a calidis tertiuꝫ gradum aſcendentibus:
ꝛ frigidis vltra primū gradum:nec extendant ventreꝫ eo=
rum cū cibo et potu minus comedant ꝙ̄ bibant:et parū bi
bant:ꝛ cum ſiti ꝛ fame:nec cibum aſſumant:niſi prius a fe
cibus primi cibi inteſtinis mūdificatis:nec calefaciant pe=
des eoꝝū dormiāt pedibus diſcoopertis. ſi quidē febꝛicita=
uerint apiant baſilicā vtriuſqꝫ bꝛachij ſi expedit. ꝛ regimi
ne regant.febꝛicitantiū humido magis ꝙ̄ frigido.Si q̄deꝫ
durū fuerit epar valde:ꝛ icteritiam habuerit malū ſignū.
ſi non durū non mala eſt icteritia:immo nature opatio.et
īpoſſibile eſt oppilationē epatis ꝯfirmari:quin ſplenis op
pilationē natura non acquirat.eſt enim artifex ꝛ miniſter.
iiij.humoꝝū et fons primi ſanguinis cuius virtus impedi=
ta:multa mēbꝛa contriſtat:arteriarū principium eſt mede=

antevena cōcaua a gibbo epatis per mediū diafragmatis ad dexteram auriculam cordis ⁊ egreditur p sinistram vbi ſubſtantia cordis aſſumit tunicā⁊ facit eam arteriam: ⁊ dicit aborti: qđ eſt principiū omnium arteriarum hec eadez in tres ramos diuiditur: quorum maior mittitur ad ſpinā: diuidens ſe in multas alias arterias miſſas ad inferiora membra. Secundus materiam dirigit ad pulmonez. Tertius minor eſt ſiniſtro ramo: q2 per medium ſigillat: ⁊ figurat naturā. Et virtus corporis eſt cuſtos portans: et venit ad ſiniſtrū brachiū: inde ē qđ verius ⁊ fortius ibi ſonat. Uero qđ artifice infirmaꝫ cor ab eo ſanguinē recipit: vt a debitore debitū: ⁊ alia ɔtriſtari ꝑncipalia mēbra maxime: qm̄ eius virtus gerit ⁊ ɔplet ſatagēdū ē tāti mēbri rectificabilē ɔplexionē rectificare eſt rectificabilius ceteris mēbris propter ſuā dulciſſimā naturā epar hedulinū calidū poſitum ſup ip̄m eſt magna medicina in rectificando complexionē eius epata alalīū ⁊ agnoꝝ hoc maxime opāꝫ ꝑpter viciniatē: hylaritatē ꝑſtāt magnā ponanꝫ ſup eo calida nō artificio: ſꝫ cū de vētrib⁹ extrahūtur: remouēt maxime dolores ⁊ oppilationes nouas. ¶ Spōgia marina imbibita aq̄ ro. ⁊ camphorata eſt medicina magna in oī egritudine fellis et epatis: ſi i figuratiōe i eo ē oppilatio diuturna nulla actu frigida ſup eo ponanꝫ: nec calida natura: ⁊ maxime ſi dolorem patitur: ⁊ euitentur ſup eo narcotica: remouent dolorem ad tp̄s: ſed ſunt mater oppilationum: ⁊ aie membri inimicantur: ſtupefaciunt enim ⁊ ſenſum tollunt: ⁊ ſic mendoſe ꝓdeſſe videntur: eſt res magni erroris curare cuꝫ narcoticis. prorumpit enim materia poſt tp̄s non diu extenſuꝫ ⁊ redit egritudo nouiſſima piculoſior: impediūt purgationē ꝑ vrinā que eſt prima et vltima cura egritudinum fellis et epatis: ſi fere laborauerint violentia: ⁊ vinum bibere formident: ſit opus eius aq̄ cocta modicuꝫ acetoſa aceto albo: et nō vacillent in ſuis cibis aliq̄d aſſumere aque vinate vino pōtico ſubtili ⁊ albo refrigerat talis potus membra calefacta ipſoruꝫ virtutes ⁊ ſpiritus releuat: ⁊ confortat acumen colere extinguit: vt dictū eſt: vrinā prouocando eam expellit: cicorea coriandrum ⁊ portulaca a ꝓprietate conferunt: ⁊ remouent oppilationes fellis epatis ⁊ ſplenis: ⁊ meſaraí

carum non quia calida.naꝫ frigida ſunt boꝛago: poꝛtu.ſca riola:cicoꝛea epatica:eſt cibus laudabilis fructus bucce in ſapoꝛibus ſine fe.⁊ cum feb.

¶Epatica herba eſt medicina magna:⁊ ꝓbatiſſima in omni genere fellis ⁊ epatis bibant ſuccũ eiꝰ ieiuno cum aqua lactis caprarum in qua fuerit ſpica nardi:⁊ ſpodiũ et aqua lactis capꝛe violata eſt eis diuerſum bonuꝫ: ⁊ ſpõgia marina ſubmerſa oleo ro.ſup eo eſt laudabilis:in frigida ⁊ calida materia:floꝛes ſambucoꝛum recẽtes cum aqua lactis caparũ eſt laudabilis medicina ſitim extingnit venas meſaraicas:epatis cannales clarificat:⁊ facit ad ꝓuocationẽ vrine:⁊ gaudet ea natura:facit minerã gaudij lõgus eiꝰ vſus ⁊ eſt medicina nobiliſſima colerica abundãtibus nigra et maniſeſtum affert iuuamẽtum ptiſicis: ⁊ ethicis ⁊ fluxui ſanguinis menſtruoꝛum ⁊ emoꝛroydarum:⁊ narium: et ꝓprie ꝑ partẽ dextrã:⁊ eſt ſumma cura ceteris egritudinibus epatis:maxime ex ſanguine ⁊ vomitu i magna neceſſitate ⁊ habẽtibus coleram diſperſam:nõ tñ paratis ad ptiſiꝫ: nec ad aliquaꝫ ſpũaliũ membꝛoꝝ malitiam ⁊ in doloꝛibus epatis maxime colericis:⁊ tpe eſtiuo eſt medicina:⁊ cura magna: floꝛes tamariſci ſm oẽm modum adminiſtrationis ⁊ ꝓprie cũ iure cicerũ ru.eſt cibus medicinalis:⁊ ius cicerũ mũdificat epatis cãnales:⁊ facit ad bene eſſe ꝓuocatiõis vrine:et eſt medicina magna hñtibus colerã diſperſam: ⁊ ꝓprie ad miniſtratũ cũ carnibus ſerpẽtuꝫ ſm doctrinã noſtrã eſt medicina:quoꝝ egritudines iam ſunt cũ diuturnitate in figurate in coꝛpoꝛe eoꝝum ⁊ quoꝝ cutis citrinitate adulterata eſt:⁊ attenuari clamat:⁊ moꝛbo ſubiugari cõſumptio demõſtrat:⁊ quoꝝ oculoꝝ oꝛbes dirigũtur omni tpe colere ictericitio adulterari:⁊ eoꝝum retentiua ad ptem inferioꝛẽ eſt veriſſima ad ſuperioꝛem ptem propter coleram ſuperiꝰ leuigatam eſt imbecillis.abhoꝛreant multũ cibum ⁊ potum ſemel immo parum ſubtilis ⁊ ſepe.

¶Ius aũt ſerpẽtum cum cicoꝛea:⁊ floꝛibus roriſmarini croco adminiſtratur:ne cõtermittas parũ dictami aſſociari cũ eo:coꝛrigunt quodcunqꝫ coꝛrigibile in eis.

¶Diptamus ⁊ ſerpentũ carnes laudabilioꝛes ſunt albi nõ aquaticis:necẽmõtani abſciſis mẽſura digitoꝝ. vij. capite

⁊ cauda:nec aliter moꝛiantur:pꝛima ebullitiōis aqua abijciatur:eſt medicinaꝝ materia ī diuturnis egritudinib⁹ q̄rū materia fuit colera:⁊ maxime aduſta: et olim humoꝛū aduſtione:⁊ infectiōe ſanguinis diuturna.⁊ credas de hac medicina in lepꝛoſis:⁊ pꝛopꝛie cum lacte ethicis nullum huic equipollēs medicamē ⁊ ictericis:⁊ ſupercalefactis epate:et malitia fellis nō ex coniunctione ꝯplexionis:et ſubſtantie: quāuis aliq̄d ad bū eſſe ſcd̄m hanc faciāt:nec ſubſtātia:nec cōplexione ſcriptuꝫ eſt:quia tale ⁊ non quare minuit medicinam largitoꝛ bonoꝝ vel naturali ⁊ ſupernaturali virtute vtraqꝫ celeſti ⁊ elementari ſicut deus creauit: quedā eſt nobiliſſima in rebus virtus nō natura hac:ſed altera natura in vita nō de naturis eoꝛū que ſunt ſub ſole: ſed alteri⁹ nature noſtro intellectui ignote.

¶ Quintā rem cōplent mūdificatio putridoꝛum humoꝛuꝫ rectificatio membꝛi:immo ſit pꝛima intētio alterare malaꝫ complexionē adequare materiam ad expulſionē expellere ⁊ cōfoꝛtare ſtomachum et epar:⁊ hoc cōplet omnem rē huius cure ſequeſtrare humoꝛes nociuos: ponere eos in neceſſitate:⁊ faciliter ſine turbatiōe nature expellātur:trahere materiam ad oppoſitū ꝑ conuenientes regiones:⁊ maxime per eā partē qua natura vtebatur ante rebellationē huius humoꝛis:facimus hoc cuꝫ vꝛinam pꝛouocātibus ⁊ clyſteribus ⁊ flobothomijs venarum manuū in extremis ſubtractiōe ſanguinis a concauitatibus pedum cum ſanguiſugis ventoſis ſequeſtramus ⁊ digerimus oppilatiōes: ſedamus cum ſyꝛupis ⁊ emplaſtris.

¶ Dieta laudabilis ī quāto ⁊ quali ⁊ pꝛopꝛietate ⁊ gaudiū hylaritatis iniungimus omnino.

¶ Galienus el'm valēs ad debilitatem epatis mundificat cannales epatis fellis ⁊ ſubtiliat humoꝛem: ꝓuocat vꝛinaꝫ confoꝛtat epar cōfoꝛtatione magna. ℞.ligni aloes:ro.ſpice nardi:cynamomi:reub.añ.ʒ.ij.lacce gariofil'.añ.ʒ.ß.aſſari ⁊ aniſi:maioꝛane:maſticis:granatoꝛuꝫ: balſami:añ. ʒ. iij.ſumen.ſquinātí ſpodij:añ.ʒ.j.Cōfice cū aqua decoctionis: ligni aloes:⁊ ſpice.Doſis.ʒ.j.vſqꝫ ad.iij.

¶ Syꝛupus ex inuētione noſtra adequās materiā nociuaꝫ vt expellatur mūdificans epar:⁊ malitiā fellis per veſicam

extingnit audaciã colere fugat febꝛem oīno: rectificat effi= giē eo ꝙ mēbꝛa harũ egritudinũ rectificat: ſi deꝰ voluerit. Nō redarguat a ſtolidis medicis hoc verbũ. ſi deꝰ voluerit ſepe repetendo oia velut fumus deficiente igne deficerēt: ⁊ velut pluuia recedētibus nubibus euaneſcerent: ſi modicũ ſua deſceret influentia. ℞. ſcariole: ſaluie: poꝛtul. capil. ve. ſcolopē. eupatoꝛij: lupini: ſaxifragie: epatice radicũ folioꝛũ: ⁊ floꝛũ cicoꝛee: radicis apij: feniculi: bꝛuſci: ſempuiue: tama rindoꝛum ⁊ vuarũ cũ teneritate ſua. ℞. roſ. que habēt fol liculum cũ pomo intrinſecus rub. ad modum ceraſi: q̄dam tradũt eã genus ſolatri. habent ramula ſua ꝓrogatiuã ſup oēs medicinas de mundo in ꝓuocādo vrinã ⁊ lapidē ex ve ſica repellunt. ℞. ſolatri domeſtice: folioꝛũ ſalicis: añ. ℳ. ſ. ſe. cōium poꝛtula. apij: feni. aniſi: ſubtile pulueriſatoꝛũ: añ. ʒ. iij. floꝛuʒ boꝛaginis: pſilij preparati. tamariſci: vio. ro. añ. ʒ. ſ. ſanda. al. ⁊ ru. berberis: bdellij: calami aromatici: ſpo= dij: maſticis: añ. ʒ. j. ſucci plantaginis diſpumati: ſucci ſumi terre: ſucci thymi: ſucci apij: ſucci pomi acetoſi: ſucci ſcario= le ⁊ pomi terranei perfecte diſpumatoꝛum. añ. ʒ. iij. reupō= tici. ʒ. iij. reubar. p̄parati ⁊ electi ſm doctrinã meã. ℥. j. ſ. cã phoꝛe. ʒ. j. zucchari boni lib. iij. in fine ſui aromatizetur ſy= rupus. ℞. ligni aloes: ſpice: gario. cyna. añ. ʒ. ſ. aceti infecti muſco. ʒ. iij. Doſis. ʒ. j. vſq ad. ij. cũ aqua cicoꝛee: vel aqua lactis caprarum de mane ante lucem emittant ſi poſſibile priꝰ fuerit ſuperflua prime ⁊ ſecunde digeſtionis: vt naturã inueniat exoneratam ⁊ excitatam.

¶ Syꝛupus in materia epatis calida ſimplr refrigerās mē bꝛa ſupercalefacta: ⁊ epar audaciã fellis ⁊ colere extinguit ⁊ eſt moꝛs febꝛiũ ⁊ releuat infirmuʒ ab ethica: ⁊ icteritia: ſi deus voluerit ſanatoꝛ cunctoꝛũ moꝛboꝛũ. ℞. berberis: floꝝ boꝛaginis: floꝛũ et folioꝛũ cicoꝛee: folioꝛũ ⁊ ſeminũ ſcariole. ⁊ poꝛtulacarũ pſilij cōquaſſati i aq̄ua frigida epatice: ana. ℥. j. plātaginis: pipinelle: ſempuiue: ſolatri: ana. ℳ. ſ. ſucci epatice: ſucci cicoꝛee: ſucci ſcariole ſilueſtris ⁊ dōeſtice ſucci ſempuiue: ſucci apij depurati: añ. ℥. iij. ſpodij: ſandali ſe. cōi um mũdatoꝛũ. añ. ʒ. iij. cãphoꝛe. ʒ. j. ſ. aceti. ℥. iij. viola. roſ. añ. ℥. j. zuccari lib. ij. Doſis. ʒ. ij. in auroꝛa cũ aq̄ frigida ⁊ ca ue ne ſit infirmus cũ oppillatione ſplenis vł epatis. nec ſit

ſenex aſſumens eum: febricitantibus ſola colatura dez de mane ſicut dictũ eſt: ⁊ modicũ añ acceſſionẽ fe. ſi volueris eã abbreuiare ⁊ in fine paroxiſmi potus. iiij. ʒ. da cũ frigida ex tinguit tertianã duplicẽ ⁊ febrẽ incẽdio iam: ſi de⁹ voluerit.

¶ Dixit Agazo experimẽtator magnus de ciuitate athenarũ lacca remouet oẽs oppilatiões epatis: ⁊ decoctio gaſit cũ lacca ⁊ ſpodio curat in paucis dieb⁹ oino oppilatiões epatis: et maximum iuuamentum afferens habentibus hydropiſim.

¶ Electuarium contra oẽs oppilatiões epatis antiquas ex groſſa materia: cõfert cerebro ⁊ ſtomacho: ⁊ omnibus membris interioribus aperit venas meſaraicas ⁊ eſt potẽs prouocare vrinã in educendo proprie materias cõtentas i epate ⁊ regionibus ſuis: curat hydropiſim. ℞. radicũ lilij celeſtis agarici: armoniaci: calami aromatici: lacce aſſari: roſarum: ſpice nardi: cynamomi: ligni aloes. añ. ʒ. viij. gaſit fiſtiᴄorum gummi hede: ariſtologie. añ. ʒ. iiij. maſticis. ʒ. ij. flor camomille. ℥. ß. ſeminis endiuie ſpodij: añ. ʒ. iij. puluerizentur et conficiantur cum vino et melle. doſis huius magni antidoti ſit. ʒ. iij. cum decoctione radicum lilij celeſtis ⁊ gaſit remouet oppilationem omnium nutritiuorum membrorum ⁊ maxime epatis ⁊ fellis ⁊ remouet fortes dolores epatis: ⁊ iuuat hydropicos. imo ſanat eos adiutorio dei.

¶ Dixit Gal. fu. meu. lacca ſubtiliſſime pulterizata cũ decoctione yſopi ⁊ ſaturegie. Doſis. ʒ. j. eſt ſumma medicina in prouocando ſubito vrinã ⁊ expellit aquoſitates groſſas contentas in epate: ⁊ renibus: et proprie materiam diuturnam groſſam ⁊ ſine febre. ¶ Succus gaſit et lupulorũ cũ bono: ⁊ electo agarico eſt medicina magna in remouendo oppilationes quaſlibet epatis: ⁊ maxime ex frigida cauſa et antiqua: omnis enim materia longo tempore diuturna tanq̃ frigid⁹ calido medicamie curat. remouet magnos dolores et ſanat epar a languoribus ſuis: ſi deo placet.

¶ Alexander. Syrupus vtilis habentibus epar ſupercalefactum: et coleram exuberantem in chiſtim fellis extinguit acumẽ eius: ⁊ mũdificat. ℞. ſucci endiuie: ſucci plãtaginis: lupuli fumiter. añ. lib. iij. depurentur ⁊ bulliant cum lib. ij. aque frigidiſſime in qua fuerit quãtitas reubarbari boni ⁊

modicū ſpice nardi:diebꝰ.ij.⁊ vas huiꝰ aq̄ cū reubarbaro ſit nouū:⁊ mittat̄ ſuſpēſuʒ i puteū aq̄ frigidiſſime bulliat i hac aq̄ vſq ad cōſumptionē lib.iiij.aq̄ colate a reubarbaro ⁊ ʒuccharo lib.j.doſis.ʒ.ij.cū aqua frigida ieiuno.

¶Potio nobiliſſima ex inuentione noſtra purgat quācūq epatis ⁊ chiſtis contentam ⁊ adheſam materiam.mēbrum rectificat cannales eius abſtergit oppilatiōes eius rapit ⁊ opponit ſe medicine frigide ⁊ calide ⁊ cōpoſite.℞.reubarbari recentis ſine adulteratione.℥.iiij.pone ex ipſo in ſyrupo viola.℥.v.p.iij.dies ⁊ cuʒ eo ſpice.ʒ.ß.colato ſyrupo ſigillata eſt anima in eo:⁊ relicta anima reubarbari:ſubiunge cuʒ ſyrupo pulpe bone:caſſie magne electe:tamarindorum recentium:ʒucchari primi.aā.ʒ.ij.in forma trociſ.ʒ.j.ß.et ſit doſis.ʒ.iij.troci.vſq ad.v.poteris colare ſyrupum a ſubſtantia omnium medicinarum.

¶Syrupi huiꝰ nobiliſſimi.℥.iij.da cū aqua lactis caprarū i matutinis primis:⁊ cuſtodi potionatū tuum ſollicite:liberabitur data potiō e:ſi deus voluerit.¶In ſenectute patis egritudine ⁊ oium principaliuʒ:⁊ maxime forēſium mēbroruʒ a vijs prime expulſionis dāda ē medicina quando itur dormitū prima digeſtiōe cōpleta:vt dicta medicina cū cibi anima ⁊ ſubtili ſubſtātia ad mēbra remota potet ⁊ detur in pillulis:quaꝝ ē hec cōpoſitio.℞.reubarbari boni.ʒ.vj.māne electe.℥.j.pulpe tamarindorū:⁊ caſſie.aā.ʒ.ij.oium generum mirabolanorum recentiū ſine oſſibus.ʒ.iiij.ſpice nardi tri.j.lacce.ʒ.j.confice cuʒ ſucco thymi.Doſis earum eſt pillule.xj.vſq ad.xvij.poſt cibum hora dormitionis attrahūt ⁊ eradicant materiam poſt a gibbo epatis ad inteſtina ⁊ eſt medicina ꝓpria in omni egritudine epatis fellis:⁊ omni materia proprietas q̄deʒ eis oppōitur colere in ſubſtantia intollerabili complexio ſubſtātialis flegmati i ſubſtātia naturali:⁊ omni materie mixte cōfidas in huiuſmodi potiōis virtute:ſanat cūctos epatis lāguores ſi deo placuerit.qm̄ ex groſſa vētoſitate propter perfidā oppilationē retentam dolores generantur terribiles ⁊ times debellationem virtutis acumine doloris nō tardes balneare infirmum nudū febre ⁊ apate:placat em̄ dolores caliditas dulcis balnei poros aperiēdo vētoſitatis affectus ⁊ oppilatio

nis cā̄mq; doloris remouet ⁊ effugat: nō tñ aſſiduandū eſt
balneum niſi in tali neceſſitate ex folijs ro. ſit balneū aque
dulcis ⁊ camomille infrigidatum.
¶ Clyſtere conferens egritudinibus epaticis. ℞. lupuloꝝ
violarum: fellicinei: ſabbucoꝝ: añ. M. j. caſie zucchari vio.
añ. ℥. j. olei viola. ʒ. iij. butyri recētis. ℥. j. ſalis indi. ℥. j. vt aſ
ſocietur in calida materia.
¶ Clyſtere ex aqua lactis caparuz cocta modico aniſo pul
uerizato: olei vio. ℥. ij. eſt ſublime in prouocando vrinam ⁊
dolores: quoꝝ mater eſt vētoſitas ⁊ oppilationē remouet.
¶ Clyſtere in materia diuturna: ⁊ maxime frigida. ℞. lu-
pulorum ebulorum: foliorum ſabbuci viola. añ. M. j. aga.
ʒ. iij. yere Salie. aniſi puluerizati. ℥. j. bēē. ℥. ij. ſalis mellis:
⁊ olei ad ſufficientiam.
¶ Hy ppo. Syrup⁹ vtilis epati inflammato ⁊ paſſioni oppi
lationi venaruz. ℞. florū tamaricis: berberis: añ. ʒ. ij. endi
uie: epatice: ſcolo. apij lupuloruz. añ. ℥. j. gira ſolis. M. j. ſan
da. albi ⁊ ru. ℥. j. zucchari lib. ij. Doſis ē. ℥. ij. ieiuno ſtoma-
cho quotiens ſitiuerit: ſitim extinguit: epar rectificat ⁊ con
fortat. datur cum aqua cocta.
¶ Pillule hyppo. ꝯtra oppilatiōes epatꝫ ⁊ egritudies inue
teratas. ℞. agari. ʒ. ij. ſene. ʒ. j. aloes boni opti. ⁊ loti. ʒ. iij.
bacce floꝝ tamariſci: añ. ʒ. j. maſti. ziziб. añ. ʒ. j. reubar. ſpi-
ce: añ. ʒ. iij. ꝯficiāt cū ſucco fumiterre. doſis a. ʒ. ij. vſq; ad. iij.
¶ Filius zacharie. Mod⁹ empl'i refrigerātis epar inflāma
tū: ⁊ fel. co. ℞. ſanda. ʒ. iiij. maſti. ʒ. ij. ſemperuiue trite. ℥. ſ.
farine ordei: interiora tritiz onorū camphore. ℥. ß. olei roſ.
aque roſ. ſucci ſolatri: ſucci verbene: añ. ʒ. ij. aceti. ℥. ſ. vtanē
hoc liquore ſuper epar a tertijs vſq; ad veſperas.
¶ Yera deſcriptione Cōſtantini medicina benedicta: ⁊ ma
xime acutis febrib⁹ multe caliditatis ſitiz extinguit ebulli
tionē ſanguinis: inflāmationē epatꝫ: fellis: corporis ſtoma
chi: ⁊ oēm inflāmationē ſedat: cuius hec eſt pmitio. ℞. raſu
re: coſti boni. ʒ. iiij. tamariſci. ʒ. v medulle caſie. ℥. iiij. zucca
ri. ℥. v. ſucci endiuie: ſucci apij: ſucci malorū dulciū acetoſo-
rū: ſucci acetoſitatꝫ citri. añ. ℥. iij. foliorū lupini. capilloꝝ ve
neris: añ. ℥. ij. prunoꝝ ſiccoꝝ: numero. c. mirab. roß. añ. ℥. j.
ſpice. ℥. iij. decoquantur in lib. iij. aque fontiuz vſq; ad lib.
j. ß.

ſ.ß.⁊ pſſce zuccari.lib.ij.aceti boni lib.ſ.⁊ coq̃ bullitiõe vnã ⁊ demerge ſuper illud:⁊ coque cum melle ad ſpiſſitudinẽ. Ultimo proijce in medicamine ſanda.ru. ſpodij charabe berberis ſe.port.ſe.acetoſe:añ.ʒ.iij.ligni aloes.ʒ.ij.cucurbe.ʒ.iij.cãphore.ʒ.ſ.repone in vaſe vitri.eſt medicamẽ nobile.Doſis ab.℥.ſ.vſq; ad.ij.cũ frigida.⁊ hoc in etate.

¶Dixit Auem⁹ de ſimplici aq̃ decoctiõis cortic; exterioris filici mundificat cãnales epatis ⁊ maxime confortat ſtõm.

¶Medicamẽ magnũ ⁊ maxime in egritudinib⁹ diuturnis epat; ⁊ ſalſo flegmate ⁊ lepra.℞.fumiterre:ſeminis lapatij ſeminũ abſinthij ſcabioſe:añ.ʒ.viij.olu; mirabolanoꝝ ſine oſſib⁹:añ.ʒ.v.yerepigre.ß.ſucci roſa.añ.℥.ſ.thymi epithymi macis ⁊ ſene.añ.ʒ.vſ.reupõtici.℥.ſ.mãne pulpe caſie tamaridi:añ.℥.iiij.reubar.boni.ʒ.ij.ꝯficiat ſyrup⁹.℞.lactis ſpodij:añ.ʒ.iij.ſpartane.ʒ.ſ.polipodij aniſi:añ.℥.ſ.eupatorij eupatice:añ.℥.ſ.miſceant.Doſis.℥.ß.cũ aq̃ lact; capraꝝ.

¶Unguentũ refrigerãs ⁊par acumẽ fellis ⁊ febrẽ caliditatis magne.Accipe axũgie porcine recẽtis quãtite; quã volueris lauet cũ aqua calida decies:⁊ totiẽs cũ frigida:poſt ea teratur cũ ea ⁊ incorporet roſ.reubarbaꝝ ſm quãtitatẽ ſandali boli ſpodij cãphore ps.x.cere al.ʒ.ij.olei roſ. ſucci ſemperuiue:añ.ʒ.iij.coquantur.cum maxima facilitate et coletur.eſt mirabile vbi oportet.

¶Inquit experimentator.Succus epatice cũ albo ouoru; agitatus mixtus per decẽ dies ieiuno aſſumptus curat malitiam epatis et fellis.eſt enim efficax ⁊ probatum in icteritia:ſi deus voluerit.

¶Inquit theſaurus.Succ⁹ ſemperuiue pars.x .mellis ps ſ.aceti pars.ß. bullitis ad partem mellis.ß .eſt medicamẽ efficax in calida ⁊ frigida cã.

¶Idẽ ſyrupus quo vtuntur nobiles remouẽs oppilatiões ⁊ cachexiã ⁊ icteritiã extinguit febres magne inflãmatiõis. ℞.ſucci endiuie cicoree pomi terranei ſucci ſẽpuiue apij epatice:añ.lib.ſ.depurent ſucci cũ ſuauitate:⁊ fiat ſyrupus cũ aceto zuccaro albo duro ⁊ aromatizent cũ.ʒ.ſ. gariofilorũ zinzibi.tri.ß.cynamomi.ʒ.ij.doſis.℥.ij.cũ frigida extinguit acumen ⁊ audaciã fellis ſitim validã et obuiat olbus accidentibus colere ⁊ effectibus:ſi deus voluerit.

¶ Pillule de reubarbaro ꝯtra oēs epatis egritudines magnifice ⁊ ſufficientes in oī quo hoc membrum indiget. ℞. pulpe caſſiefiſtule recētis pulpe electe tamarindoꝝ māne ꝓbatiſſime ſpodij: añ. ʒ. ij. maſticis. ʒ. j. ſeminū plātaginis. ſe. abſin. floꝝ nucū caducoꝝ ſpice nardi. añ. ℥. j. ß. reubarbari recentis ad pondus ſingulaꝝ rerū. Reubarbaruꝫ ponatur in aqua lactis puluerizatuꝫ cū ſpica ⁊ confice pillulas. Doſis eſt a. ʒ. iij. vſqꝫ ad. iiij.

¶ De egritudinibus ⁊ oppilationibus ſplenis.

Cura haꝝ egritudinū ſunt. iiij. res: Prima ē ſolicitudo vt mundificet̄ corruptio eius. Secūda eſt vt conforte tur ⁊ rectificetur hoc membrum ⁊ fiat minera mere laudabilis ⁊ nō recipiat corruptuꝫ immo repellat. Tertia res eſt regimē contra adequationeꝫ cauſe eius quod eſt in eo cor ruptuꝫ ⁊ dilatare vias circumiacentes ei: ⁊ ponere materiam in neceſſitate facillime expulſionis mollificate faciē mēbri extrinſecam. Quarta res ē: vt ſit pſona parciſſima auaricie cibi ⁊ potus: ⁊ maxime omnium liquidorū ⁊ vaporoſe ⁊ ſubſtātie imo ſit tua magnifica intētio ⁊ pria in ordinādo dietā pciſſimā ⁊ laudabilē ī quāto ⁊ quali ⁊ ꝓprietate.

¶ Primum modū complet ſubtractio materie ad diuerſuꝫ ⁊ mūdificatio ſtomachi ⁊ vertificatio epatis eſt huius materie ſcopa ⁊ receptaculuꝫ melancolici humoris: ⁊ maxime omnium ſuperfluitatuꝫ epatis groſſarum: ⁊ ideo prima intētio eſt mūdificare epar: confortare ỽtutes ſanguinis gelidi: vt ſm exigentiam membroꝝ humores aſſimilet rectificare primā digeſtionē ſecundā ⁊ tertiā ⁊ quartā. ⁊ hoc mēbrum in ſua innata complexione: vt ſua ỽtute ipunet humoribus cōcurrentib⁹ ad mēbra debilia ⁊ accipiat qḋ auariſſime nature ſufficiat ⁊ qḋ aſſimilare poteſt p̄ter leſioneꝫ facimus hoc cū auxilio dei cū flobothomia ſaluatelle viri vſqꝫ man⁹ ⁊ vene pedis ſiniſtri poſita iuxta minimū digituꝫ, ⁊ rectificantib⁹ cōplexioneꝫ epatis: quoꝝ memoria eſt in tractatu de paſſionib⁹ epatis ⁊ maxime q̄ hn̄t a ꝓprietate cōferre cōplexionibus diuerſoꝝ: mēbroꝝ vt coriandrum poriu. ſcolopēdria bucca cortex ⁊ fructus tamariſci grana hedere dictamus endiuia.

¶ Secundā tertiam ⁊ quartaꝫ rem cōplent adequādo ma-

ferīāꝫ rectificādo mēbrū cibis medicinalibus ꝛ medicis ci-balib⁹ regātur cibo expoliato ab humiditate ꝛ omni viſco-ſo non appropinquent pani azimo fixo ꝛ quicqd eſt de pa-ſta triticum conquinatum.ꝛ quicquid eſt crudum ꝛ fugiāt ola poma ꝛ carnes porcelloꝝ iuuenuꝫ agnorum habeant odio nocturnam cenam et piſces ꝛ carnes: maxime ex ſale induratas ꝛ repentina cum feſtinantia cibi maſticatio eſt materia cārum oppilationū maſticatio in partes ſubtiliſſimas cibi ꝛ potus ſuauiſſima gurgitatio i lābēdo ē cā velo-cioris digeſtionis ꝛ lōgioris vite: dormire ſtati poſt crapu-lā multū nocet diligāt vinū ſubtile odoriferū nihil vel parū mixtū aq̄ magnetis vl' ferro alterate ignito nihil bibat iter prandiū ꝛ cenā panes ſint optime fermētati ꝛ parū saliti ꝛ carnes aīaliū ꝛ auiū degētiū i aqs ect ꝫ ꝛ puerſum hoc mē-brū rectificare ꝛ alia qb⁹ inimica hui⁹ amica ſunt ꝯmittere nobiliora oblitū laudabilius eſt diuturnare ꝙ ꝑdere car-nes ꝑdicū agnorū auiū paruarū multarū faſianorū galli-narū ꝛ pullorū aq̄ lactis caprarū cū epatica epithymo ꝛ ſe-ne eſt medicina bñdicta adequans materiā oppilātē repel lens eam quāꝙ paulatim ſit eius operatio in purgādo in-eſt ei ꝓprietas ꝛ cōplexio purgare colerā nigrā ꝛ generat minerā gaudij ꝛ nō facit ſcādalū alicui mēbroꝝ ꝛ in ꝯplēdo-rem primam balneamus corpus ꝛ euacuamus cū medici-nis euacuantibus coleram nigram ꝛ medicinis proprieta-te dotatis. Et forte in fine rei mādamus cauterizare necnō vſꝗ ad proprium membrum mundificato corpore deueni-mus cum ventoſis et ſanguiſugis prouocatio fluxus ſan-guinis menſtruoꝝ emorroydarū eſt de intentiōe rei priē: ꝛ quia de ocioſis membrorum eſt bene ſe habent ad diſtēpe rata magis ꝙ ad temperata temperate complexionis tē-peratum mittimus nutrimentum calida calidis gubernā-tur ſicca ſiccis frigida frigidis. nocent vero imoderato vſu valde affinis humane nature calidis gubernatur nec no-centur a frigidis vſurato ꝛ moderato frigida quidem com plexio et ſicca: quia calidioribus extranea rectificatur fri gidis gubernatur: et nocere ab eis vſu continuo ad remo tiorem oppilationis eſt primum vias aperire et amplia-re et hubilius dura labitur materia: facit autem hos

omne qꝺ ɡ̃hat gaudiū ⁊ leticiā cordis aſce ⁊ ſiler montanū
antimoniū magnes lapis lazuli preparat⁹ eſt maxie remo
nētibus oppilationē exercitiū moderatū delectabile ē de in
tentione primi modi huius cure.

¶ Dixit Galie. egritudines melancolice nō niſi forti medi=
cina remonent velut neruorū materia hoc pōd⁹ cibi ⁊ pot⁹
qꝺ aſſumūt hodie aſſumāt cras.

¶ Dixit Affrani aq̄ i q̄ decocta ē radix yris remouet oppil=
latiōes olno antiq̄s. ⁊ eſt fortis opationis.

¶ Dixit Galie. Decoctio abſinthij ⁊ cētauree minoris ē me
dicina maxia i remonēdo oppillatiōes ſplenis educit vtrā
ꝗ colerā ⁊ maxie aduſtā aperit vias adequat materias ad
expellēdū ⁊ fortaſſe ꝯfortat mēbra mittētia materiā i valorē
oppilationis. ⁊ ē de intentiōe rei ſcđe ad ſtomachū ⁊ epar.

¶ Medicamē magnū diſſoluēs ſplenē durū attenuās eius
magnitudinē. ℞. aromatici. ʒ. iij. florum camomille florum
aneti florū tamarindi: aā. ʒ. j. radicis capparorum carui gra
norum balſami granorum tamaricis rubee. aā. ʒ. ij. ſquille
aſſate. ʒ. iij. ſcolopendrie ariſto. ro. aā. ʒ. ij. cōficiant cū mel=
le ⁊ dētur ex eis. ʒ. iij. cū aceto ſic ꝑparato ſpartane. ʒ. ij. mit
tant in. vij. ℥. aceti boni ⁊ bulliant vſq̄ ad. iiij. ℥. ſi doſis i me
dicinis. ʒ. ij. vſq̄ ad. iij. cuꝫ. ij. ℥. huius aceti in hora dormiē
di egredit virtus huius medicaminis vſq̄ ad ꝓfundū ⁊ ab
ſcōdas materias huius mēbri melācolicas aperit attenuat
⁊ cōſumit materiā rebellē: ⁊ ſepultam.

¶ Syrupus ex inuentione noſtra violans ⁊ debellans ꝓfū=
das oppilatiōes ⁊ antiquas ponēs materiā matrē oppila=
tionū in viā expulſionis: immo expellit eā. mēbra rectificat.
⁊ eſt potens in omni oppilatione nutritiuorum membroꝝ
cuius hec eſt deſcriptio. ℞. abſinthij radicis yris cētauree
minoris ſcolopendrie radicis cap. et fructus eius et fru=
ctus tamariſci eupatorij haſce yſopi montani. ana. ʒ. ij.
ariſtolo. lon. et rot. corticum praſſi dictami florum camomil
le aniſi. ana. ℥. ſ. ellebori nigri. ℥. j. ß. maſticis ſerapini gal=
bani oppopo. lapidis lazuli preparati ſquame ferri myr=
rhe electe gūmi hedere laudani. aā. ℥. ſ. gario. cubebe ma=
cis galāge cynamōi. aā. ℥. iiij. cū qb⁹ aromatizet ſyrup⁹ i fi=
ne ſui epithymi ſene agarici. aā. ʒ. ß. ſucci radicū ebuloꝝ ſiue

et cucumeris aſſi.añ.lib.j.magnetis.ʒ.j.aceti.ʒ.iiij.zuccha ri.li.iiij.doſis.ʒ.ij.vſqꝫ ad.iij.cū aq̄ ſcolopēdrie i ſtōacho va cuo quando itur dormitum.ꝛ maxime ſi oppilatio fuerit cū diuturnitate tēporis figurata in membro.ſanat hec medici na:ſi deus voluerit.
¶Democritus dixit fructus hedere folia:ꝛ gummi eius a proprietate remouēt oppilationes epatis: et ſplenis anti quas:ꝛ fit ex puluere foliorum tragea laudabilis que aſſu mitur in cibo omni hora.℞.pulueris predictis.ʒ.ij.anisi. ʒ.j.limature argēti.ʒ.ß.auri bōi.ʒ.iiij.ambre.ʒ.j.magnetis ſubtiliſſime puluerizati.ʒ.ij.gariofi.cubebe macis:zinzib. gūmi hedere.añ.ʒ.j.zucca.bōi.lib.ij.ꝛ bibat poſt imediate parū:boni vini vetuſtiſſimi eſt medicamē regū ꝛ magnorū dominorum:reſpicit cor ꝛ membra principalia generat gau dium.ꝛ eſt medicamen diuinum in remouendo oppilatio nes cum gaudio nature.
¶Pillule reſoluentes oppilatiōes epatis ꝛ ſplenis: ꝛ hy dropiſis circa principiū.℞.raued ſeni.ʒ.v.armoniaci ſera pini bdellij.añ.ʒ.viij.lacce.ʒ.j.oppo.ʒ.iiij.mezereon.ʒ.v.tur bith ſpice polij aloes.ana.ʒ.v.maſticis.ʒ.iij.olm mirabo lanorum.añ.ʒ.iiij.lapidis lazuli abluti epithymi ellebori ni gri ſalis indi:añ.ʒ.ij.yerepigre.ʒ.x.diſſolue gūmas cum vi no ꝛ forma pillulas.Doſis.ʒ.ij.cum aqua caſei.
¶Unguentū expertū ad dolores ꝛ oppilatiōes ſplenis ꝛ du ritiē in eo ꝛ dolorē matricis.℞.bdellij maſticis galāge ar moniaci gloes colophonie mellis.añ.ʒ.iiij.terebētine.ʒ.ij. ſerapini ſtoracis liquide.ana.ʒ.viij.cere citrine.ʒ.iij. ſucci ciclaminis ſucci abſinthij.añ.lib.j.olei camomilli.lib. j.butyri.li.ß.terēda terātur ꝛ liq̄ſiant liquefaciēdi: ꝛ i corpo re tur vnguentū quo vngatur ſplen ꝯtinuis dieb⁹:mollificat ipm ꝛ rectificat ꝛ reducit cōplexionē eius ꝛ cōficitur cerotū ꝛ remouetur a membro diebus multis.
¶Dixit Dyaſcorides.Ciclamen ſm omnē modū adminiſtra tionis ei⁹ ſup membrū ꝛ medicina ꝓbatiſſima:ꝛ experta in ſedando oppilationes.ꝛ mollificat ꝛ attenuat ſplenem in omnia medicamina ſuccus eius cū tantumdē aceti: mellis ꝛ cere partes.iiij.ad ſpiſſitudinem mellis ꝛ cere bullitum eſt medicamen probatum in oppilatiōibus antiquis ſplenis.

¶De hydropiſi ⁊ eius speciebus.

Hydrops ⁊ species ei⁹ dixit Gal. oẽs vniuersaliter generãtur errore virtutis sanguis generatiue cũ cessauit ab actione ꝓpria: ⁊ deest ei complementum ei⁹. velut enĩ nocumẽtũ i virtute accidit stomachi digestiua fortasse paruum fortasse magnum simul etiam est in epate: ⁊ nocumentũ accidens in epate est ex causa in eo etiã et in stomacho: hec enim duo membra cum aliquod accidens recipiunt: q꞉ nature instrumenta vt nutriant complexionem corporis: et cursum mutant nature.

¶Et dixit hyp. hydropisis nascitur ex illis et lumbis. ⁊ est eius ꝓprium accidens fluxus ventris: neq꞉ ꝑ hunc fluxũ detumescit vẽter. nec dolores sedãtur iliũ ⁊ lũborũ. et hec est fallacia venarũ guedegus: cũ enĩ nõ seruiũt epati more solito ꝓpter debilitatẽ ⁊ oppilationẽ acquisitã remanet cib⁹ in ieiuno: ⁊ minutis intestinis que cũ grauãtur cibo expellere ipm molliũtur penit⁹ ad inferiora quare fit vt accidat fluxus vẽtris ⁊ corrũpitur cibus: ⁊ ꝯuertit in colerã malitia membrorũ apostematoꝝ apostemate calido habentibus hãc dispositionẽ. ⁊ fit mordicatio vehemens mordicans eã ꝯtinue ad expellendũ retentiã in eis: ⁊ venter illoꝝ toti⁹ est apostematus. ⁊ est dolor fluxus corũ ꝓpter apostema calidũ ventris inflatio ꝓpter vẽtositatẽ retentã. ⁊ est causa horũ accidentiũ doloris e ventositatis inflãmationis error: ⁊ debilitas virtutis digestiue ⁊ expulsiue.

¶Galienus hydropisim simpliciter epaticã hec accidẽtia nõ sequuntur nec attrahitur fluxus: sed fortasse accidit i fine: cũ fex cibi moratur in corpore eius cuius ratione inflatur venter eorũ multũ propterea q꞉ pars eius resoluit: ⁊ respirat propter decoctionem tante adustionis.

¶Et dixit Gal. seipsũ prouocet ad tussim habẽs hydropisim epatis ⁊ cum non iuuatur abstineat a tussi.

¶Et dixit hyppo. hydropicus cui accidit tussis ꝓpter exuberantiam multe materie nutritiuorũ vsq꞉ ad spiritualia: ⁊ cannales pulmonis ꝓpinquus est morti: hydrops cum fe. ⁊ fe. cũ ea multũ facit ad maiorẽ errorẽ virtutis sanguis generatiue: ⁊ sunt. iij. hydropisis species proprijs nominibus a medicis appellate ascites tympanites et hyposarca: et

quarumlibet ſpecierum cauſa eſt defectus ⁊ malitia virtu-
tis epatis ſanguinis generatiue quamquam: hoc a ſplene
magis ꝗ̃ ab epate cauſetur. ⁊ hoc ab illis magis quaꝫ ab
epate. Ad hydropiſis conſumationẽ epar ſtomachus ſplen
et alia adulterantur et conſumunt eius vltimum gradum
et conſumũt ipſa malitia epatis ſtomachi guedegui ⁊ ſple
nis omnino concomitatur in onere flegmaticis et contra-
rũ continuantur ad ſeinuicem hec membra ⁊ eadem regio
ne cum ipſarum virtutum digeſtiuarũ ſtomachi et epatis
correlatiua perditio. et hoc accidens ſequitur fluxus quaſi
quamlibet ſpecierum hydropiſis maxime in fine. illam au
tem prius ex illis ſalſitate guedegui: et virtutis ſanguinis
generatiue non attrahentis nutrimentũ ab eis ſꝫ preteri
tam conſuetudinem. Et ſequitur hanc ſpeciem vſꝙ ad mor
tem velut vmbra corpus. Scripſimus autẽ in tractatu epa
tis et ſplenis magnam partẽ hui⁹ egritudinis cure maxi-
me circa principium. nam quorum iam conſumatus eſt hy
drops cũ diuturnitate temporũ in corpore inſigurat⁹ ani-
me grauat officia ſpiritus extinguit ardorem debellat na-
tura regens cuſtodit corpus relinquimus neꝙ onus illoꝝ
cure ſuſcipiendum eſt maxime cũ ſpiritualia leſa non dubi
tas quorum ſe. nõ ſeparatur ⁊ mala accidẽtia iam inualue
runt ⁊ inimicatur cibus ⁊ virtus appetitiua ⁊ cõtinue lan-
guenti bibere aquam frigidã eſt res nõ recipiẽs curã.

Cura huius egritudines eſt. Primũ in vita laudabili.
Secunda coartat materiã. Tertia abſcindit eã. Quar
ta rectificat membra mãdantia materiã. ⁊ maxime virtuteꝫ
ſanguinis generatiuam: quorũ malitia coacta fuit egrota-
re. Quinta corrigit accidentia: ⁊ eſt hoc aliquando ꝓpter-
ea vt obuietur pericul o accidentium.

¶ Primum autem eſſe cõplent adminiſtrationes regiminũ
in. vj. generibus rerũ de quib⁹ eſt elegantior cibus ſicc⁹ vi
no calido affinis: ⁊ contrari⁹ compoſitus febricitãtibus: et
aer ſine paludibus: ⁊ aquis ⁊ cadaueribus mortuoꝝ. Cib⁹
conſiderandus eſt in quanto ⁊ quali ⁊ ꝓprietate: ſicut pro-
prie cibus boni nutrimenti: ⁊ ꝑmutabilis nõ generatiuus
ventoſitatum: nec ſumat̃ ſm appetitum.

¶ Inq̃t Dyaſcorides. Puluis yſopi attenuat vẽtrẽ hydro-

piſſi: piſces: et omnia liquidorum genera ſint eis moleſta: et diligant corporis exercitium et carnes vulpini. et caſtratis ne perdicum: et caponum dilecte: et que hoc curſu pcedunt panis cum aqua pluuiali confectus ſalita.

¶ Inquit macer galiſta. e efficax vinũ impmixtum ſubtile odoriferum. et ſtipticitatis et ponticitatis parum habens et eſſet elegantius vinũ ebulatum: et vinũ cum ſene ſm doctrinam noſtram dulce: et groſſum eſt malũ. et ſi debet pmiſceri aſſocietur aqua mellis. vitent aũt potũ ſup repletionẽ: et potum oẽm aque: et fugiant aquã tanq̃ baſiliſcũ: et elegãtius et ieiunum repletione: et abſtinere ſuper ſitim et famem eſt bonum primum et nocet quies ante et poſt cibum: et mandatum eſt ſm legem cibum: et potum certo pondere eis pporcionari: anguſtia: triſticia dolor: et ſollicitudo laborioſa vitetur eupatorium et ruta eſt eis cibus medicinalis.

¶ Secundam rem cõplent que materiã cõplexione et proprietate adaptãt vt eius faciles fiat expulſio qualia ſunt oximel ſquilliticum narcoticum aqua lactis bullita cũ epithymo et ſene ſuccus ſe. maturorum: ebulorum: reſolutus cum pulpa caſſie. et proprie hydropiſi ex cauſa epatis. et ſyrupus eius. cuius hec eſt cõfectio. ℞. ſucci ſe. ebullorum. ſe. maturorum ſambucorũ. ana. lib. iiij. ſucci eupatorij. ſucci endiuie. ana. lib. ij. pulpe caſſie tamarindorũ recentium. ana. ℥. iiij. zuccari lib. iiij. aromatizentur in fine ſui cũ hoc qđ. ℞. galãge g ariofil. zedoarie. maſti. croci. ana. ʒ. iiij. Doſis eſt. ij. vel iij. ℥. cum aqua mellis ſquillitici in matutinis oximel de polipodio aniſo et agarico. et eſt efficax medicamẽ et ponens materiam in neceſſitate expellendi. et ſimilia.

¶ Tertiam rem complent euacuationes decẽtes habẽtes prerogatiuam pprietatis maioris educẽdo hãc materiam quarum fama et memoria rememoratur. Clyſteria lenia: et acuta ſuppoſitoria: et emplaſtra ſupra vmbilicum: et balnea laudabilia ſalita. et ſulfurea. et cauteria. prouocatio emorroy. euitent omne genus flobotho. et forte in fine purgato corpore et poſito in via ſalutis aperit ſaluatella. Cauteriũ non appropinquatur ſpeciei tympanitis: nec aſelitis penitus. nam illud eſt mortale quando tu iam medicatus hãc ſpeciem hydropiſis tympanitis cum medicinis rememora

tis ⁊ rememorandis. et non cōſeqveris curationis effectū. tunc cōſidera ſi infirmum conſecuta eſt debilitas aut eſt cū eo infirmitas aliqua preter hydropiſim. aut ſi ſit cū eo tuſſis: aut vētris ſolutio: aut ſimilia illis. tunc caue ne mediceris ei cū ferro: qm̄ illud eſt timor. ſi autem eſt in via ſalutis aperiatur ſaluatella: ⁊ ſi caret omni egritudine preter ꝙ ſola hydropiſi: ſi autem non eſt puer neq̧ ſenex. tunc modus cauterij eſt dilectus. ⁊ elōgari cū ſectione ab vmbilico. ſi hydropiſis fuerit ex parte inteſtinoꝝ quantitate. iij. digitorū ad inferiora in directo eius ſuper pectinez. ſi ꝓpter egritudinē epatis: ſi ſectio tua ſiniſtra ab vmbilico. iij. digitorū. ſi ꝓpter egritudinē ſplenis ſit ſectio in latere dextro eadem quātitate: nec iaceat ſup locum ſectionis infirm⁹ ne currat hūiditas plurima ad locū debilē: ⁊ pfora cutē: et euacua ex aqua in hora quantitatē mediam qm̄ ſi maiorem ptē euacuares in hora fortaſſe moreretur infirm⁹ ꝓpter reſolutionem ſui ſpiritus aialis aut accidit ſincopis vicina morti. verumtn̄ euacua ex aqua ſꝫ ꝙ ſignificabit tibi diſpoſitio infirmi ex virtute pulſus ei⁹: ⁊ ex bonitate fortitudinis corporis tunc extrahe inſtr̄m: ⁊ retine aquā: ⁊ itera cū inſtrumēto die altera ſi vides infirmū tolerantez. extrahe quātitatē paruā: ⁊ facit dieb⁹ aliqb. tn̄ ꝓpter timorem ſi times ſuper infirmū vt dimittas ex aq̄ quantitatē magnā. cura ipm̄ cuꝫ ſepultura in arena calida et ſudore multo balneo: ⁊ ſole ⁊ ſpectet ſup ſitim: ⁊ cura ipm̄ cum medicinis exiccatiuis donec ſanetur: ⁊ cauteriza ſi expedit ſuper ſtomachum epar et ſplenem non curatiue ſed aduſtiue.

¶ Quartā rem cōplent ſtomachi ⁊ epatis virtutum rectificatio digeſtiuarū ⁊ retentiuarum: ⁊ mūdificatio venaruꝫ guedegui: vt ſeruiant epati ⁊ epar attrahat ab eis ⁊ aſſimilet. Nec ꝑmittas confortare cor ⁊ ſpūalia vt repellāt nociuum nutritiuoꝝ materie: ⁊ reſpicias matricē ſm oēm viā ſui adiutorij. ⁊ viam viuificationis ⁊ rectificationis ſtomachi ⁊ epatis: ſicut ſcire te fecimus cōfortamus ſtomachum cū maſtice ſm oēm modū adminiſtrationis eius: et eſt medicamen dilectū ſtomacho cum oleo maſticino ſupaſpergēdo puluerem maſticis: ⁊ myrti: ⁊ alijs ſm ꝙ diuerſe ſunt vētris nature ſic diuerſa ſiut genera medicaminū dilecta ſup

q̄bus euigilantiſſime tua euigilet ſolertia.
¶Medicamē cōe q̄d huc morbū deſtruit alteri ſimili vires addit.ꝛ fortaſſe quedā virt⁹ cōtinuo curat ꝛ in diuerſis naturis letificare epar.facit clarificare ſanguinē eſt potētiſſimuȝ in cura huius egritudinis ſubtile ꝛ maxime odoriſeꝝ vinū bibere eſt ex maxime facientib⁹ hylaritatē cordis et epatis:et mundificat ſanguinē a colera ꝛ fortaſſe facit ſanguinē furioſum ꝛ colericū:ꝛ facit ēt minerā ſpirituū reddit irradioſum cor vt influat:ꝛ irradiet calorem p membra eſt pabalū cōplexiōis qua vita cōſiſtit ꝛ corrigitur pane aſſato poſito in eo cuius poros vaporoſum ingreditur. Uinū aūt ſubtile et auara manu bibitū cōfortat virtutē alalem ꝛ ſpiritualem:ꝛ illuminat potentias ſenſitiuas:ꝛ oīa inſtrumēta aie et cordis q̄ primus vinum de vitibus molit⁹ fuit educere inter ſapientiſſimos eſt ꝯputandus.nā ſicut lupinoꝝ amaritudo aqua iniecta tolliꝰ ſic anime noſtre aſperitas vino ebibito in dulcedines eſt mutata.ꝛ facit contrariū eius plus.et eſt valde dilectum in malitia gnedegui.
¶Quintā rem cōplent ſitis tolerantia.nō qꝛ frigida valde ꝛ aqua lactis capꝛarum eſt dilecta in hoc.ꝛ quecūꝗ ꝓprietate ꝛ natura ſpūali reſpiciunt.ꝛ repellunt accidentia et mitigantia dolorem epatis ꝛ ſplenis:ꝛ ventris accidētia cum emplaſtris ꝛ clyſterib⁹.ꝛ fortaſſe cū balneis valde ſtipticis ꝛ conſumptiuis corpore mundificato.
¶Dixit dyaſcorides balneū de ſemini et folijs iuniperi eſt efficax.Tyriaca magna cū vino decoctiōis betonice ē medicamen bn̄dictum in fine rei.ꝛ poſt exitū balnei inteſtina et epar calida oīm mitigant dolores illorum epatis ꝛ ventris:ꝛ hydropiſi.Oleum de camomilla coctuȝ cū cymino et ruta clyſterizatū mitigat oēs dolores ventris ex vētoſitate ꝛ groſſo flegmate creatos.Succus plātaginis ē medicina magna:ꝛ efficaciſſima hydropicoꝝ ſedat in eis magnū fluxum:ꝛ remouet fe.exinguit apa inteſtinorum.attenuat ventrem.ſitim mendoſam delinit:ꝛ cōfert hydropiſi cā epatis propria natura.ꝛ alijs ſpeciebus hydropiſis.nā ꝛ a ꝓprietate nobili hȝ ſpirare bonum aerem et eſt ex maxime iuuātibus in cura huius egritudinis.
¶Medicamen orzelei magnū cōtra hydropiſim.ꝛ reſpicit

ſpūalia.℞.yꝛis:ſucci marubij: ariſtologie rotunde ⁊ lōge. lacce pōdus equale.cōficiātur cum aqua decoctionis yꝛis ⁊ melle:⁊ detur cū aqua decoctionis gentiane.
¶Inquit Gal.Electuariū yꝛis eſt multarum vtilitatū ⁊ eſt efficax:⁊ mirabile ſupꝛa hydropiſim:et debilitatem epatis ꝓuocat vrinā:⁊ laxat inteſtina humores diuerſos.℞.ariſto lo.longe ⁊ rotunde:lacce:ſquinanti:marubij:añ.ʒ.iiij.ligni aloes ſpice.añ.ʒ.iiij.turbith.ʒ.v.ʒinʒi.ʒ.ſ.aga.ʒ.viij.ſene.ʒ. ij.yꝛis.ʒ.iij.cōficiantur cū melle bono ⁊ dentur ſm virtutem cū aqua calida decoctionis ſpartane ⁊ ſaturegie.
¶Agretius eſt contra hydropiſim ⁊ frigiditatē epatis:⁊ eſt efficax citrino colori:⁊ rectificat digeſtionē epatis ⁊ ſtomachi.℞.aga.radicū lilij celeſtis:lacce ariſt.lon.⁊ ro.ſucci ſticados.ſucci marubij:olibani:ſucci camedreos:camepi. cyna.añ.ʒ.ij.folij gario.añ.ʒ.iiij.reub.aniſi.añ.ʒ.v.ligni aloes ad pondus om.Doſis eſt.ʒ.iij.ſanat ſi deus voluerit.
¶Syrupus ex inunctione noſtra adequās materiā.⁊ ponēs eā in neceſſitate ad expulſionē facilē:⁊ reſpicit epar:⁊ ſtomachū ⁊ ſpūalia.⁊ eſt efficax in oī materia.℞. ſcolopēdrie: capilloꝝ veneris:aſparagi.bꝛuſci:apij:vel haſce: yſopi epithymi:radicis:cucume.aſini.eupatoꝛij yue:marubij:aſſari ſticados:añ.℥.ij.tamariſci. capa.gūmi hedere: ſquinanti: ellebori nigri:radicū ebuloꝝ:gētiane:dictami: añ.ʒ.iiij.aniſi.polipodij.agarici aro.maſti.galange ſerapini:meʒereō: añ.ʒ.ij.violarum roſarū ſeminū cōīum:endiuie: poꝛtulace coriādri.floꝝ boꝛaginis:ſeminis abſinthij:lapatij:fumiterre.añ.ʒ.ij.aceti.ʒ.v.mellis q̈ ſufficit.Doſis.ʒ.ij.cū aq̄ yue. in matutinis eſt virtuoſus:ſi deus voluerit.
¶Dyaſcorides dixit Magnetis.ʒ.ij.cū mulſa ꝓpinatū attenuat ventrē hydro.⁊ educit humiditates mucillaginoſas ⁊ ponit concoꝛdiā membꝛoꝝ dilectā:gūmi hedere cū mulſa datū remouet oppilatiōes:ſedat doloꝛes et maxīe affert iuuamentū hydropiſi:ſi deus voluerit. Cōtinua ſup vmbilico butyꝛi vnctio foꝛtis ē medicina bñdicta laxans vētrē ſine turbatione nature:⁊ maxime ſi iungatur cū eo aliq̄d colloquintide rapit pꝛopꝛium humorē.
¶Clyſtere efficax educēs materiā globoſā.℞.radicū cucu.aſini.ebul.añ.ʒ.ij.vio.lupuloꝝ rute.fetide.cētauree mi

noris:aā.ℳ.ß.butyri.℥.iij.aceti.℥.j.ſalis.℥.ij.mellis.℥.ij.olei violarū.℥.iij.pcedant hec lenioꝛa. Succus verbene bibit⁹ cū aqua lactis capꝛarum eſt vltimum medicamē in pꝛuocā do vrinā:ꝛ ſedat toꝛtuoſitatem ventris dextri.

¶ Cerotū attenuans ventrē groſſum ꝛ tumefactū. ℞. ſalis gēme ſulfuris vini butyri:aā.ʒ.ij.cere terebētine:aā.℥.j.rute:abſinthij:cineris quercus:myrrhe:maſticis:olibani:aā.℥.ß.vrine vaccine.olei cōis:aā.ʒ.iiij.eſt vtile ſi de⁹ voluerit.

¶ Pillule maioꝛes de mezereon purgātes oēs hydꝛopicos educūt flegma groſſum colerā hāc ꝛ illā ꝛ euacuāt aquā citrinā:ꝛ coꝛrigūt accidentia expugnāt effectiuā cauſaꝫ:olno extirpant iuuant mēbꝛa mādantia iuuamēto magno quarum vſus reſtituit ſanitati ſi deus voluerit.

¶ Confectio.℞.miro.in genere abſin.aga.electi.ʒ.iij.reubar.ʒ.ij.ſpice nar.ʒ.j.mezereō triduo i aceto coꝛrecti.ʒ.viij. ſerapini oppopo.maſti.lacce.aā.ʒ.j.myrrhe electe ſāda.dꝛaga.aā.ʒ.ß.aloes boni epatici ad pondus oim quedā gūmi diſſoluantur cum vino ꝛ infoꝛmētur pillule parue.doſis eſt pillule.xj.in matutinis magnis.

¶ Syrupus magne prerogatiue pꝛopꝛietate ꝙ complexiōe cōtra hydꝛopiſim:ꝛ confert paralyſi ſi deus voluerit.℞.ſe. rute domeſtice:oꝛigani:yſopi:epithymi:macis : pentaphilon:zedoarie:herbi.acori:folia ſalicū.herbe.paralyſis. aā. ℳ.j.celidonie.myrrhe.thymi:fumiterre:eupatoꝛij:lapatij: cicoꝛee:poꝛtulace coꝛiandri:gentiane:altilie:eufragie.ditrami:radicis ebuloꝛuꝫ cucumeris agreſtis bꝛionie ellebori nigri:aā.℥.j. bugloſſe verbene arnogloſſe.aā.ℳ.ß.ſeminum apij.ſe.cōmunium ſambucoꝛum tamari.mezereon.ebuloꝝ omnium.aā.ʒ.ß.macis myrrhe magnetis: ſerapini : armonia.lacce.ſpice gummi edere gario.galāge.aā.ʒ.iiij.tamariſci lib.ß.aceti.℥.iiij.zuccha.lib.iiij. Doſis eſt.℥.ij.in matutinis cum aqua eupatoꝛij ꝛ maſticis educit humoꝛes diuerſos viſcoſos ꝛ compoſitos:ꝛ eſt ſicut bezoar hui⁹ egritudinis et aliarum vt eius compoſitio oſtēdit. ¶ Balneum laudabile.℞.aque currētis olei oliuarum equo pondere:areneigipſi.ſalis.aā.lib.ß.ſulfuris.lib.ß.baccharuꝫ lauri viola. ro.floꝛum roꝛiſmarini.aā.lib.ß.magis cōſumat ꝙ diſſoluat diſſoluit et reſoluit ventoſitatē ſupercalefactionem refrige

rat infrigiditas calefacit:rarefacit flegma imbibitū in neruis cōfortat ſubſtātiā eorū hydropicos oino extenuat cōſideret virtꝰ morbi:⁊ eſt vtilis ieiuno ſtomacho.

¶ De doloribꝰ vētris ⁊ inteſtinorum.

Cura huius egritudinis in .ij. partes ſufficiēter diuiſa eſt. Pria eſt ſollicitudo feſtina circa accidētia. Secūda res eſt mundificare materiā ſi humoralis eſt cū adequatione ſi poſſibile fuerit ꝙ fugat dolorem: ⁊ cauſam ⁊ econtra: maxime cū humoralis eſt ilico facienda ſunt genera medicaminum cū tarditatē nō recipiāt longā. Regimē credo nō ſcripſimus iam:⁊ fortaſſe aliqd medicinale recipiūt. Regimen erit ſubtile:⁊ facilꝰ ꝑmutabile abſq; vētoſitate:immo mordicās ⁊ mouēs vētoſitatē oppilātē groſſo flegmate natā indicēs ⁊ ſcordeon ē de elegātiori:⁊ i colēdiori medicamine medicaminū i aliis laboratoribꝰ ⁊ aliis ꝯplexiōe groſſis

¶ Primā rē ꝯſumāt balnea appoſitiōes vētoſaruꝫ ſuꝑ loco doloris ⁊ clyſteria acuta ſm partē catartici laxās ꝯplexiōē ⁊ ꝓprietate humores flegmaticos:vt agaricus zinzi. ē aſſociatꝰ eſt medicamē ſublime:⁊ efficax tyriaca magna cū optimo vino eſt ſatis dilecta.

¶ Inquit hyppo. bacca. lauri puluerizata cuꝫ equo aniſo eſt medicamen remouens omnem colicam:⁊ alibi ſcripſit: et laudauit flores nucum caducos contra colicaꝫ:⁊ omnes dolores interiorum ventriculorum propinari cum vino calido parum mixto in colica:aut cum cauſa ſimpliciter clyſtere educens flegma cruduꝫ ⁊ groſſum expellens ventoſitatē extendentem inteſtinum:⁊ ſanat ſi deo placuerit. ℞. rute. M. ſ. ſcordeon. ℥. ij. cimini:aniſi. ana. ℥. j. baccharū lauri. ʒ. ß. aſe fetide. ʒ. ij. mellis. ſalis indi: ana. ℥. j. bulliant in oleo oliuarū:⁊ paretur clyſtere. Et vomitꝰ non eſt res extrinſeca a cura huius egritudinis cū aqua raffani:⁊ raparū ſemine:⁊ eſt medicamen qđ colicis occurrit. Balneū aūt ſi nō times naufragium virtutis precedit clyſtere e ponatur in balneuꝫ ſcordeon aniſum baccha. lauri camomilla:ſpica nardi:et q̄ hoc procedunt curſu.

¶ Cōfectio mirabilis cōtra colicā ⁊ abſcindit materiā: ⁊ remouet accidentia:ſi deꝰ ſublimis voluerit. ℞. aniſi cimini zinzi. feniculi. galange:ſcordeon:aſparagi. ana. ʒ. ij. aſe fetide.

ʒ.j.piretri vltramarini.ʒ.ij.aristo.ro.ʒ.iij.dictami.ʒ.j.myr-
rhe masticis olibãi:ſan.ora.añ.ʒ.ß.opij thebaici.gra.j. bal
ſami.ʒ.ß.agarici.ʒ.ij.mezereon.ʒ.vj.ellebori ni.ʒ.ij.turbith.
ʒ.iiij.diagridij diſſoluti cũ maſtice ⁊ repreſſi in pomo.ʒ.iij.
aloes boni.℥.ij.ß.zucchari.ſufficienter.doſis a.ʒ.j. vſqꝫ ad
iij.℥.ſepius reperita butyri:aſſociati cũ colloquintida ſup
vmbilico:ſoluit ventrẽ ⁊ remouet colicam:ſi deo placuerit.

¶Clyſtere benedictũ ꝑ nobilibus cõplexione cũ ſuauitate
educens flegma ⁊ melancolicũ humorẽ:remouet omnẽ vẽ-
toſitatem.⁊ ſanat colicã ſi deo placet.℞.aniſi:croci polipo-
dij triti.ana.℥.ij.bulliant cum aque lactis caprarum.lib.v.
⁊ diſſolue yerepigre.℥.j.mellis.℥.ij.ſalis.℥.j.olei viola.℥.ij.
fac vnum poſt aliud quoniaꝫ non eſt turbans naturã.Exu
let a cura huius omnis ſlobothomia:⁊ omne frigiduꝫ nar
coticum aſſumptum ſit regimen confortans ⁊ dilatans ani
maꝫ ne tabeſcat virtus in extremis propter caloris reuoca
tionem ⁊ acceſſum ad locũ doloris.

¶Galienus dixit aqua camomille calida debita remouet
oẽs dolores ſtomachi ⁊ fortes inteſtinoꝝ ⁊ renũ.

¶Galienus aqua calida cũ aloe ſanat oẽs lãguores corpo
ris ſi deus voluerit.Spongia marina magna ſubmerſa in
vinuꝫ bullitũ cũ camomilla ⁊ lauro calida quãtũ ſufferri po
teſt apposita ſuper locũ doloris magnifice auxiliat̃. Sub-
merſa in aceto:⁊ bullita:cum ſale calida apposita mirifice
operat̃ ebulliens dyaforat et egreditur vſqꝫ ad ꝓfundum
ei⁹ virt⁹ annichilat ⁊ expurgat quã inuenit materiã oino.

¶Pillule efficaciſſime cõtra oĩa genera dolorũ frigidorum
ſiue ſit materia in vijs expulſionis ꝓprie:ſiue ĩ meſaraicis
aut in ꝓtellatione venarũ mẽbrorũ:⁊ a neruis ⁊ a ſĩcturis
attrahit ⁊ ſanat languores eorum:ſi deus voluerit.educũt
flegma ⁊ colerã vtrãqꝫ:⁊ ſunt bone contra podagrã ⁊ hmõi
egritudines concomitãtes hãc.℞.colloquin.electe lauda-
ni.boni.añ.ʒ.vj.ariſto.ro.aga.electi.ana.ʒ.ij.ſucci roſa.℥.ß.
diag.maſticis.añ.ʒ.iiij.dyagridiũ ⁊ maſtix redigantur ĩ cor
pus vnum.cola ⁊ laua cuꝫ oleo roſaceo in corpus vnum cõ
ficiantur pillule magne cũ vna ſtilla vini pontici.Doſis qñ
itur dormitum contra egritudines quarum mater eſt hu-
mor cõpoſitus:⁊ infiltratus cum diuturnitate in altiſſimis

membris ⁊ iuncturis ⁊ cathenationibus pōdus.ʒ.iij.vſqꝫ
ad.iiij.incolumior vſus eſt habentibus podagrā arteticaꝫ
⁊ cerebri egritudines.ij.vel.iij.pillularū cōtinuatio de ter
tio in tertium qñ itur dormitum ⁊ poſt cibū ⁊ cuꝫ doloſa co
lica colafizat nō eſt hora diſtincta:ſed cū neceſſitas clamat
pollēt inter alias prerogatiuas ꝓprietatꝫ nobilis:⁊ cōple
xione earū aſpectus:⁊ dānuꝫ eſt ad egritudines ſimplices
⁊ cōpoſitas diuturnas ⁊ ſepultas in minoris occultis mē=
brorum frigidorū:facit cōtra peſſimas matricis ⁊ egritudi
nes ⁊vulnerum corporum fraudulenta.

¶ De fluxu ventris.

IN tertia noſtra intētiōe ſectio irreprehēſibiliter impli
cita eſt cuiuſlibet fluxus cura per electuariū natihūc
ſpontaneuꝫ natura inuitat:imo vim patiť ſine lege humo
re fraudulento purgēte ⁊ mordicante humore:namqꝫ for=
taſſis non egrediente nequiſſime excoriat ſanguinoſa inte
ſtina:dicim⁹ ſi quidē i epaticos flueret:cannales vulnerās
faciēs emanare humores ſanguini mixtos murmurat ala
⁊ triſtatur natura cum videt ſe violenter depredari ē hmōi
materie actio furioſa velut gladius in manu ſanguine ine
briati furioſi:terens naturam extinguit ſpiritus ardorem
continua euacuatione.Cura huius egritudinis ſunt tres
res intentio.Prima p̄cipua oim intentionum ſit cura regi
men ordinandū laudabile hylaritate circūſpecta ſm om=
nem adminiſtrationeꝫ.vi.rerum quas ſcis dilatans aiam:
confortās cor:oēs ptes membrorum ⁊ virtutes vt fortiores
exiſtant.Scda res eſt ſolicitudo pſpicaciſſima vtqꝫ repellāt
hanc lachrymoſam ⁊ fallacem materiā cauſas fluxus pre=
cedente adequatione ⁊ blandimento hui⁹ materie.Tertia
res ventrē ſtringit membris auariciam p̄ſtat: retentiuā re
leuat arterias.⁊ ponit materiā vt reſtaurenť p̄dicta:clau=
dit oſtia aperta venarū miſerarum offuſcat turpitudineꝫ
nature letificās eā.Quarta corrigit accidētia. Quita recti
ficat mēbra mādatiua.Sexta ſedat fluctuationē ⁊ agitatio
nē in corpore eoꝝ ponit ſilentiū mēbris ⁊ ꝓdeſt nature ale.
et eſt p̄cipua ⁊ vltima hec itentio in ſedando oēm fluxum.
¶ Primū cōplet diminutio ciborū:⁊ maxime difficile pmu=
tabilium abſqꝫ ventoſitate et mordicatiōe prohibenda ca=

udorum actu ⁊ frigidorū vltra ſm gradū narcoticorū:ma-
xime in principio eſt ſepeliri mortē ſub vmbra membrorū
fallacem eſt cura ſophiſtica ⁊ mendoſa ꝓprie in multa ma
teria non abſciſa ſimul priuat ⁊ accelerat mortem.⁊ non in
nulla neceſſitate vti multū pōt naturaľr.quaſi amor debel
lari ꝙ ipſa ſua ꝟtute priuari ſi videris neceſſitate te cogēte
narcotico magnā tibi cautelā adhibeas cū timore maturā
do ea corrigendo complexionem ſuam incompletā eſt ele-
gantius ⁊ tutius vti eis in emplaſtris ꝙ in potiōe.⁊ opera
tur cibi effectus prohibentes ſedatione ſm ſomnuz.Som
nus quidez cū quiete quies dulcis cū ſuauitate anime de
lectatiōe nature.eſt cura prima huiꝰ egritudinis.Senſiti
uorum quidem medicoruz cibant hos ⁊ illos cibo groſſiſſi
mo:⁊ pene impermutabili ignorātes:quoniā hec ſanis in-
digeſtionez faciunt ⁊ indigeſtio mater eſt vētris fluxus et
morbus diuerſe nature:nec ꝓportionatur agēti hoc obie
ctum.certe magni folles ſuper parum ignem nō liquefaci-
unt maſſam ferream excedentem virtutē ignis neqꝫ para-
ti ſunt ad fundendaz violentiam quidez ignis liquefacien
do cōſumit ſi paſſiue nihil reſtiterit aut multū digeſtio nā
qꝫ completur.⁊ ſi minus aut plus ſimiliter agētis ⁊ obiecti
ſecundum legem nō excedit virtus modum virtutis cōtra
riū nec econtra faciunt:⁊ diuertunt materiam ab actiōe flu
xus:immo obliti huius ꝓpter ꝗ inſufficiens eſſet hoc ſi na
ture motus hic eſſet.Scriptum eſt ea in vita.quid eñ idez
in eodem ſubiecto inuicem obuiarunt ſicut agēs ⁊ patiēs
oino diſtincta in ſitu abſurdū eſt poſſe aliquē morbū cura-
ri abſqꝫ ope nature:q̄propter vtamur amicitia nature regi
mine pleno delectatiōe cibus eſt ei dilectꝰ ſtipticus ⁊ odo-
riferus facimus hoc cū ſocietate aliarū rerū hñtiuz ſibi hoc
i naſūr:⁊ ſedamus putredinē acumē ⁊ audaciā humorū na
tura egrediente ſua aduſtione ⁊ furia doloſa ⁊ cōplent hoc
vitēt calida frigida cruda ⁊ impmixta vino potēter ſtipti-
co ⁊ odorifero et continuo pane aſſato ei aſſociato. mixta-
qꝫ aqua maſticis cibo ⁊ potu quia fluctuationē ⁊ motū na-
ture agētis perhibere nō poſſumus ꝓpter caſum ꝟtutis ⁊
defectū caloris influētis ilico operatur abſtinētia ſecurius
prolongare ꝙ periculū fortaſſe irreuocabilē incurrere.Et
ſcriptum

ſcriptuꝫ eſt minus maluꝫ eſſe repletionē ꝙ̄ inanitionē ma
gnā icurrere morbos maſtix ſm oēm modū adminiſtratio
nis eſt vtile medicamē fructus bucce in cibo ⁊ potu propi
nare optime cū ſalute pōt. Nullum eoꝝ regimē ab hac ſpe
cie ſumach expoliandū adulteretur ex eo cibus ⁊ potus et
medicamia aqua pluuialis: eſt melior oībus aquis ⁊ cocta
eſt magis obediēs maxime aliquo ſtiptico ⁊ odorifero aſſo
ciata: ⁊ regimen cōſolidatiuū ⁊ faciens adherentiā et vnio
nem partiū ⁊ mēbrorum eſt elegantius. ⁊ magis reſpōdet
poſt abſciſſionē huius materie ſciſſiue vlceratiue ⁊ excoria
tiue ſit hoc principiū adequare ⁊ blandiri vt facilius ei cō-
mittat ad expellendū ne oriat error maior nō preſumetur
abſq; aliquali blandimento expellere hunc humorē latro-
neꝫ ciba eos delitioſe. Utantur aſtantes cū eo ſermonibus
rerū delectabilium cantationibus melodijs dulciſſimis vt
obliuiſcant aſſella delectatio ⁊ ſocietas ſecurior exiſtit ſom
nuꝫ quēcūq; ei non ꝓhibeas carnes aſſe maioris nutrimē
ti et confortationis exiſtunt. Uitelli ouorū molles in aceto
mixti ⁊ decocti cōferunt ex pte nature. Uirtus aceti inani-
tum replet ⁊ repletum inanit: ⁊ iam nota eſt ab expimēta-
tore magno non ꝓlongetur ab eis locus aſſellatiōis mot⁹
eū fluxum augmentat: ⁊ eſt ſalutiferū nihil moueri adhi-
be eis omneꝫ delectationē quam noueris eos delectaſſe ſi
inhoneſtum promitte ⁊ ea ſpe nutriatur.

¶ Secundam rem complent adequatio quedam cū blādi-
mēto ⁊ feſtina ante vllum defectū nature male materie ex
pulſionem quod omnipotentis ⁊ ſummi dei facim⁹ adiu-
torio cum medicus habeat complexionem innatā artificio
acquiſitā a deo mutuatā: ſūt hec medicamina glorioſa. Mi
rabolanorū genera conditorum ⁊ aſſociatorum reubarba
ro. ℞. aſſum pſilium conquaſſatū reuponticū caſſia cū reu
bar. aſſo aſſociata blanditur hūc latronem apparens cū aſ
ſociare rapiens ipſum ſimul cuꝫ hoc et expellens ſedās per
hanc viam accidentia dolorum. Mirabolanicū medicamē
ſecūdū legē magnificū educit materiā hāc relinquens ve-
ſtigia conſtipationis in membris poſt expulſionē doloſi la-
trōis reubarbaro magis ieſt ꝓprietas ⁊ natura ſedare om
nem igitur fluxuꝫ ſanguinis ꝑ quālibet partē proprie ſpi-

et conferre dolorē pungitiuum ⁊ habet hoc credo denotatione celesti vt sit medicina dyssinturie ē eiꝰ prouocatio cum ſucco plantaginis modico ⁊ petito mō non aſſum cū caſſia ꝑtendit natura adhuc forti precedit aſſum hoc. pſiliū friꝫum ⁊ ꝯquaſſatum cum oleo eſt medicina omniuꝫ ventris fluxuū cotenaſmon humore periclytantium ſinthomati nō naturali. Clyſtere ordeaceū cum oleo roſaceo ⁊ melle ē magni iuuamenti circa principium blandiens abſtergit viſcera a malitia vlcerāte ea ⁊ cōfortat ⁊ relinquit aliquale conſtipationis veſtigiū ſed tua intereſt bñ ſcire qñ clyſtere eſt neceſſariuꝫ poſitione ⁊ complexione ⁊ qñ vtrūqꝫ cognoſcas ſi inferioribus medijs aut ſuperioribus inteſtinis eſt excoriatio vbi maior ⁊ vbi ſitus fraudulēte materie ⁊ ſcitur hoc ꝑ differētias ſitus doloꝝ ⁊ puncture ⁊ incenſionis ⁊ ꝑ differentias ſcientie ꝓceſſus precedentes ſanguinē vel ſequentes vel mixte ſimul egredientes ⁊ ꝑ alia oīa que ſapientes ſcripſerūt ſigna excoriatiōis vere tradiderūt qualiter ſuperiori ⁊ inferiori ꝯuenit ⁊ te qdē oportet ſcire illud aut ſi ex tenueē eueſtigio medico derelicto nulla accidere cura tūc eſt cū his que ꝓprietate et complexione virtutem materie frangunt ⁊ expellunt a corpore.

¶ Poſt illud aūt que virtutem incarnandi et conſolidandi habent innatā ⁊ acquiſitam artificio ſociali electiōe ⁊ paucitate eorū quietis gaudio aere temperato delitioſo ⁊ omni tali regimine ⁊ ſcito ꝙ balneum eſt ex eis que magis ledunt poſt farmaciā faciēs mala multa niſi forte dum quis immoderate ſubijcitur: tūc enim balnea eſſe neceſſaria dicimus dilatanda ⁊ apienda poſt illud ſliptica ſi a materia excoriāte cura eſt adequatio illius ⁊ blandiri ei poſt illud vt facilius expellat. Clyſtere tunc magis rectificans eſt cū inteſtinis inferioribus eſt excoriatio. Potio mirabolanica cū ſuperioribus vtraqꝫ in medijs: ⁊ vomitus facit ad oē genꝰ fluxus cum preuiſione tñ ſpiritualium diuertit materiam q̄ in ꝑiudicium ipſorū erat: necnon balnea ⁊ ventoſe neceſſaria dicimꝰ maxie ad ſedationē doloris. Aloes aūt niſi qꝫ ei ineſt vt aperiat orificia venarum: eſt medicamen nobile preſeruans a putrefactione remouens dolores educēs ſm exigentiā educendi hec: quod ſi aſſocietur loto tertia pars

ſanguinis draconis q̃rta gũmi q̃rcini. ⁊ fiãt pillule cũ ſucco plãtaginis erit inde capax ad quãlibet rẽ hui⁹ cure adminiſtrẽtur hic primitus educentia.

¶ Cũ aũt noueris materiã abſciſſaz p ceſſationẽ doloris et gurgulatiõis ⁊ aduẽt⁹ q̃etis vtarĩ tñ ſigillatiuis ⁊ vnientib⁹ ptes mẽbrorũ ⁊ ɔſolidãtib⁹ ea adiuicẽ. Cõfice hoc electuariũ ɔpina cũ adiutorio imimẽſi ⁊ excelſi creatoris ſatiſfaciet tibi in educendo materias cauſantes fluxus ſi deo placuerit. ℞. mirab. citri. aſſator: ⁊ nõ iſuſorũ. ʒ. viij. pſilij conquaſſati cũ oleo roſ. ʒ. iij. pulpe caſſie. ʒ. iiij. reupontici. ʒ. ij. rub. mediocriter aſſati. ℥. ß. maſti. ʒ. ij. ſpodij. ſandal. añ. ʒ. j. ß. fiat electuarium cum ſucco plantaginis et cynamomo. doſis a ʒ. ij. vſq ad. iij. cũ aq̃ pluuiali cocta. poſt illũ ɔpina hoc. ℞. ſumach. ʒ. ij. ſan. dra. ℥. ß. mumie ſe. plãtagis. añ. ʒ. j. accatie hypociſti. balauſtie. añ. ʒ. j. gũmi q̃rcini. dra. iij. ſpodij ãthere. añ. ʒ. iiij. boli aniſi iuſq̃ami croci opij thebaici ſtora. añ. ʒ. ß. muſci. gra. iij. fac trociſcos. ʒ. j. doſis vn⁹ cuz aq̃ roſ. hec adhibẽda ſũt ſecundũ magis ⁊ minus ⁊ fluxuũ genera diuerſorũ. Ad dyſſinteriã perículoſam. ⁊ omnem fluxum quorũ cã eſt materia ſciſſiua: ⁊ dura. dyarie aũt ⁊ indigeſtioni ⁊ hmõi fluxibus hoc curſu ɔcedentib⁹ ſufficiat confortatio nature ⁊ ſigillatio membrorum. Plantago inter omnes habetur complexione ⁊ proprietate circa dyſſinteriã pollet: ſanat apoſtemata eſt mors colere rubee ⁊ manifeſtum iuuamentum inteſtinis confert: confortat ea ſuper omne medicamen ẽm omnẽ modũ. exhibe i ſyrupo electuarijs groſſis ⁊ cibis: ſi poſſibile tibi fuerit.

¶ Tertiam rem cõſumãt ſtiptica medicamina ⁊ queciq̃ ɔprietate ventrẽ ſtringunt ⁊ virtutem hñt incarnãdi ⁊ cõſolidandi confert membris ɔſtratis ⁊ deperditis refugiũ: et nouã reſtituũt vitã virtuti mẽbrorũ orificia venarũ claudũt mineras membrorũ reparant: ⁊ da eis in ſalſamentis preſtãtib⁹ berberis. ſuccus mente ſumach fruct⁹ myrthe non vides q coria inſpiſſantur et fortificantur ⁊ per appoſitionẽ gallarũ ⁊ ſtincorũ quãto magis in q̃bus natura operaẽ viuentiũ cõſiſtunt ⁊ ne pretermitas quin cadat in cibo ⁊ potu aliq̃d maſticis. Ipericon eſt medicamen ſimplex habẽs celeſti virtute cohibere fluxum: et ita q lotis pedibus in

ſero ſedat fluxus. Agrimonia in cibis cõfert iuuamentum
magnũ. Dyſſinterie cõſolidare ſpecies oẽs dilecte ⁊ maxie
munia ⁊ exhibitio minime cõſolide cũ.ʒ.ʃ. q̃rta radicis mã-
dragore ſubtilis farina ⁊ vitellis ouorũ adinuicẽ cõmixtoꝝ
ſic propinata ieiuno ſuper linitũ medicamẽ ꝯfectũ modicũ
tyriace cõpeſcit: ſi deo placet omnẽ fluxum.

¶ Tyriaca cũ vino mixta aqua fluuiali decoctiõis mandra
gore de ſero in hora dormiendi propinata eſt verax ſatis ex
perta in ſedando fluxum ⁊ quicquid ſtipticũ in cibum ꝯſue
uere poteris proſperum inuenies. Succus plantaginis cũ
eq̃ parte ſucci myrthi ⁊ cõſolide.iij.cannorũ rubi.⁊.iiij.ace-
ti bulliti ad cõſumptionẽ dimidie partis poſt illud cũ mel-
le ad mellis ſpiſſitudinẽ: adde in fine maſticis balauſtie ſu
mach hypoquiſtidos accatie.ana.ʒ.iiij.opij.grana.ij.citri.
tri.ʃ.mandragore.ʒ.ß.gummi quercini arabici: vernicis an
there: añ.ʒ.iij.muſci gra.iij.fiãt trociſ.ʒ.vni⁹ ⁊ da cũ vino ſti
ptico de ſero ⁊ mane.

¶ Sunt enim ſi deo placet efficaciſſimi ſufficientes l ſedan
do fluxũ ⁊ accidẽtia. Uentoſe magne ſepe repetite in cõca-
uitatib⁹ manũ ⁊ pedũ cõferũt ad hoc.

¶ Urtica greca: cum aqua pluuiali. cocta mixta cũ farina
ordei ⁊ ſucco mẽte cataplaſmata ſtringit vẽtrẽ: ⁊ cũ balneis
ſi videris expedire habẽtib⁹ virtutẽ incarnãdi ⁊ ſtrigẽdi: vẽ
trẽ proprietate ⁊ omni virtute rememorationem dicemus.

¶ Trociſcos exptos in oi fluxu dyſſinterico ſcire te fecim⁹.

¶ Quartã rẽ cõplẽt ſedãtia dolores ⁊ oẽm mẽdoſaꝫ delecta
tionẽ aſſellãdi: vt balnea ad hoc vtilia empl'a adhoc ꝓprie
appoſitiões ventoſarũ regimen inde neceſſitatis.

¶ Quintam rem complent confortantia epar ſtomachum
et alia membra mineroſa ⁊ maxime propinqua vijs ꝓprie
expulſiõis euacuantis ventres circa primam expulſionem
fit attractio ab alijs longinquis ⁊ longinquioꝛib⁹ ⁊ ipſa q̃-
dem membra in preiudicium ipſorum mittere cogũtur per
mineras apertas propter attractionẽ euacuitatis humoꝝ
ipſorum materiam fortaſſe minime egredientem ſtiptica et
odorifera medicina hoc complent et que cum ipſorum mẽ-
brorum naturis affinitatem habent ꝓpinquam ⁊ ſimileꝫ ⁊
que ad oppoſitum eis viaꝫ ponunt expellendi ⁊ attrahẽdi.

¶Sextā rē cōplent somnus ⁊ quies narcotica ꝙꝙ mēdoſam virtutē habeāt in operatiōe eorū iuuans ⁊ confectiōes diuerſe: quarū noticiam trademus in hoc canone.

¶Cōfectio pillularū filij zacharie cohibētiū fluxū mēbroꝝ ꝯfortātiū iuuamēto magno ſi deo plz. ℞.aniſi.ʒ.j.maſticis ſumach pilloꝝ leporis balauſtie ſanguinis draco.ſe.citoniorum.aā.ʒ.ij.ligni aloes.ʒ.ij.leuiſti olibani mandragore terebentine roſ.ana.ʒ.j.confice cū ſucco arnogloſſe. Doſis eſt pillularum quattuor.

¶Pillule cōſtipantes naturā ⁊ ventrē maxime qñ fluxꝰ ex debilitate virtutis retētiue eſt: confortant inteſtina ⁊ membra interiora.℞.roſ.pulueris granorū myrthi ſumach luti armeni equaliter confice cum ſucco plātaginis ⁊ da cum aqua decoctionis granatorum.

¶Medicina magna ſedās fluxum ven.propter qui ſequitur cauſaz frigiditatis membroꝝ ⁊ iſte modus quādo accidit vix ſeparatur.℞.cynamomi ligni aloes gariofiloruz aniſi carui camedreos ariſto.ro.aſparagi.aā.℥.j.conficiantur cū ſucco altee ⁊ ligni aloes.Doſis.ʒ.j.

¶Syrupus ex arte noſtra cōſtipans: naturam confortans inteſtina facit appetitū ſedat ſitim et febres eorum: ſi deo placet.℞.ſucci pulegij ſucci mēte ſucci malorum lunaticorū ſucci cōſolide ſucci cidoniorum.aā.li.ʒ.depurentur poſt illud in bullitiōe ponātur balauſtie ſumach berberis aniſi ſeminuz cidonioꝝ.aā.ʒ.j.zuccari ſufficiēter in fine aromatizetur cū cynamomi.ʒ.iij.muſci gra.iij.⁊ cāphore.ʒ.ß.ligni aloes.ʒ.iij.doſis.℥.j.ieiuno de mane in veſperis ⁊ i media nocte cum aqua pluuiali decoctionis ypericon.

¶Electuariū de materia repcuſſiua verificat naturā: letificat cor ⁊ oīa mēbra ⁊ eſt bezoar extenuatiuū fluxus diſſenterici ⁊ quoruz vita ſubiugata eſt morti: defendit eos ſi deo placet. ℞. pulpe cidoniorum pulpe panis poſite in aqua pluuiali corticis citri.aā.℥.j.ß.zaphiri et iacinthi ſardonij granatoꝝ ⁊ fenugrece.aā.ʒ.ij.zedoarie.ʒ.j.draga.maſti.coral.rub.berbi.ligni aloes aniſi cynamomi limature eboris calami aro.maſticis ſang.draco.gūmi quercus.ana.ʒ.ij.ß.ambre.℥.ß.auri cocti.ʒ.iij.argenti meri.ʒ.v.muſcis grana.iij.granorum myrthi.ʒ.v.confice cum zuccharo ⁊ aqua ze

doarie. Doſis quantū ſufficit cū vino valde odorifero pot⁹ eſt ille expertorū iuuamentorū quorum natura perforata eſt propter inopiā humorū calidorꝫ natura: ſi de⁹ voluerit.

¶ Filius zacharie. Cōfectio conſtringens ventrem ſedans omnē fluxum. ℞. pilorū leporis ſe. vrtice ſe. plantaginis ſe. roſ. ſe. balauſtiarum ſe. perforate. añ. ʒ. j. ſang. draco. maſti. añ. ʒ. iiij. terebentine. ʒ. ij. confice cū ſucco plantaginis.

¶ Dixit Inain ꝙ carnes pauonis comeſte. ſtringunt ven. et inter alias carnes experte morbis laudabiliores diſſinte ricis exiſtunt.

¶ Confectio trociſcorum ex inuentione noſtra: et ſunt vltimi inter ceteros compellūt omnes reumatizātes: mineras viſcerum extingunt dolores fortes colericos remouēt conſortantes aliam faciētes ſomnum ⁊ ſtringunt oē genus fluxus: ſi deo placet. ℞. bdellij ſandarace coaguli gallarū ſumach reubarbari aſſari fruct⁹ tamariſci corticū granatorū myrrhi ſpice ſpodij. añ. ʒ. iij. iuſqami opij croci caſtorei myrrhe olibani mandragore. añ. ʒ. ß. ſe. ro. acatie hypoqſtidos balauſtiarū ſan. drac. gallarū citri. aniſi boli. añ. ʒ j. gummi q̄rcus ſemi. cidoniorū ſemi. pirorꝫ. añ. ʒ. j. ß. cōficiātur cū. ſyrupo. ℞. mādragore. ʒ. iij. balauſtiarū. ℥. ij. cōſolide zedoarie: plātaginis. añ. M. j. aromatizetur cū cynamomo et garioſi. ʒ. j. ſit trociſco. Doſis cum aqua roſ.

¶ Balneū expertorū iuuamentorꝫ in fluxu vētris ꝯfortans naturā ſedās accidētia mala. ℞. foliorꝫ pini zedoarie balauſtie foliorꝫ fic⁹: corticis: querc⁹: ſorbarū acerbarū: myrrhe: lapidū ignitorꝫ oīm poſitorū in aceto poſt illud ſufficiēter cū aqua pluuiali ſufficiēti bulliāt vt balneetur ſm poſſe virtutis die ac nocte. ſedat cito fluxū ſi deo placet. Et iā verificatū eſt vētoſe poſt balneū eſſent ſublime iuuamētū proprie ſub vmbilico hincinde. ⁊ in medio aſſiduitas.

¶ Filius zacharie. Fumigiū conſtipatiuū. ℞. acatie balauſtie. añ. ℥. ij. corticū ſorbarū. M. j. foliorū pini. M. iij. lapidū ignitorū in hoc aceto multum: cum ſupradictis bullito extinctorum: cuius ebullitionis vapōres per partem inferiorem recipiantur: et proprie ſuis aſſellationibus valet optime: ingrediuntur in loca emanantia aperta. ¶ Clyſtere ad fluxum ventris. Accipe aque ciſterne lib. iiij. ſucci planta-

ginis.℥.v.in qua bulliãt li.ij.liquefacture adipis yrci.rizi.
℥.ij.adipis anſerini.adipis pauonũ. ana.℥.ij.corroborat et
confortat:⁊ ſuperaſpergaꝶ ſanguinis draconis.maſti.ſub=
tiliter puluerizato:ana:ana.ʒ.viij.⁊ ſit tepidum ſaginoſuꝫ vt
ventrẽ ingrediatur ꝗꝫ ſi aſſiduaꝶ:⁊ repetatur ſepe in die et
nocte eſt efficax et ꝓbatũ:et ꝓprie ſubuenit vlcerationibꝰ
viſcerũ.⁊ defendit ſubſtantiam viſcerum ne violentur et ſe
parat inter mortem ⁊ vitam:ſi deo placebit.

¶Cõfortat viſcera valde laxa adherẽs eis in loco in q̃ edu
ciꝶ ſubſtãtia inteſtinoꝝ:ꝙ interdũ ſtringiꝶ acumẽ ⁊ vitium
ſciſſure materie fluxũ faciẽtis:ꝙ ſi fuerit ex mala cõplexiõe
inteſtinoꝝ fluxꝰ ſtatim ſedat ⁊ remouet eum:ſi deo placet.

¶Inquit hyppo.poſita ſitia magna in prora capitis ſepe
in fluxu vẽtris maxime colerico:⁊ ſm poſſe cõpletũ confor=
tat ſtomachũ ⁊ epar. ¶Emplaſtrũ cõſtringens ventrẽ.℞.
ſucci.mẽte:balauſtie:albuminis ouorũ:farine ordei.ſang.
draco.apij ſꝫ ↄiecturã tuã:terebẽtine boliarmeni:aceti:cã=
phore:maſti.olibani:picis liquide.pone talẽ cõfectionẽ fri
gidã ſuꝑ totũ ventrẽ:⁊ maxime ſuꝑ locũ vbi exiſtimas pri=
mo moueri dolorem:⁊ gargulationem.

¶Dixit hyppo.Recepit omni mane ieiuno ſtomacho:ma
ſticis.ʒ.iij.cum aqua pluuiali confortat ſtomachũ.et viſce=
ra ⁊ omnes partes membrorum adinuicem.et ſigillant: et
ſanguinis dra.eo modo acceptus.⁊ eſt expertorũ iuuamẽ=
torũ:⁊ maxime cum ſucco plantaginis.

¶Petri apponi medici clariſſimi in librum.
Joannis Meſue additio feliciter Finit.

¶Antidotarium Nicolai.

Ego Nicolaus rogatus a quibuſdã in practica
medicine ſtudere volentibus:vt eos recto or=
dine modum conficiendi diſpenſandiꝗꝫ doce=
rem et certam eis traderem doctrinam:in qua
de ſingulis vſualium medicinarum:vnam tan
tum vel duas aut plures libras conficere ſcirent et quan=
tum de vnoquoꝗꝫ genere gummorum herbarum ſemi=

num ⁊ ſpecierũ inter omnes medicinas ſubſcriptas accipe rent:eis in ſcriptis redigerẽ:necnõ quibus egritudinibus ꝓprie ipſe medicine ꝓbate fuerint.Illoꝝ tandem precibus adductus talẽ eis tradidi doctrinaꝫ. Et primo de ſpeciebꝰ, Tria igitur requirunt in ipſa diſpenſatione.Primũ vt om nia equaliter ponderent tam in ſpeciebus ꝙ̃ in gummis ⁊ herbis ſm ꝓprium pondus vniuſcuiuſq̧.Secundũ vt non ſint nimia vetuſtate conſumpta.Tertiũ vt radices herbe ⁊ et ſemina ⁊ congruis temporibus ſint collecta:⁊ in cõgruis locis repoſita:ita vt a fumo precipue et a nimia humecta-tione:⁊ humido loco corrumpi non poſſint.In conficiendo aũt tria cõſiderant ſimiliter mellis puritas ⁊ ꝙ ſufficiat et equalis pulueris cribellatio:⁊ ſyrupi ad aque ꝯſumptionẽ fiat decoctio.In puritate mellis duo attendunt primuꝫ ne ſit aquoſum.ſcðm vt nõ ſit nimis coctũ ſed ꝙ ſufficit : nihil aliud eſt dicere niſi vt ſpecierũ puluerẽ colligere tm̃ valeat et cõſeruare.¶Tribꝰ nãq̧ de cauſis ponit mel in medici-nis.Prima nãq̧ ad cõſeruandũ:eſt nãq̧ ꝑceteris liquoribꝰ mel cõſeruatiuũ.Scða q2 mũdificatiuũ ẽ valde . Tertia q2 ſua dulcedine ſpecierũ amaritudinẽ tẽperat.pulueris aũt cribellatio duobus modis debet fieri:nam in electuarijs ſubtiliſſime dꝫ cribellari:in alijs ṽo medicinis groſſior dꝫ eſſe ⁊ maxime i laxatiuis.¶Predicte vero doctrine magna et multiformis conſiſtit vtilitas.Nam cũ aliqua indegere-mus medicina eã:aut totã aut partẽ oporteret facere:aut certe ab alia ꝑſona chariſſimam:aut forte corruptã emere cogeremur:aut eam facere totã:aut oĩno inutilẽ:aut certe eſſet ĩpoſſibile neceſſario:aut carere ea:aut aliqð iſtoꝝ in-conuenientiũ nos oporteret incurrere:ſꝫ huiꝰ operis ſcien tia non ſolũ hec vitabunt incõmoda verumetiã multa cõ-moda conſequent.hac nãq̧ doctrina bona fiet medicina et demum ꝑfecte operabitur corpori adhibita : necnõ leuior erit expenſa.Scire autem quãtũ de vnoquoq̧ genere gũ-marũ et herbaꝝ ſeminũ ⁊ ſpecierum inter omnes accipiãt medicinas nõ eſt inutile:per hoc eñ facilis et certa erit no ticia emptiõis:leue predũ ⁊ moderata diſpenſatio.

Aurea quãdo datur caput a languore leuat.aurea ale xandrina dicta eſt ab auro: alexãdrina ab Alexãdro

peritiſſimo philoſopho inuēta eſt ꝓprie valet ad omne capitis vitium ex frigiditate maxime ⁊ ad omnez reumaticā paſſionē que a capite ad oculos ⁊ aures ⁊ gingiuas deſcēdit:⁊ ad grauedinem omniū membrorum que fit de eodem humore.datur eunti dormitum cū vino calido.xviij.pars cōfecta eſt lib.ij.℞.aſari carpobalſami: iuſquiami:aā.ʒ.ij.et.ß.gariofilorū:opij myrrhe:cyperi:aā.ʒ.ij.balſami cynamo.folij zedoarie:zinzib.coſti:coralli:caſſielignee:euforbij dragaganti:thuris:meu:ſtoracis calamite:ſaliunce:cardamomi:ſiſeleos:napei ſaxifragie:aneti aniſi:aā.ʒ.j.ligni aloes:reubar.alipte caſtorei:ſpice galā.oppoponacis.anacardi.maſticis:ſulphuris viui peonie.zingi.roſe.thimi.acori pulegij:ariſto.lon.gētiana.corticis mādragore camedreos fu.baccaꝝ lauri.amei dauci.macropiperis.leucopiperis.xilobal.carui.amomi petroſilini.ſeminis leuiſtici.ruthe.ſeminis ſinoni.aā.ʒ.ß.auri purificati argenti meri albarum margaritaꝝ.blacte bizantie.oſſis de corde cerui.aā.gra.xiiij.limature eboris calami aromatici piretri:aā.gra.ix.mellis ꝙ ſufficit.detur in modū auellane febricitātib⁹ cum aqua calida non febricitantibus cum vino calido.

Adrianū dictum eſt.quod ab adriano imperatore romanorū compoſitum fuit valet ꝓprie ad omne vitiuz capitis ex frigiditate ⁊ ad grauedinē oculorū ⁊ obſcuritatē cōtra emigraneā:datur cū vino calido vbi cocta ſit ſaluia i ſero i modū auellane:detur etiā quartanarijs cū decoctiōe gentiane vel origani aā horā acceſſionis datur etiā accipitri lapidē habenti.Sed homini habenti lapidē detur cum vino in quo cocta ſit ſaxifragia vel miliū ſolis.x.pars cōfecte eſt li.j.℞.opij thebaici.ʒ.iij.caſſielignee iuſquiami ambor:aā.ʒ.ij.⁊.℈.ij.ß.euforbij leucopipis:aā.ʒ.ij.⁊ gra.vj.⁊ tertiā partē vnius grani ſiſeleos ſemi.apij.aā.ʒ.j.⁊.℈.ß.et gran.ij.folij origani dragagan.aā.ʒ.j.apobal.petroſelini macis ſtoracis calami.zinzi.xilobal.ciperi carpobal.macedonici:aā.ʒ.j.min⁹ gra.vj.ſeminis maratri.℈.ij.et grana.viij.calami.aroma.℈.ij.⁊ grana.ij.cinamo.croci coſti reupontici piretri acori dauci cretici aniſi aā.ʒ.ß.et grana.vj.caſto.ʒ.ß.ſerapi.myrrhe roſe cardamomi amomi rute agreſtis ſeminis ameos aā.℈.j.et grana.iiij.caſſiefi.℈.j.Alij

addunt lilifagi.ʒ.j.mellis quod ſufficit.

ACharistum ſine munere interpretatur ⁊ ꝓprie datur contra catarrũ ⁊ contra omne vitium pectoris ex fri=
giditate maxime aſmaticis arteriacis tuſſientibꝰ cõfert ſiu=
xum patientibus flegmaticnm per os datuz in ſero cum vi
no albo ca.vj.pars cõfecta eſt lib.j.℞.coſti garbani opi fe=
nicõ indi yſopi ſe. li.añ.ʒ.j.ſpice croci coralli xilobalſami ca
ſſiefi.xilocaſie calami aro.reuponti.myrrhe ſtoracis calami
te oppoponacis bdellij armoniaci olibani ciclidõ ſpice celti
ce abrotani acori aſari bractei roris ſyriaci ſquille dampni
dis piretri amomi aniſi pſilij ozimi dauci leuiſtici maratri
miconis melanopiperis macropiperis leucopiperis floris
ſyriaci añ.℈.ij.elemnij.℈.j.et.ß.hellebo.ni. zinzi.añ. ℈.j.
mel ꝙ ſufficit ſumatur cum vino calido in ſero.

AThanaſia.i.imortalis ꝓprie valet ad fluxũ ſãguinis mulieris datur cũ ſucco plãtaginis ꝗ ſuccus dz prius
duci ſup lapidẽ molarẽ cũ lapide emathitis tandiu donec
in ſanguineũ colorẽ vertat ⁊ cũ tali ſucco diſtẽperata medi
cina detur:⁊ eadẽ bõbice intincta et ſepius in vulua miſſa
ſanguinẽ cõſtringit hoc ꝗdem facit emothoicis cũ tali ordi
ne diſtẽperata ⁊ naribus attracta fluxũ ſanguinis nariũ ſi
ſtit.Sexta pars cõfecta eſt li.j.℞.cinamo.caſſiefi.añ.ʒ.iij.
⁊ gra.viij.croci ſquinãti ſtoracis calamite ſu.ſileris iuſq=
mi apij dauci aniſi betõice opij.añ.ʒ.j.⁊.ß.⁊ gra.iij.ſpice fo
lij caſtorei myrrhe lapidis emathi.ſan.dra.coralli ru. mu=
mie coſti boli charabe ſimphiti lẽpnias aſari acori corticis
mãdra.pulegij baccaꝝ lau.meu.macropipe.leucopipe.pe
troſelini.añ.ʒ.ß.mellis ꝙ ſufficit.doſis eius ẽ.ʒ.iij.cũ ſucco
plãtagi. ꝓpinata lieẽtericis diſſintericis ⁊ ad diariã valet.

ALcancalon id eſt nũciũ bonũ dat parẽtibꝰ acutas fe=
bres cũ ſyru.viol.vel aꝗ frigida datur tertianarijs et
duplici tertiane cũ duobus.℈.aut tribus boni reubarba=
ri vel cũ aqua tepida diſtemperatuz ⁊ bibitum mirabiliter
medetur ⁊ datur contra caliginem oculorum patientibus
ex fumo colere rubee vl' ex acuta febre epaticis ictericis da
tur cũ ſucco ſcariole vel fenicu. aut cũ decoctione capil. ve.
viij.pars ꝯfecta eſt li.ij.℞.myroba.citri.chebu.cortic.añ.ʒ.
viij.indorum.ʒ.vij.ſquinan.ſemi.portu.violarum ſcariole=

añ.ʒ.ß.bellirici emblici:añ.ʒ.j.⁊ gra.vij.maſticis.ʒ.ij.et.℈.j.tamarindi.ʒ.iij.floris nenufaris berberis been rubei reubarbari.añ.ʒ.j.⁊ gra.iiij.medulle caſſieſi.ʒ.iiij. cõficitur ſic i duab⁹lib.aque pone ſyrupũ violatuз.ʒ.ß.⁊ bulliat donec aliquãtulũ coleretur aqua:poſtea ab igne deponatur ⁊ coletur:de eadẽ aqua accipiatur ꝙ ſufficiat ad ablucẽdum caſiaſi.⁊ tamarindos cola per caciã ⁊ cuз alia aqua addatur lib.j.⁊.ß.зucchari ⁊ bulliat vſqꝫ ad aque conſumptionem: poſtea addatur lotura caſſieſi.⁊ tamarindorum.⁊ iterũ bulliat ad ſpiſſitudinem. Si vis probare ſi coctũ ſit ponatur ſuper marmor ⁊ ſi adhereat quaſi mel coctum eſt: et tunc ab igne deponatur ⁊ aliquantulum infrigidari pmittatur: vel de ſupradictaꝝ ſpecierũ puluis ſupaſpergatur: ⁊ cũ ſpatula agitetur donec icorporetur. Doſis ei⁹ eſt.ʒ.iij. vt ſupius dictũ eſt ſero ⁊ mane cum aqua tepida datur.

Atamaron ideſt cõtra mortemqꝫ facit cephalargicis litargicis ſtomathicis ſciaticis podagricis et de matrice laborantibus diſcoloratis ne freſice ⁊ omnibus qui de tenui aut viſcoſo flegmate affliguntꝰ:⁊ his q̃ cibos nõ digerũt:flegma ⁊ colerã purgat ⁊ aquoſos hũores cũvẽteſitate. viij.pars ꝯfecta eſt lib.j.℞.aloes.ʒ.v.⁊ ß.⁊ grã.vj.caſſieſi.ʒ.j.⁊ grã.vj.⁊ ß.maratri maſticis.añ.℈.ij.grã.v.croci.ʒ.ß.aſari.℈.ij.⁊ grã.v.⁊ xilobalꝰ.℈.j.⁊gra.ij.⁊ ß.cynamomi.℈.ij.⁊ grã.v.yreos.ʒ.j.arondragontee:añ.℈.j.⁊ gra.ij.⁊ ß.agarici collоq̃ntide nitri euforbij caſtorei:ana.℈.ij.⁊ gra.v. alexãdri apij petroſi.añ.℈.ij. gra. v. ellebori ni.ʒ.ß.diagridij. cocognidij.añ.℈.ij.gra.v.mel quod ſufficit.datur in modũ caſtanee in ſero cum aqua calida.

Antidotum id eſt cõtradatuз.emagogum id eſt ſanguineũ mẽſtrualẽ ducens valẽs ad multas mulieꝝ paſſiones:matricẽ q̃ non vſu purgaꝰ purgat mirabiliter:mẽſtrua educit ⁊ fetũ in vtero occidit ⁊ poſtea extrahit ⁊ poſt partũ que nõ ſunt purgata purgat ⁊ ad ſalutem perducit.petrã in veſica rumpit et purgat vrinam monet ſtranguriam ſanat epatis enfraſim curat ſclroſim in ſplene ſanat:⁊ ad omnia interiora magnuз bonũ facit et ad ſtomachi indigeſtionẽ ⁊ eos ſanat qui colicaз patiuntur nefreticis prodeſt:qui antẽ hoc habuerit ſanitatẽ obtinebit:vel aliquando emor

roydas prouocat: vi
am totius corporis aperit et fetuz mortuum et ſecundinam educit et veſicam purgat ſtomachū calidum facit ventoſitatem conſumit vomitum compeſcit: tamen in mulieribus nihil operatur fortius ad omnia q̄ illis ſunt vtilia propter quod cauendū eſt a patientibꝰ emorroydas aut fluxum vētris aut diſſinteriā octaua nona pars cōfecta eſt lib.j. ℞. aſari acori amomi ſe. atriplicis maratri. ana.ʒ.j.et gra.vj.aniſi.℈.ij. ariſt.lon.artemiſie caſſief.ana. ℈.ij.et gra.xiiij.cētauree minoris.℈.j.et gra.vij. centauree maioris dauci cretici.ań.℈.ij.ellebori nigri.℈.j.foliorꝫ lauri.℈.j.ß.et gra.iij.liquiritie.ʒ.j.et.℈.j.lupini.ʒ.ij.melancij. ℈.ij.myrrhe.℈.j.et gra.xiiij.orobi.℈.j.ſtipterie.℈.ij.macedonici.℈.ij.et gra.xiiij.piretri.℈.ij.et gra.xiiij.piper.ʒ.j.et ℈.ij.et gra.vij.ſemis rute.℈.ij.et gra.xiiij.ſpice.℈.ij.et gra. xiiij.puleg.℈.ij.et gra.xiiij.peonie.℈.j.et gra.vj.ciperi.℈.j. ſinoni.℈.ij.ſquinan.℈.j.et gra.xiiij.gariofilorꝫ.℈.ij.radicis capparis cimini.ań.ʒ.j.apij.ſanine.ań.℈.ij.et gra.xiij. xilobal.℈.j.et gra.xiiij.mel qđ ſufficit datur in moduz anellane maioris cū aqua poſt balneum ſi cum febre eſt: ſi vero ſine febre cum vino aut mulſa dabis.

Blanca dicta eſt quoniā albos purgat humores.i.flegmaticos: valet cephalargicis et oculorum doloribus: et ſanguinolētis tumoribus et lippis optime facit cōtra omnia que turbāt fantaſiam rationem et memoriam. vtilis eſt tremuloſis epilenticis paralyticis octaua nona pars cōfecta eſt lib.j. ℞. terebentine oppopo.galbani aſe ſerapini caſtorei antimonij ſulph.bdellij aſpalti armoniaci ſtoracis liquide carnis leonis diagridij euforbij agarici interiorꝫ colloquintide ellebori nig.polipo.tapſie piretri ſquinā.paucedani aſari ciperi peonie betonice camed.polij amomi leuiſtici ſemi.rute.ſan.drag.ań.ʒ.j.cynamo.gar.macis cardamomi aniſi maratri balſami.℈.ß.ambre gra.v.mel qđ ſufficit.doſis.ʒ.iij.datur cū vino in quo cocta ſit ſaluia aut herba paralyſis in ſero in modum caſtanee.

Benedicta dicitur quoniam ab omnibus a quibꝰ ſumitur eſt bn̄dicta ſi detur hn̄tibus infirmitates: contra quas inuenta fuit valet ad guttam arteticaz podagricis ex frigiditate renes et veſicam purgat media pars cōfecta eſt.

lib. ij. ℞.turbith eſule zucchari.añ.ʒ.x.diagridij hermodactyli.ro.ana.ʒ.v.gar.ſpice.zinzi.croci ſaxifragie macropiperis amomi cardamomi ſelini ſpmatiſpetroſelini ſalis gẽme galãge maciſcarui feniculi ſparagi bruci granoꝝ:ſolis:añ.ʒ.j.mel qđ ſufficit deť i ſero cũ vino calido admodũ caſtãee.

CConfectio alipte muſcate.alipta.j.mixtura valz pueris patientib⁹ aſma ⁊ conſtrictionem pectoꝛis.et etiaz nõ valentibus lac retinere.fit inde optimum fumigium:⁊ odoriferum quo vtuntur apoſtolici ⁊ imperatoꝛes in capellis ſuis ⁊ intrat in pꝛecioſiſſimis medicinis ⁊ elecuarijs.℞.landani puriſſimi.℥.iij.ſtoꝛacis ca.optime.℥.j.⁊.ß.ſtoꝛacis rub.℥.j.ligni aloes optimi.ʒ.ij.ambꝛe.ʒ.j.cãphoꝛe.℈.j.⁊.ß.muſce.℈.ß.aq̃ro.quod ſufficit.Confice ſic in diebus caniculaꝛibus pone ſtoꝛacem calamitam ⁊ ſtoꝛacem rubeam ⁊ laudanum in catino ad ſolem cooperto cum panno ſubtiliſſimo ne puluis poſſit attingere ⁊ cum mollificata fuerint ad ſolem pone in moꝛtario ereo calefacto ad ſolẽ cum piſtello ferreo ſimiliter calefacto ⁊ foꝛtiter inſimul conterantur donec ad nigrum deueniant coloꝛem:poſtea addes puluerez ligni alo:⁊ in ſimul foꝛtiter cõtere ⁊ camphoꝛe ſimiliter poſtea contere muſcum in tribus .℥. aque ro.et de hac aq̃ aliquantulum madefac marmoꝛ pꝛius bene lotum ⁊ calefactum ad ſolem ⁊ accipe.ʒ.j.cũ tabula planiſſima de eadem aqua madefacta ſuper marmoꝛ diu agitetur donec ad ſubtilitatem iunci deueniat hoc modo facias ſuper marmoꝛe madefacto et tabula de eadem aqua ſupꝛadicta ⁊ cum repoſueris ſuper aſperge de illa aqua valet:vt ſupꝛa diximꝰ.

CConfectio gallie muſ.que intrat in pꝛecioſiſſimis medicinis ⁊ electuarijs.℞.maſti.℥.ij.⁊ gummi.℥.j.camphoꝛe.℈.j.hec autem bene terantur ſubtiliſſime.⁊ cribꝛẽtur.⁊ trociſci inde fiant cum aqua ro.⁊ ſiccentur ad vmbꝛã ⁊ poſtq̃ fuerint deſiccati terantur ſubtiliſſime ⁊ miſceãtur cum.iiij.℥.olei ſambu.bulliti ⁊ colati ad medietatem: deinde miſce cum ſpeciebus iſtis bene tritis .℞.cynamomi.gar.nu.muſ.ana.℥.ß.et omnibus iſtis commixtis et bene manibus malaxatis fiant trociſci in medio concaui ⁊ cum ſigillo ſigillaui ad pondus.j.ʒ.⁊.ß.⁊ poſtea iungatur cũ aq̃ roſ.cum muſco.

COnfectio nere ita fit. ℞: ambre orientalis vel occidētalis ℥.ſ. ligni al. optimi. ʒ.iij. muſci. ℈.ß. cāphore gr.v. Conficiant ſic. ſi ueniat caciola ad modū cacie qua colat ſyru. vel mel tñ nō pforata ⁊ ibi apponat ambra: ⁊ ſup prunas liqueſiat: ⁊ liquefacta ab igne deponatur: ⁊ poſtea lignū alo. pulueriʒatū ſubtiliſſime admiſceat: deide addat muſc⁹, diligēter malaxādo cū manibus ⁊ ad vltimū cāphore: tñ vnaqueqꝫ res p ſe pulueriʒata poſtea diligenter malaxādo cuꝫ manibus extrahatur ſuper concam eneam concauam ⁊ ſigillatā extēdatur: ⁊ cū infrigidatū fuerit deinde extrahat ⁊ fruſtatim incidat: vꝫ dolori matricis ſi mulier p iferiora fumū recipiat: ⁊ eſt precioſius incēſuꝫ ꝙ inter cetera reperit vꝫ etiā ſatis ad concipiendum.

CAtholicon valet epaticis ſpleneticis: datur in acutis ⁊ peracutis. qꝛ mollificat digerit ⁊ ꝯfortat. ℞. ſene bene munda. caſſiefiſt. mūde tamarindorū. añ. ℥.viij. reubarbari violaꝝ polipodij aniſi. añ. ℥.iiij. liqritie mūde penidiaꝝ cādi. añ. ʒ.iiij. quattuor ſemi. frigidorū mūdatorū. ℥.j. Accipe iterū lib.j. polipodij quercini ⁊ tere modicū ⁊ i aqua diutiſſime decoque ⁊ ex colatura fac ſyrupū cū li. viij. zucchari. In parte aūt colature diſtēpera caſſiaꝫ ⁊ tamarindos ⁊ in fine decoctionis ſyrupi pone: deinde cōfice electuariū iponēdo pulueres alioꝝ doſis cui⁹ ē ab. ℥.ß. vſqꝫ ad. ℥.j.

DIamargariton dr a duob⁹ margaritarū gñibus pforataꝝ ⁊ nō pforatarū q̄ ibi itrāt vꝫ cardiacis triſtibus ad oēꝫ cordis dbilitatē ⁊ ſtomachi patiētib⁹ faſtidiū aufert digeſtionē pcurat: aſmaticis diſnioſis oppitulat ⁊ ptiſicos ⁊ eos q̄ ex lōga egritudine ſūt extennati reficit decima ps ꝯfecta ē lib.j. ℞. gar. cynamo. ſpice galange: ligni alo. liqri. trociſcoꝝ diarodō diani. añ. ʒ.ſ. ⁊. ß. nu. muſ. macis alipte: zedoa. reubar. ſtoracis cala. añ. ʒ.j. marg. pforataꝝ ⁊ nō pforataꝝ zinzib. oſſis de corde cerui raſure eboris blacte biʒātie: añ. ʒ.ß. mu. amb. cardamo. leuiſti. baſilico. añ. ℈.j. min⁹ gra. ij. cāpho. gra. vj. mel ro. ꝙ ſufficit det i eſtate cū rodoſtomate vel frigida: i hyeme cuꝫ vino mane ⁊ meridie: vꝫ vt ſuperius diximus maxime ptiſicis ēt cōſumptis.

DIacameron. i. ducens hoiem de morte advitā: ꝙ facit aſmaticis arteriacis tuſſiētib⁹ ptiſicis: ⁊ oēm imbecil-

litatem ſtomachi emendat debiles: lumbos cōfortat: luxu-
riam prouocat: et omne q in dyarodon iulij laudatur ad-
implet decima pars confecta eſt lib. ij. ℞. antofol. ʒin. an. ʒ.
v. et. ℈. j. ⁊ gra. xvj. cynamo. gar. an. ʒ. iiij. et. ℈. j. ⁊ gra. xvj.
carnium dactilorum tantūdem. galan. ſpi. zedo. coſti. pire.
coral. ru. dragagan. reupontici. ſaliunce anacardi. oſſium
dacty. carpo. aniſi: amifructus. i. iuniperi: an. ʒ. j. ⁊. ℈. ij. et
gra. viij. leucopipis: macropiperis: an. ʒ. j. ⁊. ℈. ij. ⁊ gra. viij.
limature auri puri ⁊ argēti meri oſſis de corde ceruí. an. ℈.
ij. ⁊. ß. mu. raſure eboris: an. ℈. j. ⁊ gra. vij. ambr. ℈. j. mel q
ſufficit detur de eo. ʒ. iij. mane vel veſpere cum vino.

Diamoron a moris celſi dictum: a moris rubibatinum valet ad omnem cauſam palati et gutturis: cadentez vuam ſubleuat et humoroſam deſiccat medietas eſt lib. j. Reci. mororum celſi lib. ß. mororum bati lib. j. mellis lib. ß. ſape. ʒ. iij. Cōfice ſic. ſuccum mororum cum melle ⁊ ſapa in vaſe ereo ſtagnato ad prunas ſuauiter decoque: cum autē ſcire volueris ſi coctum ſit pone ex eo guttam ſuper marmor donec gutta marmori inuiſcata appareat ⁊ adhereat: tunc cola et in vaſe ſtagnato vſui preſerua ⁊ cum opus fuerit gargarizetur.

Diantos dicitur q̄ fit de floribus dendrolibani violarū et roſarū: valet triſtib⁹ macilentis cardiacis multū letificat ⁊ conualeſcentes ex egritudinibus miromodo cōfortat. vj. pars confecta eſt lib. ij. ⁊. ß. ℞. florū roriſmarini. ʒ. j. roſ. vio. liquir. an. ʒ. vj. gar. ſpi. nucis muſ. galan. cynamo. zinzi. zedo. macis ligni al. cardamo. ani. aneti. an. ℈. i iij. mel q ſufficit datur mane ⁊ meridie febricitantibus cū frigida non febricitantibus cum vino.

Diaſatirion dicit a ſatirion radicibus. ſatirioſis enim grece erectio virge latine dicit: ꝓprie datur illis qui debilitatem patiuntur renum: ⁊ libidinem mirabiliter ꝓuocat ex aliqua occaſiōe predicta ſine mora reſtaurat. viij. pars cōfecta eſt lib. j. ß. ℞. ſatirionum teſticulorum viridiū baucie nucis indice piſtaciarum ſecacul pinearuz enucleatarum: an. ʒ. xij: gar. zinzibe. aniſi eruce ſemi. lingue auis: an. ʒ. v. cynamomi: caudarum ſtinctorum viridiū ſemi. bulbi. an. ʒ. ij. ⁊. ß. muſci grana. vij. Conficitur ſic in tantū mel-

lis diſpu. quod ſufficit ponãtur teſticuli ſatiriorum ⁊ bau-
cie ⁊ ſecacul vnaqueq; per ſe in ſupradicto melle ponantur
prius bñ contricta ⁊ cũ ſpatula bñ cõmiſceantur ⁊ bulliãt
aliquãtulum: deinde addãtur pinee ⁊ piſtacee ⁊ nuces bñ
trite ⁊ cũ aliquãtuluz bullierit ab igne deponatur ⁊ puluis
ꝑdictaruz ſpecierũ cõmiſcendo adiũgatur. ad vltimũ vero
muſcũ diſtemperatuz cũ aqua roſ. apponat̃ ⁊ ſic vſui reſer
uetur. detur in ſero cũ vino dulci vel cõdito coclearũ vnũ.

Diaprunis vel diamaſcenon dicit̃ a prunis que ibi in-
trant datur acutas ⁊ peracutas patiẽtib⁹ ⁊ maxime
cauſoni ⁊ ſinochie in principio ⁊ in augmento ⁊ ſtatu egri-
tudinis nona ps confecti eius eſt. lib. ij. ⁊. ß. ℞. prunoꝝ da
maſcenorũ viridiuz numero. c. que poni debent in ſtagna
to ⁊ tm̃ aque ꝙ bene cooperiantur bulliãt quouſq; diſſolui
videantur tunc ab igne deponantur ⁊ cũ aliquãtuluz infri
gidata fuerint ab aqua extrahãtur ⁊ in cribro ſup catinuz
poſito pruna ponantur ⁊ manibus tãdiu fricẽtur: vt nihil
preter oſſa ⁊ cortices in cribo remaneat. in aqua aũt illa in
qua decocta fuerint pruna ponãtur. ℥. j. ⁊. ß. violarum ⁊ ite-
ruz bullire ꝑmittatur ⁊ abſtractis violis ponãtur ibi. li. ij.
zucchari. ⁊ lib. j. de pulpis prunorũ ⁊ coquãtur ad ſpiſſitu-
dinẽ incipiente inſpiſſari: adde. ℥. j. tamarindorũ ⁊ caſſiefi.
medulle. ℥. j. diſſolute ⁊ colate cũ ſupradicta decoctiõe pru
norũ. memento tñ ꝙ in aqua prunorũ bulliat. ℥. j. ⁊. ß. viol.
vt dictũ eſt: ⁊ cũ ad ꝑfectionẽ decoctionis ꝑuenerit ſemper
agitando cũ ſpatula: ⁊ poſtea ſuperaſpergat puluis iſtaꝝ
ſpecierum. ℞. ſandalorum alborũ ⁊ ru. ſpodij reubar. cyna
momi: añ. ʒ. iij. roſ. viol. ſemi. portulace ſcariole berberꝭ ſuc
ci liquiri. drag. añ. ʒ. ij. ſeminuz citrul. melo. ⁊ cucur. mun-
datorũ: añ. ʒ. j. datur omni hora diei cũ frigida ſine dyagri
dio ad modũ caſtanee. Si laxatiuũ facere volueris ponat̃
in vnaquaq; lib. ʒ. vij. dyagridij qñ ab igne deponit̃ datur
in declinatione febrium laxatiuũ ad purgationẽ in matuti
nali hora ad modum caſtanee cũ aqua calida.

Diapraſſium dicit̃ a praſſio viridi ꝙ ibi plus intrat ꝙ̃
de alijs ſpeciebus valet ad oẽm pectoris infirmitatẽ
⁊ maxime ad catarrum ⁊ ad cerebri frigiditatem ſanat ca-
pitis vertigines ⁊ oculorũ caliginem ⁊ palatum ⁊ arterias

et ad oẽm

et ad oēm ſpeciem catarri que fit ex frigiditate mire ꝓdeſt
dentium dolorem mitigat decimaoctaua pars confecta eſt
li.iiij.℞.praſſij viridis.ʒ.v.⁊.ß.dragagan.pineaꝝ mundas
tarum amigdalarū piſtacearum carnium dactilorū ficuum
pinguiū paſſularū enuclea.añ.ʒ.iij.⁊.ß.cynamomi.gar.nu.
muſ.macis ligni aloes galange zinzib. zedoarie ſpice liq̄.
reupōtici anacardi ſtoracis calamite maſticis myrrhe gal-
ba.terebē.yreos ariſto.ro.radi.capparis gentiane melano
piperis aniſi feni.aneti ſe.apij macedonici.ſaxifragie:añ.ʒ.
ij.hermodactyloꝝ origani paucedani ſquinā. cardamomi
leucopipis carui leuiſtici vincetoxici:añ.ʒ.j.et.ß.⁊gra.ij.ß.
balſamite pulegij diptami coſti piretri ſaturegie baſilico-
nis peonie macropiperis amomi ſinoni orobi:añ.ʒ.j.⁊gra.
ij.⁊ tertiā ꝑtē alteri⁹ xilobal.caſſiefiſt.corall'.raſure eboris
carpobal.dauci cretici:añ.ʒ.ß.muſci ambre oſſis de corde
cerui:añ.gr.xiiij.mellis diſpumati ꝙ ſufficit:cōficiꝉ ſic in li.
iiij.mellis diſpumati pone praſſium ſupradictū aliquātulū
contuſum.ʒ.v.ß.et quartam partē pinee recentis cū reſina
ſua ⁊ de vino vetuſtiſſimo optimo.ʒ.iij.⁊ bulliat inſimul lē
to igne ad vini cōſumptionē vel donec pinea aperiaꝉ et ca
rice bñ purgate intus et extra ⁊ dactyli eodē mō purgati ⁊
paſſe ſine granulis ſuis pinee et amigdale ⁊piſtace oīa iſta
bñ mundata piſtentur:tñ vnūquodq; per ſe piſtetur ⁊ poſt
ea inſimul miſceantur in mortario ⁊ addatur ibi terebenti
na et inſimul piſtentur ⁊ cum predicto melle calido in eodē
mortario paulatim poſito diſtempereꝉ ⁊ poſtea addaꝉ pul
uis ſupradictarum ſpecierū ⁊ diu cōficeanꝉ ſtorax cū ꝓo mo
dico melle liquefacta cōfectiōis:ſupermiſce ſine intermiſ-
ſione ad vltimū balſamū ambram:⁊ muſcum ſuꝑ mitte et
iterū bene ꝑmiſce ⁊ vſui reſerua:daꝉ in ſero cū vino calido
in quo cocta ſit yſopus et dragagantum.

DIazinzibereos ſiue zinziber conditū ſic fit.℞.yringo-
rum qui habent folia ad modum cretani marini qd̄
ſaraceni ſecacul vocant bene raſi cum cultello: poſtea co-
quantur in aqua donec dimittat ſe ſtringere manibus: et
poſtea abſtrahaꝉ ⁊ de aqua et lignis que ſunt interi⁹ mun
denꝉ ⁊ cum cultello fruſtatim incidanꝉ:⁊ in mortario mar-
moreo fortiter piſtentur et cum manibus exprimantur,vt

aqua inde exeat ⁊ ponderentur inde.li.iij.et ponatur in.x. lib.mellis diſpumati:⁊ albiſſimi ⁊ coque donec incipiat rubere ⁊ addatur.li.ß.zinziberis fruſtatim inciſi:et dimittat tādiu bullire donec digito adhereat i marmore ſuppoſito poſtea tolle ab igne:⁊ impone pulueres harū ſpecierū. ℞. zinziberis.℥.iiij.piſtaceaꝝ.℥.iiij.zedoarie.℥.j.⁊.ß.dactyl.℥. iiij.cū oībus iſtis cōdiatur ſtomachū confortat. digeſtiuaȝ virtutem adiuuat vitio pectoris ex frigiditate valet renes confortat libidinem potenter incitat.

Diaolibanū dicit̄ ab olibano q̄ʒ olibanū ibi itrat:valet ad oēs capitis paſſiones lachrymas potēter ſtringit dolorē emigraneū ⁊ ſupcilioꝝ ſanat ⁊ ſquināciā curat datū cuȝ decoctione ptiſane.vj.pars confecta eſt.li.j.℞.caſtorei opij iuſquia.aña.ʒ.iiij.caſſe li.ʒ.ij.⁊.℈.ij.folij croci.thuris maſculi.ʒ.ij.renpon.amo.aň.ʒ.j.℈.ij.myrrhe.ʒ.j.ß.ſpice pi retri euforbij leucopipis:aň.℈.ij.ß. peonie ſtoracȝ macropiperis:aň.ʒ.j.mel qđ ſufficit:dat̄ ſero cū vino calido i quo coctum ſit olibanum ⁊ ſaluia.

Diarodon abbatis a roſis dicit̄ que ibi intrāt plus ꝙ de alijs ſpeciebus nomē accepit: abbatis ab abbate de caria cōpoſituȝ:datur proprie ictericis epaticis ptiſicis ethicis ⁊ cardiacis qui patiunt̄ ex calore de acutis: ⁊ ad calefactionē ſtomachi pulmonis ⁊ totius corporis:⁊ conualeſcentibus ex longis:⁊ acutis egritudinibus mirabiliter auxiliat ⁊ pars.vj.confecta eſt lib.ij.℞.ſandaloruȝ al.⁊ ru. aň.ʒ.ij.⁊.ß.draga.gūmi ara.ſpo.aň.℈.ij.aſari ſpice maſti. carda.croci xiloaloes gari . gallie muſ.anaſi maratri cynamo.ſucci liqui.reu.ſe.baſiliconis berberis ſcariole portu. papaueris albi citru.melo.cucume.⁊ cucurbi.aň.℈.j.oſſis de corde cerui margaritarū.aň.℈.ß.ȝuc.candi.ro.aň.℥.j.ʒ. iij.camphore gra.vij.muſci gra.iij.me.ſyrupi facti đ aqua roſa.qđ ſufficit:datur mane ⁊ meridie cum rodoſtomate vł cum aqua frigida ſi opus fuerit.

Diapenidion dicit̄ a penidijs qui ibi intrant plus quā de alijs ſpeciebus valet ad oē vitium pulmonis:⁊ inſfis ⁊ raucedineȝ vocis factam ex ſiccitate ptiſicis ſubuenit vj.pars confecta eſt.lib.j.℞.penidiorum.ʒ.xvj.me. pinearum et amigdalarum mundata.ſemi. papaueris albi.ana.

ʒ.iij. ℈.j.cynamo.gariof.ʒinʒibe.ſucci liq̄ri.draga.gummi arabi.amidi.ſeminū citrul.melo.cucume.cucurbi.purgatorū.añ.ʒ.j.ß.camphore tertiam partē.j.℈.ſyrupi viola.q̄ſ ſufficit.ꝯficit ſic in vna lib.aq̄ bulliāt.℥.iij.violarū donec aq̄ inficiat aliquātulū:poſtea colet ⁊ colature addat.l ib.j.zuccari ⁊ bulliat donec incipiat inſpiſſari:tūc addant pinee et amigdale ⁊ ſeminū melo.citrul.cucume.⁊ cucurbi.vnaqueq̄ p ſe bene cōtuſa cū ſpatula ſemp mouēdo.deinde addantur penidie ſubtiliter pulueriʒate:⁊ cū liq̄facte fuerint illū groſſuʒ qḋ ſupernatat cū cacia colādo i mortario bñ itez terat ⁊ cōmiſceat bñ agitādo:deide cāphora ꝯmiſceat ⁊ ad vltimū pulnis p̄dictarū ſpecierū cum p̄dicto ſyru.agitādo in mortario moueat donec incorporet:det mane ⁊ ſero cū ptiſana calida nō habētib⁹ calorē cū vino calido.

Diaciminū dicitur:quia plus ibi ē de cimino q̄ꝫ de aliqua ſpecie: valet precipue ad pectoris ⁊ ſtomachi frigiditatē ⁊ capitis ventoſitatē inteſtinoꝝ ſoluit :q̄rtanarijs febrientibus mirabiliter digeſtionē ꝓcurat ſi detur poſt comeſtionē cū vino.xij.pars.lib.j.℞.cimini pridie in aceto infuſi ⁊ exiccati.ʒ.viij.℈.j.cynamo. gario.ana.ʒ.ij.ß.ʒinʒibe. melanopiperis.ana.ʒ.ij.gra.v.galange tymbre calamenti.ana.ʒ.j.℈.ij.ameos leuiſtici.ana.ʒ.j.grana.xviij.macropiperis.ʒ.j.nardi cardamomi.charee myriſtice.ana.℈.ij. ß.mel quod ſufficiat:doſis.ʒ.iij.datur poſt comeſtionem cum vino.

Diacaſtoreum a caſtoreo dicitur quod ibi recipitur valet contra grauiſſimam cephalicā epilēticis vertiginoſis auxiliatur emicranicis:⁊ monopagicis ꝓdeſt doloribus paralyſim omnium membroꝝ emendat ⁊ maxime capitis eufraxim ſplenis ⁊ epatis ⁊ renū ſoluit:⁊ omnibus egritudinibus ſecundū frigidū nocētib⁹ obſtat.xvj.ps.lib.ij.℞. caſto.myroba.añ.ʒ.iij.min⁹ gra.j. ß.aſe feti.myrrhe eufor. ana. drag.j.et gra.xvij.aloes.dra.j.ß.minus grana.j.folij antimonij piretri liqui. dragagan. calami aro.nitri galbani ſquinan.oppopo.ſpice ſerap.nu.muſ.caſſefiſtu. piperis long.albi:⁊ ni.xilob.carpobal. colloquin.reupontici ſtoracis calam. ʒinʒibe. cynamo .ana.dra.j.et grano.ij.ſtaphiſagrie dauci amaratri petroſelini apij ſemis ſiſeleris daru

no cocti ſinoni petrolei ſtoracis.ru.ſanguinis draco.carda mo.thuris maioris ⁊ minoris agarici maſti.ſal armoniaci zedoarie aniſi.aň.℈.j.gra.ix.ſaturegie yſopi camedreos pulegij origani balſamite ozimi brance urſi.diptami rute ſemi.ariſto.longe.⁊ rot.aaron mabathematicon aſari ſalui roſe bdel.aň.gra.xvij.epi.polipodij opob.aň.gra.xiij.alt piados cappa.aň.gra.xj.anacardi ſauine gẽtiane corticis mãdragore.aň.gra.xj.paucedani abſinthij.aň.ʒ.vij.yreos gra.iij.⁊ tertiã partẽ vni⁹ mel qd̃ ſufficit:datᷣ i modũ auella ne capitalib⁹ paſſionibus cum apozimate lilifagi epaticis cum decoctione abſinthij vel eupatorij ſpleneticis cum aqua capparis vel calamẽti nefreticis cũ aqua decoctiõis granorũ ſolis vł macedonici:accipiatᷣ ſummo mane ⁊ ieiunet vſq; ad horã nonã patiẽs.

Diacoſtum dicitur a coſto quod ibi intrat valet ꝓprie ſpleneticis ⁊ hydropicis ⁊ leucophlegmaticis ⁊ hyposarce que fit ſine calore proprie valet ſpleneticis nefreticis ⁊ ſtranguricſis optimum eſt.xij.pars lib.j.℞.aniſi apij aſari.aň.ʒ.ij.⁊.℈.ij.ſquinan.melanopiperis myrrhe.aň.ʒ.ij.ß.reubarb.croci.ariſtolo.rotũde.⁊ lon.aň.ʒ.j.⁊.℈.ij.coſti.ʒ.j.ß.cynamo.caſſiefiſt.aň.ʒ.j.⁊.℈.j.mel qd̃ ſufficit:detᷣ cũ decoctione capparis vel ſcolopendrie ſero ⁊ mane:doſis eſt.ʒ.ij.cum vino calido.

Diadragagãtũ a dragãto nomẽ accepit:ſanat oẽ vitiũ pectoris ⁊ pulmonis qd̃ fit ex caliditate ⁊ ſiccitate:maxime ptiſicis ethicis pleureticis ⁊ peripleumonis vz:et ad omnem tuſſim que fit ex caliditate vel ſiccitate et ad omnem lingue ⁊ gutturis aſperitatem . cum vero ſumitur tandiu in ore teneatur donec ibi diſſoluatur medietas eſt.lib.ij.℞.dragagan.albi.℥.ij.gummi arabi.al.℥.j.ʒ.ij.amili ℥.ß.liquiri.ʒ.ij.ſemi.melo.citrul.cucurbi.ana.ʒ.ij.penidiarum.℥.iij.camphore.℈.ß.ſyrupi viola.quod ſufficit.Conficitur ſic ſemina cum aqua ponantur ſuper zuccharum tantum:tamen de aqua q̄ poſſit zuccharum cooperiri et bulliant vſq; ad diſſolutionem zuccari.poſtea colentur per pannum rariſſimum:et colatura ad decoctionem ſyru.coq̃tur.poſtea tundatur in mortario bene miſcendo puluerez ſpecierum.

Diairis dicit ab yreos prodeſt diſnoicis arteriacis tuſſietibus: vocē perditā reſtaurat ſi fuerit ex frigiditate. xij. pars ē lib. iij. ℞. yreos. ℥. j. pulegij yſopi liq̄ri. ań. ʒ. vj. dragagāti amig. pineaꝝ cynamōi zizi. pipis. ań. ʒ. iij. caricarū carniū dactiloꝝ paſſulaꝝ enucle. ań. ʒ. iij. ß. ſtoracis rub. ʒ. ij. ⁊. ℈. j. mel quod ſufficit: ſumatur ſero cum vino calido.

Diacalamentū a calamento dictum eſt: valet precipue ad omne vitium pectoris ex frigiditate maxime his q̄ in ſenili ſunt etate. valet etiā tuſſietibus ex frigida cauſa ⁊ quartanarijs. ſi vero ex eo vtuntur poſt prandiū ⁊ poſt cenā i ſero cū vino. xv. pars eſt li. ij. ℞. calamēti pulegij yſopi melanopiperis ſiſelei petroſelini ań. ʒ. iij. ⁊. ℈. ij. leuiſtici. ʒ. j. et ℈. j. apij. ſeminis. ℈. j. ameos thimi aneti cinamo. zinzi. ań. ℈. ij. mel quod ſufficit: datur poſt prandium ⁊ cenam.

Diapapauer qđ mirabiliter ꝓdeſt ethicis ptiſicis nimiū vigilātibꝰ tertia pars cōfecta eſt lib. ij. ℞. ſucci liq̄ritie dragagāti: gūmi arabici ań. ʒ. x. ſeminis papaueris albi penidiorū ań. ʒ. xx. amigdalarū dulciū mundatarum. ʒ. x. amidi: ſeminis citoniorum portulace ań. ʒ. v. ſe. melo. et cucurbite ⁊ cucumeris lactuce malue ań. ʒ. iiij. fac pulueremꝫ confice cū ſyrupo violarum vel ſapa.

Diacodion dicitur a codia quod eſt papauer nigrū interp̄tatur quod ibi intrat proprie datur omni ſolutioni ventris maxime diſſintericis cū decoctiōe aque pluuialis in qua ſit ſpodium coctū vel cum aqua roſata ⁊ lienterícis cū careno. xij. pars lib. ij. ℞. capita papauerū nigroꝝ nō nimis viridiū: nec nimis ſiccoꝝ nūero. xij. ro. ʒ. ij. ß. croci acatie liq̄ritie ań. ʒ. j. boli. ℥. ß. cynamomi ſimphiti hypoq̄ſtidos balauſt. ań. ʒ. j. myrtillorum. ℥. j. coralli rubei ⁊ albi ſumach. ſangui. draco. lacce roris ſyriaci. ań. ℈. ij. ſe. portul. ʒ. ß. Cōficitur ſic. capita papauerum ponātur in tātūdē aque pluuialis: q̄ bene cooperiantur ⁊ ꝑ tres dies ibi dimittantur: ⁊ in ipſa aqua vſq̄ ad tertiā partem bulliāt: ⁊ poſtea colentur ⁊ in colatura ponātur lib. j. ß. mellis myrthini: ⁊ in tali melle ſupradicta admiſceantur. Cōfectio mellim myrthini talis eſt. in duabus lib. mellis diſpumati ponatur vna lib. ſucci myrtillorum ⁊ coquatur ad ſucci cōſumptionē. ⁊ poſtea coletur. doſis eius. ʒ. iiij. vel. vj.

DJaſene dicit ꝙ plus de ſene ponitur ibi quã de alia
ſpecie.valet ꝓprie melãcolicis maniacis cardiacis et
triſtibus tota confectio venit lib.j.℞.ſene.℥.iij.auellanum
aſſatarũ numero.l.ſerici cõbuſti.ʒ.ij.lapidis armenici.ʒ.ſ.
lapi.lazuli.ʒ.iij.zucchari.℥.vj.cynamo.℥.j.gar.galãge pipe
ris ſpice ozimi zinzib.foli.gariofili cardamomi croci zedoa
rie floris roriſmarini macropipis.añ.ʒ.ij.mellis qđ ſufficit
detur cũ aqua in qua infuſum eſt ſene per noctẽ ſub diuo.
Cõficitur ſic cũ puluere auellane bene pulverizate ⁊ diſpu
mato melle ad ignem decoquatur.deinde puluis ſpecierũ
admiſceatur quod valet quartanarijs ⁊ magis ſpleneticis.
ALia diaſene deſcriptio.℞.ſene.℥.iij.cynamõi gariofi-
lorum folij cardamomi galãge macis ligni aloes pipe
ris lõgi zinzi.zedoarie ſpice nucis muſ.añ.ʒ.iij. boragines
⁊ calamentũ adde ⁊ cetera que melancoliã purgant: auel
lanarũ aſſatarũ.l.ſete combuſte.ʒ.ij.lapidis armeni.℥.ſ.la-
pidis lazuli.ʒ.iij.zucch.℥.v.mellis diſpumati qđ ſufficit.
DJacitoniten dicitur a citonijs vnde fit:valet ad debi-
litatẽ ſtomachi ſi fuerit ex frigiditate:appetitũ ꝯfor-
tat ſi non deficit ex abundantia humorum vomitum abſti
net:ventoſitatẽ precordiorum emendat ⁊ bonum colorem
facit:⁊ debilitatem ſtomachi reparat:liientericis prodeſt va
let etiã his qui nimiam ſolutionem habent : facit maxime
delicatis hominibus ⁊ nobilibus illoſis.ꝯfert bonũ odorẽ
⁊ colorẽ preſtat.nota ꝙ ſi ſtomachus laborat ex debilitate
virtutis digeſtiue debet dari poſt cibũ: ſi vero ex debilita
te retẽtiue añ cibũ.℞.citoniorꝫ in aq̃ elixatorꝫ a cortice exte
riori ⁊ a nucleis interioribus mundatorũ lib.iij.mellis diſ-
pu.lib.iiij.ß.ſupradicta citonia bene vt diximus mũdata et
fortiter trita in mortario:in caldario cũ predicto melle ſup
ignẽ ponãtur ⁊ cũ ſpatula ſemper agitãdo.bulliant donec
inſpiſſari incipiãt.Si vis ſcire quãdo coctum fuerit ponat
aliquãtulũ ſuper marmor infuſum aq̃ roſatã ſi nõ inuiſcat
vt colligere valeas coctum eſt.⁊ tunc ab igne deponatur:⁊
puluis harum ſpecierum cum ſpatula ſemper agitando ſu
peraſpergatur.℞.cynamo.℥.j.ß.zinziberis.℥.ſ.galange pi
peris.añ.℥.ß.gar.nucis.muſ.ana.ʒ.iij.ſpice ligni aloes ma
cis cardamomi liquiritie ana.ʒ.ij.zedoarie.ʒ.ſ.deinde ſuper

marmor infuſum aqua roſa.cū aliquātulo muſci⁹ diſtēpera
tū ſupra marmor ſpargatur:⁊ cum infrigidatū fuerit cū cul
tello fruſtatim incidatur:⁊ ſi laxatiuum facere volueris.in
vnaquaqꝫ libra apponatur.℥.ß.ſcamonee trite:tū cum fue=
rit calidū añqꝫ ſupra marmor ponatur ſcamonea bene cō=
miſceat̄.laxatiuū detur cū vino calido in ſero.ſimplex autē
detur mane poſt prandiū ⁊ poſt cenam.

Diayſopuz.℞.yſopi ireos thimi melanopiperis añ.ʒ.
xxx.gliconij tymbre pigani cimini añ.dra.xx.carnis
dactilorum caricarum paſſularum enuclea.maratri:añ.ʒ.
x.zinzi.aniſi carui leuiſtici añ.ʒ.v.mel ꝙ ſufficit:ſumat̄ ma=
ne ⁊ ſero cum tepida.

Diatriopipereon optimū reumaticis arteriacis aſma
ticis tuſſientib⁹ facit ad cauſas pectoris ⁊ pulmonis
flegma ſtomachi digerit digeſtionē ꝓcurat frigiditates et
dolores in ea factos amputat.epaticis ⁊ ſpleneticis hydro
picis maxime ictericis cōuenit hypocūdrie tumētib⁹ reni=
bus ⁊ veſice cauſis vtiliſſimū eſt menſtruis imperat:quar
tanarios ⁊ quotidianarios typos emendat.℞.nardi amo
mi melanopiperis maratri añ.ʒ.iiij.zinzib.yſopi petroſilij
leucopiperis aniſi añ.ʒ.iij.croci caſie trociſc.ydiocri epithi
mi enulle betonice pigani ſinoni amei ſiſelei leuiſtici añ.ʒ.
j.mellis qđ ſufficit:detur in modum auellane:

Diamanna vtilis ad molificandū ſanguinē ad coleraz
reprimendū ⁊ etiam melancoliā.valet etiam ad epar
calefactum:⁊ corpus ſua virtute purgat.Recipiatur de eo.
℥.ß.in aurora cum calida.⁊ ad multa alia corporis incōmo
da valet.℞.manne zucchari vio .caſieſi. añ.℥.iiij.tamarin
di zucchari roſa.añ.℥.j.hec oīa reſoluantur in aqua deco=
ctiōis capil.vene.ſcolopendrie epatice.añ.℥.iij.ſeminū fri=
gidorum mundatorū violarum añ.℥.j.prunorum numero
xx.colature addātur zuccha.lib.iij.⁊ coquatur ad ſpiſſitu=
dinem ſicut fit in trifera ſaracenica:⁊ tūc addant̄ iſte ſpēs.
℞.ſeminum frigidorum mundatoruz vio.nenufa.ſcariole
lactu.portula.añ.℥.j.reubar.foliorum ſene aniſi añ.℥.j.et
ʒ.j.ſumatur vt dictum eſt ſuperius.

Eſdra dicit̄:qr Eſdra propheta in babilonia in exilio
poſitus eam primo inuenit.datur melācholicis timi=

dis:⁊ quibus ieſt malus appetitus ꝓdeſt:valet etiã comeſ dentibus carbones ⁊ coſſos ⁊ teſtas ollarum.⁊ ad nimiam cerebri frigiditatẽ.valet ad dolorẽ ⁊ putredinem auriũ ex reumatica cauſa:ſi hoc modo fuerit aptata:fac licinium de panno vel bõbace ⁊ in capite licinij pone parum olei muſcellini ⁊ ſuperponat̃ eſdra:⁊ in aure patientis immittatur ad difficilem partum mulieris ſatis valet:ſi cum ſucco arthemiſie fuerit diſtẽperata vel ſauine vtroqꝫ latere ab vmbilico inferius inuncta.ꝓdeſt ad tuſſim veterẽ vel humidã diſtemperata cum ſucco ptiſane vel amidi.valet ad ſciſſuras labiorum ſi ex ea fuerit inuncta valet contra venenoſos morſus animalium ſerpentum ranaꝝ ⁊ aliorum reptilium:⁊ contra morſum canis rabidi.ꝓdeſt toxicatis hominibus:ſi trium annorũ vel quattuor fuerit data cũ ſuc.mẽte diſtemperata ſupra vulnꝰ inunctum ſatis cõfert.xl.pars cõfecta eſt lib.iij.℞.alipte muſca.myrrhe.zuccha.foliorum rute apij ſe.camedreos ſenugre.añ.ʒ.j.℈.j.⁊ gra.j.eboris limature pigami lilifagi golne bala.añ.ʒ.j.⁊ gra.vij.ß.⁊ parum plus cynamomi.gari.xiloaloes ſpice.zedoarie lacce ro.capparis pulegij abrotani melanopi.petroſel.oſſiũ dactylorũ añ.℈.ij.ß.⁊ gra.iiij.galange zinzi.croci hortenſis anacardi liſodemonis mãdragore acori peonie thimi yſopi roris ſyriaci baſilici dauci fenicu.ſemi.altee oliuarũ oſſium:vini veteris optimi.ʒ.ß.℈.ß.⁊ gra.j.balſami croci.orientalis folij coſti gallie calami aroma.caſſefi.myrabolani nardi celtice xilo.dragag.coralli al.et ru.cõfice ru.caſtorei oppop.bdelij.galba.aſpalti terebẽthi.maſti.tyriace adriani ſplenis pultri vẽtris merguli reupon.ariſtolo.lõge aſari hermoda.men.yreos piretri pancedani gẽtiane epithimi vio.artemiſie chimolee folij citri laureole mẽte malabatri quinfolij carpob.aniſi amomi cimoni miconis ſeminis ozimi plotocimi ſe.rute hortẽſis bac.lau.ſang.draco.lapidis magnetis:lapidis agapitis oſſis de corde cerui muſcelei petrolei.añ.℈.j.⁊ tertiam partem alterius camphore ambre margaritarum perforatarum:⁊ non perforatarum blacte bizãtie ſambuci ſtoracis cala.ſera.ſulphu.viui ãtimo.hipoqſtidos macis litij ſquinãti acatie herbe ſyriace floris oleãdri ſu.marubij ſulphurace abſinthij alexandrini euforbij

cardamomi ſe.aneti amei gipt.leuiſtici ſemē.citri.leucopi-
peris macropipe.nigelle vſiſur.corticis nere mabathema
ticō nq vitis añ.℈.ſ.ꝛ gra.ij.lytargiri amidi opij iunci ra-
dicis calamenti iuſquiami añ.gra.vij. mellis qꝺ ſufficit:da
tur in ſero modum auellane cum vino calido.

Electuariū ducis dicit:qꝛ abbas de curia illud compo
ſuit ad opus ducis Rogerij filij Roberti viſcardi pꝛo-
pter indigeſtionē ꝛ ventoſitatē ſtomachi ꝛ inteſtinoꝛum et
iiij doloꝛē ꝛ vitiū lapidis.xij.pars eſt ꝯfecta li.ſ.℞. ani.ʒ.ij.
ꝛ gra.xvj.liq̄ritie maſticis.añ.℈.ij.ꝛ gra.v.camedreos ʒin
ʒi.cinamo.galan mara.carui añ.℈.ſ.gra.xv.xilocaſie cala
mēti dauci piretri piperis al.ꝛ lon.ciperis ſquinanti yreos
amomi folij aſari añ.℈.ſ.ſpice croci.gūmi arab.dꝛagag.ſe.
aneti cala.aro.cucube gar.carpob.leuiſtici iuniperi alexā
dri ſileris pētafilon ſe.ſparagi citri acoꝛi radi.ameos rub.
indi vꝛtice reupon.nucis miriſtice ligni aloes baſilici milij
ſo℞.ſaxifragie ſemi.citrul.melo.cucume.ꝛ cucur.ſcario.pe-
troſelini been alb.ꝛ rub.ſtoꝛacis cala.cardamomi:añ.gra.
xv.penidioꝝ.ʒ.ſ.ꝛ.℈.ij.ꝛ.ſ.mel ꝙ ſufficit:datur poſt pran-
dium ꝛ poſt cenam cum vino calido: ſi datur cōtra lapidis
vitium ſumatur cū decoctione milijſolis vel ſcolopendrie.

Electuariū pliris arcoticon:pliris eſt completa medici
na arcoticon pꝛincipium interpꝛetatur.valet triſtibꝰ
melancolicis ꝛ ad magnam ſtomachi debilitatem ꝛ coꝛdis
ꝛ ſincopim memoꝛiam reparat:ſenſum acuit epilenticis an
helicicis achataleticis pꝛodeſt ꝛ omnem debilitatem cere-
bri reparat.vij.pars.lib.ſ.℞.cynamomi.gar.ligni alo.ga-
lan.ſpice nucis muſ.ʒinʒi.ſpodij ſquin.ciperi roſ.vio.añ.ʒ.
ſ.et gra.xv.folij.liquiritie maſticis ſtoꝛ.ſanſuci.balſamite
baſiliconis carda.macropipe.ꝛ leucopip.myꝛtilli.corticis
citri.añ.℈.ij.ꝛ gra.v.gēmarū been al.ꝛ ru.coꝛalli ſyꝛici cō-
buſti:añ.℈.j.ꝛ gra.ij.muſci gran.vij.ꝛ.ſ.camphoꝛe gra.v.
ſyꝛupi roſ.ꝙ ſufficit:detur febꝛicantibus cū aqua mane et
ſero non febꝛicantibus cum vino.

Electuariū de ſucco roſarum ab eodem ſucco dictū eſt
expertum eſt contra guttā calidā ꝛ colerā ru.purgat
cōualeſcētes ex egritudine ſcilicet quotidianarijs ꝛ tertia-
narijs:purgat ſine moleſtia et reliquias maloꝛum humo-

rum potenter educit qui remāſerint.iiij.pars lib.ij. ℞.zuc. ſucci roſarum.ana.li.j.ʒ.ʒ.iiij.ſand.albe.ʒ ru.ʒ citri.ana.ʒ.vj. ſpodij.ʒ.iij.diagredij.ʒ.xij.camphoꝛe.℈.j.tpa ad modum electuarij cum ſyru.facto de eodem zuccaro ʒ ſucco ro.datur cum aqua calida in mane ad modum caſtanee.

Electuariū frigidū ſꝫ Colophoneꝫ ꝙ optime tertianarios ʒ quotidianarios ʒ erraticas feb.purgādo ſanat ʒ etiā habētib⁹ ſtomachum colericū familiarie eſt.iiij. pars confecta eſt lib.iiij.℞.ſandaloꝛū al.ʒ ru.et ſpodij dragaganti gūmi arabici amili raſure eboꝛis reubar.ſene ro.viol.ſeminis fuṁiterre berberis ſebeſtē ſe.poꝛtulace maratri ani ſi ſemi.papaueris liqritie ſe.lactuce ana.ʒ.iij.myrabolanoꝝ citrinoꝛū belliricoꝝ capill.veneris ana.ʒ.j.ß.embli.ʒ.j.Conficitur ſic pſilij.ʒ.viij.ponātur in ſufficienti aqua feruēti in qua bullierit lib.ß.polipodij quercini viridis mūdati ʒ tribꝰ oꝛs herbe diuretice vio.ʒ pꝛimo in tandiu dimittātur donec bene congelenꝭ:deinde coletur foꝛtiter per ſaccum.ad melioꝛem vero mucilaginis conſtrictionē intromittatur in ſacellum aliquātulū aque feruētiſſime ʒ colature addātur ſcamo.ʒ.vj.puluerizate pꝛius tamen cū aqua frigida inter manus fricate ʒ bene cū eadē mucillagine fricētur manib⁹ deinde apponatur zuc.lib.iiij.diſſoluti pꝛius cū ſufficientia aquaꝝ decoctiōis polipodij ʒ ceteraꝝ herbaꝝ diure.ʒ cola ti.deinde ſup ignē poſitū bullire ꝑmittaꝭ cūqꝫ ad mediū decoctiōis ꝑuenerit addātur.ʒ.ij.tama.ʒ.ij.caſieſi.diſſolute pꝛius in ſufficiētia aque decoctionis pꝛunoꝝ ʒ pꝛedictarū herbaꝝ diure.ʒ ꝑ caciam colate vſqꝫ ad perfectā coctioneꝫ bullire ꝑmittatur.ſignū aūt decoctionis eſt ſi ſuꝑ marmoꝛ poſitū ʒ infrigidatū aliquātulum viſcoſum fuerit et digito adheſerit.motione tamē baculi ab ipſo dectionis ꝑncipio non ceſſante.Cūqꝫ coctū fuerit ab igne deponaꝭ ʒ in moꝛtario poſito puluis pꝛedictaꝝ ſpecierū ſupaſꝑgatur et cū piſtello bene conterantur vſqꝫ ad ipſius viſcoſitatis ʒ gummoſitatis remotionem:deinde recondatur detur colatura caſſeſi.in ſero vel media nocte.

Emplaſtrū apoſtolicon:emplaſtrū:ideſt dura cōfectio apoſtolicon.i.ſuppoſitū vel ſupꝛa miſſum interpꝛetaꝭ ꝙ tumoꝛibus ʒ inflationib⁹ ad lucē inductū et ſuppoſitum

ſaniem excludit optime facit ad nimium ceruicis dolorē va
let proprie ad ſubtiliādam cicatricem in quacūq; parte cor
poris fuerit:ſagittam vel lāceā vel aliquid aliud tale in mē=
bro infixum ſine dolore extrahit:valet etiā dolori ex decur=
ſione innata in ipſa parte:vbi antea fuerit vulnus attrahē
do humores et putredinem:⁊ valet dolori renum ſi ſuppo=
natur.iij.pars ꝯfecta eſt li.iij.℞.litargiri.℥.vj.cere tu.colo
phonie.aā.℥.ij.propolei viſci quercini.aā.℥.ſ.armoniaci la
pidis calaminaris.aā.℥.vj.maſticis olibani mumie.aā.℥.
ß.terebentine galbani bdellij myrrhe calcecucamenō.i.es
vſtum:ſarcocolle lapidis calcis diptami:ariſtologie rotun.
praſſij viridis:oppoponacis.aā.ʒ.ſ.Cōficitur ſic oppopona
cū ⁊ armoniacū ⁊ galbanū aliquātulum tonſa ponātur per
noctē in vino ita vt cooperiātur ⁊ mane bulliāt donec lique
fiant ⁊ per caciolā colētur ⁊ iteruz bulliant ad vini conſum=
ptionē litargiriū in puluerē ſubtiliſſimum redactum cū ſuf
ficienti oleo in caldario diſtemperetur ⁊ ſuper ignē ponaꝛ
⁊ cū ſpatula iterū agitetur:tamdiu donec ſuper lapidē po=
ſitum in modū cere inſpiſſetur ⁊ ſtatim addatur cera ⁊ liq̄=
facta cera addatur colophon.poſtea addaꝛ maſtix ⁊ oliba
num:deinde myrrha ponatur et facto interuallo ponatur
bdelliū:deinde viſc⁹ quercinus liquefacto viſco ponatur te
rebētina liquefacta eā caldarium in terra ponaꝛ ⁊ tūc in ip
ſo gūmi ponantur paulatim ⁊ igni iterum ſuperponatur:⁊
cū ſpatula ſemper agitando aliquantulū permittantur bul
lire:poſtea addatur ſarcocolla ⁊ lapis calaminaris facto in
teruallo ponaꝛ flos eris ⁊ lapis calcis poſt hec calcecume=
nō ſemper cū ſpatula agitādo donec incipiat aliquātulū ru
bere ad vltimū diptamum ⁊ ariſto.rotū.poſtea infundatur
in aqua frigida ⁊ ab aqua extractum manibus exprimen=
do ⁊ malaxādo ita tractetur vt tota aqua inde exeat et in=
unctis manibus oleo lau.magdaliones informētur:et vſui
reſeruentur.

Electuarium pſilliticum a pſillio dictuz probatū ꝯtra
cole.rub.tertianarie acute feb.epaticis ictericis o=
no ſubuenit.medietas eſt lib.ſ.℞.pſillij lib.iij.⁊ i aq̄
feruēti pone per triduū:poſtea coleꝛ ⁊ i colatura admiſceā=
tur ſcamo.℥.iij.⁊ ʒuc.lib.iij.⁊ per duos dies dimittantur et

poſtea coquantur deponantur ab igne ꝛ puluis iſtarū ſpecierū admiſceatur.qui.℞.ſandali al.ꝛrubei ro.reub.ſpo. draga.gummi ara.vio.berberis.añ.℥.ß.ſemi.portu. ſcario. añ.ʒ.iij.in eſtate detur apud ſomnū in hyeme circa mediā noctē in vtroqꝫ tēpore cū aqua calida ad modū caſtanee.

Electuariū letificās.℞.meliſſe corticis citri.gario.galie muſc.maſticis croci orietalis cynamomi nucis muſcate cardamo.neheremich.i.ſer.peonie: beē al.ꝛ ru.zedoarie doronici loco ei⁹ ponitur ſe.pondus gala.ſe.ozimi maioris ꝛ oximi garioſſ.omnium añ.℥.ß.muſci quantum eſt.xx. pars vni⁹ ſupradictarū.deinde ſumātur chebuli.xx. emblici.xxx.ꝛ terātur in tribus lib.aque coquātur donec ad vnā redeāt ꝛ coletur.in colatura vero mittatur lib.j.mellis deinde bulliāt donec cōſumpta ſit aqua.poſtea ex hoc melle cōficiatur puluis p̄dictarum ꝙ in triplū ſit mel ad ſpecies de quo cū neceſſe fuerit ſumatur ad magnitudinem auel.medicamen leticiam ꝛ coloris pulchritudinē: ꝛ digeſtionis bonitatem operatur ꝛ canos retardat.

Electuariū leticie galieni.℞.ſucci pomorū dul.ꝛ odoriferorū ſucci citoniorum aromaticorum vini veteris ſucci boraginis florum baſiliconis aut ſe.ei⁹.croci zedoarie xilobalſami garioſilorū corticis citri.galāge macis nucis muſ.ſtoracis calamite.añ.ʒ.iij.ꝛ ß.ambre muſci camphore. añ.ʒ.ß.aniſi raſure eboris thimi epithimi.añ.ʒ.j. margaritarū.ʒ.j.oſſis de corde cerui.ʒ.ß.limature auri limature argenti.añ.℈.ß.zuc.al.ꝙ ſufficit fiat electuarium.

Emplaſtrū ceronenum a cera dictum precipue valet ad omnem dolorē ſpatularum ꝛ pectoris ex frigiditate ꝛ ſi humor frigidus illuc fecerit diſcurſū mire ſoluit ſplenē remollit valet ad hydropiſiū de frigida cā epatis de eadē cauſa matricis frigiditati ſuperpoſitum multū reſiſtit.iij. pars ꝯfecta eſt li.ij.℞.picis naualis bene colate cere.añ. ℥.ij.ꝛ.ʒ.iij.ſerapini.℥.ij.armoni.terebenti. colophonie zinzi.añ.℥.j.ꝛ.ʒ.iij.alo.thuris myrrhe:añ.℥.j.oppopona. galbani:ſtoracis calamite maſticis aluminis fenugreci : aña. ʒ.vj.cōfice bdellij.añ.ʒ.iij.litargiri.ʒ.j.ß. Conficitur ſic.cera alba armonia.oppopo.aliquantulum tonſa ponantur ī vino ꝛ preparantur vt in apoſtolicon dictum eſt bulliāt ad

vini medietatis conſumptionē ꝛ ſtagnato ſuper ignē poſi-
to cū inceperit bullire pix naualis bene colata addatur ꝛ
cum ſpatula ſemper agitetur liquefacta pice addatur cera
ꝛ ea liquefacta ponatur colophonia ꝛ poſtea ſtorax cū pi-
ſtello calido trita fruſtatim in ſtagnato ponatur poſt hanc
ponat̄ maſtix: ꝛ oliban̄ū: deide myrra cū bdellio ꝛ interuallo
facto ponat̄ terebētina ꝛ ſequēter alumē: ꝛ litargirū ꝛ ad vl-
timū fenugre. ꝛ cū coctū fuerit fūdat̄ ſup aquā tepidā ꝛ ex-
tracto ab aq̄ manib⁹ exp̄mat̄ donec tota aq̄ īde exeat: deide
puluis aloes ſup marmor inūctū cū oleo laurino malaxet̄:
deide cū croco puluerizato ꝛ inunctis manib⁹ cū eodē oleo
magdaleones informentur.

Emplaſtrum oxicroceuꝫ dicitur ab oxi grece latine ace-
tū oxicroceū ex aceto ꝛ croco nomen hꝫ vꝫ precipue ad
fracturas oſſiū ꝛ ad mēbra q̄ dolore aliquo affligunt̄ apo-
ſtemata dura in quacunq; parte corporis fuerint remollit
ꝛ diſſoluit. vnde antiqui chirurgici ſalernitani in fracturis
oſſium et cicatricibus attenuantibus et tumoribus nul-
lo alio emplaſtro vtebātur. iij. pars lib. ij. ℞. croci picis na-
ualis colophonie cere: ana. ℥. iiij. terebē. galbani: armonia-
ci: myrrhe oliba. maſticis: an̄. ℥. ſ. ꝛ. ʒ. iij. Cōficitur ſic galba-
nū armo. aliquātulū cōtuſa ponātur ī ſufficienti aceto per
noctem ꝛ mane mittātur ſup ignē ꝛ eliquent̄ ꝛ eliquate per
caciam colent̄ ꝛ iterū coquant̄ donec pars aceti cōſumetur
tūc pix naualis ponatur bn̄ colata liquefacta pice addatur
cera ꝛ ea liquata ponatur colopho. deinde tereben. ꝛ facto
interuallo ponatur maſtix ꝛ olibanū ꝛ myrrha cū ſpatula
ſemp̱ agitando ad vltimū cū bn̄ fuerit coctū in aq̄ frigida ī-
fundat̄ ꝛ ab aq̄ extracta manib⁹ exprimat̄ vt aqua īde exeat
ꝛ ſup̱ marmor inūctū oleo lau. cū puluere croci malaxet̄ et
factis magdaleonib⁹ vſui reſeruet̄.

Filoantropos amicus hois interpretatur ꝓprie valet
ſtrāguriosis nefreticis: calculos ī renib⁹ ꝛ ī veſica mi-
rabiliter frāgit ꝛ fractos expellit valet etiā ad duriciē sple-
nis ꝛ epatis dolori illoꝝ ſubuenit datū cū. ℈. ſ. ꝛ. diagri. xij.
pars lib. eſt. ſ. ℞. folij ſquināti: cyperi: aſari: eufor. thimi pe-
tro. macedo. ane. milij ſolis: lapidis licis: an̄. ℈. ij. ꝛ. ꝛ. cynna-
mo. cala. aromati. polipodij fiſalaidos, melanopi, ſeni, leui

ſtici. ⁊ petro. ⁊ ſe.vit.ſe.citri:lito ſpermatis.ſe.bardane bac charū hedere:añ.℈.ij.galā.nardi:zedoarie: beto.ſu.meu. ſparagi:carda.apij:maratri:eruce.ſina .orobi al.⁊ ru.añ.ʒ. ß.gar.zin.caſteli.piretri coſti:ſpice.celtice.mirabolanorum cor.olibani:leucopiperis carpobal.carui:cimini:baccharū lauri.ſileris:añ.℈.j.olei nardini:pulegij:ſam:bu.muſcelli= ni:añ.grana.xv.mel qđ ſufficit:daẗ cū vino calido laxatiuū vero cū aqua calida.

Elioniū maius.i.nouus amicus tuſſes cū vino datū et mulſa emēdat peripleumoniā cū hydromelle ſangui= nis ſputū cū ſucco poligonie:indigeſtiones ſtomachi ⁊ vo= mitum cum puſca vel hydromelle dolori epatis ⁊ ſpleneti cis ac vertiginoſis cū oximelle ſubuenit iliacis cū apozima te pigani pleureticis iliacis nefreticis ⁊ cauſis veſice cum mulſa.colicis peculiariter medeẗ.iij.pars.lib.j.℞.leucopi peris iuſquiami.ana.ʒ.v.opij.ʒ.ij.ß.caſſeſiſtul.ʒ.j.⁊.ß.ſemi= nis apij.ʒ.j.petroſel.maratri:dauci.cretici:añ.℈.ij.gra.v. croci.℈.ß.nardi piretri zedoarie:añ.gra.xv.alij addunt cy namo.ʒ.j.⁊.ß.euforbij coſti:añ.ʒ.j.mel ꝙ ſufficit:daẗ in mo dum fabe egyptiace.

Gariofilatū dicitur a gario.q̄ ibi intrāt.gar.ore retēti ſingultū ſtringūt cocti ⁊ bulliti in aq̄ ⁊ bibiti vomitus ſtomachi ⁊ ſubuerſionē mirabiliter reprimunt:valet ꝓprie accide eructātibus ⁊ digeſtionē optime celebrat pororū op pilationē ⁊ ſpūaliū meatuū aperit.pars.viij.ē lib.j.℞.cyna momi:ga.zin.liq̄.ro.añ.ʒ.ij.⁊ gra.xv.ligni aloes galā.cardi mucis miriſtice nardi zedoarie.vio.añ.ʒ.j.⁊ gra.vij.⁊.ß.reu bar.macis croci alipte:coſti:cyperi:cardamo.baſilico.aniſi leuiſtici eboris:añ.℈.j.⁊.ß.gra.iij.⁊ ß.mellis qđ ſufficit:daẗ poſt prandiū in ſero cū vino vel rodoſtomate poſt cenam i modum auellane.

Higia greca:higia.i.ſaluatrix greca dr q: a grecis fuit inuēta vz ꝓprie ad reuma gingiuarū ⁊ dolorē dētiū fri= cata ſup eos ore ſepe abluto cū aceto calido ⁊ ſordidas ne= bulas ab oculis auffert.vj.pars ē li.j.℞.iuſq̄ami ſe.ʒ.ij.⁊.℈. ij.opij.ʒ.ij.⁊.℈.j.coſti.ʒ.j.⁊ grā.xv. myrrhe oppoponacis: ſcordeō:origa.añ.ʒ.j.⁊ gra.x.ſtora. cala.galba.aga.gētia. pigani ſticados.praſſij:carda.añ.℈.ij.⁊.ß.balſa.nardi cro=

ci:ſquin.thimalmathis armon.terebētine.caſſe lignee. mā dragore:yringi radicis roſe:eupato.euforbij melanopipis leniſtici dauci feni.trifolij ſe.añ.ʒ.ij. mel q ſufficit:daẜ cū vino calido in modum auellane.

Idrocopion olimpiacū:idrocopion.i. potus cōtra rigorem olimpiacum:ab autore dictū confert proprie quotidianarijs:quartanarijs non tertiane:ſudores etiam i diebus creticis prouocat ante horā acceſſionis ad moduȝ auellane cū tepida data.vi.pars lib.j.℞.cinamomi.ʒ.iij. ʒ.j. gra.xvj.croci.ʒ.ij. ʒ.ij.nardi myrrhe oliba.opij mā dragore macropipis aniſi anteos ſileris montani iuſquiami.añ.ʒ.j. ʒ.ij. gra.viij.mel q ſufficit datur ad modum auellane ante horam acceſſionis cum calida.

Iuſtinū dicit q a iuſtino imperatore primo fuit inuētum precipue daẜ calculoſis: patientib dolorē ilij:valet ſtrāgurie diſſurie his q mingūt mucos.vi.pars.lib.ij.℞. cynamomi folij coſti nardi caſie.ariſtolo.lon. rotun.elennij yſopi pulegij arthemiſie pētafilon leucopipe.orobi petroſelini leuiſtici olixatri.viti.ſe.grano.ſolis ſaxifragie iunipi ſparagi ſe.ſileris apij aneti pigani ſe.citri ſe. feniculi aniſi baccarū lauri.añ.ʒ.j.ß.mel qd ſufficit deẜ cū vino in quo coctum fuerit milium ſolis vel ſaxifragia.

Catarticū imperiale:id eſt laxatiuum pro imperatoribus factū pro alijs delicatis hominibus ducit enim ſine leſione precipue confert pinguibus hominib q ſemper ſunt conſtipati:valet multum illoſis iuuat eos q ex vētoſitate ſtomachi inteſtinorum laborant medietas lib.ij. ℞.dyagridij ʒuc.añ.ʒ.iij.ß.cynamo.nardi ſaxifragie polipodij:añ.ʒ.ij.myroba.citri.hermodactyli:añ.ʒ. iiij.gar.ʒinʒib.celtice melanopiperis macropiperis carda.amomi:añ. ʒ.j. ß.mel quod ſufficit ſumatur cum vino calido vel aqua calida mane ſero.

Liʒontripon ptundens lapidē iterpretatur.hoc pprie lapidē frangit expellit ſi in renibus vel veſica fuerit hac medicina vtentes nec dolorem ilij nec lapidis vitiū incurrunt ſtranguriā diſſuriam ſine mora ſoluit. viij.pars eſt lib.ij.℞.nardi ʒinʒib.xilob.acori cynamomi paucedani meu.melanopiperis leucopipe.macrop.ſaxifragie: añ.

ʒ.ij.ß.opob.gar.coſti.reupō.liq̄.cipi draga.alexādri cames dreos ſe.apij ſparagi baſiliconi ſe.vrtice ſe.citri.aña.ʒ.j.et grane.xv.folij croci ſquināti caſſielig nee bdelij maſticis ſe. granoꝝ ſolis petroſelini ſileris ſinoni cardamomi aneti ſe. euforbij lapidis lyncis:olei nardi.muſcellini:aā.℈.j.gra ne.iiij.mel qd̄ ſufficit:detur in ſero cum vino calido.

Mitridatum.i.mater omnium antidotorum ſiue a mitridato rege dictū faciens ad omnes paſſiones capitis viroꝝ vel mulierū ſi fuerint ex frigiditate maxime melācolicis ⁊ timidis epilēticis maniacis fantaſticis mirabiliter ꝓdeſt cephalargicis emigraneis dolorē cilij patientib⁹ ⁊ lachrymātibus oculis ⁊ ad omnia capitis vitia vel aurium ſubuenit dentiuz doloribus ⁊ palato et oībus vitijs oris et maxillarum medetur ſi ſuper locum dolentem ponat̄ ⁊ iterum ad moduz emplaſtri ponatur in temporibus:vnde fit diſcurſio ſquinantiam ſoluit appopleticis cum ceruſa acceptum facit tuſſientibus ⁊ aſmaticis emoptoicis peripleumonicis ⁊ omnibus doloribus qui intra corpus humanuz fiunt ſuccurrit yliacis dyſſintericis ⁊ lyentericis optimum ſi det̄ cum decoctione balauſtie extēſionem humorum thetanos ſiue ſpaſmos patientes ⁊ paralyticos ſine mora curat dyafragmati ⁊ hypocundrijs ſubuenit renib⁹ ⁊ veſice oppitulat̄ calculos frāgit:mēſtrua ꝓuocat:oīaq; vitia mr̄icis excludit ſclyroſim patiētib⁹ ⁊ podagricis ſingulare ꝑſidiū ē.ꝓcipue dat̄ ꝯtra venena oīa reprimit venenatos morſus ſiue rabidi canis ſeu cuiuſcūq; reptilis ipoſitū ſiue bibitū cū magna admiratione emēdat ſi diſtēperatuz fuerit cū ſucco mēte potet̄ vel ſupponat̄ quotidianarijs:⁊ q̄rtanarijs etiā añ horā acceſſionis datū mirifice ꝓdeſt cum vino tepido.xxviij.pars ꝯfecta.lib.iij.℞.ſtoracis cala.ʒ.j.⁊.℈.ſ. gario.nardi xilob.orobi lētici dragagāti maſticis galbani gummi cedri aſpalti caſtorei offei bdellij terre figuli melliloti laudani oppoponaci opij ſulphuris viui liq̄r.nitri hypoq̄ſti.acatie roſa.camedrei ypericon abrotani peonie yſopi origani elēnij rami cedri ⁊ daphnidos ariſto.lon.epithymi paucedani centautee roriſmarini yringi radicis balauſtie cymaꝝ myrrhe pſidie romei ſq̄lle carpob.git.aniſi iuſq̄ami cymini feniculi cardami ſiſeleos teſapei ameij ſ ſinoni leuiſtici.

leuiſtici.ſe.ru.ſe.miconis apij dauci ſe.rape macropipe.ozi mi amomi.añ.ʒ.j.acori illaſeos caſſami filijs zuccozarie caſtariace.añ.϶.ij.balſami cyna.croci coſti ſquinā.zinzi.folij terebē.myrrhe oliba.caſie agari.ſpice celtice reupō.hyrci aſari diptami praſſij lterioris coloquitide ſticados arthemiſie calamē.ſilſij ſcordei camepytheos leucopi.melanos pi ozimini petroſelini ſe.anagodā malabatri cardami pentafilon.añ.϶.j.dapno coti tertiā ptē.϶.j.ꝛ gra.vij.vini vetuſtiſſimi.ʒ.j.mel qđ ſufficit:datur in iero in modū auellane cum vino in quo cocta ſit ſaluia nō febricitātibus ꝛ febricitantibus cum aqua tepida.

Muſa enea. Muſa a peritiſſimo philoſopho inuenta:faciēs ad oēs acceſſiōes periodice febris:ideſt q̄tidiane tertiane q̄rtane:ſi añ horā acceſſiōis in modū auellane cū vino calido detur:ꝛ acutarū febriū anguſtias tollit:tā cū dederis ꝯſidera ṽtutes eorū q̄ patiunť:qꝛ ſtatim medelā ſentiūt:ꝛ etiā ſi cū tepida diſtempereť ꝛ ex ea in acutis ꝛ peracutis pulſus:ꝛ tpa inſigātur ꝛ ſi ſudorē ꝓuocat erit ſignuʒ euaſiōis.ſi ṽo nō mortis inflationē ſtomachi emendat ſuſpirioſis ptiſicis:ꝛ his q̄ putredinē ſcreant ſubuenit hydropiſis ſpleneticis ꝛ colicis ſubuenit lapidē in veſica frāgit ꝛ his quibꝰ penitꝰ vrina denegať. ℞.piperis albi gran.xvij. thuris maſculi myrrhe gētiane iuſquiami.añ.ʒ.vj.opij.ʒ.iiij.croci.ʒ.iij.minꝰ gra.vij.euforbij.ariſto.lon. mādragore añ.ʒ.j.ꝛ.϶.j.mel.qđ ſufficit:deť vt ſupraꝰ in laude diximꝰ.

Meleta:ideſt experta ꝓprie valet ad emorroydas:ꝛad ventris tortionem ꝛ rugitum lyenterie ꝛ dyſſinterie ꝛ optima eſt omni ſolutioni ventris medietas eſt li.j. ℞.myrabolanorum citrinorū indorum chebulorum mundatorū aſſatorū.añ.ʒ.ij.ß.naſturcij.ʒ.ß.belliricorum embli.aſſatorū.añ.ʒ.iij.cymini aniſi ameos carui maratri.añ.ʒ.j.ꝛ.ß.infuſa in aceto die ac nocte dimittātur ꝛ aſſata pulueriʒētur: tunc adde ſpodium balauſtias ſumach maſticeʒ gūmi arabici.añ.ʒ.j.ꝛ gra.xv.fricētur omnia cum oleo ro.ꝛ temperētur omnia cum myrthino ſyrupo:dentur cum aqua pluuis li mane meridie ꝛ ſero.

Mel roſaceum quod greci rodomel vocāt ſic fit in.x.li. albiſſimi ꝛ puriſſimi mellis diſpumati ſucci recentiuʒ

roſarũ lib.j.ponat in cacabo ad ignẽ poſito:⁊ cũ bullire in cepit viridiũ roſarũ cũ forficibus vel cultello inciſarũ li. iiij. addant ⁊ tãdiu bulliãt ꝙ ad ſucci ↄſumptionẽ veniat: ⁊ dũ bullierit ſp agitet ⁊ in fictili vaſe poſito q̃diu magis tenebit tãto melius erit:ſtomachũ ↄfortat ⁊ mũdificat cuꝫ frigida:ↄfortat:⁊ ↄſtipat:cũ calida in ũdificat:dat mane ⁊ meridie:⁊ de eo ↄficit dyamargariton gariofilatũ ⁊ rubea trociſcata.Eodẽ mõ fit mel violatũ qđ valet tepide febricitãtibus cum tepida,corpus humectat ⁊ relaxat:valet ad ſiccitateꝫ pectoris cum tepida.

Nefrocatarticũ.i.purgans renes exptum eſt illoſis diſficultatiburine ſi cũ apozimate miliiolis ſumat l modũ auellane de renibus:⁊ veſica lapidẽ potenter expellit:cum appozimate ſaxifragie:ſumptũ menſtruis imperat cũ decoctione arthemiſie:colli tumorem ſedat cũ decoctione coſti.xvj.pars ↄfecta li.j.℞.lapidis lyncis.ʒ.ij.⁊ gra.xv.croci orientalis.ʒ.j.⁊ gra.xviij.ʒinʒi.euforbij myrrhe olibani veſice apri lapidis:in epate vel in veſica porci inuenti cymini ſe.iuſquiami ſe.macedonici citri.oim decem.añ.ʒ.j.gra. vj.nardi ſquinanti coſti piretri caſie reupontici praſſij elẽnij ſanſuci gliconis roſiſmarini gẽtiane ſaxifragie gummi hedere cypreſſi pullularũ baccarũ daphnidis pipis nigri ⁊ albi ſe.rute ⁊ iunipi oim.añ.ʒ.ß.gra.iiij.bal.ſtoracis ſanguinis hyrci ſturci aſari acori ſu.meu.ariſtol'.longe.⁊ rotũ de betolice ſiſaliadis dauci petroſelini ſeminis eruce oim: añ.gra.ij.ſeminis vitice.℈.me.⁊ gra.ij.⁊ me.ſucci ſparagi ⁊ bruſci.añ.gra.v.me.mel quod ſufficit doſis eius ſit.ʒ. iij. cum vino tepido.

❡Oleum roſatum.

Oleum roſatum virtutem habet frigidam: ⁊ ſtipticaꝫ. ⁊ ideo ad dolores capitis ex febre ſeu ex calore ſolis optimũ eſt:ardores autem ⁊ calores quos ſtomachus plenus ſua vẽtoſitate in toto ſeu in parte capitis aufert doloribus ⁊ quãdoqꝫ in capite toto vel in parte cõfert ſi ex ipſo inungatur caput:confert etiã doloribus exiſtentibus i ſtomacho ſeu in inteſtinis ex acredine humorũ mixtum cum maſticis.ʒ.ij.⁊ ſufficienti cera in ipſo ſolutus ⁊ poſteaꝫ locis iunctis ad eriſipilã eſt vtile:quibus in ſuperficie non appa

ret ⁊ ad alia huiuſmodi multa ⁊ iſtud oleum ſic fit. In dua-
bus libꝛis olei communis: ⁊ ad noſtrã doctrinã abluti libꝛa
vna ⁊ media viridium roſarum aliquantulum contuſarum
ponatur in olla plena in caldario pleno aqua ſuſpenſo ⁊ tã
diu bulliat quouſqꝫ ad tertiam partem veniant quod de-
mum albo panno lini immiſſium toꝛcnlari exprimatur: ⁊ li
quoꝛ reſeruetur. Eodem modo fit ſambucinũ violaceum ⁊
myꝛthinuꝫ oleũ. Que ſcilicet olea valent in acutis ⁊ pera-
cutis inuncta ſuper epar pulſus tempoꝛa ⁊ plantans ma-
nuũ ⁊ pedum caloꝛem oino extinguit.

¶ Oleum mandragoꝛatũ.

OLeum mandragoꝛatum quod facit ad nimios doloꝛes
capitis ⁊ freneticis male doꝛmientibus fronti illinituꝫ
et naribus iniectum ſumme oppitulatur pulſib⁹ bꝛachioꝝ
inunctũ ⁊ plantis pedum illinituꝫ quocunqꝫ modo vigilijs
factis cum omni celeritate ſopoꝛem reddit. Recipe olei. lib.
ij. ſucci maloꝛũ mandragoꝛe. ℥. iiij. iuſquiami albi ſucci dꝛa.
ij. papaueris nigri hoꝛtenſis capitum ſucci. dꝛa. iij. viol. re-
centiũ cymarũ ſucci cicute ambarum. añ. ℥. j. opij ſtoꝛacis:
añ. ℥. ß. Cõficitur ſic in oleo oẽs ſucci mittatur ⁊ p decẽ dies
ad ſolẽ bene admiſceantur. Undecimo vero die ad conſum
ptionẽ ſucci coquant̃. Cũqꝫ coctũ fuerit ad igne deponat̃ ⁊
cum infrigidatũ fuerit coletur ⁊ in parte ipſi⁹ olei opiuꝫ et
ſtoꝛax ſoluti medicaminis ſupmittantur ⁊ bene cõmixtum
in vaſe reconditũ vſui. reſeruetur hoc vero vnguentũ cõtra
calefactionẽ epatis ſepe inunctum mirifice valet.

¶ Oleum camomillinum.

OLeum camomillinũ salubꝛe ad feruoꝛem ⁊ doloꝛem ca
pitis ⁊ ſtomachi cauſas ex colera rubea ſine aliquo ca
loꝛe commotas cõpellit articulíſqꝫ pꝛoficit ⁊ ad alia multa
facit. ℞. olei dulcis. ℥. xviij. floꝛuꝫ camomille menſe iulij col
lectoꝝ. lib. ß. Conficitur ſic. floꝛes in oleo communi mittant̃
in diebus canicularibus in vitreo vaſe ad ſolem ſuſpendat̃
⁊ bene obturato: ⁊ poſt quadraginta dies in lento loco po
natur ⁊ vſui reſeruet̃.

¶ Oleum frigidiſſimum.

OLeum frigidiſſimum viride ſic fit. ℞. olei ꝯmunis albi
⁊ abluti. li. iiij. cymarũ rubi tenerrimarũ folioꝛuꝫ vio-

larum vermicularis cymbalarie.ſemperuiue ſolatri folioꝝ papaueris iuſquiami mãdragoꝛe craſule maioꝛis poꝛtula= ce lactuce berbene omnium.añ.ʒ.iiij.hec omnia inſimul be ne terantur ⁊ in ſupꝛadicto oleo mittãtur ꝑ tres dies.poſt tertiũ vero diẽ ſup ignẽ ponat ⁊ vſqꝫ ad ſpiſſitudinẽ bulliat poſtea coletur:deide in fictili va ſe ponat ſup ignẽ ⁊ bulliat ad ſucci cõſumptionẽ:tũc ab igne deponat ⁊ permittat reſi dere:⁊ illud clarius qḋ ſupnatat colligat ⁊ vſui reſeruet vꝫ in acutis ⁊ pacutis fronti ⁊ tꝑibus inunctũ:valet ⁊ retro in unctum per doꝛſum.a nucha vſqꝫ ad caudã inunctũ ⁊ ꝑ ven trẽ ſimiliter ⁊ vole manuũ ⁊ plante pedũ eodẽ mõ ꝯ oẽ ca= loꝛem potenter medetur.

Opopira magna: opopira dicitur a ſucco ⁊ igne. opos enim grece latine ſuccus pir.i.ignis.inde.opopira id eſt ignitus ſuccus.ꝓpꝛie valet contra guttã que oculũ ⁊ lin guam ⁊ labiũ diſtemperat vt recte ſermonẽ non ꝓferat aut non loquatur.peculiariter curat paralyſim oris ⁊ gutturis ⁊ manũ et pedum atqꝫ crurũ:⁊ toti⁹ coꝛpoꝛis optime mede tur cum vino vbi cocta ſit ſaluia ⁊ caſtoꝛeũ ⁊ coſtũ in ſero in modum auellane:pꝛodeſt tremuloſis cum eadem decoctio ne bibitũ:cõtractioni neruoꝛũ ſubuenit cũ decoctiõne poli podij:epilenticis melancolicis ⁊ maniacis cũ decoctiõe thu ris maſculi.auxiliatur tuſſientibus in oibus doloꝛibus pe ctoꝛis ⁊ ſtomachi cũ decoctione calamẽti:⁊ cimini epaticis cum apozimate apij ⁊ eupatoꝛij ſpleneticis cum decoctiõe capparis ⁊ abſinthij pleureticis cuꝫ apozimate yſopi:⁊ pu legij ylioſis cũ decoctione yꝛis ⁊ macedonici calculoſis cuꝫ apozimate ſaxifragie:⁊ ozimi typice febꝛientibus cũ deco= ctione pigani naſturcij piretri ꝓdeſt:⁊ ad multas coꝛpoꝛis paſſiones facit.xv.pars confecti.lib.ij.℞.opij thebaici.ʒ.ij. ℈.j.⁊ gra.iiij;cynamo.gar.nardi galange croci coſti zedoa rie zinzi.xilobal.reupon.piretri coꝛa.al.⁊.ru.dꝛag.myꝛrhe caſtoꝛei op poponaci piperis ni.al.⁊ lon.añ.ʒ.ij.⁊ gra.vj.ra ſure eboꝛis lilifagi herbe paralyſis.añ.ʒ.j.et gra.xiiij.bal= ſami muſci xiloaloes ſquinanti caſieſi.ſtoꝛa.cala.maſticis confite.rub.galbani ſerapini plante aſe fetide melliloti ari ſto.rot.dꝛagontee aſari elennij.meu.peonie raphani coꝛti cis paucedani acoꝛi mandragoꝛe betonice gentiane came

drei pulegij centauree maioris ⁊ minoris celtice abſinthij
proſerpinate blactei capil.ve.ſponſe ſolis yperico vincitoxi
ci praſſij pigani millefolij cardamo.calamēti carpob.aniſi
ſemi.leuiſtici iuſquiami.ſe.lupini ⁊ pollinis eboris alexādri=
ni baccarū lauri.maratri ſileris montani añ.℈.ſ.gra.xviij.
mel quod ſufficit:detur vt ſuperius diximus.

OXi dicitur ab acetoſo ſucco malorū granatorū qui po=
nitur ibi datur ꝓprie cōtra ſinocham cauſon:⁊ contra
omnē acutas ⁊ peracutas egritudines cū frigida.prodeſt
etiā pleureſi ethice febri puncture epatis:ſi tamē ethica ſit
cū tuſſi addatur cōfectioni.℥.ſ.liqri.ſucci eius.℥.ß.veteri: ⁊
nō recenti cū ſcamonea ↄfectio eſt lib.iij.℞. prunorum da=
maſcenorū ſiccorū li.ij.⁊ decoquantur in lib.v.aque vſq; ad
medietatē:deinde ab aqua extrahātur ⁊ ponant in cribro
⁊ catino ſubter poſito tādiu manibus fricētur donec pulpa
exeat tota.⁊ in aqua vbi cocta ſunt pruna bulliat.℥.ß. viola
rum:⁊poſtea fiat ſyrupus cū duabus lib.zucchari.⁊.ß.ad=
dito ſucco prunorum predicto: bulliat ad ſpiſſitudinem et
poſtea addantur.℥.iiij.tamarindorum:⁊.℥.ij.caſiefi.mūda
te ⁊ diſſolute cū aqua ro.⁊ colate:colatura nāq; ponat in ſy
rupo:⁊ cū inceperit inſpiſſari:ponatur ibi ſucci vtrorumq;
granatorū.℥.viij.⁊ q̄diu ad perfectā venerit coctionē agi=
tādo cū ſpatula:ſemꝑ adde puluerē harū ſpecierū q recipit
puluerē ſandalorum albo.et ru.ſpodij.añ.ʒ.iiij.portulace.
ʒ.vi.ro.draga.añ.ʒ.ij.Si vero laxatiuam facere volueris in
vnaquaq; lib.pone.ʒ.vij.ſcamo.pulueriʒate tunc ſcilicet qñ
ab igne deponitur ⁊ diaprunis ſi laxatiuū facere volueris
eodē mō facias:detur mane ſimplex meridie cū frigida laxa
tiuum detur ſummo mane cū calida in modū caſtanee.

OXizacchara dicitur ab oxi quod eſt acetū ⁊ zuccharo
dicitur valet tertiane acutis:⁊ quartane nō vere cole=
rā in ſtomacho exiſtentē purgat.℞.zuccha.lib.ſ.ſucci ma
iorū granatorū.℥.viij.aceti.℥.iiij. ad ignē in ſtagnato vaſe
pone ⁊ tādiu bulliat cū ſpatula ſemper agitando donec ad
quātitatē zucchari deueniat vt in pixide portari poſſit: de=
tur in mane cum calida.℥.ſ.⁊.ß.

OXimel ſic fit.℞.mellis diſpumati lib.ſ.aceti fortiſſimi
lib.ſ.⁊.ß.in quo bulliant radices feniculi.℥.ij.radi.ra=

phani.ʒ.ß.bulliāt vſq ad tertiā partem:deinde coleť et colature ſupradictū mel addatur in ſtagnato vaſe ſemp agitādo cū ſpatula tādiu lēto igne bulliat donec ad ɔſumptionē aceti deueniat valet vt oxizachara digerit diuidit ⁊ flegma mirabiliter purgat:datur in mane cum calida.

Potio ſancti pauli:dicitur potio a potādo ſancti pauli:quia ſanctus paulus eam compoſuit:hec eadē a romanis potio maioꝛ vocatur:quia paulus magnus interpꝛetatur:datur pꝛopꝛie epilenticis catalēticis analenticis ſtomaticis cum vino in quo coctum ſit thus maſculū vel peonia mixta.hec eadez cum eſdra:datur hyemali tempoꝛe et vernali quartanarijs:⁊ ſanat cumvino in quo cocta ſit gentiana vel ſaliunca caſtoꝛeum ante hoꝛam acceſſiōis.medetur etiam arteriacis paralyticis cū vino in quo cocta ſit ſalnia vel caſtoꝛeū.xv.pars eſt lib.j.℞.nitri.ʒ.iij.⁊.℈.j.caſtoꝛei ātimonij ſinoni folij dāpnocti ſileris apij petro.maratri dauci ſtaphyſagrie:aā.ʒ.j.℈.j.ſalis armōiaci epithimi aā.ʒ.j.⁊.℈.ß.cala.aroma.myꝛo.liqri.draga.peonie piretri.aā.℈.ij.coſti colloquin.agarici maſticis ariſt.lon.rotū.⁊ roſarū mabathematicon aſari lilifagi aronis diptami baſilicō.bꝛāce vrſine balſamite oꝛigani pulegij camedrei vel yſopi ſaturegie piperis al.⁊ ni.⁊ lō.ſemi.rute:aā.℈.j.⁊ gra.xviij.cardami thuris.aā.℈.j.⁊ gra.iiij.balſami nardi croci ſquināti caſie myꝛrhe oppoponacis ſulphuris mandragoꝛe gētiane bꝛatei euſoꝛbij : ſanguinis merguli:aā.℈.j.cynamomi gar.zinziberis anacardi xilobal.reupōti.paucedani ſtoracis calamite ſerapi.aſari ſanguinis drac.coaguli lepoꝛis coaguli agni ⁊ capꝛeoli ⁊ vituli ⁊ fellis vrſini ſanguis anatis petrolei aā.℈.j.minꝰgra.iiij.herbe paralyſis.ʒ.vij.gra.iiij.mel q̄ ſufficit datur capitalibus paſſiōibꝰ in ſero ad modum auellane:vel cum decoctionibus ſupradictis.

Paulinum antidotū.paulinum.i.magnum antidotuz idest contradatū:quia magnā virtutem et efficaciam habet datur pꝛopꝛie veteri ⁊ noue tuſſi.que fit ex diſcurſione reumatis a capite valet contra vitia pectoꝛis ex frigiditate in ſero cuz vino calido:ſed ſi diſtemperatū accipere nō poterit fac inde pillulas.viij.vel.xj.facto cum opio.ſed ſi cōfectum fuerit ſine opio ⁊ laxatiuum facere volueris da.ʒ.ij.

cum.℈.ij.ſcamonee in pillulis factis caput et ſtomachū ex
flegmate ⁊ melācolia purgat:⁊ oculorum grauedinem tol⸗
lit:quarta pars eſt lib.j.q2 in vnaquaqꝫ receptione ponunt
libram.j.⁊ mediam mellis diſpumati.℞.aloes.ʒ.xj.et gra.
xv.croci coſti anacar.aga.coralli myrrhe armoniaci terebē
ti.galbani ſerapini oppoponaci confice reu. ſtoracis cala.
mitei:añ.ʒ.iiij.⁊.ß.opij olibani maſticis bdellij corimbri añ.
ʒ.ij.⁊gran.xv.balſami folij:añ.℈.j.⁊.ß.meliſſe.ʒ.j. Cōficiāt
ſic:galbanuꝫ ſerapinū armoniacū oppoponacū:iſte gūme
aliquātulū terāt et in albo ⁊ in odorifero vino ſufficienter
cocte vna imponātur:mane ꝟo ſup ignē ponātur ⁊ bulliāt
poſtea adde mellis diſpumati.℥.iiij.et dimittantur bulire
quouſqꝫ incipiat inſpiſſari.tūc ſtorax cal.confice ru.⁊ corim
brum cū piſtello calido optime trita:ponantur in caldario
ſemper agitando cū ſpatula:donec liquefiāt.Et poſtea ad
datur terebentina:⁊ ſi ꝓbare volueris vtrū coctū ſit pone
aliquātulum ſupra marmor:⁊ ſi ſtatim ad moduꝫ mellis ſe
coagulauerit:caldario mox in terra poſito :addat myrrha
cū bdellio:deinde maſtix ⁊ olibanū:poſtea coſtū anacardū
agaricū coralli ireos opiū foliū meliſſa:oia ſimul piſtata ⁊
puluerizata in caldario mittantur.Et hoc totū ſupra mar
mor inunctum prius oleo lauri.ponatur et cum puluere
aloes malaxetur ſimul crocum cum ſpeciebus terūt. Et ad
vltimuꝫ cū croco orientali magdaleones informent: detur
in modum auellane cum vino calido.

Pancriſtū antidotuꝫ.pan.i.totum chriſti.i.chriſmate
vnctus typice febrientibꝰ datū cuꝫ mulſa mirabiliter
ſubuenit cum hydromelle diſtemperatum ſine mora men⸗
ſtrua ꝓuocat.vj.pars eſt lib.j.℞.opij thebaici.ʒ. v.croci.ʒ.
ij.⁊.℈.j.et me.ſiſelei.ʒ.ij.calami aromatici caſtorei carpo⸗
bal.cardamo.petroſelini añ.ʒ.j.⁊.℈.j.zinziberis caſie ſera
pini piperis albi iuſqami ſeminis lini ſe.rute agreſtis ma
ratri añ.℈.ij.nardi piretri meu euforbij ani.trifolij acuti
daucicretici añ.℈.j.⁊.ß.mel ꝙ ſufficit datur in moduꝫ auel
lane in ſero cum vino calido.

Picra galieni.

Pigra ideſt amara Galieni ab inuētore dr.vꝫ mirabili
ter ad oēm capitis frigiditatem et ſtomachi digeſtio⸗

nem pcurat: vomitū ſtringit frigiditati matricis ſubuenit cōceptionem adiuuat: detur in balneo ſi fieri pōt vel eunti dormitum cū vino calido. vij. pars eſt. li. ſ. ℞. aloes optimi. ʒ. xiiij. ꝛ ß. cynamomi nardi croci ſquinanti xilobalſami caſſieſ. maſticis aſari ro. amomi abſinthij: añ. ʒ. ſ. ꝛ grano. vij. mel ꝙ ſufficit datur vt ſupra diximus.

¶ Cardiacis que ſolet potio muſcata iuuare.

Potio muſcata maioꝛ. muſcata a muſco dicit eo qḋ muſcus ꝑcioſioꝛ ē ꝛ odoꝛoſioꝛ ſit aliijs ſpeciebus. valet cardiacis ſcotomaticis ꝛ ad oēm ſtomachi debilitatē ꝛ coꝛpoꝛis cōfoꝛtationē ꝛ ad vitia pulmonis pars. iij. cōfecta ē li. ſ. ℞. ſpice folij piperis longi ʒinʒi. ʒedoarie cōfite ru. confite muſcate gar. xiloaloes ro. vio. anacardi acoꝛi coꝛa. coſti leui ſtici nucis muſ. raſure eboꝛis margaritarū integrarū ꝛ pfoꝛatarū antofili reubarbari amomi oſſis de coꝛde cerui croci pipis al. oſſium dactyloꝛū belicali marini ſpodij ſandali al. ꝛ ru. macis liquiritie cynamomi alipte aniſi dragaganti blacte biʒātie cardamomi oʒimi limature auri ꝛ argēti omniū. xl. añ. ℈. ij. muſci. cāphoꝛe ābꝛe oīm trium. añ. ℈. ſ. ʒuchari cādi. añ. ʒ. ij. ſyꝛupus ro. ꝙ ſufficit daꝛ mane ꝛ meridie ꝛ ſero ſcotomaticis ꝛ debilitatis coclearium vnum cuʒ vino patientibus in pulmone cum aqua oꝛdei.

¶ Pillule ſine quibus.

Pillule ſine qbꝰ eſſe nolo: pillule a rotūditate dicte: ſine qbus eſſe nolo ꝑpter ſummā efficaciaʒ quā habēt: ſine qꝛ ſuperioꝛes purgant humoꝛes: valent ꝑpꝛie ad cataractas obſcuritates ꝛ caligīes oculoꝝ caput mirabiliter a colera flegmate ꝛ melancolia purgant ab hominibꝰ prauis humoꝛibꝰ viſum cuſtodiūt: illoſis mirabiliter cōferunt auriū doloꝛē ſanāt. i. in ſero. x. vel. xiij. ſumanꝛ cum ouo vel farinata medietas eſt. ʒ. iij. ℞. alo. epatici abluti ꝛ odoꝛiferi. ʒ. xiij. myrabolanoꝝ citrinoꝛum chebuloꝛum belliricoꝝ emblicoꝛum indoꝛū reubarbari maſticis abſinthij ro. vio. ſene agarici cuſcute. añ. ʒ. ſ. temperentur cum ſucco fenic. ſcamonee bñ trite ꝛ pulueriʒate. ʒ. vſ. ꝛ. ß. admiſceantur ita tm̄ ꝙ puluis ſcamonee ꝑ pānū cū ipſo ſucco ſit expſſus ꝛ ſit tāta ſucci quātitas q̄ ſufficiat ad cōfectionē pillularū ꝛ manibus pꝛimo inunctis oleo vioꝛ. vel cōi ꝫm doctrinā noſtrā

abluti formentur in modum ciceris.

¶ Pillule auree.

PIllule a rotūditate dicte: auree ab excellētia auri dicunt. ſicut em̄ aurū inter cetera metalla precioſi⁹ habet: ſic pillule iſte inter alias meliores approbantur ꝓprie purgāt caput lumen oculoꝝ accuunt: ventoſitatem ſtomachi ⁊ inteſtinoꝝ expellūt: ⁊ ſine moleſtia purgāt: medietas eſt.ʒ.ij.⁊.ȝ.ij.℞.aloes diagridij.añ.ȝ.v.ro.ſe.apij.añ.ȝ.ij.⁊ ß.aniſi ſeminis feniculi: añ.ȝ.j.ſe. croci coloquintide interioris maſticis: añ.ȝ.j.informentur in modum ciceris cum aqua infuſionis diag. dentur in ſero.ix.vel.xj. cum mulſa aut cum vino.

¶ Pillule diacaſtoree proſunt paraliſi.

PIllule diacaſtoree a caſtoreo dicte ſunt ꝙ intrat paralyticis mirabiliter proſunt vna vel tres diſtēperate cū aqua calida naribus iniJciātur ita vt ſupinus ipſe patiens iaceat: iuxta ignem paruū aliquātulū vertat ſe ⁊ ore apto ſinat flegma exire oculos mundificāt ⁊ dentes lapſos cōfirmāt ſtrāguriā curāt dolorē ciliJ ex aliquo frigido reumate ſoluunt.iiJ.pars eſt.ʒ.j.⁊.ß.℞.caſtorei: opiJ: croci: ȝinȝi. piretri euforbiJ: elacteriJ nabathematicō leucopiperis nigelle ſtaphiſagrie epithimi ſpice añ.ȝ.j. Confice cū ſucco blete et informa in modum ciceris.

PIllule artetice valēt cōtra arteticā ⁊ podagrā.℞.hermoda. turbith agarici añ.ȝ.iiiJ.caſieli.nardi gariof.xiloba.carpobal.macis galange ȝinȝi.maſti.aſe fetide feni. ani.ſaxifragie ſene.ſparagi bruſci roſe granoꝝ ſolis ſal gēme añ.ȝ.iJ.ſcamonee.ʒ.j.aloes ad pondus oim. Conficitur cum ſucco feniculi vel yue.

PIllule optomere.i. deſt de.viiJ. ſpecieb⁹ humores ſpiſſos de capite deponut ⁊ viſum clarificāt ⁊ cataractas oculorum prohibēt.℞.aloes diagridiJ: añ.ȝ.iJ.colloquintide interioris epithimi dauci cretici maſticis agar. chebu. abſinthiJ omnium.viJ.añ.ȝ.j.terantur ⁊ cum ſucco ſtrigni diſtemperētur ⁊ in modū ciceris formētur: dētur ex eis.ix. mane vel veſpere cum vino.

PIllule ꝓbate cōtra fluxū vētris maxime lienteriā ⁊ diſſinteriā.℞.myrtilli balauſtiaꝝ pſidie ſimphiti ſāgui

nis draconis boli acatie hypoquiſtidos roſarū tartari ſumach croci gallie muſcate galle cynamomi:ſpodij maſticis gummi arabici añ.ʒ.j.opij thebaici.ʒ.ß.cum ſucco cimarū myrti lentiſci tempera ⁊ fac pillulas in modum orobi:dentur.ix.vel.xj.cum aqua ro.vel pluuiali.

Pillule de quinq; generib⁹ myrabo. ℞.myrabolanorū citri.chebul.bellirico.emblicoꝝ indorum agarici diagridij,colloquintide ſene añ.℥.ß.turbith.aniſi maratri maſtic.lapidis lazuli.añ.ʒ.ij.⁊.ß.⁊ grana.v.alo.℥.j.fiāt pillule valent arteticis podagricis ſpleneticis ad viſum clarificādum coleram purgant aduſtam.

Pillule cinogloſſe multū ſūt vtiles ad acre.⁊ tenue reuma.plurimos em̄ ſcio ꝙuis longo tpe reumatizātes his ſuſceptis ꝓculdubio eſſe curatos.℞.cinogloſſe opij ſe. iuſquiami olm triū.añ.ʒ.iiij.myrrh troditen.ʒ.vj.olibani.ʒ.v.gar.ʒ.ij.cynamomi.corimbi.añ.ʒ.ij.temperātur cum rodomate.i.cum aqua ro.⁊ formentur pillule ad modum ciceris ex quibus dentur.v.vel.vij.eunti dormitum.

Pillule ante cibū ⁊ poſt cibū ad digeſtionem confortādā ⁊ virtutem .digeſtiuā.℞.cynamomi gario.galāgenu.muſ.macis zinziber.cardamo.xiloaloes ſtoracis calamite.añ.ʒ.j.reubarbari ad pondus olm ſupradictoꝝ aloes ad pondus omnium ſupradictorū.Confice cum vino ſumātur ante cibum.vij.⁊ poſt cibum.v.

Pillule arabice cōtra omnem dolorē capitis ⁊ ſi per.c. annos durauerit:purgāt mirabiliter oēs humores:⁊ generāt leticiā ⁊ auferunt triſtitiā:mentem acuunt viſum reddunt auditum reſtaurāt memoriā tribuunt ſcothomiā vertiginem emigraneā oculos dentes gingiuas ſtomachū ſplenem ſonitum aurium omnibus humoribus etatibus oībus tēporib⁹ ſine moleſtia in viris ⁊ mulieribus purgāt. ℞ aloes.℥.iiij.brionie myro.citr.belliricoꝝ indoꝝ chebulorū embli.maſti.diagridij aſari roſe.añ.℥.ß. confice cū ſucco feniculi vel abſinthij.croci.ʒ.j. caſtorei.ʒ.iij.

Pillule de elacterio.℞.alo.℥.ij.maſti.℥.j.elacterij.℥.iij. cōficiē cū ſucco ſiccidis vel cum ſucco actis vel cameactis ⁊ da.iij.vel.v.ſuauiter ducūt ⁊ principaliter melancoliam ⁊ flegma purgant ſiue coleram rubeam.

PIllule cochie. ℞. probate ad emigraneũ dolorẽ ſtomachi ⁊ .liũ. ℞. aloes abſinthij pulpe colloquintide ſcamone equale pōdus maſticis dimidiũ vnius predictorum. Cōfice cum ſucco feni. vel abſinthij vel ſolatri et fac pillulas: dentur ſm quantitatem virtutis.

PIllule de aloe ⁊ maſtice. ℞. aloes. ℥. ſ. maſticis. ℥. ß. gario. roſaꝝ ru. añ. ʒ. ſ. croci diagridij. añ. ℈. ij. confice cũ ſucco feniculi vel abſinthij.

QUadrimeron. i. de quattuor nũeris vel quattuor reb⁹ expertũ eſt ad aſmaticos ⁊ ex catarro tuſſiẽtibus: valet etiã ad dolorem: ⁊ frigiditatẽ ſtomachi digeſtionẽ ꝓcurat renes debiles releuat. ix. pars eſt li. ſ. ℞. elennij. ℥. ſ. ⁊ ß. ʒ. iij. ſe. maratri. ℥. ſ. piperis. ʒ. vſ. cimini. ʒ. iij. mel qd̓ ſufficit: datur mane vel veſpere cum vino calido.

ROſata nouella. roſata dicit̃ a roſis nouella reſpectu veteris q̃ recipiebat ribar. i. ſulphur viuũ vomitũ ⁊ ſubuerſionẽ ſtōachi aufert debilitatẽ ⁊ ſiti reprimit defectis ex lōga ĩfirmitate mire ſubuenit ſudores diaforeticos ꝯpeſcit xx. pars eſt li. ij. ℞. roſa. zuccha. liq̃. añ. ℥. ſ. ⁊. ʒ. ſ. ⁊. ℈. ij. et. ß. cynamo. ʒ. ij. ⁊. ℈. ſ. grana. ij. gari. nardi. zinzi. galãge. nuc. muſ. zedoarie ſtoracis cardamo. apij. añ. ℈. ſ. ⁊ gra. viij. mel qd̓ ſufficit datur mane meridie ⁊ ſero cum frigida.

RUbea trociſcata dicitur ab ip̄o colore trociſcata a trociſcis qui ibi ponuntur dicta valet: tertianarijs quotidianarijs ante horam acceſſiōis data cum rodoſtomate ad modum auellane naribus ⁊ pulſibus de eadem ĩnũctis ſanitatẽ p̱ſtat reumati ex acri flegmate facto data cum ptiſana ſubuenit. vij. pars eſt li. ſ. ℞. liquiritie cynamomi papaueris albi: añ. ʒ. iij. ⁊. ℈. ſ. ⁊ gra. v. croci iuſq̃ami. ro. ſemi. apij. añ. ʒ. ij. ⁊ gra. xv. nardi violarũ: añ. ʒ. ſ. ⁊ grana. vij. gario. ſtoracis optime opij thebaici: añ. ℈. ß. trociſci croci magnetis et hydiocri myrrhe aniſi ana. grano. xv. mel quod ſufficit.

REquies magna vel magna medicina. requies dicit̃ eo quod requiem patientibus preſtat ⁊ ſomnum ⁊ maxime typice febrientibus quotidianarijs tertianarijs q̃rtanarijs acutis et peracutis preſtat. vſ. pars eſt lib. ſ. ℞. roſa. et vio. añ. ʒ. iij. opij. iuſquia. miconis papa. al. mãdragore ſca

riole lactu.ſe.portulace pſilij nu.muſ.cynamo.et zucchari. aſi.ʒ.j.ꝛ ſ.ſandali albi.rub.ꝛ citri.ſpodij dragagan.aſi.℈. ij.ꝛ gran.v.da patientibus acutam cum ſyrupo viol.interpolate cuz melle cōfectam dare poſſumus.datur quartanarijs cum vino calido acutis ꝛ peracutis tertianarijs cū aq̄ calida vel ſyru.requies eſt opiata quaſi frigida ꝑcipue valet ad ſomnum inducēdū ad modum caſtanee data: cuz autem eſt data hominibus quaſi ſanis tempeſtiue debēt multum comedere vel cenare:ꝛ poſtea detur eunti dormitū.ꝙ ſi aliquis abhorret ſumere diſtemperetur cū ſucco ro.vel ſyru.vio.ꝛ coletur:ꝛ poſtea detur licet omnino nō faciat effectum.nam multum valet etiam ſic data. Item attendendū eſt ꝙ ex ſpecieb⁹ hui⁹medicine ſyru.factus bon⁹eſt ad ſomnum prouocandū.ſ.vt ſpecies bulliāt in aq̄ trite ꝛ colentur ꝛ appoſito zuccharo fiat ſyrupus.Item in acutis q̄buſlibet poteſt dari ad ſomnum inducendum.

Rodozacchara.i.zuccharū ro.valet dolori ſtomachi et debilitati facte ex calore mirabiliter ſtomachum confortat.valet etiam ad diariam ꝛ omnem fluxū ventris ex calore factumvalet cardiacis qui ex calore patiuntur.fit autē ſic:in.ij.lib.zucchari ponatur lib.ſ.viridium ro.minutatim inciſarum ꝛ in mortario poſtea diutiſſime terātur ꝛ in vaſe vitreo ad ſolez per.xxx.dies ponātur:ꝛ mane ac ſero bene agitētur.trāſactis vero.xxx.diebus in terreo catino ponantur ꝛ in lib.ſ.zucchari modice triti ſuperpoſita ꝛ manibus bene confecta invaſe ſtricto reponantur datur mane ꝛ meridie cum rodoſtomate vel cum frigida.

Eodē modo fit zuccha.vio.ꝙ facit pleureticis periple. ꝛ ethi.ꝛ qui maxime cōſtipati ſunt daꝛ iſtis cuz ptiſana mane et meridie cum frigida pectus humectat ꝛ ventrem laxat.

Sotira magna.i.q̄ īterp̄taꝛ ſaluatrix ſi cū mulſa bibaꝛ capitis dolorē antiquum tollit veterē vel ſilueſtrē freneſim placat epilenticis ꝛ melancolicis ſubuenit oculorum aurium ꝛ dentium dolorem mirabiliter ſanat mulieris lac ſoluit ꝛ p aurē iniectū auditū reddit cum tepida ſūpta diſſolutis: aſmaticis medetur tuſſim antiquam ꝛ recentez tollit ſtomachumvomentem ꝛ de ſingultu ꝛ dolore laborantē

ſanat peripleumoniam ⁊ pleureſim ⁊ epatis tenſiones de ponit ictericos ex abundantia fellis rub. purgat: et ad priſtinum colorē reuocat ſanguinis ſputū cū oximelle ſumpta vel decoctiōe polligonie vl' plātaginis ſiſtit fluxū vētris cōſtringit brachiorū et coxarū dolorē ſedat ⁊ his q̄ pre dolore dormire nō pñt mire ſomnū inducit arteticis ſciaticis ⁊ podagricis neceſſario datur ad ſerpētinos morſus cū mulſa ppinata pdeſt quartanarijs ex longa infirmitate patientibus ſi ea vtātur. vj. pars eſt li. ij. ℞. ſtoracis optime. ʒ. iiij. ⁊ ß. apij. ʒ. iij. ⁊. ℈. j. coſti. myr. opij petro. macedonici: añ. ʒ. iij. ſiſelei. ʒ. ij. ⁊. ℈. ij. pipis. ʒ. ij. ⁊. ℈. j. ⁊. ß. cyn. nar. añ. ʒ. ij. ⁊ ℈. ß. ſquanti ſyriaci ani. añ. ʒ. ij. ca ſtorei. ʒ. j. et. ß. reuponticí. ʒ. j. ⁊. ℈. j. trociſc. croci magnetis aſari: ana. ʒ. j. piperis al. ℈. ij. ⁊. ß. hydiocri. ʒ. ß. amomi piperis lō. añ. ℈. j. alij apponūt croci. ʒ. ij. ⁊. ℈. ij. mel qd ſufficit dat' i modū auellane

Stomatichon frigidū facimus q valet cōtra oēm calorē ſitim reprimit ⁊ patiētib⁹ debilitatē ex nimio calore potēter ſubuenit acutis ⁊ peracutis mirifice pdeſt. ℞. zuccha. lib. j. ſandali al. ⁊ ru. añ. ʒ. j. ⁊. ß. ſpodij berberis ſem. portu. ſcario. ſe. melo. paleſtini ſucci liq̄. ro. ⁊ vio. nenufa. añ. ʒ. j. cōficitur ſic ſupradictum zuccharū ponat' in ſtagnato cum lib. j. aq̄ ro. ⁊ tādiu bulliat cū ſpatula agitādo donec ad aq̄ cōſumptionē deueniat: deinde puluis p̄dictarum ſpecierū bene cribratus immiſceatur cum ſpatula agitādo i ſtagnato: cū aūt probare volueris vtrū ſit coctū ſupra marmor. gutta proijciatur que ſi coagulētur bene coctū eſt ⁊ ſi coctū fuerit tūc ponatur ſup marmor prius abluto ⁊ inūcto oleo ro. vel vio. ⁊ tūc cū cultello eodē modo oleo inūcto fruſtatim icidat' dū calidū eſt: datur mane ⁊ meridie cū frigida.

Stomatichon calidum ſtomachum cōfortat digeſtiuā virtutem adiuuat: ⁊ ilioſis confert. ℞. zuccha. lib. j. aq̄ lib. j. cyna. zinzibe. ana. ʒ. ij. gari. galāge: añ. ʒ. j. nucis muſ. ſpice: ligni alo. carda. macis. añ. ʒ. ß. cōfice eodē modo vt ſtomatichon frigidū. ſi vero laxatiuū facere volueris. ℥. j. ſcamonee addatur.

Sal ſacerdotale quo vtebantur ſacerdotes in diebus helie pphete ppter dolorem capitis ⁊ caliginē oculoꝝ ⁊ ſtomachi ⁊ dētiū dolorē tuſſim ⁊ anhelitum emendatoꝝ

odoratū reddit ⁊ corpus humanū icolume ſeruat. ℞. ſalis cōis.ʒ.xvj.cyna.ʒ.iiij.zinzi.amomi piretri:cimini:amei:piſpe.ſileris:ſaturegie.yſo.orig.pulegij:añ.ʒ.j.que oia teren do in puluerem redige ⁊ in omni cibo vtere ⁊ vſui ſerua.

SIrupus roſa.ſic fit.℞.ro.recentes ⁊ pone in vaſe ⁊ ſup aſperge aquam feruentē ⁊ coo peri vas ne fum⁹ exeat inde ⁊ cum infrigidata eſt aqua proijce roſas exprimendo. Deinde aquā eandē bullientem ſuper alias roſas recētes iterum pijce:⁊ ſupradicto modo facimus mutando roſas tādiu donec ipſa aqua ſit rubea:deinde in lib.iiij.aq̄ li.iiij. zuc.pone ⁊ cum bullire inceperit album oui cum aq̄ frigida pone ⁊ concutias tantū quouſq; ſpumeſcat:⁊ ſpumā illam in ſyrupū bulliētē ſuperaſperge:⁊ cū nigreſcere ſpuma inceperit ſuauiter cū cacia remoueas ⁊ iterum aliā ſpumā īfunde:⁊ ſupradicto modo fac quouſq; clarior fiat ſyrup⁹ et cu; ceperit quaſi filum facere vel ſup marmor poſitus vel ſupra vnguem non diffunditur coctū eſt:valet ſiccitati ⁊ calori febrium ſitim reprimit:confortat ⁊ conſtipat.

SIrupus viola.eodem modo fit qui multu; valet febricitantibus ptiſis ⁊ cōſtipatis ventrē humectat ⁊ laxat vt breuiter dicā oēs illi qui fiunt de floribus hoc modo fiūt vt ſyrupus nenufarinus.⁊ iam valet iſte ſyrupus cōtra acutas ⁊ peracutas ⁊ prouocat ſomnum.

SIrupus ꝯ pleureſim ⁊ peripleumoniā ptiſicos ⁊ ethicos.℞.aque lib.iiij.⁊ ponantur ibi.ʒ.ij.⁊.ß.viol.liqui. papa.al.ana.ʒ.ß.ſe.citonio.⁊ malue mundate:medulle.ſe. bombacis.medulle.ſe.citrulli.melo.cucume.cucurbi.mundatorū.ſe.portul.draga.gummi arabi.añ.ʒ.iij.omnia i aq̄ vel ſacculo bene trita ponantur:et ſacculus in predicta aq̄ ponatur ⁊ bulliat ad medietate; ⁊ ſacculo abſtracto ab aq̄ lib.ij.zucchari apponātur:⁊ fiat ſyrupus ⁊ clarificetur vt ſupra docuimus.

SIrupus contra acutas ⁊ peracutas paſſiones.℞.ſuc. portula.ſucci melonū paleſtinorū añ.lib.j.vł cū aq̄ decoctionis citro.melo.⁊ cucurbi.vel capil.ve.herbe epatice: politrici adianti:cetrac.in aqua iſta vł in ſucco predicto fac bullire liquiritiam mundatam ⁊ tritam:⁊ draga.vio.añ.ʒ. j.prunorum numero.v.ſemperuiue:aut cotilidonis.ʒ.j.dei

de colet ur ⁊ colature adde zuc.lib.j.⁊ fiat ſyrupus vt dixi=
mus clarificetur ſm̃ ꝙ debet vł vt ſuperius docuimus: de=
inde pſiliam ⁊ ſe.cito.añ.℈.j.in ſacculo mitte ſandal.al. ci
tru.⁊ ſpo.berbe.ro.portu.lactu.ſca.añ.ʒ.ß.puluerizata ⁊ ho
rũ puluerem in eodẽ ſacculo pone ⁊ ibidẽ reub. pulueriza
ti.ʒ.j.hec ſimul bullire facias vſqꝫ ad decoctionem datur cõ
tra acutas ⁊ peracutas ſine apate cum aqua frigida.

SIrupus contra omnem fluxum ventris.℞.zuccari li.
j.aque ro.vel plu.lib.j.⁊ ß.⁊ in aqua iſta ponatur myr
tilini.℥.j.roſarum ſumach acatie balauſtie ſpodij hypoq=
ſtidos.añ.℥.ß.ſorbarum mundatarum.x.neſpulorum viri=
dium numero.v.cornarum vel prunorum immaturoꝵ.x.
draga.liquiri.gummi arabi.añ.ʒ.ß.que ſunt terenda terã=
tur ⁊ bulliãt in ſupradicta aqua donec ad quantitatẽ vni⁹
libre deueniant ⁊ colature ponatur zuccarum predictum ⁊
fiat ſyrupus ⁊ clarificetur vt diximus.

SIrupus de papauere ꝯtra oẽm ventris ſolutionẽ.℞.
capita papaueris recẽtia ſiue humida numero.cl.plã
taginis balauſtie gallarũ prunellarũ imaturaꝝ.añ.ʒ.j.Cõ
ficit ſic oĩa iſta in aq̃ plu.℈.v.dimitte ꝑ biduũ.in tertio ve=
ro die coque aquã bene vſqꝫ ad conſumptionez medietatis
poſtea cola ꝑ pãnum fortiter.Cũ aũt colata fuerit admiſſe
illi colature tertiã partem mellis.⁊ iterum coque donec ad
ſpiſſitudinẽ mellis redigatur: ⁊ tunc conde in vaſe vitreo ⁊
cum opus fuerit in.ʒ.j.aque mitte.ʒ.j.ſyrupi.

SPongia ſomnifera.℞.opij thebaici.℥.j.ſucci iuſquia=
mi ſucci more imature rubei ſe.lactuce ſucci cicute co
dij.i.papa.ſuc.mandra.ſuc.hedere arboree.añ.℥.j.hec oĩa
ſimul ĩ vaſe mitte ⁊ ibi ſpõgiã marinã nouã qualis de ma=
ri exierit vt nõ tãgat eã aq̃ dulcis ⁊ pone ad ſolẽ in canicu=
larib⁹ dieb⁹ donec oĩa ꝯſumãtur cũqꝫ opus fuerit aq̃ nimis
calida illã parũ fomẽta ⁊ poſtea naribus patientis appo=
ne ⁊ cito dormiet: cũ aũt excitare volueris ſuccus radicũ fe
ni.naribus apponetur ⁊ mox expergiſcetur.

TYriaca magna galie.tyriaca dicitur domina medicina=
rũ galieni: qꝛ ab eo ꝯpoſita fuit facit ꝯ grauiſſimas
paſſiões toti⁹ hũani corpis epilẽticis catalẽticis appopleti
cis cephalargicis ſtõacis emigranicis ꝓdeſt ad raucedinẽ

vocis ⁊ conſtrictionem pectoris optima eſt:artheriacis aſ≈ maticis emoptoicis ictericis hydropicis peripleumonicis iliosis:⁊ vulnera in iteſtinis habētib⁹ nefreticis calculoſis collyricis ſubuenit:menſtrua educit:⁊ fetum mortuum ex≈ pellit lepras ⁊ variolas ⁊ frigus periodicū et ceteras paſ≈ ſiones inueteratas emendat precipue cōtra oīa venena et ſerpentū morſus ⁊ reptiliū valet:ſed diuerſa eſt eius doſis pro quātitate ⁊ qualitate vniuscuiuſ&#x0;q paſſionis que in fine ſcribitur oēm defectionem ſenſuū releuat cor cerebrū epar ſtomachū cōfortat totū corpus incorruptum ducit et cuſto dit.ix.pars lib.ij. ℞.trociſcorū ſquilliticorū.ʒ.ij.et.℈.ij.pi≈ peris lon.ʒ.ij.minus granis.vij. trociſcoꝝ tyri et dyacoral li.aā.ʒ.ſ.⁊.℈.ſ.xilobalſami.℈.ij.⁊ gra.vij.opij agarici yris role ſcordei ſe.rape ſilueſtris cynamo.opob.aā.℈.ſ.gran. xiiij.reubar.croci ſpice colti ſquinācti zinzi.caſie ligne ſtora cis calamite myrrhe terebentine thuris maſculi calamenti dyptami ſticados polij radicis pētafilō petroſelini piperis albi.aā.℈.ſ.⁊ gra.vij.folij gummi arabici acori calcāti vſti ſerapini terre ſigillate ſeu boli ſucci hypoqſtidos celtice ca medrei gentiane meu.carpobal.amomi apij maratri carui ſilueſtris ſiſelei naſturcij.ſe.aniſi ypericon aā.℈.ſ.mumie caſtorei oppopona.aſpalti galbani cētauree minoris ariſt. lō.dauci ſiluatici.aā.℈.ſ.mellis diſpūati qđ ſufficit q̄ teren da ſunt tere:⁊ gūmas in vino liq̄factas cū puluere ⁊ melle cōmiſce ſufficiēti vel cū ſpecieb⁹ teras datur in modū auel lane cū tepida apoplecticis ſcotomaticis cephalargicis emi graneis ad raucedinē vocis ⁊ ↄſtrictionē pectoris cū melle aut dragagātoꝛita vt in ore teneat aſmaticis cū decoctione liliſagi emoptoicis ex pectore ⁊ pulmonis vitio cū ptiſana ad veteratas paſſiones cū apozimate yſopi ictericis cū de≈ coctione aſari hydropicis cū oximelle vel oxizaccara peri≈ pleumonicis cū iure vel decoctiōe marubij iliosis cū apozi mate apij in inteſtinis vulnera habētibus cū decoctiōe ſu≈ mach:nefreticis calculoſis ⁊ collyricis cū apozimate grano rū ſolis apij ſiluatici vel domeſtici.artetiacis cū iure vel pi gani decoctiōe ad venena ⁊ mēſtrua educēda:⁊ fet⁹ cū vino calido vel mulſa cū aqua vbi cocta ſit mēta vel ozimum et frigori periodico et cunctis paſſionibus cum tepida.

Tyriaca

Tyriaca dyateſſereō:tyriaca vt dicitur domina medicī
narū:dyateſſereō.i.de quattuor rebus dicitˀ de qbus
antiqtus ɔficiebatˀ:ſʒ alij philoſophi poſtea addiderūt:va
let ppriē toxicatis hoibus ⁊ morſis a canibˀ rabioſis: aut
ab alijs animalibus venenoſis:datˀ cū ſucco mēte ad bibē
dū ⁊ ſup ipm vulnus de eadem inūgatur et venenoſa ſup
inūcta:ſcʒ donū melanū qd ſalernitani ſtagiam vocāt:qrta
narijs ⁊ vere quotidiane data cum decoctiōe pigani vel gē
tiane ſubuenit.x.pars ē li.ij.℞.myrrhe ariſto.rotūde gen
tiane baccarum lauri excorticatarum.aā.ʒ.i.⁊.℈.ij.minˀ grano.
rij.fenugreci nigelle ʒedoarie.aā.ʒ.j.℈.ij.⁊gra.viij.dypta
mi camedrei piga.ʒ.j.⁊.℈.vij.⁊ gr.ij.gūmi hedere calcāti
vſti.aā.ʒ.j.oſſis de corde cerui mumie aā pharmaci.aā.ʒ.
j.cornu cerui vſti.ʒ.iij.mel q̄ ſufficit:datˀ i modū auellane.

Trifera maior: ideſt iuuenilis iuuenem hominē red
dit:ſaracenica:quia a ſaracenis inuēta:datur ppriē
ictericis epaticis ⁊ patientibus dolorem capitis ex fumoſi
tate colere rubee:datur contra duplicem tertianam:et re=
ſtaurat viſum amiſſum ex calore:et colorem perditum ad
priſtinum reuocat:datur mane cū tepida.viij.pars.li.j.℞.
ʒuccari.℥.iiij.myrabolanorū citrinorum corticum medulle
caſiefiſtule ⁊ tamarindorum.aā.℥.j.⁊.ß.chebulorum mun
datorū manne:aā.ʒ.vj.℈.ij.⁊ gra.v.indi violarum recentiū
poſſunt inueniri.aā.℥.ß.ani.maratri.aā.ʒ.ij.⁊ gra.xv.ma=
ſti.macis.aā.ʒ.j.et gran.vij.et.ß.bellirici emblici.aā.℥.ß.
et gra.iiij.Conficitur ſic in duabus lib.aque ponantur.℥.
iij.vio.recentiū ſi poterūt inueniri ſi nō ſiccarū ⁊ bulliāt do
nec deueniat aqua ad purpureum colorē ⁊ viole ſint remiſ=
ſe:poſtea leuiter expreſſum coletur de colatura illa ps acci
piatur ⁊ caſſefi.et tamarindorū:⁊ p caciā abluantˀ ⁊ colentˀ
per eadem in alia aqua lib.j.⁊.℥.viij.ʒucchari immittantˀ ⁊
ſuper ignem ponantur.Et ad ſpiſſitudinem bulliat:⁊ cum
inceperit inſpiſſari addatur colatura caſiefiſtule ⁊ tamarin
dorū:poſtea manna cū volueris ſcire vtrum ſit coctum po=
natur gutta ſup marmor:et ſi quaſi mel colligitˀ coctū erit:
tunc ab igne deponatur ⁊ cum infrigidatum erit puluis in
pradictarum ſpecierum apponatur ſemper cum ſpatula
agitando donec incorporetur ad vltimum ſupradictū ʒuc=

carum bene pulverizatum mitte: datur in modū caſtanee: ſi ſit diſtemperantia caloris cum frigida ſi ſit exabundantia frigidi humoris cum calida.

Trifera magna dicitur quia magnam vtilitatem & fructum mulieribus confert: datur contra dolorē ſtomachi virorum & mulierum cū aqua in qua cocta ſint ſemina feniculi aniſi et maſticis datur contra vitiū matricis ex frigiditate ſi diſtemperata bibatur cū vino in quo cocta ſit arthemiſia: prouocat etiam mēſtrua ſi fiat cum arthemiſia bene trita: & oleo muſcelino commixta peſſarium ex bombace factum ſi fuerit ex ea inunctum & in vuluam mulieris immiſſum menſtrua prouocat mulieri nō concipienti: ſi detur cū vino in quo cocta ſit mandragora vel ſambucus miro modo: prodeſt pueris qui non poſſunt dormire: & in nocte nimis garriūt. diſtemperata cum lacte mulieris in modum ciceris & bibita prodeſt. viij. pars. lib. j. ℞. opij. ʒ. ij. cynamomi gar. galange ſpice zedoarie zinzib. coſti ſtoracis calamenti calami aromatici iris paucedani acori mandragore celtice roſe piperis aniſi apij petroſelini macedonici dauci iuſquiami feniculi ozimi cymini. añ. ʒ. j. mellis quod ſufficit. datur in modum caſtanee vt ſupra diximus.

Trionſilon dicitur a viridibꝰ folijs rute que in eo ponuntur: valet proprie quartanarijs: & vere quotidiane in hyeme et vere poſt prandium in ſero cum vino. iiij. pars eſt lib. j. Recipe piperis albi quod inter nigrum inuenitur. ℥. ß. piperis nigri. ʒ. ij. cymini aſſi. ʒ. ß. zinzibe. nitri piretri: añ. ʒ. ij. piperis lon. ʒ. ß. petroſelini ame. dau. aniſi elenij ſpice cyperi apij ſiſelei coſti. añ. ʒ. me. gariofi. ʒ. j. et gran. vij. et. ß. dactylorum mundatorum numero. xij. foliorum rute viridis. ℥. j. et. ß. mel quod ſufficit. datur vt ſupra diximus.

Triaſandali dicitur a tribꝰ generibꝰ ſandaloꝝ que ibi intrāt datur ꝓprie cōtra calorē epatis & ſtomachi priſcis ictericis medietas eſt li. ij. ℞. ſandali albi & rubei & citri. roſa. zucca. añ. ſolidos duos. reubar. ſpodij ſucci liquiritie ſeminis portulace. añ. ſolidū vnū & medium amili gūmi arab. dragagāti ſeminis melonis citrul. cucu. & cucurbi. ſeminis ſcariole: añ ſolidum. j. camphore. ℈. j. & ß.

alij quadruplicant pondus ro. qđ ſufficit: datur mane ⁊ meridie in modum caſtanee cum frigida.

heodoricon hyperiſton. theodoricon dicitur: a deo da-
t tū. hyperiſton ideſt bene expertum interpretatur fa-
cit enim contra emigraneum dolorem et vertiginem capitis: et contra fluxum flegmatis quod in faucib⁹ ⁊ gutture decurrit: vnde fit homo q̄n̄q; ſine voce: valet etiā ſpleneticis ſine febre colorē bonū facit ſi ſimplex det̄: ſed ſi purgationē facere volueris adhibeas. ℈. ij. ſcamonee et forti⁹ operabitur: duodecima pars eſt lib. ij. ℞. aloes epatici. ʒ. iij. ⁊ gra. iij. ⁊ tertiā partem vnius grani cynamomi camedrei acori. ana. ʒ. iiij. croci caſſie lignee reupon. an̄. ʒ. ij. ⁊ gra. xvj. agarici. ʒ. ij. ⁊. ß. nardi coſti maſti. aſari ſilſ̄ij ſquille aſſe armoniaci bdellij ellebori nigri ypericon epithymi polipo. braſſice ſucci piperis al. ⁊ lon. an̄. ʒ. j. ⁊. ß. ſq̄nāti zinzi. ſmyrne myrabo. colloquin. ſerapini oppopo. caſto. abſinthij. ariſto. lōge petro. gētiane amomi. ana. ℈. ij. dyagridij piperis nigri: an̄. ℈. j. mel qđ ſufficit: dat̄ mane ⁊ ſero cum vino calido. ʒ. iij.

heodoricon anacardinū ab anacardis dicitur qui ibi
t reperiuntur datū mirabiliter memoriam reparat ver-
tiginem capitis: ⁊ maxime a poſteriori parte aufert: flegma quod ibi eſt purgat cauſis matricis: mirabiliter cōfert ſi eam purgare volueris. octaua pars cōfecta eſt lib. ij. ℞. aloes epatici. ℥. j. ⁊. ß. yrei caſſe. an̄. ʒ. vij. minus gra. xvj. zinzibe. anacar. carpobal. ana. ʒ. iiij. ⁊. ß. folij ſpice myrabo. corticis meu. epithy. an̄. dra. iij. ⁊. ℈. j. gariofi. reupon. maſticis ſquinanti. an̄. ʒ. j. ⁊ gra. iij. ⁊. ß. mel qđ ſufficit ɔficit̄ ſic. Accipe corticis radicis feniculi bene triti ⁊ abluti. li. j. ⁊ pone in. ij. libris aceti. Et ſtet ibi. per. vij. dies ⁊ poſtea tere ipſas radices ⁊ in eodem aceto coque vſq; ad tertiā partē. Et cū omni diligentia cola per pannum ⁊ pone in duabus lib. mellis diſpumati ⁊ bulliat vſq; ad aceti conſumptionē cum tali melle cōfice. Supradicte aūt radices colligantur in maio vel iulio quia ante hoc tēpus humide ſunt ⁊ poſt hoc ſicce ſunt: doſis eſt. ʒ. j. vel. ij. cū mulſa valet.

Rociſci dyarodon. i. rotunda cōfectio trociſci iſti i dya
t margaricon intrant et in dyarodon: quinta pars

eſt.ʒ.x.⁊ gra.xij.℞.croci.℈.ij.et grana.vij.camphore gra. xij.roſarũ viridiũ.ʒ.iiij.ſpodij.ʒ.ij.ſandali rub.ʒ.j.⁊.ß. gra. vij.ſandali albi.ʒ.j.gra.xij.Cõficitur ſic in marmorea pila recentes roſe ſine intermiſſione terantur:deinde ceterarũ ſubtiliſſimus puluis ſpērũ ſupponatur:et cum ſufficiēti ro doſtomate conficiatur ad vltimum adhibeatur camphora deinde trociſci iformenť ⁊ ad vmbrã exiccenť ⁊ vſui reſeruēť

Trociſci diani dicuntur a violis albis tertia pars ē.vj. ʒ.⁊.ß.℞.foliorum violarum albaruʒ viridium.ʒ.v.ſe. plantaginis.ʒ.j.amili.ʒ.iij.ſe.papaueris al.ʒ.ij.⁊.℈.j. balſami.℈.j.reubar.℈.j. rodoſtomatis qđ ſufficit ad modum precedentium trociſcorum.

Trociſci idiocri qui in rubea ⁊ ſotira intrãt.vj.pars eſt. ʒ.vj.℞.amomi.ʒ.j.cynamomi croci folij myrrhe caſie: ana.ʒ.ß.ſpice.℈.j.opobalſami coſti ſqnãti calami aromatici xilobal.aſari.fu.añ.gr.xv.maſticis maratri.añ.gra. x.tamariſci gr.v.vini aſcalonis quod ſufficit hec omnia tere ⁊ cũ vino illo trociſcos informa ⁊ cũ fumo ſtoracis ſicca.

Trociſci croci magnetis intrant in rubeã:⁊ ſotiram.℞. croci.ʒ.j.roſarũ ameos myrrhe.añ.ʒ.j.⁊.ß.xiloaloes. ℈.ij.iformentur cũ aqua roſata

Trociſci ſquilliticí ſic fiunt:ſquillã integrã diuide et inuolue in paſta fermētata ⁊ in furno coque ⁊. abſtracta de maſſa ⁊ electis corticibus eius mediũ tere in mortario ⁊ tantũdem farine orobi adde ⁊ inde trociſcos in forma: ⁊ cũ vino aut melle tēpera ⁊ in vmbra ſicca ⁊ ſi deeſt orobũ tãtũdē panis aſſi ſubtiliſſime triti pone exinde trociſcos i forma ⁊ in loco vmbroſo ſicca.

Trociſci diacoralli.℞.coralli rub.cyna.myrrhe amomi papa.añ.ʒ.iiij.ſquinanti croci.añ.ʒ.ij.calami aro.xilobal.caſieligne̕e folij maſticis polij fu.aſari pedis columbini.ana.ʒ.j.de his oībus facto puluere cum vino tempera: et trociſcos penſantes ſolidos ſingulos informa et in vmbra ſicca.

Trociſci ꝺ aniſo valētes paratis ad hydropiſiʒ.℞.aniſi eupatorij añ.ʒ.iij.apij abſinthij maſticis aneti aſari. ſpice amigda.amararũ.añ.ʒ.j.aloes epatici.ʒ.iiij.⁊.ß. informa trociſcos ad pondus.ʒ.j.

TRociſci de tyro qui in magna tyriaca Gal. recipiũtur
ſic fiũt. Inuenias tyros in longitudine vni⁹ palmi exi
ſtẽtes. oculos habẽtes rubeos ⁊ linguã mobilem: ⁊ cornua
in modũ grani frumẽti: caput ⁊ caudã tribus digitis mẽſu
ratis abſcinde: mediũ ꝙ remanet excoria ⁊ inteſtinis proie
ctis optime dulcia q̃ laua: ⁊ ſic coq̃ dõec ſpine a carnib⁹ ſepa
rẽtur: poſtea ſpinis ꝓiectis carnẽ in marmoreo mortario ſa
tis tere ⁊ cõmixta eiuſdem ponderis farina orobi vel panis
aſſi cum iure ſuo tempera et fac inde trociſcos penſantes
ſingulos ſolidos: ⁊ in vmbra ſicca.

VOmitus noſter dicitur a vomendo eo ꝙ frigidos ⁊ cali
dos purgat humores. noſter quia a nobis cõpoſit⁹ eſt
purgat proprie colerã rubeam ⁊ flegma. datur quotidiane
vere ⁊ tertiane nothe in modum caſtanee cuꝫ calida. detur
etiam delicatis hominibus cum ſyrupo acetoſo diſtempe-
rato ⁊ per noctẽ ſub diuo ponatur. in mane iteruꝫ cũ aqua
calida diſtemperetur ⁊ coletur ꝑ pannũ vt tota ſubſtãtia re
maneat. ſedat veram tertianã: debilitatẽ ⁊ nauſeaꝫ a ſuper
fluis ⁊ acutis humoribus factã aufert. ℞. tapſie panormi-
tane vel aragonẽſis collecte in mẽſe maij ſiue iulij. ℥. iij. cro
ci africani. ℥. j. ⁊. ß. nucis vomice. ℥. ß. aſari. ℥. j. mellis aſarini
ꝙ ſufficit. ꝙ ſic fit i duabus li. mellis diſpumati adde. ℥. iiij.
ſucci aſari ⁊ bulliat ad ſucci cõſumptionẽ. ⁊ ſi ſuccũ habere
non volueris pone tapſie aſari añ. ℥. ij. ⁊. ß. ⁊ dimidiã cata-
puciarũ ⁊ totum depone in aqua marina et bulliat vſq; ad
medietatẽ ⁊ aq̃ ponatur in li. ij. mellis diſpumati ⁊ coq̃ vſq;
ad aque ꝯſumptionẽ ⁊ cũ tali melle ꝯfice: detur mane in mo
dũ caſtanee cũ tepida vel oxizaccara duris hominibus cũ
tota ſubſtãtia. debilibus colatura tantum.

VOmit⁹ patriarche. ℞. tapſie lib. j. croci africani. ℥. iiij.
cynamomi aſari añ. ℥. ij. cataputie. ℥. ij. mel ꝙ ſufficit:
detur cum tepida ante acceſſionem.

VOmitus valẽs tertianarijs ⁊ quartanarijs. ſꝫ maxime
ꝯpetit quotidianarijs. ℞. tapſie. ℥. iiij. aſari baccare. ℥.
j. cinamo. ℥. j. croci hortulani. ℥. j. ſe. atriplicis. ℥. ß. mellis ꝙ
ſufficit. detur in modum caſtanee cum calida.

VNguentuꝫ marciaton magnũ a martiano peritiſſimo
medico dicitur a quo fuit inuentũ ꝙ facit ad dolorem

et frigiditatem capitis et pectoris ⁊ ſtomachi ⁊ ad ſcliroſiſ
ſplenis et epatis: et ad illi dolorem ad ſolem vel ad ignẽ
inunctum ſtatim ſubuenit paralyticis ſciaticis nefreticis
podagricis prodeſt: tumores reprimit: durities remollit
ſpaſmaticis ⁊ tepice febricitantibus valet et contra omnes
dolores ex frigiditate medetur potenter. iiij. pars eſt lib.
viij. ℞.cere al.li.ij.olei li.viij.roriſmarini foliorũ lauri.ana.
ʒ.viij.rute.ʒ.vij.tamariſci.ʒ.vij.eſbrij ſanine balſamite lili
ſagi ozimi polij calamenti arthemiſie enule betonice bran
ce vrſine ſpargule herbe venti pimpinelle arimonie abſin-
thij herbe paralyſis herbe ſancte marie cimarum ſam-
buci craſſule millefolij ſemperuiue camedrei centau-
ree fragarie quinq; folij herbe tetrait.ana.ʒ.iiij.et.ß.eui
ſci radicis cimini myrte.ana.ʒ.iiij.fenugreci.ʒ.j.et.ß.bu-
tyri.ʒ.j.⁊.ʒ.ij.vrtice vio.papaueris nigri mente ſaracenice
et alie mente politrici lapaceoli carduncelli matriſſilue ma
turelle herbe muſcate alleluya.ligue ceruine criſpulei cam
phore ſtora.medulle ceruine añ.ʒ.ß.adipis vrſini gallina-
cei maſticis ana.ʒ.j.thuris.ʒ.ß.olei nardini.ʒ.ij.herbe col
ligantur in medietate menſis maij vno die oẽs herbe iſte
colligant̃ vel duob⁹ ſi põt ab hora tertia vſq; ad meridiem.
Conficitur ſic: herbas tritas diebus.vij.in optimo et odori
fero vino infunde octauo vero die ad lentum ignem ponã-
tur et cum vinum aliquantulum inceperit conſumi adda-
tur ſupradictum oleum ⁊ bulliant donec incipiant diminui
deinde ſtudioſe colentur et proprietas herbis iterũ ſuper
ignem ponantur: et cum inceperit bullire pone ſtoracem:
⁊ cum modicum bullierit pone butyrum et aſſungiam ali-
quantulum contuſam ⁊ oleum nardinum maſticẽ ⁊ oliba-
num: ⁊ poſtea ceram et cum cera liquefacta fuerit ſemper
cum ſpatula agitando ab igne deponatur ⁊ cũ coagulatũ
fuerit in vaſe referua.

Vnguentum aragon: aragon.i. adiutoriũ.valet ad do
lorẽ ex frigiditate viri ⁊ mulieris tali modo inunctũ
in teſta oui primum calefac ad ignem: deinde ſuperiungat
et poſtea teſta calida ſuperponatur loco patienti.valet ad
ſpaſmũ ⁊ thetanũ ⁊ ad dolorem ilij ⁊ renũ tali ordine: vt ſu-
pra diximus.arteticis ⁊ ſciaticis multũ ꝓdeſt quartanarijs

ſi ſpina inungatur ante horam acceſſionis:vt dictuȝ eſt mi rifice prodeſt quarta pars eſt lib.vj.℞.roriſmarini maio rane radicis iari ſerpilli rute radicis ſiccid.an.ʒ.iiij.et.ß. folioꝝ lauri ſaluie ſauie an.ʒ.iij.policarie maio.⁊ minoris an.ʒ.ix.brionie.ʒ.iij.laureole.ʒ.ix.nepite foliorum ſiccidis an.li.ß.maſticis olibani an.ʒ.vij.piretri euforbij ȝinȝib.pi peris an.ʒ.j.olei muſcellini.ʒ.ß.petrolei.ʒ.j.adipis vrſini olei laurini an.ʒ.iij.butyri.ʒ.iiij.olei communis lib.v.cere lib.j.et.ʒ.iij.herbe et radices hora ſupradicta colligantur herbe vno vel duobus diebus vt dictum eſt ſuperius forti ter contuſe ponantur in oleo per.viij.dies.octauo autē die ſuper ignem ponantur et coquantur donec herbe deſtruā tur:poſtea per ſaccum fortiter colentur ⁊ iteruȝ ſuper ignē ponantur et cum bullire inceperint addatur oleum lau rinum butyrum adeps vrſinus et cera qua liquefacta ad de petroleum et muſcellinum poſtea maſticem ⁊ olibanuȝ ȝinȝiber.piper et piretrum euforbium.⁊ tūc ab igne depo natur et recordatur.

Vnguentuȝ agrippa quo agrippa rex iudeoꝝ vtebat̄ qd̄ tante dignitatis erat ꝙ nemini diſcipulorum tra dere volebat.valet hydropicis ⁊ omnibus tumorib⁹ i qua cūqȝ parte corporis fuerint ⁊ ad neruos indignatos vrinā prouocat:inunctum ſuper ventrem laxat:⁊ dolori renuȝ ex frigida cauſa optime facit.iiij.pars eſt li.v.℞. brionie li.ij. radicis ebuli tribuli marini an.ʒ.ij.radicis ſuccid.li.j.ſquil le.ʒ.vj.yreos.ʒ.iij.radicis filicis.ʒ.ij.omnes radices ter vl' quater bene abluantur ⁊ in pilo marmoreo teranī.et.iiij. lib.olei lentiſci vel cōmunis ponātur ꝑ duos dies.ſed ſi per vj.vel per.vij.dimittatur plus valet:qꝛ calorem et odorem ſibi ⁊ efficaciā vendicat:tertio vero velut dictū eſt ad igneȝ ponatur ⁊ tandiu bulliat donec incipiat dimitti:deinde po natur in ſacco et exprimendo coletur ⁊ cum colatum fuerit ſuper ignem ponatur ⁊ cuȝ bullire inceperit ponantur.ʒ. xv.cere albiſſime ⁊ liquefacta cera ab igne deponatur:⁊ cū infrigidatum fuerit collige ⁊ ſerua.

Vnguentū dialtea malauſticuȝ ⁊ calauſticū.dialtea a radice euiſci dicitur malauſticon.i. mollificatiuū:ca lauſticon.i.calefactoriū:medietas eſt lib.iiij.℞.radi.euiſci

li.ij.ſeminis lini ⁊ fenugr.añ.li.j.ſquille li.ß.olei.lib.iiij.ce re li.j.terebẽtine gummi hedere galbani añ.℥.ij.colopho nie reſine añ.lib.ß.nota ꝙ ſi iſta ponantur.ſ.actis et ſi cla minis valet ad conſolidationẽ vulnerũ:et quidam addunt buryrum:oẽs herbe ⁊ radices bñ abluãtur ⁊ terãtur ſitr li ni ſe.⁊ fenugreci ⁊ ſquilla:et cũ bñ trita fuerint ponãtur in vij.li.aque p.iij.dies quarto aũt die ponãtur ſup ignem ⁊ bulliant donec inſpiſſati fuerint:deĩde paulatĩ in ſacco po natur ⁊ cũ exprimere volueris addat aliqñtulũ feruẽtis aque ad abſtractionẽ illiꝰ ſucci viſcoſi de ſucco iſto accipiã tur li.ij.⁊ ponãtur in.iiij.li.olei ⁊ bulliant ad ſucci conſum ptionẽ ꝙ erit cũ nihil ſucci ſupnatauerit:poſtea addat li.j.ci cere ⁊ cum liquefacta fuerit addatur terebẽtina:poſtea gũ mi hedere contuſi galbani et ad vltimũ ponat puluis colo phonie reſine:⁊ cum coctum fuerit:quod erit tũc cum gut ta poſita ſuper marmor inſpiſſabitur deponat ab igne:et cũ coctũ fuerit ⁊ infrigidatũ diligẽter repone:valet ꝓprie ad dolorẽ pectoris ex frigiditate ⁊ pleureſi pꝰ in teſta oui calefactũ ad ignẽ ⁊ ſup pectus inunctũ ſanat oĩa loca infri gidata ⁊ deſiccata calefacit mollificat ⁊ humectat.

Unguentum citrinũ.Citrinũ dicitur quia in pomo ci trino decoquitur:pulchram reddit faciem lentigines de facie tollit:nigredinem a ſole inductam deſtruit et pu ſtulas in quacunꝙ parte corporis ortas ſalſi flegmatis mi rabiliter deſtruit et aufert cicatricem in corpore ſubtiliat: leproſi faciem ſi ex eo vnguatur multum emundat:rubori oculorũ pruritui ⁊ pallori ⁊ eriſipile valet:medietas eſt li. ij. ℞.borac.ʒ.ij.camphore.ʒ.j.corallii albi.℥.ß.amenti dul cis.℥.j.vmbilici marini draga.albi amidi cryſtalli antalli dẽtali olibani al.nitri añ.ʒ.iij.marmoris al.ʒ.ij.gerſe ſerpẽ tarie.℥.j.ceruſe cõis.℥.vj.hoc modo fit.Tere drag.⁊ ombi licos marinos ĩ mortario marmoreo cũ piſtello ferreo inſi mul cetera ſigillatim in eodem mortario terãtur ⁊ cũ pan no ſubtili albo cribrẽtur ⁊ cũ aſſungia porcina nouella al biſſima li.j.⁊.ß.ſepi pecorini vł caprini.℥.j.⁊.ß.aſſungie gal linacee.℥.j.Cõfice ſic caldariũ plenũ aq ſup ignem bulliat ⁊ cacabus cũ aſſũgijs in caldario pẽdeat in ipſa aqua ⁊ de ipſo calore aque liqueſiant aſſũgie ⁊ liquefacte p ſubtilem

pannum ⁊ album colentur in catinum ⁊ mox totus puluis apponatur preter camphoram et boracem cū ſpatula ſemper agitando vt oium bona fiat incorporatio hoc facto in vno citro cauato vel duobus mittatur ⁊ ponatur cum ſpatula ſemper agitando bulliant ⁊ cum incipit bullire iterū in caldario ponat̄ ⁊ cū ſpatula ſemꝑ agitādo puluis cāphore ⁊ bora. donec icipiat frigere agitet̄ ſemꝑ ⁊ cū in frigidatum fuerit recondatur. Et nota ꝙ in lib. j. pulueris debēt poni. viij. lib. aſſungie.

Unguentū aureū valet contra oēs guttas acutas frigidas ⁊ maxime contra lapidem in renibus ⁊ hydropicis. ℞. radicis euiſci fu. mu. an̄. li. ß. vtriuſqꝫ ariſtologie cleñij yſopi pulegij arthemiſſe pentafilon rute foliorū lauri acori herbe venti roriſmarini matriſilue ſaxifragie ciperi camedrei ſparagi bruſci feniculi aniſi an̄. lib. j. apij yreos leuiſtici granorū ſolis petroſileris amomi cardamomi aneti baccarum lauri iuniperi lapidis lincis an̄. lib. ß. baſilice ſe. vitice ſe. citri ſinapis euforbij an̄. ℥. iiij. adipis vrſi: ⁊ vulpine olei laurini petrolei. an̄. ℥. iij. ſquinanti coſti piretri thuris maſticis myrrhe. an̄. ℥. ij. miſcelei. ℥. j. olei et cere qd̄ ſufficit herbe colligantur in menſe maij. et contrite mittantur in oleo vel vino albo in quo ſint. xx. diebꝯ: poſtea addat̄ oleū qd̄ ſufficit ⁊ bulliant donec herbe incipiāt diminui et colent̄ ꝑ ſaccū ⁊ ponant̄ ibidē cere lib. xij. bulliant vſqꝫ cera ſit bn̄ cōmixta deide ſupponant̄ pinguedines bene diſſolute ⁊ colate ⁊ ꝑmittanttur parum bullire poſt ſuperfundat̄ oleum laurinum: ⁊ depoſito ab igne ſuperinducantur alia olea tertio pulueres coſti piretri ſquinanti etiam quarto olibani quinto myrrhe et hoc per interualum fiat: poſtea cera et depoſito ab igne ponatur euforbiū vltimo vero ponatur petroleum.

Unguentum album ad ſalſum flegma ⁊ totum cōfectū eſt lib. j. ℞. ceruſe. ℥. j. litargiri. ℥. j. olibani. ʒ. iij. maſticis. ʒ. ij. vnaqueqꝫ ſpecies per ſe teratur hoc modo: puluis ceruſe cū pauco oleo diſtemperetur: ⁊ poſtea addat̄ lytargirū: deinde maſtix ⁊ olibanum cū piſtello bene ſemꝑ agitādo paulatim aqua ro. ponatur ⁊ cū ceperit iſpiſſari addatur oleū ⁊ aqua ro. ⁊ tādiu ducatur donec ſit bene incor

poratum ⁊ recōdatur ⁊ nō ſit ſpiſſum multū neqȝ tenue.

Unguentū fuſcum.i.nigrum valet ad omne vulnꝰ:nam ſuper vulnus poſitum attrahit ⁊ attrahendo mūdifi-cat:deinde ſanat medietas eſt lib.iij.℞.olei lib.ſ.er.ſ.ce-re.ℨ.iij.colopho.ℨ.ij.gūmi ſerapi.picis naualis colate aā.ℨ.iij.maſti. galbani terebē.aā.ℨ.ſ.Confice ſic:oleum in ol-la:ſuper ignē mittatur ⁊ bulliat.tūc ponat cera:deinde co-lophonia qua liquefacta ponat pix naualis:poſtea gūmi ſerapini ⁊ terebentine:ita tū vt oia terātur priꝰ preter picē naualem terebentinā puluis maſticis ⁊ olibani ⁊ cū ſpatu-la agitando ſemper donec omnia liqueſiant ⁊ bene coctū ſit:deinde cum frigidatū fuerit vſui reſeruetur.

Unguentū populeon dicit quia fit de oculis populi va-let contra calorem acute febris:⁊ his qui:dormire ne-queunt inunctis tem poribus et pulſibꝰ et plantis manuū ⁊ pedum hoc idem cum oleo ro.vel vio.⁊ mixtis ſuper epar inunctū mirabiliter calorē tollit et ſudorē ꝓuocat inunctū ſuper vmbilicū:medietas ē lib.ij.℞.oculoꝝ.populi lib.ſ.⁊ ſ.papaue.ni.foliorū mādragore cimarū rubi tenerrimaꝝ folioꝝ iuſquia.ſola.vermicularis lactuce ſempuiue barda ne viole ſcatum celi.i.vmblici veneris.aā.ℨ.iij.aſſungie no uelle porcie ſine ſale lib.ij.oculoꝝ populi p ſe bene piſtent ⁊ iterum cum aſſungia piſtentur ⁊ magdaleones informē-tur per duos dies dimittantur.tetio vero die oēs herbe ſu-pradicte colligantur.et per ſe bene terantur et cum mag-daleonibus iterū terantur et miſceantur:et formatis mag daleonibus per.ix.dies reſeruentur:poſtea vero magda-leones illi fruſtatim in caldario cum lib. vna odoriferi et optimi vini ponantur et bulliant vſqȝ ad conſumptionem vini cum ſpatula ſemper agitando et poſtea per ſaccuȝ ex preſſuȝ bū cola ⁊ colatū dimitte infrigidari et in vaſe recū.

Unguētum ad mollificandum ſplenem.℞.fenugreci ſe mi.lini caricaruȝ tamariſci farine ordei aceti olei ⁊ ce re albe:omnia iſta tribus diebꝰ ſtent ad mollificandū:poſt ea coquantur vſqȝ ad conſumptionem aceti:⁊ poſtea colē-tur ⁊ reſeruentur:et ex eis fiat vnguentum.

Unguentū laxatiuū dicitur quia ventrē laxat.cū autē volueris inūgerē poſt vnctioneȝ abſtineat ſex horis:

valet etiã conſtipatis ⁊ lapidoſis nefreticis ſuper pectinez ⁊ vẽtrem inunctum: medietas eſt lib. iij. ℞. ſucci cucurbite agreſtis ſucci iterioris ſquille ſucci ciclaminis ſucci radic. anabule ſucci radi. ebuli ſucci mediani corticis ſambuci lactis tithymalli camomille: añ. ℥. ij. vio. ſucci rad. cucumeris agreſtis ⁊ ſucci pomi eiuſdem et ſucci mercurialis et ſucci. radi. polipodij ſucci herbe laureole. ſuc. capil, ve. catapucie fellis tauri alo. epat. añ. ℥. ij. diagridij. añ. ℥. j. ß. nu. vomice. i. caſtaneole idice. ℥. j. euforbij. ℥. j. oẽs ſupradicte herbe et radices in menſe madij colligantur. Conficitur ſic ſuccos ⁊ cataputias tritas cum. iij. lib. olei ſex diebus immiſce. vij. vero die tandiu coque donec ſuccorum quantitas conſumetur: tunc adde cere albe lib. j. cum felle taurino et cum ſpatula agitando donec cera et fel liquefiant: et poſtea addatur puluis terendorum.

Unguentum contra ſerpiginem ⁊ impetiginem atq; elephantiã. ℞. ſulphuris aloes litar. arſenici auripigmẽti vini tartari maſti. oliba. cimini picule aſſungie veteris q̃ ſunt terenda tere ⁊ tẽpera cũ aceto ⁊ oleo ⁊ ſucco lapaceoli ⁊ et ſucco fumiterre ꝙ ſufficit: et poſtea inungatur ad ſolem vel ad ignem.

Hieralogodion memphitum: hiera. i. ſacra. logos. i. ſermo: memphitum. i. impeditio: curat enim impeditam locutionem ex quacunq; cauſa. ſimplex vel laxatiuũ datum purgat melancoliam: et flegma mirabiliter cum calida. datur epilenticis cum calido ſale ⁊ mulſa curat ſtomatichos ⁊ ſpumantes caducos vertiginoſos et qui linguaz ſibi moꝛdent: cephalargicis emigranicis: ⁊ q̃ ita vexãtur ex capitis cõmotionibus vt videãtur quaſi demoniũ habere ſingulis mẽſibus vt diximus data purgatione paralyticis tremuloſis medetur pleureticis epaticis ſpleneticis ſubuenit: ⁊ mẽſtrua educit nefreticos ſciaticos ⁊ arteticos alleuiat lepras ⁊ hernias ⁊ varias maculas emendat. x. pars eſt lib. j. Re. colloqui. iterioris polipodij. añ. ʒ. ij. euforbij poli coconidij. ana. ʒ. j. et ß. ⁊ gra. vj. abſinthij myrrhe. añ. ʒ. j. ⁊ gra. xij. centauree agarici armoniaci thimiamatis folij ſpice ſquille diagridij. añ. ʒ. j. aloes comarũ thimi caſſe camedrei bdellij praſſij. añ. ℈. j. ⁊ gra. xiiij. cyna. oppopo. caſto. ariſt. lon. pi-

peris alb.𝛕 nigri 𝛕 longi croci ſerapini petroſelini.ana.ʒ.ß. ellebori al.𝛕 ni.añ.gra.vj.mel quod ſufficit:𝛕 datur mane 𝛕 ſero cum calida in modum caſtanee.

Hiera ruffini:hiera vt diximus:ruffini ab autore dicit: datur proptie ſcabioſis flegmate ſalſo elephātioſis ſer piginoſis curat vtranq́ʒ morpheam cū tepida deſtruit āti quā cephalicā 𝛕 emigraneā 𝛕 monopagiā:dolorem capitis vel ſtomachi epilēticis catalēticis 𝛕 eos qui ex fumo ſtoma chi extenebreſcunt ita vt ſubitaneū timorē viderēt:vel ex vē toſitate ſtomachi tinnitū auriū patiuntur vt in furias ver tātur deponit calchochimia ſtomachi epatis et ſplenis ele phāticis 𝛕 podagricis cōfert auxiliū 𝛕 mēſtrua educit:ſed ſi purgationē inde facere volueris.cū.℈.j.ſcamo.fiat li.ij.℞. aloes.ʒ.j.ellebori.al.𝛕 ni.añ.ʒ.ß.diagridij colloqn.iterious añ.ʒ.iij.nitri eufor.polipodij.ſalis armo.añ.ʒ.ij.𝛕 gra.xv.pi pe.came.croci agari.maſticis epithi.añ.ʒ.j.𝛕.ß.caſielig.xi lobalſami oppopona.git.añ.ʒ.ij.myrrhe gra.xv.mel quod ſufficit:datur in ſero cū calida in modū caſtance.

Hierapigra.Gal.hiera.i.ſacra.pigra.i.amara que facit ad diuerſas capitis paſſiones ſiue egritudines auriū oculorum diſtemperantiam.ſtomachum quoq́ʒ optime pur gat:cauſas epatis emendat: ſplenis durities et denſitateʒ remouet 𝛕 extenuat:renibus 𝛕 veſice pficit 𝛕 matricis diſtē perantiam emendat.x.pars eſt lib.j.℞.cynamo.ſpice croci ſqnā.aſari xilocaſie xilobalſami carpobalſami viole abſin thij epithimi agarici ro.turbith coloquin.maſtic.añ.℈.ij. aloes ad pōd⁹ oim ſpecierū mel q̄ ſufficit doſis ei⁹eſt.ʒ.iij. cū abſtinentia mane cū calida.Si vero pillulas informes: da.xv.vel.xvij.cum ſufficienti diagridio.

Hierapigra.Conſtantini dicta eſt ab autore conſtanti no q̄ eā cōpoſuit:valet ad viſum recuperādū.𝛕 retinen dum tota venit lib.j.et me.℞.mirobala.chebuli indi citri ni violaꝝ abſinthij:añ.ʒ.iiij.bellirici emblici caſiefiſtu. epi thimi agari.ſene cuſcute ſquinā.reubarbari:añ.ʒ.ij.xiloca ſie ſpice aniſi maſticis xiloaloes ſalgemme nitri:añ.ʒ.j.mel q̄ ſufficit:detur in ſero cum vino calido.

Hierapigra abbatis de curia flegma 𝛕 melancoliaʒ pur gat 𝛕 ad guttaʒ que fit de frigido 𝛕 ſicco humore vnde

membra videntur contracta:valet paralyticis datur cũ te-
pida vel vino medietas eſt.li.j.℞.agarici colloquĩ.turbith
epithi.cuſcute:añ.℈.ij.⁊ gr.v.ſquinan.carpobal.xiloaloes
xiloca ſſe croci aſari cynamo.maſti.roſe vio.abſin.reupõ.fo
lij lapidis lazu.añ.ʒ.ij.diagridij.ʒ.ſ.⁊.ß.alo.epati.ʒ.iiij.⁊.ß.
mel ꝙ ſufficit.Si vero pillulas inde facere volueris tempe-
ra cum ſucco abſin.⁊ da.ix.vel.xj.

Hiera fortiſſima Gali.facit cephalargicis ſcotomaticis epilenticis melãcolicis appopleticis paralicis maniacis alopithiacis litargicis ⁊ qui in ſomno meditanꝫ mortez ad auriũ auditus ⁊ oculorũ paſſiones fauces ⁊ arterias facit dolorem dentiũ ſedat:vocem clarã facit aſmaticos orthomicos ⁊ longinquas egritudines ſanat pleureticis hydropicis ictericis epaticis ⁊ ſpleneticis prodeſt:artericũ coli cũ ciliacũ diſſintericũ medeꝫ nefreticis ⁊ ſciaticis relevat flegmaticum quartanarios ⁊ emitriteos adiuuat.febres oẽs auertit:elephantioſos purgat venenis obſiſtit ⁊ cancroſis proficit.vitia enim mulieris emendat.℞.coloquin.ſquille agar.armoniaci ellebori ni.ſelphĩ ypericon.añ.ʒ.v.epithimi bdellij camedrei braſſce ſucci caſie:ana.ʒ.iiij.ſmyrniſſa gap.ariſto.lon.piperis albi ⁊ longi cynamomi oppoponacis caſtorei:añ.ʒ.iij.⁊.ß.petroſelini abſinthij piperis nigri: añ.ʒ.ij.aloes.ʒ.j.⁊.ß.mel quod ſufficit.Detur ex ea.ʒ.ij.vel iij.mane cum calida.

Zinziber conditum ſic fit.℞.zingozum qui habent folia ad modum cretani marini:quod ſaraceni ſecacul vocant bene radantur cũ cultello:poſtea coquantur in aqua donec dimittant ſe ſtringi manibus:poſtea abſtrahantur ab aq̃ ⁊ a lignis que ſunt interius mundentur ⁊ cũ cultello fruſtatim incidantur ⁊ in mortario marmoreo bene piſtentur ⁊ cũ manibꝰ exprimantur vt aqua inde exeat ponderentur lib.iij.et ponantur in lib.x.mel diſpu.et albiſſimi ⁊ coquãtur donec incipiant rubere:⁊ addatur lib.ß.zinzibe.fruſtatim inciſi.et dimitte bullire tandiu ꝙ adhereat digito in marmore ſuppoſito:poſtea tolle ab igne et impone puluerem iſtarum ſpecierum.℞.zinzi.ʒ.iij.galan.gar. cyna.nuſ.muſ.cardamo.añ.ʒ.ß.pinearum mundatarũ.ʒ. iij.⁊ piſtacearum.ʒ.iij.zedoarie.ʒ.j.et.ß.dactylorũ.ʒ.iiij.

ctrũ oĩbus iſtis cõdiaꝫ ſtomachũ cõfortat: ⁊ digeſtiuã virtu-
tẽ adiuuat vitio pectoris ex frigiditate valet: renes confor-
tat libidinem incitat.

Et quia ſufficienter de diſpenſatione omnium confe-
ctionũ emplaſtroꝝ atq̃ vnguentoꝝ diximus: nunc vi-
dendũ eſt de ſpeciebus ⁊ herbis ſm̃ proprium pondus: et
menſuras q̄ ad omnium ſupradictarũ tam opiataruꝫ q̃ la-
xatiuarum medicinarum ⁊ electuariorum receptioneꝫ per
tinet. Pondera igitur vel menſura que in arte medicinali
reperiuntur hec ſunt: que ſubtili ingenio ac ſtudio ſolerti
ſumma ordinauim⁹ diligentia ad opus omniuꝫ in arte me
dicinali ſtudere volentium per q̄ põderari poſſunt oẽs ſu-
pradicte res ab vno. ℈. vſq̃ ad lib. xij. vnciarũ per grana
frumẽti collecta: icipiẽdũ eſt igitur a ſcropulo. Scropulus
eſt põdus gra. xx. duo ſcropuli ſunt gra. xl. tres. ℈. ſũt gra.
lx. q̃ ſimul colecti faciunt. ʒ. j. exagiuꝫ habet gra. xc. q̃ faciũt
ʒ. j. ⁊ dimidiã. ſꝫ ex totidẽ granis ꝯſtat ſolidũ. vñ exagia ſex
vel ſolidi ſex faciũt. ʒ. j. Itẽ. ix. ʒ. faciũt. ℥. j. centũ ⁊ octo. ʒ. fa-
ciunt lib. j. Quarta pars lib. eſt mille. lxxx. gran. Item medi
cinale ſextarium vini vel olei ſeu aceti q̄ intrat in vnguen
tis ſeu medicinis eſt pondus librarum duarum ⁊ dimidie
ad receptionem oĩum medicinarum ſupradictarum ſuffi-
cit. Pondera igitur ſingularum ſpecierũ pleniter aggregã
do pondus proprium de omnibus ponderibus vniuſcuiuſ
q̃ ſpeciei collectum ordinauimus. Et quantum de qualibꝫ
ſpecie ad confectionem opiatarũ ⁊ laxatiuarũ medicinarũ
electuarioꝝ ⁊ emplaſtroꝝ trociſcorum ⁊ pillularũ ſufficiat
ꝯpetẽti ſerie demõſtrauim⁹. Et vt ſcholares medicinaꝝ põ
dere releuent. ⁊ ĩ q̃libet terra corã digniſſimis ꝑſonis põde
ra diſtinguẽdo ⁊ medicinas valeant diſpenſare cũ diſpẽſan
di habeãt copiã de numoꝝ ⁊ amicoꝝ plenitudine glorient.

¶ Explicit textus diui Joannis Meſue. cũ Antidotario Ni
colai famoſiſſimi medici Magiſtri Plateariĳ. Impſſa Lugd.
per Antoniũ du Ry. Impenſis vero honorati viri. d. Jaco
bi. q. Franciſci de Giunta: ⁊ ſocioꝝ Florentini. Anno Do
mini. M. ccccc. xxiij. die vero. xvj. Menſis Maij.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

¶ Summula Jacobi de parti-
bus per alphabetum ſuper plu-
rimis remedijs ex ipſius Me-
ſue libris excerptis.

BIBLIOTECA NAZ. C.
ROMA
VITTORIO EMANUELE

¶ Sūmula Jacobi de partibus ꝑ alphabetū ſuper plurimis remedijs ex ipſiꝰ Meſue libris excerptis.

Cum nūc tēpeſtatis hominū gaudēt itellectus ſub breui q̄dā ořone: tūc ea q̄rū noticie ſeu declaratio a pleriſqꝫ ꝯfuſa idiſtīcta iordinata fuere inuēta qđ id abhorremur hic ē ꝙ ad faciliꝰ breuiꝰ et ſubtiliſſime ſciēdū medicinaꝝ ꝯpoſitaꝝ ꝓprietates ac iuuamēta. i antidotario Johānis Meſue: ⁊ a pō nonullos Johā. Chriſoſtomꝰ appellatꝰ. Contētarū: vꝫ cui morbo mēbro ⁊ qbꝰ egritudinibꝰ ꝯueniāt. Preſens opuſculū ſub mō reptorij editū a viro ſolēni medicine artis famatiſſimo magiſtro Jacobo de partibꝰ tornacenſis eccleſie treſorario et canonico ad ſtudētiū nouelloꝝ practicātiā cōmoditatē ue iſtructionē actū eſt. Ad eiꝰ enucleationē notare debes ꝙ ꝓcedēdi modꝰ i pñti opuſculo ē: qui ſꝫ lr̃as aphabeti luciditſſime ꝓgredit̃. Vñ ſi ſcire deſideras apoſtematum curas aut remedia aut auriū dolores vel appoplexie curas ⁊c. Repies i lr̃a. A. Si ṽo de capitis doloribꝰ cutis. aut colice ⁊ ſic de ſilibus curis vſqꝫ ad finem alphabeti. Quod opus non inutile a viris haud clariſſimis videbit̃ minime

¶ Sequitur primo de littera. A.

Apoſtemati gutturis ⁊ vulue ⁊ ad oīa gña ſuffocationū cōfec. cōfectio de moris. i. dyamorō ꝑ modū gargariſmi ad intra. cōfectio de. ſuccus nucū vel dyanucū grece dyacaridō vocatur eſt ad hoc ſublimen medicamen.

Apoſtemata dura ſtomachi et matricis molliunt yſopus humida et yſopi deſcriptione. Galieni cerotū maxime epatis ⁊ ſplenis et neruorum durities yſopi cerotū deſcriptiōe Filagrij yſopi cerotū deſcriptiōe pauli. Emplaſtrum diaqlon cōmune: emplaſtrum oribaſij. emplaſtrum de alleis. emplaſtrum relatū ad auriſtarū ⁊ oleum maſticinum.

Apoſtemata ſplenis ⁊ lapidoſitatem eius reſoluunt vnguētum arthanite parum oleum de been: et oleum philoſophorum.

Apoſtemata calida in quibus eſt inflammatio ſedat cerotū ſandalinum: ⁊ oleum violatum.

Apoſtemata diſſoluunt ⁊ maturant cerotū andromachi ⁊
emplaſtrum de fermento.

Apoſtemata ca.reſoluunt ⁊ maturant emplaſtrū dyaquilō
paruū:oleum violarum.

Apoſtemata viſcerū reſoluit emplaſtrū de alleis.

Aurium doloribus ꝯferūt oleū amigdalarū ama.oleū de gri
ſomilis oleū perſicorū ⁊ oleū de been.

Aurium tinnitui valet oleū amigdalarū ama.oleū de been.

Aurium dolori vētoſo confec.oleū nardinū.

Artifice frigide cōfec.oleū auellanarū oleū vulpinū oleū de
lapide gagatis oleū philoſophorū.

Artetice ⁊ podagre calidis cōfert oleū de ranis.

Articulorū paſſiones diuturnas diſſoluit cerotū alexādri
ſecunda deſcriptione.

Articulorū dol.confec.oleum de nucleis ceraſeorū oleū de
granis citrangulorum.

Animam dilatant et confortant electuariū de gēmis ⁊ con
fectio alchermes.

Anhelitꝰ difficultati conf.cōfectio de muſco loch de pino lo
ch de ſqlla ⁊ loch ad aſmarth loch alfeſcera.

Anhelitū confortat armaticum nardinū.

Anhelitus preſocationi confec.confectio philonij prima in
uentione.

Anhelitus conſtrictioni vꝫ dyaſulphur.

Anhelos.confec.oleum philoſophorum.

Appetitū mortuū incitāt aromaticū ros.prime deſcriptiōis
⁊ Galieni confectio de citonijs cōfectio alchanzi tro.de gal
lia magna.

Appetitū ꝓſtratū confortant electuariū de fructibꝰ condi
tū de citro ſm acetū ſquilliticum tro.de abſinthio.

Appetitū augent calidū ſtomachi ꝯfortatiuū ⁊ ꝯfectio ſecū
da myrabolani cōditi cōfortāt ⁊ prouocāt.

Appetitus caſui valēt ſyrupus de abſinthio ⁊ alharif cōdi
tū de bugloſ.

Aſmati cōfectio atanaſia magna:⁊ loch de pino:loch ad aſ
ma:ſyrupus de yſopo:ſyrupus de praſio:ſyrupus de cala
mento:pillule de agarico oleū philoſophorum.

Alchiti confec.tro.de lacca.

Aquam citrinam purgant pillule. de mesereon vnguentuz arthanita magnum.
Asperitate vz oleũ amigdalarum amararum et amigdalarum dulcium oleum de crisomillis.
Ani egritudinibus confec.oleum de ſe.lini.
Ardori vrine confec.oleum quattuor ſe.frigidoꝝ maiorū.

Sequitur de littera C.

Canos retardãt electuariũ de aromatibꝰ ⁊ ꝯfectio alharif.
Caniciem prohibent oleũ coſtinum et de alchana.
Colorem efficiunt bonũ electuariũ de aromatibus confectio de citoniis cõfectio anacardina confectio ſcda algarif. ſyrupus de fumoterre minor ⁊ oleum de croco.
Colorem clarificat trifera Galieni.
Coloratã reddũt faciez cõfectio de mãna et oleũ coſtinum.
Coitũ excitant electuariũ de aromatibus ſecacul.conditis et confectio de zinzibere.
Coitũ multiplicãt confectio teſticulorũ vulpis trifera ſarra.magna trifera muſcata electuariũ aleſchof.
Coeundi deſiderium faciunt et augmentant confectio ſecunda teſticulorum vulpis aromaticum nardinum trifera Galieni confectio alia alharif.
Cerebri egritudinibus confec.electuariũ de gẽmis confectio de muſto tyriaca dyateſſeron.
Cerebrũ cõfortãt aromaticũ roſ.maius aromaticũ dyambra tro.galie eleſangine ⁊ pillule ſtomatice.
Cerebrũ purgãt ꝯfectio alpheſtera et pillule elephãgine.
Cerebrũ oppilatũ ſanat oximel ſquilliticum compoſitum.
Cerebri egritudines melancolicas ſoluit infuſio alia yere.
Cordis egritudinibus proſunt electuarium de gemmis et confectio de xiloaloes.
Cordis tremori confe.electuarium de gẽmis aromaticum muſcatis confectio de acetoſ.et ſyrupus de pomis.
Cordis pulſuz curant confectio alchermes.confectio de xiloaloes confectio de muſto poma condita:ſyrupus acetoſus de prunis et conditum de citro.
Aliud ꝯditũ de buglo.rob de agreſta troc.de ligno aloes.

Cor confortant.confectio electuarij de citro.aromaticum roſ.maius ⁊ minus aromaticis muſcatũ aromaticum gario filatis dyambra:pira ↄdita:poma ↄdita:pſica: citra condita: zuccharum roſ.ſyrupus de pomis conditum de citro. rob de ribes rob de citoniis.rob de piris tro.gallie muſcate.tro.ſebeline.tro.galie elephangine.tro.dyarodon.troc. de gallia magna.tro.ramich.ſuſuf.de ligno aloes.
Emplaſtrũ ſtomachum cõfortans oleum maluinũ.
Cordis debilitati confec.electuarium de pomis conditum de bugloſ.tro.de ligno aloes.
Cordis inflãmationem reprimit alxirocoſtum ſyrupus aceroſus de ſucco fructuum.
Cor calidum confortant ſyrupus de ſucco acetoſe.
Cordis ebullitionẽ mitigãt rob de ribes.rob de berberis. rob de ſumach:rob de moris de ſteni.rob de granatis.
Conualeſcẽtibus mire ſubuenit aromaticũ roſ.maius.
Corpus releuat dyacalamentũ deſcriptione Galie.⁊ ipſum in ſanitate conſeruat ne in egritudinibus incidat.trifera ſarra.magna.pillule lucis maiores et minores.
Corporis totius odorem facit bonũ :.trifera ſarra.magna.
Corpori colorem faciunt bonũ trifera ſarra.magna : acetũ ſquilliticum.tro.gallie muſcate.
Corpus totum purgat yera hermetis yeralogodion ruffi yera ex inuentione noſtra:confectio electuarij alharif.
Corpus preſeruat a putrefactione.⁊ conſeruat ipſum in ſanitate ſua acetum in ſquillitis.
Colice dolori.confec.dyaciminũ confectio philonij inuentione prima.Muſa enea oleum de carthamo : oleum de lilio:oleum de piperibus.
Cutis aſperitatem curat et eam mundificat vnguentum alfeſiricum.
Cutis coloris feditatem curant trifera muſcata:dyacucurma maior ⁊ minor:dyamorußon:oleum de been:oleũ de nucleis ceraſeorum:oleum de granis citrangulorum et eam abſtergit:oleum almeſereon.
Cutis egritudines purgat.confectio alia hamech.
Contra morbos aduſtos cutis valet ſyrupus de fumoterre maior.

Cutē mūdificāt oleū sambucinū: oleū de ſerpētib⁹: oleū de ouis: oleū de frumēto: oleū de iunipero: oleū de fraxino.
Capitis egritudines frigidas purgat: yerapigra Galieni yera hermetis yeralogodion ruffi. pillule aggregate.
Capitis ventoſitates groſſas deſuper dominātes purgat yera ex inuentione noſtra.
Capitis egritudinibus frigidis confec. aqua mellis.
Capitis dolori confec. oximel ſquilliticū cōpoſitum infuſio de yera. trociſ. de citro. oleum anetinum: laurinum: nardinum: oleum de ſanſuco. oleū de cucumere aſinino.
Caput mundificāt infuſio de yera pillule ſtomatice: pillule aggregate maiores: pillule alie ſtomatice.
Colicam humorē cauſantē: purgat yera hermetis electuarium indum maius et minus: confectio de dactil. electuarium aleſcof. dyacitoniten aqua mellis. pillule aggregate maiores ⁊ pillule fetide maiores.
Coleram nigram purgant yeralogodion Ruffi confectio hamech. decoctio epithimi.
Coleram citrinam purgat confectio de pſilio: confectio de māna pillule contra febres colericas.
Coleram ſine moleſtia purgat confectio electuarij roſati dyacitoniten: pillule de turbith: pillule de coloquintida.
Colere inflammationē extinguūt zuccha. viol. ſyrup⁹ acetoſus laxatiuus.
Coleram groſſam et difficilem incidit ⁊ abſtergit ſyrupus acetoſus cum radicibus.
Colere rubee incenſionem ſedat ſyrupus acetoſus de ſucco fructuum.
Colerā faciliter educūt ſyrupus acetoſus laxatiuus: aqua fructuum: aqua caſei: infuſio de ſuccis herbarum: cōfectio fumiterre ⁊ de croco mirabolanorum:
Colere aduſte confec. ſyrupus de fumoterre minor.
Coleram nigram ex aduſtis humoribus expellūt ſyrupus de epithimo acetū ſquilliticum et decoctio capilli veneris.
Colerā diuidit ⁊ abſtergit ſecaniabin de radicibus: ⁊ eius acuitatem ſedant trociſ. ramich.
Colere vtriuſq; ſupfluitates educunt pillule ſtomatice.
Colerā aduſtā purgant pillule de lapide lazuli. pillule de

lapide armenico.
Cancrū purgant yeralogodion:et confectiones hameth.
Cancrum curāt vnguentū dyafinicon.deſcriptiōe arabica emplaſtrum arabum:vnguentum alpheſericon:oleum de iunipero:oleum de fraxino.
Cancrū abſcindunt ſyrupus de epithimo.decoctio de epithimo.pillule inde.
Colere furorem reprimit aqua fructuum.
Cacheciam purgat confectio alkengi.
Catarrū ſubtilē qui a capite ad pectus ⁊ pulmonē defluit commouendo tuſſim ⁊ inſomnietatem inducendo curant diacodion.et ſyrupus de papauere:⁊ aliquando catarrus eſt cauſa ſuffocationis ꝑpter ſui acumen:tunc valet dianucum:⁊ pillule contra catarrum.
Corrize confec.ſyrupus conferens catarris ſyrupus de papauere.pillule ad omnes morbos cartarri.
Cibum facit digerere cōditum de citro aliud.
Combuſtioni confert vnguētum ceruſe vnguētū ſericinū.
Carnem additaꝫ putridam delet vnguentum alpheſericō.
Carnes robuſtas redit oleum de ſtincho.
Colicā paſſionē ſedat empl'ꝫ diafinicō.deſcriptiōe alexādri
Colon dolori confert oleum de Kerua.
Capillos confortat oleum coſtinum.

De littera.D.

Digerere faciunt cibum confectio dyarodon deſcriptione cōmuni aromaticum nardinum.
Digeſtionē confortāt aromaticū roſatū electuarium de pomis:yeralogodion Rufi.pillule ſtomatice pillule dyarodō.
Digeſtionē cōfortāt ſeu ꝓcurāt aromaticis roſatū maius. diaciminū diambra diatrionpipereon:Rebuli cōditi cōditum de citro.de gallia magna de citonijs trociſ.ſuſuf.de ligno aloes pillule elephangine pillule de turbith.
Digeſtionis maliciei valent conditum de bulgoſ.trociſ.de roſ.et trociſ.ad fetorem oris.
Digeſtionē faciūt bonā acetū ſquilliticū ſuſuf.aromaticis.
Debilibus mire ſubuenit aromaticū roſatum maius.
Duriciem omnem ſoluunt dialacca maior et minor.
Duricies oēs ⁊ ſiccitates mēbroꝝ leniūt oleum amigdalꝫ

rum dulcium:et oleum ſiſaminum.
Duricies oēs mollificāt yſopi cerotū emplaſtrū diaquilon cōmune ⁊ magnū emplaſtrū de alleis.
Dentium doloꝛē conf.muſa enea et oleū philoſophoꝛum.
Dentes confirmat acetum ſquilliticum.
Diſſinterie cōferunt trociſ.de abſinthio.⁊ oleum roſatum.
Doꝛſi doloꝛem purgant pillule aggregate maioꝛes:pillu- le de ſerapino:⁊ de oppoponaco.
Doꝛſi doloꝛibus confec.oleum de piperibus oleum vulpi num.oleum philoſophoꝛum.
Doloꝛes calidos:ſedat vnguentum de papaueris.
Doloꝛes frigidos ſedant.oleum de lilio et oleum maſtici- num et oleum ſinapinum.
Doloꝛes aufert cerotum andromachi.
Doloꝛibus interioꝛibus oibus confe. emplaſtrum rela- tum ad ariſtarchum.
Doloꝛes mitigant et reſoluunt oleum roſatum.et camo. aneti.⁊ de mellilo.
Doloꝛes in quibus eſt caloꝛ extinguunt oleum roſatum et de papaueris.
Demoniacis confe.oleum de lapide gagaris.

¶De littera.E.

Epatis egritudinibꝰ factis ex flegmate groſſo ⁊ vētoſitate cōfe.electuariū de aromatibꝰ electuarium de gēmis.confe ctio de xiloaloes ⁊ diacucurma magna.
Epatꝫ malitiā coꝛrigit ꝯfectio de galāga ⁊ trociſ.dianiſi.
Epatis doloꝛibꝰ ⁊ eiꝰ pūcture confe.ꝯfectio diarodō deſcri ptiōe cōi ⁊ athanaſia magna ſyrupꝰ de abſin.decoctio de eupa.tro. ⁊ pillle de reubar. pillule alkekēgi yſopi cerotū deſcriptione Galieni:deſcriptione philagrij:et deſcriptio- ne pauli.oleum de euforbio in cauſa frigida.
Epatis debilitatē coꝛrigit confectio diarodon deſcriptio- ne communi aromaticis muſcatum dialacca.maioꝛ ⁊ minoꝛ confectio alkanzi.ſyrupus de abſin.conditū de citro:aliud tro.de ligno aloes.
Epar cōfoꝛtant aromaticis nardinum electuarium de gra nis mirti:confectio de citonijs.ſyrupus de fumoterre ma ioꝛ ⁊ conditum de citro.conditū de citonijs tro. galie ele-

ſangine tro.de gallia magna ramich.pillule aggregate minores oleum coſtinum.
Epatis inflāmationē extinguūt cōfectio de acetoſa et alxis coſti triphera pſica.ſyrupus acetoſus de pomis deſcriptio ne noſtra:ſyrupus acetoſus de tereniabin:ſyrupus de por tulaca.tro.de camphora de ſpodio cum ſemine acetoſe.de berberis troc.de ſandalis:vnguētum roſ.cerotum ſanda. emplaſtrum de fermento.
Epar mundificant pillule ſtomatice ⁊ aggregate.
Epatis cacetie valet thiriaca dyateſſeron.
Epaticā hydropiſiȝ ſanat thiriaca dyateſſeron ⁊ ipſius op pilationi valet etiā athanaſia dycodion.ſyrupus de eupa torio ſecaniabin de keiſinū.tro.de roſ.⁊ eupatorio tro.de lacca.pillule alkekem ⁊ de rauedſeni.
Epatis egritudines frigidas purgat.yerapigra.confectio electuarij albariſ.
Epatis groſſiciei confectio.emplm oxibaſij aliud.
Epatis calefactioni confe.confectio de pſilio et ipſius du riciei valent yſopi cerotum deſcriptione Galieni.et aliud emplm dyaquilō cōmune emplm andromache emplm re latum ad riſtarchum ⁊ emplm de melliloto.
Epatis egritudines purgat confectio alkengi. pillule de turbith pillule ſebelliе.
Epatis debilitati ex cauſa frigida valet emplaſtrū de gal lia emplaſtrum de fermento.
Epatis debilitati ex cauſa calida valet.aliud empl aſtrum de gallia ⁊ emplaſtrum dyaſenicon.
Epatis oppilationes aperiunt ſyrupus acet oſus cum ra dicibus ſyrupus de ſumoterre minor ſecaniabin de radi cibus decoctio de eupatorio tro.de reubarba.et tro. de abſinthio.
Epatis frigiditati cōfert ſyrupus de thimo ſecaniabin de cala.et mellicratum conditum.
Epar calefac. emplaſtrum ſtoma.et cor confortans.
Epar oppilatum ab hu.aduſtis:aperit cōfe. fumiterre
Epatis apoſtemationi cōfe.tro.de reubarbaro.tro.de eu patorio emplaſtrum relatum.
Epilentie confe.confectio de muſto thiriaca dyateſſeron

confectio alfecera:ſyrupus de ſticados.acetum ſquilliticū
oximel ſquilliticum compoſiti:vnguentum de bdellio oleū
de cucumere aſinino:oleum de piperibus oleum de lapide
gagatis oleum philoſophorum.
Ethicis et conſumptis confe.confectio teſticulorum vulpis
loch ſanum tro.de camphora oleum amig.dulcium.
Eructuationi acetoſe valet confectio de galanga diacimi=
num oximel ſquillitic.ſimplex.
Eructuationi fumoſe confe.confectio de acetoſis.
Egritudinibꝰ frigidis mēbrorū nutritiōis malam digeſtio
nem facientibus:valet dyacalamentū deſcriptione Galie=
ni:cōmuni etiam facit penetrare cibum ad epar.
Egritudinibus omnibus fratris conueniunt oleum nardi
num et oleum benedictum.
Egritudines ex calida materia et colerica purgat electua=
rium roſ.
Egritudinibus melācolicis confe.decoctio epithimi.
Ebrietatem remouent cōfectio de aceto ſis.ſyrupus in ace=
toſitatis citri.ſyrupus acetoſus de prunis.
Emorroydes ſanant trifera ſarra: magna.trifera muſcata
trifera Galie.trifera minor et confectio alchelengi.
Emorroydarū dolores ſedant:oleū de griſomillis:oleum
de nucleis perſicorum.
Emorroydarum fluunt ſtringunt cōfectio electuarij ex in=
uentione noſtra.pillule de bdellio maiores et minores.
Emorroydas ſoluunt pillule aggregate maiores et earum
vlceribus valent pillule de bdellio maiores et minores.
Emorroydarum tumores ſoluunt:oleum de griſomillis et
de nucleis.
Emigraneam purgat yera hermetis.
Emigranee doloris confec.trociſ.de citro.oleum laurinum
oleū nardinū oleū de cucumere aſinino.oleū de euforbio.
Emigranee confect.oximel ſquilliticum compoſitum infu=
ſio de yera ⁊ emplaſtrum ſinapis.
Emigraneam difficilem purgant pillule alhandatur.
Epilentiam purgat yera hermetis.
Elephantiam purgat confectio aliqua hamech.
Excoriationi confec.vngnētū ſericinum.

Faſtidiū ⁊ abominationez.tollit cōfectio de aromatibus.
Frigidis natura valet diambra.
Flegma viſcoſum attenuat ⁊ ſubtiliat oleū de cherua.
Febricitātibus calid.cōfert cūfectio de acetoſis ⁊ ſyrupꝰ cu curbite: ⁊ acutis ſe.cerotū viol.
Febrium ardorem ⁊ inflationē extinguūt confectio de pru-nis et iulep.viol.
Febribus colericis cōfert rauedſeni.i. reubarbarum.
Febribꝰ antiquis et periodicis et quartane confec.cōfectio de aſſa.diaſulfur.cōfectio de dactilis ſyrupus de eupatorio ſecaniabin de radicibus ſecaniabin de calamento infuſio de yera.tro.diarodon tro.de roſ.et eupatorio.tro.de abſin thio tro.de aniſo et de lacca.
Febres acutas purgant arliſtotem et trifera perſica ⁊ pillu le que confec.ad ſe.colericas.
Febres compoſitas purgant confectio de dactilis ſyrupus acetoſus de ſuccis herbarū ⁊ decoctio eupatorij.
Febres difficiles ⁊ veniētes ad ſodā purgat ꝯfect.de pſilio.
Febribus inflammationum: confec.iuleb.viol.ſyrupus de prunis ſyrupus de granatis: ſyrupus acetoſitatis citri ſyru pus acetoſus ſyrupus de portulaca.trociſ.de cāphora.tro. de berberis et trociſ.ſandalorum.
Febribꝰ colericis cōfert ſyrupꝰ de ſucco acet.et de agreſta.
Febri peſtilētiali cōueniūt ſyrupus de ſucco acetoſis et ſy-rupus de acetoſitate citri.
Febribus oppilationū colericis ⁊ flegmaticis: quarum eſt difficilis eradicatio cōfec.ſyrupus de biſantijs.
Febriū intētionē ſedat ſyrupꝰ acetoſus cū ſucco fructuum.
Febribus colericis multi accidētis ⁊ ꝓprie que accidūt iu-uenibus in eſtate cōfec.ſyrupus acetoſus de pomis deſcri ptione noſtra.trociſ.de roſ.trociſ.de ſpodio et alij trociſ.de ſpodio cum ſe.acetoſe.
Febribus ſincopizantibus calid.confec.ſyrupus acetoſus de tereniabin.
Febribus cōpoſitis valet ſyrupus diacodiō.trociſ.de roſ.⁊ eupatorio.
Febribus quartanis et carū rigoribus vz ſyrupꝰ de timo.

Febribus flegmaticis confec.decoctio de ſticados ⁊ tro.diarodon.

Febrib⁹ in qb⁹ forma corrūpitur cōfec.tro.diarodon.

Febrib⁹ colericis antiqs cōfec.tro.de eupatorio.

Febriū rigorib⁹ valēt trociſ.de eupatorio:oleū anetinum oleū de enula.

Febres antiqs purgāt pillule aggregate maio.⁊ mino.pillule de reubarbaro pillule alkekengi alie ad illud.

Febres quaternas ſoluunt pillule inde.

Forme corruptioni ⁊ de fedationi confert triſera minor ꝯfectio rauedſeni cōfectio alkelēgi ſyrupus diacodion ſyrup⁹ de eupatorio mellicratū de bugloſſa trociſ.de roſ.trociſ.de reubarbaro.

Faciei feditatē remouet diacurcuma maior ⁊ minor ⁊ diamuroſon.

Flegma purgāt yeralogodiō ruffi ⁊ ſecaniabin ſublime ipꝫ educēte.decoctio alhaſce decoctio mirabolanoꝝ pillule de euforbio.pillule de turbith.

Flegmatis vtriuſqꝫ ſupfluitates purgāt pillule ſtomatice: pillule de ſarcocolla:pillule de ſarapino.

Flegma groſſuꝫ ⁊ difficile incidūt ⁊ abſtergūt ſyrupus acetoſus cū radicib⁹ ⁊ ſecaniabin de keiſim.

Fegma ſalſum curat ſyrupus de fumoterre maior.

Flegmaticis confert decoctio alhaſce.

Flegmaticas egritudines purgāt pillule de ſarcocolla ⁊ pillule de coloquintida.

Fiſtulas purgat yerologodion ruffi ⁊ ipſas curat vnguētū diaſenicū deſcriptiōe arabica emplaſtrū arabū:vnguētum de lino vnguētū alpheſericon ⁊ oleū de ouis ⁊ ipſis cōfe.ſyrupus de epithymo

Fiſtulas antiquas que indigent mundificatione abſtergit et mundificat a carne mortua ⁊ putrefactiōe vnguētū egyptiacum magnum:

Fluxum colericū ſiſtunt tro.ramich.oleuꝫ roſ.ſi ꝑpter medicinā accidat.

¶De litera.G.

Gaudiū generat confectio de xiloaloes.

Gingiue laxe et putride confert acetū ſquilliticū.

Genuū dolores purgāt pillule aggregate maiores ꝛ pillule de oppoponaco.
Genuū doloribus cōfert emplaſtrum andromachi.
Gutturis aſperitatē leniūt:oleū amigdalarū dulciū ꝛ oleū de granis ſiſami.

De littera.h.

Humiditates groſſas et viſcoſas ſubtiliat et reſoluit diacala·deſcriptione Galieni.
Humorū lubricitatē remouet cōfectio de ſeminibus.
Humores crudos purgat cōfectio de dactilis
Humores aduſtos purgat confectio alia hamech ꝛ acetū ſquilliticum.
Humorū groſſitiē purgat et ſubtiliat vt facilius educi poſſit acetum ſquilliticū.
Humores groſſos ꝛ viſcoſos purgāt pillule aggregate maiores pillule fetide maiores ꝛ minores ꝛ iſuſio alia yere.
Humores groſſos deſcēdētes ad neruos purgāt pillule de euforbio ꝛ ipſos reſoluit emplaſtrū de alleis.
Herpeti confe.tro.de arſenico.
Heriſibile confe.vnguentū roſ.vnguentū viol et vnguentum ceruſe.

¶De littera.I.

Idropiſi cōfec.diacucurma magna ꝛ minor ꝛ diamoroſſon dialacca maior ꝛ minor diacoſtō diaſulphur:ſyrupus de eupatorio tro.de ligno aloes.tro.de roſ.ꝛ de reubar. emplaſtrum andromachi emplaſtrū de alliis emplaſtrū relatū ad ariſtarcū:oleū almeſereon.
Idropiſim qñ eſt in initio purgat confectio de eupatorio ꝛ pillule de reubarbaro.
Idropiſim purgant confectio de alkengi:pillule de alkengi:pillule rauedſeni:pillule ſebelie:pillule almeſereon vnguentū arthanita magnū.
Ictericis confert confectio rauedſeni trifera perſica confectio de pſilio tro.de roſ.et eupatorio tro.de reubarba.tro. de camphora oleū de cartamo.
Icteritiā citrinam purgant confectio electuarij roſ.confectio de eupatorio et eidem confe.ſyrupus de fumoterre minor,ꝛ confectio fumittere

Icteritiam ſpleneticam ſoluūt pillule inde.
Intellectū acuit illis ꝙ ſcire deſiderāt cōfectio anacardina.
Iuncturarū egritudines frigidas purgat yerapigra. yera hermetis. Electuarium indum maius et minus: confectio alkelengi pillule alandhal pillule hermodactilorū pillule de oppoponaco.
Iuncturarū egritudines calidas purgat confectio electuarij ſucci roſ.
Iūcturaꝝ doloꝛē purgāt electuariū aleſcof: pillule ſtomatice: pillule aggregate maiores pillule fetide maiores ⁊ minores pillule de ſerapino ⁊ pillule coloquintide.
Iuncturarum frigiditatibus confe. cerotum andromachi.
Iuncturas laxas confortat oleum de ſtincho.
Iūcturaꝝ egritudinibꝰ cōfe. aqua mellis ſermo in ſecania bin: oleū maſticinū oleū de ſtorace ⁊ oleū de euforbio.
Iuncturarum egritudinibus et doloribus confec. acetum ſquilliticum yſopi cerotū deſcriptione Galieni. emplaſtruꝫ andromachi oleuꝫ de been oleum lauri. oleū de keyri oleū de cucumere aſinino. oleum de granis citrangulorū oleuꝫ de piperibus.
Iuncturarum nodoſitates leniunt cerotum diapente ⁊ emplaſtrum filij zacharie.
Iuncturarum duricies lenis oleum de ſe. lini.
In iuuētute cōſeruāt cōfectio electuarij alharif. confectio alia alharif. Rebuli cōditi acetum ſquilliticum.
Impetiginē purgat cōfectiones hamech ⁊ etiā ſyrupus de fumoterre maior: vnguentū alfeſericon oleum de ſerpentibus oleum de ouis oleum de frumento.
Hypocundriorum doloribus cōfec. ſyrupus de eupatorio.
Hypocundrium ventoſitatibus confec: mellicratū conditū et decoctio alhaſce.
Inflāmatiōes extiguūt rob de prunis: rob de fructibꝰ. tro. ſandal. vnguētū roſ. vnguētū viol. ⁊ oleū mandragore.
Impingnat corpus ſuſuf. bonuꝫ ⁊ impinguat oleum amigdalarum dulcium oleum de nuce indica oleuꝫ de granis ſiſami oleum de granis papaueris.
Inteſtinorum lubricitati videlꝫ ſuſuf de granis mirthi.
Igni perſico videlicet vnguentum roſ.

Inflationes oēs maturat emplaſtrum diaquilon magnū.
Ileon dolori cōfec.oleum de kerua ⁊ oleum aſſe.

De littera.L.

Laterū dolori cōfec.ꝯfectio Philonij pſia inuētione looch de ſquilla looch de alfeſtera ſyrupus de yſopo oleum rute.
Laterum dolorem purgat electuarium aleſtof.
Lateris tumori cōfert emplaſtrū andromachi ⁊ eoꝝ tētioni cōfec.emplaſtrum relatum ad ariſtarchum.
Lapidem frangūt diaſulfur pillule aggre.maiores:oleum de piperibus ⁊ oleum de ſcorpionibus.
Lapidē non permitunt generari in vijs vrine aqua mell.⁊ ſyrupus de radicibus.
Leprā purgāt yeralogodiō ruffi⁊ cōfectiōes hamech decoctio epithymi pillule inde pillule fetide maiores ⁊ miores.
Lepram curāt ſyrupus de fumoterre ⁊ eis qui parati ſunt ad eam ſyrupus epithymi.
Lepre cōfert oleū de iunipero vnguentū alfefericon.
Lētiginibꝰ cutis ꝯfert vnguentū aliud aragit oleū de been oleū de nucleis ceraſoꝝ ⁊ de granis citrangulorum.
Lingue impedimentum ſoluit oleum de griſomilis.
Lacertos calefaciunt oleum de ſtorace ⁊ oleū coſtinum.
Letificat diambra.

De littera.M.

Matricē frigidā calefaciūt electuariū de gēmis.oleum rute ⁊ oleum de piperibus oleum lilij.
Matricis prefocationi confec.aromaticis muſcatū et oleū de lapide gagatis.
Matricis egritudinibꝰ cōueniūt dyābra ⁊ oleū nardinum.
Matricis vēroſitates remouēt trifera Galie.⁊ muſa enea.
Matricis dol.ſedāt confectio Philonij inuētione pſia muſa enea yſopi cerotum deſcriptiōe et Philagrij.⁊ Pauli emplaſtrum de granis lauri et oleum lauri oleum rute et de croco et philoſophorum oleum.
Matricis egritudies frigidas purgat yerapigra Galieni.
Matricis dol.purgant yere hermetis et pillule de ſerapino experte.
Matricis egritudinibus frigidis confe.oleum de enula.
Matricis duriciei confec.yſopi cerotum Democriti.

Melancolicis

Melencolicis egritudinibus et eis qui triſtantur ſine cau-
ſa confec.confectio de muſto.
Melancolie ſolutionem educit ſecaniabin.
Melencolicas egritudines purgant.pillule indi pillule lu
cis maiores ⁊ minores.pill.de lapide lazuli.pill.iebelie.
Membra nutritionis omnia cōfortāt aromaticis roſ.ma-
ius dyambra acetum ſquilliticum.trociſ.gallic elephangi-
ne ⁊ oleum de citonijs.
Membra nutritiua calefaciunt aromaticuꝫ garioſi.dyam-
bra ⁊ dyaciminum.
Membrorum laſſitudinem tollit trifera ſarra magna.
Membrorū frigidas humiditates ⁊ putrefactiones in eis
generatas edūcut yerapigra Galie.confec.electuarij indi
maiori ⁊ minori.
Membrum cauterizat excoriat ⁊ veſicari facit:vnguentuꝫ
de albariel.
Membra nutritionis purgat confectio alkelengi et dyaci-
toniton ⁊ ipſam confortant cerotum alexandri ⁊emplaſtrū
dyaſinicon.deſcriptione alexandri.
Membroꝝ nutritionis doloribus confec.tro.de ſpodio.
Membrorū duriciem ⁊ eoꝝ nodoſitatē curāt yſopi cerotuꝫ
deſcriptione alexandri et cerotum alexandri.
Membra neruoſa confortant oleum de ſticho oleuꝫ camo
mil.⁊ oleū mellilotí coſtinum et de alkanna.
Menſtrua prouocant dyacalamentuꝫ deſcriptione Galie.
pillule de ſerapino experte.
Menſtruorum fluxum pillule de bdellio maio.et mi.et ad
eorū exuberationē valet trifera minor.
Malomortuo tibiarū cōfec.vnguentū alphezericum.oleū
de iunipero ⁊ oleum de fraxino.
Mollificationem et lubricitatem propter indigeſtionem fa
ctam confec.confectio electuarij ex inuentione noſtra ⁊ eā
purgant pillule de ſarapino ⁊ de euforbio ⁊ eidem confec.
vnguentum ad illud et oleum de piperibus.
Morſibus venenoſis cōfec.cōfectio de aſſa et dyaſulphur.
Memoriam ⁊ ſenſum temperat confectio anacardina.
Maculis cutis cōfec.vnguentum de albariel.
Medicinam non valentibus ſumere eſt ꝓpinandū vnguē-

tum arthanite magnum.
Maniam ⁊ melancoliam purgant yeralogodion ruffi ⁊ cõfectio ſecunda hamech.
Morbos ex aduſtione ꝓhibent fieri trifera perſica pillule inde pillule fetide maiores et minores.
Morpheam difficilis eradicationis purgant pillule coloquintide et ei conferunt vnguentum de alhariel oleum de been.
Materias calidas videlicet ⁊ frigidas ſubtiles groſſas et viſcoſas ſeu adurētes digerit ſyrupus acetoſus ſimplex et facit al's medicinas in partes remotas penetrare.
Materias longi temporis diuidit ⁊ eas maturat ſecaniabin: vt patet in ſermone facto de eo.
Materias groſſas ⁊ putridas incidit et abſtergit ſecaniabin de calamento.
Materiam curſum ne fluant ad aliquam locum prohibent oleum camomille ⁊ mellitoti.
Materias difficilis eradicationis ſubtiliat oximel ſquilliti cum ſimplex.
Materias calefacit ſubtiliat ⁊ reſoluit oleum de enula.
Mirach inflāmationē ſoluunt pillule aggregate maiores.

De littera. N.

Nauſeam ſedāt aromaticis reſatum aromaticū garioſilatum ⁊ ſyrupus de menta.
Neruorum educit ſuperfluitates groſſorum humorū ⁊ viſcoſorum yera hermetis:
Neruis cōfe. cōfectio de alphеſcera ⁊ balauſtie condite.
Neruorum egritudinibus frigidis confe. ſyrupus de ſticados aqua mellis vnguentum de bdellio: oleum nardinū: oleum de croco: oleum de piperibus: oleum de euforbio et eorum frigiditati et dolori confec. decoctio de ſticados cerotum andromachi ⁊ oleum de ſtorace: oleum de been: ⁊ oleū de enula.
Neruorum debilitate cōfec. tro. gallie elephangine.
Neruorum egritudines purgant pillule alhandal: ⁊ pillule de oppoponaco.
Neruorum doloribus valet yſopi cerotum Galieni oleum amigdalarū amararū: oleum auellanarū: oleū de nuce in:

dica:oleũ lauri.oleũ camomille:oleũ ſambuci:oleũ de keyri:oleum de melliloto:oleum maſticis et de euforbio eos liniendo.

Neruoꝝ ↄctioni ⁊ eoꝝ frigidis paſſionibus cõferunt ceroꝝ tũ aliud alexandri.oleũ nucũ.

Neruoꝝ durities leniũt.oleũ amigdalarũ amararũ oleuꝫ de ſemine lini:⁊ oleũ de croco.

Neruoꝝ tumoribus et eoꝝ pũcture cõfe.oleũ nucũ:⁊ ipſis leſis a frigiditate valet oleũ lauri.

Neruos ↄfortat oleũ camomille:oleũ ſambucinum:oleũ de melliloto:oleũ maluinũ:⁊ oleũ de croco.

Neruis quibus accidit laxitas cõfec.oleũ citonioꝝ.

Neruos calefaciunt oleũ coſtinũ oleũ de ſanſuco.

Naturã ſtringũt ſyrupus de pyris:ſyrup⁹ de citoniis:ſyrupus acetoſus de citoniis.

Nodoſitates que ſunt in membris ⁊ iũcturis mollificat yſopi ceroтũ.

Nariũ fetori vꝫ oleũ de cucumere aſinino ⁊ eaꝝ opilatiões aperit:oleũ philoſophoꝝ.

De littera.O.

Oris odorem faciunt bonum electuariũ de aromatib⁹ electuariũ de gemmis confectio de xiloaloes cõfectio electuarii de citro aromaticum muſcatum aromaticis nardinũ trifera ſarra.magna citra condita: ſyrupus de corticibus citri mellicratũ ↄditũ ⁊ mellicratũ de citro.tro.gallie muſcate.ſuſuf de ligno aloes:ſuſuf.aroma.⁊ pille dyarodon.

Oris fetorem amputat electuarium de perſicis:perſica cõdita:ſyrupus de perſicis tro .ad fetorem oris tro. de ligno aloes.

Odorem facit bonũ oleũ coſtinũ.

Oleũ philoſophoꝝ valet eis qui ſumpſerunt per os opiuꝫ aut kartanium.

Oppilationes aperiunt dyaciminum confectio de ſeminibus ſyrupus acetoſus de ſuccis herbarũ cũ aromatib⁹ ſyrupus de fumoterre maior ſecaniabin de radicibus tro.de aniſo pillule aggregate minores:oleum amigdalarũ amararum.oleũ perſicorum:oleum de been:oleũ coſtinũ oleum de piperibus.

Oculoꝝ dolores ⁊ eorū ſupfluitates purgāt ꝯfectio electua rij roſ.pill.lucio maiores ⁊ minores ⁊ i oculis in q̄bꝰ deſcen diti aq̄ valet oleū philoſophorum.
Obliuionem purgat cōfectio hamech.
Obliuionē confe.emplaſtrum ſinap̄.oleum ſinap̄.et philo ſophoruꝫ.
Oſſibus denudatis ꝯfe.vnguētū dyaſenicō empl'm arabū: deſcriptione Arabica:⁊ eorū ſigillationē faciūt facilē.
Oſſium doloribus ex frigida cauſa cōfe.emplaſtrū ſinapis
Oſſa corpori infixa q̄uis profūda ſint extrahit emplaſtruꝫ de fermento.

¶De littera.P.
Paralyſi proſunt confectio de muſto yriaca dyateſſeron cō fectio alpheſera:ſyrupꝰ de ſticaḋ.vnguentū de bdellio cero tū alexādri.Aliud oleum de piperibꝰ:oleū de lapide gaga tis:oleū philoſophorum.
Paralyſim purgāt yera hermetis yeralogodiō ruffi pillule de ſerapino pill'.de euforbio et de oppoponaco.
Pulmoni iuuant his in quibꝰ materia groſſa difficilis era dicationis exuberat in membris anhelitus reddens euꝫ fa cilem ad ſcreandū.Loch de ſquilla emplaſtrum filij zacha rie et oleum philoſophorū.
Pulmonis egritudinibus confe.confectio de muſto.
Pulmonē confortat ſyrupus de granis myrthi.
Pulmonē mūdificat ſyrupꝰ de liq̄ritia ⁊ oleuꝫ de cartamo.
Pulmoni frigido cōfe.ſyrupus de thymo.
Pulmonis canne confe.acetum ſquillitieum.
Pulmonis aſperitatem leniant oleū amigdalaꝝ dulcium: oleum viol'.et de nuce indica.
Ptiſicis cōfert confectio teſticuloꝝ vulpis:ſyrup us papaue ris trociſci de camphora.
Pectus mūdificat athanaſia magna Loch bonuꝫ aq̄ mell'. ſyrupus de liquiri.tro.aneti.
Pectoris doloribꝰ confec.Loch de papauere.Loch de ſq̄l la.Loch alpheſcera ſyrupus de yſopo ſuffuf.ad tuſſim anti quā:oleū de keiri et oleū de lilio.
Pectoris aſperitati confec.Loch ad caliditatem.Loch.

aliud noſtrũ iulep.vio.iulep.iuiuberũ ſyrupꝰ cucurbite ſy=
rupus de prunis papaueris:ſyrupus de granatis oleuȝ de
granis papaueris oleum violarum.
Pectoris ſaniem expellit Loch ſanũ.
Pectoris ⁊ pulmonis vehemẽti ſiccitati ꝯfe.Loch de amig.
Pulmonis inflationi cõfe.iulep .roſis.
Pectoris egritudinibus frigidis confec.ſyrupus de praſſio
⁊ ſyrupus de thimo ⁊ ipſi cõfe.ſyrupus de Reſmes.
Pectoris oppilationibꝰ ⁊ humoribꝰ groſſ.ꝯfe.oximel ſquil=
liticũ cõpoſitũ:⁊ oleũ de cartamo.
Pectus mundificant ab humoribus groſſ.⁊ putridis pillu
le de agarico.
Potui veneni cõfec.dyaſulphur.
Peſtilentie eſtatis et autũni confe.trifera perſica.
Paſſiones omnes que fiunt a colera ⁊ flegmate ſalſo pur=
gat confectio. hamech.
Pleureſi cõfe.Loch de papauere.iulep viol.iulep. iuiuba=
rũ:ſyrupus cucurbite: ſyrupꝰ de prunis:ſyrupus de grana
tis:ſyrupus de cannis:ſyrupus cõferens catarris:ſyrupus
de iuiubis:ſyrupus viol.oleum viol.
Pannũ delet ⁊ veſtigia nigra oleum de cucumere aſinino.
Pregnantiũ relaxationẽ abſcindit ſyrupus acetoſus de ſuc
cis ⁊ aquis fructuum.
Podagrã ex flegmate purgãt pillule aggregate maiores.
Podagrã frigidã purgãt pillule de hermodactilis maiores
⁊ ei ꝯfe.emplm ſinapis oleũ vulpinũ ⁊ philoſophoruȝ.
Podagrã dorſi ⁊ genuũ purgãt.pillule fetide maiores ⁊ mi
nores ⁊ pillule de ſerapino:
Podagrã calidã purgãt pillule hermodactiloꝝ minores et
ei confe.oleũ de ranis ⁊ oleũ roſa.
Pruritum purgãt pillule aggregate minores.
Pulſationi confe.cerotũ vltimũ.
Plagas curat ⁊ conſolidat vnguentũ aureum.

¶ De littera.R.

Renes calefaciũt electuariũ de aromatibus trifera Sali.
ſecacul conditũ confectio de zinzib.oleũ de lilio:oleũ rute ⁊
ipſos confortat aromaticũ roſ.
Renũ dol.cõfe.dyacucurma maior ⁊ minor dyamoruſſon

confectio philonij prima inuẽtiõe.emplm̃ de granis lauri. oleũ lauri.oleũ de keyri:oleũ ruthe:oleũ de aſſe: oleum de piperibus:oleumvulpinũ:oleũ philoſophorum ⁊ nardinũ.
Renum lapidem frangunt dyalacca maior ⁊ minor: oleũ de nucleis ceraſorum.oleũ de granis citrangulorũ:oleum de ſcorpionibus.
Renum egritudines frigidas purgat yerapigra Gal.yera hermetis electuariũ indi maius et minus.
Renum oppilationes aperit ſyrupus acetoſus cũ radibus et eos mundificat electuariũ aleſcof.
Renumvlceribus cõfe.tro.alkekengi ⁊ eorũ duriciei confe. yſopi cerotum Democriti.
Ructus acidos curant electuarium de aromatibus et dya trionpipereon deſcriptione Gal.
Rigori febrium cõfe.dyacalamẽtũ deſcriptione Gallie.
Raucedini cõfec.iulep iuiubinum.

¶De littera.S.

Stomachi egritudinibus factis ex flegmate viſcoſo pſunt electuariũ de aromatibus electuariũ de gẽmis cõfectio de xiloaloes oximel ſquilliticũ ſimplex ⁊ oleum nardinum.
Stomachi inflationẽ remouẽt ⁊ morbos ex ea factos curãt electuariũ de aromatib⁹ ⁊ alxicoſtũ tro.de ſpo.cũ ſe.aceto ſe vnguẽtum roſ.et cerotũ ſandalinum.
Stomachũ debilẽ cõfortãt digeſtionemq̧ bonã faciunt ele ctuariũ de aromatib⁹ cõfectio de xiloaloes cõfectio alkan zi electuariũ de citro.aromaticũ roſatũ:aromaticum gario fil.aromaticũ nardinũ electuariũ de granis myrthi ꝯfectio de citonijs electuariũ de pſicis electuarium de ſorbis trife ra Gal.electuariũ ex inuentione noſtra yeralogodion ruffi kebuli conditi emblici cõditi citonia cõdita pyra perſica ci tra omnia condita zuccharum roſatum.ſyrupus de pyris. ſyrupus de citonijs:ſyrupus de corticibus citri:ſyrupus de granis myrthi:ſyrup⁹ de albela:ſyrupus acetoſus de cito nijs:ſyrup⁹ acetoſus de pomis:ſyrup⁹ de abſinthio: ſyrup⁹ de fumoterre maior mellicratũ de citro:mellicratum de bu gloſa mellicratum de citonijs:rob de pyris: rob de citonijs rob de pomis: rob de granatꝭ:rob ꝺ fructib⁹: rob de agre ſta: decoctio alhaſce.tro.de gallia ſebellis.tro.de roſ.tro.

de gallia magna.tro ramich.tro.de abſinthio. Suſuf de ligno aloes:ſuſuf.dyarodō:ſuſuf.aromaticū pillule elephā gine pille aggregate miores pillule ſtōatice:pillule dyaro dō cerotū:alexādri.emplaſtrū ſtomaticū:emplaſtrū dyaſi= nicon.emplaſtrū de gallia:emplaſtrū de fermēto.oleuȝ de ſtincho:oleū de citonijs:oleū maluinum:oleum myrtilorū oleū maſticinū:oleū coſtinū:oleū de ſanſuco.

Stomachi vētoſitates groſſas expellunt cōfectio electua= rij de citro.cōfectio de galāga.dyaciminum trifera muſca= ta:dyacucurma maior ⁊ minor:dyamoruſiō:cōfectio philo lonij inuentione prima ſecacul conditum:⁊ cōfectio de ȝin ȝibere.Et ipſius malicie: digeſtionis proſunt confectio de galāga tyriaca dyateſſaron.

Stomachi dolori ⁊ eius puncture a caliditate et acuitate hu= morū pſunt cōfeccio dyarodō deſcriptione Gal.acetū ſquil liticū:infuſio de yera trociſ.dyarodon pillule eleſangine.

Stomachi humiditatem ⁊ molliciem et ipſius defectum ⁊ in quo eſt putrefactio corrumpunt ⁊ corrigunt aromaticū roſatum maius.aromaticum gariofilatum:cōfectio de cy= namomo trifera ſarracenica magna dyacucurma maior et minor.dyamoruſion:confectio electuarij indi maior et mi nor embilici cōditi.tro.dyarodō.

Stomachum calefaciunt dyaciminum dyatriōpiperuȝ de ſcriptione Gal.cerotum ſtomaticum.

Stomachi duriciei confec.yſopi cerotuȝ deſcriptione phi lagrij ⁊ pauli ⁊ dyaquilon commune emplaſtrum relatum ad ariſtarchum ⁊ de mellilloto.

Stomachi ardorem:mitigant electuarium de perſicis cō= fectio de acetoſa confectio de prunis trifera perſica iulep roſarū ſyrupus de perſicis:ſyrup' de portulaca.tro.de cā= phora tro.de ſandalis ſuſuf.dyarodon.

Stomachi indigeſtionē et dolorē tollit trifera ſarraſenica magna ⁊ ſi fuerit abūdantia magna flegmatis crudi valet dyaniſum ſuſuf.diarodon ⁊ emplm relatū ad ariſtarchuȝ.

Stomachi doloribꝰ a frigiditate confe.confectio anacardi na.cōfectio philonij inuētione pria muſa enea athanaſia magna: pillule elephangine yſopi cerotum deſcriptione philagrij pauli oleum de Kerua oleum de cartamo.

Stomachi egritudies purgat yerapigra Galie.yera.her
metis pillule elephangine cōfectio electuarij alharif.con
fectio indi maio.⁊ mino.pillule aggregate.pill'.fetide ma-
iores et minores pillule lebelie.
Stomachi inflammationi confert ſyrupus de ſucco aceto
ſo.ſyrupus de agreſta.ſyrupus acetoſus de ſucco fructuū
ſyrupus acetoſus de pomis deſcriptiōe noſtra ſyrup⁹ ace-
toſus tereniabin.
Stomachum calidum confortant ſyrupus de ſucco aceto-
ſo.ſyrupus acetoſus de ſuccis et aquis fructuū.rob de ri-
bes:rob de berberis et de ſumach ⁊ de moris et de ſteni.
Stomachū frigidū confortant.ſyrupus de menta ſyrupus
de thimo ſecaniabin de calamento mellicratū conditum.
Stomachi oppilatiōes aperiūt ſyrupus de eupatorio ſeca
niabin de radicibus tro.de abſinthio.
Stomachi putrefactionē abſtergunt acetum ſquilliticum
tro.de roſ.⁊ tro.ad fetorem oris.
Stomachum mūdificant infuſio de yera pill'e ſtomatice et
pill'e aggregate minores ⁊ de turbith.
Stomachi inflationē ſoluūt pill'e aggregate maiores ⁊ do
lori colerico in eo facto confert oleum lauri.
Stomachi lubricitati confert infuſ.de granis mirti.
Sincopi cōfert electuarium de gēmis cōfetio de alkermes
cōfectio de xiloaloes aromaticū muſcatū cōfectio de aceto
ſa poma condita:ſyrup⁹ de pomis ſyrup⁹ acetoſus de pru-
nis tro.de ligno aloes rob de citoniȷs ⁊ de piris.
Sperma multiplicant confectio teſticulorū vulpis:oleum
amigdalarū dulcium oleum de nuce indica oleum de gra
nis ſiſami:oleum de ſemine lini.
Sudoris multitudinem prohibet oleum de citoniȷs.
Sudoris odorem bonum facit aromaticū nardinum.
Sudorem prouocat oleum anetinum.
Senibus ⁊ frigidis natura conueniunt dyambra ſyrupus
de praſſio ſyrupus calamenti ⁊ decoctio alhaſce.
Singultui vehemēti frigido vel acetoſo vel vētoſo:cui dif-
ficilis eſt reſolutio confe.dyacalamentū deſcriptione Gal.
confectio philoniȷ inuentione prima.ſi vo fuerit ſingult⁹
ſuffocatiuus a repletione factus aut vētoſitate confe.dya

ciminum ſyrupus calami ⁊ mente.
Sitim ſedant vel ſtringunt electuarium de perſicis.confectio de acetoſis alxicoſtum trifera perſica ⁊ perſica condita zuccharū viol.iulep roſ.ſyrupus de perſicis:ſyrupus acetoſus cum ſucco fructuum::ſyrupus de acetoſitate citri:ſyrupus acetoſus de pomis ſyrupus acetoſus de citoniis de prunis:ſyrupus de cannis ſyrup⁹ de portulaca aqua mell. rob đ ribes.rob de agreſta.rob de berberiſ.rob de ſumach rob de moris de ſteni.rob de granatis.troci.de camphora.tro.de ſpodio.ſe.acetoſe.t ro berberis.tro.de ſandalis et vnguentum roſ.
Solutiōeƺ fortē ſedāt electuariū đ ſorbis ⁊ cū rob đ ribes.
Solutioni colerice confe.ſyrupus agreſte.rob de ſumach: rob de moris de ſteni.rob de granatis.Antique ꝓo confe. ſyrupus de granis mirti.
Siti vehemēti laborioſe et eſtuoſe cōfe.ſyrup⁹ de agreſta: ſyrup⁹ acetoſus de pomis:ſyrup⁹ acetoſus de tereniabin.
Scrophulas reſoluūt vngm̄ arthanita pui emplꝫ dyaqlō cōe.emplꝫ oribaſii.oleū de bē.oleū de cucumere aſinino.
Scorpionis morſui confect.tyriaca diateſſereon et oleum. philoſophorum.
Splenis egritudines.eradicāt dyacucurma magna:oleū nardinum ⁊ oleum de euforbio.
Splenis doloribꝰ eiꝰ oppilatiōibꝰ cōfert athanaſia:ſyrupus dyacodiō ſecaniabi de radicibꝰ ſecaniabi de keiſiꝫ acetū ſquilliticuꝫ tro.de eupato.yſopi cerotū deſcriptiōe Gal. yſopi cerotū deſcriptiōe Philagrii ⁊ pauli.⁊ oleū lauri.
Splenis duriciē reſoluūt dyaſulphur ſecaniabi de calamēto tro.de capparis:yſopi cerotū deſcriptiōe Gal.et Philagrii ⁊ pauli ⁊ democriti:dyaquilon cōmune emplm̄ andromaci.emplm̄ de mellilioto:⁊ oleum philoſophorū.
Splenis opilatiōes apiūt ſyrup⁹ acetoſus de radicibꝰ decoctio.⁊ tro.de eupatorio tro.de lacca:et ipas purgāt.pill. de rauedſeni pill.ſebelle.pille inde confe.alkelengi.
Spleneticis confe.ſyrupus de calamento:et ſplenis apoſtematibus confe.tro.de eupatorio.
Splenis groſſiciei confe.emplm̄.de fermento:empla oribaſii:⁊ ipſius ventoſitates reſoluūt:tro.de capparis.

Sanguinē mūdificāt ⁊ clarificant cōfectio anacardina de=
coctio capili veneris:aqua fructuū ⁊ decoctio fumiterre.et
purgant ipſum pill'e ad febres colericas.
Sāguis ſputo ꝯfe.athanaſia magna ⁊ tro.ꝺ terraſigillata
Sanguinis furorem reprimunt et eius ebullitionē ſedant
aqua fructū alxicoſtū.tro.de camphora.
Sanguinis fluxū de naribus ⁊ aliorū reſtringunt ⁊ abſcin
dunt tro.ramich.⁊ tro.de terraſigillata:⁊ tro.de carabe.
Sanguinis egeſtioni cōferunt:tro.de terraſigillata: qui
etiam reſtringunt fluxū ſuꝑfluum menſtruorum.
Sanguinem diſſoluit oleum philoſophorum.
Senſum cogitationē ⁊ rationeꝫ ſubtiliant:⁊ vigorant con
fectio ſecunda alharif.⁊ kebuli conditi.
Senſuū inſtrumētuꝫ mūdificāt pill'e.elephāgine:pill'e.ſto
matice:pill'e aggregate:pill'e lucis maiores ⁊ minores.
Suꝑfluitates a toto corpore educit electuariū aleſcof.
Scabiei confert oleum nucū.et illa que fit ex ſalſo flegma=
te et colera purgant confectio hamech:ſyrupus de fumo=
terre maior ⁊ minor ⁊ ſyrupus de epithimo.
Scabiei ſicce confert vnguentū alpheſericum:vnguentum
ceruſe vnguētum alpheſericū aliud.
Sodam calidam purgant confectio electuariꝫ roſati et ei
conſe.cerotum vltimum.
Sodam antiquaꝫ purgant pill'e alhandah:⁊ frigide ſode
conſe.oleum de euforbio.
Serpiginem curant ſyrupus de fumoterre maior:oleū de
oliuis oleum de iunipero oleum de fraxino.
Spaſmo conſe.ſyrupus de ſticados pill'e de ſerapino:vn=
guentū de bdellio vnguētuꝫ ad illud cerotum dyapenthe
oleum de been.oleum de ſe.lini.oleum de croco.oleum de
piperibus ⁊ oleum de lapide gagatis.
Somnū prouocant oleum anetinum.oleum de papauere.
oleum mandragore oleum ex ranis.
Surditati conſe.oleum amigdalarum amararum:oleū de
been oleum de cucumere aſinino.
Spinas corpori infixas quātūuis in pfundo ſint extrahit em=
plaſtrum de fermento.
Sciatice dol.confec.empl'm andromachi empl'm ſinapis.

oleum de piperibus.oleum philoſophorum.
Sciaticam purgant.pillule aggregate maiores.pillule de ſerapion experte.

¶De littera.T.

Triſtitie et ſollicitudini proſunt electuarium de gemmis confectio de alkeſmes.
Torture oris proſunt:confectio de muſto tiriaca diateſſerō ſyrupus de ſticados.cerotum aliud alexandri.oleum de piperibus oleum philoſophorum.
Torture educunt ſupſtuitates groſſorum humorū ꝛ viſcoſorum yera hermetis ꝛ yeralogodion ruffi.
Tuſſi diuturne conſe.dianiſum athanaſia mag.
Tuſſi antique ꝛ eis qui habent pectus ſanioſum cōfe.diaſulfur loch de pino ſyrupus de granis mirti:ſyrupus de liquiritia:ſyrupus de praſſio:ſyrupus calamenti loch ſanum et expertum ſyrupis de prunis:ſyrupus de granatis: ſyrupus de iniubis:ſyrupus de yſopo.
Tuſſi calide confert loch de papauere loch ad caliditatem.loch aliud noſtrum iulep viol.ſyrupus conferēs catarris:ſyrupus violaceus.
Tuſſim antiquam remouent ꝛ ſubtiliant humores groſſos loch ad aſma.ſuffuſ ad illud.
Tuſſi que non ſinit dormire patientes conſe.ſyrupus de papaueris.
Tuſſi ſicce cōfert ſyrupus acetoſus de terenlabin.ſyrupus de papaueris et eam leniunt:loch bonū ꝛ loch de amigdal.
Tuſſi humide confert aqua mellis.
Tuſſim antiquā purgant pillule de agarico.
Tuſſi catarrali conſe.pill'e que ad oēs morbos catarri.
Tremori confert ſyrupus de ſticados.oleū de piperibus. oleum de lapide gagatis et philoſophorum.
Tremorem purgat yera hermetis.
Tumores ꝓfundos aufert cerotum andromachi.
Tumores a caliditate factos reſoluit et maturat empl'm diaquilon paruum.
Tethano confert oleum de lapide gagatis.

¶De littera.U.

Vertigini cõfert cõfectio de muſto.confectio alfeſcera.ſyru pus acetoſitatis citri.ſyrupus acetoſus de prunis acetum ſquilliticũ oximel ſquilliticũ ſimplex et compoſitum.
Vertiginem purgant yera hermetis yeralogodiõ ruffi ⁊ cõfectio hamech.illam ꝓo que fit a fumis colericis purgat cõfectio de pſilio.cõfectio electuarij roſ.
Virge erectionem facit cõfectio teſticulorum vulpis.
Viſcerum humiditatẽ deſiccat aromaticum roſatum.
Viſcera cõfortant aromatic.nardinum.cõfectio electuarij ex inuẽtione noſtra zuccharum roſatũ dyacoſtũ ſyrupus de granis myrthi et mellicratum de citonijs.
Viſcerum lubricitati et eorum ſolutioni propter malitiam digeſtionis confec.electuarium de granis mirthi dyalacca maior et minor.trociſ.ramich.
Viſcerum dolorem ex ventoſitatibus factũ ſedant cõfectio de ſeminibus dyacoſton ex inuẽtione prima ⁊ oleũ lauri.et eorum putrefactionẽ remouet trifera ſarra.magna.
Viſcerum dolorem purgat yera hermetis et eaz mũdificat electuarium aleſtoſ.
Viſcerũ mollificationi cõfert ſyrupus de abſinthio zuccharum roſ.
Viſcera frigida habentibus cõfec.ſyrupus calamẽti.oleuz rute emplaſtrum relatum ad ariſtarcum.
Viſcera lauat et abſtergit aqua mellis.
Viſcerum duriciei confec.ſecaniabin de calamento emplaſtrum de melliloto.
Viſcerum egritudinibus confec.oximel ſquilliticũ.
Viſcerũ vẽtoſitates diſſoluunt dyaciminũ.dyaniſum decoctio alhaſce ⁊ eoꝝ debilitati a cauſa frigida confec.emplaſtrũ de gallia primũ.A cã ꝓo calida empl'z de gallia aliud.
Viſcerum inflãmationibus cõfec.emplaſtrum de frumẽto.
Vomitum ſedãt aromaticum roſ.aromaticũ garioſilatis. ſyrupus acetoſus de citonijs ⁊ de prunis ſyrupus de mẽta mellicratũ de citonijs:tro.ramich.emplaſtruz dyaſinicon. deſcriptione alexandri.
Vomitũ colericũ ⁊ flegmaticũ retinent.cõfectio de citonijs citonia cõdita et ſyrupus de calamento.
Vomitui ex flãte ⁊ malitie digeſtiõis cõfe.cõfectio alkanxi.

Uomitui cōfe.ſyrupus de agreſta ⁊ de albela.
Uomitū ſanat vnguētū arthenite magnū.
Uomitum colericū ſedant rob de ribes rob. de agreſta: ⁊ de berberis. rob de ſumach. rob de moris. de ſceni: et rob de granis.
Uentoſitates a toto corpore expellit electuarium aloes.
Uentoſitates attenuant ⁊ diſſoluūt aromaticū gariofi. diaciminū. oleū nardinū: emplaſtrū relatū ad ariſt. aromaticum nardinū dianiſum trifera ſarra. magna ⁊ trifera muſcata alkanzi. trifera Galie. cōfectio electuarij ex inuentiōe noſtra. cōfectio yeralogodion ruffi. cōfectio electuarij indi. maiorum et minorum ſuffuf. aromaticuꝫ ro. emplaſtrū de alleis. oleū amigdalarū amararū. oleū nucū. oleū de kerua oleū de enula.
Urinā ꝓuocāt diacalamētū deſcriptione Gal. diacucurma maior et minor diamoruſion diaſulfur ſecaniabin de radicibus ſecaniabin de cheyſin. trociſ. de lacca. pillule aggregate maiores. oleū philoſophorū.
Urine difficultati confec. confectio philonij inuētione pila muſca. enea. oleum aſek.
Ubi eſt dolor quando mingitur confectio alkelengi.
Uētris dolorē ex humiditate ⁊ flegmatica multa crudares mouent ⁊ eā mūdificāt diatrionpipereon deſcriptiōe. Gal. diaciminiū confectio anacardina et ipſis confe. emplaſtruꝫ de granis lauri.
Uentris fluxum retinent confectio de citonijs. citonia cōdita. ſyrupus de albelach. ſyrupus de mēta.
Uentris ſolutionem a fluxu colerico iuuāt. ⁊ ſtringūt elec. de fructibus et ſyrupus acetoſus de ſuccis ⁊ aquis fructuū tro. de ſpodio cū ſe. acetoſe epatico fluxui confec. et emplaſtrū diafinicon.
Uentris fluxum aſſiduum cuꝫ ſignificationibꝰ frigiditatis etiā qui fit propter exuberantiā catarri abſcindit. cōfectio electuarij ex inuentione noſtra et emplaſtrū de gallia. ipm vero ſignificationibus caliditatis: ⁊ quando venter ſoluit ſupflue ab operatione catartici ſtringit elec. confortatiuuꝫ ſto. emplaſtrū de gallia. ij.
Uētris fluxui antiquo ⁊ deſſynterie ꝯfe. athanaſia magna.

Uentris fluxum ſupabundantē ꝛ cronicū flegmatis ꝛ lien al mon factū ex frigiditate confec. cōfectio de ſtorace.
Uētris ſolutionē ſedāt mellicratū, de citonijs ꝛ mina citonio rū ſimplex et rob de fructib⁹ tro. de berberis.
Uētrē leniūt tro. anneti ꝛ ipſum lubricāt zuccharū viol. ipz mundificat a fecibus aqua mellis.
Ueneno reſiſtūt ſyrup⁹ de aggreſta ꝛ tiriaca diateſſeron.
Uenenis frigidis valet oleū philoſophorum.
Ueſice dolorib⁹ cōfe. diacucurma maior et minor. diamorū ſiō: emplꝫ ex granis lauri. oleū de cheyri: oleū nardinū oleū aſſe: oleū de piperibus ꝛ oleū philoſophorū.
Ueſice lapidē frangūt dialacca maior et minor oleū de nu cleis ceraſorū: oleū de granis citrangulorū oleū de ſcorpio nib⁹ ꝛ oleū philoſophorum.
Ueſice vlcerationi cōfe. oximel ſquilliticū ſimplex ipſi⁹ ꝓ vlcerationi valent tro. alkekengi.
Ueſice duriciei confe. yſopi cerotū democriti ꝛ ipſi⁹ ardori oleū amigdalarū dulciū.
Ueſicā calefaciūt oleū de lilio ꝛ de enula.
Ulceribus malis confec. yeralogodiō ruffi et pillule aggre gate minores.
Ulcerib⁹ putridis confec. vnguētū nobile ꝛ relatū ad nicho demū ꝛ vnguētū ceraſeos ꝛ in eis gñant carnē ea ſigillādo et preſeruant a putrefactione.
Uiſcera curāt vnguētū diaſinicū deſ. arabica. emplaſtrum arabicū et oleū de ouis.
Ulceribus fraudulētis confec. oleū almezereon. oleū de iu nipero et de fraxino.
Ulcera ſcoriata que fiunt a colera aduſta ꝛ flegmate ſalſo confe. vnguentum ceraſe.
Ulcerum veſtigijs confe. oleū de been.
Uiſus obſcuritatē purgāt pillule de yera.
Uiſum a fumis colericis deꝑditū recuperat triſera ꝑſica.
Uocis raucedini qua eſt propter frigiditatē ꝛ flegma groſ ſum quod continetur i pectore ꝛ pulmone ꝯfert loch ſanū ꝛ expertū ſyrup⁹ de iuiubis.
Uocis lacertos corroborat acetū ſquilliticū.
Uocem clarificando ſimiliter oleum de cartamo: oleum de

nuce indica oleum de granis ſiſami.
Uulnera fraudulenta expellunt ſyrupus de epithimo ⁊ vnguentum de lino.
Uulneribus difficilis conſolidationis et incarnationis ea mūdificando confe.vnguentū.diaſinicon.deſcriptione arabica emplaſtrum arabicum.vnguentum de lino.
Uulnera antiqua et recentia mūdificat et incarnat vnguētum diaceraſos.
Uulneribus neruoſis in quibus eſt calefactio mundificat et incarnat vnguentum baſilicon magnum.
Uulnerum tumorem ſoluit oleum de griſomilis.
Uulnera putrida curat vnguentum cericinum.
Uulnerib⁹ antiq̄s confec.vnguentum egyptiacū magnuз.
Uulnera incarnat ⁊ cōſolidat vnguētum triafarmacum.
Uulneribus in quibus ſunt cōtenta ſuperflua:ſi aūt ſiccare opus eſt confec.emplaſtrum de fermento.
Uulnera que tarde curantur perfecte curat oleum philoſophorum.
Ulcerat ⁊ cauterizat vbi opз emplaſtrū andromachi aliō.
Uulue dolori confe.oleum amigdalarum dulcium.
Uermes occidunt qui ſunt in auribus oleū de nucleis perſicorum et oleum benedicti.
Uenarum orificia aperit oleum philoſophorum.

¶Finis.

Cophonis tractatus ad modum vtilis qui nō antea fuit impreſſus omnē medendi modum non minus vere quam decenter complectens incipit.

Quot modis medemur.
De primo mō ſcđm locū in ꝗ ꝯtinet medicina.
De preparatione medicinandi.
De preparatione medicine.
De danda medicina ſanis ⁊ egris.
Quibus ſignis cognoſcatur.
Quis humor ſit purgandus vel habendus in corpore.
Que medicine quos humores purgent.
De dieta ⁊ cuſtodia in medicina ⁊ poſt medicinam.
De datis catarticis ſm diuerſitatem temporis ⁊ regionis.
De preparatione loci vbi accipienda eſt medicina.
Que medicina danda eſt in ſomnis ⁊ vigilijs.
Utrum ſit durus ad purgandum qui patitur.
De ante data medicina.
De delicatis qui medicinam ſuſcipere non poſſunt.
De diuerſitate farmacie ſm diuerſitatem etatum.
De diuerſitate medicine ſm quantitatem materiei.
De dura ⁊ liquida medicina quibus danda eſt.
De diuerſitate farmacie ſm diuerſitatem complexionum.
De ſinthomatibꝰ q̄ eueniunt potionatis ⁊ primū de febri.
De ſiti in potionatis.
De periculis que accidunt potionatis ſi biberint.
De his qui nequeūt aſſellare accepta medicina.
De medicina que non ducit quantum debet.
De medicina ſi nimium duxerit.
De diſſinteria ex potione.
De debilitate potionati.
De ſtenaſmon ex potione.
De defectu appetitus ex potione.
De nimio vomitu ex potione.
De ruptura vene ex nimio vomitu.

De ſpaſmo ex nimia euacuatione medicine.
De ſecūdo modo medendi ꝛ prius de humoribus quō mo
do debeant conſtringi.
De membris diſſolutis quomodo debeant confortari ꝛ de
debilitatis quomodo debeant conſtringi.
De ſuperflua morbi materia conſumenda.
Qualiter ꝛ quando dande ſunt medicine ꝛ qñ opiate.
De medicinis conſtrictiuis exterius appoſitis.
De tertio modo medēdi ꝛ pri⁹ de reſtaurandis humorib⁹.
De membris conſumptis qualiter debeant reſtitui.
De quarto modo medendi et prius de digeſtiuis.
De diuerſitate digeſtoꝝ ꝛ ſm diuerſitatem medicine ꝛ loci
in quo eſt materia.
De diuerſitate diureticorum: ꝛ ſm diuerſitatem loci in quō
eſt medicina adhibenda.
De ſignis qb⁹ cognoſcit̃ digeſtio tã febriū ꝙ apoſtematū.
De alterantibus ſm materiam ꝛ qualitatem.
De diuerſitate diureticoꝝ ſm diuerſitatem materiei.
De modo conficiendi ꝛ prius de electuariis ꝛ opiatis.
De medicina laxatiua ꝛ non laxatiua.
De confectionibus ſyr̃. ꝛ ſm diuerſitatem eorum.
De confectione ceroti.
De medicinis quibus proprie valeant egritudinibus et
prius de opiatis.
De electuariis laxatiuis quibus proprie dari debeant et
de non laxatiuis.

¶ De modo medendi.

In medendis corporibus ꝛ maxime purgādis variis ſepe moleſtamur incommodis (Non qꝛ medicina que datur ſit incongrua) ſed quia ab incōgruis medicis incongrue eſt oblata. Ideo ego Copho hoc opus de modo medendi: aut cophonis ore: ſuiſqꝫ ꝛ ſociorum ſcriptis ꝯpendioſeqꝫ collegi quatinus ſi quod ſinthoma potionato ſuperuenerit incongruū mihi ceteriſqꝫ in hac arte nō ꝓuectis ꝯueniens preſto ſit remedium. Si quis enim hoc opus in manibus habuerit medendi notitiam in farmaciis letum inueniet effectum. Nam in potionib⁹ ꝛ pericula vitare (ſi qua forte cōtingent) ad plenum ſcire ꝛ remouere.

¶De triplici modo medendi.

TRibus modis medemur:diſſoluendo: conſtringendo vel mortificando:reſtaurando.Aut enĩ repleta inanimus aut diſſoluta cõſtringimus aut ꝑdita in corpore reſtauram⁹.Inanimus medicinis diſſolutiuis vt ſcamonea. Conſtringimus conſtrictiuis:vt acatia opiatis.Reſtauramus cibis ⁊ potibus:congruiſq; medicinis:vt diarodon: triaſandali:diamargariton:⁊ ſimilibus.

¶De quarto modo medendi.

EST ⁊ q̃ntus medẽdi modus q̃n ſcʒ ꝯpactã ⁊ crudã materiã ad digeſtionẽ ducim⁹:de quo dicet̃ in fine.Diſſoluẽdo ṽo trib⁹ modis medemur:attrahẽdo:expellẽdo: diſſoluẽdo:⁊ hoc ꝑ locoꝝ diuerſitate in quib⁹ eſt materia. Diſſoluẽdo vt bñdicta catartico impiali ⁊ ſĩlib⁹.Attrahẽdo:vt aloe opiatis.Expellẽdo vt pſillio loto i aqua tamarindi ⁊ hmõi que ſic expellũt q̃d nõ diſſoluũt.Pro varietate aũt locoꝝ in q̃b⁹ eſt materia quã euacuare itẽdim⁹:vna vel plurib⁹ ſuccurrẽdũ eſt potationib⁹.Uñ diligenti ꝯſideratiõe medic⁹ inueſtiget locũ materiei:vt ſm loci ꝓprietatẽ vnã vel plures tribuat medicinas.Si eñ materia fuerit in ſtõ vel in epate vel in locis his vicinis:vna dat̃ potio ſʒ ꝓprietatẽ materiei.Si ṽo materia fuerit i remotis ꝑtibus ſicut podagra.in q̃b⁹ materia eſt i pedib⁹:dam⁹ plures q: pri⁹ dam⁹ medicinã diſſolutiuã q̃ hũores remotos diſſoluat:vt eſt ius polipodij ius agarici pillule catartice ⁊ ſĩlia. Scdo damus alteratiuã medicinã q̃ hũores diſſolutos ad ſtõm attrahat ⁊ magis diſſoluat vt eſt benedicta ⁊ yeralogodion pygra ⁊c.Amara eñ citi⁹ penetrãt ad remotas ꝑtes ⁊ extrema magʒ purgãt q̃ȝ alie medicine.Tertio dam⁹ expulſiuã q̃ hũores in ſtõ ꝯgregatos expellat:vt pſilliũ ⁊c. In q̃b⁹ talis eſt ordo.In mane dam⁹ vnã:meridie aliã: veſpere tertiã:vel ſi materia exigit in ſero dam⁹ ṗmã.In media nocte ſcdam.In fine noctis tertiam.Caueat tñ ne poſt ſecundã donationẽ nimia fiat humoꝝ diſſolutio.poſt primam poteſt dormire.et hoc pro minori virtute medicine. Sed ſunt quidã qui tot medicinas ſufferre nequeunt.quibus damus duas ſcʒ digeſtiuã ⁊ expulſiuã.Quidam enim ſunt qui ꝓpter debilitatẽ duas pati nõ poſſunt.quibus damus vnam ſolam talem tñ que officium triũ compleat.

Que ſcʒ diſſoluat attrahat ⁊ expellat.⁊ hoc ſepius faciunt moderni.Raro eñ vel duas vel tres tribuunt in quo peccant.qꝛ ſi vna poſſet euacuare tm̃ quantũ due vel tres tñ non vna ita operari poteſt ſicuti due vel tres.licet vehementioꝛ ſit.Cum enim datur vehemens medicina partes vicinas ſtomachi citiꝰ ex toto inanit quaʒ ad extrema penetrare poſſit ſicut ad caput ⁊ ad pedes.Item virtus medicine prius deficiens euaneſcit quam per membꝛa non apta ad extrema peruenire poſſit.Quarta cũ extrema purgare intendimus damus duas vt in tertiam liberioꝛẽ viã inueniat. Quod ſi vnam ſolam dare voluerimus. demus ſepe ⁊ parum vt paulatim purgetur et non repente.quod fit quando triceſies vel quadrageſies aſſellat. Repentina purgatio multum nocet coꝛpoꝛi.quia coꝛpus debilitatur ⁊ plus de bonis quã de malis humoꝛibus exprimiť. Unde.ypoc.ſm multũ ⁊ repente euacuare ſiue replere calere. aut infrigidare fallax ⁊ omnino inimicũ nature.

¶De danda medicina.

Cum ergo volueris dare medicinam laxatiuam prius per aliquos dies ſcilicet duos vel tres dietabis eum cibis ſoꝛbilibus ⁊ diureticis.vt iure carniũ iure piſcium cepis coctis cum carne poꝛcina pingui ⁊ bis vel ſemel colatis ouis ſoꝛbilibus coctis in aqua et conditis cum vino ⁊ pauco pipere vel herbis mollientibus.vt atriplex malua: mercurialis et ſimilia . Unde ypocras. Coꝛpoꝛa vbi quis vult purgare opoꝛtet prius fluxa facere.Et hoc fieri debet maxime in his qui dure complexionis ſunt.Nec facile ſoluuntur qđ ſi non fiat potius emfraxim faciunt ꝙ euacuationẽ.Unde.G.methoici non attendẽtes medicine pꝛeparationẽ. Potius humoꝛes ꝯcludebant ꝙ euacuarẽt. Ideoqꝫ alios faciebant aſmaticos alios arteticos.

¶De pꝛeparatione medicine.

Pareť aũt medicina hoc modo.Si volueris acuere medicinã cũ ſcamonea acuať per decẽ dies vel quindecim anteꝙ deť vt ſcamonea bene poſſit ſpeciebus incoꝛpoꝛari ⁊ prius fricéť ſcamonea cũ oleo roſ.vel violac.vel ſyrupo roſeo iter manꝰ ⁊ ſic miſceať medicine addito parũ maſticis.Maſtix eñ ꝓhibet ne adhereat villis ſtõi qꝛ cã eſt ſepe diſſinterie, Sic eñ aufert ſcamonee malitia:nec time=

mus qđ inde aliqđ piculū pueniat ⁊ ſi ſupuenerit cito ⁊ facile curaꝛ. In hoc em̄ multi fiūt homicide: q̄ dant medicinā cuȝ ſtatim admixta eſt ſcamonea anteq̄ incorpeꝛ ſpēbus. Quanto em̄ diuti⁹ eſt cū ſpēbus tanto meli⁹ ⁊ leui⁹ ducit. Qđ ſi nō habuerit medicinā: ſic ⁊ neceſſe ſit vt dem⁹ alicui fricem⁹ ſcamoneā p̄dicto mō cuȝ oleo roſeo ſyrupo p̄dicto ⁊ pauco maſtice ⁊ acuam⁹ medicinā: ⁊ poſt p̄mū diē vel ſecūdū dam⁹ medicinā: vel coquem⁹ eā ſic. Accipiam⁹ citoniū vl' pomū ⁊ p mediū ſcindam⁹ ⁊ intus ponam⁹ puluerē ſcamonee: ⁊ ſic ꝯiungam⁹ partes ⁊ inuoluam⁹ paſta vel ſtupa: vel pāno lineo madefacto in aqua: ⁊ ponam⁹ ſub cinere cūq̄ coctū fuerit extraham⁹ ⁊ miſceam⁹ cū medicina ⁊ poſt vnū diē dabim⁹. Nō eſt aūt ſubtilr' pulueriȝanda ſcamonea ne adhereat villis ſtōi ⁊ faciat diſſinteriā. Sȝ aliq̄tulū eſt groſſa dimittenda: vt moram in ſtomacho faciēdo hūores i remotꝫ ptib⁹ abſcōditos poſſit ſoluere. Si volueris dare decoctionē cuȝ admiſceas reubarb. mirobalanos vel agaricū: ⁊ dimitte p diē ⁊ noctē ⁊ ſcđȝ quā medicina exigit qua purgari debet mane ⁊ ſero: de quo diceꝛ inferi⁹ ⁊ ſi fortis fuerit deꝛ tota ſubſtātia. Si debilis colatura.

De diſſolutiua medicina.

Datur aūt diſſolutiua medicīa q̄n̄q̄ ſanis q̄n̄q̄ egris. Egris ad expellēdā egritudinē: ſanis ad cuſtodiendā ſanitatē. Cū ergo egris dare volueris ꝯſidera egritudinē ⁊ materiā egritudinis ⁊ locū materiei: ⁊ ſcđm hoc cōpetentē medicinā adhibeas ſicut inferius diceꝛ. ⁊ dictū eſt ſupius. Non eſt aūt dāda medicina donec materia ſit digeſta. Uñ ypocras. Digeſta medicari ⁊ mouere nō cruda ⁊c. Cognoſcitꝛ aūt materiei digeſtio per inſpiſſationē vrine. ſi tenuis preceſſit p attenuationē. ſi ſpiſſa preceſſit ꝓpter ſigna que in tractatu febriū dicta ſunt. Prius ḡ diſtinguēda eſt materia. Si fuerit indigeſta p diuiſiua ⁊ diuretica ⁊ poſtea deꝛ medicina. Si v̄o ſano volueris dare medicinā ſolutiuā cōſiderare debes hūorē abūdantē. ⁊ paratū egritudinē facere ⁊ ſm̄ hoc medicinā purgantē illū humorē. Si em̄ diuerſi ſunt humores in corpe ita diuerſe ſūt medicine q̄ illos hn̄t purgare. Si q̄ daꝛ nō purgat humorē q̄ eſt in eā magis moleſtaꝛ patiēs. Uñ ypocras. Si q̄lia oportet purgari purgentur: ꝯfert ⁊ bene fert. Si v̄o non ꝯtriū: his ſignis poſitis co-

gnoſces qs humor ſit purgãdus vel abũdãs in corpe.

De ſignis humorum.

SI qs macilentus fuerit: vel albus vel carnoſus & habeat os ſalſum cũ amaritudine & ſputũ ſit eiuſdẽ ſaporis: ſalſuz flegma abundat: & purgatione indiget. Si vero dulcedinẽ oris patiat̃ cũ plenitudine venarum maxime faciei & ſputũ circa dulcedinẽ ꝑſet: & abhominationẽ cũ vomitu: & ſine vomitu patiat̃. vrina aliqͣtulũ vnctuoſa & ruffa: & ſpiſſa: fl'a dulce abundare ſigt. Si vero acetoſitatẽ in ore ſenſerit & appetit9 vigeat & nõ ſitiat: & ſputũ & omne qd in ore cõmittit circa acetoſitatẽ ꝑſet acetoſũ fl'a dominat̃ & excedit. Si vero os inſipidũ fuerit: & ſputũ i ore nulli9 ſaporis ſentiatur: & appetit9 & ſitis deficiat ſignũ eſt qd fl'a ĩſipidũ purgari debet. Qd ſi amaritudo ſit in ore & ſputo & ore receptis ſine ſalſedine: & vrina ſit tenuis & citrina vel ſubcitrina: vel ſubrubea ſimplicis colere rubee dñiũ declarat. Qd ſi abhominatio fuerit cũ vomitu: vel ſine vomitu oris amaritudo & vrina citrina vel ſubcitrina & nõ multũ tenuis colerã infectam abũdare ſigt. Qd ſi minus fuerit tenuis & rubea & amaritudo oris fuerit minor. ſignum eſt colere vitelline rubee. Si vero magis tenuis & oris amaritudo maior ſignũ colere citrine. Vñ purgari debet cum ꝯpetẽtibus medicinis. Si vero pigritia fuerit maior ſolito & appetit9 augeat̃ & ſitis minoret̃ & aggrauatio mẽbrorum ſigt qd mel'a purgãda eſt. Qd ſi vene plene fuerint maxie faciei pulſ9 plen9 grauedo ſpatularum: oris dulcedo: gingiue ſanguinolẽte: labia vlcerata ꝑter ſolitũ: vrina ſpiſſa & colorata ſanguis dñat̃ qui p vene apertionẽ vl' vẽtoſa minuit̃. Si p venã põt minui ꝑpter tpis repugnantiã &c.

De purgatione flegmatis.

SImplex fl'a purgat̃ cũ benedicta catartico imperiali decoctione polipodij & agarici & ſilib9. Salſum fl'a purgat̃ cum yerapiğ vſuali theodoriſcon anac. theod. yriſton & ſimilib9. Fl'a dulce purgat̃ theod anac. yerapiğ. yera fortiſſima yeralogod mphiti. & ſimilibus.

De purgatione colere.

COlera rubea vel incẽſa purgat̃ cũ trifera ſarracenica electuario frigido oxi. cũ decoctiõe mirobal' & caſſie fiſtule tamarindis violis manne. Infecta aũt col'a cũ yerapiğ vſuali theod anacard. Mel'a purgat̃ cum yera fortiſſi

ma yeragoḋ.cū decoctione ſene epithim̄.⁊ ſimilib⁹. Qḋ ſi fuerit ꝯpoſit⁹ hūoꝛ ꝯpoſita daꝛ medicina.Simplex em̄ nocet q̄ꝛ illū hūoꝛē purgat: ⁊ non aliū.Uñ fit cū medicina daꝛ terciananio q̄ colam purgat nocet:q̄ꝛ fl'a' admixtū eſt.Sanguis minuiꝛ ꝑ vene aꝑtionē:vt dictū eſt aut ꝑ vētoſas.Si caput eſt in cā aꝑiaꝛ cephalica.Si ſtōꝰ vel epar aꝑiaꝛ epatica.Si pulmo vl' torax:mediana.Si matrix vel renes aut veſica vena tali ⁊ ſi nō eſt tp̄s aꝑiēdi venā tuphe apponāꝛ vel fiāt ſcarificatiōes ſꝫm qḋ loc⁹ ⁊ hūoꝛ ⁊ tp̄s requirunt.

POſtq̄ꝫ medicina ceſſauerit cui⁹ ſignū ē qḋ null⁹ doloꝛ vel toꝛtio ſentiaꝛ in ſtō vel in vētre.Deꝛ ius galline vl' piſciū vel amigdalaꝝ ſꝫm qḋ tp̄s exigit.Daꝛ hoc vt ſtōs:et inteſtina mūdificenꝛ ſi q̄d de medicina remāſerit i eis poſt ieiunēt ꝑ hoꝛā:⁊ tūc deꝛ mēbrū galline paratū cū cimino: vel denꝛ piſces vel ius amigdalaꝝ:⁊ ſi tp̄s exigit deꝛ vinū limphatū multū:⁊ nec bibat nec māducet guloſe:ne febris effimera ſequaꝛ.Scḋo die eat ad balneū:⁊ caueat ſibi a frigoꝛe ⁊ a laboꝛe ꝑ tres dies:vtaꝛ cibis bonos hūoꝛes gñantibus.

¶De diuerſitate regionis in purgatione.

COnſiderāda eſt i purgatiōib⁹ tēpoꝛū diuerſitas ⁊ humoꝛū ⁊ regionū ꝑ quas fit purgatio.Diuerſitas autē tēpoꝝ fit dupliciꝛ ſcilicꝫ ſꝫm tp̄a anni ⁊ ſꝫm tp̄a diei ⁊ noctis in q̄b⁹ hūoꝛ hꝫ dñari.Sꝫ ſꝫm tp̄a anni variāda eſt purgationis cā:auctoꝛ Ypocras dicēs.Eſtate ṽo ſuꝑioꝛa hyeme nō inferioꝛa purgare debem⁹.Hūoꝛes em̄ ſequunꝛ tp̄m ꝓprietates.In eſtate ṽo purgam⁹ ꝑ vomitū.In hyeme ꝑ iferioꝛa ꝯſiderata tñ habitudine etate ⁊ moꝛbo:q̄ꝛ patiētes hñtes ſtrictos meat⁹ circa ſpiritualia nō purgam⁹ ꝑ vomitū timētes ſuffocationē.Senes ꝓpꝛ frigiditatē ꝯplexiōis nō purgam⁹.Itē in eſtate mane ſuꝑius:in hyeme ſero iferi⁹.Itē mane ſuꝑius:ſero ⁊ mane eo inferius.

¶De ꝯſideratione diei ⁊ noctis in purgatione.

SCḋm tp̄a diei ⁊ noctis ꝯſideratio dꝫ haberi.Cū enim viginti ⁊ q̄tuoꝛ hoꝛe diei ⁊ noctis ſint:vnuſq̄ſq̄ꝫ hūoꝝ dñaꝛ ſex hoꝛis.Sāguis em̄ dñaꝛ ab hoꝛa nona noctis vſq̄ꝫ ad tertiā hoꝛā diei.Colera ab hoꝛa tertia diei vſq̄ꝫ ad hoꝛā nonā diei.Melā ṽo ab hoꝛa nona diei vſq̄ꝫ ad tertiā noctꝫ dñaꝛ.Fl'a a tertia hoꝛa noctis vſq̄ꝫ ad.ix.hoꝛā noctis.Qḋ ſi fuerit eſtas.⁊ voluerꝫ purgare ꝑ vomitū colam:debes da

re vomitũ parũ añ horã diei vt cũ faciat morã in ſtõ in horis coľe opeť: ⁊ purget coľam eiſdẽ horis debes dare medicinã. Si volueris purgare meľiam p̄ iſferiora. Si ḡ volueris purgare meľiam debes dare medicinã añ horã. ix. vt in horis meľie opeť medicina: ⁊ educat eã. Si ṽo volueris fľa purgare dormiat patiẽs p̄ tres horas noctꝫ vel q̃tuor ⁊ tũc añ mediã noctẽ deť medicĩa: nec poſt dormiat. Si ſãguinẽ volueris purgare: mane minuas niſi ſenex fuerit vľ egritudo vľ aliud repugnet: qđ ſi i aliis horis purgaueris hũorẽ qñq̧ magis nocet quã ꝯferat: qm̃ hũor q̃ tũc dñať expelliť ⁊ nõ ille q̃ eſt purgãdus.

¶ De ꝯſideratione humorum.

Humor̃ diuerſitas ꝯſiderãda eſt: q2 ſi abundauerit ſanguis ſtomãdus eſt. Si coľa p̄ vomitũ purgam⁹ niſi ſit cũ ſanguine: ⁊ tũc purgať cũ ſtõmia niſi ſit in inteſtinis iſeriorib⁹. Si fuerit fľa vľ meľia: purgam⁹ iſeri⁹ niſi fuerit circa os ſtõi: vľ circa ſupiores p̄tes. Attẽde tñ in his oib⁹ tp̄s: q2 p̄cipue tp̄s vidẽdũ ẽ. diuerſitates regionũ p̄ q̃s ꝯſideraẽ hũores: ſc3 ſupior ⁊ iſerior p̄ nares ⁊ p̄ palatũ ⁊ p̄ venas ⁊c.

¶ De conſideratione loci in quo eſt materia.

Locus etiã ꝯſiderãd⁹ in q̃ d3 dari medicina: an ſit nimis calid⁹ vt in eſtate ꝑpter calorẽ ſolis: an ſit nimis frigid⁹ ſicut frigiditate hyemis vel regiõis. Si ḡ nimis fuerit calid⁹ tẽpereť cũ infuſiõe aque frigide et appoſitiõe mirte ſalicis vioľ. ⁊ vices ⁊c. Si fuerit nimis frigid⁹ ignẽ fieri faciam⁹ ſine fumo: ſicut de carbonib⁹ ⁊ patiẽs pellib⁹ indut⁹ ⁊ calciat⁹ ⁊ ſella ſit iuxta ignẽ: pãnis ⁊ aliis circundata: ne frigid⁹ ſubitrare poſſit aer p̄ iſeriorẽ regionẽ ⁊ ledere ip̃m.

¶ Quo tempore detur medicina.

Medicina qñq̧ dať in vigiliis qñq̧ in ſomnis. In vigiliis damus liquidas medicinas ⁊ leues ⁊ maxime qñ p̄tes vicinas ſtõ. ⁊ leues ſtõi hũores purgare volumus. Cũ eñ liq̃da medicina cito diſſoluať: cito opať. Si eñ tũc dormiret cũ naturalis calor tũc icẽdereť medicĩa. ⁊ amitteret vim ſuam: ⁊ infirmũ in ſudorẽ reſolueret et hũores attraheret. Itẽ cũ liq̃di ⁊ leues hũores cito ⁊ facile diſſoluũť cito ⁊ facile veniũt ad vias expulſionis. Si ḡ dormiret. poſſet cõtingere qđ medicina nõ debilitareť ſed tñ reſolueret hũores q̃ remanẽtes putrefierẽt ⁊ facerẽt peſſimos morbos In ſõnis ei dam⁹ pillulas ⁊ duras medicinas. ⁊ forte cũ du

ros ⁊ crudos hũores: maxie in remotis ptib⁹ exiſtẽtes pur garevolum⁹. Cũ em̃ pillule: ⁊ aliena medicia dura ſit fortẽ calorẽ vt diſſoluat̃ exigit. Cuius ꝙ ſomn⁹ ſequat̃: calor au get ⁊ diſſoluit pillulas. Jtẽ cũ humores ſint duri ⁊ cõpacti ⁊ remoti in ſomnis meli⁹ penetrat vis medicine ad extremas partes quã in vigilijs. Den̄t ꝙ pillule in ſero eũti dormitũ. Sed poſtꝙ incipiũt ducere dormire non debẽt. pñt aũt fieri pillule de qualibet medicina.

Contingit vt nos oporteat dare medicinã. nec tñ poſſumus ſubito cõplexionẽ cognoſcere habeam⁹ ergo medicinã antedatã qua ⁊ viã preparemus ⁊ qua vtrũ facilis ſit ad diſſoluendum. vel durum cognoſcere valeamus. Detur ergo aliqd qđ humores diſſoluat leniter ſicut bene dicta. ſtõcoſa catarticũ imperiale vel dem⁹ aliquas leues pillulas decoctione polipodij agari. vel claretum qđ fit de polipodio. agarico. ⁊ hermodactilis. ⁊ diſtempera cũ vino addito melle diſpumato dimitte reſidere ⁊ da: vel idem facias de polipodio et eſula cum pauco cinamo. hoc ſt̃a bene diſſoluit ⁊ bene purgat. Uel accipe herbas ſolubiles. vt eſt mercurialis bleta malua coctas cũ carne porcina pingui. Qđ ſi ꝑ aliqđ hor̃ ſoluat̃ ſm quãtitatẽ ſolutiõis poſſumus cognoſcere. vtrũ violẽta vel leui indigeat purgatiõe.

¶ De delicatis qui nequeũt ſuſcipere medicinã.

Sunt ꝟo qdã delicati q̃ medicinas ſuſcipe nequeũt vel ꝑpter medicine nigredinẽ vel amaritudinẽ. Quibus damus claretum laxatiuũ. ℞. vini. ℔. decem polipodij mellis diſpumati añ. ℔. ij. agarici. ℥. ij. cinamomi. gariofoli. ſpice. zinzib. galange. añ. ℥. j. piperis. ℥. v. Confice ſic vinum ⁊ mel in colatura diſtempera. ⁊ polipodium bene tritum coquatur ad tertiã partẽ ⁊ cola ⁊ puluerẽ aliarũ ſpecierũ in colatura diſtẽpera ⁊ pone in ſaculo. ⁊ fac pimentũ colando ſepe donec fiat clarũ et da ſcđm vires vniuſcuiuſꝗ et poſtea potet aquã frigidã. Si volueris ꝯſtringere ſi nimis fortiter ducit da calidã aquã hoc ſuaue eſt ⁊ oib⁹ ꝯueniẽs. Jtẽ accipe ſpẽs ad ꝓprietatẽ illi⁹ humoris q̃ purgãdus eſt ⁊ fac inde ſyrup̄. ⁊ dabis fit hoc mõ accipe ſpẽs ⁊ coq in aq̃ ⁊ pone in ſaculo vel ſine ſaculo. poſtea cola. ⁊ addito zucaro fac inde ſyrup̄. Jtẽ fiat inde aq̃ ⁊ deſ. fit aũt hoc mõ accipe ſpecies ⁊ pulueriza. ⁊ pone cũ aq̃ ⁊ diſtẽpera. poſtea mitte

in vaſe ⁊ ſuppoſito alio vaſe vitreo ⁊ fit ita vt ſit aqua roſ. ⁊ appone parum zucari ſi ſit amara ſic dabis. Sed nota qꝺ maius pōdus eſt de ſpēbus ad faciendā aquā. qꝛ in aqua aliquātulū vini admittit. Itē accipe eleboꝝ albū ⁊ coque in aqua cū frumēto. ⁊ illud frumentū gallina comedat ꝑ dies octo tūc occidat ⁊ coquat in aqua ⁊ det ad comedēdū ⁊ ius ei⁹ ad ſorbendū ſatis ⁊ ſine moleſtia ducit.

¶ De diuerſitate etatum.

Diuerſitas etatū ꝯſiderāda eſt in farmacia. Nā aliter ſenib⁹ aliter iuuenib⁹ aliter pueris damus. Senibus aūt ⁊ pueris nō damus diſſolutiuā: ſed ſolutiuā medicinā niſi neceſſitas egritudinis cogat. nec dam⁹ fortes medicinas ſed leues. Cū eñ corpa ſenū ſint debilia et diſſoluta. ſi daremus fortes medicinas ⁊ diſſolutiuas magis diſſoluerent ⁊ debilitarent. Silr ỽo nec pueris qꝛ cū hūiditas pueroꝝ ſit multa ⁊ leuis ſi daret diſſolutiua ⁊ fortis medicina cito ꝯſumeret eoꝝ humiditas. Vñ ſequeret ſpaſmus. Sed ſunt quedam diſſolutiua facilia q̄ damus. Sicut. ʒiʒ. reub. mirob. tñ eos timem⁹ qꝛ nimis deſiccāt. Itē nec pueros nec ſenes purgam⁹ in eſtate ꝑpter reſolutionē humoꝝ eoꝝ q̄ ſūt ex calore ne ſcꝫ nimia ex medicina ſequat ſolutio. qꝺ ſi neceſſitas vrgeat paret loc⁹ vt expetit. Iuuenes aūt ſolutiua et diſſolutiua medicina omni tempore purgari pñt ſcōm ſue cōplexionis exigentiā ⁊ mali hūoris ꝓprietateꝫ. Magis. ēt de medicina exigūt quā ſenes. vl pueri ꝓpter fortitudinē ỽtutis eoꝝ magis danda eſt iuuenib⁹ quā ſenib⁹.

¶ De diuerſitate complexionum.

Diuerſitas cōplexiōis ꝯſiderāda eſt in farchia. qꝛ pl⁹ dam⁹ de medicina flaticis quā colicis. ⁊ plus melācolicis quā fla. qꝛ flace durior ē melia ⁊ maiorē hñt humiditatē melicis. qꝛ durior fla melia. Si ergo colericis det ſcamonea pone in pōdere vnius denarij flaticis in pondere duoꝝ melicis in pōdere triū. Coli quidē parū debēt accipere de ſcamonea. Nā ſi multū acciperēt cū calidiores et ſicciores ſint alijs ſcamonea eos magis calefaceret ⁊ potius eoꝝ naturalē hūiditatē puraꝫ ꝯſumeret quā nociuū purgaret qꝛ quāto qs tenuior eſt tāto minus indiget repētina purgatione ⁊ quāto carnoſior eſt tanto melior pōt ferre repentinā medicinā quia eoꝝ multa eſt humiditas.

¶ De multa ⁊ pauca materia.

Materia qñq₃ multa eſt qñq₃ pauca. Uñ dãda eſt medicina qñq₃ multa qñq₃ pauca leuis ⁊ fortis pauca enim materia leui ſoluit medicina niſi forte nimis ſit cõpacta. ⁊ tũc prius debet digeri ⁊ poſtea purgari. Multa ꝟo materia multa indiget medicina ⁊ fortiori nõ tñ tota ſimul eſt euacuãda. Sed per interualla ⁊ paulatim maxime ſi ſit in remotis partib⁹ teſte ypocrate. Nã ſcõm multũ ⁊ repẽte. euacuare ſiue replere flaxẽ ⁊ oino inimicũ nature.

¶ De diſſolutiua medicina.

Medicina diſſolutiua alia dura daꝛ alia diſtẽperata. Daꝛ dura i ſero: vt ſomnus ſequaꝛ eã ſcilicet in partibus remotis a ſtõ in qb⁹ humor ꝯtineꝛ quẽ purgare intẽdimus vt podagricis. ⁊ hoc iõ vt morã in ſtõ faciẽdo a naturali caſe reſoluaꝛ calefaciat vt fumus ab ea q̄uſq₃ ad partes remotas in qb⁹ eſt materia leuiter pueniat ſup dormire debẽt q2 in ſomnis naturalis calor augeꝛ. ⁊ medicinam adiuuat vñ ipa meli⁹ purgat. Dãda ẽt eſt cũ vino vt virtute vini ad remotas partes penetret. Diſſolutiua ꝟo medicina daꝛ cũ materia que in ſtõ vꝉ in partib⁹ vicinis eſt ſtõi vt in inteſtinis vel in epate purgare intendimus. Qñq₃ cũ calida qñq₃ cũ calido vt ſanis ⁊ fortib⁹ cũ calida vt i egris ⁊ debilibus q2 vis medicine per aquã reſoluta que in ſtõ ⁊ in inteſtinis reperit ſoluit diuidit ⁊ expellit.

¶ De febre ex potionẽ data.

Superuenit febris potionato diuerſis de cauſis ſicut ex nimia euacuatione. Uñ ſpẽs calefacit. ⁊ ſequiꝛ effimera vꝉ ex nimio potu atq₃ nimia ꝯmeſtione vꝉ guloſitate aut ex frigiditate vel nimia hũoꝝ attractiõe ad ſtom̃. q̄ ꝓ nimia debilitate vꝉ paucitate medicine neq̄unt expelli: remanẽtes ibi putreſiũt: ⁊ febrẽ faciũt. Que ſi ſuperuenerit ſtatim ducaꝛ ad balneũ ſi fuerint fiat ignis duplex ⁊ in medio ponaꝛ eger nud⁹: ⁊ dialtea vel marciatõ. an ⁊ retro vngaꝛ. Cũ ꝟo balneũ exierit vel vnct⁹ fuerit. coopiaꝛ bñ vt ſudet ⁊ ſic ſolueꝛ ſi febris effimera fuerit. Qd̃ ſi non ſoluaꝛ febris facta ẽ vitio hũoꝝ aut medicina diſſolutoꝝ et in ſtõ cõgregatoꝝ. Debẽt ĩterũ purgari ⁊ ſi nõ receſſerit febris. tertio purgeꝛ q̄uſq₃ febris recedat: tñ ſi debilis fuerit natura reficiatur pri⁹ ⁊ poſtea leuis deꝛ purgatio. Solẽt eñ hmõi fe-

bricitãtes multũ ſitire qbus dam⁹ aquã in qua gũmi arabici ⁊ dragğ. ⁊ infrigidatã bibãt: vel aquã frigidã ſemꝑ teneant in ore ⁊ gargarizent ⁊ eijciẽt: vel aquam in qua pſilium eſt diſtemperatum.

¶ De ſiti nimia in potionato.

Superuenit ſitis nimia potionato qñqꝫ quã quidã ſuſtinere neqũnt: his ğ damus tepidã in q̃ coctũ ſit gũmi arabic. ⁊ dragagãtũ vel mica panis bulliat in aqua. Fit ẽt alia ſitis quã qdã ſignũ bone purgatõis exiſtimãt decepti Auctor ypocras dicẽs. Quicũqꝫ in farmacijs purgant nõ ſitiũt nõ qeſcãt donec ſitiãt. Nõ em̃ ſemꝑ bonã purgationẽ ſignificat verbi grã. Si qs hꝫ corp⁹ plectoricũ: poſt qñqꝫ ſellas: vel ſeptẽ multũ ſitiat malũ eſt ſignũ. Significat em̃ colericos ⁊ ſiccos hũores ad ſtom̃ attractos ⁊ non expulſos a qb⁹ calid⁹ fum⁹ et ſiccus reſolut⁹. yſofagũ ⁊ ſpũalia deſiccãdo ſitiꝫ generat: his ğ dãda ẽ medicina ſolutiua donec ſitis ceſſet: qd ſignũ eſt bene ⁊ ꝑfecte purgatiõis. Itẽ cũ ꝗs corp⁹ plectoricũ poſt decez vel viginti aſſellauerit: ⁊ ſitierit. Sitis em̃ eſt ab oib⁹ mẽbris ⁊ nõ a ſtõ ſolo. qd ſi ante purgationẽ ſitierit purget quouſqꝫ ſitis ceſſet.

¶ De potu in potione.

Contingit ſepe qd ferre nequeũtes aquã frigidã vel medico neſciẽte vinũ bibũt. ⁊ inde magnũ piculũ icurrũt ſicut iflationẽ vel tortionem ventris ⁊c. Si hoc eueniat vomitũ ꝓuocabis cũ bibitione aq̃ calide ⁊ immiſſiõe pẽne in ore intincte i oleo: vel digito in ore vel bibant cũ oleo pauco tepidã ⁊ ſic digitis immiſſis in ore ꝓuocẽt vomitũ.

¶ De nequeuntibus aſſellare ex potione.

Euenire ſolet vt potionati aſſellare neqũnt ꝓ medicine debilitate. vel paucitate eiuſdẽ ⁊ ꝓ ſuſcipientis nimia frĩtate ſicut i melicis in qb⁹ qñqꝫ hũor frigid⁹ ⁊ anguſtia magis ſequit̃: vł ꝑꝑ nimiã hũ ox reſolutiõe medicine vim exigẽte: vt in ſtaticis. i qb⁹ cũ ſtã incipit diſſolui: extinguit medicinã: ſicut cera carbones. q2 groſſi hũores reſoluti ſunt ⁊ neqũnt expelli: ſeqtur dolor intolerabilis ⁊ tortio valida circa ſtom̃. ⁊ inteſtina ⁊ ſolo nimia qd eſt mortis ſignũ vel piculũ. Vñ qñcũqꝫ hoc euenerit patientẽ ducamus ad balneũ vel iuxta magnuꝫ ignẽ ⁊ vngat vnguẽtis calis pectinẽ ⁊ renes ventrẽ ⁊ inteſtina ⁊ tegulã calidã ſtõ ſuppo

namus vt naturalis calor ꝯfortet̃: ⁊ virt⁹ medicine excitet̃: qđ ſi ſic nō aſſellauerit cū cliſtere ſuccurrēdū eſt mollificatiuo: qđ fit de cātabro de malua. polipodio. agarico. tritis ⁊ coctis cū aqua cola. ⁊ adde parū olei. ⁊ miſce. vel de eadē medicina quā ſuſcepit: fiat cliſtere niſi fuerit i ea euforbiū qđ cito facit diſſinteriā. ¶ Aliud. ꝓuocet̃ vomitus cū oleo ⁊ tepida aqua digitis in ore imiſſis qđ ſi nō ſenſerit dolorē vł tortionē: nō ē multū euacuādus. tñ ne ſcamonea alicui mēbro adhereat aquā calidā mirteū potuidam⁹ patienti.

¶ Quādo parum ducit medicina.

SOlet contingere qñ medicina qñ incipit ducere nō tā tū ducit quātū debet: ⁊ hoc ꝑ debilitate vel paucitate medicine. Cui poſt adhibeat̃ remediū. Auctor ypocras dicēs. Eleborū mouet corp⁹: ponat̃ ĝ i motu ⁊ deābulet ꝑ domū nec tñ cū impetu q꜡ ꝑ ſudorē pōt virt⁹ medicine exalare. qđ ſi nō valet. ⁊ ſtōacus ſit indignat⁹ det̃ āpli⁹ de eadē medicina. Si fuerit indignat⁹ dent̃ electuaria dulcia laxatiua ſicut oxi catarticū impiale zucarū violaceū. ⁊ ſtoāſticō ⁊ ſiſtra vel tres obolos de ſcamonea cū iure pinguis galline det̃. vel venter vngatur vnguento laxatiuo.

MEdicina qñq₃ modū excedit ſepe idu cēdo ⁊ hoc vitio medici vel potionati. Uitio medici ſi nimis dederit acutā medicinā. Uitio potionati ſi ſe expoſuerit frigori vel loc⁹ vbi aſſellat vēto ſit expoſit⁹. Cōtingit ēt ex habilitate humoꝝ ad expulſionē preparatoꝝ: ſicut in pueris repletis hūorib⁹ calidis ex tali nimietate fluxus: ſequit̃ diſſinteria: qđ eſt magnū ꝑiculū. Ne fiat igit̃ reſtringam⁹ fluxū cū aq̃: in qua coquat̃ gūmi arabicū: bolus: ſanguis dracōis. Uel dam⁹ aquā in qua coquat̃ gm̄ arab. amigdala vel ceruſa vel puluis tegule noue: vel diacodion dam⁹ vel ſyrupum mirtinum: vel ſyrupum de citonijs. Prius ꝟo imponatur manus ne nimis ſit calida.

SI diſſenteria ſequat̃ qđ fit ꝑ ſanguinolentē egeſtionē ponat̃ ſupra vētrē mica panis ordeacei: q̃ ſic ꝑparet̃. Panis ꝑ mediū ſcindat̃: ⁊ mica auferat̃ ⁊ exteriora in aceto forti ⁊ tepidū vt dictū eſt imponat̃. Deinde det̃ ſyr̃. qđ. ℞. decoctiōe roſe: mirtus: galle: balauſtie. ℔. iiij. cui addāt̃. l. ij. de ſucco plantaginis cocto ⁊ diſpumato coquat̃ ad tertiā partē ⁊ addito zucaro ſyr̃. fiat ⁊ detur cū puluere boli.

Modus medendi

DEbilitas inuadere ſolet potionatos poſt q̄nq̄ vel ſeptē ſellas qđ ſignificat bonos hūores cū malis euacuari: ex quoꝝ euacuatione debilitas ſeq̄t. Huic ſtatiꝫ damus ad bibēdum vinum in quo temperata ſit mica panis aſſati: ⁊ p̄dictis conſtrictiuis conſtringimus.

DEſtenaſmon ⁊ eſt volūtas aſſellādi ſine effectu. Prouenit aūt in potionatis: vel ex medicine acuitate: vel ex ſtultitia aſſellātis egerere nimiū conāt⁹. Sedeat patiēs in apozimate qđ. ℞. corticis maligranati: balauſtiā: gallā: ſumac: roſas: corticis caſtanee: cortici celſi: ⁊ lētiſcis: corticis ſorbe: ⁊ ciconioꝝ: ⁊ acatie: ⁊ ypoq̄ſtidos: oīa terant̄ ⁊ coquant̄ i aq̄ ⁊ i ea aq̄ tepida ſedeāt ⁊ vtāt̄ diacodiō cū croco.

APpetit⁹ deficit q̄nq̄ potionatis: quē reſtauram⁹ cū ſucco malig. acetoſi: vł mali mattiani: vł vue acerbe: cum pauco pipe ⁊ ſitib⁹: vel cibū quē ſuſcipiūt comedāt cū ꝯdimēto qđ. ℞. ſucci mēte. ℥. ij. ſucci petroſel. ʒiʒ. añ. ℥. ij. pipis zeucari. ℥. iiij. ⁊ aceti. ℥. iij. poſtea det̄ ſyr̄ roſace⁹ ⁊ diarodō.

VOmit⁹ dādus eſt i eſtate: q2 tūc nimiū calı hūores et leues ſolēt abundare: q̄ hūores ſeq̄nt̄ tp̄is ꝓprietatē dat̄ ēt ſanis ad ſanitatē cuſtodiēdā. Egris ỽo ad expellēdā egritudinē. Si ḡ ſanis det̄ dād⁹ eſt poſt cibū: vt ſupflu⁹ cibo inuiſcat⁹ ꝑ vomitū expellat̄. Ait eīn ꝯſtātinus. Vomit⁹ bonus eſt añ cibū: ſꝫ melior poſt cibuꝫ. Si ỽo det̄ egris: dād⁹ eſt ante cibū in mane: ſcꝫ cū ſtōc⁹ facta digeſtione p̄cedētis noctis a cibis ⁊ potib⁹ liberat⁹ eſt: et vacuus: ⁊ ſi ſit debilis pri⁹ cibet̄ duob⁹ ouis ſorbilib⁹: vt ſtōs ꝯfortet̄: ⁊ medicina nociua facili⁹ expellat̄. Preparādus aūt eſt vomit⁹ ⁊ tēperādus hoc mō. Si ỽo colic⁹ fuerit: ſero p̄cedēti. dādus eſt cib⁹ ſorbilis: vt ſtōs lubricus fiat ſicut ouiū ſorbile iure piſciū: iure galline. ⁊ ſitib⁹. Qđ ſi fuerit ſtaticus vel colicus ꝑ duos dies: vel ꝑ vnū hoc mō p̄paret̄. Probare ēt debemus vtrū facile vomat: vel difficile. Det̄ ḡ pri⁹ ſyr̄ acetoſus cuꝫ calida vel ſemen rape radicis: ⁊ atriplicis. cere ⁊ feruentem aquā ſuppone ⁊ ꝑ pannū cola: ⁊ da colaturam ⁊ ſm hoc qđ vomuerit facilē vel fortē vomitū. Nō aūt dādus eſt vomitus patiētib⁹ in ſpūalib⁹ nec aſmaticis nec pectus ſtrictū hñtib⁹: q2 nimis moleſtant̄ et timēda eſt in eis ſuffocatio.

¶ Itē q̄nq̄ fit nimius vomit⁹ vł acumine medicine vel q̄titate: vel hūoꝝ habilitate. Qđ vt reſtringat̄ ponam⁹ pedes

ei⁹ in aq̄ frigida: ⁊ dam⁹ bibere decoctionē gm̄ vel ſanguiſ-
tis draconis boli: vel puluerē eoꝝ cū p̄dicta decoctiōe vel
puluerē maſticis ⁊ gm̄: cū eadē decoctione dam⁹ vel pulue
rē mumie: vel dam⁹ panē aſſuꝫ in vino: vel aqua infuſum
fiat ēt emplaſtrū de ſanguine draconis boli: maſticis oli-
bani gm̄. oīa tere ⁊ diſtēpa cū ſucco mēte: ⁊ ſtō ſuppone vel
ſpongiā ⁊ aceto bulitā ſtō ſupponat. Dent ēt conſtrictiua:
q̄ ſcripta ſunt in nimio fluxu ventris ad ꝯſtringendum.

De ruptura vene ex vomitu.

Solet ēt ꝯtigere ꝙ ex nimio vomitu ⁊ vomēdi conamie
vena rūpit iteri⁹ ⁊ vomūt ſāguinē. ꝯ quē dam⁹ pulue
rē mumie vel puluerē ſaluie: cepullis ⁊ puluerē maſtic. vel
olibani: vel amidi vel diacodion: et ſupponat ſtō ēpl'm de
ſandalis albi ⁊ rubei ⁊ boli et gūmi et maſticis. tere ⁊ diſtē
pera cū aqua roſea: vel cum decoctione gummi.

De ſingultu.

Singult⁹ ſupuenit ſepe vomētib⁹. Sꝫ aliqñ fit ex hūo-
rib⁹ ad ſtōm attractis ⁊ nō expulſis: qd̄ ſcit ſi parū vo
muerit: et ſeq̄t ſingult⁹. Aliqñ ex inanitiōe: qd̄ fit ꝓꝑ nimiā
euacuationē. Si ḡ fiat de hūorib⁹ ad ſtōm attractis. Item
det vomit⁹ tñ ſi debilis fuerit ꝯfortet pri⁹ duob⁹ oūis ſor-
bilib⁹. Si fiat de nimia euacuatiōe: ſoluat ꝑ ꝯtrīū: ſcꝫ cū re-
pletiōe: ſꝫ qd̄ innuit Ypocras dicēs: Indigētiā repletio ſol
uit. Cibent ḡ leui ⁊ ſolubili cibo. Det nāq; ſucc⁹ mali gra-
nati ſyrupus viol. ſyr gileni ⁊ ſimplex: vl ſyr roſe⁹: ius trit
ci: fari amigdalas: ius galline: vinū albū bñ limphatū. qd̄
ſi hoc nō valet: dam⁹ diacaſtoreū cū ſucco mēte. Dam⁹ etiā
electuaria ꝯfortatiua ſicut diamargariton cū ſucco dihan
tos ⁊ roſatā nouellā. Dam⁹ triferā magnā: vel ſolū muſcū
tēpam⁹ cū aq̄ ⁊ dam⁹.

De ſingultu ſupueniēte ſpaſmo.

Si ad ſpaſmū ſupueniat ſingult⁹ mortale ē: Un̄ ypoc.
Spaſm⁹ ex allebozo mortale. Per alleboꝝ aūt ꝙlibꝫ
medicinā laxatiuā itellexit faciam⁹ tū qd̄ poſſum⁹. Accipe
farinā fenugreci: pſillij: farinā ordei: mel: ⁊ ol'm viol. vel cō
mune ꝙ ſufficit: ⁊ fac ēpl'm hoc mō. In melle ⁊ oleo coquat
malua: viola: radix maluauiſci: cola. ⁊ additis farinis. fac
empl'm ⁊ pone ſubvtraq; aſſella. ⁊ muſculis maxillaꝝ ⁊ ſup
nucā vſq; ad lūbos: ⁊ mulgeat lac aſinaꝝ: vel ouū vel mu
leris ⁊ puellā nutrētis. Lauet ſepe caput cū aq̄ in q̄ cocte

ſint malue:viole:roſe:ordeũ:ſterc⁹ caprinũ:poſtea vngat cũ oleo ⁊ medulla porcina gallinacea axungia porcina vel anſerina. His diſſolutꝫ ⁊ mixtis ponat i balneo tepido i q̄ ſit poſitũ roſeũ vel cõmune ſufficiēter tñ ꝑus coquat i oleo illo capita papaueris:vel iuſq̄ami:malue:viole ⁊ ſilia.

¶ Explicit prima primi modi medendi.

¶ Incipit ſecunda.

DOſq̄ de prīo mō medēdi ſufficiēter tractauim⁹ reſtat vt ad ſcōm trāſeam⁹ modũ. Eſt igit ſcōs mod⁹ medēdi:q̄ in ꝯſtrictis vel mortificatiuis medicinis exiſtit. Cōſtrictiua ṽo medicina vel mortificatiua eſt:q̄ mēbrũ diſſoluit. ꝯſtrigit vel hũores in aliq̄ ꝑte corporis reſolutos mortificat ⁊ ꝯſumit:vt ſũt opiate q̄ ꝯſtrictiue ⁊ mortificatiue dñr:eo qꝺ hũores et mēbra diſſoluta:ꝑ ea ſolēt ꝯſtrigi ⁊ ꝯfortari. Morbi quoq̄ ⁊ dolores corporis mortificari. ¶ Quō cõſtringimus.

EIs aũt qñq̄ nimiũ diſſolutos hũores ꝯſtrigim⁹. Qñ q̄ mēbra diſſoluta ⁊ debilitata ꝯfortam⁹. Qñq̄ ſuperfluā materiā ꝯſumim⁹. Si ei hũores in aliq̄ ꝑte corporis fuerint diſſoluti qꝺ ſepe fit in ſtō. cerebro patiēti catarrũ dāde ſunt ꝯſtrictiue medicīe ſicut aurea mitridatũ diaolibanũ ⁊c. q̄ digerant ⁊ in ſanguinē ꝯuertant:⁊ ad mēbrũ veniētes cōfortēt ipm ꝯſtringāt reumatiſmũ ab eo ꝓhibeāt. In tali nāq̄ diſſolutiōe nō audem⁹ dare medicinā diſſolutiuā: ne ex maiori diſſolutiōe magn⁹ ſequat reumatiſm⁹:q̄ defluēs ad aliqꝺ mēbꝝ ꝑncipale ledet illꝺ ⁊ corrũpet. Datꝫ tñ opiatis ⁊ hũorib⁹ ꝯſtrictis. Dāde ſunt ꝯpetētes pille vel alie cōpetētes medicine q̄ hũores pri⁹ diſſolutos ſꝫ iā diſſolutos ꝯpetent educāt ne ibi remanētes:vl ad aliā partē diſcurrētes poſtea putreſcāt:⁊ febrē vl aliā egritudinē inferāt. Det mitridatũ paulatim ⁊ ꝑ interualla ne repētina fiat purgatio vel egritudo. ¶ De mēbris diſſolutis.

MEmbra diſſoluunt ⁊ debilitant ſepiſſime ſicut i cronicis febrib⁹ interpolatis. Eis ꝫ debem⁹ dare opiatas q̄ mēbra ex egritudīe nimis debilitata ꝯſtrigēdo ꝯfortēt ⁊ q̄ ꝯfortata acumini morbi meli⁹ reſiſtēt ⁊ cāꝫ morbi quā diſſolutiuā a ſe repellere nō poterāt ꝯfortata a ſe repellāt hꝰ āt nō oīb⁹ opiatas dari ꝑcipim⁹:ſꝫ tēꝑatiores ⁊ nimis ſiccatatis hñtes vt eſt rubea trociſcata ⁊ ſilia. Mēbris igit ꝯfor

tatis poſſumus vti diſſolutiuis

¶De reliquijs humorum in corpore.

Multotiens remanēt hūores nociui relicti poſt febriū
reſolutionē ī corpe q̄ aliqñ ad mēbra deriuati illa et
apoſtemata vł alios morbos faciūt vel ēt ſunt cā recidiua
tiōis. vñ ypocras. Que reliquūt in morbis poſt criſim ſub
uerſionē facere ↄſueuerūt qꝛ ꝙ hmōi non audemꝰ purgare
tūc qꝛ debiles ſunt tūc qꝛ debilis pauca ſolet ī eis eē mate
ria ne p̄dicta in eis ſequant̃ picula damꝰ opiatas q̄ ꝛ natu
rā cōfortāt debilitatē ꝛ paucam materiā ↄſumāt. ꝛ hoc ma
xime faciēdū eſt in his q̇ frigidos patiunt̃ hūores. Si q̇s
ēt laborat de hūore inter coriū ꝛ carnē ↄtēto: qđ garamētes
ignorant eis dāde ſunt opiate. q̄ ↄſumāt humores. nam ſi
purgarent̃ magis lederent̃. ¶Quō debeāt dari opiate.

Opiate dande ſunt cū vino calido diſtemperate vel cū
aq̄ calida cū vino nō habētibꝰ febrē cū aq̄ vo febrici-
tātibꝰ nō tñ dat̃ oībꝰ: ſꝫ tñ his q̇ laborāt īterpolata: nec q̇li
bet tpē: qꝛ nō in acceſſiōis tpe ne calore eaꝝ augmētaret̃ ca
lor febril̃. Sꝫ tribꝰ horis vł q̄tuor añ acceſſionē vt materia
q̄ infert morbū ↄſumat̃. In p̄ncipio q̇ꝫ interpolataꝝ ſi ma-
teria fuerit pauca ꝛ natura fuerit fortis poſt tres vel q̄tuor
dies acceſſionis dāde ſūt opiate fortiorē ꝛ calidiorē viꝫ ha
bētes ſicut ē aurea: mitridatū: muſa: ꝛ ſiña ꝛ hoc iō vt ma-
teria ↄſumat̃. Cum eñ materia ſit pauca ſiue ꝑpinq̄: ſiue re
mota: nō debemꝰ dare diſſolutiuā: ne ꝑ materiei paucita-
te: potiꝰ bonoꝝ q̄uā maloꝝ fieret reſolutio. Qđ ſi materia
illa ſit nimis cruda poſt damꝰ ea q̄ digerunt̃: vt yera pig: ſi
ue ſcamonea: theodoriſtō ypiſton. Et cū digeſta fuerit ma
teria dāde ſūt opiate: q̄ deſiccent illā ꝛ ↄſumāt eam. Uiden-
dū eſt eñ cū materia ſit pauca ꝛ calor ſit multꝰ tūc nō ſunt
dāde opiate: qꝛ nimis ſūt calide. Sꝫ tñ refrigeratiua dent̃
q̄ calore rep̄māt: vt ſunt cibi frigidi ꝛ electuariā frigida ſi-
cuti trifera ſaracenica: triaſandali opi ꝛc. Silr̃ ſi multa fue
rit materia ī febribꝰ vt ip̄e īcipiāt eſſe diuturne: damꝰ opia
tas vt materia calida facta citiꝰ digerat̃ ꝛ cōſumat̃. Eiuſqꝫ
qꝫ diſcraſia citiꝰ alteret̃. Paralitico ēt multū iuuāt opiate.
Nam ꝛ materia deſiccatur et eorum membra nimis infri-
gidata calefaciunt: ꝛ confortant.

¶De effectu medicine.

Sunt ⁊ alie ꝯſtrictiue medicine vel mortifere: q̄ nõ īte
rius recipiunť: ſed exteriꝰ tm̃ apposite eũdẽ effectuʒ
quẽ ⁊ opiate ꝯſequunť. Nã ⁊ hũores reſolutos mortificãt
⁊ mẽbra diſſoluta ꝯfortãt ⁊ materiã ꝯſumũt ſupfluã: vt ſũt
frigida ⁊ ſicca. Uerbi grã. vt bolus ſanguis dracõis ⁊ ſiĺia.
q̄ caput vel aliud mẽbrũ cataplaſmata ipm̃ ꝯfortant: ⁊ flu=
xũ in eo factũ ꝯſtringũt ſicut lachrymas ſi frõti apponanť
vł hũorẽ fluẽtẽ ad ocłos ſi tꝑoribꝰ ſupvenas cataplaſmeť.

Explicit ſecunda particula modi medendi.

Incipit tertia.

Rectꝰ ordo ſeq̈tur vt de tertio modo medẽdi tra
ctemꝰ. Eſt igiť tertiꝰ modꝰ medẽdi q̇ ꝑdita ⁊ cõ
ſumpta in corpore reſtauramꝰ. Hic modꝰ me=
dendi genꝰ reſũtiuũ ſiue enutriẽs põt appel=
lari eo q𝑑 magis ꝯueniat his q̇ reparatione in
gent ⁊ nutriũt ꝯualeſcentes. Uel ex aliq̇ caſu: nimiũ ꝯſum=
ptos: Reſtauratio ꝟo ꝯſiſtit ĩ duobꝰ modis: ſcʒ electuario:
⁊ dieta. Sicut ꝯſumptio ĩ duobꝰ reparať: ſcʒ hũoribꝰ ⁊ mẽ=
bris. Cõſumunť eñ humores: vt ĩ cauſonide. Cõſumunť ⁊
mẽbra vt in ethica ⁊ ptiſi. Si ĝ volumꝰ hũores reſtaurare:
ꝑncipalr vtẽdũ ẽ electuarijs ꝯfortatiuis. Ut eſt diamarga=
riton: diarodon: dianthos: diacodion: triaſandali et ſiĺia.
Scd̃ario cibis ꝯueniẽtibꝰ ⁊ reſtauratiuis: vt ſunt pulli gal
linacei caro lactãtis capoli: oua ſorbilia: piſces aſpratiles
ius galline ⁊ ſiĺia. Potꝰ ſit vinũ albũ. Faciẽda ẽ reſtaura=
tio hũoꝝ ꝑ ſiĺia. Ut ſi coła ſit ꝯſumpta: ⁊ eã volumꝰ reſtau
rare dabimꝰ electuaria q̄ digeſta mutanť in cołam vt dia=
calamẽtũ. ʒʒ. conditũ ⁊ ſiĺia. Damus cibũ calidũ vt piper:
et ſimilia.

De cõſumptis membris.

Membra ꝯſũpta ſi volumꝰ repare vtẽdũ eſt ꝑncipalr ci
bis ſolutiuis: ⁊ facile digeſtibilibꝰ et mẽbris fortiter
adherẽtibꝰ vt eſt farina ordei: cũ decoctione pulli: vel gal=
line cocte cũ lacte amigdalaꝝ vel pineaꝝ ꝯdita ẽt caro pul
loꝝ ꝑdicis: faſianoruʒ iure galline: oua ſorbilia: ficus vue
ſicce et ſiĺia. Potꝰ ſit vinũ albũ: ⁊ aliq̈ntulũ rubeũ: ⁊ tẽpatũ
cũ ptiſana in q̈ua coctũ ſit gũmi ar. pinee amigdale: dãda
ſunt electuaria: q̄ calorẽ naturalẽ ꝯfortãt ⁊ hũiditatẽ ĩ mẽ=
bris ꝑditã reſtaurẽt: ſicut tetrafarmacon: trifera ſarraceni
ca: diarodon: diacodion: ⁊ alia ſupradicta. Faciẽda eſt aũt

oim mēbroꝝ reſtauratio p ſiītudinē ſicut hūoꝝ.Si aūt ſit facta ↄſumptio calidoꝝ hūoꝝ in corpe offerēda ſunt eo tēpore tēperate calida q̄ naturalē calorē ex ↄſumptiōe debilitatā ↄfortāt:⁊ calidā ſubām in mēbra pditā reſtaurēt.Silr ſi frigidoꝝ hūoꝝ fiat cōſumptio frigida offerant tēperate. Cōſiderādū ē tñ vtrū calor accidētalis nimis incēdat i corpore qḋ ſi fiat dāda ſunt frigida q̄ accidētalē calorē repmēdo calidam alterāt diſcraſiam:ſicut in his fit qui poſt cotidianā epar hñt calefactū:ſint aūt frigida q̄ his offerunt leuia facile digeſtibilia:et cito in nutrimentū corpis trāſeūtia.Si vo calor nō ſit mult⁹ ⁊ frigidoꝝ pditio nō ſit multa dāda ſunt poti⁹ frigida q̄̄ calida.Calor tñ naturalis qr debilis eſt tēperate calid⁹ pus ↄfortet.Cū eñ calore febrili ↄſumente ſuba leui humiditatē debilitat⁹ ſit:niſi pri⁹ ↄfortet neceſſe eſt vt ob ſolutionē frigidoꝝ magis debilitatus ſuffocaret.Sūt aūt q̄ dant tā electuaria q̄̄ alia cibaria liq̄da:Ut p ſui liq̄ditate p mēbra citius fluentia meli⁹ ⁊ leui⁹ incorpent ⁊ nutriāt:Uñ ypocras.Facili⁹ eſt repleri potu q̄̄ cibo:p potum intellexit liq̄da:p cibum ſpiſſa.

¶Explicit tertia particula.Incipit quarta.

Oſq̄̄ q̄rtus medēdi modus ab alijs nōdū ſit cōmēdatus ſcpto:tñ qr vtilis valde eſt ⁊ certi⁹ de eo tractem⁹.Eſt eñ q̄rt⁹ medēdi mod⁹ ab alijs ſcript⁹ q in digeſtiuis:⁊ attractiuis vel alterātibus ↄſiſtit.Digeſtiva vocam⁹ q̄ materiā morbi digerunt:⁊ ad expulſionē facilē pparāt.⁊ obedientē.Eis aūt dupliciter vtimur:ſcȝ itus ⁊ extra.Int⁹ vt i febrib⁹ ad digerēdā coꝝ materiā.Extra vt i apoſtematib⁹ ad digerēdā putredinē in illis.Sȝ alijs ⁊ alijs modis.Si vo volum⁹ digerere materiam egritudinis interius contētam:damus diureticа:ſicut eſt apium : et ſimilia que materiam per partes diuidant : vt in partibus liq̄factis operetur natura et ſic eas expellat:quā integrā opari nō poterat:vbi gratia. vt ſi magnū fruſtū carnis bulliat:qr integrū neq̄t decoqui per ptes a coco ſapiente diuidit:vt diuiſum citius ⁊ leuius decoquat.Si eñ volum⁹ digerere materiā apoſtematȝ vtēdū ē calidis ⁊ hūidis:ſicut fenugreco radicib⁹ altee:⁊ ſuco caricȝ ⁊ ſilib⁹.Ois eñ putredo vt dicit.G.p calorē ⁊ hūiditatē.Digerere vo apoſtematȝ materiā nil aliḋ ē quā ad pu

tredinē ducere: vt putrefacta expellatꝰ. nā ſi apoſtema immaturatū apiretꝰ ex dolorē maior fieret hūoꝝ diſcurſio. ſic magis lederet quā iuuaret egrotās. Dolor eñ fit ex diuiſione ſenſibiliū partiū. Reuera ꝟo ſequitꝰ dolorē. pri⁹ ꝟo ducēda eſt materia ad putrefactionē. poſtea putrefacta expellēda eſt. ¶ Itē digerere febris materiā nil aliud ē quā ꝑ ptes diuidere vt diuiſa ⁊ liqfacta ꝑ poros leui⁹ educatꝰ materia. qđ facere nō poterat dū erat integra ⁊ ꝯpacta. vel ꝑꝑ ſui debilitatē vel paruitatē poroꝝ. Qđ ſi indigeſtā medic⁹ eā euacuare ꝑſumeret potius egrotātē lederet quā iuuaret. Maꝫ cit⁹ hūores liqdi ⁊ boni emitterentꝰ quā mali ⁊ cōpacti per medicinā diſſoluerentꝰ. Vñ Ypoc. Si q̄lia oportet purgari purgentꝰ ⁊ ꝯfert ⁊ bñ ferunt. Si ꝟo ꝯtrium. Prius ḡ digeratꝰ diuiſiuis. Dehinc vtēduꝫ eſt expulſiuis ⁊ hoc auctoritate ypocratis dicētis digeſta medicari ⁊ mouere nō cruda ⁊c.

¶ De cōſideratione diuerſitatis materiei.

Conſideranda eſt diuerſitas materiei in digeſtiōe faciēda loco in quo ē materia Nā ſicut medicinaruꝫ q̄dā ſunt frigide q̄dā ſunt calide: ⁊ ſic digeſtiuoꝝ q̄dā ſunt calida q̄dam frigida. ¶ Itē ſicut locoꝝ q̄dā ſunt remoti a nutritiuis: q̄dā a nōn nutritiuis. Sicut q̄dā diuretica ſunt que magis penetrant ad remota loca ꝙ̄ ad vicina.

¶ De caliditate materiei.

Si ergo materia fuerit calida vt tertianariis ⁊ ictericis. Utēdū eſt diureticis frigidis: vt eſt ſemē melonis citrolꝰ cucurbite ⁊ ſyrꝰ acetoſum ⁊ ſilia. Si ꝟo fuerit frigida vt in cotidiana dāda ſunt calida vt ſemē apij petroſelꝰ matratri aniſi radices eoꝝ ⁊ ſyrup⁹ acetoſus q̄ communiter datꝰ ꝑꝑꝰ ſui leuitatē tā frigidis ꝙ̄ calidis dādū ē diureti cū maxime in hyeme ⁊ regione frigida. Semina hoc mō danda ſunt terantꝰ ⁊ coquantꝰ in aq̄ ⁊ colata illa detꝰ ad potandum Sic ⁊ oximel detꝰ cum calida. Nā ⁊ apoſtema diuidit. Qđ ſi materia fuerit mixta ſicut ſalſū flā miſceantꝰ calida cū frigidis vt ſemē caroli melōis ſilꝰ cū apio ⁊c. Si mañia ptinet magis ad calorē vt colꝰa citrina plura frigida ⁊ econuerſo.

¶ De diuerſitate loci in quo eſt materia.

Diuerſitas loci in q̄ eſt materia multiplex ē. Nā aliqñ in nutritiuis aliqñ in ſpūalib⁹ continetꝰ. Aliqñ in capite aliqñ in ſplene aliqñ in pleureſi ⁊ in coſtis aliqñ ēt in

ſpūalibꝰ pedibus ꝯtinet ⁊c. Si ḡ fuerit in nutritiuis ſicut in ſtō vel in epate vel in inteſtinis det oximel diureticū vel ſyrup. acetoſus cū calida vel aq̄ decoctionis apij mitridati petroſel vel cucurbite ſem̄ melonis citrolis vel cucumeris vel ſucco mali granati acetoſi cū calida ⁊ hoc ſm materiei exigētiā. Si vero fuerit in ſpūalibꝰ nō det aliqđ acetoſuȝ: q2 ſpūalia lederent. Si det ptiſanū in q̄ cocte ſint radices vel ſemē apij vl petroſel vl ſemina citrolis melonis cucumerȝ ⁊ cucurbite ⁊ hoc ſm exigētiā materiei, Oia em̄ ꝓuocātia vrinā purgāt ſpūalia. Qđ ſi fuerit cerebri i eſſentia capitis ſicut i epilēticis, det aliq̄d qđ digerat ⁊ in fumū reſoluat. et uidat materiā in cerebro. Qđ ſi catarrꝰ fuerit in capite vt ē corriza det qđ digerat cū fumigio. Accipe pulegiū calamētū thus ⁊ coque in forti vino albo ⁊ ſuſcipiat fumū patiēs ꝑ os ⁊ nares ſepe ⁊ diu habeat cooptū caput ne exalet fumus. Si fuerit i ſplene ſicut in ſplenetico det decoctio matri petroſel: ſpice lingue ceruine ſpagi ⁊ bruci adianthi ⁊ ſimilia. Si ſit in coſtis vt pleureſi det ptiſanū in q̄ coctum ſit ſemē citrol. melo. cucumerȝ ⁊ cucurbite cū lacte amigdalarū. Exteriꝰ aūt apponat empl̄m qđ fit de ficubꝰ ſiccis de radice altee de ſemine lini ⁊ fenugreci ⁊ farina ordei. Cōfice ſic tere oia ⁊ coq̄ cū aqua p̄ter farinā ⁊ poſtea bn̄ tere. et addita farina ordei ⁊ aq̄ decoctionis fac emplz ⁊ ſuppone multū maturat. Si ſit in renibꝰ dent ꝓuocantia vrinā. Sȝ ſi ſit multū in remotis partibꝰ ſicut in pedibꝰ ꝓſunt diuretica data q2 digerunt ⁊ ꝑ mēbra diuiſa eis incorꝑant ⁊ diuidūt materiā quā inueniūt vel cū in ſtō ſit eoꝝ ebullitio ſoluit fumꝰ ab eis eoꝝ retinēs ꝓprietatē q2 poſtea ſpm̄ ꝓtus inficit ipm: ⁊ ſic ad mēbra trāſiēs diuidit materiā q̄ i eis eſt tn̄ cū materiā in tam remotis ptibꝰ volumꝰ digerere: vtendū eſt fortioribꝰ ⁊ diureticȝ qm̄ ille ptes remote ſunt à naturali calore Inde eſt quod egritudines q̄ fiunt in eis aut vix aut nunquā curantur ſicut prodagrici.

De ſignis materiei digeſtionis.

Cognitis q̄bus materia digerat digeſtionis ſigna ponamꝰ. In febribꝰ igit hec ſunt ſigna. Si acceſſio citiꝰ et fortiꝰ affligat q̄3 ſoleat ſignū eſt digeſtiōis. Hoc ei fit materiei liq̄factione ⁊ naturalis caloris fortitudine. Cū enim materia ſit dura ⁊ cōpacta tarde digerit: et parū de ea re-

ſoluit. Un̄ ⁊ acceſſio tardat̃ ⁊ parū durat. Tādiu em̄ durat acceſſio q̄diu durat materia q̄ digeſta a naturali interpoſitiōe. Quod ſi materia fuerit liq̄da ⁊ multū de ea reſoluat̃ cito ↄſurgit natura ad expellēdā materiā. Un̄ ⁊ acceſſio citius arripit ⁊ q̄r durat materiei ↄſumptio vel expulſio durat ⁊ febris acceſſio q̄d ignorāt ydiote. Un̄ eſt q̄d impiti in quartanarijs cū vidēt i hyeme febrē morari ⁊ parū affligere putāt eē ſignū ſalutis cū ſit ſignū ꝑlixitatis egritudinis nō ei hoc fit niſi ex materiei duritia. ¶ Itē ſi vrina nō mutatur a ꝑncipio ⁊ incipiat immutari ſignū eſt digeſtiōis. Q̄d em̄ nō mutat̃ a ꝑncipio fit ex materiei duricia. Q̄d ꝟo mutat̃ fit ex liq̄factione materiei vel aeris frigiditate. Cooprienda eſt ḡ ne decipiamur aer꜡ frigiditate. ¶ Itē ſi vrina a ꝑncipio fuerit tenuis ⁊ poſtea inſpiſſet̃ vel infrigidet̃: ſignum eſt digeſtionis tenuitatis em̄ cā eſt ↄpactio materiei a ꝑncipio a qua q̄r nihil reſoluebat̃: nūc vrina inſpiſſabat̃. Q̄d aūt fit poſtea ſpiſſa ⁊ poſtea ſubtilis ſignū ē digeſtiōis hoc em̄ fit materiei purgatiōe vł ad aliū locū trāſlatio. q̄d ſcit̃ ꝑ egrū. Nā ſi ſenſibił'r bn̄ ſe hēat et nō alienet̃ purgatio ē: ⁊ nō alienatio. Si ꝟo nō ↄ̃riū. Q̄d vrina ſpiſſa in ꝑncipio vr: hoc hʒ fieri ex multitudine materiei. Sł'r et in alijs egritudinibꝰ: i q̄bꝰ vtimur diuiſibilibꝰ. Si vrina priꝰ fuerit ſubtił' et poſtea inſpiſſetur ſignū eſt digeſtiōis. Tūc ḡ ſecure poſſumꝰ purgare. Digeſtio ꝟo materiei in apoſte. his ↄphenditur ſignis. Si locꝰ albeſcere incipiat et dolor minui. Si pus fuerit mollicies loci poſt albū et ſpiſſuꝫ facilis eſt eiectio vt in pleureſi. Cū hoc videris ſecuriꝰ poteris apire ni ſi ꝑ ſe apiatur in exterioribꝰ. ¶ In catarro hec ſūt ſigna digeſtionis ſupfluitas ſpiſſitudo: ⁊ albedo ⁊ facilis emiſſio.

¶ De alterantibus.

Non ſolū digeſtiuis eſt vtēdū in egritudinibꝰ ſʒ ēt frequēter alterātibꝰ. Alterātia dicimꝰ ꝟo q̄ īpetū egritudinis repmūt ⁊ minuūt. Ut populeō dolorē capitis ex calore trifera ſaracenica feruorē terciane. Alterentiū ꝟo q̄daꝫ alterāt et purgāt vt trifera ſar. quedā alterāt et nō purgāt vt triaſandali. Alteratio ꝟo in duo cōſiſtit in q̄litate ſcʒ et materia. Alterat̃ em̄ qualitas alteratur et materia. Alterare em̄ q̄litatē eſt eiꝰ acumē repmere vt ſi calor intēdatur debꝫ dari q̄ ipm̄ repmāt. Sic de frigiditate ſic de hūiditate.

Alterare ꝟo materiā eſt ei⁹ ipetū rep̄merevel minuere. Ut ſi colera impetuoſe in aliq̄ abūdet debem⁹ adhibere q̄ ei⁹ ipetū minuāt. Nō eñ audem⁹ dare medicinā cū materia nōdū ſit digeſta: nec eū eger ipetū colere pōt ſuſtinere. ōb e mus ḡ dare q̄ colerā purgēt ⁊ egrū alleuiāt vt tm̄ poſſit fieri digeſtio ⁊ ſic poſtea ſalubrius ſit purgatio. Fit aūt alteratio materiei qñq̄ in īteriorib⁹: qñq̄ in exteriorib⁹. Interiorib⁹ qñq̄ q̄litatis vt dictū eſt. qñq̄ materiei. Si ḡ altereť q̄litas p̄ncipal'r eſt alterāda alteratiōib⁹ q̄ ſic alterāt qđ nō purgāt. vt triaſandali. Si materia altereť alterari dꝫ p̄cipue alterātib⁹ q̄ ſic alterāt qđ purgāt vt trifera ſar: pſylium etiā lotū in aqua frigida: et ſilia. Sil'r fit in exteriorib⁹. qñ alteratio q̄litatis vt dolor capitꝫ p̄ populeō: qñq̄ materiei: vt i apoſtematib⁹. qđā ꝟo alterāt materiā apoſtēatū tm̄ vt ſolatrū ſempiuiua. Quedā alterāt ⁊ maturāt vt malua ⁊ vitellū oui cū oleo roſeo vľ violꝫ. Si ꝟo materia fuerit nimis ipetuoſa vt colera viriđ ⁊ āguſtet egrū maxie vt nec digeſtionē materiei p̄ angustia poſſit expectare. Utēdū ē alterantib⁹ et repcuſſiuis accipe ḡ ſolatrū et ſempiuiuā et q̄ alterant et maturāt tere et ſupponať mire mitigāt ⁊ rep̄mūt ipetū colere et ſanguinis facta ꝟo mitigatione meli⁹ poteris digeſtiua ꝯgrua apponere ſicut ē malua cū oleo roſeo vel violꝫ. Inde eſt qđ in paſſionario p̄cipit galien⁹ ſupponi facta podag̃ vt mēbrum reddať inſenſibile et ſic pauſet infirm⁹. Fit aūt alteratio tā cibis et potibus q̄ȝ medicinis competentibus.

De modo conficiendi.

Executo mō medendi agendū eſt de mō ꝯficiēdi. Oſtēdam⁹ ḡ quō debeāt ꝯfici medicine ⁊ q̄bus vnaq̄q̄ medicina p̄p̄ue valeat egritudinib⁹. Cū ḡ volueris ꝯficere medicinā p̄us conſidera ſpēs vtrum bone ſint nec nimia veſtuſtate conſumpte Similiter et herbas et earum radices conſidera et ſemina vt ſcꝫ ſint cōgruis tēporibus collecta et in cōuenientibus locis repoſita et congrue ſiccata. non ad fumū ſed ad ſolē. vel in vmbra ſm̄ qđ exigit vnaquaq̄ p̄ ſe. Auctore ꝯſtātino. Nā cū ſimul teruntᷣ ⁊ q̄dā citius pulueriꝫanť: plus de ea in aerē ⁊ in fumū reſolviť q̄ȝ de alia: et ſic ꝟtus medicine minorať. poſtq̄ȝ autē trite ⁊ puluerizate fuerint. ſpēs p̄ ſe pōderenť ſm̄ qđ exigit medicina. dehinc addito melle vel ſyrupo ꝯficiať. In ꝯficiēdo tria ſunt ꝯſide

rāda: puritas mellis ſyrupi decoctio: et eoꝝ qḋ ſufficit apꝑ poſitio. Puritas mellis duo ꝯtinet: ſcꝫ ne ſit aq̄ſum: vel nimis coctū: et bn̄ diſpumatū. Syrupi decoctio bona eſt cum ad aque īſpiſſationē venerit: qḋ ſcit̄ cū gutta adheret cacie vel poſita ſup vnguem nō ſpgit̄: qḋ ſufficit ſic intelligei e: ꝛ vt ſpēs poſſint ꝯſeruare: ꝛ eaſdē ꝑ mēbra deducere. Sit ꝯ mēſura mellis talis in medicina. Si fuerit vna libra pulueris apponant̄ tres mellis. Mel autē apponit̄ tribus de cauſis in medicinis. Prima eſt vt ꝯſeruet ſpēs q̄ ꝯſeruāde ſunt valde. Scd̄a vt ducat ſpēs ꝑ mēbra: q̄ valde colatiuū eſt ꝛ mūdificatiuū. Tertia vt dulcedie ſua amaritudinē ſpecieꝝ tēperet. In tritura ſpēꝝ duo ꝯſiderant̄. Nā alit̄ debēt ꝯteri ſpēs laxatiue. alit̄ nō laxatiue: laxatiue aliq̄ntulū dn̄t teri: vt in ſtō morā facientes hūores a remotis ꝑtib⁹ diſſoluāt: ꝛ ne adherētes villis ſtōi diſſinteriā generent. ſicut eſt ſcamonea. ꝛ euforbiū et ſilia. Nō laxatiue ſubtiliſſime terā tur: vt facile incorꝑent̄: et qḋ ſuū eſt cito ꝑficiāt: et hoc maxime dꝫ fieri in electuarijs ꝯfortatiuis ꝛ reſtauratiuis.

¶ De confectione ſyrupi.

Syrupoꝝ ꝯfectio varia eſt. Naꝫ aliq̄n fit ſimplex aliq̄n cōpoſita. Simplex ē q̄ fit de ſolo zucaro cū aqua. Cōpoſita q̄ fit de ſpēbus vel de alijs. Cōpoſit⁹ autē multiplex eſt. Aliq̄n de herbis: aliq̄n de ſeminib⁹: aliq̄n de radicibus aliq̄n de florib⁹: aliq̄n de ſuccis: aliq̄n de fructib⁹. ¶ Item ſyr̄. ali⁹ clar⁹ ali⁹ nō clar⁹. Sꝫ clar⁹ debilior ēſt nō claro: q̄ clar⁹ in ſpēꝝ abſentia: qḋ ꝑ albuminis appoſitionē cū puluere ſpēꝝ adheret. Fit aūt clar⁹ vel ad delectādū: vel ad vēdendū. ¶ Itē ſyr̄. ali⁹ fit de zucaro. alius de melle. Si ģ fiat ſyr̄. de zucaro: ſimplex ponat̄ zucarū in aq̄ ꝛ bulliat ad lentū igne q̄uſq adhereat catie gutta vel ſup vnguē poſita nō diſpgat̄ ꝛ hoc eſt ſignū decoctiōis in oī ſyr̄. ¶ Si vō fiat de ſpēb⁹ ꝯpoſitus terant̄ ſubtiliter: ꝛ apponant̄ in ſaculo: ꝛ ſaculus ille ponat̄ in aq̄ cū zucaro: ꝛ bulliat diu et exꝓmat̄ ſaculus ille ſepe vt ius ſpēꝝ trāſeat in ſyrupo. Poſtq̄ bullierūt diu colet̄ et coq̄tur ad ꝑfectionē ſyrupi. ¶ Si vō fiat de herbis vel de florib⁹ ſyr̄. coquātur p̄us in aq̄ poſtea colent̄ et zucarū addat̄ huic colature: ꝛ coq̄tur admodum ſyrupi. ¶ Si aūt fiat de ſeminib⁹: vel de radicib⁹ terant̄ ꝛ coq̄ntur in aqua: et colent̄ ꝛ addito zucaro fiat ſyr̄. Tūc ſi de pſillio

facere volueris ppt ſui viſcoſitatē ponaṫ in ſaculo: et fac ſyr. Si vis facere electuariū: addant ſpēs et ɔficiaṫ in mortario vel cacabo. ſm gñs medicīne. Ponit aūt ſyr. in medicinis pp zucari tēperātiā: vt medicina ſecure acutis ⁊ calidis morbis poſſit dari ſicut tertiane cauſonidi. Nec cū calidis morbis audemꝰ medicinā cū melle dare. maxīe in cutis: ⁊ hoc pp ſui calorē vel vētoſitatē. Licȝ eñ calorē ⁊ ſiccitatē mellis ꝑ appoſita poſſit minuere. Nullatenus tñ ventoſitatē ex toto poſſumꝰ remouere. Si vis facere ſyr. clarū a pncipio: vel poſt ſyr. tñ parū infrigidato prꝰ ꝑ motū ſpatule ponaṫ ſpuma albuminis oui tonſi ⁊ moti cū cacia: vel manu vel in aq̄ frigida: et dimittaṫ diu bullire ad lentum ignē: ne ꝑ nimia ebullitiōe ɔtinuitas ſpume peat. Nā q̄to magis erit ɔtinua: tāto magis adherebūt ibi ſupflua: nec moueaṫ ſyr. vt magis adhereat ſpume: q̄ ſyr. debēt inſpiſſare: poſtq̄ diu bullierit remoueaṫ ſpuma illa ⁊ ɔſideretur ſpuma illa in ampulla vitrea vtrū ſit ſatis clarus. Qđ ſi nō apponaṫ alia ſpuma albuminis: et bulliat q̄uſq̄ clarꝰ fiat.

¶ Syrupus acetoſus fit de aceto ⁊ zūcaro ſicut ſir. ex aqua ⁊ zucaro. Si vis de fructibꝰ: tere ⁊ coque in aceto vel aqua ſm quod vis facere ſyr. ⁊ addito zucaro colature fac ſyr.

¶ Si vis facere ſyr. de ſuccis pone zucarū in eo: ⁊ diſſolue ad ignē: ⁊ cola et poſtea coq̄ in ſyr. Qđ ſi vis facere de ſpēbꝰ et herbis: herbe coquanṫ in aqua ⁊ colenṫ: ⁊ in colatura ponaṫ zucarꝝ ⁊ puluis ſpēꝝ ĩ ſaculo: ⁊ ſir. fiat vt ſupiꝰ dictū ē.

¶ Qđ ſi vis facere ſyr. de melle pus bñ diſpumeṫ: et poſtea in aqua ponaṫ et bulliat diu ⁊ vt dictū eſt clareſcat: difficiliꝰ tñ fit q̄uā de zucaro: ⁊ pōt dari cotidianarijs in hyeme: et frigidis morbis. Si vis facere vt videaṫ roſaceꝰ pus coque roſas vel radices in aqua rubea ſicut paritaria: cola ⁊ addito melle fac ſyr. Idē fac de violis ſi vis vt appeat violaceus. Itē ſi vis ſyr. ſpiſſum vt electuariū ⁊ deferre in pixide de tribus ptibꝰ zucari fac ſyr. et coq̄ plus iuſto: ⁊ poſtea pone in mortario: ⁊ adde ibi q̄rtā partē zucari bñ pulueriȝati ⁊ diu tere quouſq̄ albū fiat et ſpiſſum ad modū dragagāti vel amidi. et teraṫ vt ſupra dictū: et notandū eſt qđ in pncipio ſyr. vel cuiuſlibet decoctiōis maioꝛ dȝ fieri ignis: qꝛ maioꝛ humiditas eſt fine: ideo paruus ne fiat aduſtio: vel coꝛruptio humiditatis: vel nimia ɔſūptio illius ſyr.

Omne cerotum ad hũc modũ ꝯficit. Prius cerã resolue
⁊ si qua fuerit resoluẽda: ibi resoluant̃ cũ ea: vt gũmi
⁊c. Depone ab igne post liq̃factionẽ ⁊ ſpẽꝝ puluerẽ appone
mouẽdo cũ ſpatula: ⁊ ſi volueris epithimare facias magis
ſpiſſũ. Si ꝟo volueris cũ eo vngere: vel fricare fiat liq̃di⁹.

Restat dicere q̃ medicine qb⁹ ꝓprie valeãt egritudini-
bus ⁊ ꝑncipalr̃ de opiatis. Aurea ꝓprie valet ad oẽ vi
tiũ capitis ex frigiditate maxie ad reuma ⁊ grauedinẽ ocu
loꝝ ⁊ vitijs matricis tẽꝑata ẽt cũ vino calido ⁊ ꝑ nares inie
cta caput optie purgat alĩate i ſero dam⁹ ad modũ auell̃.

¶ Adrianũ ꝓprie valet ꝯ omnẽ frigiditatẽ: ⁊ maxime capi
tis ⁊ ꝯ grauedinẽ oculoꝝ dat̃ in modũ auellane ſero cũ vi
no i q̃ ꝯcocta ſit ſaluia dat̃ ẽt q̃rtanarijs añ horã acceſſiõis.

¶ Acariſtũ ꝓprie valet ꝯ catarrũ. ⁊ ꝯ omne vitiũ pectoris
ex frigiditate. In ſero cum vino calido in modũ auellane.

¶ Athanaſia dat̃ ꝓprie ꝯ fluxũ ſanguinis mulieris: cũ aq̃
pluuiali in qua cocta ſit ꝓſerpinata plãtago vel ypicõ quã
decoctionẽ cum lapide amathito ſupra lapidem molarem
tã diu ducim⁹ donec in ſanguineũ colorẽ ꝟtiinus cũ q̃ me-
dicina ipa diſtẽꝑata ⁊ potui data: ⁊ bõbace ex ea intincto: ⁊
ſepi⁹ in vulnere miſſo: ſanguinẽ ſtrigit. hoc idẽ facit emo-
ptoicis. Talr̃ diſtempata ⁊ bibita. Que ſimilr̃ diſtempata
⁊ naribus attracta: ſedat fluxum ſanguinis.

¶ Alcanculõ ꝓprie dat̃ patiẽtib⁹ acutas febres: ſed maxie
tertianarijs dat̃ caligine i oculis patiẽtib⁹: aut ex fumo co
lere: aut ex acuta febre i modũ caſtanee in mane cũ tepida.

¶ Blanca dat̃ ꝓprie ꝯ paſſionẽ capitis ex frigiditate ⁊ ma
xime paraliticis tremuloſis et epilenticis: cuȝ vino in quo
cocta ſit ſaluia in mane.

¶ Benedicta ꝓprie valet ad guttam artheticam: ⁊ ad po-
dagram ex frigiditate: renes ⁊ veſicam purgat in mane cũ
tepida ad modum caſtanee data.

¶ Diaolibanũ ꝓprie ſtringit lachrymas oculorum: ⁊ reu-
ma capitis: curat dolorem ylij: in ſero in modum auellane
cum vino in quo coctum ſit olibanum.

¶ Diarodon ꝓprie dat̃ epaticis ⁊ ꝯ vitium pulmonis: qd
calore fit mirifice confortat conualeſcentes ex acutis vel ex
alijs egritudinibus ⁊ ſtomachuȝ confortat cũ frigida an-
te comeſtionem in modum caſtanee.

¶ Diacodion proprie datur contra vitiuz pulmonis ex ca
lore vel pectoris pleureticꝫ ꝑiplemonicis: ethicis ſi tuſſiāt
empicis cum decoctione ordei bene triti ꝛ dragaganti in
modum caſtanee.

¶ Diairis ꝓprie vocem reſtaurat: perditam ex frigiditate.
Ualet ad omne vitiuz pectoris ex frigiditate: cum decoctio
ne yſopi cum vino in modum caſtanee.

¶ Diaprunis ꝓprie valet acutis: mane cum frigida ꝛ con=
tra omnem calorem.

¶ Diapapauer ꝓpe valet emoptoicis ptiſicis: in modum
caſtance in mane ꝛ meridie ꝛ ſero: cum ptiſana vel aqua in
qua coctum ſit dragagantum.

¶ Diapundion ꝓprie datur contra tuſſim ſiccam: ꝛ vitium
pulmonis: ꝛ ad raucedinem vocis cuꝫ decoctione ordei in
mane ꝛ meridie: ꝛ in ſero in modum caſtanee.

¶ Diamargariton ꝓprie datur cardiacis triſtibus: ꝛ omnī
debilitationi cordis ꝛ ſtomachi cum aqua roſea vel cū fri=
gida mane meridie ꝛ ſero in modum caſtance.

¶ Eſdra ꝓprie datˀ melicis timidis: ꝛ q̇bꝰ malꝰ ineſt appe
titꝰ. Ut q̇ appetūt carbones: ꝛ q̄cꝫ talia data cū vino calido
in modū auellane. Ualet ēt ad auriū dolorē ꝛ ad putredinē
cū careno diſtēpata ꝛ inſtillata. Ualet ēt ad fixurā labioꝝ.

¶ Electuariū ducis ꝓprie valet ꝯ ſtōi indigeſtionem ꝛ yliȷ̈
dolorē: cū vino ꝛ ꝯ vētoſitatē cū aqua: in qua cocta ſint ſe=
mina melonis citrolꝫ: cucumeris ꝛ cucurbꝫ.

¶ Filoniū ſiue filo antropon et vſtiuū datur calculoſis: et
ad yliȷ̈ dolorē ſoluit diſinteriā ꝛ ſtrāguriam datur cum vi=
no calido. in quo cocta ſit ſaxifraga ꝛ grana miliȷ̈ ſolis vel
ſpagi et bruſci in modum caſtance poſt cenam ſero.

¶ Gariofilatū magnū datur ꝓprie ſtōaticis ꝛ acide ructuā
tibus ꝛ indigeſtionē patiētibus ꝛ yliosis: ꝛ vtrāꝗ coleram
educit: admodum caſtanee in ſero datū poſt cenam.

¶ Katarticū impiale ꝓprie valet yliosis et vtrāꝗ coleram
educit admodum auellane mane ꝛ ſero datum.

¶ Licontripon ꝓprie datur lapidoſis frāgit eū ꝛ expellit
lapidem admodum caſtanee cum vino in quo coquantur
ſaxifraga miliū ſolis datum omni hora.

¶ Mitridatum ꝓprie datur lientericis cū decoctiōe galle
vel mirtus. Datˀ cōtra venenū cū ſucco mēte diſtemparatum

et per potũ et per vnctionẽ. Datuꝫ etiã quartanarijs ante acceſſionem cum calido multum prodeſt.

¶ Muſa etiã enea datur quatarnarijs ꝓprie ante acceſſionem in modum auellane cum vino calido. Datur quibus vrina penitus negatur cum ſucco ſenationis: quod ſi cum tepida diſtẽperetur ⁊ tipora et pulſus inungatur ⁊ ſudoreꝫ in acutis egritudinibus prouocet euaſioneꝫ ſignificat. Si vero non: mortem.

¶ Oxi proprie daẽ cauſon ſinoch. ⁊ etiã contra omnes acutas: et poſt omnes acutas cum frigida mane: ⁊ meridie in modum caſtanee. Si vero acuatur valet tercianarijs ⁊ calori epatis.

¶ Opopira proprie valet contra paraliſim oculorum: lingue: oris: gutturis: manuuꝫ et pedum ſanat cũ decoctione caſtorei ⁊ ſaluie in vino in ſero in modum auellane.

¶ Pygra ꝓprie purgat caput ſtom. ⁊ renes calefacit cuꝫ calida in modum caſtanee.

¶ Paulinum cum opio veteri et noue tuſſi valet. Daẽ contra vitia pectoris ex frigiditate cum vino in ſero pillule nouem vel vndecim in moduꝫ orobi ſine opio. ʒ. ij. cuꝫ. ℈. ij. ſcamonee factis pillulis: et ſtomachũ ⁊ caput ex flate et meſa purgat et oculorum grauedineꝫ ex frigiditate tollit cum vino calido accipiat media nocte.

¶ Potio ſancti pauli proprie datur paliticis cum vino in quo cocta ſit ſaluia caſtoreum. Epilenticis cathalenticis. cum vino in quo cocta ſit peonia. In hyemali tempore detur mixta cum eſdra cuꝫ vino in quo cocta ſit gentiana ante acceſſionem. Datur ẽt patientibus inuriam ex reumate tuſſientibus cum ptiſano.

¶ Trifera magna ꝓprie daẽ ꝯ dolorem ſtõi virorum ⁊ mulierũ cũ aqua in q̃ cocta ſint ſemina feniculi aniſii maſtic. Daẽ etiã ꝯ oĩa vitia matricis ex frigiditate. cũ vino calido in quo cocta ſit arthemiſia. Prouocat ẽt mẽſtrua cũ arthemiſia bñ trita ⁊ oleo muſcelino mixta ⁊ ſic peſſario ex bõbace facto ⁊ ex ea inuncto ⁊ in vuluã miſſo. Mulieri ẽt nõ cõcipiẽti ſi deẽ cũ vino in q̃ cocta ſit mãdragora vel ſambucꝰ miro mõ valet ẽt pueris q̃ dormire nequeũt ⁊ q̃ in nocte garriunt diſtẽpata cũ lacte mulieris in modũ ciceris data. Curat diſſinteriã ⁊ lienteriã cũ vino ſumpta optime ſtringit.

¶ Trifera ſarracenica ꝓprie dat epaticis yctericis quar-
tanarijs ex colera aduſta viſui obturato ex colera rubea ⁊
dolorem capitis cum calida.

¶ Vera rufi dat ſcabioſis ipetiginoſis et vtranq; morpheã

¶ Yeralogodion proprie dat ſtaticis ſcabioſis (curat.
elefantioſis cū ſcamonea epilēticis vo cū coeleario ſalis.

Syrupus acetoſus ad diuiſionē iterpolatis oib⁹ et in
minori emitriceo vl' angmaſtico. ℞. radic; apij petro
ſelini vtriuſq; ſpagi et bruſci ⁊ ſcariol' vl' cicoree fenugreci
ſicomori. añ. ℥. j. fac bullire i aceto ꝯtritas ⁊ cola ⁊ illi colla
ture addat zucarū ⁊ fac ſyr̄ ⁊ da mane cū aqua tepida.

Syrupus acetoſus in acutis febrib⁹ alterās materiam
morbi exp̄me qđ acetoſum ē in cedro vel i cedrangu
lo ⁊ fac bullire parꝝ cū zucari. ℥. ij. ⁊ cola ⁊ fac ſyr̄ ⁊ cū coctuz
fuerit ſuppone. ℈. j. cāphe. ⁊ da mane cū tepida meridie cū

Syrupus acetoſus dur⁹ ⁊ albus fac bullire (frigida.
acetū albū ⁊ forte cū lib. ij. zucari vt ꝑfecte ſit acetum
ꝯſumptū ⁊ poſtea pone i mortario ⁊ ſuppone pulueris zu
cari. lib. j. et fortiter ducas datur cum calida diuidit mate
riam ſtringit et alterat.

Syrup⁹ frigidus in ꝑacutis febrib⁹ ſitiz ſedat materiã
morbi alterans. ℞. ſandal'. vtriuſq; ſpodij ſucci liq̄ri-
cie dragā. ſeminis portulace berberi reubarb. añ. ℥. j. cāphe
℈. j. redige ſpēs in puluere ⁊ liga in facculo ⁊ fac bullire cūz
aqua melonis ſarraceni vel aqua cucurbite vel in aqua in
qua pſilium fuerit infuſum ꝑ noctē ⁊ decolatū adiunge zu
carū et fac ſyr̄ et da ſemper cum frigida.

Quoniã interiorꝝ mēbrorꝝ corꝑis humani ꝯpoſitiões
oīno erāt ignote placuit veterib⁹ medicis ⁊ maxime
galieno: vt ꝑ anathomiã brutorꝝ aīaliū interiorū mēbro-
rū ꝑtes manifeſtarent. Et cūz bruta aīalia q̄dā vt ſimea in
exteriorib⁹ nob īueniāt ſilia iteriorꝝ portionē nulla īueniū
tur adeo ſilia vt porci: iđo i eis anathomiã fieri dſtinauim⁹.

Eſt aūt anathomia recta diuiſio. Que ſic fit. Porcū de
bes inuerſum ponere: quē ꝑ mediū gutturis incides
⁊ tunc p̄mū tibi lingua occurret q̄ dextrorſuz ⁊ ſiniſtrorſuz
q̄buſdā neruis alligata eſt q̄ motiui dicunt. Qꝛ cū ipſi a ce
rebro veniāt ad pulmonē vertūt ad linguā ꝑ quos lingua
mouet ad voces. Ibi iuxta ſunt carnes glādulofe q̄ dicunt

faringes ⁊ eaꝝ inflatio ſimiliter dr̃. Sūt ēt ibi iuxta maxle
glandule in q̇bus colligit hūor ⁊ facit branchos. In radi-
cibus ligue oriunt duo meat⁹ ſcʒ trachea arteria ꝑ quā trā
ſit ad pulmonē aer. Et yſofagus ꝑ quē mittit cib⁹ ad ſtom̄.
Et eſt trachea arteria ſuꝑ yſofagū ſuꝑ quā eſt q̄dā cartilla
go que dr̃ epiglotum q̄ claudit aliqn̄ vt cib⁹ ⁊ potus ꝑ eam
nō deſcēdat. ⁊ apiat vt aer intret ⁊ exeat. Inter tracheā ar-
teriam ⁊ yſofagū: eſt loc⁹ q̇ dr̃ iſmō: inter duo p̄capitia in q̄
aliqn̄ hūor colligit ⁊ facit apoſtem̄. qđ dr̃ ſquinātia aliquā
do totus extra ⁊ dicitur ſinantia. Tunc debes ſeparare tra
cheā arteriā ab yſofago ⁊ inuenies pulmonem ⁊ cor. Cor ꝟo
eſt magis in ſiniſtra ꝑte: q̇ꝝlibet in ſua caſula cōtinet. In
caſula cordis colligit materia que facit ſincopi. In caſula
pulmonis colligit materia q̄ facit ꝑiplemoniā ⁊ tūc vide-
bis quādā venā: q̄ cōcaua dr̃: q̄ ab epate venit ꝑ mediū dia-
fragmatis ⁊ ſubintrat auriculā cordis ⁊ fit arteria de q̄ ſiūt
oēs alie arterie q̄ ꝓcedūt ad mēbra in q̇bus colligit hūor q̄
facit ſanſugiū. Aliqn̄ colligit extra eas ⁊ facit anelitū. Ali-
qn̄ intus ⁊ extra ⁊ facit orthomiā. Et qđ pulmo ſit camino
ſus poteſtis ꝓbare ſi cū calamo intromiſſo inflet. Sub iſt
mēbris eſt pāniculus q̇ dicit diafragma q̇ diuidit ea a nu-
tritiuis q̇ ɔiungit tenuitatib⁹ coſtaꝝ in q̇b⁹ colligit hūor
q̇ facit pleureſim. Tūc debes reuerti ad nutritiuas ⁊ ɔputa
longitudinē yſofagi vſq͂ ad ſeptimū ſpondilē ⁊ incipit os
ſtōi ſupra diafragma ſtōʒ ꝟo inferi⁹. Sub ſtō eſt inteſtinū
qđ dr̃ portanariū. Sub portanario eſt duodenū. Sub duo
deno eſt ieiunū. Sub ieiuno ē orbū. Sub orbo ſacc⁹. Sub
ſacco longaon ⁊ ſunt ibi q̄dā gracilia inteſtina que latera
lia vocantur in quibus eſt iliaca paſſio. Ex dextera parte
ſub fundo ſtomachi eſt epar poſitum in cui⁹ ſubſtantia eſt
quaſi q̄daʒ veſica que ciſtis fellis appellat ⁊ ſuꝑ epar ſunt
duo panniculi ʒibus et ſifac qui ſunt implicati velut rete.
Quod apparet ibi pingue ⁊ groſſum dicit ʒirbus. Qđ autē
ſubtile eſt ſifac qui procedunt vſq͂ ad ſplenē ꝑ quos vene
tranſeunt ꝑ quas melencolia ab epate ad ſplenē mittitur.
Eſt aūt ſplen mēbrum oblōgum in ſiniſtro latere poſitum
loca que ſunt ſub ſplene ⁊ epate dicunt ypocondria. Tūc
debes oīa interiora extrahere ⁊ tūc occurret tibi in medio
ſpine arteria magna ſub quā ⁊ vena magna continet que

arteria fit de om̄nibus arterijs capitis q̄ retro ꝯdenſantur in vnam magnā arteriam q̄ deſcendit a lūbis ⁊ a ſe varias arterias tranſmittit tam dextrorſuz q̄ȝ ſiniſtrorſum ad inferiora. Uena ibi magna fit de arterijs capitis ꝯdēſatis: q̄ venit vſq ad renes ⁊ biſulcat et ibi fit q̄lis vena in qua inſignntur capillares vene: que p̄ nimia paruitate ſui videri non poſſnnt per quas vrina cum quattuor humoribus mittitur ad renes. Tūc inuenies ibi duos meatꝰ qui vritides pori dicunt ⁊ p̄ eos reſudat vrina in veſicam. Nā ipſi inſigunt veſice qui etiā tranſeūt per quendaz pāniculum quo omnia inteſtina preter longaonem clauduntur q̄ vocatur epygorontayſmeon coli qn̄ rupto inteſtinum cadit in oſſeo ſupra quem omentum eſt.

Finis.

BIBLIOTECA NA. ROMA VITTORIO EMANUELE